EL-MÜSNED

HADİSLER

İMAM ŞAFİÎ

SEYFULLAH ERDOĞMUŞ

SAĞLAM YAYINEVİ

بسم الله الرحمن الرحيم

EL-MÜSNED

İMAM ŞAFİÎ

@tevhidipaylasimlar

© **EL-MÜSNED / İMAM ŞAFİÎ**
Bu eserin tüm yayın hakları SAĞLAM YAYINEVİ'ne aittir.

Tercüme ve Tahkik:
SEYFULLAH ERDOĞMUŞ

Sertifika No:16248
ISBN: 978-975-9180-94-2

1. Baskı: Aralık-2014 / İstanbul

Baskı : Lord Matbaacılık
Davutpaşa Emintaş San. Sit. Topkapı/İST

SAĞLAM YAYINEVİ
Çatalçeşme Sk. No:19/1 D:4 Cağaloğlu/İST
Tel: 212 527 52 79 Faks: 212 513 67 70
www.saglamyayinevi.com
e-mail:saglam@saglamyayinevi.com

EL-MÜSNED

Müellif:
İMAM ŞAFİÎ

[Ebu Abdillah Muhammed b. İdris b. el-Abbas b. Osman b. Şafi' b. Abdilmuttalib b. Abdimenaf el-Muttalibî el-Kuraşî el-Mekkî]
(Vefatı: 204 Hicrî)

Tertib:
Muhammed Âbid es-Sindî

Tercüme ve Tahkik:
Seyfullah Erdoğmuş

SAĞLAM YAYINEVİ

MÜTERCİMİN TAKDİMİ

ﷺ

Bismillahirrahmanirrahim

Şüphesiz hamd yalnız Allah'adır. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerlerinden, amellerimizin kötülüklerinden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayet verdiğini kimse saptıramaz. O'nun saptırdığını da kimse doğru yola iletemez. Şehadet ederim ki, Allah'tan başka hiçbir ilâh yoktur. O, bir ve tektir, O'nun ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki, Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'ın kulu ve Rasûlüdür.

«Ey iman edenler! Allah'tan nasıl korkmak gerekirse öyle korkun ve siz ancak müslümanlar olarak ölünüz." (Al-i İmran; 3/103)

"Ey insanlar! Sizi tek bir candan yaratan ve ondan da eşini var eden, her ikisinden birçok erkek ve kadın türeten Rabbinizden korkun. Kendisi adına birbirinizden dileklerde bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık bağlarını kesmekten de sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde tam bir gözetleyicidir." (en-Nisâ; 4/1),

"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve dosdoğru söz söyleyin. O da amellerinizi lehinize olmak üzere düzeltsin, günahlarınızı da mağfiret etsin. Kim Allah'a ve Rasûlüne itaat ederse büyük bir kurtuluşla kurtulmuş olur." (el-Ahzâb; 33/70-71)

Bundan sonra, Şüphesiz sözlerin en güzeli Allah'ın Kelam'ı, yolların en hayırlısı Muhammed Sallallahu aleyhi ve sellem'in yoludur. İşlerin en kötüsü sonradan çıkarılanlardır. Her sonradan çıkarılan şey bid'attir ve her bid'at sapıklıktır. Her sapıklık ta ateştedir.

Tercümesini sunduğum İmam Şafiî rahimehullah'ın Müsnedi, kendisinin te'lif ettiği kitaplarda kendi isnadlarıyla rivayet ettiği hadisler ile bunun haricinde isnadlı olarak rivayet ettiği hadislerin Rebî b. Suleyman el-Muradî

tarafından derlenmesiyle meydana getirilmiştir. Kitabın bana kadar ulaşan isnadları şu şekildedir:

Birinci Senedim:

Ebu Muâz Seyfullah el-Çubukâbâdî; Bize; Seyyid Muhammed b. Alevî el-Mâlikî el-Hasenî umumî icazetle rivayet etti,

- O, babası es-Seyyid b. Alevî b. Abbas el-Mâlikî'den,

- O, es-Seyyid Abbas'tan,

- O, şeyhi es-Seyyid Ebu Bekir Şattâ'dan,

- O, Seyyid Ahmed Zeynî ed-Dahlân'dan,

- O, Şeyh Osman b. Hasen ed-Dimyâtî'den,

- O, Muhammed b. Ali eş-Şenevânî'den,

- O, Hicrî 1099'da vefat etmiş olan Şeyh Muhammed el-Munîr es-Semânhûdî'den,

- O, Muhammed b. Muhammed el-Bedîrî'den,

- O, Molla İbrahim'den,

- O, Hicrî 1071 yılında vefat etmiş olan Safiyuddin Ahmed b. Muhammed el-Medenî'den,

- O, eş-Şems Muhammed b. Ahmed er-Ramlî'den,

- O, Zekeriyya b. Muhammed el-Ensârî'den,

- O, Hafız Ahmed b. Ali b. Hacer'den,

- O, es-Salah İbn Ebî Ömer'den,

- O, el-Fahr İbni'l-Buharî'den,

- O, Ebû Cafer Muhammed b. Ahmed es-Saydalanî'den,

- O, Hicrî 515 yılında vefat etmiş olan Ebû Ali el-Hasen b. Ahmed el-Haddad'dan,

- O, Hicrî 430 yılında vefat etmiş olan Ebû Nuaym Ahmed b. Abdillah el-İsbehânî'den,

- O, Hicrî 346 yılında vefat etmiş olan Ebu'l-Abbas Muhammed b. Ya'kûb el-Esam'dan,

- O, Hicrî 270 yılında vefat etmiş olan er-Rebî b. Suleyman el-Murâdî'den,

- O, Hicrî 204 yılında vefat etmiş olan İmam Ebû Abdillah Muhammed b.

İdris eş-Şafiî rahimehullah'tan rivayet etmiştir.

İkinci Senedim:

- Muhammed Mutî' el-Hafız b. Muhammed Vasıl b. Şeyh el-Hafız Abdurrahim,

- Hicrî 1380 yılında vefat etmiş olan Şeyh Muhammed Ebu'l-Hayr el-Meydânî'den icazetle rivayet etti.

- O, Hicrî 1324 yılında vefat etmiş olan ez-Zahid Selim el-Musve-tî'den,

- O, Hicrî 1262 yılında vefat etmiş olan muhaddis şeyh Ahmed Muslim el-Kizebrî'den,

- O, Hicrî 1218 yılında vefat etmiş olan asrının müsnidi Ahmed b. Abd el-Attâr'dan,

- O, Şam muhaddisi Şeyh İsmail el-Aclûnî'den,

- O, el-Fahr İbnu'l-Buharî'ye ulaşan isnadıyla;

- Kadı Ebu'l-Mekârim Ahmed b. Muhammed el-Lebbân ve Ebu Cafer Muhammed b. Ahmed es-Saydelânî'den,

- Onlar, Ebu Ali el-Hasen b. Ahmed el-Haddâd'dan,

- O, Hafız Ebu Nuaym Ahmed b. Abdillah el-İsbehânî'den,

- O, Ebu'l-Abbas Ahmed b. Ya'kûb el-Esam'dan,

- O, er-Rebî b. Suleyman el-Muradî'den,

- O da İmam Muhammed b. İdris eş-Şafiî rahimehullah'tan rivayet etti.

*** Tercümede Esas Aldığım Müsned Neşirleri**

1- Bulak el-Emiriyye Nüshasından tashih edilen Hindistan baskısı esas alınarak çıkarılan ve Hicrî 1400 yılında Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye tarafından yapılan neşri. Bu neşrin sonunda şu açıklanmıştır: "Şam diyarındaki en eski nüsha olan Emiriyye nüshası ile karşılaştırılmıştır. Meşhur muhaddis imamların dinledikleri kayıtlı olan bu nushanın tarihi Hicri 784'tür."

2- Eyyub Ebu Haşrif'in tahkiki, Ahmed b. Yusuf ed-Dekkak'ın kontrolü ve Abdulkadir el-Arnaut'un takdimi ile Hicrî 1423 (2002) yılında Daru's-Sekafeti'l-Arabiyye tarafından basılan neşri

3- Ebu Umeyr Mecdi b. Muhammed el-Mısrî el-Eserî tahkiki, Şeyh Mukbil b. Hadi'nin takdimi ve es-Sindî'nin tertibi ile Hicrî 1416 yılında Mektebetu İbn Teymiyye'de yayınlanan "Şifâu'l-İyyi Bitahrici ve Tahkiki Müsnedi'ş-Şafiî

Bitertibi'l-Allâmeti's-Sindî" adlı neşri

4- Ve İmam Suyutî'nin: "eş-Şafiu'l-Iyyi Ala Musnedi'ş-Şafiî" adlı şerhine Abdurrazzak b. Es'adullah el-Buhari tarafından h.1429 yılında master tezi olarak yapılan tahkiki esas alınmıştır.

Bab başlıklarında ve hadis numaralarında İmam Muhammed Âbid es-Sindî'nin tertip ettiği nüshayı esas aldım. Parantezler arasında İmam eş-Şafii'nin Müsned'ine; Ahmed b. Yusuf ed-Dekkak tarafından yapılan tahkikteki numaraları ekledim. Şafii'nin Sunen'indeki numaraları ise dipnotlarda verdim. Hadislerin sıhhatine veya zayıflığına dair hükümlerini ve tahricini genelde Ebu Umeyr Mecdi el-Eseri'nin tahkikinden ve ed-Dekkak'ın tahricinden istifade ederek hazırladım.

Es-Sindî'nin tertibi olan nüshanın baskılarında kitap; İbadetler kısmı ve Muamelat kısmı olarak ikiye taksim edilmiş ve her kısımda numaralandırma yeniden başlatılmıştır. Bu sebeple kitabın orjinalindeki numaralandırmayı aynen takip ettim. Ancak kitabın sonunda es-Sindî'nin tertibinde geçmeyip de Müsned baskılarında yer alan ziyade rivayetleri, "Ziyadeler" başlığı altında kitabın sonuna, numara sırasını takip ederek ekledim. Bunun dışında, Müsned baskılarında farklı numaralarla mükerrer olarak gelen rivayetleri numara vermeksizin, ilgili bölümlere aldım ve Müsned neşrindeki numarasını parantez içinde belirttim.

Allah Azze ve Celle'den bu çalışmamı hayra vesile kılmasını dilerim.

Seyfullah Erdoğmuş

Çubuk-Ankara

İmam Şafiî Rahimehullah'ın Kısaca Hayatı

Hamd, âlemlerin rabbi olan Allah'a aittir. Allah'ın salat ve selamı da Muhammed'e, ailesine ve bütün ashabının üzerine olsun.

Muhammed b. İdris b. Abbas b. Osman b. Şafii b. Saib b. Ubey b. Abdiyezid b. Haşim b. Muttalib b. Abdimenaf b. Kusay el-Kuraşi el-Muttalibî. Saib b. Ubeyd, Bedir savaşında Müslüman olmuştu. Oğlu Şafii b. Saib, küçük yaştaki sahabelerdendi.

İmam Şafiî'nin annesi Ezdiye'dir. Kendisine hamile kaldığında, rahminden Müşteri yıldızının çıktığını ve Mısır'a gidip indiğini görmüştü. Sonra her beldeye onun ışıkları yayılmıştı.

İmam Şafiî, Gazze'de doğdu. Askalan'da veya Yemen'de doğduğuna dair bazı rivayetler de vardır. Doğum tarihi hicretin 150. senesidir. Kendisi küçük yaşta iken babasını kaybetti. Annesi, nesebi zayi olmasın diye onu iki yaşında iken alıp Mekke'ye götürdü. Mekke'de yetişti, yedi yaşında iken Kur'ân okudu, on yaşında iken Muvatta'ı ezberledi. On beş yaşında iken fetva vermeye başladı. Başka bir rivayette anlatıldığına göre ise on sekiz yaşında iken fetva vermeye başlamıştır. Fetva vermesine şeyhi Muslim b. Halid ez-Zencî izin vermişti.

Lügat ve şiirle ilgilendi. Huzeyl kabilesi arasında on sene kadar kaldı. Huzeylîler'den Arap lügatlerini ve fesahatini öğrendi. Şeyhlerden ve imamlardan oluşan bir cemaatten çok hadis dinledi. Ezberlediği Muvatta'ı İmam Malik'in huzurunda okudu. İmam Malik, onun okuyuş ve gayretini beğenip takdir etti.

Muslim b. Halid ez-Zencî'den sonra, İmam Malik'ten Hicazlıların ilmini öğrendi. Birçok kimseler de kendisinden rivayetlerde bulundular.

İbn Ebi Hatim'in rivayetine göre İmam Şafiî, Yemen'e bağlı Nec-ran'da hakimlik yapmıştır. Sonra bazı kimseler, ona karşı taassuba yeltenerek Harun Reşid'e jurnallediler ve hilafete niyeti olduğunu söylediler. Bunun üzerine zincire vuruldu ve katıra bindirilerek, hicretin 184. senesinde, otuz yaşında iken Bağdat'a, halife Harun Reşid'in huzuruna götürüldü.

Halifenin huzurunda Muhammed b. Hasen ile münazara yaptı. Muhammed b. Hasen, onun hakkında güzel sözler söyledi. Harun Reşid de kendisine yapılan isnadların asılsız olduğunu anlayarak suçsuzluğuna karar verdi.

Muhammed b. Hasen, onu alıp kendi yanında konuk etti. Ebu Yusuf, bun-

dan bir sene önce vefat etmişti. Muhammed b. Hasen İmam Şafiî'ye ikramda bulundu. İmam Şafiî de bir deve yükü ağırlığınca ondan nakiller yazdı. Sonra Harun Reşid, ona iki bin dinar verdi.

Sonra İmam Şafiî, Mekke'ye döndü. Elde ettiği paraları akrabalarına, amcazadelerine ve hısımlarına dağıttı. Sonra hicretin 195. senesinde Irak'a döndü.

Bu defa aralarında Ahmed b. Hanbel, Ebu Sevr, Hüseyin b. Ali el-Kerabisî, Haris b. Şureyh el-Bakkâl, Ebu Abdirrahman eş-Şafiî, Za'feranî ve diğerlerinin de bulunduğu bir âlimler topluluğu etrafında toplandı. Buradan da Mekke'ye döndü. Mekke'den, hicretin 198. senesinde tekrar Bağdat'a döndü. Bağdat'tan da Mısır'a intikal etti ve hicretin 204. senesinde vefat edinceye kadar Mısır'da kaldı.

Mısır'da, "el-Ümm" adlı kitabını tasnif etti. Bu, onun cedid kitaplarındandı. Çünkü bu kitap, Mısırlı Rebi' b. Süleyman'ın rivayetindendir. İmamu'l-Haremeyn ile diğerlerinin iddiasına göre ise bu kitap kavl-i kadimdendir. Ama bu, doğruluktan uzak bir ifade ve yadırganacak bir iddiadır. Doğrusunu Allah bilir.

Aralarında Abdurrahman b. Mehdi'nin de bulunduğu birçok büyük imam, İmam Şafiî'yi övmüşlerdir. Abdurrahman, usulle ilgili bir kitap yazmasını ondan istemiş, o da onun bu isteğine uyarak "er-Risale"sini yazmıştı. Abdurrahman, her namazdan sonra onun için dua ederdi.

İmam Şafiî'nin üstadları şunlardır: Malik b. Enes, Kuteybe b. Said (bu, İmam Şafiî'nin imam olduğunu söylerdi), Sufyan b. Uyeyne, Yahya b. Said el-Kattan (bu da namazlarında İmam Şafiî için dua ederdi), Ebu Ubeyd (bu da; İmam Şafiî'den daha fesahatli, daha takvalı birini görmedim demiştir), Yahya b. Eksem el-Kadî, İshak b. Rahuye, Muhammed b. Hasen ve daha başkaları.

İmam Ahmed b. Hanbel, kırk sene kadar bir süre namazlardan sonra İmam Şafiî için dua ederdi.

Yahya b. Maîn, İmam Şafiî'den bahsederken; "O, çok doğru sözlü bir kimseydi. Onda sakıncalı hiçbir durum yoktur" demiştir. Yine bir başka defasında Yahya b. Maîn onun hakkında şöyle demiştir: "Eğer yalan söylemek İmam Şafiî için mutlak surette mubah olsaydı bile mürüvveti, onu yalan söylemekten men ederdi."

İbn Ebi Hatim, babasının şöyle dediğini nakletmiştir: "Şafiî, bedenen fakihti, lisanen de doğru sözlüydü."

Ravinin biri Ebu Zür'a'nın şöyle dediğini nakletmiştir: "Şafiî'nin bildik-

lerinde, içinde yanlışlık bulunan bir hadis yoktur." Ebu Davud'dan da buna benzer bir söz nakledilmiştir.

İmamlar imamı Muhammed b. İshak b. Huzeyme'ye: "Şafiî'ye ulaşmayan bir sünnet var mıdır?" diye sorduklarında: "Hayır" diye cevap vermişti. Bu demektir ki: Sünnet, bazen senediyle ona ulaşmış; bazen mürsel olarak ulaşmış, bazen de kitaplarında mevcut olduğu gibi münkatı olarak ona ulaşmıştır. Doğrusunu Allah bilir.

Harmele, İmam Şafiî'nin şöyle dediğini nakletmiştir: "Bağdat'ta, sünnetin yardımcısı/Nasirus-sunne diye adlandırıldım."

Ebu Sevr dedi ki: "Şafiî'nin benzeri birini göremedik. O da kendi benzeri birini görememiştir." Za'feranî ile diğerleri de böyle demişlerdir.

İmam Şafiî'nin faziletleri ve üstünlükleri konusunda derlemiş olduğu kitabında Davud b. Ali ez-Zahirî şöyle demiştir: "Şafiî'de öyle üstünlük ve faziletler vardı ki, başkalarında bu kadar üstünlük ve faziletler bir araya gelmemişti. Nesebi yüksekti, dini sahihti. İnancı sağlamdı. Nefsi cömertti. Hadisin sağlam ve sakatlarını, nasihini, mensuhunu bilirdi. Kitab ve sünneti, halifelerin yaşantılarını ezbere bilirdi. Güzel eserleri vardı. Arkadaşları ve öğrencileri, sağlam kimselerdendi. Mesela İmam Ahmed b. Hanbel, onun, zahidlik ve takva bakımından, sünneti uygulama cihetinden eşi görülmemiş derecede sağlam arkadaşlarındandı."

Böyle dedikten sonra Davud b. Ali onun Bağdatlı ve Mısırlı arkadaşlarının adlarını sıralamıştır. Ebu Davud, onun fıkıh öğrencileri arasında Ahmed b. Hanbel'i de zikretmiştir.

İmam Şafiî, Kur'ân ve sünnetin manalarını en iyi bilenlerdendi Kur'ân ve sünnetten en iyi delil çıkaranlardandı. Doğru yol ve ihlaslı olma bakımından da insanların en ileri mertebede olanlarındandı.

Şöyle derdi: "İsterdim ki, hiç bana nisbet edilmeksizin insanlar bu ilmi öğrensinler, ben bundan sevap kazanayım, ama beni övmesinler."

Birçok kişi, onun şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahih hadisini gördüğünüz zaman o hadise göre amel edin ve benim kavlimi bir tarafa bırakın. Çünkü siz o sahih hadisi benden duymamış olsanız bile, ben de o hadise göre amel etmek ve ona göre konuşmak mecburiyetindeyim. Beni taklid etmeyin, kavlime iltifat etmeyin. Sahih bir hadisi gördüğünüzde, benim kavlime ters düşüyorsa kavlimi duvara çalın. Çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hadisine karşı benim kavlime itibar edilmez. Kulun şirk koşma dışında bütün günah çeşitleri ile Allah'ın

huzuruna çıkması, onun kendi görüşüne ve hevesine uyması gibi bir kötü durumla Allah'ın huzuruna çıkmasından daha hayırlıdır."

Başka bir rivayete göre ise: "Kulun kelam ilmi ile Allah'ın huzuruna çıkmasından daha hayırlıdır" demiştir.

Yine bir başka ravi tarafından anlatıldığına göre İmam Şafiî şöyle demiştir: "Eğer insanlar kelamdaki görüşleri bilselerdi, aslandan kaçar gibi kelam ilminden kaçarlardı. Kelamcılarla ilgili olarak vereceğim hüküm şudur ki; onlar, hurma ağacının dalı ile dövülsünler, kabileler arasında dolaştırılarak teşhir edilsinler ve onların aleyhinde yüksek sesle ilan edilerek: "Bu, kitab ve sünneti terk edip kelama yönelen kimsenin cezasıdır!" denilsin."

Buveytî, Şafiî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Hadisçilere sarılın; çünkü onlar, insanlar arasında en doğru kimselerdir. Hadisçilerden birini görürsen, sanki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birini görmüş gibi olursun. Allah onlara hayır versin, onlar bizim için dinin aslını muhafaza ettiler. Onlara minnet borçluyuz."

İmam Şafiî'nin bu manada şöyle bir şiiri vardır:

"Kur'ân'dan başka bütün ilimler insanı boş yere meşgul eder.

Sadece hadis ve dinin fıkıh bilgisi hariç.

İlim dediğin; içinde "Bize rivayet etti ki..." ibaresi bulunandır.

Bundan başkası şeytanların vesveseleridir."

İmam Şafiî şöyle derdi: "Kur'ân, Allah kelamıdır; mahluk değildir. Mahluk olduğunu söyleyen kafirdir."

Rebi'den ve onun önde gelen arkadaşlarının birçoğundan rivayet olunduğuna göre İmam Şafiî, Kur'ân-ı Kerim'de Allah'ın sıfatlarını anlatan ayetlere ve bu konuda varid olan hadislere rastlandığında; bunları keyfiyetsiz, teşbihsiz, tahrifsiz bir şekilde selef metoduna göre kabul eder, hiçbir yoruma girmezdi.

Rebi', İmam Şafiî'nin şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den sonra insanların en üstünü Ebu Bekir, ondan sonra Ömer, ondan sonra Osman, ondan sonra da Ali'dir. (Allah hepsinden razı olsun)"

İmam Şafii, Hicretin 204. senesinin receb ayının sonunda cuma günü (veya perşembe günü) Mısır'da elli dört yaşında iken vefat etti. Uzun boylu, beyaz tenli heybetli bir kimseydi. Saçına sakalına kına yakardı. Şiilere muha-

lifti. Allah ona rahmet etsin, makamını yüce kılsın.1

Allame Muhaddis Mukbil b. Hâdî el-Vadiî'nin Mukaddimesi

- Şeyh Allame Muhaddis Ebu Abdirrahman Mukbil b. Hâdî el-Vadiî rahimehullah'ın, Ebu Umeyr Mecdi b. Muhammed el-Mısri el-Eserî tarafından Musnedu Şafii tertibine yapılan tahkikine yazdığı mukaddimedir.

Alemlerin rabbi olan Allah'a hamd, Muhammed'e, ailesine ve ashabına salat ve selam olsun. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ibadete layık hak ilah yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve rasulüdür.

Bundan sonra, Allah için kardeşimiz Ebu Umeyr'in İmam Şafiî'nin Müsned'inin tertibine yaptığı tahkik ve tahricine baktım ve onun teşekküre layık bir çalışma yapmış olduğunu gördüm. Allah için kardeşimiz Ebu'l-Hasen'den bu kitabın müracaatını yapması için söz aldım. Allah ona hayırlı karşılık versin.

Ebu Umeyr kardeş – Allah onu hıfzeylesin – İmam Şafii rahimehul-lah'ın Müsned'i bizzat yazmadığını, Ta'cilu'l-Menfea mukaddimesinde belirtildiği gibi; Nisabur'lulardan birinin el-Umm kitabından ve er-Rebi'den münferid rivayetlerde bulunan Ebu'l-Abbas el-Asam'ın Mesmuat'ından hazırladığını söylemiştir.

İmam Şafii rahimehullah bazı hadislerde: "Bize sika birisi rivayet etti", bazen; "bize itham edilmeyen biri rivayet etti" der. Bu ifade hadis usulü kitaplarında kararlaştırıldığı gibi, hadisin sahih görülmesine yeterli değildir. İmam Şafii rahimehullah yine İbrahim b. Muhammed ve Muslim b. Hâlid ez-Zencî'den de çokça rivayet etmiştir. İbrahim çürük bir ravidir. Hatta İmam Ahmed rahimehullah İbrahim b. Muhammed hakkında: "Cehmî, Kaderî, Rafizî, onda her belâ vardır" demiştir. Muslim ez-Zencî ise zayıf bir ravidir.

Durum böyle olduğunu göre kitabın çalışma yapılmasına ihtiyacı vardır. Nitekim Allah için kardeşimiz Ebu Umeyr – Allah onu hıfzeylesin – her hadisin hükmünü belirterek sahihi ile sakimini, illetli olanı ile sâlim olanını açıklamıştır. Kitapta yıldız gibi, hatta gün ortasındaki güneş gibi isnadlar vardır: İmam Şafii rahimehullah;

Sufyan b. Uyeyne-Amr b. Dinar- Cabir radıyallahu anh isnadı,

Malik-Nafi-İbn Ömer radıyallahu anhuma isnadı,

Sufyan b. Uyeyne-Eyyub-Ata-İbn Abbas radıyallahu anhuma isnadı,

1 Hafız İbn Kesir'in el-Bidaye ve'n-Nihaye kitabından özetlenmiştir

Malik-İbn Şihab-Ebu Seleme-Ebu Hureyre radıyallahu anh isnadı,

Sufyan-Zuhri-Salim-babası (İbn Ömer) radıyallahu anhuma isnadı,

Malik-Ebu Hazım-Sehl b. Sa'd es-Saidî radıyallahu anh isnadı,

Malik-İbn Şihab-İbnu'l-Museyyeb-Ebu Hureyre radıyallahu anh isnadı,

Malik-Ebu'z-Zinad-el-A'rac-Ebu Hureyre radıyallahu anh isnadı gibi isnadlarla rivayetlerde bulunmuştur.

Bunlardan öte yol yoktur. Nasıl böyle olmasın ki, İmam Şafii rahimehullah "Nasıru's-Sunne: Sünnetin yardımcısı" lakabıyla anılmıştır.

Son olarak diyorum ki; Allah Ebu Umeyr kardeşimize sünnete yaptığı hizmetten dolayı hayırlı karşılık versin. Allah'tan onu tertemiz sünnete hizmet yolunda muvaffak kılmasını, ilmini İslam'a ve müslümanlara faydalı kılmasını dilerim.

Ebu Abdirrahman Mukbil b. Hâdî el-Vadiî

İBADETLER KISMI

İMAN VE İSLÂM

ÉÆÇƷ ɗɨ ǴĦƱǔ ƷŧȆ ÇąĈ ÛĈÇĒĈ ɗƷ ÛǴĈĄɳ ɗɨ ǾÆǷȆ Ʊ€Ĉ ĉŧƷ ɗƷ ÛǴĈĄɳ ĄĈÀĆɳÛ
óƵǾɳ Ąɳ ĉǾĄĉ ɾɛş ĈĸƵȍ ɃŞĉ ƷŧÊĆ âÛÀää ÀĈĄĈ ÆDƵǾ ǾÆĈ ɗĤɳ ɄĈÀƷÛ ǒĄDZ :óƵǾɳ ÛĈ¦ä
È ŧɳ¼ :ɭǐȅş ĈĒǷƷ ć¦ä ƨɨȍ ɄĈąää óĄǾƵ ÛƴŸȅĉąä ɗƷ óɛÊĆ ƵŧȆ äɛǷƵ ÛĄǾĉ ƨąǵ
ÀǒɛşŞ .¬ŧƵÛǩ ɟÛ ɾĒÛ ĉɾ¼ :óĄÉ ÝĄȆÀĄĆą ɄǷƷ ǾȆ :óĄÉ .¬ĜǷĒääş ŷƵĈää Ʊǩ ğäƵſȍ
:óĄÉ ÝĈÀĄĆą ɄǷƷ ǾȆ :óĄǾƵ ÛɟÂŘąǿ ÀƬÎ ƴĄĈȍ ɭǐȅş ĈĒǷƷ ć¦ä ƨɨȍ ¢¦ä óƵȅȅǿ ĉǒ
ÛĈɳĄ ȌǒǾÛ ɾɛş äØȆ ƨǷƷ ÆɳäÛ ɾ ¢¦äş :óƵǾɳ ƵȆşŞ ǾDZÀää ÀĈɳĄĆ .¬ŧƵÛǩ ɟÛ ɾĒÛ ɾɾ¼
¬áÆȍ ɟÛ ĜǷƵ¼ :ɭǐȅş ĈĒǷƷ ć¦ä ƨɨȍ ¢¦ä óƵȅȅǿ óĄǾƵ

1- (70/1) Talha b. Ubeydullah radıyallahu anh'den: "Necd halkından saçları dağınık bir bedevî gedi, mırıldandığı işitiliyor fakat ne söylediği anlaşılmıyordu. Ta ki yaklaştı, meğer İslam hakkında soruyormuş. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bir gün ve gecede beş vakit namaz"** buyurdu. Adam: "Bana bundan başka bir şey gerekir mi?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır ancak nafile kılmak istersen başka"** buyurdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona Ramazan ayı orucunu anlattı. Adam: "Bana bundan başka şey gerekir mi?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır, ancak nafile oruç tutmak istersen başka"** buyurdu. Adam dönüp giderken şöyle diyordu: "Allah'a yemin olsun bundan ne fazla yaparım ne de eksik." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Doğru söylediyse**

kurtuldu."[2]

ĞĦŲŤû ƷŧȆ ¢ąĜ ÛĈĦĒĈ ϕƷ ÛŌĜĂą ϕȩ ỎȩŢȩ ŲĜĜ Ĝţƶ ϕƷ ÛĖȩĜ ϕȩ ŌĜĂą ÀϕÀȩńĈ
ăéĜź ĻŢȆş ĈĦŤƷ ć!ă ƨŤỖ Ĉ!ă ỏƶȩȅϕ ƨĜĈ ỖŢƶϕ ǒÀDZ :ỏƶỖą ¢ąƷ ć!ă ŲŘŕϕ Ĉ!ă ÆȩƷ ϕȩ
Ų; ğăƶŤỖ ȆŧńĽ :ĻŢȆş ĈĦŤƷ ć!ă ƨŤỖ Ĉ!ă ỏƶȅϕ ỏÀỖź ÛŷŸȩĈą ϕƷ ỏŭĒą ƶŧ
¬ţƶÛŧ ĵĜ ₥Ĝ Ûŧ¼ :ỏÀę ÝÀŧȩĄą ĻŤƷ Ỗŧ :ỏÀỖź .¬ĞŤȩĝăş ŷƶȩăa

2- (70)- Talha b. Ubeydillah radıyallahu anh şöyle dedi: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve İslâm hakkında sordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir gün ve gecede beş vakit namaz kılmaktır"** Adam: "Bana başka bir şey gerekir mi?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır, ancak nafile olarak kılarsan o başka."** Buyurdu.[3]

ĻŧĜ ϕƷ ÛŲŞŤăa ÆΛĄ ϕȩ ĝÀÛƷ ϕƷ ÛĢĜÀồ ŲĜĜ ϕȩ ỎȩŢȩ ϕƷ ÛĞĜŧƷ ϕȩă ÀϕÀȩńĈ
ÛĞĦŲŧÔąăa ϕΛĘăa¼ :ĻŢȆş ĈĦŤƷ ć!ă ƨŤỖ Ĉ!ă ỏƶȅϕ ỏÀę :ỏÀę ¢ąƷ ć!ă ŲŘŕϕ ɃĝăĄĘăa
¬ĻŤÔąÀƷş ĝktŤĒţăa Ğţţƶş ĈĢĞĝş ĈĞąÔĝş Ĉ! ÛĞĦŲŧÔąăa ϕΛĘăa ÛĞĦŲŧÔąăa ϕΛĘăa

3- (894) Temim ed-Dârî radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Din nasihattir, din nasihattir, din nasihattir. Allah için, kitabı için, nebîsi için, müslümanların yöneticileri ve onların geneli için."**[4]

ĞĦŲŧÀę :ỏƶỖą Ûĉ!ă ÆĢƷ ϕȩ ÀΛÀDZ ĞĦŧȆ ÛĜşŸĝ ϕȩ ĂΛąâ ϕƷ ÛĞĜŧƷ ϕȩă ÀϕÀȩńĈ
ĻŤĒą ǾǾĝ ĠÔąăa ƨŤƷ ĻŤȆş ĈĦŤƷ ć!ă ƨŤỖ ŲĜąăa

4- (893) Cerir b. Abdillah radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e bütün müslümanlara nasihat etmek üzere biat ettim."[5]

---

2 Sahih. Buhari (46, 1891, 2678, 6956) Muslim (11) Ebu Davud (391) Muvatta (3252) Nesai (458, 2090, 5028)
3 Sahih. Şafii, Sunen (2292) önceki hadisin bir parçasıdır.
4 Sahih. Şafii, Sunen (457) Muslim (55) Ahmed (4/102)
5 Sahih. Şafii, Sunen (456) Muslim (56)

Æ£ß Øæ Ğ¢Ï̈È Ù«Ô Øß ÛşÀ¢ß Øæ Æ¢Hu¸ Øß ÛÆ¢Hu¸ Øæ ÂΛÂĤ¼ä Æ£ß ÌçÀ£ç̀Ô
Ï̈È§ Ç¢Ï̈ß Ć!ä ɔÏ̈Ò Ć!ä óz̀È́ó ĵÔ Û£Á¿ Ć!ä Ù̈r̂ó ĝÀΛÀŁ Ù«Ô Øß Ù8ɀß Øæ Ø¢ĝÀ¼ä
Ù¸Ĥ¸ äz¢Ô̂ß ǼÓ¿ Ì£zÌÉ¸ äǼẾ¿ Ûć!ä ¤Ô ¢ÓÔ ¤é :äzÌzÓ¸ ɔĝ ĝ Ì̀ĝ¼ä ÕĤÌÉ¸Ć ó¼äÔ ¤é ķ :óÌÉ¸
ķ ÕÌz§¸ Âß Ć!ä ɔÏ̈ß Ï̈ÀÌÊĝ§¸ ÛÀ¢ÕHu¸ ¤Ô Ï̈Ô¼äz¸Ô§¸ Ï̈£ÓÌ¸ĝ¸

5- (649) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnsanlarla "la ilahe illallah: Allah'tan başka ibadete layık hak ilah yoktur" demelerine kadar savaşmaya devam edeceğim. Bunu söyledikleri zaman İslam hakkı dışında kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. Hesapları ise Allah Azze ve Celle'ye aittir."**[6]

Ù«Ô Øß Ù̈Ğ¢Ï̈È Ù«Ô Øß ÛşÀ¢ß Øæ Æ¢Hu¸ Øß Ù̈Æ¢Hu¸ Øæ ÂΛÂĤ¼ä Æ£ß ÌçÀ£ç̀Ô
äzÌzÓ¸ ɔĝ ĝ Ì̀ĝ¼ä ÕĤÌÉ¸Ć ó¼äÔ ¤¼ :óÌÉ¸ Ï̈È§ Ç¢Ï̈ß Ć!ä ɔÏ̈Ò Ć!ä óz̀È́ó ĵÔ Ù̈£ÀΛÀŁ
Û¸ÀÕHu¸ ¤Ô Ï̈Ô¼äz¸Ô§¸ Ï̈£ÓÌ¸ĝ¸ Ù¸Ĥ¸ äz¢Ô̂ß ǼÓ¿ Ć!ä ¤Ô ¢ÓÔ ¤é äzÌzÓ¸ äǼẾ¿ Ûć!ä ¤Ô ¢ÓÔ ¤é
¬Ć!ä ɔÏ̈ß Ï̈ÀÌÊĝ§

6- (649/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnsanlarla la ilahe illallah demelerine kadar savaşmakla emrolundum. "La ilahe illallah" dedikleri zaman, onun hakkı dışında kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. Hesapları ise Allah'a aittir."**[7]

Ù̈r̂ó ĝÀΛÀŁ Ù«Ô Øß Ù̈Ğ¢Ï̈È Ù«Ô Øß ÛşÀ¢ß Øæ Æ¢Hu¸ Øß ÛÂΛÂĤ¼ä Æ£ß ÌçÀ£ç̀Ô
äzÌzÓ¸ ɔĝ ĝ Ì̀ĝ¼ä ÕĤÌÉ¸Ć ó¼äÔ ¤¼ :óÌÉ¸ Ï̈È§ Ç¢Ï̈ß Ć!ä ɔÏ̈Ò Ć!ä óz̀È́ó ĵÔ Û£Á¿ Ć!ä
Ï̈ÀÌÊĝ§ Û¸ÀÕHu¸ ¤Ô Ï̈Ô¼äz¸Ô§¸ Ï̈£ÓÌ¸ĝ¸ Ù¸Ĥ¸ äz¢Ô̂ß ǼÓ¿ Ì£zÌÉ¸ äǼẾ¿ Ûć!ä ¤Ô ¢ÓÔ ¤é
¬Ć!ä ɔÏ̈ß

6 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15643) Ahmed (2/345, 423)
7 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18456)

7- (649/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnsanlarla lâ ilahe illallah demelerine kadar savaşmakla emrolundum. Bunu söyledikleri zaman, onun hakkı dışında kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar. Hesapları ise Allah'a aittir."**[8]

ÞÉß ðè Çä ÆÇß ðß ÛÞŞÏöä ÆÂÇ ðè ÔÛß ðß Ûãĺ Îè ðä ðß ÛÕÔĄ ÀÇÀĠÛ
ɔǧĝ ĜĤ ĞĝÀĘ Ą ÓÆĞ ĻĹĞ ĻĹĘş ĜĹß Çä ɔŀò Çä óɀĘĞ ĝÀĘ ÛɎŻĞ ĵÛ ÛÓÀĘÁöä ðè
ÛkÔĞĄţöä ðĤ ÕŻĞ Õĝè Ų ĄĤĢÊĆ ɀŁ äÆĹĞ ÛĻĹĘş ĜĹß Çä ɔŀò Çä óɀĘĞ ÀŻŻ
Ûɔŀè :óÀé ¬ÝÇä ж Ğ ɾ ĵÛ ÆŻÎĆ ÈĞ¼ :ĻĹĘş ĜĹß Çä ɔŀò Çä óɀĘĞ óÀÓĞ
Çä ɔŀò ĢĜöä óÀÓĞ ÛĘĞ ĝɎò ɾş Ûɔŀè :óÀé ¬ÝŲÛÔĆ ÈĞ¼ :óÀé ÛĘĞ ĝáĄŻÎ ɾş
¬ĻĹÎÔĘĞ ðß Çä ŲĜĄŻĞ ðÀÓöä ÕĜşĆ¼ :ĻĹĘş ĜĹß

8- (1132) Ubeydullah b. Adiy b. el-Hıyâr'dan: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gizlice bir şey söyledi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sesli konuşuncaya kadar ne söylediğini anlamadık. Meğer adam, münafıklardan birinin öldürülmesini emretmesini istiyormuş. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Allah'tan başka ibadete layık hak ilah olmadığına şahitlik ediyor mu?"** dedi. Adam: "Evet ama onun şahitliği geçersiz" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Namaz kılıyor mu?"** dedi. Adam: "Evet ama onun namazı geçersiz" dedi. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"İşte Allah'ın beni kendilerini öldürmekten yasakladığı kimseler onlardır."**[9]

Çä ÆÇß âÀĜ ðĤ ğÆŻÎ¼ :óÀé ÆÇà ðè ĞĻÀĘĆ ðß ÛŞBÀŁĄöä ðß ÛĵĹÆÀè ÀĢÀĠÛ
¬ÈĜÀDzĄ ĞĢŸĞ ŲĆ ðè

9- (1133) Usame b. Zeyd radıyallahu anh dedi ki: "Abdullah b. Ubey b. Selul'un münafıklığına üç mecliste şahit oldum."[10]

8 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15643) Muslim (21)
9 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16578) Ahmed (5/432)
10 Sahih. Şafii, Sunen (16590)

Ùçƒ óÅé ¢Áß ¢Ùä ÙÎÒé ãÅÛÁÜä ¢é ÀÅtß jÛ ÛãÅÎTÎ ¢éä ¢ß ÛjÅÇÅè ÅçÀÇnÛ
äz¢zÖ¢ z¢g â¢Åçöä Ö¢Åé¢Û jÛ ğÀÇ¢¼ :Ł¢èş Ç¢Ùß ¢Ùä z¢ÒÛ ¢Ùä óz¢è¢ óÅé È¢¢Û :À¢Öé
z¢Ùß Ł¢ÎäÊĞş ÛÅ¢ÖHÛ¢ ¢Ú Ł¢Ûäz¢ÛŞ Ł¢ÖÅ¢ãÅ Ù¢Ûé äzÅÔß Å£z¢Åé äÆÚz ÛÙ¢ä ¢ÚÛ Ç¢Ú ¢Ú¢Ú ¢ç
óz¢è¢ äzÛß Å¢Ûé ¢ÏÅÖß Ù¢z¢Ú¢ z¢Û ÛÅ¢Ö¢g ¢Ûé äØŁ :¢Áß ¢Ùä ÙÎÒé À¢Öé z¢Û óÅé Ý¬¢Ùä
Ç¢Ùß Ł¢¢¢ÅÖ¢ Ł¢èş Ç¢Ùß ¢Ùä z¢Ò ¢Ùä

10- (789) İbn Şihab'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh, Ebu Bekr radıyallahu anh'e şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"İnsanlarla la ilahe illallah demelerine kadar savaşmakla emrolundum, bunu söyledikleri zaman onun hakkı dışında kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar, hesapları ise Allah'a aittir" buyurmadı mı?"** Ebu Bekr radıyallahu anh şöyle dedi: "Bu da onun (la ilahe illallah'ın) hakkıdır. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e verdikleri bir bağı dahi bana vermeseler elbette onlarla bu yüzden savaşırım."[11]

ÛgÀÇÅÅŁ ÙÚ¢ ¢ß ÛÚ¢ä Æ¢ß ¢é Ú¢ä Æ¢¢ß ¢ß ÛBÅŁÂää ¢ß ÛÅtĞ¢ ¢ß Û¢Ğ¢Ğää Å¢ÀÇnÛ
¢ÅĞ¢ ş¢ ó¢Ö¢ä äØŁ À¢Öé ÙÚ¢ óÅé ÛÀtß jÛ

11- (790) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Ömer radıyallahu anh, Ebu Bekr radıyallahu anh'e bu sözü veya bu anlamda söyledi."[12]

ÛÚ¢ä Æ¢ß ¢é ÅÚÅDZ ¢ß ÛÚ¢ä Æ¢ß ¢é Ú¢ä Æ¢¢ß ¢ß Ûã¢ÎTÎ ¢éä ¢ß Û¢Ğ¢Ğää Å¢ÀÇnÛ
:Ç¢Æ¢Qää Ze¢ ¢tŁ¢ ÀÖé ÙÚ¢ óÅé ¢Áß ¢Ùä ÙÎÒé À¢ß jÛ ¢Áß ¢Ùä ÙÎÒé g¢ÀÇÅŁ ÙÚ¢ ¢ß
ç äz¢zÖ¢ z¢g â¢Åçöä Ö¢Åé¢Û ó¢äÛ ç¼ :Ł¢èş Ç¢Ùß ¢Ùä z¢Ò ¢Ùä óz¢è¢ óÅé Æ¢ È¢¢Û
z¢Ùß Ł¢ÎäÊĞş ÛÅ¢ÖHÛ¢ ¢Ú Ł¢Ûäz¢ÛŞ Ł¢ÖÅ¢ãÅ Ù¢Ûé äzÅÔß ÆÖ¢ Å£z¢Åé äÆÚz ÛÙ¢ä ¢ÚÛ Ç¢Ú ¢Ú¢Ú ¢ç
Ç¢Æ¢Qää Ł¢ĞÅ¢ ÛÅĞ¢ ÛÅ¢Ö¢g ¢ÛÉ äØŁ :¢Áß ¢Ùä ÙÎÒé À¢Öé z¢Û óÅÖ¢ Ý¬¢Ùä

12- (650) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Ömer radıyallahu anh, ze-

11 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18467)
12 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18468)

kat vermeyenler hakkında Ebu Bekr radıyallahu anh'e şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"La ilahe illallah demelerine kadar insanlarla savaşmaya devam ederim. Bunu söyledikleri zaman İslam hakkı hariç canlarını ve mallarını benden korumuş olurlar, hesapları ise Allah'a aittir"** buyurmadı mı?" Ebu Bekr radıyallahu anh de dedi ki: "Vermedikleri bu zekat, İslam hakkındandır."[13]

**ﺩﻩ ﻕﻫﻭﻣ ﺩﻩ ﷺ ﺇﻫﻣ ﺩﻩ ﷺ ﺇﻫﻫﻣ ﻫﻣ ﻭﻍﺇﺇﻫﻫﻫ ﺩﻩ ﻕﻫﺇﻫ ﻫﻣ ﻭﻫﻫﺇﻍ ﺇﻫﺇﻫﻫ ﻟﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻣ ﷺ ﻫﻫﻫﻣ ﻫﻫﻫ :ﻫﺇﻫ ﻫﻫﻫﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ

ﻣﻦ ﺑﺎﻳﻊ ﻣﻨﻜﻢ ﻓﻮﻓﻰ ﻓﺄﺟﺮﻩ ﻋﻠﻰ ﷲ ﻭﻣﻦ ﺃﺻﺎﺏ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻌﻮﻗﺐ ﺑﻪ ﻓﻬﻮ ﻛﻔﺎﺭﺗﻪ ﻭﻣﻦ ﺃﺻﺎﺏ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺷﻴﺌﺎ ﺛﻢ ﺳﺘﺮﻩ ﷲ ﻓﻬﻮ ﺇﻟﻰ ﷲ ﺇﻥ ﺷﺎء ﻋﻔﺎ ﻋﻨﻪ ﻭﺇﻥ ﺷﺎء ﻋﺎﻗﺒﻪ

14- (1242) Ubade b. Sâmit radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber bir mesliste idik. Şöyle buyurdu: **"Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere bana biat edin."** Onlara ayet okudu ve dedi ki: **"İçinizden her kim biatine vefa gösterirse karşılığı Allah'tandır. Kim bir günah işlerse onun ardından ona keffaret olacak bir şey işlesin. Kimin başına böyle bir şey gelirse ve Allah onu gizlemişse o Allah'a aittir. Dilerse bağışlar, dilerse azap eder."**[15]

15 Sahih. Şafii, Sunen (17506)

İLİM KİTABI

15- (1023) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnsanları madenler gibi bulursunuz. Onların Cahiliyye'de hayırlı olanları, fakih oldukları takdirde İslâm'da da hayırlı olanlarıdırlar."**[16]

16- (917) Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah sözümü işitip de ezberleyen, kavrayan ve başkasına aktaran kulun yüzünü aydınlatsın. Nice fıkıh taşıyıcısı vardır ki fakih değildirler. Nice fıkıh taşıyıcısı kendisinden daha fakih olana taşır. Üç şey var ki müslümanın kalbi bunlardan ayrı**

16 Sahih. Buhari (3493)

kalamaz: ameli Allah için ihlâs ile yapmak, müslümanlara nasihat etmek ve cemaatlerinden ayrılmamak. Zira onların dualarının arkalarındakileri de kuşatır."[17]

**ÙÎÚ ÙÎÚ ÙÎÚ

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﻛﺬﺏ ﻋﻠﻲ ﻣﺘﻌﻤﺪﺍ ﻓﻠﻴﺘﺒﻮﺃ ﻣﻘﻌﺪﻩ
ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺭ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻫﺬﺍ :ﺣﺪﻳﺚ ﺣﺴﻦ ﺻﺤﻴﺢ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻭﻗﺪ ﺳﻤﻊ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ
ﻧﺤﻮﻩ ﻭﻗﺪ ﺭﻭﻯ ﻫﺬﺍ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻭﻏﻴﺮ ﻭﺍﺣﺪ

19- (914) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Benim adıma yalan söyleyen kendisine cehennemde bir ev bina etmiş olur."**[20]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺣﺪﺙ ﻋﻨﻲ ﺑﺤﺪﻳﺚ
ﻳﺮﻯ :ﺃﻧﻪ ﻛﺬﺏ ﻓﻬﻮ ﺃﺣﺪ ﺍﻟﻜﺎﺫﺑﻴﻦ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻓﻲ ﺭﻭﺍﻳﺘﻪ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ
ﻛﺬﺏ ﻋﻠﻲ ﻣﺘﻌﻤﺪﺍ ﻓﻠﻴﺘﺒﻮﺃ ﻣﻘﻌﺪﻩ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺭ

20- (913) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim benim adıma söylemediğim bir şeyi söyledi derse cehennemde oturacağı yere hazırlansın."**[21]

ﻗﺎﻝ :ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻫﺬﺍ ﺣﺪﻳﺚ ﻣﻌﻠﻮﻝ ﻫﻜﺬﺍ ﺭﻭﻯ ﺷﻌﺒﺔ ﻭﻏﻴﺮ ﻭﺍﺣﺪ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ
ﺍﻟﺘﻴﻤﻲ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ ﻗﻠﺖ ﻟﻠﺰﻫﺮﻱ ﺃﻳﺰﻋﻢ ﺃﻥ :ﺍﻟﺨﻀﺮ ﻛﺎﻥ
ﻣﻌﻪ :ﺃﺑﻲ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﻟﻪ ﻭﻗﺪ ﺳﻤﻊ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﻲ :ﺍﻟﺨﻀﺮ ﻟﻴﺲ ﻫﻮ ﺻﺎﺣﺐ
ﻣﻮﺳﻰ ﺻﺎﺣﺐ ﺑﻨﻲ ﺇﺳﺮﺍﺋﻴﻞ ﻭﻟﻜﻦ ﻫﻮ ﺭﺟﻞ ﻏﻴﺮﻩ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻲ ﺇﻧﻪ ﺳﻤﻊ
ﺻﺎﺣﺐ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﻳﻘﻮﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ

21- (926) Said b. Cubeyr'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya dedim ki: "Nevf el-Bikâlî Hızır'ın arkadaşı olan Musa'nın İsrailoğullarının Musa'sı olmadığını iddia ediyor." İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Allah'ın düşmanı yalan söylemiş. Ubey b. Ka'b radıyallahu anh bana şöyle haber verdi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize hutbe verdi." Sonra Musa ve Hızır kıssasında Hızır'ın arkadaşı olan Musa'nın Musa aleyhisselâm olduğu-

20 Sahih ligayrihi. Muslim (1-4) Buhari (106-110)
21 Sahih ligayrihi. Muslim (3) Buhari (110)

nu gösteren bir şey anlattı."[22]

**ﻢﻬﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺲﺒﻋ ﻦﺑﺍ ﻦﺑﺍ ﷲﺪﺒﻋ ﻦﻋ ﻪﻴﺑﺃ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻲﻌﻓﺎﺸﻟﺍ ﻞﻌﻓ ﺎﻣ ﺖﻌﻤﺳ ﻲﻧﺇ ﻝﺎﻘﻳ ﻲﻨﻴﻌﻓﺎﺸﻟﺍ ﻊﻤﺳ ﻝﻮ

¬ğÌÅÖğöä ¤Ú ĻÏèş ĈŒŸʒ ć!ä ɔÏÒ ŲĜ¢öä

23- (1181) Urve b. ez-Zubeyr rahimehullah'tan: "Muhakkak ki ben hadisi işitirim ve onu güzel bulurum. Onu anlatmama engel olan şey sadece benden işiten kimsenin ona uymasından hoşlanmamamdır. Onu güvenmediğim birinden işitmişimdir fakat güvendiğim bir kimse rivayet eder. Güvendiğim kimseden işitmişimdir fakat güvenmediğim kimse rivayet eder."[25]

Sa'd b. İbrahim dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den ancak güvenilir kimseler yoluyla rivayet edilebilir."[26]

KİTAP VE SÜNNETE SARILMA KİTABI

Ų¤Ê¤ģ ģÀÀÀŁ Ų¤Ê ʒ ÛĈ¤Ê ʒ Ûģ¥Dzʒ ʒ Ê£ŁHn ʒ ÛĜŒŒʒ ʒ¤ä ÌÅĜ¢ÌÊ
Ìţn ¢n¤ĺ ĻÓ¢ÕÀĺ Ìn Ų¢şģ¼ :óÌé ĻÏèş ĈŒŸʒ ć!ä ɔÏÒ ć!ä óɔèģ ģÛ ÛĜ¢ʒ ć!ä
ʒ¢ĥ Ĝ¤ ĻÓ¢ÀnÛ Ìţĺ ÛĻĨĜ¢ĢĈÛ ɔŸʒ ĻĨĈ¥Ûnäş ĻĨĜäúè ĝÀĵÓ¤ ĻÓŸĜé ģÕ ʒn Õ¤Ł
¬äɔĨĈÛ¢ĺ ¢Ĝʒ ĻÓ¢ŒĨĈÛ Ìnş ÛĻ¢ĦÛĈè¤ Ìn ¢Ĝĥ äɔĺĺ ÀnÛ

24- (995) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sizi bıraktığım sürece siz de beni bırakınız. Zira sizden öncekiler ancak çokça soru sormaları ve nebilerine muhalefet etmeleri sebebiyle helak oldular. Size bir şey emrettiğim zaman gücünüz yettiği kadarıyla onu yerine getirin. Sizi yasakladığımda ise derhal ona son verin."**[27]

ŲĜ¢öä ʒ ÛģÀÀÀŁ Ų¤Ê ʒ ÛĞÀʒĢ¤ä ʒ ÛĜÅ¢Âöä Ų¤Ê ʒ ÛĜŒŒʒ ʒ¤ä Ì¢ÀÀnÛ
ĜÀĦn ÕĞŽĜ¤ ĻÏèş ĈŒŸʒ ć!ä ɔÏÒ

25- (995/1) Ebu Hureyre Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı an-

25 Sahih. Şafii, Sunen (156)
26 Sahih. Şafii, Sunen (157) Muslim (1/15) Darimi (429)
27 Sahih. Buhari (7288) Muslim (1337) Ahmed (2/447) İbn Hibban (18) İbn Mace (2) Abdurrazzak (20374) Tirmizi (2681)

lamda rivayet etti.[28]

ﻣﻦ ﺃﻋﻈﻢ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺟﺮﻣﺎ ﻣﻦ ﺳﺄﻝ ﻋﻦ ﺷﻲﺀ ﻟﻢ ﻳﺤﺮﻡ ﻓﺤﺮﻡ ﻣﻦ ﺃﺟﻞ ﻣﺴﺄﻟﺘﻪ

26- (991) Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müslümanların en büyük suç işleyeni haram olmayan bir şeyi sorarak, sormasından dolayı haram kılınmasına sebep olan kimsedir."**[29]

ﺳﻌﺪ ﻣﻦ ﺃﻋﻈﻢ ﻣﻦ ﺃﻋﺎﻡ ﻣﻦ ﺳﺄﻝ ﻋﻦ ﻣﺴﻠﻢ ﻣﻦ ﺃﺟﻞ

27- (991/1) Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etmiştir.

ﻗﺎﻝ ﻟﻲ ﺃﺑﻲ ﻣﻦ ﺃﺻﻞ ﻣﻦ ﻛﺘﺎﺏ ﻣﻦ ﺃﻋﻄﻰ ﻣﻦ ﺃﺟﻞ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺤﺮﻡ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻓﻲ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺃﻣﺮ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺤﺮﻡ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻓﻲ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺃﻣﺮ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺤﺮﻡ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻓﻲ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺃﻣﺮ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺤﺮﻡ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ

28- (320/1) İbn Tavus dedi ki: "Babam'ın yanında diyetlere dair bir kitap vardı. Onun hakkında vahiy inmiş, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem diyet veya zekattan bir şey farz kılmamıştı. Sadece bu konuda vahiy inmişti."[30]

---

28 Sahih.

29 Sahih. Muslim (2358) Buhari (7289) Ahmed (1/176-179) Ebu Davud (4610)

30 Zayıf. Şafii, Sunen (7868) Muslim b. Halid ez-Zencî zayıftır.

Denildi ki: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Allah’tan bir vahiy olmaksızın bir şeyi açıklamamıştır. Vahyin tilavet olunanı olduğu gibi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’e vahyedilip sünnet kılınanı da vardır.”

ﻗﻞ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ : ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺴﻠﻢ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻃﺎﻭﺱ :ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻃﺎﻭﺱ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﻛﺎﻥ ﻋﻨﺪ ﺃﺑﻲ ﻛﺘﺎﺏ ﻓﻲ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ ﻭﻟﻢ ﻳﺮﻓﻌﻪ ﺇﻟﻰ ﺃﺣﺪ ﻏﻴﺮ ﺃﻧﻪ ﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﻓﻴﻪ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻮﺣﻲ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻓﻴﻪ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﺰﻛﺎﺓ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻓﻴﻪ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻮﺣﻲ ﻭﻟﻜﻦ ﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﻓﻴﻪ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻮﺣﻲ ﻭﺍﻟﺴﻨﺔ

29- (320) İbn Tavus dedi ki: “Babam’ın yanında diyetlere dair bir kitap vardı. Onun hakkında vahiy inmiş, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem diyet veya zekattan bir şey farz kılmamıştı. Sadece bu konuda vahiy inmişti.”[31]

ﺃ¼ :ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﻃﺎﻭﺱ ﻗﺎﻝ ﻃﺎﻭﺱ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺏ ﻋﻨﺪ ﺃﺑﻲ ﻛﺘﺎﺏ ﻓﻴﻪ ﻓﺮﺍﺋﺾ ﺍﻟﺼﺪﻗﺔ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻭﻓﻴﻪ ﺍﻟﺪﻳﺎﺕ

30- (1157) İbn Uyeyne, isnadı ile (Tavus rahimehullah’tan) Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in şöyle buyurduğunu rivayet etti: **“İnsanlar üzerimde bir şey bırakmadı. Muhakkak ki ben ancak Allah’ın onlara helal kıldığı şeyi onlara helal kıldım ve ancak Allah’ın onlara haram kıldığı şeyi onlara haram kıldım.”**[32]

ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﻋﻜﺮﻣﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ ﻣﺎ ﺗﺮﻛﺖ ﺷﻴﺌﺎ ﺇﻻ ﻭﻗﺪ ﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﺑﺮﺃﻳﻲ ﻛﻤﺎ ﻳﻘﻮﻝ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺮﻯ ﺍﻟﺮﺃﻱ ﻳﺘﺮﻛﻪ ﺇﻟﻰ ﻏﻴﺮﻩ ﻓﻘﺪ ﺗﺮﻛﺖ ﺭﺃﻳﻲ ﻓﻴﻪ ﻭﻗﺎﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻗﺎﻝ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ

---

31 Zayıf. Şafii, Sunen (7868) Muslim b. Halid ez-Zencî zayıftır.

32 Zayıf. Şafii, Sunen (77) mürseldir. İbn Uyeyne ile Tavus arasında da inkıta vardır.

31- (584) Ebu Rafi radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizin koltuğuna yaslanmış halde iken kendisine emrettiğim veya yasakladığım bir mesele gelince: "Bunu bilmeyiz. Allah'ın kitabında bulduğumuza tabi oluruz" derken bulmayayım."**[33]

ÉÆßÞ ÞÎèÊ ÇÏä ÉÆßÞ ÓÞ ÀtÞ ÞÓÞÇ ÛÀÊRÁÖä ÙÊÓ ÞÇÎÈ ÓÞ ÛÇÁÆÆÞ ÓÞä ÄÓÁÞÈÙÓ
Ç :óÄÉ ÞÏÈßÇ ÊÆÏÞ ÇÏä ÞÞÏÖ ÇÏä óÞÈèÓ ÞÎÓ ÛÊÆÊÓ ÓÞ ÓÇÉÏÙÞ ÛÞÊÎáÓ ÙÊÓ ÓÞÉ ÇÏä
ǨÆÇÓ ÇÊ ÊÊ ÊÀÇÓ ÄÞÎÇ ÞÀÇÓ ÓÓÇ ÀÇÇÎä ÊÆÉÙÇ ÊÇÓÓÁÓÓ ÞÏÞ ÄÄÓÇÇ ÞÏÈßÇÓ ÓÆÀÓÓ Æ
Ç ÊÄÁÆÆÉÄä ÇÏä ÃÄÓÕ ÙÞ ÄÓÆÆÐÞÇ Äɳ ÛÞÓáÓÓ Æ :óÞÐÓÞ ÊÁÞ

32- (896) Ebu Râfi radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizi koltuğuna yaslanmış bir halde kendisine emrettiğim veya yasakladığım bir husus getirildiğinde: "Bilmiyorum, Allah'ın kitabında bulduğumuza tabi oluruz" derken bulmayayım."**[34]

ÞÞÏÈßÇ ÊÆÏÞ ÇÏä ÞÞÏÖ ÙÊÄÖä ÓÞ ÓÆÊÓÄÞÖä ÓÞ ÆÞÞÓÊÙ ÊÆÊÓÆÉÓÇ :ÞÏÄÆÈ óÄÉ
ÀÄÀÊÖä :ÁÓÓÓÞÄ :ÊÁÞ ÇÏä ÙÎÊÓ ÙÆÊÓÄÎÖä óÄÉ ÝÈÀÙ

33- Sufyan dedi ki: "Bunu Muhammed b. Munkedir'in Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den mürsel rivayeti olarak da tahdis ettik."[35]

Şafii dedi ki: "Hadiste geçen erîke kelimesi; serîr/koltuk demektir."

ÛÆÈöÆ ÙÊÓ ÓÞä ÙÊÓÆÉÇ :óÄÉ ÙÊÄÞÖä ÒÎÁÖä ÓÞ ÕÞÞÈ ÓÞ ÁÄÆÇ ZÊÓ ÙÊÀÁÓÓ
óÄÉ ÞÏÈßÇ ÊÆÏÞ Ç!ä ÞÞÏÖ Ç!ä óZÈÓ ÞÎÓ ÛÙÊÇÓÓÖä ÁÞÀÎ ÙÊÓ ÓÞ ÛÞÀÁÓÞÖä ÓÞ
ÆÉÓ ÞÎÇ ÛÒÕÏÖä ÓÝÓ ÆÉÓ ÞÎÓ ÛÓÞÀÞÖä ÀÞÁÆ ZÞÇ ÕÞÞÇ ÇÓ ÒÞÇ ÓÝ¼ :ÁÓÁÓä ÿÄÞ
Ý ÞÁÄÙÖä ÄÆÓ Äɳ äØZÞ ÓÝÓÇÓ :ÆÈöÆ ÙÊÓ ÓÞÆÊ ǨÆÇÓ ZÆÓ ÓÄÓÇ ¬åZÕÖä ÇÆÇ

33 Sahih. Şafii, Sunen (50)
34 Sahih.
35 Sahih ligayrihi.

ﷺ ﷺ ﷺ

TAHARET/TEMİZLİK KİTABI

SULAR BÂBI

Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: "Bir adam Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordu: "Buda'a kuyusuna köpek leşi ve hayız bezi atılıyor" Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şüphesiz suyu hiçbirşey kirletmez."**[38]

Abdullah b. Ömer radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Su, iki kulle (iki varil) miktarında olduğu zaman necaset veya pislik taşımaz."**[39]

38 Sahih ligayrihi.

39 Sahih. Şafiî Sunen (1850) Hakim (1/133) Darimi (732)

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﺒﻴﺪ ﺍﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﺎ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﺎ ﺳﻌﻴﺪ ﺍﻟﺨﺪﺭﻱ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﺇﺫﺍ ﺑﻠﻎ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻗﻠﺘﻴﻦ ﻟﻢ ﻳﺤﻤﻞ ﺍﻟﺨﺒﺚ

37- (637) İbn Curayc'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Su, iki kulle miktarına ulaştığı zaman necaset taşımaz."** Bu hadisin bir rivayetinde: "Hecer kulleleriyle iki kulle" şeklindedir. İbn Cureyc dedi ki: "Hecer kullelerini gördüm. Bir kulle dokuz kırba veya bir miktar fazla idi."[40]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﻧﺤﻦ ﺍﻵﺧﺮﻭﻥ ﺍﻟﺴﺎﺑﻘﻮﻥ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻘﻴﺎﻣﺔ ﺑﻴﺪ ﺃﻧﻬﻢ ﺃﻭﺗﻮﺍ ﺍﻟﻜﺘﺎﺏ ﻗﺒﻠﻨﺎ ﻭﺇﻧﻬﻢ ﻣﻦ ﺑﻌﺪﻫﻢ ﻓﻬﺬﺍ ﻳﻮﻣﻬﻢ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﺮﺽ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻓﺎﺧﺘﻠﻔﻮﺍ ﻓﻴﻪ ﻓﻬﺪﺍﻧﺎ ﺍﷲ ﻟﻪ ﻓﺎﻟﻨﺎﺱ ﻟﻨﺎ ﻓﻴﻪ ﺗﺒﻊ ﺍﻟﻴﻬﻮﺩ ﻏﺪﺍ ﻭﺍﻟﻨﺼﺎﺭﻯ ﺑﻌﺪ ﻏﺪ

38- (636) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz durgun suya bevledip de sonra ondan gusletmesin."**[41]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﻤﺮ ﺑﻦ ﻗﺎﺳﻂ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﺷﺮﺏ ﺍﻟﻜﻠﺐ ﻓﻲ ﺇﻧﺎﺀ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﻓﻠﻴﻐﺴﻠﻪ ﺳﺒﻊ ﻣﺮﺍﺕ ﺃﻭﻟﺎﻫﻦ ﺃﻭ ﺳﺎﺑﻌﻬﻦ ﺑﺘﺮﺍﺏ ﻭﺇﺫﺍ ﻭﻟﻎ ﻓﻴﻪ ﺍﻟﻬﺮ ﻓﻠﻴﺮﻗﻪ ﺛﻢ ﻟﻴﺴﻘﻪ

39- (6) İbn Katade veya Ebu Katade'nin – ravilerinden Rebî şekke düştü - nikahı altında bulunan Kebşe bt. Ka'b b. Malik radıyallahu anha şöyle

40 Zayıf. Şafii, Sunen (1888, 1889) Muslim b. Halid zayıftır.

41 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1810) Muslim (282)

demiştir: “Ebu Katade gelince ona abdest suyu getirdim. Bir kedi gelerek o sudan içti. Ben de ona bakıyordum. Ebu Katade bana dedi ki: “Şaşırdın mı ey kardeşimin kızı? Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“O (kedi) necis değildir. Etrafınızda dolaşan hayvanlardandır.”**[42]

ﻫﺰ ﺍﻟﻘﻄﺔ ﻫﺰ ﺍﻟﻄﻮﺍﻓﻴﻦ ﻋﻠﻴﻜﻢ ﻫﻲ ﺍﻟﺼﺎ ﺍﻟﻤﺮﺗﺒﺔ ﻫﺰ ﺍﻟﻜﺮﻳﻤﺔ ﻋﻠﻴﻜﻢ ﻫﻲ ﺍﻟﻄﻮﻳﻔﻴﻦ ﻭﺍﻟﻄﻮﻳﻔﺎﺕ

6/1- Yahya b. Ebi Kesir b. Abdillah b. Ebi Katade, babasından, o da Nebi sallallahu aleyhi ve sellem’den aynısını rivayet etmiştir.[43]

ﻫﻞ ﻳﺘﻮﺿﺄ ﻫﺰ ﺍﻟﺤﻤﺮ ﻫﻠﻪ ﻳﺎ ﺣﻤﺮ ﻋﻠﻰ ﻫﻠﻪ ﻫﺰ ﺍﻟﺴﺒﻊ ﻫﻞ ﻳﺘﻮﺿﺄ ﻣﻦ ﺳﺒﺎﻋﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻫﺰ ﺍﻟﺼﺎ ﺍﻟﻤﺮﺗﺒﺔ ﻫﺰ ﺍﻟﻄﻮﺍﻓﻴﻦ ﻫﻲ ﺍﻟﺼﺎ ﺍﻟﻤﺮﺗﺒﺔ ﻫﺰ ﺍﻟﻄﻮﻳﻔﺎﺕ ﻫﻲ ﺍﻟﺼﺎ ﺍﻟﻤﺮﺗﺒﺔ ﻫﺰ ﺍﻟﻄﻮﻳﻔﺎﺕ

40- (5) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma’dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem’e “Eşeklerin artığı olan sudan abdest alabilir miyiz?” diye soruldu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Evet, bütün yırtıcıların artığı olan sulardan da (abdest alabilirsiniz.)”**[44]

ﺭﺃﻳﺖ ﺭﺟﻼ ﺭﺟﻼ ﻗﻂ ﺃﺷﺪ ﻣﻦ ﻫﺬﻳﻦ ﻋﻠﻰ ﻫﺬﻳﻦ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻣﻦ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻭﺍﻟﺮﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻭﻟﻘﺪ ﻛﺎﻧﺎ ﻳﺘﻮﺿﺌﺎﻥ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ

41- (8) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan: “Muhakkak ki (birbirlerine mahrem olan) erkekler ve kadınlar Nebi sallallahu aleyhi ve sellem’in zamanında birlikte abdest alırlardı.”[45]

---

42 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1770) isnadında Hamide bt. Rifa’a meçhuledir. El-Elbânî şahitleriyle sahih demiştir. Bkz.: Sahihu Suneni Ebi Davud (68, 69) el-İrva (1/191)

43 Sahih. Şafii, Sunen (1777)

44 Zayıf. Şafii, Sunen (1762) isnadında Said b. Salim el-Kaddâh zayıftır. Bkz.: Nevevî, el-Mecmu (1/173)

45 Sahih. Şafii, Sunen (1743) Nesai (71)

ÔÒÇÓ ÛÖ¢ÚÇÈ Ôè ÆÊÎÈ ÓÞ ÛÌÇÚÇÈ Ôè ÿã¿ÁÒ ÓÞ ÛÈ¢Ô Ôè ÕÔÎÄ ÍÓÁÖÄÔ ¢ÇÔ ¢ÁÖÄÔ ÛÔãÆÔãÄ ÆÖÞ ÚÔè ÓÄ ¿Ú¢ Û¢ÁÅè ÚÊÔ Ôè ÖKÔ¢ÔãÄ ÿÔ ÛÂÓÖÞÿÖã Ôè㠪Ü ÓÄ ÌÇÚ¢ Ö¢Ú¾ Ö¿ã ¿Ú¢ ãÚÒ Ö¿ã ÓÚÈÓ ÔÒÇÓ ÓÚÇÈ :ÓÚÒ¢ Ö¢Þ Ö¿ã ÚÎÔÓ ÓÚÇÈ ÓÚÇÈ :ÓÚÒ¢ Ö¢Þ Ö¿ã ÚÎÔÓ ÓÚÇÈ ÓÚÇÈ ÓÚÒ¢ ÝÁÚÇÈã ÔÁ¢Ã ÛÎÚ¿ÓÇÔ ÛÁÄÎÛÞ Ö¢ ¬¢ÖÖ¢Ä ÔÒÜã ÛÖ¢ÚÁÄ ÓÚ¿ÛÈã

42- (1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordu: "Ey Allah'ın rasulü! Bizler deniz yolculuğu yapıyoruz ve yanımızda az miktarda su götürebiliyoruz. Öyle ki, onunla abdest alsak susuz kalırız. Deniz suyu ile abdest alabilir miyiz?" Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Onun (denizin) suyu temizleyici ve ölüsü helaldir."**[46]

NECASETLER VE BUNLARIN TEMİZLENMESİ

Û¢ÁÞ Ú¿ã ÚÎÚÓ ÓÅÁÄÖ Ú¢Ô ÓÞ ÛŽÀÞÓÖã ÓÞ ÛÃÅÁÔãÄ Ú¢Ô ÓÞ ÛÕÔÎÄ ÍÓÁÖÄÔ ÖÕÆÓÔ ÔÁÔÇ ÓÞ ÆÊÎÔÓãÄ ÃÀÎ ãÆÇ¾ :ÓÚÉ ÖÚÈÖ¢ Ô¢ÊÞ Ú¿ã ÞÚÒ Ú¿ã ÓÚÈÓ ÿÔ ¬ÖãÀÄ ÞÈÈ ¢ÊÔ¢ÊÞ

43- (3) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizin kabından köpek içerse o (kabı) yedi sefer yıkasın."**[47]

ÚÎÚÓ ÓÅÁÄÖ Ú¢Ô ÓÞ ÛŽÀÞÓÖã ÓÞ ÛÃÅÁÔãÄ Ú¢Ô ÓÞ ÛÔ¢ÊÞ Ó¢ÊÈ ÍÓÁÖÄÔ ÔÁÔÇ Ú¿ ÆÊÎÔÓãÄ ÐÖã ãÆÇ¾ :ÓÚÉ ÖÚÈÖ¢ Ô¢ÊÞ Ú¿ã ÞÚÒ Ú¿ã ÓÚÈÓ ÿÔ ÛÔ¢ÁÞ Ú¿ã

46 Sahih. Tirmizi (69) Şafiî Sunen (467)
47 Sahih. Şafiî Sunen (1723) Buhârî (172) Muslim (279)

¬ğäĄą Ɜęè ęŸÊ8ęŸź ĻõÉgĈ

44- (3/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizin kabından köpek yalarsa onu yedi defa yıkasın."**[48]

ģĄĄÀŁ UĜĈ ȸƷ ÛȸĄKÊ ȸęä ȸƷ ÛĞŁŁĈź UĜĈ ȸę ãzĄĈ ȸƷ ÛĞĄĘĘƷ ȸęä ÀȺĞĞĈ Uź ÆĘŸÓȸä ŋȺş äÆĈ¼ :óÀĘ ĻĬĘş ĈĘŸƷ ć!ä ɔĬȸ Ć!ä ózĘȩ ɟĈ ÛĘĄƷ ć!ä ŲÎŕȺ ¬ãäĄąȸÀĦ ȸŁĘÀńĈ şĈ ȸŁŕşĈ ÛğäĄą Ɜęè ęŸÊ8ęŸź ĻõÉgĈ ȸÀȺĈ

45- (3/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizin kabından köpek yalarsa, birincisi veya sonuncusu toprakla olmak üzere o kabı yedi defa yıkasın."**[49]

ǨĜĘę :ǨĜÀĘ ǒÀŁȩĈ ȸƷ ÛĞŁûÂź ȸƷ ÛŲÀÎÊ ȸƷ ÛĞĄĘĘƷ ȸę ɟÀĘÁȩ ÀȺĄĘńĈ ĻȺ ÛĈĘąǵ¼ :óÀÖź Ûãzğöä ÆĘÔŁ ĜŘĘĦöä ŷá ȸƷ ĻĬĘş ĈĘŸƷ ć!ä ɔĬȸ ŲĞąöä ¬ĜĘź UŲȸş ÛĈĘĮĮȺ ĻȺ ÛȸÀŁŁÀĦ ĈĘȸÀĘä

46- (4) Esmâ bt. Ebî Bekr radıyallahu anha'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e, elbiseye isabet eden hayız kanı hakkında sordum. Şöyle buyurdu: **"Onu kazı, sonra suyla çitileyerek (izini gider), üzerine su serp ve o elbise içinde namaz kıl."**[50]

ÀȺĄĘńĈ ÛĞĄĘĘƷ ęè ɟÀĘÁȩ ÀȺȺĄg ãÀȺÔöä ȸşĈ Uź ŲĜĞÀÎöä ȸƷ ƷĜĄöä ÀȺĄĘńĈ ǒÀŁȩĈ UŁĄĘź ǨĜĤȩ :ózȸĜ ȸȸÀŁöä ǨÁĜ ĜŁûÂź ęĈÔÀąä ƷŁȩ ęĄĈ ÛĞşÀƷ ęè ŷÀÎÊ ÀõȸÓź ÛĜŘĘĦöä ŷá ȸƷ ĻĬĘş ĈĘŸƷ ć!ä ɔĬȸ ŲĞąöä ǨĜȩ :ózȸĜ ÀÔę UĜĈ ĜĄĘä ęŸŽĤ

48 Sahih. Şafiî Sunen (1722) Muslim (279)
49 Sahih. Şafiî, Sunen (1735) Muslim (279, 91)
50 Sahih. Şafiî, Sunen (1147) Malik (1/79) Buhârî (1/325) Muslim (1/866) el-Elbanî, es-Sahiha (299)

47- (4/1) Esmâ bt. Ebî Bekr radıyallahu anha'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e hayız kanı hakkında sordum..." Böylece aynı hadisi zikretti.[51]

Ğää ğÀţèĞ ƀȝ ÛĞĞÁţäa ĶÄĝ ĞţûÂź ƀȝ Ûźş̧À̧ȝ ƀė ÿÀÎÊ ƀȝ ÛÕĞÂı ÀĝÀ̧ȧÄĞ óz̧èé Àı :ĶźÀÓź ĻÎèş ĈŒŸȝ ć!ä ɔlò Ć!ä óz̧èé ģÛÀŋä ĶźŋèÈ :ĶźÀę ÀÔė ÛĈĞ ŲĞäöä óÀÓź ÝȜÄÔĶ Ƶţő ÛĞŘŒĦŋöä ƀı ÿÆöä ÀTėzó ãÀòĞ äæĞ ÀĝäÆģĞ ĶĞÓé ÛĆ!ä Ûȼò̧ÀÔŋźź ĞŘŒĦŋöä ƀı ÿÆöä ƀõäÆģĞ ãƶó ãÀòĞ äæĞ¼ :ÀTĞ ĻÎèş ĈŒŸȝ ć!ä ɔlò ¬ĈŒź ŋÔĞĶ Ļź ÛßÀţźÄĝ ȼĦŘĝĞ Ļź

48- (4/2) Esma bt. Ebî Bekr radıyallahu anha'dan: "Bir kadın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordu: "Ey Allah'ın rasulü! Birimizin elbisesine hayız kanı isabet ederse ne dersin, ne yapmalıdır?" Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ona şöyle buyurdu: **"Birinizin elbisesine hayız kanı isabet ederse onu kazısın, sonra oraya su serpsin ve sonra içinde namaz kılsın."**[52]

ƀė Ć!ä ÆĞȝ ƀȝ ÛĻÝDzȝ ƀė ÆţĦŋ ŲĝÀĝèĞ ÛÆţĦŋ ƀė ĻŒÊäÀźĞ ÀĝÀ̧ȧÄĞ ĈŒŸȝ ć!ä ɔlò ŲĞäöä ĻĞ ĻÎèş ĈŒŸȝ ć!ä ɔlò ŲĞäöä ǯşà ÛĞţÎè ÿĞ ƀȝ ÛƷźä Ļź ÛßÀţźÄĝ ȼèÀŋź Ļź ÛȼĦŋĶ¼ :óÀÓź ŘŒĦŋöä ÿå ȼŒÔţ ãƶźöä ƀȝ ÔĞè ĻÎèş ¬ĈŒź ŲÎÔĶ

51 Sahih. Şafii, Sunen (4923)

52 Sahih. Şafii, Sunen (1757)

53 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4938) İbrahim b. Muhammed metruktur. Esma radıyallahu anha'dan şahidi vardır.

ﻋﻦ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﺎ ﻗﺎﻟﺖ ﻋﻦ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﺎ ﻗﺎﻟﺖ ﻗﺎﻟﺖ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺇﻧﻲ ﺃﻃﻴﻞ ﺫﻳﻠﻲ ﻭﺃﻣﺮ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﻜﺎﻥ ﺍﻟﻘﺬﺭ ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﻄﻬﺮﻩ ﻣﺎ ﺑﻌﺪﻩ ﻗﺎﻝ ﻭﻛﻴﻊ ﻳﻌﻨﻲ ﻣﺎ ﺑﻌﺪﻩ ﻗﺎﻝ ﻭﻛﻴﻊ ﻳﻌﻨﻲ ﻳﻄﻬﺮﻩ ﻣﺎ ﺑﻌﺪﻩ

50- (167) Umm Seleme radıyallahu anha'ya bir kadın: "Ben eteği uzun bir kadınım, pislik olan bir yerden yürüyerek geliyorum" dedi. Umm Seleme radıyallahu anha dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ondan sonra gelen yer onu temizler"** buyurdu."[54]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺣﺪﺛﻨﻲ ﺃﺑﻲ ﺛﻨﺎ ﻋﻔﺎﻥ ﺛﻨﺎ ﺣﻤﺎﺩ ﺑﻦ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﺛﺎﺑﺖ ﻋﻦ ﺃﻧﺲ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﺟﺎﺀ ﺃﻋﺮﺍﺑﻲ ﻓﺒﺎﻝ ﻓﻲ ﻃﺎﺋﻔﺔ ﺍﻟﻤﺴﺠﺪ ﻓﻘﺎﻡ ﺇﻟﻴﻪ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻘﻮﻡ ﻟﻴﻘﻌﻮﺍ ﺑﻪ ﻓﻨﻬﺎﻫﻢ ﻭﻗﺎﻝ ﺩﻋﻮﻩ ﻭﻫﺮﻳﻘﻮﺍ ﻋﻠﻰ ﺑﻮﻟﻪ ﺳﺠﻼ ﻣﻦ ﻣﺎﺀ ﺃﻭ ﺫﻧﻮﺑﺎ ﻣﻦ ﻣﺎﺀ

51- (54) Enes b. Mâlik radıyallahu anh şöyle dedi: "Bir bedevî mescide bevletti. İnsanlar onun üzerine yürümeye başladılar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onları engelledi ve şöyle buyurdu: "(Bevlettiği yerin üzerine) **bir kova su dökün."**[55]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻭﻫﺐ ﺑﻦ ﺟﺮﻳﺮ ﺑﻦ ﺣﺎﺯﻡ ﻭﺑﻬﺰ ﺑﻦ ﺃﺳﺪ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺷﻌﺒﺔ ﻋﻦ ﻗﺘﺎﺩﺓ ﻋﻦ ﺃﻧﺲ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﺟﺎﺀ ﺃﻋﺮﺍﺑﻲ ﻓﺒﺎﻝ ﻓﻲ ﻃﺎﺋﻔﺔ ﺍﻟﻤﺴﺠﺪ ﻓﺰﺟﺮﻩ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﻨﻬﺎﻫﻢ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻓﻠﻤﺎ ﻗﻀﻰ ﺑﻮﻟﻪ ﺃﻣﺮ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺑﺬﻧﻮﺏ ﻣﻦ ﻣﺎﺀ ﻓﺄﻫﺮﻳﻖ ﻋﻠﻴﻪ

54 Sahih. Şafiî, Sunen (4915) Ebu Davud (383) İbn Mace (531)
55 Sahih. Şafiî, Sunen (5059)

¬ãsÀÊĦ ĸ¢ ãsÀÊ¢ Ûãzt¼ :Ļ¦è¢ Ĉ¢¼ß

52- (55) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Bir bedevî mescide girdi ve: "Allah'ım! Bana ve Muhammed'e merhamet et, bizimle beraber başkasına merhamet etme" dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Geniş olanı daralttın"** buyurdu. Çok geçmemişti ki, adam mescid'in bir tarafına bevletti. İnsanlar hemen onun üzerine yürüdüler. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem onları engelledi, sonra bir kova veya bir sürahi su istedi ve üzerine döktü. Sonra Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Öğretin, kolaylaştırın, zorlaştırmayın."**[56]

ȸß ÛĢȸÄĦÛ¢ã ȸ¢ ŷÄ¢Ł ȸß ÛĻĿÊäÀä¢ ȸß Ûȸz¢Ôȸ¢ ȸß ÛĞȸ¢¢ß ȸ¢ã ÄȸÀ¢ß¢ȸÔ
ć¦ã ɔ¢Ù¢ Ĉ¦ã Ôz¢è¢ Ãz¢ ȸĻ ĻÔ¢ã ŏÀz¢ ĶȸõĦ :ĶȸÄȸ¢ ÄȸÀ¢ß ć¦ã Ļ¦Ê¢ ĞĪĞÄß
¬Ļ¦è¢ Ĉ¢¼ß

53- (63/2) Hemmam b. el-Haris'ten: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in elbisesinden meniyi çitilerdim."[57]

ȸß ÛÁĿÊè ȸ¢ ɔ¢Ĥȸ ȸß ÛĻĞäà¢ĞÄã ȸß ÛĞ¢Ł¦è Ûĉ¢ ȸ¢ sÀ¢ß ÄȸÀ¢ß¢ȸÔ
Ĉ¦ã Ôz¢è¢ Ãz¢ ȸĻ ĻÔ¢ã ŏÀz¢ ĶȸõĦ :ĶȸÄȸ¢ ÄȸÀ¢ß ć¦ã Ļ¦Ê¢ ĞĪĞÄß ȸß ÛĻÊÄȸ¢ã
Ļ¦è¢ Ĉ¢¼ß ć¦ã ɔ¢Ù¢

53/1- (63) el-Kasım'dan: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in elbisesinden meniyi çitilerdim."[58]

56 Sahih. Şafii, Sunen (5055)
57 Sahih. Muslim (3/196)
58 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5002) isnadında Amr b. Ebi Seleme et-Tinnisi vardır.

ÛÚÅţŸÈ ÜÊÔ ÐÈ ÃÅţĞ ÐŻ ÛĞţŸÈ ÐÈ ÃÅţĞ ÐŻ ÛÚÅÊĞ ÐÈ ƧÆHÜ ÅÇÀĞÈÔ
ǨĞÕ¼ :ǨĞÅÇ ÅƵÁŻ ¢!ä ÜÎÊÓ ĞÎĞÅŻ ÐŻ ÛÃźÈĞĞäş ÛĞţŌŸŻ ÐŻ ÛĻĒĒäÀÆÔ ÐŻ
¬ĞĒĻ ÜŲÔÈ ĻŲÈş ĞĒŸŻ ¢!ä ƨŲÒ ¢!ä ÔźÈéÓ ÃźÓ ÐĻ ÜÊţŌä ŌÀźÔ

54- (63/3) el-Esved'den: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in içinde namaz kıldığı elbisesinden meniyi çitilerdim."[59]

ÛÐÅÛŻ ÐŻ ĞĞÇÁÈ ÅţĒŸÕ ÛĻĞÀDZ ÐĒäş ÛÓÅÅÃ ÐÈ ŞÀţŻ ÐŻ ÛĻÅÆÀÈ ÅÇÀĞÈÔ
ĞÛĻÇ Ķ :ÓÅÇ ÃźÖää ÆĒÔÈ ŲÊţŌä ÜĻ ÓÅÇ ĞĐÔ ÅţƵŻ ¢!ä ÜÎÊÓ âÅĞŻ ÐĒä ÐŻ
" ÎÅÁţŌäş ÂÅÔĞŌä ĞÓÂÅţÊ ƵĒ ÅţĐŻ ÛĻÀÑÆÔ ŞÔ ÁźÖÊ :ÅţĒÁĞÔ ÓÅÇ ÛÕƵŻ

55- (1191) İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya elbiseye isabet eden menî hakkında sorulunca şöyle dedi: "Onu kendinden bir ûd veya izhir ile gider. Şüphesiz o ancak tükürük ve balgam mesabesindedir."[60]

:ÓÅÇ ÁĒÂDzĻ ÐŻ ÛźƵÔĻ ÐŻ ÛÆĒŁHÜää ÁĞŻ ÐÈ ÀΛÂDZ ÐŻ ÛĞÖŽää ÅĻÀĞÈÔ
ŲÊţŌä ĞĞƵÔ ÃÅÒÔ ääÆÔ ĵÅÕ ĞĐÔ ÛĞĒÆÔ ÐŻ Û î ÅÇş ÜÊÔ ÐÈ ÁĒĦÈ ÐÈ ÆĒĦÔĻ ÜĻÀĞÈÔ
ĞĒĻ ƨŲÒ ĻĻÔ ĞĐĞ ÅÊĞÂĻ ĵÅÕ ĵÔş ÛĞHÜÊĻ ÅĻÙÓ ĵÅÕ ĵÔ

59 Sahih. Şafii, Sunen (5010)
60 Sahih. Şafii, Sunen (5015) Abdurrazzak (1437) Beyhaki (2/418)
61 Zayıf. Şafii; Sunen (5018) Beyhaki (2/418)

KAPLAR VE DERİLERİN TABAKLANMASI

57- (11) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işitmiş: **"Herhangi bir deri tabaklandığı zaman temizlenmiş olur."**[62]

58- (11/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Deri tabaklandığı zaman temizlenmiş olur."**[63]

59- (10) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ölmüş bir koyuna uğradı. Onu Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in eşi Meymûne radıyallahu anha'ya azatlılarından biri vermişti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onun derisinden faydalansaydınız ya"** buyurdu. Dediler ki: "Ey Allah'ın rasulü! O bir leştir" dediler. **"Onu sadece yemek ha-**

62 Hasen. Şafii Sunen (532) Muslim (366)
63 Hasen. Şafii, Sunen (533) Tirmizi (1728) Muslim (366)

ram kılındı" buyurdu."[64]

60- (10/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şunun sahiplerine ne olmuş? Onun derisini alıp tabaklasalar ve faydalansalardı ya."** Dediler ki: "Ey Allah'ın rasulü! O bir leştir." Şöyle buyurdu: **"Onun ancak yenilmesi haram kılındı."**[65]

61- (12) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem tabaklanmış olan leş derisinden faydalanmayı emretti."[66]

62- (13) Umm Seleme radıyallahu anha'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Gümüş kaplardan içen kimse karnına ancak cehennem ateşini doldurmuş olur."**[67]

---

64 Sahih. Şafii, Sunen (529) Muslim (363)

65 Sahih. Şafii, Sunen (530) Muslim (363)

66 Zayıf. Şafii, Sunen (534) İsnadında Umm Muhammed bt. Abdirrahman b. Se - ban meçhuledir.

67 Sahih. Şafii, Sunen (559) Buhari (5634) Muslim (2065)

HELÂ EDEPLERİ

ãzÛ UÛ ØB ÛUÇÖäÄÂÀ ÔÈÛB ØB ÛBÀÊÂäÔB ÛJÄÊÀè ÄÂÀèÀÛ
ÇÜÇÔäÔÖÇÔÊÉ JÛ ?ZÖ ÈÛ ÇÖÈB Ç!ä ?ÖÒ UÇäÔB ÇÈB Ç!ä UÎÒ BÓÄÔÖÇJä
ÆÇ ÑÖÊäÀÈ ÄÂÆDZzÉ ÜÄÎäÄÈÊÓÉ :óÄÇ ÛãzÄÀÂÈ ÇÛ ãzÇÀÎ ØÔÓÇ ÛÔzÉ ÇÛ ÙÛÇÔÂÔÛ
?ÓÄÑÉ Ç!ä ÀÂÔØÊÓÇ ØÀHÆÉ ÇÜÇÔäÔÖÇ ÑÇÊ ÑÊÇÉ

63- (702) Ebu Eyyub el-Ensarî radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem büyük abdest bozarken veya bevlederken kıbleye dönmekten yasakladı. Lakin doğuya veya batıya dönmeye izin verdi. Ebu Eyyub radıyallahu anh dedi ki: "Şam'a geldiğimizde helaların kıbleye doğru bina edilmiş olduğunu gördük, dönmeye çalıştık ve Allah Teâlâ'dan bağışlanma diledik."[68]

ÛÇÔÀÒ UÛ ØB ÛÇÊÔÉ ÔÈ ÇÄÖÑÖäÔB ÛJÝDzB ÔÈä ÔB ÛÜÆÆB ØÈä ÄÂÀèÀÛ
ÄÇÛ¼ :óÄÇ ÇÎÈÇ ÇÈB Ç!ä ?ÖÒ Ç!ä óZÈÉ JÛ ÛÈÆB Ç!ä ÙÎÒ ÉÀÄÀÇ UÛ ØB
ÆÇ ÜÇÔäÔÖÇÊÄ ÝÆ ÑÛÇÀäÔäÖ ?ÓÛ ÇÕÆÉÉ ÄÆÊÉ ÛÆÊÔäZÔä ÑÑÇ ÇÖÛ ÄÂÛ
ÛÜÇÀÖäÇ ÇÇÇÀÖäÔB ØB ?ZÖÇ .¬ÓÄDzÉÛ ÜÜÝÇÊ JÄÛÊÖÇÇ ÛÔzÉ ÆÇ ÑÛÇÀäÔäÖ ÄÇÀÀÄÆÛÊÄ
ÜÊÆÇÊÜ ÑÖZÀÖäÄ ÙDzÄÛÊÄ JÛÇ

64- (27) Ebû Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ben sizin için ancak bir baba gibiyim. Biriniz büyük abdest bozmaya gittiği zaman büyük abdest bozarken ya da bevlini yaparken önünü veya arkasını kıbleye dönmesin. İstincayı da üç taşla yapsın."** Tezekle, kemikle ve kişinin sağ eliyle istinca yapmasını da yasakladı."[69]

68 Sahih. Şafii, Sunen (800, 801) Muslim (264) Buhari (144)

69 Hasen. Şafii, Sunen (846) Muslim (265) İbn Mace (313) Ahmed (2/247) isnadında Muhammed b. Aclan saduktur.

ﻗﻄﺮ ﻣﻦ ﻭﺩﻳﻘﻪ ﺛﻢ ﺃﺗﻰ ﻣﻦ ﺍﻟﻐﺪ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺯﺩﺗﻨﺎ ﻋﻠﻰ ﻣﺎ ﻗﺪ ﻛﻨﺎ ﻓﻴﻪ ﺇﻻ ﻗﻄﺮ ﻣﻦ ﻭﺩﻳﻘﻪ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﺯﻳﺎﺩﺗﻜﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻻ ﻳﻀﻴﻊ ﺃﺟﺮ ﺍﻟﻤﺤﺴﻨﻴﻦ ﻭﻻ ﻳﺮﺿﻰ ﻟﻬﻢ ﺇﻻ ﺫﻟﻚ ﻭﺇﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ

65- (703) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Bazı insanlar diyorlar ki: "İhtiyaç gidermek için kıbleye veya Beytu'l-Makdis'e yönelmeyin" Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Ben bizim evimizin üzerine çıkmıştım. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i iki tuğla üzerinde Beytu'l-Makdis'e yönelmiş olarak hacet giderirken gördüm."[70]

ﺃﺗﻴﺖ ﻣﻦ ﺍﻟﻐﺎﺋﻂ ﻓﺮﺃﻳﺘﻪ ﻳﺒﻮﻝ ﻗﺎﺋﻤﺎ ﻓﺄﻣﺮﻧﻲ ﻓﺄﺗﻴﺘﻪ ﺑﻤﺎﺀ ﻓﺘﻮﺿﺄ ﻭﻣﺴﺢ ﻋﻠﻰ ﺧﻔﻴﻪ ﻭﺻﻠﻰ ﻭﻟﻢ ﻳﺘﻮﺿﺄ ﻭﻗﺎﻝ ﺇﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺎﺣﺴﻨﻮﺍ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ ﻓﺈﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺪ ﺯﺍﺩﻛﻢ ﻓﻲ ﻃﻬﻮﺭﻛﻢ

66- (28) Umare b. Huzeyme b. Sabit, babasından rivayet ediyor: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem istinca hakkında şöyle buyurdu: "Üç taşla yapın ve bunların arasında tezek olmasın."[71]

70 Sahih. Şafii, Sunen (809) Muslim (266) Buhari (149)

71 Sahih. Şafii, Sunen (858) İbn Mace (315) Taberani (3725-26) Ahmed (5/213, 214)

ABDEST ALMA ŞEKLİ

ق!ا ب÷ر ع÷ل÷ا ب÷ ق÷ ب÷ ق÷ ب÷ ق÷

hi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz uykusundan uyandığı zaman, elini abdest suyuna sokmadan önce yıkasın. Zira elinin nerede gecelediğini bilemez."**[74]

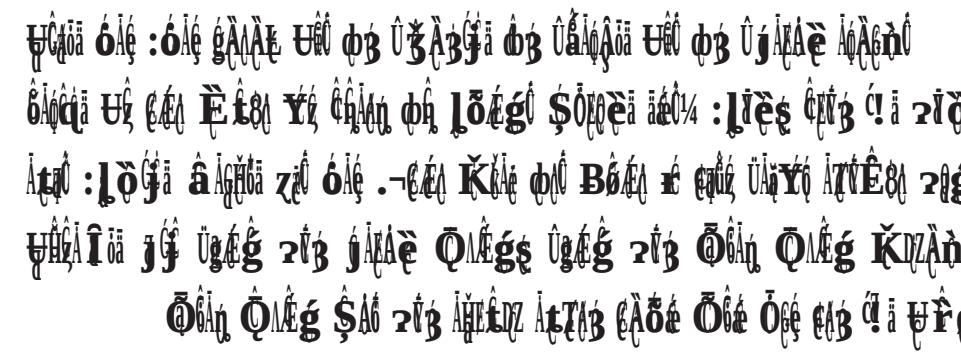

70- (14/3) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz uykusundan uyandığı zaman, elini üç defa yıkamadan kaba daldırmasın. Zira elinin nerede gecelediğini bilemez."**[75]

Ebu'l-Abbas el-Esam dedi ki: "Bu hadisi ancak Malik'in rivayetiyle tahric ettim. Sufyan başka bir şekilde rivayet etmiştir. Zira Şafii radıyallahu anh bu hadisi bundan önce her ikisinden aynı lafızla, Malik'in lafzıyla zikretmişti."

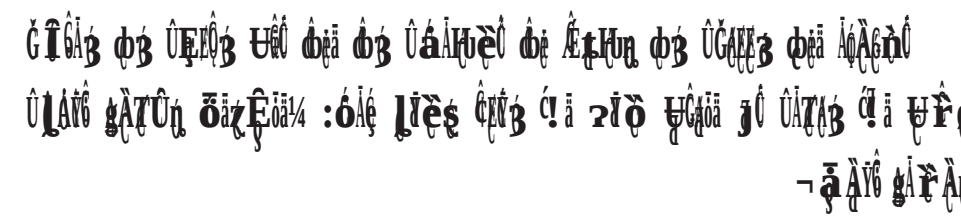

71- (30) Aişe radıyallahu anha'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Misvak ağızı temizleyici ve Rabbi razı edicidir."**[76]

74 Sahih. Şafii, Sunen (596) Muslim (278)
75 Sahih. Şafii, Sunen (597) Muslim (278)
76 Sahih. Şafii, Sunen (582) Buhari muallak olarak (1934) no'lu hadisten önce zikretmiştir.

Kitâbu Lâ Yecidu Fîhi Mâ Yeteveddeu Bihi Mine'l-Mâ'i Ve Mâ Yeteveddeu Bihi Mine'l-Mâ'i Ve Mâ Yecibu Fîhi Mine'l-Mâ'i Ve Mâ Yecibu Fîhi Mine't-Tahâreti

ﷺ ÖÊç Íé ÙﷺÇ ÚÉæ BÖäã ÞÌÓţäã ²ÖÙ ÌţÉáé

74- (33/1) Abdullah b. Zeyd radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem abdest aldı, yüzünü üç defa yıkadı, ellerini (ve kollarını) ikişer defa yıkadı, başını iki eliyle öne ve arkaya görürerek mesh etti. Başının önünden başladı, sonra ensesine kadar götürdü, sonra başladığı yere döndürdü, sonra ayaklarını yıkadı."[79]

ÙÎŕé ÞÌţžã ÞÛ ÙÞãÀţǵ ØÃ ÙÇﷺ ØÃ ÙǵşÀã Øí ÿÌÎÊ ØÃ ÙÞÌÉÈ ÌÇÀÇnÛ
ÍïèşÇﷺÃ ć!ä ²ïÖ Ć!ä ózèé ŘĤtè :óÌé Íé ÌÇÝé ÌÇÝé ÆÃÌÓţäÉ ÚŕźÇﷺÃ ć!ä
¬ÇﷺZéş ÇÉÉş ÇﷺZş Øą ÇÉÌÛn ŘZÀn äÓŁ Ùźŕş ÚŕźÇﷺ Øą¼ :óźÖÇ

75- (37) Osman b. Affan radıyallahu anh'ın azatlısı Humran dedi ki: "Osman radıyallahu anh oturduğu yerde üçer defa yıkayarak abdest aldı. Sonra dedi ki: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Kim şu abdestim gibi abdest alırsa, yüzünden, ellerinden ve ayaklarından günahları çıkar."**[80]

Øíä Øã ÚǶÌÊÉ Øí ÖÌÛÃ Øã ÚÍïèÛ Øí ÉÉà Øã ÚÉţHn Øí ÂÌÂĤäã ÆÇÃ ÌÇÀÇnÛ
ÇÉÉ ÖnáÉź Íïèş ÇﷺÃ ć!ä ²ïÖ Ć!ä ózèé ŕźÇﷺ :óÌé ÌţŢÃ ć!ä ÞŕźÇ âÌÇÃ
ÇﷺZş ²ﷺÃ ÆÒş ÚÇÉÉ ÖnáÛ Íé ÚǶÉǵş ǵÀn ŘţŘnş ÇÎÌÇèÌź ÚÖÌÇÇäã Ùź
ǶÉǵş ǵÀn ÇﷺźÇş ÇèÛé ÉÊnş ÚǶÉǵş ǵÀn ÇÉÉ ²ﷺÃ ÆÒş ÚǶÉǵş ǵÀn

76- (38) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem abdest aldı, elini kabın içine soktu, birer defa mazmaza ve istinşak yaptı, sonra elini soktu ve yüzüne bir defa su serpti. Sonra kollarına bir defa su serpti. Başına ve kulaklarına bir defa mesh etti."[81]

79 Sahih. Şafii, Sunen (656)
80 Sahih. Şafii, Sunen (686) Muslim (230)
81 Sahih. Şafii, Sunen (685)

ﷺ ﷺ ﷺ

80- (34) Asım b. Lakît b. Sabre, babasından rivayet ediyor: "Muntafik oğulları'nın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gönderdiği elçisi idim (veya Muntafik oğullarının elçi heyeti içindeydim dedi.) Ona gittiğimizde karşılaşamadık. Aişe radıyallahu anha ile karşılaştık. Bize içinde hurma bulunan bir tabak getirdi. Biz de ondan yedik. Bizim için harire emretti ve yapıldı. Sonra ondan yedik. Fazla beklememiştik ki, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem geldi ve: **"Bir şeyler yediniz mi? Sizin için bir şey emredildi mi?**" buyurdu. Biz: "Evet" dedik. Biz Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber otururken bir de ne görelim, bir çoban Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in davarlarını, yanında bir de yeni doğmuş meleyen bir kuzuyla beraber ağıla götürüyor! Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona hitaben; **"Yahu ne doğurttun?"** diye sorunca o da "Bir dişi kuzu" diye cevap verdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de: **"Öyleyse onun yerine bize bir koyun kes"** buyurdu. Sonra bize döndü ve bana şöyle dedi: **"Sakın bunu senin için kestiğimizi zannetme" Bizim yüz davarımız var, daha fazla artmasını istemediğimiz için bu koyunu kestik. Her ne zaman ki, çoban bize bir yavru doğurtur getirirse, biz de onun yerine bir koyun keseriz."** Ben: "Ey Allah'ın rasulü! Benim dili uzun bir hanımım var, yani ağzı bozuk"

dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Öyleyse onu boşa"** buyurdu. Ben dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Onunla aramızda arkadaşlık (hukuku) ve bir de çocuk var" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de: **"Ona emret, ona öğüt ver. Eğer onda bir hayır görürsen, nasihat etmeye devam edersin. Karını, cariyeni döver gibi dövme!"** dedi. Ben: "Ey Allah'ın rasulü! Bana abdestten bahset" dedim. **"Abdesti güzelce al, parmakların arasına suyu eriştir. Oruçlu değilken burnuna suyu çokça çek"** buyurdu."[85]

ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻢ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻢ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮﺓ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ
ﺯﺳﻞ ﻏﻠﻐﻞ ﺑﻦ ﺁﺩﻡ :ﻏﻴﺮ ﻛﺬﺑﺔ ﺭﻓﺮﻑ ﺟﻨﺘﻪ ﻟﺤﻴﻪ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﻋﻦ ﻛﻞ
:ﻏﻴﺮ ﺍﻟﺘﻘﻲ ﻭﺍﻟﻮﻉ ﺭﻟﻎ ﻳﻘﻊ ﺯﻟﺰﻝ ﻗﺪﻡ ﺑﻌﺪ ﺛﺒﻮﺗﻬﺎ ﻗﻴﺪ ﺫ ﺍ ﺭﻟﻮ ﻳﻘﻴﺪ
ﻗﻴﺪ ﺫ ﺍ ﺭﻟﻮ ﻳﻘﻴﺪ ﺯﺳﻞ ﻏﻠﻐﻞ ﻛﻐﻴﺪ ﻏﺰﺭﺯﻩ ﺍﻟﻰ ﻳﻮﻡ ﻋﻦ ﻣﺘﻐﻴﺮ ﺍﻟﻐﻊ ﺇﻟﻰ :ﻣﺘﻐﻴﺮ
ﻗﻴﺪ ﺫ ﺍ ﺭﻟﻮ ﻗﻴﺪ ﻏﺰﺭﺯﻩ ﻛﻐﻴﺪ ﻏﺰﺭﺯﻩ ﻳﻮﻡ ﻳﻘﻮﻝ ﻛﻐﻴﺪ ﻏﺰﺭﺯﻩ ﻳﻮﻡ ﺇﻟﻰ :ﻣﺘﻐﻴﺮ
¬ﻗﻴﺎﻣﺔ ﻣﻦ ﻧﺎﺭ ﻏﻴﺎﻩ ﻣﻦ ﻫﺎﺗﻴﻦ ﻟﻴﺘﻴﻦ :ﻏﻴﻦ ﻣﺘﻴﺪ

81- (678) Nasri'lerin azatlısı Salim Seblan dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha ile beraber Mekke'ye çıktık. Ubey radıyallahu anh çıktı ve ona namaz kıldırdı. Abdurrahman b. Ebi Bekr abdest alıp geldi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Ey Abdurrahman! Güzelce abdest al. Zira ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Kıyamet günü ateşten dolayı vay topukların haline!"**[86]

ﻭﺭﻩ ﻋﻦ ﺑﻦ ﺁﺩﻡ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺑﻦ ﺳﻤﺮﺓ ﻣﻦ ﺳﻤﻊ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮﺓ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ :ﻣﺘﻐﻴﺮ ﻗﻴﺪ ﻋﻦ ﻛﻐﻴﺮ ﺃﻧﻮ ﺃﻧﻮﻉ ﺫ ﺍ
¬ﻣﻦ ﻣﻦ ﻧﺎﺭ ﻏﻴﺎﻩ ﻣﻦ ﻫﺎﺗﻴﻦ ﻟﻴﺘﻴﻦ ﻗﻴﺪ ﺫ ﺍ ﺭﻟﻮ ﻗﻴﺪ ﻏﻴﺪ

82- (678/1) Aişe radıyallahu anha, Abdurrahman'a şöyle dedi: "Abdesti güzelce al ey Abdurrahman! Zira ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in

85 Sahih. Şafii, Sunen (657) Ebu Davud (142) İbn Hibban (3/133)
86 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (658) Muslim (240)

şöyle buyurduğunu işittim: "Ateşten dolayı vay topukların haline!"[87]

ABDESTİ BOZAN ŞEYLER

83- (16) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "O oturduğu halde uyur, sonra (yeniden) abdest almadan namaz kılardı."[88]

84- (15) Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı yatsı namazını beklerken uyuklarlar – zannederim oturarak dedi – hatta başları düşerdi, sonra (yeniden) abdest almadan namaz kılarlardı."[89]

85- (871) İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle demiştir: "Uzanarak uyuyanın abdest alması gerekir. Oturarak uyuyanın ise abdest alması gerekmez."[90]

87 Sahih. Şafii, Sunen (659) Muslim (240)
88 Sahih. Şafii, Sunen (903)
89 Sahih. Şafii, Sunen (898) Muslim (376)
90 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (904)

ÛçÚÇÀnä ÖnZÀöä ĞÜçç :óÀç ÇÈÚ ØƷ ÛĻÊÀè ØƷ Û ā ÀȚÎ Ûçä ØƷ ÛÕÊÀn ÀçÀçèn Û

ÞzÝȚöä ÇÜÜÝz ÇÂÆçê ÀȚĒnz ş Ú ÇÚÀnä Öçé ØtÝ ÛÇĒnŸtöä Øh ÛÇÂÆçê ÀȚĒnz ş Û

86- (17) Salim b. Abdillah radıyallahu anh'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Kişinin eşini öpmesi veya eliyle dokunması (ayette geçen) mulamesedendir. Kim eşini öper veya eliyle dokunursa abdest alması gerekir."[91]

Ú ÛŸÂǵ ûçê şÀtƷ ûçê ÉţHnţ ûçê ÀÛçê Uêê ûçê Ç!ä ÉçƷ ØƷ ÛÕÊÀn ÀçÀçèn Û

ȷzÇ Àn ÀçÀÕäÓÓÝ ĻÓHnöä ûçê ȷäşÀn ƨÝƷ ǨÜnÁ :ózÕ ÀĻÂöä ûçê ÝşÀƷ ƷÎè

ǨţÝƷ Àn :ÝşÀƷ óÀÏÓÝ ÛÞzȚÝƨöä ÀÕÓöä ÈĻ ØĒş :ȷäşÀn óÀÏÓÝ ÛÞzȚÝƨöä ÇÂĻ

ƨÏÕ Ç!ä ózèÓ ǨÜÎè ÀȚÛ ȷäzÁÕ ǨÂ ÝÀÊż UÊÀçèn Û :ȷäşÀn óÀÏÓÝ ÛÕÊé

¬ûȚzÇÜÝ ÇÀÕé ĻÕÆÝÓ ÈĻ äÆ¼ :ózÕ ĻÜèş ÇÜƷ Ç!ä

87- (22) Urve b. ez-Zubeyr şöyle dedi: "Mervân b. el-Hakem'in yanına girdim. Abdest gereken hallerden bahsettik. Mervan dedi ki: "Cinsel organına dokunanın abdest alması gerekir" Bunun üzerine Urve: "Bunu bilmiyorum" dedi. Mervan da şöyle dedi: "Busre bt. Safvan bana haber verdi ki, o Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işitmiş: **"Biriniz cinsel organına dokunduğu zaman abdest alsın."**[92]

ÖÛtöä ÉçƷ ûçê ÆΛÂÇ ØƷ ÛÇ!ä ÉçƷ ûçê ÉţHnş ÛşÀtƷ ûçê ȷÀtÜÜè ÀçÀçèn Û

ózèÓ ØƷ ÛÇΛƷ Ç!ä ÚÎÓ ÝÀΛÀŁ Uêê ØƷ ÛÆÜÜè Uêê ûçê ÉÜÜè ØƷ ÛÚţÎÀȚöä

ÇÆÇé ÈĻÓ ÇÂÕé ƨÓÓ ÇÂÆçê ĻÕÆÝÓ ƨŘÇÓ äÆ¼ :óÀç Çê ĻÜèş ÇÜƷ Ç!ä ƨÏÕ Ç!ä

¬ûȚzÇÜÝ ÓÚÎ ÇÆÆş

88- (23) Ebû Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz eliyle cinsel organı arasında bir şey ol-**

91 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (17)
92 Sahih. Şafii, Sunen (1005)

madan cinsel organına dokunursa abdest alsın."[93]

89- (24) Muhammed b. Abdirrahman b. Sevban şöyle demiştir: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz elini cinsel organına dokunursa abdest alsın."**[94] İbn Nafi' şöyle ekledi; Muhammed b. Abdirrahman b. Sevban, Cabir radıyallahu anh'den, o da Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti. Şafiî dedi ki: "Hafızlardan birçoğu bunu Cabir radıyallahu anh'ı zikretmeksizin rivayet ettiler."

90- (25) Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Kadın fercine dokunduğu zaman abdest almalıdır."[95]

93 Hasen. Şafii, Sunen (1014) İbn Hibban (1118)

94 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (1022) Tahavî (1/74) İbn Mace (480) Ukbe b. Abdirrahman meçhuldür.

95 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (1045)

91- (931) İbn Şihab'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namazda gülen bir adama abdesti ve namazı iade etmesini emretti." Bu rivayet mürsel olduğu için kabul etmeyiz."[96]

ÛdÊHdä dz ÛÇéÚ dt jÄtÚè dz Û¯ÄTÎ dtä dz ÛÀtz dz ÛGÖdä ÄçÀgnÚ
ÇMÊHdä äÓZÊ ÇÜè ÊÚz ¦ä ?ıÖ ÇÊdä dz

92- (932) el-Hasen (el-Basrî) rahimehullah, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den bu hadisin aynısını rivayet etti.[97]

ÛÀtz dtä dz ÛÇÊè dz ÛBÀLÂä dz Ûj¸ÀDZ dtä dz ÛÆEDztÊä Æçz ÄçÀgnÚ
8ÀÔ¤ä Ä¤Æç ş Ä¤Ón ş ÛÄ¾Äzé ÆDZş dn ş Û8Äzé ¢¢ÄÖ dn¼ :ózÖ jÄõ ¢Ú
¬?Æç ZDZé Çı ÛÎZÓ

93- (867/1) Salim b. Abdillah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Burnu kanayan, burun kanaması hisseden, mezî gören veya kusma hisseden ayrılsın, abdest alıp sonra namaza dönsün ve kaldığı yerden tamamlasın."[98]

ÛÎZÓ 8ÀÔ¤ä Z,zé äÆÚ jÄõ ¢Ú ÛÀtz dtä dz ÛZ,Ä¤ dz ÛÕÖÄn ÄçÀgnÚ
ÇÜÓn Çös ZDZé Çı

94- (867) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın burnu kanadığı zaman ayrılır, abdest alır, sonra hiç konuşmadan (namaza) geri dönerdi."[99]

dt jÄtÚè dz Û¦ä ÆÇz dt Àtz ?ÓZn ÀRÄ¤ä UÚ dz ÛÕÖÄn ÄçÀgnÚ

96 Zayıf. Mürseldir.
97 Çok zayıf. Mürseldir. Ayrıca Suleyman b. Erkam çok zayıftır.
98 Hasen. Şafii, Sunen (4163)
99 Sahih. Şafii, Sunen (4161)

ﻳﻮ ﻗﺎﻝ ﻗﻠﺖ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﻫﻞ ﻋﻠﻲ ﻏﺴﻞ ﻣﻦ ﻭﺩﻱ ﺇﺫﺍ ﺃﻧﺎ ﺟﺎﻣﻌﺖ ﺃﻫﻠﻲ ﻓﺎﻏﺘﺴﻠﺖ ﺛﻢ ﺧﺮﺟﺖ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻬﻞ ﻋﻠﻲ ﻣﻦ ﻏﺴﻞ ﺇﻻ ﺍﻟﻮﺿﻮﺀ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻭﻟﻜﻦ ﺗﻮﺿﺄ ﻭﺿﻮﺀﻙ ﻟﻠﺼﻼﺓ ﻓﺈﺫﺍ ﻓﺮﻏﺖ ﻓﺎﻏﺘﺴﻞ ﻭﺿﻮﺀﻙ ﻟﻠﺼﻼﺓ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﻇﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﻓﺈﻥ ﻓﻴﻪ ﺍﻟﻮﺿﻮﺀ ﻭﺍﻟﻐﺴﻞ ﻗﺎﻝ ﻓﻤﺎ ﺷﻜﻜﺖ ﻓﻲ ﺭﺃﺳﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺜﺎﻧﻴﺔ ﺣﺘﻰ ﺃﺗﻴﺖ ﺑﻤﺎﺀ ﻓﺄﺧﺬ ﻛﻔﺎ ﻛﻔﺎ ﻓﺬﻛﺮ ﺷﻴﺌﺎ ﻟﻢ ﺃﺩﺭ ﻣﺎ ﻫﻮ ﻓﻘﻠﺖ ﻣﺎ ﻫﺬﻩ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﻦ ﻛﻨﺖ ﺷﺎﻛﻴﺎ ﺷﻴﺌﺎ ﺃﻭ ﻣﺮﻳﺒﺎ ﻓﻴﻪ ﻓﻌﻠﻴﻚ ﺑﻤﺎ ﺗﻔﻌﻞ ﺑﻤﺎﺀ ﻭﺿﻮﺋﻚ ﻟﻠﺼﻼﺓ

95- (21) Mikdad b. el-Esved radıyallahu anh'den: "Ali b. Ebi Talib Radıyallahu anh Mikdad'dan, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e; eşine yaklaştığı zaman kendisinden mezi çıkan kimsenin ne yapması gerektiğini" sormasını istedi. Ali radıyallahu anh dedi ki: "Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı benim nikâhımdadır. Ben bunu O'na sormaktan çekiniyorum." Mikdad radıyallahu anh dedi ki: "Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bu konuyu sordum. Buyurdu ki: **"Biriniz bunu gördüğü zaman cinsel organına su serpsin ve namaz abdesti alsın."**[100]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺍﻟﻤﻄﻠﺐ ﺑﻦ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﺃﻥ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻭﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﺑﻦ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﺃﺭﺳﻼﻩ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﺑﻦ ﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﻓﺠﺎﺀ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﺃﻣﺮﻫﻤﺎ ﺃﻥ ﻳﺄﺗﻴﺎﻙ ﻓﻴﺴﺄﻟﺎﻙ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﻟﻚ ﻭﻟﻬﻤﺎ ﺍﺋﺘﻬﻤﺎ ﻓﺈﻧﻪ ﻗﺪ ﺃﻣﺮﻫﻤﺎ ﺃﻥ ﻳﺄﺗﻴﺎﻙ ﻓﻴﺴﺄﻟﺎﻙ ﻓﻘﺎﻝ ﻓﺮﺃﻳﺖ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﻳﺼﺮﻑ ﻭﺟﻪ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﻭﺟﻬﻪ ﺇﻟﻰ ﺷﻖ ﺁﺧﺮ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﻟﻚ ﻭﻟﻬﻤﺎ ﺍﺋﺘﻬﻤﺎ ﻓﺈﻧﻪ ﻗﺪ ﺃﻣﺮﻫﻤﺎ ﺃﻥ ﻳﺄﺗﻴﺎﻙ ﻓﻴﺴﺄﻟﺎﻙ ﻓﻘﺎﻝ ﻓﺮﺃﻳﺖ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﻳﺼﺮﻑ ﻭﺟﻪ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﻭﺟﻬﻪ ﺇﻟﻰ ﺷﻖ ﺁﺧﺮ

96- (26) Cafer b. Amr b. Umeyye ed-Damrî, babasından rivayet ediyor: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir koyunun kürek etinden yedi ve sonra abdest almadan namaz kıldı."[101]

ﺃﻥ ﺃﺑﺎﻩ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﻛﻞ ﻣﻦ ﻛﺘﻒ ﺷﺎﺓ ﺛﻢ ﻗﺎﻡ ﻓﺼﻠﻰ ﻭﻟﻢ ﻳﺘﻮﺿﺄ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﺣﺴﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﻭﻟﻢ ﻳﻤﺲ ﻣﺎﺀ

100 Sahih. Şafii, Sunen (882) Muslim (303, 19) Nesai (1/214)
101 Sahih. Şafii, Sunen (1286) Buhari (208, 675) Humeydi (898)

97- (18) Abbad b. Temim, amcası Abdullah b. Zeyd radıyallahu anh'den rivayet ediyor: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e namazda iken kendisine bir şey olduğunu (yellendiğini) hayal eden bir adam şikâyet edildi. Buyurdu ki: **"Bir ses işitmedikçe veya koku hissetmedikçe yerinden ayrılmasın."**[102]

GUSÜL HÜKÜMLERİ

ﻣﺰ ﺍﻟﻘﻬﻘﻰ ﻣﺰ ﺍﻟﺸﻌﺮ ﻣﻦ ﻳﻨﺘﻒ ﻣﺰ ﺍﻟﺤﻠﻖ ﻭﻟﻢ ﻳﺠﻨﺐ ﻣﻦ ﺍﻟﻐﺎﺋﻂ ﻭﺍﻟﻌﻨﻪ
ﺑﻦ ﺯﻳﺪ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ :ﻛﻨﺖ :ﻭﻫﻲ ﻓﻴﻪ ﻳﻘﻮﻝ ﻣﺰ ﺍﻟﺒﻐﻮﻱ ﺃ ﺯﻝ ﺍﻟﻘﻬﻘﺮﻯ
ﺍﻟﻘﻨﻊ ﻭﻟﻴﺘﻮﺿﺄ ﻓﻦ ﻫﻞ ﻭﺍﻟﻠﻪ :ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻤﺰ ﻗﺎ ﺯﻳﺪ ﻭﻟﻢ ﻭﻫﻮ ﻭﻫﻴﺐ ﻫﻞ ﻭﻫﻴﺐ ﻭﺍﻟﻌﻨﻪ
ﻭﻟﻴﺘﻮﺿﺄ ﻭﻟﻴﺼﻞ

98- (612) Ubey b. Ka'b radıyallahu anh'den: "Dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Birimiz cima ettiğinde tembelleşir de (boşalma olmazsa) ne yapar?" Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kadına dokunan yerini yıkasın, abdest alsın, sonra namaz kılsın."**[103]

ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻣﻦ ﺯﻫﺮﺓ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﻤﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻭﻫﻮ ﻭﻫﻴﺐ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﻤﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻭﻫﻴﺐ
ﻓﻦ :ﻭﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻣﻦ ﻳﻘﻮﻝ ﻣﺰ ﺍﻟﻘﻬﻘﻰ ﻣﺰ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻜﻬﻒ
ﻏﺰﻝ ﺑﻦ ﻭﻗﻊ ﻳﻘﻮﻝ ﻭﻟﻢ ﻳﻐﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﻳﻨﺰﻝ ﻫﻞ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻣﻦ ﻫﻦ ﺯﻳﺪ

99- (614) Harice b. Zeyd, babasından rivayet ediyor: Ubey b. Ka'b radıyallahu anh şöyle derdi: "İnzal olmayan kimseye gusül gerekmez" Sonra Ubeyy radıyallahu anh ölmeden önce bu görüşten döndü.[104]

ﺍﻟﺒﻐﻮﻱ ﺍﻟﻨﻬﻰ ﻣﻦ ﻭﻟﻴﻪ ﻣﺰ ﺍﻟﺒﻘﻴﻊ ﻣﺰ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﺰﻉ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﺮﻕ ﺍﻟﺴﻨﻪ

102 Sahih. Şafii, Sunen (880) Muslim (361) Buhari (137)
103 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1356) Muslim (346)
104 Zayıf. Şafii, Sunen (1363) İbrahim b. Muhammed metruktür.

ÿÀõ¼ :óÀÇ ÆÈÇè ôÇ ÖÎÇè ¿ÏÞ ÍÎÎÈÇ ÏÀÇÇÇ ÛÆÈÕ ôÇ ÝÇÉ ÐÞ :ÍÎÎÈÇ óÀÇ ÿÀÇÁßä ËÇ¸ äÆÉÛ ÖÊÇßßÀÊ ÀÊÎÇ ÛÆÈÇ ÕÎÉ ÕÀÄ ÍÇ ÛÿÝÈÊÎÇä ôÇ Ûº ÊÀÎßä ÐÈ¸ ÇÀÎßä ¬ÿÀÇÁßä

100- (615) ez-Zuhrî, Sehl b. Sa'd es-Saidî radıyallahu anh'den, bazıları Ubey b. Ka'b radıyallahu anh'den rivayet etti, bazıları Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'den mevkuf olarak rivayet etti. Dedi ki: "İslam'ın ilk yıllarında su, sudan dolayı idi. Sonra bu terk edildi ve sünnet yeri sünnet yerine dokununca gusül emredildi."[105]

¿ÈÇ¸ ÌÇÛ ÿÛ ÛÆÇÊÎßä ôÇ ÆÈÊÈ ÐÞ ÛÆÈÇè ôÇ ¿ÇÍ¸ ÐÞ ÛÕÊÌ¸ ÌÇÀÇ¸ÇÛ ÇÌ ÆÊÖ :óÀÊÖ¿ ÛÀÎÞ ¤ä Ûî¿ÇkÌÇúßä ÿÊ ÇÎÊÀÞ ¿ÇÛ ÇÞ ¤ä ÇÎî¿ ÐÀÈÌÎÇä ÿÛ ÍÎÞÇÇ Ûº ÛÀ¸Û Ûº ÍÎÈÇ ÊÇÎÞ ¤ä ¿ÎÖ ÆßÍ¸ Ã̸ÖÛ ßÝÛ¸ä ÇºÝ :À¸Î óÀÊÖ¿ ÛÞÀÞ ÛÃÛÊ¿ ÕÇ¤ ÞÀÞ ÝÀÌÈ ÌÇÕ À¸ ÝÎÇ À¸ :ÌÇÖÀÊÖ¿ ÊÃ ÕÛÊÖÇÈÛ ÆÊÖ¿ ÿÌÇÁßä ÿÌÇÁßä ÀÇÇÀÎ äÆÉÛ¼ :ÌÇÖÀÊ ÛóÂÃ ÆßÇ ÖÊÕ¸ ÍÇ ÛÞÝÍÛ ÆÍÕ¸ ÖÎÎÀßä äÆÆÛ ÕÆÈÊ äÆgÛ äØÍ ÐÞ óÍÈÛ ¤ :ÞÈÇ¸ Î¿Û óÀÊÖ¿ ¬ÖÊÇßä ÆÍÎÇÇ

101- (613) Said b. El-Museyyeb'den: "Ebu Musa el-Eşarî radıyallahu anh, müminlerin annesi Aişe radıyallahu anha'ya geldi ve şöyle dedi: "Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabının bir meselede ihtilaf etmeleri bana ağır geldi. Bu meseleyi sana yöneltmeye karar verdim." Aişe radıyallahu anha: "O nedir? Eğer annene sorabileceğin bir şeyse bana onu sor" dedi. Ebu Musa radıyallahu anh ona dedi ki: "Kişi eşiyle ilişkiye girer, sonra tembelleşir ve inzal olmaz." Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Sünnet yeri, sünnet yerini geçince gusül vacip olur." Ebu Musa radıyallahu anh dedi ki: "Bu meseleyi artık senden sonra kimseye sormam."[106]

105 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1365) Yunus b. Yezid el-Eylî zayıftır. Ahmed (5/115)

106 Sahih. Şafii, Sunen (1371) Muslim (349)

ڕەزی ﷺ ﷺ ئەبو مووسا ئەشعەری ﷺ لە هاوڵێتی ﷺ لە ئەبو مووسا ﷺ پرسی سەبارەت بە کۆبوونەوەی دوو سوننەت شوێن و سوننەت شوێن، ئایشە ﷺ پێی وت: پێغەمبەر ﷺ فەرمووی: **ئەگەر دوو سوننەت شوێن کۆبوونەوە یان سوننەت شوێن، سوننەت شوێن دەستی لێ بدرێت غوسڵ واجیب دەبێت.**[107]

ئەبو مووسا ﷺ لە هاوڵێتی ﷺ لە ئەبو مووسا ﷺ پرسی سەبارەت بە کۆبوونەوەی دوو سوننەت شوێن و سوننەت شوێن لە یەک شوێندا ﷺ پێی وت: پێغەمبەر ﷺ فەرمووی: **ئەگەر کەسێک لە سەر چوار لق دانیشت و سوننەت شوێن سوننەت شوێنی گرتەوە غوسڵ واجیب دەبێت.**[108]

ئەبو ئوسامە ﷺ لە هاوڵێتی ﷺ لە قاسمی کوڕی موحەممەد ﷺ پرسی سەبارەت بە کۆبوونەوەی دوو سوننەت شوێن ﷺ پێی وت: ئەگەر دوو سوننەت شوێن کۆبوونەوە غوسڵ واجیب دەبێت. ئایشە ﷺ پێی وت: من و پێغەمبەر ﷺ وا کردمان و غوسڵمان کرد

107 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1372) Ali b. Zeyd b. Cud'an zayıftır.
108 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1373) Ali b. Zeyd b. Cud'an zayıftır.

guslederdik."[109]

أخبرنا أبو نعيم ثنا سفيان عن منصور عن إبراهيم عن الأسود عن عائشة قالت كنت أنا والنبي صلى الله عليه وسلم نغتسل من إناء واحد

105- (7/1) Aişe radıyallahu anha'dan: "Ben ve Nebi sallallahu aleyhi ve sellem aynı kaptan gusleder dik."[110]

أخبرنا أبو نعيم ثنا سفيان عن منصور عن إبراهيم عن الأسود عن عائشة قالت كنت أنا والنبي صلى الله عليه وسلم نغتسل من إناء واحد

106- (7) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir faraklık kaptan gusleder di. Ben de onunla tek kaptan gusleder dim."[111]

أخبرنا أبو نعيم ثنا سفيان عن منصور عن إبراهيم عن الأسود عن عائشة قالت كنت أنا والنبي صلى الله عليه وسلم نغتسل من إناء واحد

107- (7/2) Aişe radıyallahu anha'dan: "Ben ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem aynı kaptan gusleder dik. Bazen ben ona: "Bana da bırak, bana da bırak" derdim."[112]

حدثنا عبد الله حدثني أبي ثنا وكيع عن سفيان عن منصور عن إبراهيم عن الأسود عن عائشة قالت كنت أنا والنبي صلى الله عليه وسلم نغتسل من إناء واحد

---

109 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1374) Amr b. Ebi Seleme et-Tinnisi zayıftır.
110 Sahih. Şafii, Sunen (1474) Muslim (321)
111 Sahih. Şafii, Sunen (1472) Muslim (319)
112 Sahih. Şafii, Sunen (1480) Muslim (321)

108- (9) İbn Abbas radıyallahu anhuma, Meymûne radıyallahu anha'dan rivayet ediyor: "Meymune radıyallahu anha Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ile aynı kaptan gusledermiş."[113]

ﺯﻟﻮ ﻳﻐﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﻨﺎﺑﺔ ﻓﺒﺪﺃ ﻓﻐﺴﻞ ﻛﻔﻴﻪ ﺛﻢ ﺗﻮﺿﺄ ﻭﺿﻮﺀﻩ ﻟﻠﺼﻼﺓ ﺛﻢ ﺍﻏﺘﺴﻞ ﻓﺨﻠﻞ ﺑﻴﻦ ﺷﻌﺮﻩ ﺑﻴﺪﻩ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﻇﻦ ﺃﻧﻪ ﻗﺪ ﺃﺻﺎﺏ ﺍﻟﺒﺸﺮﺓ ﺃﻓﺎﺽ ﻋﻠﻴﻪ ﺛﻼﺙ ﺣﺜﻴﺎﺕ ﺑﻴﺪﻳﻪ ﺛﻢ ﺃﻓﺎﺽ ﻋﻠﻰ ﺳﺎﺋﺮ ﺟﺴﺪﻩ ﺛﻢ ﻏﺴﻞ ﺭﺟﻠﻴﻪ

109- (49) Cabir radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem cünüpken gusledeceği zaman başından üç avuç su dökerdi."[114]

:ﻛﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺇﺫﺍ ﺍﻏﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﻨﺎﺑﺔ ﻳﺒﺪﺃ ﻓﻴﻐﺴﻞ ﻳﺪﻳﻪ ﺛﻢ ﻳﻔﺮﻍ ﺑﻴﻤﻴﻨﻪ ﻋﻠﻰ ﺷﻤﺎﻟﻪ ﻓﻴﻐﺴﻞ ﻓﺮﺟﻪ ﺛﻢ ﻳﺘﻮﺿﺄ ﻭﺿﻮﺀﻩ ﻟﻠﺼﻼﺓ ﺛﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﻴﺪﺧﻞ ﺃﺻﺎﺑﻌﻪ ﻓﻲ ﺃﺻﻮﻝ ﺷﻌﺮﻩ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺭﺃﻯ ﺃﻥ ﻗﺪ ﺍﺳﺘﺒﺮﺃ ﺣﺜﻰ ﻋﻠﻰ ﺭﺃﺳﻪ ﺛﻼﺙ ﺣﺜﻴﺎﺕ ﺑﻜﻔﻴﻪ ﺛﻢ ﺃﻓﺎﺽ ﻋﻠﻰ ﺳﺎﺋﺮ ﺟﺴﺪﻩ

110- (47/1) Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem cünüplükten gusletmek istediği zaman ellerini kaba sokmadan önce ellerini yıkayarak başlardı. Sonra cinsel organını yıkar, sonra namaz abdesti gibi abdest alırdı. Sonra suyu saçlarına içirirdi. Sonra başından üç avuç su dökerdi."[115]

ﺇﺫﺍ ﻏﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﻨﺎﺑﺔ ﻓﺒﺪﺃ ﻓﻐﺴﻞ ﻛﻔﻴﻪ ﺛﻢ ﺗﻮﺿﺄ ﻭﺿﻮﺀﻩ ﻟﻠﺼﻼﺓ ﺛﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﻴﺪﺧﻞ ﺃﺻﺎﺑﻌﻪ ﻓﻲ ﺃﺻﻮﻝ ﺷﻌﺮﻩ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺭﺃﻯ ﺃﻥ ﻗﺪ ﺍﺳﺘﺒﺮﺃ ﺣﺜﻰ ﻋﻠﻰ ﺭﺃﺳﻪ ﺛﻼﺙ ﺣﺜﻴﺎﺕ ﺑﻜﻔﻴﻪ ﺛﻢ ﺃﻓﺎﺽ ﻋﻠﻰ ﺳﺎﺋﺮ ﺟﺴﺪﻩ ﺛﻢ ﻏﺴﻞ ﺭﺟﻠﻴﻪ

111- (47) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve

113 Sahih. Şafii, Sunen (1476) Muslim (322)
114 Sahih. Şafii, Sunen (1428) Muslim (4/10)
115 Sahih. Şafii, Sunen (1427)

sellem cünüplükten guslettiği zaman ellerini yıkayarak başlardı. Sonra namaz abdesti gibi abdet alırdı. Sonra parmaklarını suya sokar, onlarla saç ve sakalını hilallerdi. Sonra iki eliyle üç avuç başından su döker, sonra bütün bedenine su dökerdi."[116]

Âéçვ ტვ ÛÁÉÏÊÊę Ùéû ტę ÁÉÏÊÊę ტვ Û›ęèzą ტę ãzą ტვ ÛĞÆÆÉვ ტę ÌტÀçnû ÊçÆვ ć!ä ›ÆÒ Ć!ä ózèé ĶßÆę :ĶßÁé ęÁვ ć!ä ÇÎÊé ĞţÆę ÿß ტვ ÛვÊáé ტę Ć!ä ÝĞÁÌÐzßä ÕÊßß ęÊÖßÆĞ ÛÙêĞé ÀÁr ÁÈÎ gĞÀąä Ùşû ÛĆ!ä ózèé Ìą :ĶÆßź ļÆęş ßÌţßä ÕÇÆვ ſkÊÏÊĶ ļį ßÌą ტß ğÌźğ ç Ýß ÊÇÆვ ÙşÙĶ jû ÕÏÂÓą Ìţą¼ :óÁé ¬ğÀÇÙ Áéş Ķą ääź¼ :óÁé şû .¬ტÌÀÇÛß

112- (48) Umm Seleme radıyallahu anha dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordum: "Ey Allah'ın rasulü! Ben saç örgüsü sık olan bir kadınım. Cünüplükten gusledeken saçlarımı çözeyim mi?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Saçlarına üç sefer su döküp sıkman, sonra üzerine su döküp temizlenmen sana yeter."** Veya: "O zaman temizlenmiş olursun" buyurdu.[117]

Ğţßè ÿß ტვ ÛĞţßè Ùéû ĶÁę ÆÆąå ტვ ÛÇÆÊÊ ტვ ÛÿÌÎÉ ტვ ÛÕßÌą ÌტÀçnû :ĶßÁÌÓź ļßèş ÇÆვ ć!ä ›ÆÒ ÙÇąöä ›ÆÒ ĞÆßÆû Ùéû gĞÀąä ļÆßè ÿß ğĞÌźZ :ĶßÁé ÙÉ ääź ÕÊą ტß ĞÎÀţßä ›Æვ ÕÉ ÛÉÆßÆä ტß ÙÎÆßÊą ₹ Ć!ä ვ ÛĆ!ä ózèé Ìą ¬ĞÌţßä ğĞø ääź ÛļĦ¼ :óÁé ÝĶţßğä

113- (44) Umm Seleme radıyallahu anha'dan: "Ebu Talha'nın hanımı Umm Suleym, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın rasulü! Muhakkak ki Allah hakkı açıklamaktan haya etmez. Kadın ihtilam olduğu zaman gusletmesi gerekir mi?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet, suyu gördüğü zaman"** buyurdu.[118]

116 Sahih. Şafii, Sunen (1425)
117 Sahih. Şafii, Sunen (1426) Muslim (4/11)
118 Sahih. Şafii, Sunen (1402)

ÐÐZÓ óíÈ :óÀÉ ÿäÆäà ØÞ ÛÉÀä ØÞ ŞÀtÞ ØÞ ÛĞÆĦÌ ØÞ ÛĞÆĦÞ ØÆä ÀÉÀÆèÀÔ ÐÊ8öä :óÀÖÉ Û¬ĶÀÎ ÿÔ ÿZÅ ÐõÕ ÐÊÉØä¼ :óÀÖÉ ÐÊ8öä ØÞ ÆÅÞ Ć! ä ÇÎÞÉÓ ÀÉÝÞ ¬ÀÛÂÅöä ÿZÅş ÛÀHÆöä ÿZÅş ÛĞÉÀÞ ÿZÅş ÛĞĦtDöä ÿZÅ¼ :óÀÉ ÝÐÊ8öä ZtL BØöä

114- (253/2) Zadân dedi ki: "Bir adam Ali radıyallahu anh'e gusül hakkında sordu. Dedi ki: "İstersen her gün guslet." Adam: "Peki ya gusül olan gusül hangileridir?" Ali radıyallahu anh şöyle dedi: "Cuma günü, Arafe günü, Kurban bayramı günü ve Ramazan bayramı günü gusletmektir."[119]

MESTLERE MESH ETMEK

ßÀÛÞ ØÞ ÛĻÝÈÔ Øİ ÉÅà ØÞ ÛÈĘÉ Øİ áşäå ØÞ ÛƷĞÀ Øİ Ć! ä ÉĞÞ ÀÉÀÆèÀÔ ÛÓÝÂş ĻÝÈş ĞÆÞ Ć! ä ƨÝÐ Ć! ä óZÈÓ ÐÑå :óÀÉ ÉÅà Øİ ĞÑÀÈĎ ØÞ ÛØÀÊÅ Øİ ƨÝÐ Ć! ä óZÈÓ ƷÐ äéÀą :ĦÝÂ ĶßÊ¿ :ĞÑÀÈĎ óÀÉ ÛÀDZÀn Ļİ ĞÔDZÀHß ÆĘĿÓ¿ Ļİ ÛĞÅÉÅş ĞÆDZş ÐÊ8¿ ÛĞÝZĶ Ļİ ĞÔDZÀHß ÆĘĿÆ :óÝÂ óÀÖ¿ ÝĻÝÈş ĞÆÞ Ć! ä ØİÀÁöä ƨÞ ĞÊÑş ÛĞÈÛÀß ĞÊÑ

115- (39) Usame b. Zeyd radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Bilal ile birlikte içeri girdi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ihtiyaç gidermeye gitti. Sonra beraber çıktılar. Usame radıyallahu anh dedi ki: "Bilal'e: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ne yaptı?" dedim. Bilal dedi ki: "İhtiyaç gidermeye gitti, sonra abdest aldı, yüzünü ve ellerini yıkadı. Sonra başını meshetti ve mestlerine mesh etti."[120]

Øİ Ć! ä ÉĞÞ ĵÛ ĞäÀÆèÔ ÀtDÔ ÛóÀÁÅ Øİ Ć! ä ÉĞƷş ÛƷĞÀ ØÞ ÛŌßÀą ÀÉÀÆèÀÔ ØİÀÁöä ƨÞ ĞÊÑt ĞÜÀ¿ ÛÀĘĶÑÛ ZtŞ î ÀĘş Ußß Øİ ÉĦè ƨÞ ĞźZÓöä ÿÉÉę ÀtÞ

119 Sahih. Şafii, Sunen (10087)
120 Sahih. Şafii, Sunen (1947)

ÙÎÛÎÚÎÜÎÝÎÞÎßÎàÎáÎâÎãÎäÎåÎæÎçÎèÎéÎêÎëÎìÎíÎîÎïÎðÎñÎòÎóÎôÎõÎöÎ÷ÎøÎùÎúÎûÎüÎýÎþÎÿÏ

116- (847) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma Kufe valisi Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh'ın yanına geldi. Onun mestlere mesh ettiğini gördü ve buna karşı çıktı. Sa'd radıyallahu anh ona dedi ki: "Babana sor." O da babasına sorunca Ömer radıyallahu anh ona dedi ki: "Ayakların temiz iken mestlerini giydiğinde üzerlerine meshet." İbn Ömer radıyallahu anhuma: "Birimiz büyük abdest bozmaktan gelirse?" diye sordu. Ömer radıyallahu anh: "Biriniz büyük abdest bozmaktan gelse de (mesh etsin)"[121]

ÙÎÛÎÚÎÜÎÝÎÞÎßÎàÎáÎâÎãÎäÎåÎæÎçÎèÎéÎêÎëÎìÎíÎîÎïÎðÎñÎòÎóÎôÎõÎöÎ÷ÎøÎùÎúÎûÎüÎýÎþÎÿÏ

117- (36/1) Nafi'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma çarşıda bevletti, sonra abdest aldı, mestlerine mesh etti, sonra namaz kıldı."[122]

ÙÎÛÎÚÎÜÎÝÎÞÎßÎàÎáÎâÎãÎäÎåÎæÎçÎèÎéÎêÎëÎìÎíÎîÎïÎðÎñÎòÎóÎôÎõÎöÎ÷ÎøÎùÎúÎûÎüÎýÎþÎÿÏ

118- (36) Nafi dedi ki: İbn Ömer radıyallahu anhuma, çarşıda abdest aldı, yüzünü ve ellerini yıkadı, başına mesh etti. Sonra cenaze için çağrıldı. Onun namazını kılmak için mescide girdi, mestlerine mesh etti, sonra cenaze namazını kıldı."[123]

ÙÎÛÎÚÎÜÎÝÎÞÎßÎàÎáÎâÎãÎäÎåÎæÎçÎèÎéÎêÎëÎìÎíÎîÎïÎðÎñÎòÎóÎôÎõÎöÎ÷ÎøÎùÎúÎûÎüÎýÎþÎÿÏ

121 Sahih. Şafii, Sunen (1966)
122 Sahih. Şafii, Sunen (1975)
123 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (742)

¬ذِكْرِ الْوُضُوءِ

119- (872) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma çarşıda bevletti, sonra abdest aldı, yüzünü ve ellerini yıkadı, başını meshetti, sonra Mescide girdi. Bir cenazeye çağrılınca mestlerine mesh etti ve sonra namaz kıldı."[124]

بَابُ الْمَسْحِ عَلَى الْخُفَّيْنِ فِي السَّفَرِ وَالْحَضَرِ

120- (848) Abdurrahman b. Rukayş'ten: "Enes b. Malik radıyallahu anh'ın Kubâ'ya geldiğini, bevledip abdest aldığını, mestlerine mesh edip namaz kıldığını gördüm."[125]

بَابُ الْمَسْحِ عَلَى الْجَوْرَبَيْنِ وَالنَّعْلَيْنِ

121- (1308) Abdu Hayr dedi ki: "Ali radıyallahu anh ayaklarının üzerini yıkadı ve şöyle dedi: "Şayet Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ayaklarının üzerini mesh ettiğini görmeseydim, ayakların iç tarafını mesh etmeyi daha uygun zannederdim."[126]

بَابُ الْمَسْحِ عَلَى الْعِمَامَةِ وَالْقَلَنْسُوَةِ وَالْبُرْقُعِ وَالْقِنَاعِ وَالْمِكْتَلِ وَالْمِغْفَرِ وَالْجَوْشَنِ وَالْقَلَانِسِ وَالْعَذَبَةِ وَالْخِمَارِ وَالْعِصَابَةِ وَالْجَبِيرَةِ وَالْجَبَائِرِ وَالْمِرْفَقَةِ وَالْمِنْطَقَةِ وَالْمِنْدِيلِ وَالْكُمِّ وَالْقَمِيصِ وَالْفَرْوِ وَالْخُفِّ وَالْجَوْرَبِ وَالنَّعْلِ وَالْقَيْدِ وَالْجُرْمُوقِ وَالْجَرْمَقِ وَالْجَرْمَقَيْنِ وَالْجَوْرَبَيْنِ وَالنَّعْلَيْنِ وَالْقَيْدَيْنِ وَالْجُرْمُوقَيْنِ وَالْجَرْمَقَيْنِ

124 Sahih.
125 Sahih. Şafii, Sunen (1976)
126 Sahih. Şafii, Sunen (2081)

:óÁç ÝÁÆÇÌ ÕÎéé Ùç ÍÎèÇ ÊÏÏß ¢!ä ɔÏÒ ¢!ä óɀÇéó ÞÍ ĶÏÎtÈ ÒĿ :ÕÐúÇÊ
æ ÍÊ ÞÀÂÇÁÊÍ ÇÊ äÆÁÇè ÁõÕ äæÊ ÁÞÀÆÞÊ ÍÎèÇ ÊÏÏß ¢!ä ɔÏÒ ¢!ä óɀÇéó ÍÁÕ ÊÍÎÏÏ
ÍɀÇÇ óɀÇÇ ÙÊÁÇ ÞÍ ÞÔÍ ÊÏÞÞÁÐZ ÞÍ æÊ ÞÍÎÏÞÁÆÇÇ ÍÁÆÊ ĢÝÇ ÁÇÁÁÍ ţÂÁÞ

122- (43) Zirr (b. Hubeyş) dedi ki: "Safvan b. Assâl radıyallahu anh'e gittim. "Ne için geldin?" dedi. Ben de: "İlim aramaya geldim" dedim. Dedi ki: "Muhakkak melekler kanatlarını ilim talibinin talep ettiği şeye razı olmalarından dolayı indirirler." Ben: "Büyük ve küçük abdest bozduktan sonra mestlere mesh etme konusunda nefsimde bir sıkıntı var. Sen Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birisin, ben de sana bu konuyu sormaya geldim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den bu konuda bir şey işittin mi?" dedim. O da şöyle dedi: "Evet. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize yolcu veya seferî olduğumuz zaman cünüplük hali dışında büyük abdest, küçük abdest ve uykudan dolayı mestlerimizi üç gün üç gece çıkarmamamızı emretti."[127]

ÞtÇgÀÏä ÉÇß ÞÇ ÛÉÍÁą ɀÊ ÀÐZÍŽtÊä ÙÁÇÉÇ ÛĻÂÞÏÄä ãÊ ÍĿɀÊä ÉÇß ÍÁÀÇnÊ
ÀÇÍÊtÍÊ ÒÒnÞÊ ÇÊ ÍÎèÇ ÊÏÏß ¢!ä ɔÏÒ ¢!ä óɀÇéó ÞÇ ÛÊÍÊÊ ÞÇ ÛÇÀÓÇ ÙÊÊ ÞÇ
ÁÍÍÞÇ ÍąɀÍ ÍÊÞtÍÞÇ ÛÞÎÍÊÁÆÞÇ ÍÁÆÊ ĢÝÇ ÞÇÍÁÁÊä ɔÍÇ ĢÊtą ÍÊ

123- (42) Ebu Bekre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yolcu için mestlere üç gün üç gece, mukim için bir gün bir gece mesh etmesine ruhsat verdi."[128]

ÞÇ ÛĻÛĦÎÏä ÞÇ ÛÈtɀÇş ÛÍąÀÕàş ÛÞÇÔÇ ÞÇ ÛĞÁÆÇ ÞÇ ÍÇÁÈ ÍÞÀÇnÊ
ɔÍÇ ĢÊąÊ ÛĊÍä óɀÇéó Íą :ĶÍÇ :óÁç ĞÇĦÎ ÞÇ ĝĶÔtÊä ÞÇ ÛĝĶÔtÊä ÞÇ ĝşÀÇ
¬ĵĶÀÍÊÍÛ ÍtÍş ÍtÍÍąÔÊ äÆÊ ÛĻĦ¼ :óÁç ÝÞÍÁÊä

127 Hasen. Şafii, Sunen (1999) Ahmed (4/239) Nesai (1/83, 98)

128 Hasen. Şafii, Sunen (1994) isnadında Muhacir Ebu Mahled'de zayıflık vardır. Lakin hadisin şahitleri vardır. Ali radıyallahu anh'den: Muslim (276) rivayet etmiştir.

rasulü! Mestlere mesh edeyim mi?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Eğer onları temiz oldukları halde giymişsen evet."**[129]

ضء غKظتةا ÆةشB ضف زث أآلا ضء أآغB ضB ûãآTî ضةا ضB ûÕةآن آهàèنê
ÆثثأB لïèش قïنB ؟ا زïٹ ؟ا óزèé jê ûقآB ؟ا ûïé غKظتةا ضB ûگغïî
زïٹش ضثآÁةا زïB ÉÊنش ؟ïزث لé õزث غشâق ûé ؟ê٠زآهê

125- (40/1) Mugira radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Tebuk gazvesinde ihtiyaç gidermeye gitti, sonra abdest aldı ve mestlerine mesh edip namaz kıldı."[130]

أآغB ضB ûãآTî ضةا ضB ûjàDZ ضةا ضB ûÆEDztةا ÉèBش ûلïÊن آهàèنê
Bن ääق ؟ê٠èàèنê گغïî ضء غKظتةا jê ûèàèنê غKظتةا ضء éشàB jê ûáآâ ضء
زïٹ ؟ا óزèé ààèéز :غKظتةا óآé ûõزث غشâق لïèش قïنB ؟ا زïٹ ؟ا óزèé
óزèé BDZé آتïز ûàDzآةا Ôèé غشäê٠قïن Ǩïتهïز ûÙêآèةا Ôèé لïèش قïنB ؟ا
ê٠ÔÊظ ثثش غشäêق ضف ê٠Æثثأ زïB ÉàEث ğóنê لïèش قïنB ؟ا زïٹ ؟ا
آتõ áآRز قïBäéأ ضB ةèDZ àÊهU Æثثأ لé ûèTDZش ÔÊق لé ûğäàن ó¥é
ûêDzةا Ôآèٹ ضف قïBäéأ Bàنê زïg êDzةا Ué ê٠Æثثأ Ôنáïز ûèïBäéأ ضB ةèDZ
óآé .Ôèéê لé ûèïàn زïB ÉÊن لé ûثïزث لé ûضïÔزàïةا زïê قïBäéأ ÔÊقش
U¥Ôآ 8ثB ضء ضtgàةا Æèش äثنÆé Æé âآäةا ÆDzé زïg ةïنB Ǩïéèéز :غKظتةا
âآäةا Bن زïٹش ûèïنB ضéèïõàةا ?Ægê لïèش قïنB ؟ا زïٹ ¤êäةا õéáïز ûلïê
لïêش لïèش قïنB ؟ا زïٹ ؟ا óزèé ¥آé ضtgàةا Æèش لïè آتïز .غàâéآ ïنõàةا
قïنB ؟ا زïٹ ¤êäةا زRé آتïز ûÉèïÊéةا äشàõêش fktûÊتةا Õèé ţâزéز ûèïYٹ

129 Sahih. Şafii, Sunen (2044) Muslim (274)

130 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1960) Abbad b. Ziyad meçhuldür.

ﻲﻓ ﻞﺟﺮﻟا ﻦﻋ ﺔﻴﻓﺎﻌﻟا :ﻲﻓ ﻞﺟﺮﻟا ﻦﻋ ﺔﻴﻓﺎﻌﻟا :ﻲﻓ ﻞﺟﺮﻟا ﻦﻋ ﺔﻴﻓﺎﻌﻟا
ﻪﻴﻠﻋ ﷲا ﻰﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳﺭ ﻊﻣ ﺖﻨﻛ ﻪﻧﺃ ﺔﻌﻴﺷ ﻦﺑ ﺓﺭﻮﻐﻤﻟا ﻦﻋ
ﻪﻴﻠﻋ ﷲا ﻰﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳﺭ ﻊﻣ ﺖﻨﻛ ﻪﻧﺃ ﺔﻌﻴﺷ ﻦﺑ ﺓﺭﻮﻐﻤﻟا ﻦﻋ
ﻪﻴﻠﻋ ﷲا ﻰﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳﺭ ﻊﻣ ﺖﻨﻛ ﻪﻧﺃ ﺔﻌﻴﺷ ﻦﺑ ﺓﺭﻮﻐﻤﻟا ﻦﻋ

126- (40) Urve b. Mugira'dan: "Mugira b. Şu'be radıyallahu anh, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Tebuk gazvesine çıkmıştı. Mugira dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem büyük abdest bozmak için uzaklaştı. Ben de sabah namazından önce onunla beraber edevat taşıdım. Ellerini üç defa yıkadı, sonra yüzünü yıkadı, sonra cübbesini kollarından çıkardı. Cübbesinin yenleri kollarına kadar dar idi. Elini cübbesine soktu ve kollarını cübbesinin altından çıkardı. Dirseklerine kadar kollarını yıkadı. Sonra abdest aldı ve mestlerine mesh etti. Sonra döndü. Mugira dedi ki: "Ben de onunla beraber döndüm. İnsanlar Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh'ı öne geçirmişler, o da onlara namaz kıldırıyordu. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem iki rekatten birinde ona yetişti ve onunla beraber kıldı. İnsanlarla beraber diğer rekati kıldı. Abdurrahman selam verince Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kalktı ve namazını tamamladı. Müslümanlar bundan korktular ve çokça tesbih getirdiler. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namazı bitirince onlara döndü ve: **"İyi yaptınız"** veya **"İsabet ettiniz"** buyurdu. Onları namazı vaktinde kılmaya teşvik etti."[131]

İbn Şihab dedi ki: "Bana İsmail b. Muhammed b. Sa'd b. Ebi Vakkas, Hamze b. Mugira'dan Abbad'ın rivayetinin benzerini rivayet etti.[132]

Mugira dedi ki: "Abdurrahman'ın geri çıkmasını istedim." Nebi sallallahu aleyhi ve sellem bana: **"Onu bırak"** dedi.[133]

131 Hasen. Şafii, Sunen (1953)
132 Hasen. Şafii, Sunen (1954)
133 Hasen. Şafii, Sunen (1955)

TEYEMMÜM

ق! ä ÿÎÞ ĞÎĞÂȝ ȸȝ ÛĈĒĒĜ ȸȝ ÛĻÊÀÖßä ȸȩ ȸţģĄöä ÆĞȝ ȸȝ ÛĞĜÀę ÀĝĄĞȵĜ ÁĝÔȝ ȝÛÖĝÀź ĈĝÁĄȩĜ ŘĦȩ Ưź ĻĬȩş ĈĒĜȝ ق! ä ɔĬȍ ŲĈąöä ȝŋ Àąõ¼ :ĞĜÁĝ ÀŢÁȝ ĞĜÂĄź ǒÀŋ ĻŢĦŋ ÈĿĝş ĈÊÀţĝöä ɔĬȝ ĻĬȩş ĈĒĜȝ ق! ä ɔĬȍ ق! ä óɀȩǿ ÿÀĝĜź ÛƱĜ ¬ĻţĄĝöä ĞąŬ

127- (616) Aişe radıyallahu anha'dan: "Biz Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber bir yolculuğunda bir kolyem koptuğu zaman Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onu aratmak için kaldı. Yanlarında su yoktu ve teyemmüm ayeti nazil oldu."[134]

ÛĈĒĜ ȸȝ ÛĈ! ä ÆĞȝ ȸȩ ق! ä ÆĿĞȝ ȸȝ ÛŞÀĿÂöä ȸȝ ÛÀţĦŋ ȸȝ ÛĞĞŽöä ÀĝĄĞȵĜ Ưź ĻĬȩş ĈĒĜȝ ق! ä ɔĬȍ ŲĈąöä ȝŋ Àąõ¼ :óÀĝ ¢ąȝ ق! ä ÿÎÞ ÀĝÊÀŋ ȸȩ ĝÀţȝ ȸȝ ¬ÆĝõÀţöä ɔĝĜ ĻĬȩş ĈĒĜȝ ق! ä ɔĬȍ ŲĈąöä ȝŋ ÀţţĿĞź ÛĻţĄĝöä ĞąŬ ĶĜÂĄź ÀÀȅ

128- (617/1) Ammar b. Yasir radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber bir yolculukta idik. Teyemmüm ayeti nazil oldu ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber omuzlara kadar teyemmüm yaptık."[135]

ÀĝÊÀŋ ȸȩ ĝÀţȝ ȸȝ ÛĈ! ä ÆĞȝ ȸȩ ق! ä ÆĿĞȝ ȸȝ ÛŞÀĿÂöä ȸȝ Ûɟ¿ÀÀȅ ÀĝĄĞȵĜ ¬ÆĝõÀţöä ɔĝĜ ĻĬȩş ĈĒĜȝ ق! ä ɔĬȍ ŲĈąöä ȝŋ ÀţţĿĞ¼ :óÀĝ ¢ąȝ ق! ä ÿÎÞ

… (617) Ammar b. Yasir radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber omuzlara kadar teyemmüm yaptık."[136]

134 Sahih. Şafii, Sunen (1559) Muslim (367)
135 Zayıf. Şafii, Sunen (1566) rivayet yollarında ızdırap vardır.
136 Sahih. Şafii, Sunen (1561)

ÛÞÃøÀÛĦöä øÀDZø Ùêô ϧ ÛøzÔ¼ Ûϧ åÀgß ϧ ÛÁţHu Ûϧ ĻĒäÀèÔ ÀǺÀgèÔ
ĵÔ ÀgDZ ĵÀõ ¥DZø ÀǺÔ ĻĪèş ĉĒß ć!ä ɔĪÒ ĦĈÀöä ĵÔ ÛϧǾHöä Ûϧ ĵäÀţß ϧ
äÆ¼ :øÉ ÙêÔ ÑÀÉg ÀõÉş :ÙĤǺ .ÒÊǾdä øÀţöä ÁDZş äÆÉ ÛĦŸÔţ Ļº ĻţǾ
¬õÁ¥DZ ĉĒĤÉ øÀţöä ğÁDZş

129- (51) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem cünüp olan bir adama teyemmüm edip namaz kılmasını emretti. Su bulunca da gusletti."[137]

Yani Ebu Zerr radıyallahu anh hadisini zikretti: **"Su bulduğun zaman cildine sür"**[138]

Ûϧ ÛĈĄŞÀĤǺ Ûϧ ÛţgÀöä ÁĈß ÔÀzHöä Ûêô ϧ ÛÁţHu Ûϧ ĻĒäÀèÔ ÀǺÀgèÔ
ĉDZş ĆÊţź ĻţĶ ĻĪèş ĉĒß ć!ä ɔĪÒ Ć!ä óz¥èé ĵÔ ÛĈţÔöä Ûöä Ûϧ ÛŽÀƷĴä
ĉƷäéÉş

130- (20/1) İbnu's-Summe'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem teyemmüm yaptı, yüzünü ve kollarını mesh etti."[139]

Ûϧ ÛĈĄŞÀĤǺ Ûϧ ÛţgÀöä ÁĈß ÔÀzHöä Ûêô ϧ ÛÁţHu Ûϧ ĻĒäÀèÔ ÀǺÀgèÔ
óz¬ zţş ĻĪèş ĉĒß ć!ä ɔĪÒ ÙĈÀöÀĤ ğéÀǺ¼ :óÀę ĈţÔöä Ûöä Ûϧ ÛŽÀƷĴä
¬ĉƷäéÉş ĉDZş ĻţĶ Ļº éäÆDÊ ĆÊţéź

131- (20/2) İbnu's-Summe'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bevlederken ona uğradım. Duvara mesh etti, sonra yüzünü ve kollarını teyemmüm yaptı."[140]

---

137 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1627) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür. Buhari başka bir tarikten rivayet etti: (344)

138 Şafii, Sunen (1628)

139 Zayıf. Şafii, Sunen (1528) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

140 Sahih ligayrihi. İbrahim b. Muhammed metruktür.

Ğţ◌Ô◌ïä ◌ţä ◌ƀ Ûž◌À◌ƀ◌Ğ◌ä ◌ƀ Û◌ę À◌ı◌Ż◌Ĥ◌Ú◌ä Ų◌Ĝ◌Û ◌ƀ Û◌Æ◌ţ◌Ĥ◌Ų ◌ţę Ļ◌Ę◌Ê◌ä◌À◌ę◌Û Ì◌ę◌À◌ę◌ǹ◌Û Ļ◌Ŷ◌ź Û◌Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ Ǩ◌ţ◌Ì◌Ê◌ź ó◌z◌ę ź◌Ę◌ş Ļ◌Ŷ◌ę◌ş Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ ć◌!◌ä ƨ◌Ŷ◌ǫ Ų◌Ĉ◌ę◌ä ƨ◌Ŷ◌ƀ ğ◌ǿ◌À◌ą :ó◌Ì◌ę ǿ◌ä◌Æ◌Đ◌z◌ǿ◌ä ƨ◌Ŷ◌ƀ ĉ◌Æ◌ą ƀ◌Ř◌ş Ļ◌ó Û◌Ĉ◌Ħ◌ą Ǩ◌ę◌Ì◌õ À◌Ô◌Ħ◌ê ĉ◌ą◌Ĥ◌ź ǿ◌ä◌Æ◌Đ◌Ż ƨ◌Ô ÿ◌Ì◌ę ƨ◌ą◌ğ Ų◌Ŷ◌ƀ å◌À◌ą :ć◌!◌ä ĉ◌ţ◌ğ◌ǿ Ļ◌ǫ◌Ğ◌ä â◌Ì◌Ą◌Ħ◌ǫ◌ä ź◌Ô ó◌Ì◌ę ÿ◌Ŷ◌Ê◌ä Ų◌Ŷ◌ƀ å◌ǿ Ļ◌ó Û◌Ĉ◌ƀ◌ä◌ǿ◌Ę◌ş ĉ◌Ţ◌Ż◌ş Ć◌Ê◌ţ◌ź .ĉ◌Ħ◌Ř◌z◌ą ĉ◌ą◌Ğ Ĉ◌Ę◌ź À◌ţ◌Ţ◌Đ◌Ż◌À◌ǹ◌Ô ◌ǫ◌Ô◌ş Û◌ô◌z◌Ř◌z◌ä ă◌À◌ǫ◌ê Ų◌ź À◌Ê◌ę◌ǫ ĵ◌Ą◌Ì◌Æ◌Ħ◌ǿ◌ä ĵ◌ä◌Ø◌Ę ź◌Ô Ɔ◌ş◌ǿ◌ş :ĉ◌ƀ ć◌!◌ä Ų◌Ř◌ǿ Ų◌Ħ◌Ż◌À◌Î◌ä ó◌Ì◌ę Û◌ô◌z◌Ř◌z◌ä ă◌À◌ǫ◌ê ◌ǫ◌Ô Ƀ◌Ř◌z◌ţ◌ä ä◌Ø◌Ę Ų◌ź◌ş ó◌Ì◌ę Ļ◌Ŷ◌ę◌ş Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ ć◌!◌ä ƨ◌Ŷ◌ǫ ć◌!◌ä ó◌z◌Ę◌ǿ ĵ◌Ô Û◌Ĉ◌ţ◌Ô◌ä ◌ǿ◌ä ◌ƀ Û◌ž◌À◌ƀ◌Ğ◌ä ◌ƀ Û◌ę À◌ı◌Ż◌Ĥ◌Ú◌ä Ğ◌Ú◌Ħ◌ä Ê◌Ø◌Ţ◌Ô Ĉ◌Ğ◌Ì◌ţ◌ô Ō◌Ì◌Æ◌Ħ◌ǿ◌ä Ǩ◌Đ◌Ż◌À◌ǹ◌Ź Û◌Ļ◌ţ◌ź◌Ţ

132- (20) İbnu's-Summe radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e bevlederken uğradım ve O'na selam verdim. Duvara doğru kalkıp yanındaki asası ile orayı kazımadan bana cevap vermedi. Sonra elini duvar üzerine koydu, yüzünü ve dirseklerini mesh etti, sonra selamımı aldı."[141]

Ebu'l-Abbas el-Esam rahimehullah şöyle demiştir: "Bu iki hadis Kitabu'l-Vudu'da değildi. Lakin bunları bu konuyla ilgili olduğu için Kitabu'l-Vudû'da tahriç ettim. Şafiî radıyallahu anh şöyle dedi: "Ebu'l-Huveyris, el-A'rac'dan, o da İbnu's-Summe'den, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bevledip teyemmüm ettiğini rivayet etti." Bu sebeple bu hadisin tam metnini buraya aldım."

ƨ◌ƀ Û◌ô◌ţ◌ğ◌À◌ä Ê◌Ę◌ƀ ◌ę À◌ţ◌ƀ ◌ę À◌Ô◌ę ź◌Ô Ų◌Ê◌À◌ę◌ǹ◌Û Û◌Æ◌ţ◌Ĥ◌Ų ◌ę Ļ◌Ę◌Ê◌ä◌À◌ę◌ǹ◌Û Û◌ó◌z◌Ą ź◌Ę◌ş Ļ◌Ŷ◌ę◌ş Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ ć◌!◌ä ƨ◌Ŷ◌ǫ Ų◌Ĉ◌ą◌ä ƨ◌Ŷ◌ƀ À◌ą Ɣ◌Ż◌ǿ ĵ◌Ô Û◌À◌ţ◌ƀ ◌ę◌ä ◌ƀ Û◌Ƀ◌Ê◌ą Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ ć◌!◌ä ƨ◌Ŷ◌ǫ Ų◌Ĉ◌ą◌ä ĉ◌ä◌Æ◌ą ĉ◌ä◌ş◌Æ◌Ż À◌ţ◌Ţ◌ź Û◌ÿ◌Ŷ◌Ê◌ä Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ å◌À◌ź Û◌Ô◌Ż◌À◌ä Ĉ◌Ę◌Ŷ◌ƀ Ļ◌Ê◌ź Ǩ◌ţ◌Ę Ų◌Ô :ó◌z◌ô◌ź Æ◌Ł◌Ø◌ţ ĵ◌Ô ĝ◌Ę◌Î◌ņ Ō◌Ę◌Ŷ◌ƀ å◌À◌ä ƨ◌Ŷ◌ƀ Ų◌Ĥ◌Ŷ◌ţ◌ğ À◌ţ◌Ô ķ :ó◌Ì◌ô◌ź Ļ◌Ę◌ş Ō◌Ę◌ź Û◌Ų◌Ŷ◌ƀ Ļ◌Ŷ◌Ê◌ķ Ÿ◌ź Ĝ◌Ì◌Ħ◌ä◌Ø◌Ę ƨ◌Ŷ◌ƀ Ų◌Ĥ◌Ô◌ô◌ǿ ä◌Æ◌ź Û◌Ų◌Ŷ◌ƀ å◌À◌ą Ļ◌Ŷ◌ź Ć◌!◌ä ô◌z◌Ę◌ǿ ƨ◌Ŷ◌ƀ

141 Sahih ligayrihi. Şafii Sunen (530, 881) isnadında metruk bir ravi olan İbr - him b. Muhammed vardır. Ancak hadisi başka yollardan Buhari (337) Muslim (369) ve Ebu Davud (331) rivayet etmişlerdir.

ĶÕĒŽ ǻǿĒ ŕĉ ŌĞĤǺĶ ĵĈ

133- (19) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebi sallallahu aleyhi ve sellem idrarını yaparken uğradı ve selam verdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun selamını cevaplamadı. Adam geçip giderken Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ona seslendi ve şöyle buyurdu: **"Sana cevap vermeme sebep olan şey gidip de "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e selam verdim, selamımı almadı" demen korkusudur. Beni böyle bir durumda gördüğün zaman bana selam verme. Eğer verirsen selamını alamam."**[142]

ƨĺȍ ɏǴąöä ĵĈ ÛǿǺĒɁ ĉę ĵǺŧĻŸè ĉȝ ÛǺĒĤĤè ĉę ƨĒĤɁ ĉȝ ÛĻĻĒäÀǾ ǺǾÀɁǹĈ
ǻÀɁ ĻŸŹ ŌĐƵǿ ĜĒŸȝ ĻŧĒź ŌɁĢĈ Ļǿ ĜĐƵǺĤĈ ŌŧĐƵ ÀÄĉ ƨĈ ÆĻĻé ĻŧèȘ ĜĒŸȝ ć!ä
ÿŸĒöä ĜĒŸȝ ǻǿ Ļǿ ǿäǺĐƵé ĜǺĒɁ ĜĒɁ ƨąǵ ĜĒŸȝ

134- (1193) Suleyman b. Yesar'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Cemel kuyusuna bir ihtiyacı için gitti, sonra döndü. Bir adam ona selam verdi, selamını almadı, elini duvara mesh etti sonra selamını aldı."[143]

ÉɁÀŧĉ ĻŧŸĶ ĢĈ ÛÀŧȝ ĉęä ĉȝ Û3ĒǺǿ ĉȝ ÛǵŸĐƵȝ ĉęä ĉȝ ÛĞĜĻĻȝ ĉęä ǺǾÀɁǹĈ
ǵŸǾöä ÉĤą ĻŸŹ ĞĤĈĶÀą ÈŧÎöäȘ ĜǺÉŧöä ŌŋǺ Ļǿ ÀǾĤöä ƨĺȍȘ ĻĤäöä

135- (52/1) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Mirbedi'n-Neam'da teyemmüm edip ikindi namazını kıldı, sonra Medine'ye girdi. O sırada güneş hala yüksekte idi ve namazı iade etmedi."[144]

ć!ä ŲÎŕǿ Àŧȝ ĉęä ĉȝ Û3ĒǺǿ ĉȝ ÛǵŸĐƵȝ ĉęä ĉȝ ÛĞĜĻĻȝ ĉęä ǺǾÀɁǹĈ
ĜǺÉȘ ĞĐƵȘ ĜĒŧź ĻŧĶ ÉɁÀŧĈöĤĉ ĵĀŏ äǾ ƨąǵ ȣÀƵöä ĉę ŌĞĢĈ ĞĐ ĀŧĐȝ

142 Çok zayıf. Şafii, Sunen (788) isnadında metruk bir ravi olan İbrahim b. M - hammed b. Ebi Yahya el-Eslemî vardır. O yalanla itham edilmiştir. Bkz.: Nevevi, el-Mecmu (2/89)

143 Zayıf. Şafii, Sunen (796) mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktur.

144 Hasen. Darekutni (1/179-180) Malik (85)

:ÚÔÖÞÎ ãÌ ÓÎÉ ÝÞÒ ãÈÈÆ ÙÞÉ ÝÖÞÄÜ ÈÞÞÎ ãÉ ÇÜÆÞÞã ÒÌÓÉ ÙÌ ÛÜÒÖÞã ÞÌÖÉ

ÇÜÆÞÞã ÓÌ ÆÈÜÉ 8ÜÇÞãÉ

136- (52) İbn Ömer radıyallahu anhuma Curuf'tan dönüyordu. Mirbed'e geldiği zaman teyemmüm yaptı, yüzünü ve ellerini mesh etti, ikindi namazını kıldı. Sonra güneş yüksekte iken Medine'ye girdi ve namazı iade etmedi."[145] Şafiî dedi ki: "Curuf Medine yakınındadır."[146]

HAYIZ VE İSTİHAZA

:ÎÞÖãÊÇ ÇÎÇÜÉ ÞÌÓ ÒèéÓ ÛÜÞãÉ ÓÌ Ç!ã ÆÇÉ ÙÊÞÜ ÓÉ ÛÉÖÜÇ ÜÇÇÜÞÓ

ÙÌ ÎÞÛÜèÓ ÞÛÉ ÜÇÓãäÉÓ ÅÆÎÇ½ :ÇÓÜÒÌ ÝÈÇÜg ÙÇÉ ÇÇÓÀÇã ÓÌÞÀÜã ÉÎÜÇÆ ÓÇ

¬ÇÜÎ ÙÓ ÜÇÀÎÜÇÆ

137- (1006) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma, Aişe radıyallahu anha'ya: "Kişi hayızlı hanımıyla ilişki kurabilir mi?" diye sorması için birini gönderdi. Aişe radıyallahu anha dedi ki: "İzarını aşağı tarafına bağlar sonra dilerse mubaşeret eder"[147]

ÎÞÖÞ ÎÞÉÉ Ç!ã ÙÎÒÇ ÇÎÇÜÉ ÓÉ ÛÇÆÓÓ ÓÉ ÛÇgÀÉ ÓÇ ÝÎÎÊ ÓÉ ÛÓÒÜÇ ÜÇÀÇÇÜÓ

Ò¢ ÙÓ :ÇÜèã ÇÆÝÉ Ç!ã ÞÜÒ Ç!ã ÓÞèÀÓ Ì ÇÇg ÙÇÓ ÇÇÓ ÇÇÛÜÞ ÇÇÓÜ :ÇÇÓÜ

ÓÀÉ ÕÓÇ ÎÇÇ½ :ÇÜèã ÇÆÝÉ Ç!ã ÞÜÒ Ç!ã ÓÞèÇÓ ÓÎÓÞ ÝÇÝÒÛã ÇÉÓÞÓ ÛÀÞÛÓ

ÙÛÊÓÜÞ ÎÇÓÆÇÇ ÆÇÇÆ ãÆÞÉ ÛgÝÛã ÙÕÀÞÉ ÇÒÇÙÛã ÇÇÒÇÙÛÜÆ ÈÇÓã

¬ÙÝÒã ÝÆÛã ÕÞÉ

138- (1113) Aişe radıyallahu anha'dan: "Fatıma bt. Ebi Hubeyş, Rasulul-

145 Hasen mevkuf. Şafii, Sunen (1641)
146 Şafii, Sunen (1642)
147 Sahih. Buhari (302) Muslim (293)

lah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Ben temizlenemiyorum. Namazı bırakayım mı?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bu sadece damardan gelen bir kandır. Hayız değildir. Hayız günlerin geldiğinde namazı terk et. Bu günlerin miktarı gittiği zaman kendinden kanı yıka ve namaz kıl."**[148]

**ﻲﺿﺭ ﷲﺍ ﻪﻨﻋ ﺖﻟﺎﻗ ﺖﻨﻛ ﺃﺮﻣﺘﺴﺃ ﻝﻮﺳﺭ ﷲﺍ ﷺ ﻲﻓ ﻞﺟﺃ ﺽﻴﺤﻟﺍ ﻦﻣ ﺔﻴﻠﻟ ﺎﻬﺘﻌﻗﻭ ﻲﻓ ﺔﻌﻣﺎﺠ

¬ÖÔ¢ Ì¿ ã¿ ÀÂ¾¢Ê¢ş ÖÊ¢¢½

... (819/1) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında (istihaze) kanaması olan bir kadın Umm Seleme radıyallahu anha'dan fetva sordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bu hastalığa yakalanmadan önceki aylarda hayız olduğu geceler ve günler sayısınca bekler, ay için de bu miktar namazı terk eder, bu dönem geçince gusleder, sonra bir kumaşla tampon yapar ve sonra namazı kılar."**[150]

Ç!ã ¥Ê¤ Ğ¦Ê³ ¢³ Ûg¢Ì¿³ ¢³ ÛB¢Ì¢Ê¤ Û¢¢Ì¢ÈÔ :ó¿ Ğ¢¢³ ¢¤ã ¿¢¢ÈÔ ¾¤ Ç!ã óz¢é Ķ¤Ê½ Ğ¤Ê³ ¢¢È ĶR¥Û¢¢ã Ì ¥ÛZ Ķ¤ Ğ¢Ğg ¾¤ ¾Ô ÀZ¤³ ÖÊ¢¢ Ô ÀÌ¢À¢ş .¬ĜR¥Û¤¤ Ķ¤Ê¢ş ¤À³ z¿ À¿¼ :ó¤½ ¦¾ş Ê¢½³ Ç!ã ¾Æ¤ã z¾½³ ¤õÀ¿¤ Û¦ È¾Dzş ÛgÝò ÔÖ¤ ÖÊ¢¢ Ķ¤Ó½ Û¾¥Ôş

140- (1113/1) Aişe radıyallahu anha'dan: "Umm Habibe bt. Cahş yedi sene istihaza oldu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bu konuda sorunca şöyle buyurdu: "Bu sadece damardan gelen bir kandır, hayız değildir." Ona gusledip namaz kılmasını emretti. O her namaz için guslederdi. Leğende oturur ve kan taşardı."[151]

¦Ê¿ÀÂ¢Ô ¢³ ÛÔ¾Ô³ ¤¢ Ê¿¦Hu ¢¢ Ç!ã Æ¢³ U¤Æ¢g ÛÆ¿¦Hu ¢¢ ¦Ê¿ÀÂ¢Ô ¤¤Æ¢¤Ô Ì HuZ Ķ¤ Ğ¿¿g ¢¿Ô ¢³ ÛĞHu¾Ü ¤¢ ¾À¿³ ¢¿³ ¢³ ÛĞHu¾Ü ¤¢ Ê¿¦Hu ¤¢ ¢¾½³ Ç!ã ¾ÌÔ Ú¢¤ã ¾Ô Ķ¤Dz¿ ÛgÆ¤Ê Ô gĶ¢õ ĞR¥g ô H¤Ô¢È Ķ¤õ :Ķ¤½ Õ¢Ô U¤ ¾Ô Û¡ã óz¢é ¤¿ :Ķ¾½ ÛÆ¤¤à U¤Ô¤ Ķ¿¢ U¦ ¢¿Æ¤Dzz¿ ¢¾Ô¤È¢Ô ¦¾ş ¬Ý¢¤Ô¤Ê ¤¿ ¿¤ ¤¿¼ :ó¤½ Û¢¤Ô UH¤È¢Ğ U¿ş Û¤¢ ¢¤Ô ¤¿ Q¢Hu ¢¿ş ÛĞZ¤g U¤ĜH¤Ô ÆÔ¿ Ý¤Z¾Ô ?À¿ ¤¿ Û¿Æ¤Ê¡ gĶ¢õ ĞR¥g ô H¤Ô¢È g¤À¤ã U¿Ô :Ķ¤½

150 Sahih. Şafii, Sunen (2170) benzerini Aişe radıyallahu anha'dan: Muslim (334)
151 Sahih. Şafii, Sunen (2198)

ÛŽçÀÓöä ÕÓ ŘĦÓ Ų¼ :ĻĬèş ĈĔŸȝ ć!ä ɔĬò ĦĈąöä óÀĬÓź ÛŸŽÔöäş ğŸÔöä :ĻĬèş ĈĔŸȝ ć!ä ɔĬò ĦĈąöä óÀé ÛÕÓé ФĤ ÀğõÓ ŽŁ :ŘÓÀé .¬ŸźÄöä ÆĒĹÓą ĈĤź ÀğõÓ ŽŁ :ŘÓÀé .¬ÀźŽó ВØÅĻĺź¼ :óÀé ÛÕÓé ФĤ ÀğõÓ ŽŁ :ŘÓÀé .¬ÚŁĐźŽź¼ ÀŁŤĮÓ ФĈÀĐĤé ÀĐŭè¼ :ĻĬèş ĈĔŸȝ ć!ä ɔĬò ĦĈąöä óÀé ÛÀĐźó ĵĐÓ ÀŁąÓ ÛÕÓé ФĤ ĦĹÉ ÀŁąÓ¼ :ÀŽó óÀé .¬ĻŸȝÓ ŘĐźź ÀŁŤĔŸȝ ŘÀźé ĵĐź ÛÀĐŋé ФĤ ÕäÂĐźÓ ŘŸĦź ĻĮó ÛÓ!ä ĻŸȝ Ų ŷÀĐÓ ĞĦĈè şÓ ĐąÊ UŘĦĐĐź ÛĴÀÛĘÎöä ĝÀĤŘõĮ ФĤ ĞĤŘõĮ ĐŸŽõ ФÀÎĴşş ÀĦźĮÓ UŸÔĮ ŘÀĮĐźèäş ĝÀŽŤû ÆĘ ÕĄÓ ŘĈĐĮ äÆÓ ɔąg ÛUŸÊĐźą Ų; UŸĦźä ÕĈÓÕõş ÛÕ¢ÂĐźÀ ĈąĐź Uĥźèşş ÛÀŽŋÀĤĈş ĐŸŽõ ФÀÎĴşş ÀąŸĮ şÓ ÛÀŽŋÀĤĈş ¬ФÊÀŽŤûş ФĬŘĘg ğÀÖĘĤ ĵÀŽŤÛą Àŧõş ÔÀÊĻöä ŘĘĦŭ Àŧõ ÀŽŤÎ ǪõÓ

141- (1114) Hamne bt. Cahş radıyallahu anha'dan: "Ben şiddetli bir şekilde istihaza olmuştum. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e bu konuda fetva sormaya geldim. O'nu kızkardeşim Zeyneb'in evinde buldum. Dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Benim senden bir ihtiyacım var. Mutlaka konuşmam lazım ancak utanıyorum." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O nedir ey filanca!"** Hamne dedi ki: "Ben şiddetli kanamayla istihaza oluyorum. Ne dersin bu beni namaz kılmaktan ve oruçtan alıkoyar mı?" Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sana kursuf (pamuktan bir tampon) kullanmanı tavsiye ederim. Zira bu kanı giderir."** Hamne: "Kanama bundan da fazla oluyor" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O halde bağla"** buyurdu. Hamne: "Daha da fazla oluyor" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bir kumaş edin"** buyurdu. Hamne: "Daha da fazla oluyor. Sel gibi akıyor" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sana iki şey emredeceğim. Hangisini yaparsan sana yeter. Bunlardan hangisini uygulayacağını sen daha iyi bilirsin. Bu şeytanın darbelerinden bir darbedir. Allah bilir ya altı veya yedi gün hayız görürsün, sonra gusledersin, ta ki kendini temizlenmiş görerek kanaat edersin. Yirmi dört veya yirmi üç gün namaz kılarsın ve oruç tutarsın. Muhakkak ki bu sana yeter. Aynı şekilde her ay kadınların hayız olduğu ve temizlendikleri gibi belli vakitlerde kendini hayızlı sayar, belli vakitlerde de temiz sayarsın."**[152]

152 Zayıf. Şafii, Sunen (2189) İbrahim b. Muhammed metruktur.

ﻋﻦ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﺗﺤﻴﺾ ﻓﻲ ﺛﻮﺑﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﺗﺤﺘﺖ ﺛﻮﺑﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﺗﺤﺘﻜﻪ ﺛﻢ ﺗﻘﺮﺻﻪ ﺑﺎﻟﻤﺎء ﺛﻢ ﺗﻨﻀﺤﻪ ﺛﻢ ﺗﺼﻠﻲ ﻓﻴﻪ

142- (1115) Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: "Kadının kuru' veya kadının hayız kuru' üç veya dört günden on güne kadardır." Şafii dedi ki: "İbn Uleyye şöyle dedi: "el-Celed hadis bilmeyen bir bedevî'dir."[153]

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﺑﻦ ﻧﻮﻓﻞ ﺃﻥ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﺳﺄﻟﺖ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺗﺄﺧﺬ ﺳﺪﺭﺗﻬﺎ ﻓﺘﺘﻄﻬﺮ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻛﻴﻒ ﺃﺗﻄﻬﺮ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺗﻄﻬﺮﻳﻦ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻛﻴﻒ ﺃﺗﻄﻬﺮ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺗﻄﻬﺮﻳﻦ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻛﻴﻒ ﺃﺗﻄﻬﺮ ﺑﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺳﺒﺤﺎﻥ ﷲ ﺗﻄﻬﺮﻳﻦ ﺑﻬﺎ ﻓﺎﺟﺘﺬﺑﺘﻬﺎ ﺇﻟﻲ ﻓﻘﻠﺖ ﺗﺘﺒﻌﻲ ﺑﻬﺎ ﺃﺛﺮ ﺍﻟﺪﻡ ﻭﺳﺄﻟﺘﻪ ﻋﻦ ﻏﺴﻞ ﺍﻟﺠﻨﺎﺑﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﺗﺄﺧﺬ ﻣﺎءﻫﺎ ﻭﺳﺪﺭﺗﻬﺎ ﻓﺘﺘﻄﻬﺮ ﻓﺄﺣﺴﻦ ﺍﻟﻄﻬﻮﺭ ﺛﻢ ﺗﺼﺐ ﻋﻠﻰ ﺭﺃﺳﻬﺎ ﻓﺘﺪﻟﻚ ﺩﻟﻜﺎ ﺷﺪﻳﺪﺍ ﺛﻢ ﺗﻔﻴﺾ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﺍﻟﻤﺎء ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺃﻓﺘﺄﺧﺬ ﺧﺮﻗﺔ ﻣﻤﺴﻜﺔ ﻓﺘﻄﻬﺮ ﺑﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﺳﺒﺤﺎﻥ ﷲ ﻟﻘﺪ ﻋﻠﻤﺖ ﻣﺎ ﺑﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺤﻴﺎء ﺃﻥ ﺃﺳﺘﺜﺒﺖ ﻣﻨﻪ ﻓﺎﺟﺘﺬﺑﺘﻬﺎ

NAMAZ KİTABI

NAMAZ VAKİTLERİ

óÌÎóÉ ÛĝŸÇÔöä ÂʌÂĞ¶öä ÆĝƷ ¢Þé ÀŧƷ ÀèÑÛ :óÌáé ƁÀŁÇÂöä ¢ƷÞ Ûɟ¡ÇÆÀè ÌÁ¢ÓÆĝ ĶĒÏÔÉ, ÚÂĦúÉ, ÕʌĞĝÛZ óÇÂ¢¼ :óÌÁé ĻÏèş ĉĒŸƷ ć!ä ƨÏÕ Ć!ä óƶè¢é ɟÛ :ĝşÀƷ ¢ó ÚÂĦúÉ, óÇÂ¢ Ļ¢ Ûĉ¢ĞĦ, ĶĒÏÔÉ, ÚÂĦúÉ, óÇÂ¢ Ļ¢ Ûĉ¢ĞĦ, ĶĒÏÔÉ, ÚÂĦúÉ, óÇÂ¢ Ļ¢ Ûĉ¢ĞĦ, ć!ä ÊĞää :ÂʌÂĞ¶öä ÆĝƷ ¢Þé ÀŧƷ óÌÓÉ, .ÈŧÁöä ğäƶŸÔöä ÆƷ ƨĦĝ Û¬ĉ¢ĞĦ, ĶĒÏÔÉ, ÛĉĦÊÑ ¢ƷÞ ÛÁƶĞÊĦ, ÚÊÑ ¢Þé ĶÎé ĉĦÊÀĝÑÛ :ĝşÀƷ ¢ó óÌÓÉ, .óƶÓĞ Ìĥ ÀŢ¡ää ÛĝşÀƷ Ìĥ Ļ¢ş ĉĒŸƷ ć!ä ƨÏÕ ÝĈ¢öä ¢ƷÞ

144- (81) Zuhrî dedi ki: "Ömer b. Abdilaziz namazı geciktirdi. Urve ona dedi ki: "Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cibril indi ve bana imam oldu. Ben de onunla beraber namaz kıldım. Sonra yine indi ve bana imam oldu. Ben de onunla beraber namaz kıldım. Sonra yine indi ve bana imam oldu, ben de onunla beraber namaz kıldım. Sonra yine indi ve bana imam oldu, ben de onunla beraber namaz kıldım."** Böylece beş vakit namazı saydı. Ömer b. Abdilaziz dedi ki: "Allah'tan kork ey Urve! Ne söylediğine dikkat et!" Bunun üzerine Urve ona dedi ki: "Beşir b. Ebi Mes'ud bana babasından, o da Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den rivayet etti."[155]

ÞtĝÀöä ÆĝƷ ¢Ƹ ÛÁ¢ŧĦɳ ¢Þé ÂʌÂĞ¶öä ÆĝƷ ¢Ƹ ÛĈŧŸè ÚÑÛ ¢Þé şÀŧƷ ÌÁĈÀĝÑÛ âÌÁĝƷ ¢Þää ¢Ƹ ÛÀ¢ĝÑZ ¢Þé ƷÑÌÁ ¢Ƹ ÛĻÔĝ ¢Þé ĻÔĝ ¢Ƹ ÛÚĦşÂÁŧöä ęóÌĦÚöä ¢Þé

155 Sahih. Şafii, Sunen (2315)

ÆÁ§ ÖÁÀ¢ÛZ ÜÁ¶Ú ķ :óÁé ¦Ïè§ ĈÍ§ ć!ä ²Ïð Ć!ä óz¨è é ¶Ú ÛÁ±Ï§Á ć!ä ÜÎé ÀÔĞ¶öä ²Ïð ¦ó ÛÕäÀÎöä ÖĞĶ ĕÜÁöä ¶Á¨ ĸĞ ÀĪĮöä ²ÏÔź ÛœĶÀĮ ĶĸĞöä ãÁé ²Ïð ¦ó ÛĻÁÔöä ÀÛź ĸĞ ãÀ¢±öä ²Ïðş ÛĈŸŞ ÓÆÖä ĕÜÎ Öõ ¶Á¨ ĸĞ ²Ï§ ãäÀÎöäş ŸÁĦÛöä ŸÀĞ ĸĞ ĆĘÔöä ²Ïð ¦ó ÛĘÁÎöä ãÁą ĸĞ ĕÁÎĦöä ÀÔĞ¶öä ÓÆé ĈŸŞ ÓÆé ĕÜÎ Öõ ¶Á¨ ĸĞ ÀĪĮöä ?ÀĮ¶ä ĠÀ±öä ²Ïð ¦ó ÛĻÁÔöä ÓÆÖä ãÀ¢±öä ²Ïð ¦ó ÛĈŸŸĦ ĕÜÎ Ôõ Öŝ ¶Á¨ ĸĞ ÀÔĞ¶öä ²Ïð ¦ó ÛÈĮ¶ÁĘ ¦ó ÛÖĪöä Ōź Æ£É ĸĞ ĠÀĤĆä ĕÁÎĦöä ²Ïð ¦ó ÛÁ£ÀĮú ¦ó óş¶ä ĶĆźöä ÛÕŸĆé ơĦ ôÁĆĠ¶ä ĶĆş äØĿ ÛÆ±Hų Ài :óÁÖź ĶÁ¢öä ¦ó ÛÀÁè¨ĸĞ ĠĆÔöä ²Ïð ÛÓĮú äØ7Ćş :ć§ ć!ä ¶Ú ¶ĦÁÎöä óÁé ķ ơĆĠźöä ơØĿ ơĆé Ài±Ź ĶĆźöäş ÀŘ¶öä Ų ĶĆźz±öä ĈØĿş

145- (82) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cibril bana Kabe'nin kapısı yanında iki defa imamlık etti. İlk seferinde, güneş batıya kayıp gölgesi ayakkabı bağı kadarken öğle namazını, sonra her şeyin gölgesi kendi boyu kadar olunca ikindi namazını; sonra oruçlunun orucunu açtığı zaman akşam namazını; şafak kaybolduğu zaman ise yatsı namazını, oruçluya yeme içmenin haram olduğu vakit de sabah namazını kıldırdı. İkinci seferinde, her şeyin gölgesi kendi boyu kadar olunca yani bir önceki seferde ikindiyi kıldırdığı vakitte öğle namazını; sonra her şeyin gölgesi kendisinin iki katı olunca ikindi namazını; akşam namazını geciktirmeksizin yine önceki vaktinde kıldı. Sonra gecenin üçte biri geçince de yatsı namazını, sonra ortalık ağarınca da sabah namazını kıldırdı. Sonra da bana dönüp şöyle dedi. "Ey Muhammed! Bu vakitler senden önceki peygamberlerin vakitleridir. Namaz vakitleri işte bu iki vaktin arasıdır."**[156]

Şafiî dedi ki: "Biz de buna tutunuruz. Bu vakitler hazardaki (yolcu olunmadığı zaman) söz konusu olan vakitlerdir."

156 Sahih. Şafii Sunen (2323) Tirmizi (149)

ÛØtgÀöä ÆßB ŘÃê gÀtB ØB ÛÆÆĤè Øe zÆHu ØB ÛÈÇĈ Øe ÕÕÄą ÀÇÀ6ànĈ
ŲŸÔÆĈ ĻŸèş ĜÆŸB Ćˀä zIÖ Ćˀä ózèé ĵÀõ ĵĈ :ŘÕÄé ÀTÀB Ćˀä ÇÎŘé GÎĜÄB ØB
ÈŸ8öä Øĥ ØźÀĤÃ Àą ÛØrÛsÀtê ğÀĤÀVØą ěÀÊĵöä ØźÀÔÆźź ĠĠÔöä

146- (90) Aişe radıyallahu anha şöyle demiştir: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazını kılıp da kadınlar örtülerine büründükleri halde ayrıldıkları zaman, alaca karanlıktan dolayı tanınmıyorlardı."[157]

:ŘÕÄé ÀTÀB Ćˀä ÇÎŘé GÎĜÄB ØB ÛĝşÀB ØB ÛŞBÀŁĄöä Øe Ûĵ¿ÆÀè ÀÇÀ6ànĈ
ğÀĤÀVØą ØŁş ĻŸèş ĜÆŸB Ćˀä zIÖ ŲĜäöä ƷąĆkŸÔć ĝÀĠąúţöä Øĥ ěÀÊĵ ØõĽ
¬ÈŸ8öä Øĥ Áĝĝ ØźÀĤÃ Àą ØrÛŸŁĈ zÖĈ ØĤÛZÀd ĻĮ ØrÛsÀtê

147- (680) Aişe radıyallahu anha'dan: "Mümine kadınlar Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber baş örtülerine bürünmüş olarak (sabah) namazını kılar, sonra onlardan biri alacakaranlıkta tanınmayacak halde ailelerine dönerlerdi."[158]

ózèé ĵÀõ :ŘÕÄé ÛĞÎĜÄB ØB ÛĝşÀB ØB ÛŞBÀŁĄöä Øe Ûĵ¿ÆÀè ÀÇÀ6ànĈ
Àą ØrÛsÀtê ğÀĤÀVØą ěÀÊĵöä 8ÀÔÆźź ĠĠÔöä ŲŸÔÆ ĻŸèş ĜÆŸB Ćˀä zIÖ Ćˀä
ÈŸ8öä Øĥ ØźÀĤÃ

148- (680/1) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazını kıldırır, kadınlar örtülerine bürünmüş halde ayrılırlar, alacakaranlıktan dolayı tanınmazlardı."[159]

ĉŸĜĥ ÛĞÎĜÄB ØB ÛĝÀtB ØB ÛÆÆĤè Øe zÆHu ØB ÛÕÄą ÀÇÀ6ànĈ

149- (680/2) Aişe radıyallahu anha'dan aynısı[160]

157 Sahih. Şafii, Sunen (2759) Buhari (578)
158 Sahih.
159 Sahih.
160 Sahih.

ﻋَﻦْ أَﺑِﻲ ﺑَﺮْزَةَ اﻷَﺳْﻠَﻤِﻲِّ رَﺿِﻲَ اﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻨْﻪُ ﻗَﺎلَ: ﻛَﺎنَ رَﺳُﻮلُ اللَّﻪِ ﷺ ﻳُﺼَﻠِّﻲ اﻟْﻔَﺠْﺮَ ﺛُﻢَّ ﻳَﻨْﺼَﺮِفُ ﻓَﻴَﻌْﺮِفُ اﻟﺮَّﺟُﻞُ ﺟَﻠِﻴﺴَﻪُ اﻟَّﺬِي ﻛَﺎنَ ﻳَﻌْﺮِفُﻪُ، وَﻳَﻘْﺮَأُ ﻓِﻲ اﻟﺼُّﺒْﺢِ ﻣِﺎﺋَﺘَﻴْﻦِ إِﻟَﻰ ﺳِﺘِّﻴﻦَ آﻳَﺔً

Ebu Berze el-Eslemî radıyallahu anh Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazını şöyle anlatmıştır: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazını kılar, sonra ayrılırdı. Kişi yanında oturanı (karanlıktan) tanıyamazdı. Namazda altmış ilâ yüz ayet okurdu."[161]

ﻋَﻦْ ﺟَﺎﺑِﺮِ ﺑْﻦِ ﻋَﺒْﺪِ اللَّﻪِ ﻗَﺎلَ: ﻗَﺎلَ رَﺳُﻮلُ اللَّﻪِ ﷺ: أَﺳْﻔِﺮُوا ﺑِﺎﻟْﻔَﺠْﺮِ ﻓَﺈِﻧَّﻪُ أَﻋْﻈَﻢُ ﻟِﻸَﺟْﺮِ أَوْ أَﻋْﻈَﻢُ ﻟِﻸَﺟْﺮِ

Cabir b. Hadic radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sabah namazını aydınlığa bırakınız. Zira bu ecrinizi artırır" veya "Bu ecri artırır"** buyurdu.[162]

ﻋَﻦْ أَﺑِﻲ ﻫُﺮَﻳْﺮَةَ رَﺿِﻲَ اللَّﻪُ ﻋَﻨْﻪُ ﻗَﺎلَ: ﻗَﺎلَ رَﺳُﻮلُ اللَّﻪِ ﷺ: اﺷْﺘَﺪَّ اﻟْﺤَﺮُّ ﻣِﻦْ ﻓَﻴْﺢِ ﺟَﻬَﻨَّﻢَ، ﻓَﺎﺷْﺘَﺪُّوا ﻋَﻦْ ﺣَﺮِّ اﻟﺼَّﻠَﺎةِ، ﻳَﻌْﻨِﻲ اﻟﻈُّﻬْﺮَ

Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sıcaklık şiddetlendiği zaman namazı serinletin. Zira sıcakların şiddeti cehennemin nefes almasındandır."**[163]

161 Sahih. Şafii, Sunen (2780) Muslim (461) Buhari (771)
162 Sahih.
163 Sahih. Şafii, Sunen (2676)

ﻗ! ä ôzèé ƒ ÛgÀÀÀŁ Uﻗ ƒ Ûžà3Ģä ƒ ÛåÀçÂöä Uﻗ ƒ ÛÕÔÀą ÀçÀcnﻗ
ÀHúä gÆÎ ƒúz ÜgYQöä ƒ äşåÀæz ÀHúä Æçìä äæ¼ :óÀé ƒèş ÇÆ3 ﻗ! ä ɔlò
¬ƒÆDZ Ćz ƒą

... (83/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sıcaklık şiddetli olduğu zaman namazı serin vakte erteleyin. Zira sıcaklığın şiddeti cehennemin üfürmesindendir."**[164]

ÛÆÊtä ƒ ÆÅè ƒ Ûāà7Î ƒä ƒ ÛÆÅè ƒ Ûę ƒ ğÖžöä ÀçÀcnﻗ
ﻗ! ä ɔlò Ûąä ƒ Ûę3 ﻗ! ä ÛÎŕé gÀÀÀŁ Uﻗ ƒ Ûƒtģää Æç3 ƒ Ćtè Uﻗş
ęžą ƒèş Ç3

153- (83/3) Ebu Hureyre radıyallahu anh Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etmiştir.[165]

ÛÎŕé gÀÀÀŁ Uﻗ ƒ ÛÆÊtä ƒ ÆÅè ƒ ÛBÀŁÂöä ƒ Ûjİ¢Àè ÀçÀcnﻗ
äşåÀæz ÀHúä Æçìä äæ¼ :óÀé ƒèş Ç3 ﻗ! ä ɔlò ﻗ! ä ózèé ƒÛ Ûę3 ﻗ! ä
İ¢é ɔﻗ ęİ¢öä ŘÓçìä ķ :óÀéş .¬ƒÆDZ Ćz ƒą ÀHúä gÆÎ ƒúz ÜgYQöäﻗ
Uż ÈĄóş ÛﻗÀçÎöä Uż ÈĄóą ÛƒÊÁçÂ İ¢ć jæz ÛÀŘą UŘą ÕﻗÛ ā ę :ŘﻗÀÕz
ƒtz åÀçöä ƒą jşÆDzk Àą Æìŝş ÛÀŁÀg ƒtz ÀHúä ƒą jşÆDzk Àą Æìŝz ÛŽQöä
ķ ÀŁÀÀÀ¢ą

154- (83) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sıcaklık şiddetlendiği zaman namazı serinletin. Zira sıcağın şiddeti cehennemin üfürmesindendir. Cehennem, rabbine şikayet ederek şöyle dedi: "Ey Rabbim! Bir kısmım bir kısmımı yedi." Bunun üzerine ona iki defa nefes alma izni verdi. Bir nefes kı-**

164 Sahih. Şafii, Sunen (2676)
165 Sahih. Şafii, Sunen (2677)

şın, bir nefes de yazın alır. Ondan hissedeceğiniz en şiddetli sıcaklık bu sıcaklardır. Ondan hissedeceğiniz en şiddetli soğukluk ise zemherir ayazıdır."[166]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻣﺤﻴﺮﻳﺰ ﺍﻟﺠﻤﺤﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺑﻨﻲ ﻛﻨﺎﻧﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺨﺪﺟﻲ ﺳﻤﻌﻪ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﻣﻦ ﻓﺎﺗﺘﻪ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﻌﺼﺮ ﻓﻜﺄﻧﻤﺎ ﻭﺗﺮ ﺃﻫﻠﻪ ﻭﻣﺎﻟﻪ

155- (86) Nevfel b. Muâviye ed-Dîlî radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İkindi namazını kaçıran sanki ailesini ve malını kaybetmiş gibidir."**[167]

ﺍﻟﺘﻌﺠﻴﻞ ﺑﻬﺎ ﻓﻲ ﻳﻮﻡ ﻏﻴﻢ ﺃﺣﺐ ﺇﻟﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﺄﺧﻴﺮ ﻟﻜﺜﺮﺓ ﺍﻟﺸﻐﻞ ﻭﻛﺎﻥ ﺃﻧﺲ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﻌﺼﺮ ﻭﺍﻟﺸﻤﺲ ﺣﻴﺔ ﻓﻴﺬﻫﺐ ﺍﻟﺬﺍﻫﺐ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻌﻮﺍﻟﻲ ﻓﻴﺄﺗﻴﻬﺎ ﻭﺍﻟﺸﻤﺲ ﻣﺮﺗﻔﻌﺔ ﻭﺑﻌﻀﻬﺎ ﻻ ﻳﺄﺗﻲ ﻭﺃﺣﺴﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﻭﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﻌﻮﺍﻟﻲ ﺇﺫﺍ ﻣﺎﺭﺗﻔﻌﺖ ﻭﻛﺎﻧﺖ ﺍﻟﺸﻤﺲ ﻣﺮﺗﻔﻌﺔ ﺣﻴﺔ ﻭﺑﻌﻀﻬﺎ ﻻ ﻳﺄﺗﻲ

(85) Şafii dedi ki: "Şu rivayetten dolayı ikindi namazını erken kılmak daha hoşuma gider" Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem güneş beyaz ve diri iken ikindi namazını kılardı. Sonra bir kimse Avâlî'ye giderdi de güneş yüksekte iken oraya varırdı."[168]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﺑﻦ ﻳﺰﻳﺪ ﺍﻟﻠﻴﺜﻲ ﻋﻦ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺧﺎﻟﺪ ﺍﻟﺠﻬﻨﻲ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﻣﻦ ﺟﻬﺰ ﻏﺎﺯﻳﺎ ﻓﻲ ﺳﺒﻴﻞ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﺪ ﻏﺰﺍ ﻭﻣﻦ ﺧﻠﻒ ﻏﺎﺯﻳﺎ ﻓﻲ ﺃﻫﻠﻪ ﻭﻣﺎﻟﻪ ﺑﺨﻴﺮ ﻓﻘﺪ ﻏﺰﺍ

156- (88) Zeyd b. Hâlid el-Cuhenî radıyallahu anh'den: "Rasulullah sal-

166 Sahih. Şafii, Sunen (2674)
167 Hasen. Şafii, Sunen (2704) Muslim (626)
168 Hasen. Şafii, Sunen (2691) Muslim (69).

lallahu aleyhi ve sellem ile beraber akşam namazını kılar, sonra ayrılır ve çarşıya gelirdik. Şayet ok atılsa, düştüğü yer görülürdü."[169]

ﻭﻟﻘﺪ ﻛﺎﻥ ﺑﻴﻦ ﻣﻨﺰﻝ ﺑﻨﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻭﺑﻴﻦ ﺍﻟﻤﺴﺠﺪ ﻣﻤﺮ ﺍﻟﺸﺎﺓ ﻓﻜﻨﺎ ﻧﺮﻣﻲ ﻋﻨﻬﺎ ﻓﻨﺮﻭﺡ ﺇﻟﻴﻬﺎ ﻓﻨﺼﻴﺐ ﻣﻨﻬﺎ ﻭﻧﺤﻦ ﻣﻊ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻓﻲ ﺍﻟﻌﺸﺎﺀ ﻓﻨﺮﻯ ﻣﻮﺍﺿﻊ ﺍﻟﺴﻬﺎﻡ ﻓﻴﻬﺎ

157- (87) Cabir radıyallahu anh'den: "Bizler Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber akşam namazını kılar, sonra çıkar ve ok atar, Benî Seleme'nin evlerine girerdik ve aydınlıktan dolayı okların düştüğü yeri görürdük."[170]

ﺃﺗﻴﺖ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﻠﺖ ﻟﻪ ﺃﺗﻴﺖ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻲ ﺍﻧﻄﻠﻖ ﺑﻨﺎ ﺇﻟﻰ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻧﺴﻠﻢ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﺎﻧﻄﻠﻘﻨﺎ ﺣﺘﻰ ﺃﺗﻴﻨﺎ ﺑﻨﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻓﺈﺫﺍ ﻫﻮ ﻓﻲ ﺣﺎﺋﻂ ﻟﻪ ﻳﺼﻠﻲ ﻓﻲ ﻣﺮﺑﺪ ﻟﻪ

158- (87/1) el-Ka'ka'â b. Hakîm dedi ki: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'nın yanına girdik. Cabir radıyallahu anh dedi ki: "Biz Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ile namazı kılar, sonra Beni Seleme'ye gelirdik ve attığımız okların düştüğü yeri görürdük."[171]

ﻛﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻳﺼﻠﻲ ﺑﻨﺎ ﺍﻟﻈﻬﺮ ﻓﻨﺎﺗﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻓﻴﻘﻮﻝ ﻟﻪ ﺍﺭﺗﺤﻞ ﺭﺍﺣﻠﺘﻚ ﻓﻴﺼﻠﻲ ﺍﻟﻌﺼﺮ ﻓﻴﺮﺗﺤﻞ ﺭﺍﺣﻠﺘﻪ ﻓﻴﺮﻛﺒﻬﺎ

lebe çalmasınlar. Onun adı işâ'dır. Dikkat edin onlar develer sebebiyle karanlığa ertelerler ve ateme derler."[172]

¬ğ¥Ğöä ğğáĞ ÆĞğ ğ¥Ğöä ğĥ ğğğğ ğğáĞ ğğ¼ :óİę ĻĬèş ĢĔĬȝ ĢĬä ɔİğ

160- (237) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Namazın bir rekatine yetişen, namaza yetişmiştir."**[173]

ğĞ ĢĬä ĻĬèĞ ĥİÛȝ ğȝ ÛĻĬèĞ ĥę ÆİàĥȝĞ ÛĢÀȝĴä ğȝş ÛÆİĤè ĥę ÀĤę ğȝş ȝİÛĸ ĵĞ ĞĢę ĠĢĞöä ğĥ ğğğğ ğğáĞ ğ¼ :óİę ĻĬèş ĢĔĬȝ ĢĬä ɔİğ ĢĬä óɔèğ ÈţÎöä ğĥ ğğğğ ğğáĞ ğ¼ş ÛĠĢĞöä ğğáĞ ÆĞğ ÈţÎöä ¬ÀĞĸöä ğğáĞ ÆĞğ

161- (84) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Güneşin doğmasından önce sabah namazının bir rekatine yetişen sabah namazına yetişmiştir. Güneşin batmasından önce ikindi namazının bir rekatine yetişen ikindi namazına yetişmiştir."**[174]

óɔèğ ĵĞ ĞĢę ĢĬä ĻĬèĞ ÆĢĘţöä ğę ğȝ ĞĝİĞÎ ğę ğȝ ĞĞğİĢ İğĢĞèĞ :óİę Ļğ ÈţÎöä ĶĸĬĞû İĢĘĸę İĻ¥ĞĢ ĠĢĞöä ğȝ ĵİğ ĻĬèş ĢĔĬȝ ĢĬä ɔİğ ĢĬä ĻĘğ} :óɔğĢ ĞĢş âȝ ĢĬä ĵĘĢ ĞİĻÀğĕ äæğ İĢĞĢĔĢ ĢĬä ĻĘğ ĥĢ ķ ķ[Čď' :¢ù] {BÀğĞğğ

172 Sahih. Şafii, Sunen (2389) Muslim (644)
173 Sahih. Şafii, Sunen (6444) Muslim (607)
174 Sahih. Şafii, Sunen (2395) Muslim (608)

162- (641) İbnu'l-Museyyeb radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazından uyuyakaldı ve güneş doğduktan sonra kıldı. Sonra şöyle buyurdu: **"Kim namazı unutursa hatırlayınca kılsın. Zira Allah Azze ve Celle şöyle buyurmuştur: "Beni hatırlamak için namaz kıl."** (Taha 14)"[175]

ÛÞHÛÊÀÇÔöä Ç! ä ÉÇ3 ØÞ ÛØÀÊÇ ØÞ ÔÊÀÛ3 ØÞ ÛÇÈÊÛ ØÞ ÉÀå ØÞ ÛÕÔÀÇ ÀÇÄÇnÛ
ÛÇÀÛÇÎöä ÇÀÉ ÀÄÇÇœÇ ÞÞÛÛ ÈÞtÎöä Çû¼ :óÀÉ ÇÈÈÉ ÇÊÝ3 Ç! ä ÞÄÔ Ç! ä óÞÇèé Çû
ǨÇÀÇ äÉÉÝ ÛÀÄÇôéÀÉ ÃÇÀÇÊÝ ǨÇÁ äÉÉÝ ÛÀÄÇôéÀÉ ğÞÇèä äÉÉÝ ÛÀÄÇéÇÀÝ ǨÄÀÇéä äÉÉÝ
ğÞÊÇöä ÕÛ ÛÇ ÇÝÔöä Ø3 ÇÈÈÉ ÇÊÝ3 Ç! ä ÞÄÔ Ç! ä óÞÇèé ÞÄÇÉ .¬ÀÄÇéÀÝ

163- (640) Abdullah es-Sunabihî radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şüphesiz güneş, beraberinde şeytanın boynuzu ile doğar. Yükseldiği zaman ondan ayrılır. Tepe noktasına gelince tekrar gelir. Batmaya yaklaştığında tekrar onunla olur, güneş batınca ondan ayrılır."**[176]

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bu anlarda namazdan yasakladı.[177]

ÞÄÔ ÜÇöä Çû ÛÀtÄ3 Ç! ä ÜÎé À3 Ø¤ä Ø3 ÛÃÇÀÇ ØÞ ÛÕÔÀÇ ÀÇÄÇnÛ
ÉÇÃ ¤ç ÈÞtÎöä tÞÛÛ ÉÇÃ ÜÝÔÇÇ ÇõÉgÛ ÞÀÜÛÇ ¤¼ :óÀÉ ÇÈÈÉ ÇÊÝ3 Ç! ä
¬ÀÄÇÊÇÀd

164- (639) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizgüneşindoğuşuvebatışıesnasındanamazkılmaya çalışmasın."**[178]

---

175 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5157) Enes b. Malik radıyallahu anh'den şahidi: Buhari (597) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den şahidi: Buhari (680)

176 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5148)

177 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5139)

178 Sahih. Şafii, Sunen (5137) Buhari (585) Muslim (828)

ÛğÀ^ÀŁ UĜÔ ϕʒ ÛžÀʒĞĵä ϕʒ Ûĵ^ğğ ϕę ɔŁHU ϕę ÉţHUą ϕʒ ÛÕĜİą ^ğÀ^ęnÔ
ǎÀ8ĸ ɔąğ ÀÔĤĜä ÉĤę ĝŸQÖä ϕʒ ɔŁ ĻĬèş ĜŁŴʒ ć!ä ɔŁò Ć!ä ózèé ĵÔ
ÈţÎÖä ʒŁÛĸ ɔąğ ĠęQÖä ÉĤę ĝŸQÖä ϕʒş ÛÈţÎÖä

165- (638) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ikindiden sonra güneş batıncaya kadar ve sabah namazından sonra güneş doğuncaya kadar namaz kılmayı yasakladı."[179]

ĵÔ ÛÆĤÒ ϕę À^ĤÀʒ ϕʒ Ûĵ^ÀDZ ϕę̈ä ϕʒ ÛÉŁĐzţĜä ÉĝʒŞ Û^ĻŶÊą ^ğÀ^ęnÔ
óÀę ÛÀţŢʒ ĝÀŢĸ ÀÔĤĜä ÉĤę ÛϕęĤÕĞÀ̈ä ϕʒ âÀĝʒ ϕę̈ä óŁè Ûęą ĝÀ^ęnÔ ÛÀèşÀû
äéÔ ĜĤúą ŁŞ ϕĤúţÔ ĵÀÕ Àą} :âÀĝʒ ϕę̈ä óÀÓĸ ÛÀţŢʒÁÔ Àą ķ :ǨŸÖĸ :âąşû
ķ[Ðd:ǎäÂĝĵä] {Ļ^ÀąÔ ϕĤ ĝ^ÁĜä ĻŢÖ ĵzÓą ĵÔ äĞąÔ ĝzèéş ć!ä ɔŘę

166- (927) Tavus, İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya ikindiden sonra iki rekat namaz kılmayı sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma bundan yasakladı. Tavus dedi ki: "Ben terk etmiyorum" dedim İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: **"Hiçbir mümin erkek veya mümine kadına, Allah ve Rasulü bir hüküm verdikleri zaman başkasını tercih etme hakları yoktur."** (Ahzab 36)"[180]

ÛϕţğÀ̈ä Éĝʒ ϕę ĜţŢè Ą^Ô ǨŸţè :óÀę ÆŁÔ UĜÔ ϕę̈ä ϕʒ ÛĵÀŁÁè ^ğÀ^ęnÔ
ĶĴõ Àą :óÀę æÔ Ą^ĝÀţ̈ä ɔŢʒ zŁ ÀĄę^ğ ĜÀ^ÆţĜä ÛĵÀŁÁè UĜÔ ϕę ĜĤŞÀĤą ÿÉę :ózÕą
ĻĬèş ĜŁŴʒ ć!ä ɔŁò Ć!ä ózèé ĝŸÒ ϕʒ ÀŢŴÊę ĜÎĜÀʒ ɔĜÔ ÆŁÆä ÛǨŸQ̈ä ϕę
ϕę Ć!ä Éĝʒ âÀĝʒ ϕę̈ä ŌĤ^ş ÛĜÎĜÀʒ ɔĜÔ ę̈Ĥą ĶĝŁÓĸ :ĜţŢè zĜÔ óÀę ÀÔĤĜä ÉĤę
ĜÎĜÀʒ ɔĜÓĸ ÛĸĜÂĤúţĜä ÿĜÔ ę̈zÖĸ Àą ʒţè^ş ÆŁÆä :óÀÓĸ Û ÀĄĤą ÕÓzą ϕę ęÕÀĤĜä
ĜţŢè ÿĜÔ ɔĜÔ ę̈Ĥą ĶĝŁÓĸ ÛĜţŢè ÿĜÔ ÒÊĸ ÆŁÆä :ę̈Ô ĶÀÓĸ ŌÕé ϕʒ ǨŸÂÊĸ

179 Sahih. Şafii, Sunen (5133) Buhari (584)
180 Hasen. Abdurrazzak (3975)

167- (307) Ebu Seleme b. Abdirrahman'dan: "Muaviye b. Ebi Sufyan Medine'ye geldi. Minber üzerinde dedi ki: "Ey Kesir b. Salt! Müminlerin annesi Aişe'ye git ve ona Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ikindiden sonra kıldığı iki rekat namazı sor." Ebu Seleme dedi ki: "Onunla beraber Aişe radıyallahu anha'ya gittim. İbn Abbas yanımızda Abdullah b. Haris b. Nevfel'i gönderdi. Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Git bunu Umm Seleme'ye sor." Ben de onunla beraber Umm Seleme'ye gittim. Sorunca Umm Seleme dedi ki: "Bir gün Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ikindiden sonra yanıma girdi ve yanımda iki rekat kıldı. Daha önce bu iki rekati kıldığını görmemiştim. Dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Daha önce kıldığını görmediğim bir namaz kıldın." Şöyle buyurdu: **"Muhakkak ben öğle namazından sonra iki rekat kılardım. Bana Temim veya Sadaka oğullarının elçileri geldi ve beni ondan alıkoydular. Bu, o iki rekattir."**[181]

181 Sahih. Şafii, Sunen (5181) Muslim (835).

ÛÇ¦ä ózÈé Ä :ĶÝÖź ÄtÎÝÔÄ ¢äæÛ ¢õÛ Ļõ ¢ÝÇĦõé BÆÄŝ ɔÝÔź ÀÔĦõä ÆĦé ÿzÄ ÆĦé ¢ÝÇĦÕĄöä ÚÿÖõ Ķõ Úg¼ :óÄÖź ÛÄZÝÔÝ õäæÛ ¢õÛ Ļõ gÝÖ ĶİÖ ÆÖõ ĵÄĶÄĿ ÄtZź ÛÄtZÄ3 Ú¡zİ8Îź ÛĶ¦ÆÖ ş Û¦ĿÊt Ú¡é Æź¦ş ĝÚ3 ÿÆÉş ¢ĝş ÛÀŢŢöä ¬ĵÄÇĦõĄöä

168- (307/1) Ebu Seleme b. Abdirrahman'dan: "Muaviye b. Ebi Sufyan radıyallahu anhuma Medine'ye geldi. Minber üzerinde dedi ki: "Ey Kesir b. Salt! Müminlerin annesi Aişe'ye git ve ona Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ikindiden sonra kıldığı iki rekat namazı sor." Ebu Seleme dedi ki: "Onunla beraber Aişe radıyallahu anha'ya gittim. İbn Abbas yanımızda Abdullah b. Haris b. Nevfel'i gönderdi ve: "Müminlerin annesi ne diyor dinle" dedi. O da gidip sordu. Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Benim bilgim yok, git bunu Umm Seleme'ye sor." Ben de onunla beraber Umm Seleme'ye gittim. Sorunca Umm Seleme dedi ki: "Bir gün Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ikindiden sonra yanıma girdi ve yanımda iki rekat kıldı. Daha önce bu iki rekati kıldığını görmemiştim. Dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Daha önce kıldığını görmediğim bir namaz kıldın." Şöyle buyurdu: "**Muhakkak ben öğle namazından sonra iki rekat kılardım. Bana Temim veya Sadaka oğullarının elçileri geldi ve beni ondan alıkoydular. Bu, o iki rekattir.**"[182]

ÛÇÆDZ ¢ß ÛÝtÊĢöä ĻĿÊäÀÆÛ ¢ı ÆźHą ¢ß ÛÈĿź ¢öä ¢ß ÛĵÄĿÆè ÄĢÀĢńÛ ĠĢÛöä ÆĦé ¢ÝÇĦõé ÚÿÖõ ÄĢŝ Ļİèş ĈĿß ć!ä ɔİÖ ć!ä ózÈé ÚĞÚé :óÄź ÈĿź ĶÓÊź ÛÀDzÁ6ä ÚÇĦõé ĶİÖ ¢õÛ Ļõ Ugõ :ĶÝÖź ¬ÝÈĿź Ä ĵÄĶÄĿ Ä¼ :óÄÖź Ļİèş ĈĿß ć!ä ɔİÖ ć!ä ózÈé ¢Á3

169- (645) Muhammed b. İbrahim et-Teymî, dedesi Kays'tan rivayet ediyor: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem beni sabah namazından sonra iki rekat kılarken gördü. Şöyle buyurdu: **"Bu iki rekat nedir ey Kays!"** Dedim ki: "Ben sabah namazının sünnetini kılamamıştım." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sükut etti.[183]

182 Sahih. Şafii, Sunen (5181) Muslim (834-835)

183 Hasen. Şafii, Sunen (5173) Sa'd b. Said b. Kays b. Amr el-Ensari saduktur, hıfzı

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺑﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺍﻟﻔﺮﻳﺎﺑﻲ
ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺘﻴﺒﺔ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻗﺎﻝ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ
ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺷﻴﺒﺔ ﻭﻋﻠﻲ ﺑﻦ ﺧﺸﺮﻡ ﻭﻋﺒﺪ ﺑﻦ ﺣﻤﻴﺪ ﻭﻫﺬﺍ
ﻟﻔﻆ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺪﻋﺎﻥ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ
ﻋﺒﺪ ﷲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺑﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺍﻟﻔﺮﻳﺎﺑﻲ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ
ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺘﻴﺒﺔ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻗﺎﻝ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ

170- (643) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Ey Abdumenaf oğulları! İçinizden insanların işlerinden bir işe görevlendirilen kimse, gece veya gündüz şu beyti (Kabe'yi) tavaf eden kimseyi engellemesin."[184]

ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﺃﺑﻮ ﻛﺮﻳﺐ ﻭﻣﺤﻤﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﻭﺍﻟﻠﻔﻆ ﻷﺑﻲ ﻛﺮﻳﺐ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﺣﺪﺛﻨﺎ
ﻭﻛﻴﻊ ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺪﻋﺎﻥ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ
ﺟﺪﻩ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺑﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺍﻟﻔﺮﻳﺎﺑﻲ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻭﺳﻤﻌﺖ
ﻗﺘﻴﺒﺔ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻗﺎﻝ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ

171- (644) Atâ rahimehullah, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını veya yakın manada rivayet etti, muhalefet etmedi. Ata şunu ziyade etti: "Ey Abdulmuttalib oğulları veya ey Haşimoğulları veya ey Abdumenaf oğulları"[185]

ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﻫﻨﺎﺩ ﻭﻋﻠﻲ ﺑﻦ ﺧﺸﺮﻡ ﻭﻫﺬﺍ ﺳﻴﺎﻕ ﻫﻨﺎﺩ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻭﻛﻴﻊ
ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺪﻋﺎﻥ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ
ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺑﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺍﻟﻔﺮﻳﺎﺑﻲ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺘﻴﺒﺔ
ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻗﺎﻝ ﻭﺳﻤﻌﺖ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ

172- (911) Amr b. Dinar dedi ki: "Ben ve Atâ b. Ebi Rabah, İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın sabah namazından sonra tavaf ettiğini ve güneş doğmadan önce namaz kıldığını gördük."[186]

---

kötüdür.

184 Hasen. Şafii, Sunen (5204) Ebu Ya'la (7396) İbn Hibban (1545) Hakim (1/448) Ebu Davud (1894) Tirmizi (868) Nesai (586) İbn Mace (1254) Darimi (2/70) İbn Huzeyme (1280) Abdurrazzak (9004) Ahmed (4/84)

185 Zayıf. Şafii, Sunen (5206) Muslim b. Halid zayıftır. İsnadı mürseldir.

186 Sahih. Buhari (1268 no'lu hadisten önce muallak olarak)

EZAN

ﻗﻠﻴﺐ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻳﺤﻴﻰ ﺑﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ : ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ , ﻭﺍﻟﻤﺆﺫﻥ ﺭﺟﻞ ﺃﻣﻴﻦ ﻳﺮﺣﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻷﺋﻤﺔ ﻭﻳﻐﻔﺮ ﻟﻠﻤﺆﺫﻧﻴﻦ : ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ

173- (104) el-Hasen (el-Basrî) rahimehullah'tan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müezzinler insanların namazları hakkında güvendikleri kimselerdir."**[187] Onunla beraber başkasını da zikretti.

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻣﺴﻠﻤﺔ ﺑﻦ ﻗﻌﻨﺐ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺑﻦ ﺃﻧﺲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ

174- (105) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmamlar sorumlulardır, müezzinler güvenilen kimselerdir. Allah imamlara doğruyu göstersin ve müezzinleri bağışlasın."**[188]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻣﺴﻠﻤﺔ ﺑﻦ ﻗﻌﻨﺐ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺑﻦ ﺃﻧﺲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻤﺆﺫﻧﻮﻥ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﻳﺆﺗﻤﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺃﻭﻗﺎﺕ ﺍﻟﺼﻠﻮﺍﺕ

175- (105/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmam sorumludur. Müezzin güvenilendir.**

187 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (1650) mürseldir.

188 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2654) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür. Hadisin şahitleri vardır.

Allah'ım! İmamları doğruya eriştir, müezzinleri bağışla."[189]

**ﻲﻓ ﻦﻴﻨﺛ ﻦﺑ ﺪﻤﺣأ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﺛﺪﺣ

ğ ÀÐZ ¢ÐÄ ²Ó§ Ìñ ²ÑÑñ ÍÏÈ§ ÇÑÝ§ ¢!ä ²Ï×Ò ÞÇ¢ÐÄ ¢Ð§

177- (99) Abdullah b. Muhayriz'den: Ebû Mahzüre'nin yanında büyümüş bir yetimdim. Beni Şam'a gönderirken kendisine: "Ey amca! Ben Şam'a gidiyorum, oradaki insanların bana senin nasıl ezan okuduğunu sormalarından korkarım" dedim. Bunun üzerine bana şunları anlattı: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Huneyn savaşından dönerken, biz de bir topluluk olarak Huneyn yolunda ilerliyorduk, yolda Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizimle karşılaşmıştı. Müezzini O'nun yanında namaz için ezan okumaya başlamıştı. Müezzinin sesini işitince, onun okumasıyla alay ederek kendi kendimize onun söylediklerini tekrar etmeye başladık. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, bizim sesimizi işitince bizi yanına çağırtmıştı. Huzuruna varınca: **"Sesini duyduğum sesi yüksek olan kimse hanginizdi?"** diye sordu: Arkadaşlarım beni göstermişlerdi, bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onları göndererek beni yanında alıkoymuştu. Sonra: **"Kalk, namaz için ezan oku"** buyurdu. Hemen ayağa kalktım. Benim için Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den ve onun bana bir şey emretmesinden daha çok hoşlanmadığım bir şey yoktu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in önünde ayağa kalktım ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bana ezanı şöyle öğretti. O kendisi (ezan lafızlarını) söylüyor bana da aynen şöyle söyle diyordu:

"Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber, Allahu ekber

Eşhedu en lâ ilâhe illallâh, Eşhedu en lâ ilâhe illallâh

Eşhedu enne Muhammeden Rasûlullâh, Eşhedu enne Muhammeden Rasûlullâh

Buraya gelince şöyle buyurdu: **"Dön ve sesini uzatarak tekrar et."** Sonra şöyle devam etti:

Eşhedu en lâ ilâhe illallâh, Eşhedu en lâ ilâhe illallâh

Eşhedu enne Muhammeden Rasûlullâh, Eşhedu enne Muhammeden Rasûlullâh

Hayye ale's-salâh, Hayye ale's-salâh

Hayye ale'l-felâh, Hayye ale'l-felâh

Allahu ekber Allahu ekber Lâ ilâhe illallâh"

Bu ezanı okuduktan sonra beni çağırdı ve içinde bir miktar gümüş olan bir kese verdi. Sonra elini alnıma koydu, sonra elini yüzüme, sonra göğsüme ve ciğerime doğru gezdirdi. Sonra göbeğime doğru indirdi. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah senin için ve senin hak-**

kında mübarek kılsın." Dedim ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Bana Mekke'de ezan okumamı emret" O da: **"Seni bu işle görevlendirdim"** buyurdu. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e karşı hissettiğim bütün hoşnutsuzluk benden gitti, onun yerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e karşı sevgiye dönüştü. Mekke Valisi olan Attab b. Esid'e gelerek, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in emriyle onunla birlikte ezan okudum."[191]

İbn Cureyc dedi ki: İbn Muhayriz'in rivayeti gibi, bana Ebu Mahzure'nin ailesinden yetiştiğim kimse haber verdi.[192]

Şafiî dedi ki: "İbrahim b. Abdilaziz b. Abdilmelik b. Ebi Mahzure'ye yetiştim. İbn Muhayriz'in anlattığı gibi ezan okudu."[193]

Yine Şafiî şöyle dedi: "Onun babasından şöyle rivayet ettiğini işittim: o İbn Muhayriz'den, o da Ebu Mahzure radıyallahu anh'den, o da Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den, İbn Cureyc'in rivayetiyle aynı anlamda rivayet etti.[194]

ÛÞôÉÁöä ÆÈÊè Ùâô ØÞ ÛÉÆÂç Øè ôÌÛÞ ØÞ Ûãì¶Î Øèä ØÞ ÛÕôÌç ÌçÀÇçnô ózõç Ìç ÖŽÊç äzżzõź öäÉÁöä ÍçĚHtè äÉô¼ :óÌé ÍÏèş ĈÈŴÞ ć!ä ɔŀò Ĉ!ä ózèé ÞÛ ¬ÍéúŲöä

178- (108) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Nidâyı (ezanı) işittiğiniz zaman müezzinin söylediklerini aynen siz de söyleyin."**[195]

ÆÇÞ Øè ÆÈçn ØÞ ÛĞąÂą Øè góÌtÞ ÙĜÀÇçnô ÛÆŲHą Øè ÍçÊäÀÆô ÌçÀÇçnô ŸŀZź ÍÏèş ĈÈŴÞ ć!ä ɔŀò ĘĜöä ÞtÈè :óÌé ÍôÌÞ Øè ÒÌáğ ØÞ ÛØŲğĄöä ɔŀò ĘĜöä ɔŀTźÌé ÛóÌé Ìç ÖŽÊç ÍÏèş ĈÈŴÞ ć!ä ɔŀò ĘĜöä óÌÖź ÃÀßŲÔ ÍÉúą :ÍÏèş ĈÈŴÞ ć!ä ɔŀò ĘĜöä óÌÖź ÛğŸÔöä Ķ̊ÌÉ ÆÉş ÖŀZź ɔôô ÍÏèş ĈÈŴÞ ć!ä

191 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2488) Nesai (628) İbn Mace (700) Ahmed (14836) Muslim (572)
192 Şafii, Sunen (2489)
193 Şafii, Sunen (2491)
194 Şafii, Sunen (2492)
195 Sahih. Şafii, Sunen (2561)

¬ÅzÈÈGÄ ÆÈÈÖÄ ÕÊÉ ÊÇÌÆÊÊÉ ãÀ8ÈtÖÄ ÄzÏÔÇ ÄzÒÂÈÄ¼

179- (103) Hafs b. Asım'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem bir adamın akşam namazı için ezan okuduğunu işitti. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem de müezzinin söylediğinin aynısını söyledi. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem bitirdiğinde bir adam namaz için kamet okumuştu. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnin ve şu siyah kölenin kametiyle akşam namazını kılın."**[196]

ÞtÈÈ ÇÉ ÛÕTÈ ÇÉ ÊÇÌÆÇ zÇ ÚÊÀÈÈÛ Û²ÆÏÚ ÇÉ ÞţDzÇ ÇÞ ÛÊÆÆÈÞ ÇÉÄ ÌÇÀÈÈÛ ÄÆÇ ÛózÕÇ ĻÏÈÈş ÊÇÏÞ Ć!ä ²ÏÒ Ć!ä óz¢éó ŘĤţÈ :óz¢Ç ÇÉÞ Ć!ä ÞŕÉó ÊÇŞÌÆÇ ÛĆ!ä óz¢éó ÄÆţÆÇÇ ĝÛ ÆŤÌÛ :óÌÉ ÄÆÇş ÛĆ!ä ¤Ç ÇÇÛ ¤ ĝÛ ÆŤÌÛ :ĵÉúţÖä óÌÉ .ŘÓÉÈ ĻÇ .¬ÆŤÌÛ ÀÇÇş¼ :óÌÉ

180- (109) Ebu Umame b. Sehl; Muaviye radıyallahu anh'den: "Müezzin "Eşhedu en lâ ilâhe illallah dediği zaman ve "Eşhedu enne Muhammeden Rasulullah" dediği zaman Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in: **"Ben de şehadet ederim"** dediğini işittim. Sonra sustu."[197]

:óÌÉ ÊÆÇÜÜ Çé ²ÊÉÞ ÊţÞ ÇÞ Û²ÆÏÚ Çé ÊÆÇÜÜ ÇÞ ÛÊÆÆÈÞ ÇÉÄ ÌÇÀÈÈÛ ĻÏÈÈş ÊÇÏÞ Ć!ä ²ÏÒ ÝÊÆÄ ÇÞ ÇÇÞŘÊ Ç¢ÆÚÇ ÊÇŞÌÆÇ ŘĤţÈ

181- (109/1) İsa b. Talha aynısını Muaviye radıyallahu anh yoluyla Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den rivayet etmiştir.[198]

Çé şÀţÞ ÚÊÀÈÈÛ :óÌÉ ĵÌÀDZ ÇÉÄ ÇÞ ÛÂÌÂĤÖä ÆÈÞ Çé ÆÆÐzţÖä ÆÈÞ ÌÇÀÈÈÛ :óÌÉ î ÌÈş Çé ÊţÐŤÞ Çé Ć!ä ÆÈÞ ÇÞ ÛÊÀÈÈÛ ÀţÞ Çé ²ÊÉÞ ĝÛ ÛÝÊÂţÖä ²ÆÏÚ

196 Çok zayıf. Şafii, Sunen (2556) mürseldir, isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

197 Hasen. Şafii, Sunen (2562)

198 Hasen ligayrihi. Şafii Sunen (2563) Talha b. Yahya b. Talha b. Ubeydillah zayıtır.

:óÀé äæÛ ɔąg Ûɬɬɬúɳ óÀé Àɬõ ĞɳŞÀĦɳ óÀÖɀ Ûɬɬɬúɳ ɉæÛ æÛ ĞɳŞÀĦɳ ÆɳÊĞ Ʉ̧Û ķ
:óÀé ʤƵÁɑä ɔŸʒ ɥg :óÀé Àɬŝ ÛĆ! Àê ʁÛ ɠʒé ʁŝ óʒg ʁ :óÀé ĝƵQöä ɔŸʒ ɥg
ĶĦÊè¼ :óÀé ɻó Ûɉɬúɬäa óÀé Àɳ ÕÊé ÆĦé óÀé ɻó ÛĆ! Àê ʁÛ ɠʒé ʁŝ óʒg ʁ
¬ÕÊé óʒÊɳ ɻɛŝ ĜɛŸʒ ć! ä ɔŸÒ Ć! ä óʒɛèé

182- (109/2) Abdullah b. Alkame b. Vakkas dedi ki: “Muaviye radıyallahu anh’ın yanında idim. Müezzin ezan okuduğunda Muaviye de müezzinin söylediklerini tekrarladı. “Hayye ale’s-salât” deyince Muaviye: “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah” dedi. Müezzin: “Hayye ale’l-felah” deyince Muaviye yine: “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah” dedi. Sonra yine müezzinin dediklerini tekrar etti. Sonra şöyle dedi: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in de bu şekilde söylediğini işittim.”[199]

ţÀèÊú ƷÊÖĝÊÀê ʒŁŝ ÛĞɳÁĜĝäa ƷŧèĜ ĝÛ ÛÀtʒ ȸä ȸʒ ÛƷĜÁȸ ȸʒ ÛÕÊÁɳ ÁȸÀĝèȸÛ
ÆÊÖzÊţäa ɔȸÛ ɥÎţäa

183- (872/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma kameti Baki’de işitti, acele bir şekilde yürüyerek mescide geldi.[200]

Ć! ä óʒèé ɉÁÕ :óÀé ÀţŦÁʒ ć! ä ɥŘé Àtʒ ȸä ȸʒ ÛƷĜÁȸ ȸʒ ÛÕÊÁɳ ÁȸÀĝèȸÛ
ʁÚ¼ :óʒÖɳ ĞɳÁȸ ğäé ĝȺÖÁę ĞŸĝÕ ĶĝÁÕ äæÛ ɉéúɬäa Àɳê ɻɛŝ ĜɛŸʒ ć! ä ɔŸÒ
¬ȸÁĝĢÀöä Ʉ̧ äʒŸÒ

199 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (2568)
200 Sahih.
201 Sahih. Şafii, Sunen (2511) Buhari (666)

NAMAZIN ŞARTLARI

ÛÇÁƷ Ć!ä ÞÎŕó ĝÀÀÀŁ ÜĜÛ ȸƷ ÛŽÀƷĞ̈ä ȸƷ ÛÅÌǾÂÖä ÜĜÛ ȸƷ ÛÕÔÌǾ ÌǾÀÇǹÛ
ÈÇÓ ÁĒĝäzŏä ãzŏä Ü¿ ĻõÉĝÛ ȸÇŸÔĻ ĸ¼ :óÌÉ ĻĬÈş ĈŸƷ Ć!ä ɔĬÒ ÞĈĻÖä ĵÛ
¬ǾÞÜÎ ÇÁǾ ĈÔÔÌÁƷ ɔŸƷ

185- (60) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz omuzunda bir şey bulunmaksızın tek elbise ile namaz kılmasın."**[202]

ÜĜÛ ȸƷ ÛŽÀƷĞ̈ä ȸƷ ÛÅÌǾÂÖä ÜĜÛ ȸƷ ÛÞÀĿÂÖä ȸƷ ÛĞĻÇƷ ȸĖ ĵĿÁÈ ÌǾÀÇǹÛ
ȸŸÔĻ ĸ¼ :óÌÉ ĻĬÈş ĈŸƷ Ć!ä ɔĬÒ Ć!ä ózÇÉó ĵÛ ÇÁƷ ɔÔÌĞĞ Ć!ä ÞÎŕó ÛĝÀÀÀŁ
¬ǾÞÜÎ ÇÁǾ ĈĿÔÔÌÁƷ ɔŸƷ ÈÇÓ ÁĒĝäzŏä ãzŏä Ü¿ ĻõÉĝÛ

186- (60/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz iki omuzunda bir şey bulunmadığı halde tek elbise içinde namaz kılmasın."**[203]

ȸtĝÀäÄÇƷ ȸĖ ĻĿÈÀÀÛ ȸĖ ɔÇzɳ ȸƷ ÛÞǍǿşäǿÉäş ÁÔÌǹ ȸĖ ȣÌÛƷ ÌǾÀÇǹÛ
ÌǾÛ ÛĆ!ä ózÇÉó Ì¿ :ĶŸÉ :óÌÉ ţzŏĵä ȸĖ ČtŸÈ ȸƷ ÛĞĦĿÉó ÜĜÛ ȸĖ Ć!ä ÁÇƷ ȸĖ
Ļõ zŏş ĈǿÂĿŏş ÛĻĦ¼ :óÌÉ ÝÁĒĝäzŏä ÒĿĈŏŏä Ü¿ ÌǾÉĝÛ ÜĵÔĿÇÛ ÁĿÇÔä Ü¿ ĵzÓǿ
¬ĈŏzÎĈ ĈŸÁɳ ĵÛ ĸÛ ÁĐzɳ

187- (62) Seleme b. el-Ekvâ radıyallahu anh'den: "Dedim ki: "Ey Allah'ın

202 Sahih. Şafii, Sunen (4109) Muslim (516)
203 Sahih. Şafii, Sunen (4110)

rasulü! Bizler avda iken birimiz tek gömlek ile namaz kılabilir mi?" Şöyle buyurdu: **"Evet, bir dikenden başka bir şey bulamazsa bile onunla önünü iliklesin."**[204]

ﻳﺮﻭ ﻋﻦ ﻣﻴﻤﻮﻧﺔ ﺯﻭﺝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻛﺎﻥ ﻳﺼﻠﻲ ﻭﻫﻲ ﺣﺎﺋﺾ ﺇﺫﺍ ﻛﺎﻥ ﺛﻮﺑﻪ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻭﺑﻌﻀﻪ ﻋﻠﻴﻪ

188- (704) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Meymune radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir kumaş içinde, kumaşın bir kısmı onun üzerinde, bir kısmı da benim üzerimde olduğu halde namaz kılardı. Ben de hayızlı idim."[205]

ﻳﺮﻭ ﺃﻧﺲ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻛﺎﻥ ﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﻈﻬﺮ ﺑﺎﻟﻬﺠﻴﺮ ﻭﺍﻟﻌﺼﺮ ﻭﺍﻟﺸﻤﺲ ﻣﺮﺗﻔﻌﺔ ﺣﻴﺔ ﻭﻳﺬﻫﺐ ﺍﻟﺮﺍﻛﺐ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻌﻘﻴﻖ ﻓﻴﺄﺗﻴﻪ ﻭﺍﻟﻌﻘﻴﻖ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻋﻠﻰ ﺳﺘﺔ ﺃﻣﻴﺎﻝ ﺃﻭ ﻧﺤﻮﻫﺎ ﻭﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﻌﺼﺮ ﻭﺍﻟﺸﻤﺲ ﻣﺮﺗﻔﻌﺔ ﺣﻴﺔ ﻭﻳﺬﻫﺐ ﺍﻟﺮﺍﻛﺐ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻌﻘﻴﻖ ﻓﻴﺄﺗﻴﻪ ﻭﺍﻟﻌﻘﻴﻖ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻋﻠﻰ ﺳﺘﺔ ﺃﻣﻴﺎﻝ ﺃﻭ ﻧﺤﻮﻫﺎ

189- (64) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "İnsanlar sabah namazı için Kuba'da idiler. Birisi onlara geldi ve şöyle dedi: "Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bu gece Kur'ân (ayet) indi ve Kabe'ye yönelmesi emredildi." Bunun üzerine onlar da yüzleri Şam tarafına dönük iken, Kabe'ye doğru döndüler."[206]

ﻳﺰﻳﺪ ﺑﻦ ﻋﻮ ﺍﻟﻤﺰﻧﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﻬﻲ ﷺ ﺍﻟﻨﻬﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻐﺎﺭ ﻭﺍﻟﺸﻐﺎﺭ ﺃﻥ

204 Zayıf. Şafii, Sunen (4119) Buhari temriz sigasıyla zikretmiş ve "İsnadında şüphe var" demiştir. Hadisin bütün yolları Musa b. İbrahim b. Abdirrahman b. Abdillah b. Ebi Rebia üzerinde dönmektedir. İbnu'l-Medini onun hakkında "Vasat" demiş, İbn Hacer "makbul" demiştir. İbn Hibban'dan başkası onu sika görmemiştir.

205 Sahih. Şafii Sunen (4116) Buhari (379)

206 Sahih. Şafii, Sunen (2872)

ﻟﻲ ﻭﺃﻨﺎ ﺒﻤﻜﺔ ﺃﺼﻠﻲ ﻨﺤﻮ ﺒﻴﺖ ﺍﻟﻤﻘﺪﺱ ﺜﻼﺜﺔ ﻋﺸﺮ ﺸﻬﺮﺍ ﺜﻢ ﺼﺮﻓﺖ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻜﻌﺒﺔ

190- (897) Said b. el-Museyyeb rahimehullah şöyle derdi: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem on altı ay kadar Beytu’l-Makdis’e doğru namaz kıldı. Sonra Bedir savaşından iki ay önce kıble değiştirildi.”[207]

ﻋﻦ ﺍﺒﻦ ﺃﺒﻲ ﻋﺮﻭﺒﺔ ﻋﻦ ﻗﺘﺎﺩﺓ ﻋﻦ :ﺃﻨﺲ ﺃﻥ ﺭﺠﻼ ﻣﻦ ﺍﻷﻨﺼﺎﺭ ﻣﺮ ﻋﻠﻰ ﻗﻮﻡ ﻣﻦ ﺍﻷﻨﺼﺎﺭ ﻭﻫﻢ ﺭﻛﻮﻉ ﻓﻲ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﻓﻘﺎﻝ :ﺃﺷﻬﺪ ﺑﺎﷲ ﻟﻘﺪ ﺻﻠﻴﺖ ﻣﻊ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺍﻟﻘﺒﻠﺔ ﻓﻤﺎﻟﻮﺍ ﻛﻤﺎ ﻫﻢ ﻧﺤﻮ ﺍﻟﻘﺒﻠﺔ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﻣﺎﺕ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻘﺒﻠﺔ ﺭﺟﺎﻝ ﻗﺘﻠﻮﺍ ﻟﻢ ﻧﺪﺭ ﻣﺎ ﻧﻘﻮﻝ ﻓﻴﻬﻢ ﻓﺄﻧﺰﻝ ﷲ ﻭﻣﺎ ﻛﺎﻥ ﷲ ﻟﻴﻀﻴﻊ ﺇﻳﻤﺎﻧﻜﻢ

191- (64/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan: “İnsanlar Kuba’da sabah namazını kılarken onlara birisi geldi ve: “Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’e bu gece ayet indi, Kâ’be’ye yönelmekle emrolundu. Oraya dönün” dedi. Yönleri Şam’a doğru iken Kabe’ye doğru döndüler.”[208]

ﻋﻦ ﻭﻛﻴﻊ ﻋﻦ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﻋﻦ ﺃﺒﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻭﺍﻗﺪ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻗﺎﻝ ﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﺼﻠﻲ ﻋﻠﻰ ﺭﺍﺣﻠﺘﻪ ﻗﺒﻞ ﺃﻱ ﻭﺟﻬﻪ ﺗﻮﺟﻬﺖ ﺑﻪ ﻭﻫﻮ ﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﺇﻻ ﺍﻟﻤﻜﺘﻮﺑﺔ ﻭﻳﻮﺗﺮ ﻋﻠﻰ ﺭﺍﺣﻠﺘﻪ

192- (69/1) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma’dan: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Benî Enmâr gazvesinde bineği üzerinde doğuya doğru namaz kıldı.”[209]

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻌﻘﻴﻠﻲ ﺯﻫﻴﺮ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺃﺑﻮ ﺇﺳﺤﺎﻕ ﻋﻦ ﺍﻷﺳﻮﺩ ﺑﻦ ﻗﻴﺲ ﻋﻦ ﺟﻨﺪﺏ ﺍﻟﺒﺠﻠﻲ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﻓﻠﻤﺎ ﺍﻧﺼﺮﻑ

207 Zayıf. Mürseldir.
208 Sahih.
209 Hasen.

ﻗﻠﺰ ﺽﻮ ﻭﻍ ﻮﻏﺎﺯﻟﺎﺓ ﻗﻮﻟﻪ ﺭﺟﻊ

193- (68) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i bineği üzerinde, bineği ne tarafa dönerse dönsün aldırmaksızın, nafile namaz kılarken gördüm."[210]

ﻫﻪ ﷺ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻫﻪ ﻳﺼﻠﻲ ﻫﻲ ﺍﻟﻨﺎﻓﻠﺔ ﻭﻫﻮ ﻫﻪ ﻫﻲ ﺍﻟﻮﺟﻪ ﺍﻟﺬﻱ ﻫﻪ ﻳﺘﻮﺟﻪ ﺑﻪ ﺭﻛﺒﺘﻪ ﷺ ﻳﺼﻠﻲ ﻫﻲ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﻫﻲ ﺍﻟﻘﺒﻠﺔ ﻭﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ ﻫﻪ ﺳﺠﻮﺩﻩ ﻣﻦ ﺍﻟﺮﻛﻮﻉ

ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻄﺎﺋﻒ ﻭﻫﻮ ﻣﻘﺒﻞ ﻣﻦ ﻣﻜﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻋﻠﻰ ﺭﺍﺣﻠﺘﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﺘﻮﺟﻪ ﻫﻜﺬﺍ

194- (69) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Benî Enmar gazvesinde, doğuya yönelmiş halde iken bineği üzerinde namaz kılıyordu."[211]

ﻫﻲ ﷺ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻫﻪ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻭﻫﻲ ﻣﺴﺘﻘﺒﻞ ﻫﻪ ﻫﻲ ﻣﺴﺘﻘﺒﻞ ﻫﻪ ﻫﻲ ﻣﺴﺘﻘﺒﻞ ﺍﻟﻘﺒﻠﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻫﻲ ﺍﻟﻨﺎﻓﻠﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﺘﻮﺟﻪ ﺣﻴﺚ ﺗﻮﺟﻬﺖ ﺑﻪ ﺭﻛﺒﺘﻪ ﻭﻫﻮ ﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ

195- (69/2) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etti. Ancak Beni Enmar gazvesinde mi dedi yoksa yolculukta mı dedi bilmiyorum.[212]

ﻫﻪ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻟﻌﻠﻤﺎﺀ ﻭﻫﻮ ﻫﻲ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﺑﺎﻟﻠﻴﻞ ﻫﻪ ﺳﻔﺮ ﻫﻲ ﺍﻟﻌﻤﻞ ﻫﻲ ﺍﻟﻨﺎﻓﻠﺔ ﺑﺎﻟﻠﻴﻞ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻋﻠﻰ ﺭﺍﺣﻠﺘﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﺘﻮﺟﻪ ﺇﻟﻰ ﺧﻴﺒﺮ ﻭﻫﻮ ﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ ﻭﻫﻮ ﻳﻨﺰﻝ ﺑﺎﻟﺮﻛﺒﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺮﺍﺣﻠﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ ﻭﻫﻮ ﻳﻨﺰﻝ ﺑﺎﻟﺮﻛﺒﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺮﺍﺣﻠﺔ ﻭﻫﻮ ﻳﻮﻣﺊ ﺇﻳﻤﺎﺀ

210 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (2896) hadisin İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan şahitleri vardır.

211 Hasen. Şafii, Sunen (2892)

212 Sahih ligayrihi. Muslim b. Halid zayıftır.

196- (67) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i Hayber'e doğru giderken eşek üzerinde namaz kılarken gördüm."[213]

Şafii şöyle dedi: "Yani nafile namaz kılıyordu."[214]

ÀÁÂÃÄÅÆÇÈÉÊËÌÍÎÏÐÑÒÓÔÕÖ×ØÙÚÛÜÝÞßàáâãäåæçèéêëìíîïðñòóôõö÷øùúûüýþÿ

197- (66) Abdullah b. Dinar'dan: Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yolculukta bineği üzerinde, o ne tarafa dönerse dönsün namaz kılardı."[215]

213 Sahih. Şafii, Sunen (2890)
214 Şafii, Sunen (2891)
215 Sahih. Şafii, Sunen (3888)

MESCİDLER

ózèé jÛ ÛĈĒĈ ȸȝ ÛЧĜȁŀŧȏȁ ƨĘHЧ ȸȩ ŞÂŧȝ ȸȝ ÛĈĄĘȝ ȸȩ jĄĘÂè ÀȺĄĈȵÛ
¬ÿÀŀŧHȏȁş ĝÀĄĈȮŧȏȁ ȩĈ ÁĘÛzÊȵ ÀĘĮĨõ ê ǿĝ¼ :óÀȺ ĮĮĨèş ĈĘĮȝ ć!ä ƨĮĨò Ć!ä
ÛȝÛÛȺȵ ÀŀŧĿÁĝĈ :ȸĮĨĤÎƨĮȵ Uİ UĜÀĄêõ Uİ ǪÀĒHȏȁä ȁØĿ ğÁĘZş :ЧĤĜÀÎïä óÀȺ
ĮĮĨèş ĈĘĮȝ ć!ä ƨĮĨò ŲĈĄȏȁä ȸȝ ƁȸÁĒÂȏȁä ÁĘĤĜè UĈĤ ȸȝ ÀȵÁĜäş

198- (53) Yahyâ el-Mâzinî, babasından: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hamamlar ve kabirler hariç yeryüzünün tamamı bir mesciddir."**[216]

Şafiî dedi ki: "Bu hadisi kitabımın iki yerinde buldum. Birisi munkatı' (isnadı kopuk)tur. Diğeri Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'ın Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den rivayetidir. [217]

ÛȸĜĒHȏȁä ȸȝ ÛĄÀÀõ ȸȩ ĞHƨÛ ȸȩ Ć!ä ÁĘĈȝ ȸȝ ÛÁŧĤЧ ȸȩ ĮĘĜÀĈÛ ÀȺĄĈȵÛ
ĮĈõȸĄĜÛ äÁĈ¼ :óÀȺ ĮĮĨèş ĈĘĮȝ ć!ä ƨĮĨò ŲĈĄȏȁä ȸȝ ÛǪÀĺȸĄ şÛ ǪÕĤЧ ȸȩ Ć!ä ÁĘĈȝ ȸȝ
ĮĈõȸĄĜÛ äÁĈş .ĞõÀĺş ĞĘÔè ÀŀĄĜź ÜÀŀĄĘź äzƨÔź ĮĈȸȏȁä ȸzÀÀĄ Uİ ĮĈÛş ğŸǪÔȏȁä
.ĶĶÔÛȵ ȸƨZ ȸȸĤ ȸƨZ ÀŀĄĜź ÜäzƨÔź ÀŀĄÂĤ äzŀZÀȵÀź ÕĜĈąä ĵÀÛȝÛ Uİ ĮĈÛş ğŸǪÔȏȁä
¬ÀŀĄÂǿĜĜ ȵŧÎŧ Ƶĸõ ğÀÀǿ äÁĈ ÀŀǿşÀĶ ĸÛ

216 Sahih. Şafii, Sunen (5081) Ebu Davud (492) İbn Mace (745) Ahmed (3/83, 96) Tirmizi (317) Darimi (1/323) Hakim (1/251)

217 Şafii, Sunen (5082)

218 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5111) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır.

**ﺭﺍﻮﺟ ﻖﻟﺍ ﺔﻌﻤﺟ ﻢﻳ ﻥﺎﻛ ﻞﻫ ﻝﺄﺳ ﻢﺛ ﻥﺎﻤﺜﻋﻭ ﺔﺤﻠﻃ ﻦﺑﻭ ﺔﻣﺎﺳﻭ ﻲﻠﻋ ﻊﻣ ﻞﺧﺩ ﻪﻧﺃ ﺮﻤﻋ ﻦﺑﺍ ﻦﻋ :ﺔﻌﻤﺟ ﻢﻳ ﻥﺎﻛ ﻞﻫ ﻝﺄﺳ ﻢﺛ ﻥﺎﻤﺜﻋﻭ ﺔﺤﻠﻃ ﻦﺑﻭ ﺔﻣﺎﺳﻭ ﻲﻠﻋ ﻊﻣ ﻞﺧﺩ ﻪﻧﺃ ﺮﻤﻋ ﻦﺑﺍ ﻦﻋ ﻝﺎﻗ ﻢﺛ ﻦﻴﻤﻟﺍ ﻰﻠﻋ ﻦﻴﻤﻟﺍ ﻦﻋ ﻞﻌﺠﻓ ﻦﻴﻤﻟﺍ ﻦﻋ ﻞﻌﺠﻓ

Ì ÀÉ UÕÀÎ ÝÓ ÚÁÄÝÈ UÊÓ ÖÉ ÁÄÖÝ ÖÝ ÚÆÝHÝ ÖÉ ÌËÄÀÉÓ ÄÓÀÉÝÓ ÖÉ ÀËÉÉZ ÌÝÄÝ ÚÆÍÖZÊÝÖä UÝ ÁZÉÊÉÉ ÄZÝÄÕ ÌËÄÀÈÓ ÕäÆÉÝ UÝ ÉÉÄÊÝÖä ÄZÝÕ ÉÉ ÌÝÈÝ ÉÊÝÝ ¹ä ZÍÖ ÚÉÉÖä ÉÖÄÀÉ ƵÖÀÓ ÝÄÉÉZ ÓÍÉ ÚÌÊÚÝ

202- (56) Osman b. Ebi Suleyman'dan: "Kureyş müşrikleri esir olarak Medine'ye geldikleri zaman mescidde kalıyorlardı. Cubeyr b. Mut'im de onlardan biriydi. Cubeyr dedi ki: "Ben Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in kıraatini işitiyordum."[221]

NAMAZ KILANIN SÜTRESİ

:ǨÓÍÉ ÀÝƵ ¹ä ÚÎÎÉ ÉÎÉÍƵ ÖƵ ÚÉÝÀƵ ÖƵ ÚÞÀÌÂÍä ÖƵ ÚÉÆÉÉƵ ÖÍä ÍÓÄÉÝÓ ÉÍÉ ÝÎÀÉÚÝ ÄÓÉÝ ÒÍÚÍä ÖÝ ÉÉŸÒ ÚÝÔÝ ÌÝÈÝ ÉÊÝÝ ¹ä ZÍÖ ¹ä ÓZÈÉ ÝÍÕ¼ ¬ÉÀÄÄZÍä Ô ÄÀÔƵÀÕ ÉÚÉÔÍä ÖÍÈÝ

203- (197) Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gece namazı kılar bende onunla kıble arasında cenaze gibi enlemesine uzanırdım."[222]

ÖƵ ÚÉÆÝHÍZ UÊÓ ÖÉ ÎZƵ ÖƵ ÚÓZ8Ý ÖÉ ÕÔÄÝ ÖƵ ÚÉÆÉÉƵ ÖÉ ÝÁÄÀÈ ÄÓÉÝÓ ƵÀÁÉ ÚƵÀÄÝ ÉÚÀÁÄ ÌÝÈÝ ÉÊÝÝ ¹ä ZÍÖ ¹ä ÓZÈÉ ǨÓÉ :ÓÍÉ ÉÝ ÚÉÊÔÉÉÊ ÖÉ ÝSÀÍÁ ÉÍÍÚÄÝ ÉÚÍÚÄÝ ÆÌÓÄÝ ÚÍÆÍÓÕ ZÍÖÉ ÍÍÂÕÀÉ ÝÂÍÄÔÄ ÓŸÉ

204- (198) Ebu Cuhayfe radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i Ebtah'ta gördüm. O çıktı, yanında Bilal radıyallahu anh de bir aneze (sopa) ile çıktı. Anezeyi dikerek ona doğru namaz kıldı. Köpek, ka-

221 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5103) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür. Hadisin aslı Buhari (3050)'dedir.

222 Sahih. Şafiî, Sunen (5830) Muslim (512)

dın ve eşek önünden geçerdi."[223]

ÏÇÌÇÇÍ¼ :óÁÇ âÁÇß óÇäÏ óß ÛÇ!ä ÆÇÇß óß ÛÞBÀÇÂÖäÏ óß ÛÕÇÂÇ ÁÇÀÇÇnÇ
ÇÇÍß Ç!ä ɔÍÒ Ç!ä óɀÈÓÇ ÛÿÝÇÓgÆä ÏKÇÇÇäÓ ÆÇ ÛÓÓÂÇnɀÏ ÁÇÇ¸ ÓÁÇÇ ɔÍß ÁÇÕäÓ
ÞÇÀÏ BÓÁÇÓg ÏKÍÈÓÓÍ¿ ÏKÍÂÇ¸ ɀÇÔÖäÏ BÆÏ óÓÆ ÓÓÆ ÛâÁÇÂÁÇ ÛÝÔÏ ÇÍÈ¸
¬ÁÇGÛ ÇÍß ÕÍÆ ÀÔÏ ÇÍ¿ ÛɀÇÔÖäÏ ÏKÍÅ¸

205- (654) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ben ihtilam çağına yeni gelmiş bir delikanlı iken binekli olarak geldim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem insanlara namaz kıldırıyordu. Safın önünden geçtim ve inip eşeğimi otlaması için saldım. Safa girdim. Kimse bana bundan dolayı karşı çıkmadı."[224]

NAMAZIN ŞEKLİ

óÆ ÆÇÇHÏÇ óÆ Ç!ä ÆÇß óß ÛÞÓɀÖäÏ ÝÁÇÀÈ óß ÛÇÍÈ óÆ ÆÍÍÈ ÁÇÀÇÇnÇ
Ç!ä óɀÈÓ ÝÔ ÛÁÇÇÏß Ç!ä ÇÝÍÓ ÇÍÍÇ óß ÛÇÍÍÂÁHÓäÏ óÆä ÇÍß óÆ ÆÇÇHÏÇ óß ÛÓÍÔß
ÁÇÍÍÂHÓÅ¸ ÇKÇÔÓäÏ ÁÇÇÀHÓÅ¸ ÛÓɀÈÇÓäÏ ÇÝÇÔÖäÏ ÇɀÁÓÁÇ¼ :óÁÇ ÇÍÈ¸ ÇÍÍÇ ɔÍÒ
¬ÇÍÊÇÓäÏ

206- (110) Muhammed b. Ali ibni'l-Hanefiyye; babası Ali radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Namazın anahtarı abdest almak, tahrîmi (namaza başlangıç) tekbir almak, tahlili (namazdan çıkış) selam vermektir."**[225]

ÇÆÍÇ óß ÛÇÍÈÓ óß ÛÁÝÈ óÆ ɔÍHÏ óÆ ÓÍß óß ÛÆÇÇHÏÇ óÆ ÇÍÊÀÇÓ ÁÇÀÇÇnÇ

223 Sahih. Şafiî, Sunen (5832) Muslim (503)
224 Sahih. Şafii, Sunen (4237) Muslim (504) Buhari (493)
225 Zayıf. Şafii, Sunen (4159) isnadında Said b. Salim vardır.

207- (111) Rifa'a b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Biriniz namaza kalktığı zaman Allah'ın emrettiği şekilde abdest alsın, sonra tekbir getirsin. Eğer ezberinde Kur'ân'dan bir şey varsa onu okusun. Eğer Kur'ân'dan ezberinde bir şey yoksa Allah'a hamd etsin ve tekbir alsın. Sonra rükuda azaları yerleşinceye kadar rüku etsin. Sonra rükudan kalksın ve azaları yerleşinceye kadar kıyamda kalsın. Sonra secde etsin, azaları yerleşinceye kadar secdede kalsın. Sonra başını kaldırıp, azaları yerleşinceye kadar otursun. Kim bundan eksik yaparsa muhakkak ki namazından eksiltmiş olur."**[226]

226 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4765) isnadında İbrahim b. Muhammed me - ruktür. Şahidi: Ebu Davud (857-861) Tirmizi (302) Ahmed (4/340) Hakim (1/243)

ÕçÝè ÌÊéÍ ŘĦźó äæÊş ÛõÀŢŞ åÉnäş ÕɜzõÓ ¢Ò¤ş ÛÕĘ¢õÓ ²Ýɜ ÕĘ¢gäó ÛåzDzĘÊöä ¢Ò¤Í ğÆDzè äæÍ ÛÀŢÝÔÀÀą ²ó ÿÀŢĦöä ƷÛZÀĚ ²¤g ÕèÊó ƷźäŞ gÆDzèş ¢ĦõÓ ǒõ Ýí ÕÊé ƷźÒä Ìí Û?ÀÊĘöä ŏØÁĺ ²Ýɜ ÈÝDzÀĺ ŘĦźó äæÍ ¬¢ÊŢÛĚ ²¤g

208- (112) Rifa'a b. Rafi radıyallahu anh'den: "Bir adam geldi ve mescidde, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yakınında namaz kıldı. Sonra gelip Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e selam verdi. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Namazını tekrar et, zira sen namaz kılmış olmadın"** buyurdu. Adam kalktı, aynı şekilde namaz kıldı. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Namazını tekrar kıl, zira namaz kılmış olmadın"** buyurdu. Adam dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Bana öğret, nasıl namaz kılayım?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kıbleye yöneldiğin zaman tekbir al, sonra Ummu'l-Kur'ân'ı (Fatiha suresini) ve Allah'ın dilediği kadar Kur'ân'dan bir sure oku. Rüku ettiğin zaman ellerini dizlerine koy ve rükû'unda azaların iyice yerleşsin. Sırtını düz tut. Rükudan kalktığında dik bir şekilde kıyamda dur, başını kaldır, tâ ki kemikler eklemlerine yerleşsin. Secde ettiğin zaman azaların yerleşsin. Secdeden kalktığında sol baldırın üzerine otur. Sonra bütün rekat ve secdelerinde azaların yerleşinceye kadar böyle yap."**[227]

Ċ!ä ózèó ŘĊó¼ :óÁę ĈĒĈ ¢Ɜ ÛĮÊiè ¢Ɜ ÛƁÀĿÂiä ¢Ɜ Ûɟ¿ÆÀè ÀĊÀĊnĈ åäø äæÊş ÛĈĘÔÁą Ƀ₳ÀHu ²¤g ĈÁĒA Ƶźó ğ¥Q¤ä Ć©©źä äæÊ ĮÈèş ĈĒVɜ Ċ!ä ²¤Ò ¬¢ĘĊÆDzĘÊöä ¢Ò¤ Ƶź¿À ¤ş ÛƵźÀ Àą ÆĦĊş ÛƵõÀ ɟĈ

209- (113) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i namaza başladığında, rüku etmek istediğinde ve rükudan doğrulduğunda ellerini omuzları hizasına kadar kaldırırken gördüm. İki secde arasında kaldırmadı."[228]

---

227 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4768) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. Ebu Hureyre radıyallahu anh'den şahidi: Buhari (793) Muslim (397)

228 Sahih. Şafii, Sunen (2945)

**Ķ :óÇ ¡ ÷Ê ÷ ÷ ÷

ﻉﻮﻏ ﺔﻠﻴﻟ ﺐﻳﺰﻟ ﻎﻳﻮﺑﺍ ﺎﻴﻔﻳﺍ ﺍﻴﻛ ﻱﺃﻮﻫ ﺃﺗﺯ ﻢﻳﺍ ﻱﻮ ﺐﻴﺃ ﻢﺯ ﻮﻜﻴﻠﻧ ﺃﻴﺃﺮﻧﻮ
ﻜﻴﻮﻛ ﺃﺗﺮﻬﻳﻮ ﺗﺯﻮﺃﺍ ﻢﻫ ﺐﻳﻮ ﺍﻴﻛ ﺔﻴﻃﻮﻧ

213- (872/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma namaz başladığında ellerini omuzlarına kadar kaldırırdı. Rükudan kalktığında da aynı şekilde kaldırırdı.[232]

ﻮﺑﺍﻉ ﻮﻫﻴﻎ :ﻮﺯﻴﻧ ﻮﻛﻮ ﮎﻜﻬﺗﻪ :ﻮﺃﻴ ﺇﻴﻠﻴﻛ ﻢﻳ ﻊﻮﺃﺯ ﻢﺯ ﻮﺟﺃﺍﻪ ﺃﻴﺃﺮﻧﻮ
ﺐﻳﺃﺍ ﻎﻳﻮﺑﺍ ﻐﻴﻴﻳﺍ ﺍﻴﻛ ﻊﻳﻪﺵ ﻴﻠﻳﺯ ﺹ ﺍ ﺭﻳﻮ ﺹ ﺍ ﻮﺯﻪﻴ ﮎﻜﻬﻴ ﻉ :ﻮﺃﻴ ﺍﻥﺯﻎ ﻢﻳ
ﻮﻉ ﻊﻳﻪﻴﻮ ﻊﻴ :ﻮﻫﻮﺑﺍ ﻮﺃﻴ .ﻴﻪﻮﻴ ﺐﻳﺃﺍ ﺃﻴﺇﻬﻳﺵ ﻮﺒﻮﻴ ﺍﻴﻛ ﻴﻠﻴﻛﻮﻧ ﻎﻳﻮﺑﺍ
ﻉ ﻪﻴﺍﺃﺍﻪ ﻮﻉ ﻊﻳﻪﻧﻮﺃﻉ ﻊﻳﻪﻳﺯﻬﺃﻉ ﻪﻳﻊﻮﺃﻉ ﻩﻴﻊﻴﻮﻫ

214- (681) Vail b. Hucr radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi vesellem'inamazabaşladığında,rükuettiğindevebaşınırükudankaldırdığında ellerini omuzlarına kadar kaldırırken gördüm." Vail radıyallahu anh dedi ki: "Sonra kış vakti onlara geldiğimde onların bornozları içinde ellerini kaldırdıklarını gördüm."[233]

ﻢﺯ ﻮﺯﻳﻮ ﻮﻛﻮ ﻢﻳ ﻢﻴﻎﺃﺍ ﻪﻴﺯ ﻢﺯ ﻮﺍﻴﺃﺍ ﻮﻛﻮ ﻢﻳ ﻬﻠﺃ ﻢﺯ ﻮﺟﺃﺍﻪ ﺃﻴﺃﺮﻧﻮ
ﻊﻳﻪﻴ ﺔﻠﻴﻟ ﺐﻳﺃﺍ ﺯﻳﻮ ﺐﻳﺃﺍ ﻮﺯﻪﻴ ﮎﻜﻬ﻽ :ﻮﺃﻴ ﻴﻠﺯ ﺐﻳﺃﺍ ﻫﺮﻮ ﺓﺍﺃﺯ ﻢﻳ ﻮﺍﺃﺍﻪ
ﻴﻪﻳﻴﻬﻪﻴ ﻬﻠﻬﻳ ﻬﻴﺯﻮﻬﺍ ﮎﻜﻬﻬﻴ ﻊﻳﻪﻴ ﻊﻠ :ﻮﺟﺃﺍﻪ ﻮﺃﻴ ¬ﺔﻠﻴﻟ ﺐﻳﺰﻟ ﻎﻳﻮﺑﺍ ﻐﻴﻴﻳﺍ ﺍﻴﻛ
ﺍﻮﻮﻬ :ﻮﺟﺃﺍﻪ ﻮﺃﻴ .¬ﻴﺯﻮﻬﻮ ﻊﻳﻪﻴ ﮎﻜﻠﻳﻴ ﻮﺓﺯﻳﻮ ﺭ ﻊ﻽ :ﻪﻴﻊ ﺓﺍﻪﺵ ﺃﻳﻪ ﻭ ﻬﻳﻮ
ﻮﺃﻴ .ﺓﺯﻳﻮ ﺭ ﻊﻠ :ﻪﻴﻊ ﻬﻠﺃﺵ ﺍﻮﻮﻬ ﻴﻴﻬﻳﻮ ﻬﻳﻳﻪ ﻴﻴﻳﻪﻴﻪ ﻊﻠ ﻮﻴﻴﻬﻳﻮ ﻬﻠﺃ ﮎﻜﻬﻴ
ﻮﻠﻬﻳﻮﺍ ﺍﻮﻬ ﻮﻉ ﻬﻠﺃ ﻮﻛﻮ ﻢﻳ ﺟﻮﻳﻮ ﻢﻳ ﺯﻮ ﻢﺟﺃﺍﻪ ﺃﻴﺇﻬﻳﺵ :ﻴﺯﻮ ﺓﺍ ﻫﺮﻮ ﻪﻴﻊﺃﻮ
ﺵﺃﻴﻮﺍﻪ ﻬﻠﺃ ?ﻳﺃ ﻢﺟﺃﺍﻪ ﻮﻮﺃ ﻊﻠﺵ ﻮﻴﻴﻮﻳﻴﻊ ﻳﻪﻪﻳﺍ 8ﻳﺃﻮﺍ ﺍﻮﻬ ﻮﻮﻴ ﻴﻴﻮﻫ :ﻮﺯﻮﻴﺵ

232 Sahih. Şafii, Sunen (3227)
233 Hasen. Şafii, Sunen (3239)

Õĥóõ

215- (682) Bera b. Azib radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i namaza başlarken ellerini kaldırırken gördüm."[234]

Sufyan dedi ki: "Sonra Kufe'ye geldim ve (hadisin ravisi) Yezid'in bu hadise "sonra bir daha kaldırmadı" ziyadesini eklediğini işittim. Zannederim ona bunu telkin ettiler."[235]

Sufyan dedi ki: "Yezid'in bu şekilde rivayet ettiğini işittim. Bunu rivayet ettikten sonra Yezid, "Sonra bir daha ellerini kaldırmadı" kısmını ekledi."[236]

Şafii dedi ki: Sufyan, Yezid'in bu hadiste hata ettiği görüşünde idi ve şöyle diyordu: "Ona bu şekilde tahrif ederek telkinde bulundular ve sonra bu telkini kabul ederek rivayet etmeye başladı." Sufyan Yezid'in ezberini sağlam görmezdi."[237]

ϕβ Ûǰ(ÀDZ ϕ¢ä ϕβ ÛÄţŁÀĮϕş ÛÆĮĐzţ¢ä Æ¢ßş ÛÆĜÀn ϕ¢ ĻÛÊŋ ÀϕÀ¢ńĜ Û3Ê¿äϕ UĜĜ ϕ¢ Ĝ!ä ÆŁ¢ß ϕβ ÛǰÀßǰĠä ϕβ ÛÕŘÁϕä ϕ¢ Ĝ!ä Æ¢ß ϕβ ÛĞ¢Õß ϕ¢ ɔèzŋ óÁę ÛĻÏèş ĜŒß ĜÍä ɔƖò Ĝ!ä ózèϕ jĜ Û¢ĮĮß Ĝ!ä ŲŘϕ ÆĜÀù UĜĜ ϕ¢ ŲÛß ϕβ ŘŢŒş¼ :óÁę ĝŸÛ¢ä Ĝ¢¢ϕä äæĜ jÀõ :ĻŢÂĥ ĜÀĮą óÁęş ÛĜÆ¢¢ä äæĜ jÀõ :ĻŢŘĥ UĤŸò jĜ Ûĸõ̃ÀÎţ¢ä ϕĥ ÀϕĜ Ànş ÀÀĤĝ ô ϕĠǰäş ğäzţÊ¢ä ÀÛĮ ƁØĜ ŲŢŒş .¬ğÀĥ¿ Õĝϕ̃ş Û¢ĜĜ ÕnÀÌ ŕ ÛĸţĜÁĤ¢ä ãϕ Ĝ¿ ŲÁţnş ƁÀ¢Hnş ÙÔÊ¢ş ÀϕĜş¼ :ĻŁÆĝĜ óÁę jzÒ¢ jĜ ŘÒÒÌş .¬ĸţÛÊţ¢ä óşĜ ÀϕĜş¼ :ĻŁÄǰõĜ óÁę ŘĜĜ ÛõÆţHĜş Õ¢ÀH¢è ÛŘĜĜ ŕĜ ¢ĜĜ ŕ ÕÛţ¢ä ŘĜĜ ĻŢŲ¢ä .ĸţÛÊţ¢ä ϕĥ ŕ ÛÁĤŁŒZ UĜzţŕ UĜ ÀÂąÆ ÛUÇ¢ÓĜ ĶźÀ¢ãş ÛUÊÁĜ ŘţŲş ÛõÆĝß ÀϕĜş Uãϕ ÛŘĜĜ ŕĜ ÀŢÊĝĵ ƁÆŢ ŕ ÛâŸńĵä ϕÊĝĵ UĜÊŁäş ÛŘĜĜ ŕĜ ãzţØ¢ä ÀÂ8

234 Zayıf. Şafii, Sunen (3263) Yezid b. Ebi Ziyad el-Haşimi zayıftır, metni münkerdir. Ebu Davud (749)
235 Şafii, Sunen (3263)
236 Şafii, Sunen (3264)
237 Şafii, Sunen (3265)

ÀÉÁöäş ÛÕıÁÉĦèş Õçğó ÛĶçÛ ĦĆ ÌźÌçè Ưȝ 8ÀÔı ŧć ÛÌźÌçè Ưȝ 8Àòäş ĦĆ Õıĥ ÌÐźÀı ŧć ÛÕçğóş Õê Àçİ ÛĶıÁÉŁ ơı ĐÉŤţöäş ÛÕçğó È ğó ĄÎöäş ÛõÉĝê ¬Õçğó ā źğóş õÀÂ8ǫèİ ÛĶçğóÀĦğóş Ķõǫ́ÀǵĶ ÛÕçğó

216- (114) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem – ravilerden birisi "namaza başladığında" dedi, diğeri "namaz için iftitah tekbiri aldığında" dedi – şöyle derdi: **"Yüzümü hak dîne meylederek, göklerle yeri yaratana çevirdim. Ben müşriklerden değilim. Şüphesiz ki benim namazım, ibâdetlerim, hayâtım ve ölümüm âlemlerin rabbi olan Allah'a âittir. Onun hiç bir ortağı yoktur. Ben, bununla emrolundum"** Çoğunluk: **"ve ben Müslümanlardanım"** kısmını ekledi. Onlardan birinin şunu deyip demediğinde şekke düştüm: **"Ben müslümanlardanım. Allah'ım! Melik ancak sensin! Senden başka ibadete layık bir ilâh yoktur. Sen, benim Rabbimsin. Ben de senin kulun! Nefsime zulmettim. Günâhımı da îtirâf eyledim. Binâenaleyh bütün günahlarımı bana bağışla! Çünkü günahları senden başka affedecek yoktur. Beni ahlâkın en güzeline hidâyet buyur! Onun en güzeline senden başka hidâyet eyleyecek yoktur. Kötü ahlâkı benden def eyle! Onu senden başka benden def edecek yoktur. Senin emrine tekrar tekrar icabet eder; dînine tekrar tekrar tâbi' olurum! Bütün hayırlar senin elindedir. Şerr sana âit değildir. Varlığım seninledir; sonu da sana müntehidir. Mübareksin, yücesin senden mağfiret diler; sana tevbe eylerim!"**[238]

ơȝ ÛğÀÐź ơıä ơȝ ÛÂÀÂĦöä Æçȝ ơı ÆÐźţöä Æçȝş ÛÆÔÀǹ ơı ĮÛÊą ÀǫÀçǹÛ Æçȝ ơȝ ÛžÀȝğ́ä ơţǥÀöä Æçȝ ơȝ ÛÕŘÁöä ơı Ć!ä Æçȝ ơȝ ÛǴçÕȝ ơı ɔȅźą Ć!ä ɔıǒ Ć!ä óźȅé́ǿ ğÛ ÛĆÁȝ Ć!ä Çŕǿ Æ ÛĆÛ ơı Çŕȝ ơȝ ÛȝźǿĆÛ ơı Ć!ä Ćǫǫźä äæÛ ğÀõ :ÀǹéÁä óÀéş ÛǵŸǪöä ÛÆǫǫää äæÛ ğÀõ :ÀţŁÆǵÛ óÀé ÛĮŸȅş ĆÇŸȝ ơĥ ÀǫÛ Àış ÀÆÂǵ ô ǿğğäş ğźţŁÊöä ÀÛź BØÛ ÇŤŸźş ŘŤŸźĽ :óÀé ǵŸǪöä Õ∧Àî ŧć ÛſktöĦǫöä ā ǿ Ć!Ć ÛĶÌţış ÛBÌǫĦış ÛUÔÊţş ÛUĶŸò ğÛ ÛſkõÀÎţöä

238 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2982, 2983) isnadında Muslim b. Halid ez-Zencî vardır. Şahidini: Buhari (735) Muslim (390)

ÀçÛş¼ :Àãĥ¢ä óÀé§ş Û¬ƙtٍÊţäó ósÛ ÀçÛş¼ :Àţţ¢ǵÛ óÀé Û¬ğÀĥÛ ÕĥÓÛş Ûçó Ûİä ļÊê} ļó ãzĦÜóÀê ýŬÀÓäĈÀÓ ļó :¢ÁȝĈİä ÿŕó ÿĦźÀÎöä óÀé ¬ƙtٍÊţäó ϕĥ Ûç¢ÁŸĥ ϕĥ óz̈ş ¬ƙĥŬ¼ :óÀé ÀŦŸȝ ɔĸÛ ãæúź .[Č :ĞĦÁÀÓä] {ļĞĝÀöä ôţǵÀöä ĝğöäÀÔôÀê ÀŦDz ýÀĭ ãæÛ ¢Ÿĥ ϕĥ ȝţÊ¢ ɔąg ¢ĸzò ȝźÀç ÀąÀĥ ýÀĭ ýÛ

217- (114/1) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem – ravilerden birisi "namaza başladığında" dedi, diğeri "namaz için iftitah tekbiri aldığında" dedi – şöyle derdi: **"Yüzümü hak dîne meylederek, göklerle yeri yaratana çevirdim. Ben müşriklerden değilim. Şüphesiz ki benim namazım, ibâdetlerim, hayâtım ve ölümüm âlemlerin rabbi olan Allah'a âittir. Onun hiç bir ortağı yoktur. Ben, bununla emrolundum"** Ravilerden biri: "ve ben Müslümanların ilkiyim" dedi. Diğeri: **"ve ben Müslümanlardanım"** dedi.[239]

Şafii dedi ki: "Sonra Kur'ân'ı eûzu ile beraber okur, sonra "bismillahirrahmanirrahim" (Fatiha 1) okurdu. Bitirince "âmîn" der, arkasındakiler de bunu söylerdi. İmam olduğu zaman sesli okuduğunda, arkasındakilerin işiteceği şekilde sesini yükseltirdi."

ÛÇĜÀò Ûĝ ϕę ĜĜÀò ϕȝ ÛýÀţŭȝ ϕę ĜĦĒĝó ϕȝ ÛÁţĿĦą ϕę ĻĒÊäÀÇÛ ÀϕÇèĥÛ Õĥ ézĦϕ ÀąÛ Àæáø¼ :¢ĸzò ÀĦźäó â¤ÀöäĬ ÿúÛ zţş ¢ÁȝĈİä ÿŕó ĝÇÀÀţ ÀçÛ ȝţè ¢ąÛ ¬ýÛÀÇÓöä ÿĬ ϕĥ ĥÀź ãæÛş ĜézϕÓţöä Ug ĻĒÛźÀöä ýÀÛţÎöä ϕĥ

218- (115) Ebu Hureyre radıyallahu anh, insanlara imamlık ederken sesini yükselterek: "Rabbimiz! Kovulmuş şeytandan sana sığınırız" derdi. Bunu farz namazda ummu'l-Kur'ân'ı (Fatiha'yı) bitirdiği zaman yapardı."[240]

ýÀĭ :óÀé ¢ÁȝĈİä ÿŕó È¢Û ϕȝ ÛĝĺÀçę ϕȝ Ûãźą ϕȝ ÛýÀţÁè ÀϕÇèĥÛ ÁţĿĦöä} øĥ ĝöäÀÔöä ýźĦÛϕÁ ýÀţŭȝş Àţȝş ÀÓę źÛş ĻĬèş ĜĬŸȝ ĈİäɔĬÒ ÿĜöä

239 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2982, 2983) isnadında Muslim b. Halid ez-Zencî vardır. Şahidini: Buhari (735) Muslim (390, 771)

240 Zayıf. Şafii, Sunen (3011) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

[č :ĞĦÙĸÅÅõä] {ĸkŧõÅĦõä ą̄ø ĉ!Ĉ

219- (118) Enes radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr, Ömer ve Osman radıyallahu anhum kıraate "Elhamdulillahi rabbi'l-âlemîn" (Fatiha 2) ile başlarlardı."[241]

ŲÎřø ģÀÅÀŁ ÅĉĈ ĵĈ ÛĈĦĈżøïä ɔĉżŋ ĆĜÅò ŲĈĆģ ÛÉŧĦŲŋ ĉŧ ĿĒäÀĉĈ ÅĉÀĉńĈ
[Č :ĞĦÙĸÅÅõä] {ĿĒĝĈÀõä ĉŧģÀõä ĉ!ä Ŀ[Ê} ā ģŸĈõä ĆĈĈÅŋ ĵÅõ ĉŋɜ ĉ!ä

220- (120) Ebu Hureyre radıyallahu anh namaza "Bismillahirrahmanirrahim" (Fatiha 1) ile başlardı.[242]

ŲÎřø ģÀÅÀŁ ŲĈĈ ĉɜ ÛĈĒĈĈ ĉɜ ÛĉŧģÀõä ÉĈɜ ĉŧ ĉŸĦõä ĉɜ Ûĵ ÅĒÀĉ ÅĉÀĉńĈ
ĵĈĈ ÅĿĿŻ ÛÀÖŋ Ŀĉ ģŸÒ ØĈ¼ :óÅĉ ĿĿĉş ĈĿĿɜ ĉ!ä ɔŧÒ ĉ!ä óɀĉĕø ĵĈ ÛĈŋɜ ĉ!ä
¬ĵäŋĈĥ ŲĿĿŻ ÛĵäŋĈĥ ŲĿĿŻ ā ÅĉÔĈõä

221- (117) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İçinde ummu'l-kitab'ın (Fatiha suresinin) okunmadığı her namaz eksiktir, eksiktir!"**[243]

ĸĥÅĜõä ĉŧ ģĝÅĈɜ ĉɜ ÛƁĒÀõä ĉŧ ĝɀŧĦŲŋ ĉɜ ÛĿBÀŁÂõä ĉɜ Ûĵ ÅĒÀĉ ÅĉÀĉńĈ
ÛÀÖŋ Ŀĉ ĉŧĈ ģŸÒ ŧ¼ :óÅĉ ĿĿĉş ĈĿĿɜ ĉ!ä ɔŧÒ ĉ!ä óɀĉĕø ĵÛ ÛĈŋɜ ĉ!ä ŲÎřø
¬ ā ÅĉÔĈõä ĜĦÙĸÅÅĝ ÅĿĿŻ

241 Sahih. Şafii, Sunen (3119)
242 Zayıf. Şafii Sunen (3082) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.
243 Sahih. Şafii, Sunen (3022)
244 Sahih. Şafii, Sunen (3019) Muslim (394)

:ÀÅÇÐZ ÐÞ ÆÉÊÈ ÐÞ ÛUÇÊ UÇÀÇÈÛ :ÓÀÉ ğÅÀÐZ ÐÞä ÐÞ ÛÆÉÐÐzÅÐä ÆÇÞ ÀÇÅÇÈÛ
ÇÊÉ :ÓÀÉ .[ēĒ:ÀÐzHÐä] {ÅÉÈÅÐä ğÜÀÇÐÐäş UÇÀÞÅÐä ÇÐÅ ÀÅÇÈ ÕÆÇÐÞÜ ÆÇÐÐş} ķ
ÅÊê} :ÓÀÉ Åİ ÛÀÅÅÐÐn ?ÇÞ ÀÅÇÐZ ÇÞ ÆÉÊÈ ÞÐÞ ÀÉÛÀÉş :UÊÛ ÓÀÉ .ğÜÀÇÐÐä ÞÛ
ÐÞä ?ÐÞ ÀÅÛÀÉ :ÆÉÊÈ ÓÀÉ .ĞĒÊÀÉÊÖä ĞÇÉä [Č :ĞĦÚĶÀÀÐä] {ÅÉĝÀÖä ÐÅÇĝÀÖä Ċİä
ĞÇÉä [Č :ĞĦÚĶÀÀÐä] {ÅÉĝÀÖä ÐÅÇĝÀÖä Ċİä ÅÊê} :ÓÀÉ Åİ .ÕÐÞ ÀÅÛÀÉ ÀÅÐ âÀÇÞ
ķ ÅÓÞÉ ÆĝĞ ÀÅÐZÀnÛ ÀÅÞ ÛÅÓÐ ÀÉÀÀnÓÞ :âÀÇÞ ÐÞä ÓÀÉ .ĞĒÊÀÉÊÖä

222- (119) İbn Cureyc, babasından rivayet ediyor: Said b. Cubeyr: **"And olsun ki, sana daima tekrarlanan yedi ayeti ve Kur'ân-ı Azim'i verdik"** (Hicr 87) ayetinde geçen tekrarlanan yedi ayet hakkında dedi ki: "Ummu'l-Kur'ân (Fatiha suresi)dir." Babam dedi ki: "Said b. Cubeyr bana onu bitirene kadar okudu. Sonra "Bismillahirrahmanirrahim" (Fatiha 1) yedi ayettir" dedi. Said dedi ki: "Bunu sana okuduğum gibi İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya da okudum. Sonra "Bismillahirrahmanirrahim" (Fatiha 1) yedi ayettir" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu sizin için saklandı, sizden önce kimseye çıkarılmadı."[245]

ÛÅÖn ÐÞ ğİÞÞ ÐÞ Ċİä ÆÇÞ UÇÀÇÈÛ ÛğÜÀÇÐZ ÐÞä ÐÞ ÛÆÉÐÐzÅÐä ÆÇÞ ÀÇÅÇÈÛ
?ÐÖ :ÓÀÉ ÉÀÞ Ċİä ÞÎÝó ÕĞÀÞ ÐÞ ÈÉÛ ğÛ ÛÇÀÇÈÛ ÀÞ ÐÞ ÖÁg ÐÞ ÅÓÞ ÀÉÛ ğÛ
{ÅÉĝÀÖä ÐÅÇĝÀÖä Ċİä ÅÊê} :ÛÀÓÞ ÛĞÇäÀÓĞÀÊ ÀİÞ ÀİÐZ ğÝÖ ĠÀÉÉÞÀÊ ĠÇŞÀĦÞ
ÕÞ ?ÎÉ ?ÐÞ ÛÀÉÆĦÞ ÞÛÐä ĞǾzÊÝĞ ÀİÊ ÛÀÓÀ ÅÖş ÛğÜÀÓÐä ğÝğ [Č :ĞĦÚĶÀÀÐä]
ƷÞê ÐÞ ĠäÅÁÓ ÅÖÈ ÀÞ .ğÝÔÖä ÕÞ ?ÎÉ ?ÐÞ BÞİ ĸğ ÀÇÓÞ ÅÖş ÛĞÇäÀÓÐä
ÀÞ ÝĶÉÊÓ ÞÛ ğÝÔÖä ĶÉÇÈÛ ÛĠÇŞĦÞ À :ğÀÓÞ ÔÕ ÐÞ ÐÀÐZİÞÞä ÐÞ ÕĠé
ÆĦÞ ÞÛÐä ĞǾzÊÝĞ [Č :ĞĦÚĶÀÀÐä] {ÅÉĝÀÖä ÐÅÇĝÀÖä Ċİä ÅÊê} :ÛÀÉ ÕĠé ÆĦÞ ?ÐÖ
äÆÐZÀÈ BÞİĸğ ÀÇÕş ğÜÀÓÐä ÞÛ

245 Hasen. Şafii, Sunen (3045, 3046)

223- (121) Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: "Muaviye radıyallahu anh Medine'de namaz kıldırdı ve onda kıraati sesli yaptı. Fatihada besmeleyi okudu, bu kıraatini bitirinceye kadar onunla beraber başka sure okumadı. Namazı bitirinceye kadar eğildiği zaman tekbir almadı. Selam verdiği zaman her yerden bunu işiten muhacirler ona seslendiler: "Ey Muaviye! Namazdan mı çaldın, yoksa unuttun mu?" Bunun üzerinde bundan sonra namaz kıldırdığında "Bismillahirrahmanirrahim" (Fatiha 1) ayetini ve Fatiha'dan sonra bir sureyi okudu, secdeye giderken de tekbir aldı."[246]

ÓĒĜİţȅ ȸȝ ÛĮĔȍȈ ȸȩ ȷİţȟȝ ȸȩ ȃ! ä ÆĒȝ ȸȝ ÛĮĔȅȩ ȸȩ ĮĒĜİÀÆȅ İȺÀĢȈ ĮÊ} ÛĄÓȺ ĮĒş ĮĔĦ ƨĬÔȿ ĞĄΛÉţöä ÿÉÉę ĞĄŞİĤĦ ȷÛ ÛĒĜÊÛ ȸȝ ÛĞȝİȿȍ ȸȩ ÆĒĜȝ ȸȩ ĞäĝÁİȿ Ûȝȿȍ äÆÛş ŘÀȺȈ äÆÛ ÀĢÓȺ ĮĒş Û[Č :ĞĦÛĸÀĜöä] {ĮĒĜĄöä ȸţĝĄöä ȃ! ä ȃ! ä ĮÊ} ȸÛ ÛÕĬŸȍ ĶȩÀȅ ÛĞĄŞİĤĦ Ɓ :ȹİÔĢȷäş ĮĬȅ ĸĝ ȷşĄŻİţöä ƨĬÔȿ ŸĶĦȿȍ äÆÛş ĶŘÀȺȈ äÆÛ ĸÛÓĢöä ȸÛş Û[Č :ĞĦÛĸÀĜöä] {ĮĒĜĄöä ȸţĝĄöä .ĞĒȝ äƶİȝ ƁØöä ÀŻĬĜ ÕĜé óİÓȿ ʔÀȺÛ ğŸȍ ĮĬĔ

224- (122) Ubeyd b. Rifâ'a'dan: "Muaviye radıyallahu anh Medine'ye geldi ve onlara "Bismillahirrahmanirrahim"i (Fatiha 1) okumadı. Eğilip kalktığında da tekbir almadı. Selam verdiği zaman muhacirler ve ensar ona seslenerek şöyle dediler: "Ey Muaviye! Namazından çaldın! Bismillahirrahmanirrahim (Fatiha 1) nerede? Eğilip kalktığında tekbirler nerede?" Onlara diğer bir namaz kıldırdığında: "İşte bu onu kınadıkları şeydir" dedi."[247]

ȸȩ ÓĒĜİţȅ ȸȝ ÛĮĔȍȈ ȸȩ ȷİţȟȝ ȸȩ ȃ! ä ÆĒȝ ȸȝ ÛĮĔȆȅ ȸȩ ʔĒĦÛ İȺÀĢȈ ŕĉ ĞİΛĦĤ ÓĒĤ şÛ ÛĜİÔȹȷäş ȸÀȺŻİţöäş ÛĞĄŞİĤĦ ȸȝ ÛĞĒĜÊÛ ȸȝ ÛĞȝİȿȍ ȸȩ ÆĒĜȝ ȸȩ ôşȷäĝ ĝİĄèȅą ȸĦ ŞÁĜÛ ĝİĄèȅą äØŁ ÆĒĜÛş ÛĢÁĞİÁĢ

225- (122/1) Ubeyd b. Rifâ'a, Muaviye radıyallahu anh'den benzerini ri-

246 Hasen. Şafii, Sunen (3086)

247 Zayıf. Şafii, Sunen (3087) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

vayet etti. Zannederim bu isnad, öncekinden daha iyi ezberlenmiştir.[248]

ﻭﺭﻭﻯ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻓﻲ ﺍﻟﺴﻨﻦ ﻓﻲ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﺠﻬﺮ ﻓﻲ ﺍﻟﻘﺮﺍﺀﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﻜﺘﻮﺑﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻴﻴﻨﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ [ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻢ] {ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻛﺎﻥ ﻳﻘﺮﺃ ﺑﺴﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺍﻟﺮﺣﻴﻢ ﻭﻳﻌﺪﻫﺎ ﺁﻳﺔ}

226- (123) İbn Ömer radıyallahu anhuma Fatiha okurken "Bismillahirrahmanirrahim"i ve ondan sonra bir sure okumayı terk etmezdi."[249]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﻗﺎﻝ ﺍﻹﻣﺎﻡ ﻏﻴﺮ ﺍﻟﻤﻐﻀﻮﺏ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻭﻻ ﺍﻟﻀﺎﻟﻴﻦ ﻓﻘﻮﻟﻮﺍ ﺁﻣﻴﻦ ﻓﺈﻥ ﻣﻦ ﻭﺍﻓﻖ ﻗﻮﻟﻪ ﻗﻮﻝ ﺍﻟﻤﻼﺋﻜﺔ ﻏﻔﺮ ﻟﻪ ﻣﺎ ﺗﻘﺪﻡ ﻣﻦ ﺫﻧﺒﻪ

227- (124/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz "âmîn" dediğinde semada melekler de amin derler. Biri diğerine tevafuk ederse geçmiş günahları bağışlanır."**[250]

ﻭﺑﻬﺬﺍ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺳﻤﻲ ﻣﻮﻟﻰ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺻﺎﻟﺢ ﺍﻟﺴﻤﺎﻥ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﻗﺎﻝ ﺍﻹﻣﺎﻡ ﻏﻴﺮ ﺍﻟﻤﻐﻀﻮﺏ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻭﻻ ﺍﻟﻀﺎﻟﻴﻦ [ﺍﻟﻔﺎﺗﺤﺔ ﺁﻳﺔ ٧] {ﻓﻘﻮﻟﻮﺍ ﺁﻣﻴﻦ ﻓﺈﻥ ﻣﻦ ﻭﺍﻓﻖ ﻗﻮﻟﻪ ﻗﻮﻝ ﺍﻟﻤﻼﺋﻜﺔ ﻏﻔﺮ ﻟﻪ ﻣﺎ ﺗﻘﺪﻡ ﻣﻦ ﺫﻧﺒﻪ

228- (124/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmam: "Gayri'l-magdûbi aleyhim vele'd-dâllîn" (Fatiha 7) dediği zaman siz de "âmîn" deyin. Zira kimin amin demesi, meleklerin amin demesine tevafuk ederse, geçmiş günahları**

248 Hasen. Şafii, Sunen (3088-89)
249 Hasen. Şafii, Sunen (3097) Abdurrazzak (2608)
250 Sahih. Şafii, Sunen (3156) Muslim (410)

bağışlanır."[251]

Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2/241

229- (124) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmam amin dediği zaman siz de amin deyiniz. Zira amin demesi, meleklerin amin demesine tevafuk eden kimsenin geçmiş günahları bağışlanır."**[252]

İbn Şihab dedi ki: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem: "Âmin" derdi.[253]

Ahmed b. Hanbel, Müsned, 2/241

... (799) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İmam "âmîn" dediği zaman siz de "âmîn" deyin. Zira kimin amin demesi meleklerin amin demesine tevafuk ederse geçmiş günahları bağışlanır."[254]

İbn Şihab dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Âmîn" derdi."[255]

---

251 Sahih. Şafii, Sunen (3155)
252 Sahih. Şafii, Sunen (3152) Muslim (410)
253 Şafii, Sunen (3153)
254 Sahih. Şafii, Sunen (3152)
255 Şafii, Sunen (3153)

ÛĞţĜĞĵä ƷţèĜ ĶĄõ :óÄę ğÄÛʒ ɸʒ ÛĵĄÀDZ ɸţä ɸʒ ÛÁĜÄĥ ɸţ ĻÊţ ÄǫĄĆĥĜ ĵĜ ɾǫǵ ÛĆķĤŬ :ĻŢÁŸĥ ɸǫ óƶĜǫş ÛĆķĤŬ :ĵƶƶƶĜǫ ĆÁĔĦţ ɸǫş ÀŸţÂÖä ɸţä ÀÕĆęş ĞĐƶŸĜ ÆĐĜÊţŸĜ

230- (170) Atâ şöyle dedi: “İmamları işitirdim. İbnu’z-Zubeyr ve ondan sonrakiler: “Âmîn” der, arkasındakiler de “âmîn” derlerdi. Hatta mescid inlerdi.[256]

ĞţĜĞĵä ƷţèĜ ĶĄõ :óÄę ğÄÛʒ ɸʒ ÛĵĄÀDZ ɸţä ɸʒ ÛÁĜÄĥ ɸţ ĻÊţ ÄǫĄĆĥĜ ĵĜ ɾǫǵ ÛĆķĤŬ :ĵƶƶƶĜǫ ĻŢÁŸĥ ɸǫş ÛĆķĤŬ :ĵƶƶƶĜǫ ĆÁĔĦţ ɸǫş ÀŸţÂÖä ɸţä ĞĐƶŸĜ ÆĐĜÊţŸĜ

231- (170/1) Atâ dedi ki: “İbnu’z-Zubeyr’in imamlarının ve ondan sonrakilerin “âmîn” dediğini ve arkalarındaki cemaatlerin de “âmîn” dediklerini işitirdim. Öyle ki bu sesle mescid inlerdi.”[257]

ĞţĻŢĜ ŬĜĜ ɸţ ãƶƶĜ ɸʒ ÛŲÂĞĵöä ÆĐĜƶţĜä ÊĆʒ ɸţ ãĻƶƶöä ÁĆʒ ÄǫĄĆĥĜ ĆĆĘĝĜ ÛÀÀĘÖä ŬĜ ĆÀÕǫ ÀţƷ ɸţä ĵÁõ :óÄę ÀţƷ ɸţä ɾǫƶǫ ÛƷĜÄǫ ɸʒ ÛŲĜÄǫÂĘÖä ĻÊĜ} :óÄę ÄŢŸŸƷ ɾǫĜ ÄţŸƶ ÛĵÙÀÕĜä ȳɸĜ ĆÀÕƶ ê ǿĞĵä ĶĜÂĜã äÁĜ ĞţǫĦĜä ŬĜ :óÄę {ĻĘĜÀÖä ɸţǵÀÖä Ĉ! ä ĻÊĜ} .{ĻĘĜÀÖä ɸţǵÀÖä Ĉ! ä ĻÊĜ} .{ĻĘĜÀÖä ɸţǵÀÖä Ĉ! ä :ĞÖÂÖÂÖä] {ĶĜÂĜã äÁĜ} :óÄÕƶ [Č :ĞÖÂÖÂÖä] { ê ǿĞĵä ĶĜÂĜã äÁĜ} :ĶŸÕƶ :óÄę [Č

232- (171) İbn Ömer radıyallahu anhuma’nın azatlısı Nafi’den: “İbn Ömer radıyallahu anhuma yolculukta - zannederim “Yatsı namazında” dedi – Ummu’l-Kur’ân (Fatiha) ile beraber Zilzal suresini okurdu. Fatiha’ya geldiği zaman **“Bismillahirrahmanirrahim, bismillahirrahmanirrahim, bis-**

256 Hasen. Şafiî, Sunen (3180)

257 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (3180) isnadında Muslim b. Halid zayıftır.

milllahirrahmanirrahim" derdi. Ben: "İza zulzileti'lardu suresi mi?" dedim. "İza zulzilet" dedi."[258]

**ﻩﺒﻫ ﻩﺪﻫﺍ ﻥﻤﻴﻟﺍ ﻥﺒﺍ ﻪﻠﻟﺍ ﺪﺒﻋ ﻥﺍ ﻪﻴﻠﻋ ﻞﻴﻟﺪﻟﺍ ﻡﺎﻗ ﻢﺛ

veya üç sure okurdu."[260]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﻫﺸﺎﻡ ﺑﻦ ﻋﺮﻭﺓ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﺃﻥ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮ ﺍﻟﺼﺪﻳﻖ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﺻﻠﻰ ﺑﻬﻢ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻓﻘﺮﺃ ﺑﺴﻮﺭﺗﻲ ﺍﻟﺒﻘﺮﺓ ﻓﻲ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ

235- (816) Urve rahimehullah'tan: "Ebu Bekr es-Sıddık radıyallahu anh sabah namazında her iki rekatte Bakara suresinden okuyarak namazı kıldırdı."[261]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﻫﺸﺎﻡ ﺑﻦ ﻋﺮﻭﺓ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺎﻣﺮ ﺑﻦ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﻗﺎﻝ ﺻﻠﻴﻨﺎ ﺧﻠﻒ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻓﻘﺮﺃ ﻳﻮﺳﻒ ﻭﺍﻟﺤﺞ ﻗﻠﺖ ﺃﻛﺎﻥ ﻳﻘﺮﺃ ﺑﻬﻤﺎ ﺣﻴﻦ ﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ

236- (817) Abdullah b. Amir b. Rebia'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'In arkasında sabah namazını kıldık. Yusuf suresini ve Hac suresini okudu. Okuyuşu ağır idi. Dedim ki: "Vallahi o zaman ancak fecir doğarken namaza duruyordu." O da "Evet" dedi.[262]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﻟﻔﺮﺍﻓﺼﺔ ﺑﻦ ﺃﺳﻌﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺮﺯﺑﺎﻥ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺑﻨﻲ ﺣﻨﻴﻔﺔ ﻗﺎﻝ ﺻﻠﻴﺖ ﺧﻠﻒ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻓﻘﺮﺃ ﺳﻮﺭﺓ ﻳﻮﺳﻒ ﻭﺳﻮﺭﺓ ﺍﻟﺤﺞ ﻗﻠﺖ ﺃﻛﺎﻥ ﻳﻘﺮﺃ ﺑﻬﻤﺎ ﺣﻴﻦ ﻳﺼﻠﻲ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ

237- (818) el-Furafisa b. Umeyr el-Hanefî'den: "Yusuf suresini ancak Osman b. Affan radıyallahu anh'ın sabah namazında çokça okuması sebebiyle ezberledim."[263]

---

260 Sahih. Şafii, Sunen (3189)

261 Zayıf. Şafii, Sunen (4806) isnadı kopuktur. Urve, Ebu Bekr radıyallahu anh'e yetişmemiştir. Osman radıyallahu anh'ın halifeliği yıllarında doğmuştur.

262 Sahih. Şafii, Sunen (4808)

263 Sahih. Şafii, Sunen (4810) Malik (1/82)

ﻭﻱ ﻍﻕﻗﻮﻣﺓ ﻭﻱ ﻁﻜﻠﻖ ﻧﻸﻫ ﻕﻕﻖ ﻭﻜﻟﺗﻳ ﻫﻕ ﻁ! ﺓ ﻋﻕﻳ ﻫﻳ ﻭﻳﻋﻸﻖ ﻫﻳ ﻭﻩﻮﻸﻕ ﻫﻳ

ﻙ ﻏﻫﺯﻋﻕ ﻁﻬﻫﻫ ﻗﻫ ﻭﻱ ﻕﻗﻟﻕﺗﻣﺓ ﻫﻕ ﻫﺻﻧﻣﺓ ﻫﺯﻋﻣﺓ ﻟﻗﻬﻫ ﻟﻟﻋﻣﺓ

238- (818/1) Bize Malik, Nafi'den haber verdi. İbn Ömer radıyallahu anhuma seferde sabah namazında her rekatte mufassal surelerden bir sure okurdu."[264]

ﺭﻟﻫ ﻧﻁﻣﺓ ﻛﻬﻗﻫ ¼ :ﻫﻟﻍ ﻁﻧﻳ ﻫﻳ ﻭﻁﻍﻬﻳ ﻫﻕ ﻏﻟﻣﻏ ﻫﻳ ﻫﻳ ﻭﻁﻍﻍﻳ ﻫﻕ ﻟﻗﻟﻕﻫ

:ﻍﻕﻳ ﻁ! ﺓ ﻧﻗﻫ ﻧﻬﻍﻟﻗﻗﻗ

.ʒõÀ¿ 8ØHó¿ ĞŸĦè ĻĬèş ĈŒŸʒ ć!ä ɔɪÌò ŲĈĢöä ĝØńˆ ɔÊŁŞ ÀõĉŞ ş˘ ĵşǿÅĿş
ĶÕĉé ĄÎÅg ÆĞÅĘöä ǿę ć!ä ÉĞʒş :óÅĘ

241- (601) Abdullah b. Es-Saib radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bize Mekke'de sabah namazı kıldırdı, Mu'minin suresi ile başladı, Musa ve Harun'dan veya İsa'dan bahseden ayete gelince Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i öksürük tuttu ve hemen rüku etti." Abdullah b. Es-Saib de bu namazda hazır bulunuyordu."[267]

Ûąİģʒ ǿęä ǿʒ ÛćİäÉĞʒ ǿę ć!ä ÉĞĞʒ ǿʒ ÛąİTÎ ǿęä ǿʒ ÛŌĉİą ÅǿĄĞńˆ
ÛŲŧé İą¼ :ĶĉİÖć ÅžÀʒ ĝŸÈÀŧöäş ĈÀÖ¹ ĊǾĤŧè Ûǫǿİ¼öä ĶĄé ÒŘĄöä ÿˆ ǿʒ
ć!ä ɔɪÌò ć!ä óɀĘǿ ĶĤŧè İą ĄĥĊé İŦą˘ ÛĝǿɀĘöä ĈØĿ ÕĹǫäÀÖé ŲĈĄõé ÆÖĉ
¬ãÀßŧöä Ųˬ İŦé ĈÀÖ¹ ĻĬèş ĈŒŸʒ

242- (813) İbn Abbas radıyallahu anhuma, Ummu'l-Fadl bt. El-Haris radıyallahu anha'dan rivayet ediyor: "O, (İbn Abbas'ın) Mürselat suresini okuduğunu işitmiş ve demiş ki: "Ey oğlum! Bu okuduğun sure bana şunu hatırlattı: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in akşam namazında en son okuduğunu işittiğim sure bu idi."[268]

Ęą˘ ÛĈŒĉ ǿʒ ÛĻĤÛą ǿę ÀĘĞDZ ǿę ÉŧĿUą ǿʒ ÛąİTÎ ǿęä ǿʒ ÛŌĉİą ÅǿĄĞńˆ
¬ãÀßŧöä Ųˬ ǿɀÛöÅé ÛÀę ĻĬèş ĈŒŸʒ ć!ä ɔɪÌò ć!ä óɀĘǿ ĶĤŧè¼ :óÅĘ

243- (812) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in akşam namazında Tur suresini okuduğunu işittim."[269]

267 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4804) Muslim (455)
268 Sahih. Şafii, Sunen (4828) Buhari (763) Muslim (462)
269 Sahih. Şafii, Sunen (4827) Buhari (865)

:óÁÉ ¢Á¨ ¢Ä ¥ÎÉ¥ ôÇÊÆÔÄ ô¢ ¥ÔÉ¨ ô¨ ÛÃÁÇÎ ô¢Ä ô¨ ÛÕÔÁÇ ÁÇÀ¢ÁÔ ÕÔÍ ÏÓÄÃ ÁÇÉ ÛÃÉÓÉ§ ÑÁÁÞ ÁÇÌÕ ÀÇÓÁ ÇÈÉ§ ¢Ä ɔÌÒ ¢Ä óɔÈÉ¥ ÇÁÕ ¢Ä ¥ÔÓ ɔÍÉ¥ ¢ÏÝÒ

244- (125) Ali b. el-Huseyn radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem her eğiliş ve kalkışta tekbir alırdı. Allah ile karşılaşıncaya kadar namazı bu şekilde devam etti."[270]

¢Á¨ ¢Ä ¥ÎÉ¥ ¢ÀÁÀÇ ÁÉÓ ÇÓ ÛÓÇÌÈ ÜÉÓ ô¨ ÛÃÁÇÎ ô¢Ä ô¨ ÛÕÔÁÇ ÁÇÀ¢ÁÔ ÇÓÇÌÍ ÜÔ ¢Ä§ :óÁÉ 8ÀÔ¢Ä ÄÉÉÍ ÛÃÉÓÉ§ ÑÁÁÞ ÁÇÌÕ ÀÇÓÉÍ ÇÎÉ ÜÍÔÇ ÇÁÕ ô¨ ÃÉÀÄ ÊÁÄ§ÀÉ ÕÁÉ¢Ó ÖÏÁÍÉÓ ÁÉÇ ô¢ ÇÎÉ§ ÇÈÉ§ ¢Ä ɔÌÒ ¢Ä óɔÈÉ ¢ÝÒ ÇÌÃ ¢Ä ¥ÎÉ¥ ÜÎÊÁÎÄ ô¨ ÜÛÍÇÁÄ

245- (126) Ebu Seleme'den: Ebu Hureyre radıyallahu anh onlara namaz kıldırdı, her eğiliş kalkışta tekbir aldı. Namaz bitince dedi ki: "Vallahi namazı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazına en çok benzeyeniniz benim."[271]

El-Asam dedi ki: Burada Rebi'nin el-Buveytî'den, onun da Şafiî rahimehullah'tan bu şekilde dört rivayeti vardır:

ÛÁÁÊÄ ô¢ ßÁÛ¨ ô¨ ÛÇÈÉ ô¢ ÁÃÍÉ ÜÀÇÓ ÛÆÇÎÄ ô¢ ÇÊÃÀÉ ÁÇÀ¢ÁÔ ¨ÕÉ ÁÉÉ ÇÈÉ§ ¢Ä ɔÌÒ ¢Ä óɔÈÉ ÁÃÉ :óÁÉ ¢Á¨ ¢Ä ¥ÎÉ¥ ¢ÀÁÀÇ ÜÉÓ ô¨ ÕÓ ¨ÎÞ ÛÄÁÁÚ ÕÓ§ ÛÍÇÈÉ ÕÓ§ ÛÍÇÈÓÁ ÕÓ ÇÎÖÃ ¡ :óÁÉ ÃÁÁ ¢Ä ÛÇÆÉ ¢Ó ÍÇÈÉ§ ÛÐÀÎÉ§ ÛÐÀÍÎ§ ÛÛÇÎÁ¨ÃÇ§ ÛÐÀÔÉ§ ÛÛÇÎÉ§ ¢ÍÓÁÍÖÃ

270 Zayıf. Şafii, Sunen (3213) Ebu Ya'la (5101) Tirmizi (253) Darimi (1/285) isn - dı mu'daldir.

271 Sahih. Şafii, Sunen (3212) Muslim (392)

246- (127) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem rüku ettiği zaman: "Allahım, senin için rüku ettim, sana teslim oldum, sana iman ettim. Sen benim rabbimsin. Kulağım, gözüm, kemiklerim, kıllarım, derim ve ayaklarımın taşıdığı şeyler alemlerin rabbi olan Allah için boyun eğdi" derdi."[272]

ﻣﺰ ﻟﺠﻌﻞ ﻣﻨﺎ ﻣﺰ ﻗﻌﺪ :ﺯﻴﺎﺩ ﺑﻦ ﺃﻴﻮﺏ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺯﻴﺎﺩ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻭﻋﻨﻪ ﻣﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﺭﻓﻊ ﺭﺃﺳﻪ ﻣﻦ ﺍﻟﺮﻛﻌﺔ ﺍﻵﺧﺮﺓ ﻣﻦ ﺻﻠﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻊ ﺍﷲ ﻟﻤﻦ ﺣﻤﺪﻩ ﺭﺑﻨﺎ ﻟﻚ ﺍﻟﺤﻤﺪ ﻣﻠﺊ ﺍﻟﺴﻤﺎﺀ ﻭﻣﻠﺊ ﺍﻷﺭﺽ ﻭﻣﻠﺊ ﻣﺎ ﺷﺌﺖ ﻣﻦ ﺷﻲﺀ ﺑﻌﺪ

246/1- (128) Ali radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem rüku ettiği zaman: **"Allah'ım senin için rüku ettim, sana iman ettim, sana teslim oldum. Sen benim rabbimsin. Kulağım, gözüm, iliğim, kemiğim ve ayaklarımın taşıdığı şeyler alemlerin rabbi olan Allah için boyun eğdi"** derdi."[273]

ﻣﺰ ﻗﺎﻝ ﻟﻲ ﺭﺳﻮﻝ ﻣﺰ ﺍﷲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺰ ﻗﻌﺪﺕ ﻣﺰ ﻗﻤﺖ ﻣﻨﺎ ﻟﻚ ﺍﻟﺤﻤﺪ ﻣﻠﺊ :ﻗﻌﺪﺕ ﻗﻤﺖ ﻟﻚ ﺍﻟﺤﻤﺪ ﻣﻠﺊ ﺍﻟﺴﻤﺎﺀ ﻭﻣﻠﺊ ﺍﻷﺭﺽ ﻭﻣﻠﺊ ﻣﺎ ﺷﺌﺖ ﻣﻦ ﺷﻲﺀ ﺑﻌﺪ

247- (128/2) Asım b. Damre'den: "Ali radıyallahu anh şöyle dedi: Rükû ettiğin zaman şöyle söyle: "Allah'ım senin için rükû ettim, sana boyun eğdim, sana teslim oldum, sana iman ettim, sana tevekkül ettim." Böylece rüku'unu tamamlamış olursun."[274]

272 Zayıf. Şafii, Sunen (3379) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.
273 Zayıf. Şafii, Sunen (3380) isnadında Muslim b. Halid zayıftır.
274 Sahih.

ﻙﻗﺍﻮﻫﺓ ﻚﻙﺍﺯ :ﻭﺍﻗ ﻫﻚ ﻮﺍﻘﻟﻫﻥ ﻫﻗ ﺀﺍﻟﻫﺯ ﻫﻚ ﻮﺯﻘﻫﻭ ﻮﻘﻮ ﻫﻗﺓ ﺍﻭﺀﻙﻭ
ﻮﻙﺀﺍﻗ ﻭﺓﺍﻭ ﺭ ﺍﻫﻮ ﻮﻮﺍ ﻭﺯﻗﻗﻭ ﺍﻭ :ﻙﺯﻫﺍﻭﺯ ﻟﻚﻗﻙ ﻚﻘﻓﻚ ﺍ ﺯﺍﻫ ﻮﺍ ﻭﺯﻗﻗﻭ ﺯﻮﻮ
ﻙﺍﻫﻟﻚﻚﻗ ﻭ ﻓ¼ :ﻟﺍﻗﻙ ﻚﻘﻓﻚ ﺍ ﺯﺍﻫ ﻮﺍ ﻭﺯﻗﻗﻭ ﻭﺍﻭﺯﺍﻭ ﻓﻚﻓﻮﺓﺍﻭ ﻚﻮﻭ ﻅﻟﻮ
¬ﺓﺭﻫﺯﻗ ﻙﺍﻫﻟﻚﻚﻗ ﻭ ﻓﻭﻙ ﻮﺍﻚﻚﻭﻭ

248- (157) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "Oduncular Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dediler: "Ey Allah'ın Rasulü! Muhakkak ki bizler sürekli yolculukta oluyoruz. Namazı nasıl yapalım?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Rükuda üç sefer tesbih edin (Subhanallah deyin) ve secdelerde de üç defa tesbih edin (Subhanallah deyin.)"[275]

ﻫﻚ ﻮﻟﻮﻭﻗﺓﺍ ﺇﻟﻟﻫ ﻫﻗ ﺍﻟﻫﻫﻭﻗ ﻫﻚ ﻮﺃﻫﻫ ﻮﻘﻮ ﻫﻗﺍ ﻫﻚ ﻮﻮﻟﺇﻗ ﻮﻘﻮ ﻫﻗﺓ ﺍﻭﺀﻙﻭ
ﻚﻘﻓﻚ ﺍ ﺯﺍﻫ ﻮﺍ ﻭﺯﻗﻗﻭ ﻝﻮ ﻮﻗﻟﻚ ﺍ ﻭﺍﻫ ﻮﺍ ﻭﺭﻮﻭ ﺍﺯﻗﻓﻫ ﻫﻗ ﻫﻗﻭﻚ ﻫﻗ ﻫﺍ ﺇﻗﻚ ﻫﻗ ﻫﺍ
ﻟﻙ ﺇﻟﻟﻚ ﻮﻙﻗﻟﻫ ﻭ ﻟﻟﻮﻟﻫﺍ ﻭﻗﻭ ﻝﺍﻟﻫﻗﻫ :ﻭﺍﻟﻚ ﻟﻟﺇﻙﻮ ﻗﻟﻭ ﺍﻟﻮ ﻙ :ﻭﺍﻗ ﻟﺍﻗﻙ
ﺇﻟﻟﻚ ﻮﻙﻗﻟﻫ ﻭ ﻟﻭﻗﻝﻫﺍ ﻭﻗﻭ ﻝﺍﻟﻫﻗﻫ :ﻭﺍﻟﻚ ﺇﻟﺯﻫ ﺍﻟﻮﻚ ﻮﻟﻫﺇﻮ ﻮﻟﻫﻚ ﻮﻗﻗﺯﻟﻭ
ﻙﺍﻫﻫﻫﺍ ﺯﻟﻮ ﺍﻭﺇﻗ .ﻝﻮﺍﺯﻗﻫﺍ ﻟﻭ ﻗﻫﻫﺍﻫﺍ ﻗﻫﻫ ﺍﻫﻫ ﺯﻟﻮ ﻙ ﻫﺍﻭﺇﻮ ﻮﻟﻫﻚ ﻮﻗﻙﺯﻫﻫ ﻟﻙ
ﻭﻚﻘﻫﺍ

249- (130) Avn b. Abdillah b. Utbe b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz rüku ettiğinde üç defa "Subhane rabbiye'l-azîm" derse rükusunu tam yapmış olur, en azı budur. Secde ettiği zaman: üç defa: "Subhane rabbiye'l-a'lâ" derse secdelerini tam yapmış olur. Bu en azıdır."**[276]

El-Asam dedi ki: "Buraya kadar er-Rebî'nin el-Buveyti'den işittikleridir. İlk isnada ekledik."

275 Zayıf. Şafiî, Sunen (3413) isnadında Muhammed b. İbrahim metruktür.
276 Zayıf. Şafii, Sunen (3407) isnadında İshak b. Yezid el-Huzeli meçhuldür.

ÛÚÊØÓŽ¶ä ÁÍÂÇ ðè áÍHÙèÊ ðß ÛÆÊåÈ ÙÊÊ ðè¶ä ðß ÛÖÍÊ§Í¶èÊ ðè ÁŧHÙŋ ÍóÂÇèÑÊ ć¦ä ƨÍõ ć¦ä óƨèó ƒÊ ÛÇÁß ć¦ä ÚÎŕó áƨĤÊŋ ðè Ğ€€ß ðè ć¦ä Á€ß ðè ƒƨß ðß ÁÊÓ¿ ğäĄŋ ó¥Ó¶ ĻÊŢĤÖäa Ùžó ƒÍHÙ€è :óÍÓ¿ ĻõÁ€ğÊ ƷÕó äÁÊÊ ķ :óÍÁ¿ ĻĬè§ ĈĔß ÁÊÓ¿ ğäĄŋ ó¥Ó¶ ƨß¶ƒä Ùžó ƒÍHÙ€è :óÍÓ¿ ÁÐƨè äÁÊ§ ÛÇÍóÁÊ ÕÔÊ§ ÛÇƷõó ĻÊ ķ ÇÍóÁÊ ÕÔÊ§ ÛÇÁƨÐƨè ĻÊ

250- (130/1) Avn b. Abdillah b. Utbe b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz rüku ettiğinde üç defa "Subhane rabbiye'l-azîm" derse rükusunu tam yapmış olur, en azı budur. Secde ettiği zaman: üç defa: "Subhane rabbiye'l-a'lâ" derse secdelerini tam yapmış olur. Bu en azıdır."**[277]

Á€ß ðè ĻÊÊäÀÊÊ ðß ÛĻÊHÙèÊ ðè ƒÍŧĔÊè ðß ÛÁŧHÙŋ ðè¶ä§ ÛĞÇÇÊß ðè¶ä ÍóÂÇèÑÊ :óÍÁ¿ Ç€Ê ĻĬè§ ĈĔß ć¦ä ƨÍõ ÚĈÁ¶ä ðß Ûâ¡Ğß ðè¶ä ðß ÛĈÊÊÊ ðß ÛÁÇĤŋ ðè ć¦ä ÍŋÊ§ Ûâ¡Ä¶äa ĈÊÇ äƨŧĻĤ¿ ŧƨÕĄ¶äa ÍŋÊ¿ ÛäÁÐŽÍè §Ê ÍĤÕä¿ ÛÀÇÊ ƒÊ ĶÊÎŋ Ùƒ ÊĆ¼ Üä§ÁÎÛÐŽÁ¿¼ :ÀÑé¶ä óÍÁ§ .¬ÊÍ¿Ê¶äa ðĤ¼ :ÍŧĻÁÉgÊ óÍÁ .¬ĈÊ¿ ä§ÁÎÛÐŽÁ¿ å¿ÐƨÊ¶äa ¬ĻÓÊ ā¡ÐƨÊÁ ƒÊ ðŧÊ Ç€Ê¿

251- (129) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Dikkat edin! Rüku veya secdede iken Kur'an okumaktan yasaklandım. Rükuda Rabbi tazim edin. Secdelerde ise çokça dua edin. Zira duanıza icabet edilmesi umulur."**[278]

ÛÁÇĤŋ ðè ć¦ä Á€ß ðè ĻÊÊäÀÊÊ ðß ÛĻÊHÙèÊ ðè ƒÍŧĔÊè ðß ÛĞÇÇÊß ðè¶ä ÍóÂÇèÑÊ ĻĬè§ ĈĔß ć¦ä ƨÍõ ć¦ä óƨèó ƒÊ ÛÁŧÎÊß ć¦ä ÚÎŕó â¡Ğß ðè¶ä ðß ÛĈÊÊÊ ðß ÀŋÊ§ Ûâ¡Ä¶äa ĈÊÇ äƨŧĻĤ¿ ŧƨÕĄ¶äa ÍŋÊ¿ ÛäÁÐŽÍè§ ÍĤÕä¿ ÛÀÇÊ ƒÊ ĶÊÎŋ Ùƒ¼ :óÍÁ§

277 Zayıf. Şafii, Sunen (3407) isnadında İshak b. Yezid el-Huzeli meçhuldür.
278 Sahih. Şafii, Sunen (3382) Muslim (479)

¬ļÓ ā ÌĎżǾÊ ĵÛ ǫŧÊÓ ÜÔÌƷÉïä ǫĦ ĈĒ ãşÆŤǾĎŻÀ ǻżĎżÊïä

252- (129/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki ben rükuda ve secdede Kur'ân okumaktan yasaklandım. Rükuya gelince, onda Rabbi tazim edin. Secdelerde ise duayı artırın. Zira duanıza icabet edilmesi umulur."**[279]

ÛĞĢÕƷ ǫę ɔèżŋ ǫƷ Ûğ ÀĎŻ ǫę ǫƷ ÛÊĒĎżŧïä ÆĢƷş ÛÆÔÌŋ ǫę ļÛÊŋ ÌǾÀĢŋÛ ÛƷŻäǿ ŬÔ ǫę Ċ!ä ÆĢƷ ǫƷ ÛŽÀƷĴä ǫŧǵÀïä ÆĢƷ ǫƷ ÛŌŘÁïä ǫę Ċ!ä ÆĢƷ ǫƷ ǫĦ ĉĒĺǿ ƷŻǿ äǽÛ ĵÌõ ļŀèş ĈĒƷ Ċ!ä ɔŀò ŧĞÁïä ĵÛ ÛĢƷ Ċ!ä ŧŕǿ ŧŮƷ ǫƷ ÛğäżŧÊïä ǒŌĦ ÆŧĦïä Õõ ÌÁǿ ļŀŤïä¼ :óÌÉ ĜÉżǾŧïä ĝŸǪïä Ůş ţżõÀïä ¬ÉĔę ǒŮî ǫĦ ŘÀÎ Ìŋ ǒŌĦş Û ô ǿĴä ǒŌĦş

253- (131) Ali radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem farz namazda başını rükudan kaldırdığı zaman: **"Allahumme Rabbena leke'l-hamdu mil'e's-semâvati ve mil'e'l-ardi ve mil'e ma şi'te min şey'in ba'd: Allah'ım! gökler dolusunca ve yer dolusunca ve dilediğin şey dolusunca hamd sanadır ey Rabbimiz."** derdi."[280]

ǫƷ ÛɔĒĦŋ ǫę ŮƷ ǫƷ Ûĵ ŸDżƷ ǫę ÉŧĦŋ ǫƷ ÛÉŧĦŋ ǫę ļÊÀÀÔ ÌǾÀĢŋÛ äǽ¼ :ÓǪŻÀÔ óÌÉ ļŀèş ĈĒƷ Ċ!ä ɔŀò ŧĞÁïä ĵÛ ÛĢƷ Ċ!ä ŧŕǿ ƷŻǿ ǫę ĠƷÌǿ ÕĢŸè ļÊǿ ŘĦżǿ äǽǿ ÛÕƷżõÀÔ ǫǪş ÛÕĢĢõǿ ɔŸƷ ÕĢĢǵäǿ ŌĦDżÌż ŘĦõǿ ¬ÌżŮÔÌÁŋ ɔõ ŷÌŢĦïä ƷDżÀŘ ɔŋǵ ÕèŮǿ ƷŻǿäş

254- (112/1) Rifa'a b. Rafi radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem bir adama şöyle buyurdu: **"Rüku ettiğin zaman ellerini dizlerine koy ve azaların yerleşinceye kadar rükuda kal. Rükudan kalktığında sırtını düz tut ve başını kaldır ki kemikler eklemlerine yerleşsin."**[281]

279 Sahih. Şafii, Sunen (3457) Muslim (479)
280 Hasen. Şafii, Sunen (3467)
281 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (3482) isnadında İbrahim b. Muhammed metru -

ÀtTÁ¸ ¢!ä ¥Ûr¸ â À¢¸ ¢¦ä ¢¸ Û¢¦Ê¢ ¢¸ Û âşÀü ¢¦ä ¢¸ Û¢ÁÆ¸ ¢¦ä À¢À¢ÈÀ¢
Û¢¢¢ÕÓ¢ş Û¢Á¢ :¢ÆÈ¢è ²ï¸ ¢ÁÅ ÁD²Ê¢ j¢ ¦Ïè¢ş ¢Æï¸ ¢!ä ²ïÒ ¥¢Áöä ÀÅ¢ :óÀ¢
¢¦ä ÁäâÅş .âÀ¢Ïöäş ÀÆÎöä ¢ÁÅ ĶÂÓ¢ j¢ ¥Tş .¢ÒTÆD²ş Û¢ÊÂÀÈÒ¢ 8äÀûş
jÀÕş .¢Â¢ 8Àü ÑÆ¢ ²Æg ¢Â¢ ²ï¸ À£À¢ ¦¢ ¢ÒTÆD² ²ï¸ ¢Á¢ ¸Ûr¢ :âşÀû
äÁĜäş äÓŁ ÁĂ¢ U¢

255- (132) İbn Abbas radıyallahu anhuma'da: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem yedi aza üzerine secde etmekle emrolundu: eller, dizler, parmak uçları ve alın. Saçı ve elbiseyi (secdeye giderken) toplamaktan nehyolundu."[282]

İbn Tavus şunu ekledi: "Ellerini alnı üzerine koydu, sonra burnunun ucuna ulaşıncaya kadar elini burnunda gezdirdi. Babam burun ile alnı tek aza sayardı."

â À¢¸ ¢¦ä ¢¸ Ûǫ ÁHu À¢şÀû ¸Ê¢è Ûó¢Aå ¢¦ sÀt¸ U¢Á¢ģ Ûj À¢Á¢è À¢À¢ÈÀ¢
Û¸Ê¢è ²ï¸ ¢ÁÅ ÁD²Ê¢ j¢ À¢¢ ¦¢ ¢Æï¸ ¢!ä ²ïÒ ¥¢Áöä j¢ ÛÀtTÁ¸ ¢!ä ¥Ûr¸
¢¢À¢ş ¢ÀĂÎ Z¸Ó¢ j¢ ¥Tş

256- (132/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem yedi aza üzerine secde etmekle emrolundu ve saçlarla elbiseyi (secdeye giderken) toplamaktan yasaklandı."[283]

¥¢Áöä À¢¢¼ :óÀ¢ â À¢¸ ¢¦ä ¢¸ Û¢¦Ê¢ ¢¸ Û âşÀü ¢¦ä ¢¸ Û¢ÁÆ¸ ¢¦ä À¢À¢ÈÀ¢
¬¢¢¢ÕÓ¢ş ¢Á¢ð ÀTÁ¢ À¢ÕØ¢ Û¸Ê¢è ²ï¸ ÁD²Ê¢ j¢ ¦Ïè¢ş ¢Æï¸ ¢!ä ²ïÒ

tür.

282 Sahih. Şafii, Sunen (3505)

283 Sahih. Şafii, Sunen (3506) Muslim (490)

284 Sahih. Şafii, Sunen (3505)

ﺩﻩ ﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺩﻩ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﺯ ﺍﻟﺴﺎﺟﺪ ﻭﻩ ﺍﻟﻤﺎ ﺍﻟﺴﺎﺟﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺩﻩ ﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﻘﻮﻝ ﺇ ﺍﻟﺴﺠﻮﺩ ﻳﺴﺠﺪ ﺳﺒﻌﺔ ﺃﻋﻀﺎﺀ ﻭﺟﻬﻪ ﻛﻔﺎﻩ ﻭﺭﻛﺒﺘﺎﻩ ﻭﺃﻃﺮﺍﻑ ﻗﺪﻣﻴﻪ ﻭﻳﺴﺠﺪ ﺳﺒﻌﺔ ﺃﻋﻀﺎﺀ ﻭﺟﻬﻪ ﻛﻔﺎﻩ ﻭﺭﻛﺒﺘﺎﻩ ﻭﺃﻃﺮﺍﻑ ﻗﺪﻣﻴﻪ ﻭﻳﺴﺠﺪ ﺳﺒﻌﺔ ﺃﻋﻀﺎﺀ ﻭﺟﻬﻪ ﻛﻔﺎﻩ ﻭﺭﻛﺒﺘﺎﻩ ﻭﺃﻃﺮﺍﻑ ﻗﺪﻣﻴﻪ

258- (133) el-Abbas b. Abdilmuttalib radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kul secde ettiği zaman onunla beraber yedi azası secde eder: yüzü, iki eli, iki dizi ve iki ayağı."**[285]

ﺭﺃﻳﺖ ﺩﻩ ﺍ ﺍﻟﻠﻪ ﺩﻩ ﺍ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺯ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻟﺒﻴﺎﺽ ﺍﻟﻠﻪ ﺩﻩ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺯ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺩﻩ ﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺩﻩ ﺍ ﺍﻟﻠﻪ

ÛĞźzŧĻų ȸȝ ÛĈŧȝ ȸȝ ĻȍǴǷä ÆĿÂę ƱĤĈ ȸė Ĉ!ä Æȼȝ ÀźźÆg ÛɉÀĿÆè ÀȺĄȼńĈ
ÀŧĚ ɉĈ ĞŧĿÎŧė ğáäźĈ zĈ ÆĐzè äæĈ ĻĬèȼ ĉĿĬȝ ć!ä ɔɪȍ ĦĈäa ɉÀõ¼ :ĶĈÁéÇ ÀŹąĈ
¬ƱĈÀĐzÀ ÀŧĤ ğÀŧĈ ĈĈĦŭĚ ȸĤ

261- (1317) Meymûne radıyallahu anha dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem secde ettiğinde bir koyun O'nun altından geçmek istese, kollarını yanlarından uzaklaştırdığı için geçebilirdi."[288]

ɔɪĬȝ ĉĿäõ ȝŘȼ ÆĐzè äæĈ ɉÀõ ęąĈ Àŧȝ ȸėä ȸȝ ÛȜĈÀę ȸȝ ÛÕĈÀą ÀȺĄȼńĈ
ȸĤ ĉĿÆÁ ŽÀÁÇ ÁÀĄĉäa ÆĿÆÈŧ ȳŹÁ Ƭź ęąĈę ÆĈŏȼ :óÀę .ęĬĐZȼ ĉĿĬȝ ȜŘÁ ɃĈäa
ęĈ ÈĿĄÀż ĶĦŭĚ

262- (872/3) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma secde ettiği zaman avuçlarını yüzünü koyduğu yere koyardı. Şiddetli soğuk bir günde ellerini bornoz altından çıkardığını gördüm."[289]

ÛǿÀĒÁ ȸė ĈÀÛȝ ȸȝ ÛĻĿĬè ȸė ɉźzÀò ÀȺĄÆg ÛÆŧĦUą ȸė ĻĔĿäÀĘĈ ÀȺĄȼńĈ
äæĈ ĻĬèȼ ĉĿĬȝ ć!ä ɔɪȍ ć!ä óźȼèǿ ɉÀõ :óÀę ęąȝ ć!ä ŲŘǿ ĝÀÁÀŧ ƱĈĈ ȸȝ
ÆĐzè ÛƱźǿ ĶĈŏȼ ÛĶÁąŬ ÕĈȼ ÛĶŧĬèĈ ÕĈȼ Ûğ ÆĐzè ÕĈ ĻĬĦä¼ :óÀę ÆĐzè
¬ĸĈĈÀÁĉa ȸĒgĈ ć!ä ĈǿÀĄȼ ÛĘÀÔȼȼ ęĦŧè ĘĬȼ ęĈĬŋ ɃĈĈ ƱĬĐZȼ

263- (135) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem secde ettiği zaman şöyle derdi: **"Allah'ım senin için secde ettim, sana teslim oldum, sana iman ettim. Sen benim rabbimsin. Senin yaratmış olduğun, onda kulak ve göz verdiğin yüzüm sana secde etti. Yaratanların en güzeli olan Allah mübarektir."**[290]

288 Sahih. Şafii, Sunen (3564) Muslim (496)
289 Sahih. Şafii, Sunen (3521)
290 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (3545) Muslim (771, 202) Tirmizi (3417) Ebu D - vud (761) Ebu Ya'la (285)

[ČĚ :ĘŸĤöä] {ą̄ Ąǫ̊ęäş Ǽḓzȅäş} :ĉĝẓę ɔ́ĝ Ąǩ ĻĝĜ Ûäą́ĜŻÀȅ ĵĄõ äǽĜ Ĉg̨ǿ ĝĥ̨

264- (136) Mucahid şöyle dedi: "Kulun Rabbine en yakın olduğu hal, secdede olduğu haldir. Allah Teala'nın şu ayetini görmediniz mi: **"Secde et ve yakınlaş"** (Alak 19)"[291]

ĝ́óÀĦŭöä ȸʒ Ûĝ́óÀĦŭöä ȸę Ĉ!ä Ǽĝʒ ȸʒ ÛĝäØĦŭöä ǼĜÀṅ ȸʒ ÛĈĝ₩ʒ ɷęä ÀǫÀĉṅĜ ĄĜą̈ä ĻŢŸöä¼ :ȸĝ̨ĸǼḓzĒöä ȸę́ę óẓĝ̨ ĵĄõ ɷĝ́ ɷĝ́ä Ĉ!ä ₩Ȓǿ ₩₩ʒ ȸʒ ÛŲĝäǼŁŢĜöä ¬ŲĜĄĉḓZäş ÛŲĜǼĒŁäş ÛŲĄŁǵǿäş ÛŲĜ

265- (1310) el-Haris el-Hemedânî'den: Ali radıyallahu anh iki secde arasında şöyle derdi: "Allahummagfirlî, ve'rhamnî, ve'hdînî, ve'cburnî: Allah'ım beni bağışla, bana rahmet et, beni hidayet et, bana yardım et."[292]

ȸę Õĝ́Ąṅ ÀǫǪÀḓZ :óÀę́ Ćę́Ɏę́ Ųɷ́ ȸʒ Ûą̄ẓɷ́ ȸʒ ÛŲĄĜǪ̈öä ą̄ÀĻẓ̊öä Ǽĉʒ ÀǫÀĉṅĜ ȸĜǪ̊ş ÛĝɎĜ̈öä ǼṂǿ Ąṅş ₩Ỳȍǧ Ųɷ́ Ĉ!äş :óÀę́ ÛÀǫǼĜ̈ḓzĒą Ų̨ę ɔ́ĺǪ̊ę́ ǫ̊ĄẓĻŭöä ɷę́ ĄõǿẹŚ .₩ỲĜę Ļĺȅş Ĉ₩ʒ Ć!ä ɔ́ĺȍ Ĉ!ä óẓȅǿ ǨṂǿ Ƶ̨ę̨õ ĻǪṂǿ ĵĜ ǼṂǿ ₩ɎȍǪ̊ę́ :óÀę́ ÝƵ̨ę̨õ :ǨṾę́ ŘŢṂ ĵĜ ą̊äǿ̊ äǽ̊ş Ûɔ́ǿş́ĝ̈ä ĜĦõĄöä ȸĥ̨ ɣ̄ẓ̄ǪĜ ĜǪ̊Ę

266- (139) Ebu Kılabe dedi ki: "Bize Malik b. el-Huveyris radıyallahu anh geldi ve mescidimizde namaz kıldı. Şöyle dedi: "Vallahi ben namaz kılmak istediğimden dolayı değil, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den gördüğüm namazı size göstermek için namaz kıldım." İlk rekatten kalktığında ve eğildiğindeki şekli zikretti. Ben: "nasıl" dedim. "Şu namazım gibi" dedi.[293]

---

291 Sahih maktu. Şafii, Sunen (3548) Buhari (809) Muslim (490)

292 Zayıf. Şafii, Sunen (3594) Haris el-A'ver zayıftır. Dua kısmı başka yoldan sabit olmuştur.

293 Sahih. Şafii, Sunen (3599)

:óÀÉ ¢ÇÚ ÀÌÇ ÛÊÚŽÎÊ ĞÇÝÉ ÜÊÚ ØƷ ÛÝƷÎÊÂÁÎä ÁÊÎÄ ØƷ ÛÃÄÌÇŽÎä ÁÊƷ ÌÓÀÇÈÄÊ ÄÁÉÎÊÌÇ ƷÁÉÀÈÌÇ ƷÓÇÈÀÇ ƷÓÇÉŽÎä ĞÇÑÕÇÎä ÜÇ ĞKÄŽÎä ĞÆÐzÉÎä ØÄ ¢ÈÚØ ƷÇØ ÄÁÉÚ ÕÎÀÄ ŽÀÕŞ ÔØŽÎä ƷÚƷ ÁÉÌƷÄŞ ŽÁÉÚ

267- (139/1) Ebu Kılabe dedi ki: "Malik ilk rekatte başını son secdeden kaldırdığı zaman düz bir şekilde oturdu ve yere dayanarak kalktı."[294]

Ç!ä ÝÎØ ĞÀÀÌŁ ÜÊÚ ØƷ ÛÆĞÉÎŁÎä ØŁä ØƷ ÛBÀŁÂÎä ØƷ ÛŽÌÆÀÈ ÌÓÀÇÈÄÊ ĞÇÓÎä ØÄ ÊĞÇÂÄŽÎä ĞÑÕÀÎä ØÄ ¢ÈÚØ ƷÇØ ÀŁÚ ŽÌÈŞ ÇÚƷ Ç!ä ƷÌÕ ÝĞÎä ŽÚ ÛÇÁƷ ÛĞÑÕÉÓ ÜÊÚ Ø¢ Ê ÀÆƷŞ ÛŽÀÎÉ Ø¢ ĞŁÚÈŞ ÛÆÉÐzÎä Ø¢ ÆÉÐzÎä ŽÓÚ ŽŁÚÎä¼ :óÀÉ ÊkÂÊ ŽÎÚƷ ÀŁÚÐDZäŞ ÛÀÊÑ ƷÚƷ ÕÓÚûŞ åÆÌä ŽŁÚÎä ÛĞÔŁÊ ÊkÂÑÊŁÎäŞ ¬ŽÈŽÀ ÜÂÊÕ

268- (709) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazının ikinci rekatinde başını rükudan kaldırdığı zaman: **"Allah'ım! El-Velid b. El-Velid'i, Seleme b. Hişam'ı, Ayyaş b. Ebi Rebia'yı ve Mekke'deki mustazafları kurtar. Allah'ım! Mudar kabilesine şiddetle sars, onlara Yusuf'un kıtlık seneleri gibi kıtlık ver**" dedi.[295]

Ç!ä ÝÎØ ĞÀÀÌŁ ÜÊÚ ØƷ ÛÆÆÎÈ ØƷ ÛBÀŁÂÎä ØƷ ŽÌÆÀÈ ÛÕÎÓÎä ÌÓÀÇÈÄÊ ÁÉÐzÎä ŽÓÚ ŽŁÚÎä¼ :óÀÉ ĞÇÓÎä Ü ŘÁÉ ŽŁÚÈŞ ÇÚƷ Ç!ä ƷÌÕ Ç!ä óƷÈÓ ŽÚ ÛÇÁƷ ¬ĞÑÕÉÓ ÜÊÚ Ø¢ Ê ÀÆƷŞ ÛŽÀÎÉ Ø¢ ĞŁÚÈŞ ÛÆÉÐzÎä Ø¢

269- (709/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sabah namazında kunut yaptı ve şöyle dedi: **"Allah'ım! el-Velid b. el-Velid'i, Seleme b. Hişam'ı ve Ayyaş b. Ebi Rebia'yı kurtar."**[296]

294 Sahih. Şafii, Sunen (3600)
295 Sahih. Şafii, Sunen (3929)
296 Sahih.

ﺭﺯﻭﺓ ﺃﺑﻮ :ﻭﺃﻳﻦ ﻫﻮ ﻭﺃﻳﻦ ﻫﻮ ﻭﺃﻳﻦ ﻫﻮ

ÞÀÂÍĂţ̈ä ȯţǵÀää Æ̧ȝ ȯę ŲŸȝ ȯȝ ÛĻ̧ÀĄ ŲĞŮ ȯę ĻÛÊą ȯȝ ÛṎÍĄ ÍǾÀ̧ǹŮ Íţõ ȝ̧ȯä :ȯÍǾ̧ş ŲĞ̈ÍŢ̧ 8ÀÔ¤ä Íţŷ̧ ÛɔÔĦŲ̈ÍĞ̈ Ō̧ȝŮ ÍǾŮş Àţȝ ¢¤ä ŲĞ̈Ûǵ :ȯÍǾ̧ ɔÍȯ Ć!ä óɀȩ̏é ǵÍõ Ƶ̧ţõş :ĶŸ̈õǾ̧ ÛȝÔĄ Ļ̧ȩ̏ş ḈŸȝĆ!ä ɔÍȯ Ć!ä óɀȩ̏é ǵÍõ ɔŷȝ ɔÍţ̈ä ¢Íõ ȝŕş ĝ¥Ô¤ä Ų̧ È̈ŸƵ ãǽŮ ǵÍõ :ȯÍǾ̧ ÝȝÔĄ Ļ̧ȩ̏ş ḈŸȝĆ!ä ¢Íõ ȝŕşş ÛÿÍɀ̧ą ŲŮ̧ ŲÛ¤ä ĈĦɀòĞ̈ ǿÌĄŮş ÍɀĄõ ¢ĦĞ̈ÍòŮ ŘɀéşɔÍţ̈ä ĈǾÁɀ ɔÀÊɀ̈ä ĈǾÁɀ ɔŷȝ ɔÀÊɀ̈ä

273- (138) Ali b. Abdirrahman el-Meafirî şöyle dedi: “Ben çakıl taşlarıyla oynarken İbn Ömer radıyallahu anhuma beni gördü. Namaz bitince beni yasakladı ve şöyle dedi: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in yaptığı gibi yap.” Ben: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem nasıl yapardı?” dedim. Dedi ki: “Namazda oturduğu zaman sağ elini sağ dizine koyar, bütün parmaklarını yumar, işaret parmağıyla işaret ederdi. Sol elini de sol dizine koyardı.”[300]

ȯę Ć!ä Æ̧ȝ ȯę ǵÆɀ̧ȝ ŲĞ̈ ȯȝ ÛĈĦĞ̈ ȯȝ ÛĻ̧ÊäÀɀ̈ ȯę ÆĦŘè ȯę Ļ̧ÊäÀɀ̈ ÍǾÀ̧ǹŮ Ļ̧ȩ̏ş ḈŸȝĆ!ä ɔÍȯ Ć!ä óɀȩ̏é ǵÍõ ķ :ȯÍǾ̧ ÍţŢȝ Ć!ä ŲŕǾ̧ ĈĦĞ̈ ȯȝ ÛÁƵĦÊą ķ ÆÀ̧ ṎĞĦé :ȯÍǾ̧ ÝŷƵÔ¤ ɔą̧ǵ :ĶŸ̈ ÛŽŗÀ̈ä ɔŷȝ ¢ą̧õ ȯɀ̧ĦõÀ̈ä Ų̧

274- (144) Ebu Ubeyde b. Abdilah b. Mes’ud, babası Abdullah b. Mes’ud radıyallahu anh’den: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ikinci rekatte sanki bir kor üzerinde gibi olurdu.” Ben: “Kalkıncaya kadar mı?” dedim. “Bunu kastediyor” dedi.[301]

ȯę ȯţǵÀää Æ̧ȝ ȯȝ ÛÀɀ̧Âää ȯę ǵşÀȝ ȯȝ Ûā̈ÍŢÎ ȯę̈ä ȯȝ ÛṎĞĦ̈ ÍǾÀ̧ǹŮ ÆĄÎą̈ä ā̈Íą̈ä Ļ̧ĦĦ ƵŁş ÀĢ̆Ł̈ä ɔŷȝ ÛāÍÛÁ̈ä ȯę ÀŁȝ ȝŁè ¢ą̧ ÛĿBǾÍṎä Æ̧ȝ ṎŸȝŸ¥Ê̈ä ÛĈ! ǧāƵÔ¤ä ǧÍɀ̧ÛäÀ̈ä ÛĈ! ǧÍɀ̧ÊäÂ̈ä ÛĈ! ǧÍɀ̧Ĥą̧ä :āƵƵé ķ :óƵÕ̧

300 Sahih. Şafii, Sunen (3648) Muslim (579)

301 Munkatı. Şafiî, Sunen (3730) Ebu Ubeyde, babasından işitmemiştir.

ÛÇ¦ä ¾Ô ¢ÓÔ ¾é ¡Ô ÆÇTÌÔ ÛÇkÛÛÔÀÔÖä Ç¦ä ßÄÇß ²Ï³ß ÀÇÆÏ³ ¯ÝÝÊÖä ÛÇÇÚÖä ÀÇÇÔ
ķ ¢Ï²Ç¢è¢ó¢ ¢Æ¢³ äÆ¢tHUÇ ¡Ô ÆÇTÌÔ¢

275- (906) Abdurrahman b. Abd el-Kârî, Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh'ın minber üzerinde insanlara teşehhüdü şöyle öğretirken işitmiş: "Şöyle deyiniz: et-Tahiyyâtu lillâhi, ez-zâkiyyâtu lillâhi, et-tayyibâtu es-salavâtu lillâhi, es-selâmu aleyke eyyuhe'n-nebiyyu, es-selâmu aleynâ ve alâ ibâdillahi's-sâlihin, eşhedu en lâ ilâhe illallahu ve eşhedu enne Muhammeden abduhu ve rasuluhu."[302]

ÇÞ ÛÇÙÔt¦ä ÀÇ¢ÆÖä ÚÆÔ ÇÞ ÛÁÆÈè Ç¢ ÕÇÏÖä ÇÞ ÛÇÀÊÉg Ç¢ ²Ç¦Ù ÀÇÀ¢ÑÔ
²Ï×Ù ÇÚÔÖä ¡ÀÕ :ÓÀÉ ÀÇtÏ³ Ç¦ä ÇÙŘÓ âÀ³ß Ç¢ä ÇÞ ÛâÇÀÛÇ ÛÀÇ¢DZ Ç¢ ÁÆÈÊè
:Ó²Ù¦ ¡ÀÓ² ÛÇÙÀÙ¦ä Ç¢Ê ¢Ó²ÇÊÖä ÀÇtÏÝÀ ÀÇtÕ ÆÏÎ¦ÖÄ ÀÇtÏÝÀ ÇÙèÇ ÊÏÝß Ç¦ä
Ç¦ä Ù¦tÓÓÇ ÇÚÔÖä ÀÏÔÔ ÕÇÏÝß ¯ÝÈ ÛÊ¦ Ù¦ÊÇÛÖä Ù¦ÀÕÓÀÇ¦tÓä Ù¦ÇÎÚÓÖä¼
ÆÇTÌÔÇ ÛÇ¦ä ¾Ô ¢ÓÔ ¾é ¡Ô ÆÇTÌÔ ÛÇkÛÛÔÀÔÖä Ç¦ä ßÄÇß ²Ï³ß ÀÇÆÏ³ ¯ÝÈ ÛÊÄÕÀÇ
¬Ç¦ä Ó²Ù¦ äÆ¢tHUÇ ¡Ô

276- (140) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize Kur'ândan bir sure öğretir gibi teşehhüdü öğretirdi. Şöyle derdi: **"et-Tahiyyâtu el-mubârekâtu, es-salavâtu et-tayyibâtu lillahi, selâmun aleyke eyyuhe'n-nebiyyu ve rahmetullahi ve berakatuhu, selamun aleynâ ve alâ ibâdillahi's-sâlihîn. Eşhedu en lâ ilâhe illallahu ve eşhedu enne Muhammeden rasulullahi."**[303]

Ç¦ä ÇÞ ÛÁä¢ó ÚÆÔ Ç¢ ÂÂÄÇÖä ÆÇß Ç¢ ÆÏÐZt¦ä Æ¢ß¢ ÛÆÇÂÀ¤ Ç¢ Ļ¯ÊÇ ÀÇÀ¢ÑÔ
ĵÀÁÇÁ¢ ¾é ÛÀÇ¢ÀÖä Ç¦ä¢ ÛâÀ³ß Ç¦ä ŘÄÎè :Ó²Ù¦ ÛÇÀÛ³ ŘÄÎè :ÓÀÉ ĵÂÀDZ
ÆÇTÎ¦ÖÄ Ú¦

302 Sahih.
303 Hasen. Şafii, Sunen (3656) Muslim (403) Buhari (831)

277- (161) Atâ dedi ki: İbn Abbas radıyallahu anhuma ve İbnu'z-Zubeyr radıyallahu anhum'un teşehhüdde birbirlerine muhalefet etmediklerini işittim."[304]

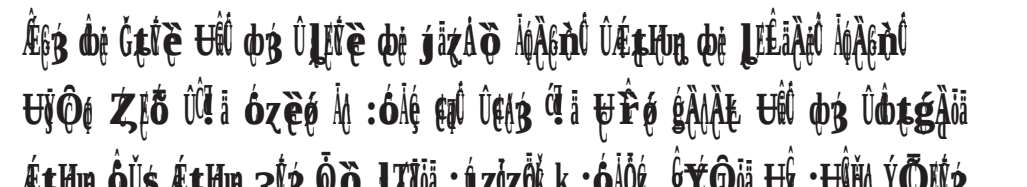

278- (141) Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Namazda sana nasıl salat edelim?" Şöyle buyurdu: **"Şöyle deyin: Allahumme salli alâ Muhammedin ve âl-i Muhammed kemâ salleyte alâ İbrahime ve bârik alâ Muhammedin ve âl-i Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrahim" sonra bana selam verirsiniz."**[305]

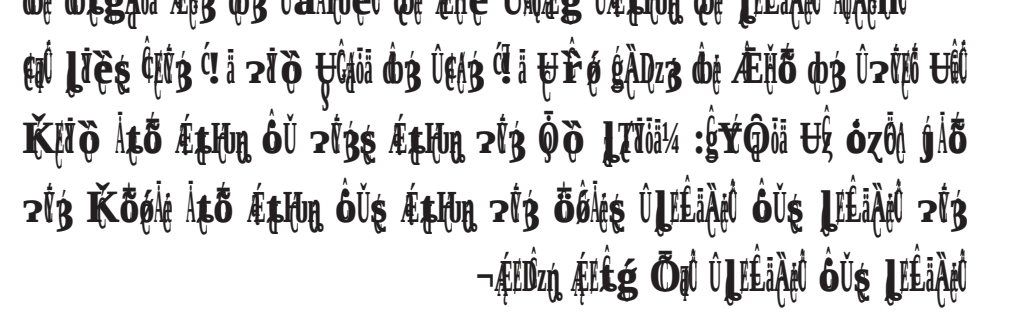

279- (142) Ka'b b. Ucra radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namazda şöyle derdi: **"Allahumme salli alâ Muhammedin ve alâ âl-i Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrahime ve âl-i İbrahime ve bârik alâ Muhammedin ve âl-i Muhammedin kemâ bârekte alâ İbrahime ve**

304 Hasen. Şafiî, Sunen (3663)

305 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (3715) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür.

âl-i İbrahime inneke hamîdun mecîd."[306]

ÌąõÌ :óÌé ĝÀţè ðę ÀĜÌIJ ðȝ ÛĜŲĜĜõä ðęä ðȝ ÛÀĬĜĤą ðȝ ÛɉÌĢÁÀè ÌĢÀĢnĜ ðȝş ĜĜÆţą ðȝ ĜĜÆĜê ÌĢÆĝĜ óÌé ĻĬè äÆĜź ÛĻĬèş ĜĘĬȝ ć!ä ɔĬỏ ć!ä ôɀèó ȝų ÛĜĜÀţÎ ðȝş ĜĜÆţą ðȝ ĜĜÆĜê óÌĬŲş ÛĻÓĘĬȝ ÿŸĘöä ÛĻÓĘĬȝ ÿŸĘöä :ĜĜÀţÎ ÓĘn ąÌĢæĜ ÀIJąõ ĻÓÆĜĜê ɉɀĤɀź ĻÓõÌę Ìą ķ :ĻĬèş ĜĘĬȝ ć!ä ɔĬỏ ŲĜąöä óÌÓź ĻĝĜÓÁź ɔĬȝ ĜÆą ȝR ɉĜ ÛĻõÆĝĜ ŲÂÓą ÌţąĜ :şĜ ÛĻõÆĝĜ ŲÂÓą ŗşĜ ÛÈţÎ ¼ ĜǩÌõÀąş ĜćäĜ ĝţgóş ĻÓĘĬȝ ÿŸĘöä :ĜĜÀţÎ ðȝş ĜĜÆţą ðȝ ĻĬÊą

280- (149) Cabir b. Semura radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraberdik. Birimiz selam verdiği zaman elini sağa ve sola işaret ederek "es-selâmu aleykum, es-selâmu aleykum" derdi. Bunun üzerine Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Size ne oluyor da hırçın atların kuyrukları gibi ellerinizle işaret ediyorsunuz? Birinize şu yetmiyor mu – veya birinize ancak şöyle yapması yeter dedi – elini dizine koysun, sonra sağına ve soluna es-selamu aleykum ve rahmetullahi (ve berakatuhu)[307] diyerek selam versin."**[308]

ŲĜĜ ðę ÉĤè ðę ÉţHų ðę ÖĘȝÌţèĜ ŲĜÀĢnĜ ÛÆţHų ðę ĻĘÊäÀæĜ ÌĢÀĢnĜ ɉÌõ ćĜ ĻĬèş ĜĘĬȝ ć!ä ɔĬỏ ŲĜąöä ðȝ ÛĜĜæĜ ðȝ ÛÆĤè ðę ÀĜÌȝ ðȝ Û î ÌĢş .ĜĜÀÊĢ ðȝş ĜĜÆţą ðȝ ÀIJąĜ ĥÀź äæĜ ĝŸQöä Ų ĻĬÊą

281- (145) Amir b. Sad b. Ebi Vakkas, babasından rivayet ediyor: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namazı bitirdiğinde sağına ve soluna selam verirdi"[309]

306 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (3717) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür.

307 Parantez içindeki ziyadeyi Sindî tarafından tertib edilen Musnedu Şafii nüshasından ekledim.

308 Sahih. Şafiî, Sunen (3847) Muslim (431)

309 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (3838,

ﻣﺰ ﻭﺎﻟﻪ ﻣﻲ ﺃﺑﺎﺯ ﻣﺰ ﻭﻋﻴﺎﺗﻪ ﻣﺰ ﻟﻭﺎﻣﺎ ﻋﻟﻰ ﻣﻲ ﻭﺎﻟﻐﺎﺷ ﺇﻟﻰ ﻭﺠﺎﻫﻪ
ﻗﻭﻓﻰ ﻟﻭﺷ ﻗﻭﺰ ﺭ! ﺍ ﺯﻟﻰ ﻭﺠﺎﻫﺍ ﻣﺰ ﻭﻗﻭﻪ

282- (145/1) Sad b. Ebi Vakkas radıyallahu anh'den aynısı.[310]

ﻣﻲ ﻋﻟﻪ ﻣﻲ ﺃﺎﺯ ﺯﻪﻪ ﻗﻰ ﻭﻰﻭ ﺯﻰ ﻭﻟﻟﻎ ﻭﻟﻐﻟﻭﻯ ﻣﻲ ﻟﻪﻐﺃﻪﻰ ﺇﻟﺃﻪ
ﻣﻯ ﻫﺃﺯ ﺍﻟﻪ ﻟﻭﻪﻎ ﻱﺇﻫ ﻟﻭﺷ ﻗﻭﺰ ﺭ! ﺍ ﺯﻟﻰ ﻭﺠﺎﻫﺍ ﻱﻰ ﻭﻗﻭﻪ ﻣﺰ ﻭﺄﻪﺎ ﺎﻟﻪ
¬ﻗﻟﺇﻪﺎ ﻣﺰﺷ ﻗﻟﻐﺎ ﻣﺰ ﻗﻋﻭﻰ

283- (147) Abbas b. Sehl b. Sad, babasından haber vererek dedi ki: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem namazını bitirince sağına ve soluna selam verirdi."[311]

ﺃﺇﻭﺯﻫﺍ ﺎﻎﺰ ﻣﺰ ﻭ! ﺍ ﺎﻎﺰ ﻣﻲ ﺃﺇﻫﻪﻰ ﻣﺰ ﻭﺎﻟﻐﻟﻭﻯ ﻣﻲﺍ ﻟﻭﻪﻎ ﻱﺇﻫ ﻟﻭﺷ ﻗﻭﺰ ﺭ! ﺍ ﺯﻟﻰ ﻭﺠﺎﻫﺍ ﻱﻰ ﻭﻗﻭﻪ ﻣﺰ ﻭﻪﻪﺎ ﻣﻲ ﻭﻪﻪﺎ ﻣﻲ ﻳﻟﻪﻎ ﻣﺰﺷ ﻗﻟﻐﺎ ﻣﺰ ﻟﻭﺎﻎ ﻱﻰ
¬ﻗﺃﺎﻫ ؟ﻰﺍ ﺯﻟﻎ ﻗﻋﺇﻎ ﻣﺰﺷ ﻗﻟﻐﺎ ﻣﺰ ﻟﻭﺎﻎ ﻱﻰ

284- (146) Vasile b. Eska' radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem sağına ve soluna selam verirken yanakları görünürdü."[312]

ﺯﻟﻫﺍ ﻣﻲ ﺹﻰﺗﺯ ﻣﺰ ﻭﻱﺍﻰﺯ ﻣﻲﺍ ﻣﺰ ﻭﻰﻪﻪﺯﻗﻲﺍ ﺎﻎﺰﺹ ﻭﺎﻟﻟﻰ ﻣﻲ ﻟﻭﻪﻎ ﻱﻰ
ﺃﻗﺯ ﻣﻲﺍ ﻣﺰ ﻭﻱﺎﻎ ﻣﻲ ﺯﻪﺍﺹ ﻗﻗﺯ ﻣﺰ ﻭﻱﺎﻎ ﻣﻲ ﺯﻟﻫﺍ ﻣﻲ ﺎﻗﻗﻫﺍ ﻣﺰ ﻭﻰﻭﻪﺎﻗﻲﺍ
ﻣﺰﺹ ﻗﻟﻐﺎ ﻣﺰ ﻟﻭﺎﻎ ﻱﻰ ﻗﻰ ﻟﻭﺷ ﻗﻭﺰ ﺭ! ﺍ ﺯﻟﻰ ﻭﺠﺎﻫﺍ ﻣﺰ ﻭﺄﻗﺯ ﺭ! ﺍ ﻭﻪﻎ
ﻗﻋﺇﻎ

285- (148) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebi sallallahu aleyhi ve

310 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (3839)
311 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (3843) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır.
312 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (3842) İsnadında İbrahim b. Muhammed vardır. Şahidini: Muslim (582) rivayet etmiştir.

sellem sağına ve soluna selam verirdi."[313]

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺣﺒﺎﻥ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺯﻳﺪ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﺴﻠﻢ ﻋﻦ ﻳﻤﻴﻨﻪ ﻭﻋﻦ ﺷﻤﺎﻟﻪ

286- (148/1) Vasi b. Habban, bir defasında İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan, bir defasında da Abdullah b. Zeyd radıyallahu anh'den diyerek rivayet etti: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem sağına ve soluna selam verirdi."[314]

ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻭﺣﺪﺛﻨﻲ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ ﻛﻨﺖ ﺃﻋﺮﻑ ﺍﻧﺼﺮﺍﻑ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﻦ ﺻﻼﺗﻪ ﺑﺘﻜﺒﻴﺮ ﺳﻤﻌﺘﻪ ﻣﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻛﺄﻧﻪ ﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﺣﺪﺛﻪ ﺑﻪ ﺛﻢ ﻧﺴﻴﻪ ﻓﻴﻤﺎ ﺑﻌﺪ ﻗﺎﻝ ﻋﻤﺮﻭ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻤﺮ ﻗﺎﻝ ﻛﺎﻥ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻳﺤﺪﺙ ﺑﻬﺬﺍ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻴﻤﺎ ﺃﺣﺴﺐ ﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪﻱ ﻣﺎ ﺳﻤﻌﺘﻪ ﻣﻨﻪ ﻗﻂ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪﻱ ﻣﺎ ﺳﻤﻌﺘﻪ ﻣﻨﻪ ﻗﻂ

287- (151) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in namazdan çıktığını tekbirden anlardım."[315]

Amr b. Dinar dedi ki: "Sonra Ebu Ma'bed'e bu rivayeti zikrettiğimde: "Sana bunu rivayet etmedim" dedi. Amr: "Bana rivayet etmişti. O İbn Abbas'ın en dürüst azatlı kölelerinden idi."[316]

Şafii dedi ki: "Sanki ona rivayet ettikten sonra unutmuş gibidir."[317]

313 Sahih. Şafiî, Sunen (3844)
314 Sahih. Şafiî, Sunen (3846)
315 Sahih. Şafiî, Sunen (3889) Muslim (583)
316 Sahih maktu. Şafiî, Sunen (3890)
317 Şafiî, Sunen (3891)

ﺑﺘﻪ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﻓﻲ ﺩﺑﺮ ﻛﻞ ﺻﻼﺓ ﻣﻜﺘﻮﺑﺔ ﺣﻴﻦ ﻳﺴﻠﻢ ﻟﺎ ﺇﻟﻪ ﺇﻟﺎ ﷲ ﻭﺣﺪﻩ ﻟﺎ ﺷﺮﻳﻚ ﻟﻪ ﻟﻪ ﺍﻟﻤﻠﻚ ﻭﻟﻪ ﺍﻟﺤﻤﺪ ﻭﻫﻮ ﻋﻠﻰ ﻛﻞ ﺷﻲﺀ ﻗﺪﻳﺮ ﻟﺎ ﺣﻮﻝ ﻭﻟﺎ ﻗﻮﺓ ﺇﻟﺎ ﺑﺎﷲ ﻟﺎ ﺇﻟﻪ ﺇﻟﺎ ﷲ ﻭﻟﺎ ﻧﻌﺒﺪ ﺇﻟﺎ ﺇﻳﺎﻩ ﻟﻪ ﺍﻟﻨﻌﻤﺔ ﻭﻟﻪ ﺍﻟﻔﻀﻞ ﻭﻟﻪ ﺍﻟﺜﻨﺎﺀ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﻟﺎ ﺇﻟﻪ ﺇﻟﺎ ﷲ ﻣﺨﻠﺼﻴﻦ ﻟﻪ ﺍﻟﺪﻳﻦ ﻭﻟﻮ ﻛﺮﻩ ﺍﻟﻜﺎﻓﺮﻭﻥ

288- (152) Ebu'z-Zubeyr, Abdullah b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma'dan şöyle dediğini işitmiş: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namazında selam verdiği zaman sesini yükselterek şöyle derdi: **"Lâ ilâhe illallahu vahdehu lâ şerike leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu ve hüve alâ külli şey'in kadîr. La havle ve lâ kuvvete illâ billahi ve lâ na'budu illâ iyyâh, lehu'nni'metu ve lehu'l-fadlu ve lehu's-senâu'l-hasen. Lâ ilâhe illallahu muhlisine lehu'd-dîne ve lev kerihe'l-kâfirûn."**[318]

ﻋﻦ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﺯﻭﺝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻛﺎﻥ ﺇﺫﺍ ﺳﻠﻢ ﻗﺎﻡ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ ﺣﻴﻦ ﻳﻘﻀﻲ ﺗﺴﻠﻴﻤﻪ ﻭﻳﻤﻜﺚ ﻫﻮ ﻓﻲ ﻣﻘﺎﻣﻪ ﻳﺴﻴﺮ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻘﻮﻡ ﻗﺎﻟﺖ ﻓﻨﺮﻯ ﻭﷲ ﺃﻋﻠﻢ ﺃﻥ ﺫﻟﻚ ﻛﺎﻥ ﻟﻜﻲ ﻳﻨﻔﺬ ﻣﻦ ﻳﻨﺼﺮﻑ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺮﺟﺎﻝ ﻭﻗﺎﻝ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻭﺃﺭﻯ ﻭﷲ ﺃﻋﻠﻢ ﺃﻥ ﻣﻜﺜﻪ ﻫﻨﺎﻙ ﻛﺎﻥ ﻟﻜﻲ ﻳﻨﻔﺬ ﻣﻦ ﻳﻨﺼﺮﻑ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ ﺣﻴﻦ ﻳﻘﻮﻡ ﻗﺎﻟﺖ ﻓﻨﺮ

sellem bir süre yerinde beklerdi."[319]

İbn Şihab dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bu bekleyişi Allahu a'lem ancak kadınların, erkekler kendilerine yetişmeden önce ayrılmaları içindi."[320]

ǨĦţȅ ÛЏĝĝÀĦůüä ÀȩşĝĭäUĝĜ ȹȝ ÛÀĻţȝ ȡȩ ÕĜţůä Æĝȝȹȝ ÛĭÀĻÁȅȅ ÀĝÀĝńĜȹȝ ĝ¥ĜůäȹĦ ȣÀĦŲŲ ĻĬȅşĝĽĬȝĝ!ä ƨȡȍ ĝ!ä óƶȅĝ ĭÀõ¼ :óƶõĝ ĝÀÀÀŁ ÀȩĜ¬ĜĝÀţî ȹȝş ĜÂŁţĜ

290- (153) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namazdan sağından ve solundan ayrılırdı."[321]

Æĝȝȹȝ ÛÃƶȅĝĭä ȹȝ ÛĝģÀţȝ ȹȝ ÛĭäÀƬĦ ȡȩ ĭÀţĽȅ ȹȝ ÛĭÀÁȅ ÀĝÀĝńĜ ŧ ĭĜ ĜĽĬȝ Àţģ ĭĜ ƧÀŲ ÛäğÂÐƵ ĜŦȍ ȹĦ ĵÀÛţÎŸĜ ĻõÆĝĜ ȹĽĦDƵ ŧ :óÀę ĝ!ä ĭÀõ Àŋ ÀĞõĜ ĻĬȅş ĜĽĬȝ ĝ!ä ƨȡȍ ĝ!ä óƶȅĝ ǨĄĝ ÆÕĽĝ ÛĜÂŁţĄ ȹȝ ŧĜ ÒĝÀĄĄ ĜĝÀÊĄ ȹȝ ȣÀÔĄĄ

291- (154) Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Şeytan birinizi namazı hakkında, sadece sağdan ayrılmak hususunda aldatmasın. Nitekim Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in çoğunlukla namazdan sol tarafından ayrıldığını gördüm."[322]

ƨȡȍ ĝ!ä óƶȅĝ ĭĜ ÛĝĢÀŋ ȡȩ ĵÀţĦäȹȝ ÛÆĿĦȅ ȡȩ ƨĿĦŲ ȹȝ ÛÕĜÀŋ ÀĝÀĝńĜ ỎĝĽ ÕĜĝş Û¬ÝâĝÀÊäş ŲĝâĝäşĂâĝÀÎäŲ ĵƶȍõĝ Àŋ¼ :óÀę ĻĬȅş ĜĽĬȝ ĝ!ä ĜĽĬȝ ĝ!ä ƨȡȍ ĝ!ä óƶȅĝ óÀÕĝ ÛĻĬȝĜ ¢ƶȅȅĝş ĝ!ä :äƶȍÀÕĝ ÛåşÆĦäȹȝ óÂĄĞ ĭĜ

319 Sahih. Şafiî, Sunen (3885)
320 Sahih maktu. Şafiî, Sunen (3886)
321 Sahih. Şafiî, Sunen (4286) Benzeri Enes radıyallahu anh'den: Muslim (708)
322 Sahih. Şafiî, Sunen (4287) Muslim (707)

ÌÚ .¬ÈÚÝÒ ȧÀÊÈ BÓÖä ÊÇȀÊÖä Ëȥ̀ÈÊş ÛÈȥ̀ÓȜ ÇÎÊŞ Û Ì ÊäȥÚ ÇÈ¼ :ÌÚÈş
ÇÀÉÈÖä áÀÈ

292- (629) en-Nu'man b. Murre'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İçki içen, zina eden ve hırsızlık yapan hakkında ne dersiniz?"** Bu, had cezalarının indirilmesinden önce idi. Dediler ki: "Allah ve rasulü daha iyi bilir." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bunlar çirkinliklerdir. Bunlarda ceza vardır. Hırsızlıkların en kötüsü namazdan çalandır."** Sonra hadisin kalanını aktardı.[323]

CEMAAT VE NAMAZDA İMAMLIK HÜKÜMLERİ

ÛȀÁȜ Ć!ä ÈŞÎÓ ÉÀÀÁÈ ÛȀÇ ÇȜ ÛŠÀȜÉÄä ÇȜ ÛÊÁÇÂÖä ÛȀÇ ÇȜ ÛÇÕÇÌÇ ÌÇÀÇèÇ
ÌÇÕÉÉÇ ÉÝÒ ÇÇÌ ÇÎÊÉÇ ÉȜtDZÖä ÉÝÒ¼ :ÇÁÉ ÌÚÈş ÉÚÈȜ Ć!ä ȥÚÒ ÈÉÁÇ ÉÛ
¬ÄÇÂDZ ÇÀÎÊȜş ÇÊtÁÊ ÉÁÉÉş

293- (175) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cemaatle kılınan namaz, birinizin tek başına kıldığı namazdan yirmi beş cüz daha üstündür."**[324]

ȥÚÒ Ć!ä ÇzÈÇ ÉÛ ÌtTÁȜ Ć!ä ÈŞÎÓ ÀtȜ ÇÖä ÇȜ ÛȜÊÌÇ ÇȜ ÛÕÇÌÇ ÌÇÀÇèÇ
ÇÀÎÊȜş ȜÉÊÊ ÇÁÁÖä ÉÝÒ ȥÚȜ ÇÎÊÁÉ ÉȜtDZÖä ÉÝÒ¼ :ÇÁÉ ÌÚÈş ÉÚÈȜ Ć!ä
¬ÖDZÇÓÁ

294- (174) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cemaatle namaz kılmak, tek başına namaz kılmaktan yirmi yedi derece üstündür."**[325]

323 Zayıf. Şafii, Sunen (16659)
324 Sahih. Şafiî, Sunen (5612) Buhari (647) Muslim (649) Tirmizi (216) İbn Hi - ban (2044) Ahmed (2/264) Nesai (839)
325 Sahih. Şafiî, Sunen (5611) Buhari (645) Muslim (650)

ﷺ ﷺ ﷺ

aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'ın kadın kullarını Allah'ın mescidlerinden alıkoymayın."**[328]

ÛĞţŧÈę Ũ₩ ϕβ ÛĞţŎŧβ ϕę şÀŧβ ϕę ÆţHŋ ϕβ Ûĺŧ₩ŏä ŎŁÛ ÛŘĦę ÀϕÀĠȵÛ
ɛ¼ :ϕÀę ĺŧȅş ĜŧŸβ ć!ä ɔłȍ Ć!ä ϕɀȅϕ ĵÛ ÛĠŧβ Ć!ä ŲÎϕ ĝÀÀŁ Ũ₩ ϕβ
¬ğŸŶÂĶ ϕDZÀÁĠŧŸ ϕDZÀȵ äĠŎş ÛŎDZş Âβ Ć!ä ÆDZÀÊŋ Ć!ä ǒÀȵŎ äzĦŧĶ

298- (655) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'ın kadın kullarını Allah Azze ve Celle'nin mescidlerinden engellemeyin. Onlar da çıktıkları zaman koku sürünmeden çıksınlar."**[329]

ϕę ÀÊę ŧĠ ϕÀŎę ŎÀÆïäa Ũ₩ ϕĥ ÛŎDZϕ ϕβ Ûĺŧȅ ϕę ÆÀà ϕβ ÛÕĜÀȵ ÀϕÀĠȵÛ
ĺŧȅş ĜŧŸβ ć!ä ɔłȍ Ć!ä ϕɀȅϕ Ʒŋ È.ŸDzŋ Ũ; ĵÀð ŧĠ ϕDZĦĥŋ ÛĜŧĠ ϕβ ÛϕDZĦĥŋ
ÛĜÊŸDzŋ Ũ; ϕDZĦĥş ɔłÔ; ĺŧȅş ĜŧŸβ ć!ä ɔłȍ Ć!ä ϕɀȅϕ ŷÀŎ; ÛĜŸQÀ ĵæ;
ŘÊĜ Ýâ₩äa Ƹŋ ŲŸÔĶ ĵÛ ÕĦŋ Àȵ¼ :ĺŧȅş ĜŧŸβ ć!ä ɔłȍ Ć!ä ϕɀȅϕ ŧĠ ŎÀŎ;
ŎÀŎ; ÛŲŸŁÛ Ũ; ŘĶȍ Æę ŘÀõ ϕÔ©ş ÛĜ!ä ϕɀȅϕ À ɔłę :ŎÀę ¬ÝĺŁÊŋ ÕDZÀĜ
ŘÀõ ĵÛş â₩äa Ƹŋ ÕÔ; ŘÀDZ äÆĜ¼ :ĺŧȅş ĺŧȅş ĜŧŸβ ć!ä ɔłȍ Ć!ä ϕɀȅϕ
¬ŘĶȍ Æę

299- (810) Diyl oğullarından Busr b. Mihcen, babasından rivayet ediyor: "Babası Mihcen radıyallahu anh Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber bir mecliste idi. Namaz için ezan okununca Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kalktı, namaz kıldı. Mihcen oturduğu yerde kaldı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Neden insanlarla beraber namaz kılmıyorsun? Sen müslüman bir kimse değil misin?"** buyurdu. O da: "Evet ey Allah'ın rasulü, lakin ben namazı ailemle kılmıştım" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"(Mescide) Geldiğin zaman namazı**

328 Sahih. Şafii, Sunen (5978) Muslim (442)
329 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5991)

kılmış olsan da insanlarla beraber yine kıl."[330]

ŞÛ ĞÀßţÖä ɔĬÕ ȹĻ¼ :óɀÕĻ ĵİŐ ÛÀŧȝ ȹĕä ĵÛ ÛȜÊİȹ ȹȝ ÛÕÊİĻ İȹÀȿȵÛ
¬ÅŧŢĆ ÉĔȹ ŸĹ ŷÅĻȵÊİä ȜĻ ÅŧŢÕȹéÛ ĻĹ ǾȿÕä

300- (811) Nafi rahimehullah'tan: İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Akşam veya sabah namazını kılan kimse sonra bu namazlara imam ile yetişirse bunları iade etmesin."[331]

ĵÛ ÛĆ!ä ÉȿȜ ȹĕ ÀßÊÅDZ ȹȝ ÛȹÅʌÅĞ ȹĕ ŞÀŧȝ ȹȝ ÛĞĄŒȜ ȹĕ ĵŁÉÀè İȹÀȿȵÛŞ
Ûɔ̈ĬÔĹ ĈÂŸĻ ȹĻ ÕĎɀȹ ɔHĄȹĹ ÛĞĄÀÖȿßä ĝȹɀè ǾȿȹĹÅĹ ĞŧȹĦßä ŲŞ Ûĕȵɀĕ ȳÛ ÛäžÌĦĻ
:éÅĦŧĞ ĻĬèŞ ĈŒŸȜ ć!ä ɔĬÕ ŲĞĄßä óÌÖĹ ĻĬèŞ ĈŒŸȜ ć!ä ɔĬÕ ŲĞĄŸĞ Õßéĕ ÀŏÓĹ
¬äÓŏ ĝȹɀèŞ äÓŏ ĝȹɀĘĕ ÛÀĕä ÝĶĞȹ ĵİȹȿĆ¼

301- (168) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Muaz radıyallahu anh kavmine yatsı namazında imamlık yapar, Bakara suresini okurdu. Arkasında namaz kılan birisi ayrıldı ve bunu Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e anlattı. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem Muaz radıyallahu anh'e şöyle buyurdu: **"Sen fitneci misin? Şu ve şu sureleri oku!"**[332]

ĻĬèŞ ĈŒŸȜ ć!ä ɔĬÕ ŲĞĄßä ȹȝ ÀĞÊÅDZ ȹȝ ÛÀĻĘÂßä ɀĕ İȹÅĹÉg ÛĵİĻÅĕ İȹÀȿȵÛ
ɀHĄ ɀŧ :óÌÖĹ ŞÀŧĦĞ Õßéĕ ğÀÕÓĹ :ĵİĻÅĕ óÌĕ :ÀȵÙ ǾÅĹg ŲŞ óÌĕŞ .ĆŸȜĘ
äÓŧ

302- (168/1) Cabir radıyallahu anh'den aynısı.[333]

---

330 Zayıf. Şafii; Sunen (4307) Nesai (857) Ahmed (4/34) İbn Hibban (2405) M - lik Muvatta (1/132) Hakim (1/371) Busr b. Mihcen meçhuldür.
331 Sahih. Şafii, Sunen (4336) Malik Muvatta (1/133)
332 Sahih. Şafiî, Sunen (4818) Muslim (465)
333 Hasen. Şafiî, Sunen (5725)

ﻣﻲ ﺀﺎﻟﺪﺯ ﮐﻤﺘﻪ :ﻮﺯﻪﻧ ﺗﻮﻫﺎﻠﻟﻪ ﻣﻲ ﺻﺀﺘﻳ ﺀﺘﻪ ﺗﻪ ﺗﻜﻤﻠﻳ ﻣﻲ ﻭﺎﻠﻪ ﺀﻮﺀﻠﻪ ﻮﻠﻳﺻ ﻣﻲ ﺯﺎﻠﻪ :ﻮﺯﻪﻧ ﺗﻜﺎ ﺍﻟﻳ ﻣﻲ ﺯﺎﻠﻪ ﻭﺎﻠﻳﺻ ﺗﻜﺎ ﺍﻟﻳ ﻭﺎﻠﻪ ﺀﻧﻤﻳ :ﻮﺎﻪ .ﺘﻤﻪ ﻭﻤﻪ ﻭﻪ ﺘﻧﺯﻮﻪ ﺎﺯﻳﻮﻪﻳ ﻳﺪﺀﻟ ﻠﻪ ﺘﻤﻪﻧﺎ ﺻﻮ ﻭﻠﺀﻮﻪﻧﺎ ﻠﻤﺯﻪﻳ ﻗﺀﻮﻪ ﻗﻟﺯﻪ ﻳﻤﻳ ﻳﺪﺯﻪ ﻠﻪ ﻪﻳﻧ ﻪﺎﻳﻧ ﺯﻳﻮﻪ ﻜﻳﻪ ﻠﻪ ﻪﻳﻧ ﻳﺀﻮﻪﻧﺎ ﻠﻳﻳﺻ ﻭﻤﻳ ﻭﻠﻪ ﻮﻠﻮﻪﺻ ﻭﻪ :ﻮﺎﻪ ﻳﻜﻮﻠﺀﻮ :ﻪﻮ ﺎﺯﻳﺎﻮﻪ ﻭﻪﻠﻠﻪﺻ ﺯﻳﻮﻪ ﻢﺎﻳﻧ ﻣﻪ ﻮﻳﺯﻪ ﺯﻧﻤﻪ ﻭﻪﺀﻮﻪﻧﺎ ﻠﻳﻳﺻ ﻮﻠﻮ ﻭﻪ ﻮﻠ ﺍ ﻮﺯﻪﻳﻪ ﺀ :ﻮﺀﻮﻪ ﻠﺀﻜﻪﻳ ﻭﻠﻳﻳﺻ ﻭﻪﻳﻧ ﻠ ﺍ ﺯﻳﻮ ﻠ ﻮﺯﻪﻳﻪ ﻮﻪﻮﻪ ﻮﻪ ﻮﻳﺯﻪ ﺯﻳﻮ ﻭﻪﻳﻧ ﻠ ﺍ

**ﺭﺍﻟ ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻥﺃ ﺮﻤﻋ ﻦﻋ ﻥﺎﻴﻔﺳ ﻥﺮﺒﺧﺃ ﻝﺎﻗ ﻲﻌﻓﺎﺸﻟﺍ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﺑ ﺲﻧﺩ ﻦﺑﺍ ﻰﻠﻋ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﻴﻨﻜﻟﺍ ﻥﺎﻤﻴﻠﺳ ﻦﺑ ﺪﻤﺣﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻰﻠﻋ ﻰﻠﻋﻭ ﻰﻠﻋ ﻰﻠﻋ ﻰﻠﻋ

ÇÜÊÂÇ ÇÖ ÜÊÇ ÛÇÂÎÊÖä ÇÎÊ ÜÝÔÇÍ ÇÊÇÉ ÞÖÊ ÆÛZÀÌ ÇÓ ÇÂÎÊÖä ÇÎÈÇ ÇÊÍÆ

306- (168/5) Cabir b. Abdillah el-Ensarî radıyallahu anhuma'dan: "Muaz b. Cebel radıyallahu anh Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber yatsı namazını kılar, sonra kavmine dönerek onlara yatsı namazını kıldırırdı. Bu namaz kendisi için nafile idi."[338]

ÇÎÊÓ ÇÀÌÀÈÉ ÜÊÖ ÞÆ ÛŽÇÆŽÇÍä ÞÆ ÛÖÅÇÔÖä ÜÊÖ ÞÆ ÛÈÉÇÖ ÞÉ ÕÖÅÇ ÅÇÈÇÈÖ ÜÝÔÇ ÇÕÉÇÍÖ ÇÅÖ ÄÆÖ Ç :ÓÅÇ ÇÎÈÇ ÇÊÍÆ Ç!ä ÞÎÕ Ç!ä ÓÞÈÉÓ ÇÖ ÛÊÇÆ Ç!ä ÅÇ ÕÛÊÍÞ ÇÊÅÆÖ ÜÝÔÇ ÇÅÖ ÄÆÖÇ ÛŽÇÊÆÖäÇ ÇÕÉÇ ÇÛŽÇÁÊÍÞ ÂÅÇÝÖ ÇÞÅÌ

307- (169) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz insanlara namaz kıldırdığı zaman namazı hafif tutsun. Zira aralarında hasta ve zayıf kimseler vardır. Kendi başına kıldığında ise dilediği gibi uzatsın."**[339]

ÇÅÈÓÂ ÇÖ ÛÆÊÊÀÖä Þæ ÅžŧHÇ ÞÆ ÛĀÅŽÎ Þæä ÞÆ ÛÁÊÈ Þæ ÇÉÊäÀÈÔ ÅÇÈÇÈÖ ŽŧÆÓ ŽÉÇ ÊÇŽÉ ŸÚÇ ÇÅÖ ÕÖÅÇ Þæ

308- (177/1) Mahmud b. Rebi'den: "İtban b. Malik radıyallahu anh a'mâ olduğu halde kavmine imamlık yapardı."[340]

ÛÕÖÅÇ Þæ ÇÅÈÓÂ ÇÖ ÛÆÊÊÀÖä Þæ ÅžŧHÇ ÞÆ ÛĀÅŽÎ Þæä ÞÆ ÛÕÖÅÇ ÅÇÈÇÈÖ ÇŽÓÅ ÅŽÔ :ÇÎÈÇ ÇÊÍÆ Ç!ä ÞÎÕ Ç!ä ÓÞÈÀÓ ÓÅÉ ÊÚÇ ÛŽŧÆÓ ŽÉÇ ÊÇŽÉ ŸÚÇ ÇÅÖ ÜÝÔÉ ÜÇ Ç!ä ÓÞÈÉÓ ÅÇ ÓÕÓÍ ÛÀÕÊÖä ÀÅÀÈ ÕÞŽÓ ÅÖÇÓ ÕÉÊÖäÇ ÀÛŧäÇ ÓŧÝŢÖä

338 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (5733) isnadında İbrahim b. Muhammed metrutür.

339 Sahih. Şafiî, Sunen (5879)

340 Sahih. Şafiî, Sunen (5641)

ÆĒÛĕ ϕϕ¼ :óÀÖĸ ĻĬĚę ĈĒĬȝ ć!ä ƨĬÒ Ć!ä óƶĚė ĈĈÀĐƶĸ ÛƨĬÔą ĈØÁĒĈ ÀĻÀÖą ĈĒĬȝ ć!ä ƨĬÒ Ć!ä óƶĚė ĈĒĸ ƨĬÔĸ ÛĶĈĈä ϕĻ ĻÀÖą ƨĈĈ ØÀĬĒĸ ¬ÝĻĬÔĕ ĻĈ ĻĬĚę

309- (177) Mahmud b. Rebi'den: "Itban b. Mâlik radıyallahu anh kör olduğu halde kavmine imamlık yapıyordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle dedi: "Karanlık, yağmur ve sel oluyor. Ben ise gözleri görmeyen birisiyim. Ey Allah'ın rasulü! Evimde namaz kıl da orasını namazgah edineyim." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem geldi ve: **"Nerede namaz kıldırmak istiyorsun?"** dedi. Evinin bir yerine işaret etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de orada namaz kıldı."[341]

Õ©ÀĻ ϕę È¢Ĉ ϕȝ ÛĞĦĬĬû ÚĈĈ ϕę Ć!ä ÁĒȝ ϕę áÀĦĕÈĈ ϕȝ ÛÕ©ÀĻ ÀĻÀĒĻĈ ɣÀĦĈĈ ĻĬĚę ĈĒĬȝ ć!ä ƨĬÒ Ć!ä óƶĚė ĶȜȁ ĞÓĒĬĻ ĒĞĶÉĺZ ȝĈ ĒȜȝ ć!ä ЏÎŕė ĶÔǵ ƨĈĈ ĶŧĬĸ :È¢Ĉ óÀę .¬ĻÓĈ ÚĬÒĆĸ äzĻzę¼ :óÀę Ļė ĒĀĻ ÕĈĈĸ ĒĈ ĒĞĦÀÒ ĈĒĬȝ ć!ä ƨĬÒ Ć!ä óƶĚė ĈĒĬȝ ɣÀĬĸ ÛĞÀŧĈ ĒĻĦŔÁĸ ÈĜĈ ÀĻ ôƶû ϕĻ áƶĚä ÁĒę ÀĻĈ ÀĻĈäøę ϕĻ ăƶDƶĦĈäę ĒÀĬĻ ĻĒĻĈäę ÀĻĈ ĶÁÀÒę ÛĻĬĚę

310- (192) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Ninem Muleyke, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i onun için yaptığı bir yemeğe davet etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ondan yedi ve sonra: **"Kalkın size namazı kıldırayım"** buyurdu. Enes radıyallahu anh dedi ki: "Kalktım ve bizim uzun ve siyah olan hasırımızı getirdim. Üzerine su serptim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kalktı, ben ve yetim O'nun arkasında saf olduk. İhtiyar kadın (ninem) de arkamızda safa durdu."[342]

ć!ä ЏÎŕė È¢Ĉ ϕȝ ÛĞĦĬĬû ÚĈĈ ϕę Ć!ä ÁĒȝ ϕę áÀĦĕÈĈ ϕȝ ÛÕ©ÀĻ ÀĻÀĒĻĈ ĭĬę ÀĻĈĻę Ú¢ ĻĬĚę ĈĒĬȝ ć!ä ƨĬÒ ЏĈÀĬä ZƶĦ ÀĻĈ ĻĒĻę ÀĻĈ ĶĒĬÒ¼ :óÀę ĒȜȝ

341 Sahih. Şafiî, Sunen (5640) Muslim (33)
342 Sahih. Şafiî, Sunen (5810) Ebu Ya'la (3328)

¬ÀÁÂÃÄ Ì ÍÎÏÐ

311- (192/1) Enes radıyallahu anh'den: "Ben ve yetim evimizde Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in arkasında saf olduk. Umm Suleym de bizim arkamızda durdu."[343]

ÑÒÓÔÕÖ× ØÙ ÚÛÜÝ Þßà áâãäå æçèéêë ìíîïðñ òóôõö ÷øùúûü ýþÿ Ā ā Ă ă Ą ą Ć ć Ĉ ĉ Ċ ċ Č č Ď ď Đ đ Ē ē Ĕ ĕ Ė ė Ę ę Ě ě Ĝ ĝ Ğ ğ Ġ ġ Ģ ģ Ĥ ĥ Ħ ħ Ĩ ĩ Ī ī Ĭ ĭ Į į İ ı Ĳ ĳ Ĵ ĵ Ķ ķ ĸ Ĺ ĺ Ļ ļ Ľ ľ Ŀ ŀ Ł ł Ń ń Ņ ņ Ň ň ŉ Ŋ ŋ Ō ō Ŏ ŏ Ő ő Œ œ Ŕ ŕ Ŗ ŗ Ř ř Ś ś Ŝ ŝ Ş ş Š š Ţ ţ Ť ť Ŧ ŧ Ũ ũ Ū ū Ŭ ŭ Ů ů Ű ű Ų ų Ŵ ŵ Ŷ ŷ Ÿ Ź ź Ż ż Ž ž ſ ƀ Ɓ Ƃ ƃ Ƅ ƅ Ɔ Ƈ ƈ Ɖ Ɗ Ƌ ƌ ƍ Ǝ Ə Ɛ Ƒ ƒ Ɠ Ɣ ƕ Ɩ Ɨ Ƙ ƙ ƚ ƛ Ɯ Ɲ ƞ Ɵ Ơ ơ Ƣ ƣ Ƥ ƥ Ʀ Ƨ ƨ Ʃ ƪ ƫ Ƭ ƭ Ʈ Ư ư Ʊ Ʋ Ƴ ƴ Ƶ ƶ Ʒ Ƹ ƹ ƺ ƻ Ƽ ƽ ƾ ƿ ǀ ǁ ǂ ǃ Ǆ ǅ ǆ Ǉ ǈ ǉ Ǌ ǋ ǌ Ǎ ǎ Ǐ ǐ Ǒ ǒ Ǔ ǔ Ǖ ǖ Ǘ ǘ Ǚ ǚ Ǜ ǜ ǝ Ǟ ǟ Ǡ ǡ Ǣ ǣ Ǥ ǥ Ǧ ǧ Ǩ ǩ Ǫ ǫ Ǭ ǭ Ǯ ǯ ǰ Ǳ ǲ ǳ Ǵ ǵ Ƕ Ƿ Ǹ ǹ Ǻ ǻ Ǽ ǽ Ǿ ǿ Ȁ ȁ Ȃ ȃ Ȅ ȅ Ȇ ȇ Ȉ ȉ Ȋ ȋ Ȍ ȍ Ȏ ȏ Ȑ ȑ Ȓ ȓ Ȕ ȕ Ȗ ȗ Ș ș Ț ț Ȝ ȝ Ȟ ȟ Ƞ ȡ Ȣ ȣ Ȥ ȥ Ȧ ȧ Ȩ ȩ Ȫ ȫ Ȭ ȭ Ȯ ȯ Ȱ ȱ Ȳ ȳ ȴ ȵ ȶ ȷ ȸ ȹ Ⱥ Ȼ ȼ Ƚ Ⱦ ȿ ɀ Ɂ ɂ Ƀ Ʉ Ʌ Ɇ ɇ Ɉ ɉ Ɋ ɋ Ɍ ɍ Ɏ ɏ ɐ ɑ ɒ ɓ ɔ ɕ ɖ ɗ ɘ ə ɚ ɛ ɜ ɝ ɞ ɟ ɠ ɡ ɢ ɣ ɤ ɥ ɦ ɧ ɨ ɩ ɪ ɫ ɬ ɭ ɮ ɯ ɰ ɱ ɲ ɳ ɴ ɵ ɶ ɷ ɸ ɹ ɺ ɻ ɼ ɽ ɾ ɿ ʀ ʁ ʂ ʃ ʄ ʅ ʆ ʇ ʈ ʉ ʊ ʋ ʌ ʍ ʎ ʏ ʐ ʑ ʒ ʓ ʔ ʕ ʖ ʗ ʘ ʙ ʚ ʛ ʜ ʝ ʞ ʟ ʠ ʡ ʢ ʣ ʤ ʥ ʦ ʧ ʨ ʩ ʪ ʫ ʬ ʭ ʮ ʯ ʰ ʱ ʲ ʳ ʴ ʵ ʶ ʷ ʸ ʹ ʺ ʻ ʼ ʽ ʾ ʿ ˀ ˁ ˂ ˃ ˄ ˅ ˆ ˇ ˈ ˉ ˊ ˋ ˌ ˍ ˎ ˏ ː ˑ ˒ ˓ ˔ ˕ ˖ ˗ ˘ ˙ ˚ ˛ ˜ ˝ ˞ ˟ ˠ ˡ ˢ ˣ ˤ ˥ ˦ ˧ ˨ ˩ ˪ ˫ ˬ ˭ ˮ ˯ ˰ ˱ ˲ ˳ ˴ ˵ ˶ ˷ ˸ ˹ ˺ ˻ ˼ ˽ ˾ ˿ ̀ ́ ̂ ̃ ̄ ̅ ̆ ̇ ̈ ̉ ̊ ̋ ̌ ̍ ̎ ̏ ̐ ̑ ̒ ̓ ̔ ̕ ̖ ̗ ̘ ̙ ̚ ̛ ̜ ̝ ̞ ̟ ̠ ̡ ̢ ̣ ̤ ̥ ̦ ̧ ̨ ̩ ̪ ̫ ̬ ̭ ̮ ̯ ̰ ̱ ̲ ̳ ̴ ̵ ̶ ̷ ̸ ̹ ̺ ̻ ̼ ̽ ̾ ̿ ̀ ́ ͂ ̓ ̈́ ͅ ͆ ͇ ͈ ͉ ͊ ͋ ͌ ͍ ͎ ͏ ͐ ͑ ͒ ͓ ͔ ͕ ͖ ͗ ͘ ͙ ͚ ͛ ͜ ͝ ͞ ͟ ͠ ͡ ͢ ͣ ͤ ͥ ͦ ͧ ͨ ͩ ͪ ͫ ͬ ͭ ͮ ͯ ͰͱͲͳ ÌÍÎÏÐÑÒÓÔÕÖ× ØÙÚÛÜÝ Þßàáâãäå æçèéêëìíîïðñ òóôõö÷øùúûüýþÿ Ā ā Ă ă Ą ą Ć ć Ĉ ĉ Ċ ċ Č č Ď ď Đ đ Ē ē Ĕ ĕ Ė ė Ę ę Ě ě Ĝ ĝ Ğ ğ Ġ ġ Ģ ģ Ĥ ĥ Ħ ħ Ĩ ĩ Ī ī Ĭ ĭ Į į İ ı Ĳ ĳ Ĵ ĵ Ķ ķ ĸ Ĺ ĺ Ļ ļ Ľ ľ Ŀ ŀ Ł ł Ń ń Ņ ņ Ň ň ŉ Ŋ ŋ Ō ō Ŏ ŏ Ő ő Œ œ Ŕ ŕ Ŗ ŗ Ř ř Ś ś Ŝ ŝ Ş ş Š š Ţ ţ Ť ť Ŧ ŧ Ũ ũ Ū ū Ŭ ŭ Ů ů Ű ű Ų ų Ŵ ŵ Ŷ ŷ Ÿ Ź ź Ż ż Ž ž ſ ƀ Ɓ Ƃ ƃ Ƅ ƅ Ɔ Ƈ ƈ Ɖ Ɗ Ƌ ƌ ƍ Ǝ Ə Ɛ Ƒ ƒ Ɠ Ɣ ƕ Ɩ Ɨ Ƙ ƙ ƚ ƛ Ɯ Ɲ ƞ Ɵ Ơ ơ Ƣ ƣ Ƥ ƥ Ʀ Ƨ ƨ Ʃ ƪ ƫ Ƭ ƭ Ʈ Ư ư Ʊ Ʋ Ƴ ƴ Ƶ ƶ Ʒ Ƹ ƹ ƺ ƻ Ƽ ƽ ƾ ƿ ǀ ǁ ǂ ǃ Ǆ ǅ ǆ Ǉ ǈ ǉ Ǌ ǋ ǌ Ǎ ǎ Ǐ ǐ Ǒ ǒ Ǔ ǔ Ǖ ǖ Ǘ ǘ Ǚ ǚ Ǜ ǜ ǝ Ǟ ǟ Ǡ ǡ Ǣ ǣ Ǥ ǥ Ǧ ǧ Ǩ ǩ Ǫ ǫ Ǭ ǭ Ǯ ǯ ǰ Ǳ ǲ ǳ Ǵ ǵ Ƕ Ƿ Ǹ ǹ Ǻ ǻ Ǽ ǽ Ǿ ǿ Ȁ ȁ Ȃ ȃ Ȅ ȅ Ȇ ȇ Ȉ ȉ Ȋ ȋ Ȍ ȍ Ȏ ȏ Ȑ ȑ Ȓ ȓ Ȕ ȕ Ȗ ȗ Ș ș Ț ț Ȝ ȝ Ȟ ȟ Ƞ ȡ Ȣ ȣ Ȥ ȥ Ȧ ȧ Ȩ ȩ Ȫ ȫ Ȭ ȭ Ȯ ȯ Ȱ ȱ Ȳ ȳ ȴ ȵ ȶ ȷ ȸ ȹ Ⱥ Ȼ ȼ Ƚ Ⱦ ȿ ɀ Ɂ ɂ Ƀ Ʉ Ʌ Ɇ ɇ Ɉ ɉ Ɋ ɋ Ɍ ɍ Ɏ ɏ ɐ ɑ ɒ ɓ ɔ ɕ ɖ ɗ ɘ ə ɚ ɛ ɜ ɝ ɞ ɟ ɠ ɡ ɢ ɣ ɤ ɥ ɦ ɧ ɨ ɩ ɪ ɫ ɬ ɭ ɮ ɯ ɰ ɱ ɲ ɳ ɴ ɵ ɶ ɷ ɸ ɹ ɺ ɻ ɼ ɽ ɾ ɿ ʀ ʁ ʂ ʃ ʄ ʅ ʆ ʇ ʈ ʉ ʊ ʋ ʌ ʍ ʎ ʏ ʐ ʑ ʒ ʓ ʔ ʕ ʖ ʗ ʘ ʙ ʚ ʛ ʜ ʝ ʞ ʟ ʠ ʡ ʢ ʣ ʤ ʥ ʦ ʧ ʨ ʩ ʪ ʫ ʬ ʭ ʮ ʯ ʰ ʱ ʲ ʳ ʴ ʵ ʶ ʷ ʸ ʹ ʺ ʻ ʼ ʽ ʾ ʿ ˀ ˁ ˂ ˃ ˄ ˅ ˆ ˇ ˈ ˉ ˊ ˋ ˌ ˍ ˎ ˏ ː ˑ ˒ ˓ ˔ ˕ ˖ ˗ ˘ ˙ ˚ ˛ ˜ ˝ ˞ ˟ ˠ ˡ ˢ ˣ ˤ ˥ ˦ ˧ ˨ ˩ ˪ ˫ ˬ ˭ ˮ ˯ ˰ ˱ ˲ ˳ ˴ ˵ ˶ ˷ ˸ ˹ ˺ ˻ ˼ ˽ ˾ ˿ ̀ ́ ̂ ̃ ̄ ̅ ̆ ̇ ̈ ̉ ̊ ̋ ̌ ̍ ̎ ̏ ̐ ̑ ̒ ̓ ̔ ̕ ̖ ̗ ̘ ̙ ̚ ̛ ̜ ̝ ̞ ̟ ̠ ̡ ̢ ̣ ̤ ̥ ̦ ̧ ̨ ̩ ̪ ̫ ̬ ̭ ̮ ̯ ̰ ̱ ̲ ̳ ̴ ̵ ̶ ̷ ̸ ̹ ̺ ̻ ̼ ̽ ̾ ̿ ̀ ́ ͂ ̓ ̈́ ͅ ͆ ͇ ͈ ͉ ͊ ͋ ͌ ͍ ͎ ͏ ͐ ͑ ͒ ͓ ͔ ͕ ͖ ͗ ͘ ͙ ͚ ͛ ͜ ͝ ͞ ͟ ͠ ͡ ͢ ͣ ͤ ͥ ͦ ͧ ͨ ͩ ͪ ͫ ͬ ͭ ͮ ͯ ͰͱͲͳ

312- (192/2) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Ninesi Muleyke, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i kendisi için yaptığı bir yemeğe davet etmişti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ondan yedi. Sonra: "**Kalkın size namaz kıldırayım"** buyurdu. Enes radıyallahu anh dedi ki: "Ben uzun süre beklemekten dolayı kararmış olan bir hasırımızı getirdim ve üzerine su serptim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kalktı, ben ve yetim O'nun arkasında saf olduk. İhtiyar kadın ise bizim arkamızda saf oldu. Bize iki rekat namaz kıldırdı, sonra ayrıldı."[344]

ÑÒÓÔÕÖ× ØÙÚÛÜÝ Þßàáâãäå æçèéêëìíîïðñ òóôõö÷øùúûüýþÿ Ā ā Ă ă Ą ą Ć ć Ĉ ĉ Ċ ċ Č č Ď ď Đ đ Ē ē Ĕ ĕ Ė ė Ę ę Ě ě Ĝ ĝ Ğ ğ Ġ ġ Ģ ģ Ĥ ĥ Ħ ħ Ĩ ĩ Ī ī Ĭ ĭ Į į İ ı Ĳ ĳ Ĵ ĵ Ķ ķ ĸ Ĺ ĺ Ļ ļ Ľ ľ Ŀ ŀ Ł ł Ń ń Ņ ņ Ň ň ŉ Ŋ ŋ Ō ō Ŏ ŏ Ő ő Œ œ Ŕ ŕ Ŗ ŗ Ř ř Ś ś Ŝ ŝ Ş ş Š š Ţ ţ Ť ť Ŧ ŧ Ũ ũ Ū ū Ŭ ŭ Ů ů Ű ű Ų ų Ŵ ŵ Ŷ ŷ Ÿ Ź ź Ż ż Ž ž ſ ƀ Ɓ Ƃ ƃ Ƅ ƅ Ɔ Ƈ ƈ Ɖ Ɗ Ƌ ƌ ƍ Ǝ Ə Ɛ Ƒ ƒ Ɠ Ɣ ƕ Ɩ Ɨ Ƙ ƙ ƚ ƛ Ɯ Ɲ ƞ Ɵ Ơ ơ Ƣ ƣ Ƥ ƥ Ʀ Ƨ ƨ Ʃ ƪ ƫ Ƭ ƭ Ʈ Ư ư Ʊ Ʋ Ƴ ƴ Ƶ ƶ Ʒ Ƹ ƹ ƺ ƻ Ƽ ƽ ƾ ƿ ǀ ǁ ǂ ǃ Ǆ ǅ ǆ Ǉ ǈ ǉ Ǌ ǋ ǌ Ǎ ǎ Ǐ ǐ Ǒ ǒ Ǔ ǔ Ǖ ǖ Ǘ ǘ Ǚ ǚ Ǜ ǜ ǝ Ǟ ǟ Ǡ ǡ Ǣ ǣ Ǥ ǥ Ǧ ǧ Ǩ ǩ Ǫ ǫ Ǭ ǭ Ǯ ǯ ǰ Ǳ ǲ ǳ Ǵ ǵ Ƕ Ƿ Ǹ ǹ Ǻ ǻ Ǽ ǽ Ǿ ǿ Ȁ ȁ Ȃ ȃ Ȅ ȅ Ȇ ȇ Ȉ ȉ Ȋ ȋ Ȍ ȍ Ȏ ȏ Ȑ ȑ Ȓ ȓ Ȕ ȕ Ȗ ȗ Ș ș Ț ț Ȝ ȝ Ȟ ȟ Ƞ ȡ Ȣ ȣ Ȥ ȥ Ȧ ȧ Ȩ ȩ Ȫ ȫ Ȭ ȭ Ȯ ȯ Ȱ ȱ Ȳ ȳ ȴ ȵ ȶ ȷ ȸ ȹ Ⱥ Ȼ ȼ Ƚ Ⱦ ȿ ɀ Ɂ ɂ Ƀ Ʉ Ʌ Ɇ ɇ Ɉ ɉ Ɋ ɋ Ɍ ɍ Ɏ ɏ ɐ ɑ ɒ ɓ ɔ ɕ ɖ ɗ ɘ ə ɚ ɛ ɜ ɝ ɞ ɟ ɠ ɡ ɢ ɣ ɤ ɥ ɦ ɧ ɨ ɩ ɪ ɫ ɬ ɭ ɮ ɯ ɰ ɱ ɲ ɳ ɴ ɵ ɶ ɷ ɸ ɹ ɺ ɻ ɼ ɽ ɾ ɿ ʀ ʁ ʂ ʃ ʄ ʅ ʆ ʇ ʈ ʉ ʊ ʋ ʌ ʍ ʎ ʏ ʐ ʑ ʒ ʓ ʔ ʕ ʖ ʗ ʘ ʙ ʚ ʛ ʜ ʝ ʞ ʟ ʠ ʡ ʢ ʣ ʤ ʥ ʦ ʧ ʨ ʩ ʪ ʫ ʬ ʭ ʮ ʯ ʰ ʱ ʲ ʳ ʴ ʵ ʶ ʷ ʸ ʹ ʺ ʻ ʼ ʽ ʾ ʿ ˀ ˁ ˂ ˃ ˄ ˅ ˆ ˇ ˈ ˉ ˊ ˋ ˌ ˍ ˎ ˏ ː ˑ ˒ ˓ ˔ ˕ ˖ ˗ ˘ ˙ ˚ ˛ ˜ ˝ ˞ ˟ ˠ ˡ ˢ ˣ ˤ ˥ ˦ ˧ ˨ ˩ ˪ ˫ ˬ ˭ ˮ ˯ ˰ ˱ ˲ ˳ ˴ ˵ ˶ ˷ ˸ ˹ ˺ ˻ ˼ ˽ ˾ ˿ ̀ ́ ̂ ̃ ̄ ̅ ̆ ̇ ̈ ̉ ̊ ̋ ̌ ̍ ̎ ̏ ̐ ̑ ̒ ̓ ̔ ̕ ̖ ̗ ̘ ̙ ̚ ̛ ̜ ̝ ̞ ̟ ̠ ̡ ̢ ̣ ̤ ̥ ̦ ̧ ̨ ̩ ̪ ̫ ̬ ̭ ̮ ̯ ̰ ̱ ̲ ̳ ̴ ̵ ̶ ̷ ̸ ̹ ̺ ̻ ̼ ̽ ̾ ̿ ̀ ́ ͂ ̓ ̈́ ͅ ͆ ͇ ͈ ͉ ͊ ͋ ͌ ͍ ͎ ͏ ͐ ͑ ͒ ͓ ͔ ͕ ͖ ͗ ͘ ͙ ͚ ͛ ͜ ͝ ͞ ͟ ͠ ͡ ͢ ͣ ͤ ͥ ͦ ͧ ͨ ͩ ͪ ͫ ͬ ͭ ͮ ͯ ͰͱͲͳ

¬ÀÁÂÃÄ Ì ÍÎÏ ÑÒ ÔÕÖ×

313- (192/3) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Ben ve yetim, bizim evde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in arkasında namaz kıldık, Umm Suleym de bizim arkamızda idi."[345]

343 Sahih. Şafiî, Sunen (5789) Buhari (727)
344 Sahih. Şafii, Sunen (5810)
345 Sahih. Şafii, Sunen (5791)

ﻣﻪ ﷺ ا ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﻴﻀﺄﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﻛﺎﻧﺖ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﻣﻦ ﻋﻨﺪ ﺍﻟﺒﺎﺏ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺆﻡ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ ﻭﻛﺎﻥ ﻋﺒﻴﺪ ﺑﻦ ﻋﻤﻴﺮ ﻭﺍﻟﻤﺴﻮﺭ ﺑﻦ ﻣﺨﺮﻣﺔ ﻭﻧﺎﺱ ﻛﺜﻴﺮ ﻳﺆﻡ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﻣﻦ ﻋﻨﺪ ﺍﻟﺒﺎﺏ ﻭﻛﺎﻥ

b. Ebi'l-Ca'd elimden tuttu ve beni Rakka'da Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından bir şeyhin yanında durdu. Ona Vabisa b. Ma'bed diyorlardı. Dedi ki: "Bana Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den haber verdi ki, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem safın arkasında tek başına namaz kılan birini görmüş ve ona namazı iade etmesini emretmiştir."[348]

**ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ ﻞﺟﺭ ﻒﻠﺧ ﻒﺻ ﻱﺬﻟﺍ ﺚﻳﺪﺤﻟﺍ ﺍﺬﻫ ﻞﺜﻣ ﻦﻋ ﻞﺌﺳ ﻪﻧﺃ ﻚﻟ

¬ÍõÀçõ Íóúçş

319- (182) Malik b. el-Huveyris radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize şöyle buyurdu: **"Namazı benim nasıl kıldığımı gördüyseniz öylece kılın. Namaz vakti geldiği zaman biriniz ezan okusun, en büyük olanınız imamlık etsin."**[351]

ÞÞ ÇÍä ÆçÞ ÞÞ ÞtgÀöä ÆçÞ ÞÞ ÞĞÑ ÍóÀçÑÛ :óÍé ÆtHÑ ÞÞ ÍÊäÀçÛ ÍóÀçÑÛ Ûæ ÿÛ ÇÆÊöä Þé :óÍé åzĞÊÑ ÞÞä ÞÞ ÛÞtgÀöä ÆçÞ ÞÞ ÍÊÀÖöä ÞÞ ÛåzĞÊÑ ĶÆçöä ÆĝÍò ÞÛ ÍTñú

320- (181) İbn Mes'ud radıyallahu anh şöyle dedi: "Ancak ev sahibinin imamlık etmesi sünnettendir."[352]

ĶtÊÇ ķ :óÍé ŽÊÍé ÚÊÀçÑÛ :óÍé ğÍÀDZ Þtä ÞŽ ÛÆÆDztöä ÆçŽ ÍóÀçÑÛ ô ØÛ ÆÆDzÊtöä Õßé Þé ÍąÀé ÀtŽ ÞtŦş ÇÁÆtöä Þé ÇÁÀÛß ÆÆDzÊÑ Ûź ĝŸQöä ÛĞtÑ ÇÊÀHòÒş ƨźztöä Õßé ÞÓÊÑş Ûçß ƨİzÑ ÆÆDzÊtöä Õßé ŸÍÑş ÛÍŽŸtĦÑ ÆĝÍò ƨźztöä çß óÍÖź ĝŸQöä ÍTĦÑ ÆTÎÇß ğDZ Çíä ÆçŽ ÍTĦÎè ÍtŸź :óÍé ÛUşĦ ÕÆÆDzÊÑ Ûź ŸŸÔĸ ÿÛ ĘĝÛ Ķß :Çíä ÆçŽ óÍÖź ÛÒÔź ŸÆÖĸ :ÆÆDzÊtöä ķ ƨźztöä ƨİÔź

321- (183) Nafi dedi ki: "Medine yakınında bir mescidde namaz için kamet okundu. İbn Ömer radıyallahu anhuma o mescide yakın bir yerde çalışıyordu. O mescidin imamı kendisinin azatlı bir kölesi idi. O yer bu azatlı kölesine ve arkadaşlarına ait idi. Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma onları işitince onlarla beraber namaza katılmaya geldi. Mescidin sahibi olan azatlı kölesi ona dedi ki: "Geç ve namazı sen kıldır" Abdullah radıyallahu anh de şöyle dedi: "Sen kendi mescidinde namaz kıldırmaya benden daha hak sahi-

351 Sahih. Şafiî, Sunen (5893) Buhari (685)
352 Zayıf. Şafiî, Sunen (5928) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

bisin." Böylece kölesi namazı kıldırdı."[353]

أخبرنا الربيع قال: حدثنا الشافعي قال: حدثنا مالك عن عبد الله بن دينار عن عبد الله بن عمر أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: إذا قال الإمام سمع الله لمن حمده فقولوا ربنا ولك الحمد فإنه من وافق قوله قول الملائكة غفر له ما تقدم من ذنبه

323- (185) Abdullah b. Ömer dedi ki: "Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İmam semiallahu limen hamideh dediğinde siz de rabbena ve lekel hamd deyin. Çünkü kim bu sözü melekler gibi söylerse geçmiş günahları bağışlanır."[354]

353 Hasen mevkuf. Şafiî, Sunen (5937)
354 Hasen. Şafiî, Sunen (5772)

ber namaz kıldı."[355]

[illegible]

324- (185) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "el-Hasen ve el-Huseyn, Mervan'ın arkasında namaz kılarlardı." Biri dedi ki: "O ikisi evlerine dönünce namazı iade ediyorlar mıydı?" Şöyle dedi: "Hayır vallahi imamların namazına bir şey eklemiyorlardı."[356]

[illegible]

325- (205) İbn Ezher'in azatlı kölesi Ebu Ubeyd şöyle dedi: "Osman radıyallahu anh kuşatma altında iken, Ali radıyallahu anh ile beraber bayram namazına katıldım."[357]

[illegible]

326- (107/1) Nafi dedi ki: "Soğuk ve rüzgarlı bir gecede ezan okununca İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Namazı yerlerinizde kılmayacak mısınız?" Sonra şöyle dedi: "Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem müezzine yağmurlu soğuk gece olduğu zaman: **"Dikkat edin! Namazı yerlerinizde kılın"** demesini emrederdi."[358]

---

355 Zayıf. Şafiî, Sunen (5917) isnadında Muslim b. Halid zayıftır.
356 Hasen mevkuf. Şafiî, Sunen (5918) Beyhaki (3/122)
357 Sahih mevkuf. Şafiî, Sunen (6561)
358 Sahih. Şafii, Sunen (5635) Buhari (666)

ÿÛ ÀtTÀ3 Ć!ä Ψr̂é ÀtȝÂ ĉȝä ĉȝ ÛȜ̂Ą ĉȝ ÛāzÂ ĉȝ ÛĞĞĘȝ ĉȝä ÀĉÀĆèÂ
ĝáéÀĆöä ĞÛĘÜöäş ĝKÛtöä ĞÛĘÜöä Uź ĆĉĂĂąą ÀąĂ ÿÀõ ĻÜèş ĆĘÜȝ Ć!ä ɔIÒ Ć!ä ózĆèé
ĻÓĉÀgé Uź äzIÒ ¤Ć :ĠÀé ĝäĆ

327- (107/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yağmurlu, soğuk ve rüzgarlı gecelerde **"Dikkat edin! Namazı yerlerinizde kılın" diye seslenilmesini emrederdi."**[359]

ĆąÛ ÛĻĆéĠÿä ĉe Ć!ä ÉĆȝ ĉȝ ÛĈĘĞÛ ĉȝ ÛĠşÀȝ ĉe ŷÀÎÊ ĉȝ ÛŌĉÀą ÀĉÀĆèÂ
ɔIÒ Ć!ä ózĆèé ĶĦÎè :óÀÓź ȜIZé Ļé ĈÐIZÀĦĉ ÆĿĿÓź ÀąIZÀ ĆèÀĦòĉ ÿÛą ÿÀõ
¬ĝŸQöä Ōĝę Ĉê ÛÆĞĘÜź ÙĉÀĝöä ĻõÉĠĉ ÆÐIZş äÆĆ¼ :ózõą Ļ̈èş ĆĘÜȝ Ć!ä

328- (176) Urve dedi ki: "Abdullah b. el-Erkam bir gün arkadaşlarına imamlık etti. İhtiyaç gidermeye gitti, sonra döndü ve şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Biriniz büyük abdest ihtiyacı hissederse namazdan önce ihtiyacını gidersin."**[360]

ĆąÛ ÛĻĆéĠÿä ĉe Ć!ä ÉĆȝ ĉȝ ÛĈĘĞÛ ĉȝ ÛĠşÀȝ ĉe ŷÀÎÊ ĉȝ ÛĆŌĝöä ÀĉÀĆèÂ
óÀé :óÀéş ¥IZé ÿÆĘş ĠŸQöä ÿÀĘĘź ÛĻIZąú ÿÀÓź ÿzé ĆĠĦÛÓź ĆÛą ɔÛÛ ȜÀą
ÆÐIZĘź ÙĉÀĝöä ĻõÉĠĉ ÆÐIZşş ĠŸQöä ĶtĘÇĉ äÆ¼ :Ļ̈èş ĆĘÜȝ Ć!ä ɔIÒ Ć!ä ózĆèé
¬ÙĉÀĝöÀĝ

329- (176/1) Urve dedi ki: "Abdullah b. el-Erkam Mekke'ye gitti. Yanında bir topluluk da onunla beraber çıktılar. Abdullah onlara imamlık etti. Namaz için kamet okunup, bir adam öne geçince şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Namaz için kamet okunduğunda biriniz büyük abdest bozma ihtiyacı hissederse, önce ihtiyacını gidersin."**[361]

359 Sahih. Şafiî, Sunen (5636)
360 Sahih. Şafiî, Sunen (5644)
361 Sahih. Şafiî, Sunen (5645)

330- (193) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir ata binmişti ve ondan düşerek sağ yanını yaraladı. Namazları oturarak kıldırdı ve biz de arkasında onunla beraber oturarak kıldık. Namaz bitince şöyle buyurdu: **"İmam ancak kendisine uyulması için imam kılınmıştır. O ayakta kıldığında ayakta kılın, rüku ettiğinde rüku edin, kalktığında kalkın, "semiallahu limen hamideh" dediğinde "Rabbena ve leke'l-hamdu" deyin, oturarak kıldığında siz de hepiniz oturarak kılın."**[362] Şafii dedi ki: bu mensuhtur.

331- (194) Aişe radıyallahu anha'dan aynısı.[363]

362 Sahih. Şafiî, Sunen (5675)
363 Sahih. Şafiî, Sunen (5676)

332- (193/1) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem rahatsız iken evimde namaz kıldırdı. Kendisi oturarak kılıyor, arkasındakiler ise kıyam halinde kılıyorlardı. Onlara oturmalarını işaret etti, onlar da oturdular. Namaz bitince şöyle buyurdu: **"İmam ancak kendisine uyulması için imam kılınmıştır. O rükû ettiğinde siz de rüku edin, rükudan kalktığında siz de kalkın, oturarak namaz kıldığında siz de oturarak kılın."**[364]

333- (618) Ebu'z-Zubeyr rahimehullah'tan: "Cabir radıyallahu anh'den: "Hasta iken insanlar onu ziyaret etmeye geldiler. Kendisi oturarak namaz kıldı, arkasındakiler de oturarak kıldılar."[365]

334- (94/1) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in rahatsızlığı vardı. Ebu Bekr radıyallahu anh'e insanlara namaz kıldırmasını emretti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem kendisinde hafifleme hissedince geldi ve Ebu Bekr'in yanına oturdu. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Bekr radıyallahu anh'e oturduğu halde imamlık yaptı, Ebu Bekr radıyallahu anh de insanlara ayakta olduğu halde imamlık yaptı."[366]

364 Sahih. Şafii, Sunen (5676)
365 Hasen. Şafii, Sunen (5715)
366 Sahih. Şafii, Sunen (4346)

335- (95/1) Ubeyd b. Umeyr rahimehullah, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etti, ona muhalefet etmedi.[367]

336- (94/2) Urve rahimehullah'tan: (Aişe radıyallahu anha dedi ki): "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hastalığı zamanında çıktı, Ebu Bekr radıyallahu anh'e geldi. O ayakta olduğu halde insanlara namaz kıldırıyordu. Ebu Bekr radıyallahu anh geri çekilmek istedi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona olduğu yerde kalmasını işaret etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Bekr radıyallahu anh'ın yanına oturdu. Ebu Bekr radıyallahu anh Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e uyarak namaz kıldı, insanlar da Ebu Bekr radıyallahu anh'e uyarak namaz kıldılar."[368]

337- (94/3) Urve rahimehullah Aişe radıyallahu anha'dan tamamen aynı anlamda rivayet etmiştir. Orada şöyle demiştir: "Ebu Bekr radıyallahu anh O'nun yanında ayakta namaz kıldı."[369]

367 Sahih. Şafii, Sunen (4347)
368 Sahih. Şafii, Sunen (5681)
369 Sahih. Şafii, Sunen (5682)

ÛĞÓŲŲą Ų€Û ◆ą◆ä ◆ȝ ÛÁŲŲÊè ◆ę ɔŲHų ◆ȝ ◆ɔzè◆ÿ◆ä ÀĞÀÌè Ų€ş ÛĞÓŽöä ÀǫÀĞ◆ÛÛ ÀŽ◆é Ļǫ ÛÀŦÀȝ ◆!ä ŲŘ◆ǫ ĞĪĞÀȝ ŲÛĦų ę◆ő ÛĞÓŽöä ŲĞÀĞ◆ÛÛ :óÀǫ ÀĻŧȝ ◆ę ÆĻĻȝ ◆ȝ ÿÀÎÊ ÕʌÁÉg ɔ◆Ħų ÓŽŧÊ ĞĞĞÀDZ ɔ€Û ÀǪę zÁ€ş ĻŲèş Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ ŲĞ◆öä ĞŸǪ Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ ŲĞ◆öä ĞŸǪ ĞĻÊ◆ ◆ȝ ĞşÀȝ ◆ę

338- (94/4) Aişe radıyallahu anha Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in Ebu Bekr radıyallahu anh'ın yanında namaz kılmasını aynı manada zikretmiştir.[370]

◆ȝ ÛĞşÀȝ ◆ę ÿÀÎÊ ◆ȝ ÛĞŧŲè ◆ę ĕÀŧĞ ◆ȝ ÛĵÀĘg ◆ę ɔŲHų ÀǫÀĞ◆ÛÛ ÀǪę À◆Û ÀǪÛ Ļ€şş Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ Ļ!ä ózè◆ĵÛ ÛÀŦÀȝ ◆!ä Ų◆Ř◆ǫ ĞĪĞÀȝ ◆ȝ ÛĞÆÊÛ ÆĻDZ ɔ€Û ÆĻĦÓź ǒÀDzź ĞÀĥ Ļ€şş Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ ŲĞ◆öä ÆDZźź ÛâÀǫÀĥ ŲÿÔą ĵÛ ÀǪę zÁ€ Ÿ€ş ÛÁŽÀÁę źŧş ÀǪę À◆Û Ļ€şş Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ Ļ!ä ózè◆ Ÿ€ź ÛÀǪę Ų€Û Ļ€ÀÁę źŧş âÀǫöä

339- (94) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Bekr radıyallahu anh'e insanlara namaz kıldırmasını emretti. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem kendisinde hafifleme hissedince geldi ve Ebu Bekr'in yanına durdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem oturduğu halde Ebu Bekr'e imam oldu, Ebu Bekr de ayakta olduğu halde insanlara imamlık etti."[371]

◆ę◆ä Ų€ÁÉg :ózÕų ÁĻÊè ◆ę ɔŲHų ŘĦŧè ÛŲÂÓŽöä âÀŧźöä ÁĞȝ ÀǫÀĞ◆ÛÛ Ļ€şş Ļ€Ÿȝ ◆!ä ɔŲǫ Ļ!ä ózè◆ĵÛ Û◆ÁÉg ŲĞŸöä ÀĻŧȝ ◆ę ÆĻĞȝ ĵÛ ÛĞÓŲŲą Ų€Û ◆!ä ɔŲǫ ŲĞ◆öä ÆDZźź ÛÀǪő ÀǪę À◆Û ĵÛş ÛÁ◆ÔöÀ âÀǫÀĥ ŲÿÔą ĵÛ ÀǪę À◆Û ÀǪÛ ä€Û ŘÂÛų ŧ ÀǪę zÁ€ ĵŐş :óÀǫ .8zÀÔöä ǯÀÀų ŸÀÓź ĜÀÁöä ŘĦę Ļ€şş Ļ€Ÿȝ

370 Sahih. Şafii, Sunen (5689)
371 Sahih. Şafii, Sunen (4346)

ÆĦÖţäĀ ÕĆé ²ðÔ ÿÆÖǫ ŕ ¢ąÔ 8ÀȜ ĈĞäǿş ǿĦ ÈĿĦäĀ ÀÖę ²ę Ɜţè ÄţŕĹ Û²ŕÖ ĈǃÄ óz₡ę ¢ĞÀĹ ÛŽ,ÔäĀ ²ðÔ ¢ĞäǿşĀ È¢ÁĹ ÛĻŕ₡şĀ ĆĿȜ ĈǃÄ ²ŕÖ ĈǃÄ óz₡ę ŕÔ ĈĞÆDZ ²ðÔ Ļŕ₡şĀ ĆĿȜ ĈǃÄ ²ŕÖ ĈǃÄ óz₡ę È¢DZşĀ ÛĞ¢ÁÓǫ Ļŕ₡şĀ ĆĿȜ ĈǃÄ ²ŕÖ ĶĦǫĞÖÔ ŏäǿÔ ÛĈǃÄ óz₡ę ВÔ :óÄę ÀÖę ²ę ĥÀĹ äŕÔ ²ąg ÛUŲÔę ĻĜÄę ÀÖę ²ę ĈǃÄ óz₡ę ǪÓǫţĹ ÛĈĈĿÔ ²ðÔ ÀÖę ²ę ȜDZĀĹ ÛĞDZǿÄĥ ĶĜ ÿ²ą ÄÓŁş ÛÄĦĞÄÖ Uǫ¼ :óÄę ÛǿǫÂĞäĀ ǿǿĦąę ÀDzĦĞäĀ ÆĐDZ ²ðÔ È¢DZş ¢ĞÁÓǫ Ļŕ₡şĀ ĆĿȜ ĈǃÄ ²ŕÖ ŕş ÛĈĞÄǫõ Uĺ ĈǃÄ ŌǤĞ Äǫ ŕÔ ŌĞĞ ŕ Uǫ ŕÔ ÄÄę̀ Ų¢Ȝ âÄĞäĀ ÕÊţę ŕ ĈǃÄş Ğţȝ ĞĦÂÖ Äǫ ÛĈǃÄ óz₡ę ĶĜ ĞţŭĹ Äǫ ÛĈĞÄǫõ Uĺ ŌDZş ÂȜ ĈǃÄ ÿÀǤ Äǫ ŕÔ ÿÀǤĞ ¬ÄÄę̀ ĈǃÄ ǿĦ ÄţÓĹȜ UĤǫĞ ŕ Uǫ¢ĹĀ ÛĈǃÄ ÆĐȜ Äţĥ Ɣţȝä ÛĈǃÄ óz₡ę

340- (95) Abdullah b. Umeyr el-Leysî'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr radıyallahu anh'e, insanlara sabah namazını kıldırmasını emretti. Ebu Bekr radıyallahu anh tekbir alınca Nebi sallallahu aleyhi ve sellem kendisinde hafifleme hissetti ve kalkıp safları yararak ilerledi. Ebu Bekir radıyallahu anh namaz kıldığında sağa sola bakmazdı. Ebu Bekr radıyallahu anh arkasındakilerin seslerini işitince o yere Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den başkasının ilerleyemeyeceğini anladı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Ebu Bekr'in yanına oturdu. Ebu Bekr ise ayakta namaz kılıyordu. Namaz bitince Ebu Bekr radıyallahu anh dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Görüyorum ki iyi olarak sabahlamışsın. Bu gün Harice'nin kızının günüdür." Ebu Bekr radıyallahu anh ailesine döndü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun yerinde bekledi ve taşın yanında oturarak fitnelerden sakındırdı. Şöyle buyurdu: **"Vallahi ben kendiliğimden insanları bir şeyden alıkoymam. Ancak Allah'ın kitabında helal kıldıklarını helal kılar, Allah Azze ve Celle'nin kitabında haram kıldıklarını haram kılarım. Ey Allah rasulünün kızı Fatıma! Ey Allah rasulünün halası Safiyye! Allah'ın katında olanlar için amel ediniz. Muhakkak ki ben Allah'a karşı sizin için bir fayda sağlayamam."**[372]

372 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4347) mürseldir.

ﻋﺰﻳﺰ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺎﺯﻡ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺳﻌﺪ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻛﺒﺮ ﻓﻲ ﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺻﻼﺗﻪ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺍﺛﺒﺘﻮﺍ ﻓﻲ ﻣﺼﺎﻓﻜﻢ ﺛﻢ ﺍﻧﺼﺮﻑ ﻓﺄﺑﺼﺮﻧﺎ ﻣﺎﺀ ﻓﻲ ﺛﻮﺑﻪ ﻭﻫﻮ ﺭﺍﺟﻊ

341- (189) Atâ b. Yesâr'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namazlardan birinde tekbir aldı, sonra yerinizde kalın diye işaret etti. Sonra cildinde su izi olduğu halde geri döndü."[373]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺑﻤﺜﻞ ﺣﺪﻳﺚ ﺍﻟﻘﻌﻨﺒﻲ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺑﻦ ﺃﻧﺲ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺼﻠﻲ ﻓﻲ ﺛﻮﺑﻴﻦ

342- (190) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den aynı anlamda rivayet edilmiştir.[374]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺍﻟﺴﺎﺋﺐ ﺑﻦ ﻳﺰﻳﺪ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺃﻧﻪ ﺧﺮﺝ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﺠﺮﻑ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻬﻢ ﻭﻫﻮ ﺟﻨﺐ ﻓﺘﻴﻤﻢ ﻭﺻﻠﻰ ﺑﻬﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺘﻴﻤﻢ ﻓﺄﻋﺎﺩ ﻭﻟﻢ ﻳﻌﺪ ﻭﻗﺎﻝ ﻟﻮ ﻛﻨﺎ ﻓﻌﻠﻨﺎ ﻫﺬﺍ ﻟﺘﻤﺎﺩﻳﻨﺎ ﺷﻬﺮﺍ ﻓﻜﻨﺎ ﻧﺘﻴﻤﻢ ﻭﻧﺼﻠﻲ ﻭﻧﺪﻉ ﺍﻟﻐﺴﻞ ﻭﻗﺎﻝ ﺇﻧﻤﺎ ﻫﻮ ﺷﻲﺀ ﺭﺧﺺ ﻟﻨﺎ ﻓﻴﻪ ﻟﻘﻠﺔ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﺈﺫﺍ ﻭﺟﺪﻧﺎ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﻼ ﻳﻌﺬﺭ ﺃﺣﺪ ﺃﻥ ﻳﻤﺲ ﺑﺸﺮﺗﻪ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﺇﻥ ﻭﺟﺪﻩ

343- (45) Zubeyd b. es-Salt şöyle dedi: "Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh ile Curuf'e gittik. Baktı ki ihtilam olmuş, gusletmeden namaz kıldı. Sonra şöyle dedi: "Allah'a yemin olsun farkında olmadığım halde ihtilam olduğumu gördüm. Gusletmeden namaz kıldım." Sonra gusletti ve elbisesinde iz gördüğü ve görmediği yerlere su serpti. Ezan ve ikamet okundu, sonra (güneş) kuşluk vaktine yükseldikten sonra namaz kıldı."[375]

373 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (4848) mürseldir.
374 Sahih. Şafiî, Sunen (4849) Buhari (639, 640)
375 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (1408)

ðÙÎ ÞÛ ØÞ :ÆÏÈè Øè ÖÒÈè ãÇØÆè ķ :óÌé ÿâÌá Ùæ Øþ ÛíÌÆÌè ÌÇÀÁÇnÛ
ØÞ ÛÙÇÞ Çæ ÞÏÞÛ Æáá Âÿ ÌÆáöã ØÞ ÙÛÞ Ìņ :óÌé ÝÞÏèş ÇÏÏÞ Ç!ã ɔÏò ÙÇÆöã ÈÇÆÞ
ÇÏÏÞ Ç!ã ɔÏò Ç!ã óÇèé ĶÆØé ÆÖöş ÛĞÙÝí ɔõÇņ íÝí ęõ ęÏŧÞ ÛĞæÌ8öã ÖÙÛ
ƆÀÖÒÒöã óÂÙ ÞÌ ÛÞÐÇé ÞÌ ÛÛÀé ÞÌ ÀÆÓí ĠÏęÊöã ÖęÖÙèä ÇÏÏÞ ÆÊò ķĝ ÞÏèş
ÆÐÇè ÞÌ ÛƆÀÖÒÒöã óÂÙ ÞÌ ÛÞÐÇé ÞÌ ÛÛÀÓí ÆÊò ÞÌ ÛÆÐÇÊí

344- (195) Ebu Hazım'dan: "Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'e şöyle sordular: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in minberi hangi şeyden idi?" Dedi ki: "Bunu benden iyi bilen kimse kalmadı. Falanın azatlısı filan, onu orman ağaçlarından esel'den yapmıştı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in onun üzerine çıkıp kıbleye döndüğünü, tekbir alıp kıraati yaptıktan sonra döndüğünü gördüm. Sonra mescidin tabanına indi, sonra döndü, sonra yine indi ve secde yaptı."[376]

NAMAZDA YASAK OLAN VE MUBAH OLAN FİİLLER

ÞÏÈè Øè şÀŧÞ ØÞ ÛÀÞéÂöã Øè Ç!ã ÆéÞ Øè ÀĤÀÞ ØÞ ÛÈÇÛ Øè ÕÖĤņ ÌÇÀÁÇnÛ
ÞÏèş ÇÏÏÞ Ç!ã ɔÏò ÞÇÆöã ÞÛ ÛÇÆÞ Ç!ã ÞŕÊó ÐóÌÔÇÞã ĝÅÌÇé Ùæ Øþ ÛÞÇéÂöã
ɔÏò Ç!ã óÇèé ĶÆ ĶÆ ÞÇş î ÌÆÇöã Ùæ ĶÆ ĠĤÌÇ ÖĤÅg ɀŧş ÙÝÔŧ ÞÌõ
ÌŦĶÆó ÿÅé ãÆÛş ÛÌŦĶŕş ÆÐÇè ãÆÊÆ ÛÞÏèş ÇÏÏÞ Ç!ã

345- (59/2) Ebu Katade el-Ensarî radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Umame bt. Ebi'l-As'ı kucağına almış halde namaz kılardı. O, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızından olan torunu idi. Secde edeceği zaman onu bırakır, kalkacağı zaman alırdı."[377]

376 Sahih. Şafiî, Sunen (5843)
377 Sahih. Şafii, Sunen (4204) Muslim (543)

ﻖﻟا ﺔﻘﻳﺪﺻ ﺖﻨﺑ ﺔﻣﺎﻣأ ﻦﻋ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳإ ﻦﺑا ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻒﻳﺮﺸﻟا ﺪﻤﺤﻣ ﻮﺑأ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻌﻓﺎﺸﻟا ﻞﻴﻋﺎﻤﺳإ ﻦﺑا ﻲ

**ﻣﻦ ﺍﻟﺒﻘﻴﻊ ﻓﻮﺟﺪ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮ ﻓﻲ ﻣﺼﻠﺎﻩ ﻓﻘﺎﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﻘﺎﻡ ﻭﻟﻢ ﻳﺘﺄﺧﺮ ﻭﻟﻢ ﻳﺘﻘﺪﻡ ﻭﻟﻢ ﻳﻠﺘﻔﺖ ﻳﻤﻴﻨﺎ ﻭﻻ ﺷﻤﺎﻻ ﻭﻟﻢ ﻳﺤﻞ ﺣﺒﻮﺓ ﻭﻟﻢ ﻳﻌﺒﺚ ﺑﺸﻲﺀ ﻭﻟﻢ ﻳﺘﻜﻠﻢ ﻭﻫﻮ ﻳﺮﻯ ﺃﻥ ﻗﺪ ﺣﻀﺮ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳ

350- (162/1) Sehl b. Sa'd es-Saidî radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Amr b. Avf oğullarına aralarını bulmak için gitmişti. Namaz vakti girdi. Müezzin Ebu Bekr radıyallahu anh'e geldi ve: "İnsanlara namz kıldıracak mısın? İkamet okuyayım mı?" dedi. O da: "Evet" dedi. Ebu Bekr radıyallahu anh namazı kıldırdı. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem geldi, insanlar namazda idiler. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ilk safta duruncaya kadar ilerledi, insanlar el çırpmaya başladılar. Ebu Bekr radıyallahu anh namazında sağa sola bakmazdı. İnsanların el çırpmaları artınca döndü ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i gördü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona "Olduğun yerde kal" diye işaret etti. Ebu Bekr radıyallahu anh ellerini kaldırdı ve Allah'a, Rasulullah sallallahu aleyhi ve

sellem'in emrinden dolayı hamd etti. Sonra geri çekildi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem öne geçti, insanlara namazı kıldırdı. Namaz bitince şöyle buyurdu: **"Ey Ebu Bekr! Sana emrettiğim halde neden yerinde kalmadın?"** Ebu Bekr radıyallahu anh: "Ebu Kuhafe'nin oğlunun ne haddine ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in önünde namaz kıldırsın." Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ne oluyor da sizin çokça ellerinizi çırptığınızı görüyorum? Namazda bir şeye uyarmak isteyen tesbih getirsin (Subhanallah desin). Zira tesbih ettiğinde ona bakılır. El çırpmak ancak kadınlar içindir."**[383]

ﻳﺮﻓﻊ ﺍﻟﻘﻠﻢ ﻋﻦ ﺛﻼﺙ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﻨﺎﺋﻢ ﺣﺘﻰ ﻳﺴﺘﻴﻘﻆ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﺼﺒﻲ ﺣﺘﻰ ﻳﺤﺘﻠﻢ
ﻭﻫﻮ ﻳﺼﻠﻲ ﻓﺄﺧﺬ ﺑﻴﺪﻱ ﻓﺄﺧﺮﺟﻨﻲ ﻓﺄﻧﺰﻝ ﺷﻴﺌﺎ ﺛﻢ ﺑﻨﻰ ﻓﺼﻌﺪ ﻓﻘﻌﺪ ﺍﻟﻘﻬﻘﺮﻯ ﻓﺄﺧﺬ ﺑﻴﺪﻱ ﻓﺄﺧﺮﺟﻨﻲ ﻓﺄﻧﺰﻝ ﺷﻴﺌﺎ ﺛﻢ ﺑﻨﻰ ﻓﺼﻌﺪ ﻓﻘﻌﺪ

:ÄÇÇÎÞ ĶÖÚÊÇ ÛÇÍÍÞ ÿÞÎÊÄ ØÄÔØÚÄ ØÇ ØÄÞÞØ ÇÍÍÞ ÕÑÅŞ ÛÜÿÔÇ ÿÄØÇ "ÇÎÍÖÔ ĶÎÄ ÿÄÕ :ØÄÇ ÝÇÎÍÍÞ åÀÄ ÇÈÇŞ ÇÍÍÞ ć!ä ÞÍÔ Ć!ä ØÞÈØ ÿÄÕ ŻÇÕ

352- (164) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Amr b. Avf oğullarının mescidine girdi. Orada namaz kılıyordu. Ensardan birileri gelerek ona selam verdiler. Suheyb'e: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onların selamını nasıl aldı?" diye sordum. "Onlara işaret etti" dedi.[385]

ÇØÄHÚä Úç ÿÄţŁ Úß ÛÇÊäÀÆÔ Úß Û Ì ţÞÿÄ ÄÇÀÞÈÔ ÛĞÆÇÞ Çúä ÄÇÀÞÈÔ ÐÚÆÇÓä åŻĦÊŋ ŻÑ ÞÓĢDŻ ÛÇÍÍÞ ÆDŻÊÇ ŽÂÀŋ ÿÄÕå ÞÍß ĞÁÓğ ÄÆÊ ÞÍÔ :ØÄÇ ØÄØÇ ÝäØŁ Úß ÇÎŋ ÆÇ È ÈÇÔ :åŻĦÊŋ ŻÑ ØÄÇ ğÝÇÔä ÞŘÇ ÄţÍÇ ÛĞÁÓğ ÇĦÄØÇ ÕÇĦÄĶ ÆÇ ÚĞÀĶ ÇÔ :ĞÁÓğ ÇÔ

353- (199) Hemmam b. el-Haris radıyallahu anh'den: "Huzeyfe radıyallahu anh bize yüksek bir yerde namaz kıldırdı ve üzerinde secde etti. Ebu Mes'ud el-Bedrî radıyallahu anh onu çekti, Huzeyfe de ona uydu. Namaz bitince Ebu Mes'ud radıyallahu anh dedi ki: "Bundan yasaklanmadı mı?" Huzeyfe radıyallahu anh de ona şöyle dedi: "Görmedin mi, ben de sana uydum."[386]

YANILMA (SEHV) SECDELERİ

ØŻÈØ ÿÚ ÛĞÆHúä Çúä Øß ÛŽÀţÞÿÄ Øß ÛÁÆĤÈ Çú ÞÆHÚ Øß ÛÕĞÄŋ ÄÇÀÞÈÔ ÞŘÇ ÄţÍÇ ÛÄţÎÍÇ ÈÔÐŻ ŁÍÇ ÀÎŢÖä ØĤ ÇÚĞÀŽÖä Ú; ÿÄÇ ŁÍÈŞ ÇÍÍÞ ć!ä ÞÍÔ Ć!ä ÕĞÆ ÆĦÆ ŁÍÈ Łó ÇĦĶÆDŻÈ ÆDŻÈ ĢÝÒ

354- (143/1) İbn Buhayne radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem öğle namazının ikinci rekatinde teşehhüde oturmadan kalk-

385 Sahih. Şafiî, Sunen (4181)
386 Sahih.

tı. Namazını bitirince iki secde yaptı, bundan sonra selam verdi."[387]

ﻳﺮﻭ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻋﺮﻭﺑﺔ ﻋﻦ ﻗﺘﺎﺩﺓ ﻋﻦ ﺃﻧﺲ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻠﻰ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﻗﺎﻡ ﻓﻠﻢ ﻳﺠﻠﺲ ﻓﻘﺎﻡ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﻭﻗﺎﻡ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺃﺭﺍﺩ ﺃﻥ ﻳﺴﺠﺪ ﺳﺠﺪ ﻭﺳﺠﺪ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﻭﺳﺠﺪ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺭﻓﻊ ﺭﺃﺳﻪ ﺭﻓﻊ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﺭﺃﺳﻪ ﻭﺭﻓﻊ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺭﺅﻭﺳﻬﻢ ﻓﻠﻤﺎ ﻗﻀﻰ ﺻﻼﺗﻪ ﺃﻗﺒﻞ ﻋﻠﻴﻨﺎ ﺑﻮﺟﻬﻪ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﻧﻜﻢ ﻟﺘﺄﺗﻤﻮﻥ ﺑﻲ ﻭﺇﻧﻤﺎ ﺻﻠﺎﺗﻲ ﻟﻜﻢ ﻛﻤﺜﻞ ﺻﻼﺓ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﻟﻨﻔﺴﻪ

355- (143) Abdullah b. Buhayne radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem iki rekat namaz kıldı, sonra oturmadan kalktı, insanlar da onunla beraber kalktılar. Namazını bitirince onun selam vermesini bekledik. Allahu ekber dedi, oturduğu yerde selamdan önce iki secde yaptı, sonra selam verdi."[388]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻋﺮﻭﺑﺔ ﻋﻦ ﻗﺘﺎﺩﺓ ﻋﻦ ﺃﻧﺲ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﻗﺎﻝ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﻗﺎﻡ ﻓﻠﻢ ﻳﺠﻠﺲ ﻓﻘﺎﻡ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﻭﻗﺎﻡ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺃﺭﺍﺩ ﺃﻥ ﻳﺴﺠﺪ ﺳﺠﺪ ﻭﺳﺠﺪ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺭﻓﻊ ﺭﺃﺳﻪ ﺭﻓﻊ ﻣﻦ ﺧﻠﻔﻪ ﺭﺃﺳﻪ ﻭﺭﻓﻊ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺭﺅﻭﺳﻬﻢ ﻓﻠﻤﺎ ﻗﻀﻰ ﺻﻼﺗﻪ ﺃﻗﺒﻞ ﻋﻠﻴﻨﺎ ﺑﻮﺟﻬﻪ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﻧﻜﻢ ﻟﺘﺄﺗﻤﻮﻥ ﺑﻲ ﻭﺇﻧﻤﺎ ﺻﻠﺎﺗﻲ ﻟﻜﻢ ﻛﻤﺜﻞ ﺻﻼﺓ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﻟﻨﻔﺴﻪ

... (143/2) Abdullah b. Buhayne radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize iki rek'at namaz kıldırdı. Sonra oturmadan kalktı. İnsanlar da onunla beraber kalktılar. Namazını bitirince biz onun selam vermesini bekledik, Allahu ekber dedi, selamdan önce oturduğu halde iki secde yaptı."[389]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻣﻨﻴﺮ ﺳﻤﻊ ﻳﺰﻳﺪ ﺑﻦ ﻫﺎﺭﻭﻥ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻧﺠﻴﺢ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺑﺎﺡ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ

387 Sahih. Şafiî, Sunen (4599) Muslim (570)
388 Sahih. Şafiî, Sunen (4541) Muslim (570)
389 Sahih. Şafii, Sunen (4541)

ﻉﻟﻓﺏ ﻕ! ﺍ ﺭﻟﻭ ﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻭﻟﻭﺯ ﻱﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻝﻉ ﮎﻟﻫﻩ ﻣﻉ ﻍﻱﻭﻩﺍ ﻩﻗﻭﻫﻭ :ﻭﻝﻍﻫﺍ ﻉﻟﻓﺏ ﻕ! ﺍ ﺭﻟﻭ ﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻣﻟﻭﺯ ﻭﻝﻫﻉ :ﻩﻝﻩﺍ ﻭﻟﻭﺯ ¬ﻱﻭﻝﻍﻫﺍ ﺱﺭ ﺍﻍﻫﻭ¼ :ﻝﻱﻫﺱ ﻝﻉ ﻭﻭﺯﻭﻭ ﺱﻭ ﻉﻕﺯﻭﺯﻫ ﻭﻫﻕﻩ ﻍﻭﻫﻩﻉ ﻩﻗﻭﻫﻭ ﻝﻉ ﻭﻝﻱﻫ ﻝﻉ ﻭﻝﻱﻫ ﻝﻉ ﻭﻩﻝﻩﻝﻭ ﻭﻩﻗﻭﻫﻭ ﻕﻭﻫﻭ ﻝﻱﻫﺱ ﻣﻭﻫﻩ ﻝﻉ ﻭﻭﺯﻭﻭ ﺱﻭ ﻉﻕﺯﻭﺯﻫ ﻭﻫﻕﻩ ﻍﻭﻫﻩﻉ ﻩﻗﻭﻫﻭ ﻝﻉ ﻭﻣﻫﻭ

356- (706) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem iki rekat namaz kılıp ayrılınca Zu'l-Yedeyn: "Namaz mı kısaldı yoksa sen mi unuttun ey Allah'ın rasulü!" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Zu'l-Yedeyn doğru mu söylüyor?"** dedi. İnsanlar: "Evet" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kalktı ve son iki rekatı da kılarak selam verdi. Sonra tekbir aldı (Allahu ekber dedi) ve önceki secdeleri gibi veya daha uzun secde yaptı. Sonra secdeden kalktı, tekbir aldı ve tekrar önceki secdeleri gibi veya daha uzun secde yaptı, sonra secdeden kalktı."[390]

ﺍﻍﻍﻕ ﻭﻫﻕ ﻩﻍﻫ ﺭﻫﻭﻥ ﻭﻝﻱﺍﻉﻩ ﻭﻫﻕ ﻫﻣ ﻭﻫﻩﻕﻭﻫﻭﻫ ﻫﻍ ﻩﺱﻫﻩ ﻫﻣ ﻭﻕﻫﻭﻝﻭ ﻱﻫﻉﻫﻭﻫ ﻉﻕﺯﻭﺯﻫ ﻕ! ﺍ ﺭﻟﻭ ﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻱﻉﻫ ﺭﻟﻭ :ﻭﺯﻫﻥ ﻍﻍﻣ ﻕ! ﺍ ﻫﺭﮊﻫ ﻍﻣﻱﻱﻍ ﻱﻉﻫ ﮎﻟﻫﻩ :ﻭﻱﻉ ﻱﻉ ﮎﻟﻫﻩ ﻣﻉ ﻍﻱﻭﻩﺍ ﻩﻗﻭﻫﻭ :ﻭﻱﻫﻭ ﻩﻝﻍﻫﺍ ﺱﺭ ﻣﻱﻫﻭ ﻭﻩﻗﻭﻫﻭﻫﻫﻫ ﻫﻭ ﻍﻱﻫ ﻝﻱﻫﺱ ﺱﺭ ﺍﻍﻫﻭ¼ :ﻭﻱﻫﻭ ﺍﻱﻉﻫ ﺭﻟﻭ ﻝﻱﻫﺱ ﻕﻭﻫﻭ ﻕ! ﺍ ﺭﻟﻭ ﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻫﻗﻫﻍﻭ ﻱﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻕ! ﺍ ﻭﺯﻫﻩ ﻝﻍﻭﻫ ﻭﻝﻫﻕ :ﺍﺯﻫﻭﻫﻭ ¬ﻱﻩﻝﻍﻫﺍ ﻝﻭﻫﻩﻩﻫﺍ ﻍﻭﻫﻩ ﻫﻭﻫﻍﻩﻭﺯﻫ ﻍﻫﻭﺯﻫ ﻝﻉ

357- (706/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bize namaz kıldırdı. Namazı iki rekat kılınca Zu'l-Yedeyn kalktı ve şöyle dedi: "Namaz mı kısaltıldı yoksa unuttun mu ey Allah'ın rasulü!" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem insanlara döndü ve: **"Zu'l-Yedeyn doğru mu söylüyor?"** dedi. Onlar da: "Evet" dediler. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem namazın kalan kısmını tamamladı, sonra oturduğu halde selamdan sonra iki secde yaptı."[391]

390 Sahih. Şafii, Sunen (4634) Buhari (1227)
391 Sahih. Şafii, Sunen (4645) Buhari (1227)

Ûﻩ ﻫﺯ Ûﻏﻳﻲ Ûﻩ ﻫﺯ Ûﻫﺍﻫﻤﻫﺍ ﺇﻫﺍﻥ ﻫﺯ Ûﻭﺍﻫﻮﻫﺍ ﺃﺍﻳﺯﻫﺍ ﺇﻏﺯ ﺍﻏﺍﻏﻥ
ﻫﻳﻲ Ûﻱ ﻟﻳﻩﻱ ﻏﻧﻯ ﻍ! ﺍ ﺯﻳﻫ ﻭﻏﻫﺍ ﻟﻳﻩ :ﻫﺍﻱ ﻫﻭﻫﻍ ﻫﻩ ﻭﺍﺃﺗﻯ ﻫﺯ Ûﺃﻳﻳﺗﻫﺍ
ﻫﻫﺍﻫﺍ ﻫﻟﻩﻱ ﻫﻳﺯﻫ ﺃﻳﻩﺃﺍﻫﺍ ﻳﺍﻫﻱ Ûﻏﺃﺩﺯﻫﺍ ﻫﻥﺍﻫﻱ ﻳﺍﻱ ﻟﻫ Ûﺃﻫﻫﻳﻫﺍ ﻫﻫ ﻍﺍﻫﻫﻫ
Ûﺃﻏﻧﻫﻱ Ûﻫﻫﻱﻱ ﻏﻫﺍﻫﻫ ﺃﻭﺯﻫ ﺃﻭﻱﻱ ﻫﻳﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻳﻏﻳﻫﻫﺍ ﻫﻫﺃﻫﻫ ﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ :ﺭﻫﺍﻱ
ﻟﻳﻩ ﻟﻫ Ûﻫﻫﻱﻱﻫﺯﻩ ﻫﺯﻩ ﻟﻫ Ûﻟﻳﻩ ﻟﻫ Ûﻫﻫﺃﻱ ﻫﺃﻫﻫ Ûﻫﻫﺍ ﻏﻳﻫﻫﺍ ﻫﻫﻫﺍ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫ ﺯﻳﻫﻫ

358- (707) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ikindi namazının üçüncü rekatinde selam verdi. Sonra kalktı ve odasına girdi. Elleri geniş bir adam olan el-Hirbak kalktı ve seslendi: "Ey Allah'ın rasulü! Namaz mı kısaltıldı?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ridasını sürükleyerek kızgın bir halde çıktı ve sordu. Durumu haber verdiler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem terk etmiş olduğu o bir rekati de kıldı, sonra selam verdi, sonra iki secde yaptı ve sonra selam verdi."[392]

TİLAVET SECDELERİ

Ûﻳﻫﺯﻫ ﻫﺯ Ûﻫﺍﻫﻫﻫ ﻫﻩ ﻫﺍﻫﻫ ﻫﺯ Ûﻟﻳﻩﻫ ﻫﻩ ﻫﻫﻫ ﻫﺯ Ûﻫﻫﻫﻫﻫ ﻫﻩ ﻟﻫﻫﻫﻫﻫ ﺇﻫﻫﻫﻫ
ﻍ! ﺍ ﺯﻳﻫ ﻭﻏﻫﺍ ﻫﻫﺯﻫﻫ Ûﻫﻫﺯﻫﻫ ﻫﻫﻫﺯﻫﻫﺍ ﻟﻳﻩﻫ ﻍﻫﻫ ﻍ! ﺍ ﺯﻳﻫ ﻭﻏﻫﺍ ﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫ
ﻍ! ﺍ ﺯﻳﻫ ﻭﻏﻫﺍ ﻫﻫﺯﻫﻫ Ûﻫﻫﺯﻫﻫ ﻟﻫﻫ Ûﻫﻫﺯﻫﻫ ﻟﻫﻫ ﻫﻫﻫﺯﻫﻫﺍ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫ Ûﻟﻳﻩﻫ ﻍﻫﻫ
ﻫﻫﻫﻫ Ûﻫﻫﻫﺯﻫﻫ ﻫﻫﻫﺯﻫﻫﺍ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ
ﻍ! ﺍ ﺯﻳﻫ ﻭﻏﻫﺍ ﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ

359- (605) Ata b. Yesar rahimehullah'tan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında secde ayeti okudu ve secde etti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem de secde etti. Sonra bir başkası Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında secde ayeti okudu ve secde etmedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem

392 Sahih. Şafii, Sunen (4668)

de secde etmedi. Dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Falan senin yanında secde ayeti okudu, secde ettin. Ben senin yanında okuduğumda secde etmedin." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Sen imam iken şayet secde etseydin ben de seninle beraber secde ederdim."**[393]

360- (803/1) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Hac suresinde iki defa tilavet secdesi yaptı.[394]

... (803) Nafi rahimehullah'tan: "Ömer radıyallahu anh Hac suresinde iki defa secde yaptı."[395]

361- (866) Abdullah b. Sa'lebe b. Suayr'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh Cabiye'de namaz kıldırdı ve Hac suresini okudu. Bu surede iki tilavet secdesi yaptı."[396]

362- (801) el-A'rac rahimehullah'tan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh "Necm" suresini okudu ve onda secde yaptı. Sonra kalktı ve başka bir

393 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (4483) isnadı mürsel olup, İbrahim b. Muhammed metruktür. Beyhaki (2/324)
394 Sahih. Şafii, Sunen (4427)
395 Sahih. Şafii, Sunen (4427)
396 Sahih. Şafii, Sunen (4423)

sure okudu."[397]

ﻢﺳ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻊﻤﺳ ﻝﺎﻗ ﺖﺑﺎﺛ ﻦﺑ ﺪﻳﺯ ﻦﻋ ﻢﻠﺳ ﻭ ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﻢﺠﻨﻟﺍ ﺓﺭﻮﺳ ﺎﻨﻟ ﺃﺮﻘﻓ ﺩﻮﺠﺴﻓ ﻦﻴﺘﻨﺛﺍ ﻻﺇ ﺎﻨﻌﻣ ﺪﺠﺴﻳ ﻢﻟ ﺱﺎﻨﻟﺍ ﻦﻣ ﺪﺣﺃ ﻝﺎﻗ ﻢﺛ ﺪﺠﺴﻓ ﻩﺭﺎﺒﺘﻋﺍ

ﻳﺄﻣﺮ ﻧﺒﻲ ﷲ ﷺ ﺑﺴﺠﺪﺓ ﻭﻟﻜﻦ ﻧﺒﻲ ﷲ ﷺ ﺗﺎﺏ ﻓﺴﺠﺪ ﺗﻮﺑﺔ ﻧﺒﻲ

ﷲ ﷺ :ﻗﺎﻝ ﻋﻜﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺳﺠﺪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷲ ﷺ

366- (1318) Zirr b. Hubeyş'ten: "İbn Mes'ud radıyallahu anh Sad suresinde secde yapmaz ve şöyle derdi: "Bu ancak bir nebî'nin tevbesidir."[401]

ﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺳﺠﺪ ﻓﻲ ﺹ ﻭﺳﺠﺪﻧﺎ ﻣﻌﻪ ﻭﻗﺎﻝ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻣﺮﺓ ﺳﺠﺪﻧﺎ ﻣﻌﻪ

ﻭﻗﺎﻝ :ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺳﺠﺪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻲ ﺹ

367- (1319) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onda (yani Sad suresinde) secde etti."[402]

CUM'A NAMAZI

ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻗﺎﻝ ﺷﻌﺒﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﺑﻦ

ﻣﻘﺴﻢ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻗﺎﻝ :ﺷﻌﺒﺔ ﻭﺃﺣﺴﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻗﺎﻝ

ﻭﺃﺣﺴﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ

368- (200) Atâ b. Yesar'dan: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şahid cuma günüdür, meşhûd arafe günüdür."**[403]

ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﺑﻦ ﻣﻘﺴﻢ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻗﺎﻝ

ﺷﻌﺒﺔ ﻭﺃﺣﺴﺒﻪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻗﺎﻝ

ﺳﻤﻌﺖ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ

369- (200/1) Ata b. Yesar'dan, o da Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı.[404]

401 Sahih. Şafii, Sunen (4468) Beyhaki (2/319)
402 Sahih. Şafii, Sunen (4448) Ebu Davud (1409) Tirmizi (577)
403 Çok zayıf, Şafiî, Sunen (6266) Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.
404 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6267) Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.

ÛÆşÊţäà ðéä ðз ÛĞŋÀğ ðé ðţğÀäà ÆĞз UĤÆğ ÛÆţHŋ ðé ĻĒäÀÆĤ ÍĤÀĞŋĤ
ĕŸŽĤ ĻĬĕş ĈĔŸз ć!ä ɔĬð̈ ŲĈĤäà ðз

370- (201) İbnu'l-Museyyeb, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[405]

óÍÉ :óÍÉ ĝÀʌÀĿ UĤĤ ðз ÛĈĒĤ ðз Ûâşİù ðé Ć!ä ÆĞз ðз ÛĞĂĔĔз ðéä ÍĤÀĞŋĤ
ĻŢŋĤ ÆŢé ýzÖ¤ÀĒäà ðHŲş Ûýş̈ÀĥĕÍä ðHŲ¼ :ĻĬĕş ĈĔŸз ć!ä ɔĬð̈ Ć!ä ózĕé
ÍĤĤÆŢź ĈĔź äzÁŲŋà ÐÖäà ȳzÖäà äÓŢź ÛĻĒĔĤé ðĥ ĈÀĤĔkşŲş ÍĤŲÉş ðĥ ā ÍĤÔÖäà äzǩşŲ
¬ÆĻ ÆĤé ƆéÀÇĤäà şÛäÆĻ åzŢÖäà ÛƷğĶ ÍĤĤ â ÍĤäÍĤź ÛĆ!ä

371- (202) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bizler son gelenler ve öne geçenleriz. Onlara bizden önce kitap verildi, bize onlardan sonra verildi. Onların ihtilaf ettikleri bu güne biz hidayet edildik. İnsanlar bize tabidirler. Yahudilerin günü bir sonraki gün (cumartesi), Hristiyanlarınki ise ondan sonraki (pazar) gündür."**[406]

ɔĬð̈ ŲĈĤäà ðз ÛĞÀʌÀĿ UĤĤ ðз ÛŽÀƷĞĴä ðз ÛĂĤĺĤÂäà UĤĤ ðз ÛýÍÆĻé ÍĤÀĞŋĤ
¬ĻŢŋĤ ÆʌÍé¼ :óÍÉ ĕŋĤ ж ÛĕŸŽĤ ĻĬĕş ĈĔŸз ć!ä

372- (202/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[407]

UĤĤ ðз ÛĆţÖŸз ðé şÀţз ðé ÆţHŋ UĤĤĞ ÛÆţHŋ ðé ĻĒäÀÆĤ ÍĤÀĞŋĤ
ýş̈ÀĥĕÍä ðHŲ¼ :óÍÉ ĻĬĕş ĈĔŸз ć!ä ɔĬð̈ ŲĈĤäà ðз ÛĞÀʌÀĿ UĤĤ ðз ÛĆţŸĕ
äÓŢ ĻĺÛĻĒĔĤé ðĥ ĈÀĤĔkşŲş ÍĤŲÉş ðĥ ā ÍĤÔÖäà äzǩşŲ ĻŢŋĤ ÆŢé ĜŋÍĤÔÖäà ȳzÖ ýzÖ¤ÀĒäà

405 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6269) Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.
406 Sahih. Şafiî, Sunen (6271) Muslim (855)
407 Sahih.

ﺍﻟﻤﺎﺋﺔ ﺍﻟﺘﻲ ﻗﺒﻠﻬﺎ ﻭﺃﻭﺗﻴﻨﺎ ﺍﻟﻜﺘﺎﺏ ﻣﻦ ﺑﻌﺪﻫﻢ ﻓﻬﺬﺍ ﻳﻮﻣﻬﻢ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﺮﺽ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻓﺎﺧﺘﻠﻔﻮﺍ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﺪﺍﻧﺎ ﺍﻟﻠﻪ ﻟﻪ ﻭﺍﻟﻨﺎﺱ ﻟﻨﺎ ﻓﻴﻪ ﺗﺒﻊ

373- (202/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bizler sonradan gelip kıyamet gününde öne geçenleriz. Onlara bizden önce kitap verildi, bize onlardan sonra verildi. Sonra kendilerine farz kılınan bu günleri hakkında yani cuma günü hakkında ihtilaf ettiler. Allah bizi ona hidayet etti. Bu konuda insanlar, cumartesi ve pazar günleri ile bize tabidirler."**[408]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺯﻫﻴﺮ ﺑﻦ ﺣﺮﺏ :ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﺑﻦ ﻫﻤﺎﻡ ﺑﻦ ﻣﻨﺒﻪ ﺃﻧﻪ ﺳﻤﻊ ﺃﺑﺎ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ :ﻧﺤﻦ ﺍﻟﺂﺧﺮﻭﻥ ﺍﻟﺴﺎﺑﻘﻮﻥ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻘﻴﺎﻣﺔ ﻧﺤﻦ ﺃﻭﺗﻲ ﺍﻟﻜﺘﺎﺏ ﻣﻦ ﻗﺒﻠﻨﺎ ﻭﺃﻭﺗﻴﻨﺎﻩ ﻣﻦ ﺑﻌﺪﻫﻢ ﻓﻬﺬﺍ ﻳﻮﻣﻬﻢ ﺍﻟﺬﻱ ﻓﺮﺽ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻓﺎﺧﺘﻠﻔﻮﺍ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﺪﺍﻧﺎ ﺍﻟﻠﻪ ﻟﻪ ﻭﺍﻟﻨﺎﺱ ﻟﻨﺎ ﻓﻴﻪ ﺗﺒﻊ ﻟﻠﻴﻬﻮﺩ ﻏﺪﺍ ﻭﻟﻠﻨﺼﺎﺭﻯ ﺑﻌﺪ ﻏﺪ ﺍﻟﻴﻬﻮﺩ ﻭﻟﻠﻨﺼﺎﺭﻯ ﺑﻌﺪ ﻏﺪ .ﺍﻟﻴﻬﻮﺩ ﻭﻟﻠﻨﺼﺎﺭﻯ ﺑﻌﺪ ﻏﺪ ﻭﺑﻠﻐﻨﻲ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻧﺤﻮﻩ :ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﺃﻧﺒﺄ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﻫﻤﺎﻡ ﺑﻦ ﻣﻨﺒﻪ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻧﺤﻮﻩ :ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﺃﻧﺒﺄ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﻫﻤﺎﻡ ﺑﻦ ﻣﻨﺒﻪ ﺃﻧﻪ ﺳﻤﻊ ﺃﺑﺎ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻧﺤﻮﻩ

408 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (6281) İbrahim b. Muhammed metruktür.

ķ ğƷİÊöä ȳzÖğ ĈĿȩş ÛȳáŬ

374- (243) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Cibril aleyhisselam, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e üzerinde siyah bir nokta bulunan beyaz bir ayna getirdi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bu nedir?"** buyurdu. Dedi ki: "Bu cuma'dır. Sen ve ümmetin bununla üstün kılındınız. İnsanlar, Yahudiler ve Hristiyanlar bu konuda sizi takip ederler. Bu günde sizin için hayır vardır. O günde bir saat vardır ki, müminin Allah Teâlâ'ya hayır duası o vakte tevafuk ederse mutlaka kabul edilir. Bizim katımızda o gün mezid günüdür." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ey Cibril! Mezid günü nedir?"** dedi. Dedi ki: "Muhakkak ki Rabbin Firdevs'te bir vadi edinmiştir. Orada miskten yığınlar vardır. Cuma günü olduğu zaman Allah dilediği melekleri indirir. Etrafında nurdan minberler vardır. Üzerinde nebilerin oturakları vardır. O minberler yakut ve zebercedden süslenmiş altındandır. Üzerinde şehidler ve sıddıklar vardır. Onların arkalarında o yığınlar bulunur. Allah onlara: "Ben sizin Rabbinizim. Size olan vaadimi yerine getirdim. Benden isteyin, size vereyim" buyurur. Onlar da: "Rabbimiz! Senden rızanı isteriz" derler. Allah Teâlâ: "Sizden razı oldum. Temenni ettiğiniz şeyler benim üzerimedir. Katımda fazlası da vardır" buyurur. Onlar Rablerinin kendilerine verdiği hayırdan dolayı cuma gününü severler. O gün Rabbinizin arşa istiva ettiği gündür. Adem o günde yaratılmıştır ve kıyamet de o gün kopacaktır."[409]

ÛÈĘŰ ȸƷ ÛÆĒĎźĝä ȸė ĮĿÊäÀĜ ĵäÀţƷ źŰ ÀĠĠÉģ ÛÉţŧĦŋ ȸė ĮĿÊäÀĜ ÀĠĘņĜ
ĵŰş ÛęţÛƷ ĮĿÊę ęȸ źŧ ÀŧĹÁĝ ĈĿȩ ÀƷĺ ȸŋ ÛÀĿņ ĈĿȩ ĮÓȸş :ĈĿȳƷ åäàş ÛĈĝ ÀȚĿĜì
ȸÀĿì ÀĦŘĜ ĈĿȩ åäàş .ęĺĝ ęȸ ÀŧĿņ źŧ Àŋ ęȸ ÀĺĦź ĮĿÊę ęȸ ȸÓĺ Įȸ

375- (243/1) Enes radıyallahu anh bunun benzerini rivayet etti ve şu ziyadeyi zikretti: "Sizin için o günde hayır vardır. O günde hayırla dua edene kısmeti varsa istediği verilir. Eğer kısmeti yoksa kendisi için daha hayırlı olan şekilde saklanır." Daha başka ziyadeler de vardır.[410]

409 Zayıf. Şafii, Sunen (6690) İbrahim b. Muhammed metruktür.
410 Zayıf. Şafii, Sunen (6691) İbrahim b. Muhammed metruktür.

ﺻَﺎﺣِﺐِ ﻫَﺬَﺍ ﺍﻟْﻤَﻨْﺰِﻝِ ﻫِﻲَ ﺍﻟْﻴَﻮْﻡَ ﻓِﻲ ﺍﻟﻨَّﺎﺱِ ﻓَﺄَﻧْﺰَﻝَ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﺰَّ ﻭَﺟَﻞَّ ﻓِﻲ ﻛِﺘَﺎﺑِﻪِ ﺗَﺼْﺪِﻳﻖَ ﻣَﺎ ﻗَﺎﻝَ ﻧَﺒِﻴُّﻜُﻢْ ﺃَﻻَ ﻭَﺇِﻥَّ ﻣِﻦْ ﺃَﻓْﻀَﻞِ ﺃَﻭْﺩِﻳَﺘِﻜُﻢْ ﻟَﻜُﻢْ ﺍﻟْﻴَﻮْﻡَ ﺍﻟْﻤِﻴﺰَﺍﻥَ ﻭَﺍﻟْﻤِﻜْﻴَﺎﻝَ ﺃَﻻَ ﻭَﺇِﻥَّ ﻣِﻦْ ﺃَﻓْﻀَﻞِ ﺃَﻭْﺩِﻳَﺘِﻜُﻢْ ﻟَﻜُﻢْ ﺍﻟْﻴَﻮْﻡَ ﺍﻟْﻤَﻮَﺍﺯِﻳﻦَ ﻭَﺍﻟْﻤَﻜَﺎﻳِﻞَ ﺃَﻻَ ﻭَﺇِﻥَّ ﻣِﻦْ ﺃَﻓْﻀَﻞِ ﺃَﻭْﺩِﻳَﺘِﻜُﻢْ ﻟَﻜُﻢْ ﺍﻟْﻴَﻮْﻡَ

vaktin azlığına işaret etti.[412]

**ﻪﺑ ﻞﻴﻠﺧ ﻪﺑ ﺔﻌﻤﺠﻟ ﻢﻳ ﻪﻴﻓ ﻖﻠﺧ ﻪﺑ ﻢﺩﺁ ﻖﻠﺧ ﻪﺑ ﻪﻴﻠﻋ ﻢﻳ ﻪﻴﻓ ﺖﻴﻣ ﻪﺑ ﻪﻴﻓ ﺖﺒﺗ ﻢﻳ ﻪﻴﻓ ﺖﻤﻴﻣ ﻪﺑ ﻪﻴﻓ ﺔﻋﺎﺴﻟﺍ ﻢﻳ ﻪﻴﻓ ﻢﻴﻘﺗ ﻪﺑ ﻪﻴﻓ ﻥﻮﻠﻘﺜﻟﺍ ﻊﻴﻤﺟ ﻪﻴﻓ ﺔﻌﻤﺠﻟﺍ ﻢﻳﻭ ﻪﻴﻓ ﺲﻤﺸﻟﺍ ﻊﻠﻄﺗ ﻥﺃ ﻞﺒﻗ ﻦﻴﺑ ﻥﺎﺴﻧﻹﺍ ﻭ ﻞﻛ ﺔﺑﺍﺩ ﻪﻴﻓ ﻊﻤﺴﻳ

dedim. “İşte bu o ândır” dedi.”[413]

ÛÆÇÊtäa ¢ëä Ù¢ÁéÁg ÛÇÙnÀg ¢ë ¢tgÀäa ÆÇ3 Á¢ÁÆg ÛÆtHn ¢ë LÊäÀë¢ Á¢À¢n¢
¬ĞHtDzäa ÿzÁ ÿÁÁÿä ÆÇÈ¼ :¢Á¢ LÙèÇ ĞÙ¢3 Ć! ä ɔlõ ÙĞäa ÿ¢

379- (246) İbnu’l-Museyyeb’den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Günlerin seyyidi/efendisi cuma günüdür.”[414]

zt ÆÇÊtäa ¢ëä ÿ¢ Ù¢¢ Ù¢À¢n¢ Ûɔ¢Hn Ù¢¢ ¢ë Ê¢H¢n ¢ë L¢Êäë¢ Á¢À¢n¢
¬ĞHtDzäa ÿzÁ ɔHÙŘ ĞÙ, ğzn¢ ÿ¢ Ù¢¢ ÿÁÁÿä Æg¢¼ :¢Á¢ Á¢ĤÈ

380- (247) Said b. El-Museyyeb şöyle dedi: “Bana ölmek için günlerin en sevimlisi cuma günü kuşluk vaktidir.”[415]

Ć! ä Æ3 ¢ë L¢Êäë¢ ¢3 ÛLÙÈ ¢ë ÿäzÁò Ù¢Á¢g ÛÆtHn ¢ë L¢Êäë¢ Á¢À¢n¢
ɔlõ Ù¢äa ÿ¢ ÛÁtTÁ3 Ć! ä ÙŘó âÁg3 ¢ëä ¢3 ÛĞnÀÔÔ3 ¢3 ÛĞĞ¢ ¢3 ÛÆĞĤn ¢ë
ãÁ¢õ Ù¢ Á¢¢Á¢n Æ¢õ g¢sÀŘ ÀÈ¢ ¢ĥ ĞĞtDzäa õÀĞ ¢n¼ :¢Á¢ LÙèÇ ĞÙ¢3 Ć! ä
¬Á¢Y¢¼ :ÇΛÊHäa ŘĤë Ù¢Ç ¬ó¢Æa ÆÇ ɔHÙt¢ Æ

413 Sahih. Şafii, Sunen (6688) Muslim (854)
414 Zayıf. Mürsel. İbrahim b. Muhammed metruktür.
415 Zayıf. Mürsel. Şafii, Sunen (6693) İbrahim b. Muhammed metruktür.
416 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6665) İbn Huzeyme (1857) Ebu Davud (1052) Tirmizi (500) Nesai (3/88) Ahmed (3/424)
417 Şafii, Sunen (6666)

ﻲﺑﺃ ﻦﺑ ﺪﻴﻌﺳ ﻦﻋ ﻲﻧﺪﻤﺤﻟﺍ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺷﻟﺍ ﻦﻋ ﺮﻤﻋ

sellem Cuma günü hutbe verirdi. Batha denilen yerde bir çarşıları vardı. Suleym oğulları oraya at, deve ve yağ getirip satarlardı. Onlar gelince insanlar çıkar ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i (hutbede) terk ederlerdi. Yine onların eğlenceleri vardı. Ensar'dan biri evlendiği zaman körük vururdu. Allah onları bundan dolayı kınayarak şöyle buyurdu: **"Onlar bir ticaret veya bir eğlence gördükleri zaman seni ayakta bırakıp ona doğru yöneldiler."** (Cuma 11)"[420]

Ãţ¢Hµţ ¢ƀ ÛµţÛÂÁß ĈǃÄ ÃĢƷ ¢ƀ Ğţ¢Ŷè ÙĤĞÁĢ ÛÃţ¢Hµţ ¢ƀ ĻĒÊÄÀÃÊ ÄĞÀĢńÊ
:ĻŶèş ĈĒŶƷ Ćǃä ƨŶǒ ŲĈĢßÄ óÄę :óƶǒ ǑßÄş ÙĤę ¢ƀţ ÛŶŸƵƶ ƷţÈ ţĢÛ ÛÆĒĦõ ¢ƀę
¬ÄõƶŶţţ ş۠ÛÄĒĈǒ ş۠Ûğ۪ÀńÄ ĸÛ ĻŶÊţ ǑõÕ ƨŶƷ ĞĦţDƶßÄ ÆĒƉƶ¼

385- (203) Muhammed b. Ka'b, Vail oğullarından birinden şöyle dediğini işitmiş: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Kadın, çocuk veya köle dışında Cuma her Müslümana farzdır."**[421]

¢ƀ ÛÂıÂĦßÄ ÃĢƷ ¢ę ÀţƷ ¢ę ÂıÂĦßÄ ÆĢƷ ÙĤĞÁĢ ÛÃţ¢Hµţ ¢ƀ ĻĒÊÄÀÃÊ ÄĞÀĢńÊ
¬ĞĦţDƶßÄ ĻŶĒŶĦź ŸƵƶǒ ĵƶŽĦǿÛ ÄŶĒź ĞıÀĢę ǑõÕ¼ :óÄę ĞĢƷ ¢ę Ćǃä ÃĒĢƷ ¢ƀ ÛĈĦĒÛ

386- (204) Ubeydillah b. Utbe şöyle dedi: "İçinde kırk kişi olan her köy halkına Cuma namazı kılmaları farzdır."[422]

:óÄę ĝÀıÀŁ ÙĤÛ ¢ƀ ÛÃĮĢÊţßä ¢ę ÃĒĦÊè ¢ƀ ÛƁÀŁÂßä ¢ƀ ÛĵÄÆÀè ÄĞÃĞĝ
ãÄę ǑõÕ ƨŶƷ ĵÄõ ĞĦţDƶßÄ ŸƵƶ ĵÄõ äÃĈ¼ :ĻŶèş ĈĒŶƷ Ćǃä ƨŶǒ Ćǃä óƶĢèǿ óÄę
äÃĈź ÛósĵĞź ósĵĞä ĻŶÊßÄıƶ ƨŶƷ âÄıßä ĵƶĢĢÓı ĢÓĞŸƶ ÃĒƉƶÊţßä ãäƶĢ ¢ƀ
ƁÃŦţÄõ ĝŸǪßä ƨÕ ÀƉƶŦţßäş ÛĞĢÛÁßä äƶĦţĢèäş ZĻĦǪßä ĶĞƶû ŸÄıĢąę ƷÀð

420 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6422) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. Cabir radıyallahu anh'den şahidi: Muslim (863)

421 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (6284) Tarık b. Şihab radıyallahu anh'den şahidi: Ebu Davud (1067)

422 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6322) İsnadında İbrahim b. Muhammed metruktür.

ÀõÉ ¤ßg .¬ÀÎ¢õ BÆÊtÉÀõ ÊÊÊ BØÖä ßº ÛgÀÖ¢ BÆÊtÉÀõ ÊÊÊ BØÖä ßº ÛĞßÆ¢
ĞÎÊ¢ÉÀş ĞÐZÀÐZÆÉÖä

387- (158/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cuma günü olduğu zaman mescidin bütün kapıları üzerinde melekler durur ve geliş sıralarına göre insanları yazarlar. İmam (minbere) çıktığı zaman sayfaları dürerler ve hutbeyi dinlerler. Namaza en erken gelen deve kurban etmiş gibidir. Sonraki sığır kurban etmiş gibidir. Sonraki davar kurban etmiş gibidir."** Böylece saydı, ta ki tavuk ve yumurta kurban etmeyi de zikretti."[423]

Ußº ¦ß ÛÆ¢ÊtÖä ¦¢ ÆÊÊè ¦ß ÛãÀÎÎ ¦¢ä ¦ß ÛĞÆÆß ¦¢ ßÀÆè À¢Ä¢ñº
ÿZº ßÀõ äæ¼ :óÀé ßÏè¢ ÊÊß ć!ä ¤Ï¢ ć!ä óz¢é ßº Û¢ß ć!ä ußÎ¢ g¢ÀÀŁ
ĞÀÆHÖä ÀõÉ¢ş .¬...ÆÐÊtÖä ãäz¢º ¤Ïß È¥ÐZ ĞŁtÐzÖä

388- (158) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cuma günü olduğunda mescid kapılarına oturur..."** Böylece hadisi zikretti.[424]

ć!ä ußÎ¢ g¢ÀÀŁ Ußº ¦ß ÛßÀtÊÖä ĞÊÀò Ußº ¦ß ÛußtÈ ¦ß ÛĞÊÀñ À¢Ä¢ñº
ĞÆÀÐZÊÖä ÖÊĞ ĞÎÊtÐzÖä ÿZº ÖÊĞĞ ¦¢ä :óÀé ßÏè¢ ÊÊß ć!ä ¤Ïò ußÆÖä ßº Û¢ß
¦ß¢ ÛgÀÖ¢ ãÀÆ¢ ÀtÆúÓ¢ ĞÊÊÀğÖä ĞßÀÊÊÖä Uº ¦zä¢ ¦ß¢ ÛĞÆÆ¢ ãÀÆ¢ ÀtÆúÓ¢ ¦zä¢ ßÏ
ĞÎÊãÀÖä ĞßÀÊÊÖä Uº ¦zä¢ ¦ß¢ ÛßÀÆº À¢Ï¢õ ãÀÆ¢ ÀtÆúÓ¢ ĞßÊÀğÖä ĞßÀÊÊÖä Uº ¦zä¢
äæºº ÛßÊÊ¢ ãÀÆ¢ ÀtÆúÓ¢ ĞÊĞÀÁÖä ĞßÀÊÊÖä Uº ¦zä¢ ¦ß¢ ÛĞÐZÀÐZå ãÀÆ¢ ÀtÆúÓ¢
¬ÀõØÖä ßzŁtĞÊº ¢ÓÝtÖä ĞÀÊg ÿÀĞÊä ŽÀĐ

389- (158/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim cuma günü cünüplükten gusül ile gusle-**

423 Sahih. Şafiî, Sunen (6577) Muslim (850)
424 Sahih. Şafiî, Sunen (6577) Muslim (850)

der, sonra yola çıkarsa bir deve kurban etmiş gibidir. Ondan sonra ikinci vakitte giden sığır kurban etmiş gibidir. Ondan sonra üçüncü vakitte giden davar kurban etmiş gibidir. Sonra dördüncü vakitte giden tavuk kurban etmiş gibidir. Sonra beşinci vakitte giden yumurta kurban etmiş gibidir. İmam (minbere) çıktığı zaman melekler hazır bulunur ve zikri dinlerler."[425]

ğüg ?Ûç ÛãÀÛÁõä ûè Àtз ÿÛ ÛÀtз ûèä ûз ÛŽÊÀç ûз ÛÕÊÀą ÀçÀ¢ńÛ ÿźą ÀŢçÊĞźç ĞØŁ ŘĄÀçŢà źő ÛĞ!ä óźèé Àą :óÀÖź ÆÐźÊŁõä ãÀę ÁĄŽ çäÀŢÊ Àtµ¼ :ĻŢèş ĞĘźŽ ć!ä ?ŢŢò Ğ!ä óźèé óÀÖź .ÕĘźŽ äźąÊę äÁĞ ãźźźźş ĞĦŁDźõä ĻŢèş ĞĘźŽ ć!ä ?ŢŢò Ğ!ä óźèé çÀDź Ļç .¬ĞÀñÉõä Uş ¢ő áŸŋ ¤ ûą ĞØŁ È¢ĘźŽ Řźę ÁÉş ÀŢĘÊźŽÊõ ÛĞ!ä óźèé Àą :Àtз óÀÖź ÛğüĞ ÀŢÀĦ Àtз ?Ûµźş ÕźĞ ÀŢÀĦ ÀŢÓÊõÛ Ļ¼ :ĻŢèş ĞĘźŽ ć!ä ?ŢŢò Ğ!ä óźèé óÀÖź .ŘźĘ Àą áõÀÛз ĞüĞ Uş ĞÔŁ§ ÀõÀÎą ¢ó Àą Àtз ÀŁÀÊÓź .¬ÀŢÊ¢ŹÖõ

390- (210) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh mescidin kapısında ipek bir hülle gördü ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Şunu satın alsam da cuma günleri ve sana elçiler geldikleri zaman giysen olmaz mı?"Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bunu ancak ahiretten nasibi olmayanlar giyer"** buyurdu. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e hülleler getirildi ve onlardan Ömer radıyallahu anh'e de bir hülle verdi. Ömer radıyallahu anh: "Ey Allah'ın Rasulü! Bunu bana veriyorsun ama Utarid'in hüllesi hakkında diyeceğini de dedin." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Onu sana giymen için vermedim." Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh o hülleyi Mekke'de müşrik olan bir kardeşine verdi."[426]

425 Sahih. Şafiî, Sunen (6588) Muslim (850)

426 Sahih. Şafiî, Sunen (6649) Ebu Davud (1076) Nesai (3/96)

ﻗﻟﻳﺯ ﻕ!ﺍ ﺭﺯﻫ ﻭﻗﻣﻭﺍ ﺯﻟ ﻭﺍﻹﻧﺟﻳﻝ ﻣﺎ ﻣﺯ ﻭﺍﻟﺗﻭﺭﺍﺓ ﻣﺎ ﻣﺯ ﻭﻟﻭﻟﻗﻭﺍ ﻣﺎ ﻣﺯ ﻭﺍﻟﻗﺭﺁﻥ ﻣﺎ ﻣﺯ ﻭﻟﻭﻟﻗﻭﺍ

394- (661) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cuma günü gusletmek ihtilam çağındaki herkese vaciptir."**[430]

ãÄHòÔ ¢ÇÖZÓ ÖÑÁ :óÄÉ ÍÊÈ ¢Ç ÛãÄZÎ ¢ÈÃ ¢Ç ÛÕÊÄÍ ÄÉÅÉÑÔ ÛÆÜÛÁÍ ãÄÛÁÊÃ ¢È ÅtÇş ÛĞHtDzÊÃ ÿZÍ ÆDzÊtÊÃ ÍİÈş ĞÜÇ ć!ã ZİÒ ÝĞÁÊÃ ĞZĘÖÃ ¢Ç ĞĞÜÊÉ ãZÊÖÃ ¢Ç ĞĞÜÊÉ ÛĞĞĞúţÊÃ ĞĞÔ Ä :óÄÖÉ ÝĞÔÖŁ ĞÇÄÈ ĞĘÔ :ÅtÇ óÄÖÉ ĵÔ ĞĞÜÇ ÆÉş ÛÄĞĘÔ ĕZŕŕZÊÃ :ÅtÇ óÄÖÉ ÛğĞŕŕZĞ ĵÔ ZİÇ ğáã ÄtÉ ÇÃÆÉÄÃ ÖÊĞÊÂÈ ÅĘÍ ĵÄõ ÍİÈş ĞÜÇ ć!ã ZİÒ Ć!ã óZĖĕ

395- (46) Salim (b. Abdillah) dedi ki: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birisi cuma günü mescide girdi. O sırada Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh hutbe veriyordu. Ömer radıyallahu anh: "Bu hangi saattir?" dedi. O: "Ey müminlerin emiri! Çarşıdan dönüyordum, nidayı (ezanı) işittim. Abdest almaktan başka bir şey yapamadım." Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Abdest de alabilirsin. Fakat Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in guslü emrettiğini biliyorsun."[431]

ÖZÓ ÖÑÁ :óÄÉ ÅtÇ ¢È Ć!ã ÆĞÇ ¢È ÍÊÈ ¢Ç ÛBÅŁÂÃ ¢Ç ÛÕÊÄÍ ÄÉÅÉÑÔ ãÄÛÁÊÃ ¢È ÅtÇş ĞHtDzÊÃ ÿZÍ ÆDzÊtÊÃ ÍİÈş ĞÜÇ ć!ã ZİÒ ÝĞÁÊÃ ãÄHòÔ ¢Ç ãZÊÖÃ ¢Ç ĞĞÜÊÉ ĞĞÔ Ä :óÄÖÉ ÝĞÔÖŁ ĞÇÄÈ ĞĘÔ :ÅtÇ óÄÖÉ ÛÆÜÛÁÍ ÆÉş ÛÄĞĘÔ ĕZŕŕZÊãş :ÅtÇ óÄÖÉ ÛğĞŕŕZĞ ĵÔ ZİÇ ğáã ÄtÉ ÇÃÆÉÄÃ ĶĤtÊÉ ÖÊĞÊÂÈ ÅĘÍ ĵÄõ ÍİÈş ĞÜÇ ć!ã ZİÒ Ć!ã óZĖĕ ĵÔ ĶtÇ

... (46/1) Salim (b. Abdillah) dedi ki: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birisi cuma günü mescide girdi. O sırada Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh hutbe veriyordu. Ömer radıyallahu anh: "Bu hangi saattir?" dedi. O: "Ey müminlerin emiri! Çarşıdan dönüyordum, nidayı (ezanı) işittim.

430 Sahih. Şafii, Sunen (2091) Muslim (846)
431 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (2094)

Abdest almaktan başka bir şey yapamadım." Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Abdest de alabilirsin. Fakat Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in guslü emrettiğini biliyorsun."

ﻖﻟﺍﻖﻋ ﺭﻟﻫﻝ ﻝﺯﻍ ﻝﻗﻓﻖ ﻕﺯ ﻝﻟﻍﻩ ﻕﺯ ﻝﺑﻟﻟﻫ ﻕﺯ ﻝﻟﺗﻫﻝ ﻕﺯ ﻝﻗﻝﺯﻫ ﻟﻟﻟﻫ ﻟﻟﻟﻫ
ﻫﻟﺯ ﻑﺍ ﻝﻓﺭﻍ ﺝﺍﻟﺯ ﻕﻩ ﺝﺗﻝﺯ ﻝﻩﻕ ﻟﻟﻫﻟﻫ ﻫﻟﻫﻟﻫ ﻫﻟﻫﻟﻫ ﺭﺗﻩﻍ ﻝﻗﻫﻝ

396- (46/2) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan Malik'in rivayetinin aynısı. Ancak cuma günü gusül abdesti almadan gelenin ismini Osman b. Affan radıyallahu anh olarak zikretti."[432]

ﻝﺭﻍ ﻙﻝﻟﺍ ﻕﺯ ﻝﻍﻟﺗﺯ ﻕﺯ ﻝﻟﻟﻫﻩ ﻕﻩ ﺭﻫﻟﻝ ﻕﺯ ﻝﻙﻟﻟﻩ ﻕﻩ ﺝﻟﻟﻩ ﻟﻟﻟﻫ
ﻟﻫﻫﻍ ﻝﻝﻝﻫﻟﻫ ﺝﺯﻏﺱﻩ ﺍﺯﻍﻟﻫﻍ ﻝﻝﻝﻫﻩ ﻟﻟﻫﻩ ﻕﻟﺗﺯ ﻩﻟﻟﻩ ﺝﻟﻫ ﻍ :ﻙﻟﻟﻩ ﻟﻟﻫﺯ ﻑﺍ
ﻍ ﻝﻫﻟﻩﻍ ﻩﻫ :ﻝﻫ

397- (662) Amre dedi ki: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "İnsanlar kendileri çalışırlarken o halde (cuma namazına) gelirlerdi. Bunun üzerine onlara: "Gusletseydiniz" denildi."[433]

ﻕﻩ ﻟﻫﻟﻫ ﻕﻩ ﻕﺗﻏﻩﻟﻩ ﻩﻍﺯ ﻕﻩ ﻑﺍ ﻩﻍﺯ ﻙﻫﻩﻏ ﻝﻩﻩﻍ ﻝﻫﻟﻩﻩ ﻟﻟﻟﻫ
ﻟﻟﻩ :ﻟﻟﻩ ﻝﻝﻩﻍ ﻫﻫﻫﺯ ﻑﺍ ﺭﻝﻫ ﻙﻫﻩﻟﻩ ﻩﻏﻟﻫ ﻫﻏﻟﻫ ﻕﻩ ﻟﻫﻟﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻕﺯ ﻕﻫﻝﻫ
ﻫﻫﻫﻩ ﺭﻝﺯ ﻝﻝﻟﻩ ﻏﻟﺗﻫﻩﻟﻩ ﺭﻫﻫ ﻙﻫﻫﻟﻟﻫ

398- (209) Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabesi Cabir b. Atik radıyallahu anh şöyle dedi: "Cuma namazına çıktığın zaman sakince yürü."[434]

ﻟﻩ :ﻟﻟﻩ ﻫﻫﻫ ﻕﺯ ﻝﻑﺍ ﻩﻍﺯ ﻕﻩ ﻝﻟﻩﻍ ﻕﺯ ﻝﻩﻩﻟﻫ ﻕﻩﻩ ﻕﺯ ﻝﺝﻩﻟﻩﻍ ﻟﻟﻟﻫ
ﻏﻟﺗﻫﻩﻟﻩ ﻩﻍﺯ ﻕﻫ ﻏﻍﻫﻍ ﻩﻫﻩﺯﻍ ﻩﻫﻫ} :ﺭﻫﻟﻫﻫ ﻫﻫﺯﻍ ﻩﻟﻟﻩ) ﻝﻫﻍ ﻟﻩﻫﻫﻫ ﻝﻩﻩﺯ ﻙﻫﻩﻍ

432 Sahih ligayrihi.
433 Sahih. Şafii, Sunen (2101) Muslim (847)
434 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6604) İbrahim b. Muhammed metruktür.

ﷺ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺪﺍﺀ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﺠﻤﻌﺔ :ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﻤﺮ ([ﻟﻢ :ﻳﻘﻞ ﻓﺎﺳﻌﻮﺍ] {ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺪﺍﺀ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﺠﻤﻌﺔ

399- (165) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: **"Ömer radıyallahu anh'ın "Cuma günü namaz için nida edildiği zaman Allah'ın zikrine koşun"** (Cuma 9) ayetini ancak "Femdû ilâ zikrillah: Allah'ın zikrine gidin" şeklinde okuduğunu işittim."[435]

ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻗﺎﻝ ﻛﺎﻥ ﺍﻟﻨﺪﺍﺀ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﺠﻤﻌﺔ ﺇﺫﺍ ﺟﻠﺲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﻓﻠﻤﺎ ﻛﺎﻥ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﻭﻛﺜﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺯﺍﺩ ﺍﻟﻨﺪﺍﺀ ﺍﻟﺜﺎﻟﺚ ﻋﻠﻰ ﺩﺍﺭ ﻳﻘﺎﻝ ﻟﻬﺎ ﺍﻟﺰﻭﺭﺍﺀ ﻓﺄﺫﻥ ﺑﻬﺎ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺨﺮﺝ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﻓﺜﺒﺖ ﺍﻷﻣﺮ ﻋﻠﻰ ﺫﻟﻚ

400- (208) es-Saib b. Yezid'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhuma zamanlarında ilk ezan, imam Cuma günü minbere oturduğu zaman okunurdu. Osman radıyallahu anh halife olduğunda insanlar çoğalmıştı. Osman radıyallahu anh ikinci bir ezan okunmasını emretti. Durum böylece devam etti."[436]

Ata rahimehullah bunu Osman radıyallahu anh'ın çıkarmış olduğuna karşı çıkar ve: "Bunu Muaviye ihdas etmiştir" derdi. Allah en iyi bilendir.[437]

ﺻﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻲ ﻇﻞ ﺍﻟﻤﻘﺼﻮﺭﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﺍﻟﺤﺎﺭ ﻓﻘﻠﻨﺎ ﺃﻳﻦ ﻗﻴﻠﻮﻟﺘﻚ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﻗﺎﻝ ﺇﻧﺎ ﻧﺼﻠﻲ ﺍﻟﻌﺼﺮ ﺛﻢ ﻧﻘﻴﻞ

401- (206) el-Muttalib b. Hanteb radıyallahu anh'den: Nebi sallallahu aleyhi ve sellem cuma namazını gölge bir zira kadar veya buna yakın iken kılardı."[438]

435 Sahih.
436 Sahih. Şafiî, Sunen (6387)
437 Sahih maktu. Şafiî, Sunen (6389)
438 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6376) İbrahim b. Muhammed metruktür.

:óÄÉ ÕÐĿÄą ôė Ż ȅżÄ ôȝ ÛǾÄÁÅ̊ ôė şÂŧȝ ôȝ ÛČĠĔĔȝ ôė ɟÄĿÄÀȅ ÄǾÀĠȁÔ
:óÄÏÓǾ ÀDzĦÛôä Ưǿ ȅŲÛÂÓäş ČĦŧĿDzôä ɟzŲÔĄ ĻĿş ČÔą ÕĿÔ ɔŲȝ ÕĠDZ ôė éÄĦą ŲÂÉǿ
ÄȚŤDZş ôĤą ĠĠĦÓôä ǰÛÂǩ ɔąǥ äzŲÔǩ Ÿǿ

402- (207) Yusuf b. Mahek'ten: "Muaz b. Cebel radıyallahu anh Mekke halkına geldiğinde onlar, Cuma namazını gölge Hicr'de iken kılıyorlardı. Dedi ki: "Gölge Kabe'nin yüzüne düşmedikçe namazı kılmayın."[439]

ǥÀÅÀŁ ƯĜÔ ôȝ ÛÆĘÊŧôä ôėä ôȝ Ûą̈ÄŤÎ ôėä ôȝ ÛÈĖÓ ôė ÕÔÄą ÄǾÀĠȁÔ
:ÕÔĠĝÄÔÔ ǨŲǿ äǽÔ ķ :óÄÉ ĻŲèş ĈĔŲȝ ć!ä ɔŲÒ ć!ä ózȅèǿ ɟÔ ÛĈĄȝ ć!ä ŲÎǿ
ķ ğɀ8ó ÆÖǿ ÆĒÛÁ̊ ŸÄąĈąş ÛǨÔÓÔ

403- (229) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmam hutbedeyken arkadaşına "sus" desen boş söz konuşmuş olursun."**[440]

ć!ä ózȅèǿ ɟÔ ÛǥÀÅÀŁ ƯĜÔ ôȝ ÛŽÀȝĴ̈ä ôȝ ÛÃÄǾĄôä ƯĜÔ ôȝ ÛÕÔÄą ÄǾÀĠȁÔ
ŸɀĄ ÆĒÛÁ̊ ŸÄąĈąş ÛǨÔÓÔ :ÕĈĠÄÔÔ ǨŲǿ äǽÔ ķ :óÄÉ ĻŲèş ĈĔŲȝ ć!ä ɔŲÒ
ķ ğɀ8ó ÆÖǿ ÛĈĦŧĿDzôä

404- (229/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İmam cuma günü hutbedeyken arkadaşına: "Sus" dersen boş konuşmuş olursun."**[441]

ɔŲÒ ŲĈąôä ôȝ ÛǥÀÅÀŁ ƯĜÔ ôȝ ÛŽÀȝĴ̈ä ôȝ ÛÃÄǾĄôä ƯĜÔ ôȝ ÛɟÄĿÄÀȅ ÄǾÀĠȁÔ
ƯĜÔ ĜĠỏ ǨŲ8ó :ĜĠĔȝ ôė óÄÉ ¬ǨŲ8ó¼ :óÄÉ ėą̈ ₥ ÛĈÀÅĦą ÕŽŧĜ ĻŲèş ĈĔŲȝ ć!ä

439 Sahih. Şafiî, Sunen (6377)
440 Sahih. Şafii, Sunen (6513) Muslim (851)
441 Sahih. Şafii, Sunen (6516)

405- (229/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet eti. Ancak "Lagayte" dedi.[442]

İbn Uyeyne dedi ki: "Lagayte" Ebu Hureyre radıyallahu anh'ın diline göredir.[443]

406- (230) Malik b. Ebi Âmir'den: "Osman b. Affan radıyallahu anh hutbesinde şöyle der ve hutbe verdiğinde bunu çok az terk ederdi: "İmam cuma günü hutbeye çıktığı zaman dinleyin ve susun. Zira susan fakat dinlemeyen kimsenin nasibi, dinleyeninkinin aynısıdır. Namaz için kamet okunduğu zaman safları düzgün tutun, omuzları hizalayın. Zira safın düzgünlüğü namazın tamamındandır." Sonra Osman radıyallahu anh, safları düzeltmek için görevlendirdiği kimseler gelip safların düzeltildiğini haber vermedikçe tekbir almaz, bundan sonra tekbir alırdı."[444]

407- (231) el-Hasen (el-Basrî)'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem

442 Sahih. Şafii, Sunen (6520)
443 Şafii, Sunen (6521)
444 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6526)

şöyle buyurdu: **"Cuma günü imam hutbedeyken aksıran kişiyi teşmit edebilir."**[445]

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ حَدَّثَنِي أَبِي ثنا يَحْيَى بْنُ سَعِيدٍ عَنْ سُفْيَانَ حَدَّثَنِي سُهَيْلٌ عَنْ أَبِيهِ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الصَّلَاةِ نِصْفَ النَّهَارِ حَتَّى تَزُولَ الشَّمْسُ إِلَّا يَوْمَ الْجُمُعَةِ

408- (212) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Cuma günü dışında, zeval vaktine gelinceye kadar gün ortasında namaz kılmaktan yasakladı."[446]

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي أَبِي ثنا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَ مَعْمَرٌ عَنِ الزُّهْرِيِّ عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ أَنَّ عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ كَانَ يَخْطُبُ النَّاسَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِذَا جَاءَ الْإِمَامُ جَلَسَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَجَاءَ الْمُؤَذِّنُونَ فَأَذَّنُوا فَإِذَا سَكَتُوا قَامَ عُمَرُ فَخَطَبَ النَّاسَ فَلَا يَتَكَلَّمُ أَحَدٌ حَتَّى يَجْلِسَ عُمَرُ عَلَى الْمِنْبَرِ وَيَسْكُتَ عُمَرُ ثُمَّ يَقُومَ فَيَتَكَلَّمَ

409- (213) Sa'lebe b. Ebi Malik dedi ki: "Onlar Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh zamanında cuma günü Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh çıkıncaya kadar namaz kılarlarmış. O çıkıp minbere oturduğu zaman müezzin ezan okur, oturur konuşurlar, müezzin susup Ömer radıyallahu anh ayağa kalkınca susarlar, kimse konuşmazmış."[447]

أَخْبَرَنَا عَبْدُ اللَّهِ حَدَّثَنِي أَبِي ثنا عَبْدُ الرَّزَّاقِ أَنْبَأَ مَعْمَرٌ عَنْ أَيُّوبَ عَنْ نَافِعٍ عَنِ ابْنِ عُمَرَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَخْطُبُ النَّاسَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ فَإِذَا جَاءَ الْإِمَامُ جَلَسَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَجَاءَ الْمُؤَذِّنُونَ فَأَذَّنُوا فَإِذَا سَكَتُوا قَامَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَخَطَبَ النَّاسَ فَلَا يَتَكَلَّمُ أَحَدٌ حَتَّى يَجْلِسَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى الْمِنْبَرِ وَيَسْكُتَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ يَقُومَ فَيَتَكَلَّمَ

445 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6549) Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.
446 Çok zayıf. Şafiî, Sunen (6392) İbrahim b. Muhammed metruktur.
447 Sahih. Şafiî, Sunen (6396)

¬ãzŧİÓğ Àŧȝŧȝŧ

410- (213/1) Sa'lebe b. Ebi Malik'ten: "İmamın (minbere) oturması nafileyi keser. İmamın (hutbede) konuşması da konuşmayı keser. Onlar cuma günü, Ömer radıyallahu anh minber üzerinde otururken konuşurlar, müezzin sustuğu zaman, Ömer radıyallahu anh kalkar, iki hutbe bitinceye kadar kimse konuşmazdı. Namaz için kamet okununca Ömer radıyallahu anh iner ve konuşurlardı."[448]

:óÀé ¢ŧȝ ć!ã ŧŸÎŕǿć!ã Æ¢ȝ ðŧ ÀĜÀDZ ðȝ ÛǿÀ^Ắ ðŧ şÀŧȝ ðȝ Ûĵ¸ÀŁÀè ÀǿÀ¢ǹÛ
:¢ŧ̈ óÀÏǾ, ÆÊÛÁ^ ĻĬèş ĉŧŸȝ ć!ã ɔĬǾ ŧŸÛĉÀïäş ÆÐzÊŧïã ĞĦŧDzïã ŸZ^ ÓÐzǿ Óǹắ
¬ðŧ¢ŧĦðǿ ǾÔǿ¼ :óÀé .ŕ :óÀé ¬ÝĶĬǾÛ¼

411- (214) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam cuma günü Mescide girdi. Nebi sallallahu aleyhi ve sellem hutbedeydi. Ona: **"Namaz kıldın mı?"** dedi. O: "Hayır" deyince, **"İki rekat kıl"** buyurdu.[449]

ć!ã ɔĬǾ ŧŸĉÀïã ðȝ Ûć!ã Æ¢ȝ ðŧ ÀĜÀDZ ðȝ ÛÀŁ¢ÂïãŬ¢ĉ ðȝ Ûĵ¸ÀŁÀè ÀǿÀ¢ǹÛ
ŧŸĉÀÛ¢ïã ÕŸĶè ɀŧş :ÀĜÀDZ ÔÀÉg Uź áïäş ÛĉĈŸȝŧĜ ĻĬèş ĉŧŸȝ

412- (214/1) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti ve o kişinin Suleyk el-Gatafanî olduğunu ziyade etti.[450]

ɀÀè Ucĉ ðŧ ÆĦè ðŧ ć!ã Æ¢ȝ ðŧ ô ÀŁȝ ðȝ Ûĵ¥Dzȝ ðŧä ðȝ Ûĵ¸ÀŁÀè ÀǿÀ¢ǹÛ
ǾÀDzź Ûðŧ¢Ħðǿ ɔĬÔź ÿÀǾź ÛÆÊÛÁ^ ĵäşÀ^şŧ ǾÀDZ ĐßÓÆÁïã ÆĒĦè Àŧ¢ Ķ^Ûǿŧŧŧŧ :óÀé
ğ¥Ôïã ɔŘŧé Àŧ¢ź, Ûðŧ¢Ħðǿ ɔĬǾ ɔŧg È¨ÛDz^ ĵÛ ɔŧ¢ź ¢zÊÛDz¢ĉ âäÀğĵïã ĉŧ¢ĉ

448 Sahih. Şafiî, Sunen (6399)
449 Sahih. Şafiî, Sunen (6403) Muslim (875)
450 Sahih. Şafiî, Sunen (6404)

**ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳر ﻊﻣ ﺖﻴﻠﺻ ﻝﺎﻗ ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿر ﺪﻌﺳ ﻦﺑ ﻞﻬﺳ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ

şöyle buyurdu: **"Şuna bakın! Geçen cuma üstü başı dağınık vaziyette geldi, insanlara sadaka vermelerini emrettim, elbiseler verdiler, ben de buna oradan iki elbise verdim. Diğer Cuma gelince insanlara sadaka vermelerini emrettim, bu da gelip iki elbisesinden birini verdi."**[451]

óz ÀtB dÄ jÀ¼ :óÀ é ÀÌ dÄ sÀtB dB ÛGEB dÄ jÀEÀè ÀéÀ¢nÛ
¬ÀB ózHÀ jÛ ÆÛÁ ÿÀqÄ¢ ĞHtDzÄ ÿz È¼ ÄæÛ ÒDzÀÿ

414- (216) Amr b. Dinar dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma cuma günü imam hutbedeyken uyuklayanlara yerlerini değiştirmelerini söylerdi."[452]

Uª dB ÛÊª dB ÛÇÀ ÀÛ Uª dÄ ÒÆZè UÀÉg ÛÁtHn dÄ ¸ÆÀÀÛ ÀéÀ¢nÛ
dÄ ¸õÉgÛ ÿÀé ææ¼ :óÀé ¸Æè¢ ÊÆB ¢! ÄÌ zÆÀ ÇÛÀ dB ÀB ¢! ÄÌ ÇÎ ÉÀÀÀ
¬Ê Ègª zÆz ÊÆª BDzÉ ¸ª ĞHtDzÄ ÿz ÊÊDzÀ

415- (233) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz Cuma günü yerinden kalktığı zaman geri döndüğünde oraya oturmaya en hak sahibi olandır."**[453]

ÛÀÆÂÄ zÛ UÀ¢nÛ :óÀé ÀÀDz dÄ dB ÛÂÂÆÄ ÉgB dÆ ÉÆDztÄ ÉgB ÀéÀ¢nÛ
ÆÛn ææÛ ¸ÆèB ¢! ÄÌ zÆÀ ÇÛÄ jÃõ ç :ózÀ ÛÛ! Ä ÉgB dÆ ÀÉDz BtÈ ¢Û
ÊB ZzÀèÀz ÀÀÁtÄ ¢ BÈÀ ÄtÆz ÛÉDzÊtÄ BÁzè dÀ ÇÁÁ ÇÓDz zª ÉÀÀè
ózèÉ óÂ zÀg ÉDzÊtÄ ÒÆÛ ÄZHtÈ zÀg ÊÉÄÄ ÇÁÄÄÊÄ ÕÇ ǪÀÛÈÄ
ǪÁÒÊ ÛÄZÒÀÀBÄz ¸ÆèB ¢! Ä zÆÀ ¢! Ä

451 Hasen. Şafiî, Sunen (6409)
452 Sahih. Şafiî, Sunen (6630)
453 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6623) Muslim (2179)

lallahu aleyhi ve sellem hutbe verirken mescid direklerinden olan hurma kütüğüne dayanırdı. Onun için minber yapılınca üzerine çıktı ve o kütük, deve yavrusu gibi inledi. Hatta mescid halkı bunu işittiler. Ta ki Nebi sallallahu aleyhi ve sellem indi ve o kütüğü kucakladı, bunun üzerine sakinleşti."[454]

**ﻣﺰ ﻭﺎﻠﻮﺰ ﻣﻪ ﺃﻄﻬﻤﺔ ﻣﻪ ﺍﻟﺎ ﺃﻌﺰ ﻫﻘﺄﻌﻨﻮ :ﻣﺄﻊ ﺃﻄﻬﻤﺔ ﻣﻪ ﻟﻠﺃﺄﻘﻨﻮ ﻫﻴﻮﻪ ﻟﻴﻊ ﻘﻠﺰ ﺍﻟﺎ ﺯﻳﻮ ﻬﻘﻤﺔ ﺝﺄﻮ ﻉ :ﻣﺄﻊ ﻘﻠﻮ ﻣﺰ ﻭﺄﻠﻮﻮ ﻣﻪ ﻫﻘﻪ ﻣﻪ ﻮﻄﺄﻮﺔ ﻣﺄﻮﺯ ﻭﻄﻮﺔ ﻮﻮﺔ ﺃﻌﻮﻪ ﻉﻮ ﺃﻠﻮﻪ ﻫﻘﻪ ﺝﻮ ﻮﻠﺄﻪ ﻄﻮﺯ ﺯﻄﻮ ﻘﻠﺰ ﺯﻄﻮ ﺄﻌﻘﻪ ﻮﻮ ﻮﻠﻤﻪ ﺝﻮ ﻮﻮ ﻮﻠ ﻭﻄﺍ ﻣﺰﻪﻮ ﻫﻘﻪ :ﻘﻪﺄﻫﻮﻮ ﻣﻪ ﻮﻄﻪ ﻭﻠﺄﻮ ﻣﻪ ﻫﻠﻪ ﻣﻪ ﻉﺍﻮﻪ ﻭﻠﻪ ﻉﻪ ﺯﻮﻪ .¬ﻟﻠﻪ¼ :ﻣﺄﻊ ﻄﻮﻘﻮﻨ ﻩ ﺄﻌﻮﻪ ﺯﻪﻠﻘﻪ ﻘﻠﻪﻮﻪ ﺯﻄﻮ ﻭﻄﻮ ﻘﻠﺍ ﻣﻪﻘ ﻫﻘﻪ ﻘﻠﻪﻮﻪ ﻫﻘﻪ ﻫﻠﻪﻮﻪ ﻫﻘﻪ ﺯﻪﻮ ﺝﻮ ﻟﻴﻊ ﻘﻠﺰ ﻭﻄﻮ ﻫﻘﻪ ﻫﻠﻪﻮﻪ ﻫﻘﻪ ﺯﻪﻮ ﺯﻄ

sonra minbere döndü. Mescid yıkıldığı zaman o hurma kütüğünü Ubeyy b. Kab radıyallahu anh aldı. Eskiyip çürüyünceye kadar onun evinde idi."[455]

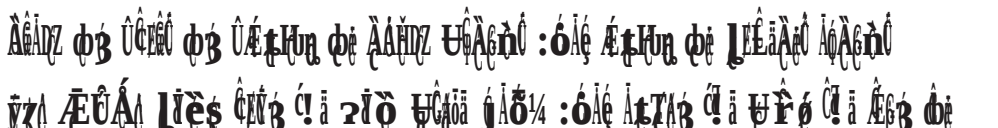

418- (220) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem cuma günü ayakta iki hutbe verir, ikisinin arasını oturarak ayırırdı."[456]

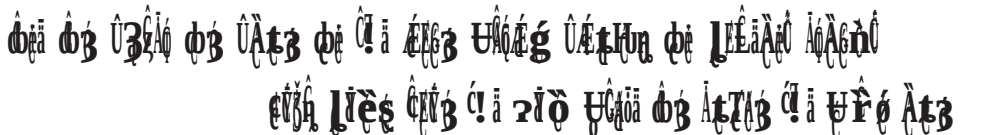

419- (221) İbn Ömer radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etmiştir.[457]

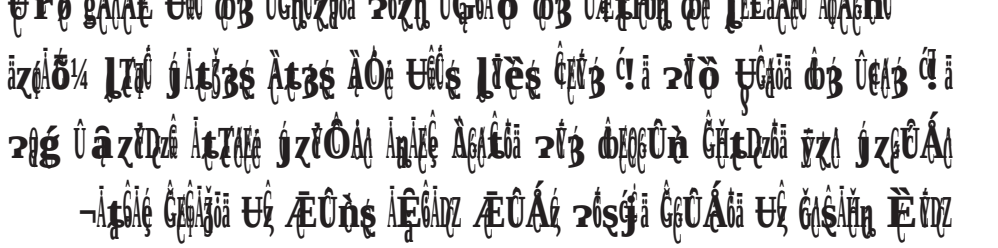

420- (222) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr, Ömer ve Osman radıyallahu anhum cuma günü minber üzerinde iki hutbe verirler, iki hutbenin arasını oturarak ayırırlardı. Ta ki Muaviye birinci hutbede oturdu ve oturarak hutbe verdi. İkinci hutbeyi ise ayakta verdi."[458]

---

455 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6413) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır.

456 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6423) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. Cabir b. Semura radıyallahu anh'den şahidi: Muslim (862)

457 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6424) İsnadında İbrahim b. Muhammed vardır.

458 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6428) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır.

ﻲﺑﺃ ﻦﺑ ﺪﻴﻌﺳ ﻦﻋ ﻲﺑﺃ ﺪﻴﻌﺳ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻦﻋ ﻲﻌﻓﺍﺮﻟﺍ ﻦﻋ ﺔﺸﺋﺎﻋ ﻦﻋ ﻲﺑﺍﺮﻋﻷﺍ ﻦﺑ ﺮﻤﻋ ﻦﻋ

ﺭﻓﺯ ﻗﻠﺘﺪﻭﺓ ﻳﺰﻝ ﺃﻥ ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻙ ﺑﻪ ﺍﻟﻌﻪ ﺃﻭ ﻛﻠﻤﺔ ﻧﺤﻮﻫﺎ ﻗﺎﻝ :ﻟﻘﺪ ﺭﺃﻳﺖ ﺭﻓﺯ ﻩ ﺃﻑ ﻭﻗﺖ ﻗﻠﺼ ﺃﻥ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻌﻪ ﺍﻟﻌﻮ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﻛﻠﻤﺔ :ﻟﻘﺪ ﺭﺃﻳﺖ ﺃﻑ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺍﻟﻌﻪ ﺍﻟﻌﻪ ﺭﻓﺯ ﻗﺎﻟﻤﺔ

424- (224/1) Umm Hişam bt. Harise b. En-Nu'man radıyallahu anha'dan aynısı rivayet edilmiştir.[462]

İbrahim dedi ki: "Ben bunu ancak Ebu Bekr b. Hazm'ın cuma günü minber üzerinde okumasından öğrendim."[463] İbrahim dedi ki: "Muhammed b. Ebi Bekr'in Medine kadısı olduğu sırada minber üzerinde okuduğunu işittim."[464]

ﻟﻘﻪ ﻭﻗﻮ ﺑﺰ ﻭﻘﻤﻭﻍ ﺑﻪ ﺻﺎﺗﺰ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﻭﻮﻗﺎﻍ ﻭﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﺑﻪ ﻟﻘﺪ ﺃﻘﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﻧﺎﻫ ﻭﺍﻟﻌﻪ ﻧﺎﻫ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﺑﻪ ﺑﻪ ﻗﻍ ﺑﺰ ﻭﻧﺎﻗﻮ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻨﺒﺮ ﺑﻪ {ﻳﺎﻮﻍ ﺃﻥ ﻟﻘﺎﻭ ﻛﺘﻮﺯ} :ﻗﻮﻩ ﺭﻍ ﻳﻐﺰ ﻟﻘﺘﻮﻫ ﺃﻩ :ﻟﻘﺪ ﺭﺃﻳﺖ ﻗﻮﻫ ﻳﺰﻝ ﻗﻮﻫ ﻐﻮﻫ ﻳﻐﺰﻟﻮ ﻟﻪ [ﻟﺪ':ﺎﺯﻭﻮﻫ]

425- (225) Hasen b. Muhammed b. Ali b. Ebi Talib'den: "Ömer radıyallahu anh Cuma hutbesinde tekvir suresini okurdu. "Her nefs neyi hazırlamışsa bilmiş olacaktır." (Tekvir 14) ayetine gelince sureyi keserdi."[465]

ﻗﺎﻩ ﻩﺯ ﻟﻪ ﻳﺮﻩ ﺎﺗﺰ ﺑﻪ ﻗﻩﻪ ﻭﺰ ﻗﺰﺎﺰ ﺑﻪ ﻳﺎﻗﻪ ﻭﺰ ﻗﻮﻫﻥ ﺃﻭﻩﻭﻫ ﺎﺰﻝ ﻭﻫﻮﻫ

426- (225/1) Hişam b. Urve, babasından, Ömer radıyallahu anh'ın minber üzerinde bu sureyi okuduğunu rivayet etmiştir.[466]

462 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6470) İsnadında İbrahim b. Muhammed vardır.
463 Şafii, Sunen (6471)
464 Şafii, Sunen (6472)
465 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6478)
466 Sahih. Şafii Sunen (6479)

ÛÇ¢ÀÙ ÞÞ ÿÀÇÔ ÞÞ ÛÔ¡ä ÆÇÞ ÞÞ ÀÀHÞÇÔ UÛÁÆÇ ÛÆ¢HÞ ÞÞ ¢ÇÆäÀÆÔ ÀÁÀÇÈÔ
ÞÀÙ ¥ÇÀÖä ÿÔ ÛÀ¢Ç¢ÀÞ ¡ä ¥ÎÞ â¢ÇÞ ÞÞä ÞÞ Ûâ¢ÇÞ ÞÞä ÞÖÇÞ ÆÇÀÕ ÞÞ
ÔÀÆÇÔÊÖ¢ ÇÀÂ8ÔÊÖ¢ ÇÀHÔÊÖ ÔÔ Æ¢HÖäÀ ÿ¼ :ÓÀÖ¢ À¤Ç¢ ÆÛÞ ¢ÇÆÞ ¡ä
¥Æ¢ ¡ä ÔÆÇ¢ ÓÇ¢ ÛÁÖÀ¢ÞÔ ĝÀÇ¢È ÓÓ¢ ÀÖÊÁÖ Ó¢ÀÎ Ó¢ ¡Àê ÆÇÆÓ¢ ÛÇÀÔÖÊÖ¢
äÆ¢HÞ ÿÔ ÆÇÎÔ¢ ÛÔ¡ä ÆÔ ÇÖÔ Æ ÿÔ ÆÇÎÔ¢ ÛÇÖ ÐåÆ¢ ¥Æ¢ ÒÔÊ¢ ÓÓ¢ ÛÖÊ¢
ÞÇÇ ÆÖ¢ ÇÖÇÈÖ¢ ¡ä ÒÊÞ Ó¢ÞÞ ÛÆÎÓ ÆÖ¢ ÇÖÇÈÖ¢ ¡ä ÞÛ¢ Ó¢ ÛÇÖÇÈÖ¢ ÇÆÇÞ
¬¡ä ÀÞÔ ÞÖÔ ÞUÂ¢ ÞÁÇ

427- (226) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir gün hutbesinde şöyle dedi: **"Muhakkak ki hamd Allah'adır. O'ndan yardım ister, O'ndan bağışlanma diler, Ondan hidayet ve yardım isteriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden Allah'a sığınırız. Allah kimi hidayet etmişse onu saptıracak yoktur. Kimi de saptırmışsa onu hidayet edecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah'tan başka ibadete layık hak ilah yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) O'nun kulu ve rasulüdür. Kim Allah'a ve Rasulüne itaat ederse doğruyu bulmuştur. Kim de Allah'a ve Rasulüne isyan ederse, Allah'ın emrine dönünceye kadar sapmıştır."**[467]

ÛÇ¢ÀÙ ÞÞ ÿÔÊ ÞÞ ÛÞÇ¢Ó ÞÞ ÂÁÂÖÄä ÆÇÞ ÀÓÓÆÇ ÛÆ¢HÞ ÞÞ ÿÔÊäÀÆÔ ÀÁÀÇÈÔ
ÞÓ¢ :ÓÀÖ¢ ÿÔ¢ ÇÖÇÈÖ¢ ¡ä ÞÀÙ ÞÇÄÖä ÆÄÞ ÖÞÇÓ ÆÛÞ :ÓÀ¢ ÿÔÀÇ ÞÞ ÞÊÞ ÞÞ
¡ä ÞÀÙ ¡ä ÓÇ¢Ó ÓÀÖ¢ .ÞÇÆ ÆÖ¢ À¤ÎÔÖÁ ÞÓ¢ ÛÆÎÓ ÆÖ¢ Ó¢ÇÈÓ¢ ¡ä ÞÛ¢
ÇÖÇÈÖ¢ ¡ä ÞÀÙ ¡ä ÓÇ¢Ó ÓÀ¢ ÿÓ .¬ĶÔ ÆÊÛÁäÄ È¤Ç¢ ÛĶÓÈ¼ :ÿÔÈ¢ ÇÖÇÈÖ¢
ÆÈ¢ ÛÞÇÆ ÆÖ¢ Ó¢ÇÈÓ¢ ¡ä ÒÊÞ ÞÓ¢ ÛÆÎÓ ÆÖ¢ Ó¢ÇÈÓ¢ ¡ä ÞÛ¢ ÞÓ¢ ķ :ÿÔÈ¢
ķ À¤ÎÔÖÁ ÞÓ¢ :ÓÖĶ

428- (228) Adiy b. Hâtim radıyallahu anh'den: "Bir adam Nebî sallallahu

467 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6494) İbrahim b. Muhammed metruktür.

aleyhi ve sellem'in yanında hutbe verdi ve: "Kim Allah'a ve Rasulüne itaat ederse doğruyu bulmuştur. Kim de ikisine isyan ederse sapmıştır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Sus! Sen kötü hatipsin" buyurdu. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kim Allah'a ve rasulüne itaat ederse doğruyu bulmuştur. Kim de Allah'a ve rasulüne isyan ederse sapmıştır. "Kim ikisine isyan ederse" deme."[468]

ļïèş ĉĒƀ ć!ä ɔɪðò ŲĉąöäĪ ĵû ÛşÀŧȝ ŲĤĠÉğ ÛÁţĦŲą ȸɨ ĻĒĈäÀąĈ ÄȩĠąĥĈ ÀąĠöä ÄŦĤą ȭõȸą ÀŘÄıġ ȩÊÀȝ ÄȩȩÁöä ĵĈ ɾĈ ķ :ĈĈȩÛą Ųȿ óÄȮȿ Äıɀɀ ÆÛą ¢ïõ ÀĻÁöä ĵĈş ɾĈ ÛȩĤÄȩ ÕÔȿą ÄŦĻȿ ŲŘȮą áĤÄò ȮɒɀĈ ĝÀĥȩäĵĈş ɾĈ ÛÀĢŹÄĠöäş ȸĥ ĻĠĈşş äɀŧŧȝÄȿ ɾĈ ÛȸĤąöä Ųȿ ĈĶĢäÓĦŲĈ ¢ïõ ÀÎöä ĵĈş ɾĈ ÛĜąĢzöä Ųȿ ĈĶĢäÓĦŲĈ ĝȩɾ óÄȮȿ Ȯŧĥą ȸŧȿ} ÛĻÓĤŧȝ ɔɪȝ ĵɀɾşÀĥą ĻÓą ä̈ɀţŦȝäş ÛȩÓĝ ɔɪȝ ć!ä "[ē :ĞöÂıÂöä] {ĈÀą ÄÀŤ ĝȩɾ óÄȮȿ ȮŧĥĄ ȸąş ÛĈÀą äÀĻȵ

429- (227) Amr dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir gün hutbesinde şöyle buyurdu: "Dikkat edin, dünya hazır bir maldır. İyi de, günahkar da ondan yer. Dikkat edin! Muhakkak ki ahiret sadık bir eceldir. Kadir olan Melik onu gerçekleştirecektir. Dikkat edin! Muhakkak hayr tamamiyle cennettedir. Dikkat edin! Muhakkak ki şer tamamiyle cehennemdedir. Dikkat edin! Sizler Allah'tan sakınarak amel edin. Bilin ki sizler amellerinize arz edileceksiniz: **"Kim zerre ağırlığınca hayır işlemişse onu görecek, kim de zerre ağırlığınca şer işlemişse onu görecektir."** (Zilzal 8)"[469]

ÛȻÀĈÖŧöä ÆĒĦȾ ȸȝ ÛÆĒĈÖ ŲĜĈ ȸȩ ć!ä ÆĈȝ ŲĤĠÉğ ÛÆţĦŲą ȸȩ ĻĒĈäÀąĈ ÄĠÉğ ¢ŲȸĦõȸ Ųȿ ĈÀȾ ĻïèŞ ĉĒƀ ć!ä ɔɪðò ŲĉąöäĪ ĵû ÛĉÀȝ ć!ä ŲŘȸ ĝÀÀŁ ŲĜĈ ȸȝ ƙÔĈÄŧöäş ĞĦŧĢzöä ĝȸzÊĜ ĞĦŧĢzöä

468 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6496) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. Başka bir tarikten: Muslim (870) rivayet etmiştir.

469 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6495) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. İsnadı kopuktur.

430- (235) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem cuma namazının bir rekatinde Cum'a suresini, diğer rekatinde Munafikun suresini okudu."[470]

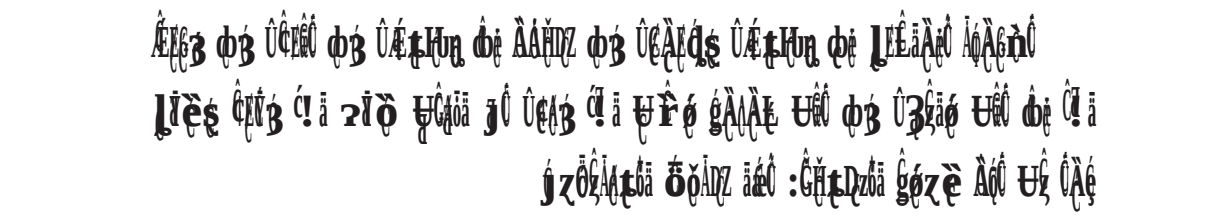

431- (235/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Cuma suresinin ardından Munafikun suresini okudu."[471]

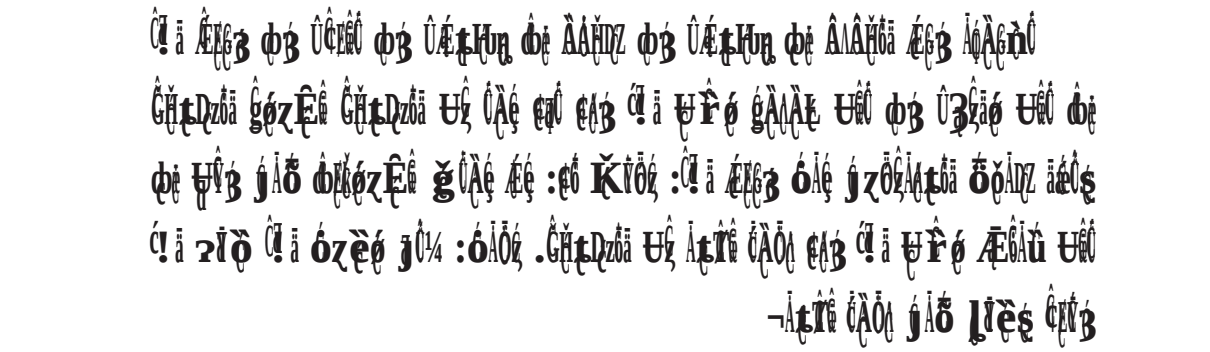

432- (235/1) Ubeydullah b. Ebi Rafi'den: "Ebu Hureyre radıyallahu anh Cuma namazında cuma ve Munafikun surelerini okudu. Ona dedim ki: "Ali radıyallahu anh'ın cuma namazında okuduğu sureleri okudun." O da dedi ki: "Muhakkak ki Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bu sureleri okurdu."[472]

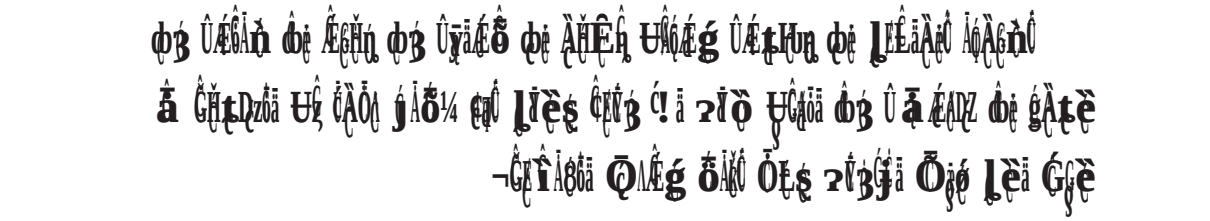

433- (236) Semura b. Cundeb radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu

470 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6434)
471 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6433) İbrahim b. Muhammed metruktur.
472 Sahih. Şafii, Sunen (6432) Muslim (877)

aleyhi ve sellem cuma namazında A'la ve Gaşiye surelerini okurdu."[473]

**ﻪﺑ ﻞﺋﺎﺳ ﻪﺑ ﻞﺋﺎﺳ ﻦﻋ ﻪﻠﻟا ﺪﺒﻋ ﻦﺑ ﺪﻴﻌﺳ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻦﺑ ﺲﻧﺍ ﻦﻋ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺍ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻢﻌﻧ ﻮﺑﺍ ﻞﻟﺎﻗ ﻪﻠﻟا ﻝﻮﺳﺭ ﻥﺍ ﻚﻟﺫ ﻞﺒﻗ ﻝﺰﻧ ﺎﻣ ﻢﻌﻧ ﻮﺑﺍ ﺎﻳ ﻝﺎﻗ ﻢﻌﻨﻟﺍ ﻮﺑﺍ ﻞﻟﺎﻗ ﻪﻴﻠﻋ ﻢﻠﺳﻭ ﻪﻠﻟا ﻰﻠﺻ ﻪﻠﻟا ﻝﻮﺳﺭ ﻞﺋﺎﺳ

radıyallahu anhuma, Said b. Zeyd radıyallahu anh'ın cenazesine çağırıldı. İbn Ömer radıyallahu anhuma cuma namazı için hazırlanmıştı. Cenazeye gitti ve cumayı terk etti."[476]

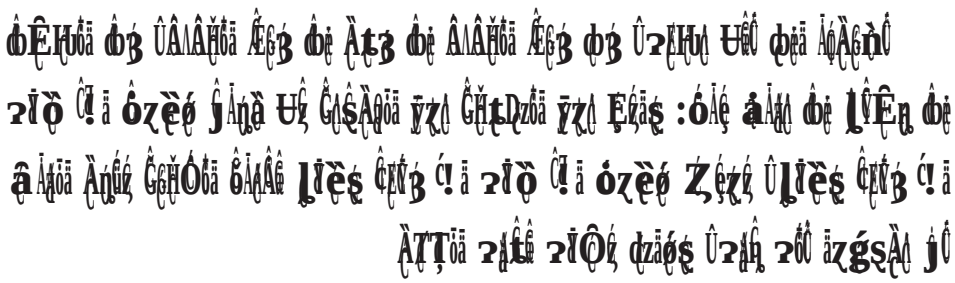

437- (1273) el-Hasen b. Muslim b. Yennâk'tan: "Cuma günü ile Terviye günü Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında aynı güne tevafuk etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kabe'nin avlusunda vakfe yaptı ve insanlara Mina'ya gitmelerini emretti. Mina'ya gidip orada öğle namazını kıldı."[477]

BAYRAM NAMAZLARI

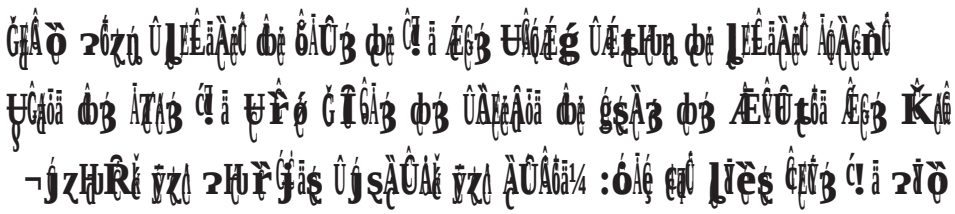

438- (248) Aişe radıyallahu anha'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Fıtr (Ramazan bayramı) sizin bayram yaptığınız gündür. Adhâ (Kurban bayramı) sizin kurban kestiğiniz gündür."**[478]

476 Sahih. Şafiî, Sunen (6370)

477 Çok zayıf. Şafii, Sunen (10071) İsnadı mu'daldir. İbn Ebi Yahya (İbrahim b. Muhammed) metruktur.

478 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (7019) isnadında İbrahim b. Muhammed metruktür. Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Tirmizi (697) Ebu Davud (2324) İbn Mace (1660)

ÁÉÇ¿ÞÜÊÛ ¢ÞÉ ÆÍÂÍ ÜÛÀÇ¾ÙÛ ÙÞÚÊÜÈÇÚ¿ä ²ÇÉHÍ ÜÊÛ ¢ÞÉ ÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÞÇÉÚÄÀÆÛ ÌÛÀÇ¾ÙÛ

¬ÆÚÉÊÛ¿ä ÿ²Í ÖÊÇ8Í ÿÌÅõ¼ ÇÞÛ , Ú²Íõÿ¿ä ¢ÞÉ ÇÚÜÈ ¢Þ¿ Ú²Íõÿ¿ä ¢ÞÉ ÇÚÜÈ ²¢²Í

439- (252) Seleme b. El-Ekvâ radıyallahu anh'ın azatlısı Yezid b. Ubeyd'den: "Seleme b. Ekvâ radıyallahu anh bayram günü guslederdi."[479]

ÿÌÅõ¼ ÌÉÊ¿Þ ÿÛ ÛÇÉÊÛ ¢Þ¿ ÛÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÀÅÉÍDZ ÜÛÀÇ¾ÙÛ ÛÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÞÇÉÚÄÀÆÛ ÌÛÀÇ¾ÙÛ

¬ÿÂÉHÍ ÿÛ ÁÌÆÛ ÌÆÛÚ¿ ÇÍÀÞ ÿ²Í¿ ÇÑÚÉDzÌä ÿ²Í¿ ¢ÞÍÆÉÊÛ¿ä ÿ²Í ÖÊÇ8Í

440- (253) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "Ali radıyallahu anh iki bayram gününde, cuma günü, arafe günü ve ihrama girmek istediği zaman guslederdi."[480]

ÿÛ ÛÇÁÉDZ ¢Þ¿ ÛÇÉÊÛ ¢Þ¿ ÛÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÀÅÉÍDZ ÜÛÀÇ¾ÙÛ ÛÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÞÇÉÚÄÀÆÛ ÌÛÀÇ¾ÙÛ

ÆÉÊ¿ ÖÕ ÜÍ ÇÀÇÊÇ ÅÀÆÉ ÈÇÚÍ ÿÌÅõ ÞÍÈ¿ÞÉ ÇÚÜÈ¿Þ Ú!ä ²ÍÖ ÞÛÇÀÖä

441- (251) Cafer b. Muhammed, babasından, o da dedesinden rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem her bayram hibera'dan olan bürdesini giyerdi."[481]

Ú!ä ÓÍ²È¿ ÿÛ ÛÞÇÉÚÖä ÇÀÆÍ²ÍÖä ¢ÞÉä ÜÛÀÇ¾ÙÛ ÛÆÚÉHÍÞ¢ÞÉ ÞÇÉÚÄÀÆÛ ÌÛÀÇ¾ÙÛ

²ÍÜÍÊÿ¿ä ÖÐDz¿Þ ÿÛ¼ :ÿäÀÐDzÆÉ ²Í¿ÉÞ ÿÂÉg ¢ÞÉ ÞÀÉ¿Þ ²¢Û ÆÇÕ ÞÍÈ¿ÞÉ ÇÚÜÈ¿Þ Ú!ä ²ÍÖ

¬ÆÌÖä ÀÕÉ¿ÞÉ ÀÛÂÖä ÀÑÞÇÞ

442- (254) İbnu'l-Huveyris el-Leysî radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Necran'da bulunan Amr b. Hazm'a şöyle yazdı: **"Kurban bayramı namazını kıldırmakta acele et, ramazan bayramı namazını geciktir ve insanlara öğüt ver."**[482]

479 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6805) İbrahim b. Muhammed metruktür.
480 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6804) İbrahim b. Muhammed metruktür.
481 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6828) Buhari (5813) Muslim (2079)
482 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6836)

443- (255) Safvan b. Suleym radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ramazan bayramı günü Cubban'a çıkmadan önce yemek yer ve bunu emrederdi."[483]

444- (249) Nafi'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma bayram günü namazgaha giderken tekbir getirir ve tekbirde sesini yükseltirdi."[484]

445- (250) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma ramazan bayramı günü güneş doğduğunda namazgaha giderken, varıncaya kadar tekbir getirirdi. Sonra namazgahta da tekbir getirir, imam oturunca tekbiri bırakırdı."[485]

... (250/1) Nafi'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma ramazan bayramı günü namazgaha gitmeden önce guslederdi."[486]

483 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6849) İbrahim b. Muhammed metruktür.
484 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6812) İbrahim b. Muhammed metruktur.
485 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6813) İbrahim b. Muhammed metruktür.
486 Sahih. Şafii, Sunen (6803)

ĝ¥Q¤ä Ǒĝę ÀÛÂ¤ä ȳzȴ ȣ¥Q¢ ǫǑȴ ĵĝ Àtȝ ǫę¤ä ȷĜ ȝĝÀǫ ǫȝ ÛÕ¤ĵą ÀǫÀĝǹĜ

ÀĿÆĔę ɾśş

446- (869/3) İbn Ömer radıyallahu anhuma ramazan bayramı günü bayram namazından önce veya sonra namaz kılmazdı.[487]

ęqĜ ÛÀtȝ ǫę¤ä ǫȝ ÛşÀtȝ ȣĜĜ ǫę şÀtȝ ȣ¤ĜÆĝ ÛÆĵtHuą ǫę ĴĿĈäÀęĜ ÀǫÀĝǹĜ

ĴĝşĜĜę ɾĜĜ ȝzzǾ ĴĝȴǾ ɾĜĜ ÆĿĔ¤ä ɾĜĜ ÆĿĔ¤ä ȳzȴ ĴĭèşĜę ȝ!ä ɾȴǒ ȳĜ¤ä ȝą äÆĝ

ĝÆĔę ɾśş ÆĿĔ¤ä Ǒĝę ȣ¥Q¢ ǫǑȴ ĴĝȴĽ ĝÀDzȝ ǫę ÆĔǒ ĵĜ ÛÆĔǒ ǫę ÕÛĵ¤ä Æĝȝ ǫȝ

¬ĝÆĔę

448- (260) Abdulmelik b. Ka’b’dan: “Ka’b b. Ucre radıyallahu anh bayram namazından önce ve sonra namaz kılmazdı.”[489]

ÆĵtHuą ǫȝ ÛǑĿÕȝ ǫę ÆĵtHuą ǫę ȝ!ä Æĝȝ ȣ¤ĜÆĝ ÛÆĵtHuą ǫę ĴĿĈäÀęĜ ÀǫÀĝǹĜ

ȝ!ä ɾȴǒ ȳĜ¤ä ÆĿȝ Ȣ¥ ÀąǒĽ :óÀę ĝĝȝ ȝ!ä ȳÎŕǿ ĝĿĈĜ ǫȝ ÛĜąÂĦȣ¤ä ǫę¤ä ȳŴȝ ǫę

äæĜ¥ ÛɾȴǑĵ¤ä ȳĜ¤ą ɾąg ÆĐzÊĵ¤ä Ȣ¥ ȣ¥Q¢ ŕ ɾȣŕĵäş ÀÛÂ¤ä ȳzȴ ĴĭèşĜę ȝĿ

¬ĝĿ¥ ÀąȴǑ¥ ÆĐzÊĵ¤ä ÀǫǿÀą ÀąĦDzǿ

487 Sahih. Şafii, Sunen (1948)
488 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6940) İbrahim b. Muhammed metruktür.
489 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6943) İbrahim b. Muhammed metruktür.

anh'den rivayet ediyor: "Biz Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in zamanında ramazan ve kurban bayramı günlerinde namazgaha gelinceye kadar mescidde namaz kılmazdık. Döndüğümüzde mescide uğrar ve orada namaz kılardık."[490]

**ﻪﺒ ﻮﺑﺍﺮﻴﺯ ﻪﺑ ﺍﻟﻠﻬﻢ ﻪﺒ ﻮﻛﺎﻴﻞ ﻪﺑ ﺒﺎﺒ ﻮﻴﺠﻌﻞ ﻮﺍﺟﻌﻞ ﻪﺑ ﻟﻠﻬﻢ ﻪﺑ ﻟﻴﻠﺔ ﻮﻴﺠﻌﻞ ﻪﻠﻟﺍﻟﻠﻬﻢ ﻳﺰﻝ ﻟﻴﻠﺔ ﻗﻠﺒﻪ ﺫﺍ ﺯﻟﻪ ﻮﻗﻪﺍ ﺯﻟﻪ :ﻪﻟﺍ ﺍﻟﺰﻪ ﺫﺍ ﻮﺭﻩ ﺍﻪﻠﻪ ﻪﺑﻮﺍﻟﻪ ﻪﻠﻟﺍﻟﻠﻬﻢ ﻳﺰﻝ ﻟﻴﻠﺔ ﻗﻠﺒ

ﻣﺰ ﺍﺒﺘﺪﺃ ﺑﻪ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﻓﻌﻠﻮﻩ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﺇﻧﻤﺎ ﺃﻭﻝ ﻣﻦ ﺍﺑﺘﺪﺃ ﺑﻬﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻴﻤﺎ ﺑﻠﻐﻨﺎ ﻣﺮﻭﺍﻥ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﻜﻢ

452- (263) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhuma bayram namazlarını hutbeden önce kılarlardı."[493]

ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﻓﻌﻠﻮﻩ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﻭﻋﺜﻤﺎﻥ ﻓﻌﻠﻮﻩ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ

453- (263/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr, Ömer ve Osman radıyallahu anhum'den aynısı.[494]

ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﻭﻋﺜﻤﺎﻥ ﻓﻌﻠﻮﻩ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﺛﻢ ﺇﻥ ﺃﻭﻝ ﻣﻦ ﺧﻄﺐ ﺍﻟﺨﻄﺒﺔ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻣﻌﺎﻭﻳﺔ ﻓﻘﺎﻡ ﺭﺟﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻣﻌﺎﻭﻳﺔ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻗﺪ ﻓﺎﺗﺖ ﻓﻘﺎﻝ

:óÀÖ¿ ¥ÛÛ ¢ÈÓ¢ÐÞ¿ ÆÈÔ¢Û ÆÈ¢Ó¿ Ûƨ¿ÔÈ¢Ûä ƨÛÛ ƨ¤g ÀÆä ƨÎ¢¿ Û¢À¢È¢è Æ¢ ÖÞƨ¿ Ô¤äş :ĶÏ¢şş ğäÀ¤ ǫ Y¿¤ ĶÀ¢Ø¿ :ÆÈÊè ƨÛÛ óÀÖ¿ .Ļ¢ÈĶ BÓÖä ÖÀĶä ÛÆÈÊè ÀÆÛ À¤ ¢ÊĤ äÀÌ ¤ÛÛ ÿƨ¢ÈĶ ¤¢

455- (265) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: "Mervan bana birini gönderdi. Onunla beraber namazgaha kadar yürüdük. Minbere çıkmak için gitti, beni çekti ve şöyle dedi: "Ey Ebu Said! Bildiğini terk et." Bunun üzerine Ebu Said radıyallahu anh dedi ki: "Üç sefer seslendim ve dedim ki: "Allaha yemin olsun ancak daha şerlisini getirdiniz."[496]

Ûè ¤¤ä Æ¢ğ Ûè Ô À¢Ê ûğ ÛĻ¢È¢Ê ûè Æ¤à Û¤Æ¢ğ ÛÆ¢Ĥ¤ ûè Ļ¢ÊäÀÈÊ À¢À¢n¢Ê ƨÖÖ ¥Ê¤Ûä ÿÀÕ :óÀé ¢¤ğ ¤¤ä ¥Ê¤ó ĞÓÆÁÛä ÆÈĤè Û¤Ê ûğ Ûƨ¢ÀÈ Û¤Ê ûè ÆĤÈ Ê¢ÛÁÛä Ô¢é ƨÖ¤Ê¢ÿäş ÀÛÛÛä ÿƨ¤ Ù¥Ô¤ Ļ¢È¢ş Ê¢¢ğ ¤¤ä

456- (266) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ramazan bayramı ve kurban bayramı günü hutbeden önce namaz kılardı."[497]

À¢Êş Ļ¢È¢ş Ê¢¢ğ ¤¤ä ƨÖÖ ¥Ê¤ó ÿÊ ÛÆ¢Ĥ¤ ûè ÀÁĤÐƨ Û¤Æ¢ğ ÛĻ¢ÊäÀÈÊ À¢À¢n¢Ê ÛÊ¢ÛÁÛä Ô¢é äƨÖş ÛÀĘ¢ṅş À¤¢è ÔÀÔÊÔ¢ÈÊäş ûÁÆÈĤÔä Ù¿ äş À¢Ê¢õ À¢ğş À¢Ôè Ê¢ÔäÀÔÔÊ¤ äş À¢ÆÐÔş

457- (268) Cafer b. Muhammed'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhuma bayram namazlarında ve yağmur namazında (ilk rekatte) yedi ve (ikinci rekatte) beş tekbir alırlar, hutbeden önce namaz kılarlar ve kıraati sesli yaparlardı."[498]

---

496 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6907) Şahidi: Buhari (956) Muslim (889) İbn Mace (1288)

497 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6908) İbrahim b. Muhammed metruktür. İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan şahidi: Buhari (957)

498 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6871) Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.

458- (269) Cafer b. Muhammed babasından rivayet ediyor: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh bayram namazlarında ve yağmur namazında yedi ve beş tekbir alır, kıraati de sesli yapardı."[499]

459- (270) Osman b. Urve, babasından rivayet ediyor: "Ebu Eyyub ve Zeyd b. Sabit, Mervan'a bayram namazlarında yedi ve beş tekbir almasını emrettiler."[500]

460- (271) İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın azatlısı Nafi dedi ki: "Ebu Hureyre radıyallahu anh ile beraber kurban ve ramazan bayramı namazlarına katıldım. İlk rekatte kıraatten önce yedi tekbir aldı. İkinci rekatte kıraatten önce beş tekbir aldı."[501]

499 Çok zayıf. İbrahim b. Muhammed metruktür.
500 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6873) İbrahim b. Muhammed metruktür.
501 Sahih. Şafii, Sunen (6874)

óزèé ÿÌõ :óÌÖز , ÝÀÛÂûäş زHÙ̈ÿäا Uÿ ÿÌèş ÇŸ¥ا زÌö Ç!ا óزèé ĘÎûäş ÖÞÌĘöا ĶزÀÇéäş ÆŒÐzتûا ÿÙÀÖûäş 8ÌÖ ÇÀÖز ÿÌèş ÇŸ¥ا زÌö Ç!ا kÀتÖûا

461- (272) Ubeydullah b. Abdillah b. Utbe'den: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh, Ebu Vâkıd el-Leysî radıyallahu anh'e: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kurban ve ramazan bayramı namazlarında ne okurdu?" diye sordu. Dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Kaf ve Kamer surelerini okurdu."[502]

ÿÛ ÛÇ!ا Æ¢ز ûé Ç!ا Æ¢ز ûز ÛÙ̈ÀتûاÆŒĘè ûé ÿÀتÙ̈ ûز ÛÕÛÌق ÌÇÀ¢ÙÛ Ç!ا زÌö Ç!ا óزèé Ç¥ ÇÀÖز ÿÌõ äÆÌق :ÙÙ̈ÜÜûا Æ¢ûاş Ìæ óüè Û ÌÛÁûا ûé ÀتÙ Æ̈Œzتûا ÿÙÀÖûäş 8Ìé ÌÛ ÇÀÖز ÿÌõ¼ :óÌÖز ÝÀÛÂûäş زHÙ̈ÿäا Uÿ ÿÌèş ÇŸ¥ Ù¬ÞÌĘöا ĶزÀÇéäş

461- (272) Ubeydullah b. Abdillah b. Utbe'den: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh, Ebu Vâkıd el-Leysî radıyallahu anh'e: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kurban ve ramazan bayramı namazlarında ne okurdu?" diye sordu. Dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Kaf ve Kamer surelerini okurdu."[502]

ÿÛ ÛûKÈ ûäا ûز ÛÿÌĘg ûé ÿÌÎÊ UÀÇèÛ ÛÆtHق ûé ÿÊÌÀÇèÛ ÌÇÀ¢ÙÛ ÿÝÔöا ûق 8ÀÔ̈ Ìق¤Ìé ÇÛŸÿäó زÞ ÆÛÁ ÿÌõ ÿÌèş ÇŸ¥ا زÌö Uÿäا ÀHÙäş ÀÛÂûا ÿzا

462- (267) İbn Sirin'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ramazan ve bayram namazlarında namazdan sonra bineği üzerinde hutbe verirdi."[504]

502 Sahih. Şafii, Sunen (6893) Muslim (891)
503 Sahih. Şafii, Sunen (6893)
504 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6920) Mürsel. İbrahim b. Muhammed metruktür.

ﻣﺰ ﻮﻗ ﺍ ﺇﻟﺰ ﻣﻪ ﺇﻟﻬﻦ ﻣﻪ ﻣﻠﻐﻠﻪ ﺇﻟﺰ ﻭﻟﻐﺇﻍ ﻮﺇﻟﻬﻦ ﻣﻪ ﻟﻠﺇﻠﻪ ﻮﻟ ﻣﻪ ﻗ ﺍ ﺇﻟﺰ ﻣﻪ ﻗ ﺍ ﺇﻟﺰ ﻣﻪ ﻟﻠﺇﻠﻪ
¬ﺍ ﺯﻴﺪ ﺃﻠﻠﻪ ﻮﻟﻐﻣ ﻣﻠﺇﻠﻪ ﻣﻠﻐﻮﻦ ﻣﻠﺇﻠﻪ

463- (274) Abdullah b. Ubeydillah b. Utbe dedi ki: "Bayram namazlarında sünnet olan imamın hutbe vermesi, aralarını oturuşla ayırdığı iki hutbe okumasıdır."[505]

ﺃﻠﺃﻫ ﺇﻟﺰ ﻣﻪ ﺃﻠﺰ ﻣﺰ ﻮﻟﻐﻮﺰ ﻣﻪ ﻟﻠﺇﻠﻪ ﻭﻟﻐﺇﻍ ﻮﺇﻟﻬﻦ ﻣﻪ ﻟﻠﺇﻠﻪ ﻮﻟ
:ﻣﺇﻮﻍ ﻟﻴﻨ ﻟﻠﻦ ﻗ ﺍ ﺯﻴﻮ ﻭﻟﻟﻪ ﺇﻠﺰ ﺯﻦ ﻟﺇﺇﻨ ﺰﻠﻐﺰ :ﻣﺇﻨ ﻟﻟﺰ ﻗ ﺍ ﻭﻬﻩ
¬ﺯﺃﻍ ﺃﻠﻠ ﻮﻍ ﻴﻴﻦﻴﻦ ﻟﻐﻟﺇﻫ ﻮﻠﻮ ﻣﻫ ﻴﻴﻦﻠ ﻟﻮ ﺇﻍﻍ ﻣﻠ

464- (275) Ömer b. Abdillaziz radıyallahu anh şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem zamanında iki bayram bir araya geldi ve şöyle buyurdu: **"el-Âliye halkından oturmak isteyen otursun, sakınca yoktur."**[506]

:ﻣﺇﻨ ﺃﻠﺃﻮ ﻣﻪﺍ ﺯﻦﻠ ﺇﻟﻟﺰ ﻮﻟﻮ ﻣﺰ ﺇﺍﺇﻠﻴ ﻣﻪﺍ ﻣﺰ ﺇﻴﻠﻮ ﻣﻪ ﻮﻟﺇﻠ ﻣﻨﻠ ﺇﻨﺇﻨ
ﺇﻮﺇﻍ ٨ ﺃﻮﻣﺍ ﻟﻦ ﺯﻨﻮﻦ ﻮﻨﻠﻦ ﻟﻟﺰ ﻗ ﺍ ﻭﻬﻩ ﻭﺇﻟﺰ ﻣﻪ ﻭﺇﻠﻦﺰ ﺰﻠ ﺇﻟﻟﻫﺍ ﻍﺇﻠﻴ
ﻭﻮ ﻟﻟﻟﻟﻟﻫﺍ ﻮﻠﻮ ﻣﻫ ﺇﻍﻍ ﻣﻠﻦ ﻮﻭﺇﻟﺰ ﺍﻮﻠ ﻭﻦ ﻟﻮﻫﻠ ﻮﻍ ﻟﻮﻫ ﺰﻠﻦﻠ ﺇﻨ ﻟﻟﻮ :ﻣﺇﻨ
ﻟﻫ ﻘﻟﻮﻍ ﺇﻨﻦ ﻮﺰﻦﺃﻠﻴ ﺰﻦﺃﻠ ﻭﻮ ﺇﻍﻍ ﻣﻦﻍ ﻮﺇﻠﺃﻮﺇﻴ ﻟﻟﻴﻠﻦﻠﻫﺍ ﺃﻮﻟﻟ

465- (276) İbn Ezher'in azatlısı Ebu Ubeyd dedi ki: "Osman b. Affan radıyallahu anh ile beraber bayram namazına katıldım. Geldi ve namaz kıldı, sonra hutbe verdi. Şöyle dedi: "Muhakkak ki sizin şu gününüzde iki bayram bir araya gelmiştir. Aliye halkından beklemek isteyen cuma namazını beklesin. Dileyen de geri dönsün. Buna izin verdim."[507]

505 Çok zayıf. Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.
506 Çok zayıf. Mürsel. İbrahim b. Muhammed metruktür.
507 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (2024)

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺣﻨﻄﺐ ﺃﻥ ﺍﻟﻤﻄﻠﺐ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻧﻪ ﺷﻬﺪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺣﻴﻦ ﺧﺮﺝ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻤﺼﻠﻰ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻌﻴﺪ ﻓﺄﺧﺬ ﻋﻦ ﻃﺮﻳﻖ ﺍﻟﻤﻨﺎﺭﺓ ﺣﺘﻰ ﺟﺎﺀ ﺍﻟﻤﺼﻠﻰ ﻓﻠﻤﺎ ﻗﻀﻰ ﺻﻼﺗﻪ ﻭﻗﺎﻡ ﻟﻴﻨﺼﺮﻑ ﻋﺪﻝ ﻋﻦ ﻃﺮﻳﻖ ﺑﻨﻲ ﺟﺪﻳﻠﺔ ﺣﺘﻰ ﺟﺎﺀ ﺩﺍﺭ ﻋﻤﺎﺭ ﺑﻦ ﻳﺎﺳﺮ ﻓﻮﻗﻒ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻓﺪﻋﺎ ﻟﻪ ﻭﻣﻀﻰ ﻭﻟﻢ ﻳﻤﺮ ﺑﺎﻟﺒﻴﺖ ﺍﻟﺬﻱ ﻛﺎﻥ ﺑﻪ ﻗﺒﻞ ﺫﻟﻚ

466- (256) el-Muttalib b. Abdillah b. Hanteb radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bayram günü namazgaha en büyük yoldan gider, dönerken Ammar b. Yasir'in evinin bulunduğu başka bir yoldan dönerdi."[508]

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﺗﻤﻴﻢ ﺍﻟﻤﺎﺯﻧﻲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﺃﻧﻪ ﺷﻬﺪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺣﻴﻦ ﺧﺮﺝ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻤﺼﻠﻰ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻌﻴﺪ ﻓﺄﺧﺬ ﻋﻦ ﻃﺮﻳﻖ ﺍﻟﻤﻨﺎﺭﺓ ﺣﺘﻰ ﺟﺎﺀ ﺍﻟﻤﺼﻠﻰ ﻓﻠﻤﺎ ﻗﻀﻰ ﺻﻼﺗﻪ ﻭﻗﺎﻡ ﻟﻴﻨﺼﺮﻑ ﻋﺪﻝ ﻋﻦ ﻃﺮﻳﻖ ﺑﻨﻲ ﺟﺪﻳﻠﺔ ﺣﺘﻰ ﺟﺎﺀ ﺩﺍﺭ ﻋﻤﺎﺭ ﺑﻦ ﻳﺎﺳﺮ ﻓﻮﻗﻒ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻓﺪﻋﺎ ﻟﻪ ﻭﻣﻀﻰ ﻭﻟﻢ ﻳﻤﺮ ﺑﺎﻟﺒﻴﺖ ﺍﻟﺬﻱ ﻛﺎﻥ ﺑﻪ ﻗﺒﻞ ﺫﻟﻚ

467- (257) Muaz b. Abdirrahman et-Teymî babasından, o da dedesinden rivayet ediyor: "Dedesi Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i bayram günü namazgahtan dönerken görmüş. Çarşının altından geçmiş, çarşıda bulunan el-Birke'deki el-A'rac'ın Mescidinin yanına gelince kalkmış, Eslem tepesine yönelmiş, dua etmiş, sonra gitmiş."[509]

508 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6963) Cabir radıyallahu anh'den: Buhari (986)
509 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6964) İbrahim b. Muhammed metruktür.

KURBANLAR

ﻣﺰ ﺍﻷﻀﺤﻰ ﻣﻦ ﺃﺭﺍﺩ ﻣﻨﻜﻢ ﻣﺰ ﺍﻟﺘﻌﺮﻳﻖ ﻣﻦ ﺷﻌﺮﻩ ﻭﺷﻴﺌﺎ ﻣﻦ ﺟﻠﺪﻩ ﻓﻼ ﻳﻤﺲ ﻣﻨﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﺣﺘﻰ ﻳﻀﺤﻲ ﺑﻪ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﺳﻠﻤﺔ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺇﺫﺍ ﺩﺧﻞ ﺍﻟﻌﺸﺮ ﻭﻫﻜﺬﺍ ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻴﻰ ﻭﺃﺭﺍﺩ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﺃﻥ ﻳﻀﺤﻲ ﻓﻼ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﺷﻌﺮﻩ ﻭﻻ ﻣﻦ ﺃﻇﻔﺎﺭﻩ ﺷﻴﺌﺎ ﺣﺘﻰ ﻳﻀﺤﻲ

468- (677) Umm Seleme radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"On günler (Zilhicce'nin ilk on günü) girdiği zaman içinizden kurban kesmek isteyen kıllarına ve cildinden bir şeye dokunmasın."**[510]

ﺿﺤﻰ ﻣﺰ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻃﻠﺤﺔ ﺃﻧﻪ ﻣﺰ ﺍﻟﻐﻨﻢ ﻋﻦ ﺃﻫﻞ ﺑﻴﺘﻪ ﻭﻫﺬﺍ ﻟﻔﻆ ﺍﺑﻦ ﺑﺸﺮ ﺭﺃﻳﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺃﺗﻰ ﺑﻜﺒﺸﻴﻦ ﺃﻣﻠﺤﻴﻦ ﻓﺬﺑﺢ ﺃﺣﺪﻫﻤﺎ ﻋﻦ ﺃﻫﻞ ﺑﻴﺘﻪ ﻭﺫﺑﺢ ﺍﻵﺧﺮ ﻋﻦ ﻧﻔﺴﻪ

469- (676) Enes radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem iki alacalı koç kurban kesti."[511]

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ ﻣﺰ ﺍﺳﺘﺤﺐ ﻟﻤﻦ ﺃﺭﺍﺩ ﺍﻟﺘﻀﺤﻴﺔ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺑﻴﺘﻪ ﺃﻥ ﻻ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﺷﻌﺮﻩ ﻭﻻ ﻣﻦ ﺃﻇﻔﺎﺭﻩ ﺷﻴﺌﺎ ﻣﻦ ﻋﺸﺮ ﺫﻱ ﺍﻟﺤﺠﺔ ﺣﺘﻰ ﻳﻀﺤﻲ ﻭﻫﺬﺍ ﻟﻔﻆ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺑﻪ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻴﻴﻨﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻧﺠﻴﺢ ﻋﻦ ﻣﺠﺎﻫﺪ ﻋﻦ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﻗﺎﻟﺖ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻣﻦ ﻛﺎﻥ ﻟﻪ ﺫﺑﺢ ﻳﺬﺑﺤﻪ ﻓﺈﺫﺍ ﺃﻫﻞ ﻫﻼﻝ ﺫﻱ ﺍﻟﺤﺠﺔ ﻓﻼ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﺷﻌﺮﻩ ﻭﻻ ﻣﻦ ﺃﻇﻔﺎﺭﻩ ﺷﻴﺌﺎ ﺣﺘﻰ ﻳﻀﺤﻲ

470- (903) İbn Ezher'in azatlısı Ebu Ubeyd şöyle demiştir: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh ile bayrama şahit oldum. O'nun şöyle dediğini işittim: "Biriniz kurban etini üç günden sonra yemesin."[512]

510 Sahih. Şafii, Sunen (18888)
511 Sahih. Şafii, Sunen (18862) Buhari (5558) Muslim (1966)
512 Sahih. Muslim (1969) Buhari (5573)

ﻗ ﺍ ﻭ ﻳ ﻩ ﻭ ﻱ ﻫ ﻭ ﺍ ﻁ ﻉ ﻉ ﻭ ﻙ ﻫ ﻭ ﺍ ﺏ ﻝ ﺍ ﻉ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﺗ ﻫ ﻭ ﻫ ﻭ ﺍ ﻙ ﻭ ﻝ ﻉ ﺍ ﻉ ﻝ ﻙ ﻭ
ﻙ ﻭ ﻕ ﻫ ﻝ ﻭ ﻁ ﻉ ﻍ ﻭ ﻫ ﻭ ﻁ ﻫ ﺭ ¼ : ﻝ ﻱ ﻕ ﻳ ﻫ ﻗ ﺍ ﻫ ﻱ ﻭ ﻗ ﺍ ﻭ ﻉ ﻕ ﻭ ﻉ ﻱ ﻕ : ﻭ ﻱ ﻕ ﻕ ﻭ ﻕ ﻫ
¬ ﻩ ¥ ﻭ ﻁ ﻫ ﻕ

471- (903/1) Ebu Ubeyd, Ali radıyallahu anh'den rivayet ediyor: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz kurban etini üç günden sonra yemesin."**[513]

ﻡ ﻭ ﺍ ﺗ ﻫ ﻱ ﻗ ﺍ ﻭ ﻳ ﻩ ﻭ ﻗ ﺍ ﻁ ﻉ ﻩ ﻩ ﺍ ﻫ ﻫ ﻫ ﻫ ﻭ ﻙ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﻱ ﻉ ﺍ ﻉ ﻝ ﻙ ﻭ
ﻭ ﻱ ﻝ ﻭ ﻩ ¥ ﻭ ﻁ ﻫ ﻕ ﺍ ﻕ ﺍ ﻫ ﻭ ﺭ ﻫ ﻳ ﺯ ﻫ ﻭ ﻭ ﻫ ﻫ ﻙ ﻫ ﻭ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﻱ ﻉ ﻕ ﻳ ﻫ ﻗ ﺍ ﻫ ﻱ ﻭ ﻗ ﺍ ﻭ ﻉ ﻕ ﻭ
¬ ﺍ ﺱ ﻕ ﻫ ﻫ ﻫ ﺍ ﺱ ﻫ ﺍ ﺱ ﻫ ﻫ ﺍ ﺯ ﻱ ﻫ ¼ : ﻁ ﻫ ﻕ

472- (627) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem üç günden sonra kurban etlerini yemeyi yasaklamıştı. Bundan sonra şöyle buyurdu: **"Yiyin, azık edinin ve depolayın."**[514]

ﻭ ﻗ ﺍ ﻉ ﻩ ﻩ ﻁ ﻉ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻩ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻙ ﻭ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﻭ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻩ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻙ ﻭ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﻱ ﻉ ﺍ ﻉ ﻝ ﻙ ﻭ
ﻁ ﻫ ﻕ ﺍ ﻕ ﺍ ﻫ ﻭ ﺭ ﻫ ﻳ ﺯ ﻫ ﻭ ﻭ ﻫ ﻫ ﻙ ﻫ ﻭ ﻫ ﻭ ﺍ ﻝ ﻱ ﻉ ﻕ ﻳ ﻫ ﻗ ﺍ ﻫ ﻱ ﻭ ﻗ ﺍ ﻭ ﻉ ﻕ ﻭ ﻉ ¼ : ﻭ ﻱ ﻕ ﻕ ﻭ
: ﻙ ﻫ ﻭ ﻉ ﻕ ﺍ ﻕ ﺍ ﻫ ﻭ ﺭ ﻉ ﻍ ﻝ ﻫ ﻭ ﻩ ﻩ ﻍ ﻝ ﻫ ﻭ ﻉ : ﻝ ﻭ ﻩ ﻭ ﻫ ﻭ ﻩ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻩ ﻭ ﻱ ﻕ ¬ ﻩ ¥ ﻭ ﻁ ﻫ ﻕ
ﻭ ﻕ ﻉ ﻫ ﻭ ﺭ ﻫ ﻳ ﻫ ﻍ ﻝ ﻫ ﻭ ﻩ ﻩ ﻍ ﻝ ﻫ ﻭ ﻉ ﻩ ﻭ ﻫ ﻭ ﻩ ﻩ ﻗ ﺍ ﻉ ﻩ ﻭ ﻱ ﻕ ﻭ ﻉ ﻕ ﻭ ﻉ

ÇÎä ózÈé óÄÖÇ Ûéÿ ÁĔé ÀÄÀĿÛÊää ÿzĿÙ ÒÕÔ ØȝÀÇÇÆÇ ÛÇÎä ózÈé Àç :äzÒÄÉ
Ûɔ˙ĿÙŕĞÎä ĝÀÊĝ ĶĶÅ ÚÇää ĈĦÄÉöä ÒÞZÔ ØĤ ĻÓÇÇÆÇ ÀŦ¼ :ĻĬÈȘ ĈĔȝ ÇÎä ɔĬÒ
¬äzÉÉÔĶȘ ÛäȘÀĤÅäȘ ÛäzŤÓÇ

473- (628) Abdullah b. Vakıd b. Abdillah dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kurban etlerini üç günden sonra yemeyi yasakladı."[515]

Abdullah b. Ebi Bekr dedi ki: "Bunu Amre radıyallahu anha'ya anlattım. dedi ki: "Doğru söylemiş. Aişe radıyallahu anha'nın şöyle dediğini işittim: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında bayram günü çöl halkından zayıf bazı kimseler su seyirtip gittiler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Üç gece (et) biriktirin, sonra kalanı tasadduk edin!"** buyurdu. Bundan bir müddet sonra sahabeler: "Ey Allah'ın rasulü! İnsanlar su tulumlarını kurbanlarından yapıyor. Onların yağını eritiyorlar" dediler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ne o?"** diye sordu. "Sen kurban etlerinin üç geceden sonra yenmesini yasak ettin" dediler. Bunun üzerine şöyle buyurdu: **"Ben size ancak su seyirtip giden zayıf bedevilerden dolayı men ettim. Artık yeyin, biriktirin ve tasadduk edin!"**[516]

ÛÕÔÀĻ Øɛ ÈÇÔ ĶĦŧè :óÄÉ ĝÀÊÉĻ Øɛ ĻÉÊäÀĿÔ Øȝ ÛĞÆÇȝ Øɛä ÚÔÀÇĦÔ
¬ĝÀÔÇöä ɔ˙ÔÔ ÀzÇĦÊɛ åȘÂÇÇ Ļó ÛÄÇÀÀĿÙŕ ØĤ ÇÎä ǒÀÌ ÀĻ ÇɛÓÓÔ Àŧ¼ :ózÕÇ

474- (904) İbrahim b. Meysere'den: Enes b. Malik radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Muhakkak ki bizler Allah'ın dilediği gibi kurbanlarımızı kestik. Sonra kalanını azık edinerek Basra'ya götürdük."[517]

515 Sahih. Şafii, Sunen (19075)
516 Sahih. Şafii, Sunen (19076) Muslim (1971)
517 Sahih.

KUSUF (GÜNEŞ TUTULMASI) NAMAZI

475- (277/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle demiştir: "Güneş tutuldu ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem namaz kıldırdı." İbn Abbas radıyallahu anhuma bu namazın iki rekat olduğunu, her bir rekatte iki rüku olduğunu, sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle hitap ettiğini anlattı: **"Muhakkak ki güneş ve ay, Allah Azze ve Celle'nin ayetlerinden iki ayettirler. Bir kimsenin ölümü veya hayatı için tutulmazlar. Böyle bir şey gördüğünüz zaman Allah'ı zikretmeye koşun."**[518]

... (278/3) Urve rahimehullah'tan: o da Aişe radıyallahu anha'dan, aşağıdaki rivayetin aynısını rivayet etti.[519]

518 Sahih.
519 Sahih.

ÁgÛ ĝɀŧĝ ĵÌÁÊÁ¢ ¥é ÛÛ!ä ĝÁ¢Ü ɸĤ ĵÁ¢¢Ü ÀŧÒßäş ÈŧÎää Ìŧ¢Û :óÌÁéş ŲŸÔŧ
Û!ä ɀÛÛ ĻÒɜÂɀ ɸÒŒŸɀ ÌÁÊÌÁĤ ÌŦ¢Ĥ ÌÁ¢Ì Ļ¢¢Ûé äéÊɀ ÛÛÁÆĦÛĝ ¥éş

476- (277/1) Hasen (el-Basrî) dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma Basra'da iken ay tutuldu. İbn Abbas radıyallahu anhuma çıktı ve bize iki rekat namaz kıldırdı. Her rekatte iki rüku yaptı. Sonra bize hutbe vererek şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den gördüğüm gibi namazı kıldım. Şöyle buyurdu: **"Güneş ve ay ancak Allah'ın ayetlerinden iki ayettirler. Herhangi bir kimsenin ölümü veya hayatı için tutulmazlar. Böyle bir şey gördüğünüz zaman kaçışınız Allah'a olsun."**[520]

ɸŧ ÊŧĦŋ ɸŧ ÀÔŧ ŲĜĜ ɸŧ Û!ä Éĝɜ ŲĜĜÉĝ :óÌÉ ÉŧĦŋ ɸŧ ĻÆÊäÀ¢Ĝ ÌÁĝ¢ɲĜ
ÛĝÀÔĝĜĤ âÌĝɜ ɸŧäş ŻÇÊõ ÛÀŧÒßä ɟĜ Ûâ¢Ìĝɜ ɸŧä ɸɜ ÛɸÊĦÛßä ɸɜ ÛɣÂĝ
Ì¢ĝÛÁɀ ÆÊõø Ļɀ ÛĵÁɸĦõø ĝĦõø ǫõ Ųɀ ÛɸɀɸĦõø Ì¢Ĥ ɀŧÔɀ âÌĝɜ ɸŧä ǯÀÁɀ
Ì¢ŧ¼ :óÌéş ŲŸÔŧ ĻŸèş ĝɀɜ ɀ!ä ɀŧŸò Û!ä óɀèø ŘĜĜø Ì¢õ ŘɀŸò Ì¢Ĥ :óÌé
äéÊɀ ÛĜÆĦÛĝ ¥éş ÁgÛ ĝɀŧĝ ĵÌÁÊÁ¢ ¥é ÛÛ!ä ĝÁ¢Ü ɸĤ ĵÁ¢¢Ü ÀŧÒßäş ÈŧÎää
¬ɀõĦĦĝ Û!ä ɀÛÛ ĻÒɜÂɀ ɸÒŒŸɀ ÌÁÊÌõ ÌŦ¢Ĥ ÌÁ¢Ì Ļ¢¢Ûø

... (277/2) Hasen (el-Basrî) dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma Basra'da iken ay tutuldu. İbn Abbas radıyallahu anhuma çıktı ve bize iki rekat namaz kıldırdı. Her rekatte iki rüku yaptı. Sonra bize hutbe vererek şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den gördüğüm gibi namazı kıldım. Şöyle buyurdu: **"Güneş ve ay ancak Allah'ın ayetlerinden iki ayettirler. Herhangi bir kimsenin ölümü veya hayatı için tutulmazlar. Böyle bir şey gördüğünüz zaman kaçışınız Allah'a olsun."**[521]

âÌĝɜ ɸŧ Û!ä Éĝɜ ɸɜ ÛɸÁÊ¢ ɸŧ ßÌÛɜ ɸɜ ÛĻŸèÛ ɸŧ ÉÆà ɸɜ ÛÕßÌą ÌÁ¢Ì¢ɲÛ
ĻŸèş ĝɀɜ ɀ!ä ɀŧŸò Û!ä óɀèø ɀŧÔɀ ÈŧÎää ŘÁÊɲ :óÌé Ì¢Ŧĝɜ Û!ä ŲŕŕÁ

520 Çok zayıf. İbrahim b. Muhammed metruktür.
521 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7152) İbrahim b. Muhammed metruktür.

ﺃﺑﺰﻭﺓ ﺑﻮﺓ ﻟﻲ :ﻭﺃﻑ .ﻏﻟﻠﻮﺓ ﻏﻮﺯﻩ ﻫﻪ ﺍﺯﻫﻮ ﻭﺃﻑ ﻭﺍﻣﻟﻭﺯ ﺃﻥﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﻭﻩﻫﻥ ﻕ ﺃﻕﻭﺓ ﺍﻣﻟﻭﺯ ﺑﻮﺓ ﻟﻲ ﻭﻭﻏﻣﺓ ﻣﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺍﻣﻟﻭﺯ ﺃﻥﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺑﻮﺓ ﻟﻲ ﻭﻭﻏﻣﺓ ﻣﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺍﻣﻟﻭﺯ ﺃﻥﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺑﻮﺓ ﻟﻲ ﻭﻭﻏﻣﺓ ﻁﺯﻭﻕﻭﺓ ﻣﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺍﻣﻟﻭﺯ ﺃﺑﺰﻭﺓ ﺑﻮﺓ ﻏﺯﻁ ﻣﻟﻲ ﻭﻭﻏﻣﺓ ﻁﺯﻭﻕﻭﺓ ﻣﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺍﻣﻟﻭﺯ ﺃﻥﺃﻩ ﻣﺃﻭﺓ ﺑﻮﺓ

"Ben, cenneti gördüm de, ondan bir salkım üzüm koparmaya el uzattım. Eğer ben o salkımı almış olsaydım, dünyâ durdukça siz ondan yerdiniz. Ben cehennemi de gördüm; Bugünkü gördüğüm manzara gibi (şimdiye kadar) hiç bir manzara görmüş değilim. Ekseriyetle cehennemliklerin kadınlar olduğunu da gördüm" buyurdu. Ashâb: "Ne sebeple ey Allah'ın Rasulü?" diye sordular. **"Küfretmeleri sebebi ile"** cevâbını verdi. "Kadınlar Allah'a küfreder mi?" diyenler oldu. **"Evet, onlar kocalarına karşı nankörlük ederler, iyiliğe karşı küfrânda bulunurlar, onlardan birine ilelebet iyilik etsen, sonra senden bir şey görse hemen: "Senden hiç bir hayır görmedim" der"** buyurdu."[522]

ÛÆÊÛţßä ÆĢȝ ȸţ âÄĢȝ ȸţ ĶʧõȜ ȸȝ ÛɌÀŁÂöä ȸȝ ÛÀţĦų ȸȝ ÛĞÖʧöä ÄǾÀĢȵÔ
ǾõȜ Ûţ ÛȸĢǾĦõǿ ÈţÎöä ȣʑÊõȜ Ûţ ɔɪǒ ĻɪèȘ ĈĔȝ ć!ä ɔɪǒ Ć!ä óʑèǿ ʃÛ
ʃÄǾĦõǿ ĈĦõǿ

478- (686) Kesir b. Abbas b. Abdilmuttalib'den; Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem güneş tutulmasında iki rekat namaz kıldırdı, her rekatte iki rüku yaptı.[523]

ÛÀŢĤȝ ć!ä ţÊŕǿ ĞÎĜÄȝ ȸȝ ÛĢÀţȝ ȸȝ ÛÆĔĤȅ ȸţ ɔĘHų ȸȝ ÛÕĜÄų ÄǾÀĢȵÔ
ć!ä ɔɪǒ Ć!ä óʑèǿ ɔɪÔʑ ǨÁÊõ ÈţÎöä ʃÛ ĻɪèȘ ĈĔȝ ć!ä ɔɪǒ ŲĜĠöä ȸȝ
ʃÄǾĦõǿ ĈĦõǿ ǾõȜ Ûţ ÛȸĢǾĦõǿ ĈŸǒ ǨÁǒʑʔ ÛĻɪèȘ ĈĔȝ

522 Sahih. Muslim (907)
523 Sahih. Şafii, Sunen (7041)
524 Sahih. Şafii, Sunen (7058) Muslim (901)

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

480- (278/3) Aişe radıyallahu anha, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den: "Güneş tutuldu ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem namaz kıldı." Namazı iki rekat ve her rekatte iki rüku olarak anlattı.[525]

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

481- (278/4) Urve rahimehullah, Aişe radıyallahu anha'dan, o da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[526]

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

... (278/1) Aişe radıyallahu anha Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[527]

ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

482- (279/2) Ebû Musa radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etmiştir.[528]

**ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ ﷺ

sellem'den aynısını rivayet etti.[529]

**Ų ų ŲŲ ų ŲŲ ų ŲŲ

radıyallahu anhuma Suffetu Zemzem'de altı rekat namaz kıldırdı. Sonra dört secde yaptı."[532]

İSTİSKÂ (YAĞMUR DUÂSI) NAMAZI

åÅĞȝ ȝÎȚȅ ȼȻ ÛɣÂǵ ȸȩ ȿÀȚȝ ȸȩ ÀÔȩ ÙĜȻ ȸȩ Ĉ!ä ÉĞȝ ȸȝ ÛŌȸÎɱ ÌȻÀĞɲȻ ȞÀɲ :ȸzȸȻ ȼĞȝ Ĉ!ä ɣȓȹ ɣÊȹȌÌȚȸä ÉĞà ȸȩ Ĉ!ä ÉĞȝ ǨĦÎȚȅ :ȸzȸȻ ÛɣĘȚǨ ȸȩ ǩǧ ȼȹäåȸ ȸɣǧȿ ɔȷÊȹȅÌȽ ɔȷÔȚäȸ ɔȻȻ ɣȷȅȿ ĈĘȝ ĉ!ä ɔȷȸ Ĉ!ä ȸzȅȹ ĜĘĞȿȸä ȎĞȸÊȅ

486- (282) Abdullah b. Zeyd el-Mazinî radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem namazgaha çıktı, yağmur duası yaptı, kıbleye döndüğü zaman elbisesini ters çevirdi."[533]

ȸȝ ÀĈÁĄ ÛɣĘȚǨ ȸȩ åÅĞȝ ǨĦÎȚȅ ÛÀÔȩ ÙĜȻ ȸȩ Ĉ!ä ÉĞȝ ÌȻȻǧ Ûɟ ĘÀȅ ÌȻÀĞɲȻ ɔȻȻ ɣȷȅȿ ĈĘȝ ĉ!ä ɔȷȸ Ĉ!ä ȸzȅȹ ȞÀɲ :ȸÌȩ ɣȚÊȹȌÌȚȸä ÉĞà ȸȩ Ĉ!ä ÉĞȝ Ĉ¶ȝ ȸɣȸȹȎȹȸ ɔȷȸȿ ÛĜĜȸÔȚäȸ ȸzȸȻ ÛĜĜȸÔȚäȸ ȎĞȸÊȅȿ ÛÙÔĘȸÊĄ ɔȷÔȚäȸ

487- (282/1) Abdullah b. Zeyd el-Mazinî radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem namazgaha çıktı ve yağmur duası yaptı. Kıbleye döndü, elbisesini çevirdi ve iki rekat namaz kıldı."[534]

ȸȩ åÅĞȝ ȸȝ ÛĜÂǪ ȸȩ ǧȸÌȝ ȸȝ ÛBÅȹȿäȹÉäȚä ÉȚHɱ ȸȩ ÂΛĂȚäȚä ÉĞȝ ÌȻÀĞɲȻ Ûȹäåȹzȅ ȼȻ ǨÔȚĤȻ ĜĘȝȿ Ęȝȿȿȝȿȿ ĈĘȝ ĉ!ä ɔȷȸ Ĉ!ä ȸzȅȹ ɔȷÊȹȅä :ȸÌȩ ĘȚǨ ĜÊÅȝ ɔȷȝ ȽȹȚȹ ĜĘȝ ǨĦȚȚȻ ÌȚȹȽ ÛÌĿŸȝÔ ȼĦHDzȽ ÌȽŸÌȅȼä Ónɱ ɟÔ åäȹȻȽ

532 Sahih. Şafii, Sunen (7118)
533 Sahih. Şafii, Sunen (7094) Muslim (894)
534 Sahih. Şafii, Sunen (7181) Muslim (894)

488- (285) Abbad b. Temim'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem siyah bir hırkası ile yağmur duası yaptı. Altından tutup üzerine geçirmek istedi. Bu zor gelince omuzuna doğru çevirdi."[535]

**ﷺ ﷺ ﷺ

ﻏﺼﻠﺰ ﻫﺰ ﻭﻳﻠﻴﻨﻴﻐﺎ ﻟﻠﻨﺰ ﻫﻲ ﺍ ﻘﻐﺰ ﻫﻲ ﻱﻠﻨﻴﻪ ﻫﺰ ﻭﻟﻴﻪ ﺭ ﻫﻮ ﻟﻐﻨﻮ
ﻘﻴﺰ ﺯﻴﺰ ﻏﻘﻘﻴﻲ ﻌﻪ ﺎﻟﻐﺎ ﻜﻪﻟﻮ :ﻜﻮﻟﻪ ﻟﻴﺰ ﺍ ﻭﻴﺮﻩ ﻌﻴﻌﺰ ﻫﺰ ﻭﻌﻘﻨﺎ ﻫﻲ
ﻟﻮﻏﻐﻟﻮ ﻩﻟﻲ ﺯ ﺍ ﻎ ﻟﻮ :ﻮﻟﻮﺯ ﺑﻔﺰﻴ ﻟﻴ ﻟﻴﻨ ﻭﻟﻴﻎ ﻌﻴﺰ ﺍ ﻎ ﺯﻴﻮ ﺍ ﻎ ﻮﺯﻪﻎ
ﻮﺯﻮ ﻟﻴﻎ ﻌﻴﺰ ﺍ ﻎ ﺯﻴﻮ ﻭﻌﻨﺎ ﻟﻌﻨﻮﺯ .ﻮﻮ ﻘﻮ ﺭ ﻋﻮﻮﻎ ﻭﻟﻴﻟﻲ ﻟ ﻟﻔﻟﻮﻴ
ﺯﻴﺰ ﻌﻘﻌﻟﻮ ﻟﻮﻮﻪﻎ ﻭﻮ¼ :ﻮﻟﻎ .ﻟﻮ :ﻎﺯﻮﻟﻎ ¬ﻴﻮﻮ ﻮﻟﻎ ﻘﻎﻎ¼ :ﻮﻟﻮﺯ ﺑﻔﺰﻴﻨﻎ
ﻎﻮﻮ ﻳﻴﺰ ﻟﻮﻘﻐﻴﺰﻴ .ﻘﻴﻟﻮﻮﺯ ﻍﻟﻘﻨﻎ ﻫﻮ ﻌﻴﺰﻮﻟ ﻎﻟﻘﻨﻟﻮ ﺯﻮﻍ ﻭﻮﻎ ﻭﻘﺪﺯﻮ ﻮﻴﻮ
ﺯﻫﻍ ﻟﻘﻨﻎ ﻘﻟﻘﻟﻮ ﻟﻴﻮ ﻭﻟﻘﻨﻎ ﻘﻘﻴﻮ ﻮﻮﻎ ﻍﻮ ﻟﻴﻮ :ﻮﻟﻎ .¬ﻟﻮﻮ ﻭﻮﻘﻮﻮ
ﻌﻴﻴﺰ ﻮﻟﻴﻘﻨﻎ ﻒﻴﻴﻮﻮ ﻟﻴﻮ ﻭﻎﻮﻮﻟﻟﻮ ﻟﻮﻮ ﻎﻮﻮﻮﻮ

491- (281) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in zamanında insanlar şiddetli bir kıtlığa uğradılar. Onlara bir Yahudi geldi ve şöyle dedi: "Vallahi şayet arkadaşınız dileseydi siz dilediğiniz yağmura kavuşurdunuz. Lakin o bunu istemiyor." Yahudinin bu sözü Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e haber verilince şöyle buyurdu: **"Gerçekten böyle mi dedi?"** Onlar: "Evet" dediler. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki ben Necid halkı için yardım isteyeceğim. Ben yağmur bulutlarının çıkmasından hoşlanmıyorum. Sizin için falan gün yağmur isteyeceğim."** O gün geldiği zaman insanlar geldiler. Henüz onlar ayrılmadan diledikleri yağmur yağdı ve bir hafta sema böyle devam etti."[538]

ﻱﻮ ﻭﻐﻨﻨﻠﻐ ﻭﻮﻮ ﻫﺰ ﻭﻮﻘﻮﻮ ﻫﺰ ﻭﻴﻐﻮﻟﻮ ﻭﻮﻮ ﻫﻲ ﻮﻟﻘﻴ ﻫﺰ ﻭﻟﻴﻟﻮ ﺭ ﻫﻮ ﻟﻐﻨﻮﻎ
ﻌﻴﻘﻨﻎ ﻫﻮﻮﻎ ﻭﻎﻘﻮﻮﻠ ﺭ ﻱﻮﻮ ﻌﻴﻘﻨﻎ ﻈﻘﻨﻎ¼ :ﻮﻟﻎ ﻟﻴﻎ ﻌﻴﻎ ﺍ ﻎ ﺯﻴﻮ ﺍ ﻎ ﻮﺯﻪﻎ
¬ﻟﻘﻴﻟ ﻮ ﻮﻴﻱﻎ ﻘﻴﻴﻮ ﺭ ﻟﻮ ﻎﻘﻮﻠ ﻟﻮ ﻎﻘﻮﻠ ﻱﻮ

492- (295) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Yağmur yağmayan sene yoktur. Lakin senede yağmur yağar, sonra yine yağmur yağar, sonra yer bir şey bitirmez."[539]

538 Zayıf. Şafii, Sunen (7205) İsnadında Şafii'nin: "İtham etmediğim birisi haber verdi" dediği ravi mubhemdir. Suleyman b. Abdillah b. Uveymir makbuldur.

539 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7264) Ahmed (2/342, 363)

È¿é ØB ÛqÀ¿B Øé ÔÁ¿Ã¿Ûä ØB Ûj¿¿Ëè Á¢À¢nÔ ÛÆ¿HÕ¿ Øé L¿ÊäÀ¿Ô Á¢À¢nÔ ØzÁ¢À¢öä ÕÊÀ¿ Ç!ä jÔ :ÓÁé ¢ÁB Ç!ä ¿Ê¿é áz¿Ê¿ Øé Ç!ä Æ¢B ØB ÛØÓÊ¿öä Øé L¿ Û¢H¿Ö¿öä ¢ÆÊ Á¿õ ¢ÆÊ ɹ¢g ãÁH¿Ê¿öä U¿ À¿õ L¿ Û¢Á¿Ê¿öä Ø¿ ¢Á¿öä ØÊ¿H¿¢ ÀÛ¿õ

493- (304) Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Muhakkak ki Allah rüzgarları gönderir de semanın suyunu taşıtır, sonra yağmur bulutlarını aşılayıcı olarak gezdirir ve yağmur yağar."[540]

äqÀÛ¿ Ûâ¿¿öä jÔ ÛÇÊÊÔ ØB ÛÀÓé U¢Ô Øé Ç!ä Æ¢B ØB Û¿Ï¿Ô ¿ Ø¿ Á¢À¢nÔ Ç¿Z¿ ɹB Á¿¼ :ÓÁé ¿Ï¿B äÆÇ¿ ¿Ïè¿ Ç¿B Ç!ä ɹò ¿Ç¿öä Ç¢ò¿Ô Á¿B¿ ÛÖB¿Ô ¢äé ¬Ç¿B¿öä ÇØÊ¿ ¢ÀÛ¿ Æé¿ ¿Ô Ç¿H¿ô ô ¢Ç¿ä

494- (294) Abdullah b. Ebi Bekr, babasından: "İnsanlar bir gece yağmur gördüler. Sabah olunca Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yeryüzünden hiçbir parça yoktur ki bu gece üzerine yağmur yağmış olmasın."**[541]

ÛÆÛ¿g Øé ÆÛÛ¿öä ØB ÛqÀ¿B U¢Ô Øé qÀ¿B U¢Á¢g Û¿Ï¿Ô ¿ Ø¿ Á¢À¢nÔ ¢Á¿Ê¿öä¿ ¿Ô ¢Á¿Ô ¿é¿ ÕÇ¿Ô Ø¿Ô ¢ÀÈ Ø¿Ô Á¿¼ :ÓÁé ¿Ïè¿ Ç¿B Ç!ä ɹò ¿Ç¿öä jÔ ¬¢Á¿Î¿ ÕÇ¿g Ç!ä ¢Á¿ÀÔ¿ ÛÁÆ¿Ê¿ ÀÛ¿

495- (293) el-Muttalib b. Hanteb radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Gece veya gündüzden hiçbir an yoktur ki sema o anda yağmur indirmesin. Allah onu dilediği yere yönlendirir."**[542]

540 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7278) İbrahim b. Muhammed metruktür.
541 Zayıf. Şafii, Sunen (7262) Mubhem ravi vardır. İsnadı kopuktur.
542 Zayıf. Şafii, Sunen (7261) Mubhem ravisi vardır. Mürseldir.

ﻣﺰ ﻭُﺗِﻴَﻔَّﺔُ ﺑْﻦُ ﺍﻟْﻌَﺰَّﺍﺭِ ﻣِﻦْ ﻣُﺰَﻳْﻨَﺔَ ﻣﺰ ﻭُﻗَﺎﻝَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧِﻲ ﻣَﻦْ ﻟَﻘِﻲَ ﻋُﺮْﻭَﺓَ ﻭَﻟَﻢْ ﺃَﺭَﻩُ ﺳَﻤِﻊَ ﻣِﻦْ ﺃَﺣَﺪٍ
ﺯَﻋَﻢَ ﻭُﻗَﺎﻝَ ﺃَﺑُﻮ ﻳَﺰِﻳﺪَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧِﻲ ﺑِﻪِ ﺃَﺣَﺪٌ ﻟَﻢْ ﻳُﺴَﻢِّ ﻟِﻲ ﺃَﺣَﺪًﺍ :ﻗَﺎﻝَ ﺃَﺑُﻮ ﺩَﺍﻭُﺩَ ﻣِﻦْ ﺷِﺪَّﺓِ
ﻛَﺘْﻤِﻪِ

496- (292) Urve b. Ez-Zubeyr şöyle dedi: “Biriniz şimşek veya yıldırım görürse ona işaret etmeden anlatsın.”[543]

YAĞMUR DUÂSI

ﺣ! ﺛَﻨَﺎ ﺣَﻔْﺺُ ﺑْﻦُ ﻏِﻴَﺎﺙٍ ﻗَﺎﻝَ ﺣَﺪَّﺛَﻨَﺎ ﻣُﺠَﺎﻟِﺪٌ ﻋَﻦْ ﺃَﺑِﻲ ﺍﻟْﻮَﺩَّﺍﻙِ ﻋَﻦْ ﺃَﺑِﻲ ﺳَﻌِﻴﺪٍ ﻗَﺎﻝَ ﻗَﺎﻝَ ﺭَﺳُﻮﻝُ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﺻَﻠَّﻰ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻠَﻴْﻪِ ﻭَﺳَﻠَّﻢَ
ﺇِﺫَﺍ ﻛَﺎﻥَ ﻳَﻮْﻡُ ﺍﻟْﺠُﻤُﻌَﺔِ ﻭَﻟَﻴْﻠَﺔُ ﺍﻟْﺠُﻤُﻌَﺔِ ﻓَﺄَﻛْﺜِﺮُﻭﺍ ﻋَﻠَﻲَّ ﻣِﻦَ ﺍﻟﺼَّﻠَﺎﺓِ ﻓَﺈِﻥَّ ﺻَﻠَﺎﺗَﻜُﻢْ ﻣَﻌْﺮُﻭﺿَﺔٌ ﻋَﻠَﻲَّ :ﻗَﺎﻝَ ﻓَﻘِﻴﻞَ ﻟَﻪُ

497- (241) Safvan b. Suleym radıyallahu anh’den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Cuma günü ve cuma gecesi olduğunda bana salavatı çoğaltın.”**[544]

ﻣﺰ ﻭَﺃَﺧْﺒَﺮَﻧِﻲ ﺑِﻪِ ﺑَﻌْﺾُ ﺃَﻫْﻞِ ﺍﻟْﻌِﻠْﻢِ ﻣِﻦْ ﺣ! ﺛَﻨَﺎ ﺃَﺣْﻤَﺪُ ﺑْﻦُ ﻋَﺒْﺪَﺓَ ﻭَﺃَﺧْﺒَﺮَﻧِﻲ ﺑِﻪِ ﺑَﻌْﺾُ ﺃَﻫْﻞِ ﺍﻟْﻌِﻠْﻢِ
ﻋَﻦْ ﻋَﺒْﺪِ ﺍﻟﺮَّﺣْﻤَﻦِ ﺑْﻦِ ﻣَﻬْﺪِﻱٍّ ﻋَﻦْ ﺳُﻔْﻴَﺎﻥَ ﻭَﺳُﻔْﻴَﺎﻥُ ﻫُﻮَ ﺍﺑْﻦُ ﻋُﻴَﻴْﻨَﺔَ ﻋَﻦْ ﻋَﺒْﺪِ ﺍﻟﺮَّﺣْﻤَﻦِ ﺑْﻦِ ﻣَﻬْﺪِﻱٍّ ﻋَﻦْ ﺳُﻔْﻴَﺎﻥَ
ﻋَﻦْ ﻣَﻌْﻤَﺮٍ ﻗَﺎﻝَ ﻗَﺎﻝَ ﺭَﺳُﻮﻝُ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﺻَﻠَّﻰ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻠَﻴْﻪِ ﻭَﺳَﻠَّﻢَ :ﻗَﺎﻝَ ﻓَﻘِﻴﻞَ ﻟَﻪُ ﺣ! ﺛَﻨَﺎ ﺭَﺳُﻮﻝُ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﺻَﻠَّﻰ

498- (242) Abdullah b. Abdirrahman b. Ma’mer’den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Cuma günü bana salavatı çoğaltın.”**[545]

ﻭَﻗَﺪْ ﻛَﺎﻥَ ﺑَﻌْﺾُ ﺃَﻫْﻞِ ﺍﻟْﻌِﻠْﻢِ ﻣِﻦْ ﻭَﻟَﺪِ ﺍﻟْﻌَﻼَﺀِ ﺑْﻦِ ﺍﻟﻠَّﺠْﻼَﺝِ ﻭَﻏَﻴْﺮِﻩِ ﻣِﻦْ ﺃَﻫْﻞِ ﺍﻟْﻌِﻠْﻢِ ﻗَﺪْ ﺳَﻤِﻌُﻮﺍ ﻫَﺬَﺍ
ﻣِﻦْ ﻭَﻟَﺪِ ﺍﻟْﻌَﻼَﺀِ ﻭَﻳَﺮْﻭُﻭﻧَﻪُ :ﻓَﺄَﺧْﺒَﺮَﻧِﻲ ﺑَﻌْﺾُ ﻣَﻦْ ﺳَﻤِﻊَ ﻣِﻦَ ﺍﻟْﻌَﻼَﺀِ ﻣِﻦْ ﻭَﻟَﺪِ ﺍﻟْﻌَﻼَﺀِ ﻭَﻫُﻮَ ﻣِﻦْ ﺃَﻓْﻀَﻞِ ﻣَﻦْ ﺭَﺃَﻳْﺖُ ﻣِﻦْ ﺃَﻫْﻞِ

543 Zayıf. Şafii, Sunen (7253) Mubhem ravisi vardır.
544 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6676) İbrahim b. Muhammed metruktür. Bkz.: el-Elbani, el-İrva (1/34)
545 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6677) İbrahim b. Muhammed metruktür.

¬ÀÁÆÈÝß ÆÇş ÀÁÆÇÖäàzÇg

499- (284) el-Muttalib b. Hanteb radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem yağmur yağarken şöyle derdi: **"Allah'ım! Rahmet ile sula, azap ile sulama! Yıkıcı ve boğucu kılma! Allah'ım! Topraklara ve ağaçların bittiği yerlere gönder. Allah'ım! Üzerimize değil, etrafımıza yağdır."**[546]

jÛ ÛÆÈÛÁg Ûæ ÆÈÝÛţÛä Ûß ÛdzÀæé Ûæ ÆÊÀà UÊÀÇàÛ ÛĻÎÝÛ Æ Ûɳ ÀÇÀÇàÛ
Uţ ÕÊÆ 8Àß ğÆßé şÛ ěÀţţÊÖä ĶÉşÀæ äÆÛ jÀÕ ĻÏèş ÊÆÝß Ć!ä ɔÏò ŲÊÁÖä
¢Áß ÕÊÆ ÐÀè ğÀÛɳÛ äÆÉz ÛÊÎÐZş

¢Áß Ć!ä ŲÎŕé ŲĤÉÀÎÖä jÀÕ :ózÊɳ jÀţÆÝè Ûæ ßÆÊÀÖä ĶĦÎè :ĻòĠjä óÀÉ
UÊÀÇàÛ :óÀÉ äÆÛş Ûɔ¿ĤɳÛ UÊÛ Ûæ ĻÆÊäÀÆÛ Ê¢ ÆÁÀÁ ĻÎÝÛ Æ Ûɳ UÊÀÇàÛ :óÀÉ äÆÛ
jÀÊg Ûæ ɔ¿ĤɳÛ Ê¢ ÆÁÀÁ ĞÕğÖä

500- (287) el-Muttalib b. Hanteb'den: "Gök gürlediği veya şimşek çaktığı zaman Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hoşnutsuzluğu yüzünden anlaşılırdı. Yağmur yağdığı zaman bundan dolayı sevinirdi."[547]

El-Asam dedi ki: "er-Rabi b. Suleyman'ı şöyle derken işittim: "Şafiî radıyallahu anh: "İtham etmediğim birisi bana haber verdi" dediği zaman İbrahim b. (Muhammed) Ebî Yahya'yı kastederdi. "Bana sika birisi haber verdi" dediği zaman ise Yahya b. Hassan'ı kastederdi."

ŲŕÎŕé ĞÎĞÁß Ûß ÛÊÆÊÛ Ûß ÇÁÀÎ Ûæ ÿäÆÖÖţÛä óÀÉ :óÀÉ ĻÎÝÛ Æ Ûɳ ÀÇÀÇàÛ
ÛÛÀţţÊÖä Uţ ÀÁÆÎ ÀÇÀÔæÛ äÆÛ ĻÏèş ÊÆÝß Ć!ä ɔÏò ŲÊÁÖä jÀÕ :ĶÛÀÉ ÀZÁß Ć!ä
¬ÊÆÇ Àɳ ÀÎ Ûæ ÕÊ ézßÛ Uţ ĻÎÝÖäı :óÀÉ ¢ÝÇÖÛè¢äş ÛÊÎţß õÀĶ Û¤ÀĻÛÊÖä UÊĤĶ

546 Çok zayıf. Mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktür.

547 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7241) İbrahim b. Muhammed metruktür. Şahid - ni Aişe radıyallahu anha'dan: Muslim (899) rivayet etmiştir.

¬ÀĦĞĹĄǾ ĹĻÖȅ ĻŢŸŭä¼ :óĹȩ ğĄÛŋ ĵĈş ÛĆ!ä ÁĈŧğ ć!ä ȩĄÎŏ ĵŭź

501- (288) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem semada yağmur bulutu gibi bir şey gördüğü zaman işi bırakır, kıbleye yönelir ve şöyle derdi: **"Allah'ım! Bunda bulunan şerden sana sığınırım."** Eğer Allah bulutu açarsa Allah'a hamd eder, yağmur yağarsa: **"Allah'ım faydalı yağmur kıl"** derdi."[548]

âĹğȝ ȸȩä ȸȝ ÛĞŋĄÀÔŜ ȸȝ ÛÁÎäǿ ȸȩ ȩŸĦŭä ĹǾĄȩȵÛ ÛĻŢÛ ŧć ȸŋ ĹǾĄȩȵÛ ɔŕȝ ĻŀȅȩȝĈȩŸȝ ć!ä ɔŕȎ ŲĈĄŭä ĹĞDZ ŧÛ ÙȩĢ ĢʌǾ ŘĢŁ Ĺŋ :óĹȩ ĹŧŢĹȝ ć!ä ŲÎŕǿ ÛĹğĹʌǾ ĹŢŸĦDZä ĻŢŸŭä ÛĹąĹÓȝ ĹŢŸĦDzŘ ŧȩ ÛĞŧğǿ ĹŢŸĦDZä ĻŢŸŭä¼ :óĹȩş ĈȩȩÕǿ {ĄĄȎĄȎ ĹĞȝǾ ĻŢȅŸȝ ĻŸȅȅǿ} :ć!ä ĀĻǾÕ Ų: âĹğȝ ȸȩä óĹȩ ¬ĹĞȝǾ ĹŢŸĦDzŘ ŧȩ :óĹȩş .[ďČ :ğĹʌǿäÓǿä] {ĻĘÔĞŭä ĢʌĄǾä ĻŢȅŸȝ ĻŸȅȅǿ} ş Û[Čđ :ŘŸÔz] :ÿşĄǾä] {ğäĄÎĈŋ ȡzĹĄĄǾä ÕÊĄ} , [čč:ÀDzHǾä] {ĢĈäźǿ ȡzĹĄĄǾä ĻŸȅȅǿş} [ďđ

502- (289) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Hiçbir rüzgar esmezdi ki, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem dizleri üzerine çöküp şöyle demesin: **"Allah'ım! Onu rahmet kıl, azap kılma! Allah'ım! Onu rahatlatıcı rüzgar kıl, fırtına kılma!"** İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Allah'ın kitabında şöyle buyrulur: **"Üzerlerine dondurucu bir kasırga gönderdik"** (Fussilet 16) **"Onların üzerine kuru bir rüzgar gönderdik"** (Zariyat 41) **"Rüzgarları aşılayıcı olarak gönderdik"** (Hicr 22) **"Rüzgarları müjdeciler olarak göndermesi"** (Rum 46)"[549]

ɔŕǾ ć!ä óźȅȩǿ óĹȩ :óĹȩ ĻŸȅȅ ȸȩ ĵäźĄǾ ŲĢĄȎŋÛ :óĹȩ ĻŢŸÛ ŧć ȸŋ ĹǾĄȩȵÛ ¬ĹĘĄÎ ȸȩŋ ć!ÂĈ äşéźȝş ÛĢĄĄǾä äźĢĘŘ ŧ¼ :Ļŀȅȩş ĈȩŸȝ ć!ä

503- (290) Safvan b. Suleym'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem

548 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7242) İbrahim b. Muhammed metruktür.
549 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7246) İbrahim b. Muhammed metruktür.

şöyle buyurdu: **"Rüzgara sövmeyin. Onun şerrinden Allah'a sığının."**[550]

504- (291) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "İnsanlar Mekke yolunda fırtınaya yakalandılar. Ömer radıyallahu anh hacda idi. Etrafındakilere dedi ki: "Fırtına hakkında size ne ulaştı?" Bir şey söylemediler. Ömer radıyallahu anh'ın rüzgar hakkında sorduğu şey bana ulaşmıştı. Bineğimi sürdüm ve Ömer radıyallahu anh'e yetiştim. İnsanların en arkasındaydım. Dedim ki: "Ey Müminlerin emiri! Bana senin rüzgar hakkında sorduğun haber verildi. Ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Rüzgar Allah'ın rahatlatmasındandır. Rahmet ile veya azap ile gelebilir. Ona sövmeyin. Allah'tan onun hayrını isteyin ve şerrinden de Allah'a sığının."**[551]

505- (303) Muhammed b. Amr'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Saba rüzgarı ile desteklendim. O rüzgar benden öncekiler için azap idi."**[552]

550 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7247) İbrahim b. Muhammed metruktür.

551 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7248) Ebu Davud (5097) İbn Mace (3889) be - zerini Aişe radıyallahu anha'dan: Muslim (899)

552 Zayıf. Şafii, Sunen (7274) isnadı mu'daldir. Mubhem ravi vardır.

KORKU NAMAZI

ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﺑﺒﻄﻦ ﻧﺨﻞ ﻓﻲ ﺧﻮﻑ ﻣﻦ ﺍﻟﻈﻬﺮ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻤﺸﺮﻛﻮﻥ ﻟﻘﺪ ﺃﻣﻜﻨﺎ ﻣﻨﻪ ﻟﻮ ﺷﺌﻨﺎ ﺃﻥ ﻧﻘﻊ ﺑﻬﻢ ﻭﻗﻌﺔ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻄﺎﺋﻔﺔ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﺳﻠﻢ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻓﺠﺎﺀ ﺁﺧﺮﻭﻥ ﻓﻘﺎﻣﻮﺍ ﺧﻠﻔﻪ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻬﻢ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﺳﻠﻢ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﻓﻘﺎﻡ ﻫﺆﻻﺀ ﻓﺼﻠﻰ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﻭﻫﺆﻻﺀ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﻓﻜﺎﻧﺖ ﻟﺮﺳﻮﻝ ﷺ ﺃﺭﺑﻊ ﻭﻟﻠﻘﻮﻡ ﺭﻛﻌﺘﺎﻥ ﺭﻛﻌﺘﺎﻥ

506- (188) Cabir radıyallahu anh'den: "Nebi sallallahu aleyhi ve sellem insanlara Batn-ı Nahle'de korku halinde öğle namazını kıldırırken bir gruba iki rekat kıldırıp selam verir, sonra diğer grup gelir onlara da iki rekat kıldırır ve selam verirdi."[553]

ﻋﻦ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺛﺎﺑﺖ ﻗﺎﻝ ﺍﺣﺘﺠﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺴﻴﻦ ﺑﻦ ﻋﻠﻲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻃﺎﻟﺐ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻢ ﻓﻲ ﻣﺴﺠﺪﻫﻢ ﻓﺨﺮﺝ ﺇﻟﻴﻬﻢ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻭﻧﺤﻦ ﻣﻌﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﺇﻧﻲ ﺃﺭﻳﺪ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﻭﻧﺤﻦ ﻣﻌﻪ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻓﻲ ﻏﻴﺮ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﺨﻮﻑ ﺛﻢ ﺍﻧﺼﺮﻑ ﻭﻗﺪ ﺍﺳﺘﻮﺕ ﺍﻟﺸﻤﺲ ﻭﻧﺤﻦ ﻣﻌﻪ ﻓﻘﺎﻡ ﻫﺆﻻﺀ ﻓﺼﻠﻰ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﻭﻫﺆﻻﺀ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﻓﻜﺎﻧﺖ ﻟﺮﺳﻮﻝ ﷺ ﺃﺭﺑﻊ ﻭﻟﻠﻘﻮﻡ ﺭﻛﻌﺘﺎﻥ ﺭﻛﻌﺘﺎﻥ

507- (684) Salih b. Havvât, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile Zatu'r-Rika gazvesinde bulunan birinden rivayet etti ki; O gün korku namazı kılmışlar, bir grup Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber saf tutmuş, bir grup düşmanı karşılamak üzere beklemiş, ilk grup bir rekatı Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber kıldıktan sonra, onlar namazı tamamlarken Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ayakta durarak beklemiş, sonra ayrılmışlar ve düşmanın karşısına durmuşlar. Diğer grup gelip Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in arkasında kalan bir rekati kılmışlar, sonra oturarak beklemiş ve onlar kendileri namazı tamamlayınca selam vererek namazı bitirmişler."[554]

553 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (5742) Ebu Davud (1248)
554 Sahih. Şafii, Sunen (6702) Muslim (842)

ÛĈ!ä ÆĒĒ₰ ÛĈ₺ĥĈ ф₰ ĄõØ₹ ÛĜÀ₫ ĉ₺ Ąt₰ ф₺ Ĉ!ä ÆĒ₰ ₰ţ̂è Ûф₹ ÀĢ₫₹ĥĈ
ĉ₰ ÛÀĒĒ₩ ĉ₺ ĝä₹ĥ ф₰ ÛÀĒĒ₩ ĉ₺ ĝä₹ĥ ĉ₺ ĠĜÀĝ ф₰ ÛÆ₺Ha ĉ₺ ĻÊÀÏÕßä ĉ₰
₫ÀĜÁ₫ ₹ ₫ÀĦĦ₹ ÒĞĥ ĻĬĒ₺ ĈĒĒ₰ ć!ä ₹ĬĝÒ ĴĈ₫ä

… (685) Salih b. Havvât b. Cubeyr, Havvât b. Cubeyr radıyallahu anh'den, o da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den tamamen aynısını rivayet etti.[555]

ĵÀõ Ät₹Ą₰ ć!ä ĴŘŕǿ Ąt₰ ф₺ Ĉ!ä ÆĒ₰ ĵĈ ÛĘ̂Ą₹ ф₰ ÛÈĒ₹ ĉ₺ ÕĜÀ₹ ÀĢ₫₹ĥĈ
ó₫ĘĘ₹ .ÇÀÉĦ₹ä ÇĘ₺ Ļ₹ ÛĞĄĜÀûĘ ĵÀ₹₹ĈĘ ĵÆĎ₹₹ :ó₫Ę ₴₹Á₫ä ĝŸÇ ф₰ ŎĜè ä₫Ĉ
ÛÀĄĄõǿĘ ₭Ä₹ǾǾ ä₹Ĭ₹ ÕĜ₫ ф₹ ÆĪĈ Ä₹₹ĥ ĵÀõ ĵ₹Ę :ÇÀÉĦ₹ä Ų̂Ę Ąt₰ ĉ₺ä
Ąt₰ ĉ₺ Ĉ!ä ÆĒ₰ Ɂǿ₹ ₭ :ĴĘ̂Ą₹ ó₫Ę :ÕĜ₫ą ó₫Ę .ÄĮĮ₹ĈĜ₹ĘÊą ÀĮĮĘ₹ ĞĮĘĜ₫ä ŲĈĜ₹ĘÊą
Ļ₹ĒĘ ĈĒĒ₰ ć!ä ₹ĬĝÒ Ĉ!ä ôĮ₹ĘǾ ф₰ ₭Ő ÕĜ₫ ÀõĘ

508- (65) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya korku namazı sorulduğu zaman şöyle dedi: "İmam ve bir grup öne geçerler." Sonra hadisi anlattı. İbn Ömer radıyallahu anhuma bu hadiste dedi ki: "Eğer şiddetli korku varsa yaya olarak veya binekli olarak, kıbleye dönerek veya dönmeyerek namazı kılabilirler."[556]

Malik dedi ki: "Nafi şöyle dedi: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'nın bunu ancak Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den naklettiği görüşündeyim."[557]

ф₰ Û₹ĜĘè ф₰ ÛBÀŁÂää ф₰ ÛÆĜĘ Ų̂Ĉ ĉ₺ä ф₰ ÛÕĄÉĮ Ų̂Ĉ ĉ₺ä ĄĘĜ₫ĥĈ
ÛĈĒĒĈ

… (65/1) Salim b. Abdillah, babasından aynısını rivayet etmiştir.[558]

555 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6703)
556 Sahih. Şafii, Sunen (2910)
557 Şafii, Sunen (2911)
558 Hasen. Şafii, Sunen (2912)

ÛÌÏèş ÇÊÍƷ Ç!ä ɔÏÙ ÚÇÄöä ÙƷ ÇäøÊ ÛÀtɜ ÙœÄ ÙƷ Û3ÊÁÇ ÙƷ ÛÕÙÄę ÁÇÀÇèÛ
ÁÇÁÇÕøş ¤ÁÐZø ÄzÏÙ ÕÙÉ ÙĦę ÆÏÛ Ázzè ÿÁõ ÿ¼ :óÁÖÇ ßzÁöä ÇŸÙ ÀõØÇ
¬ÁZÍÊÛÔÇÊę ÀÏÇş ÇÍÇÔöä ÚÊÛÔÇÊę

509- (65/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in korku namazını anlattı ve şöyle dedi: "Korku şiddetli ise bundan dolayı yaya olarak, binekli olarak, kıbleye doğru yönelerek veya kıbleye yönelmeksizin kılınabilir."[559]

ÇzÏÇÁÄèn ØÙÎÊ ßzÁöä ÇŸÙ Ú; ÛÀtɜ ÙœÄ ÙƷ Û3ÊÁÇ ÙƷ ÛÕÙÄę ÁÇÀÇèÛ
ÌÏèş ÇÊÍƷ Ç!ä ɔÏÙ Ç!ä ÓzÈé ÙƷ ¤Ù ÇÀÕæÛ ¤ :ózÕę Ç!ä ÇtÇé ÕÙÄnş ÇÊÍ
Ç!ä ɔÏÙ ÚÇÄöä ÙƷ ÛÀtɜ ÙœÄ ÙƷ ÛÌÇÈ ÙƷ ÞÀÈÂöä ÙƷ ÊÇÀ Æ£Ê ÚÛ ÙœÄş
ÇÍÇ ÕÎÊ ¤ş ÛÌÏèş ÇÊÍƷ

510- (870) Nafi rahimehullah, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan rivayet ediyor: "Korku namazında sizin muhalefet ettiğiniz bir şey vardı."[560]

Malik rahimehullah dedi ki: "Bunu ancak Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den hatırlıyorum. İbn Ebî Zi'b bunu ez-Zuhrî – Salim – İbn Ömer radıyallahu anhuma yoluyla Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den rivayet etti ve tereddüte düşmedi."

ÙƷ ÛÊÍÛ ÙƷ ÛÌÇÈ ÙƷ ÛÞÀÈÂöä ÙƷ ÛÆ£Ê ÚÛ ÙœÄ ÙƷ ÛÕÙZø ÁÇÀÇèÛ
ÙƷ ţzÁę ÇÍÇş ÛÊÍÛ ÙƷ ÇÍÛ ÕÎÊ ÌÇş ÛÊÁÍÇ ÓÙÊ ÌÏèş ÇÊÍƷ Ç!ä ɔÏÙ ÚÊÄöä
ÌÏèş ÇÊÍƷ Ç!ä ɔÏÙ ÚÊÄöä

511- (65/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den merfu olarak aynı manada rivayet etti.[561]

559 Sahih.
560 Sahih.
561 Sahih.

SEFERÎ (YOLCU) NAMAZI

ÇÁ¸ Ç¦ä ÚŸÎÚ ÆÈ¦Ê¢¦ä Úœä Úœ¸ ÚÇÚ¶ÙÀ¸ Úœä Úœ¸ ÚÁÉ¢¦HÙ¸ Úœ¦ ¦È¦ÊäÀÈ¦Ê ÄÚÀÇÈÙÊ
äÇÀÔÉ¦ äÇÀÁÈ¦È äÁÊ Ú¦ÙÓÚä ¦È¦õÚÄÈ¦Ê¼ :¦È¦È¦Ç ÇÁÚ¸ Ç¦ä ¬ÚÔ Ç¦ä óÀÈ¦Ú óÄÉ¦ :óÄÉ¦
¬äÀÙÀÔÚ¦ ¦È¼ :óÄÉ¦ Ç Û¬äÇÀÛÚ¶Ç¦ ÚÁ¥ÔÚä

512- (73) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sizin hayırlılarınız yolculukta namazı kısaltan ve oruç tutmayanlardır."**[562]

Á¢¦HÙ¸ Úœ¸ ÛČ¢¦Ê¢¦ ÙÊÚ Úœ¦ ãÀzÙÚ Úœ¸ ÛÁÊÊÛÀz¢¦ä Á¢Ç¸ Úœ¦ ãÄÀ¼ÀzÚä ÁÇ¸ ÄÚÀÇÈÙÊ
Ç¦ä ¬Ú¸ Ç¦ä óÀÈ¦Ú ÀÁÈ¼ :óÄÉ¦ Ä¢TÁ¸ Ç¦ä ÚŸÎÚ âÄÁ¸ Úœä Úœ¸ ÛÚ¸ÎÊ Úœ¦
óÄÉ¦ ¬Ú¢¦ÊÖÚ¦ ¬ÚÔÚ¦ ÛÇ¦ä ¥Ú ßÄÁÇ ¥ Ä¸ÙÛ ÇÁÁÉ¢¦ä¸ ÇÔÙ¸ Úœ¦ Ä¢TÁ¸ ¦È¦È¦Ç ÇÁÚ¸
âÄÁ¸ Úœä ÚÊÄÚÕ Úœ¸ ÙÙÈ¦Ê ÚœÄ¸ :¦ÈÖÁ¦ä

513- (159) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke ile Medine arasında Allah'tan başka kimseden korku olmaksızın güvende iken yolculuk yapar, namazı iki rekat olarak kılardı."[563]

El-Asam dedi ki: "Zannederim kitabımdan İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın ismi düşmüş."

Úœä Úœ¸ ÚÚ¸ÎÊ Úœ¦ Á¢¦HÙ¸ Úœ¸ ÚŸÊÄÚÔÁÉ¢¦ä ãÀzÙÚ Úœ¸ ÚãÄÀ¼ÀzÚä ÁÇ¸ ÄÚÀÇÈÙÊ
ÇÔÙ¸ Úœ¦ ¦È¦È¦Ç ÇÁÚ¸ Ç¦ä ¬Ú¸ Ç¦ä óÀÈ¦Ú ÀÁÈ¼ :óÄÉ¦ Ä¢TÁ¸ Ç¦ä ÚŸÎÚ âÄÁ¸

562 Çok zayıf. Şafii, Sunen (6072) İsnadında İbrahim b. Muhammed metruktür. Hadis mürseldir.

563 Sahih. Şafiî, Sunen (6004) Buhari (1081) Enes radıyallahu anh'den rivayet e - miştir.

¬ÔÐÖÖÓÓ ÚÝÔÐ ÚÓ!Ô ÞÓ 8ÔÁÓ Þé ÔÐÖÚ ÇÐÔÉÐÐÔÔ

514- (159/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke ile Medine arasında güvende iken, Allah'tan başkasından korku olmaksızın yolculuk yapar, namazı iki rekat kılardı."[564]

ÔÐÔ ÔÞ ÚÔÓKÊ ÔÐ ÉÐHÐ ÔÞ ÚÝÔÓÁÉÔ ÃÞÓ ÔÞ ÚÃÔÓÞÓ ÉÓÞ ÌÔÀÓÒÓ
ÇÔÐ ÔÓÐ ÏÌÊÏ ÓÐÞ Ó!Ô ÞÌÒ Ó!Ô óÞÈÓ ÀÓÌÈ¼ :óÌÓ ÌÐÐÞ Ó!Ô ÝÎÓ ÂÌÓÞ
¬ÔÐÖÖÓÓ ÚÝÔÐ ÚÓ!Ô ÞÓ 8ÔÁÓ Þé ÔÐÖÚ ÇÐÔÉÐÐÔÔ

... (159/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke ile Medine arasında Allah'tan başka birşeyden korkmaksızın, güven halinde yolculuk yaptı ve iki rekat kıldı."[565]

ÔÐ Ó!Ô ÉÓÞ ÔÞ ÚÝÔÌÐÞ ÚÓÔ ÔÐÔ ÔÞ ÚÏÀÒÞ ÔÐÔ ÔÞ ÚÉÓÔÌÒ ÔÐ ÏÚÊÐ ÌÔÀÓÒÔ
ÀÔÖÖÔ ÖÞÞÏ ÂÞ Ó!Ô ÀÕÉ :ÃÔÌÚÁÔ ÔÐ ÀÐÐÔ ÏÐÔ :óÌÓ ÇÐÐÔ ÔÐ ÞÞÐÐ ÔÞÝ ÚÔÓÌÔÌÔ
:ÓÞ Ó!Ô ÝÎÝÝ ÃÌÚÁÔ ÔÐ ÀÐÞ óÌÖÝ Ý8ÞÁÔ ÀÐÐ ÚÝ ÀÔÖÖÔ ÞÞÉÝ ÚÔ8ÞÁÔ ÚÝ
ÇÝÉÀÒ¼ :óÌÖÝ ÏÌÊÏ ÓÐÞ Ó!Ô ÞÌÒ Ó!Ô óÞÈÓ ÏÓÔÊÝ ÚÓÐÊ ÏÓÐÞ ÌÐÊ ÏÓÐÞ
¬ÓÓÉÀÒ ÌÞÌÓÐÌÝ ÚÏÓÐÞ ÌÞÔ Ó!Ô ÁÉÔÖ

564 Sahih. Şafiî, Sunen (6005)
565 Sahih. Şafii, Sunen (6004)
566 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5999, 6061) isnadında Muslim b. Halid vardır. Muslim (686) başka bir tarikten rivayet etmiştir.

ﻣﻦ ﻣﺰ ﻭﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺜﺎﻧﻲ ﺍﻟﺘﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﻬﺎﺭ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻣﻦ ﻣﺰ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻣﻦ ﻣﺘﻐﺎﻳﺎ ﺍﻟﺘﻲ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﻬﺎﺭ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻣﻦ ﻣﺰ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻣﻦ ﻣﺘﻐﺎﻳﺎ ﺍﻟﺘﻲ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﻬﺎﺭ

ﻣﺰ ﻭﺫﺇﻏ ﻭﻗ ﻣﻍ ﻣﺰ ﻭﺼﺄﺗﺰ ﻣﻍ ﻛﻬﻭﻭﻭ ﻣﺰ ﻭﻏﺘﻬﻫﻩ ﻣﻍ ﻟﻌﻔﺎﺄﻏ ﺇﻗﺄﻛﻧﻏ
ﻭﻟﻳﻴﺼ ﻛﻭﻭﺰ ﻛ!ﺍ ﺭﻳﻮ ﻛ!ﺍ ﻫﺫﻴﻴﻍ ﻫﻭﻫ ﻍﻍ ﻕﻣﻍ ﻫﻫ :ﻙﻣﻍﻍ ﺇﺗﺄﺰ ﻛ!ﺍ ﻭﺭﻴﻍ ﻛﻟﻣﺰ
ﻟﻙﻣﺼ ﺄﺄﻊﻣﺍ ﻭﻍ ﻋﻳﻗﻣﺍ ﺄﻗﻣﻍ

518- (72) Aişe radıyallahu anha'dan: "Bütün bunları Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yapmıştır. Namazı yolculukta kısalttığı da, tam kıldığı da olmuştur."[569]

ﻍﺄﺰ ﻛ!ﺍ ﻭﺭﻴﻍ ﻕﻣﻟﻍ ﻫﻍ ﻉﻍﻗ ﻣﺰ ﻭﻋﺄﻊﻟﻍ ﻫﻍ ﻟﻌﻔﺎﺄﻏ ﻣﺰ ﻭﺟﺇﻏﺄﻩ ﺇﻗﺄﻛﻧﻏ
ﻙﻳﻴﺼ ﻭﺄﻟﻩﻴﻍ ﻋﺄﻊﻔﻟﻣﻫ ﺄﺗﺗﻣﺍ ﻟﻳﻴﺼ ﻛﻭﻭﺰ ﻛ!ﺍ ﻭﺭﻴﻍ ﻛ!ﺍ ﻫﺫﻴﻴﻍ ﺯﻍ ﻙﻳﻴﺼ :ﻫﺇﻏ
.ﻫﺫﻴﻟﻣﻫﻍ ﻋﺄﻊﻳﻟﻣﺍ ﺑﻣﻫ ﺄﻗﻣﻟﻣﺍ ﻍﻟﻣ

519- (74) İbrahim b. Meysera, Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Medine'de öğle namazını dört rekat olarak kıldım. İkindi namazını ise Zu'l-Huleyfe'de iki rekat kıldım."[570]

ﻕﻣﻟﻍ ﻫﻍ ﻉﻍﻗ ﺯﺗﻉ ﻍﻟﻗ ﻭﻣﻉﻗﻫﺼﻟﻣﺍ ﻫﻍﺍ ﻫﻣﺰ ﻭﻋﻳﻳﺰ ﻫﻍﺍ ﻭﻟﻟﻗ ﺟﺇﻏﺄﻩ ﺇﻗﺄﻛﻧﻏ
.ﻋﺄﻊﻳﻟﻣﺍ ﺑﻣﻫ :ﻫﺇﻏ ﻍﻟﻗ ﻛﻗ ﻭﻕﻣﻫ ﻫﺫﻴﻍ ﻫﺫﻴﻍ

520- (74/1) İbnu'l-Munkedir, Enes b. Malik radıyallahu anh'den aynısı. Ancak bu rivayette: "Zi'l-Huleyfe demiştir"[571]

ﻕﻣﻫ ﻫﺫﻴﻍ ﻭﻕﻣﻟﻍ ﻫﻍ ﻉﻍﻗ ﻣﺰ ﻭﻋﻳﻴﻍ ﻟﻗﻗ ﻣﺰ ﻭﺯﺄﺰﻗ ﻣﺰ ﻭﺟﺇﻏﺄﻩ ﺇﻗﺄﻛﻧﻏ

521- (74/2) Ebu Kılabe, Enes b. Malik radıyallahu anh'den aynısı.[572]

---

569 Münker. Şafii, Sunen (6064) isnadında İbrahim b. Muhammed ve Talha b. Amr b. Osman metrukturlar.

570 Sahih. Şafii, Sunen (6102) Buhari (1548, 1715) Muslim (690)

571 Sahih. Şafii, Sunen (6104)

572 Sahih. Şafii, Sunen (6104)

ﻗﻠﻴﻼ ﺛﻢ ﺻﻠﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻭﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻭﻛﺎﻧﺎ ﻳﻘﺼﺮﺍﻥ ﻭﻳﺼﻠﻲ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻭﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ

522- (186) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhivesellemMina'daikirekatkılardı.EbuBekrveÖmerradıyallahuanhumadaiki rekat kılarlardı."[573]

ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﻭﺍﻟﻤﺰﻧﻲ ﻭﺍﻟﺤﺮﻣﻲ ﺑﻦ ﺣﻔﺺ ﻭﺍﻟﻠﻔﻆ ﻟﻠﺰﻧﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ

523- (187) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan aynısı.[574]

:ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺴﻠﻢ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻭﺍﻟﻄﺎﺋﻒ ﻭﺟﺪﺓ ﻭﻣﻜﺔ ﻣﺴﻴﺮﺓ ﻳﻮﻡ ﻭﻟﻴﻠﺔ ﺃﻭ ﻧﺤﻮ ﻫﺬﺍ ﻣﻦ ﻣﻜﺔ ﻭﻫﺬﻩ ﺍﻟﻤﻮﺍﺿﻊ ﻗﺼﺮ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻴﻬﺎ

524- (75/2) Atâ rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi:"Namaz,Usfan'a,Taif'e,Cidde'yegidincekısaltılır."Bütünbuyerler Mekke'ye yaklaşık dörder berid mesafededirler.[575]

ﻗﻠﺖ :ﻗﺎﻝ ﻓﺄﻳﻦ ﻳﻘﺼﺮ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻭﺍﻟﻤﺰﻧﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ :ﻗﻠﺖ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﺑﻌﺮﻓﺔ :ﻗﺎﻝ ﻻ ﻭﻟﻜﻦ ﺇﻥ ﺷﺌﺖ ﺻﻠﻴﺖ ﺇﺫﺍ ﺭﺟﻌﺖ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻚ ﺃﻭ ﺇﻟﻰ ﻏﻨﻤﻚ :ﻗﺎﻝ ﻗﻠﺖ ﻓﺈﻥ ﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻟﻪ ﺃﻫﻞ ﻭﻻ ﻏﻨﻢ ﺃﻳﻦ ﻳﻘﺼﺮ ﺍﻟﺼﻼﺓ

525- (75/2) Atâ b. Ebi Rabah dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Arafat'a gidince namazı kısaltayım mı?" dedim. Şöyle dedi: "Hayır, lakin Usfan, Taif ve Cidde'ye giden kısaltır. Ailenin veya koyunlarının yanına döndüğünde tam kılarsın."[576]

Bu İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın da görüşüdür. Biz de buna tu-

573 Sahih.
574 Sahih.
575 Sahih.
576 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6014)

tunuruz.[577]

ﻗﻨﺎ ﻳﺮﻓﻊ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﻋﻜﺮﻣﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻧﻪ ﺳﺌﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺄﺗﻲ ﺃﺭﺽ ﺍﻟﻌﺪﻭ ﻓﻼ ﻳﻘﺼﺮ ﺃﻭ ﻳﻘﺼﺮ ﺃﻭ ﻳﺘﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻴﺲ ﻛﺬﻟﻚ ﻭﻟﻜﻦ ﻋﺴﻔﺎﻥ ﻭﺟﺪﺓ ﻭﻃﺎﺋﻒ

526- (75) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ona Urane'ye gidenin namazı kısaltıp kısaltmayacağı soruldu. Dedi ki: "Hayır, lakin Usfan, Cidde ve Taif'e giden kısaltır."[578]

ﻗﺎﻝ ﻧﺎﻓﻊ ﻛﺎﻥ ﻣﻊ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻓﻲ ﺳﻔﺮ ﻓﻘﺼﺮ ﻓﻲ ﻣﺴﻴﺮﺓ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻣﻴﺎﻝ ﺃﻭ ﻧﺤﻮ ﻫﺬﺍ ﻓﻼ ﻳﺼﻠﻲ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ

527- (76) Nafi'den: "Nafi, İbn Ömer radıyallahu anhuma ile beraber bir berid mesafeye yolculuk yaptı, namazı kısaltmadı."[579]

ﻗﺎﻝ ﻧﺎﻓﻊ ﻓﻲ ﻏﺰﻭﺓ ﺫﺍﺕ ﻧﺼﺐ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻣﻦ ﻣﺴﻴﺮﺓ ﻟﻴﻠﺘﻴﻦ ﺃﻭ ﺛﻼﺙ ﻓﻘﺼﺮ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﻫﻲ ﺃﺭﺑﻌﺔ ﺑﺮﻳﺪ

528- (77/2) Salim rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Zatu'n-Nusb'a çıktığında namazı kısalttı."[580]

Malik dedi ki: "Burası dört berid mesafedir."[581]

ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﺍﻟﺬﻱ ﺃﺣﺐ ﻣﻦ ﻗﻮﻝ ﻣﻦ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻌﻠﻢ ﻣﻦ ﻛﻢ ﺗﻘﺼﺮ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﺮﻳﺪ ﺃﻧﻬﺎ ﺳﺘﻮﻥ ﻣﻴﻼ ﺑﺎﻷﻣﻴﺎﻝ ﺍﻟﻬﺎﺷﻤﻴﺔ ﻭﻫﻲ ﺛﻼﺛﻮﻥ ﻣﻴﻼ ﺑﺎﻷﻣﻴﺎﻝ ﺍﻟﻬﺎﺷﻤﻴﺔ

577 Şafiî, Sunen (6018)
578 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6014)
579 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6019)
580 Sahih. Şafii, Sunen (6020)
581 Şafii, Sunen (6021)

... (77) Salim b. Abdillah'tan: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma Zatu'n-Nusub'a gittiği zaman bu mesafede namazı kısaltırdı."[582]

Malik dedi ki: "Zatu'n-Nusub, Medine'ye dört berid mesafedir."[583]

ÿrÎø ¢ÍÉÛ ØÞ ÛÀtÞ Øé ¢Ï ä ÆÉÞ Øé ÌÖÈ ØÞ Ûã ÄÇTÎ Øéä ØÞ ÛÕÖÄç ÄÖÀÇÈnÛ ÕÖéÇş :ÕÖÄç óÄÇ .ÕÖéÍ ÊKÊç Uÿ gYQÖä ÀQÖÓÿ ÇÖ ²ÛÛ ÆÊßø ¢ÍÛ ÛÌTÄÞ ¢Ï ä áÀä ÇHéøÛ ØÑ ÇHÓø

529- (78) Salim b. Abdillah b. Ömer, babasından rivayet ediyor: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Riym'e gittiği zaman bu kadar mesafede namazı kısaltırdı."[584]

Malik dedi ki: "Bu mesafe dört beride yakındır."[585]

ØÞ Ûã ÄçÞ Øé ¢Ï ä ÆÉÞ Øé ¢Ï ä ÆÉÞ Øé ØÉÉg ØÞ Û²HU UÛÊ ØéÄ UÑÀÇnÛ gYÒ ØÞ ÌÕÀÇnÛ rÛ ķ :óÄÇ ¢ÍÛ ÄtTÄÞ ²ÓÄÍ ¢Ï ÿrÎø Ûã ÄçÞ Øéä ØÞ ÛÆÇÀÕ Uÿ ÞtÇş ÈtÎöä ĶÓãå äÆÛ ÿÄÕ ÛÀÁÉöä Uÿ ÌÈÇş ¢ÍÞ Ï ä ²ÏÒ ¢Ï ä óÞÈéø ÈtÎöä óşÂÍ ÿÛ ÓÉÇ ÀÞÄÈ äÆÛş ÛÔäşÂöä Uÿ ÀÔÍÓäş ÀTTöä ØÉ ƷtÞZ ¢ÓÂÄç óÄÇ ¢ÉgÛş :óÄÇ .ÂÔÍÓä ĶÇş Uÿ ÀÔÍÓä ØÉÇş ÄTÉÇ ƷtÞZ ²ÐÉ ÀTTöä Àn Û ķ ÕÖéÍ ÓÞÑ ÓÄÎÓäş ãÀßtöä Uÿ

530- (160) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Dikkat edin! Size Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yolculuktaki namazını haber vereyim mi? Evinde olduğu halde güneş meylettiği zaman öğle ile ikindi namazlarını zeval vaktinde cem ederdi. Güneşin zevalinden önce yola çıktığında ise öğleyi erteler, ikindi namazıyla birlikte ikindi vaktinde cem ederdi." Ravi dedi: "zannederim akşam ile yatsıyı da böyle yaptığını zikretti."[586]

---

582 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6020)
583 Şafii, Sunen (6021)
584 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (6022)
585 Şafii, Sunen (6023)
586 Sahih ligayrihi. Şafiî, Sunen (6207) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır.

**ﻲﺑﺃ :ﻝﺎﻗ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻖﺤﺳﺇ ﻦﺑ ﻞﻴﻋﺇ ﻦﺑ ﻞﻴﻋﺇ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﻌﻳ ﻲﻠﻴﻠﺨﻟﺍ ﺪﻤﺣﺃ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ

ÀĦĔŧŨZ ǰÀÎĤĤäş ãÀßţŧäă ɔĭÔź

534- (92) Ebu't-Tufeyl Amir b. Vasile'den: "Muaz b. Cebel radıyallahu anh'ın haber verdiğine göre onlar Tebuk senesinde Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber çıkmışlar, namazı erteleyerek öğle ile ikindiyi ve akşam ile yatsıyı cem etmişler. Sonra çıkmış, öğle ve ikindiyi cem etmiş, sonra girmiş, sonra çıkmış ve akşam ile yatsıyı cem etmiş."[590]

ĥţǵÀäă ÆĝȝĥŧĝĈĥ ȝĥŧ ŎŧȝţèĈ ȝȝ ÛǴŧĎźĥ ŬĤĈ ĥŧäĥ ȝȝ ÛĞĦŧȝ ĥŧ ĵÀŧÆè ÀĥÀĝńĈ ĚţÎäă ŘĦÀßź ɔţĦÛäă ɔĥĈ Àţȝ ĥŧäĥ ȝŋ ÀĦŻÀń :óÀź ȘÆĚĝĵă ÆĻĆŧ ŬĤĈ ĥŧ ɔĭÔź óÂĥ ßÀÎĤäă ǧţĦŭźş Ęźǵă ê Àŧ ÆŁŧ Àţźź ÛĎÔź óÂĥä :ɕĈ óʒßĥ ĵĈ ÀĦĞĬź ŘĻÛĥ ăØÔŧ :óÀŎź ÀĦĝĈĈ ŘÁĥĥä Ļĥ ÛĻŧè Ļĥ ĥŧĝĔßĥ ɔĭŏ Ļĥ ÛĻŧè Ļĥ ÀĦŸĥ ŎĦź Ļŧèş ĜĔŸȝ ć!ă ɔĭŏ Ć!ă óʒĚé

535- (93) İsmail b. Abdirrahman b. Ebi Zueyb el-Esedî dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma ile beraber Hima'ya çıktık. Güneş battı. Ona: "İn de namazı kıldır" demeye başladık. Ufkun beyazlığı gidip yatsının karanlığı çökünce indi ve üç rekat (akşam namazını) kıldırdı. Sonra selam verdi, sonra iki rekat (yatsı namazını) kıldırdı. Sonra selam verdi. Sonra bize döndü ve şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in işte böyle yaptığını gördüm."[591]

ć!ă ŲĤŕĥ âÀĝȝ ĥŧäĥ ȝȝ ÛÀŧĞźĥ ĥŧ ÆŁĦĚè ȝȝ ÛÀŧŧÂäă ŬĤĈ ȝȝ ÛÕĜÀń ÀĦÀĝńĈ ãÀßţŧäăş ÀÔĦĜäăş ÀŤŢäă Ļŧèş ĜĔŸȝ ć!ă ɔĭŏ Ć!ă óʒĚé ɔĭŏ¼ :óÀź ÀţŢÁȝ ÀÛń Ųź Õĝŧé ʔĥĈ :ÕĜÀń óÀź ¬ÀÁè ŧş ȣʒń ÀŧĮ ĥĦ ÀĦĦŨZ ǰÀÎĤĤäş

536- (809) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem korku veya yolculuk söz konusu olmaksızın öğle, ikindi, akşam ve yatsı namazlarını cem ederek kıldırdı."[592]

Malik dedi ki: "Bunu yağmur sebebiyle böyle yaptığı görüşündeyim."

590 Hasen. Şafii, Sunen (6196)
591 Hasen.
592 Hasen. Şafii, Sunen (6245) Muslim (705)

537- (869) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Mina'da imamın arkasında dört rekat kılar, yalnız kıldığında ise iki rekat kılardı."[593] Aynı isnad ile: "İbn Ömer radıyallahu anhuma yolculukta iken gece yarısı gelmedikçe farzlardan ne önce ne de sonra nafile namaz kılmazdı."[594]

TEHECCÜD (GECE NAMAZI)

593 Sahih. Şafii, Sunen (6156)
594 Sahih. Şafii Sunen (6189)

538- (196) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "O, Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı, müminlerin annesi ve kendisinin halası olan Meymune radıyallahu anha'nın yanında kalmış. Dedi ki: "Ben, yastığa enine uzandım. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile zevcesi ise uzunluğuna yattılar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gece yarısına veya biraz öncesine yahut biraz sonrasına kadar uyudu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem uyandı, oturdu, eliyle yüzünü mesh etti. Sonra Al-i İmran suresinin sonundan on ayet okudu. Sonra kalkıp asılı olan kırbadan güzelce abdest aldı. Sonra kalkıp namaz kıldı. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ben de kalktım ve O'nun yaptığı gibi yaptım. Sonra gittim ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına durdum. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sağ elini başıma koydu ve sağ kulağımdan tutarak büktü. İki rekat namaz kıldı. Sonra iki rekat daha kıldı, sonra iki rekat daha kıldı, sonra iki rekat daha kıldı, sonra iki rekat daha kıldı, sonra iki rekat daha kıldı, sonra vitir yaptı. Müezzin gelinceye kadar uzandı. Sonra kalktı ve hafif iki rekat kıldı. Sonra çıktı ve sabah namazını kıldırdı."[595]

عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُصَلِّي بِاللَّيْلِ إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً كَانَ إِحْدَاهُنَّ الْوِتْرُ وَرَكْعَتَا الْفَجْرِ

539- (804) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem geceleyin on bir rekat kılar ve onun bir rekatı ile vitr yapardı."[596]

595 Sahih. Şafiî, Sunen (5786) Muslim (763)
596 Sahih. Şafii; Sunen (5443) Muslim (736)

VİTR

ÀtŽTÁ¸ÄB Ć!ä ÞÝÊŕé ÀtŽB ôéä ôB Ûé¸ÀÁÅ¸ôé Ć!ä ÆÉ¸ÄB ÛŽÊÀé ôB ÛÕÔÀ¸ ÀéÀÉ¸ÀÊ
ÞÎÀ¸ äÆÉÅ¿ Ûɔ¸ÄÅ¿ ɔ¸ÄÅ¿ ÒÉÏöä ÉŸÒ¼ :óÀÉ ÉÏÈÉ¿ ÊÉÏB Ć!ä ɔÏÒ Ć!ä óɔÈé¿ ÉÊ
¬ɔÏÒ ÆÉ ÀÅ¿ é¿ ÀÉɔŽ ÉÆÉĞä¿ ĞÏÕé¿ ɔÏÒ Ć¿ÊÖöä ÉÕÆÉĞÊ

540- (802) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişerdir. Biriniz sabah olmasından korkarsa bir rekat daha kılarak kılmış olduğu namazını vitir (tekli) yapsın."**[597]

óÆÉè ÛŸÐZé¿ ÉÊ ÛÀtŽB ôéä ôB Ûé¸ÀÁÅ¸ôé Ć!ä ÆÉ¸ÄB ÛŽÊÀé ôB ÛÕÔÀ¸ ÀéÀÉ¸ÀÊ
ÊÉÏB Ć!ä ɔÏÒ Ć!ä óɔÈé¿ óÀÖÉ¿ ÒÉÏöä ÉŸÒ ôB ÉÏÈÉ¿ ÊÉÏB Ć!ä ɔÏÒ Ć!ä óɔÈé¿
ĞÆÉĞä¿ ĞÏÕé¿ ɔÏÒ Ć¿ÊÖöä ÉÕÆÉĞÊ ÞÎÀ¸ äÆÉÅ¿ Ûɔ¸ÄÅ¿ ɔ¸ÄÅ¿ ÒÉÏöä ÉŸÒ¼ :ÉÏÈÉ¿
¬ɔÏÒ ÆÉ ÀÅ¿ é¿ ÀÉɔŽ

ÉÏÈÉ¿ ÛÀtŽB ôéä ôB Ûé¸ÀÁÅ¸ôé Ć!ä ÆÉ¸ÄB ôB Ûɟ¸ÄÉÈ ÀéÀÉ¸ÀÊ

542- (802/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan aynısı.[599]

597 Sahih. Şafii, Sunen (5441) Buhari (990) Muslim (749)
598 Sahih. Şafii, Sunen (5370)
599 Sahih.

ﺯﻟﻮ ﻳﻘﻮﻝ ﻛﻴﺖ ﻭﻛﻴﺖ :ﻗﺎﻝ ﻓﻘﻠﺖ ﻟﻪ ﻭﻟﻢ ﺗﻜﻦ ﺗﺴﻤﻊ ﻣﻦ ﺃﺑﻴﻚ ﻓﻘﺎﻝ :ﻗﺪ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﻲ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻙ ﻭﻟﻜﻦ ﺳﻤﻌﺖ ﺃﺑﻲ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺭﺟﺎﻝ ﻟﻢ ﺃﺭﻫﻢ ﻭﻻ ﺃﺭﺍﻫﻢ ﻳﻜﺬﺑﻮﻥ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺘﻬﻤﻮﻧﻪ ﻭﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺭﺟﺎﻝ ﻗﺪ ﺭﺃﻳﺘﻬﻢ ﻭﻳﺰﻋﻢ ﺃﻧﻪ ﻟﻢ ﻳﺤﺪﺙ ﺑﻪ ﺇﻻ ﻋﻦ ﺛﻘﺔ ﻋﻦ ﺛﻘﺔ ﻋﻦ ﺛﻘﺔ

543- (802/3) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Gece namazı ikişer ikişerdir. Biriniz sabah olmasından korkarsa bir rekat ile vitir yapsın."**[600]

ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻛﺎﻥ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺑﻴﺘﻪ ﻳﺄﺗﻴﻪ ﻓﻴﺨﺒﺮﻩ ﺑﺎﻟﺸﻲﺀ ﻣﻦ ﺃﻣﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﻴﻘﻮﻝ ﻟﻪ ﺍﺫﻫﺐ ﻓﺎﺳﺄﻝ ﻓﻼﻧﺎ ﻭﻓﻼﻧﺎ

544- (802/4) İbn Ömer radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[601]

ﻛﺎﻥ ﺳﻌﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻭﻗﺎﺹ ﻳﻮﺗﺮ ﺑﺮﻛﻌﺔ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺮﻯ ﺃﻥ ﺍﻟﻮﺗﺮ ﺭﻛﻌﺔ

545- (805) İbn Şihab rahimehullah'tan: "Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh bir rekat ile vitr yapardı."[602]

ﺃﻥ ﺃﺑﺎ ﺳﻠﻤﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﻋﻮﻑ ﻛﺎﻥ ﻳﺤﺪﺙ ﺃﻧﻪ ﺳﻤﻊ ﺃﺑﺎ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻳﻘﻮﻝ :ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﻘﻮﻝ :ﺇﻥ ﺍﻟﺪﻳﻦ ﻳﺴﺮ ﻭﻟﻦ ﻳﺸﺎﺩ ﺍﻟﺪﻳﻦ ﺃﺣﺪ ﺇﻻ ﻏﻠﺒﻪ ﻓﺴﺪﺩﻭﺍ ﻭﻗﺎﺭﺑﻮﺍ ﻭﺃﺑﺸﺮﻭﺍ ﻭﺍﺳﺘﻌﻴﻨﻮﺍ ﺑﻐﻠﺔ ﻣﻦ ﺍﻟﺪﻟﺠﺔ ﻭﺷﻲﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻘﺼﺪ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﺳﻠﻤﺔ ﻓﺤﺪﺛﺖ ﺑﻪ ﺯﻳﻨﺐ ﺑﻨﺖ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ

546- (314) es-Saib b. Yezid'den: "Birisi Abdurrahman et-Teymî'ye

600 Sahih. Şafii, Sunen (5373)
601 Sahih. Şafii, Sunen (5374)
602 Sahih. Şafii, Sunen (5458)

Talha'nın namazını sordu. Dedi ki: "Dilersen sana Osman'ın namazını haber vereyim." Ben: "Gece makama galebe çaldı" dedim ve kalktım. Yüzü nikaplı bir adam beni sıkıştırdı. Bir de baktım ki o Osman radıyallahu anh'dır. Geri çekildim, namaz kıldı. Kur'ân secdelerini yapıyordu. Sonunda dedim ki: "Fecir yaklaşıyor." Bunun üzerine bir rekat ile vitir yaptı, başka bir şey kılmadı."[603]

Ûǫǿâ̈Ḥǿä ǿǫ Ǻ̈ǫḤǿǫ ǿǫ ǿǫǿʒ ǓǪÀǫǹǪ Ûǧ̈ǺÀǼǾ ǿǫä ǿʒ ÛǺ̈ǼǼǿǫǫ̈ä Ǻǿʒ ÀǪÀǫǹǪ ǾḦǾÀǪ ÀǪǫ̨ ǫ̨â̈ Ḯǿä ǪĄ̊́ǪâḦǿä ʔǾǫ̈ ķ Ûǫ̨ǪǪ ǫÀǫǹǪ â ǫ̨Âʒ ǿǫä ʔǾʒǫ ÂǪǪǾ ǫ̨ǪÀǫǹǪ â ǫ̨Âʒ ǿǫä ʔǾʒǫ ÂǪǪǾ ǫ̨ǪÀǫǹǪ â ǫ̨Âʒ ǿǫä ÀĈǹǿǾ ÛÂǼǼǾʒ ǺÂǪ Ḯǿǫ̨ ǧǺ̈ǧ̈ǫ̨ ǩǿÂ̈Ì Âǫ̨ ÀǪǾǿä Ǿǿǫ̈ǫ̨ ǿǾ ǪǾǿǾǾ ʔǾǿ ʒǫ̨è ǫ̨Ǿ È̩ǫ̨ǹ ǫ̨Ǿ ǧǺ̈ǧ̈ǫ̨ ǓǪ ǪĄ̊́ǪâḦǿǫ̨ ǿǾ Ḯʒǿ̈

547- (313) Utbe b. Muhammed b. El-Haris'ten: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın azatlısı Kureyb, Muaviye'nin yatsıyı kıldıktan sonra bir rekat ile vitr yaptığını ve ona bir şey eklemediğini gördü. Bunu İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya haber verince: "İsabet etmiş. Ey oğul! Birimiz Muaviye'den daha iyi biliyor değil. O bir, beş, yedi veya dilediğinde daha fazlasıyla vitr yapardı."[604]

ǿʒ ÛǪ̈ǼǾ ǿʒ Ûǧ̨ǫÀʒ ǫ̨ǿ ÿÂÎÊ ǿʒ Ûǧ̈ǺÀǼǾ ǫ̨ǿä ǿʒ ÛǺ̈ǼǼǾǫǫ̈ä Ǻǿʒ ÀǪÀǫǹǪ Ûǧ̈ǺḦǿǿ È̩ǫÁ̈ ÀǪǾǺ ǧ̈ǺǾ Ḯǿ̨ǫ̨ǿʒ ǪǾʒ ǿ̈ä ʔǾǫ̈ ǪǪǪǿä ǧ̈ǪǺ̈ʒ ǿ̈ä ǪǾ̈ǿ ǪÎǪÂʒ ǿǺ̈ǪǺ̈ǫ̨ǿä ǪǪ ʒǾ Ḯǿ̨ǫ̨ǪǪ

548- (806) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem beş rekat ile vitr yapar, son rekate gelinceye kadar ne oturur ne de selam verirdi."[605]

ÛǪÎǪÂʒ ǿʒ Ûǽ̨ǫÀÊǫ̨ ǿʒ Ûǫ̨ÊǫǾ ǿʒ Ûǫ̈ʒǾǾ ʒǪ ÀǪǽǽǧ Ûǧ̈ǺÀǫ̨ǹǪ

603 Hasen.

604 Zayıf. Şafii, Sunen (5469) İsnadında Abdulmecid b. Abdilaziz b. Ebi Ravvad'da zayıflık vardır. Utbe b. Muhammed b. El-Haris maruf değildir.

605 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (5480) Muslim (737)

ﺭﻓﻖ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﺎ ﻗﺎﻟﺖ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻛﺎﻥ ﻳﻮﺗﺮ ﻣﻦ ﻛﻞ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﻗﺪ ﺃﻭﺗﺮ ﺃﻭﻟﻪ ﻭﺃﻭﺳﻄﻪ ﻭﺁﺧﺮﻩ ﻓﺎﻧﺘﻬﻰ ﻭﺗﺮﻩ ﺣﻴﻦ ﺳﻄﻊ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﺃﻭ ﺣﻴﻦ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﻔﺠﺮ

549- (602) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem her gece vitir yapar, vitri seher vaktine doğru biterdi."[606]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺃﻣﺎﻣﺔ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺳﺄﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻛﻴﻒ ﺃﻭﺗﺮ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺃﺻﻠﻲ ﺍﻟﻌﺸﺎﺀ ﺛﻢ ﻧﺎﻡ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺁﺧﺮ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﻗﻤﺖ ﻓﺼﻠﻴﺖ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﺃﻥ ﺗﺼﻠﻲ ﺛﻢ ﺃﻭﺗﺮ ﺛﻢ ﺍﺿﻄﺠﻊ ﺍﺿﻄﺠﺎﻋﺔ ﻓﺈﻥ ﺍﺳﺘﻴﻘﻆ ﺻﻠﻰ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺣﺘﻰ ﻳﺼﻠﻲ ﺧﻤﺴﺎ ﺃﻭ ﺳﺒﻌﺎ ﻛﺬﻟﻚ ﻻ ﻳﺼﻠﻲ ﺑﻴﻨﻬﻦ ﺷﻴﺌﺎ ﺛﻢ ﻳﺼﻠﻲ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺣﺘﻰ ﻳﺼﻠﻲ ﺷﻔﻌﺎ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻭﻳﻮﺗﺮ ﺑﻮﺍﺣﺪﺓ ﻓﺈﺫﺍ ﻓﻌﻞ ﺫﻟﻚ ﻓﻘﺪ ﺃﻭﺗﺮ ﺃﻭﻟﻪ ﻭﺃﻭﺳﻄﻪ ﻭﺁﺧﺮﻩ ﻓﺎﻧﺘﻬﻰ ﻭﺗﺮﻩ ﺣﻴﻦ ﺳﻄﻊ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﺃﻭ ﺣﻴﻦ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﻔﺠﺮ

550- (1311) Ali radıyallahu anh'den: "Vitir üç türlüdür. Dileyen gecenin başında vitir yapar, eğer sonra uyanırsa bir rekat ile onu çiftler, sabaha kadar çift rekat kılar, sonra bir rekat ile vitir yapar. Dilerse sabaha kadar ikişer rekat kılar. Dilerse gecenin sonunda vitir yapar."[607]

ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻗﺎﻝ ﻛﻨﺖ ﻣﻊ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺑﻤﻜﺔ ﻓﻲ ﻟﻴﻠﺔ ﻏﻴﻤﺔ ﻓﺨﺸﻲ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻓﺄﻭﺗﺮ ﺑﻮﺍﺣﺪﺓ ﻓﺄﺻﺒﺢ ﻓﺮﺃﻯ ﻣﺎ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﺄﺗﻢ ﺑﻬﺎ ﺭﻛﻌﺔ ﺛﻢ ﻏﺪﺍ ﻓﺮﺃﻯ ﻣﺎ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﺄﺗﻢ ﺑﻬﺎ ﺭﻛﻌﺔ

551- (868) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma ile beraber Mekke'de idim. Sema kapalı idi. İbn Ömer radıyallahu anhuma sabah olmasından korkarak bir rekat ile vitir yaptı. Sonra hava açıldı ve gecenin hala devam ettiğini gördü. Bunun üzerine bir rekatle namazı çiftledi."[608]

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻛﺎﻥ ﻳﻘﻮﻝ ﻓﻲ ﻗﻨﻮﺗﻪ ﺍﻟﻠﻬﻢ ﺇﻳﺎﻙ ﻧﻌﺒﺪ ﻭﻟﻚ ﻧﺼﻠﻲ

606 Sahih. Şafii, Sunen (5528) Muslim (745)
607 Sahih. Şafii, Sunen (5545)
608 Sahih. Şafii, Sunen (5540)

552- (807) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma iki rekat kıldıktan sonra selam verir, bazı ihtiyaçlarının getirilmesini emreder, sonra tek rekatle vitir yapardı."[609]

NAMAZLARIN KAZASI

**ﻋﺘﻐﻠﻴﻪ ﺍﻟﻐﺪﻭ ﻋﻨﺪ ﺍﻟﺨﻨﺪﻕ ﻋﻨﻪ ﺍﻟﻌﺸﺎﺀ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﺰ ﻭﺟﻞ ﻭﻛﻔﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﺍﻟﻤﺆﻣﻨﻴﻦ ﺍﻟﻘﺘﺎﻝ :ﻓﺄﻣﺮ ﺑﻼﻻ ﻓﺄﻗﺎﻡ ﻓﺼﻠﻰ ﺍﻟﻈﻬﺮ ﻓﺄﺣﺴﻦ ﺻﻼﺗﻬﺎ ﻛﻤﺎ ﻛﺎﻥ ﻳﺼﻠﻴﻬﺎ ﻓﻲ ﻭﻗﺘﻬﺎ ﻭﻛﺬﻟﻚ ﺻﻨﻊ ﺑﺎﻟﻌﺼﺮ ﺛﻢ ﺻﻨﻊ ﺑﺎﻟﻤﻐﺮﺏ ﺛﻢ ﺻﻨﻊ ﺑﺎﻟﻌﺸﺎﺀ ﺛﻢ ﺻﻨﻊ ﺑﺎﻟﺼﺒﺢ

ﻣﻦ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﻣﻦ ﺃﺣﺪ ﻳﻜﻠﺆﻧﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﻭﻻ ﻳﻨﺎﻣﻨﺎ ﺻﻼﺗﻪ ﺛﻢ ﺍﻧﺘﻬﻰ ﺇﻟﻰ ﺑﻼﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﻛﻴﻒ ﺑﺎﺕ ﺑﻼﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﻛﻴﻒ ﺑﺎﺕ ﺑﻼﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺃﻳﻦ ﻣﺎ ﻗﻠﺖ ﻟﻚ ﻓﻲ ﺻﻼﺗﻲ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﺄﺑﻲ ﺃﻧﺖ ﻭﺃﻣﻲ ﺟﺌﺘﻚ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﺍﻟﻨﻮﻡ ﻣﻨﻲ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﷲ ﺃﻥ ﻳﺄﺧﺬ ﻭﺃﻧﺎ ﻓﻲ ﻣﻨﺎﻣﻲ ﻓﻠﻢ ﺃﻛﻦ ﻷﺳﺘﻴﻘﻆ ﻟﻮﻗﺘﻬﺎ ﻓﻨﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻭﻧﺎﻡ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻧﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻓﻠﻢ ﻳﻘﻢ ﺑﻼﻝ ﻭﻻ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻻ ﺃﺣﺪ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺣﺘﻰ ﺍﺑﺘﺪﺭﻫﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺨﺮﺝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﻛﻴﻒ ﺑﺎﺕ ﺑﻼﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺃﻳﻦ ﻣﺎ ﻗﻠﺖ ﻟﻚ ﻓﻲ ﺻﻼﺗﻲ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﺄﺑﻲ ﺃﻧﺖ ﻭﺃﻣﻲ ﺟﺌﺘﻚ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﺍﻟﻨﻮﻡ ﻣﻨﻲ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﷲ ﺃﻥ ﻳﺄﺧﺬ ﻭﺃﻧﺎ ﻓﻲ ﻣﻨﺎﻣﻲ ﻓﻠﻢ ﺃﻛﻦ ﻷﺳﺘﻴﻘﻆ ﻟﻮﻗﺘﻬﺎ ﻓﻨﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻭﻧﺎﻡ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻻ ﺃﺣﺪ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺣﺘﻰ ﺍﺑﺘﺪﺭﻫﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺨﺮﺝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﻛﻴﻒ ﺑﺎﺕ ﺑﻼﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺃﻳﻦ ﻣﺎ ﻗﻠﺖ ﻟﻚ ﻓﻲ ﺻﻼﺗﻲ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﺄﺑﻲ ﺃﻧﺖ ﻭﺃﻣﻲ ﺟﺌﺘﻚ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﺍﻟﻨﻮﻡ ﻣﻨﻲ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﷲ ﺃﻥ ﻳﺄﺧﺬ ﻭﺃﻧﺎ ﻓﻲ ﻣﻨﺎﻣﻲ ﻓﻠﻢ ﺃﻛﻦ ﻷﺳﺘﻴﻘﻆ ﻟﻮﻗﺘﻬﺎ ﻓﻨﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻭﻧﺎﻡ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻻ ﺃﺣﺪ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺣﺘﻰ ﺍﺑﺘﺪﺭﻫﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺨﺮﺝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ :ﻳﺎ ﺑﻼﻝ ﺃﻳﻦ ﻣﺎ ﻗﻠﺖ ﻟﻚ ﻓﻲ ﺻﻼﺗﻲ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺑﻼﻝ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﺄﺑﻲ ﺃﻧﺖ ﻭﺃﻣﻲ ﺟﺌﺘﻚ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﺍﻟﻨﻮﻡ ﻣﻨﻲ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﷲ ﺃﻥ ﻳﺄﺧﺬ ﻭﺃﻧﺎ ﻓﻲ ﻣﻨﺎﻣﻲ ﻓﻠﻢ ﺃﻛﻦ ﻷﺳﺘﻴﻘﻆ ﻟﻮﻗﺘﻬﺎ ﻓﻨﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻭﻧﺎﻡ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻭﻧﺎﻡ ﺑﻼﻝ ﻓﻠﻢ ﻳﻘﻢ ﺑﻼﻝ ﻭﻻ

yapılmış bir minder üzerinde secde ediyordu."[612]

CENAZELER VE HÜKÜMLERİ

**ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻝﺎﻗ ﻝﺎﻗ ﺲﺑﺎﻋ ﻦﺑﺍ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻰﻠﺼﻳ ﻢﻟ ﻪﻨﻜﻟ ﻪﻴﻠﻋ ﻞﺧﺪﻓ ﻪﺗﺩﺎﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻞﺧﺪﻓ

yumduğunu anlatırdı."[614]

ĞÓŲŰą Ưŵů ɸɛä Ưۏ̈ÀĢȵů Ûǰ˄ÀDZ ɸɛä ôȝ ÛÂ˄ÂĦ̈ôä Æ̂ĢȝɸɛÊŒDzŧ̈ôä ÆĢȝ ÀôÀĢȵů âÀĢȝ ɸɛä ÀĿÀŘĢşÛÄĿÆŦÎǫ ÀĄĄDZź ĞÔŧ̂ů ǰÀɨȝ ôɛ ǰÀŧȝĬĦ̈ů ĞĄɛä ĶĿźź :óÀé ÈŲDzź Àȵɛäǫ̈ ôÀDZ ĮǫÀŧĿ̂ÆĢů ɔ̊ů ĶÊŲDZ ÀŧŦĄɛ ÈĢ̈ÀDzů Ưǫ̊ů :óÀÓź ÛÀŧȝ ɸɛäş ɔlǫ̈ Ĉ!ä óźɛ̈ɛ́ǫ ǰů́ź ÜĢ̈ÀÓĢ̈ôä ôȝ ɔŦĸ̊ů ɛ̊ů :ǰÀŧĬȝ ôɛ şÀŧĦ̈ů Àŧȝɸɛä óÀÓź Ưů̊ů :âÀĢȝ ɸɛä óÀÓź .¬ĢŲŰȝ ĜŲĿů ĢÀÓĢ̂ä ą̄ØĦ̈ĢĢ ĶĮŧ̈ôä ǰů¼ :óÀé Įŭɛ̈ş ĢŲŰȝ Ć!ä ôɛ ÀŧȝȝŋĄ ğǫ́Ęǫ̈ :óÀé âÀĢȝ ɸɛä ǫ́Ęg Įǫ̈ ÛÕĢ́ɛ ŘĦ̈ɛ óźõů ÀŧȝǰĄő ÆĘ ǢĿĿɛ́ä :óÀé ÛĢÀDzî ǭş ĶĦůĶ ÆĕÀĢ̈ ä̈æů ĢäÆĘĢĢÔÂĢ̈ ÀĄő ä̈æů ɔĄg ĞÔŋ ɸɦ ą̄ÀÛÁĢä ÆĘĿȅ ɔ̊ů ĶĦ̈DZÀź Ûɛȝáä :óÀé ÛÆĘĿȅ ä̈æů ĶĢŁÓź ÛÆĕÀ̈ä ĝɛ́ůŁ ɸŋ ÀŢ̣ÀĘ źŁş ƯÔĢů ÀĢĘĿȅ ĶĦ̈ŧȅ ÀŧȝÆĘĝů́ ÀŧĦ̈ź ÛĶÂĦ̈ú̇ŧ̈ôä ĶĦ̈ĢĢ ĘĦ̈ĢĢÀź ŌĦ̈ŭǫ̈ä :ĶŸĢ̈ź óźɛ̈ɛ́ǫ óÀé Ǣɛş Ųů̈ȝ ƯÔĢĶ̂Û ÛÆĘĿȅ À :ÀŧȝȝóÀÓź ÛɛÀĢĝÀǫ̈ä̈ş ÛɛÀĢ̈ŋ̈Ĉä̈ş :óźĝů̊ ğÀŋ ÀŧĦ̈ź :óÀé .¬ĢŲŰȝ ĜŲĿů ĢÀÓĢ̂ä ą̄ØĦ̈ĢĢ ĶĮŧ̈ôä ǰů¼ :Įǫ̈ĘĢ ĢŲŰȝ Ć!ä ɔlǫ̈ Ć!ä Ć!ä óźɛ̈ɛ́ǫ ǫ́Ęg À̄ŋ Ć!ä̈ş ɛ̊ ÛÀŧȝ Ć!ä Įǫ́ÀĄ :ĶĢÀÓź ĞĪĢÀĦ̈ĢĢ ÕĢ́ɛ ğÀő́ɛ ÀŧȝĆ!ä óźɛ̈ɛ́ǫ ɸÔĢş ÛĢŲŰȝ ĜŲĿů ĢÀÓĢ̂ä ɸɦ̈ú̇ŧ̈ôä ą̄ØĦ̈ĢĢ Ć!ä ǰů ĮǫĘĢ ĢŲŰȝ Ć!ä ɔlǫ̈ ĶĢÀÓź .¬ĢŲŰȝ ĜŲĿů ĢÀÓĢ̂ä ÀąäØȝ ÀĢÀÓĢä ÆÂĄ Ć!ä ǰů¼ :óÀé Įŭɛ̈ş ĢŲŰȝ Ć!ä ɔlǫ̈ óÀé̈ş [Čđď :ȳĦ̈ĢĢ̈ä] {ʔÀàŋ̂ ǿą̄ş ǿǿą̄ä̈ş ǿą̄ĸ ɛ} :ǰÜÀĢ̈ĢĢä ĮǪĢÊǵ :ĞĪĢÀȝ :ĞÓŲŰą Ưŵů ɸɛä óÀé .ɔÔĢů̊ş ÕĦ̈ŭŗ̊ů Ć!ä̈ş :ÕĢ́ɛ ÆÂȝ ÀŧŦÀȝ Ć!ä Ųŗ̂ǫ́ â ÀĢȝ ɸɛä ǿŲì ɸɦ Àŧȝɸɛä óÀé Àŋ Ć!ä̈źź

558- (701/1) İbn Ebi Muleyke şöyle dedi: "Osman b. Affan radıyallahu anh'ın Mekke'de bir kızı ölmüştü. Cenazesine katılmak için gittik. İbn Abbas ve İbn Ömer radıyallahu anhum da orada idiler. Ben ikisinin arasına otur-

614 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7310) Ebu Davud (3118)

dum. Yani önce birinin yanına oturdum, sonra diğeri geldi ve yanıma oturdu. Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma, karşısında bulunan Amr b. Osman'a şöyle dedi: "Ağlamaktan yasaklamayacak mısın? Zira Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Muhakkak ki ölü, yakınlarının ağlamaları sebebiyle azap görür**" buyurmuştur. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ömer radıyallahu anh buna benzer bir şey derdi." Sonra İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle anlattı: Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh ile Mekke'den çıktık. Beyda'ya geldiğimizde bir ağacın gölgesine geçti. "Git ve şu bineklilere bak" dedi. Ben gittim ve baktım ki Suheyb var. Ona haber verdim. "Onu bana çağır" dedi. Suheyb'e gittim ve "Gel de müminlerin emirine katıl" dedim. Ömer radıyallahu anh yaralanınca Suheyb'in: "Vah kardeşim, vah arkadaşım" diye ağladığını işittim. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Ey Suheyb! Bana ağlıyor musun! Halbuki Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ölü, yakınlarının kendisine ağlamaları sebebiyle azap görür"** buyurmuştur." İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ömer radıyallahu anh vefat edince bunu Aişe radıyallahu anha'ya anlattım. Dedi ki: "Allah Ömer'e rahmet etsin. Allah'a yemin olsun Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Muhakkak ki Allah yakınlarının ağlaması sebebiyle mü'mine azap eder" dememiştir. Lakin Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Muhakkak ki Allah, yakınlarının ağlaması sebebiyle kafirin azabını artırır."** Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Bu konuda size Kur'ân yeter: **"Kimse kimsenin günahını yüklenmez."** (En'am 164) İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Allah güldürür ve ağlatır." İbn Ebi Muleyke dedi ki: "Allah'a yemin olsun İbn Ömer radıyallahu anhuma bir şey demedi."[615]

أخبرنا عبد الله بن عمر قال أخبرنا عبد الله بن عثمان عن أبيه قال كنت جالسا عند عمرو بن عثمان فجاء رجل فجلس إلى جنبي فقال عمرو بن عثمان ألا تنهى عن البكاء فإن أسامة بن زيد حدثني أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال إن الميت ليعذب ببكاء أهله عليه فقال ابن عمر قد كان عمر يقول بعض ذلك ثم حدث قال خرجت مع عمر حتى إذا كنا بالبيداء إذا هو بركب تحت ظل سمرة فقال اذهب فانظر من هؤلاء الركب فكأني أتيت على الركب فإذا هم صهيب فرجعت فأخبرته فقال ادعه لي فرجعت إلى صهيب فقلت ارتحل فالحق بأمير المؤمنين فلما أن أصيب عمر سمعت صهيبا يقول وا أخاه وا صاحباه فقال عمر يا صهيب أتبكي علي وقد قال رسول الله صلى الله عليه وسلم إن الميت ليعذب ببكاء بعض أهله عليه قال ابن عباس فلما مات عمر ذكرت ذلك لعائشة فقالت رحم الله عمر والله ما حدث رسول الله صلى الله عليه وسلم أن الله ليعذب المؤمن ببكاء أحد ولكن قال إن الله ليزيد الكافر عذابا ببكاء أهله عليه وقالت عائشة حسبكم القرآن ولا تزر وازرة وزر أخرى قال ابن عباس عند ذلك والله أضحك وأبكى قال ابن أبي مليكة والله ما قال ابن عمر شيئا

559- (701) Amre dedi ki: "Aişe radıyallahu anha'nın yanında Abdullah

615 Sahih. Şafii, Sunen (7786)

b. Ömer radıyallahu anhuma'nın: "Şüphesiz ölü, dirilerin ağlaması sebebiyle azap görür" dediği anlatıldı. Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Şüphesiz o yalan söylemez, lakin hata etmiş veya unutmuş olabilir. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ancak bir Yahudi kadının kabrine uğradığında ailesinin onun üzerine ağladıklarını gördü de şöyle buyurdu: **"Şüphesiz onlar buna ağlıyorlar, o ise kabrinde azap görüyor."**[616]

ÿÍ ÛĞğÛȝ ÿĕ ȸȝ ÛȸĶȇ ȸęä ȸȝ ÛŲĞĄĘÍÁÊïä ǎzÄÍ ȸȝ ÛÕȸą ÀȩÀĘńÍ ŞÍ ÛĄŸȩ ÀZŸÊqĭ¼ :ĞĞęää ÕÊq Ų; ȸZȩ óÀé ĻŀèŞ ĜŒȝ ć!ä ɔŀò Ć!ä óɀèȩ äȩɀĺÀõ ĝÀĥȩä Ų; ȸŸĦDZäŞ ÛȩÁÊèŞ ðÀţĝ Õȸé ȸęĞȩ ÿÍ Õȸé ȸĥą ÀĶõÍ ŞÍ ÛÀĘţṅ ¬ȩɀĺÀõ ȸĥą ÁąĘì ŞÍ

560- (1204) Umm Atiyye radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kızının cenazesini yıkayan kadınlara şöyle buyurdu: "Onu su ve sidr (sabun) ile üç, beş veya gerek görürseniz daha fazla yıkayın. Sonuncusunda kâfûr veya kâfûr gibi bir şey de katın."[617]

ÛȸĶȇ ĶĄĜ ĞÔÁg ȸȝ ÛĵÀĘg ȸę ŷÀÎĹ ȸȝ ÁĜÀĦÙÕÍ ȸĥą ÛĞŎĵää ÀȩÀĘńÍ ĜŒȝ ć!ä ɔŀò Ć!ä óɀèȩ ĶĄĜ ÀĦì ÀȩÀäɀ¼ :ĶÁé ÛĞąȩÀÔȩĵä ĞĻÛȝ ÿĕ ȸȝ ¬ÀŸÀŸṅ ÀĿÀȩÍÓÓĞ, ȷsÄé ĞȩŸȩ ÀŸȩÍÀĘş ÀŸȩĘôÀȩ ÛĻŀèŞ

561- (1204/1) Umm Atiyye el-Ensâriyye radıyallahu anha dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızının saçını ördük, alnına ve perçemlerine üç belik yaptık ve onu arka tarafına attık."[618]

ɔŀò Ć!ä óɀèȩ ÿÍ ÛÀÀĦDZ Ų;Ĕ ȸȝ Ûĵ¸ÀDZ ȸęä ȸȝ ÁĜÀĦÙÕÍ ÛŘĦę ÀȩÀĘńÍ ÀĻŸȩ ÕÊq ĻŀèŞ ĜŒȝ ć!ä

616 Sahih. Şafii, Sunen (7784) Buhari (1288)
617 Sahih. Şafii, Sunen (7333) Buhari (1263) Muslim (939)
618 Sahih. Şafii, Sunen (7388)

562- (1205/1) Ebu Cafer'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cenazesi üç defa yıkandı."[619]

ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎ ﺯﺭﻭ ﻗﺎ ﻭﺯﻳﻮ ﺟﻮ ﻭﻗﻴﻮ ﻣﺰ ﻭﻄﻠﻤﻪ ﻣﻴ ﺍﻄﻤﺰ ﻣﺰ ﻭﻮﻮﻗﻊ ﺇﻄﻘﻨﻮ

ﻮﻠﻴﻲ ﻫﻲ ﻮﻮﻲ ﻟﻴﻲ

563- (1205) Ebu Cafer'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cenazesi gömleği içinde yıkandı."[620]

ﻗﻠﺰ ﻗﺎ ﻫﺮﻭ ﺍﺇﻮﻄﻊ ﻣﻴ ﺍﻠﺰ ﺟﻮ ﻭﺍﻠﺰ ﻣﻴﺍ ﻣﺰ ﻭﺰﻲﻄ ﻣﺰ ﻭﻮﻮﻗﻊ ﺇﻄﻘﻨﻮ

ﻗﻠﻴﺰ ﻫﻴﻮﻲ ﻣﺇﻮﻲ ﻮﻲﻮ

564- (1207) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın cenazesi yıkandı, kefenlendi ve üzerine namaz kılındı."[621]

ﺇﻗﺰ ﻣﺰ ﻭﺍﺇﺘﻲ ﻣﻴﺍ ﻣﺰ ﻭﺇﻄﻪﻲ ﻣﻴ ﻘﻠﻴﻮﺍ ﻣﺰ ﺇﻄﻴﻄﻬﻮﻮ ﻭﺮﻄﻴ ﺇﻄﻘﻨﻮﻲ

ﻗﺎ ﻮﻲﻮﻲ ﺟﻮ ﺇﻠﺘﻠﺰ ﻗﺎ ﻫﺮﻭ ﻗﺎ ﺇﻗﺰ ﻣﻴ ﺍﻄﻤﺰ ﻣﺰ ﻭﻮﻮﻗﻊ ﻣﻴ ﺇﻄﻴﻮ ﻣﻴ ﻣﻠﻐﻘﻴﺍ

ﻠﺘﻴﻘﻴﻠ ﻠﻲﻲ ﺇﻗﻲ ﺇﻄﺰ ﺇﻄﺰ ﻮﻮﻠ ﻠﻮ ﻠﻴﻲﻲ ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎ ﺇﻄﻮ

565- (1208) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Uhud şehitleri için cenaze namazı kılmadı ve cenazeleri yıkanmadı."[622]

ﻗﺎ ﻫﺮﻭ ﺍﻄﻮ ﻣﺰ ﻭﻔﺍﻠﻘﻴﺍ ﻣﺰ ﻭﺇﻄﻪ ﻣﻴ ﻜﻘﺇﻄﻮ ﻣﺰ ﺇﻄﻴﻄﻬﻮﻮ ﻭﺮﻄﻴ ﺇﻄﻘﻨﻮ

ﻠﺘﻴﻘﻴﻠ ﻠﻲﻲ ﺇﻗﻲ ﺇﻄﺰ ﺇﻄﺰ ﻮﻮﻠ ﻠﻮ ﻠﻴﻲﻲ ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎ ﺇﻄﻮ ﻫﻘﻴﺍ ﺟﻮ ﻭﻗﻴﺰ

566- (1209) Enes radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem

619 Zayıf. Şafii, Sunen (7337)
620 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7329) Ebu Davud (3141)
621 Sahih. Şafii, Sunen (7456)
622 Sahih. Şafii, Sunen (7419) Buhari (1343)

Uhud şehitleri için cenaze namazı kılmadı ve cenazeleri yıkanmadı."[623]

٥٦٧- (١٢١٠) ابن أبي سوير: أن النبي صلى الله عليه وسلم صعد على موضع شهداء أحد وقال: أنا شهيد على هؤلاء، فكفنوهم في دمائهم وثيابهم.

567- (1210) İbn Ebi Suayr'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Uhud şehitlerinin bulunduğu yerin üzerine çıktı ve şöyle buyurdu: **"Ben bunlara şahidim. Onları kanları ve yaraları ile sarın."**[624]

٥٦٨- (١٢١٥) ابن عباس رضي الله عنهما: أن النبي صلى الله عليه وسلم مع رجل أوقصته ناقته وهو محرم فمات، فقال: اغسلوه بماء وسدر، وكفنوه في ثوبيه، ولا تخمروا رأسه ولا تحنطوه، فإن الله يبعثه يوم القيامة ملبيا.

قال سفيان: قال إبراهيم بن أبي حرة، عن سعيد بن جبير، عن ابن عباس، عن النبي صلى الله عليه وسلم: ولا تخمروا وجهه ولا رأسه، فإنه يبعث يوم القيامة ملبيا.

568- (1215) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraberdik. Bir adam devesinden düştü ve öldü. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Onu su ve sidr (sabun) ile yıkayın. Elbisesiyle kefenleyin. Başını da örtmeyin."**[625]

Sufyan dedi ki: "İbrahim b. Ebi Harre, Said b. Cubeyr'den, o da İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu ziyade etti: **"Yüzünü örtün fakat başını örtmeyin. Ona koku sürmeyin. Zira o kıyamet gününde telbiye ederek diriltilecektir."**[626]

623 Sahih ligayrihi. Şafii; Sunen (7420) el-Elbanî, es-Sahiha (2097)
624 Sahih. Beyhaki (4/11) Ahmed (5/431)
625 Sahih. Şafii, Sunen (7341)
626 Sahih. Şafii, Sunen (7342)

ﻳﺄﺗﻲ ﻋﻠﻴﻪ ﻳﻮﻡ ﻳﺄﺗﻲ ﻭﻫﻮ ﺃﻣﻴﻦ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﻣﻠﻚ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﻣﻠﻚ ﻳﺄﺗﻴﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﺴﻼﻡ ﻭﻣﻠﻚ ﻳﺄﺗﻴﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﺴﻼﻡ

ﻭﻣﺎ ﺭﺃﻳﺖ ﺷﻴﺌﺎ ﻗﻂ ﺃﺷﺪ ﻋﻠﻰ ﺃﺻﺤﺎﺑﻪ ﻣﻨﻪ

569- (1216) İbn Şihab dedi ki: "Osman b. Affan radıyallahu anh'den de benzeri rivayet edildi."[627]

ﻟﻮﻻ ﺃﻥ ﻫﺬﺍ ﺍﻷﻣﺮ ﺍﺳﺘﺄﻧﻒ ﻓﻲ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻟﻬﺪﻣﺖ ﺍﻟﻜﻌﺒﺔ ﻭﻟﻐﻴﺮﺕ ﻗﻮﺍﻋﺪﻫﺎ ﻭﻟﺠﻌﻠﺖ ﻟﻬﺎ ﺑﺎﺑﻴﻦ ﻳﺪﺧﻞ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻦ ﺃﺣﺪﻫﻤﺎ ﻭﻳﺨﺮﺟﻮﻥ ﻣﻦ ﺍﻵﺧﺮ ﻓﻠﻤﺎ ﺑﻨﻰ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻫﺪﻣﻬﺎ ﻭﺑﻨﺎﻫﺎ ﻋﻠﻰ ﻗﻮﺍﻋﺪﻫﺎ ﻭﺃﺩﺧﻞ ﻓﻴﻬﺎ ﻣﺎ ﻗﺪ ﺍﺳﺘﻘﺼﺮ ﻣﻨﻬﺎ

570- (1231) Urve b. ez-Zubeyr rahimehullah'tan: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Şayet bu iş tekrar başımıza gelecek olsaydı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i hanımlarından başka kimse yıkayamazdı."[628]

ﻟﻤﺎ ﺣﻀﺮﺕ ﻓﺎﻃﻤﺔ ﺍﻟﻮﻓﺎﺓ ﺃﻭﺻﺖ ﺃﻥ ﻳﻐﺴﻠﻬﺎ ﻋﻠﻲ ﻭﻻ ﻳﻐﺴﻠﻬﺎ ﺃﺣﺪ ﻏﻴﺮﻩ ﻭﻗﺎﻝ ﻋﻠﻲ ﻓﻐﺴﻠﺘﻬﺎ ﻭﻟﻢ ﻳﻐﺴﻞ ﻣﻴﺘﺎ ﻏﻴﺮﻫﺎ ﻭﻟﻢ ﻳﻐﺴﻞ ﻣﻴﺘﺎ ﺑﻌﺪﻫﺎ ﻏﻴﺮﻩ

571- (1232) Esma bt. Umeys'ten: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı Fatıma radıyallahu anha öldüğü zaman kendisini Ali radıyallahu anh'ın yıkamasını vasiyet etti. Onu Ali radıyallahu anh yıkadı."[629]

ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﻋﻠﻲ ﻭﻓﺎﻃﻤﺔ ﻭﺃﺳﻤﺎﺀ ﻭﻣﻦ ﺷﺎﺀ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺑﻴﺘﻪ ﻳﺨﺪﻣﻮﻧﻪ ﻓﻲ ﺳﻔﺮﻩ ﺇﺫ ﺧﺮﺝ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻭﺇﺫ ﺃﻗﺎﻡ ﺑﻬﺎ ﻓﻜﺎﻥ ﻳﺨﺪﻣﻪ ﻓﻲ ﺫﻟﻚ ﻛﻠﻪ ﻭﻳﻌﻴﻨﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﻲ ﺳﻔﺮﻩ ﻭﺇﻗﺎﻣﺘﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺨﺪﻣﻪ ﻓﻲ ﺑﻴﺘﻪ ﻭﻳﻌﻴﻨﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﻲ ﺑﻴﺘﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺨﺪﻣﻪ ﻓﻲ ﺑﻴﺘﻪ ﻭﻳﻌﻴﻨﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﻲ ﺑﻴﺘﻪ

627 Zayıf. Şafii, Sunen (7347) Beyhaki (3/393) Said b. Salim zayıftır.
628 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (7354) İbrahim b. Muhammed metruktur.
629 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7357)

572- Ali radıyallahu anh'den: "Dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Babam ve annem sana feda olsun. Babam öldü." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Git onu göm"** buyurdu. Ben: "O bir müşrik olarak öldü" dedim. **"Git onu göm"** dedi. Onu gömdüm, sonra geldim. **"Git ve guslet"** buyurdu."[630]

ÛÀÌÇÇÌZ ôé ÁÆÆÊè ôÌ ÛÌÇÇèn ôé ÿÀtÇÌ ôé Ç!ä ÁÇÌ ôÌ ÛÌÇÇè ôé ÌÇHÛ ÀçÀÇèn Ûèn ôÇ¼ :óÀé ÌÇèÇ ÇÆÇÌ Ç!ä ÌÇò ÇÇÀöä ÿÛ ÛÀtÇÀÌ Ç!ä ÇÎÇ â ÀÇÌ ôÇä ôÌ ¬ÌõÀÇÇn ÀÇÆÇ äÇÀÀõÇ ÛÌÇõÁÀÇgÛ ÀÇÊÇÆÇÆÇ Û ê ÀÇÇöä ÌÓÀÇÇ

573- (1246) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"En hayırlı elbiselerinizden biri beyaz olanıdır. Dirileriniz onu giysin ve ölülerinizi de onunla kefenleyin."**[631]

óÇèé ÿÛ ÀÇÀÌ Ç!ä ÇÎÇ ĞÎÛÀÌ ôÌ ÛÇÆÛ ôÌ ÛÿÀÎÊ ôÌ ÛÕÛÀÑ ÀçÀÇèn ÒÑÊÇ ÀÇÇ ÈÇÛ ÇÑÛÇÀÇè ÈÑÛ ãÀÇÛ ÛÇŸÇ Ú; ôÀõ ÌÇèÇ ÇÆÇÌ Ç!ä ÇÌò Ç!ä ÛÑÀÇÌ ÆÇ

574- (1206) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem üç beyaz kumaş içinde kefenlendi. Bunlar arasında gömlek ve sarık yoktu."[632]

ÇÎÇ ğÀÑ ÀÀÀÇ ÚÛÛ ôÌ ÛÆÇÊÇtää ôé ÁÆÆÊè ôÌ ÛãÀÇÎ ôää ôÌ ÛÕÛÀÑ ÀçÀÇèn ÛÛÛÇ ğÀÑ BÓÓää ÿÿÇÓää ÇÎÀÐÇÀÓää âÀÀŸÛ ÇÑÛ ÌÇèÇ ÇÆÇÌ Ç!ä ÇÌò ÇÇÀöä ÿÛ ÛÇÀÌ Ç!ä ğäKÛÓÛ ÌéÛ ÀÇõÇ ÌÇÑ ZÇÓÇ ÇÌÓÇtää ÇÛÛ ÌÇÑ ÇÀÀnÇ

630 Sahih. Şafii, Sunen (2131) Ahmed (1/131) Ebu Davud (3214) Nesai (190) İbn Ebi Şeybe (3/95)

631 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9462) Beyhaki (3/245)

632 Sahih. Şafii, Sunen (7369) Buhari (1264, 1273) Muslim (941)

mazgaha çıkardı, saf tuttular ve dört tekbirle cenaze namazını kıldırdı."[633]

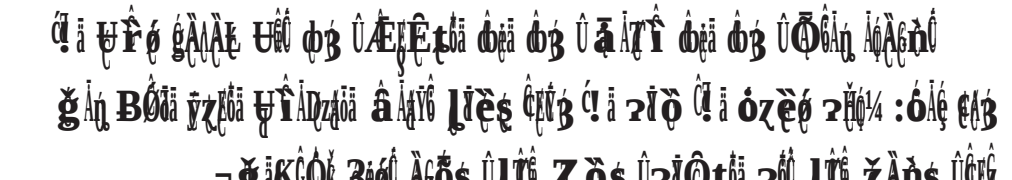

... (820) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Necaşi'nin öldüğü gün onun haberini insanlara duyurdu, onları namazgaha çıkardı ve dört tekbir alarak (cenaze) namazını kıldırdı."[634]

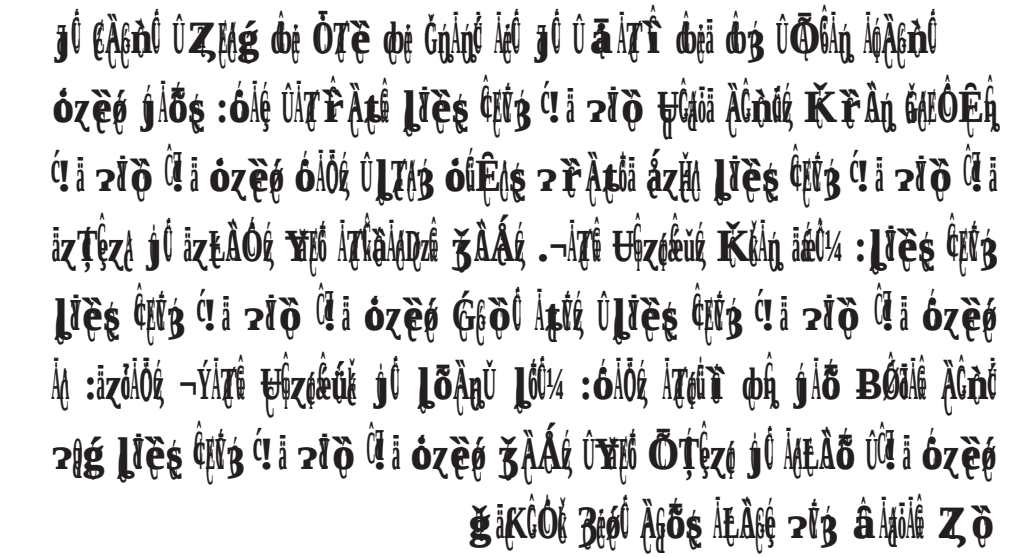

576- (821/1) Ebu Umame Sehl b. Huneyf şöyle haber verdi: "Yoksul bir kadın hastalandı ve hastalığı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e haber verildi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hastaları sorar ve onları ziyaret ederdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "O öldüğü zaman bana haber verin" buyurdu. Kadının cenazesi gece çıkarıldı ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i uyandırmak istemediler. Sabah olunca Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e olanları haber verdiler. Şöyle buyurdu: "Size bana haber vermenizi emretmemiş miydim?" dediler ki: "Ey Allah'ın rasulü! Seni gece

633 Sahih. Şafii, Sunen (7577) Buhari (1333)
634 Sahih. Şafii, Sunen (7668)

vakti uyandırmak istemedik." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem çıktı, insanlar kadının kabri başında saf tuttular ve cenaze namazında dört tekbir getirdi."[635]

ÇÉÍß Ćˉä ɔÍÒ Ćˉä óɀÈé ɟĈ :ĞĻİĻĞ ÜĈĈ ϕß ÛąİŢÎ ϕĖä ϕß ÛÕĜİĻ ÌĻÈĻĻÑĈ
ÓĖÜöä ϕĻ ĶĿɀź ĞĻÉÔÊĻ ÀĻÉ ɔÍß ɔÍÒ ĿÜÈş

577- (821) Ebu Umame radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gece ölen yoksul bir kadının kabri üzerine (cenaze) namazı kıldı."[636]

ϕĖ ÀĜİDZ ϕß ÛÕÉÔß ϕĖ ÆŧĿĦą ϕĖ Ćˉä ÆĻß ϕß ÛÆŧĿĦą ϕĖ ĿÉÊäÀĖĈ ÌĻÈĻĻÑĈ
ÌĦĖéĈ ĶĿŧöä ɔÍß ÀĻő ĿÜÈş ÇÉÍß Ćˉä ɔÍÒ ĦĻĜöä ɟĈ ÛİŧŢÍß Ćˉä ĦÎŕé Ćˉä ÆĻß
ɔÍşĢ̈ä ĢĶĈÔĻöä ÆĦĖ ĵÜÀÖöä ɣÔĜ ÛÀÉş

578- (1217) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ölü üzerine dört tekbir aldı, Fatiha'yı okudu sonra ilk tekbiri aldı."[637]

:óİÉ 8ɀß ϕĖ Ćˉä ÆĻß ϕĖ ĞĦŸÛ ϕß ÛĈÉÊĈ ϕß ÛÆĔÈ ϕĖ ĿÉÊäÀĖĈ ÌĻÈĻĻÑĈ
ϕß ĖĜÚÈ ĿÜÈ ÌŧŸź ÛąİĻÔöä ĞĦŰİÁĜ ĈÀÖź ĢÀİDZ ɔÍß âİĢß ϕĖä ZŸn ĶĿÜÒ
¬ĖĢş ĞÀÈ¼ :óİÖź ÕÔĜ

579- (1218) Talha b. Abdillah b. Avf'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın arkasında cenaze namazı kıldım. Fatiha'yı okudu. Selam verdiği zaman bunu sordum: "Sünnet ve haktır" dedi.[638]

635 Sahih. Şafii; Sunen (7578) Muslim (956)
636 Sahihligayrihi. Mürseldir.
637 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7600) İbrahim b. Muhammed metruktur.
638 Sahih. Şafii, Sunen (7598) Buhari (1335)

:óÀÇ ÆÈÊè Ùêô ðÇ ÆÈÊè ðƷ ÛíÝÐzƷ ðÇ ÆţHUą ðƷ ÛĞÆÆƷ ðÇä ÀĢÀĠèÔ ĶÝĤĞ ÀţąÔ¼ :ózÔĢş ĝàÀÆDzõä ƨÝƷ ãÀĢÔõä ĞHUÅÀĠ ÀŽTDzÁ Ûąİ¿Ƹ ðÇä ĶĤţè ¬ĞÁè ÀŽąÔ ãzţÝĤĢÔ

580- (1218/1) Said b. Ebi Said dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın cenaze namazında Fatiha'yı sesli olarak okuduğunu işittim. Şöyle dedi: "Bunu ancak sünnet olduğunu öğrenmeniz için yaptım."[639]

ÛÕŢè ðÇ ĞąÀąĎ zĉÔ ÀĢÀĠèÔ ÛBÀŁĄõä ðƷ ÛÀţĤą ðƷ ÛíàÀą ðÇ 8ŞÛą ÀĢÀĠèÔ ĝÝQõä Uí ĞÁĘõä íÔ ĻÝèş ĈÉÝƷ ć!ä ƨÝÕ ŲĈąõä ãÀĦÙÕÔ ðĤ ÛÕDzÓ ĈÀĠèÔ ĈąÔ Uí ä¸è ƨĢşĝä ĝĶĈÓąõä ÆÈÊè ãÀĢÔõä ĞHUÅÀĠ ĈÀÕą Ļó ÝąĈąä ÀŞÓÁ íÔ ĝàÀÆDzõä ƨÝƷ Uí ĝàÀÆDzÕ ǒÀƷÆõä ÒŁÁşş ÛĻÝèş ĈÉÝƷ ć!ä ƨÝÕ ŲĈąõä ƨÝƷ UÝÔÁ Ļó ÛĈÊÁĢ ĈÊÁĢ Uí ä¸è ĻÝÊÁ Ļó ÛĢŢĤą ǒÝÙì Uí ĈÀÕą ¤ Ûğ¸ĶĈÓąõä

581- (1219) Ebu Umame b. Sehl, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birinden rivayet ediyor: Cenaze namazında imamın ilk tekbiri aldıktan sonra Fatiha'yı gizlice içinden okuması sünnettir. Sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e salat eder, tekbirlerde cenaze için samimiyetle dua eder. Bu tekbirlerde bir şey okunmaz. Sonra gizlice içinden selam verilir."[640]

ÛBÀŢĤõä ÁţHUą UĤÓÁğ ÛBÀŁĄõä ðƷ ÛÀţĤą ðƷ ÛíàÀą ðÇ 8ŞÛą ÀĢÀĠèÔ ĞąÀąĎ Uêô ÔzÇ ÖžĤą ÓÁÇ ĢąÔ ÛÈŽÇ ðÇ ÊÀHÛRõä ðƷ

582- (1220) ed-Dahhak b. Kays'tan: Ebu Umame'nin söylediğinin aynısını rivayet etmiştir.[641]

639 Hasen. Şafii, Sunen (7599)
640 Sahih ligayrihi. Şafii; Sunen (7601)
641 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7602)

:óÄé ĞɳÄɳĞ Ʊ€Ĝ ϕȝ ÛŞBÀŁÇÂöä ϕȝ ÛÁ€ĦÈ ϕɨ ÇĢĞ ϕȝ ÄɳÊÄĦѺÒĜ ŘĦɨ ÄɳÇÀɳĜ

¬ǎÄɳÔÖäĞĦĜÄÁÊ ĝÀÄDzöä ƨŸȝ ÛÛÇÀÇɨ ɟĜ ĞɑĘÊöä¼

583- (1221) Ebu Umame dedi ki: “Cenaze namazında Fatiha okumak sünnettir.”[642]

ÛɟäÅǿş ϕɨ ƨèƶɳ ϕȝ ÛĜ!ä ÉĢȝ ϕɨ áÄĦѾĜ ϕȝ ÛÁɬĦɳ ϕɨ ĻĘÊäÀɨĜ ÄɳÇÀɳĜ

ƨĞşĢ̈ä ĝKĜÔɳöä ÆĦɨ ĝÛÀÇöä ÿúÊ ĞÀÔʌ ɟÄõ ɬɳĜ Û î ÄĦöä ϕɨ ŞÂɬȝ ϕɨ Ĝ!ä ÉĢȝ ϕȝ

ĝàÄDzöä ƨŸȝ

584- (1222) Musa b. Verdan’dan: “Abdullah b. Amr b. el-As radıyallahu anhuma cenaze namazında ilk tekbirden sonra Fatiha’yı okurdu.”[643]

ϕȝ ÛƷĢÄǿ ϕȝ ÛÒÁǵ ϕɨ Àɬȝ ϕɨ Ĝ!ä ÉĢȝ ϕȝ ÛɃÉĜèäƵöä ÛÄĦʌ ÁɬĦɳ ÄɳÇÀɳĜ

ĝàÄDzöä ƨŸȝ ÀĢõ ÄɬĬõ ĜÁÉʌ ƷÇÀʌ ɟÄõ ɬɳĜ ÛÀɬȝ ϕɨä

585- (1223) Nafi rahimehullah’tan: “İbn Ömer radıyallahu anhuma cenaze namazında her tekbirde ellerini kaldırırdı.”[644]

ƨŸȝ ĝ¥ÇÖää Ʊ Ļ¥ÊÄ ɟÄõ ɬɳĜ ÛÀɬȝ ϕɨä ϕȝ ÛƷĢÄǿ ϕȝ ÛÕÖÄɳ ÄɳÇÀɳĜ

ĝàÄDzöä

586- (1224) Nafi rahimehullah’tan: “İbn Ömer radıyallahu anhuma cenaze namazında selam verirdi.”[645]

642 Sahih. Şafii, Sunen (7608)
643 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7609) İbrahim b. Muhammed metruktur.
644 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7614) Muhammed b. Ömer el-Vakıdi metruktur.
645 Sahih. Şafii, Sunen (7631)

ﺭﺃﻴﺖ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻣﻦ ﺃﺻﺤﺎﺏ ﻣﺤﻤﺪ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ ﻭﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ

587- (1211) İsa b. Talha'dan: "Osman b. Affan radıyallahu anh'ın annesini, sedyesinin direkleri arasında taşıdığını ve kabre konuluncaya kadar ayrılmadığını gördüm."[646]

ﺭﺃﻳﺖ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﺧﺬ ﺑﻘﺎﺋﻢ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ ﻭﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ

588- (1212) Yusuf b. Mahek, İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın cenaze taşınan sedyenin ayaklarından birinden tutup kaldırdığını görmüş.[647]

ﺳﻤﻌﺖ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻭﻗﺎﺹ ﻣﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﻌﺎﺹ ﻭﻫﻮ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ ﻭﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ

589- (1213) Abdullah b. Sabit babasından rivayet ediyor: "Ebu Hureyre radıyallahu anh'ı Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh'ın cenazesinin taşındığı sedyenin ayakları arasında taşıdığını gördüm."[648]

ﺭﺃﻳﺖ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻭﻫﻮ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﺴﺮ ﻭﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻣﺆﺧﺮ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ ﻭﻳﻀﻌﻪ ﻓﻲ ﻣﻘﺪﻡ ﺍﻟﺴﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﺎﻧﺐ ﺍﻷﻳﻤﻦ

590- (1214) Şurahbil b. Ebi Avn, babasından rivayet ediyor: "İbnu'z-Zubeyr'i el-Misver b. Mahrame'nin cenazesinin taşındığı sedyenin ayakları arasında taşırken gördüm."[649]

---

646 Zayıf. Şafii, Sunen (7474) mubhem ravisi vardır. Beyhaki (4/20)

647 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7475) mubhem ravisi vardır. Beyhaki (4/20) A - durrazzak (6520)

648 Zayıf. Şafii, Sunen (7476) mubhem ravisi vardır. Beyhaki (4/20)

649 Zayıf. Şafii, Sunen (7477) mubhem ravisi vardır. Beyhaki (4/20)

ÛÇÈÊÔ ØÞ ÛãÄÆÎ ØëÄ ØÞ ÛğÁÀÐZ ØëÄ ØÞ ÛÇÀÉÁdş ÛÆÊÄÈ Øë ĻÛÊę ÄóÇÀÈÈÔ
ÄzÇÄõ ĻÉÁÞ Ćİä ÚŘÉó ĵÄÉŧĭÞşş ÛÀŧŧşş ÛÀÔë ÄÇÉş ĻĬÈşş ĈĒŸÞ Ćİä ɔĬÒ ÚĈąÖä ĵÔ
ĝÀÄÐzÖä ŸÄıÔ ĵzÎŧÇ

591- (1225) İbn Şihab, babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekir, Ömer ve Osman radıyallahu anhum cenazenin önünde yürürlerdi."[650]

ÛÀÁÆŽÖä Øë Ćİä ÉÇÞ Øë ČĤĒÊó ØÞ ÛÔÉÓÁŧÖä Øë ÉŧĦUą ØÞ ÛÕÔÄıą ÄóÇÀÈÈÔ
ĶÅÊ ÆÁÀà ĝÀÄÐZ ŸÄıÔ ŸÆÖĶ ĈĒÞ Ćİä ÚŘÉó ãÄÛÁÖä Øë ÀŧŧÞ ɔĬó ÛĈąÔ ĈÀÇÈÈÔ ĈąÔ
Ì ĦÖÐZ

592- (1226) Rebia b. Abdillah b. el-Hudeyr, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın Zeyneb bt. Cahş radıyallahu anha'nın cenazesinin önünden gittiğini görmüş."[651]

:óÄĵé ÆĜÄÊÖä ɔĬźą ÛÆĈĒÞ ØÞ ÛĝÁÀÅ Øë şÀŧŧÞ ØÞ ÛĞÁĈĒÞ Øëä ÄóÇÀÈÈÔ
ÛĴÄĝÉĦUĝ ÄÊÑÐźĵ ÄąÆÖĝĵ ĝÀÄÐZÖä ŸÄıÔ ĵĄÊÎŧÁ ÀĽŧÞ Øë ÆĈĒÞş ÛÀŧÞ Øëä ĶÁĜĝ¼
¬ÄąÄĵé ÄŧĬÊ ğÀÄÐZ ÄŧÑĵ

593- (1227) es-Saib'in azatlısı Ubeyd'den: "İbn Ömer ve Ubeyd b. Umeyr radıyallahu anhuma'nın cenazenin önünde yürüdüklerini, öne geçip oturduklarını, konuştuklarını, cenaze geçtiği zaman ayağa kalktıklarını gördüm."[652]

:óÄĵé ČĤĒÊó Øë ÀĥÄÞ ØÞ ÛÇÈÊÔ ØÞ ÛĻÊÈ ØÞ ÛĦÀĽÂÖä ØÞ ÛĵÄĽÄÈ ÄóÇÀÈÈÔ
ɔąĝ ÄĽĜ ÄzĦZÖĵ ĝÀÄÐZÖä ĻąĜó ääĜ¼ :ĻĬÈş ĈĒŸÞ Ćİä ɔĬÒ Ćİä ózÈĝó óÄĵé

650 Sahih. Şafii, Sunen (7484) Ebu Davud (3179) Tirmizi (1007) İbn Mace (1482) Ebu Ya'la (5421) Humeydi (607)
651 Sahih. Şafii, Sunen (7500)
652 Zayıf. Şafii, Sunen (7501) Ubeyd mevla Saib makbuldur.

¬ƷŘƵĸ ȿ ĻȮÁĻÁĸ

594- (625) Amir b. Rebia radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cenaze gördüğünüz zaman onu indirinceye veya konuluncaya kadar ayağa kalkın."**[653]

ÛȾİĬĦ ȸ ÉĬȄ ȸ ȿÂŧȝ ȸ ÉĘäȿ ȸȝ ÛÁĿĤȄ ȸ ƨĿHȣ ȸȝ ÛŐȮÂĻ ÌȾÀȾȵĈ
óƶȄȩ ȷĈ ÛȾÁȝ ◌ä ŲŘȩ ŲŴȝ ȸȝ ÛĻÓHȣäȸ ȸ ÅƶĬÊĻ ȸȝ ÛÀĿȾDƵ ȸ ƷĿĺȩ ȸȝ
ȄŴƵ Ļȩ ÂĜİȺDƵäȸ ŲĿ ȳƶÕȣ ȷİõ ĻĬȄȿ ĈŴȝ ◌ä ƨĬȮ ◌ä

595- (626) Ali radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem cenazeler için kalkardı, sonra oturdu.[654]

ÛȾİĬĦ ȸ ÉĬȄ ȸ ȿÂŧȝ ȸ ÉĘäȿ ȸȝ ÛÁĿĤȄ ȸ ƨĿHȣ ȸȝ ÛŐȮÂĻ ÌȾÀȾȵĈ
ÛȾÁȝ ◌ä ŲŘȩ ÆĜİÛ ŲĜȸ ȸ ŲŴȝ ȸȝ ÛĻÓHȣäȸ ȸ ÅƶĬÊĻ ȸȝ ÛÀĿȾDƵ ȸ ƷĿĺȩ ȸȝ
ŐĜȾ ÉĬȄ ȄŴƵ Ļȩ ĝĜİȺDƵäȸ ŲĿ ȳƶÕȣ ȷİõ ĻĬȄȿ ĈŴȝ ◌ä ƨĬȮ ◌ä óƶȄȩ ȷĈ

... (1238) Ali radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem cenazeler için kalkardı, sonra oturdu.[655]

ȿĈ ĜİȺȄȩĈä äÓƵĜ ÛĞŧÕŴȝ ȸ ȿÂŧȝ ȸ ÉŧHȣ ȸȝ ÛÁŧHȣ ȸ ĻÊäÀȩĈ ÌȾÀȾȵĈ
ȄŴƵ Ļȩ ÛŷİĿĜÕĜĦ ÌȾÀȵĈȿ ĻĬȄȿ ĈŴȝ ◌ä ƨĬȮ ◌ä óƶȄȩ ŷİÇ¼ :óİÇȿ äÓƵĜ ĿĜÛ
¬âƶĐƵȸĜĦ ÌȾÀȵĈȿ

596- (1238/1) Muhammed b. Amr b. Alkame'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem cenaze için ayağa kalkar ve bize de kalkmamızı emrederdi. Sonra oturdu ve bize de oturmamızı emretti."[656]

653 Sahih. Şafii, Sunen (7523) Muslim (958)
654 Sahih. Şafii, Sunen (7539) Muslim (962)
655 Sahih. Şafii, Sunen (7539) Muslim (962)
656 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7540)

ﻋﻦ ﻣﻮﺳﻰ ﺑﻦ ﻋﻤﺮﺍﻥ ﻗﺎﻝ ﺃﺗﻲ ﺑﺠﻨﺎﺯﺓ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻓﺄﺩﺧﻞ ﻗﺒﺮﻩ ﻣﻦ ﻗﺒﻞ ﺭﺟﻠﻴﻪ ﻓﻮﺿﻌﺖ ﻓﻲ ﻗﺒﺮﻩ ﻣﻦ ﻗﺒﻞ ﺭﺟﻠﻴﻪ

597- (1228) İmran b. Musa'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cenazesi kabrine başı tarafından götürüldü."[657]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ ﺃﺗﻲ ﺑﺠﻨﺎﺯﺓ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻓﺄﺩﺧﻞ ﻗﺒﺮﻩ ﻣﻦ ﻗﺒﻞ ﺭﺟﻠﻴﻪ ﻭﻗﺎﻝ ﻫﺬﺍ ﻣﻦ ﺍﻟﺴﻨﺔ

598- (1229) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in cenazesi kabrine başı tarafından götürüldü."[658]

ﻋﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﻟﻤﺎ ﺗﻮﻓﻲ ﺇﺑﺮﺍﻫﻴﻢ ﺑﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺣﻔﺮ ﻟﻪ ﺣﻴﺚ ﻣﺎﺕ ﻭﺿﺮﺏ ﻟﻪ ﻟﺤﺪ ﻭﻧﺼﺐ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﻠﺒﻦ ﻧﺼﺒﺎ

599- (1230) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem oğlu İbrahim'in kabrine çakıl döşedi."[659]

Çakıl döşemesi sabit olmamıştır. Sadece kabrin dümdüz yapılması sabittir.[660]

ﻋﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﺮﺍﻫﻴﻢ ﺑﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻣﺴﻨﻤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﻣﺴﻄﺤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻣﺴﻄﺤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻣﺴﻨﻤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻣﺴﻨﻤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻣﺴﻨﻤﺎ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﻗﺒﺮ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻣﺴﻨﻤﺎ

600- (1235) Cafer b. Muhammed babasından, o da dedesinden rivayet

657 Zayıf. Şafii, Sunen (7703)
658 Zayıf. Şafii, Sunen (7704) mubhem ravisi vardır.
659 Zayıf. Şafii; Sunen (7722)
660 Şafii, Sunen (7723)

eidyor: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiği zaman taziyeye geldiler. Birisinin şöyle dediğini işittiler: “Muhakkak ki Allah’ta her musibete karşı bir taziye, her helak olana karşı yerine ihsan edecek bir varlık, her yok olana karşı yerini tutacak bir şey vardır. İşte bu nedenle ancak Allah’a yönelin! Ancak O’nu arzulayın! Asıl felâkete uğrayan, (sabrının) karşılığında ecir alamayan kimsedir.”[661]

ﺯﺍﻟﻪ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻣﺤﻤﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﺣﺜﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻓﻲ ﻗﺒﺮ ﻓﺎﻃﻤﺔ ﺑﻴﺪﻳﻪ ﺛﻼﺛﺎ

601- (1230/1) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: “Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ölü için iki eliyle üç defa toprak attı.”[662]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺍﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻟﺠﻌﻔﺮ ﺍﺻﻨﻌﻮﺍ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺪ ﺟﺎءﻫﻢ ﻣﺎ ﻳﺸﻐﻠﻬﻢ ﺃﻭ ﻗﺎﻝ ﺃﻣﺮﻫﻢ ﺃﻣﺮ ﺷﺪﻳﺪ ﺃﻭ ﻗﺎﻝ ﺃﻣﺮ ﻋﻈﻴﻢ

602- (1263) Abdullah b. Cafer’den: “Cafer radıyallahu anh’ın ölüm haberi gelince Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: “Cafer’in ailesi için yemek yapın. Zira onların başına kendilerini meşgul edecek bir iş gelmiştir.”[663]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻌﻴﺪ ﺍﻟﺨﺪﺭﻱ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻗﺪ ﻛﻨﺖ ﻧﻬﻴﺘﻜﻢ ﻋﻦ ﺯﻳﺎﺭﺓ ﺍﻟﻘﺒﻮﺭ ﻓﺰﻭﺭﻭﻫﺎ ﻭﻻ ﺗﻘﻮﻟﻮﺍ ﻫﺠﺮﺍ

603- (1263) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh’den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Sizleri kabirleri ziyaret etmekten yasaklamıştım. Artık ziyaret edebilirsiniz. Lakin günah olan sözler**

661 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7759) el-Kasım b. Abdillah metruktur.
662 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7718) İbrahim b. Muhammed metruktur. İbn Mace (1565)
663 Sahih. Şafii, Sunen (7764, 7765)

söylemeyin."[664]

664 Sahih. Şafii, Sunen (7798) Ahmed (3/38, 63, 66) benzeri Burayde radıyallahu anh'den: Muslim (977)

ZEKÂT KİTABI

ZEKÂTIN EMREDİLMESİ, TERK EDENİN TEHDİD EDİLMESİ, KİMLERE VE NE KADAR FARZ OLDUĞU

604- (1289) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Muaz b. Cebel radıyallahu anh'ı gönderirken şöyle buyurdu: **"Eğer sana icabet ederlerse onlara zekatın farz olduğunu bildir. Zenginlerinden alıp fakirlerine ver."**[665]

605- (1290) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Bir adam dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Allah için soruyorum! Allah mı sana zenginlerimizden zekat alıp fakirlerimize vermeni emretti?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem:

665 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13279)

"Allah için evet!" buyurdu."[666]

Ufô ƒß ÛçÁÎÊÁ ƒè ÆÎÎÊè ƒß ÛíÝÐzß ƒèä ƒß ÛĞÁÎÎß ƒè íÁÎÁè ÎçÀÁèñÔ
:ózÕÁ ÍÏèş ÊÎÝß ć!ä ɔIò ÛÍÊÎÓää ÎçÔ ĶĦtê :óÎç ¢Áß ć!ä ÚFÊó ÍÀÁÀÍ
ÓÍÊÕÁ ¥ş ÛÆÍÚ ÆÍÊõ ƒÕÍ ÊÍÉÊÔÊ ȧÉÔÊÁ ÉÍß ƒÕÍ Î¡ ÛĞÉÎÊ UÊÁç BÓäş¼
ÛƒtíÀÏää ÆÁ Uİ ÎÍĦÊÁ Îtíõ ¥ƒ ÛÆÍÚ ¥ƒ ÕÎtÊÏää ɔÕ ÉĦÔÁ ¥ş ÛÍíÚ ¥ƒ ć!ä
ÓĞtÊ ÎÍÍş ÊÍÎÇÔÏää ÿzÁ UĦÍÁÕ ÊtÓÏää ÍÛ ɔíg ÛÊzĦ ÍõÉíÊ UíÀÎ Îtõ ¢ƒ ÎÍÍíÀÉ
{ĝ ÎÉÆÊÔÏää ØnÍş ÊÃÎÊß ƒß ÊÉzíää ÓÊÕÁ zÍ ć!ä ÍÛ} :ÛÀÉ Íİ .¬ÍÍÎĦÏää ÓÊÐzßää
[Čċď' :ÊÉzíää]

606- (364) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Ebu'l-Kasım sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Nefsim elinde olana yemin ederim ki helal kazancından zekat veren hiçbir kul yoktur ki, Allah onu temiz olarak kabul edip de semaya temiz olarak yükseltmesin. Rahman onu sanki avucuna koyar ve tıpkı birinizin at yavrusunu yetiştirmesi gibi büyütür, lokma kıyamet gününde büyük bir dağ gibi gelir."** Sonra şu ayeti okudu: **"Muhakkak ki kullarından tevbeyi kabul eden ve sadakalarını alan Allah'tır."** (Tevbe 104)"[667]

ƒß ÛÉşÀß ƒè ŷÎÎÊ ƒß ÛĦÔtÐzää ÍÍzÁÕ ƒè ÍÎtĬß ƒè ÉtHuĦ ÎçÀÁèñÔ
¥¼ :óÎç ÍÏèş ÊÎÝß ć!ä ɔIò ć!ä ózèé ÍÛ ÎÍÁß ć!ä ÚFÊó ĞÎÊÁß ƒß ÛÊÎÉÔ
¬ÉÓÔÎÊÔ ¥ƒ ¥ÎĦ ÉÉÆÊÔÏää ÙÊÁÁĶ

666 Sahih. Şafii, Sunen (13282) Ebu Davud (391)
667 Hasen. Şafii, Sunen (8511) Muslim (1104)
668 Zayıf. Şafii, Sunen (8424) Muhammed b. Osman b. Safvan el-Cumahî zayıftır.

¬ƷÊğ ŕş

608- (365) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sadaka veren ile cimrinin misali üzerinde; göğüslerinden köprücük kemiklerine kadar ulaşan iki cübbe yahut iki zırh bulunan bir adamın misali gibidir. Sadaka veren kimse sadaka vermek istediği vakit zırhı bedenini kaplar. Yahut üzerine yayılır. Öyle ki parmak uçlarına kadar kapatır ve izlerini örtecek şekilde bollaşır. Cimri olan kimse sadaka vermek istediği zaman cübbesi büzülür ve her halkası yerini alır (cübbesi sıkılaşır). Öyle ki boynunu sıkar. Cübbeyi genişletmeye çalışır, ama genişletemez."**[669]

ŕş ÀŤĤèżÀ żŤź :óÍę ęď ŕĉ ÛęŸƵĤ ĻĬèş ĈĔŸƷ ć!ä ɔĬǒ ŲĈáöä ǿƷ ÛğÀÀÀĿ ŲĈÛ

Ƹèżǒğ

609- (365/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti. Ancak bunda: "Genişletmeye çalışır da genişletemez" dedi.[670]

ǿę ÕÎŧöä ÆĝƷş ÛÆÎïáǿ ŲĈÛ ǿę ƷĤÀDZ ŘĦŧè ÛĞęęƷ ǿę ĵÍęÆÀè ÍǾÀĝǹĈ Řĥŧè :ózõĺ ęÁƷ ć!ä ŲĤŕǿ ázĦÊŋ ǿę ć!ä Æĝ ǿƷ ÄĈÁą ÛǾÔäş ÍæĈ ÍĦŧè ÛǿęƷĈ ŋĈ ĈĜÍŋ ĝÍõà Bậúą ŋ ÕDZǿ ǿĤ Íŋ¼ :ózõĺ ĻĬèş ĈĔŸƷ ć!ä ɔĬǒ ć!ä ózèǿ

669 Sahih. Şafii, Sunen (8512) Buhari (1443) Muslim (1021)
670 Sahih. Şafii, Sunen (8513)

[Čēċ :ɟäÀŧȝ ȯŬ] {ĞɳÀɛÊÔöä ȳƶɻ ĜĤ äƶŧÁɛ Àɳ ɟƶɛƶÛɛè} :ɻŧèȿ Ĝɛŧȝ ć!ä ƨŧǒ ć!ä ȯƶèȅ Àɛɛŧȝ ĈÀé .¬ĜÔɻȝ Ŭɻ ɛɛƶÛɻ ƨɒǵ ɛĕɛɛ ƶɻȿ ɛɻĤ ÀÂɻ ŧÀèĜ ÀȝÀÐƶì ĞɳÀɛÊÔöä ȳƶɻ ɛĜ ŌƳɒ

610- (315) Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahualeyhivesellem'inşöylebuyurduğunuişittim:**"Malınınzekatınıvermeyen hiçkimse yoktur ki, Allah kıyamet gününde boynuna bir yılan takmasın. O bundan kaçtıkça kendisini takip eder."** Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bize şu ayeti okudu: **"Bu derece cimrice sarıldıkları şey, kıyamet günü boynlarına tasma gibi geçirilecektir."** (Al-i İmran 180)"[671]

¼ ĕÂɻĕ ÀɛĜ :ȯƶĕɳ ÛɛɻÔŧɻ ƨɒǵ ɛɻŧÛɻ ÛĴÀɛɛɛÊà ɛĜ ŧÀèĜ ÀȝÀÐƶì ĞɳÀɛÊÔöä ȳƶɻ ɛĜ ŌƳɒ ɛɻÀĕĕà ƒúɻ ɻĜ ȸÀɳ ɛĜ ĵÀĕ ɒɳ ¼ :ȯƶĕɳ ĵÀĕ ɛɒĜ ɛɻȝ ć!ä Ŭř ǿ

ɻŧÛɻ ĈÀé ĜĤ äƶŧÁɛ Àɳ ĵƶɛƶÛɻè} :ɻŧèȿ Ĝɛŧȝ ć!ä ƨŧǒ ć!ä ȯƶèȅ Àɛɛŧȝ ĈÀé [Čēċ :ɟäÀŧȝ ȯŬ]

611- (316) Ebu Salih es-Semman'dan: "Ebu Hureyre radıyallahu anh şöyle derdi: "Kimin zekatını ödemediği malı varsa kıyamet günü malı kendisini takip eden, iki siyah gözü olan yılan şekline sokulur, onu yakalar ve "Ben senin hazinenim" der."[672]

ɻŧÛɻ ĈÀé ĜĤ äƶŧÁɛ Àɳ ĵƶɛƶÛɻè} :ɻŧèȿ Ĝɛŧȝ ć!ä ƨŧǒ ć!ä ȯƶèȅ Àɛɛŧȝ ĈÀé ķ ĕÂɻĕ Àɻɻ :ȯƶĕɳ ÛɛɻÔŧɻ ƨɒǵ ɛɻŧÛɻ ĵÀɛɛɛÊà ɛĜ ŧÀèĜ ÀȝÀÐƶì ĞɳÀɛÊÔöä ȳƶɻ ɛĜ ŌƳɒ ɛɻÀĕĕà ƒúɻ ɻĜ ȸÀɳ ɛĜ ĵÀĕ ɒɳ ķ :ȯƶĕɳ ĵÀĕ ɛɒĜ ÛɛĜÀɻÀɻŧ

.... (316/1) Ebu Salih es-Semman'dan: Ebu Hureyre radıyallahu anh şöyle derdi: "Kimin zekatı verilmemiş malı varsa kıyamet gününde iki siyah gözü olan bir yılan şeklinde kendisini takip edecek ve yakalayıp: "Ben senin hazinenim" diyecektir."[673]

671 Sahih. Şafii, Sunen (7836) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Buhari (1403) Cabir radıyallahu anh'den: Muslim (988)

672 Sahih. Şafii, Sunen (7837)

673 Sahih. Şafii, Sunen (7837)

ﺃﺑﻮ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻣﺎ ﺃﺩﻳﺖ ﺯﻛﺎﺗﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﺑﻜﻨﺰ ﻭﻣﺎ ﻟﻢ ﺗﺆﺩ ﺯﻛﺎﺗﻪ ﻓﻬﻮ ﻛﻨﺰ

612- (317) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Zekatı verilen mal gömülü dahi olsa kenz değildir. Zekatı verilmeyen her mal ise gömülü olmasa dahi kenz'dir."[674]

ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻗﺎﻝ ﺳﺌﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻜﻨﺰ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺃﺩﻳﺖ ﺯﻛﺎﺗﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﺑﻜﻨﺰ ﻭﻫﻮ ﻣﺎﻝ ﻇﺎﻫﺮ

613- (358) Abdullah b. Dinar'dan: Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya kenz hakkında sorulunca şöyle dedi: "O zekatı verilmeyen maldır."[675]

ﻋﻦ ﻳﻮﺳﻒ ﺑﻦ ﻣﺎﻫﻚ ﻋﻦ ﺯﻳﺪ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺍﺗﺠﺮ ﻓﻲ ﻣﺎﻝ ﺍﻟﻴﺘﻴﻢ ﺃﻭ ﺍﻗﺘﻀﻮﺍ ﻟﻪ ﻓﻲ ﻣﺎﻟﻪ ﻟﻜﻲ ﻻ ﺗﺄﻛﻠﻪ ﺍﻟﺼﺪﻗﺔ

614- (330) Yusuf b. Mahek'ten: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yetimin veya yetimlerin mallarını işletin ki yok olmasın veya zekat onu bitirmesin."**[676]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﺎﻟﻢ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﻗﺎﻝ ﺍﺗﺠﺮﻭﺍ ﻓﻲ ﻣﺎﻝ ﺍﻟﻴﺘﻴﻢ ﻟﻜﻲ ﻻ ﺗﺄﻛﻠﻪ ﺍﻟﺼﺪﻗﺔ

615- (775) Amr b. Dinar'dan: Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh dedi ki: "Yetimlerin malını çalıştırın ki zekat onu bitirmesin."[677]

---

674 Hasen. Şafii, Sunen (7839)
675 Sahih. Şafii, Sunen (7840)
676 Zayıf. Mürsel. Şafii, Sunen (8008)
677 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8014)

ğÎĜİȝ ǨĢÅõ¼ :óÍę ĈĒĜ ȸȝ ÛŀÊİÖõä ȸę ȸŧğĄİõä ÆĢȝ ȸȝ ÛÕÖİą ÍĢÀĢĠİÔ ÀĢĜäzŋÔ ȸĤ ǯÀÁǩ ǨĢÅÓǿ ÛÍŁÀDzğ Ʊǿ ȸęŧĘĢą Ʊõ ÀĠİŞ ƱÂĘǩ ÀŽÁȝ ¢!ä ŲÎŕǿ ¬ğÅõĜİõä

616- (331/1) Abdurrahman b. el-Kasım, babasından rivayet ediyor: "Aişe radıyallahu anha iki yetim olan benim ve bir kardeşimin bakımını üstlenmişti. Malımızdan zekatı çıkarıyordu."[678]

ğÎĜİȝ ǨĢÅõ¼ :óÍę ĈĒĜ ȸȝ ÛŀÊİÖõä ȸę ȸŧğĄİõä ÆĢȝ ȸȝ ÛÕÖİą ÍĢÀĢĠİÔ ǨĢÅÓǿ ÛÍŁÀDzğ Ʊǿ ȸęŧĘĢą Ʊõ ȸĢzĠİŞ ÀĢÔ ƱÂĘǩ ŀŗèŞ ĈĒȝ ¢!ä ɔŗò ŲĈĄõä ǯŞŝà ¬ğÅõĜİõä ÀĢĜäzŋÔ ȸĤ ǯÀÁǩ

…(331) Abdurrahman b. El-Kasım, babasından; "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha bana ve iki yetim kardeşime odasında bakardı. Malımızdan zekat çıkarırdı."[679]

ƱĜÔ ȸę ĆÀÓõä ÆĢȝŞ ÛÆĘĤè ȸę ɔĘHŀŞ Ûɔè̀zŋ ȸę ā̃zŋÔ ȸȝ ÛɟÍĘÅè ÍĢÀĢĠİÔ ÀĢĜäzŋÔ ƱÕÂǩ ğÎĜİȝ ǨĢİȝ :óÍę ÆŧHŋ ȸę ŀÊİÖõä ȸȝ ĢÀĈÁŀ ŀŗĭõ ÛâǿİÁŧõä ¬ȸŀÀHŋĢõä Ʊǿ ÀŽĜ ĻDzğĘÓ ĢĜŞ

617- (331/2) el-Kasım b. Muhammed rahimehullah'tan: "Aişe radıyallahu anha bizim malmızın zekatını verirdi. O bu mallarla Bahreyn'de ticaret yapıyordu."[680]

óİŋ ƱÕÂŀ ɟİõ ĢĜ ÛÀŧȝ ȸęä ȸȝ ÛȜĘÁǿ ȸȝ Ûā̃zŋÔ ȸȝ ÛɟÍĘÅè ÍĢÀĢĠİÔ ĻĘǾĢõä

678 Sahih. Şafii, Sunen (8023)
679 Sahih. Şafii, Sunen (8023)
680 Sahih. Şafii, Sunen (8024)

618- (776) Nafi'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma yetimin malının zekatını verirdi."[681]

ز¤ğ ğÄõà ȯÄı Uİ ÆÐÞ ¤¼ :ȯÄé Àtз ȯ¤ä ȯз ÛƷİı ȯз ÛÕȯÄı ÄıÀ¢ènÛ
¬ȯzHÛä ÇÉÝз ȯzHı

619- (324) İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Üzerinden bir sene geçmedikçe zekat gerekmez."[682]

ğÄÁз ȯ¤ ğÄtŠз ğÛ ÛÆÁÂı ȯ¤ ÆÈȯÄĘÖä ȯз Ûã¯Tî ȯ¤ä ȯз ÛÕȯÄı ÄıÀ¢ènÛ
¢ıåá ŞúĘÝz ȯıåá ÇÉÝз ğÄõ ȯtź ÛĮÓȯÅõà ÀTî ïØĘ¼ :ȯzõı ğÄõ ¢ıз ¢¦ä ŲÎŕø
¬ğÄõÂöä Ä¯ÄĤ ğşåúÇz ĮÓöäzıÛ ÒÔHÞ ز¤ğ

620- (355) es-Saib b. Yezid radıyallahu anh'den: Osman b. Affan radıyallahu anh şöyle derdi: "Bu zekatınızın ayıdır. Kimin üzerinde borç varsa ödesin ki, mallarınızdan ödeyeceğiniz zekat tahsil edilebilsin."[683]

:ȯÄé Ä¯ÉÔÛ ȯз ÛĞıäÆé ĜıäĠÎĜÄз ȯз ÛȯĘÊg ȯ¤ şÀtз ȯз ÛÕȯÄı ÄıÀ¢ènÛ
ÒĘ :ÛÔÚçè ÛĜÄÛз ¢ıĤ ŘĜçÛ ¢ıз ¢¦ä ŲÎŕø ğÄÁз ȯ¤ ğÄtŠз ŘÄÐZ äÆÛ ŘıõÖ
ÕÔé ğÄõà ÛĜÄÛз ȯĤ ÓnÛ ÛĮĦ :ŘÝé ğÚz ÝğÄõÂöä ÇÉĘ ŘĞıZş ȯÄı ȯĤ õÆıÂз
ÛĜÄÛз ŲÚÛ ƷźÅ Ûɤ :ŘÝé ğÛş ÛȯÄtÖä

681 Sahih. Şafii, Sunen (8025)
682 Sahih. Şafii, Sunen (7980)
683 Sahih. Şafii, Sunen (8323)
684 Sahih.

Ûøİ^ÅÅå ðę Ĉ!ä Æęȝ ðȝ ^ţŁÝõ ÛĞ^ŁȝðęĴ ^ÈĢĈ ðę ÕĜİą ^ĢÀęȵĈ ĴÛ Ûę^Ȝ Ĉ!ä ŲÎřø ĝÀ^ÀŁ Uŵ ðȝ ÛÕĜİą ðę ĝäÀŝ ðȝ ÛøİÊ^ ðę ĴŁŁŸè ðȝ Ĉêİ^ Uŝ ¤ęş ĈÆęȝ Uŝ ĻÎÊţĝä ƨŸȝ È¼ :óİę ĻŸèş ĈŁŸȝ Ĉ!ä ƨŸõ Ĉ!ä óƶèø ¬ĞĢÆõ

622- (327) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müslümanın kölesinden ve atından dolayı zekat yoktur."**[685]

ðę ĴŁŁŸè ðȝ Ûøƶ^Ûą ðȝ Ûƨèƶą ðę ãƶ^ ðȝ ÛĞ^ŁȝðęäUĢ^ĢĢą ĻŸèş ĈŁŸȝ Ĉ!ä ƨŸõ ŲĜ^ðä ðȝ Û^ĝÀ^ÀŁ Uŵ ðȝ ÛÕĜİą ðę ĝäÀŝ ðȝ Û^øİÊ^ ĢŸŽĤ

623- (327/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[686]

Uŵ ðȝ ÛÕĜİą ðę ĝäÀŝ ðȝ ÛÀĢİDZ ðę ÆÂ^ ðę ÆÂ^ ðȝ Ûĵ^ÅÅè ĢÀ^ÀŁ Uŵ ƨŸȝ Ä^ƶƶ^ą ĢŸŽĤ ÛĢÀ^ÀŁ

624- (327/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den aynısı mevkuf olarak rivayet edilmiştir.[687]

ðȝ ÆŲÊţĝä ðę ÆĮĤè Ķĝ^è :óİę ø^Å^Åå ðę Ĉ!ä Æęȝ ðȝ ÛÕĜİą ĢÀ^ÀŁ Ýĝ^ÆõÒ ÒŁÁĝä Uŝ ÒŁş :óİÒƶ Ûø^ÆäÀĢĝä ĜÇÆõ

625- (828) Abdullah b. Dinar'dan: Said b. El-Museyyeb'e "Katırlardan

685 Sahih. Şafii Sunen (8101) Buhari (1463) Muslim (982)
686 Sahih. Şafii, Sunen (8102)
687 Sahih. Şafii, Sunen (8105) Buhari (1464) Muslim (982)

zekat gerekir mi?" diye sordum. "Atlardan zekat alınıyor mu ki?" dedi.[688]

ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻴﻰ ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻣﻦ ﺳﻤﻊ ﻣﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻣﻮﺳﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻗﺎﻝ ﻛﺎﻥ ﻳﺪﺧﻞ ﻋﻠﻰ ﺑﻨﺎﺕ ﺃﺧﻴﻪ ﻓﻲ ﺣﺠﺮﻫﻦ ﻭﻗﺪ ﺍﺗﺨﺬﻥ ﺣﻠﻴﺎ ﻓﻼ ﻳﺨﺮﺝ ﺯﻛﺎﺗﻪ

626- (343) el-Kasım (b. Muhammed b. Ebi Bekr)'den: "Aişe radıyallahu anha kardeşinin yetim kızlarına odasında bakıyordu. Onların takıları vardı ve onlardan zekatını çıkarmıyordu."[689]

ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻴﻰ ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺟﻮ ﻋﻦ ﻫﺸﺎﻡ ﺑﻦ ﻋﺮﻭﺓ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﺃﻥ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﺯﻭﺟﺔ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻛﺎﻧﺖ ﺗﺤﻠﻲ ﺑﻨﺎﺕ ﺃﺧﻴﻬﺎ ﻳﺘﺎﻣﻰ ﻓﻲ ﺣﺠﺮﻫﺎ ﻓﻼ ﺗﺨﺮﺝ ﺯﻛﺎﺗﻬﻦ

627- (344) İbn Ebi Muleyke'den: "Aişe radıyallahu anha kardeşlerinin kızlarına altın takılar takar, bunların zekatını çıkarmazdı."[690]

ﺃﻧﺒﺄﻧﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﺃﻥ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻛﺎﻥ ﻳﺤﻠﻲ ﺑﻨﺎﺗﻪ ﻭﺟﻮﺍﺭﻳﻪ ﻓﻼ ﻳﺨﺮﺝ ﺯﻛﺎﺗﻪ

628- (345) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma kızlarına ve cariyelerine altın takı takar, bunlardan zekat çıkarmazdı.[691]

ﻗﺎﻝ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﺃﻧﺒﺄﻧﺎ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻣﻮﺳﻰ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﺯﻳﺪ :ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﻣﻦ ﺁﻝ ﻋﻠﻲ ﺃﺗﻰ :ﺃﺑﺎ ﺟﻌﻔﺮ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﺟﻌﻔﺮ :ﺃﺗﺮﻯ ﺍﻟﺤﻠﻲ ﻛﻨﺰﺍ

629- (346) Amr b. Dinar'dan: "Bir adamın Cabir b. Abdillah radıyalla-

688 Sahih. Şafii, Sunen (8106) Malik Muvatta (861)
689 Sahih. Şafii, Sunen (8276)
690 Sahih ligayrihi. İsnadında Abdurrahman b. Muemmel el-Kuraşi zayıftır.
691 Sahih. Şafii, Sunen (8278)

hu anhuma'ya "takılardan zekat gerekir mi?" diye sorduğunu işittim. Cabir radıyallahu anh: "Hayır" dedi. Adam: "Bin dinara ulaşsa da mı?" dedi: Cabir radıyallahu anh: "Daha fazlasında da" dedi."[692]

ق!ا ﻳﺮﻓﻊ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎن ﻋﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ
¬ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺻﺪﻗﺔ ﻳﻌﻨﻲ ﺑﺤﺮا ﻗﻴﻞ ﻟﻪ ﻓﺈن ﺑﻠﻎ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ ﻗﺎل :ﻧﻌﻢ ﻗﻠﺖ

630- (347) İbn Uzeyne'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Anberden zekat yoktur. O sadece denizin attığı bir şeydir."[693]

ﻳﺮﻓﻊ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎن ﻋﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ
¬ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺻﺪﻗﺔ ﻳﻌﻨﻲ ﺑﺤﺮا ﻗﻴﻞ ﻟﻪ ﻓﺈن ﺑﻠﻎ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ ﻗﺎل :ﻧﻌﻢ ﻗﻠﺖ ق!ا

... (347/3) İbn Uzeyne'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Anberden zekat gerekmez. O ancak denizin çıkardığı şeylerdendir."[694]

ﻋﻦ ﻋﻠﻲ ﻗﺎل ﻗﺎل ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ
¬ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺷﻲء ﻳﻌﻨﻲ ﻓﻴﻤﺎ ﻗﻴﻞ ﻟﻪ ﻓﺈن ﺑﻠﻎ :ﻧﻌﻢ ﺟﺎﻟﻮت

631- (347/1) Tavus rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya anber hakkında sorulunca şöyle dedi: "Eğer bunda bir şey (zekat) varsa beşte bir verilir."[695]

ﺟﺎﻟﻮت ﻋﻦ ﻋﻠﻲ ﻗﺎل ﻗﺎل ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻋﻄﺎء ﻋﻦ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ
ﻓﻴﻪ ﺷﻲء ﻳﻌﻨﻲ ﻓﻴﻤﺎ ﻗﻴﻞ ﻟﻪ ﻓﺈن ﺑﻠﻎ :ﻧﻌﻢ

... (347/2) Tavus rahimehullah'dan: İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya anber hakkında sorulunca şöyle dedi: "Ondan bir şey gerekirse, beşte bir düşer."[696]

---

692 Sahih.
693 Sahih. Şafii, Sunen (8307) Buhari muallak olarak (1498)
694 Sahih. Şafii, Sunen (8307)
695 Sahih. Şafii, Sunen (8308)
696 Sahih. Şafii, Sunen (8308)

632- (353) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Ticaret maksadıyla bulundurulan mal dışındaki mallarda zekat yoktur."[697]

633- (352) Ebu Amr b. Himas, babasından: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'e uğradım. boynumda taşıdığım bir deri vardı. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Zekatını ödedin mi ey Himas!" Ben: "Ey müminlerin emiri! Sırtımdaki şu deriden başka borcum yok." Dedi ki: "O maldır, koy onu." Bunun üzerine önüne koydum. Hesapladı ve zekat gerektiğini gördü. Ondan zekat aldı."[698]

634- (352/1) Ebu Amr b. Himas'tan aynısı[699]

697 Hasen. Şafii, Sunen (8314)
698 Zayıf. Şafii, Sunen (8312) Ebu Amr b. Himas makbuldür.
699 Zayıf. Şafii, Sunen (8313)

ÛļĪĜäzŋĜ ϕĥ ĈŒŸȝ äzŧŸèĜ Ȧŋ Ʉĥzǒĝ ǑĤŊZä ÛĈ!ä ózĕĕǿ Ȧŋ :ĶŸę ļǿ ÛĶŧŸèŒź ȺÓę zȩĜ ɄÂŸŧĿĦǿèä ļǿ ÛĻĪŒŸȝ ɄÂŸŧĿĦǿèäş ļĪèş ĈŒŸȝ ć!ä ɔɪlǒ Ĉ!ä ózĕĕǿ ǑĤÁź ĶŸĭźŋ ǑÊĿĦǿä Ʉź Ʉĥzę ĶŧŧÓź :óÁę ĝäȺĘää ǑĿĜ ϕĥ ÆĦè ģÁǒş :óÁę .Ȧŧȝ ļǿ ȺÎĤǿä :ĶŸĭźŋ :óÁę Ýļǒ :ä zŋǺÓź Ûɔǒðĝ ŧ ĝȺŧǿ Ʉź ȺĿn ŧ ĈŒźŋ ĈzǒðȂ :ļŻĜ .ģÁǒ Ȧŧê ĈĿȺĈnźŋ ĈŒȝ ć!ä ʉŕǿ ȃÁÛÁǒä ϕę Ȧŧȝ ĶĈźŋ ÛȺÎĤǿä ļŻÁĥ ğØnźŋ ķ ĸktŸÊŧǒä ğÁęÆǒ Ʉź ĈŒŧǿ ǑĤŊZ ļǿ ĈȝÁźŋ Ȧŧȝ ĈŘĈÓź :óÁę

635- (329) Abdirrahman b. Ebi Zubab'dan: Sa'd b. Ebi Zubâb dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldim ve Müslüman oldum. Sonra dedim ki: "Ey Allah'ın rasulü! Kavmim için teslim edecekleri malları belirle." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bunu yaptı ve beni onların üzerine görevlendirdi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den sonra Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhuma da beni görevlendirdiler." Sa'd es-Sura halkından idi. Dedi ki. "Kavmimle ballar hakkında konuştum ve onlara dedim ki: "Bunların zekatını verin. Zira zekatı verilmeyen ürünlerde hayır yoktur." Onlar: "Ne kadar?" dediler. Ben de: "Onda bir" dedim ve onlardan onda bir aldım. Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'e geldim ve olanları haber verdim. Ömer radıyallahu anh onları aldı ve sattı. Sonra ücretini Müslümanların zekatına kattı."[700]

KİMLERDEN ZEKÂT ALINIP KİMLERDEN ALINMAYACAĞI

ĈĦÔĦǒ Ʉĉ ϕę ϕŧģĄää Ęĉȝ ϕę Ĉ!ä Ęĉȝ ϕę ĘŧHŋ ϕȝ ÛŌĈĄŋ ÁǫÀĉnĉ ć!ä ɔɪlǒ Ĉ!ä ózĕĕǿ ɟĉ Ûĉźȝ ć!ä ʉŕǿ ƀĈźĘÁää ÆĦĥè Ʉĉ ϕȝ ÛĈĦĉ ϕȝ ÛɄĈäĿtää ¬ĈĘÆǒ Àŧŋäĝ ϕĥ Ŀèşĉ ĈÊŧn ɟşå ĄŧŋŸ ÈĿ¼ :óÁę ļĪèş ĈŒŸȝ

636- (318/3) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beş vesk'ten az olan hurmada zekat**

700 Hasen. Şafii, Sunen (8217) Ahmed (4/79) Buhari Tarih (4/45) Taberani (6/43)

yoktur."[701]

ÆÆÊè ÀæÊ ǨĬÎtè :óÀç æÊ ÛÇÆÊ ¢ƷÛ ²ÆÏÛ ¢è ŞÀtƷ ¢Ʒ ÛÕÊÀą ÀçÀæ'Ê ĜÊtn̈ jşå Àtǽ È¿¼ :ĮÏèş ÇÆÏƷ ć!ä ²ıÒ Ć!ä óz̀èé óÀç :óz̀Ê ÛĦÉÆÁöä ¬ĜçÉÒ ĘèşÊ

637- (318/4) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beş veskten az olan hurmada zekat yoktur."**[702]

¢Ʒ ǫÆÏÛ ÛĮĜÂtöä ²ÆÏÛ ¢è ŞÀtƷ ǨĬÎtè :óÀç ĜÆÆƷ ¢è jÀÆÀè ÀçÀæ'Ê :óÀç ĮÏèş ÇÆÏƷ ć!ä ²ıÒ ĮĜöä ¢Ʒ Ûæ'Ʒ ć!ä ĮÎŕé ĦÉÆÁöä ÆÆÊè Ûæ' ¢Ʒ ÛÇÆÊ ¬ĜçÉÒ ĘèşÊ ĜÊtn̈ jşå Àtǽ È¿¼

638- (318/5) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beş veskten azında zekat yoktur."**[703]

ĴÆÏÛöä äØ̀Ê ĮĜÂtöä ²ÆÏÛ ¢è ŞÀtƷ ÀæÆg ÛjÀÆÀè ÀçÀæ'Ê

639- (318/7) Amr b. Yahya el-Mazini yoluyla aynısı.[704]

¢Ʒ ÛĞĦÔĦÒ Ûæ' ¢è ¢tgĄöä ÆƷ ¢è ć!ä ÆƷ ¢è ÆtÏÛą ¢Ʒ ÛÕÊÀą ÀçÀæ'Ê ĮÏèş ÇÆÏƷ ć!ä ²ıÒ Ć!ä óz̀èé jÛ Ûæ'Ʒ ć!ä ĮÎŕé ĦÉÆÁöä ÆÆÊè Ûæ' ¢Ʒ ÛÇÆÊ ¬ĜçÉÒ âöz̀ä ¢Ê äşÊ È tn̈ jşå Àtǽ È¿¼ :óÀç

701 Sahih. Şafii, Sunen (8122) Buhari (1484) Muslim (979)
702 Sahih. Şafii, Sunen (8123)
703 Sahih. Muslim (337)
704 Sahih. Şafii, Sunen (8252)

yoktur."[705]

ÌáÊ ǨĦĤȅ :óÌáÉ ÊÊÊ ÚĈĦÊÊ ȸȝ ÚŲĜÊÌȶÊä ɔĿĦɯ ȸȅ ȿÀȶȝ ȸȝ ÚĈÕÊÌą ÌáÊÀÉÈÊ
ȷȿå ÌȶĿȿ ÈĿÉ½ :ȿÌÈȿ ĈĿĿȝ ć!ä ɔĿÈÖ Ć!ä óɀÈÉó óÌáÉ :óɀÖą ÚĦÉÉÁÊä ÁĿĤÈ
¬ĜÉÉÖ åäȿÊ ÈȶĤ

... (318/6) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beş ukiyye'den aşağısında zekat yoktur."**[706]

ĈĦÔĦÖ ÚÊÊ ȸȅ ȸȶĝÀää ÉÊȝ ȸȅ Ć!ä ÉÊȝ ȸȅ ÉȶĦɯ ȸȝ ÚÕÊÌą ÌáÊÀÉÈÊ
ȿÌÈȿ ĈĿĿȝ ć!ä ɔĿÈÖ Ć!ä óɀÈÉó ȷÊ ÚĦÉÉÁÊä ÁĿĤÈ ÚÊÊ ȸȝ ÚĈĦÊÊ ȸȝ ÚŲĜÊÌȶÊä
¬ĜÉÉÖ åȿÉ ÈȶĤ ȷȿå ÌȶĿȿ ÈĿÉ½ :óÌáÉ

641- (318) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Beş zûd'dan azında zekat yoktur."[707]

ÚĜÀÈÈÊÊ :óÌáÉ ĈĦÊÊ ȸȝ ÚŲĜÊÌȶÊä ɔĿĦɯ ȸȅ ȿÀȶȝ ȸȝ ÚĈÈÈÈȝ ȸȅ ȷÌÁÈÈ ÌáÊÀÉÈÊ
ȷȿå ÌȶĿȿ ÈĿÉ½ :óÌáÉ ȿÌÈȿ ĈĿĿȝ ć!ä ɔĿÈÖ Ć!ä óɀÈÉó ȷÊ ÚĦÉÉÁÊä ÁĿĤÈ ɀȷÊ
¬ĜÉÉÖ åȿÉ ÈȶĤ

642- (318/1) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Beş zûd'dan azında zekat yoktur"[708]

ÁĿĤÈ ÌáÊ ǨĦĤȅ :óÌáÉ ĈĦÊÊ ȸȝ ÚŲĜÊÌȶÊä ɔĿĦɯ ȸȅ ȿÀȶȝ ȸȝ ÚÕÉÌą ÌáÊÀÉÈÊ
ÈȶĤ ȷȿå ÌȶĿȿ ÈĿÉ½ :ȿÌÈȿ ĈĿĿȝ ć!ä ɔĿÈÖ Ć!ä óɀÈÉó óÌáÉ :óɀÖą ÚĦÉÉÁÊä

705 Sahih. Şafii, Sunen (8253) Muslim (979) Buhari (1484)
706 Sahih. Şafii, Sunen (8251)
707 Sahih. Şafii, Sunen (7847) Muslim (979) Buhari (1405)
708 Sahih. Şafii, Sunen (7848)

¬ĞĢÆÒ ÁŞÉ

643- (318/2) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Beş zûd'dan azında zekat yoktur."[709]

**ÀŧƷ ȸ ĊǃÄ ÆĢƷ ȸƷ ÛƷŽÀǾ ȸƷ ÛĞĢÔƷ ȸ ƨèƶŋ ȸƷ Û ô ÀĘŽ ȸ ÈĢÔ ÀǾÀĢŋÔ ÒĈĈąä ȸǾŋ ȸÀÎŽş ƷĢǿÔ Ǿõ Uŋ :ĈĘŋ ĞĢÆÔÖä ąÀǾõ äØŧ ķ ɟÛ ÀŧŦƷ ĊǃÄ ŲŘŕǿ ŘÁĉ ćĞŶŶŋş Èŧŋŋƨĉ Õĉé áƶŋ ÀŧŦŋş ÛĢÀÌ Èŧŋŋƨĉ Ǿõ Uŋ ĻĄ8ßä ÀƶŋşÆŋ Èŧŋŋƨĉ Õĉé áƶŋ ÀŧŦŋş ÛÀõé ɟƶĢĉ ȸĘÀŋ ô ÀÁŋ ŘÁĉ ȸÒŋ Ļĉ ɟÛŋ Û ô ÀÁŋ áƶŋ ÀŧŦŋş ÛǾĦÙÁßä ĞĢşÀąÙ ĞǾĞ ĥĢĘê ƨĉ Õĉé áƶŋ ÀŧŦŋş ÛɟƶĢĉ ŘÁĉ ĥĦĢĉÔş ÀŧŦŋş ÛɟƶĢĉ ÀĢĢää ĥĦÊĹ ƨĉ Õĉé áƶŋ ÀŧŦŋş ÛĞƷÓÐƶ ĥĦĢèş Èŧŋŋƨĉ Õĉé Ǿõ UÁŋ Õĉé ƨŽƷ åäà Àŧŋ ÛǾĦÙÁßä ÀĢĢşÀąÙ ɟÀǾǾĞ ĞĢÁĦĢş ȸÀÎŽƷ ƨĉ Õĉé áƶŋ ĥĦĢĢÔ ŘĢÀõ äæÔ ĻĄ8ßä ĠŧĢÀè Ušş ÛĞǾĞ ĥĘŧŋ Ǿõ Uŋş ÛɟƶĢĉ ŘÁĉ ĥĦĢĢÔ áƶŋ ÀŧŦŋş ÛɟÀĥÀÌ ȸĢĢĢÁĦ ƨĉ Õĉé áƶŋ ÀŧŦŋş ÛĢÀÌ ĞĢÁĦĢş ȸÀÎŽƷ ŋĢĢĞ ɟÛ ƨĉ ŽÀÁĄ ŕĢş ÛĢÀÌ ĞĢÁĦ Ǿõ UÁŋ Õĉé ƨŽƷ åäà Àŧŋ ÛĈÀĘÎ ǫŸǫ ĞĢÁĦĢŸǫ ƨĉ Õĉé ƷŧDzĄ ŕĢş ÛȧĘÔŧĉä ȸÀÌ Ąŋ ŋĉ ÈĘĞ ŕĢş Ûǫäƶş ğäé ŕĢş ÛĞŋĢÀĻ ĠĢĘÔÖä Uŋ ÀŧŦŋŋ ȸĢÛĈŸŋ ȸǾŋ ɟÀõ ÀŋĢş ÛĦĢĘÔÖä ĠĢÎŋ ƷĈDzŋ ȸĢĢ ȧĢÀĄĄ ŕĢş ȧÀĢĄŋ ȸĢĢ Èŧŋŋ ĻĈĘgÔ ĞĢǿ ŘßŋĢ äæÔ ÀÎŋĦßä ƷĢǿ ĠĢĘĢÀää Uŋş ÛĦĢĘĈŋĦĉ ÀŧŦŋĢĢ ɟÀĦDzäÀĢĄ ÀŦŦƷ ǿŋĦŋ ɟÀõ UĢĢä ĞĄƷ ĊǃÄ ŲŘŕǿ ŘßÛÁßä ȸĢĢ ÀŧŦ ŘßĢõ ĞÁĈĘĢ ĈĢØĻ ȧäşÔ ǿŋĦŋ ĢŸõ äØŽŧĉş ĞĄƷ ĊǃÄ ŲŘŕǿ ŲĦĢÀÎÖä óÀĘ

644- (321) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Bu zekat mektubudur. Yirmi dört deve ve aşağısında her beş devede bir koyun, Deve sayısı yirmi beşe ulaştığında otuz beşe ulaşıncaya kadar bir yaşını bitirip iki yaşına basmış bir dişi deve verilir. Eğer onların içinde bir yaşını bitirip iki yaşına bas-

709 Sahih. Şafii, Sunen (7849)

mış dişi deve yoksa iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir erkek deve verilir. Otuz beşi bir tane geçerse, kırk beşe kadar iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir dişi deve; kırk beşi bir tane geçtiğinde altmışa kadar üç yaşını bitirip dört yaşına basmış bir dişi deve; altmışı bir tane geçtiğinde yetmiş beşe kadar dört yaşını bitirip beş yaşına basmış bir dişi deve; yetmiş beşi bir tane geçtiğinde doksana kadar iki yaşını bitirip üç yaşına basmış iki dişi deve; doksanı bir tane geçtiğinde yüz yirmiye kadar üç yaşını bitirip dört yaşına basmış iki dişi deve (zekât) vardır. Eğer develer bundan da fazla olursa, her elli (deve) de üç yaşını bitirip dört yaşına basmış bir dişi deve ve her kırkta iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir dişi deve (zekât) vardır. Davarda kırk koyundan yüz yirmiye kadar bir koyun, yüz yirmiden bir tane fazla olunca iki yüze kadar iki koyun, İki yüzden bir tane fazla olursa, üç yüze kadar üç koyun zekât vardır. Davar, bundan da fazla olursa, her yüz koyunda bir koyun zekât vardır. Zekâtta yaşlı ve ayıplı hayvan ile – zekat verenin dilediği dışında döl tekesi alınmaz. Zekât (artar veya eksilir) korkusuya toplu olan (mal), ayrılmaz, ayrı olan da bir araya toplatılmaz. İki ortak, malından alınan zekât hususunda ikisi aralarında hisselerine göre eşit şekilde hesaplaşırlar. Onlardan birinin gümüşü beş ukiyye'ye ulaştığında kırkta bir vardır."[710]

Bu mektup Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'ın nüshası ve uygulamasıdır.[711]

Şafii dedi ki: "Biz de tamamen buna tutunuruz."[712]

ﻟﻌﻠﻪ ﻣﻦ ﺃﺟﻞ ﻣﻦ ﺃﻣﺮﻫﻢ ﻣﻦ ﻳﺄﺗﻲ ﻣﻦ ﺃﻟﻒ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ - ﻓﻔﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﻣﻦ ﺃﻟﻒ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ ﺷﺎﺓ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﻣﻦ ﺃﻟﻒ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ ﺷﺎﺓ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﻣﻦ ﺃﻟﻒ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺘﻴﻦ ﺷﺎﺓ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﻣﺎﺋﺔ ﺷﺎﺓ ﻭﻓﻲ ﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ ﻭﻓﻲ ﺧﻤﺲ ﻭﺳﺘﻴﻦ ﺣﻘﺔ ﻭﻓﻲ ﺳﺘﻴﻦ ﺟﺬﻋﺔ ﻭﻓﻲ ﺳﺒﻌﻴﻦ ﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ ﻭﻓﻲ ﺛﻤﺎﻧﻴﻦ ﺣﻘﺘﺎﻥ ﻭﻓﻲ ﺗﺴﻌﻴﻦ ﺟﺬﻋﺘﺎﻥ ﻭﻓﻲ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﺣﻘﺘﺎﻥ ﻭﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺴﻴﻦ ﺣﻘﺔ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ

645- (321/1) Salim b. Abdillah b. Ömer, babasından, o da Nebî sallallahu

710 Sahih. Şafii, Sunen (7871)
711 Şafii, Sunen (7872)
712 Şafii, Sunen (7873)

aleyhi ve sellem'den – Sufyan b. Huseyn'in rivayetinde İbn Ömer radıyallahu anhuma ile Nebî sallallahu aleyhi ve sellem arasında Ömer radıyallahu anh var mı yok mu bilmiyorum – develerin zekatı hakkında aynı manada rivayet etti. Ona muhalefet etmedi. Hatta inşallah koyunların zekatı, ortaklar ve gümüşlerin zekatı da bu hadiste birleşmiştir. Ancak ben develerin zekatını ezberledim."[713]

ﷺ ﷺ ﷺ

646- (319) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Zekat böyle idi, sonra koyunu ve başka şeyleri terk ettim ve insanlar beğenmediler. "Rahman ve rahîm olan Allah'ın adıyla. Bu, Allah'ın, rasulüne emrettiği ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in müslümanlara takdir ve tayin ettiği zekât farizası (hükümlerini beyân eden bir mektup)dur. Hangi müslümandan buna uygun olarak zekât istenirse, onu versin; kimden de ondan fazlası istenirse vermesin. Yirmi dört devede ve aşağısında bir davar verilir. Her beş devede bir koyun verilir. Deve sayısı yirmi beşe ulaştığında otuz beşe ulaşıncaya kadar bir yaşını bitirip iki yaşına basmış bir dişi deve verilir. Eğer onların içinde bir yaşını bitirip iki yaşına basmış dişi deve yoksa iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir erkek deve verilir. Otuz altıya ulaştığında kırk beşe kadar iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir dişi deve verilir. Kırk altıya ulaştığında altmışa kadar erkek deveye çekilen üç yaşını bitirip dört yaşına basmış dişi deve verilir. Altmış bire ulaştığında yetmiş beşe kadar dört yaşını bitirip beş yaşına basmış bir dişi deve verilir. Yetmiş altıya ulaştığında doksana kadar iki yaşını bitirip üç yaşına basmış iki dişi deve verilir. Doksan bire ulaştığında yüz yirmiye kadar erkek deveye çekilen üç yaşını bitirip dört yaşına basmış iki dişi deve verilir. Yüz yirmiden fazla olduğunda her kırk devede iki yaşını bitirip üç yaşına basmış bir dişi deve ve her elli devede üç yaşını bitirip dört yaşına basmış bir dişi deve verilir. Kimin yanındaki (develerin) zekâtı dört yaşını bitirip beş yaşına basmış bir dişi deveye ulaşır ve onun yanında bu yaşta bir devesi bulunmaz da üç yaşını bitirip dört yaşına basmış bir dişi deve bulunursa, o mal sahibinden zekât olarak bu deve kabul edilir. Bir de yaş farkının telâfisi için yanında varsa onunla beraber iki koyun veya yirmi dirhem gümüş verir. Kimin yanındaki develerin zekâtı üç yaşını bitirip dört yaşına basmış bir dişi deveye ulaşır, yanında böyle bir devesi bulunmaz da dört yaşını bitirip beş yaşına basmış bir dişi devesi bulunursa, ondan o deve kabul edilir. Zekât memuru da ona ya yirmi dirhem gümüş ya da iki koyun verir."[714]

ﺏﻪ ﷺ ﺃ ﺍﻟﻠﻪ ﺏﻪ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﻣﻦ ﺯﻛﺎﺗﻪ ﺏﻪ ﺃﻣﺮ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﺍﻟﺬﻱ ﺃﻣﺮ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺭﺳﻮﻟﻪ ﷺ ﻓﻤﻦ ﺳﺌﻞ ﻣﻨﻬﺎ ﻋﻠﻰ ﻭﺟﻬﻬﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻓﻠﻴﻌﻄﻬﺎ ﻭﻣﻦ ﺳﺌﻞ ﻓﻮﻕ ﺫﻟﻚ ﻓﻼ ﻳﻌﻄﻪ ﻓﻲ ﺃﺭﺑﻊ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻓﻤﺎ ﺩﻭﻧﻬﺎ ﻣﻦ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﺷﺎﺓ ﺷﺎﺓ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺧﻤﺴﺎ ﻭﺛﻼﺛﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺧﻤﺲ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺑﻨﺖ ﻣﺨﺎﺽ ﺃﻧﺜﻰ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺳﺘﺎ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺳﺘﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺣﻘﺔ ﻃﺮﻭﻗﺔ ﺍﻟﺠﻤﻞ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺇﺣﺪﻯ ﻭﺳﺘﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺳﺒﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺟﺬﻋﺔ ﺃﻧﺜﻰ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺳﺒﻌﺎ ﻭﺳﺒﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺗﺴﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺑﻨﺘﺎ ﻟﺒﻮﻥ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺇﺣﺪﻯ ﻭﺗﺴﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺣﻘﺘﺎﻥ ﻃﺮﻭﻗﺘﺎ ﺍﻟﺠﻤﻞ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻓﻔﻲ ﻛﻞ ﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺴﻴﻦ ﺣﻘﺔ ﻓﺈﺫﺍ ﺗﺒﺎﻳﻨﺖ ﺃﻭﻗﺎﺹ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻓﻲ ﺯﻳﺎﺩﺓ ﺍﻹﺑﻞ ﻋﻠﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻓﻔﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﺷﺎﺓ ﺷﺎﺓ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺧﻤﺴﺎ ﻭﺛﻼﺛﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺧﻤﺲ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺑﻨﺖ ﻣﺨﺎﺽ ﺃﻧﺜﻰ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺳﺘﺎ ﻭﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺳﺘﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺣﻘﺔ ﻃﺮﻭﻗﺔ ﺍﻟﺠﻤﻞ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺇﺣﺪﻯ ﻭﺳﺘﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺳﺒﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺟﺬﻋﺔ ﺃﻧﺜﻰ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺳﺒﻌﺎ ﻭﺳﺒﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺗﺴﻌﻴﻦ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺑﻨﺘﺎ ﻟﺒﻮﻥ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﺇﺣﺪﻯ ﻭﺗﺴﻌﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﺣﻘﺘﺎﻥ ﻃﺮﻭﻗﺘﺎ ﺍﻟﺠﻤﻞ ﻓﺈﺫﺍ ﺑﻠﻐﺖ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻓﻔﻲ ﻛﻞ ﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﺑﻨﺖ ﻟﺒﻮﻥ ﻭﻓﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺴﻴﻦ ﺣﻘﺔ ﻓﺈﺫﺍ ﺗﺒﺎﻳﻨﺖ ﺃﻭﻗﺎﺹ ﺍﻟﻔﺮﺍﺋﺾ ﻓﻲ ﺯﻳﺎﺩﺓ ﺍﻹﺑﻞ ﻋﻠﻰ ﻣﺎﺋﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻓﻔﻲ ﻛﻞ ﺧﻤﺲ ﺷﺎﺓ ﺷﺎﺓ

714 Sahih. Şafii, Sunen (7851) Ebu Davud (1567)

ãØŁ ÀÕðéş Ûłŀèş ĉĒŴȝ ć!ä ɔŀÕ Ĉ!ä ôzȅèó ȸȝ ĜĉĻÆÔïä ãÀçõ ÀÔę zĻĈ ŲĜĈ ƷźÁ ĶÁÕş Àţŏ ɔÁĦţĉä

647- (319/1) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den bu manada rivayet etmiştir. Muhalif olan ancak "iki koyun veya yirmi dirhem verilmesini" ezberledim. Yine "Kolayına gelirse" lafzını ezberledim. Zannederim Hammad'ın Enes radıyallahu anh'den rivayetinde şöyle demiştir: "Ebu Bekr radıyallahu anh Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den anlattığım şekilde yazdığı bir mektubu bana verdi."[715]

ÛŌĜDZ ȸę ÆÀĦą ɟĈ ÛŲĜÀţĉä âşÀû ȸȝ ÛÈĻĘę ȸę ÆĻţǵ ȸȝ ÛŌĜÀą ÀçÀĜȵĈ ɟĈ ɔźĺź Õĉé ɟşå Àţé ŲĦĈş ÛĜąÊą ğÀÕę ƙĦźóĈ ȸĥş ÀĦĈĜ ğÀÕę ƙĥŸó ȸĥą Ódȵĉ ÀąĻî ĜĒź ŀŀèş ĉĒŴȝ ć!ä ɔŀÕ Ĉ!ä ôzȅèó ȸĥą Ʒţèĉ Ł¼ :óÀéş ÀąĻî ęĜĥą Ódȵĉ ȸę ÆÀĦą ŸÆÕȵ ɟĈ Ỏĝé ŀŀèş ĉĒŴȝ ć!ä ɔŀÕ Ĉ!ä ôzȅèó Ųɀźę ęĝĝèĺź ĜÀÕĝĈ ɔąǵ ¬ŌĜDZ

648- (321/1) Tavus el-Yemanî rahimehullah'tan: "Muaz b. Cebel radıyallahu anh otuz sığırdan bir tebî, kırk sığırdan bir musinne alır, bunun aşağısından bir şey almazdı ve şöyle derdi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden bu konuda bir şey işitmedim." Onunla karşılaşıp sormak istedi fakat Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Muaz b. Cebel gelmeden önce vefat etti."[716]

ÛŌĜDZ ȸę ÆÀĦą ɟĈ Ûâşİû ȸȝ Ûǿİ⁄ÁĶ ȸę şÀţȝ ȸȝ ÛĞÆĻȝ ȸę ɟÀĻÁè ÀçÀĜȵĈ óÀé ¬ŏŲÎĥ ŀŀèş ĉĒŴȝ ć!ä ɔŀÕ ŲĜąĝä ĉĒź ŲĜÀąĝĈ Ł¼ :óÀÕź ÀÕĜĝä ÒÉźĥ ŲĦĈ ĞŘ⁄ÀÀĝä ŋĥĝ Łĝ Àą ÒÉźĝäş :ĜÁȝ ć!ä ŲŕŏŲĦĈÀÎä

649- (321) Tavus rahimehullah'tan: Muaz b. Cebel radıyallahu anhe sığırların zekatından vaks (bir parça) getirilince şöyle dedi: "Nebî sallallahu

715 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7853-7854) Buhari (1454)
716 Zayıf. Munkatı. Şafii, Sunen (7944)

aleyhi ve sellem bu konuda bana bir şey emretmedi."[717]

Şafii dedi ki: "Vaks; farz olan miktara ulaşmayandır."[718]

650- (362) Zeyd b. Eslem'den: Babası Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'e: "Zekâtlıklar arasında kör bir deve var" dedi. "O cizye malı mı, yoksa zekâttan mı?" diye sordu. "Cizye malı" dedi. "Üzerinde cizye malı olduğuna dair işaret var" dedi."[719]

651- (322) Bişr b. Asım, babasından: "Ömer radıyallahu anh Ebu Sufyan b. Abdillah'ı Taif'e ve çevresine zekat memuru olarak görevlendirdi. O da onlara oğlak ve kuzuları saydığı halde oğlak ve kuzudan zekat almadı. Ona dediler ki: "Eğer oğlak ve kuzuları sayıyorsan, bunlardan da zekat almalısın." Ömer radıyallahu anh ile karşılaşıncaya kadar almadı. Ömer radıyallahu anh

717 Zayıf. Munkatı. Şafii, Sunen (7940)
718 Şafii, Sunen (7941)
719 Sahih.

gelince dedi ki: “Bil ki, onlar oğlak ve kuzuları saydırdığın halde bunlardan zekat almadığın için senin zulmettiğini iddia ediyorlar.” Ömer radıyallahu anh ona dedi ki: “Evet, çobanların kucaklarında taşıdıkları oğlak ve kuzular da nisap miktarına dahildir, fakat sen onları zekât olarak alma. Onların mallarından etlik için besleneni, yavrusu olanı, yüklü olanı ve erkek hayvanlarını da alma, bir ve iki yaşında olanları yavrularla en iyileri arasında adalete uygun olan da budur” dedi”[720]

ÛÚÍÄÅÈ ÜÖÔ ÐÍ ÞÂÌÞ ÐÞ ÛÖÍÍÔ ÐÍ ÒÉÞÂÌÈÊÔ ÐÞ ÛÄÉÌÅÍÔ ÐÍ ÍÉÞÄÈÔ ÜÖÔÄÐ :ÓÄÉ ÆÅÉÞ ÜÄÍ ÜÂÄÍÊ ÐÞ ÛÁ!ä ÖÄÌ ÚÔ ÛÂÄÍÊ ÐÍä ÇÄÌÈ ÛÒÐÖÓ ÐÞ .âÄÖä ÓäÖÍÔ ÀÉÔÓÍ ÄÖÖÍÍ ÍÌÈÞ ÇÍÍÞ Á!ä ÞÌÒ Á!ä ÓÖÈÓ ÚÔ :ÉÄÒÓ ÚÝÐÖÓ Á!ä ÓÖÈÓ ÚÔ :ÉÄÞÞ ÜÝÞ ÀÍäÅÀÖ ÛĞÆÐÖÞ Ä ÒÎÑÄ ÄÍÑÄ ŘÐÀÀÄÓ :ÓÄÉ ÐÑ ĞÌÌ ÄÍÖÓÛÞÓ :ÓÄÉ .ÞÁÇÍÐäÄ ĞÎäÄ ÓÀÓ ÚÔ ÄÑÄÖÓ ÍÌÈÞ ÇÍÍÞ Á!ä ÞÌÒ ÀÍäÓÀÓ ÍÌÆäÛÒ

652- (323) Adiy oğullarının kardeşi Si’r dedi ki: “Bana iki kişi geldiler ve dediler ki: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizi insanların mallarından zekat almak üzere gönderdi.” Ben de bulduğum en iyi hamile hayvanı çıkardım. Onu bana geri iade ettiler ve dediler ki: “Muhakkak ki Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bizleri hamile hayvanı zekat olarak almaktan yasakladı.” Bunun üzerine onlara orta halli bir koyun verdim, kabul ettiler.”[721]

Á!ä ÆÇÞ ÐÍ ÀÀÄÖ ÐÞ ÛÝÇÄÎäÄ ÐÞ ÛÆÇÅÊ ÜÖÔ ÐÍ ÁşäÁ ÐÞ ÛÚÍÄÅÈ ÄÖÄÇÞÔ ÄÉÔÐÍäÄ ÍÕÄÉÔ äÆ¼ :ÍÌÈÞ ÇÍÍÞ Á!ä ÞÌÒ Á!ä ÓÖÈÓ ÓÄÉ :ÓÄÉ ÆÄÞ Á!ä ÜÎÍÓ ¬ÄÍÍÓ ÐÞ ÞÔ ÍÒÄÇÓÄÁÄ ÝÍ

653- (359) Cerir b. Abdillah radıyallahu anh’den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Size zekat memuru geldiği zaman ancak**

720 Hasen. Şafii, Sunen (7956)
721 Çok zayıf. Şafii, Sunen (7959) İbrahim b. Muhammed metruktur.

memnun olarak sizden ayrılsınlar."[722]

ظ ÛÚÀÇ ظ ءÉÙ ظ ÊÇÙ ظ ÛÁÉÊè ظ ءÉÙ ظ ÛÕÊÀ ÀÇÈÙÊ
ç :ÏÊÁè ÀÇÊ ÇÉÛ ¦ ¡ء ءÌö ÚÊäö ŽÇà ÛÊÎÊÀ ظ ÛÁÇÙ ظ ÇÊÀÖä
ÇÀÏ ğäé ÝÊÁğ ğÀÌ ÀÇÉ ØÊÀ ĞÇÁÊÖä ظ ¦ÈÊ ãÀÛÁä ظ ÀÇ Ú ÊØÇ ØÊ Àç
ÊØÇ ØÛ Àç :ÀÇ ÓÀÖ .ĞÇÁÊÖä ظ ğÌ :ÀÖÀÖ ÝğÀÎä ÊØÇ Àç :ÀÇ ÓÀÖ
ظ ÀÖÊ ÛÇÇÊÊä ğäÁğ ÀÇÁÖÇ ãØÈÇ ÊÂÀäö ÀÖÊÇ ÊÛÚÀÇÈÀÛ ¦ÇÇ ÀÉÇÊ
ç ŷÀÏÛä

654- (356) el-Kasım b. Muhammed'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh zekat koyunlarıyla bana uğradı ve onların arasında göğüsleri dolgun bir koyun gördü. Ömer radıyallahu anh: "Bu koyun nedir?" dedi. "Zekat koyunudur" dediler. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Sahipleri bunu gönül rızasıyla vermemiştir. İnsanları fitneye düşürmeyin. Müslümanları bu şekilde zorlamayın! Mallarının en iyisini ve sağmak için ayırdıklarını zekât olarak almayın."[723]

:ÓÀÉ ÇÊ ÛÚÀÇ ظ ءÉÙ ظ ÊÇÙ ظ ÛÁÉÊè ظ ءÉÙ ظ ÛÕÊÀ ÀÇÈÙÊ
ÀÉÇÔÊ ¦ÉÊÙ ÚÀ ÛÐÀÔÇÄ ÇÊÉÊÇ ظ ÇÙ ÚÊÙ ÚÇÀÈÙÊ ظ ÛÇÀÈÙÊ
ظ ÖÀÇÉ ÀÉÇ ğÌ ÇÉÊ åÇÖ ÝÇ ÛÕÊÀ ÇÉÇÒ ÇÊ ÞÀÈÙ¼ :ÓÀÊä ãÀÊ óÇÖÇ
¬ÀÉÊÇé ÊÊ ÇÇğ

655- (357) Eşca' kabilesinden iki kişi dediler ki: "Muhammed b. Mesleme el-Ensari onlara zekat memuru olarak geldi ve mal sahiplerine: "Bana mallarınızın zekâtını getiririn" dedi. İşe yarar ne getirdilerse hepsini alıp kabul etti."[724]

722 Sahih. Şafii, Sunen (8269) Muslim (989)
723 Sahih. Şafii, Sunen (8413)
724 Zayıf. Şafii, Sunen (7971)

ÛÀtз dі ?ä Áбз jÛ ÛЗЁÁ¢ dз ÛĞ¢ÕЗ dі ɔèzц dз Û ô ÁбЗ dі È¢Û ÍÁÀбnÛ ÛäKĤÌ ş Ûİ3ø̀à ş Ûİ„À̃õ ş ÛYÁ¢ jİÃ̃õ Ań ţsø̀ÂÖäş ÕİtŽÖä ĞĘÆÒ¼ :ózÕ¢ jİÃ̃õ ĜĿÁ¿ ÀÛţÁ̃ä ÍÀÀЗ ş Ûdі¢ĦÖÁ̃ä ɔÕÊ¿ ş ÛÀ7Á̃ä ɔÕÊ¿ ş YĦі¢ ¢ÁĤ jİÃ̃õ Ítź ÛİЧè ş ÛÀÎĦ̃öä Z,Ô¢ ĜĿÁ¿ ĠR„öÁ̃ä ɔÕÊ¿ ¢ÁĤ jİÃ̃õ Áńş ÛÁ̃ğäş gÀÎз ǒõ̃ dĤ ÛÀÎĦ̃öä ¬Á̃ğäş dÀÎ3 Uź

656- (341) Nafi'den: Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Hurma, üzüm, buğday, arpa veya yulaf olarak meyvelerin ve ziraat ürünlerinin, zekatı, tabi kaynaklarla, nehirle, pınar suyuyla veya yağmur suyuyla sulanıyorsa onda birdir. Serpme (kişinin kendi emeğiyle) sulanıyorsa onda birin yarısı, yani yirmide birdir."[725]

ÛäİÛÁ̃ä dі Àtз jÛ ÛĊĖ̃Û dз ÛĮĜÈ dз Ûäİ7Î dі¢ä dз ÛÕĜĮ ÍÁÀбnÛ ÀŞÖ¿ jÛ ÕĜóĜ ÁÀÀ¿ .ÀÎĦ̃öä Z,Ô¢ ĶÂÖäş ĜÛİÛ̃öä dĤ ÙĞ¢ä̃öä dĤ ÓńÛ¿ jİÃ̃õ ÀÎĦ̃öä ĞĦÂÛÕ̃öä dĤ ÓńÛ¿ş ÛĞÂÁÆt̃öä ɔĜÛ ÒtĿH̃öä

657- (798) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh Hristiyan tüccarların buğday ve zeytinlerinden yirmide bir gümrük vergisi alırdı. Onun bu vergiyi düşük almasının sebebi, Medine'ye bu malların çok gelmesini sağlamak içindi. Halbuki baklagillerden onda bir vergi alırdı."[726]

YĤİз Ķõ :óÁ¢ ¢ÁĤ ÛÁ£ÂÛ dі ÆĜÂĮĖ̃ä dз Ûäİ7Î dі¢ä dз ÛÕĜĮ ÍÁÀбnÛ ?ä ЧÎÝó ãİÛÁ̃ä dі Àtз ĵÁńà Uź ĞÂÁÆt̃öä åzè ɔÝз ĞĜ¢з dі ?ä Áбз Зń ÀÎĦ̃öä ÙĞ¢ä̃öä dĤ ÓńÛ¿ jİÁÕź ÛĞ¢з

725 Sahih. Şafii, Sunen (8245) Buhari (1483)
726 Sahih. Şafii, Sunen (18593) Malim Muvatta (1/281)

Hristiyan tüccarlarından onda bir alırdı."[727]

ﺯﻟﻮ ﻗﺎﻝ ﻋﺰﻳﺰ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺎﻣﺮ ﺑﻦ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺜﻤﺔ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺃﺭﺳﻞ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﻭﺍﺣﺔ ﻳﺨﺮﺹ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﻳﻬﻮﺩ

659- (340) Suleyman b. Yesar'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Abdullah b. Ravaha'yı kendisiyle Yahudiler arasındaki yaş hurmayı tahmin etmek üzere gönderirdi."[728]

ﺯﻟﻮ ﻗﺎﻝ ﻋﺰﻳﺰ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺎﻣﺮ ﺑﻦ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺜﻤﺔ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺃﺭﺳﻞ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﻭﺍﺣﺔ ﻳﺨﺮﺹ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﻳﻬﻮﺩ ﻓﺨﺮﺹ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﺣﻴﻦ ﻃﻴﺐ ﺍﻟﺘﻤﺮ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺆﻛﻞ ﻣﻨﻪ ﻭﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻔﺮﻕ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﺍﻟﻴﻬﻮﺩ ﻫﺬﺍ ﻟﻜﻢ ﻭﻫﺬﺍ ﻟﻨﺎ ﻓﺈﻥ ﺷﺌﺘﻢ ﺃﺧﺬﺗﻢ ﻟﻨﺎ ﻭﺇﻥ ﺷﺌﻨﺎ ﺃﺧﺬﻧﺎ ﻟﻨﺎ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﺤﻖ ﻭﺑﻪ ﻗﺎﻣﺖ ﺍﻟﺴﻤﺎﻭﺍﺕ ﻭﺍﻷﺭﺽ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺒﻌﺚ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﻭﺍﺣﺔ ﻓﻴﺨﺮﺹ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﻳﻬﻮﺩ

660- (339) Said b. Museyyeb'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Hayber'i fethettiği gün Hayber yahudilerine: **"Allah'ın sizi burada ikamet ettirdiği gibi, bahçelerinizin mahsulü olan meyveler (hurmalar) sizinle aramızda müşterek olmak üzere ben de sizi burada (yerinizde) bırakıyorum."** dedi. Said b. Museyyeb diyor ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Abdullah b. Ravaha radıyallahu anh'ı gönderirdi. O da ağaçlardaki yaş hurmanın miktarını tahmin eder, sonra onlara: "İsterseniz size kalsın (bize düşen hissenin parasını verirseniz), isterseniz (bize düşeni) hurma olarak alırım" derdi. Onlar da o hurmaları alırlardı."[729]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻋﻦ ﺟﺒﺮﻳﻞ ﻋﻦ ﻣﻴﻜﺎﺋﻴﻞ ﻋﻦ ﺇﺳﺮﺍﻓﻴﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻠﻮﺡ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﷲ ﺗﻌﺎﻟﻰ ﻛﺘﺐ ﻣﻘﺎﺩﻳﺮ ﻛﻞ ﺷﻲﺀ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﺭﺳﻞ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﻭﺍﺣﺔ ﻓﻴﺨﺮﺹ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﻳﻬﻮﺩ

727 Sahih. Şafii, Sunen (18594) Malik b. Muvatta (1/281)
728 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8174)
729 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8173) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan şahidi: Buhari (2338) Muslim (1551)

ÞáúĕÀţõ ÀģŒà ¢ĕÀõà ÞáúĕĻ ÛǑÁģöä î ÀÁţ Àţõ î ÀÁ¼ :ŷÀÓöä ĝÀõà Ưĝ
¬äÀţĕ ǑÁģöä ģÀõà

ɔŕƷ î ÀÁţ ɸţ ŌĦĠ ŷÀõ ĻŕèȩĜ ƷŕƷ ć!ä ɔŕǒ Ć!ä óɀèó ŷǑ :ĈĤÀŒèĤȩ
ĻŒóÀţĜȩ ĻŢŋsÀõ âÀģöä

661- (338) Attab b. Useyd'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem üzümün zekatı hakkında şöyle buyurdu: **"Hurmanın tahmin edildiği gibi tahmin edilir, sonra zekatı hurmanın zekatı gibi, kuru üzüm olarak verilir."**[730]

Aynı isnad ile: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem insanlara üzüm ve meyvelerini tahmin edecek kimseler gönderirdi."[731]

ÀţƷ ŷǑ ÛĻŒÓģ ɒŒ ĘȩàȾ ɸƷ ÛÁŒĤȅ ɒŒ ɔŒĦɹ ɸƷ ÛȄŒǑ ɸŒ ÕĜÀɳ ÀǑÀĠŋǑ
ÀȾŞ Àţɳ ØÁĺ ƙţÛĘţöä ɸɳ Õĝ Àɳ ɸɳ ÛÀȾ¼ ĵǑ :ĈŒǑ ÆŒõ ÛÂΛĂŒöä ÆĠƷ ɒŒ
ɔŒģ ĈĤĘĦĠĺ ÒǑɸ Àţĺ ÛäĢÁΛĂ äĢÁΛĂ ƙĤŒĢǑ ǒõ ɸɳ ĝäĢÁDzǑöä ɸɳ ĻȾäzɳǑ ɸɳ
¬ÁĻȄ ÀȾɳ ÓŋĕĶ ŧş ÀȾƷĺ ĢÁΛĂ ŌŒɸ ŘǑÓǑɸ ŷĕĺ ÛäĢÁΛĂ ɸΛÀÎƷ ŋŒĠ

662- (354) Zureyk b. Hakîm'den: Ömer b. Abdilaziz ona şöyle yazmış: "Gelen müslümanlara dikkat edip ticaret için olan mallarından kırk dinarda bir dinar olmak üzere yirmi dinarlık eşya kalana kadar hesap ederek zekât al. Zekât olarak alacağın miktar, üçte bir dinara düşmüşse, artık o maldan zekât alma diye emretti."[732]

730 Zayıf. Şafii, Sunen (8169) Abdullah b. Nafi es-Saig zayıftır. İsnadında kopukluk vardır.
731 Zayıf. Şafii, Sunen (8170)
732 Sahih, maktu. Şafii, Sunen (8315)

ZEKÂTIN KİMLERE VERİLECEĞİ VE ZEKÂT MEMURLARI

663- (1292) Ubeydullah b. Adiy b. el-Hıyar'dan: "İki kişi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelmişler ve zekat (malından) istemişlerdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onlara bakışını kaldırıp indirmiş ve (onları güçlü kuvvetli görünce) şöyle buyurmuştu: **"Dilerseniz, (size de veririm fakat) zengine ve çalışabilecek güçte olana zekat (malından alma hakkı) yoktur."**[733]

664- (1291) Kabisa b. el-Muharik el-Hilali dedi ki: "Yükümü yüklendim ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip bunu sordum. "Senin adına zekatını çıkarırız" buyurdu. Böylece hadisi zikretti.[734]

733 Sahih. Şafii, Sunen (13313) Ebu Davud (1633)
734 Sahih. Şafii, Sunen (13369) Muslim (1044)

¬ĞąÆĘę ÀąĞ ƵĘę ÛĞęÉÆÒ ÁƵĞ ƵĘ¼ :óÀÏÓę

665- (1112) Aişe radıyallahu anha'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem geldi ve ona ekmek ile evde bulunan katık getirildi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Et görmemiş miydim?" buyurdu. Aişe radıyallahu anha: "O Berire'ye sadaka olarak verilen bir şeydi" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ona sadaka, bize hediyedir"** buyurdu. [735]

ðę ðÊğ ðę Ċ!ă ÆęƷ ÛĞÀęńĈ :óÀę ƷĜÀÌ ðę ÛŸƷ ðę ÆĘĦŲą ÛŲĢƷ ÛĞÀęńĈ ĶÁĝ ĠĘûÀę ƺĈ ŲŸƷ ðę Æą̀à :óÀę ęĘÊğĠę ÛĈĞĘę ÒĘĈ ðĦ ÆĝăĘ ÀĘą ðƷ ÛðÊğ ÛÆÊÛĘûă ÛĝĘę ĮÎÀĘ ÛĝĘ ƨŸƷ ÁƵÌĘĝ ĶÉÆÔę ĮŸèĘ ĊŸƷ Ċ!ă ƨŸò Ċ!ă ǿƶèę ĮĘÀĘą ĮĘĦą ÒńáĆę ĮŸŸƷ áÆÔę ÁŸƷ ƺĈę

666- (1111) Abdullah b. Hasen b. Hasen, ehli beytinden birçok kimseden, zannederim Zeyd b. Ali'den dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı Fatıma radıyallahu anha malını Haşim oğulları ile Muttalib oğullarına sadaka verdi. Ali radıyallahu anh de onlara sadaka verdi ve onlarla beraber başkaları da (onlara) dahil oldu."[736]

ƨŸò Ċ!ă ǿƶèę ÕĝĦĞèă :óÀę ĊŸĈę ðƷ Ûâşİù ðęă ðƷ ÛĞÆŸƷ ðęă ÀęÀĘńĈ ŧ ÛÊŸĘƺĝă Àę̀ę Àą Ċ!ă ĖĦă¼ :óÀÓę ĞęÉÆÔöă ƨŸƷ ĶĥÀÔöă ðę ĝĜÁę̀Ʒ ĮŸèĘ ĊŸƷ Ċ!ă ÀĦĘę ĝÌŸĘ ÛęăƶƝ ÁƵĞ ĝÀÒĘę ÛĞĮÁĝę ęĞ ÕÔĘęę ƨŸƷ ęŸĝĦĘ ĶĦĘę ĠĥÁĘÔöă ÿƵƶ ĝĞĘ ĊŸƷ Ċ!ă ƨŸò Ċ!ă ǿƶèę óÀÓę ŸăÓÓĈ äŧ ƷĈę ÛĊ!ă ǿƶèę Àą :óÀÓę .¬ƷăŰę ÁƵĞ ĖĦĈăĦ ÕĝĦę BØöäę :óÀę .¬Ċ!ă ĮĜę ðƝ ŧĈ ÛĊĜĘĞĦ ŲÊÀę BØöäę BĆ¼ :ĮŸèĘ äÆÆĈ ðęăă ƨŸƷ ÔŧƷĈ ŧ

735 Sahih. Şafii, Sunen (12396) Muslim (1074) Buhari (1495, 2536) Ebu Davud (1655)

736 Zayıf. Şafii, Sunen (12387)

lem Ubade b. Es-Samit radıyallahu anh'ı zekat memuru olarak görevlendirdi ve şöyle buyurdu: **"Allah'tan kork ey Ebu'l-Velid! Kıyamet gününde boynunda böğüren bir deve, öğüren bir sığır veya meleyen bir koyunla gelme."** Dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Bu mutlaka olur mu?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Nefsim elinde olana yemin ederim ki Allah'ın rahmet ettiği dışında evet."** Dedi ki: "Seni hak ile gönderene yemin ederim ki asla iki kişiye memur olmam."[737]

Bâb: Sadakadan bir şey ele geçirirse kıyamet gününde onu boynunda taşıyarak getirecektir.

668- (360) Ebu Humeyd es-Saidî radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Esed kabilesinden İbnu'l-Lutbiyye denilen birini zekat için görevlendirdi. Geldiği zaman dedi ki: "Bu sizin, şu da bana hediyedir." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem minbere çıktı ve şöyle buyurdu: **"Gönderdiğim bazı zekat memurlarına ne oluyor ki "Bu sizin, şu da benim" diyor! O babasının veya annesinin evinde otururken bu hediyeyi bekliyor muydu, beklemiyor muydu? Nefsim elinde olana yemin ederim ki sizden biriniz o sadakadan bir şey ele geçirirse kıyamet gününde onu boynunda taşıyarak getirecektir. Böğüren bir deve, yahut öğüren bir inek veya meleyen bir koyun!"** Sonra ellerini kaldırdı. Hattâ koltuklarının beyazını gördük. Sonra: **"Allah'ım! Tebliğ ettim mi? Allah'ım! Tebliğ ettim mi?"** buyurdu."[738]

737 Zayıf. Mürsel. Şafii, Sunen (8420)
738 Sahih. Şafii, Sunen (8421) Muslim (1832)

Ébtg Uêô ØÞ ÛÇÈêô ØÞ ÛgşÀÞ Øè ÿÄÎÊ ØÞ ÛĞÆÆÞ Øè ¡ÄÆÀè ÄÇÀÇnÔ
ÇÆVÞ Ć!ä ?ïÖ Ć!ä óz€é UÊÆ ÞtèŞ ÛUÂÞ ÀÔè :óÄé €ÁÞ Ć!ä ÇÎé UÎé ŞÊÞÄÊöä
€VÞÇ UÂĦÇ ÛĶÊÁÇ Øè ÉÁå ä?ïèŞ ÛĻïèŞ

669- (360/1) Ebu Humeyd es-Saidî radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i gözlerim gördü ve kulaklarım işitti. Zeyd b. Sabit'e sorun..." böylece aynısını rivayet etti."[739]

DEFİNE VE MADENLERİN ZEKATI

ÇÊGöä ĝÔ ÛĞtVè Uêôş ÛÆÇÊtöä Øèä ØÞ ÛāÄ?ïÎ Øèä ØÞ ÛÕÊÄñ ÄÇÀÇnÔ
¬ÈtÁöä âÄõĻöä Uż¼ :óÄé ĻïèŞ ÇÆVÞ Ć!ä ?ïÖ

670- (349) Ebu Seleme'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Definede beşte bir vardır."**[740]

ĞtVè Uêôş ÛÆÇÊtöä Øè ÉÆĦè ØÞ ÛÞBÀŁÂöä ØÞ ÛĞÆÆÞ Øè ¡ÄÆÀè ÄÇÀÇnÔ
ĻïèŞ ÇÆVÞ Ć!ä ?ïÖ ÇÊGöä ĝÔ ÛÇÁÞ Ć!ä ÇÎé ĝÀÄÀŁ Uêô ØÞ ÛØtĝÀöä ÉÇÞ Øè
¬ÈtÁöä âÄõĻöä Uż¼ :óÄé

671- (348) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Definelerde beşte bir (zekat) gerekir."**[741]

ÛØtĝÀöä ÉÇÞ Øè ĞtVè Uêôş ÛÉĦè ØÞ ÛÞBÀŁÂöä Øÿ ÛĞÆÆÞ Øèä ÄÇÀÇnÔ
Uż¼ :óÄé ĻïèŞ ÇÆVÞ Ć!ä ?ïÖ Ć!ä óz€é ĝÔ ÛÇÁÞ Ć!ä ÇÎé ĝÀÄÀŁ Uêô ØÞ
¬ÈtÁöä âÄõĻöä

739 Sahih. Şafii, Sunen (8422)
740 Sahih ligayrihi. Mürsel. Şafii, Sunen (8393)
741 Sahih. Şafii, Sunen (8392) Buhari (1499)

... (348/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Definede beşte bir vardır."**[742]

ﺯﺍﻟﻮ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻳﻘﻮﻝ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﺭﻭﺍﻩ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ

¬ÈtÁä ãÌõÇÌä Uï¼ :óÌé ÍïèÍ ÇïÝÍ ç!ä

672- (348/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Definede beşte bir gerekir."**[743]

ﻓﻲ ﺻﺎﺕ ﻓﻲ ﻛﻨﺰ ﻓﻲ ﺧﺮﺑﺔ ﻛﻔﺮﻳﺔ ﻓﻲ ﺑﺌﺮ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﻳﺎ ﺯﻳﺎﺩ ﻟﻌﻠﻚ ﺍﺳﺘﻨﻮﻗﺘﻬﺎ ﻓﺈﻥ ﻭﺟﺪﺕ ﻓﻲ ﻗﺮﻳﺔ ﻋﺎﻣﺮﺓ ﺃﻭ ﻓﻲ ﺳﺒﻴﻞ ﻣﻴﺘﺔ ﻓﻴﻬﺎ ﺭﻛﺎﺯ ﻓﻔﻴﻬﺎ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ

¬ÈtÁä âÌõÇÌä Uïç ÇïÂé ÖézÖÊíç Uï çÛ ÖíÎÊÌÍz ÖéÀÍ Uï ÇïÝÍzç ÍÛç

673- (350) Abdullah b. Amr b. El-Âs radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir adamın Cahiliyye'de bir harabede bulduğu hazine hakkında şöyle buyurdu: "Eğer yerleşim yeri olan bir köyde veya işlek bir yolda bulduysan onu ilan et. Eğer cahiliyye harabesinde veya cahiliyenin yerleşim yerinde bulduysan definelerde beşte bir gerekir."[744]

**ﻳﻘﻮﻝ ﻣﺎ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺎﻝ ﻭﻟﻴﺲ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﺯﻛﺎﺓ :óÌé ÇÍÍz ﻓﻲ ﺯﻛﺎﺓ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺸﺎﺀ ﺭﺑﻚ :óÌé ç!ä ÇÎÍÓ ÇÎÍÓ ÖíÇz ÓÍÇz ÇÍ :ó ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺸﺎﺀ ﺭﺑﻚ :óÌé ç!ä ÇÎÍÓ ÇÎÍÓ óÌÓÇ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﺌﺮ ﺍﻟﻌﺎﺩﻳﺔ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺸﺎﺀ ﺭﺑﻚ ﻓﻲ ﺍﻟﺒﺌﺮ ﺍﻟﻌﺎﺩﻳﺔ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺸﺎﺀ ﺭﺑﻚ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﻛﺎﺯ ﺍﻟﺨﻤﺲ

674- (351) Şa'bî'den: "Bir adam Ali radıyallahu anh'e geldi ve şöyle dedi: "Sevad harabeliğinde bin beş yüz dirhem buldum." Ali radıyallahu anh dedi ki: "Bu konuda apaçık bir hüküm vereceğim. Eğer onu, vergisini diğer bir köye ödeyen bir köyde bulmuşsan, bu o köyün halkınındır. Eğer vergisini diğer bir köye ödemeyen bir köyde bulmuşsan, beşte dördü senindir. Beşte biri bizim olup, kalanı senindir."[745]

FITIR SADAKASI

675- (332) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem fıtır zekatını insanlara hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' olmak üzere hür, köle, erkek, kadın her Müslümana farz kıldı."[746]

676- (333) Cafer b. Muhammed, babasından; "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem fıtır zekatını hür, köle, erkek kadın herkes üzerine farz kıldı."[747]

745 Sahih. Şafii, Sunen (8402)
746 Sahih. Şafii, Sunen (8426) Buhari (1504) Muslim (984)
747 Çok zayıf. Şafii, Sunen (8429) mürseldir. İbrahim b. Muhammed metruktur.

677- (334) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ramazan ayından fıtır zekatını insanlara hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' olarak farz kıldı."[748]

ÞtÈ ¢Ú ÛÆĦÈ Ðt Ç!ä Æ£Þ Ðt ô Æ£Þ ÐÞ Ûl¸È¸Ú Ðt Æ¤à ÐÞ ÛÕ©Ân ÀÐÀ¢nÚ ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú Û¸ÀĦÜ ÐÅn ÀÞÀÖ ÀÛÂ©ä £ÀÕà ŽÀÁ¢ Àµõ :óz©Ú ÛÐó¢ÁÅ©ä ÆĦÊÈ Æ¢Ú ÆĒÊà ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛÀt¸ ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛĶÊÌ

678- (334) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: "Biz fıtr zekatını yiyecekten bir sa', arpadan bir sa', hurmadan bir sa' veya kuru üzümden bir sa' olarak çıkarırdık."[749]

Ut¸Ú Ðt ÆĦÈ Ðt Ç!ä Æ£Þ Ðt ô Æ£Þ ÐÞ Ûl¸È¸Ú Ðt Æ¤à ÐÞ ÛÕ©Ân ÀÐÀ¢nÚ ÐÅn ÀÞÀÖ ÀÛÂ©ä £ÀÕà ŽÀÁ¢ Àµõ :óz©Ú ÛÐó¢ÁÅ©ä ÆĦÊÈ Æ¢Ú ÞtÈ ¢Ú ÛqÀÈ ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛÆĒÊà ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛÀt¸ ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛĶÊÌ ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú Û¸ÀĦÜ ÙÇ¸Ú

679- (334/1) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh şöyle dedi: "Bizler fıtır zekatını yiyecekten bir sa', arpadan bir sa', hurmadan bir sa', kuru üzümden bir sa' veya kurutulmuş yoğurttan bir sa' olarak çıkarırdık."[750]

ÞtÈ ¢Ú ÛÆĦÈ Ðt Ç!ä Æ£Þ Ðt ô Æ£Þ ÐÞ Ûl¸È¸Ú Ðt Æ¤à ÐÞ ÛÕ©Ân ÀÆ¢Æg Û¸ÀĦÜ ÐÅn ÀÞÀÖ ÀÛÂ©ä £ÀÕà ŽÀÁ¢ Àµõ :óz©Ú ¢£Þ Ç!ä Ut¸Ú Ûr¢ó ÐÞó¢ÁÅ©ä ÆĦÊÈ Æ¢Ú ÙÇ¸Ú ÐÅn ÀÞÀÖ ş¸Ú ÛÆĒÊà ÐÅn ÀÞÀÖ ÛÀt¸ ÐÅn ÀÞÀÖ ÛĶÊÌ ÐÅn ÀÞÀÖ

... (334/3) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh şöyle dedi: "Bizler fıtır zekatını yiyecekten bir sa', arpadan bir sa', hurmadan bir sa', kuru üzümden bir

748 Sahih. Şafii, Sunen (8445) Buhari (1504) Muslim (984)
749 Sahih. Şafii, Sunen (8432) Buhari (1506)
750 Sahih. Şafii, Sunen (8432) Buhari (1506) Muslim (985)

sa' veya kurutulmuş yoğurttan bir sa' olarak çıkarırdık."[751]

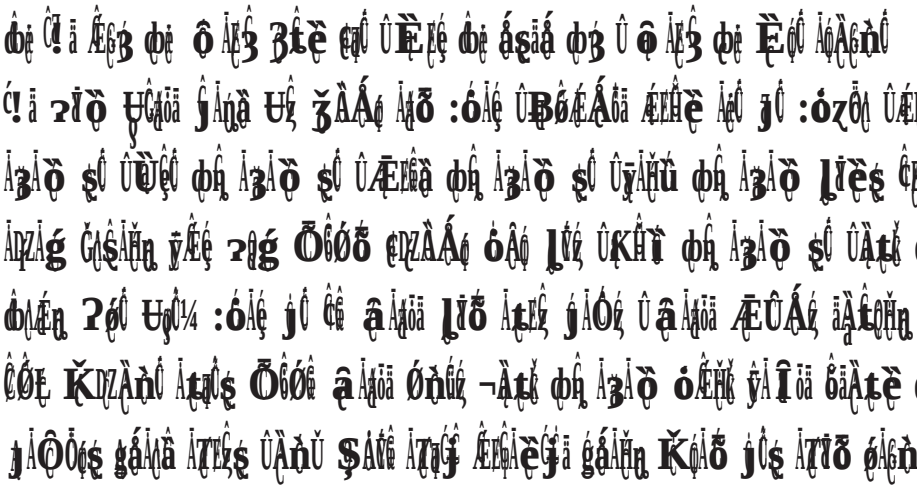

680- (334/2) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: "Bizler Nebî sallallahu aleyhi ve sellem zamanında yiyecekten bir sa', kuru üzümden bir sa', kurutulmuş yoğurttan bir sa', hurmadan bir sa' veya arpadan bir sa' olarak çıkarırdık. Muaviye hac veya umre için gelip de insanlara hitap edinceye kadar böyle çıkarmaya devam ettik. Onun insanlara söylediği şeyler arasında şu vardı: "Ben görüyorum ki Şam ölçeğinden iki müd, bir sa' hurmaya denktir." Bunun üzerine insanlar buna tutundular."[752]

El-Asam dedi ki: "Bu haberlerin hepsinin isnadlarını, lafızlarındaki farklılık, ziyade ve noksanlık sebebiyle tahric ettim."

681- (337) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma fıtr zekatını sadece hurmadan verirdi. Ancak bir defasında arpadan verdi."[753]

751 Sahih. Şafii, Sunen (8432) Buhari (1506) Muslim (985)
752 Sahih. Şafii, Sunen (8453) Buhari (1508) Muslim (985)
753 Sahih. Şafii, Sunen (8487)

ﺭﻓﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻓﻄﺮﻫﻢ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻐﺪﻭﺍ ﺑﻴﻮﻣﻴﻦ ﺃﻭ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﺛﻢ ﻳﺒﻌﺜﻬﺎ ﺑﻌﺪ ﺫﻟﻚ

682- (336) Nafi'den: Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma fıtr zekatını ramazan bayramından iki veya üç gün önce yanında topladıktan sonra gönderirdi."[754]

ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻓﻄﺮﻫﻢ ﻗﺒﻞ ﻏﺪﻭﻫﻢ ﺑﻴﻮﻣﻴﻦ ﺃﻭ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻓﻤﻦ ﻗﺒﺾ ﻓﻄﺮﺗﻪ ﻓﻘﺪ ﺃﻓﻄﺮ ﺭﻓﻲ

683- (336/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma bayramdan iki üç gün önce fitreyi toplayan kimseye fitresini gönderirdi.[755]

ﻗﻠﺖ ﺃﻓﻼ ﺗﺄﻣﺮﻩ ﻳﻘﺴﻤﻪ ﻗﺎﻝ ﻟﻴﺲ ﻫﺬﺍ ﺑﺰﻣﺎﻥ ﻗﺴﻢ ﻭﻻ ﺃﺭﻯ ﺃﻥ ﻳﻔﻌﻞ ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﻳﻘﺎﻝ ﺇﻧﻤﺎ ﻳﻔﻌﻞ ﺫﻟﻚ ﺇﺫﺍ ﻛﺎﻥ ﺍﻟﻌﻄﺎﺀ ﻣﺠﻤﻮﻋﺎ ﻭﻳﺨﺎﻑ ﺃﻥ ﻳﺬﻫﺐ ﺍﻟﻘﻮﻡ ﻭﻟﻴﺲ ﻫﺬﺍ ﺑﺰﻣﺎﻧﻪ ﻓﻘﺪ ﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﺴﻠﻄﺎﻥ ﻳﺄﺗﻴﻪ ﻓﻴﺄﺧﺬ ﻣﻨﻪ

684- (335) Usame b. Zeyd el-Leysî, Salim b. Abdillah'a zekat hakkında sorunca: "Sen onu ver" dedi. Ben: "İbn Ömer radıyallahu anhuma: "Onu sultana verin" demiyor muydu?" dedim. Dedi ki: "Evet, lakin ben sultana verilmesini uygun görmüyorum."[756]

754 Sahih. Şafii, Sunen (8499) Buhari (1511)
755 Sahih.
756 Zayıf. Şafii, Sunen (8496) Usame b. Zeyd el-Leysi'de zayıflık vardır.

ORUÇ KİTABI

ORUCU BOZAN VE BOZMAYAN ŞEYLER

ÛÇÖÎÌÇÍä ÙÊÛ ØÞ ÛÇçÝÇ ÙÊÛ ØÞ ÛÖäØHÚä ÆÖÀÌ ØÞ ÛãÀÌçÍä ÆçÞ ÀÇÀçÌÛ
ÞÀÌçà ÞÌèş ÇÊÍÞ ¹ä ɔÌÖ ÙÇÆäÜ ÞÇ ÀÌçõ :óÀÉ çÁÞ ¹ä ÙÎÊó âşÛ Øç åäÆÈÌ ØÞ
ØñÛ ɀÌş óÀÖɀ ÞÀÎÇó ØÇ ĶÛÌ ĞÍÇÖ ĝÀÎÞ ÞÀţĞÖ ÞÛzÇHU ÝDzó ?ÛÀɀ ÇÇÀĞä
¬ÝzÇDzHUţäş ÞÛZÀHÚä ÀÛÇÛ¼ :BÆÇÖ

685- Şeddad b. Evs radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile fetih zamanı beraberdik. Bir adamın Ramazan ayının on sekizinci gecesi hacamat olduğunu gördü. Elimden tutarak şöyle buyurdu: **"Hacamat yapanın da, hacamat olanın da orucu bozulmuştur."**[757]

¹ä ÙÎÊó Ûâ ÀÇÞ ØçÍä ØÞ ÛÞÊÖÇ ØÞ ÛåÀÁâ ÙÊÛ Øç ÆÁÂÁ ØÞ ÛÞÀÍÇÀè ÀÇÀçÌÛ
ÀţÖÀÌÒ ÀçÂHUÇ ÞÛzÇĞä ÞÌèş ÇÊÍÞ ¹ä ɔÌÖ ¹ä óɀèÉó ÞÛ

686- İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihramlı iken oruçlu olduğu halde hacamat yaptırdı.[758]

---

757 Sahih. Şafii, Sunen (8850) Ahmed (4/124) Hakim (1/428) İbn Hibban (899-900) Ebu Davud (2367-69)

758 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8852) Yezid b. Ebi Ziyad zayıftır. Şahidi: Buhari (1938)

ðÀÅ Ļó ÛĻĜÀò ŹŁş ĻÛƠĦų ĵÀõ ¢ą Û À ŧʒ ĉ¢ä ĉʒ ÛƷĜÀǫ ĉʒ ÛÕĜÀą ÀǫÀɛnÛ ĜŁŸʒ ğÀÊę Ÿź ę¢ÙÖĉä ¢ƷǿŁ ĉŋş Ûę ÀÊŘÖĉä ĜŁŸʒ ÆĐƵş ĻĜÀò ŹŁş ĢĻÖŁ ĉŋş ÕĜŁ ÀŧŦʒ ć! ä ¥Î ę À ŧʒ ĉ¢ä ĉʒ ÛƷĜÀǫ ĉʒ ÛÕĜÀą ÀǫÀɛnÛ ÅÀɛ¢qä äØŹĜş

687- (376) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma oruçlu iken hacamat olurdu. Sonra bunu terk etti.[759]

Şafii dedi ki: "Kim oruçlu iken isteyerek kusarsa kaza etmesi gerekir. İsteği olmaksızın kusarsa kaza gerekmez."

... (377) Bu husus Malik – Nafi isnadıyla İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan rivayet edildi.[760]

ĵÀõ ĵÛ¼ :ĶĜÅę ÛĠĪĜÀʒ ĉʒ ÛĜĒĜÛ ĉʒ ÛęşÀʒ ĉ¢ ÿÀĪÊ ĉʒ ÛÕĜÀą ÀǫÀɛnÛ ¬ÕĻŮŘĶ Ļó ÛĻĜÀò ŹŁş ĜĐƵäşàÛ ŘĶ¢ ÖǫÖǫÛ ĻŸèş ĜĽŸʒ ć! ä ɔŸò ć! ä ózȅę́

688- (379) Aişe radıyallahu anha: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hanımlarından birini oruçlu iken öperdi" dedi ve sonra güldü.[761]

ÛŸĐƵź ĵÛ ÛǿÀÊą ĉ¢ ĜÀÛʒ ĉʒ ÛĻŸȅÛ ĉ¢ Ęą à ĉʒ ÛÈĻÛ ĉ¢ ÕĜÀą ÀǫÀɛnÛ ĉʒ óÛÊĶ ȅĶÛÀŋä ÖȅǿÀą Ûäǽ/ÆÊÌ äĐƵş ÕĜ¢ ĉŋ ÆĐƵź ĻĜÀò ŹŁş ȅĶÛÀŋä ÖĻǿ ózȅę́ ĵÛ :ĠŧŸȅ ÿĉ ĶĜÀÖź ÛÀŹĶÀɛnÛź ćkĜĜúŧĜä ÿĉ ĠŧŸȅ ÿĉ ɔŸʒ ĶŸnÆź ÛÕĜ¢ ÛȅĶÀɛnÛź ÀŹĐƵşà ɔÖÛ ǿÛÀŧĜä ĶĦĐƵÀź ÛĻĜÀò ŹŁş ÖǫÖą ĻŸèş ĜĽŸʒ ć! ä ɔŸò ć! ä ć! ä ÖĦą ÛĻŸèş ĜĽŸʒ ć! ä ɔŸò ć! ä ózȅę́ ÖĻĦ ÀąÊĜ :óÀę́ş äĮÌ ÕĜ¢ ȅĜäÂź ĜĽŸʒ ć! ä ɔŸò ć! ä ózȅę́ ğĐƵŹź ĠŧŸȅ ÿĉ ɔÖÛ ǿÛÀŧĜä ĶĦĐƵÀź ÛĻÀÌ Àą ĜÛzȅÀĜ ¬ÝĜÛÀŧĜä ĜÖŁ óÀ¢ Àą¼ :ĻŸèş ĜĽŸʒ ć! ä ɔŸò ć! ä ózȅę́ óÀÖź ÛÀŁÆÀʒ ĻŸèş

759 Sahih. Şafii, Sunen (8868)
760 Sahih. Şafii, Sunen (8668)
761 Sahih. Şafii, Sunen (8722)

Æé :Gtvè ÿ Kéiöç Û¬Õéé öÿçÓ Uø Ãçkàgnû ¤Ó¼ :öiöç Gtvè ÿ ¢kàgnûç özèé Öÿq Ãæêé :öiéş äàî Õéé ¢áäâç ¢kàgnûç Ãçûşà rÓ Kgłóç Ãçkàgnû ć!ä rlò Ć!ä özèé ÆRçç Ûğìî Ąq ¢zèâé ć!ä öHą Ûlvèş ¢vÿ ć!ä rlò Ć!ä ¬ÊåşÆHé lÓtvÿóş ÛĆ! lõiöçj Uø Ć!äş¼ :öié ló lvèş ¢vÿ

689- (918) Atâ b. Yesar'dan: "Bir adam oruçlu iken hanımını öpmüştü ve bundan büyük rahatsızlık duydu. Hanımını bu konuyu sorması için gönderdi. O da Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'ya gitti. Durumu haber verdi. Umm Seleme radıyallahu anha dedi ki: "Muhakkak ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem oruçlu iken öperdi." Kadın gelip bunu kocasına haber verdi. Bu onun kötülüğünü artırdı ve: "Biz Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gibi değiliz. Allah, rasulüne dilediğini helal kılmıştır" dedi. Kadın Umm Seleme radıyallahu anha'ya geldi ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i de O'nun yanında buldu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bu kadına ne olmuş?"** diye sordu. Umm Seleme durumu haber verdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ona benim de böyle yaptığımı haber vermedin mi?"** dedi. Umm Seleme radıyallahu anha: "Haber verdim. Kocasına söylemiş, bu onun kötülüğünü artırmış ve: "Biz Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gibi değiliz. Allah, rasulüne dilediğini helal kılmıştır" demiş" dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem öfkelendi ve şöyle buyurdu: **"Allah'a yemin olsun ben Allah'tan en çok korkanınız ve O'nun sınırlarını en iyi bileninizim."**[762]

Ôíèç Ûâíçç ¢ëä ÿÓ Ûçíêí ¢ë ôíÛç ¢ç Ûlvèí ¢ë Æíà ¢ç ÛÕôíą Ãçkàgnû ąíîvô ÃçLàõş ÛÑèîvô Ãçíş Òàçóş lçíQvô ÛĞvçõõä ¢ç

690- (380) Atâ b. Yesâr'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya oruçlunun öpmesi hakkında sorulunca ihtiyar için ruhsat verdi, genç için mekruh gördü."[763]

762 Sahih ligayrihi. Mürseldir. Mevsul olarak sahih isnad ile: Ahmed (5/434) Abdurrazzak (8412)

763 Sahih. Şafii, Sunen (8737)

691- (378/1) Aişe radıyallahu anha'dan: "Bir adamın Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kapıda durarak şöyle dediğini işittim: "Ey Allah'ın rasulü! Ben cünüp olarak sabahladım ve oruç tutmak istiyorum." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ben de cünüp olarak sabahladığım zaman oruç tutmak istediğimde guslederim ve o gün oruç tutarım."**[764]

692- (378) Aişe radıyallahu anha'nın azatlısı Ebu Yunus'tan: "Birisi Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip şöyle dedi: "Ben cünüp olarak sabahladım ve oruç tutmak istiyorum." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Ben de cünüp olarak sabahladığımda oruç tutmak istediğim zaman gusleder, sonra o günün orucunu tutarım."** Adam: "Sen bizim gibi değilsin. Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlamıştır" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem öfkelendi ve şöyle

764 Sahih. Şafii, Sunen (8629)

buyurdu: **"Allah'a yemin olsun ben Allah'tan en çok korkanınız olmayı umarım ve sakınılacak şeyleri en iyi bileninizim."**[765]

ﺩﺗﻐﻟﺍ ﻒﻐﺑ ﺩﻫ ﺎﻠﻋ ﻮﻬﻟ ﻢﺑ ﻮﺟﻠﻋ ﻮﻬﻟ ﺭﻮﺼﻟﺍ ﻳﺘﻫ ﺎﻤﻴﻟﺍ ﻮﺟﺍﺮﺧ ﺎﻤﻬﻴﻠﻋ
ﻊﻴﻤﺟ ﻞﻴﻠﺨﻟﺍ ﻒﻠﺘﺨﻳ ﻢﻟ ﺭﻮﺼﻟﺍ ﻲﻓ ﺩﺍﺩﺯ ﻥﺍ ﻪﻴﻠﻋ ﻢﻠﺳﻭ ﻪﻟﺁ ﻰﻠﺻ ﷺ ﷲﺍ ﻝﻮﺳﺭ ﻥﺃ ﺖﺒﺜﻳ ﻢﻟ ﻪﻧﺃ ﻻﺇ

693- (378/3) Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem sabaha cünüp olarak ulaşır da, gusleder, o günün orucunu tutardı."[766]

**ﻥﺎﻀﻣﺭ ﻦﻣ ﺎﻬﻣﻮﺻ ﻢﺛ ﺐﻨﺠﻟ ﻮﻫﻭ ﺢﺒﺼﻳ ﻥﺃ ﻪﻴﻠﻋ ﻖﺸﻳ ﻥﺎﻛ ﻦﻣ ﻚﻟﺫ ﻲﻓ ﺎﻣ ﻞﺜﻣ

694- (378/2) Ebu Bekr b. Abdirrahman b. Haris b. Hişam dedi ki: “Ben ve babam Medine valisi Mervan b. El-Hakem’in yanında idik. Ebu Hureyre’nin şöyle dediği anlatıldı: “Kim cünüp olarak sabahlarsa ve o gün iftar etmiştir. (oruç tutamaz). Mervan dedi ki: “Sana yemin ederim ki ey Ebu Abdurrahman! Müminlerin annesi Aişe veya Umm Seleme’ye gidip bunu soracağım.” Ebu Bekr dedi ki: “Abdurrahman ile beraber Aişe radıyallahu anha’nın yanına gittik. Abdurrahman ona selam verdi ve şöyle dedi: “Ey Muminlerin annesi! Biz Mervan b. El-Hakem’in yanında idik. Ona Ebu Hureyre radıyallahu anh'ın cünüp olarak sabahlayan o gün iftar etmiştir (yani oruç tutamz) dediği söylendi.” Aişe radıyallahu anha dedi ki: “Durum Ebu Hureyre’nin dediği gibi değildir. Ey Abdurrahman! Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in yaptığı şeyden yüz mü çevireceksin?” Abdurrahman: “Hayır vallahi” dedi. Aişe radıyallahu anha dedi ki: “Şahitlik ederim ki Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihtilam olmaksızın, cimadan dolayı cünüp olarak sabahlar, sonra o gün oruç tutardı.” Sonra oradan çıktık ve Umm Seleme radıyallahu anha’nın yanına gittik ve bu meseleyi sorduk. Umm Seleme radıyallahu anha dedi ki: “Durum, Aişe radıyallahu anha’nın dediği gibidir.” Oradan da çıktık ve Mervan b. El-Hakem’in yanına geldik. Abdurrahman ona: “Ne dediler?” diye sordu. O da haber verdi. Mervan dedi ki: “Sana yemin ederim ki ey Ebu Muhammed! Kapıda duran bineğime bineceğim ve Ebu Hureyre’ye gideceğim. Zira o Akik’teki arazisindedir. Ona bu durumu haber vereceğim.” Abdurrahman bineğine bindi ve ben de onunla beraber bindim, Ebu Hureyre radıyallahu anh’e geldik. Abdurrahman onunla bir süre konuştu. Sonra bunları ona anlattı. Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: “Bu konuda bilgim yoktur. Ancak bana birisi böyle haber vermişti.”[767]

767 Sahih. Şafii, Sunen (8630)

695- (381) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Bir adam ramazan ayında oruç bozmuştu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona bir köle azat etmesini veya peşpeşe iki ay oruç tutmasını yahut altmış yoksulu doyurmasını emretti. Adam: "Ben bulamam" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bir sepet hurma getirildi. **"Bunu al ve tasadduk et"** buyurdu. Dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Benden daha muhtaç kimse yoktur." Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem azı dişleri görününceye kadar güldü. Sonra **"Onu sen ye"** buyurdu."[768]

Şafii, dedi ki: "Bu adam orucunu cima ile bozmuştu."[769]

768 Sahih. Şafii, Sunen (8679)
769 Şafii, Sunen (8680)

sallallahu aleyhi ve sellem'e saçını başını yolarak ve göğsüne vurarak geldi. "Helak oldum" diyordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ne oldu?"** diye sordu. Dedi ki: "Ramazan ayında oruçlu iken eşimle ilişkiye girdim" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bir köle azat edebilir misin?"** dedi. Adam: "Hayır" dedi. **"Deve kesebilir misin?"** diye sordu. Adam: "Hayır" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Otur"** buyurdu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bir sepet hurma getirildi. **"Bunu al da sadaka olarak ver"** buyurdu. Adam: "Benden daha muhtaç kimse yoktur" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O halde onu sen ye ve bozduğun oruç yerine bir gün tut" buyurdu."** Atâ dedi ki: "Said b. El-Museyyeb'e: "O sepet ne kadar idi?" dedim. "On beş sa' ile yirmi sa' arasında idi" dedi."[770]

NAFİLE ORUÇ

Ûâ Áģȝ ɸɨä ǨĦŧȅ :ózȫ ÛÉʌÂɑ Ʉ̈ɸɨ ɸɨ Ĉ!ä ÁɆɆȝ ȝŧȅ ɸĈ ÛĞÆɆȝ ɸɨä ÁɸÀɆȁȍ
ɔŧȝ ɆɸÁɆȏ ʔÀĦʊɑ Áʁzʌ ÿÀȏ ɻŧȅȿ ɆɆŧȝ ć!ä ɔŧȏ Ĉ!ä ózȅɸ ǨtĈȝ Áɱ¼ :ózȫ
¬ğäɸzȚÁȝ ÿzʌ ɄĤɱ ÛÿzɆȫä äØɆ ₥ ÿÁɢĢä

697- (622) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in günler içinde bu günden başka bir günü oruç tutmak için araştırdığını bilmiyorum." Aşura gününü kastetmiştir."[771]

ɸȝ ÛģȿÀȝ ɸȝ ÛɌÀŁɑäa ɸȝ ÛÆɆɛ Ʉ̈ɸä ɸȝ ÛÕɑɆć Ʉ̈ɸä ɸɨä ÁɸÀɆȁȍ
ÿzĈȫ ɻŧȅȿ ɆɆŧȝ ć!ä ɔŧȏ Ĉ!ä ózȅɸ ɟÁő :ǨɆÁé ÁȚʌȝ ć!ä ɄɌɸ ĞĨĜȝ
**ĈɦÁɆÔê Àɱȿȿȿ

ÀţŦ ĉĦ ĉŦ ÛĘĤĚ ĉĦ ÛÆĞĘĚ ĉĦ ÛĘŞÀŦ ĉĦ ŷÀĬĚ ĉŦ ÛÕĈĦ ÀĈÀĠŊĈ
ƨĬĊ ĦĈĦ ĵÀŏŞ ÛĘĦŶĚÀDzĈĦ ĦĘ Ì ÀÀÉ ĕŋzĈĊ Àŋzŀ ŏäǿzĬÀŦ ŷzŀ ĵÀŏ¼ :ĶĈÀÉ
ĠÀÆţĦ ŁĬĖŞ ĈĘŶŦ ć!ä ƨĬĊ ĦĈĦ ŷÆÉ ÀţŶÉ ÛĘĦŶĚÀDzĈĦ ĦĘ ĕŋzĈĊ ŁĬĖŞ ĈĘŶŦ ć!ä
ÛǿäǿzĬÀŦ ŷzŀ ÖÀĶŞ ĠŘÀÁĈĦ ŻŁ ĵÀŏ ĵÀŘŋǿ ô Àź ÀţŶź ÛĈĦĄĘÔĕ ÀŋĈŞ ĕŋÀĊ
¬ĕÕÀĚ ǿÀĬ ĉŋŞ ÛĕŋÀĊ ǿÀĬ ĉŋź

699- (619/1) Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Aşura günü Kureyş'in cahiliyye döneminde oruç tuttukları bir gün idi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem de Cahiliyye'de o gün oruç tutardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye gelince aşura orucunu tuttu ve bu gün oruç tutulmasını emretti. Ramazan orucu farz kılınınca aşura günü oruç terk edildi. Dileyen tuttu, dileyen terk etti."[773]

ÀţŦ ĉĦä ĉĦ ÛƷĘÁĊ ĉĦ ÛÆĞĘĚ ĉĦä ÛĦĚĊ ÛĈŋĘĦä ĉĦ ÛĵÀĘĠ ĉĦ ƨĘĦŋ ÀĈÀĠŊĈ
ÛǿäǿzĬÀŦ ŷzŀ ŁĬĖŞ ĈĘŶŦ ć!ä ƨĬĊ Ĉ!ä ǿzĖĕź ÉÁƷ ÀÕź :óÀÉ ÀţŦÀŦ ć!ä ĕŘź
ÆĠĈ ĉŦź ÛĘĦŶĚÀDzĈĦ ÖŁĈ ĕŋzĈĊ Àŋzŀ ĵÀŏ¼ :ŁĬĖŞ ĈĘŶŦ ć!ä ƨĬĊ ĦĈĦ óÀÖź
¬ĕƷÉĘŶź ĈÀÕ ĉŋŞ ÛĕţĈĘŶź ĕŋzĈĊ ĵĈ ŁÓÁĦ

700- (621) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında Aşura gününden bahsedildi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bu, Cahiliyye halkının oruç tuttukları bir gün idi. İçinizden bu gün oruç tutmak isteyen tutsun, istemeyen tutmasın."**[774]

ĠĈŞÀĦĦ ĶĦÎĖ :óÀÉ ĉţĠÀĦä ÆĕƷ ĉĕ ÉĕţĠ ĉƷ ÛĦÀŁÂĦä ĉƷ ÛĵÀÆÀĖ ÀÁÀĠŊĈ
ĈĘŶŦ ć!ä ƨĬĊ Ĉ!ä ǿzĖĕź ÀĠÁĦ ÀĠÂţĦä ƨŦƷ ŻŁŞ ǿäǿzĬÀŦ ŷzŀ ÛĵÀÆÀĖ Ufi ĉĕ
ÝĠÀÆţĦä ÖŁĈ Àţ ŁõĎÀţŦƷ ĉƒĈ :ózõŋ ÀĦĬ ĉĦ ĠÔź ĈţõĎ ĉĦ ŽÀŋĈ ÆĕŞ ŁĬĖŞ

773 Sahih. Şafii, Sunen (8980) Muslim (1125) Buhari (2002)
774 Sahih. Şafii, Sunen (8983) Buhari (2000) Muslim (1126)

ÀţţÛ¼ :ózÕ¤ş ÊÔŒţ ÖŽĥ ϕβ ϽΤ™ ĻĬèş ĉĔŸβ ć!ä ϽĬõ ĉ!ä ózèé ĶĦŧè ÆÕ6 ϽĬõ ĉ!ä ózèé ĶĦŧè :óÀę Ļí .¬ĻţŒÁÊĥ ÀţØÁźä ſkğ ÖŒĜäÀèÛ zŁę ĶÓŒţ ¬ĻÊŒŸź ĻÓĤĥ ŏÀÌ ϕţź ÛĻĜÀõ Ugº¼ :ózÕ¤ ŷzţĜä äØţ ÖŽĥ Uŧ ĻĬèş ĉĔŸβ ć!ä

701- (620) Humeyd b. Abdirrahman rahimehullah'tan: "Muaviye b. Ebi Sufyan radıyallahu anhuma'nın Aşura gününde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in minberi üzerinde, yeninden takma saç çıkararak şöyle dediğini işittim: "Alimleriniz nerede ey Medine halkı? Ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bu gibi şeylerden yasakladığını işittim. Şöyle buyuruyordu: **"İsrailoğulları ancak kadınları bunlardan (takma saçlardan) edindikleri zaman helak oldular."** Sonra şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bu gün hakkında şöyle dediğini işittim: **"Ben oruçluyum. İçinizden dileyen (aşura günü) oruç tutsun."**[775]

ĞţŝÌĤŋ ƷŧÈ ęµ ÛϕţģÀöä ÆĘβ ϕę ÆŁţģ ϕβ Ûą̄ÌŤÎ ϕęä ϕβ ÛÕĜĄŋ ÌĝÀĘèÑÛ ÝĻõŒÁţŸβ ϕµÛ ÛĜĄÊĘţöä ÖŁÛ Ìą :ózÕ¤ ÀĘĄŧöä ϽŸβ ŽŁź ǰģ ŷÌβ ÛĵĘÁÈ Uº ϕę ÛÕäǿŽÌÌβ ŷzţ äØŁ¼ :ŷzţöä äØţĜ ózÕ¤ ĻĬèş ĉĔŸβ ć!ä ϽĬõ ĉ!ä ózèé ĶĦŧè ŏÀÌ ϕŋş ÛĻĜÊŒŸź ĻÓĤĥ ŏÀÌ ϕţź ÛĻĜÀõ ÀĘŞ ÛęŋÌĘÔ ĻŒŸβ ć!ä ÆĘÓ¤ ĻŞ ¬ÀÛÁŁŒŸź

702- (620/1) Humeyd b. Abdirrahman hac yılında Muaviye b. Ebi Sufyan radıyallahu anhuma'nın minber üzerinde şöyle dediğini işitmiş: "Ey Medine halkı! Alimleriniz nerede? Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bu gün hakkında şöyle buyurduğunu işittim: **"Bu gün Aşura günüdür. Allah bu günün orucunu size farz kılmadı. Ben oruçluyum. İçinizden dileyeniniz oruç tutsun, dileyen tutmasın."**[776]

ŲřŕØ ĞĨĜÁβ ƷŧÈ ęµ ÛĜţŸè Uº ϕβ ÛÆŁĤè ϕę ϽŁHµ ϕβ ÛÕĜĄŋ ÌĝÀĘèÑÛ ęŋźè Ûj ƷŁÛĘèÛ Ìţź jÌŘŋØ ϕĥ ŷzÔöä ŲŸβ jzÓĘĜ jÀõ jÛ¼ :ózÕĶ ÌŽÁβ ć!ä

775 Sahih. Şafii, Sunen (8981)
776 Sahih. Şafii, Sunen (8982) Buhari (2003) Muslim (1129)

¬ÿÄ¢ĞĦĬ ŲĈĤ¢ ²Ø¢

703- (659) Ebu Seleme'den: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Üzerimde ramazan orucu borcu olurdu da, bir dahaki Şaban ayına kadar onu tutmaya güç yetiremezdim."[777]

Ø¢Ƀ ÛĞŧĬĘ ŲĈŮ Ø¢ Ċ!ä Ć¢Ƀ Ø¢Ƀ ÛĂÄŧĞä Ø¢ ĆΛÂ¢ Ø¢Ƀ ÛƁĂØ¢ŞäØĆäÄ ÄØÀ¢ÑĈ ÆĞÄú ŲĈŮ Ø¢ ŲĬƁ äĆĈ ²ĦĈŧ ØĦØ¢ ÄŧĦĆ¢ :ĶĞÄ¢ ÛĊĦĈ Ø¢Ƀ ÛŲĢ¢ØÂÄä ĦĘĬĘ Ø¢ ŞÀŧƁ ĦĞ¼ :ÓÄ¢ ĦĬĘŞ ĊĘĬƁ ċ!ä ²ĬÖ Ċ!ä ÓƵĘ¢ĞĈ :ÓƵĞ¢ ÖŧĦZ ²ĬƁ ¢ÁƁ ċ!ä ŲĬŘ¢ ÞÀÔ¢ ĊŲŧĦZ ²ĬƁ ƵŧŞ â¢ÄäÄ ƁĦÄ¢ ¬Ć£Ĉ Ø¢ƵÔ¢ ŸĆ ÛāäÀĬŞ ŷÄĦÛ ŷÄĦĈ ĊØŧ ÕĞÓĞ ĦĬĘ

704- (919) Amr b. Suleym ez-Zurakî annesinden rivayet ediyor: "Biz Mina'da iken Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh deve üzerinde şöyle dedi: "Muhakkakk ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Şüphesiz bu günler yeme içme günleridir. Kimse oruç tutmasın." O devesi üzerinde böyle seslenirken insanlar onu izliyorlardı."[778]

ƁÓäÄ ÇΛÆĦÓäÄ ÛāÄŦÎ Ø¢ä Ø¢Ƀ ÛĴ¢ÀĎZ Ø¢ä Ø¢Ƀ ÛÁĞÄ¢ Ø¢ ĦĈĘ¢ ÄØÀ¢ÑĈ ÄØĦĞÒĈ Ä¢ŧĦĈ ŲĂĦÛ ÛĦĬĘŞ ĊĘĬƁ ċ!ä ²ĬÖ ŲĞ¢äØ Ø¢Ƀ ÛĞĨĞÄƁŞ ÛĞÔÄ£ Ø¢Ƀ ĶΛŞÉ ĦĬĘŞ ĊĘĬƁ ċ!ä ²ĬÖ ŲĞ¢ŸĈ ÕĈÉ ÄĶÀÕÓĺ ÛÄĶÀÛ¢Ĺ ĕŲÌ Ä¢ŧĈ ƁÆŁĹ Ø¢ŧĞÄÒ Ø¢ ĞŞÀƁ ØĤ ¢ĊĦÊÒĈ :¢Ĉ ĶŸĈĺ :ĴÀĎZ Ø¢ä ÓÄÉ ¬¢ĊĤÓĤ ÄĦZΛ ÄĦZÒ¼ :ÓÄÓĺ ØĤ ÔĬƵÓ Ş¢ ÛĴäŞÀĤ Ø¢ ÕŸŧĈä ÆĞƁ ā¢Ğ ÔĬƵÓ ĈĘĞÀÑÛ Ä¢ŧĈ Ûŧ :ÓÄÓĺ ÝÀŧÂĈä ĴäŞÀĤ Ø¢ ÕŸŧĈä ÆĞƁ ĞÄÊŸĬZ

705- (305) Hafsa ve Aişe radıyallahu anhuma'dan: "O ikisi oruçlu olarak sabahladılar. Onlara bir şey hediye edildi ve onlar da oruçlarını açtılar. Bu

777 Sahih. Şafii, Sunen (10748) Muslim (1146) Buhari (1950)
778 Hasen.

durumu Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e anlattıklarında: **"Onun yerine bir gün oruç tutun"** buyurdu. İbn Curayc dedi ki: "Ben İbn Şihab'a: "Bunu Urve b. Ez-Zubeyr'den mi işittin?" dedim. "Hayır, Abdulmelik b. Mervan'ın kapısında bir adam veya Abdulmelik b. Mervan'ın meclis arkadaşlarından biri bana haber verdi" dedi.[779]

ﻣﺰ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﻗﺪ ﺻﻨﻌﺖ ﻟﻚ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻮ ﻛﻨﺖ ﺻﺎﺋﻤﺔ ﻟﺼﻨﻌﺖ ﻟﻚ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻗﺪ ﻛﻨﺖ ﺻﺎﺋﻤﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻮﻣﻲ ﻳﻮﻣﺎ ﻣﻜﺎﻧﻪ ﻭﺍﻳﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﻻ ﺃﺩﺭﻱ ﺃﻗﻀﺎﻩ ﺃﻡ ﻻ

706- (306) Müminlerin annesi Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yanıma girdi. Ben: "Sana hays yemeği hazırladık" dedim. Buyurdu ki: **"Ben oruç tutmak istiyordum. Lakin getir onu."**[780]

ﻣﺰ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﻗﺪ ﺻﻨﻌﺖ ﻟﻚ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻮ ﻛﻨﺖ ﺻﺎﺋﻤﺔ ﻟﺼﻨﻌﺖ ﻟﻚ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ ﻗﺪ ﻛﻨﺖ ﺻﺎﺋﻤﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻮﻣﻲ ﻳﻮﻣﺎ ﻣﻜﺎﻧﻪ ﻭﺍﻳﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﻻ ﺃﺩﺭﻱ ﺃﻗﻀﺎﻩ ﺃﻡ ﻻ

... (306/1) Müminlerin annesi Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yanıma girdi ve ben: "Sana hays yemeği hazırladık" dedim. Buyurdu ki: **"Oruç tutmak istiyordum ama neyse, getir onu."**[781]

ﺟﺎﺀ ﻋﻄﺎﺀ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﺍﺑﺮﻫﻴﻢ ﺑﻦ ﺍﻟﻔﺮﻭﺥ ﺍﻟﻤﺪﻧﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﻧﻪ ﻛﺎﻥ ﻳﻨﻔﻞ

707- (310/1) Amr b. Dinar'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma nafile

779 Zayıf. Şafii, Sunen (8939) meçhul ravisi vardır.

780 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8906) Talha b. Yahya b. Talha b. Ubeydullah vardır. Şahidi Muslim (1154)

781 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8906)

orucun bozulmasında sakınca görmezdi."[782]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺳﺄﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﺻﻤﺖ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻣﻦ ﺷﻬﺮ ﺃﻛﺜﺮ ﺻﻴﺎﻣﻲ ﺃﻭ ﺃﻓﻄﺮ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻣﻦ ﺷﻬﺮ ﺃﻛﺜﺮ ﺻﻴﺎﻣﻲ ﺃﻳﺠﺰﺋﻲ ﺻﻴﺎﻡ ﺷﻬﺮ ﻓﻘﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﻟﻮ ﺗﻤﻀﻤﺾ ﻓﻠﻢ ﻳﺸﺮﺑﻪ ﺃﻛﻨﺖ ﺗﺠﺰﺋﻪ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ

708- (310) Atâ b. Ebî Rabah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma kişinin nafile orucunu bozmasında sakınca görmezdi. Buna şöyle misal verirdi: "Yedi defa tavaf eden kimse onu tamamlayamasa ona beklediği karşılık vardır. Yahut bir rekat kılıp da ikincisini kılamasa ona da beklediği karşılık vardır."[783]

ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺍﻟﻌﺒﺪﻱ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺳﺄﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﺻﻤﺖ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻣﻦ ﺷﻬﺮ ﺃﻛﺜﺮ ﺻﻴﺎﻣﻲ ﺃﻭ ﺃﻓﻄﺮ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻣﻦ ﺷﻬﺮ ﺃﻛﺜﺮ ﺻﻴﺎﻣﻲ ﺃﻳﺠﺰﺋﻲ ﺻﻴﺎﻡ ﺷﻬﺮ ﻓﻘﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﻟﻮ ﺗﻤﻀﻤﺾ ﻓﻠﻢ ﻳﺸﺮﺑﻪ ﺃﻛﻨﺖ ﺗﺠﺰﺋﻪ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ

... (311) Ebu'z-Zubeyr'den: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma nafile orucun bozulmasında sakınca görmezdi."[784]

YOLCUNUN ORUÇ TUTMASI

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻗﺘﻴﺒﺔ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺟﺮﻳﺮ ﻋﻦ ﻣﻨﺼﻮﺭ ﻋﻦ ﻣﺠﺎﻫﺪ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﺃﻥ ﺣﻤﺰﺓ ﺑﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺍﻷﺳﻠﻤﻲ ﻗﺎﻝ ﻟﻠﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﺃﺻﻮﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﻭﻛﺎﻥ ﻛﺜﻴﺮ ﺍﻟﺼﻴﺎﻡ ﻓﻘﺎﻝ ﺇﻥ ﺷﺌﺖ ﻓﺼﻢ

709- (383) Aişe radıyallahu anha'dan: "Hamze b. Amr el-Eslemî dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Yolculukta oruç tutabilir miyim?" O çok oruç tutan biri-

782 Hasen. Şafii, Sunen (8926)
783 Hasen. Şafii, Sunen (8925)
784 Hasen. Şafii, Sunen (8927)

siydi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Dilersen tut, dilersen tutma"** buyurdu.[785]

:óÌé ¢ÁB ¹ä ÝÎÝø ÕÊÌ¡ ÐÈ¿Ê ÐB ÛÖÌÛÛöä ÆÇtg ÐB ÛÕÊÌ¡ ÌÊÀ¢ÌÊ
ÐÝB ÇÊÌÊÖöä ÆÊÌ¡ ÇÝ¿ ÝÁÎÖø Ý¿ ÇÇè¿ ¢ÇÝB ¹ä ÐÝÖ ¹ä óÐè¿ ÐÇ ÌÊÀ¿Ìè
ÇÊÌÊÖöä ÐÝB ÀÛÁÛÁtöä ¥¿ ÛÀÛÁtöä

710- (384) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber ramazan ayında yolculuk yaptık. Oruç tutan, tutmayanı kınamıyor, tutmayan da tutanı kınamıyordu."[786]

¹ä óÐè¿ ÐÇ ÌÊÀ¿Ìè :óÌé ¢ÁB ¹ä ÝÎÝø È¿Ê ÐB ÛÆÇtg ÐB ÛÖÖÐöä ÌÊÀ¢ÌÊ
ÛÀÛÁtöä ÐÝB ÇÊÌÊÖöä ÆÊÌ¡ ÇÝ¿ ÛÀÛÁtöä ÌÁÎ¿ ÇÊÌÊÖöä ÌÁtÐ¿ ÇÇè¿ ¢ÇÝB ¹ä ÐÝÖ
ÇÊÌÊÖöä ÐÝB ÀÛÁtöä ¥¿

711- (384/1) Enes radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber yolculuk yaptık. Kimimiz oruç tutuyor, kimimiz tutmuyordu. Oruç tutan, tutmayanı kınamıyor, tutmayan da tutanı kınamıyordu."[787]

ÀÊÌDZ ÐB ÛÊ¢ÊÊ ÐB ÛÆtHUÐ ÐÝ ÀÀÝDZ ÐB ÛÆtHUÐ ÐÝ ÂÌÂÝöä Æ¢B ÌÊÀ¢ÌÊ
Ý¿ ÉÐÁöä ÿÌB ÉÖÐ ÐÊ ŽÀÐ ÇÇè¿ ¢ÇÝB ¹ä ÐÝÖ ¹ä óÐè¿ ÐÊ ÛÆÌÁ ¹ä ÝÎÝø
ÛÊ¹ä óÐè¿ Ì :¢Ê ÖÐÊ¿ ÛÆÝÐ ÊÌÁöä ÿÁÊ¿ ÇÊtöä tÄÀõ ÐÝÆ ÐÌg ÿÁÊ¿ ÝÁÎÖø
ÊÌÁöä ÃÀÎ¿ ÀÊÝÊöä ÆÝÆ ÝÌ¿ ÐÊ ÐÉÆÊÖ ÌÉÆ¿ ÛÿÌÇÊÖöä ÇÎÝB ÆÌ Æ¿ ÊÌÁöä ÐÊ
ÕÖ§¿¼ :óÌÖ¿ ÌzÐÌò ÌÆÌÁ ÐÊ ¢ÖÝ¿ ÛÎÝÆ ÿÌò§ ÊÌÁöä ÎÝÆ ÀÛÝ¿ Ûÿ§ÀŢ¼
¬ÉÁÊÝÆöä

785 Sahih. Şafii, Sunen (8777)
786 Sahih. Şafii, Sunen (8774)
787 Sahih. Şafii, Sunen (8773) Muslim (1118) Buhari (1947)

712- (319/2) Cabir radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Fetih yılında ramazan ayında Mekke'ye yolculuğa çıktı. Kura'ul-Gamim denilen yere gelinceye kadar oruç tuttu. İnsanlar da onunla beraber oruç tuttular. Denildi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Oruç insanlara zor geldi" Bunun üzerine ikindiden sonra bir bardak su istedi, insanlar kendisine bakarlarken onu içti. İnsanlardan bazısı oruçlarını açtılar. Bazıları ise oruca devam ettiler. Bazı kimselerin oruç tuttukları Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşınca şöyle buyurdu: **"Onlar isyankarlardır."**[788]

ÛÆţĻĦŋ ĉţ ÀÅĦĐZ ĉƀ ÛĿBåǿşäǿÆëä ĉƀ ĜÖǰëä ǪʌÆǵ Ʊźş :ŲĦĤĢÀÎëä óÀę Ʊź ĢǾÅǿä ÿÀƀ ĻĬèş ĤţĬƀ ć!ä ƨĬǒ ć!ä óƶèǿ ǯÀǹ ķ :óÀę ÀĿĤĐZ ĉƀ ÛĜţĤĜ ĉƀ :ÓŁÊǿ .¬ĻõşÆĦĜ äşƶÖ¼ :óÀéş äşĄÛÅ₳ ƒĈ ąÀ₳öä ÀŋÛş ÿÀǪǿ ĜǪŋ ƨĜ ƒĠŘŋǿ áÀè Ļǿ ÛąÀÎǿ ǿÀŋ ĉĥ ɖƶÆÖĜ ÁƀÆǿ ÛŘŧè ćkǧ äşĄÛÅ₳ ƒĈ äƶĈ ąÀ₳öä ƒĈ ǪʌÆĦǿä

713- Şafii rahimehullah dedi ki: "Güvenilir bir ravinin ed-Deraverdi'den, onun Cafer b. Muhammed yoluyla babasından, onun da Cabir radıyallahu anh'den rivayetinde şöyle demiştir: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Fetih yılı ramazan ayında Mekke'ye yolculuğa çıktı. Oruç tuttu ve insanlara oruçlarını açmalarını emretti. **"Düşmanlarınıza karşı kuvvetli olun"** buyurdu. Denildi ki: "Senin oruç tuttuğunu gördükleri için insanlar oruçlarını açmayı kabul etmiyorlar." Bunun üzerine bir kap su istedi ve onu içti." Sonra hadisin kalanını aktardı.

ÛĜţĤŋ ĉƀ ÛÆţĻĦŋ ĉţ ÀÅĦĐZ ĉƀ ÛĿBåǿşäǿÆëä ÆţĻĦŋ ĉţ ÂʌÂĦǿä ÆĢƀ ÀǿÀĢǹĈ Ʊź ÿÀǒ ĻĬèş ĤţĬƀ ć!ä ƨĬǒ ŲĜǿä ƒĈ ÛÀŧŦÁƀ ć!ä ŲŕǾ ć!ä ÆĢƀ ĉţ ÀĿĤĐZ ĉƀ :ĤĈ ÓŁÊǿ ÛäşĄÛÅ₳ ƒĈ ąÀ₳öä ÀŋÛş ƒĠŘŋǿ ÀŤÌ Ʊź ĢǾÅǿä ÿÀƀ ĜǪŋ ƨĜ ĈÀÅè ĉŁĤ ĉŋ ÀŋÛş ĈÆĄ ƨĿƀ ĤŕƶǾ ǿÀŋ ĈĤǾ ǿÀǿĜĤ ÀƀÆǾ Řŧèćkǧ äƶŋÀǒ ąÀ₳öä ƒĈ

788 Sahih. Şafii, Sunen (8770) Muslim (1114)

Ubş ãÀÎ¿ Ĉ¿ ɔĈ ğÄĉċä Ƶ¿ø Ċğäøş ɒą ĊĈĤĊş äzÊĈg Ä¿¿ Ûäz Ê Ċ¿HU jĈ ĉÄÆĉ
ÀÔĦĈä ÆĦę ÕĈæş :Ä¿ÊÆgĈ ÇÄÆg şĈ Ä¿ĿĈÄÆg

714- (309) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Fetih yılında Mekke'ye yolculuğunda, ramazan ayında oruç tuttu ve insanlara oruç tutmamalarını emretti. Ona denildi ki: "Muhakkak ki insanlar senin oruç tuttuğunu görünce oruç tuttular." Bunun üzerine bir kap su istedi. Elini onun içine koydu ve önünde toplanmalarını emretti. Onlar toplanıp arkasındakiler de yetişince, kabı kaldırdı ve içti." İki rivayetten birinde: "Bu ikindiden sonra idi"[789]

Æĉƶ ĉę ÀĈÄDZ ĉƶ ÛĈĦĈ ĉƶ ÛÆ¿HUą ĉę ÀÄĦDZ ĉƶ ÛĈÄĦĦƶ ĉę ɟÄĦÄè ÄĉÄĉèÀĈ
ɔąg ĈÄÆÊ¿ä ĉą ĿĭÊş ĈĦĽƶ ć!ä ɔĭò ĿĈÄäa ǯÀÀ :óÄę Ä¿Tƶ ć!ä ĿĭÊę ć!ä
ÛÖǵÀäa ɔĦƶ ƶ¿ş ĈÆĄ ɔĦƶ ¢ĦÈƶ¿ ğÄĈ Ƶ¿ø Ŀ¿ ÛĿĈÄò ƶ¿ş ĿĿĈ¢äa ţäÀÔĉ ɟÄõ
ɟşÀŢ™ âÄäaş ãÀÎ Ŀ¿ Ûċğäøş ɒą ¢ğøáĈş ĈĄÆĄ ɒĿę ɒą È¿HU¿

715- (309/1) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Medine'den çıktı, Kurai'l-Ğamim denilen yere geldi. Oruçlu idi. Sonra su kabını kaldırdı, bineği üzerinde iken elini o kaba koydu, insanlar önünde toplandılar ve arkasındakiler yetiştiler. Sonra insanlar bakarken içti."[790]

ɒƶ ÛĉĿtǵÀäa Æċƶ ĉę ÀÔę Uĉ ɒƶ ÛÀÔę Uĉ ɔĈƶą ÛĿtè ɒƶ ÛÕĈÄą ÄĉÄċèÀĈ
Ŀ¿ès ĈĦĽƶ ć!ä ɔĭò ĿĈÄäa ɟĈ Ŀ¿ès ĈĦĽƶ ć!ä ɔĭò ć!ä ôƶèğ ÄÄHUòĈ ÛŘĦę
ĿĈÄäa ÿÄÔ¿ .¬ĿõşÆĦĈ äşĈǩ¼ :óÄęş ÀÛÂĈÄĉ ĠĈÄäa ÿÄƶ ĈÀÄè U¿ âÄäa ÀąĈ
:UĈĆÆg BĈäa óÄę :ĉĿtǵÀäa Æċƶ ĉęä UĈĦą ÛÀÔę ƶĈ óÄę .Ŀ¿ès ĈĦĽƶ ć!ä ɔĭò
Û Ì ÛĦĈäa ĉą ĉÄĿäa ĈêĈğ áƶ¿ ÆÔą ǯÀĦĈÄĉ Ŀ¿ès ĈĦĽƶ ć!ä ɔĭò ĿĈÄäa ǨĈğ ÆÖĈ

789 Sahih. Muslim (1113) Buhari (1948)
790 Sahih. Muslim (1113) Buhari (1948)

ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻜﺪﻳﺪ ﻓﻜﺎﻥ ﺃﻭﻝ ﻣﻦ ﺃﻓﻄﺮ ﻓﺄﻓﻄﺮ ﻭﺃﻓﻄﺮ ﻧﺎﺱ :ﻗﺎﻝ ﺛﻢ ﺇﻥ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻦ ﻗﺪ ﺻﺎﻡ ﻓﻠﻤﺎ ﺭﺃﻯ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺃﻓﻄﺮﻭﺍ ﺻﺎﻡ ﻭﺻﺎﻣﻮﺍ

716- (610) Ebu Bekr b. Abdirrahman, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabelerinden birinden rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Fetih yılındaki yolculukta insanlara oruçlarını açmalarını emretti ve **"Düşmanlarınıza karşı kuvvetli olun"** buyurdu. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ise oruç tuttu. Ebu Bekr b. Abdirrahman dedi ki: "Bunu bana rivayet eden dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in susuzluktan veya sıcaktan dolayı başı üzerinden su döktüğünü gördüm." Denildi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Sen oruç tutunca insanlardan bir grup da oruç tuttular." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Kedid'e gelince bir bardak istedi ve içti. Bunun üzerine insanlar oruçlarını açtılar."[791]

ﻭﺭﻭﻯ ﺍﻟﻠﻴﺚ ﻋﻦ ﻋﻘﻴﻞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﻋﺒﻴﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺧﺮﺝ ﻏﺎﺯﻳﺎ ﻋﺎﻡ ﺍﻟﻔﺘﺢ ﻓﻲ ﺭﻣﻀﺎﻥ ﻓﺼﺎﻡ ﺣﺘﻰ ﺑﻠﻎ ﺍﻟﻜﺪﻳﺪ ﺛﻢ ﺃﻓﻄﺮ ﻓﺄﻓﻄﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﻓﻜﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﺑﻔﻌﻞ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺍﻷﻭﻝ ﻓﺎﻷﻭﻝ ﻓﺎﻷﻭﻝ ﻣﻦ ﺃﻣﺮﻩ ﺣﺘﻰ ﻧﺰﻝ ﺍﻟﻠﻴﺚ ﻋﻦ ﻋﻘﻴﻞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﻋﺒﻴﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻗﺎﻝ ﺧﺮﺝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻏﺎﺯﻳﺎ ﻋﺎﻡ ﺍﻟﻔﺘﺢ ﻓﻲ ﺭﻣﻀﺎﻥ ﻓﺼﺎﻡ ﺣﺘﻰ ﺑﻠﻎ ﻛﺮﺍﻉ ﺍﻟﻐﻤﻴﻢ ﻓﺼﺎﻡ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﺛﻢ ﺇﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺩﻋﺎ ﺑﻘﺪﺡ ﻣﻦ ﻣﺎﺀ ﻓﺮﻓﻌﻪ ﺇﻟﻴﻪ ﺣﺘﻰ ﻧﻈﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺇﻟﻴﻪ ﺛﻢ ﺷﺮﺏ ﻓﻘﻴﻞ ﺑﻌﺪ ﺫﻟﻚ ﺇﻥ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺻﺎﻡ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ ﻫﺆﻻﺀ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻭﻟﺌﻚ ﺍﻟﺮﺍﺷﺪﻭﻥ ﺃﻭ ﺍﻟﺮﺍﺷﺪ ﺃﻭ ﻛﻠﻤﺔ ﻧﺤﻮ ﻫﺬﺍ ﻓﺼﺎﻡ ﻗﻮﻡ ﻭﺃﻓﻄﺮ ﻗﻮﻡ ﻓﺒﻠﻎ ﺫﻟﻚ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻭﻟﺌﻚ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ

717- (607) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Fetih yılında Ramazan ayında yola çıktı, Kedid'e varıncaya kadar oruç tuttu. Sonra iftar etti, insanlar da onunla beraber iftar ettiler. Sahabeler Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yeni fiillerine tabi olurlardı."[792]

ﻭﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻠﻴﺚ ﻋﻦ ﻋﻘﻴﻞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﻟﻠﻴﺚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﻋﺒﻴﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﺎﻡ ﻓﻲ ﺭﻣﻀﺎﻥ ﻭﺻﺎﻡ ﻣﻌﻪ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺇﻟﻰ ﺃﻥ ﺑﻠﻎ ﺍﻟﻜﺪﻳﺪ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻋﻠﻰ ﺛﻠﺜﻴﻦ ﻓﺸﺮﺏ ﻭﺷﺮﺏ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻌﻪ ﻓﻘﻴﻞ ﻟﻪ ﺇﻥ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺻﺎﻡ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻭﻟﺌﻚ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﻳﻀﺎ ﻓﻲ ﺣﺪﻳﺜﻪ ﻓﻘﻴﻞ ﻟﻪ ﺇﻥ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺻﺎﻡ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻭﻟﺌﻚ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﻳﻀﺎ ﻓﻲ ﺣﺪﻳﺜﻪ ﻓﻘﻴﻞ ﻟﻪ ﺇﻥ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺻﺎﻡ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻭﻟﺌﻚ ﺍﻟﻌﺼﺎﺓ

791 Sahih. Şafii, Sunen (8769) Muslim (1120)

792 Sahih. Şafii, Sunen (8763) Muslim (1113) Buhari (1948)

ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻗﺎل ﺧﺮﺟﻨﺎ ﻣﻊ ﺭﺳﻮل ﷲ ﷺ ﻋﺎم ﺗﺒﻮﻙ ﻓﺴﺎﺭ ﺣﺘﻰ ﺭﺃﻳﻨﺎ ﻇﻠﻴﻤﺔ ﻓﻘﺎل ﻣﺎ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﻈﻠﻴﻤﺔ ﻓﻘﻴﻞ ﺭﺟﻞ ﺻﺎﺋﻢ ﺃﻭ ﻗﺎل ﻛﺎﺩ ﺍﻟﺼﻮﻡ ﺃﻥ ﻳﻐﻠﺒﻪ ﻓﻘﺎل ﻟﻴﺲ ﻣﻦ ﺍﻟﺒﺮ ﺍﻟﺼﻮﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﺴﻔﺮ

718- (608) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma dedi ki: “Biz Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Tebuk gazvesi zamanında çıktık. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kuşluk vaktinden sonra bir süre ilerledi. Ağacın gölgesinde bir topluluk gördü ve: “Bu cemaat nedir?” buyurdu. Dediler ki: “Bir adam oruçlu idi, oruç onu zorladı” veya buna benzer bir şey söylediler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Yolculukta oruç tutmak iyilikten değildir.”**[793]

ﻋﻦ ﺍﻟﻌﺎﺻﻢ ﺑﻦ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﻄﻔﻴﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻌﺎﺻﻢ ﺑﻦ ﺍﻟﻨﺎﺳﻚ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺍﻟﺴﺎﺋﺐ ﻗﺎل ﻗﺎل ﺭﺳﻮل ﷲ ﷺ ﻟﻴﺲ ﻣﻦ ﺍﻟﺒﺮ ﺍﻟﺼﻴﺎﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﺴﻔﺮ

719- (609) Ka’b b. Asım el-Eş’arî radıyallahu anh’den: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Yolculukta oruç tutmak iyilikten değildir.”**[794]

ORUÇ HAKKINDA ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﻥ ﺭﺳﻮل ﷲ ﷺ ﻗﺎل ﺇﻧﺎ ﺷﻬﺮ ﻻ ﻧﺤﺴﺐ ﻭﻻ ﻧﻜﺘﺐ ﺷﻬﺮ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻳﻌﻨﻲ ﺛﻼﺛﻴﻦ ﻭﻣﺮﺓ ﻭﺗﺴﻌﺔ ﻭﻋﺸﺮﻳﻦ ﻭﻣﺮﺓ ﻭﺛﻼﺛﻴﻦ ﻭﻣﺮﺓ ﻓﺈﻥ ﻏﻢ ﻋﻠﻴﻜﻢ ﻓﺄﻛﻤﻠﻮﺍ ﺍﻟﻌﺪﺓ ﺛﻼﺛﻴﻦ ﻳﻮﻣﺎ ﻓﺈﻥ ﺭﺃﻯ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﺍﻟﻬﻼﻝ ﻓﺄﻓﻄﺮ ﻳﻮﻣﺎ ﺃﻭ ﻳﻮﻣﻴﻦ ﺇﻥ ﺷﻬﺪ ﺷﺎﻫﺪ ﻋﺪﻝ ﻓﺼﻮﻣﻮﺍ ﻭﺃﻓﻄﺮﻭﺍ

720- (371) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma’dan: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Ay, yirmi dokuz gündür. Hilali görünceye kadar oruç tutmayın, hilali görünceye kadar bayram yapmayın.**

793 Sahih. Şafii, Sunen (8764) Buhari (1946) Muslim (1115)
794 Sahih. Şafii, Sunen (8768)

Eğer (hava bulutlu olur da) göremezseniz sayıyı otuza tamamlayın."[795]

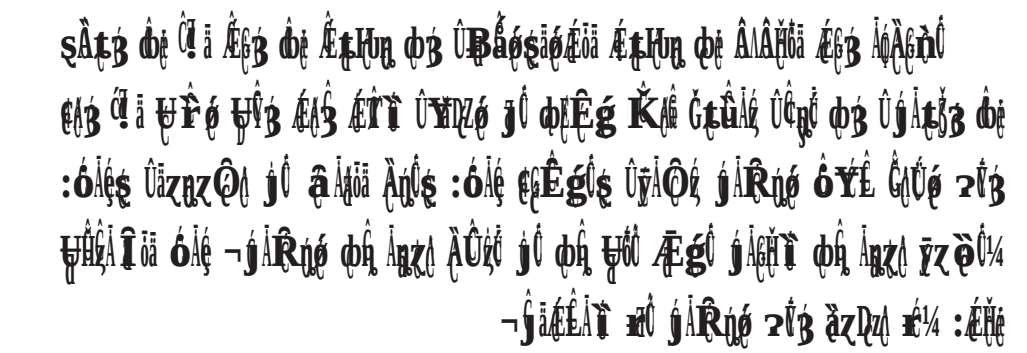

721- (372) Fatıma bt. Huseyn'den: "Bir adam Ali radıyallahu anh'ın yanında Ramazan hilalini gördüğüne şahitlik etti ve oruç tutuldu. Zannederim şöyle dedi: "İnsanlara oruç tutmalarını emrederek şöyle dedi: "Şa'ban ayından bir gün oruç tutmak, Ramazan ayından bir gün yemekten bana daha sevimlidir."[796]

Şafii dedi ki: "Ramazan için iki şahitten azı caiz değildir."[797]

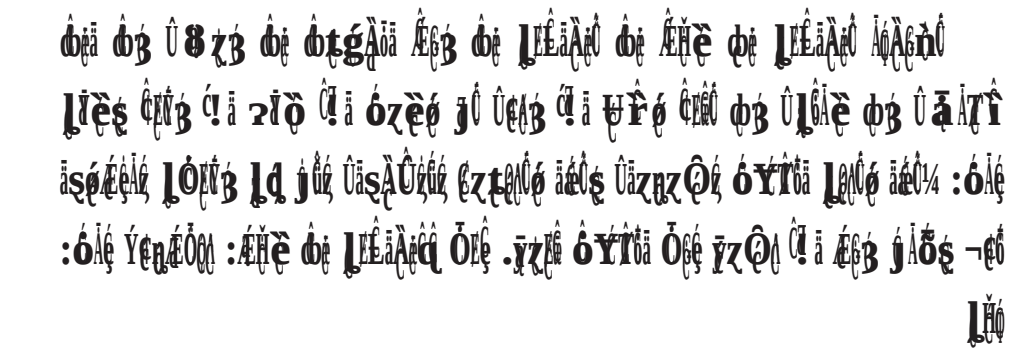

722- (371/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hilali gördüğünüzde oruç tutun, yine onu gördüğünüzde iftar (bayram) edin. Eğer hava kapalı olur da göremezseniz takdir edin.** (Sayıyı otuza tamamlayın)" Abdullah (b. Ömer) radıyallahu anhuma hilalden bir gün önce oruç tutardı. İbrahim b. Sa'd'a: "Onu karşılıyor muydu?" denildi. O da "Evet" dedi.[798]

795 Sahih. Şafii, Sunen (8601)
796 Hasen. Şafii, Sunen (8606)
797 Şafii, Sunen (8607)
798 Sahih. Şafii, Sunen (8562)

âÀgß ÐëÄ Ðß ÛÀÆÇÐZ Ðë ÊÆtHUq Ðß ÛÓÁAÅ Ðë ŞÀtß Ðß ÛJÀÆÁè ÀÓÀÇèÑÔ
Ć!ä ƨÏÒ Ć!ä óƶèÓ óÀÉ ÁÉŞ ÀTÎÖä ÿÆÉÖÇ ÐtĦ ǨÇÐZß :óÀÉ ÀÆtTÁß Ć!ä ÜÎÓ
¬ÇŞÀǨ ƨÐǵ äŞÀÛÁǨ ÆŞ ÛÇŞÀǨ ƨÐǵ äƷƶÇǨ Æ¼ :ÆÏÈŞ ĆÑÍß

723- (716) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "(Ramazan) ayını karşılayanlara hayret ediyorum. Halbuki Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Hilali görünceye kadar oruç tutmayın, yine onu görünceye kadar bayram etmeyin."**[799]

ÜÊÔ Ðß ÛĞtÍÈ ÜÊÔ Ðß ÛŞÀtß Ðë ÊÆtHUq Ðß ÛÆtHUq Ðë ÂÁÂĦÖä ÁÉß ÀÓÀÇèÑÔ
ÀTÎÖä äƷÐÉÖǨ Æ¼ :óÀÉ ÆÏÈŞ ĆÑÍß Ć!ä ƨÏÒ Ć!ä óƶèÓ ÆÔ ÛÉÁß Ć!ä ÜÎÓ ÉÀÁÀÆ
ÛĆÓÛÁÔ äƷƶÈ ÛÆÕÉÉÔ ÉƷÔÇ ÆÀÕ ÄƷÒ ÕÔÉ ÊĆäƷÁ ÆÔ ÆÔ ÐÆÛƷÁ ÆŞ ÿƷÉ
¬ÉÔÝÓ äŞÉĦÇ ÆÖÑÍß ÆÐ ÆÉ ÛĆÓÛÁÔ äŞÀÛĆŞ

724- (717) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"(Ramazan) ayını bir gün veya iki gün önceden oruç tutarak karşılamayın. Ancak birinizin daha önceden tutmakta olduğu oruca tevafuk ederse bu hariçtir. Hilali görünce oruca başlayın ve onu görünce bayram edin. Eğer hava kapalı olur da (göremezseniz) sayıyı otuza tamamlayın."**[800]

ÛǨÔŏ ÜÊÔ Ðë ƨHUq ÜÔÉÉg ÛÜÔäàŞĆä Ðß ÛĞtÍÈ ÜÊÔ Ðë ŞÀtß ÀÓÀÇèÑÔ
Ć!ä ƨÏÒ Ć!ä óƶèÓ óÀÉ :óÀÉ ÇÁß Ć!ä ÜÎÓ ÉÀÁÀÆ ÜÊÔ Ðß ÛĞtÍÈ ƷÔ ÜÔÉÉg
ÿƷÖÇ ÆÀÕ ŸÆƷÓ ÆÔ ÛÐÆÛƷÁ ÆŞ ÿƷÉ ÆÀŘÆÓ ßÉÁ ÐÉë äƷÐÉÖǨ Æ¼ :ÆÏÈŞ ĆÑÍß
¬ÇtÖÑÍÆ ÄƷÒ

725- (717/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu

799 Sahih Şafii Sunen (8576) benzerini İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Buhari (1906)

800 Hasen. Şafii, Sunen (8579) şahidi: Buhari (1909, 1914)

aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ramazandan önce bir ya da iki gün oruç tutarak karşılamayın. Ancak önceden oruç tutmakta olan orucunu tutabilir."**[801]

726- (97) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Muhakkak ki Bilal gece ezan okuyor. İbn Ummi Mektum'un nidasını işitinceye kadar yeyin, için." İbn Ummi Mektum'un gözleri a'mâ idi ve kendisinde "sabah oldu, sabah oldu" denilinceye kadar ezan okumazdı."[802]

727- (98) Salim b. Abdillah b. Ömer'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Muhakkak ki Bilal gece ezan okuyor. İbn Ummi Mektum ezan okuyuncaya kadar yeyin, için."[803]

İbn Ummi Mektum a'mâ idi, kendisine "sabah oldu, sabah oldu" denilinceye kadar ezan okumazdı."[804]

801 Hasen. Şafii, Sunen (8580)
802 Sahih. Şafii, Sunen (2401)
803 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2402) mürseldir.
804 Şafii, Sunen (2403)

¬ÀÛÂ¸ ¿É§ ¢kÛ¤ä

¢ÇÔ¿ ¢kğ Õ¤é Ò§Ê Ò¦Ê ÒĦÁ¹ ¡Ä¨ ¢ÊÛ Ä¹8Ûé§ :¢ÄÛ¡ Ä¹ÀÇ¸Ô :¡ÁÀD¿ ¢Ûé ó¦Ä¹ç

¢ÉÆÐ¿Á ¦Ê§ ¢Ûä¹Ç ÉÐZ§ ¡¿Ò¸ ¡Ô ¢ÛĦ§ Û¢ÉĦÛé §Ô ¤ÇÛ¤ Ûğ¤g ÀÂÛÂ¸

728- (312) Atâ'dan: "Ebu'd-Derdâ radıyallahu anh gündüzün ortasında veya daha önce ailesine gelir ve şöyle derdi: "Kahvaltı var mı?" Varsa yerdi. Yoksa: "Bugün oruç tutacağım" der ve oruç tutardı. Eğer yiyecek bir şey gelirse o zaman orucunu bozardı."[805]

İbn Cureyc dedi ki: "Atâ bana şöyle haber verdi: "Bize ulaştığına göre oruçsuz sabahladığı zaman da kuşluk vaktine veya biraz sonrasına kadar aynısını yapardı. Belki de bunu kahvaltılık bulamadığından yapardı."[806]

¢Ûé À¢¸ ¡Ô ¦Ê§Ô ¢Ûé ÉÊÂÀ¤ ÛÊ¢Ì¤Ê ¢Ø¸ Û¦Ê§Ô ¢Ûé É¢à ¢Ø¸ ÛÕÊÂ¤ Ä¹ÀÇ¸Ô

ÛÈ¢Î¤ä Ê¢Ä¹Ç¸ ¤É¤Ô ÉÇ¤ Ô¢ó¸ ¦Ê§Ç Bé ¡Ä¸ Ú¸ ¡Ä¹ó¸ Ú¸ ÀÛ¸Ô Û ¤Ä¹ÛÁÊä

:¤Ä¹ÛÁÊä ¢Ûé À¢¸ óÄÓ¸ .È¢Î¤ä Ê¢Ûú ÉÇ Û¢Ê¤ú¢ä K¤Ô Ä¹ :óÄÓ¸ ÒĦZó ¢ÓÄĦZ¸

¬K¤Ä¹ ÆÛÁÊä¼

729- (373) Halid b. Eslem'den: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh bulutlu bir Ramazan gününde güneş battı, akşam oldu zannederek orucunu açtı. Biraz sonra bir adam gelerek: "Ey Mü'minlerin emiri! Güneş çıktı!" dedi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh: "Telafisi kolay! Biz içtihat ettik" diye karşılık verdi."[807]

¢Ûr¤ B¤Ê¤Ê¤ä ÉĦè ¢Ûé ÒĦè ¢Ø¸ Û¢Ä¹Å¸ ¢Ûé ¡Ä¤g Ú¤Ô ¢Ø¸ ÛÕÊÂ¤ Ä¹ÀÇ¸Ô

ä¦ÐZ¸ Ä¹ ÀÄÁ¤ ¤Ä¹ä óÄ¹ ¤¼ :óÄé ¦Ê§ ¢Ä¤ ¢!ä ¤Ò ¢!ä ó¦è¤ ¡Ô Û¢Ä¸ ¢!ä

¬ÀÛÂ¤ä

805 Hasen. Şafii, Sunen (8550)
806 Hasen. Şafii, Sunen (8551)
807 Sahih. Şafii, Sunen (8654)

730- (374) Sehl b. Sa'd es-Saidî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İnsanlar iftarda acele ettikleri sürece hayır üzere bulunmaya devam ederler."**[808]

**ﻲﻓ ﺮﻬﺷ ﺎﻀﻣر ﻦﻤﺣﺮﻟا ﺪﺒﻋ ﻦﺑ ﺪﻴﻤﺣ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳإ ﻦﺑ ﻢﻴﻫاﺮﺑإ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻠﻴﺨﻟا ﺪﻟﺎﺧ ﻦﺑ ﺪﻴﻌﺳ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻌﻓاﺮﻟا ﺪﻴﻌﺳ ﻮﺑأ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﻴﻌﻤﻟا ﺪﻴﻌﺳ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ

dedi.[811]

ﻗﻮﻟﻪ ﺗﻌﺎﻟﻰ ﴿ﻓﺎﻟﺌﻦ ﺑﺎﺷﺮﻭﻫﻦ ﻭﺍﺑﺘﻐﻮﺍ ﻣﺎ ﻛﺘﺐ ﺍﷲ ﻟﻜﻢ ﻭﻛﻠﻮﺍ ﻭﺍﺷﺮﺑﻮﺍ ﺣﺘﻰ ﻳﺘﺒﻴﻦ ﻟﻜﻢ ﺍﳋﻴﻂ ﺍﻷﺑﻴﺾ ﻣﻦ ﺍﳋﻴﻂ ﺍﻷﺳﻮﺩ ﻣﻦ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﰒ ﺃﲤﻮﺍ ﺍﻟﺼﻴﺎﻡ ﺇﱃ ﺍﻟﻠﻴﻞ ﴾ ﻭﻣﺎ ﺟﺎﺀ ﻓﻴﻪ ﻣﻦ ﺍﻟﺴﻨﺔ

734- Şafii rahimehullah dedi ki: "Ebu Hanife'ye şöyle soruldu; "Oruç tutacak kişi fecir doğuncaya kadar yiyor, içiyor ve ilişkiye giriyor. Onun yanında da, gecenin yarısında fecrin doğduğunu gören, haberdar bir kimse varsa ne yapar?" Dedi ki: "Susmaya devam et, ey A'rec!""

İTİKAF

ﺃﺧﱪﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﺳﺄﻝ ﺍﻟﻨﱯ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻛﻨﺖ ﻧﺬﺭﺕ ﰲ ﺍﳉﺎﳍﻴﺔ ﺃﻥ ﺃﻋﺘﻜﻒ ﻟﻴﻠﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺃﻭﻑ ﺑﻨﺬﺭﻙ

735- (308) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer radıyallahu anh Cahiliyye'de itikaf adamıştı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e sorunca, İslam'da itikaf yapmasını emretti."[812]

811 Zayıf. Şafii, Sunen (2419) Hibban b. Haris meçhuldur.
812 Sahih. Şafii, Sunen (8915) Buhari (2043)

HAC KİTABI

HACCIN FARZ OLUŞU

ÛĈÀĮę ŞĈ ŲŞÀĞ̈ä ÆĘĦŐ ȸę ÊŧĦŲę ȸʒ ÛÆĮĈĞ ŬĜĈ ȸę̈ä ȸʒ ÛɉĮĘÅè ÀǫÀɢǹĈ
ÆĞ̈Ő ÛɣźŮ ŐȮȮÊǫ ÄĜ :ä̈ʐȷÀĞ̈Ǫ ȮȮĈŸŧĞ̈ä ɕǫɕÔŸǫ ɣŸÝÊĞ̈ä ĈĮŸʒ ɣźŮ ɉg ¼ :ȮÀĮ
¬ɣ̈Àʒ ĘÅĞ̈ĞĜ ŐŸĘɕ ÀĐzĐzg

736- (425) İbn Ebi Lebid'den; Muhammed b. Ka'b el-Kurazî veya başkası şöyle dedi: "Adem aleyhi's-selâm hac yaptı ve meleklerle karşılaştı. Dediler ki: "Hac ibadetlerini iyi yap ey Adem. Zira bizler senden iki bin sene önce hac yaptık."[813]

ĞĘŞÀĦę ȸʒ ɕÀɢǹĈ ĦȾʐźä̈ä ɉĮĘÅè ɉĜĜ ɉǫgäş :ĮĞ̈Àè ȸę ÆĮĮĦè ȮÀĮ :ȮÀĮ
:ȮÀĮ ĮɉĮèş ĈĮŸʒ ć!ä ɔɉǫ ĈĮä ȮʐĮèǫ ɉĈ ÛŲÂĦĦĞ̈ä ĞĜÀǫ ŬĜĈ ȸʒ ÛåĦĦĘĈ ȸę
¬ŧʐŮĘ ĝÀŧĦĞ̈äş ÛåĦŦĈZ ɉĦĞ̈ä¼

737- (406) Ebu Salih el-Hanefî'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hac bir cihaddır. Umre nafiledir."**[814]

ÊĘʒ ÆĜĦŐ ŲĈ ķ :ȮÀĮ ÀĮĘĞZ ȸę ÆĮà ȸʒ ÛȾȾźä̈ä ɉĦĘÅè ȸʒ ÛǫźäÆĞ̈ä ÀǫÀɢǹĈ
ŲRŐǫ ɉĈ ÈŧǫŸĘǫ ÛɣŸèǫäĘ ĞDzg ĈȮĮ :ȮÀĮȮ ÛĈȮĮ ȸʒ ȮĜèş Àŧʒ ȸę Ĉ!ä
ķ ÀĐzg ɸȮǫş ɉĦĞ̈ä ĈĮŸʒ ɉÀő ȸŧĞ :ÛĜĦ .ĘɸȮǫ

813 Zayıf. İbn Ebi Lebid, şüphe etmiştir. Rivayet israiliyyat kaynaklıdır.
814 Zayıf. Şafii, Sunen (9271) Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.

738- (405) Zeyd b. Cubeyr'den: "Abdullah b. Ömer'in yanındaydım. Birisi ona bunu sordu. O da: "Bu İslam haccıdır. Adağını yerine getirmek için yol aramalıdır." Yani hac yapmamış kimsenin hac yapmayı adaması hakkında bunu söyledi."[815]

ÛŸÞZó ÿÛ Ûâ¡ãÿ ôÿä ôÿ ÛÖ¡Ûÿ ôÿ Ûÿ¡À¤Z ôÿä ôÿ Û¡ÉÏÊçş Û¦ÛÊą ¡ó¢à¢ñÛ ÝÀ¤ZÛ ÛôÛ ÕÊè¡¢tôä ¦ÞŸñą ÕÊ¢ú¢ó ÿz¢Ôôä ôɾúŁ ôñą ÚÊÁó À¤ÞZäÜÛ ķ :ó¡Ô¢ ¢ú¢è {ã¡ÊÏÛôä ƷÀè ¹ä§ äz¢Êõ ¡tñ Æ¦ÊÔó ¦Þõ ÕÛ§ş} Û¦Ľó :â¡ãÿ ôÿä ó¡Ô¢ ķ [čċč :gÀÔ¢ôä]

739- (393) Atâ rahimehullah'tan: "Bir adam İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Şu topluluk hacca giderken beni ücretle tutsalar ve ben de onlarla beraber menasikleri yerine getirsem bana da ecir var mıdır?" diye sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Evet. **"İşte onlara, kazançlarından ötürü karşılık vardır. Allah hesabı çabuk görür."** (Bakara 202)"[816]

ôÿä ó¢è ÛŸÞZó ÿÛ ÛÖ¡Ûÿ ôÿ Ûÿ¡À¤Z ôÿä ôÿ Û¡ÉÏÊçş Û¦ÛÊą ¡ó¢à¢ñÛ ÔŁ ÛÕÊè¡¢tôä ¦ÞŸñą ÕÊ¢ú¢ó Ûÿz¢Ôôä ôɾúŁ ôñą ÚÊÁó À¤ÞZäÜÛ ¼ :ó¡Ô¢ â¡ãÿ Ƹ¤Z ¹ä§ äz¢Êõ ¡tñ Æ¦ÊÔó ¦Þõ ÕÛ§ş} Û¦Ľó :â¡ãÿ ôÿä ó¡Ô¢ ÝÙ§ÿ BÂDz¼ ¼ [čċč :gÀÔ¢ôä] {ã¡ÊÏÛôä

740- (404) Atâ rahimehullah'tan: "Bir adam İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Şu topluluk hacca giderken beni ücretle tutsalar ve ben de onlarla beraber menasikleri yerine getirsem bana da ecir var mıdır?" diye sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Evet. **"İşte onlara, kazançlarından ötürü karşılık vardır. Allah hesabı çabuk görür."** (Bakara 202)"[817]

815 Zayıf. Şafii, Sunen (9211) Said b. Salim zayıftır.
816 Hasen. Şafii, Sunen (9173)
817 Hasen. Şafii, Sunen (9173)

**ﻋﺰ ﻭﺃﺎﺠﺰ ﻋﺔﺍ ﺭﻋﺰﻧ ﺇﻠﻵﻫ ﻋﺰ ﻭﻜﺔﻮﺰ ﻋﺔ ﻟﻐﻴﺍﻵﻴ ﻋﺰ ﻭﻜﺎﻐﺰ ﻋﺔﺍ ﺇﻘﻵﺔﻧﻴ ﻍﺇﻫ ﺇﻟﻘﺔ ﻭﻮﺎﻏ ﻟﻴﺔﺳ ﻐﻐﻘﺰ ﺹﺍ ﺭﺯﻮ ﻟﻮﻐﻴﺍ ﻍﻴ ﻭﺇﻟﻠﺰ ﻗﺍ ﻟﺮﻫﺭ ﺃﺎﺠﺰ ﻋﺔﺍ ﻋﻟﺔ ﻭﻍﺯﻟﻴﻠﻟﻴﺍ :ﺍﺯﻋﺇﻮﺔ ¬ﻴﻳﺯﻮﻋﺍ ﻋﻧ¼ :ﻮﺇﻏﺳ ﻟﻳﻠﻘﺰ ﻟﻳﻴﻐﺔ ﺇﻟﻫﻭ ﻟﻮﻮﻋ ﻮﻴﺎﻍﺳﻵﻴﻫ ﺇﻧ :ﻞﻴﻮﺔﻫ ﻧﻵﻴﻫ ﻋﻫ ﺇﺯﻋ ﺇﻴﻴﻮ ﻍﻮﻵﻧﺔ ﻋﻴﻫ ﺇﺯﻋ ﺇﻟﻴﻮ ﻍﻮﻵﻧﺔ ﻋﻴﻫ ﺇﻟﻫﻭ ﻟﻮﻮﻋ ﻮﻴﺎﻍﺳﻵﻴﻫ ﻋ

¬ÀÐZÛ ÕÖ§ ÛÌÖ¼ :óÀé ÝÿÍg ãØZÛ :ÍÖÀÖZ ÀZÖn ÿÀõ ÞÛÕ

... (381/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir kadına uğradı. Ona: "Bu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'dir" dediler. Kadın yanında bulunan bir çocuğun kolundan tuttu ve: "Bunun için de hac var mı?" diye sordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet, sana da ecri vardır"** buyurdu.[820]

ÐÍã óÀé :óÀé ÀÀÊÖä ÜÛ ÐÞ ÛØZ8Ô ÐÍ ÕÛÀn ÐÞ ÛÌÛÀÈ ÐÍ ÆÍÔÈ ÀÛÀÇÈÛ
õZÍtn ÀtÀÛ ÛÌÖÛ óZÇÛ Àn äZtÍZäş ÛÿZ¿ZÖÛ Àn ÜÛZÍÔÈÛ Û¤ÀÖä ÀZÀ¼ :¤ÀÞ
ğZtÀ ÿÛ ÖÇé ÊÛÞ ÿÛş ÛÇÐzg ÞÔé ÆÖZ ÊÖÍÀ ÿÛ ÖÇé ğÀtZ ÇÍÊÛ ÛÇ ÿg
ÿÛş ÛÇÐzg ÞÔé ÆÖZ õõÆÀ ÿÛ ÖÇé ğÀtZ ÇÍÊÛ ÛÇ ÿg ÿÝd ÀtÀÛş ÛÿÐzHÍÝZ
¬ÿÐzHÍÝZ ÑÝé

743- (386) Ebu's-Sefer'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ey insanlar! Ne söylediğinizi bana işittiriyorsunuz. Size söylediğimi iyi anlayın! Her hangi bir köle sahibiyle hac yapar da azad edilmeden önce ölürse, haccı yerine getirmiştir. Eğer ölmeden önce azad edilirse hac yapsın. Herhangi bir çocuk ailesiyle hac yapar da buluğa ermeden önce ölürse haccını yapmıştır. Buluğa ererse hac yapsın."[821]

:¤ÀÞ ÐÍã óÀé ÛÀÀÊÖä ÜÛ ÐÞ ÛØZ8Ô ÐÍ ÕÛÀn ÐÞ ÛÌÛÀÈ ÐÍ ÆÍÔÈ ÀÛÀÇÈÛ
ÇÍÊÛ ÛÇ ÿg õZÍtn ÀtÀÛ ÛÌÖÛ óZÇÛ Àn äZtÍZäş ÛÿZ¿ZÖÛ Àn ÜÛZÍÔÈÛ Û¤ÀÖä ÀZÀÛ
ÀtÀÛş ÛÿÐzHÍÝZ ğZtÀ ÿÛ ÖÇé ÊÛÞ ÿÛş ÛÇÐzg ÞÔé ÆÖZ ÊÖÍÀ ÿÛ ÖÇé ğÀtZ
ÿÐzHÍÝZ ÑÝé ÿÛş ÛÇÐzg ÇÍÞ ÞÔé ÆÖZ õõÆÀ ÿÛ ÖÇé ğÀtZ ÇÍÊÛ ÛÇ ÿg ÿÝd

... (386/1) Ebu's-Sefer'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Ey insanlar! Ne söylediğinizi bana işittirdiniz ve size ne söylediğimi anlayın! Herhangi bir köle sahibiyle beraber hac yapar da azat edilmeden önce ölürse

820 Hasen. Şafii, Sunen (10254)
821 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10263) Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.

haccı yerine gelmiştir. Eğer ölmeden önce azat edilirse hac yapsın. Herhangi bir çocuk, ailesiyle beraber hac yapmış ve buluğa ermeden ölmüşse, haccı yerine gelmiştir. Eğer buluğa ererse hac yapsın."[822]

ÀÁÂÃDZ ØÆ ÛÇÈÉÊÛ ØÆ ÛÁÉtHuq Øè ÀÁÂÃDZ ØÆ ÛÂÌÁÂÃÄÖä ÁÇÆÅ¿ ÛÕÖÊÌq ÌÁÇÀÇèÌÛ

... (497) Cafer b. Muhammed, babası yoluyla, Cabir radıyallahu anh'den rivayet etmiştir.[823]

ÀÁÂÃDZ Øè åÁÇÆ Øè ÁÉtHuq ØÆ ÛÁÉÌÂÁ Øè ¦ÉÉÊäÀÈÛ ØÆ Û¦ÉÊÁè Øè ÁÉÈÃÊè ÌÁÇÀÇèÌÛ
ć! ä ɔɪÒ Ć! ä óɀèé ÕDZé óéÊè :óɀÕ¿ ¢ÇÃÎtÉÉ¿ Àt¿ Øè Ć! ä ÁÉÇÆ ɔ¿Û ÌÁÇÁÉÃÊ¿ :óÌÁé
óɀèé Ìq :óÌÃÖ¿ ÀèŭÛ ÿÌÃÖ¿ .¬ÕÂÇÖäã ÇÕÊÎÖä¼ :óÌÁé ÝŽÆÌÃÖäã Ìq :óÌÃÖ¿ ¦ÌÈÉ¿ ĆÉÍÆ
Ìq Ûĉ! ä óɀèé Ìq :óÌÃÖ¿ ÀèŭÛ ÿÌÃÖ¿ .¬¦ÆÖäã¿ ¦ÆÃÖäã¼ :óÌÁé ÝÕÊR¿Û ¦ÆÃÖäã ÆÛ ÛĆ! ä
¬¿ÍĞäø¿ ¿äã¼ :óÌÁé ÝÕÉĞÊÖäã

744- (391) Muhammed b. Abbad b. Cafer'den: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'nın yanına oturduk. Şöyle dediğini işittim: "Bir adam Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Gerçek hacı kimdir?" diye sordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Saçı başı dağınık, süs ve gösterişten uzak kul"** diye cevap verdi. Bir başkası kalktı ve "Ey Allah'ın rasulü! Hangi hac daha faziletlidir" diye sordu? Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Telbiye ve tekbir seslerinin yükseldiği kurban kanlarının akıtıldığı hac'dır."** Bir başkası kalkıp: "Ey Allah'ın rasulü! Hac için yola gücü yetme şartı nedir?" diye sorunca Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Azık ve binektir"** buyurdu."[824]

ØÆ ÛÕtÉgÀäã ÁÇÆ Øè åÕÌÛ ØÆ ÛÆÕźäã ÉÌÁÈè ØÆ Û¦ÉÌÈ Øè ÁÉÈÃÊè ÌÁÇÀÇèÌÛ
Õæ ¢ÇÕÊè :óÌÁé ¢ÇÛ ¦ÌÈÉ¿ ĆÉÍÆ ć! ä ɔɪÒ ÚĆÕäã ÆÉĞÌÒ ÛɔɀÉÛ ÚÊÛ Øè Ć! ä ÁÉÇÆ

822 Zayıf. Şafii, Sunen (10263)
823 Şafii, Sunen (9928)
824 Çok zayıf. Şafii, Sunen (9161) Said b. Salim el-Kaddah ve İbrahim b. Yezid el-Mekkî zayıftırlar.

¬ÆÉ¼ :óÀÉ ÝğĦÙÛ ô ÀÖǾÊǾ ÛğĦǾ ĻÖ ÖǾŻÀää

745- (392) Tarık b. Abdirrahman'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabesi Abdullah b. Ebi Evfa radıyallahu anh şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e hac yapmamış kişi hac için borç alabilir mi?" diye sordum. **"Hayır"** buyurdu."[825]

:ÆÀÉ ÀţŢÛ ÛâşÀûş ÛǾÀÛȝ ȹȝ ÛğǺÀÐŻ ÐǾä Ðȝ ÛÆǾÀǹ ȹǾ ĻÛÊę ÀǾÀǾǹ

¬óÀţää âÛǿ ȹǾ ǾǾÐŻäţää ǾÐŻĦÛää¼

746- (395) Atâ ve Tavus şöyle dediler: "Hac, sermaye üzerine vacip olur."[826]

ȹȝ ÛǾÀȝ ć!ä ÙŕǾ ǾÀǺÀĿ UǾ ȹȝ ÛÆĒĦȅ UǾ ÐǾ ÆĒĦȅ ȹȝ ÛÕǾÀę ÀǾÀǾǹ

ÀǾǾäţ ÿŻǾäş ć!ÀǾ ȹǾǾúĿ ǾÛÀęŕ ÖĦÙę ¼ :óÀÉ ǾęÛ ĻĬȅş ÇŬȝ ć!ä ɔĬÕ ć!ä ózȅǿ

¬ÿÀĦÙę Bǽ Ɂę ęÛ ǾŬǾşş ÿŻǺ ǾKÊę ÀŻÀÊĿ

747- (657) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'a ve ahiret gününe iman etmiş bir kadının yanında mahremi bir erkek bulunmaksızın bir gün ve bir gecelik yolculuğa çıkması helal değildir."**[827]

:óÀÉ âÀǾȝ ÐǾä Ðȝ ÛÆǾĦę UǾ ȹȝ ÛǿÀǺǺ ÐǾ şÀţȝ ȹȝ ÛĵÀÆÀȅ ÀǾÀǾǹ

ÛǾÀęÀǾ ÖŻǿ ĵŻŬÁę ¼ :ózÕę ÆÊÛÁę ĻĬȅş ÇŬȝ ć!ä ɔĬÕ ć!ä ózȅǿ ĶĦŧȅ

ÛĊ!ä ózȅǿ Àę :óÀÖź ÖŻǿ ÿÀÖź .¬ÿÀĦÙę şé ÀŤĦnş ęÛ ÀŻÀÊĿ ĵÛ ǾÀęŕ ÖĦÙę ¼ş

ĘÊÛǿä¼ :óÀÖź ÛǾŻÀǾ ĶÖŬÛǿä ÙǺÀęä ĵÛş ÛäØÕş äØÕ ǾşÂǾ Uź ĶǾǿÕä Uǿ

¬ÕǺÀęÀǾ ĵŻǾÀź

825 Zayıf. Şafii, Sunen (9172) Said b. Salim zayıftır.
826 Zayıf. Şafii, Sunen (9182) İsnadında Muslim b. Halid zayıftır.
827 Sahih. Şafii, Sunen (10861) Muslim (1339)

748- (658) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hutbesinde şöyle dediğini işittim: **"Bir erkek bir kadınla yalnız kalamaz. Bir kadının yanında mahremi bir erkek bulunmadan yolculuk yapması helal değildir."** Bir adam kalktı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın rasulü! Ben şu ve şu savaşa yazıldım. Hanımım da hac yolculuğuna çıktı." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Git, hanımınla beraber hac yap"** buyurdu.[828]

ZAMAN VE MEKÂN OLARAK HAC VE UMRE'NİN MÎKATLERİ

ﻣﺎ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻗﻠﺖ ﻟﻨﺎﻓﻊ ﺃﺳﻤﻌﺖ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻳﺬﻛﺮ ﺷﻴﺌﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻮﻗﺖ ﻓﻲ ﺍﻟﺤﺞ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺤﺮﻡ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻗﺎﻝ ﻓﻬﻞ ﺳﻤﻌﺖ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺷﻴﺌﺎ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺇﻻ ﺃﻧﻪ ﻳﻜﺮﻩ ﺃﻥ ﻳﺤﺮﻡ ﺃﺣﺪ ﻗﺒﻞ ﺃﺷﻬﺮ ﺍﻟﺤﺞ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﺷﻮﺍﻝ ﻭﺫﻭ ﺍﻟﻘﻌﺪﺓ ﻭﺫﻭ ﺍﻟﺤﺠﺔ ﻗﺎﻝ ﻗﻠﺖ ﻓﻬﺬﻩ ﺍﻟﺜﻼﺛﺔ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺤﺮﻡ ﺃﺣﺪ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻋﻠﻤﺖ ﻓﻴﻪ ﺷﻴﺌﺎ

749- (452) İbn Curayc dedi ki: "Nafi'ye: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'nın hac aylarını zikrettiğini işittin mi?" dedim. Dedi ki: "Evet, Şevval, Zu'l-Ka'de ve Zu'l-Hicce'yi saydı." Nafi'ye dedim ki: "Bu aylardan önce kişi hac için ihrama girebilir mi?" Nafi: "Bu konuda ondan bir şey işitmedim" dedi."[829]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﺃﻧﻪ ﺳﻤﻊ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﺄﻟﻪ ﺭﺟﻞ ﺃﻳﻬﻞ ﺑﺎﻟﺤﺞ ﻗﺒﻞ ﺃﺷﻬﺮ ﺍﻟﺤﺞ ﻗﺎﻝ ﻻ

750- (451) Ebu'z-Zubeyr'den: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'ya birisi: "Hac aylarından önce hac için ihrama girebilir miyim?" diye sordu. Cabir radıyallahu anh: "Hayır" dedi.[830]

---

828 Sahih. Şafii, Sunen (10845) Buhari (3006, 5233) Muslim (1341) Ahmed (1/222) İbn Huzeyme (2529) İbn Hibban (3763)

829 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9226)

830 Zayıf. Şafii, Sunen (9234) isnadında Said b. Salim ve Muslim b. Halid zayıftı - lar.

ÇËÑß ć!ä ɔlò Ć!ä ózÈé ɟÛ ÛéÀÛß ϕß ÛǰÀÐZ ϕëä ϕß ÛĻÛÊę ÀǾÀÇèÑÛ
äØõ ÚĶÛę ɔǧg ĆÊÀÆÇş ĆÛĘĆë ĕÀtõä ƷÔtęÊÆ¼ :óÀé ĶÆÊäzţõä ĶÇş Àtõ ĻÈÈş
ĶÆÊäzţÚÛ .¬äØõş

751- (423) Atâ rahimehullah'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem mikat yerlerini belirlediği zaman şöyle buyurdu: **"Kişi şu ve şu mikat yerlerine gelinceye kadar eşinden ve elbisesinden faydalansın."**[831]

ϕę åÀ^ âÀǧß ϕëä ƆÛé ĕÑÛ ÛÔÀǰĦÎöä ÚÊÛ ϕß ÛşÀtß ϕß ÛĆÆÆß ϕëä ÀǾÀÇèÑÛ
ɣÀĦuę ÀĘĮ ĶÆÊäzţõä ÈşÐZ

752- (424) Ebu'ş-Şa'sa'dan rivayet edildiğine göre, o İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın mikat yerlerinden ihramsız olarak geçmek isteyeni geri çevirirken görmüş.[832]

ɟÛ ÛĈĘÊÛ ϕß Û!ä ÉĕÑß ôë ĻÊÈ ϕß ÛBÀĘÂöä ôß ÛĆÆÆß ϕë ɟÀĘÀÈ ÀǾÀÇèÑÛ
ŌŤÂş ÛĆÀĘĦĮõöä Bĕ ϕĤ ĈÀÆĘtõä ŌĻÛ ŌŤ¼ :óÀé ĻÈÈş ĆĘĦß ć!ä ɔlò Ć!ä ózÈé
ɟÛ ɟzţƷÂĮş :Àtß ϕëä óÀé .¬ɟÀé ϕĤ ÆÐzé ŌĻÛ ŌŤÂş ÛĈÀĦuÐzõä ϕĤ ɣÀÎöä ŌĻÛ
¬ĻŰţÚ ϕĤ ôţõä ŌĻÛ ŌŤÂş¼ :óÀé ĻÈÈş ĆĘĦß ć!ä ɔlò Ć!ä ózÈé

753- (415) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Medine halkı Zi'l-Huleyfe'den ihrama girer. Şam halkı Cuhfe'den ihrama girer. Necid halkı Karn'dan ihrama girer."** İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu da iddia ediyorlar: **"Yemen halkı da Yelemlem'den ihrama girer."**[833]

831 Zayıf. Şafii, Sunen (9440) Hadis mürsel olup, isnadında Muslim b. Halid ez-Zenci zayıftır.

832 Sahih mevkuf. Şafii, Sunen (9432)

833 Sahih. Şafii, Sunen (9394) Muslim (1182) Buhari (1527) İbn Huzeyme (2589) İbn Hibban (3766, 3767) Malik (22) İbn Mace (2914) Darimi (2/29) Ahmed (2/78, 140) Ebu Ya'la (5423)

ÔĘĈ ÀĤĜ :óÀĘ ęĤĈ ÛÀŁȝ ôęä ôȝ ÛǾÀĄĹĜ ôę Ĉ!ä ÆĢȝ ǿȝ ÛŌĜÀĦ ÀǾÀĢȠĈ ǿĤ ÆDzǾ ÔĘĈş ÛĜÁĦUDzôä ǿĤ ŷÀÎöä ÔĘĈ ÔŤĄş ÛĜÁĘŤĦUôä Bĕ ǿĤ äzŤŤą ĵĈ ĜĄÆĘtôä ĈĘŤȝ Ć!ä ɔɪÒ Ĉ!ä ôzȅȅǿ ǿĤ ǿTĕĤtÊź ǫ Ÿźöä ôɤúŁ ÀĦĈ :ÀŁȝ ęĤä óÀĘ .ĵÀĘ ôŁĘôä ÔĘĈ ÔŤĄş¼ :óÀĘ ĵŤȅş ĈĘŤȝ Ć!ä ɔɪÒ Ć!ä ózȅȅǿ ĵĈ ğÀĈȠĜş ÛĵŤȅş ¬ĵŤŁŤą ǿĤ

754- (416) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Medine halkına Zi'l-Huleyfe'den, Şam halkına Cuhfe'den, Necid halkına Karn'dan ihrama girmeleri emredildi. İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu üçünü bizzat Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittim. Bana Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğu haber verildi: **"Yemen halkı Yelemlem'den ihrama girsin."**[834]

:óÀĘ ÀŁŹÀȝ Ć!ä ŲŘźǿ ÀŁȝ ôęä ôȝ ÛȝĜÀǿ ǿȝ ÛĵÁÀDZ ôęä ôȝ ÛĵĜÊą ÀǾÀĢȠĈ ǿȠĈ ǿĤ ÛĈ!ä ózȅȅǿ Àǿ :óÀÖź ÆDzÊŁŤôä Ų ĜĄÆĘŤôäĕ ĜĄÆĘŤôä ÔĘĈ ǿĤ ÔǾDzǿ ŷÀĘ ǿĤ ŷÀÎöä ÔĘĈ ÔŤĄş ÛĜÁĘŤĦUôä Bĕ ǿĤ ĜĄÆĘŤôä ÔĘĈ ÔŤĄ¼ :óÀĘ ÝŌŤą ĵĈ ÀǾÀĢȠĈ Ć!ä ɔɪÒ ŲĜĄôä ĵĈ ĵzŁȝÂĄş :ȝĜÀǿ Ųĕ óÀĘ .¬ĵÀĘ ǿĤ ÆDzǾ ÔĘĈ ÔŤĄş ÛĜÁĦUDzôä ¬ĵŤŁŤą ǿĤ ǿŤĘôä ÔĘĈ ÔŤĄş¼ :óÀĘ ĵŤȅş ĈĘŤȝ

755- (416/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Medine halkından birisi Medine'de Mescid'de kalktı ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Nereden ihrama girmemizi emredersin?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Medine halkı Zi'l-Huleyfe'den, Şam halkı Cuhfe'den, Necid halkı ise Karn'dan ihrama girsinler"** buyurdu. Nafi dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in: **"Yemen halkı Yelemlem'den ihrama girer"** buyurduğu iddia ediliyor."[835]

834 Sahih. Şafii, Sunen (9395)

835 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9398) Muslim b. Halid ez-Zencî zayıftır.

ﺯﺘﻪ ﻕﻮ ﻮﺎﻠﻘﺎﻋﺓ ﺯﻖ ﻭﻬﺎﻘﻨﻮ :ﻮﺎﻘ ﺟﺎﻠﺰ ﻮﻕﺓ ﻮﺯ ﻮﺎﻘﻬﻪﺘ ﻮﻠﻮﻪﻨﻮ ﻮﻠﻬﺎﻘﻨﻮ ﻮﻠﻘﺎﻋﺓ ﺎﻘﺎﻠﻘ ﻘﺎﻋﻖ ﺯﺘﻘﻋﺓ ﻠﻮ ﻮﻘﻘﻬﺘﻪ :ﻮﺎﻮﻖ ﻮﻬﻮﺘﻋﺓ ﻮﺯ ﻮﻘﻪﻘ ﻮﻘ! ﺓ ﺎﻘﻨﺯ ﻮﻪ ﺎﻪﺎﺰﺰ ﻠﺎﻠﻮﺓﻠﻨ ﻮﻘﺎﻘﻨﻬﻋﺓ ﺒﻪ ﻮﻬ ﻘﺎﺎﻘﻋﺓ ﻮﻠﻮ ﻮﻬﺘ :ﻮﺯﻖ ﻮﻠﻘﻨ ﻘﻨﻨﺯ ﻘ! ﺓ ﺯﻬﻮ ﻮﻬﺘﻨ ﻮﻪﺎﻨﺯ ﻘﺎﻋﻖ ﻮﻬﺘﻨ ﻮﻪﺎﻨﻋﺓ ﻮﻠﻮ

:óÍé .âÀÎţöä ÒŁĠĝ ĘŁÔĞöä ŞÔ áÀŝ ğäé Ķţş ęą ÛÍĦĞţè ÕĜóõ :óÍé ÛØĤŁĝ
ɾÍò ŲĈąöä ɟşå ÁĝĜ ɾõÔ ĉÂĦą ĻĜş ÛâÀÎţöä ÒŁĠĝ ɸÔĜş ØĤnzą áäÀŝ ɸÒą ĻĜş
ęÇşş ĻÍèş ĈĘŸŝ ć!ä ɾÍò ŲĈąöä ɟÛ ʁĜ ɾęąą ęąÔĜş ÛĻÍèş ĈĘŸŝ ć!ä

758- (418/1) İbn Cureyc'den: "Atâ'ya müracaat ederek dedim ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in mikat yeri olarak Zatu Irk'ı belirlemediği iddia ediliyor. Zira o zamanlar maşrık halkı yoktu." Dedi ki: "Biz de böyle işittik. Maşrık halkı için mikat yeri olarak Zatu Irk veya Akik belirlenmiştir. O zaman Irak yoktu. Lakin maşrık halkı için mikat yeri orasıdır. Buranın mikat yeri olarak belirlenmesi Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den başka bir kimseye nispet edilmemiştir. Zira mikat yeri belirlemek sadece Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den kabul edilebilecek bir şeydir."[838]

ŲĜĜ ɸŝ ÛǿÍÁÅĞ ôę şÂţŝ ɸŝ ÛĵÁÀDZ ôęä ɸŝ ÛÁĜÍĄñ ɸę ĻÛÊą ÍǿÀĆąÑĜ
âÀÎţöä ÒŁĠĝ ĻÍèş ĈĘŸŝ ć!ä ɾÍò ć!ä óɀèǿ ĶɀɀĻ Ļ¼ :óÍé ęą ÛĜÁĞĦÎöä
¬áÀŝ ğäé ɟÀé ôÍĘĤûê ąÍąöä ØÁĞÍÁź ÛÍĦèì

759- (420) Ebu'ş-Şa'sa dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Maşrık halkı için mikat yeri olarak bir şey belirlemedi. İnsanlar Karn hizasında Zatu Irk'ı belirlediler."[839]

Ļ¼ :óÍé ĈĘŲĜ ɸŝ ÛâşÍú ôęä ɸŝ ÛĵÁÀDZ ôęä ɸŝ ÛÁĜÍĄñ ɸę ĻÛÊą ÍǿÀĆąÑĜ
ÛâÀÎą ÒŁĜ ØĤnĞ ɸÒą ĻĜş ÛâÀŝ ğäé ĻÍèş ĈĘŸŝ ć!ä ɾÍò ć!ä óɀèǿ ĶɀɀĻ
óÍé Íţõ ʁĜ ęąÊgĜ ʁş :ęąŝ ć!ä ŲĤǿ ŲĦĜÍÎöä óÍé ¬áÀŝ ğäé ąÍąöä ĶɀɀĻ
ĻŸŝĜ ć!äş ÛâşÍú

838 Sahih ligayrihi. Mürsel. Şafii, Sunen (9402) Muslim b. Halid ve Salim el-Kaddah zayıftırlar.

839 Zayıf. Şafii, Sunen (9405) Muslim b. Halid ez-Zencî zayıftır.

sanlar Zatu Irk'ı mikat yeri olarak tayin ettiler."[840]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Tavus'un dediği gibi olduğunu zannediyorum. Allah en iyi bilendir."[841]

ق!ا ةلّ ق!ا ،زةء كقع :،ءق قعك ةز اقعش،ا ةعا ةز اقزعة ةعا ءقزعة
اقءآء ءدزة ،لعغش اقزءلدزةا يءإةا ،لعغش اقءءلحدةا اءه غءءعطةا ،لعغ لعش قعكز
كعغقءاةا قةة¼ :لعش قعكز ق!ا ةلّ ق!ا ،زةء ،ق لقكطة ةطةا ،لعغش
لءّ ةلعش اقءآءة لعش ةلّ اقعكعة ،ق ءلّ ةز ةلّ اقعكز ةلّ ءك ةّ ،،غش اقعكعغ
**،لعة ةلّ ،ق ،ةغ ةإة قةغ ةلّ ،ق ،ةغ ةإة قةغ ةلّ ،ق ،ةغ ةإة قةغ

ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿر ﺲﺑﺎﻋ ﻦﺑا ﻦﻋ ﻢﻠﺴﻣ ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿر ﺮﻜﺑ ﻲﺑأ

ó¼é .å¼è¢ä äØ7ê Q¼Ê¼Hóä äØŁ Ûǰ¼À¼Z ób¨ä ób¨ ÛÆ¢Ê¼ð ób¨ Ł¨Ê¨ą Ì¢À¢ð¼Ô ǰ¢Ê ǰ¼À¼Z ób¨ä ā¼ò¨ę :¢¼¨ ć¼ä ¨Ûr¢ ¨Ê¢Ê¼Ê¼Ê¨öä ó¼é Û¢ê¼À¼Hą z¼Ł :ǰ¼À¼Z ób¨ä ê¼À¼Hą z¼é Ì¢Æ¼Ê¨ ¢Æ¢ę

766- (408/1) Aynı isnadla İbn Cureyc'den aynısı rivayet edildi. İbn Cureyc sahabenin ismini: "Muharriş" şeklinde verdi.[847]

Şafii rahimehullah dedi ki: "İbn Cureyc isabet etmiştir. Zira onun çocukları yanımızda Muharriş oğulları olarak bilinir."[848]

¨Ûr¢ À¼t¨ ób¨ä ób¨ Û¨Ê¼¢ ób¨ ÛČ¢Ô¨ ób¨ ¤è¤z¨ą ób¨ Û¢ê¼É¨ ób¨ È¢Ô Ì¢Ó¢É¢g â¼Ê¼Ö¼tóä K¼¢ ób¨ Ø¼Ł¢Ô ¢ą¢Ô Ì¼t¢Ê¼Ê¨ ć¼ä

767- (1245) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Beytu'l-Makdis'ten ihrama girdi."[849]

ć¼ä Æ¢Ê¨ ób¨ À¼Ê¼Z ób¨ ÛÀ¼¢Êóä Ú¼Ô ób¨ Ûǰ¼À¼Z ób¨ä ób¨ ÛÆ¢Ê¼ð ób¨ Ł¨Ê¨ą Ì¢À¢ð¼Ô Ûó¥g¢Ô¼Ê¢ Ł¼Ì¼Ô ¢À¢Ô¢ Ł¨è¼ Ê¼Ê¨ć¼ä ¤¨ò ¨Ê¢Ê¼óä Ê¢z¢Ê¼ À¼õ¼¼ Û¼t¨Ê¨ć¼ä ¨Ûr¢ ¬ä¨z¼Ê¢Ê¢ ¢kÊ¼óä¢ ¤¼Ê¢ ¤Ô Ł¨Ê¨z¼ äÆÔ¼ :Ł¨ó Ì¼é Ł¨è¼ Ê¼Ê¨ć¼ä ¤¨ò ¢Ô¢

768- (1260) Ebu'z-Zubeyr'den: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in haccını ve kendilerine ihramdan çıkmayı emretmesini anlattı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onlara şöyle buyurmuş: **"Mina'ya yöneldiğinizde ihrama girin."**[850]

847 Zayıf. Şafii, Sunen (9305) Muslim b. Halid zayıftır.
848 Şafii, Sunen (9306)
849 Sahih. Şafii, Sunen (9442)
850 Zayıf. Şafii Sunen (9393) Muslim b. Halid zayıftır.

MEKKE'NİN FAZİLETİ

769- (757) Ebu Şureyh el-Ka'bî'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki Allah Mekke'yi haram kılmıştır. Onu insanlar haram kılmamıştır. Allah'a ve ahiret gününe iman edene orada kan dökmesi ve oradan bir ağaç kesmesi helâl değildir. Şayet bir kimse orada Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in harbi ile istidlal ederek kendisi için harbe ruhsat görürse ona: "Allah, Rasulüne (bu konuda) izin vermiş, fakat size izin vermemiştir" deyin! Bana da ancak gündüzün bir saatinde Mekke'de kıtale izin verdi. Mekke'nin bugünkü hürmeti dünkü hürmeti gibi olmuştur. Sonra sizler ey Huza'a! Huzeyl'den adam öldürdünüz. Onun diyetini ben ve Allah öder. Bundan sonra kim birini öldürürse onun yakınları iki şeyde muhayyerdirler: İsterlerse kısas olarak öldürürler, dilerlerse diyet alırlar."**[851]

851 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15878) Muslim (1354) Buhari (1832)

İHRÂMA GİREN KİMSENİN İHRÂM GİYME ESNASINDA UYMASI GEREKEN ŞEYLER

:óÌé ĜĺĜĈ ϕȝ ÛÁţĦʊą ϕę ÀÀĦĐZ ϕȝ ÛÖŕȝÊÌţèĈ ϕę ĻĈÌÁǵş ÛĦĐǻǿşÌǻǿÁĖöä ÌǻǿÀĈǹĈ

:óÌé ĻĬèş ĜĺĽȝ ć!ä ɔĬǒ ÛŲĜǻöä ĜĐzǵ ϕȝ ǿÁĖĦʊ ɀŁş ć!ä ÁĖȝ ϕę ÀĜÊĐZ ÌÀÀĐZ

ÿäÀǵĈǻş ÒÊ8ÖÌÊ ÌŁÀǹǵ ÛÈŁţȝ ǨÁĜ ęÌţèĈ ğÁÉóş ĜÀŁĽĦʊöä ĦÓĜê Ìǻõ ÌţĽǵ

770- (426) Cafer b. Muhammed, babasından: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'nın yanına geldik. O Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in haccını anlatıyordu. Şöyle dedi: "Zi'l-Huleyfe'de olduğumuz sırada Esma bt. Umeys doğum yaptı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona gusletmesini ve ihrama girmesini emretti."[852]

ÛÅɀèĴä ϕȝ ÛĻĽÊÀÀĈ ϕȝ ÛÆĜÌÊöä ϕę ÔÌÛȝ ϕȝ ÛĜŁĽȝ ϕę ĵÌŁÀè ÌǻǿÀĈǹĈ

ć!ä ôɀèǿ âǿÌÀą Ʊ Æ£ĽÛöä ÒĽĜş ǨĈǿ¼ :ǨÁĜÌé ÌŦÀȝ ć!ä ĻÎŕǿ ĜÎĜÌȝ ϕȝ

¬ǿ ŸǿÁĖę ĻĬèş ĜĺĽȝ ć!ä ɔĬǒ

771- (445) el-Esved'den: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in saç ayrımlarında üç gün sonra güzel kokunun izini gördüm."[853]

ÛǵşÀȝ ϕę ć!ä ÆĜȝ ϕę ÀŁȝ ϕȝ ÛĵÀĐZ ϕę̈ä ϕȝ ÛĻĜÌè ϕę ÁĖÊè ÌǻǿÀĈǹĈ

ÌŦĈ ÌŦÀȝ ć!ä ĻÎŕǿ ĜÎĜÌȝ ϕȝ ĵäÀĜÁą ÛǵşÀȝş ÛÁţĦʊą ϕę ĻÊÌÖöä ȝŢè ĜĈ

ǿĦÛĈ ţäáɀöä ĜĐzǵ Ʊ ÐÁĜê ĻĬèş ĜĺĽȝ ć!ä ɔĬǒ ć!ä ôɀèǿ ǨĜĺù¼ :ǨĜÌé

852 Sahih. Şafii, Sunen (9454) Muslim (1210)

853 Sahih. Şafii, Sunen (9470) Buhari (1538) Muslim (1190)

¬ÿäÀǵđäş

772- (443/5) el-Kasım b. Muhammed ve Urve, Aişe radıyallahu anha'nın şöyle dediğini haber veriyorlar: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e veda haccında ihramdan çıkarken ve ihrama girdiğinde ellerimle koku sürdüm."[854]

:ózÖı Uêê ĶĦŧè :óÁę ģşÀʒ ȸę ȷÅŧžʒ ȸʒ ÛĞÆÆʒ ȸę ȷÅÆÁè ÅǫÀĠǹê ĮǐèşĠĸʒ ć!ä ɔǐȍ Ć!ä ózèǿ ĶĠđû ķ :ózÖĸ ÅŦÁʒ ć!ä ÿŕǿ ĞĪĜÅʒ ĶĦŧè Åı :ȷÅŧžʒ óÁę ķ ÆĿǪöä ÆĿùûê :ĶĜÅÖź ÝÆĿǪöä Ɓûê :ÅŦĜ ĶŧÖź ÛĈǧĦûşĠĸÀĦûê Uǰʒ ʁê ǪʌÉĦûääØĿ ɣÅĪĿ ʔşǿ

773- (443/4) Urve'den: "Aişe radıyallahu anha'nın şöyle dediğini işittim: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihrama girerken ve ihramdan çıkarken O'na koku sürdüm." Aişe radıyallahu anha'ya: "Hangi kokudan sürdün?" diye sordum. Dedi ki; "En güzel kokudan sürdüm."[855]

Osman dedi ki; "Hişam bu hadisi ancak benden rivayet etmiştir."

ć!ä ÿŕǿ ĞĪĜÅʒ ȸʒ ÛĈŧêê ȸʒ ÛĮêÅÖää ȸę ȸŧǵÀää Éĝʒ ȸʒ ÛǪÖÅǫÀĠǹê ȷĜ Ǒĝę ĈǧĦûşĠĸ ÛǧÀĦûŁ ȷĜ Ǒĝę ĈĦäÀǵđ ć!ä ózèǿ ÆĿùĜ ĶĠð¼ :ĶĜÅę ÅŦÁʒ ¬ĶĿĝĜÅê ȣzÛǫ

774- (443/1) el-Kasım b. Muhammed'den: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Ben, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihrama girmeden önce ve ihramdan çıkarken beyti tavaf etmesinden önce O'na koku sürerdim."[856]

:óÁę ÉŧĦûǫ ȸę Įêÿäǒää ȸʒ ÛĮêÅÖää ȸę ȸŧǵÀää Éĝʒ ȸʒ Ûȷ!ÆÁè ÅǫÀĠǹê Ć!ä ózèǿ ĶĠđû ÅǫĆ¼ :ózÖĸ ÅŦÁÆÁ ĶÛÊę ÆĞę ÅŦÁʒ ć!ä ÿŕǿ ĞĪĜÅʒ ĶĦŧè

854 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9471) Said b. Salim zayıftır.
855 Sahih. Şafii, Sunen (9469)
856 Sahih. Şafii, Sunen (9466)

ﺏﺯﻴﻉ ﻳﻊ ﻝﻗﻍ ﻕﻳﻬﻭﻍ ﻳﻜﻏﻭ ﻛﻍ ﻕﻩﻜﻏﻕ ﻭﻗﻠﻍ ﺑﻔﻗﻍ ﻟﻳﻗﻍ ﻗﻳﻓﻳ ﻕ!ﺍ ﺭﻟﻭ ﻧﻛﻗﻭﻍ

775- (443/2) el-Kasım b. Muhammed'den: Aişe radıyallahu anha'nın ellerini açmış halde şöyle dediğini işittim: "Ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihrama girerken ve ihramdan çıkarken beyti tavaf etmesinden önce şu ellerimle O'na koku sürdüm."[857]

:ﻛﻓﻠﻍ ﺃﻁﻳ ﻕ!ﺍ ﻳﻬﻩ ﻙﻟﻓﻳ ﻭﻳ ﻭﻗﻍﻜﻳ ﻭﻳ ﻭﺑﻜﻟﻠﻭﺍ ﻭﻳ ﻭﻁﻗﻠﻩ ﻭﻳ ﻭﻁﻗﻠﻍ ﻭﻗﻳﻬﻭﻍ ﻭﻳﻜﻏ ﻕﻩﻜﻟﻭ ﻭﻗﻠﻍ ﺑﻔﻗﻍ ﻟﻳﻗﻍ ﻗﻳﻓﻳ ﻕ!ﺍ ﺭﻟﻭ ﻕ!ﺍ ﻭﺯﻗﻩﻍ ﻛﻗﻳﻼ ﻧﻛﻗﻭﻍ ﺏﺯﻴﻉ ﻳﻊ ﻝﻗﻍ

776- (443/3) Urve'den: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ihrama girerken ve beyti tavaf etmeden önce ihramından çıkarken şu ellerimle O'na koku sürdüm."[858]

ﺃﺍﻭﺃﻳﻩ ﻫﻉ ﻁﻗﻳﻬ ﻭﻳ :ﻭﺃﻍ ﻟﻩﻩ ﻫﻉ ﻭﻫﺍﻣﻩ ﻫﻉ ﻁﻩﻳﻬ ﻫﻉ ﻭﻕﻗﻳﻬ ﻫﻉﻩ ﺃﻫﻩﻩﻫﻭ ﻙﺃﻩﻩﻍ ﻭﻳﻩﻭ ﻁﻗﻳﻬ ﻫﻉ ﻁﻭﻭ ﻭﻳ ﻭﻁﻗﻠﻍ ﻭﻳﻩﻭ ﻭﻳﻩﻭ ﻭﻳﻩﻭ

778- (443) Salim b. Abdillah dedi ki: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Ben Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e güzel koku sürdüm." El-İmlâ (yazdırılan) kitabında: "ihramlı iken ve ihramdan çıktığında" şeklinde geçer. Salim dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünneti uyulmaya daha layıktır."[860]

779- (443/8) Salim b. Abdillah, bazen babası Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan, bazen Ömer radıyallahu anh'den şöyle dediğini rivayet etti: "Cemre'yi taşladığınız, kurban kestiğiniz ve traş olduğunuz zaman, kadınlar ve koku dışında ihramda size haram olan herşey helal olur." Salim dedi ki: "Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Ben ihramdan önce ve ihramdan çıkışından önce, cemreleri taşladıktan sonra ve Kabe'yi ziyaretinden önce Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e koku sürerdim." Salim radıyallahu anh dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünneti tabi olunmaya daha layıktır."[861]

860 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10221) Buhari (1539) Muslim (1189)

861 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9478) Salim burada şekke düşmüştür. Salim, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemiştir. Ancak Aişe radıyallahu anha'dan rivayeti sahihtir.

ļŀĕş ĉĈŶʒ ċ!ä ɾɨò ċ!ä óɀĕǿ ǨĸĝûĻ :ÀɀŦʒ ċ!ä ʉÎŕǿ ǧÎĜʒ ǨǻÀÖɀ :ļĝÀè ċ!ä ôɀĕǿ ǧąĕş ÛǨĸĸĜÀĝ ȣɀÛ ɉĉ Ŏĸę ĉŷĦÛŏş ŷÀĦʊą ɉĉ Ŏĸę ĉĥąÀģĉą ĐǻĈĸĝ ¬Ęģĉ ļŀĕş ĉĈŶʒ ċ!ä ɾɨò

780- (443/6) Salim b. Abdillah'tan: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh Kabe'yi ziyaretten önce ve cemreyi taşlamadan sonra koku sürünmeyi yasakladı. Salim dedi ki: "Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e ihrama girmeden önce, ihramından çıktığında ve Kabe'yi tavaf etmesinden önce güzel koku sürdüm. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünneti uyulmaya daha layıktır."[862]

:óɀŏĸ ÛǻĔĕę ǨǻĜ ǦÎĜǻʒ ʒÎę ĉĥĜ ÛĵŸĐɀʒ ôę ÊţĦʊą ôʒ ÛĵĻÀĻÀę ÀǿĻǹĜ ¬ĝÀǻĜǿǿäş ŐÊÎĜǻĜ ĉĥąÀģĜ ǻĜʒ ʊĥĜ ǨĸĝûĻ

781- (446) Muhammed b. Aclan'dan: "Aişe bt. Sa'd radıyallahu anha'nın şöyle dediğini işittim: "İhrama girdiği sırada babama misk ve zerire ile koku sürdüm."[863]

âÀĝʒ ôęä ǨĸĜŏĻ :óÀę ĉĈĜĜ ôʒ ÛǻĻà ôę ôÊģ ôʒ ÛļĜÀè ôę ǻĔĕę ÀǿĻǹĜ ¬ĉĈĜÀǿǿä ôĥą ąÀĻäą Ŏžţĝ ĉÊĜǿ ɾɨʒ ĵĜş ÀąÀĦʊą

782- (447) Hasen b. Zeyd, babasından rivayet ediyor: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'yı ihramlı iken gördüm. Başı üzerinde reçel gibi misk vardı."[864]

ĦĜÀää óǿè ÛŸĐɀǿ ĵĜ ÀţŦʒ ċ!ä ʉÎŕǿ Àtʒ ôęä ôʒ ÛƷĹǿ ôʒ ÛÕĜą ÀǿĻǹĜ ċ!ä ɾɨò ċ!ä óɀĕǿ óÀĜǿ ÝâÀžää ôĥą ŷÀĦʊţäą Ȅ.ĉĈŶą Àą :ļŀĕş ĉĈŶʒ ċ!ä ɾɨò

862 Sahih ligayrihi. Salim, Ömer radıyallahu anh'den işitmemiştir. Ancak Aişe r - dıyallahu anha'dan rivayeti sahihtir.

863 Hasen. Şafii, Sunen (9472)

864 Zayıf. Şafii, Sunen (9473) Said b. Salim zayıftır. Hasen b. Zeyd b. Ali b. Ebi Talib'de zayıflık vardır.

عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رجلا قال: يا رسول الله ماذا يلبس المحرم من الثياب؟ قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: لا يلبس القميص ولا العمائم ولا السراويلات ولا البرانس ولا الخفاف إلا أحد لا يجد نعلين فليلبس خفين وليقطعهما أسفل من الكعبين

783- (431/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e: "İhramlı kimse hangi elbiseleri giyebilir?" diye sordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İhramlı kimse gömlek giyemez, don giyemez, sarık giyemez, bornoz giyemez, mest giyemez. Ancak nalın/terlik bulamayan kimse mest giysin ve mestlerini topukların aşağısından kessin."**[865]

عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رسول الله صلى الله عليه وسلم نهى المحرم أن يلبس ثوبا مصبوغا بزعفران أو ورس ونهاه أن يلبس خفين أو نعلين إلا أن يقطعهما أسفل من الكعبين

784- (432) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ihramlı kimsenin zaferan veya vers ile boyanmış elbise giymesini yasakladı ve şöyle buyurdu: **"Nalın (terlik) bulamayan mest giysin ve onları topuklarının aşağısından kessin."**[866]

عن ابن عمر رضي الله عنهما أن رجلا قال: يا رسول الله ماذا يلبس المحرم من الثياب؟ فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: لا يلبس القميص ولا البرانس ولا السراويلات ولا العمائم ولا الخفاف إلا أحد لا يجد نعلين فليلبس خفين وليقطعهما أسفل من الكعبين

865 Sahih. Şafii, Sunen (9609)

866 Sahih. Şafii, Sunen (9612) Buhari (1542, 134)

785- (431) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve "İhramlı hangi elbiseleri giyebilir?" diye sordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Gömlek giyemez, sarık giyemez, bornoz giyemez, don giyemez, mest giyemez. Ancak kim nalın/terlik bulamazsa bu hariçtir. Nalın bulamayan mest giysin ve topuk kısmını aşağısından kessin."[867]

ÛßÀĞÎäá ÀÆß ĶĤÎȅ :ózßá ÛØÀÁÅÆ ØÈ ŞÀtȝ ȜÎȅ ÇÆß ÛĞÆÆȝ ØÈä ÀØÀÇÈÆß ĻÈŞ ÇÆÑȝ ć!ä ɔÈÙ ć!ä ózȅéØ ĶĤÎȅ :ózßá ɀŁŞ ÛâÀĞȝ ØÈä ĶĤÎȅ :ózßá äØäâß ÆÐzá Ļß äÆßŞ ÛØÈÀÁßä ȄÇß ØÈÆĤØ ɎÀHuŁßä ÆÐzá Ļß äÆß¼ :ózßá ɀŁŞ ÆßÛÁá ¬ÅÅŞäÀÊäá ȄÇß

786- (430) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hutbe verirken şöyle buyurduğunu işittim: "İhramlı kimse nalın/terlik bulamazsa mest giysin, izar bulamazsa şalvar giysin."[868]

ØÀÊÇäá ÙÛÁá ĵÀõ ÇÆß ÛÇÆß Øȝ ÛĻßÀè Øȝ ÛȘÀĿÂäá Øȝ ÛĞÆÆȝ ØÈä ÀØÀÇÈÆß ØÀÊÇäá ÙÛÁá ÀɀÆß ĞÎßÀȝ Øȝ ĞĻÂò ÇÈÀÇÈÆß ɔĻg ÛØÈÀÁßä ØĦÛÛ̈ĵß ØÈÀÇÈg ÇÆȝ ɔɀÇÛÁź ÛØĦÛÛ̈ß ɾ ĵß

787- (435) Salim b. Abdillah b. Ömer'den: "İbn Ömer radıyallahu anhuma kadınların ihrama girdikleri zaman mestlerini kesmelerine fetva veriyordu. Safiyye radıyallahu anha ona; Aişe radıyallahu anha'nın kadınların mestlerini kesmeleri için fetva verdiğini haber verdi. Bunun üzerine (İbn Ömer radıyallahu anhuma) fetvasından vazgeçti."[869]

ķ :óÀź âÀĞȝ ØÈä Øȝ ÛØÀÛȝ Øȝ Ûğ̈ÀÐZ ØÈä Øȝ ÛĻßÀè ØÈ ÁÊĤÈ ÀØÀÇÈÆß ÀŁõ Uß øÀÎÚź ÛÇß ąÀĤĶ ɾ ÀɲŞ :ĶÑź .Çß ąÀĤĶ ɾŞ ÛÀɀÇÊÝÐZ ØĻ ÀɀÑȝ UßÁĶ

867 Sahih. Şafii, Sunen (9608) Muslim (1177) Buhari (134, 1543)
868 Sahih. Şafii, Sunen (9651) Muslim (1178)
869 Sahih. Şafii, Sunen (9628)

ةأرقع ثيدحلا ٧٨٨ :ضايع ةأرملا يف ثابلا ةنسلا نم ٤٣٦ ةأرملا يف ثابلا
ةنسلا ٤٣٦ ةأرملا يف ثابلا ةنسلا ٤٣٦ ةأرملا يف ثابلا ةنسلا ٤٣٦ ةأرملا يف
ثابلا ةنسلا ٤٣٦ ةأرملا يف ثابلا ةنسلا ٤٣٦ ةأرملا يف ثابلا ةنسلا ٤٣٦

788- (436) Atâ'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Kadın cilbabını üzerinden sarkıtır, onunla sarınmaz." Ben: "Onu sarınmaması nedir?" dedim. Kadının cilbab giyinmesi gibi bana işaret etti, sonra cilbabın yanak üzerine gelen kısmına işaret etti ve şöyle dedi: "Onu sarınarak yüzünü örtemez. Bu onun üzerinde kalıcı olmaz. Lakin yüzü üzerine örtüsünü sarkıtır, onu sarınıp da yüzünü örtmez."[870]

ثيدحلا ٧٨٩ :ةيبلتلا يف ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر ناك ام لوأ نم ٤٥٣
ةيبلتلا يف ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر ناك ام لوأ نم ٤٥٣ ةيبلتلا يف
ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر ناك ام لوأ نم ٤٥٣ ةيبلتلا يف ملسو هيلع هللا
ىلص هللا لوسر ناك ام لوأ نم ٤٥٣ ةيبلتلا يف ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر
ناك ام لوأ نم ٤٥٣ ةيبلتلا يف ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر ناك ام لوأ نم
٤٥٣

790- (454) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem tevhid ile ihrama girer ve şöyle derdi: **"Lebbeyk, Allahumme lebbeyk, la şerike leke lebbeyk, inne'l-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mulk, lâ şerîke lek."**[872]

ﻚﺑ ﺞﺰﻴﺒﻠﻟا ﻞﻴﺒﻗ ﻦﻣ ﻪﻠﻟا ﻰﻠﺻ ﻲﺒﻨﻟا ﻊﻤﺳ :ﻝﺎﻗ

793- (456) Abdullah b. Ebi Seleme'den: "Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallahu anh yeğenlerinden birinin telbiyede: "Ya ze'l-meâric" dediğini işitti. Sad radıyallahu anh dedi ki: "el-Meâric! Şüphesiz o miraçlar sahibidir. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında böyle telbiye getirmezdik!"[875]

794- (457) Hallad b. Saib el-Ensârî, babasından rivayet ediyor: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cibril aleyhi's-selâm bana geldi ve ashabıma veya yanımdakilere telbiyede yahut tehlilde seslerini yükseltmelerini emretmemi söyledi."** İkisinden birini kastetti.[876]

795- (458) Muhammed b. El-Munkedir dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem telbiyeyi çok yapardı."[877]

---

875 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9578) Said b. Salim el-Kaddah zayıftır. İbn Huzeme (2626) Ebu Davud (1813) Ahmed (3/320) Beyhaki (5/45)

876 Sahih. Şafii, Sunen (9548)

877 Çok zayıf. Şafii, Sunen (9549) Mürsel olup isnadında Said b. Salim zayıftır. Mhammed b. Ebi Humeyd çok zayıftır.

ÀÈÐzÛÊRÇş ¤ãÀÇş ÀçõÀø Uç¼À çÀõ

796- (459) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma binekli olarak, yaya olarak ve yatar halde iken telbiye getirirdi."[878]

ÐÈ ÉøÀtз Ðз ÛÉÁÊãà ÐÈ ÆÈtHÇ ÐÈ ÉÊÀò Ðз ÛÁÈtHÇ ÐÈ ÌÈÊãÀÈÊ ÀÇÀÈnÊ
ÐÈ ĥÀÉ ãæÊ çÀõ ÌÀõ ÈÇÊ ÌÈèş ÊÈVз Ć!ã ɔIò ÙÊÇãà Ðз ÛÊÈÊ Ðз ÛĶÊÀÇ ÐÈ ÉtÂÀn
øÀÇãà ÐÈ ÊÐtÉÀÆ ÉÀÆHÇÈãş ÉÇÐzÐãş ÈÇÇãzɾø Ć!ã óÛè ÊÐÉÊV

797- (460) Umare b. Huzeyme b. Sabit, babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem telbiyesini bitirdiği zaman Allah'tan rızasını, cennetini ve rahmetiyle cehennemden afiyette kılmasını isterdi."[879]

çÀÊÉ UÊÐ Ðз ÛÉÅÀÇÈ Ðз ÛÁÆÊHè Ðз ÛÐãÄÉÓãà ÌÉÀè ÐÈ ÁÆÊHè ÀÇÁÉ
ÀĦÎÊ ÌÈèş ÊÈVз Ć!ã ɔIò ÙÉÇãà çÊ ÛÀtTÄз Ć!ã UɾÉ â ÀÉÇз Ðæã Ðз ÛžÀ¬ÉÅã
ÐtÉÅÉã ÊÎÊãà UÉ

798- (1277) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem saçını traş etmeye sağ tarafından başlardı."[880]

ÈÊÐ ÀtTÄз Ć!ã UɾÉ ÀtЗ Ðæã Ðз ÛЗÊÀÇ Ðз ÛçÀÀDZ Ðæã Ðз ÛÌÊÊÇ ÀÇÀÈnÊ
ÐtÉÅçã UÉ şÊ ÀÊÉÅçã UÉ ÛÀĦÎÊ ÐÆÐÎÇãà ÇÊ UÉ UÊÀÉ ɾ çÀõ

799- (1278) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma saç traşında sağından ya da solundan başlamasına aldırmazdı."[881]

878 Zayıf. Şafii, Sunen (9550) Said b. Salim zayıftır.
879 Zayıf. Şafii, Sunen (9580) İbrahim b. Muhammed metruktür. Ona mutabaat gelmiştir. Beyhaki (5/46) Salih b. Muhammed b. Zaide zayıf olup bu hadisin rivayetinde tek kalmıştır.
880 Hasen. Şafii, Sunen (10876) Said b. Salim zayıftır. ancak şahitleri vardır. Ebu Davud (1752-53)
881 Zayıf. Şafii, Sunen (10881) Muslim b. Halid zayıftır.

İHRÂMLIYA MUBÂH OLAN VE HARAM OLAN ŞEYLER İLE İŞLENEN HARAMLARDAN DOLAYI TERETTÜP EDEN HÜKÜMLER

800- (427) Abdullah b. Huneyn'den: "Abdullah b. Abbâs radıyallahu anhuma ile Misver b. Mahrame radıyallahu anh, Ebvâ denilen yerde ihtilâf ettiler. Abdullah b. Abbâs radıyallahu anhuma: "İhrâmlı bir kimse başını yıkayabilir" dedi. Misver radıyallahu anh: "İhrâmlı başını yıkayamaz" dedi. Bunun üzerine İbn Abbâs radıyallahu anhuma bu mes'eleyi sormak üzere beni Ebû Eyyûb el-Ensârî radıyallahu anh'e gönderdi. Kendisini, kuyunun iki direği arasında yıkanırken buldum. Bir elbise ile örtünüyordu. Ona selâm verdim. "Sen kimsin?" dedi. Ben: "Abdullah b. Huneyn'im! Beni, sana Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ihram halindeyken başını nasıl yıkadığını sormak için Abdullah b. Abbâs gönderdi" dedim. Ebû Eyyûb radıyallahu anh elini elbisenin üzerine koyarak onu biraz indirdi. Hattâ başı göründü. Sonra kendisine su döken kimseye: "Dök!" dedi; o da başına su döktü. Sonra başını elleriyle ovarak, ellerini öne ve arkaya götürdü ve: "Rasulullah sallallahu

aleyhi ve sellem'in işte böyle yaptığını gördüm" dedi."[882]

801- (429) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Bazen Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh bana şöyle derdi: "Gel, sana su bıraktım. Bakalım hangimiz daha uzun boylu." Biz o sırada ihramlı idik."[883]

802- (428) Ya'lâ b. Umeyye radıyallahu anh'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh deveye doğru dönmüş yıkanıyordu. Ben de onu bir örtü ile örtüyordum. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh dedi ki: "Ey Ya'lâ! Başıma su dök." Ben: "Ey mu'minlerin emiri! Biliyorum" dedim. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh dedi ki: "Su saçın ancak dağınıklığını artırır" Sonra Allah Teâlâ'nın adını andı ve sonra başına su döktü."[884]

882 Sahih. Şafii, Sunen (9701) Muslim (1205)
883 Sahih. Şafii, Sunen (9705)
884 Zayıf. Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.

ķ ¢ĺƷ ¢ä ¥Ŝŕø ÀŧƷ ŘÓÊ¢

803- (433) Ebu Cafer (Muhammed b. Ali)'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh, Abdullah b. Cafer'in üzerinde ihramlı olduğu halde asfur ile boyalı iki elbise gördü ve: "Bu elbiseler nedir?" dedi. Bunun üzerine Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh: "Sünnetten öğrendiğimiz şeyden kimse engelleyemez" dedi. Ömer radıyallahu anh sustu."[885]

¢ä ¥Ŝŕø ÀĜÀDZ ¢Ʒ ÛÀĿ¢Âöä Ù¢Ô ¢Ʒ ÛǰÀDZ ê¢ä ¢Ʒ ÛĻĜÀè ¢¢ ÆĿĤè À¢À¢ńÔ ÛĝÀÁÔĦŧ¢ä ãÀĿĝöä È¢ĸŧş ÛÆĿŲöä ãÀĿĜ ĝÔÀŧ¢ä È¢ĸŧ ŕ¼ :óz¢Ô ¢ĦŧÈ ¢ĤÔ ¢ĺƷ ¬ÀĝĿû ÀÁÔĦŧ¢ä ?ø¢Ô ŕş

804- (434) Ebu'z-Zubeyr'den: Cabir radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Kadın kokulu elbise giyemez, asfur ile boyalı elbise giyebilir. Asfur ile boyalı elbiseyi koku olarak görmüyorum."[886]

Ķĝ ĜĤÂò ¢Ʒ ÛĻÎÊą ¢¢ ¢ÊHö¢ä À¢À¢ńÔ :óÀę ǰÀDZ ê¢ä ¢Ʒ ÛÆĿĤè À¢À¢ńÔ ó¢ÆöäÆ¢Ʒ ÙĤ¢ ó¢Ê¢ ¢Ô¢ ĝÔÀą¢ä ÀŦŧ¢ÀDZ æÔ ĜÎĜ¢Ʒ Ć¢Ʒ ĶĺõĘ :ĶĜ¢ę À¢Ą¢Ô ÛĜĿŧÈ È¢ĸŧ ŕ ĵÔ ĶÁŧĝ ĜĄŸĺ ÙÔ¢¢ä ĵÔ ÛĜĝĜúŧ¢ä ŷĜ À¢ :À¢Ô ĶĜ¢ę ÛÕÎŧĶ :À¢Ô ó¢ÎÔ¢ ĜĝĜĝúŧ¢ä ŷĜ ĵÔ :À¢Ô Ù¢ź :À¢Ʒ ¢ä ¥Ŝŕø ĜÎĜ¢Ʒ ĶĜ¢ÎÔ¢ ÛĻÊźŧ¢ä Ù¢ À¢Ą¢ĝ Ę ¢ĺõ ÕĄĝ ĶÊĜĜ ŕÔ ÕĿĝƷ ĻÊÕĶ

805- (441) Safiyye bt. Şeybe dedi ki: "Aişe radıyallahu anha'nın yanında idim. Abduddâr oğullarından "Temlik" denilen bir kadın ona geldi. Dedi ki: "Ey müminlerin annesi! Falan kızım hac mevsiminde takılarını takmayacağına yemin etti." Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Ona söyle, müminlerin annesi bütün takılarını takmadıkça senin aleyhine yemin ediyor"[887]

885 Zayıf. Şafii, Sunen (9684) Ebu Cafer, Ömer radıyallahu anh'ın zamanına yetimemiştir.

886 Zayıf. Şafii, Sunen (9685) Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.

887 Zayıf. Şafii, Sunen (9630) isnadında Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.

:óÀÉ âşÀÛ ¢ß ÛÀÆÐzg ¢è ÿÀÎÊ ¢ß ÛĵÁÀÐZ ¢èä ¢ß ÛÁÆÈÊè ÀéÁÁ¢ÞÊ
¬ãÁzÖÊ ÇÊÛè ¤Ýß ÿÂg ÁÆéş ĶÆÁ¢ÖÀÊ ¤ÈÊÁ ÀtB ¢èä ĶÁÇó¼

806- (437) Tavus rahimehullah dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın Kabe'de sa'y yaparken karnını bir elbiseyle sarmış olduğunu gördüm."[888]

¢Ó¢ Ìö ÀtB ¢èä ĵÊ ÇÀÁÞÊ ÛÀÈÌÂé ĵÊ ÛÇÆÞÊ ¢è ÓÆÊÀtèÊ ¢ß ÛÁÆÈÊè ÀéÁÁ¢ÞÊ
ÇÖãäÊ ¤Ýß ÇÆÁÀÛ àÀÇ ÀtÞÊ ÛÇÆÝß ãÁzÖäÀ ÁÆÓß

807- (438) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma elbiseyi üzerine bağlamazdı. Ancak iki tarafını izarına tuttururdu."[889]

ÀéÊş ÀtB ¢èä óÆÊ¢ ÓÐzó ÖÀÐZ ķ :óÀÉ ãÁÆÐZ ¢è ÌÆÊÆ ¢ß ÛÁÆÈÊè ÀéÁÁ¢ÞÊ
Áæß óÀÖÉ ÛĵÀÈHÞ ÀéÊş ÇÁÆÓß Ìó ÚÊãóş ¢ÞÇ ÚÆzó ÚÉÀÛ ¢èÆ Zß¢ÞÊ :óÀÖÉ ÛÇÆÝÞ
ķ ÀÆÆÌ ÁÆÓÆÝ ×Á :ÀtB ¢è Ç¦ä

808- (439) Muslim b. Cundub dedi ki: "Bir adam İbn Ömer radıyallahu anhuma'ya geldi. Ben de onunla beraberdim. Dedi ki: "İhramlıyken elbisemin iki tarafını arkama atıp bağlıyorum." Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Bir şey bağlama."[890]

ÌÆşÇÆß Ç¦ä ¤ÝÖ Ç¦ä ózÇó ĵÊ ÛĵÁÀÐZ ¢èä ¢ß ÛÌÇÊè ¢è ÁÆÈÊè ÀéÁÁ¢ÞÊ
¢ÆÁÀÞ ¬ÖÇÈÛ¢ä ţÂ¢ä¼ :óÀÖÉ áÀÁÊ ÖÇÈÛÊ ÀÞÂÇÈÛÞ ¥ÐZó ?Ê¢

888 Zayıf. Said b. Salim zayıftır.
889 Zayıf. Şafii, Sunen (9622) Said b. Salim zayıftır.
890 Zayıf. Şafii, Sunen (9623) Said b. Salim zayıftır.
891 Zayıf. Şafii, Sunen (9624) Mu'daldir, ayrıca Said b. Salim zayıftır.

ÛƷ̈́ÀǪ ȸƷ Û›ȅȥą ȸę ā̈ȥą̇ ȸƷ ÛǰÍÀǪZ ȸę̈ä ȸƷ ÛĮ̇ĜÀȅ ȸę ÆĿĤȅ ÀǪÀǤńĈ ÀǤĈȸäa ĜĿǤǤƷ Uǫ ÀÛÇĈ ɣÀHą ȥĿş ÆĜǪ ä̈æĈ ǰÀ̈ő ȩą̇Ĉ ÀŧŦÁƷ ᶜä ŲȒǫ ÀŧƷ ȸę̈ä ȸƷ ÀĿǪ ȸĜş ÆĿÛĜ ŌĤĄĈǪ Ļő Ąą ÆĜǫ ä̈æĈ ǪĤŌ ƁĜĜ ŌĤĄĈǪ¼ :óÀę ȩą̇ş Ûäą̈ÂÛÇĈ ŌĜÀŌ̈ä ÀŧƷ ȸę̈ä ¬Æą̇ǫ

810- (442) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma ihramlı iken gözü şiştiğinde gözlerinden iltihap damlaları akardı ve şöyle derdi: "Göz şiştiğinde veya şişmese dahi güzel koku olmadığı sürece herhangi bir sürme sürülebilir."[892]

ᶜä ŲȒǫ ÀĿǪÀZ ȸƷ ÛÀĿǪÂ̈ä Uĝ̈ ȸƷ ÛǰÍÀǪZ ȸę̈ä ȸƷ ÛĮ̇ĜÀȅ ȸę ÆĿĤȅ ÀǪÀǤńĈ Ķŧ :óÀŌ̈ę ÝÆĿĤǪ̈ä̈ş ȸĿÆ̈ä̈ş ǰÀHąÀ̈ä ɣÀHąŧ̈ä ĮÎą̇Ĉ ķ :ŌĜȅ ȩą̇Ĉ ȩƷ

811- (448) Ebu'z-Zubeyr'den: Cabir radıyallahu anh'e: "İhramlı kimse reyhan, yağ ve güzel koku koklayabilir mi?" diye soruldu. "Hayır" dedi.[893]

ȸę ǰä̈ȥÀȍ ȸƷ Ûqȥİę́ę́ Uĝ̈ ȸę ĝÀÛƷ ȸƷ Ûǵ̈ÀąÅ̈ ȸę şÀŧƷ ȸƷ ÛǰÀĿÀȅ ÀǪÀǤńĈ ÛĈĿ̈äÀĤDzĜÅ̈ Įĵȅş ĿĵȅƷ ᶜä ƨĵȍ ᶜä óƶȅę́ ÆÁĜ ÀąĝÕ :óÀę ĿĵĝĈ ȸƷ ÛĞąĝ̈ ȸę ƨĵĤą óƶȅę́ Àą :óÀŌ̈ę ÛåƶĵÁÅ̈ÅĜ ÑŧĵRąą ƶĿş ÛĞąDZ UÛĤą ÛĞĤÛŌąą ĿĵȅƷş ŌĵZǵ ĿÀ̈ĞǪ̈ Àą¼ :ĮĵȅşĿĵȅƷ ᶜä ƨĵȍ ᶜä óƶȅę́ óÀŌ̈ę ÛĮ̇ƷĜ ĿÕĿş ĿÀŧĤÅ̈ÅĜ ĶąÀǵĈ Ųę ÛᶜäÛåƶĵÁ̈ä äØĿ ŌÊĈǪş ĞĤÛŌŧ̈ä ĿÕĿ ŧÂĈ ĶÁĜ :óÀę ¬ÝÕĴZǵ Uĝ̈ ÀĤĜÀȍ ĶÁĜ Uĝ̈ ĿĤĜȍÀ̈ ÕŌĴZǵ Uĝ̈ ÀĤĜÀȍ ĶÁĜ Ànę¼ :ĮĵȅşĿĵȅƷ ᶜä ƨĵȍ ᶜä óƶȅę́ óÀŌ̈ę ¬ÕĜÀŧƷ

812- (449) Ya'lâ b. Umeyye radıyallahu anh'den: "Ci'rane'de Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında idik. Üzerinde cübbe olan bir adam

892 Zayıf. Şafii, Sunen (9697) Said b. Salim zayıftır.
893 Zayıf. Şafii, Sunen (9669) Said b. Salim zayıftır.

geldi. Ona haluk (denen kokudan) sürülmüştü. Dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Umre için ihrama girdiğimde şu cübbe üzerimdeydi." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Hac yapsaydın ne yapacaktın?"** Adam: "Şu cübbeyi çıkarıp, haluku yıkayacaktım" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Haccın için ne yapacaksan, umren için de aynısını yap."**[894]

**ÞÞ ÛÛÇÇÇ

ÛÆĘŢè ¢ę ÂʌÂĞ¢ä ÉĆʒ ÚĜÀĆńĈ ÛĜĦŸʒ ¢ęÁĤ 8ÀĞŁ BØ¢ä ĐŁĜÀŁţĖĈ ÌĆÀĆńĈ
ĵĈ ɔŢę ĻŸĖş ĜĘŸʒ ć!ä ɔŸè ć!ä óʐĖé ĵĈ ÛĘÁʒ ć!ä ŲÎŕø ŌĜÀą ¢ę ÈĘĈ ¢ʒ
ĐŅZĄöä ÀÁʒÂĆ¢

815- (450) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kişinin za'feran sürünmesini yasakladı."[897]

âÌĆʒ ¢ę¤ä ¢ʒ ÛĞąÀĐĜ ¢ʒ ÛĞţĘţĞ ÚĜĈ ¢ę ā̃ʐĤĈ ¢ʒ Ûɔ£ĤU ÚĜĈ ¢ę¤ä ÌĆÀĆńĈ
ć!ä ¢ĞĦ¢ Ìą¼ :óÌĆş ɣÀĤUą ʐŁş ĜÁĤUĐʐ¢ÌÂĜ ʐŁş ÌąÌţg ŌńĆ ęĘĈ ÌţŢÁʒ ć!ä ŲÎŕø
¬ÌÂĄĖì ÌʌńÌèşĜ

816- (1248) İkrime rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma Cuhfe'de ihramlı iken bir hamama girdi ve şöyle dedi: "Allah kirlerimizden bir şey bırakmadı."[898]

ć!ä ŲÎŕø ÀŁʒ ¢ę¤ä ¢ʒ ÛʒĜĆ¢ ¢ʒ Ûɔèʐą ¢ę ā̃ʐĤĈ ¢ʒ ÛɣÌĄĘè ÌĆÀĆńĈ
ɣÀĤUą ʐŁş ĝÜÀţ¤ä Ų; ÀŢ¢ ęĘĈ ÌţŢÁʒ

817- (1249) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma ihramlı iken aynaya baktı."[899]

ÛÀʌÉĘŢ¤ä ¢ę ć!ä ÉĆʒ ¢ę ĞĦĖĜ¢ ¢ʒ ÛĜÉÓʌţ¤ä ¢ę ÉţĤUą ¢ʒ ÛŌĜÀą ÌĆÀĆńĈş
ɣÀĤUą ʐŁş ĜÌĆÓĘĜÀĜ ƙû Ų; ęĜ ąĶĤę åĄÀÓʌ ā̃ÌÛÁ¤ä ¢ę ÀŁʒ ɔĜ¢ ęĘĈ

818- (1250) Rebia b. Abdillah b. el-Hudeyr'den: "O, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın ihramlı iken çamur ile devesinden kene ayıkladığını görmüş"[900]

897 Sahih. Şafii, Sunen (9483) Muslim (2101) Ebu Davud (4179) Tirmizi (2816)
898 Çok zayıf. Şafii, Sunen (9718) İbrahim b. Muhammed Ebi Yahya metruktur.
899 Sahih. Şafii, Sunen (9725)
900 Sahih.

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻴﺎﺽ ﻋﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﺑﻦ ﻳﻌﻘﻮﺏ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺑﻴﻌﺔ ﻗﺎﻝ ﺧﺮﺟﺖ ﻣﻊ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﺣﺘﻰ ﺭﺟﻊ ﻓﻤﺎ ﺭﺃﻳﺘﻪ ﺿﺮﺏ ﻓﺴﻄﺎﻃﺎ

819- (1252) Abdullah b. Ayyaş b. Ebi Rebîa dedi ki: “Hacda Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh ile beraber çıktım. Dönünceye kadar onun çadır kurduğunu görmedim.”[901]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺃﺑﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻳﻨﻜﺢ ﺍﻟﻤﺤﺮﻡ ﻭﻻ ﻳﻨﻜﺢ ﻭﻻ ﻳﺨﻄﺐ

¬ﺍﻟﻤﺤﺮﻡ ﻭﻻ ﻳﻨﻜﺢ ﻭﻻ ﻳﺨﻄﺐ ﻭ

820- (692/1) Osman radıyallahu anh’den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“İhramlı kimse nikahlanamaz, onun adına nikah kıyılamaz ve bir kadına talip de olamaz.”**[902]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺃﺑﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﻜﻢ ﺃﻥ ﻧﺒﻴﻪ ﺑﻦ ﻭﻫﺐ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺃﺑﺎﻩ ﺃﺭﺳﻞ ﺇﻟﻰ ﺃﺑﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﻭﻫﻮ ﺃﻣﻴﺮ ﺍﻟﺤﺞ ﻭﻧﺤﻦ ﻣﺤﺮﻣﻮﻥ ﺃﺭﺳﻞ ﻣﻌﻪ ﺑﻨﻪ ﻟﻪ ﻳﺰﻭﺟﻪ ﺑﺎﺑﻨﺔ ﺷﻴﺒﺔ ﺑﻦ ﺟﺒﻴﺮ ﻓﺰﻭﺟﻪ ﺇﻳﺎﻫﺎ ﻓﺒﻌﺚ ﺇﻟﻴﻪ ﺃﺑﺎﻥ ﺇﻧﻲ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﺜﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﻔﺎﻥ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻳﻘﻮﻝ

¬ﺍﻟﻤﺤﺮﻡ ﻭﻻ ﻳﻨﻜﺢ ﻭﻻ ﻳﺨﻄﺐ ﻭ :ﻳﻘﻮﻝ

821- (692/2) Abduddar oğullarının kardeşi Nubeyh b. Vehb’den: “Ömer b. Ubeydillah, Talha b. Ömer’i, Şeybe b. Cubeyr’in kızı ile evlendirmek istedi. Eban b. Osman’a haber göndererek katılmasını istedi. İkisi de ihramlı idiler. Eban buna karşı çıktı ve dedi ki: “Osman b. Affan radıyallahu anh’ın şöyle dediğini işittim: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **“İhramlı**

901 Sahih. Şafii, Sunen (9777) İbn Ebi Şeybe (14461)
902 Sahih. Şafii, Sunen (9739) Muslim (1409)

olan kimse nikahlanamaz ve bir kadına talip de olamaz."[903]

822- (692/3) Eban b. Osman, Osman b. Affan radıyallahu anh'den, o da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etmiştir.[904]

823- (959) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "İhramlı kimse nikahlanamaz ve kendisi adına nikah yapılamaz. Kendisi için bir kadına talip olamaz ve başkası için de dünürcü olamaz."[905]

824- (692) Osman radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İhramlı kimse nikahlanamaz ve bir kadına talip de olamaz."**[906]

903 Sahih. Şafii, Sunen (14126)
904 Sahih. Şafii; Sunen (14127) Muslim (1409)
905 Sahih. Şafii; Sunen (14133)
906 Sahih. Şafii, Sunen (9738) Muslim (1409)

825- (958) Gatafan b. Tarif el-Murrî'den: "Babası Tarîf ihramlı iken bir kadınla evlenmiş ve Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh onun nikahını geri çevirmiş."[907]

826- (693/1) Suleymân b. Yesâr'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem azatlısı Ebu Rafi'yi ve Ensar'dan bir adamı gönderdi. O ikisi, Meymûne bt. El-Haris'i Medine'de çıkmadan önce Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile evlendirdiler."[908]

827- (693) Suleyman b. Yesar rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem azatlı kölesi Ebu Rafi radıyallahu anh'ı ve Ensar'dan bir adamı kendisini Meymune radıyallahu anha ile evlendirmek üzere gönderdi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem o sırada Medine'de idi."[909]

828- (694) Said b. El-Museyyeb rahimehullah dedi ki: "Falan yanılmıştır. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Meymune radıyallahu anha ile ancak ihramdan çıktıktan sonra nikahlanmıştır."[910]

907 Sahih. Şafii, Sunen (14132) Beyhaki (5/66)
908 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14128) Muslim (1411)
909 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9747) burada mürseldir. Şahitleri vardır.
910 Zayıf. Şafii, Sunen (9751) mürseldir. Said b. Mesleme el-Umevi zayıftır. Lakin

:óÀé ÆÇÊtä óe ÆÈÊè óƷ ÛĞÇĤĈ óe ÒÉĜÀtèĈ óƷ ÛĞtÏÊɳ óe ÆÈÊè ÀóÀĞɳĈ
ÛɣÀHɳ ƵÉȘ ĞóƵtÉɳ ǴÓó ĻÏÈȘ ĈÈÏƷ ĈǃÄ ƨÏÒ ĈǃÄ óƵÈé ĵĈ ƧȘé ƁÓäÄ ĻÉȘ¼
¬óɣǵ ƵÉȘ ж ĻÏÈȘ ĈÈÏƷ ĈǃÄ ƨÏÒ ĈǃÄ óƵÈé ÀƬHÓó Àɳ

829- (694/1) Said b. el-Museyyeb rahimehullah dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Meymune radıyallahu anha'yı ihramda iken nikahladığını rivayet eden yanılmıştır. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onu ancak ihramdan çıktıktan sonra nikahlamıştır."[911]

ĵĈ ĞóƵtÉɳ ĶĠĈ óeä ƵÉȘ ÛĻÒĜĴä óe ÆÍÂɳ óƷ ÛşÀtƷ óƷ ÛĵÀÆÉè ÀóÀĞɳĈ
óɣǵ ƵÉȘ ĞóƵtÉɳ ǴÓó ĻÏÈȘ ĈÈÏƷ ĈǃÄ ƨÏÒ ĈǃÄ óƵÈé

830- (691/1) Meymune radıyallahu anha'nın kızkardeşinin oğlu Yezid b. el-Esam'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Meymune radıyallahu anha'yı ihramdan çıktıktan sonra nikahladı."[912]

ĵĈ ÛÆÍÂɳ UĈÀĞɳĈ :óÀé ąÀƬÎ óeä óƷ ÛǿÍÍĂ óe şÀtƷ óƷ ÛĵÀÆÉè ÀóÀĞɳĈ
:ąÀƬÎ óeŕ ĶɣĠǿ :şÀtƷ óÀé óɣǵ ƵÉȘ ĻÏÈȘ ĈÈÏƷ ĈǃÄ ƨÏÒ ĈǃÄ óƵÈé
ÝâÁĞƷ óeä ÛĻÒĜĴä óe ÆÍÂɳ ŌĎDzĠ

ɣÀHɳtĶ ĜÖÛɳÂtä ÈĞǿ ĞÀÓɳ ĵÀõ ÀtƷ óeä ĵĈ ÛƷĈÁǿ óƷ ÛŌĜÁɳ ÀóÀĞɳĈ

832- (874) İbn Ömer radıyallahu anhuma ihramlı kimsenin kemer kul-

hadisin şahitleri vardır.

911 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14131)

912 Sahih. Şafii, Sunen (14129)

913 Sahih. Şafii, Sunen (9740) Muslim (1411)

lanmasını hoş görmezdi.[914]

ﻣﺤﺮﻡ ﻳﺤﺘﺠﻢ ﻭﻫﻮ ﻳﺤﺘﺠﻢ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ

833- (823/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ihramlı iken hacamat yaptırdı."[915]

ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﻓﻲ ﺭﺃﺳﻪ ﻣﻦ ﺷﺠﺔ ﻛﺎﻧﺖ ﺑﻪ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﺍﺣﺘﺠﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﺍﺣﺘﺠﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ

... (1247) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ihramlı iken hacamat yaptırdı."[916]

ﻟﻢ ﻳﺮﺥ :ﻣﺎﻟﻚ ﺃﻥ ﻳﺤﺘﺠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﺇﻻ ﻣﻦ ﺿﺮﻭﺭﺓ ﻭﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﺍﺣﺘﺠﻢ ﻭﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻳﺤﺘﺠﻢ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺨﺶ ﻋﻠﻰ ﻧﻔﺴﻪ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﺈﻥ ﺧﺎﻑ ﻋﻠﻰ ﻧﻔﺴﻪ ﻣﻦ ﺫﻟﻚ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻼ

834- (824) İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "İhramlı kimse kendisini zorlayan bir mecburiyet olmadıkça hacamat yaptıramaz."[917]

Malik rahimehullah da aynısını söylemiştir.

ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﻓﻲ ﺭﺃﺳﻪ ﻣﻦ ﺷﺠﺔ ﻛﺎﻧﺖ ﺑﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻭﺍﺣﺘﺠﻢ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ :ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﻻ ﺑﺄﺱ ﺑﺎﻟﺤﺠﺎﻣﺔ ﻟﻠﻤﺤﺮﻡ ﻭﻫﻮ ﻳﺤﺘﺠﻢ :ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﺨﺶ ﻋﻠﻰ ﻧﻔﺴﻪ ﺃﻥ ﻳﺤﺘﺮﻕ ﺷﻌﺮﺍ ﻭﻻ ﻳﺤﻠﻖ ﺷﻌﺮﺍ ﻭﻻ ﻳﻘﻄﻊ ﺷﻌﺮﺍ

914 Sahih. Şafii, Sunen (9768)

915 Sahih. Şafii, Sunen (9726) Buhari (1835, 5695, 5691, 1938, 2103, 2279) Mu - lim (1202) İbn Mace (3081) Ebu Davud (1835, 3423) Tirmizi (839) Darimi (2/37) Humeydi (500, 501) Abdurrazzak (19818) İbn Huzeyme (2651, 2655, 2657) İbn Hibban (3536, 3958, 3959) Ahmed (1/221, 292) Ebu Ya'la (2360)

916 Sahih. Şafii, Sunen (9726)

917 Sahih. Şafii, Sunen (9735)

835- (825) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şu beş hayvanı öldürmesi hususunda ihramlıya günah yoktur: Karga, çaylak, akrep, fare ve saldırgan köpek."**[918]

ÀtȚ ɗĕă ǨȻǿ¼ :óÀę ǿÀţȚ Uĝŭ ɗĕă ɗȚ ÛǿÁȻĺ ɗę ŞÀtȚ ɗȚ ÛɉÀŁÀȩ ÀǾÀȻǹŭ
¬ŷÀHɒ ȥŁş ôăÆŁȻóÀê ÀąăÀd UĥÀȻ

836- (1251) İbn Ebi Ammar dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'yı ihramlı iken Beydâ'da karga taşlarken gördüm."[919]

Uĝŭ ɗȚ ÛÕôÀɒ UǾÀȻǹŭş ÛğȻÀDZ ɗĕă ɗȚ ÛĮôÀȩ ɗę ÁŁĤȩş ÛĮŭÊɒ ÀǾÀȻǹŭ
ǵåÀǾę Uĝŭ ɗȚ ÛǵåÀǾę Uĝŭ ƨǿȥɒ ÛȜŭÀǾ ɗȚ ÛŲŧŁǾöä ĉ! ă ÁŁȩȚ ɗę ÀtȚ ƨǿȥɒ ÛÀĤąöä
ɉÀõ äŭŭ ƨǿǵ ĮĪȩş ĉŁŸȚ ĉ! ă ƨǿò ŲĈąöä Ȝɒ ɉÀõ ęą ęȚ ĉ! ă ŲŕŭŸ ȘɓÀÔǾǵă
äǿÀtǵ ƧÛÀź ÛɣÀHɒ ÀŁd ȥŁşĆkĥÀHɒ ęŭ ąÀHòŭ Ȝɒ ŽɪÁź ĈÔɒ ĘÀÀû ŘĦĉ
ĮŢŭÊź Ûäȥŭź ęûȥè ęȥǿşÀą jŭ ęęÀHòŭ óŭÊź ĈêÀź ƨǿȚ ƧȥǿèÀź ÀĮÎǵş
ąÀHòŭ ŘĦę ęĥɒ ÒõŭźÛęŭÒź ǿÀŧĤöä ƨǿȚ ÁÎź ęHɒǿ ÓǹŭźÛäȥŭź ęHɒǿ
ĮĪȩş ĈŁŸȚ ĉ! ă ƨǿò ŲĈąöä äȥõǿąÂŭ ÀŧŸź ÛĮŢŘĦę ƨǿş ĮĪȩş ĈŁŸȚ ĉ! ă ƨǿò ŲĈąöä
¬ƨŭĦĸ ĉ! ă ÀŁȥÒŧĦùŭ ĉŧĦù ŲÊ Àŧąŭ¼ :óÀŭź Õŭę ɗȚ ęȥǿèę

837- (711) Ebu Katade el-Ensarî radıyallahu anh'den: "O, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Mekke yolunun bir kısmına kadar gitmiş. Kendisi ihramsız olduğu halde, ihramlı arkadaşlarıyla beraber ayrılmışlar. Vahşî bir eşek görmüş, atı üzerinde doğrulmuş ve arkadaşlarından kamçısını vermelerini istemiş. Onlar vermemişler. Mızrağını istemiş, vermemişler. Bunun üzerine mızrağını almış ve eşeğe saldırıp öldürmüş. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından bazıları ondan yemişler, bazıları yememiş. Nebî sallal-

---

918 Sahih. Şafii, Sunen (10748) Buhari (1826) Muslim (1199) Humeydi (2/279) Ahmed (2/8) Ebu Davud (1846) İbn Mace (3088) Darimi (2/36) İbn Hibban (3969, 3970) Malik (89) Ebu Ya'la (5428)

919 Sahih. Şafii; Sunen (10752)

lahu aleyhi ve sellem'e yetiştiklerinde bunu sormuşlar. O da şöyle buyurmuş: **"Bu ancak Allah Teâlâ'nın size tattırdığı yiyecektir."**[920]

Uÿ ÛÉgÅÀÇÉ UÊÊ Ø¤ ÛÉ¤ÅÊÇ Ø¤ É¤ÅÛ¤ Ø¤ ÛÅÌÈÊÉ Ø¤ ÆÇÅà Ø¤ ÛÕÊÅÌÇ ÅÇÀÆÈÉ
Ç!ä ózÈÉó ÅÉ ÆÇÅà ÕÅÆÉg ÛUÿ ÅÉ ¤ÉÉ ÛÀÊRÇöä UÊÉ ÕÅÆÉg ÓÖÊÇ ÅÎgzÇä É¤ÇÊUöä
¬ÖÉÛÎ ØÇ ÊÇÊUÉ ØÇ ÅÓÖÇ ÓÇ¼ :óÅÉ ÅÌÈÉ ÇÊÌ¤ Ç!ä ¤ÌÕ

838- (711/1) Ebu Katade radıyallahu anh, vahşi eşek hakkında Ebu'n-Nadr'ın hadisinin aynısını rivayet etti. Ancak Zeyd'in rivayetinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Onun etinden yanınızda bir şey var mı?"**[921]

ÛÆÛÇg Ø¤ ÆÊÛÇöä Ø¤ ÛÉÀÇ¤ UÊÉ Ø¤ ÉÀÇ¤ Ø¤ ÛÆÇUÇ Ø¤ ÅÆÈÀÀÉ ÅÇÀÆÈÉ
:óÅÉ ÅÌÈÉ ÇÊÌ¤ Ç!ä ¤ÌÕ Ç!ä ózÈÉó ÅÉ ÅÇÇ¤ Ç!ä ÇÎÊÓ Ç!ä ÆÉ¤ Ø¤ ÀÆÅZ Ø¤
¬ÅÓÉ ÁÇÔÇ ÉÛ ÇÉÆÊÔÖ ÅÉ Åä ÓÝg ÝäÀgÇä Uÿ ÅÓÉ ÆÊÇÔöä ÅÇUÉ¼

839- (712) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Avlanmadığınız veya sizin için avlanmadığı sürece ihramda size av eti helaldir."**[922]

ÛÁÅÇÈÇä äØZÇÉ ÛÉÀÇ¤ UÊÉ Ø¤ ÉÀÇ¤ Ø¤ ÓÉÆÇUÇ ÛÝÅÇÇÈ ¤ÇÈ ÛØÓ ÅÇÀÆÈÉ
äØÖÇ ÅÌÈÉ ÇÊÌ¤ Ç!ä ¤ÌÕ ÝÇäöä Ø¤

840- (712/1) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı rivayet edilmiştir.[923]

---

920 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10576) Muslim b. Halid ve Said b. Salim zayıftı - lar. Mutabileri vardır: Buhari (1821)

921 Sahih. Şafii, Sunen (10577) Buhari (1821)

922 Zayıf. Şafii, Sunen (10579) İbrahim b. Muhammed metruktür. Ebu Davud (1851)

923 Zayıf. Şafii, Sunen (10581) Suleyman b. Bilal'den rivayet eden şahıs belirsi - dir.

ﻣﺰ ﻭﺼﻠﺘﺰ ﻭﻪﻮ ﻣﻊ ﺼﻠﺘﺰ ﻣﺰ ﻭﺒﻠﻐﻨﺎ ﻋﻨﻪ ﻣﻊ ﺍﻟﺨﻴﺮ ﻋﻨﺰ ﺇﻟﻴﻨﺎ
ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺷﻚ ﻭﻟﻜﻦ ﻣﺰ ﻭﻫﻴﺐ ﻣﺰ ﺷﻚ ﻭﻫﻮ ﻟﻪ ﻣﻠﺰﻡ ﻣﺰ ﻗﺒﻞ ﻭﻪﻮ ﻣﻦ
ﻭﺒﻠﻐﻨﺎ ﻣﻦ ﺼﺎﺩﻕ ﺭﻭﻯ ﻭﻪﻮ ﻣﻌﻨﺎﻩ: ﻋﻨﺰ ﺷﻚ ﻭﻫﻮ ﻭﻬﻮ ﺍﻟﻴﻨﺎ ﻣﻦ ﺃﻋﻠﻢ
ﺑﺬﻟﻚ ﻭﻪﻮ ﻣﻌﻨﺎ ﺑﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﻭﻫﻴﺐ

841- (712/2) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan, o da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı.[924]

Şafii rahimehullah dedi ki: "İbn Ebi Yahya, ed-Deraverdi'den daha iyi ezberlemiştir. Suleyman ise İbn Ebi Yahya ile beraber rivayet etmiştir."

ﻣﻊ ﺍﻟﻬﻮﻯ ﻣﺰ ﻭﺍﻟﻐﺰ ﻣﻌﻨﺎ ﻣﺰ ﻭﻫﻮ ﻣﺰ ﻭﺒﺎﻟﻌﻨﺎ ﻣﺰ ﻭﻘﻴﺎﻡ ﺍﻟﻠﻴﻞ
ﻭﺍﻟﺼﻴﺎﻡ ﺯﻟﺲ ﺍﻟﻐﺲ ﺍﻟﻐﻠﻂ ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺷﻚ ﻭﻫﻮ ﻭﻫﻮ ﻣﺰ ﻗﺒﻞ ﺍﻟﻴﻪ ﻭﻫﻮ
ﺷﻚ ﻭﻫﻮ ﻣﺰﻳﺪ ﺍﻟﻴﻪ ﻭﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺷﻚ ﻭﻫﻮ ﻣﺰﻳﺪ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺃﻋﻠﻢ
ﺑﺬﻟﻚ ﻣﻨﻪ ﻣﻦ ﻫﻮ ﻓﻴﻪ ﻟﻪ ﻣﻦ: ﻣﻨﻪ ﻓﻴﻪ ﻭﺯ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ

842- (710) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Sa'b b. Cusame radıyallahu anh Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e vahşi bir eşek hediye etmişti. O sırada Ebva'da veya Veddan'da idi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onu iade etti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onun yüzündeki hali görünce şöyle buyurdu: **"Onu sana iade etmemizin sebebi ancak benim ihramlı oluşumdur."**[925]

:ﻣﻨﻪ ﻓﻴﻪﻮ ﻣﻊ ﻋﻨﺰ ﻣﻊ ﻓﻴﻪ ﻣﺰ ﻭﻘﻊ ﻭﻪﻮ ﻣﻊ ﻓﻴﻪ ﻣﺰ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ
ﺃﻋﻠﻢ ﺑﺬﻟﻚ ﻣﻨﻪ ﻓﻴﻪ ﻓﻴﻪ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﻋﻨﺰ ﻓﻴﻪ ﻣﺰ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ
:ﺑﺰﻳﺪ ﻭﺑﺰﻳﺎﺩ ﻉ :ﻓﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻨﻪ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺃﻋﻠﻢ ﻓﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ
ﻉ ﻭﻫﻮ ﻣﻊ ﺃﻫﻞ ﻭﻟﻴﻪ ﻭﻫﻮ :ﻣﻨﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﻦ ﻫﻮ ﻣﻦ

924 Şafii, Sunen (10583)
925 Sahih. Şafii, Sunen (10569) Buhari (1825)

843- (862) Abdullah b. Amir b. Rebia'dan: "Osman b. Affan radıyallahu anh'ı bir yaz günü Arc'da ihramlı bir vaziyette gördüm. Yüzünü kırmızı renkli yünden yapılmış, saçaklı bir örtüyle örtmüştü. Sonra kendisine av eti getirildi. Arkadaşlarına: "Yeyin!" dedi. Onlar: "Sen yemiyor musun?" diye sordular. Osman radıyallahu anh: "Ben sizin durumunuzda değilim. Bu av benim için avlanmıştır" cevabını verdi."[926]

¼ :óÀé ÿäÀTĥ ÞÞ ÿzŧĘ ŘĦŧè :óÀé ĢĐŽ Uĝ Þää Þ ÛĞĘĘ ÞäÀĢèn
Ļó ÀTĘĘÖĞĘ ĞŮŧé ğØn :óÀÖ ŌDZ ĢĞèş ÀŧTÀ ¢ä ŲÎó â Ąß ÞäÁĢ Ř
ɔ8ǫǩ ŕ ĢäÀ Õŵ :ÀŧTÀ ¢ä ŲÎó â Ąß ÞäÀ óÀÖ ÛÀĘÆDZ ĻŮ ÀTĘĘû

844- (525) İbn Ebi Nuceyh'ten: Meymun b. Mihran'ın şöyle dediğini işittim: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın yanında idim. Bir adam ona: "Bit yakaladım ve onu attım. Sonra onu aradım fakat bulamadım" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu aramaman gereken bir kayıptır."[927]

Þ ÿzŧĘ Þ ĢĐŽ Uĝ Þ ÿzŧĘ Þ ÛĢĐŽ Uĝ Þää Þ Ûÿ ÀĘÀè ÀĢèn
äĄĦÌ óz ÙĞ ŸDZ óŮ Ļó ŌDZ ĜĘĝ ÈŮDZ â Ąß Þää ɔĝ ŘĜŮDZ :óÀé ÿäÀTĥ
ÿşå Ąɳ ɔŮß ŌŧĘÌä¼ :â Ąß Þää óÀÖ ÛĄĦÎöä äØŧ ĘŮßş ŘɳÀg :óÀÖ ÛĘĄĥ
ŘĄĜĝ :óÀé Û¬ðzí ɔĝà¼ :óÀé ÛUĜĄɳâ ŘĜĘĝ gĜĄɳä ŘŮĢé :óÀé Û¬ĘĄĥ ÞĘźĘĝä
¬ɔ8ǫǩ ŕ ĢäÊöä Õŵ¼ :óÀé ÛÀTĘgĄÛí ĞŮŧé

845- (525/2) Meymun b. Mihrân şöyle dedi: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın yanına oturmuşturm. Bir adam onun yanına gelip oturdu. Ondan uzun saçlı birini görmemiştim. Dedi ki: "Şu saçlarımla ihrama girdim." İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Kulaklarını aşan şu kısımları topla" Adam: "Eşim olmayan bir kadını öptüm" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma: "Ağzın zina etmiş" dedi. Adam: "Bit gördüm ve onu attım" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu aramaman gereken bir kayıptır."[928]

926 Sahih. Şafii, Sunen (10592)
927 Sahih. Şafii, Sunen (10773) Beyhaki (5/213)
928 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10772)

ÛļÊÀİÖäã ØƷ ÛÓ!ã ÆĢƷ Øę ÀĻÔę ØƷ ÛğĻÀÀDZ Øęä ØƷ ÛÆĻĤÈèş ÛļŲÊą ÀǪÀĢǹÔ ĢŘĢĝĤ ȧÆĢÔǪ ķ :óÀÖǾ ğǻäÀÀDZ ǟÀòÔ ÛɣÀHų ØƷ ĢĝĤè ÛɎDZǾ ɟÔ Ûâ¡ĢƷ Øęä ØƷ ÛŲĤÖ ÕĤé ƨŲƷ ØÔĤş ÛğäǻäÀÀDZ ĢŘĢĝĤ ɟØǹĤĤş :âĢƷ Øęä óÀĢş ÛɣĀĦÛ ØĻ

846- (524/1) el-Kasım dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya bir adam ihramlı iken öldürdüğü çekirge hakkında sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ondan dolayı bir avuç yiyecek tasadduk etmek gerekir." İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Bir avuçluk çekirge öldürmüşsün. Bu benim görüşümdür."[929]

ǨĦtè :óÀę Û!ã ÆĢƷ Øę ĄÔę ÛĻÀǪǹÔ :óÀę ğĻÀÀDZ Øęä ØƷ ÛÆĻĤÈè ÀǪÀĢǹÔ ƶŁş ÀŽŲĢę ÛğǻäÀÀDZ ØƷ ÕDZǾ ĢĤÊĹ ǟĢƷ Øęä ÆǺƷ ÀĘĜÀDZ ǨǺõ :óƶÕą ÛļÊÀİÖäã ØÔĤş ÛğäǻäÀÀDZ ĢŘĢĝĤ ɟØǹĤĤş ÛɣĀĦÛ ØĻ ĢŘĢę ÀŽŲĢ :âĢƷ Øęä óÀİǾ ÛɣÀHų :ğäǻäÀÀDZ ĢŘĢĝĤ ɟØǹĤĤş :ĢƶĢę :ĢǺƷ Û!ã ŲřǾ ŲĤĢÎöä óÀę ÛÛǾ ÕĤé ƨŲƷ ÀĻĤ ĄğõÔ ǯÀǺĢę îĀİĦǨ :óƶÕą ÛÛÛǾ ÕĤé ƨŲƷ ØÔĤş :ĢƶĢęş ÛĜĻĤÖäã ÀŽŲĢ ÀĻĻÔ ÕĢŲƷ ÀĻĤ ĄğõÔ ĢĻÔ ÕĢĻŲƷ ÀąÆĦę ÕĢŲƷ

847- (524) el-Kasım dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın yanında oturuyordum. Bir adam ona ihramlı iken öldürdüğü çekirge hakkında sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Ondan dolayı bir avuç yiyecek tasadduk etmek gerekir. Zira bir avuçluk çekirge öldürmüşsün. Bu benim görüşümdür."[930]

Şafii dedi ki: "Bir avuçluk çekirge öldürmüşsün" sözü ancak bu kıymette olmasından dolayıdır. "Bu benim görüşümdür" sözü, "sana bunu bildirdim, sana daha fazlası gerekebilir bu yüzden ihtiyat gereği daha fazlasını verebilirsin demektir."

929 Hasen. Şafii, Sunen (10687) Beyhaki (5/206)

930 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (10685) Said b. Salim zayıftır. Abdurrazzak (8244) Beyhaki (5/206)

848- 522- Abdullah b. Ebi Ammar'dan: "Muaz b. Cebel ve Ka'b el-Ahbar ile beraber Umre için Beytu'l-Makdis'den ihrama girmiş insanlarla beraber geliyorduk. Bir yola girdik. Ka'b bir ateş tutuyordu. Bir adam çekirge sürüsüne uğradı. İhramlı olduğunu unutarak iki çekirge yakaladı. Sonra ihramlı olduğunu hatırladı ve onları attı. Medine'ye geldiğimiz zaman bu toplulukla beraber Ömer radıyallahu anh'ın yanına girdik. Ka'b, çekirge kıssasını Ömer radıyallahu anh'e anlattı. Ömer radıyallahu anh: "Onunla beraber kim vardı? Ey Ka'b, belki sen de yanındaydın" dedi. O da: "Evet" dedi. İbn Husayn dedi ki: "Himyer halkı çekirgeyi sever." Ömer radıyallahu anh: "Kendin için ne uygun görüyorsun?" dedi. Ka'b: "İki dirhem" dedi. Ömer radıyallahu anh: "İki dirhem yüz çekirgeden hayırlıdır. Kendin için uygun gördüğünü tayin et" dedi.[931]

931 Zayıf. Şafii, Sunen (10684) Said b. Salim zayıftır. Beyhaki (5/206)

849- (523) İbn Curayc'den: "Atâ rahimehullah'ın şöyle dediğini işittim: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya Harem'de çekirge avlamak hakkında sorulunca: "Hayır" dedi ve bundan yasakladı.[932] Ben veya topluluktan birisi ona: "Senin kavmin onu mescidde iken yakalıyor ve avlıyorlar" dediğimizde: "Onlar yasak olduğunu bilmiyorlar" dedi.[933]

:óÍé ¢ø¯ ¤Ù Ûçú¦ÛÛ Ûâ¡Ûª Ûçä ÛªÛ ÛÞÍÛª ÛªÛ Ûß¡ÀÙZ Ûçä ÛªÛ ÛÙÛÊÛ¡ ÍÛÀÛçÙÛ
Ûçä ÛªÛ ÛÛ¡ÍÙÛä ?ÛçÞ ÛÍÛ¦Ûz¦ÒÙ ÙÛÊÛns :Ûçª Ûä ÛÞÎÞ ÛÛÊÛÍÎÛä óÍé .ÛjzÙÛÛ¡
Ûjz¡ÙÛÛ¡ :ÛßÀÙZ

850- (523/1) Atâ, İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan aynısını rivayet etti. Ancak o "Muhtebûn" yerine "Munhanûn" kelimesiyle rivayet etti.[934]

Şafiî dediki: "Muslim (b. Halid) daha doğru sunu rivayet etmiştir. Hafızlar İbn Curayc'den bunu "Munhanûn" kelimesiyle rivayet etmişlerdir.[935]

Ûçä Ûª¡ä ÛÉÛª ÛªÛ ÛÛÁÍÛÇ ÛªÛ ÛÞÎÛ¢ Ûçä ÛÉÛÊÛè ÛªÛ Ûß¡ÛÊÛè Ûçä ÛÉÛÊÛè ÍÛÀÛçÙÛ
:ÛßÀÙ¦Ûª¡ÛÄ ÍÛ¦Û¡ÛÖÛ¢ ÛÛ¡ÍÙÛÛ¡ÛÄ ÛÛÞÛ¢ Ûz ÛÞ ÍÛé ¢ø¯ ÛÞÀÙÎÙÛª¡ä ?ÛèÛz¡ Ûø¯ ÛªÛ ÛÛÛÖÛ¦ÛÛä
Þ ÞÛÖÛÊÛÞ ÛÍÙÙÛÛ¡ ÞÛ¯ ÛÛÛz¡ ÛÛÒ

851- (512) Abdullah b. El-Husayn'dan: Ebu Musa el-Eşarî radıyallahu anh şöyle dedi: "İhramlı kimse devekuşu yumurtası kırarsa bir gün oruç tutar veya bir yoksulu doyurur."[936]

Ûª¡ä ÛÉÛª ÛªÛ ÛÛÁÍÛÇÛª Ûø¯ ÛªÛ ÛÛÁÍÛÇ ÛªÛ ÛÞÎÛ¢ ÛçÛÉÛÊÛè ÛªÛ ÛÁÉÛÊÛè ÍÛÀÛçÙÛ
¢ÛÛÞ ÛÁzÍÛÊÛ¡ ÛçÛ

932 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10698) Said b. Salim zayıftır. Şahidi: Abdurrazzak (8243)
933 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10699)
934 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10700) Muslim b. Halid zayıftır.
935 Şafii, Sunen (10701)
936 Zayıf. Şafii, Sunen (10706) Said b. Salim el-Kaddah ve Said b. Beşir el-Ezdî zayıftırlar.

852- (513) Ebu Ubeyde, Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den aynısını rivayet etti.[937]

Ù¿¼ :óz¯ Ûâ Ág³ o¤ä ³Ît¯ ¤Ú ÛÄÛ³ o³ Û³ÇÀDZ o¤ä o³ ÛÁÉÎÈ¯ ÁoÀÇ¢nÚ

¬ Ì Ç¯ ³ÇÊRöä

853- (514) Atâ rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "(İhramlı iken) Sırtlan (öldürmekten) dolayı fidye bir koyundur."[938]

óÂÇÚ¼ :óz¯ â Ág³ o¤ä ro¿zn ÇnÀÔ³ o³ Û³ÇÀDZ o¤ä o³ ÛÁÉÎÈ¯ ÁoÀÇ¢nÚ

¬ÁÎÇ¯ ÁÇÉ¿ roÊÉş ÄÆÉÒ ÁÇÈr ³Ç¯ÉŞ ÇÉÍ³ ¿ä ro¯ Ç¿ä óz¯é¿

854- (515) İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın azatlısı İkrime rahimehullah şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e av olarak sırtlan getirildi, bundan dolayı fidye olarak bir koyuna hükmetti."[939]

Ù¯Ú o¤ä o³ ÛÄÇt³ o¤ ÁÉÇ³ o¤ Ç¿ä Á³ o³ Û³ÇÀDZ o¤ä o³ Û³Ç¢Ên ÁoÀÇ¢nÚ

ÝÇÚÉ ÁÉÒÚ Û³ÇÊRöä o³ Ät¿³ ¿ä ÙÎ¿ Ç¿ä Á³ o¤ ÀÊDZ ŽÚÇ¯ ç :óÁÉ ó¿Ät³

¿ä ro¯ Ç¿ä óz¯é¿ o¢ ÇÇÊt¯ :ŽÝÍÚ¿ Ú³Ç¯ :óÁÚ¿ ÝÚÕÚÚ :ŽÝÍÚ¿ Ú³Ç¯ :óÁÉ

Ç³Ç¯ :óÁÉ Ý³Ç¯É Ç¢Í³

855- (516) İbn Ebi Ammar'dan: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'ya sırtlan av hayvanı mıdır? diye sordum. "Evet" dedi. "Yiyebilir miyim?" dedim. "Evet" dedi. "Bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittin mi?" dedim. "Evet" dedi.[940]

937 Zayıf. Şafii, Sunen (10707) Said b. Salim ve Said b. Beşir zayıftırlar. Ayrıca Ebu Ubeyde, babası Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den işitmemiştir.

938 Zayıf. Şafii, Sunen (10498) Said b. Salim zayıftır.

939 Zayıf. Şafii, Sunen (10499) Said b. Salim zayıftır. Rivayet mürseldir.

940 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10503) Muslim b. Halid ez-Zencî zayıftır. Şahidi: Tirmizi (815)

ﻋﻦ ﺯﺭﻳﻖ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺍﻟﻌﻜﻲ ﺍﻟﻤﺪﻧﻲ
ﻏﺰﺍﻟﻲ ﺗﺰﻭﺝ ﻋﻤﺮ ﺯﺭﻳﻖ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﺃﻭﻓﻰ ﺑﺄﺭﺑﻌﺔ

856- (518) Cabir radıyallahu anh'den: "Ömer radıyallahu anh tavşan hakkında bir oğlak fidyeye hükmetti."[941]

"Ömer radıyallahu anh tarla faresi hakkında dört aylık bir oğlak fidyeye hükmetti."[942]

ﻋﻦ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻌﻜﻲ ﺍﻟﻤﺪﻧﻲ
ﺃﻭﻓﻰ ﺑﺄﺭﺑﻌﺔ ﺍﻟﺸﻬﺮ ﻭﺍﻟﻐﺰﺍﻟﻲ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻴﻰ ﺑﻦ ﺃﺑﻮ ﺃﻧﻴﺴﺔ
ﻏﺰﺍﻟﻲ ﺗﺰﻭﺝ ﻋﻤﺮ ﺯﺭﻳﻖ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ

857- (518/1) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh (hacdayken) bir sırtlan öldürenin bir keçi, ceylan öldürenin bir keçi, tavşan öldürenin oğlak ve bir tarla faresi öldürenin de dört aylık bir oğlak fidye vermesine karar verdi."[943]

ﻋﻦ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻌﻜﻲ ﺍﻟﻤﺪﻧﻲ ﺃﻭﻓﻰ ﺑﺄﺭﺑﻌﺔ
ﺍﻟﺸﻬﺮ ﻭﺍﻟﻐﺰﺍﻟﻲ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺟﻲ ﺍﻟﻌﺎﻟﻴﺔ ﻗﺎﻝ ﻳﺤﻴﻰ ﺑﻦ ﺃﺑﻮ ﺃﻧﻴﺴﺔ

... (517) Ebu'z-Zubeyr'den: Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh (ihramlı iken) ceylan (avlanması hakkında fidye olarak) bir keçiye hükmetti."[944]

ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﻏﺰﻝ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻋﺒﻴﺪﺓ ﺍﻟﻜﻌﺒﻲ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﺍﺳﺘﻌﻤﻞ ﻋﻤﺮ ﺟﺎﺑﺮ ﺍﻟﻌﻜﻲ
ﻏﺰﺍﻟﻲ ﺑﻦ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﺗﺰﻭﺝ ﻋﻤﺮ ﺯﺭﻳﻖ ﺍﻟﺘﻤﺎﺭ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻜﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ

858- (1253) Ebu Ubeyde b. Abdillah b. Mes'ud radıyallahu anh, babasın-

941 Hasen. Şafii, Sunen (10521) Malik Muvatta (1562)
942 Hasen. Şafii, Sunen (10531) Malik, Muvatta (1562)
943 Hasen. Şafii, Sunen (10496, 10514, 10521, 10531)
944 Hasen. Şafii, Sunen (10514)

dan, onun ihramlı iken tarla faresi öldürene bir oğlak veya bir dişi oğlak fidye verilmesine hükmettiğini rivayet etti."[945]

**ﻲﺑﺃ ﻦﻋ ﻲﺑﺃ ﺮﻔﻌﺟ ﻲﻟﺇ ﺐﺘﻛ ﻥﺎﻤﺜﻋ ﻥﺃ ﻪﻴﻠﻋ ﻥﺎﻤﺜﻋ ﻲﻀﻗ ﻪﻴﻓ ﺔﻴﺷﺎﺤﻟﺍ ﺔﻴﻨﺑ ﺐﻴﻫﺮﻟﺍ ﺔﻴﻨﺑ ﺐﻴﻫﺮﻟﺍ ﻦﻋ

861- (520) Nafi b. Abdilharis'ten: "Ömer radıyallahu anh Mekke'ye geldi ve Cuma günü Daru'n-Nedve'ye girdi. Mescid'in direklerine doğru yaklaşmak istedi. Ridasını Kabe'nin bir duvarı üzerine koydu. Bir güvercin gelip o ridayı uçurdu ve bıraktı. İçinden yılan düştü ve onu öldürdü. Cuma namazını kılınca ben ve Osman (b. Affân) radıyallahu anh onun yanına girdik. Dedi ki: "Benim için bugün yaptığım şeyden dolayı hükmedin bakalım. Ben şu eve girdim, mescide doğru yaklaşmak istedim. Ridamı şu duvara koydum. Bir güvercin gelip kondu. Onu kirletmesinden korktum ve kovaladım. Sonra diğer duvara kondu o elbiseden bir yılan düşürerek onu öldürdü. Ben onu güvende bulunduğu yerinden kovduğum için içimde bir sıkıntı hissettim." Ben Osman b. Affan radıyallahu anh'e dedim ki: "Müminlerin emirine iki yaşında toza bulanmış bir keçi hükmetmeye ne dersin?" O da: "Ben de böyle düşünüyorum" dedi ve Ömer radıyallahu anh'e bunu emretti."[948]

948 Zayıf. Said b. Salim zayıftır.

ÛÆÉtg ôè Ĉ!ä ÆÉ¢ß ôè ýÀtŽß ýÛ ÛðÀÛß ôß ÛǧÀÐZ ôèä ôß ÛÆÉĤè ÀóÀ¢ñÛ
ğÀÌ Ć¢ÓŒ ķ :âÀgß ôèä óÀÖź ÛÕÛé ¢ó óÀÖź âÀgß ôèä ðÀÐzź ÛßńÀtg ¢ó ôèä Ôǫé
ķ ĮĦó :óÀé ÝĞÔń ŷÀtg ôńÛ :ðÀÛĦó ŘŸÖź :ǧÀÐZ ôèä óÀé ÀZĤ áÆÔǫź

862- (521) Atâ dedi ki: "Osman b. Ubeydillah b. Humeyd'in oğlu bir güvercin öldürmüştü. İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya geldi ve bunu söyledi. İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Bir koyun kurban et ve onu sadaka ver." İbn Cureyc dedi ki: "Ata'ya: "Mekke'nin güvercini mi?" diye sordum. "Evet" dedi.[949]

Ôǫé ÌÀÉ ôń ÛÀńÝd ýÛ ÛðÀÛß ôß ÛøÀ⁄Åå ôè şÀtß ôß ÛǧÀÆÀè ÀóÀ¢ñÛ
ńÀÎĤ ¢ß ƧÉÁ¿ ýÛ âÀgß ôèä ÀńźÓź ĞÔń ŷÀtg ôń ĞńÀtg

863- (1259) Atâ'dan: "Kureyş'ten bir delikanlı Mekke'nin güvercinlerinden birini öldürdü. İbn Abbas radıyallahu anhuma ona bir koyun fidye vermesini emretti."[950]

ÛĞÖĤ ýÀõş ÛŷşÂÁń UĤè ƨźzń ÛáÀ⁄Âà ôß ÛĞtŸè ôè åÀtg ôß ÛĞÖžöä UĤÀ¢ñÛ
ǫõ ƨŸß :äzȺÖź ¬ğäÐZ ĮÓŒŸ¾ :Àtß ôèä ĮŽÖ óÀÖź äÆÉò äzäÀòÛ ÀńÀǵ ÀńźÉ ýÛ
Ōę ÛĮÓĤ óÀ8tÖ ¢ǫÛ¼ :Àtß ôèä óÀÖź ÝÆĜäş ğäÂÐZ ÀńŸõ ÀŒŸß şÛ ÛğäÂÐZ ÀńĤ ÆĜäş
¬ÆĜäş ğäÂÐZ ĮÓŸõ ĮÓŒŸß

864- (1279) Mahzum oğullarının azatlısı Ziyad – ki o sika idi – şöyle dedi: "Bir topluluk ihramlı iken avlandılar. İbn Ömer radıyallahu anhuma onlara: "Size ceza gerekir" dedi. Onlar: "Her birimize bir ceza mı yoksa hepimize birden tek ceza mı gerekir?" dediler. İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Muhakkak ki bu sizin yanılgınızdır. Bilakis hepinize birden tek ceza gerekir."[951]

949 Hasen ligayrihi. Said b. Salim zayıftır. Bir sonraki rivayet bunun şahididir.
950 Sahih. Şafii, Sunen (10667)
951 Zayıf. Şafii, Sunen (10654) Mubhem ravisi vardır.

ãzžęÖĸ ŧ} :ɔ6ÄĦĸ Ĉ! ã ózę ķ :ðÄÛĔĤ ĶŸę :óÄę ğ^ÀÐZ ĝęä ĝȝ ÛÆŁĤȅ Ä¢À£ȵĈ
¢Ÿ¢ę ĝtź :¢6 ĶŸę [ĔĐ :g£ĜÄţ£ãä] {ãÆţĔĦ¤ ĻÓÄĥ ¢Ÿ¢ę ĝńş ÛɣÀǵ Ļ¢¢ş ÆŁĜÖãä
ķ ĝ¢ÊãäĜĜ ĶŘńş Ûĸ! ã ĝ^ńÀǵ ÕĜóĜ Ļ¸ŢĦÄ Û^Ļĸ :óÄę ÝɣÀ8¢ äÛȵ

865- (505) İbn Cureyc dedi ki: "Atâ'ya şöyle dedim: "Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **"İhramlı iken avı öldürmeyin. İçinizden kim onu kasten öldürürse öldürdüğü hayvanın dengi (ona) cezadır."** (Maide 95) Dedim ki: "Hata ile öldüren de borçlanır mı?" O da: "Evet, bu Allah'ın haramlarına tazimdendir ve sünnet bu şekilde geçmiştir" dedi.[952]

ĶȻĜ¼ :óÄę ǿÄ^Ă ĝę şÂţȝ ĝȝ Ûğ^ÀÐZ ĝęä ĝȝ ÛÆŁĤȅş Û^ĻÊĘ Ä¢À£ȵĈ
¬ĜÛÁĜä Ʊ; ĵzȻÀ8¢ âÄǿä

866- (506) İbn Curayc'den: Amr b. Dinar dedi ki: "İnsanların hata ile av hayvanı öldürmeden dolayı borçlandıklarını gördüm."[953]

Ļ6Ä¢ ¢Ÿ¢ę ĝńş} :ózĜ¢ ÆŁÊÄÐzȻ ĵÄõ ķ :óÄę ğ^ÀÐZ ĝęä ĝȝ ÛÆŁĤȅ Ä¢À£ȵĈ
ĝǵ ÆĜĺ; ÛĜĤ ÚÛȻńĺ; ÛĜ^ÀŁĘ äÆ^ÃȻ ŧ£ş ÛĜȻÀĦĜĜ âÄ¢ ÀŁĘ [ĔĐ :g£ĜÄţ£ãä] {ãÆţĔĦ¤
ÆţĦĜä ÕĜóĺ; ÚÛȻńĺ; ÛĜ^ÀŁĘ áäǿĜ şĜ ÛĜȻÀĦĜĜ Ä¢ÊÄ¢ ¢Ÿ¢ę ĝńş ÛĜÔȻǵ ¢6 ĶÊĜ£ş
ĶĻĦää ĜĜŸȝ ÛÀÄÓţ£ãä

867- (507) İbn Curayc'den: Mucahid rahimehullah; **"İçinizden kim onu (av hayvanını) kasten öldürürse öldürdüğü hayvanın dengi (ona) cezadır."** (Maide 95) ayeti hakkında şöyle derdi: "Bu, ihramlı olduğunu unutmaksızın ve başka bir hayvanı öldürmek isterken hata ile av hayvanını öldürmek hakkındadır. İhramlı olduğunu hatırlayarak avlanırsa ihramdan çıkar ve ona ruhsat yoktur. Kim ihramda olduğunu unutarak avlanırsa veya başkasını kastederek hata ile av hayvanını öldürürse bu keffaret verilmesi gereken kasıtlı öldürmedir. Onun ceza kurbanı kesmesi gerekir."[954]

952 Zayıf. Şafii, Sunen (10470) Said b. Salim zayıftır.
953 Zayıf. Şafii, Sunen (10471) Muslim b. Halid ve Said b. Salim zayıftırlar.
954 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (10477) Said b. Salim zayıftır. Taberî, Tefsir

ظ ظ ظ

Şafiî rahimehullah dedi ki: "Savaşanlar hakkındaki bu meselede ben de İbn Curayc ve başkalarının dedikleri gibi söylüyorum."[958]

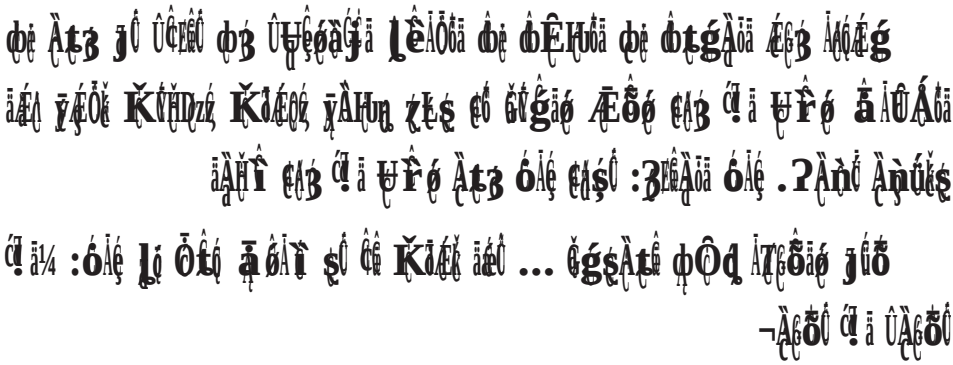

870- (1258) el-Hasen b. el-Kasım el-Ezrakî'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh ihramlı iken bineğine binmiş ve elini yelpaze gibi sallayarak serinlemeye çalışıyordu. Er-Rebî dedi ki: Zannederim Ömer radıyallahu anhuma şiir olarak şöyle dedi:

Sanki ona yelpaze gibi sallanan bir ağaç binmişti yahut bir sarhoş binmiş gibi

Sonra: "Allahu ekber, Allahu ekber" dedi."[959]

958 Şafii, Sunen (10554)

959 Zayıf. Şafii, Sunen (9764) el-Hasen b. el-Kasım meçhuldür.

MEKKE'YE GİRDİKTEN SONRA NÜSÜKLERİ TAMAMLAYINCAYA KADAR HACININ YAPMASI GEREKENLER

871- (469) Nafi dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Mekke'ye girerken gusül yapardı."[960]

872- (473) Ata rahimehullah'tan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'ye girdiği zaman sağa sola yönelmedi (doğruca tavaf yapmaya gitti.)"[961]

873- (472) Muhammed b. Said'den: babası Said b. El-Museyyeb Kabe'yi gördüğü zaman şöyle derdi: "Allah'ım! Sen selamsın, selâm sendendir, Rabbimiz! Bizi selâm ile yaşat."[962]

960 Sahih. Şafii, Sunen (9785) Buhari (1573)
961 Zayıf. Şafii, Sunen (9838) mürseldir. Said b. Salim zayıftır.
962 Zayıf. Şafii, Sunen (9797) Muhammed b. Said makbuldür.

ÌÇÀÓĹş ÌÀÌÀÎĹ ÇÀtƷäş ÇDzğ ơtĤ ĈĤÀÕş ÛĈÇÀÌ ơĤ áâş ÛĞÇÌÀŢnş ÛÌÇÀÓĹş
¬ÌĢÂĞş ÌĢĘŢĤĹş

874- (470) İbn Cureyc'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Kabe'yi gördüğü zaman ellerini kaldırır ve şöyle derdi: **"Allah'ım bu evin şerefini, saygınlığını, kerametini, heybetini artır. Yine onu hacceden ve umre yapanın da şerefini, keremini, saygınlığını ve iyiliğini artır."**[963]

ÆğƷ ɔĥzɳ ÛĮÊÖĤ ơƷ ĸĹÉğ :óÌé ǰÀDZ ơÇä ơƷ ÛĮĞÌè ơÇ ÆÇĤè ÌéÀĞńĈ
ĮĹèş ĈĘŸƷ ć!ä ɔĮò ŲĈĞäa ơƷ ÛÌŧŦƷ ć!ä ŲŘó âÌĞƷ ơÇä ơƷ ÛĤ ĞÌHäa ơÇ ć!ä
ÛĞşÀŧäş ÌéQäa ɔŸƷş ÛĸÆĞäa ŲĥĤ äÆĈş ÛĞŸĤĴäa Ųş BÆńĞä ƷÀĸ¼ :óÌé ĈĤ
¬ĸĮŧäa ɔŸƷş ÛơĸÀŧDzäa ÆńƷş ÛƷŧDzĤş ÛĞĞÀƷ ĞĮÎƷş

875- (471) Abdullah b. El-Haris'in azatlısı Miksem'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Eller namazda, kabe görülünce, Safa ve Merve üzerinde, Arafat vakfesinde, Cem'de, cemreler taşlanırken ve ölü üzerine (cenaze namazı kılınırken) kaldırılır."**[964]

ÆğƷ ơƷ ÛåşÀÊn ơƷ ÛĤäş Ųĥ ơƷ Ûźz̈Ĥn ơƷ ÛĞÆĸƷ ơÇ ĵÌÆÀè ÌéÀĞńĈ
8äzÛĈ ĞĘŸĤ ÒnÀź ĈĤÆŧĤ ơƷ ØńĈ Įĺ ÛÀDzHäa ĮŸè¼ ÛÆę ĞÜĤ ĞĤĈ ÛåzĸÊn ơÇ ć!ä
ơĘĤĥĤ ĞÁŸń ɔÌÔź ÿÀÔŧäa ɔĸĈ ĞĤĈ Įĺ ÛĞĸĞźĈ ɔÎnş

876- (474) Mesruk'tan: "Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'ın Hacer'i selamlayarak başladığını gördüm. Sonra onu sağına aldı, üç defa remel yaptı, üç defa da yürüyerek tavaf yaptı. Sonra Makam'a geldi ve arkasında iki rekat namaz kıldı."[965]

963 Zayıf. Şafii, Sunen (9796) Said b. Salim zayıftır. Hadis mürseldir.
964 Zayıf. Şafii, Sunen (9800) Said b. Salim zayıftır. Beyhaki (5/72-73)
965 Sahih. Şafii, Sunen (9880)

877- (475) Mucahid rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Umreci yürüyerek veya yürümeden tavafa başladığında telbiye getirerek başlar."[966]

878- (475/1) Atâ'dan: İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Umre yapan kimse tavafa başlayana kadar istilam ederek veya istilam etmeksizin telbiye getirir."[967]

879- (1263) Mucahid rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma umre yapan kimse hakkında dedi ki: "Rüknü selamlayıncaya kadar telbiye getirir."[968]

880- (1324) Mesruk rahimehullah'tan: "Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh umrede, Ka'be'yi tavaf ettikten sonra Safa üzerinde telbiye getirirdi. Allah en iyi bilendir."[969]

966 Hasen. Şafii, Sunen (9881)
967 Hasen. Şafii, Sunen (10011) Muslim b. Halid ve Said b. Salim zayıftırlar. Birbi - lerine mutabaat etmişlerdir.
968 Hasen. Şafii; Sunen (10010) Tirmizi (928) Ebu Davud (1817)
969 Sahih.

:óÀé ÀÁĂĦDZ ôę ăÄĢȝ ôę ÆȚĿHų ơȝ ÛǰÀÀDZ ôę̈ä ôȝ ÛÆĜÄǹ ơę ĻÛÊų ÀǫÀĢǹÔ Ļǫ ȼÛĢé Ļǫ ÛĈĒÛȝ ÆĐzȅ Ļǫ ȼÛĢÓǿ äÆĢÊų áȥȅĞ̈ä ơõĄöä ƨ¼Ô âÄĢȝ ơę̈ä ĶÀÔǿ¼ ¬ĈĒÛȝ ÆĐzȅ Ļǫ ȼÛĢé Ļǫ ÛĈĒÛȝ ÆĐzȅ Ļǫ ȼÛĢé Ļǫ ÛĈĒÛȝ ÆĐzȅ

881- (476/1) Muhammed b. Abbad b. Cafer şöyle demiştir: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın Ruknu'l-Esved'e başı açık olarak gelip onu öptüğünü, sonra üzerine secde ettiğini, sonra onu öptüğünü, sonra üzerine secde ettiğini, sonra öptüğünü, sonra secde ettiğini, sonra yine öpüp üzerine secde ettiğini gördüm."[970]

ǒÄDZ âÄĢȝ ơę̈ä ĶÀÔǿ¼ :óÀé ÀÁĂĦDZ ƱĈÔ ơȝ ÛǰÀÀDZ ôę̈ä ôȝ ÛÆĒĤȅ ÀǫÀĢǹÔ ÛĈĒÛȝ ÆĐzȅ Ļǫ ȼÛĢé Ļǫ ÛĈĒÛȝ ÆĐzȅ Ļǫ ơõĄöä ǾĢǾǿ ÛȼȅǾǿ äÆĢÊų ĜÀŞĄǫöä ȳȥÀ ¬ğäĄų ǫ¥Ǫ

882- (476) Ebu Cafer'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'yı Terviye günü gördüm başı açık olarak geldi, rüknü öptü, sonra secde etti, sonra öptü, sonra secde etti, bunu üç defa yaptı."[971]

ãÄÛÁöä ơę Àŧȝ ȷÔ ÛĞÓĒĤų ƱĈÔ ôę̈ä ôȝ ÛǰÀÀDZ ôę̈ä ôȝ ÛÆĒĤȅ ÀǫÀĢǹÔ ơŋş ÛÄĢõĄǹų ȷȼä BÊĢǫ ơŧÔ¼ :óÀé Ļǫ ƨĤÊĢÔ ơõĄöä ĻÛȅȅä ȼȝ ⁽!ä ÛŘǫ ¬ƨĤȅ Ä̧ŧõ ơĤȅȅĞ̈ÛÕĈé ĻȳȝÛ ⁽!äş ÛȳŸȅȅąä ⁽!ä ÀȾŞÔ ÆĞş ÛƱĜÀǫ

883- (489) İbn Ebi Muleyke'den: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh sa'y için rüknü selamladı, sonra şöyle dedi: "Şimdi bizi görenler için omuzlarımızı açıyoruz. Allah İslâm'ı galip getirmiştir. Allah'a yemin olsun daha önce sa'y yaptığımız gibi sa'y yapacağız."[972]

970 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9822) Muslim b. Halid zayıftır.
971 Sahih ligayrihi. Said b. Salim zayıftır. Sahih yol ile: Ezraki, Ahbaru Mekke (1/329) Abdurrazzak (8912)
972 Zayıf. Şafii, Sunen (9859) Said b. Salim zayıftır.

ﻗﻗﻮ ﻮﻠﻄﻳ ﻩﻔﻫ ﻩﻳ ﻮﻳﻘﻴ ﻩﻳ ﻮﻠﻄﻳ ﻩﻫ ﻘﻫ ﻫ ﺇﻘﻳ ﻩﻳ ﻮﻟﻘﻫ ﻩﻫ ﺇﻘﻘﻪ ﻴﻔﻘﻨﻮ ﻘﻫ ﺯﻴﻮ ﻘﻫ ﻫﺯﻴﻮ :ﻫﺯﻮ ﻟﻮ ﻴﺪﺯﻴﻫ ﺯﻮ ﻴﺪﺯﻴﻫ ﻩﻮ ﻮﻗﻴﻴ ﻩﻮ ﻴﻳﻠﻴ ﻍﻴﻮ ¬ﻟﻘﻪ ﻗﻗﻳ

884- (490) Nafi'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma Hacer'den, Hacer'e remel yapar, sonra: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem böyle yaptı" derdi.[973]

ﻗﻗﻳ ﻘﻫ ﺯﻴﻮ ﻘﻫ ﻫﺯﻴﻴ ﻍﻮ ﻮﻩﻴﻮ ﻩﻳ ﻮﻍﻴﺪﺯ ﻩﻫ ﻩﻳ ﻮﺇﻘﻘﻪ ﻴﻔﻘﻨﻮ ﻼﻮ ﻩﺯﻴﻴ ﻫﻴﻮ ﻫﻴﻴﻴ ﻫﻴﻴﻴ ﻫﻴﻴﻴ ﻩﻮ ﻮﻗﻴﻴ

885- (492) Atâ'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yedi tavafın üçünde koşar adımla remel yaptı, aralarında yürüme yapmadı."[974]

**ﺍﻴﻫﻮﻮ ﻩﻮ ﻴﺇﻘﻏ ﻘﻴﻮ ﻮﻴ :ﻩﻴﻮﻘﻪ ﻘﻗﻍ :ﻩﻴﻍ ﻍﻴﺪﺯ ﻩﻫ ﻩﻳ ﻮﺇﻘﻘﻪ ﻴﻔﻘﻨﻮ ﻘﻴﻮ ﻮﻟﻘﻪ ﻍ :ﻩﻴﻮﻍ ﻏﻟﺯﻴﺇﻮ ﻴﺯﻟﻘﻍ ﻴﺯﻟﻘﻪﻩ ﻴﻴﻮ ﻟﻘﻳ ﻗﻗﻳ ﻘﻫ ﺯﻴﻮ ﻗﻴﻴ ﻮﻟﻘﻳ ﻴﻟﻘﻳ ﻮﻟﻘﻳ ﻮﻟﻘﻳ ﻮﻟﻘﻳ ﻩﻮ ﻮﻗﻴﻴ ﻴﻔﻘﻨﻮ ﻘﻴﻮ ﻮﻟﻘﻪ ﻍ :ﻩﻴﻮﻍ ﻏﻟﺯﻴﺇﻮ ﻴﺯﻟﻘﻍ ﻴﺯﻟﻘﻪﻩ ﻴﻴﻮ ﻟﻘﻳ ﻗﻗﻳ ﻘﻫ ﺯﻴﻮ ﻗﻴﻴ ﻮﻟﻘﻳ ﻴ

man neden selamlayayım?" dedi.[975]

**ﻢﻬﻨﻣ ﻞﺟﺭ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﺏﺎﺤﺻﺃ ﻦﻣ ﻝﺎﻗ ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺏﻌﻛ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﻋ :ﻝﺎﻗ ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺲﺒﻋ ﻦﺑﺍ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻦﻋ ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺮﻤﻋ ﻦﺑ ﷲ ﺪﺒﻋ ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻦﻋ

889- (479) Atâ rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Rükün üzerinde kalabalık görürsen geç git, durma."[978]

890- (480) Menbuz b. Ebi Suleyman, annesinden rivayet ediyor: "O, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı, müminlerin annesi Aişe radıyallahu anha'nın yanında idi. Onun yanına azatlı cariyelerinden biri geldi ve ona şöyle dedi: "Ey müminlerin annesi! Beyti yedi defa tavaf ettim, rüknü iki veya üç defa selamladım." Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Allah sana karşılık vermesin, Allah sana karşılık vermesin. Erkeklerin arasına mı karıştın? Tekbir getirip geçemez miydin?"[979]

891- (484) Ebu'z-Zubeyr el-Mekkî'den: "Cabir b. Abdillah el-Ensârî radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem insanların kendisine bakıp görebilmeleri için vedâ haccında bineği üzerinde Ka'be'yi ve Safa ile Merve arasını tavaf etti. İnsanlar etrafını kuşatmışlardı."[980]

---

978 Zayıf. Şafii, Sunen (9869) Said b. Salim zayıftır.

979 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9780) Said b. Salim zayıftır. Fakihî, Ahbaru Me - ke (1/122)

980 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9983) Said b. Salim zayıftır. Şahidi: Muslim (1273)

ÛÇ!ä Æçß ðé Ç!ä Æçß ðß ÛąİţÎ ðéä ðß ÛÆðæ Ûéð ðéä ðß ÛÆŁĦè İǫÀĢǹð
Ķçĝİâ 8İú ĻĬèş ĉŁŸß ć!ä ɔĬò Ç!ä óɔèé ĵð İţTİß ć!ä ŲÎŕé ąİĢß ðéä ðß
ĉĤDzHuŝĥ ðõĄöä ĻŶǫèäş ÛĈǪŸĝäé ɔŸß

892- (485) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ka'be'yi bineği üzerinde tavaf etti ve rüknü asasıyla selamladı."[981]

ðéä ðß ÛÆðæ Ûéð ðéä ðß ÛĻĝİè ðß ÛɑzäÆÓöä Ļĝİè ðé ÆŁĦè İǫÀĢǹð
ɔĬò ŲÇąöä ĵð ÛİţTİß ć!ä ŲÎŕé ąİĢß ðéä ðß Ç!ä Æçß ðé Ç!ä Æçß ðß Ûąİţ Î
ĉĤDzHuŝĥ ðõĄöä ĻŶǫÊ ĉŁŸĝäé ɔŸß Ķçĝİâ 8İú ĻĬèş ĉŁŸß ć!ä

... (485/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ka'be'yi bineği üzerinde tavaf etti ve rüknü asasıyla selamladı."[982]

ðß ąİĢß ðéä ɔóɔɳ ÛĞĢĦÎ ðß ÛÆðæ Ûéð ðéä ðß ÛĻĝİè ðé ÆŁĦè İǫÀĢǹð
ĉŸĝäé ĻĬèş ĉŁŸß ć!ä ɔĬò ŲÇąöä ðß ÛąİĢß ðéä

893- (485/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[983]

ĉŁŸß ć!ä ɔĬò Ç!ä óɔèé ĵð ÛĈĦĉ ðß Ûąşİú ðéä ðß ÛĞŁĢß ðéä İǫÀĢǹð
ÛĈǪŸĝäé ɔŸß Ɣŧó ĉĤÊĝ Uź ô İźǪş ÛĞŗİźĉĺĤ äşÀDzZţ ĵð ŧĢİHòÔ ÀǹÔ ĻĬèş
ðDzHuŝäa 8Àú ŌĝÓĄş :óİé ŧĢÊgÔ ÛĈĤDzHuŝĥ ðõĄöä ĻŶǫÊ

894- (488) Tavus rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sel-

981 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19974) Muslim (1272) Buhari (1607)
982 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19974) Muslim (1272) Buhari (1607)
983 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19977)

lem ashabına ifada tavafını emretti. Kendisi de hanımlarıyla ifada tavafını gece yaptı. Tavafı binek üzerinde yaptı ve rüknü asasıyla selamladı." Ravi dedi ki: "Zannederim şöyle de dedi: "Asasının bir tarafını öptü"[984]

أن رسول الله صلى الله عليه وسلم أمر أصحابه أن يفيضوا بالليل وأفاض بأهله بالليل وركب راحلته وقبل طرف محجنه

... (488/1) Tavus rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ashabına ifada tavafını emretti. Kendisi de hanımlarıyla ifada tavafını gece yaptı. Tavafı binek üzerinde yaptı ve rüknü asasıyla selamladı." Ravi dedi ki: "Zannederim şöyle de dedi: "Asasının bir tarafını öptü"[985]

طاف رسول الله طوافا واحدا بالبيت وبين الصفا والمروة راكبا على بعيره فقلت لم قال لا أدري ثم نزل فصلى ركعتين

895- (486) İbn Cureyc, Atâ rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kabeyi, Safa ile Merve arasını binekli olarak tavaf etti. Ben: "Neden?" dedim. "Bilmiyorum" dedi. Sonra bineğinden indi ve iki rekat namaz kıldı."[986]

رأيت الأحوص بن حكيم يطوف على حمار في الصفا والمروة قال رأيت أنس بن مالك يطوف على حمار في الصفا والمروة

896- (487) el-Ahvas b. Hakîm'den: "Enes b. Mâlik radıyallahu anh'ı Safa ile Merve arasında eşek üzerinde tavaf ederken gördüm."[987]

---

984 Zayıf. Şafii, Sunen (9988) mürseldir.
985 Zayıf. mürseldir.
986 Zayıf. Şafii, Sunen (9986) Said b. Salim zayıftır. Mürseldir.
987 Zayıf, Şafii, Sunen (9990) el-Ahvas zayıftır.

ÀŧȝĊŧäĊŧȝĊȝÛȝĜĄĊǫĊȝĊǦĢÖȝĊŧĊɔĕzǫĊȝÛĊôĊĄĢȝĊŧĊÈĢÕĊĄĢÀĢǹÕĢĊóĄĢ
ÙĢĊǨĢĢĄĢĊ8ĄùĊäĄĢÕĊĝĄõĊĻĬĕĢĊĜĬȝĊ!äĊɔĄÒĊ!äĊóɀĕĢĊĝÕĊĄŧȚĄȝĊ!äĊĻĬĜ
ÙĬÔĄĊĻĺĊÛĞĬĢĢĢÕĊɔÎĢĢĊǨĢĢĄĢĊ8äɀÙÕĊĞĢȲĢĊɔĬĕĊĝĆÖĊĄǫĊóĢÕĊĜÀŧĬĞäĢĊĝĤÙää
ĜĢÀŧĬäĢĊĄĞÔäĊŧĕĊ8ɀÛǫĊĻĺĊÛŧĞĆÆDzĕ

897- (498) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Kabe'yi hac veya umrede tavaf yaptığı zaman, önce Kabe'yi üç defa koşarak, dört defa da yürüyerek tavaf etti. Sonra iki secde yaparak namaz kıldı. Sonra Safa ile Merve arasını tavaf etti."[988]

ɔĕɀǫÛĆĢȝĊŧĕɔĬĤǫĊȝÛĭĄÀDZĊŧäĊȝÛɕäĆÓäĻĈÈĊŧĬĤĕĆĞÀĢǹÔ
ĻĬĕĢĊĝĬȝĊ!äĊɔĬÕĻĈäĊȝŧĕĊĝÔĊÆĈÀĘĈäĊŧĕĊ!äĊĆĢȝĊȝÛĈɀĕÔĊȝÛÆĈÀĘĈäĊ
ÙĢĈĞÛĈĢĝĄĞĆäÙĈĄŠÚĄĞ¼:ĕɀĕĢĭäĊŧÕĄäĢĊĜŧDZÙĕĊŧÕØĊŧĕĊĻŧĈĊóɀÕǫ
¬ÕĄĞäĊĕäØȝĄĞĢĊÛĞĬĈĝĜĂĥĆä

898- (481) Abdullah b. Es-Saib radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in Cumah oğullarının rüknü ile ruknu'l-esved arasında şöyle buyurduğunu işittim: **"Rabbimiz! Bize dünyada bir iyilik, ahirette bir iyilik ver ve bizi cehennem azabından koru."**[989]

ĶĦŧĕ:óɀÕǫĊĦŧĕĊĝÔĊÛâĢĄùĊȝÛĞĜŢĄĝĊȝÛĻĈÈĊŧĬĤĕĆĞÀĢǹÔ
¬ĝŸÒÙĈĻĺĊĄŧĝĆĊÜŠäɀÛÕäÙĈȳŸÓÕääɀĬĕĢ¼:óɀÕǫÛĆŧȝĊŧäĊ

899- (482) Tavus rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'-nın şöyle dediğini işittim: "Tavafta konuşmayı azaltınız. Zira sizler namazdasınız."[990]

988 Sahih. Şafii, Sunen (9929) Buhari (1645) Muslim (1261)
989 Zayıf. Şafii, Sunen (9898) Said b. Salim zayıftır.
990 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9899) Said b. Salim zayıftır. el-Elbani, el-İrva (121)

ﻋﻦﺍ ﺯﻴﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ :ﺣﺎﺯﻡ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺭﺟﺎﻝ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﻣﺼﺮ ﻗﺎﻟﻮﺍ
ﺭﺃﻳﺖ ﺃﺑﺎ ﺣﺰﻣﺔ ﻳﻄﻮﻑ ﻋﻨﺪ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﻣﻊ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻭﻫﻮ ﻳﻔﺘﻲ ﺍﻟﻨﺎﺱ

900- (483) Atâ'dan: "İbn Ömer ve İbn Abbas radıyallahu anhum'un arkasında tavaf yaptım. İkisinden birinin tavafı bitirinceye kadar konuştuğunu işitmedim."[991]

ﺃﻧﺎ ﺃﻋﺮﺝ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻌﻲ ﺃﻧﺎ ﺃﻋﺮﺝ ﻣﻌﻲ ﻟﻴﻘﺔ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﻃﻮﻑ ﻣﻌﻪ ﻭﻛﻮﻟﻴﻪ
**ﺭﻟﻪ ﺃﻧﺎ ﺃﺯﻳﺪ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻌﻲ ﻛﺎﺗﺐ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻌﻲ ﺃﻧﺎ ﺃﻋﺮﺝ ﻛﻨﻪ ﻣﻌﻲ ﻭﻛﻮﻟﻴﻪ ﻣﻌﻲ ﺃﻋﺮﺝ ﻣﻌﻲ ﻭﻛﻮﻟﻴﻪ ﻣﻌﻲ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻌﻲ ﺃﻧﺎ ﺃﻋﺮﺝ ﻣﻌﻲ ﻟﻴﻘﺔ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﻃﻮﻑ ﻣﻌﻪ

ﻩﻴﺩ ﻩﺯ :ﻩﺍﻱ ﻕﻫ ﺀﻴﻕﻫ ﻭ ﺍﺵﺍﻭ ﻩﺯ ﻭﻱﺍﻴﻝ ﺍﻩﻩﻍ ﻭﻩﻩﻝﺯ ﻩﻴﺩ ﺍﻩﺍﻕﻫ
:ﻩﺪﻩﺯﺵ ﺍﺯ ﻫ!ﺩ ﻩﺍﻱﺵ ﻭﻙﻩﻩﺩ ﻩﻫ ﺍﺪﻩﺯﺪﻭﺩ ﻍ :ﻩﺍﻱ ﻕﻫ ﺍﻩﻴﺯ ﺭﻩﺍﻙﻩ ﻫ!ﺩ ﻱﺭﻱﻭ ﻭ ﺍﻩﻍﺯ
ﻩﻴﻩﻥﺯ ﻫ!ﺩ ﺭﺯﺽ ﻫ!ﺩ ﻩﺯﻴﻴﻭ ﻫﺍﻭ ﺀﻴﻵﺵ [ﻩﻍ :ﺝﻙﻩﺩ] {ﻴﻵﻩﻪﻩﺩ ﻙﻩﻩﺩﻩﻩ ﺩﺯﻴﻭﻩﻩﺵ}
ﻍﺍﺪﻩﺯﻙﻩﺩ ﻫﺩﻩﻵﺵ ﻩﻫ ﻩﻴﻩﻵﺵ

902- (495) Tavus rahimehullah dedi ki: “İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: “Hicr, Kabe’dendir. Allah Azze ve Celle: **“Beytu’l-Atik’i tavaf etsinler”** (Hac 29) buyurmuştur. Nitekim Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Hicr’in gerisinden tavaf etmiştir.”[993]

ﺍﻴﺯ ﺩﻩﻭﻫ :ﻩﺍﻱ ﻙﻫﻫ ﻙﻫﺍﺪﻍﻫ ﻫﺀﻵﺍﻫ ﻙﻫﻫ ﻩﻴﺩ ﻫ!ﺩ ﺀﻩﻩﻍ ﺍﻩﻩﻍ ﻫﻴﺀﻩﻩ ﺍﻩﺍﻕﻫ
ﻩﺭﺵ ﻩﺯ ﻭﻫﻫﻪﻴﺵ ﻫﺍﺪﻩﺯﺪﻭﺩ ﻙﻴ ﺯﻴﺵ ﺍﻴﺯ ﺭﻫﻫ ﻭﻩﻩﻝ ﻘﺍﺪﻩﺯﺵ ﻍﺍﻴﻵﺍ ﻙﻫﺵ ﻩﻫ ﻘﻴﻴ ﺭﻫﻫ
ﻩﺍﺍﻘ ﺭﻩﻩﺵ ﺀﻴﺯﻩﺩ ﺍﻩﻫﺵ ﻫﻴﻫﺵ ﻫﻴﻴ ﻩﻴﻫﻴ ﻩﻫﻫ :ﻘﻴﻪ ﻩﺍﻩﻴﺩ ﻫﻫﻴﻴﺍﺪﻩﺯﺩ ﻩﺭﺵ ﻩﻫ
ﺀﻴﺯﻩﻩﻍ ﺭﺭﻴ ﻩﻴﻵﺵ ﻭﻩﻩﻍ ﻫ!ﺩ ﺭﺯﺽ ﻫ!ﺩ ﻩﺯﻴﻴﻭ ﻫﻴﻴﻭ ﻫﻫﻴﻴﻭ :ﺍﻴﺯ ﻩﺍﻩﻴﺩ ﻫﻴﺯ
ﻩﺍﻩﻍ ﻩﺯ ﻙﻫﺍﻫﻍ :ﻩﺍﻩﻴﺩ ﻕﻍﺯ ﺭﻩﺍﻙﻩ ﻫ!ﺩ ﻱﺭﻱﻭ ﺍﻴﺯ ﻕﺍﺯﻭ  ﻩﻴﻫﻴ ﺭﺯﺽ ﺍﻵﻱﺩ ﻫ ﺍﻴﻴﻭﻩﻩ
ﻫﻴ ﺍﻵﺭﻙﻵﻕ ﺍﺯﻭﻩﻩﺩ ﻫﺵﺍﻩﺪﻩﺯﻙﻩﺩ ﻙﻩﻩﺩﻩﻩ ﻩﺍﻩﻴﻭ ﻭﺯﻴﻭ ﻙﻴﺍﻭ ﺍﻫﺍﻩﻵﻕ ﻍﻫ :ﻩﺍﻩﻴﺩ ﻫﻙﻩﻩﺩ
ﻙﻴﻵﻭ :ﺍﻴﺯ ﻕﻫ ﻩﺍﻩﻴﺩ ﻫﺍﺪﻩﺯﺪﻭﺩ

903- (496) Ubeydullah b. Ebi Yezid’den: “Babam bana şöyle haber verdi: “Ömer radıyallahu anh Zuhre oğullarından bir şeyhe haberci gönderdi, ben de onunla beraber Ömer radıyallahu anh’e geldim. O Hicr’de idi. Ona cahiliyyede ölen çocuklar soruldu. Şeyh dedi ki: “Nutfe ise, filandandır. Çocuk ise doğduğu yatağa aittir.” Ömer radıyallahu anh: “Doğru söyledin. Lakin Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem çocuğun yatağa ait olduğunu söyledi” dedi. Şeyh dönüp giderken Ömer radıyallahu anh onu çağırdı ve: “Bana Kabe’nin yapılışını anlat” dedi. O da şöyle dedi: “Kureyş Kabe’nin yapılması için adam çalıştırıyorlardı, bundan aciz kaldılar ve bir kısmını Hicr’de bıraktılar.” Ömer radıyallahu anh: “Doğru söyledin” dedi.[994]

993 Hasen. Şafii, Sunen (9918)
994 Zayıf. Şafii, Sunen (9920)

ق! ا زىڭ ق! ا ؤزڭؤ ز ق ڤڭاڤ ڤڭ ڤ ز ڭاڭز ڤڭا ڤڭ ڤ ز ڭاڭز ڤڭا ڤڭ ڤ ز ڭاڭز ڤڭا

ﻗﻗﻗ

miz tehlil eder (la ilahe illallah der) ona karşı çıkılmazdı. Kimimiz de tekbir getirir (Allahu ekber der) ona da karşı çıkılmazdı."[1000]

910- (1266) Amr b. Dinar'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'yı gören biri bana onun Arafat'a seher vakti geldiğini haber verdi."[1001]

911- (100) Cabir radıyallahu anh İslam haccı hakkında şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Arafat vakfesine doğru gitti ve insanlara ilk hutbeyi verdi. Sonra Bilal ezan okudu. Sonra Nebi sallallahu aleyhi ve sellem ikinci hutbeye başladı. Hutbe ve Bilal'in ezanı bitince Bilal kameti okudu ve öğle namazı kılındı. Sonra Bilal kamet okudu ve ikindi namazı kılındı."[1002]

912- (101) Aynı manada Salim b. Abdillah b. Ömer rivayet etmiştir.[1003]

1000 Sahih. Şafii, Sunen (10060) Buhari (1659) Muslim (1284)
1001 Zayıf. Şafii, Sunen (10059)
1002 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2517) İbrahim b. Muhammed metruktür.
1003 Sahih. Şafii, Sunen (2522)

Şafii dedi ki: “Söylediğim şey Arafat'ta ezan ve iki kâmetin bir şey olduğudur.”

ﻭﻗﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻭﺍﻟﺬﻱ ﻗﻠﻨﺎ ﻓﻲ ﺍﻷﺫﺍﻥ ﻭﺍﻟﺈﻗﺎﻣﺘﻴﻦ ﺑﻌﺮﻓﺔ ﺷﻲﺀ ﻭﺍﺣﺪ ﻭﻫﻮ ﻛﻤﺎ ﻗﻠﻨﺎ

913- (1274) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’den bunu kastettiğini rivayet etmiştir.[1004]

ﻭﻗﺪ ﺭﻭﻯ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻧﺠﻴﺢ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﻟﻢ ﻳﺪﺭﻙ ﻋﺮﻓﺎﺕ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻄﻠﻊ ﺍﻟﻔﺠﺮ ﻓﻘﺪ ﻓﺎﺗﻪ ﺍﻟﺤﺞ ﻭﻣﻦ ﻟﻢ ﻳﻄﻒ ﺑﺎﻟﺒﻴﺖ ﻭﻻ ﺑﻴﻦ ﺍﻟﺼﻔﺎ ﻭﺍﻟﻤﺮﻭﺓ ﻓﻠﻴﺄﺕ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﻓﻠﻴﻄﻒ ﺑﻪ ﺳﺒﻌﺎ ﻭﻟﻴﺴﻌﻰ ﺑﻴﻦ ﺍﻟﺼﻔﺎ ﻭﺍﻟﻤﺮﻭﺓ ﺳﺒﻌﺎ ﺛﻢ ﻟﻴﻘﺼﺮ ﺃﻭ ﻟﻴﺤﻠﻖ ﺇﻥ ﺷﺎﺀ ﻭﻟﻴﻬﺪ ﺇﻥ ﻛﺎﻥ ﻣﻌﻪ ﻫﺪﻳﺎ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻘﺼﺮ ﺃﻭ ﻳﺤﻠﻖ ﺛﻢ ﻟﻴﻨﺼﺮﻑ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻪ ﻓﺈﻥ ﻟﻢ ﻳﺪﺭﻙ ﺍﻟﻌﺎﻡ ﻣﻦ ﻗﺎﺑﻞ ﻭﻟﻢ ﻳﺠﺪ ﻫﺪﻳﺎ ﻓﻠﻴﺼﻢ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﺤﺞ ﻭﺳﺒﻌﺔ ﺇﺫﺍ ﺭﺟﻊ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻪ ﻭﺇﻥ ﻟﻢ ﻳﺪﺭﻙ ﺍﻟﻌﺎﻡ ﻣﻦ ﻗﺎﺑﻞ ﻭﻟﻢ ﻳﺠﺪ ﻫﺪﻳﺎ ﻓﻠﻴﺼﻢ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻓﻲ ﺍﻟﺤﺞ ﻭﺳﺒﻌﺔ ﺇﺫﺍ ﺭﺟﻊ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻪ

914- (466) Nafi’den: “İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: “Kim hacda kurban bayramı gecesine yetişir de fecirden önce Arafat'ta vakfeye dururbut hacca yetişmiştir. Kim de fecrin doğmasından önce Arafat vakfesine yetişememişse haccı kaçırmıştır. Kabe’ye gelip yedi tavaf yapsın, Safa ile Merve arasını yedi defa sa’y yapsın. Sonra traş olsun veya dilerse saçlarını kısaltsın. Eğer yanında hediy kurbanı varsa onu traş olmadan önce kessin. Tavafını ve sa’yini bitirdiği zaman traş olsun veya saçını kısaltsın. Sonra ailesine dönsün. Eğer gelen yılın haccına yetişirse ve yapabilirse hac yapsın, kurban kessin. Şayet hediy kurbanı bulamazsa onun yerine hacda üç gün ve ailesine döndüğü zaman yedi gün oruç tutsun.”[1005]

1004 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10068) İbrahim b. Muhammed metruktur.
1005 Sahih. Şafii, Sunen (10431) Ebu Davud (1949)

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻋﺘﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺣﺞ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺻﺎﻡ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺻﻠﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺗﺼﺪﻕ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺗﻮﺿﺄ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻏﺘﺴﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻏﺘﺴﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻏﺘﺴﻞ

915- (920) Amr b. Abdillah b. Safvan, dayısı Yezid b. Şeyban'dan rivayet ediyor: "Biz Arafat'ta vakfeyi Amr'ın çok uzaklaştırdığı vakfe yerinde yapıyorduk. Bize İbn Mirba' el-Ensarî radıyallahu anh geldi ve dedi ki: "Ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in size gönderdiği elçisiyim. Size önceki vakfe yerinizde vakfeye durmanızı emrediyor. Zira sizler babanız İbrahim aleyhi's-selâm'ın mirasından bir miras üzerindesiniz."[1006]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻋﺘﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺣﺞ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺻﺎﻡ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺻﻠﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺗﺼﺪﻕ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺗﻮﺿﺄ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻏﺘﺴﻞ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻏﺘﺴﻞ

916- (1268) Muhammed b. Kays b. Mahrame'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hutbe vererek şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki cahiliyye halkı, güneş kişilerin yüzlerinde sarıklar gibi olduğunda, batmadan önce Arafat'tan ayrılır, güneş kişilerin yüzlerinde sarıklar gibi olduğunda, doğmadan önce Müzdelife'den ayrılırlardı. Bizler güneş batmadıkça Arafat'tan ayrılmayız ve güneş doğmadan önce Müzdelife'den ayrılırız. Bizim yolumuz elbette putperest müşriklerin yoluna aykırıdır."**[1007]

1006 Sahih. İbn Mace (3011)

1007 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10120) Hakim (2/304, 3/602) Taberani (20/24) İbn Ebi Şeybe (15416) Beyhaki (5/125)

:¢ÁƷ ¢!ä ¥ÎŕǿĻ¥ĤĻÂÎïä óÁę .ĈĒĒĈ ¢Ʒ ÛâşÁû ¢ęä ¢Ʒ ÛɉÁĘÁè ÁǾÀĠǹĈ ÁţŁÉǵĈ áäà ÛĞŋĄÀÁą ¢ę ÈĘę ¢ę ÉţĦŋą ¢Ʒ ÛǰÁÀDZ ¢ęä ¢Ʒ Û¦ĻÎÊą ÁǾÀĠǹĈş ÕŁĈ ɉÁõ ķ :óÁę ¦ĻÈşę ĈĒĈƷ ¢!ä ƨĻÒ ¥ĈĄïä ɉĈ :ƨÁĦţ̈ä Uę ÁĦţ¤DZäş À̊ǹɇä ƨĻƷ ƷĻÛŁ ɉĈ ÉĦę ĜĠĢáÂţ̈ä ¢ĤşÛÈţÎïä ÆĘĒŁ ɉĈ ÕĘę ĞɇÀƷ ¢Ĥą ɉƵĻÉĄ ĜĻÎÉÁDZ̈ä .ķ ĈÕŁ ¥ÉÉşę ĈÕŁ ÕDZş ÂƷ ¢!ä À̊ǹĞ ÛĶĒą ÁţŁõ ĶĈą áÀÌĈ :ɉƵĻÕĤş ÈţÎïä ÈţÎïä ÆĘĒŁ ɉĈ ƨÕĈ ĞɇÀƷ À̊ǹĤş ÈţÎïä ƷĻÛŁ ɉĈ ÕĘę ĜĠĢáÂţ̈ä ¥ÉÉę UĤŁ

917- (1268/1) Muhammed b. Kays b. Mahrame'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Cahiliyye halkı güneş batmadan önce Arafat'tan, güneş doğduktan sonra da Müzdelife'den ayrılırlardı. Şöyle derlerdi: "Yer değiştirmemiz için helak parladı." Bunun üzerine Allah Azze ve Celle şunu erteledi, şunu öne aldı."** Yani Müzdelife'yi güneşin doğmasından önceye aldı, Arafat'ı güneşin batmasına kadar erteledi."[1008]

¢ŸŽŋ : ÂĜĤDZ ¢Ʒ À̊ĘĞÂ̈ä ĘĒĈ ¢Ʒ ǰɅÀDZ ¢ä ¢Ʒ ÁĖĤǹ ¢ä ĻŸÊą

918- (1281) Zubeyr, Cabir radıyallahu anh'den aynısını rivayet etmiştir.[1009]

ɉƵĻÉĄ ĜĻÎÉÁDZ̈ä ÕŁĈ ɉÁõ¼ :óÁę ĈĒĈ ¢Ʒ ÛâşÁû ¢ęä ¢Ʒ Û¦ĻÁĘÁè ÁǾÀĠǹĈ :óƵĻÕĤş ÈţÎïä ƷĻÛŁ ɉĈ ÉĦę ĜĠĢáÂţ̈ä ¢ĤşÛÈţÎïä ÆĘĒŁ ɉĈ ÕĘę ĞɇÀƷ ¢Ĥą ¼ ĈÕŁ ¥ÉÉşę ĈÕŁ ¢!ä À̊ǹĞ ÛĶĒą ÁţŁõ ĶĈą áÀÌĈ

919- (1269) Tavus rahimehullah'tan: "Cahiliyye halkı güneş batmadan önce Arafat'tan, güneş doğduktan sonra da Müzdelife'den ayrılırlardı. Şöyle derlerdi: «Yer değiştirmemiz için helak parladı." Bunun üzerine Allah şunu erteledi, şunu öne aldı."[1010]

1008 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10121, 10122)
1009 Sahih ligayrihi. İsnadında Muslim b. Halid zayıftır.
1010 Sahih. Şafii, Sunen (10121)

ﻋﻦ ﻋﺘﻴﺒﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻟﻬﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻗﺎﻝ :ﺭﺃﻳﺖ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﻭﻗﻒ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﻮﻗﻒ ﻓﻘﺎﻝ :ﺃﻳﻬﺎ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺃﺳﻔﺮ ﻓﻘﺪ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﻭﺇﻧﻲ ﻷﻧﻈﺮ ﺇﻟﻰ ﻋﻨﻖ ﻧﺎﻗﺘﻪ ﺗﺤﺖ ﺭﺣﻠﻪ ﻭﻫﻲ ﺗﺨﺐ ﺑﻪ ﻭﻣﺎ ﺃﻇﻦ ﺃﻥ ﺃﺩﺭﻙ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﺇﻻ ﺑﻌﺪ ﺷﻬﺮ

920- (1267) Cuveybir b. Huveyris dedi ki: “Ebu Bekr radıyallahu anh’ı Kuzah’ta vakfeye durarak şöyle derken gördüm: “Ey insanlar! Aydınlık oldu.” Sonra ayrıldı. Sanki devesini deyneğiyle sürerken dizlerine bakıyor gibiyim.”[1011]

ﻋﻦ ﻋﺘﻴﺒﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻟﻬﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﻗﺎﻝ ﺃﺗﻴﺖ ﺍﻟﻤﻮﻗﻒ ﻓﻘﻠﺖ ﻳﺎ ﻳﺮﻓﺊ ﺃﻟﺴﻔﺮ ﺃﻗﺒﻞ ﺃﻡ ﺃﺩﺑﺮ ﻓﻘﺎﻝ :ﺃﻳﻬﺎ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺃﺳﻔﺮ ﻓﻘﺪ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﺃﻳﻬﺎ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺃﺳﻔﺮ ﻓﻘﺪ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﺃﻳﻬﺎ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺃﺳﻔﺮ ﻓﻘﺪ ﻃﻠﻊ ﺍﻟﺴﻔﺮ :ﺛﻢ ﺍﻧﺼﺮﻑ ﻓﻘﺎﻝ ﺇﻧﻲ ﻷﻧﻈﺮ ﺇﻟﻰ ﻋﻨﻖ ﻧﺎﻗﺘﻪ ﺗﺤﺖ ﺭﺣﻠﻪ ﻭﻫﻲ ﺗﺨﺐ ﺑﻪ ﻭﻣﺎ ﺃﻇﻦ ﺃﻥ ﺃﺩﺭﻙ ﺍﻟﺴﻔﺮ ﺇﻻ ﺑﻌﺪ ﺷﻬﺮ

921- (1267/1) Ebu’l-Huveyris dedi ki: “Ebu Bekr radıyallahu anh’ı Kuzah’ta vakfede şöyle derken gördüm: “Ey insanlar! Sabah oldu! Ey insanlar! Sabah oldu! Ey insanlar! Sabah oldu!” Sonra ayrıldı. Devesini deyneğiyle sürerken dizlerini gördüm.”[1012]

ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺟﻤﻊ ﺑﻴﻦ ﺍﻟﻤﻐﺮﺏ ﻭﺍﻟﻌﺸﺎﺀ ﺑﺠﻤﻊ ﻭﺻﻠﻰ ﻛﻞ ﺻﻼﺓ ﻣﻨﻬﻤﺎ ﻭﺣﺪﻫﺎ ﺑﺈﻗﺎﻣﺔ

922- (91) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Muzdelife’de akşam ile yatsıyı cem ederek kıldı.”[1013]

ﻭﺃﻧﺎ ﻣﻊ ﻫﺆﻻﺀ ﻳﻮﻣﺌﺬ ﻓﻲ ﻣﻨﺰﻝ ﻭﺍﺣﺪ ﻓﻤﺎ ﺃﺗﻰ ﻋﻠﻲ ﺷﻬﺮ ﻗﻂ ﻭﺃﻧﺎ ﺃﺣﺐ

1011 Zayıf. Said b. Abdirrahman meçhuldür.
1012 Zayıf. Said b. Abdirrahman meçhuldür.
1013 Sahih. Şafii, Sunen (6191) Buhari (1673)

ﻣﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻗﺎﻟﺖ ﻣﻦ ﻟﻴﻠﺔ ﻋﺮﻓﺔ ﺫا ﻛﺎن ﻳﻮم ﻋﺮﻓﺔ ﻳﺄﺗﻲ ﻣﻨﺰﻟﻪ ﻓﻴﺪﻓﻊ ﺑﻴﻦ :ﻳﺪﻳﻪ ﻣﻦ ﻗﺒﻞ ﻣﻨﻰ

923- (1270) İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Müzdelife'den Mina'ya önceden gönderdiği aile fertlerinin zayıfları içinde idim."[1014]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺑﻪ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺍﻟﺼﻔﺎﺭ ﺛﻨﺎ ﺍﻟﻤﻘﺪﻣﻲ ﺛﻨﺎ ﻓﻠﻴﺢ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺍﻟﻬﻼﻟﻲ ﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﺑﺎﺡ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭﻱ ﻋﻦ ﻫﻼﻝ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻣﻴﻤﻮﻧﺔ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺭﺍﻓﻊ ﻣﻮﻟﻰ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﻗﺎﻝ ﺃﺭﺳﻠﺘﻨﻲ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﻟﻴﻠﺔ ﺟﻤﻊ ﺃﻭ ﻟﻴﻠﺔ ﺍﻟﻨﻔﺮ ﺃﻭ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﺗﻔﻴﺾ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﻓﺄﻓﺎﺿﺖ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﻭﻛﺎﻧﺖ ﻓﻲ ﻣﻨﺰﻟﻬﺎ ﺍﻟﺬﻱ ﻛﺎﻧﺖ ﻓﻴﻪ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺤﺼﺐ ﻭﻛﺎﻧﺖ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﺗﻘﻮﻝ

924- (1271) Urve rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kurban bayramı günü geceleyin Ümm Seleme'yi (Müzdelife'den Minâ'ya) gönderdi de Ümm Seleme fecirden önce (Akabe Cemresine) taşları attı, sonra (Mekke'ye) gidip ifâda tavafını yaptı. O gün Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Ümm Seleme'nin yanında olacağı (nöbet) günü idi."[1015]

ﺃﻧﺒﺄ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻘﺪﻣﻲ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻌﻨﻰ ﺑﻪ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﻔﺮﺝ ﺑﻦ ﻓﻀﺎﻟﺔ ﻋﻦ ﻟﻴﺚ ﺑﻦ ﺳﻌﺪ ﻋﻦ ﻳﺰﻳﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺒﻴﺐ ﺃﻥ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﺯﻳﺎﺩ ﺍﻟﺤﺒﺸﻲ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺃﻡ ﺳﻠﻤﺔ ﺯﻭﺝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﺧﺒﺮﺗﻪ

925- (1272) Umm Seleme radıyallahu anha, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1016]

ﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺑﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻪ ﺑﻦ ﻟﻬﻴﻌﺔ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻬﻠﺐ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻟﻬﻴﻌﺔ ﺑﻪ ﺍﻟﻤﻬﻠﺐ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺻﻔﺮﺓ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺃﻳﻮﺏ ﺑﻪ

1014 Sahih. Şafii, Sunen (10100) Buhari (1678) Muslim (1293)
1015 Zayıf. Şafii; Sunen (10102) Ebu Davud (1942) muzdariptir.
1016 Zayıf. Şafii, Sunen (10105) mübhem ravisi vardır.

926- (1262/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Bana el-Fadl b. Abbas radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in bineğinin terkisinde Cem'den Mina'ya; şeytan taşlayıncaya kadar telbiye getirmeye devam ettiğini haber verdi."[1017]

... (1262) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Bana el-Fadl b. Abbas radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in bineğinin terkisinde Cem'den Mina'ya; şeytan taşlayıncaya kadar telbiye getirmeye devam ettiğini haber verdi."[1018]

927- (1262/2) el-Fadl b. Abbas radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1019]

928- (1258/1) Urve rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Muhassir'den hareket ederek şöyle diyordu:

1017 Sahih. Şafii, Sunen (10208)
1018 Sahih. Şafii, Sunen (10208)
1019 Sahih. Şafii, Sunen (10209)

"Hristiyanlığın tam tersine, Yürüyoruz ağır bir yükle"[1020]

ق! ا ر ل ه ا ه ز ي ي ج ي ا :ه ا ي ق ف ه ج ا ه ج ا ه ا ش ا ه ا ه ج ا ه ا ي ا ي ا ه ا ن ه

ـ ج ا ت د ز ه ا ر ن ج ر ن ج ا ف ه ر ا ش ا ي ا ي ا ق ق ا ج ي ا ك ل ق ا ا ا ت ه ا ه ن ل ي ش ف ج

929- (1275) Tavus rahimehullah şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Müzdelife'den ayrılırken şeytan taşlayıncaya kadar elini devesinin üzerine kaldırmadı."[1021]

ا ج ج ه ا ه ح ن ا ق ا ن ه ا ه :ه ا ي ا ه ا ه ا ه ت ه ا ج ا ز ا ق ه ا ل ي ه ا ه ا ق ف ه ا ن ه

ز ز ا ج ا ت د ز ه ا ه ن ا ل ل ي ش ف ج ق ! ا ر ل ه ا ه ك ه ج ا ن :ه ا ي ا ه ه ي ه ا ه ت ه ا ه ق ! ا

ن ه ه ه :ه ي ه ا ي ش ا ه ش ا ه ا ر ي ي ه ا ه ن ا ق ه ل ه ا ر ل ه ا ل ه ا ن

930- (1276) Kudame b. Abdillah b. Ammar el-Kilâbî şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i kurban bayramı günü devesi üzerinde şeytan taşlarken gördüm, şeytan taşlayanlar arasında vurmak yok, kovmak, itip kalkmak yok ve yoldan çekil yoldan çekil sözleri yoktu."[1022]

ف ف ا ج ق ! ا ه ر ر ج ا ل ا ي ه ا ج ا ه ا ه ا ه ا ه ا ي ا ي ا ه ا ن ه

ـ ب ه ا ز ا ه ا ر ا ج ه ا ي ت د ز ه ا ر ن ج ل ي ش ف ج ق ! ا ر ل ه ا ه ا ر ا

931- (1282) Cabir radıyallahu anh'dan: "O, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i fiske taşı gibi taşlarla şeytan taşlarken görmüş."[1023]

ه ب ا ه ا ه ا ه ا ه

ÖğÊê äzпøä¼ :ózÖ¢ zŁ¢ş ŁZ¶ÊÀ¢ą z₳Êê âÀ¢öä óÂ¢¢ ýÀõ ŁŁè¢ş Ê¢Ł¢ ć!ä z₤Ò ¬ßØÁ¶ä zÔg

932- (1283) Temim oğullarından Muâz veya İbn Muâz denilen birinden: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem insanları Mina'ya indiriyor ve şöyle buyuruyordu: **"Fiske taşı gibi taşlar atınız."**[1024]

ФĤ ÀÊ¢¢è¢ä Àą} :ózÖ¢ ýÀõ ¢ą Û¢Łtз ФäФ Фз ÛзźÀ¢ Фз ÛŐ¶Ê¢ą À¢Ą¢è¢Ô ¢Ą¢Ôę ş Ą¶Êę {ÐÆŁ¶ä

933- (875) İbn Ömer radıyallahu anhu şöyle derdi: "(Hacda) Kolayına gelen kurbanlık; deve veya sığırdır."[1025]

Зą À¢Ą¢ÀHą¼ :óÀ¢ę ¢Łз ć!ä ęŕę ÀÊÀDZ Фз ÛÀŁ¢Âöä Ч¢Ô Фз ÛŐ¶Ê¢ą À¢Ą¢è¢Ô ¬ĞĦ¢è Фз ¢Ą¢Ô¢öäş ÛĞĦ¢è Фз Ğ¢Ć¢¢öä Ê¢Ć¢ĆĦ¢öÂ¶ Ł¢Łè¢ş Ê¢Ł¢ ć!ä z₤Ò ć!ä ôzźę

934- (827) Cabir radıyallahu anh'en: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Hudeybiye'de yedi kişiyle deve ve yedi kişiyle sığır kurban kestik"[1026]

Зą À¢Ą¢ÀHą¼ :óÀ¢ę ¢Łз ć!ä ęŕę ÀÊÀDZ Фз ÛÀŁ¢Âöä Ч¢Ô Фз ÛŐ¶Ê¢ą À¢Ą¢è¢Ô Фз ¢Ą¢Ô¢öäş ĞĦ¢è Фз Ğ¢Ć¢¢öä Ê¢Ć¢ĆĦ¢öä ÿÀз Ł¢Łè¢ş Ê¢Ł¢ ć!ä z₤Ò ć!ä ôzźę ¬ĞĦ¢è

... (827/1) Cabir radıyallahu anh'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Hudeybiye'de yedi kişiyle deve ve yedi kişiyle sığır kurban

1024 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10111)
1025 Sahih. Şafii, Sunen (9387)
1026 Hasen. Şafii, Sunen (10890) Malik (9) Ahmed (3/293-294) Muslim (1318) Ebu Davud (2809) Tirmizi (904) İbn Mace (3132) Darimi (2/78) Ebu Ya'la (2150)

kestik”[1027]

Ø¤Ù ¿À‡ŧ ş Ğ ¥Ę¶¿ ä¿Ù ĵÀõ ÛÀ‡ŧ Ø¢ä Ø ÛŽ¿Á¿ Ø ÛÕØÀ¡ Á¿À¿¤Ù
¿¿ØÀİş ¿Ù¿HØ Ø¡

935- (876) İbn Ömer radıyallahu anh hacda veya umrede traş olduğu zaman sakalından ve bıyığından alırdı.[1028]

ĵÛ ÛÀ‡ŧ Ø¢ä Ø ÛŽ¿Á¿ Ø ÛÀ‡ŧ Ø¢ Ù!ä Æ¿¿ŧ Ø ÛĮ¶È Ø¢ ɔ¿Hu Á¿À¿¤Ù
ĞØ‡ä ä¿ĞĞ ĵÛ Ù¿¿ä ÒŁÙ Ø¡ ĞĮÀÒÊÖä ÒŁĞĵ Ò¤ó Į¶È¿ Ù¿¶ŧ Ù!ä ɔ¶Ò ĦĞĮäÖä
ɔĮĤ ĦÙÂ¶Ù

936- (1284) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan: “Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Ehl-i Beytinden Sikaye sahipleri (hacıları sulayanlar) için Mina gecelerinde Mekke’de gecelemelerine ruhsat verdi.”[1029]

ÒDZÛ Ø¡ :ğ¶Ûŧŧŧ ÛŧŧŧÛŧ Ø ÛĵÀÀDZ Ø¢ä Ø ÛĮÊĦ Á¿À¿¤Ù
Į¶ÛĮÀÒÊ

937- (1285) Atâ aynısını rivayet etmiş ve “Suculuk görevlerinden dolayı” ifadesini eklemiştir.[1030]

Ø¢ä ĶĦ‡È :óÁ¿ ŧÅäĞĵä ĦÛŧŧ Ø Ûɸ¶Ê¿ Ø Ûɸ¢ä Ø Ûĵ¶Á¿È Á¿À¿¤Ù
Ø‡Ğĵä ÙĞÀDZ Ø¡ ØÙ ÀÔé ä¿Ù , ¬Į¶Ħäİ ¶Ħ¢ä ÛŸŸĦ ¿¼ :ÊĞÀHØĦ óz Ù ÛÀ‡ŧ

1027 Hasen. Şafii, Sunen (10890) Malik (9) Ahmed (3/293-294) Muslim (1318) Ebu Davud (2809) Tirmizi (904) İbn Mace (3132) Darimi (2/78) Ebu Ya’la (2150)

1028 Sahih.

1029 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10247) Buhari (1634)

1030 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10250)

ÀÊÁÇ¡ä ¢ÇÇÀÐZ ÕÇÉ

938- (1264) Ebu Ali el-Ezdî'den: İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın berbere şöyle dediğini işittim: "Ey delikanlı, cilt görünene kadar kes." Saçını kısalttığı zaman sağ yanını sol tarafından önce alırdı.[1031]

¢ÇÇ ÀÊÉ ¢¡Ê ÛÝÀÐZZg ÙÊÀÇÈÊ :óÀÉ ÓÁÁÅ ¢Ç ÇÀtB ¢B ÛJÀÉÅÈ ÀÓÀÇÈÊ

¬¢tÁ¡ä ÈÎÀÊ ÛÁÈä¼ :óÀÖ¿ âÀÇB

939- (1265) Amr b. Dinar'dan: "Hacamatçı bana haber verdi ki; o İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın saçını kısaltırken İbn Abbas: "Sağ taraftan başla" demiş."[1032]

ÙÎÉ âÀÇB ¢Ä ¢B ÛâÇÀÙ ¢B Û¢Z¡gJä JÀtÍÈ ¢B ÛÇÁÍB ¢Ä ÀÓÀÇÈÊ

Ê¡ÍB ¢!ä ¤Ð ÙÊÓ ÓÀÖ¿ Û¢ÐZÇ ÕÕ ¢Ê JZÀÔ¼ âÀÓä JÀÕ :óÀÉ ÀtZÁB ¢!ä

¬ÑÍÓÀÊ ÊÆZB ÃÊÙ JZÓ¤ ¤Ág ŠÀÙä ¢Ê ÁgÊ JÀÂ¼ ¥¼ :ÇÐÈÇ

940- (499) İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "İnsanlar her yönden ayrılırlardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hiç kimse son yaptığı şey Ka'be'yi tavaf etmek olmadan hacdan ayrılmasın."**[1033]

óÀÄ ÇÊÊÓ ÙÊ ¢Ä JÀtÍÈ ZtÇ ÛÕZ¡gJä JÀtÍÈ ¢B ÛÇÁÍB ¢Ä ÀÓÀÇÈÊ

JZ¿ÀÔ¼ âÀÓä JÀÕ :óÀÉ âÀÇB ¢Ä ¢B ÛâÇÀÙ ¢B ÛÑÕÊ JÀÕÇ Ç¡ÐZ¤ ÙÊ ¢Ä

JZÓ¤ ¤Ág Á¡Ê JÓÁÔ¤ ¥¼ :ÇÐÈÇ Ê¡ÍB ¢!ä ¤Ð Ê!ä óZÈÓ óÀÖ¿ Û¢ÐZÇ ÕÓÕ

¬ÑÍÓÀÊ ÊÆZB ÃÊÙ

... (499/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "İnsanlar her taraftan ayrılıyorlardı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kimse**

1031 Zayıf. Şafii, Sunen (9997-9999) Ebu Ali el-Ezdî makbuldür.
1032 Zayıf. Şafii, Sunen (10000) hacamatçı meçhuldür.
1033 Sahih. Şafii, Sunen (10296) Buhari (1755) Muslim (1327, 1328)

son işi Ka'be'yi tavaf etmek olmadan ayrılmasın."[1034]

:óÀÉç ÌŢŦÁȝ ¢Ïä ÿÛÊŕǿ ÀŧȝÀ ȸȝ ÛÀŧȝÀ ȸǿä ȸȝ ÛƷŽÀǾ ȸȝ ÛÕȸÂĻ ÀǾÀǿǹÊ ÕÊĢǿäÀ ÀǹÊŬ ɟŭŽ ÛĶĢȸÂǿÊ ÊÆŦȝ ÀǹÊŬ ɟƵÓǾ ƨǾǿ ƺĢ ÁǿÊ ɟǿÁÊÓǾ ŕ¼ ¬ĶĢȸÂǿÊ ȸäƵÛää

941- (500) İbn Ömer radıyallahu anhuma, Ömer radıyallahu anh'den: "Son yaptığı iş Kabe'yi tavaf olmadan kimse ayrılmasın. Zira hac ibadetlerinin sonuncusu Kabe'yi tavaf etmektir."[1035]

ŕ¼ :óÀÉç ÀŧȝÀ ɟÊ ¢ȝ ¢Ïä ÿÛÊŕǿ ÀŧȝÀ ȸǿä ȸȝ ÛƷŽÀǾ ȸȝ ÛÕȸÂĻ ÀǾÀǿǹÊ ¬ĶĢȸÂǿÊ ȸäƵÛää ÕÊĢǿäÀ ÀǹÊŬ ɟŭŽ ÛĶĢȸÂǿÊ ȸƵÛǾ ƨǾǿ ƺĢ ÁǿÊ ɟǿÁÊÓǾ ĻǾ :ÓǾƵÇ ÂȝÀ ¢Ïä ÓƵÓȸ ĻŦȝÊ ¢Ïä ƨÇ ƨÀǾ ÀŧȝÊ ÕȸÊÇ Ķ :¢ȝÀ ¢Ïä ÿÛÊŕǿ ÕȸÂĻ ÓÀÉç ĶĢȸäÀ ƨÓÊ ÀŽÊÁÀŘÓȸäÇ ÀÊÂĦÎäÀ ŌÊŪŧŽ [ĎĎ :ƺĦȸäÀ] {ÊŽÊÓĦȸäÀ ĶĢȸäÀ ƨÓÊ ÀŽŦÊŪĦ Ķ ÊŽÊÓĦȸäÀ

942- (500/1) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Hiç kimse hacdan Beytullah'ı tavaf etmeden dönemez. Hacda yapılan ibadetlerin en sonuncusu Beytullah'ı veda tavafıdır."[1036]

İmam Malik, Ömer radıyallahu anh'ın bu sözüyle ilgili olarak şöyle der: "Allah en iyi bilendir ama benim zannıma göre Ömer radıyallahu anh, hacda yapılan ibadetlerin en sonuncusunun Beytullah'ı tavaf olduğu hükmünü şu âyetten çıkarmaktadır: "Sonra kurban kesilme yeri Beyt-i Atik'e (Kabe'ye) kadardır." (Hac 33) İşte hacla ilgili yapılan her şey, yani hac işlemleri Beyti Atik'de (Kabe civarında)dır."[1037]

1034 Sahih. Şafii, Sunen (10296)
1035 Sahih. Şafii, Sunen (10299)
1036 Sahih. Şafii, Sunen (10299)
1037 Şafii, Sunen (10300)

ÀñÛ :óÁé âÁgɜ ódä dɜ Ûâşİû dɜ ÛôzǵĞjä jİţŸè dɜ ÛjÆÁè ÁéÀĢñÛ
ŘĜÁHúä ĝÛÀţŸĜ ÒÞé ęą ıú ÛǨĢĢóÁĢ ĻÊÆTɜ ÀñÛ jzÓı jÛ âÁqöä

943- (499/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "İnsanlara hacda en son işlerinin Kabe'yi tavaf olması emredildi. Ancak hayızlı kadına ruhsat verilmiştir."[1038]

âÁqöä ÀñÛ¼ :óÁé âÁgɜ ódä dɜ ÛĈÊÛ dɜ Ûâşİû ódä dɜ ÛĞĢĢɜ dä ÁéÀĢñÛ
¬ŘĜÁHúä ĝÛÀţŸĜ ÒÞé ęą ıú ÛǨĢĢóÁĢ ĻÊÆTɜ ÀñÛ ÛjzÓı jÛ

944- (499/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "İnsanlara yaptıkları en son şeyin Kabe'yi tavaf etmek olması gerektiği emredildi. Ancak hayızlı kadına ruhsat verilmiştir."[1039]

âşİû dɜ ÛĞÀÊı ódä ĻÊäÀĢş Ûó¼Á¼Å ódä şÀţɜ dɜ ÛĞĢĢɜ dä ÁéÀĢñÛ
ÀñÛ jzÓı ɔąg ÁgÛ jÀÂ¼ ıú ķ :ózÖı ęĢĞtÊź Àtɜ ódä ɔÛ ŘÊŸZ :óÁé
ÿÁĤúä dɜ ĈĢÛ ŘÊŸZ Ļź ÝĢäHúÒÛ ƷtÈ Áı ƷtÈ ÁıÛ ÝĢó Áı :ŘŸÖź ÛǨĢóÁĢ ĈÆTɜ
ĶŘĜÁHúä ĝÛÀţŸĜ ÒÞé ęą äzţɜå :ózÖı ęĢĞtÊź ÒĈÛţúä

945- (504) Tavus rahimehullah dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın yanına oturdum ve onun şöyle dediğini işittim: "Hiç kimse son işii Kabe'yi tavaf etmek olmadan ayrılmasın." Ben: "Ona ne gerekir? Ashabının işittiklerini o işitmedi mi?" dedim. Sonraki yıl yine yanına oturduğumda şöyle dediğini işittim: "Hayızlı kadın için bu konuda ruhsat verildiğini iddia ediyorlar."[1040]

âşİû dɜ ÛĻÛÊı ódä dÊHúä dɜ ÛğÁÀDZ ódä dɜ ÛĻĜÁè dä ÆĒĤè ÁéÀĢñÛ
jÛ UÛÁŘÛ :ŘĜÁé dä Æıà ęĢ óÁé æÛ ÁţŸıɜ ¶ä ŸŘÞé âÁgɜ ódä Ɜı ŘıõĶ :óÁé

1038 Sahih. Şafii, Sunen (10298)
1039 Sahih. Şafii, Sunen (10298)
1040 Sahih. Şafii, Sunen (10314) Buhari (1761)

ǩ ȺȽ ɎȾ :ȺȾ ɄɺȾ :ȺȾ ÝǩȾȾȺɺ ȺɺȾȾɁ ȻɺɄ ɟȽȮ ɟɄ ȮȾȾ ŔɺȺȺɄɄȺ ȾȾȮɄ ȮȽȾȾ ȺɺȻɄɺ Ȯɺ :ȾɺȺȮɄȾȺ ȾɎȾ ȾȾɁ ɀ ȺɺɄ :ɻ ȺȾɁ ȾȾȺ ȺȾȾ .ȪȾȾɺ ɀɄ ȪȺȾȺ Ⱥɺ :ȺȾȾɻ ȪȽɄŔ ǩȾȺȾ Ⱦɀ ȾȾȻ ƷɄɄȻȾ :ȺȾ .ɺɄȾɻ ȾɎɁ ɁȺ ɔɄȮ ɁȺ ɻ ǩȾȾȮ ȾȾ

946- (502) Tavus rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma ile beraberdim. Zeyd b. Sabit ona: "Sen (hacda) yapılacak son şeyin Kabe'yi tavaf etmek olması hususunda hayızlı kadına ruhsat mı verdin?" dedi. O da: "Evet" dedi. Zeyd b. Sabit radıyallahu anh: "Böyle fetva verme" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma: "İstersen Ensar'dan falan kadına bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in emredip emretmediğini sor" dedi. Zeyd b. Sabit radıyallahu anh gülerek döndü ve dedi ki: "Senin ancak doğru söylediğin görülüyor"[1041]

**ǩ ȾɺȮ ȾɎȮȺɁ ɟȽ ȾȾȺȾȾȮ ȺɎȾȽ ȾȾȾȺɁ ȾȾȺȾȾȺȾȾ ȾȾȺȾȾȾ

ق!ا óزèé ÿ ÁTÁÿ ق!ا ÿrî é ĞÎĜÁÿ ØÿÛ¢£Û ØÿÛÿÁÎÊ ØÿÛÕĜÁ¸ ÁéÀ¢èÛ óزèé óÁÖ¿ ÛĶrÁg Áé ÁTÁÛ :ÖÁÖ¿ ÿ£g Ğ¢ÁÁ ĞÁÂò ÀÖÁ£ Ł¿è¸ ¢£Ú¥ ق!ا ز¿ò ¥¿¼ :óÁé ÛĶrÁ¿Û Áé ÁTÁÛ :ÖÁé .¬Á¢Ê¢Ág ÁTÚĤ¼ :Ł¿è¸ ¢£Ú¥ ق!ا ز¿ò ق!ا .¬ÄÄÛ

Ł¿ ÛÕĜÁ ÀõÓé ØÁ¿¸ :ĞÎĜÁÿ Ķĝé :ĝ¸Àÿ óÁé :ÿÁÎÊ óÁé :ÕĜÁ¸ óÁé ز¿Ê Ĝ¢òĴ óزé Ьéä ÕĜÁ ĵÁõ ز¿¸ ÛŁÚĤÁ¢ ÁÁ ĵÁõ ĵÛ Ł¢ÁÊĝ â Á¸ä ÿÉÖÁ ÈĜÁg g¢À¸ä ê ÁÛ ĜÁê ØÁ¸ ÀÄõÓ

949- (501/3) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e Safiyye bt. Huyey radıyallahu anha'dan bahsedildi ve onun hayız olduğu söylendi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Belki de bizi bu yüzden alıkoydu"** buyurdu. Onun ifada tavafını yapmış olduğunu söylediler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Öyleyse sorun yok"** buyurdu.[1044]

Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Biz bundan bahsediyor ve kendilerine faydası olmayacaksa insanlar kadınlarını neden getiriyorlar diyorduk. Söylendiği gbi olsaydı, altı binden fazla (ifada tavafını yapmış olan) hayızlı kadın Mina'da sabahlardı.[1045]

ÿrî é ĞÎĜÁÿ ØÿÛ¢£Û ØÿÛŁÊÁÖÄ ÖÁ ÖŁĝÀÖä ÉĜÿ ØÿÛĜÁ£ÿ ØÁä ÁéÀ¢èÛ óزèÀ ÁTÁÛŘĝ ğÀÕÓ¿ ÛĶrÁ¿Û Á¸ÁĤÁ ĜÁÂò ĶrÁg :ĶÁé ÁTÁÛ ÁTÁÿ ق!ا Áé ÁTÁÛ Ûق!ا óزèé Á :ĶÚÖ¿ ¬ÝÿÊ Á¢Ê¢Ág¼ :óÁÖ¿ Ł¿è¸ ¢£Ú¥ ق!ا ز¿ò ق!ا ¬ÄÄÛ ¥¿¼ :óÁé ÛĶrÁ¿Û Á¸ÁĤÁ ĶrÁg

950- (501) el-Kasım b. Muhammed'den: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "İfada tavafından sonra Safiyye radıyallahu anha hayız oldu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e hayız olduğunu söyledi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bizi bu yüzden mi alıkoydun?"** dedi. Ben: "Ey Allah'ın rasulü!

1044 Sahih. Şafii, Sunen (10308)
1045 Sahih. Şafii, Sunen (10309)

O ifada tavafından sonra hayız olmuş" dedim. Buyurdu ki: **"O zaman sorun yok."**[1046]

951- (501/1) Malik, Abdurrahman b. El-Kasım'dan benzerini rivayet etti.[1047]

952- (501/2) Urve'den: Aişe radıyallahu anha'dan: "Safiyye radıyallahu anha kurban bayramı günü hayız oldu. Bunu Aişe radıyallahu anha, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e söyledi. O da: **"Bizi bu yüzden mi alıkoydu"** buyurdu. Ben: "O ifada tavafından sonra hayız olmuş" dedim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O halde ayrılabilir"** buyurdu.[1048]

953- (79) Abdurrahman b. Humeyd dedi ki: "Meclisindekilerden biri Ömer b. Abdilaziz rahimehullah'a şöyle sordu: "Mekke'ye hicret edenin ne kadar kalacağı hakkında ne işittiniz?" Saib b. Yezid dedi ki: "Bana el-A'lâ b. el-Hadramî radıyallahu anh şöyle rivayet etti: Rasulullah sallallahu aleyhi ve

1046 Sahih. Şafii, Sunen (10306) Buhari (1757, 1762) Muslim (1211)
1047 Sahih. Şafii, Sunen (10307)
1048 Sahih.

sellem buyurdu ki: **"Hicret eden, hac ibadetlerini yerine getirdikten sonra üç gün kalır."**[1049]

İFRÂD, KIRÂN VE TEMETTÛ HACCI

954- (400) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Zi'lkade'nin yirmi beşinde yola çıktık. Yalnız hac yapılacak sanıyorduk. Mekke'ye yaklaştığımız vakit Nebî sallallahu aleyhi ve sellem yanlarında hedy olmayanlara bunu umreye çevirmelerini emir buyurdu. Biz Mina'da iken bize sığır eti getirdiler. Ben: "Bu nedir?" dedim. "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zevceleri nâmına kurban kesti" dediler. Râvî Yahya dedi ki: "Ben, bu hadîsi Kasim b. Muhammed'e anlattım. Dedi ki: "Vallahi Âişe, hadîsi sana olduğu gibi söylemiş; dedi."[1050]

955- (400/1) el-Kasım aynı manada rivayet etmiştir.[1051]

1049 Sahih. Şafii, Sunen (6109)
1050 Sahih. Şafii, Sunen (9204) Buhari (1709) Muslim (1211)
1051 Sahih. Şafii, Sunen (9205)

ﻣﺰ ﻭﺍﺗﻐﻮﺍ ﺑﻲ ﺑﺰﻮﻥ ﻣﺰ ﻭﺟﻠﻮﺍ ﺑﻲ ﻣﺰ ﻭﺍﻘﺎﻥ ﺑﻲ ﻟﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﺇﺫﺍ :ﻛﺎﻥ ﻟﻲ ﺯﻣﻼﺀ ﻗﺪ ﺍﺳﺘﺮﺍﺣﻮﺍ ﻭﻛﺎﻥ ﻟﻲ ﻛﻞ ﺷﻲﺀ ﻳﺼﻠﺤﻪ ﻣﺰ ﻭﻗﺖ ﻟﻲ ﻓﻴﻪ ﺧﻠﻮﺓ ﺟﺎﺀ ﺯﻭﺭ :ﻟﻲ ﻓﻴﻪ ﺣﺎﺟﺔ ﺇﻟﻰ ﻟﻲ ﻓﻴﻪ ﺣﺎﺟﺔ ﺇﻟﻰ ﺃﻥ ﺃﺭﻛﺐ ﻭﺃﻧﺎ ﻣﺘﻜﺊ ﻋﻠﻰ ﻳﺪﻱ ﻓﺪﻓﻊ ﺑﻲ ﻭﻗﺎﻝ .¬ﺍﺭﻛﺐ ﻫﺬﺍ ﻓﺈﻧﻪ ﻣﺘﻜﺊ ﻋﻠﻰ ﻳﺪﻱ ﻓﺪﻓﻊ ﺑﻲ ﻭﻗﺎﻝ ﻫﺬﺍ ﻓﺈﻧﻪ ﻣﺘﻜﺊ ﻋﻠﻰ ﻳﺪﻱ ﻓﺪﻓﻊ ﺑﻲ ﻭﻗﺎﻝ ﻫﺬﺍ

956- (399) Esma bt. Ebi Bekr radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber çıktık. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yanında hediy kurbanı olan ihramında kalsın. Yanında hediy kurbanı olmayan ihramdan çıksın."** Yanımda hediy kurbanı yoktu ve ihramdan çıktım. Zubeyr'in yanında hedyi vardı ve ihramdan çıkmadı."[1052]

ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺮﻗﺔ ﻣﻦ ﻣﺘﻐﻮﺍ ﺑﻲ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﻘﺒﺔ ﻣﺰ ﻭﺍﻟﺤﻠﻖ ﻣﻦ ﻟﻴﻦ ﺇﻟﻰ ﻟﻲ ﻓﻴﻪ ﺣﺎﺟﺔ ﺇﻟﻰ ﺃﻥ ﺃﺭﻛﺐ ﻭﺃﻧﺎ ﻣﺘﻜﺊ ﻋﻠﻰ ﻳﺪﻱ ﻓﺪﻓﻊ ﺑﻲ ﻭﻗﺎﻝ ﻫﺬﺍ ﻓﺈﻧﻪ

ﻣﻦ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺭﺳﻮﻟﻪ ﻓﻼ ﻳﺤﻞ ﺇﺣﺮﺍﻣﻪ ﻭﻟﻴﺠﻌﻠﻬﺎ ﻋﻤﺮﺓ ﻭﻟﻮ ﻛﻨﺖ ﺃﻫﺪﻳﺖ ﻟﻔﻌﻠﺖ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻣﻦ ﺃﻣﺮﻱ ﻣﺎ ﺍﺳﺘﺪﺑﺮﺕ ﻣﺎ ﺳﻮﻗﺖ ﻫﺪﻳﺎ ﻭﻟﺠﻌﻠﺘﻬﺎ ﻋﻤﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻡ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﻛﻨﺎﻧﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﻟﺒﺘﻚ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺑﻞ ﻟﻠﺄﺑﺪ ﺍﻟﺪﻫﺮ

958- (398) Cabir radıyallahu anh Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in haccını anlatırken şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber çıktık, Beydâ'ya geldik. Kafileye baktım, önünde, sağında, solunda ve arkasında gözüm alabildiğince binekli ve yayalar vardı. Hepsi de haccı tamamlamak istiyor, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in söylediği gibi söylemeyi araştırıyorlardı. Sadece hacca niyet ettiler, umreyi bilmiyorlardı. Tavaf ettiğimizde Merve'nin yanında iken şöyle buyurdu: **"Ey insanlar! Yanında hediy kurbanı olmayan ihramdan çıksın ve haccını umreye çevirsin. Arkamda bıraktığım şu iş bir daha önüme çıksaydı yanımda hedy getirmezdim."** Bunun üzerinde yanında hediy kurbanı olmayanlar ihramdan çıktılar."[1054]

**ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻦ ﺣﻴﺚ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻤﻮﺳﻢ ﻣﻦ ﺍﻟﺒﻠﺪﺍﻥ ﻭﻏﻴﺮﻫﺎ ﻣﻦ ﺣﻴﺚ ﻳﻠﺘﻘﻮﻥ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﻨﺰﻝ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻨﺰﻟﺎ ﻣﻨﺰﻟﺎ ﻓﻴﺴﺄﻝ ﻋﻦ ﺍﻟﺮﺍﻛﺐ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﻤﺎﺷﻲ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺮﻳﺪ ﺃﻥ ﻳﺘﻌﺠﻞ ﻓﻲ ﻳﻮﻣﻴﻦ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺮﻳﺪ ﺃﻥ ﻳﺘﺄﺧﺮ ﻓﻲ ﺛﻼﺙ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﻘﻮﻝ ﻣﻦ ﺍﺳﺘﻄﺎﻉ ﻣﻨﻜﻢ ﺃﻥ ﻳﻤﻨﺢ ﺃﺧﺎﻩ ﻣﻨﻔﻌﺔ ﻓﻠﻴﻔﻌﻞ ﻓﺬﻛﺮ ﻟﻨﺎ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﻣﻦ ﺧﺮﺍﺳﺎﻥ ﻛﺘﺐ ﺇﻟﻴﻪ ﺃﻥ ﺟﺎﺭﻳﺔ ﻟﻪ ﻣﺎﺗﺖ ﻭﺗﺮﻛﺖ ﻭﻟﺪﻫﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﻚ ﺃﻭ ﺃﺧﻮﻙ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﻪ ﺃﻭ ﺃﺧﻮﻩ

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem aramızda iken O'na Kur'ân iniyor ve te'vilini O biliyordu. Sadece emrolunduğu şeyi yapıyordu. Biz Mekke'ye geldik. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kabe'yi tavaf edip Safa ile Merve arasında sa'y yapınca şöyle buyurdu: **"Kimin yanında hedy kurbanı yoksa bunu umreye çevirsin. Arkamda bıraktığım şu iş bir daha önüme çıksaydı yanımda hedy getirmez ve onu umreye çevirirdim."**[1055]

ÛÀÆÐzg dæ ÿÀÎÊş ÛğÀÊÆq dæ ĻÆÊäÀÆÊş Ûâşİû dæä ÁóÆg Ûjİ¼ÁèÁóÀğnÊ ¥Ê ĞÁÆÉtÊä dÊq ĻİèşÊÆÐß ć!ä ɔİÒ Ć!ä ózÈéó ŽÀh :ózÊÒ ÛÁèşİû äzĦtè dÊq ÇéÁHòÒÊ ÀñúÉ ÛğşÀtÊäş ÁÁÔä dÆé zÆş ÖÁÎÊÓäÀÎÊÓäÀÎÊÓäğÀtß ¥ş ÁÐzg UtÊÇ dÊq ŘÆğÓÓÇèä ÉÓ¼ :óÁéş ÛğÀtß ÁÎÆĦÐzÁ jÚ ĐÁÆĿ ÇĦq dÓÁ ĻÓş ÔĿÊ ĻÎÁĦ jİõ ÈÆĦÉ UÛÆĿ ŘÓÈş UÊÓø ğÆğÓ dÓÓş ÛĐÁÆÎÓä ŘÓÈ Áţõ ğÀÆÆÓèä Áq ĐÀqÊ ŘéäÛć!ä ózÈéó Áq :óÁÓÉ ÕÓÁq dæ ÖéäÀè ÇéÓÓ ÿÁÓÉ .¬UÛÆĿ ÔĦq jşå ÔĦq UÓ Ôé¼ :óÁé ÝÆÇÓ ÿÚ äØĿ ÁĦÁĦÓ ÇÓĿ ÁĦÀtßÚ ÛÿzÇÓä äşÆÊş ÁtĦõ ÿzé ÓÁÎŘé ÁĦć!ä UÎó UÎß ÔñáŞ :óÁé .¬ĞqÁÆÔÓä ÿzA ɔÓÒ ĻHÓä UÊ ĝÀtĦÓä ŘĎñå ÛÆÇÓ ÁtĿÆgÚ óÁÓÉ ¬ÝŘĎĿÚ Ļé¼ :ĻİèşÇÆÐß ć!ä ɔİÒ UĞÓä ÓÓÉ óÁÓÉ ÔtÇÓä dÊq ÇÁß ÕÇÓ :ÀñÉä óÁéş .ĻİèşÇÆÐß ć!ä ɔİÒ UĞÓä óÝĿõ ĦÝĿÚ ÕÇÓ :âşİû dß ĻİèşÇÆÐß ć!ä ɔİÒ UĞÓä ĞDzHõ ĞDzg

960- (402) Tavus rahimehullah şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem umre değil de, hac niyetiyle Medine'den çıktı. Safa ile Merve arasında sa'yin tamamlanmasını bekledi. Ashabından ihrama girip de yanında hediy getirmemiş olanların haclarını umreye çevirmelerini emretti ve şöyle buyurdu: **"Arkamda bıraktığım şu iş bir daha önüme çıksaydı yanımda hedy getirmezdim. Lakin ben, başımı keçeledim, kurbanımı getirdim. Kurban kesmeden ihramdan çıkamam."** Suraka b. Mâlik kalktı ve dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Bize analarından bugün doğmuş kimselere açıklama yapar gibi hac hakkında açıklama yap. Bu durum bu seneye mi mahsus, yoksa

1055 Sahih. Şafii, Sunen (9314) Buhari (7230) Muslim (1216)

ebedi olarak mı?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ebedî olarak. Kıyamet gününe kadar umre, hacca dahil olmuştur"** buyurdu. Ali radıyallahu anh o sırada Yemen'den geldi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Neye niyet ettin?"** diye sordu. O da: - Tavus'tan rivayet edenlerden birisi dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in niyet ettiği şeye" dedi. – diğer ravi ise: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in haccına lebbeyk" dedi."[1056]

ÛÅèşÀû ÅĦtè Åţ₹ĤÛ ÛģÀÊţą ðę ĻÊäÀæŞ ÛâşÀû ðęä ðȝ Ûĵ₹ÆÅè ÅǾĄ¢ńÛ ÛǾÅŘÓõä ÀŢ₹ą¢ ğÀtȝ ŧş Å₹ģ UţÊ₹ ŧ ĻÏèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔŧÏò ĦĜąöä ƷÀǹ :óz₹ą¢ ðą ĵÛ ¢ę₹ĤùòÛ ÀąÛş ÛĝşÀţ₹äş Å₹ĜÖää ðę¢ ßzÛą zŧş ę₹ŘÓõä ĈĒŸȝ óÂ₹ź :óÅę ŘŸĝÓǾèä ź¢¼ :óÅÓź ÛğÀtȝ ÅŢŸĦDz₹ ĵÛ ĘÆŁ ¢ĦĄ ðÓą ĻõŞ ĵĦõÅĈ ØŁÛ ĻŢ₹Ĥą ĵÅõ ÛUÂÆŁ ŘÓÈş ÛUÊÛó ğÆĝõ UĵÔõş ÛBÆŢõä ŘÓę Åţõ ğÀèÆǾèä Åą BÀąÛ ðĦą ÛĈ! ä óz₹ęé Åą :óÅÓź ÕĜÔąą ðę ĞęäÀè ĈĒĜÛ ÿÅÓź .¬UÂÆŁ ØÔĦą ŧĈ ØÔĦą Uõ ÈĻõş óÅÓź ÝÊÆĈĻõ ÿÛ äØŁ ÅĦĤÅĦõ ĈØŁ ÅĆÀtȝÛ ÛÿzĻõä äşÆĜş Åţąĺõ ÿzę ÓÅŘę Å₹õ ŘĻęä ÿz₹ ɔĜÛ ĵĦõä Uź ĝÀţĤõä ŘŸńĝ ÛÊÆĈĻõ Ø¼ :ĻÏèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔŧÏò ĈĒä óz₹ęé ĻĜ :UÂĦ₹ ÛĻÏèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔŧÏò ĦĜąöä ¢ĜÛÊź ðţõä ðĦą ĦÛŸȝ ÕńÆź :óÅę .¬ĜąÅĜõõä ÛĻÏèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔŧÏò ĦĜąöä ôÝŁĜõ ŧÝŁÛ ÕĻĝõ :ŘŸę :ÅţŁÆĝĜ óÅÓź ÝŘŸŸŁÛ ĻÏèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔŧÏò ĦĜąöä ĜDzĦõ ĝDzĝ ÕĻĝõ :Ànć¢ä óÅę

... (402/1) Tavus rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Hac veya umreden bahsetmeksizin hükmü bekleyerek Medine'den çıktı. Safa ile Merve arasında sa'y yaparken kendisine hüküm indi. Ashabından hac için ihrama girip de yanında hediy getirmemiş olanların haclarını umreye çevirmelerini emretti ve şöyle buyurdu: **"Arkamda bıraktığım şu iş bir daha önüme çıksaydı yanımda hedy getirmezdim. Lakin ben, başımı keçeledim, kurbanımı getirdim. Kurban kesmeden ihramdan çıkamam."** Suraka b. Mâlik kalktı ve dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Bize analarından bugün doğmuş kimselere açıklama yapar gibi hac hakkında açıklama yap. Bu

1056 Mürsel, sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19207)

durum bu seneye mi mahsus, yoksa ebedi olarak mı?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ebedî olarak. Kıyamet gününe kadar umre, hacca dahil olmuştur"** buyurdu. Ali radıyallahu anh o sırada Yemen'den geldi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Neye niyet ettin?"** diye sordu. O da: - Tavus'tan rivayet edenlerden birisi dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in niyet ettiği şeye" dedi. – diğer ravi ise: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in haccına lebbeyk" dedi."[1057]

ÞtÈ ¢Ù ÛÇÌÛÞ ÙÇÀÆÙ :óÌé ÿÀDZ ó¢ä ób ÛÆÀÌdş ÛÆÖÌñ ó¢ ĻÛÊą ÌÇÀÆÙ
Ć! ä ɔÌÒ ĻÇÆäöä ¢Ö óÌÖź ÇÙÌÀĬÊ ó¢ą ¢ÆÞ Ć! ä ÇĬŕø ĻÛź ÿÆé :óÌé Ć! ä ÆÆÞ ó¢ ÀÆÌDZ
ÛĻĬÈş ÇĬŹÞ Ć! ä ɔÌÒ ĻÇÆäöä ÇÖ ÖŁÙ Ìţ :óÌé ¬ÝĻÛźÞ Ìą ŘĬĬŁÛ Ļ¼ :ĻĬÈş ÇĬŹÞ
ÌąÆŁ ĻÛźÞ ¢Ö ƆÆŁÚź :óÌé .¬ŘÇÙ Ìţõ ÌąäÀg ÇÓÓąäş ÛÆŁÚź¼ :óÌé

961- (397) Ata'dan: "Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Ali radıyallahu anh vergi toplamaktan geldiğinde Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Neye niyet ettin ey Ali!"** diye sordu. O da: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in niyet ettiği şeye" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hediy kurbanı kes ve daha önce olduğun gibi ihramda beklet"** buyurdu. Bunu üzerine Ali radıyallahu anh hediy kurbanı verdi."[1058]

ÛÕźzÇ ó¢ ÇÓÌĻÛöä ó¢ Ć! ä ÆÞ ó¢ ÆţĻąÇ ób Ûą ÌŤÎ ó¢ä ób ÛÕÖÌą ÌÇÀÆÙ
ÿÌŁÀè Ù¢Û ó¢ ČÇŞÌĬą ÿg ÿÌÞ ÛÈÆé ó¢ ŏĻÌĻŘöäş Û î ÌÇş Ù¢Û ó¢ ÆĬè ÞtÈ ¢Ù
ą¢Û ÕÖé ÞÇÔ ć ķ :ŏĻÌĻŘöä óÌÖź ÛÿĻÛöä ɔÛÛ ĝÀţĬÖÂĝ ÞţÇöä ÿÀŏäÓÇ Ìţţş
ÿÛź :ŏĻÌĻŘöä óÌÖź ÛUĥÛ ó¢ä Ìą ŘĬĬ Ìţ£ĝ :ÆĬè óÌÖź ÛĆ! ä ÀąÛ ÖĬDZ ó¢ą
ĻĬÈş ÇĬŹÞ Ć! ä ɔÌÒ Ć! ä óźèé ÌĬĬÒ Æé :ÆĬè óÌÖź ÛÕÖé ó¢Þ ɔĬ Æé ÇţÞ Àţ
ķ ¢Ĭą ÌŁÌĬÒş

962- (829) Muhammed b. Abdillah b. el-Haris b. Nevfel, Sa'd b. Ebi Vak-

1057 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9323)
1058 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9201) Muslim (1216) Buhari (1558)

kas ve Dahhak b. Kays radıyallahu anhuma'dan Muaviye b. Ebi Sufyan'ın hac yaptırdığı sene umreyi hacca katarak temettu yapmaktan bahsettiklerini işitmiş. Ed-Dahhak radıyallahu anh dedi ki: "O bunu ancak Allah'ın emrini bilmediğinden yapmıştır." Sa'd radıyallahu anh: "Söylediğin şey ne kötü ey kardeşimin oğlu!" dedi. Ed-Dahhak dedi ki: "Şüphesiz Ömer radıyallahu anh bundan yasaklamıştır." Sa'd dedi ki: "Bunu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yaptı, onunla beraber biz de yaptık."[1059]

ÁÆÇÛ ÁÆÁß ¢ä ÝÎŕý ĞÎĜÁß ðß ÛĝşÀß ðß ÛāÁÆÎ ðęä ðß ÛŌĜÁą ÁąÀĝńÛ ðą ÁąĈź ţäáźðä ĞĐźģ ýÁß ĻĮèş ĢĒŸß ¢ä ɔɪỏ ¢ä ỏźèę́ ßą ÁĐŹÀń¼ :ĶĜÁę ŌĿÛ ðţĥ Ķ^õş ÛģÀţĦðäş ĵĦúä ßtŹ ðą ÁąĈş ÛģÀţĦ ŌĿÛ ðą ÁąĈş ÛĵĦŭ ŌĿÛ ¬ģÀţĦŭ

963- (400/2) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Veda haccı yılında çıktık. Kimimiz hac için kimimiz umre için ihrama girdi. Kimimiz de hac ile umreyi birleştirdi. Ben umre için ihrama girenlerden idim."[1060]

:ỏÁę ęą ÁţŦÁß ¢ä ÝÎŕý Àţß ðęä ðß ÛφÁÊ ðę ĞęÁÉỏ ðß ÛŌĜÁą ÁąÀĝńÛ Bæ Uź ĵĦúä ÁĔĦę ÀţỏßÛ ĵÛ ðą Ýźú ÆģÛ BÆĿĆş ĵĦúä Ỏşę ÀţỏßÛ ĵĵ¼ ¬ĞĐźĦúä

964- (830) İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Muhakkak ki hacdan önce umre yapıp hediy kurbanı kesmem, benim için Zil-Hicce'de hacdan sonra umre yapmamdan daha sevimlidir."[1061]

ỎĿę ęą Ûâ^ģß ðęä ðß Ûâşİü ðß ÛÀĘĐźģ ðę ýÁÎĘ ðß ÛĵÁĘÀè ÁąÀĝńÛ :gÀỎĢ̈ä] {gÀţĦðäş ĵĦúä äźţĶ̂ş} :ózỏ ¢ä ş ĵĦúä Ỏşę ĢÀţĦðÂę Àąúę Ż^õ :ęú

1059 Zayıf. Şafii, Sunen (9364) Malik (61) Tirmizi (823) Muhammed b. Haris b. A - dillah b. el-Haris b. Nevfel meçhuldür.

1060 Sahih. Şafii, Sunen (9368)

1061 Sahih. Şafii, Sunen (9372)

¬Ýdڵ¿öä ÕçÉ ĞĦÕzöä ŞÛ ĞĦÕzöä ÕçÉ dڵ¿öä ĵÛ ÝĵşĕÀÕĞ ŻĮõ¼ :óÀÕĞ Ý[ČĔđ
ZĮ¼ :óÀÉ Ûdڵ¿öÀĤ :äzÀÉ ¬Ýĵşĕ¿ĞĞ ÀtĮÛĞ¼ :óÀÉ Ûdڵ¿öä ÕçÉ ĞĦÕzöä :äzÀÉ
ĄŞÀDZ ĆĔÖĦöä ĵÛ ÙĤĦ :ĞAƷ ¢!ä ĕŕĕ ĕĦĤ¿ÀÎöä óÀÉ ¬ÕĞĞ

965- (1305) Tavus rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Nasıl oluyor da hacdan önce umreyi emrediyorsun? Halbuki Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **"Haccı ve umreyi tamamlayın"** (Bakara 196) diye soruldu. İbn Abbas: "Nasıl okuyorsunuz? Borç mu vasiyetten öncedir, yoksa vasiyet mi borçtan öncedir?" dedi. Onlar: "Vasiyet borçtan öncedir" dediler. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Hangisiyle önce başlıyorsunuz?" Onlar: "Borç ile" dediler. İbn Abbas radıyallahu anhuma: "Bu da böyledir" dedi. Şafii dedi ki: "Yani takdim (öne geçirme) caizdir."[1062]

:ĶĞÀÉ ÀZĄÛ ĞAƷ ¢!ä ĕŕĕ ĞÔÁg ƾƷ ÛÀtƷ ƾĞä ƾƷ ÛƷÀÔ ƾƷ ÛÕĞÀą ÀÔÀĞnÛ
ĄÛ¼ :óÀÉ ÝÕĞÀtƷ ƾą Ķ ÕĞĦĶ ĮĞş gÀtĶĞ äzĮg âÀĦöä ĵûĬ Àą Û¢!ä ózĖĕ Àą
¬ÀĦĄÛ ɔąg ÕĞÛ Ɣ Ɣ ÙĤÆĿ ğÆĮĞş ÛUÊÛĕ ğÆĞ

966- (746) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Hafsa radıyallahu anha dedi ki: "Ey Allah'ın rasulü! Sen umrendeki ihramından çıkmadığın halde insanlara ne oluyor da umre için ihramdan çıkıyorlar?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ben başımı keçeledim, kurbanlığımı getirdim. Kurban kesmedikçe ihramdan çıkamam."**[1063]

¢!ä ĕŕĕ ĞĬĞÀƷ ƾƷ ÛÇĦÔ ƾƷ ÛĮÊÀÕĞä ƾę ƾtgĄöä ÆƷ ƾƷ ÛÕĞÀą ÀÔÀĞnÛ
ĵĦöä åÀZÛ ĮĖĕş ĈĦƷ ¢!ä ɔĮÒ ¢!ä ózĖĕ ĵÛ ÀZÁƷ

967- (745) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ifrad haccı yaptı.[1064]

1062 Hasen. Şafii, Sunen (12775, 12776)
1063 Sahih. Şafii, Sunen (9327)
1064 Sahih. Şafii, Sunen (9324) Muslim (1211) Buhari (1526) Ebu Davud (1777) Tirmizi (820)

:ĶĶĺĺ ĺĹĹĺ ĆĆ ĺĹĹĺ ĆĆ ĺĹĹĺ ĆĆ

umreye beraber niyet ediyorum" dedi.[1068]

ق!ا ب ر ق ق ا ع ق ا ع ق ا ع

mişim" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Şeytan taşla, sakınca yok"** buyurdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e önce yapılan veya geciktirilen şeylerden ne sorulsa ancak **"Yap, sakınca yok"** buyurdu."[1071]

UMRE HAKKINDA GELENLER

:óÍé ÕÔÍı ôé ÈÇÔ ÉÔş ÑĞé ôƷ ÛôÇÊg ÜÔ ôé ôƷ ÛÇÆÆƷ ôé ÍôÀÇèÛ
ÀtƷÍ¿ ŽÀĥ ¢ëÔó łtg ääÔ ÿÍÓ¿ ĠÔt Õ ÔÍı ôé ÈÇÔ ƷĮ ÍıõÕ

975- (411) Ebu Huseyn, Enes b. Malik radıyallahu anh'ın çocuklarından birinden rivayet ediyor: "Biz Enes b. Malik radıyallahu anh ile Mekke'de idik. Saçını kestirip boyadığında çıktı ve umre yaptı."[1072]

ÆÔÍû ÜÔ ôé ÜƷ ÿÔ ÛÉÊÍDzı ôƷ ÛÇÊDzÔ ÜÔ ôé ôƷ ÛÇÆÆƷ ôé ÍôÀÇèÛ
¬ÀtƷ ÀTÌ ÕõÜ¼ :óÍé ¢ƷÔ ¡Í ÜÎó

976- (412) Mucahid rahimehullah'tan: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh dedi ki: "Her ayda umre yapılabilir."[1073]

¡Í ÜÎó ÍţƷ ÿÔ ÛÉÊÍDzı ôƷ ÛÇÊDzÔ ÜÔ ôé ôƷ ÛÇÆÆƷ ôé ÿÍÆè ÍôÀÇèÛ
¬ÀtƷ ÀTÌ ÕõÜ¼ :óÍé ¢ƷÔ

... (412/1) Mucahid rahimehullah'tan: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh dedi ki: "Her ayda umre yapılabilir."[1074]

ÜÂÖğöÍ âşÔ ôéÍ ÜÔÀÇèÛ :óz¶ı ÛéÍÆÅ ôé şÀtƷ ƷtÊ ¢ÔÛ ÿÍÆè ÍôÀÇèÛş
¡Í óz¶ÊéÜÔÀıÛ :óz¶ı ÍtTƷ ¡Í ÜÎó ÀÓé ÜÔ ôé ôtgÀöÍ ÆƷ ŘĞtÊ :óÍé

1071 Sahih. Şafii, Sunen (10223) Buhari (1736) Muslim (1306)
1072 Zayıf. Şafii, Sunen (9247) belirsiz ravisi vardır.
1073 Sahih. Şafii, Sunen (9246)
1074 Sahih. Şafii, Sunen (9246)

عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي بَكْرٍ رضي الله عنهما أَنَّهُ سَمِعَهُ يَقُولُ لِعَائِشَةَ رضي الله عنها أَمَا أَمَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم أَنْ يُعْمِرَهَا لَيْلَةَ حَاضَتْ بِمِنًى فَأَعْمَرَهَا مِنَ التَّنْعِيمِ

977- (407/1) İbn Evs es-Sekafi'den: "Abdurrahman b. Ebi Bekr radıyallahu anhuma'nın şöyle dediğini işittim: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bana Aişe radıyallahu anha'ya umre yaptırmamı emretti. Ben de ona Ten'im'den umre yaptırdım." O veya başka bir ravi: "Şeytan taşlama gecesinde" demiştir."[1075]

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي مُلَيْكَةَ رضي الله عنه أَنَّ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَعْمَرَتْ مَرَّتَيْنِ فِي سَنَةٍ مِنْ ذِي الْحُلَيْفَةِ وَمِنَ الْجُحْفَةِ

978- (413) İbnu'l-Museyyeb rahimehullah'tan: Aişe radıyallahu anha'dan: "Bir yıl iki defa umre yaptım. Birinde Zil-Huleyfe'den, diğerinde Cuhfe'den ihrama girdim."[1076]

عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ رضي الله عنه أَنَّ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَعْمَرَتْ مَرَّتَيْنِ فِي سَنَةٍ مِنْ ذِي الْحُلَيْفَةِ وَمِنَ الْجُحْفَةِ قَالَ صَدَقَةُ بْنُ يَسَارٍ فَقُلْتُ أَفَلَا أَحَدٌ أَنْكَرَ ذَلِكَ عَلَيْهَا قَالَ لَا سُبْحَانَ اللَّهِ أَلَمْ تَكُنْ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ

979- (413/1) el-Kasım b. Muhammed'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha bir yıl iki defa umre yaptı." Sadaka b. Yesar dedi ki: "Bundan dolayı onu kimse kınadı mı?" dedim. Dedi ki: "Subhanallah. O Müminlerin annesi." Bunun üzerine utandım."[1077]

عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ رضي الله عنه أَنَّ عَائِشَةَ رضي الله عنها أَعْمَرَتْ مَرَّتَيْنِ فِي سَنَةٍ مِنْ ذِي الْحُلَيْفَةِ وَمِنَ الْجُحْفَةِ قَالَ صَدَقَةُ بْنُ يَسَارٍ فَقُلْتُ أَفَلَا أَحَدٌ أَنْكَرَ ذَلِكَ عَلَيْهَا قَالَ لَا سُبْحَانَ اللَّهِ أَلَمْ تَكُنْ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ

1075 Sahih. Şafii, Sunen (9244)
1076 Sahih.
1077 Sahih. Şafii, Sunen (9249)

980- (413/2) el-Kasım b. Muhammed'den: "Aişe radıyallahu anha bir yıl iki defa – veya defalarca dedi - umre yaptı." Sadaka b. Yesar dedi ki: "Bundan dolayı onu kimse kınadı mı?" dedim. Dedi ki: "Müminlerin annesini mi?" Bunun üzerine utandım."[1078]

ﻉﻕ ﻭﺃﺗﺯ ﺑﻉﺍ ﺑﺯ ﻭﺯﻗﻲ ﺑﺯ ﻭﻛﻗﻮﺯ ﺑﻉ ﺭﻟﻗﺯ ﺑﺯ ﻭ ﻩﻗﻲ ﺑﻉ ﺇﻗﻮ ﻫﻗﻟﻗﻧﻮ
ﺍﻗﻗﺍﻗﻲ :ﻭﻫﻲ ﺹﻮ .ﺑﻉﻗﻗﻧ ﻛﻗﻉ ﻭﻲ ﺃﺗﻮﺯﺍ

981- (414/1) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma bir sene iki defa - veya defalarca dedi – umre yaptı."[1079]

ﺃﺗﺯ ﺑﻉ ﷺﺍ ﺇﻛﺯ ﺃﺗﻮﺯﺍ¼ :ﻭﻫﻲ ﺯﻗﻲ ﺑﺯ ﻭﻛﻗﻮﺯ ﺑﻉ ﺭﻟﻗﺯ ﺑﺯ ﻭﺇﻗﻮ ﻫﻗﻟﻗﻧﻮ
¬ﻱﻫﺯ ﻭﻮ ﻭﻲ ﺑﻉﻗﻗﺃﺗﺯ ﺃﻗﻉﻗﻮﻫﺍ ﺑﻉﺍ ﺇﻗﺯ ﻭﻲ ﺃﻧﺍﻗﺯﺯﻮ

982- (414) Ukbe b. Nafi'den: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma İbnu'z-Zubeyr radıyallahu anhuma zamanında yıllarca umre yaptı. Her sene iki defa umre yapıyordu."[1080]

HACDAN ENGELLENEN VE HACCI KAÇIRANIN HÜKÜMLERİ

ﺑﺯﺹ ﻭﺍﻫﻗﺯ ﺑﻉﺍ ﺑﺯ ﻭﻘﻗﺇﻮ ﺑﺯ ﻭﺍﺹﻗﻫ ﺑﻉﺍ ﺑﺯ ﻭﻘﻗﻗﺯ ﺑﻉ ﻱﻗﻗﺇﻩ ﻫﻗﻟﻗﻧﻮﺹ
ﻫﺍﺍﺹ .ﺹﻗﻗﻫﺍ ﻗﻮﻏ ﺭﻮ ﻗﻮﻏ ﺭ¼ :ﻭﻫﻲ ﷺ ﻭﺍﻫﻗﺯ ﺑﻉﺍ ﺑﺯ ﻭﻏﻗﻗﻫ ﺑﻉ ﺹﻗﺗﺯ
¼ ﻱﻉﺍ ﻗﻮﻫﻗﻫﺍ ﺇﺗﻗﺇ :ﻗﺗﻗﺇﻏﻮ

983- (1261) İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Hasr (kuşatma/engelleme) ancak düşmanın kuşatmasıdır. Şimdi ise kuşatma kalkmıştır."[1081]

1078 Sahih. Şafii, Sunen (9249)
1079 Sahih.
1080 Sahih. Şafii, Sunen (9251)
1081 Sahih. Şafii, Sunen (10795) Bkz.: Buhari (1714, 1720)

ɔɪlộ ć!ä ózɛ̀ɛ́ ɟộ ûĉɛ̂ɛ̂ộ ɸʒ ûɛ́ʂɛ̧À3 ɸɛ̧ ÿÄÎÊ ɸʒ ûĞɛ̧ɛ̧E3 ɸɛ̧ ɟÄɛ̧ÆÄɛ̀ ÄɸÀɛ̧ɛ̀nộ
Uɸộ :ĶɛɓÄÖɛ́ ¬Ýǰ̧Hʊ̈ä ɸʌÊʌÀÀɛ̧ Äɸć¼ :óÄÖɛ́ ÀÆɛ̧Âää Ķɛ̂ɛ̂ ĞʒÁɛ̧R̂ê Àɲ ǰ̧ïɛ̀ʂ ĉɛ̧Ɛ̈ʒ ć!ä
¬UĈɸÊɛ̧ɛ̧ǵ Q̄ɛ̧ǵ UÿĤɲ ɟộ UûÀɸɪ̈äʂ UDzǵ¼ :ÄɽɓÖÄÖɛ́ ûɛ̧ɛ̧ɓ̂Ä1̈

984- (461) Hişam b. Urve babasından rivayet ediyor: "Rasûlullah sallallahualeyhivesellemDuba'abt.Ez-Zubeyr'euğradıveşöylebuyurdu:**"Hacyapmak mı istiyorsun?"** o da: "Ben rahatsızım" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Hac yap ve alıkonuluncaya kadar ihramda kalmayı şart koş"** buyurdu."[1082]

ĉɛ̧Ɛ̈ʒ ć!ä ɔɪlộ ɥĉɸɛ̈ä ɟộ ûĉɛ̂ɛ̂ộ ɸʒ ûɛ́ʂɛ̧À3 ɸɛ̧ ÿÄÎÊ ɸʒ ûɟ̧ÄɛɆÄɛ̀ ÄɸÀɛ̧ɛ̀nộ
UDzǵ¼ :óÄÖɛ́ ûɛ̧ɛ̧ɓ̂Ä1̈ Uɸộ :ĶɛɓÄɛ́ ¬Ýǰ̧Hʊ̈ä ɸʌÊʌÀÀɛ̧ Äɸć¼ :óÄÖɛ́ ĞʒÁɛ̧ɛ̧r̀ Àɲộ ǰ̧ïɛ̀ʂ
¬UĈɸÊɛ̧ɛ̧ǵ Q̄ɛ̧ǵ UÿĤɲ ɟộ UûÀɸɪ̈äʂ

... (461/1) Hişam b. Urve babasından rivayet ediyor: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Duba'a bt. Ez-Zubeyr'e uğradı ve şöyle buyurdu: **"Hac yapmak mı istiyorsun?"** o da: "Ben rahatsızım" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Hac yap ve alıkonuluncaya kadar ihramda kalmayı şart koş"** buyurdu."[1083]

Ỏɛ̧ :ɓ̈ÎĜÄʒ Uɓ̂ ĶɛɓÄɛ́ ķ :óÄɛ́ ĉɛ̧Ɛ̈ɸ̂ ɸʒ ÛÿÄÎÊ ɸʒ ûĞɛ̧ɛ̧E3 ɸɛ̧ ɟÄɛ̧ÆÄɛ̀ ÄɸÀɛ̧ɛ̀nộ
Ûğɛ̊ɛ̊ộ ǰ̧Hʊ̈ä ǰ̧ɪ̈ʊ̈ä :Ỏɛ́ :ĶɛɓÄÖɛ́ Ýózɛ́ộ äɛ̂ɛ̂ɲ :ÄɽɓÖ ĶɪɪɛɓÖɛ́ ÝĶDzDzǵ äɛ̂ộ UĤĞɛ̧ÊɛɓÖ
ķ ǧÀɪʒ ɥɪɪɛ́ È̩ɛ̂ǵ UĤÊɛ̧ɛ̧ǵ ɟộʂ Ûǰ̧Hʊ̈ä ɀɽɛ́ ɛ̧ɛ̧ÀÊɛ̧ ɟʊ̈ɛ́ ÛğÉɪʒ ɛ̧ɛ̧ʂ

985- (462) Hişam, babası (Urve'den): "Aişe radıyallahu anha bana: "Hac yaptığın zaman istisna yaptın mı?" dedi. Ben de ona: "Ne diyeyim?" dedim.

1082 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10822) mürseldir. Urve, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e yetişmemiştir. Mevsul olarak Aişe radıyallahu anha'dan şahidi: Muslim (1207)

1083 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10822) mürseldir. Urve, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e yetişmemiştir. Mevsul olarak Aişe radıyallahu anha'dan şahidi: Muslim (1207)

Dedi ki: "Şu şekilde söyle: Allah'ım! Hac yapmak istiyorum, buna kastettim. Eğer nasip edersen bu hacdır. Herhangi bir şey beni engellerse o umredir."[1084]

... (462/1) Hişam, babası (Urve'den): "Aişe radıyallahu anha bana: "Ey kızkardeşimin oğlu Hac yaptığın zaman istisna yaptın mı?" dedi. Ben de ona: "Ne diyeyim?" dedim. Dedi ki: "Şu şekilde söyle: Allah'ım! Hac yapmak istiyorum, buna kastettim. Eğer nasip edersen bu hacdır. Herhangi bir şey beni engellerse o umredir."[1085]

986- (463) Nafi dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma fitne zamanında umreci olarak Mekke'ye gitti. Dedi ki: "Eğer Ka'be'den alıkonulursam, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber yaptığımız gibi yaparım."[1086]

Şafiî dedi ki: "Yani Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber Hudeybiye yılında ihramdan çıktığımız gibi ihramdan çıkarız" demek istiyor.[1087]

1084 Sahih. Şafii, Sunen (10823)
1085 Sahih. Şafii, Sunen (10823)
1086 Sahih. Şafii, Sunen (10785) Buhari (1806)
1087 Şafii, Sunen (10786)

987- (464) Salim b. Abdillah, babasından; "Kim Kabe'ye varmadan hastalık sebebiyle alıkonulursa Kabe ile Safa ve Merve arasını tavaf edinceye kadar ihramdan çıkmasın."[1088]

ﺭ ﺃﻮﻫﺘﻤﺍ :ﻮﺍﻩ ﻣﻦ ﺤﺒﺲ ﻣﻦ ﻟﻪ ﻣﻦ ﻗﺪ ﺮﺍﻫﺎ ﻣﻦ ﻄﻮﻓﻪ ﺑﻴﺖ ﻭﺍﻟﺼﻔﺎ ﻭﺍﻟﻤﺮﻭﺓ ﺣﺘﻰ ﻳﺤﻞ ﻣﻦ ﺇﺣﺮﺍﻣﻪ

988- (464/1) Salim, babasından rivayet ediyor: "Hacda engellenen kişi Kabe ile Safa ve Merve arasını tavaf etmedikçe ihramdan çıkmasın."[1089]

ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﺑﻠﻐﻨﻲ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺃﺗﻰ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻭﻋﺮﻭﺓ ﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻗﺪ ﺃﺻﺎﺑﻪ ﺻﺪﺍﻉ ﻓﻲ ﺭﺃﺳﻪ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﻟﻪ ﺇﻧﻚ ﻻ ﺗﺠﺪ ﺑﺪ ﺍ ﻣﻦ ﺍﻟﻔﺪﻳﺔ ﻓﺄﻗﺎﻡ ﺑﻀﻌﺔ ﻋﺸﺮ ﻳﻮﻣﺎ ﺣﺘﻰ ﺑﺮﺃ ﻭﺍﺳﺘﻔﺘﻰ ﻟﻪ ﻓﺄﻓﺘﻮﻩ ﺑﺄﻥ ﻳﺼﻮﻡ ﺃﻭ ﻳﻄﻌﻢ ﺃﻭ ﻳﻬﺪﻱ ﻓﺼﺎﻡ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻭﺃﻫﺪﻯ ﺷﺎﺓ ﻭﺃﻃﻌﻢ ﺳﺘﺔ ﻣﺴﺎﻛﻴﻦ ﻟﻜﻞ ﻣﺴﻜﻴﻦ ﻧﺼﻒ ﺻﺎﻉ ﻣﻦ ﺣﻨﻄﺔ

989- (465) Suleyman b. Yesar'dan: İbn Ömer radıyallahu anhuma, Mervan ve İbnu'z-Zubeyr radıyallahu anhuma, Mekke yolunda ihramlı iken sara nöbeti geçiren İbn Huzabe el-Mahzumî'ye tedavi olması için fetva verdiler ve fidye vermesinin gerektiğini söylediler. O iyileştiği zaman umre yaptı ve ihramından çıktı. Üzerinde gelen yılın hac borcu vardı ve hediy kurbanı gönderdi."[1090]

ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﺑﻠﻐﻨﻲ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺃﺗﻰ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻭﻋﺮﻭﺓ ﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻭﻫﻮ ﻣﺤﺮﻡ ﻗﺪ ﺃﺻﺎﺑﻪ ﺻﺪﺍﻉ ﻓﻲ ﺭﺃﺳﻪ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﻟﻪ ﺇﻧﻚ ﻻ ﺗﺠﺪ ﺑﺪ ﺍ ﻣﻦ ﺍﻟﻔﺪﻳﺔ ﻓﺄﻗﺎﻡ ﺑﻀﻌﺔ ﻋﺸﺮ ﻳﻮﻣﺎ ﺣﺘﻰ ﺑﺮﺃ ﻭﺍﺳﺘﻔﺘﻰ ﻟﻪ ﻓﺄﻓﺘﻮﻩ ﺑﺄﻥ ﻳﺼﻮﻡ ﺃﻭ ﻳﻄﻌﻢ ﺃﻭ ﻳﻬﺪﻱ ﻓﺼﺎﻡ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﻳﺎﻡ ﻭﺃﻫﺪﻯ ﺷﺎﺓ ﻭﺃﻃﻌﻢ ﺳﺘﺔ ﻣﺴﺎﻛﻴﻦ ﻟﻜﻞ ﻣﺴﻜﻴﻦ ﻧﺼﻒ ﺻﺎﻉ ﻣﻦ ﺣﻨﻄﺔ

1088 Sahih. Şafii, Sunen (10797) Buhari (1810)
1089 Sahih. Şafii, Sunen (10798)
1090 Sahih. Şafii, Sunen (10801)

990- (467) Suleyman b. Yesar'dan: "Ebû Eyyûb radıyallahu anh hacca çıktı. Mekke yolunda bir badiyeye geldiği zaman bineğini ve eşyalarını kaybetti. Kurban bayramı günü Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'e geldi ve olanları anlattı. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Umrecinin yaptığı şeyleri yap, sonra ihramdan çık. Gelecek sene hacca yetişirsen hac yap ve kolayına gelen bir hediy kurbanı gönder."[1091]

ǒÀDZ ÛǍzèĞ̈ä ǿɨ ǿÁǤĿ ɟÛ ÛǿÀÊɁ ǿɨ ɟÁtĘǨè ǿƷ ÛƷĜÁǿ ǿƷ ÛÕĜÁą ÀǿÀǤȁÛ

ǧÀÔɨ ÈHUɁ ÈtƷǤ

991- (468) Suleyman b. Yesar'dan: "Hebbâr b. El-Esved geldiğinde Ömer radıyallahu anh erkenden kurban kesmişti."[1092]

BAŞKASI ADINA HAC YAPMAK

ÛǿÀÊɁ ǿɨ ɟÀtĘǨè ǿƷ ǫÁĞHɁ ÛƁÀĿÂää ǨǏtȅ :óÀę ĞĘĘƷ ǿää ÀǿÀȁȁÛ

:ǨĞÀÔǾ ĻĬȅǤ ĞĘƷ Ć!ä ƨĬȍ ŲĈąää ǨĞȅ ĻǏȁȁ ǿĜ ǧÛÀąä ɟÛ Ûâ ǤƷ ǿää ǿƷ

ɟÛ ƷĘÛǿÊɁ ɾ ąǨȍ ÀĄĿÌ ÛĜ ǨȍǿąĞ ĈĞÁǤƷ ƨĬƷ ɟĻǿää Uę Ć!ä ĞȒÀÁǾ ɟÛ

ĞĘƷ Ć!ä ƨĬȍ ŲĈąää óÀÔǾ ÝĞÁƷ ɟǧÛ ɟ?ÀǨ ÔǾǾ ÛĜÛĞĞǧǿ ƨĬƷ ÕÊŁǿÊɁ

ƁÀĿÂää ǿĜ ĞĞŢĜǧ äØÓĿ :ɟÀĘÁè óÀę ¬ĻǏȁ¼ :ĻĬȅǤ

992- (387) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Has'am kabilesinden bir kadın Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordu: "Allah kullarına haccı farz kıldı. Babam ise çok yaşlıdır. Bineği üzerinde duramıyor. Onun yerine hac yapabilir miyim?" Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: "Evet" buyurdu." Sufyan dedi ki: "ez-Zuhri'den böylece ezberledim."[1093]

1091 Zayıf. Şafii, Sunen (10432) isnadında kopukluk vardır.

1092 Zayıf. Şafii, Sunen (10433) Suleyman b. Yesar, Ömer radıyallahu anh'e yetimemiştir.

1093 Sahih. Şafii, Sunen (9141) Muslim (1334)

ﷺ ﷺ ﷺ

994- (387/3) İbn Abbas, el-Fadl b. Abbas radıyallahu anhum'den: "Has'am kabilesinden bir kadın Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Muhakkak ki babam yaşlı bir halde iken Allah haccı farz kıldı. O devesinin üzerinde doğrulamıyor" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onun adına hac yap"** buyurdu."[1096]

995- (388) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Mina'nın her yeri kurban kesme yeridir."** Sonra Has'am kabilesinden bir kadın geldi ve şöyle dedi: "Muhakkak ki babam yaşlı bir halde iken Allah kullarına haccı farz kıldı. Hac yapmaya güç yetiremiyor. Onun yerine hac yapabilir miyim?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Evet" buyurdu."[1097]

1096 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9145) isnadında Muslim b. Halid ez-Zenci zayıtır. Muslim (1335) başka tarikten rivayet etti.

1097 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9146) Amr b. Ebi Seleme ve Abdurrahman b. El-Haris el-Mahzumî'de zayıflık vardır. Şahidi: Muslim (1334)

ﻳﻘﺎﻝ ﺭﺟﻞ :ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺭﺟﻞ :ﻋﻦ ﺷﻌﺒﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺇﺳﺤﺎﻕ
ﻭﻫﻮ :ﻋﻦ ﺍﻟﺒﺮﺍﺀ ﺑﻦ ﻋﺎﺯﺏ ﺭﺟﻞ :ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﺍﻟﺜﻮﺭﻱ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ
ﻣﻨﺼﻮﺭ ﻋﻦ

996- (389) Tavus rahimehullah'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e bir kadın geldi ve: "Annem üzerinde hac borcu olduğu halde vefat etti" dedi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Annenin adına hac yap"** buyurdu."[1098]

ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻮﻫﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺠﺎﻟﺪ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ
ﻭﻫﻮ ﺭﺟﻞ ﺍﻟﻘﺎﻝ :ﻋﻦ ﻣﺠﺎﻟﺪ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ
ﺍﻟﺠﺸﻤﻲ ﺭﺟﻞ ﻛﺎﻥ ﺃﺑﻮﻩ ﺭﺟﻞ ﺍﻟﻜﻮﻓﺔ ﻣﻦ ﺃﺻﺤﺎﺏ ﺭﺟﻞ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ
ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ :ﻣﺠﺎﻟﺪ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ

997- (823) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Muhakkak annem çok yaşlı bir kadındır. Deve üzerine binemez. Deveye bağlasak ölmesinden korkarım. Onun yerine hac yapabilir miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet"** buyurdu."[1099]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻫﺸﻴﻢ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺠﺎﻟﺪ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ
ﺭﺟﻞ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﻗﺮﻳﺶ ﻗﺪ ﺃﺩﺭﻛﺘﻪ ﺍﻟﺴﻦ ﺃﻭ ﺍﻟﺸﻴﺦ ﻟﻢ ﻳﺤﺞ ﺣﺘﻰ
ﺣﺠﺖ ﺑﻪ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻭﻟﻌﻠﻪ ﻟﻮ ﻛﺎﻥ ﻋﻠﻰ ﻫﺬﺍ ﺩﻳﻦ ﻓﻘﻀﻴﺘﻪ ﻋﻨﻪ
ﺃﻛﻨﺖ ﻗﺎﺿﻴﻪ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻗﺎﻝ :ﻣﺠﺎﻟﺪ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ
ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ :ﻣﺠﺎﻟﺪ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ

998- (822) İbn Sirin'den: "Bir adam çocuklarından biri süt sağıp içirecek çağa ulaşıncaya kadar hac yapmamaya, sonra onunla beraber hac yap-

1098 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9151) Mürseldir. Said b. Salim el-Kaddah zayıftır. Bkz.: Buhari (1852, 6699)

1099 Sahih. Şafii, Sunen (9149)

maya karar verdi. Çocuğu dediği vakte geldiğinde kendisi ihtiyarlamıştı. Oğlu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip bunu haber verdi ve dedi ki: "Babam çok yaşlandı. Hac yapmaya gücü yetmez. Onun adına hac yapabilir miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet"** buyurdu.[1100]

ذلك عن أبيك أرأيت لو كان على أبيك دين فقضيته أكان يؤدي ذلك عنه قال نعم قال فحج عن أبيك

999- (390/1) Atâ rahimehullah'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir adamın: "Falan adına lebbeyk" dediğini işitti. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Eğer kendi adına hac yapmışsan onun adına lebbeyk de. Aksi halde kendi adına hac yap, sonra onun adına hac yap."**[1101]

عن شبرمة قال من شبرمة قال أخ لي أو قريب لي قال حججت عن نفسك قال لا قال حج عن نفسك ثم حج عن شبرمة

1000- (394) Ebu Kılabe rahimehullah'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma bir adamın: "Şubrume adına lebbeyk" dediğini işitti. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Yazık sana, Şubrume nedir?" Adam onun bir akrabası olduğunu söyledi. İbn Abbas: "Kendi adına hac yaptın mı?" diye sordu. Adam: "Hayır" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma: "(Önce) kendi adına hac yap, sonra Şubrume adına hac yap" dedi.[1102]

1100 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9148) mürseldir.

1101 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9185) mürseldir. İsnadında Muslim b. Halid z - yıftır.

1102 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9194) Ebu Kılabe, İbn Abbas radıyallahu anhuma'- dan işitmemiştir.

ﻣﺰ ﺍﻟﺸﺒﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﻟﺒﻴﻚ ﻋﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻣﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﺃﺧ ﻟﻲ ﻗﺎﻝ ﺃﺣﺠﺠﺖ ﻋﻦ ﻧﻔﺴﻚ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻗﺎﻝ ﺣﺞ ﻋﻦ ﻧﻔﺴﻚ ﺛﻢ ﺣﺞ ﻋﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ

1001- (374/2) Ebu Kılabe rahimehullah'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma bir adamın: "Şubrume adına lebbeyk" dediğini işitti. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Yazık sana, Şubrume nedir?" Adam: "Kardeşimdir" dedi. İbn Abbas: "Kendi adına hac yaptın mı?" diye sordu. Adam: "Hayır" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Kendi adına hac yap, sonra Şubrume adına hac yap"[1103]

ﻟﺒﻴﻚ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻓﻤﻦ ﺣﺞ ﻋﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻊ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺭﺟﻼ ﻳﻘﻮﻝ ﻟﺒﻴﻚ ﻋﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ ﻗﺎﻝ ﺃﺣﺠﺠﺖ ﻟﻨﻔﺴﻚ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻗﺎﻝ ﻓﺤﺞ ﻟﻨﻔﺴﻚ ﺛﻢ ﺣﺞ ﻋﻦ ﺷﺒﺮﻣﺔ

... (390) Atâ rahimehullah'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir adamın: "Falan adına lebbeyk" dediğini işitti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Eğer kendin hac yaptıysan onun adına telbiye getir. Aksi halde (önce) kendi adına haccet."**[1104]

1103 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9195)

1104 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9185) Muslim b. Halid ez-Zenci zayıftır. İbn A - bas radıyallahu anhuma'dan şahidi: Ebu Davud (1811) Nesai (2903)

HAC HAKKINDA ÇEŞİTLİ RİVAYETLER

ق!ا ﻱرﺭ ىلإ ةكم ﻲف ﺞﺤﻟا ﻲف ﻞﻴﻠﻟا ﻪﻴﻓ ﻞﺼﻧ ﻦﻴﺣ

ceye kadar Ka'be'yi tavaf etmek dışında hacının yaptığı herşeyi yap."[1106]

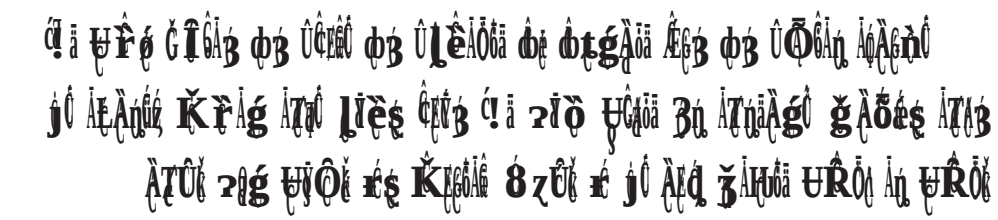

1004- (401/1) el-Kasım'dan: "Aişe radıyallahu anha, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber ihramını anlattı. Hayız olmuştu ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona temizleninceye kadar Beytullah'ı tavaf ve namaz haricinde hacıların yaptığı her şeyi yapmasını emretti."[1107]

1004- (409) Ata rahimehullah'tan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Aişe radıyallahu anha'ya şöyle buyurdu: **"Kabe'yi tavaf etmen ve Safa ile Merve arasında sa'y yapman hac ve umren için sana yeter."**[1108]

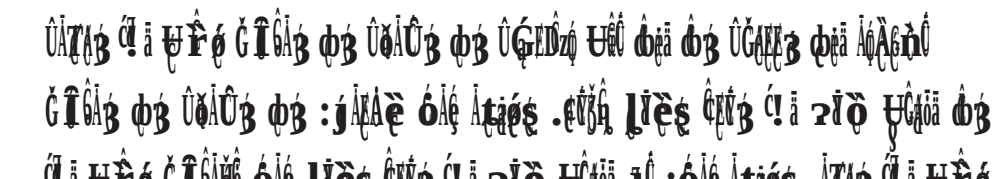

1005- (410) Aişe radıyallahu anha'dan, o da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı. Sufyan bazen; Ata – Aişe radıyallahu anh şeklinde, bazen de Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, Aişe radıyallahu anha'ya dedi ki şeklinde rivayet etti.[1109]

1106 Sahih. Şafii, Sunen (2105)
1107 Sahih.
1108 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (10023)
1109 Sahih. Şafii, Sunen (10024)

ÿÎų ÀŢŒŽ Ų ğÆŒZ Ƶų ǨDZÀȟ :óÀé ĞÀÆĞ ĝé ğşÀƷ ĝƷ ÛÕĜų ÀĝÀğȟĜ ÀtƷ ĝé Ğ!ä ÆğƷ ǨĜĒź ÛğÂDzƷ ĘΛÀĜÜä ŘĦğĜ ǨųÀõ äÆĜ ƨĝg Ğ!ä ǨĽé ƨĜ :ÕĜų óÀé ¬ğÂDzƷ ÇĝĠ ĝȟ Ì tĜ ĻĢ ÆõÀĜŒź ÀĽÀų¼ :ÀtƷ ĝé Ğ!ä ÆğƷ óÀÖź ÐÆĽ ÀŢŒƷş

1006- (883) Urve b. Uzeyne el-Leysi'den: "Ninemle evden dışarı çıktık. Beytullah'a kadar yürümeyi adamıştı. Bir süre yürüdükten sonra kesildi. Hemen azatlısını durumu sorması için Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya gönderdi. Birlikte yola çıktık. Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya durumu sordu. Abdullah: "Ona söyle, bir bineğe binsin. Sonra kesildiği yerden yürür" dedi." Malik: "Onun hediy kurbanı kesmesi gerekir" dedi.[1110]

MEDİNE'NİN FAZİLETİ VE MEDİNE HAKKINDA GELENLER

ĝąä ĝƷ ÛĂźèĴä ĝƷ Û!ä ÆğƷ ĝé ȧÀHUèÛ ŲĜÆĠ ÛĻŢŒÛ ŕć ĝų ÀĝÀğȟĜ ŲÆƷ ĝé ĞΛÆĘtĜ¼ :óÀé ĻĬèş ĜŒƷ Ć!ä ƨĬò ÿĜąä ĵÛ ÛĜƷ Ć!ä ŲÎŕó ÁźĬÊų ¬ąÀÛų ô ǿĴä ŌęÛ ŲĽş ÛĝtĜĜ ĝƷş ŷÀÎöĜ ĝƷ ÛĜÀtĘä

1007- (296) İbn Mes'ud radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Medine Sema'nın iki gözü önündedir. Bir gözü Şam, bir gözü Yemen'dir. O yeryüzünün en az yağmur alan yeridir."**[1111]

ÿąąä ĵÛ ÿtÎÀŢĜä Ć!ä ÆğƷ ĝé ŌźƶÇ şÛ ÛÆΛÂą UąÀğȟĜ ÛĻŢŒÛ ŕć ĝų ÀĝÀğȟĜ ÛĜÀtĘä ŲÆƷ ĝé ŲĽş ÛąÀÛų ô ǿĴä ŌęÛ ŘΛÔÈ¼ :óÀé ĻĬèş ĜŒƷ Ć!ä ƨĬò ¬ĝtĘĜĜ ĝƷş ŷÀÎöĜ ĝƷ ÛĞΛÆĘtĜä UĜĦą

1110 Hasen.

1111 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (7266) mubhem ravisi vardır. Şahidi: Ahmed (2/436)

1008- (297) Yezid veya Nevfel b. Abdillah el-Haşimi'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yeryüzünün en az yağmur alan yerinde yerleştim. O (Medine) semanın iki gözü önündedir. Bir göz Şam, bir göz Yemen'dir."**[1112]

ﻏﻠﻠﻞ ﻭﻫﻮ ﻣﺰ ﻭﻬﻴﻮ ﻣﺰ ﻭﻐﻬﻮ ﻭﻫﻮ ﻣﻊ ﻮﻄﻊ ﻭﻬﻠﻨﻮ ﻭﻼﻴﻮ ﺭ ﻣﻦ ﻬﻐﻠﻨﻮ
ﻘﻠﻤﻌﻄﺔ ﻠﻭﻄﻞ ﻼﻭ ÕÎzÁ :óﻬﻎ ﻼﻴﻠﻎ ﻘﻴﻤﺰ ﻗ!ﺓ ﺯﻴﻮ ﻤﻘﺔ ﻼﻭ ﻭﻘﻠﺰ ﻗ!ﺓ ﻤﺮﺭ
¬ﻠﻴﺎﺓ ﻩﻬﻄﻦ ﺭﻭ ﻼﻄﻮﻊ ﺭﻎ ﻭﻐﺰﻄﺓ ﻬﻄﻴﻮ ﻣﻮﻊ ﺭ ﻠﻭﻦ

1009- (298) Ebû Hureyre radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yakında Medine'ye öyle bir yağmur yağar ki, ne evleri ne de kıldan çadırları halkını gizleyebilir."**[1113]

ﻘﻴﻤﺰ ﻗ!ﺓ ﺯﻴﻮ ﻤﻘﺔ ﻼﻭ ﻭﻼﻴﻴﻎ ﻣﻊ ﻼﺯﻬﻮ ﻭﻬﻠﻨﻮ ﻭﻼﻴﻮ ﺭ ﻣﻦ ﻭﻬﻠﻨﻮ
¬ﻮﻄﻦ ﻣﻦ ĶĻﻊ ﻬﻴﻴﻮ ﻣﻮﻊ ﺭ ﻠﻭﻦ ﻘﻠﻤﻌﻄﺔ Òﻄﻮ ÆﻄÔﻊ :óﻬﻎ ﻼﻴﻠﻎ

1010- (299) Safvan b. Suleym'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Medine halkına yağmur yağar da evleri onları gizleyemez."**[1114]

ﻣﻊ Òﻄﻴ ﻣﻊ ﻘﻤﻬﻦ ﻭﻫﻮ ﻣﺰ ﻭﻠﻬﻘﺰ ﻣﻊ ÈﻄﺰÁ ﻭﻦﻮﻄﻍ ﻭﻼﻴﻮ ﺭ ﻣﻦ ﻬﻐﻠﻨﻮ
ﻼﻭ ﻘﻠﻤﻌﻄﺔ ÕÎzĶ :óﻬﻎ ﻘﻴﻤﻮ ﻣﺰ ﻭﻼﻴﻴﻎ ﻣﻊ ﻗ!ﺓ ﻤﻎﺰ ﻣﻊ Ƶﻴﺰﻄ ﻣﺰ ﻭƵﻴﻍ
¬ﻮﻄﻦ ﻣﻦ ĶĻﻊ ﻬﻴﻴﻮ ﻣﻮﻊ ﺭ ﻐﻴﻤﻮ ﻐﻘﻴﻮ ﻠﻭﻦ ﻬﻴﻴﻮ

1011- (302) Yusuf b. Abdillah b. Selam, babasından: "Yakında Medine'ye kırk gece yağmur yağar da, halkını evleri koruyamaz."[1115]

1112 Zayıf. Şafii, Sunen (7267) mubhem ravisi vardır. Mürseldir.
1113 Zayıf. Şafii, Sunen (7268) mubhem ravisi vardır.
1114 Zayıf. Şafii, Sunen (7269) mubhem ravisi vardır.
1115 Zayıf. Şafii, Sunen (7274) mubhem ravisi vardır.

MUÂMELÂT KISMI

NİKAH KİTABI

MEHİR HÜKÜMLERİ

Ébu Seleme'den: Aişe radıyallahu anha'ya: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in verdiği mehir ne kadardı?" diye sordum. Dedi ki: "Hanımlarının mehri on iki ukiyye ve bir neş idi. Neş nedir biliyor musun?" Ben: "Hayır" dedim. "Yarım ukiyyedir" dedi.[1116]

1- (937) Ebu Seleme'den: Aişe radıyallahu anha'ya: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in verdiği mehir ne kadardı?" diye sordum. Dedi ki: "Hanımlarının mehri on iki ukiyye ve bir neş idi. Neş nedir biliyor musun?" Ben: "Hayır" dedim. "Yarım ukiyyedir" dedi.[1116]

Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh çekirdekler ağırlığınca bir şey mehirle evlendi."[1117]

2- (938/2) Enes radıyallahu anh'den: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh çekirdekler ağırlığınca bir şey mehirle evlendi."[1117]

1116 Sahih. Şafii, Sunen (14232) Muslim (1426)
1117 Sahih.

ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻥ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﻋﻮﻑ ﻟﻤﺎ ﻗﺪﻡ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﺁﺧﻰ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﺳﻌﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﺳﻌﺪ ﻟﻪ ﺃﻗﺎﺳﻤﻚ ﻣﺎﻟﻲ ﻭﺃﻧﺰﻝ ﻟﻚ ﻋﻦ ﺃﺣﺪ ﺯﻭﺟﺘﻲ ﺷﺌﺖ ﻃﻠﻘﺘﻬﺎ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺣﻠﺖ ﺗﺰﻭﺟﺘﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺪﻟﻨﻲ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺴﻮﻕ ﻓﺪﻟﻪ ﻋﻠﻰ ﺳﻮﻕ ﻗﻴﻨﻘﺎﻉ ﻓﻤﺎ ﺭﺟﻊ ﺇﻻ ﻭﻣﻌﻪ ﺃﻗﻂ ﻭﺳﻤﻦ ﻓﺄﺗﻰ ﺑﻪ ﺃﻫﻞ ﻣﻨﺰﻟﻪ ﻓﻤﻜﺚ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻥ ﻳﻤﻜﺚ ﻓﺠﺎﺀ ﻭﻋﻠﻴﻪ ﺃﺛﺮ ﺻﻔﺮﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻣﻬﻴﻢ ﻳﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻓﻘﺎﻝ ﺗﺰﻭﺟﺖ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺳﻘﺖ ﻓﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻭﺯﻥ ﻧﻮﺍﺓ ﻣﻦ ﺫﻫﺐ ﺃﻭ ﻭﺯﻥ ﻧﻮﺍﺓ ﻣﻦ ﺫﻫﺐ

3- (938) Enes radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye gelince insanları evlerine paylaştırdı. Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh, Sad b. er-Rebi radıyallahu anh'ın payına düştü. Sa'd ona dedi ki: "Gel seninle malımı paylaşayım. İki hanımımdan dilediğini senin için boşayayım. İş konusunda sana yeteyim." Abdurrahman dedi ki: "Allah sana aileni ve malını mubarek kılsın. Bana çarşıyı göster." Onunla çarşıya çıktı ve kazanç elde etti. Bir kadına talip olarak onunla evlendi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Ey Abdurrahman! Ne kadar mehirle evlendin?"** dedi. O da: "Çekirdekler kadar altın ile" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bir koyun ile de olsa velime yemeği ver"** buyurdu.[1118]

ﻣﻦ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻟﻌﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﻋﻮﻑ ﻟﻤﺎ ﻗﺪﻡ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﺁﺧﻰ ﺑﻴﻨﻪ ﻭﺑﻴﻦ ﺳﻌﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﺳﻌﺪ ﻟﻪ ﺃﻗﺎﺳﻤﻚ ﻣﺎﻟﻲ ﻭﺃﻧﺰﻝ ﻟﻚ ﻋﻦ ﺃﺣﺪ ﺯﻭﺟﺘﻲ ﺷﺌﺖ ﻃﻠﻘﺘﻬﺎ ﺣﺘﻰ ﺇﺫﺍ ﺣﻠﺖ ﺗﺰﻭﺟﺘﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺪﻟﻨﻲ ﻋﻠﻰ ﺳﻮﻕ ﻗﻴﻨﻘﺎﻉ ﻓﻤﺎ ﺭﺟﻊ ﺇﻻ ﻭﻣﻌﻪ ﺃﻗﻂ ﻭﺳﻤﻦ ﻓﺄﺗﻰ ﺑﻪ ﺃﻫﻞ ﻣﻨﺰﻟﻪ ﻓﻤﻜﺚ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻥ ﻳﻤﻜﺚ ﻓﺠﺎﺀ ﻭﻋﻠﻴﻪ ﺃﺛﺮ ﺻﻔﺮﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻣﻬﻴﻢ ﻳﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻓﻘﺎﻝ ﺗﺰﻭﺟﺖ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺳﻘﺖ ﻓﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻭﺯﻥ ﻧﻮﺍﺓ ﻣﻦ ﺫﻫﺐ ﺃﻭ ﻭﺯﻥ ﻧﻮﺍﺓ ﻣﻦ ﺫﻫﺐ

4- (938/1) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi. Üzerinde safran izi vardı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bu izi sorunca Ensar'dan bir kadınla

1118 Sahih. Şafii, Sunen (14234) Buhari (5167) Muslim (1427)

evlendiğini haber verdi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: "Ona ne mehir verdin?" dedi. Abdurrahman: "Çekirdekler ağırlığınca altın" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: "Bir koyun ile de olsa velime yemeği ver" buyurdu."[1119]

¢ÁÆß Ä¡ä ¥ÚÎÚó ÞÊÊßÆÎÊüä ÁÆÏÈ Øí ÒÙÈ Øß ÛçÆÀg ¥ÊÛ Øß ÛÖÊüÀ¸ ÀÇÀ¢ÀÙ ŘÇŁş ÁÉé ¥ÇÛ ÛÄ¡ä óz¢éó À¸ :ŘÊüÒÉ¿ ¦¿ïęş ¢ÆÚß Ä¡ä ƨïò ¥Ä¢üä Řĸ̈ Ğ̈ÀąÆä ĵÛ ¦¿ü ĵÛ ÀŦŦÂDZşà ÛÄ¡ä óz¢éó À¸ :óÀÒÉ¿ ÔDZó ĵÀÒÉ¿ ÛŸÀźû ÀąÀÆę Řą̈ÒÉ¿ ÛÖü ¥ÊÆÇ¿ ÞÙÎ Øą ṎÁÆß ÒŁ¼ :¦¿ïęş ¢ÆÚß Ä¡ä ƨïò Ä¡ä óz¢éó óÀÒÉ¿ ÛĞDZÀg ÀŦ̈ Õü Ø̈Ó¸ :¦¿ïęş ¢ÆÚß Ä¡ä ƨïò ¥Ä¢üä óÀÒÉ¿ ÛäÓŁ Bßäąü ¤Ä BÊÆß À¸ :óÀÒÉ¿ ¬ÝÇÀąÄ ÀŦ̈ÇÉÊÔ¢ :óÀé ÛÀąÆÎ ÆDZÄ À¸ :óÀÒÉ¿ .¬ÀąÆÎ È¢ÊÇÀ¿ ÛÕü ßäąÄ ¤ ŘÊÆDZ ÇÀąÄ ÀŦÇÆÛß ĵ¼ ƨïò Ä¡ä óz¢éó ¢ü óÀÒÉ¿ ÛÀąÆÎ ÆÐDZÀ ¦¿ï È¢ÇÀ¿ .¬ÆÅÉg Ø̈ą ÀŦ̈Ä¤ ƶ̈ş È¢ÇäÀ¼ ǾƶÈęş äÓÕ ǾƶÈ ÛĻĦ :óÀé ¬ÝÇÆÎ ĵÜÀÇäÀ Ø̈ą ṎĦą ÒŁ¼ :¦¿ïęş ¢ÆÚß Ä¡ä ÀŦ̈Ä ÀŦÓÇDZşà Æé¼ :¦¿ïęş ¢ÆÚß ¦¿ü ƨïò Ä¡ä óz¢éó óÀÒÉ¿ ÛÀÉÀŦ̈È ƶ̈ÊÇäÀ ÛäÓÕ ¬ĵÜÀÇäÀ Ø̈ą ṎĦą

5- (889/1) Sehl b. Sa'd es-Sâidî radıyallahu anh şöyle dedi: "Bir kadın Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Kendimi sana hibe etmeye geldim." Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kadına bakarak onu tepeden tırnağa süzdü. Sonra başını eğdi. Kadın kendi hakkında bir hüküm vermediğini görünce oturdu. Derken Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından bir zât kalkarak: "Ey Allah'ın Rasulü! Eğer senin bu kadına bir ihtiyacın yoksa, onu benimle evlendiriver!" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Sende (verecek) bir şey var mı?"** diye sordu. O zât: "Şu izarımdan başka bir şeyim yok" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Senin izarını ne yapsın? Onu versen senin üzerinde bir şey kalmayacak! Başka bir şey ara"** buyurdu. Adam: "Hiç bir şey bulamadım" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Demirden bir yüzük olsun (bulmaya) bak!"** dedi. O zât aramaya gitti, bir şey bulamadı.

1119 Sahih. Şafii, Sunen (14235) Muslim (1427) Buhari (5153)

Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ezberinde Kur'ân'dan bir şey var mı?"** diye sordu. O zât: "Filân ve filân sûreler ezberimdedir" diyerek (bildiği) sûreleri saydı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Haydi git! Kadın sana ezber bildiğin Kur'ân ile temlik olundu (onunla seni evlendirdim)."** buyurdu."[1120]

ÇÉÈ ÇÉ¹ ÇÉÈ ÇÉ¹ ÇÉÈ ÇÉ¹

9- (955) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şigar nikahından yasakladı." Şiğar: kişinin kızını, diğer bir kişinin kızını nikahlamak karşılığında mehirsiz olarak nikahlamasıdır."[1124]

10- (956/1) Cabir radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şiğar nikahından yasakladı. Malik rivayetinde şunu ekledi: "Şiğar: Kişinin bir kimseye onun kızıyle evlenmek şartıyla kızını evlendirmesidir."[1125]

11- (1083) Tavus rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhuma bir kadınla evlenip yalnız kalan, sonra ona dokunmadan boşayan kişi hakkında şöyle dedi: "Kadına ancak mehrin yarısı vardır. Zira Allah Azze ve Celle şöyle buyurmuştur: **"Eğer onlarla temas etmeden onları boşamışsanız ve mehirlerini de tayin etmişseniz, mehirin yarısı onlara aittir."** (Bakara 237)"[1126]

1124 Sahih. Şafii, Sunen (14072-73) Muslim (1415)
1125 Sahih. Şafii, Sunen (14078, 14079)
1126 Zayıf. Şafii, Sunen (14384) Muslim b. Halid zayıftır.

Ûâşİû ϕȝ ÛĮĬÈ Ʊ ϕı Ǫ ϕȝ Ûğ ÀDZ ϕıä ϕȝ ÛÆĜİð ϕı ĮÊą ÍϕÀϵðĜ
ǫİä óİé ϕtĜ ƱĤ ÛİĬȝ ģÆȝ ıés ÀĬtäa ZÔ ıĜ İĬ È : âİģȝ ϕıä ϕȝ
:gÀÖϵäa] {ϵRÀİ ϕĬ ĮÈÀİ ÆéşϕtzÊtĞ jÛ Öϵé ϕĤ ϕtzttϵÖĬù jÛş} :ɔϵĤĞ
ĮÓ İtİ ϕtzÊtĞ jÛ Öϵé ϕĤ ϕtzttϵÖĬù Įİ} :ÖĬzş Âȝ ǫİä ÓzéşϵČĎĒ
[dĎ:āâÂģĵä] {İĬsÆϵĞĞ ģÆȝ ϕĤ ϕĬĬĬȝ

12- (585) Tavus, İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Allah Teâlâ'nın: **"Eğer onlara mehir tespit eder de kendilerine dokunmadan boşarsanız..."** (Bakara 237) ayeti ve: **"Sonra onlara dokunmadan kendilerini boşadığınızda, onlar üzerinde sizin sayacağınız bir iddet hakkınız yoktur"** (Ahzab 49) ayeti hakkında: "Ona ancak mehrin yarısı vardır ve iddet gerekmez" dedi.[1127]

Ʊ ıĜ ÛĞĞϵą ģĞĬÛą ĎÓ¼ :óİé ģĤ Ûİtȝϵıäϕȝ ÛĎĜİą ϕȝ ÛÕĜİą ĮϕÀϵðĜ
¬ÀĬtäa ZÔ İĬĢÊĤĺ ÛİĬ ÖðÆĮ Įş ȧäÆÔäa İĬ ô Àİ

13- (591) Nafi, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Her boşanan kadının mut'a hakkı vardır. Ancak kendisine mehir belirlenip de, gerdeğe girilmemiş olana mehrin yarısı düşer."[1128]

ıĜ ĞĞϵą ģĞĬÛą ĎÓ¼ :ózϵĬ jÀõ ģĤ Ûİtȝϵıäϕȝ ÛĎĜİą ϕȝ ÛÕĜİą ĮϕÀϵðĜ
¬İĬ ô Àİ İą ZÔ İĬĢÊĤĺ ÛÈtĞ Įİ ȧäÆÔäa İĬ ô Àİ ÆéşĘİÛĞ Ʊ

14- (591/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Boşanan her kadın için mut'a vermek gerekir. Ancak gerdeğe girmeden boşanan ve kendisine mehir takdir edilen kadına, takdir edilen mehrin yarısı verilir."[1129]

1127 Zayıf. Muslim b. Halid ez-Zencî ve Leys b. Ebi Suleym zayıftırlar.
1128 Sahih.
1129 Sahih.

ÛÞzÊtäÞ ÀÄÐZÞ ÞÇäÆÞ ÞÛÞÈÞ ÆÊÈÞÛÕÆÞ ÜÞÞäÞÞÛ
ŽşÂÞ ÞÛÞÊÞ ÞÛÞÛÞ ÞÆÞÛÞ ÆÞHÞ ÞÆÊÈÞ ÜÞÞ ÞÖÞäş ÞÕÞ
ÕÞÞ ÜÞ ÞÖÞÞ ÛÞÞÞ åäÆÞäÞ ÞÞÞÖÞÞ ÖÞÞÞÞ ÛÞÞÞû ÞÞg ÞÞ ÖÞÆÞ ÞşğÀÞä
¬ÖÊÁÞÞ ÞşÞ ÀÞ¼ :ÞÞÞ

15- (940) Muhammed b. Cubeyr b. Mut'im'den: "Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh bir kadınla evlendi ve boşayıncaya kadar onunla ilişkiye girmedi. Sonra ona tam mehir gönderdi. Ona bu konu söylenince: "Ben lutufta bulunmaya daha layığım" dedi."[1130]

ÞÆÞà ŘÞ ÞÞÞş ÛşÀtÞ ÞÇäÆÞ ÇÞäÞ ÞÛ ÛŽÞÞ ÞÞ ÛÕÞÞ ÞÞÀÞÞ
ÞÞ ÞÊÞ ÞÞş ÞÞ ÖÞÆÞ ÞÞş ğÞtÞ ÀtÞ ÞÞ ÇÞäÆÞÞ ÞäÞ ŘHŘ ŘÞÕ ÛåÞÛÁÕä
ÞÞ ÞÞÕ ÞzÞş ÛåäÆÕ ÞÞ ÈÞ¼ :ÀtÞ ÞäÞ ÓÞÞÞ ÛÞÞÇäÆÕ ÞÞş ŘÇÞÆÞ ÛÞşäÆÕ
ÞÆÞà ÞÞÆÞ äzŽHÞZÞ ÛÕÞÆ ÖÇŘ ÞÛ ŘÆÞÞ Û¬ÞÞtÛŢÞ ÞÞş ÇzţÓĦtÞ Þ åäÆÕ
ÞäKÊÞä ÞÞÞş ÛÞÞ åäÆÕ ŕ ÞÛ ÞŘÕÞ ÛŘÊÞ

1130 Zayıf. Şafii, Sunen (14361) Vasıl b. Said meçhuldür.
1131 Sahih. Şafii, Sunen (14315)

ÄŢő áäÉò ŗş ğÉĤöä ÄŢŢŸȝş ǫäĶŧöä ÄŢő ĵĈ ÄĕäÉò

17- (1312) Abdu Hayr'den: "Ali radıyallahu anh bir kadını nikahladığında onunla ilişkiye girmeden ve mehrini de belirlemeden ölmesi hakkında; kadının miras hakkı olduğuna, iddet beklemesi gerektiğine ve mehir hakkı olmadığına hükmetti."[1132]

NİKAHTA VELÎ ŞARTI HAKKINDA GELENLER

ȸȝ Ûɔèzŋ ȸŧ ĵÄŧŢŸè ȸȝ Ûğ^ÀDZ ȸŧä ȸȝ ÛÆEĐzŧöä ÉĞȝş ÛĻŸÊŋ ÄĢÀĢèĥĈ
ĻŧèşĞŢŸȝ ć!ä ɔŧỏ ŲĊąöä ȸȝ ÄŢŁȝ ć!ä Ųŗêǿ ĞÎĜÄȝ ȸȝ ÛĞşÀȝ ȸȝ Ûāİ^Î ȸŧä
ÄąŸǿ .¬ĐÛÄę ÄŢģÁÓÁź ÄŢŢŠş ĵæĈ ÀŁ8ê ĶĸĦÔǿ gĈÀnä ÄŧąĈ¼ :óÁé ęĈ

18- (837) Aişe radıyallahu anha'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Velisinin izni olmaksızın evlenen herhangi bir kadının nikahı bâtıldır."** Bunu üç defa söyledi. (Bir nüshada şu ziyade vardır: **"Eğer onunla ilişkiye girilmişse fercini helal kıldığı için mehir gerekir."**)[1133]

ȸŧä ȸȝ Ûɔèzŋ ȸŧ ĵÄŧŢŸè ȸȝ Ûğ^ÀDZ ȸŧä ȸȝ ÛĻĜÄè ȸŧ ÆEĤè ÄĢÀĢèĥĈ
ęĈ ĻŧèşĞŢŸȝ ć!ä ɔŧỏ ŲĊąöä ȸȝ ÛÄŢŁȝ ć!ä Ųŗêǿ ĞÎĜÄȝ ȸȝ ÛĞşÀȝ ȸȝ Ûāİ^Î
ÄŢŸź ÄŢąÄỏĈ ĵŭź ÛÄąŸǿ ÛĐÛÄę ÄŢģÁÓÁź ÄŢŢŠş ĵæĈ ÀŁ8ê ĶĸĦÔǿ gĈÀnä ÄŧąĈ¼ :óÁé
¬ęĈ ĻĜş ŗć ȸŋ ĻĜş ĵÄÛŸĘöÁź äşÀDzŋŧä ĵŭź ÛÄŢDZÀź ȸĥ ŌĦŋèä Äŧê ÀŢŧöä

19- (837/1) Aişe radıyallahu anha'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Herhangi bir kadın velîsinin izni olmaksızın evlenirse nikahı bâtıldır."** Bunu üç defa söyledi. **"Eğer onunla ilişkiye girerse fercini helal saymasından dolayı kadına mehir gerekir. eğer çekişirlerse sultan (yönetici), velîsi olmayanın velîsidir."**[1134]

1132 Sahih. Şafii, Sunen (14319)
1133 Sahih. Şafii, Sunen (13506) Ebu Davud (2083)
1134 Sahih ligayrihi. Said b. Salim zayıftır. bkz.: el-İrva (1840)

:ﻩﺎﻤﻟ ﻪﻴﻓ ﺲﻴﺑ ﻩﺎﻨﻫ :ﻩﺎﻨﻫ ﺝﺎﻳﺯ ﻪﻴﻟﺇ ﻪﺑ ﻪﻨﻋ ﷲﺍ ﻲﺿﺭ ﺔﺸﺋﺎﻋ ﻦﻋ ﻢﻴﻫﺍﺮﺑﺇ ﻦﻋ ﻢﻜﺤﻟﺍ ﻦﻋ ﺔﺒﻌﺷ ﻦﻋ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﻦﺑ ﻰﺳﻮﻣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﻌﻳ ﻲﻨﺒﻴﻫﺮﻟﺍ ﻢﻴﻫﺍﺮﺑﺇ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﺑ ﺮﻔﻌﺟ

ÒÐäÌ ÒÐÑ ÐÑÑÍÐè ÆÐè ÌÐÑÊÐÑ ÆÐÊÐÐÑ ¬ÆÐÎÀÑ ÐÑÐÐÑ ÒÆÐ ÐÆÆÐÌÎÐ ÐÑÒ ÐÐÌÓÐÑ ÐÆ¼ ÐÐÐÑ

22- (838/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "İki adil şahit ve veliyyi mürşid olmadan nikah yoktur."[1137]

ÐÌÐ ÐÐÎÐ ÐÐÐÐ ÒÐÐ ÒÐÐ ÚÀÐÐÐÐ ÒÐ ÆÐÑÊÐ ÒÐÐ ÚÐÐÑ ÒÐÐÐ ÒÐÐ ÚÐÐÊÐÑ ÌÓÐÀÐÑÚ
ÒÆÐ ÐÆÆÐÌÎÐ ÆÐÎÀÑ ÐÑÐÐ ÑÚ ÐÐÌÓÐÑ Ð: ÓÌÆ ÌÐÐÐ

... (838) Said b. Cubeyr'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "İrşad eden bir veli ve iki adil şahit olmadan nikah olmaz."[1138]

ÆÐÎÐ ÐÓ ÐÐÌÓÑÊ ÐÐÐ ÐÌÐ ÐÑÎÐ ÀÐÐ ÐÑÊ :ÓÌÆ ÀÐÐÐÂÖÐ ÚÑÊ ÐÐ ÚÕÑÖÌÑ ÌÓÀÐÑÚ
ÐÐÐ ŘÑÆÖŘ ŘÃõ ÐÐ ÚÐÂÐÐÐ ÑÐ ÀÊÖÐ ÐÐÌÓÐÑ ÐÓÐ Ð: ÓÌÓÐ ÐÚÀÑÐÐ ÕÐÐÐ ÑÚ ÐÐÑÐ
¬ŘÐÐÐÀÑ

23- (1070) Ebu'z-Zubeyr'den: "Ömer radıyallahu anh'e bir kadın ve bir erkeğin şahitlik ettiği bir nikah getirildi. Şöyle dedi: "Bu gizli nikahtır. Bunu geçerli saymam. Şayet daha önce gelseydi recmederdim."[1139]

ÂÌÐÐ ÒÐÐ ÒÐ ÚÀÐÐÐÐ ÒÐ ÐÎÊÌÓ ÒÐ ÚÎÕÊÁÖÐ ÒÐ ÐÐ ÆÐÐ ÒÐ ÚÕÑÖÌÑ ÌÓÀÐÑÚ
ÒÑÑ ÌÐÊÁÐÐ ÐÐÚ ÐÐÚÌ¼ :ÓÌÆ ÐÌÈÐ ÐÐÐÑ ÐÐ ÐÌÐ ÐÐÐÖ ÐÚÐÖÐ ÚÐÐÑ ÐÐ ÚÐÎÐ
¬ÌÐÐÀÐÐ ÌÐÐÆÐÐ ÚÌÐÊÁÓ ÚÑ ÚÆÐÐÊÐ ÐÓÐÖÐÐ ÚÌÐÐÐÐ

24- (663/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Dul kadın kendisi hakkında velisinden daha hak sahibidir. Bekar kızdan izin istenilir. Onun izni susmasıdır."**[1140]

1137 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13638, 13639) Taberani (3/163)

1138 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13548) isnadında Muslim b. Halid ez-Zenci zayıtır. Şahitleri: Abdurrazzak (10483) Darekutni (3/221)

1139 Zayıf. Şafii, Sunen (13640) isnadı kopuktur.

1140 Sahih. Şafii, Sunen (13566)

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻋﻦ
ﺍﻟﻨﻲ ﷺ :ﺍﻟﺜﻴﺐ ﺃﺣﻖ ﺑﻨﻔﺴﻬﺎ ﻣﻦ ﻭﻟﻴﻬﺎ ﻭﺍﻟﺒﻜﺮ ﺗﺴﺘﺄﺫﻥ
ﻓﻲ ﻧﻔﺴﻬﺎ ﻭﺇﺫﻧﻬﺎ ﺻﻤﺎﺗﻬﺎ

... (663) Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Dul kadın kendisini evlendirme hususunda velisinden daha hak sahibidir. Bakireden kendisi hakkında izin istenir, onun izni susmasıdır."**[1141]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻭﺍﻟﻤﻘﺪﻡ ﻭﺍﻟﻠﻔﻆ ﻟﻌﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻋﻦ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻘﺪﻡ ﻭﺍﻟﻤﻌﻨﻰ
ﻭﺍﺣﺪ ﻗﺎﻻ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﻋﺒﻴﺪ ﺑﻦ ﻋﻤﻴﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺴﻮﺭ
ﻭﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﺁﺧﺮ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﻘﺪﻡ ﻓﻲ ﺣﺪﻳﺜﻪ ﺧﻄﺐ ﻋﻤﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ

25- (664) Yezid b. Cariye'nin oğulları Abdurrahman ve Mucemmi, amcalarından rivayet ediyorlar: "Hansâ bt. Hizam dul iken babası onu kendisi istemediği halde evlendirmişti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onun nikahını reddetti."[1142]

ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻘﺪﻡ ﻋﻦ
ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ

26- (1005) İbn Curayc'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Nuaym'a kızının annesine danışmasını emretti."[1143]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﺑﻦ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ
ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ

1141 Sahih. Şafii, Sunen (13566) Muslim (1421)
1142 Sahih. Şafii, Sunen (13580)
1143 Zayıf. Muslim b. Halid zayıftır. isnadı mu'daldir.

27- (1068) el-Kasım rahimehullah'tan: "Aişe radıyallahu anha ailesinden bir kadına talip olunduğu zaman şahitlik ederdi. Nikah akdine gelince ailesinden birine şöyle derdi: "Onu evlendir. Zira kadın nikah akdinde velî olamaz."[1144]

¢ÁƷ ¢!ä ¢Ŕŕø ¢ÁÀÀĿ ŬĜĈ ¢Ʒ ÛĊÌKĈ ĉ¢ä ĉƷ Û¢ÌĪĿ ¢Ʒ ÛĞÁĿĿƷ ¢¢ä ÌĊÁĊȵÛ
¬ÌĿĿĈÁĊ ĆÔÁĿ Ìŧ¢Û ¢ĊĞĊää ƷĞĆ ÛĊĞÛÀŧĞä ĞÛÀŧĞä ĆÔÁĿ ŕ¼ :ÓÌĊ

28- (1069) İbn Sirin rahimehullah'tan: "Ebu Hüreyre radıyallahu anh dedi ki: "Kadın kadını evlendiremez. Zira bagî (taşkınlık yapan kadın) ancak kendisini evlendiren kadındır."[1145]

¢Ʒ ÛĞ¢ŞÀƷ ŬĜĈ ĉ¢ä ĉƷ ÛĞĿƷ ĉ¢ÌĈ ßŞÀĦŧĞä ĿĿĈäÀÀĈ ¢¢ ÖĿƷŧè¢Û ÌĊÁĊȵÛ
¢!ä ƨŕÒ ¢!ä óƨè¢ø ƷÛ Û¢ÁƷ ¢!ä ¢Ŕŕø ÀĊÌÁƷ ĉ¢ ĞĊÔƷ ¢Ʒ ÛĉĈĿĿĞä ĉƷ ÛĞĊÁĊĊ
¬Ŧĝ¢Û óŞƷÌÁĊ ƷÌĿĞƨĞä ĆÔĊ¢Û ää¼ :ÓÌĊ ĿÌè¢Ş ĈĿƷ

29- (1067) Ukbe b. Âmir radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir kadını iki ayrı velî nikahlarsa ilk evlendiren daha hak sahibidir."**[1146]

ÛĉĈĿĿĞä ĉƷ ÛĞĊÁĊĊ ¢Ʒ ÛĞ¢ŞÀƷ ŬĜĈ ¢Ʒ ÛĞĿƷ ¢¢ä ŬĜĦĈ ÖĿƷŧè¢Û ÌĊÁĊȵÛ
ĆÔĊ¢Û ää¼ :ÓÌĊ ĿÌè¢Ş ĈĿƷ ¢!ä ƨŕÒ ŲĞĞää ĉƷ ÛŲĞĞää ĀÌĿÒĈ ¢Ĥ ÛÖĿƶø ¢Ʒ
¬Ŧĝ¢Û óŞƷÌÁĊ ƷÌÁĈĿƷŧĞä ŧÌĊ ääĈŞ ÛŦĝ¢Û óŞƷÌÁĊ ƷÌĞĞƨĞä

30- (1008) el-Hasen, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından birinden rivayet etti: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İki velî nikah kıyarsa ilk nikah kıyan daha hak sahibidir. Bir malı iki yetkili satarsa bunlardan ilki daha hak sahibidir."[1147]

1144 Zayıf. Şafii Sunen (13524) mubhem ravisi vardır.
1145 Sahih. Şafii, Sunen (13549)
1146 Sahih. Şafii, Sunen (13690)
1147 Sahih. Ebu Davud (2088) Tirmizi (1110)

EVLENMEYE TEŞVİK, DÜNÜRCÜ OLMAK, NİKÂHIN HARAM KILDIĞI ŞEYLER VE DİĞERLERİ

Ǩ٦ٵٳٷ٫ ٱǴÔ٫٫ ٱɾ ɟٱ ٵٵ٦ٱ ٱÀɬȝ ٦ٷٵ ɟٱ ٱ٦٫ٳ٫Ằ ٦ٷ ȿÀɬȝ ٦٦ȝ ٱɟٳ٫Ằ٦ ٳ٦٫ÀٷٵٱÔ
¬Õ٦ ٳȝẰ ٥ǼǼٷ ٦٦ٱ ê٫ٷ ǼȿȾ Õ٦ ǼȿȾ ɟȾȿ ٱŽȿÂ¼ :ǧÔ٫ǵ ٷ٦

31- Amr b. Dinar'dan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma evlenmemek istiyordu. Hafsa radıyallahu anha ona dedi ki: "Evlen. Zira çocuğun olur ve senden sonra yaşar, sana duâ eder."[1148]

:ó٫ȿ ɣÀ٫ǵ Ʊ٦٦ ٦ٷ È٫ȿ ٦ȝ ٱǼ٦ٵ٦ Ʊ٦٦ ٦ٷ Ỏ٫ȝٳ٫ɬȅÔ ٦ȝ ٱɟٳ٫Ằ٦ ٳ٦٫ÀٷٵٱÔ
ć!ă ɾɪǒ ć!ă ó٫ɾȅǿ ȝɳ ăȿÂ8٦ ٳɬõ¼ :ó٫ɾõ٦ ٷɬȝ ć!ă ɣȓǿ ǻ٫ɾÊɳ ٦ٷٵă ǨǾɬȅ
ć!ă ó٫ɾȅǿ Õ٦ǻ ٦ȝ ٳ٦ٳɬ٫Ằ ٱɣÔ٦ǿÁ٦ ɟٱ ٳ٦ǻǿ٫Ằ ٱŽٳÊɳ ٳǾ٫ɳ È٫ȿ٦ ɭɪȅ٦ ɬ٫ȝ
¬٦ɣÎ٫ٵÊ ǑǷǾ ɾ٦٦ ǵٱÀɬ٦ă ǴÔ٦ ɟٱ ٳ٦ Ò٫ǿ ɭ٦ ɭɪȅ٦ ɬ٫ȝ ć!ă ɾɪǒ

32- (624) İbn Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ile beraber savaşa çıktık. Yanımızda kadınlar yoktu. Hadım olmak istedik, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bundan yasakladı. Sonra bize geçici bir süreliğine kadın nikahlamamıza ruhsat verdi."[1149]

:ó٫ȿ ɣÀ٫ǵ Ʊ٦٦ ٦ٷ È٫ȿ ٦ȝ ٱǼ٦ٵ٦ Ʊ٦٦ ٦ٷ Ỏ٫ȝٳ٫ɬȅÔ ٦ȝ ٱɟٳ٫Ằ٦ ٳ٦٫ÀٷٵٱÔ
È٫ȿ٦ ɭɪȅ٦ ɬ٫ȝ ć!ă ɾɪǒ ć!ă ó٫ɾȅǿ ȝɳ ɣÂ8٦ ٳɬõ :ó٫ɾõ٦ ٱÁ٫ɾÊɳ ٦ٷٵă ǨǾɬȅ
ɾ٦٦ ǵٱÀɬ٦ă ǴÔ٦ ɟٱ ٳ٦ Ò٫ǿ ɭ٦ Õ٦ǻ ٦ȝ ٳ٦ٳɬ٫Ằ ٱɣÔ٦ǿÁ٦ ɟٱ ٳ٦ǻǿ٫Ằ ٱǾÊɳ ٳǾ٫ɳ
ɣÎ٫ٵÊ ǑǷǾ

... (624/1) İbn Mes'ud radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi

1148 Sahih.
1149 Sahih. Şafii, Sunen (14088) Muslim (1404)

ve sellem ile beraber savaşa çıktık. Yanımızda kadınlar yoktu. Hadım olmak istedik, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bundan yasakladı. Sonra bize geçici bir süreliğine kadın nikahlamamıza ruhsat verdi."[1150]

ﻳُﺤَﺪِّﺙُ ﺃَﻥَّ ﺍﻟﺮَّﺑِﻴﻊَ ﺑْﻦَ ﺳَﺒْﺮَﺓَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻩُ ﺃَﻥَّ ﺃَﺑَﺎﻩُ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻩُ ﺃَﻥَّ ﺭَﺳُﻮﻝَ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﷺ ﻧَﻬَﻰ ﻋَﻦْ ﻣُﺘْﻌَﺔِ ﺍﻟﻨِّﺴَﺎﺀِ

33- (960) er-Rebî b. Sebra, babasından rivayet ediyor: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem mut'a nikahından yasakladı."[1151]

ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺍﻟﺮَّﺑِﻴﻊُ ﺑْﻦُ ﺳَﺒْﺮَﺓَ ﺃَﻥَّ ﺃَﺑَﺎﻩُ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻩُ ﺃَﻥَّ ﺭَﺳُﻮﻝَ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﷺ ﻧَﻬَﻰ ﻋَﻦْ ﻣُﺘْﻌَﺔِ ﺍﻟﻨِّﺴَﺎﺀِ

34- (1313) er-Rebî b. Sebra, babasından rivayet ediyor: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem mut'a nikahından yasakladı."[1152]

ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﻋَﻠِﻲُّ ﺑْﻦُ ﺣَﺴَﻦٍ ﺍﻟْﻬُﺬَﻟِﻲُّ ﺃَﻥَّ ﺃَﺑَﺎ ﺍﻟْﻌَﺒَّﺎﺱِ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻩُ ﺃَﻥَّ ﻋَﻠِﻴًّﺎ ﺭَﺿِﻲَ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻨْﻪُ ﻗَﺎﻝَ ﻟِﺒْﻦِ ﻋَﺒَّﺎﺱٍ ﺭَﺿِﻲَ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻨْﻬُﻤَﺎ ﺇِﻧَّﻚَ ﺭَﺟُﻞٌ ﺗَﺎﺋِﻪٌ ﺇِﻧَّﻚَ ﻟَﺘُﻔْﺘِﻲ ﺑِﺎﻟْﻤُﺘْﻌَﺔِ ﻭَﻗَﺪْ ﻧَﻬَﻰ ﺭَﺳُﻮﻝُ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﷺ ﻋَﻦْ ﻣُﺘْﻌَﺔِ ﺍﻟﻨِّﺴَﺎﺀِ ﻭَﻋَﻦْ ﺃَﻛْﻞِ ﺍﻟْﺤُﻤُﺮِ ﺍﻷَﻫْﻠِﻴَّﺔِ ﻳَﻮْﻡَ ﺧَﻴْﺒَﺮَ

35- (623) el-Hasen b. Ali radıyallahu anhuma'dan: "Ali radıyallahu anh, İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem mut'a nikahından ve evcil eşek etinden yasakladı."[1153]

ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﻋَﻠِﻲُّ ﺑْﻦُ ﺣَﺴَﻦٍ ﺍﻟْﻬُﺬَﻟِﻲُّ ﺃَﻥَّ ﺃَﺑَﺎ ﺍﻟْﻌَﺒَّﺎﺱِ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻩُ ﺃَﻥَّ ﻋَﻠِﻴًّﺎ ﺭَﺿِﻲَ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻨْﻪُ ﻗَﺎﻝَ ﻟِﺒْﻦِ ﻋَﺒَّﺎﺱٍ ﺭَﺿِﻲَ ﺍﻟﻠَّﻪُ ﻋَﻨْﻬُﻤَﺎ ﺇِﻧَّﻚَ ﻟَﺘُﻔْﺘِﻲ ﺑِﺎﻟْﻤُﺘْﻌَﺔِ ﻭَﻗَﺪْ ﻧَﻬَﻰ ﺭَﺳُﻮﻝُ ﺍﻟﻠَّﻪِ ﷺ ﻋَﻦْ ﻣُﺘْﻌَﺔِ ﺍﻟﻨِّﺴَﺎﺀِ ﻭَﻋَﻦْ ﺃَﻛْﻞِ ﺍﻟْﺤُﻤُﺮِ ﺍﻷَﻫْﻠِﻴَّﺔِ

1150 Sahih. Şafii, Sunen (14088) Muslim (1404)
1151 Sahih. Şafii, Sunen (14091)
1152 Sahih. Şafii, Sunen (14091) Muslim (1406)
1153 Sahih. Şafii, Sunen (14089) Muslim (1407) Buhari (5115)

... (623/2-3) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Hayber günü kadınlarla mut'a yapmaktan ve evcil eşek etlerini yemekten yasakladı."[1154]

36- (861) Urve rahimehullah'tan: "Havle bt. Hakîm, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın yanında girdi ve dedi ki: "Rebîa b. Umeyye bir kadınla mut'a yaptı ve kadın ondan hamile kaldı." Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh kızdı, hırkasını sürükleyerek çıkarken şöyle söyledi: "Bu mut'a'dır. Önceden hükmü bana bırakılsa idi, bunu yapanları recm ederdim. (Taşlayarak öldürürdüm.)"[1155]

37- (1063) Abdullah b. Ubeyd b. Umeyr'den: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Benim bir hanımım var, kendisine dokunan eli reddetmiyor" Nebî sallallahu aleyhi ve

1154 Sahih. Şafii, Sunen (14089, 14090) Muslim (1407)
1155 Zayıf. Şafii, Sunen (14112) Urve, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemiştir.

sellem: **"Onu boşa"** buyurdu. Adam: "Ben onu seviyorum" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O halde onu tut"** buyurdu."[1156]

ǯşÂĶ ÛɎƵƵź ɟÛ ÛĈɆɆĈ ȸȝ ÛÆʌÂɁ ƱɆĈ ȸɆ ĈǊä ÆɆɆȝ ƱɆɆÆg ÛɟÀɆÁɆȅ ÀɆÀɆȵĈ ÀɆĜ ȀȚȚź ĜɁɆĠÀƵȸÁɆ ɎɎɎȸäa ȀDƵÁź ÛÀɆȀȀɁ ȸɆɁ ȸɆä ɆȸŞ ÛĈȀȀɁ ȸɆɁ ĜɁɆäa ÀɆȚȸŞ ğÛȀɁäa ÛÀźÀɁȝÁź ÀɆȚȸÊɆź ÛĈɆĈĈ ÕĈɆɆ ȝÊȀź ĜÔɁ Ɇȝȝ ĈǊä Ɏŕŕź ȀɆȝ ɎÊɆź ÀɆȚź ÛÔɆg ɎɎɎȸäa ɔɆźź ÀɆȚȚÆɆɆ ȝɆDƵ ɟÛ î ȀgŞ ÆɆHȸäa ȀɆȝ ÀɆȀÆɆDƵź

38- (1064) Ubeydullah b. Ebi Yezid, babasından rivayet ediyor: "Bir adam başkasından kızı olan bir kadınla evlendi. Adamın da başkasından bir oğlu vardı. Adamın oğlu kadının kızına facirlik yaptı ve kız hamile kaldı. Ömer radıyallahu anh Mekke'ye gelince mesele ona götürüldü. Ömer radıyallahu anh onlara sorunca itiraf ettiler. Ömer radıyallahu anh had cezası uyguladı ve onları evlendirmek istedi. Oğlan bunu kabul etmedi."[1157]

:óÀź ÆĜÀn ȸɆ ĜɁÂÔȝ ƱɁÀĠɁÛ :óÀź ǰɁÀDƵ ȸɆä ȸȝ ÛÆɆĤȅŞ ÛȚĴÊɁ ÀɆÀĠɁÛ ÛɎƵƵź ÀɆȚȚŞÂź ÀɆȀÀɁÛ ȚȚÁĤ ɎƵƵź ŘĶƵź ÛÆȚŞ gÛÀɁä ȚȚÊĜ ĜÔƵź ȆɁÀÛÜäa ŘĶɆȚDƵ¼ ¬ÀɆȚgÁÔĜ åøŞ ÛĠÔɁȚäŞ ĠŜÅɁäa ĈɁȝ ĈǊä Ʊŕŕź ÃÁÛÁäa ȸɆ ÀɆȝ ÆɆDƵź

39- (1065) İkrime b. Halid'den: "Bir yolculuk esnasında kafiledeki bazı yolcular bir araya geldiler. Kafilede dul bir kadın vardı. Onlardan bir adam o kadını bir adamla evlendirdi. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh erkeği de kadını da kırbaçladı ve nikahlarını reddetti."[1158]

ŕć ƱɁäĝäa} :ĜƵźŞ Uĝ ÛÆȚÊȚäa ȸɆä ȸȝ ÛÆɆĤȅ ȸɆ ɔɆHɁ ȸȝ ÛɟÀɆÁɆȅ ÀɆĜÀɁÛ ÀƵHÔĜŞ} :ÀɆȀÁÊĜ ÛĜÑƵÊÁɁ ƱÊ ¼ :óÀź ÛĜźäa [Ď :øƵäa] {ĜĜäà ŕĤ ĠÔɁ

1156 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13766)
1157 Zayıf. Şafii, Sunen (13769) Ebu Yezid el-Mekkî meçhuldür.
1158 Zayıf. Şafii, Sunen (13538) Abdurrazzak (10486) İkrime b. Hâlid, Ömer rad - yallahu anh'den işitmemiştir.

¼ ﴿kt§Ê£ïä ²ñ¿Ê ðñ ¢Ïº ¿Ê¾ [ĎČ :ó²ïä] {²ñ¿Ê¾ä

40- (997/1) Yahya b. Said'den: İbnu'l-Museyyeb, Allah Teâlâ'nın: **"Zina eden biri ancak zina eden bir kadınla evlenebilir"** (Nur 3) ayeti hakkında: bu nesh edilmiştir dedi. Bunu şu ayetin nesh ettiğini söyledi: **"İçinizden bekar olanları nikahlayın"** (Nur 32) "Bu müslümanların bekarlarıdır" dedi."[1159]

Ù¾ñ²Ê¿ ¢Ê :ó¿ç ¢ñ ÙÆ£Ê§ïä ðç ÉÊÊè ðº Ù²ÊÍ ðº Ùj¿ÉÆè ¿Æ¿ñ¿ ¿õ¾¿º ðñ ﴿kÊÙ¿Ñïä¿ ¿Ó¿ñ [ĎČ :ó²ïä] {²ñ¿Ê¾ä ä²Ê¿Ôç¿} :¿²ñÁÊç {¾£ïäà ¤ñ ç¿Ó¿ ¤ Ù¿äÂïä} :¢ó²ç ÙÁÍç .﴿kt§Ê£ïä ²ñ¿Ê ðñ ¢Ïº ¿Ó¿Ôç¿ Ç¿¢ä [Ď :ó²ïä]

... (997) Yahya b. Said'den: İbnu'l-Museyyeb, Allah Teâlâ'nın: **"İçinizden bekar olanları nikahlayın"** (Nur 32) ayeti neshetmişti. Bu içinizden salihleri, müslümanlardan olan köleleri ve cariyeleri evlendirin demektir" dedi. Yani **"Zina eden biri ancak zina eden bir kadınla evlenebilir"** (Nur 3) ayetinin nesh edildiğini kastediyordu."[1160]

Ù¢ ó¿ç ¢ñ Ù¿¢Ïïä ÕÊÇ ÑÍç ðº ÙÆ¿Â¿ ÙÉÇ ðç !ä ÉÊ¾º ðº Ùj¿ÉÆè ¿Æ¿ñ¿ ¿t¢Æ¿ç ¿Óg ²¿ :Ç¿¢ä ÇÕÊ

41- (998) Ubeydullah b. Ebi Yezid'den: "İlim ehlinden biri bu ayet hakkında şöyle demiştir: "Bu, ikisi arasındaki hükümdür."[1161]

Ǩ¿Â¿ ÙÇ¿¢ä ÇÕÊ ¡Ç Ù¿ÉÊ¿Dz¿ ðº Ù¡¿À¿Z ðçä ðº Ù¿ÆÇ¿ñ ðç ¿Ê¿ ¿Æ¿ñ¿ g¿¿ä¿ ¢ÏÊä¿ ²ñº Ǩ¿õ ÇÊ¿Ê¿Dzïä ¿¿8ç ðñ ¿¿8ç Ù¢

42- (999) İbn Curayc'den: "Mucahid rahimehullah bu ayetin, Cahiliyye döneminde evlerinin üzerine bayraklar asan fahişe kadınlar hakkında nazil

1159 Sahih. Şafii, Sunen (13761)
1160 Sahih.
1161 Sahih.

olduğunu söylemiştir."[1162]

ﻣﺰ ﺍﻟﺒَﺎﻠِﻐﺔ ﻣﺰ ﺍﻟﺘﱠﺤْﺖ ﻣﺰ ﺍﻟﻠﱠﻴَﺎﻟِﻲ ﻣﻦ ﻏَﻴْﻠَﺎﻥَ ﻣﻦ ﺛَﻘِﻴﻒٍ ﻋِﻨْﺪَﻩُ ﺍﻟْﻌَﺸْﺮُ ﻧِﺴْﻮَﺓٌ ﻓَﻘَﺎﻝَ ﻟَﻪُ ﺍﻟﻨَّﺒِﻲُّ ﷺ ﺍﺧْﺘَﺮْ ﻣِﻨْﻬُﻦَّ ﺃَﺭْﺑَﻌًﺎ ﻭَﻓَﺎﺭِﻕْ ﺳَﺎﺋِﺮَﻫُﻦَّ

ﺑِﺎﻟْﻤَﻌْﻨَﻰ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺃَﺣْﻤَﺪُ ﻗَﺎﻝَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺍﻟْﻘَﻌْﻨَﺒِﻲُّ ﻗَﺎﻝَ ﺣَﺪَّﺛَﻨَﺎ ﻣَﺎﻟِﻚٌ ﻋَﻦْ ﺍﺑْﻦِ ﺷِﻬَﺎﺏٍ ﻋَﻦْ ﺳَﺎﻟِﻢٍ ﻋَﻦْ ﺃَﺑِﻴﻪِ

43- (1002) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ğaylan b. Seleme es-Sekafî Müslüman olduğunda nikahında on kadın vardı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Dördünü nikahında tut, diğerlerinden ayrıl" buyurdu."**[1163]

ﻏَﻴْﻠَﺎﻥَ ﺛَﻘِﻴﻒٍ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺴْﻠِﻤِﻴﻦَ ﻣﺰ ﺍﻟﺸَّﻬَﺎﺏِ ﺍﻟْﻘَﻌْﻨَﺒِﻲُّ

... (1002/1) Malik, Zuhri'den Ğaylan hadisini rivayet etti.

ﺍﻟْﻘَﻌْﻨَﺒِﻲُّ ﻗَﺎﻝَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺍﻟﺸَّﺎﻓِﻌِﻲُّ ﻗَﺎﻝَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﻣَﺎﻟِﻚٌ ﻋَﻦِ ﺍﺑْﻦِ ﺷِﻬَﺎﺏٍ ﻋَﻦْ ﺳَﺎﻟِﻢٍ ﻋَﻦْ ﺃَﺑِﻴﻪِ

ﺑِﺎﻟْﻤَﻌْﻨَﻰ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺃَﺣْﻤَﺪُ ﻗَﺎﻝَ ﺃَﺧْﺒَﺮَﻧَﺎ ﺍﻟْﻘَﻌْﻨَﺒِﻲُّ ﻗَﺎﻝَ ﺣَﺪَّﺛَﻨَﺎ ﻣَﺎﻟِﻚٌ ﻋَﻦِ ﺍﺑْﻦِ ﺷِﻬَﺎﺏٍ ﻋَﻦْ ﺳَﺎﻟِﻢٍ ﻋَﻦْ ﺃَﺑِﻴﻪِ

... (1071) İbn Şihab'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Sakif'ten on kadınla evli olan bir adam Müslüman olunca ona: **"Dördünü tut, diğerlerinden ayrıl"** buyurdu."[1164]

**ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺘَﺰَﻭِّﺝِ ﻣﻦ ﺃَﻫْﻞِ ﺍﻟْﻜِﺘَﺎﺏِ ﻣﺰ ﺍﻟﺮَّﺟُﻞِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺴْﻠِﻤِﻴﻦَ ﺗَﺤْﺖَ ﻣﻦ ﺍﻟْﻌَﺸْﺮِ ﻣﺰ ﺍﻟﻨِّﺴْﻮَﺓِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺸْﺮِﻛَﺎﺕِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤَﺠُﻮﺱِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺸْﺮِﻛِﻴﻦَ ﻣﻦ ﺍﻟْﻌَﺮَﺏِ ﻣﺰ ﺍﻟﺮَّﺟُﻞِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺴْﻠِﻤِﻴﻦَ ﻣﻦ ﺍﻟْﻌَﺮَﺏِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻌَﺠَﻢِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻌَﺒِﻴﺪِ ﻣﻦ ﺍﻟْﺤُﺮَّﺍﺭِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤَﻤْﻠُﻮﻛِﻴﻦَ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤَﻤْﻠُﻮﻛَﺎﺕِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺴْﻠِﻤَﺎﺕِ ﻣﻦ ﺍﻟْﻤُﺴْﻠِﻤِﻴﻦَ

44- (1003) Nevfel b. Muaviye ed-Diylî'den: "Ben Müslüman olduğumda nikahımda beş kadın vardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e sordum: "Birinden ayrıl, dördünü tut" buyurdu. Altmış seneden beri nikahımda kısır olarak kalan ilk eşimi boşamak istedim ve ondan ayrıldım."[1165]

ÛÙĞÀÎĒDzöä ÆĿţ Ùêê ȸȝ ÛĈ!ä Ê€ȝ ȸȩ áÀĮÙè̊Ĉ ȸȝ Û›ǾĮÙ Ùêê ȸȩä ÀǾÀ€ǹĈ ÛĴÀǹǹĈ ÙÔĮÙķş Ǩţǿè̊Ĉ :óÀǾ ÙĴÊŸÙÆ€öä ȸȩä ȸȝ şĈ ÛÙĴÊŸÙÆ€öä ȸȝ Û€ÀĤ Ùêê ȸȝ áĝÀÆ€ş ǨÀÎ ÀţǾĝĈ ÕÊǹĈ jĈ ÙĞÀǹĞǾ ĮǾè̊ş Ĉ€Ÿȝ ć!ä ›ıǒ ĴĞĞöä ǨĞĞÊǾ ?À̀ǹĴä

45- (1004) Ebu Hıraş ed-Deylemî veya ibnu'd-Deylemî dedi ki: "Müslüman olduğumda nikahımda iki kızkardeş vardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e sordum. Dilediğimi nikahımda tutmamı, diğerinden ayrılmamı emretti."[1166]

jÀţžȝ óǾè̊ ÛŸDzǾ jĈ ÛÆ^ĈŹ ȸȩ ĞÔÊĞé ȸȝ Û ą̈ÀǾÎ ȸȩä ȸȝ ÛÕĞÀǹ ÀǾÀ€ǹĈ óÀÖǾ ÝÀţǾÀĚé ƷţDzǾ ÕĿ ÛǨţĚöä ÕŸǹ ȸȟ ÛȸÔǹĴä ȸȝ €ȝ ć!ä ĴỀǾ jÀžȝ ȸȩ ƷǒĈ jĈ ÆĞĞ ŸǾ ÀǾĈ ÀǹĈş ÛĞÀŬ ÀţǾǹÀĞş ÛĞÀŬ ÀţǾŸĞĈ :€ȝ ć!ä ĴỀǾ jÀžȝ ĮǾè̊ş Ĉ€Ÿȝ ć!ä ›ıǒ ĴĞĞöä ą̈ÀǹǒĈ ȸȟ ŸDzǾ ĴÕŸǾ ĈÆĞȝ ȸȟ ƵÀÁǾ :óÀĞ .äÓĿ óÀĞ ¤ÀÓǾ €ĴŸHDzÕ ÕĞ€ ÒǾǾ äĞĞĈ ğÆDzş Ĵǿ ǒĴŸÎ ÀǹĞä ȸȟ Ùê jÀǒ ƶĈ :óÀÖǾ ÀĿ€Âöä ȸȝ ÙÂ8Ÿ€ş :ÕĞÀǹ óÀĞ .ÆĞÀù Ùêê ȸȩ ĴÙȝ €äøĈ :ą̈ÀǾÎ ȸȩä óÀĞ :ÕĞÀǹ ÕĞ€ ÒƷȟ ŷäƶȟĞöä ȸȩ

1165 Zayıf. Mübhem ravisi vardır. Beyhaki (7/184)

1166 Zayıf. İbrahim b. Muhammed Ebu Yahya metruktur. Ebu Davud (2243)

hoşuma gitmez." Onun yanından Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından biri çıktı ve dedi ki: "Şayet böyle bir durumu başıma gelse sonra birinin bunu yaptığını görsem elbette onu cezalandırırdım."[1167]

Malik dedi ki: "İbn Şihab, bu zatın Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh olduğu görüşünde idi." Malik dedi ki: "ez-Zubeyr b. el-Avvam'dan da bunun aynısı bana ulaştı."[1168]

:óÀÉ ĈĦĜĈ ȸȝ ÛĞĢĢȝ ȸȩ Ĉ!ă ÆĢĢȝ ȸȩ Ĉ!ă ÆĢĢȝ ȸȝ ÛŞBÀŁÂÖă ȸȝ Ûȷ ÀŁÀÈ ÀĢĢnĈ
ȷÛ ÆĞĞĈ Àɳ¼ :óÀÖĺ ĸktĢÖă ÕÛĦ ȸĦ ÛÀŢÛĦĦăş Ûȳ̄ȷ̄ă ȸȝ ĢȺȝ Ĉ!ă ȳȓȓǿ Àŧȝ ÖÛÈ
ÕÛĦĚ Ȳ; ÆĬÛ ȷÀÕ Àŧȝ ȷÛ ğáÃȥĺ :ȲĈĈ óÀÉ :Ĉ!ă ÆĢĢȝ óÀÉ ¬ÀĦĚŁDZ ÀŧŁÂÆDZĈ
ĈĦĞ ȥŁ ÀŧĤ

47- (1061/1) Abdullah b. Utbe'den: "Ömer radıyallahu anh'e bir kişinin mülkünde köle olan anne ve kızı hakkında soruldu. Şöyle dedi: "Onların bir nikah altında biraraya gelmesini caiz görmem." Abdullah b. Utbe dedi ki: "Ömer radıyallahu anh'ın bu konuda daha şiddetli davranmasını isterdim."[1169]

ÛĈĦĜĈ ȸȝ ÛĞĢĢȝ ȸȩ Ĉ!ă ÆĢĢȝ ȸȩ Ĉ!ă ÆĢĢȝ ȸȝ Ûą̄ÀȥÎ ȸȩă ȸȝ ÛÕÖÀɳ ÀĢĢnĈ
ÛĸktĢÖă ÕÛĦ ȸĦ ÛÀŢÛĦĦăş ÛĞĈÀŧÖă ȸȝ ÖÈ ĢȺȝ Ĉ!ă ȳȓȓǿ ą̄ÀÛÁÖă ȸȩ Àŧȝ ȷÛ
¬ÀĦĚŁDZ ÀŧŁÂÆDZĈ ȷÛ ÆĞĞĈ Àɳ¼ :Àŧȝ óÀÖĺ Ý?ÀnĞă ÆĦȩ ÀŧŁăÆĞÛ ĉûzĚ ÖŁ

… (1061) Abdullah b. Utbe'den: "Ömer radıyallahu anh'e bir kişinin mülkünde köle olan anne ve kızı hakkında soruldu. Şöyle dedi: "Onların bir nikah altında biraraya gelmesini caiz görmem."[1170]

ÀĈÁą ÛĞÖĢĦą ÛĈÛ ȸȩă ĸĤĈè :ȷÀDZ ȸȩă ȸȝ ÛÆÆDzŁă ÆĢȝş ÛĮĈĒą ÀɳĈnĈ
Ûȸ ȷÛ¼ :ÀŢȶ óÀÖĺ ÀŢȥ Ĉ!ă ȳȓǿ ĞĨĞą ǫDZ ÛÀŧĦą ȸȩ Ĉ!ă ÆĢȝ ȸȩ ÉĦą ȷÛ

1167 Sahih. Şafii, Sunen (13840)
1168 Şafii, Sunen (13841, 13842)
1169 Sahih. Şafii, Sunen (13844)
1170 Sahih. Şafii, Sunen (13843)

Ûæ :ĶßÏÖÇ Ý¬ÀÇÇÆä ÀÊÇèÉÇÔ ÛÜß ĞÇÓÀDZ ĞÆäÀÇß ĶßÜÇ ÆÇ ÀÇÇş ÛÀÇÇÒÔ ĞÇÀè ÆĞÔ ÇÜĦÀÇ æ :ĶßÏÖÇ Û¼ ¢!ä ÀÇÇÀğ :ÜßzÖĸ jÔ æÔ ÀÇÇáÔ æ ¢!äş Uçß¿ ¼ :óÀÇ ÜÂÇÀÛÔ ÆĞÔ æş ÛÜÝĿÔ ¢ĥ

48- (1062) "İbn Cureyc'den: "İbn Ebi Muleyke, Muaz b. Abdillah b. Ma'mer'in, Aişe radıyallahu anha'ya gelip şöyle dediğini haber verdi: "Benim ilişkiye girdiğim odalık bir cariyem var. Onun büluğa ermiş olan kızı da cariyemdir. Onu odalık olarak kullanabilir miyim?" Aişe radıyallahu anha: "Hayır" dedi. Muaz: "Allah'a yemin olsun ki bunu Allah'ın haram kıldığını söylemediğin sürece ben bu işi terk etmem" dedi. Aişe radıyallahu anha: "Ailemden olan (kendisi mü'minlerin annesi olduğu için böyle söylemiştir) veya bana itaat edenlerden hiç kimse böyle bir şey yapmaz" dedi.[1171]

Û8ÇÆ ¢æ ¢tĞÀäÄ ÆßÆ jÔ ÛĞţÊè Ü¢Ô ¢Æ ÛBÀŁÂäÄ ¢Æ ÛjÀŁÁè ÀĢÀĞÀÇ ÀŁÁÀÇ ÀDZşà ÀÇÇ jÔ ÀĞÀÇ ĞÇÓÀDZ BÊÆ ¢æ ĻÖÀÆ ¢ĥ ?ÀĢÈÄ

49- (1314) Ebu Seleme'den: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh, Asım b. Adiy'den bir cariye satın aldı. Onun bir kocasının olduğu haber verilince iade etti."[1172]

ÛĢÁÆ ¢!ä ÇÊŕǿ ĞÀÁÀŁ Ü¢Ô ¢Æ ÛŽÀÆĞÄä ¢Æ ÛÃÄÀĢÂäÄ Ü¢Ô ¢Æ ÛÕ¢ÀĻ ÀĢÀĞÀÇ ÛÀÇÇŧÆşÇ ĞÔÀŧÄä ¢æĢ ÕÀZÀäÄ ƵtDzÁ æ¼ :óÀÇ ĻÏÈşÇ ¢ÇÆ ć!ä ɔÏÒ ć!ä ózÈǿ jÔ ¬ÀÇÇÀnşÇ ĞÔÀŧÄä ¢æĢ æş

50- (1000) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kişi bir kadın ile teyzesini de, kadın ile halasını da bir nikah altında birleştiremez."**[1173]

ɔÏÒ ć!ä ózÈǿ jÔ ÀŧÇÆÆ ć!ä ÇÊŕǿ ÀŧÆ ¢æä ¢Æ ÛƵ¢ÀÇ ¢Æ ÛÕ¢ÀĻ ÀĢÀĞÀÇ ¬¢ÊnÔ ĞĢÛn ɔÏÆ ĻÕÉǾÔ ÆÛÁÇ æ¼ :óÀÇ ĻÏÈşÇ ¢ÇÆ ć!ä

1171 Hasen. Şafii, Sunen (13847) Abdurrazzak (12731)
1172 Zayıf. Ebu Seleme, babası Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh'den işitmemiştir.
1173 Sahih. Buhari (5109) Muslim (1408)

51- (713) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmasın."**[1174]

ﺭﻟﻭ ﻚﻟﺍ ﺀﺰﺠﻳ ﻝﺎﺠﺮﻟﺍ ﻚﻟﺍ ﻪﺒﻄﺧ ﻰﻠﻋ ﺾﻌﺑ ﻊﻴﺑ ﻰﻠﻋ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ

... (713/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmasın."**[1175]

ﻦﻋ ﻚﻟﺍ ﻪﺒﻄﺧ ﻰﻠﻋ ﻪﻴﺧﺍ ﻊﻴﺑ ﻰﻠﻋ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻭﺃ ﻪﻟ ﻥﺫﺄﻳ ﻰﺘﺣ ﻙﺮﺘﻳ ﻥﺃ ﻞﺒﻗ ﻪﻴﻠﻋ ﺮﻜﻨﻳ ﻻ ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ

52- (714) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı. Bazı muhaddisler şu ziyade ile rivayet etmiştir: **"Ta ki o talip olmaktan vazgeçinceye veya izin verinceye kadar"**[1176]

ﻪﻴﻠﻋ ﻰﻠﺘﺒﻳ ﻻ ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ ﻪﻴﺧﺃ ﺔﺒﻄﺧ ﻰﻠﻋ ﻢﻛﺪﺣﺃ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻭﺃ ﻪﻟ ﻥﺫﺄﻳ ﻰﺘﺣ ﻙﺮﺘﻳ ﻥﺃ ﻞﺒﻗ ﻪﻴﻠﻋ ﺮﻜﻨﻳ ﻻ ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ

53- (714/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmasın."**[1177]

1174 Sahih. Şafii, Sunen (13942)
1175 Sahih. Buhari (5142) Muslim (1412)
1176 Sahih. Şafii, Sunen (13943)
1177 Sahih. Şafii, Sunen (13946)

ﻣﻦﻫ ﻣﺰ ﻮﻓﺎﻫﻮﻫ ﻟﻮﻘﻦ ﻣﺰ ﻮﻘﻬﻫ ﻴﻘﻮ ﻣﻦﻫ ﻣﺰ ﻮﻠﻴﻠﻘﻮ ﻣﻦ ﻘﻦﻫﻦ ﻨﻘﻘﻮ
ﺯﻴﺰ ﻮﻠﻘﻮﻫ ﻘﻮﻘﻮ ﺯﻠﻮ ﻟﻴﻴﻖ ﻘﻴﻴﺰ ﻗ!ﻫ ﺯﻴﻮ ﻠﻘﻮﻫ ﻟﻮ ﻮﻫﻦﻴﺰ ﻗ!ﻫ ﻠﻓﻠﻮ ﻨﻦﺰ
ﻮﻘﻨﻮ ﻖﻮ ﻘﻮﻮ ﺯﻗﻍ ﻘﻫﻮ ﻘﻖﻮﻮ

54- (713/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir kimsenin, kendisi terk etmedikçe din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmayı yasakladı."[1178]

ﻮﻄﻨﻐﻫ ﻣﺰ ﻮﻟﻨﻖﻍ ﻣﻦ ﺯﻘﻮﻮ ﻣﻦ ﻘﻦﻮﻮﻄ ﻮﻘﻨﻫﻨﻫ ﻮﻘﻮ ﻮﻐﻮﻫﻨﻨ ﻨﻘﻘﻮ
ﺯﻴﺰ ﻟﻮﻘﻍﻮ ﻘﻮﻘﻮ ﺭ¼ :ﻮﻨﻘ ﻟﻴﻴﻖ ﻘﻴﻴﺰ ﻗ!ﻫ ﺯﻴﻮ ﻠﻘﻮﻫ ﻟﻮ ﻮﻖﻨﻨﻘﻠ ﻨﻘﻘﻮ ﻣﺰ
¬ﻘﻦﻫﻮ ﻖﻮﻮﻫ

55- (714/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz din kardeşinin talip olduğu kadına talip olmasın."**[1179]

ﻖﻄﻴﻪ ﻨﻘﻮ ﻣﺰ ﻮﻟﻨﻘﻨﻪ ﻣﻦ ﻔﺰﻴﻪﻟﻫ ﺯﻮﺯﻠ ﻮﻘﻘﻨﻘ ﻣﻦ ﻗ!ﻫ ﻘﻘﻴ ﻣﺰ ﻮﻘﻮﻦﻫ ﻨﻘﻘﻮ
ﻨﻮ ﻨﻄﻮ ﻮﻨﻘﻍ ﻟﻴﻴﻖ ﻘﻴﻴﺰ ﻗ!ﻫ ﺯﻴﻮ ﻗ!ﻫ ﻮﺯﻴﻪﻮ ﻟﻠ ﻮﻖﻄﻮﻨ ﻣﺰ ﻮﻣﻄﻐﻠﻫ ﻘﻘﻴ ﻣﻦ
ﻟﻠ ﻴﻘﻨﻘﻮ ﻘﻴﻴﻮ :ﻘﻨﻘﻨﻍ .¬ﻮﻘﻘﻔﻫﻨ ﻘﻴﻴﻮ :ﻨﻄﻄﻨﻫﻨ ﻔﻘﻘﻨ¼

ği zaman bana haber ver" buyurdu. Dedi ki: "İddetim bittiği zaman Muaviye ve Ebu Cehm'in bana talip olduklarını haber verdim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muaviye fakir bir kimsedir, malı yoktur. Ebu Cehm ise omuzundan asasını indirmez. Sen Usame ile evlen."** Ben ondan hoşlanmıyorum dedim. **"Usame ile evlen"** buyurdu. Ben de onunla evlendim ve Allah onda hayır kıldı ve ondan memnun oldum."[1180]

Ğtſè Uſſ ơʒ Ûʝ ÀĻÀè ơę ẵzèʄä ɾơzɳ ÛÆʌÂɑ ơę Ć!ä Æɛʒ ơʒ ÛÕ©Àɳ ÀǫÀɛɳſ óÀę ĻſèȘ Ĉſſʒ ć!ä ɾƨſò Ć!ä ózèȩ ʝſ ÛÈĻę ŘÀê ĞtſÛÀź ơʒ Ûơtǵà¤ä Æɛʒ ơę ĻſDZ ÀɛſȘ ĞʌȘÀĦɳ ʝſ ȩĸÀɛɳſ ŘſſǵÀɫſź :ŘſÀę .¬UſÆȩæſź ŘſſǵÀæſź¼ :ÀſſĞ ĈÀÔʒ ʒŘɑ Yź ĻſDZ zẵſ ÀɳſȘ Ûȩſ óÀɳ ɾ ōzſĦÔź ĞʌȘÀĦɳ ÀɳſÀ¼ :óÀÅź UſÀɛÛɳ Ĉſ ŘÛɛ¤ɑȘ äĄɛɳ ĈſȘ Ć!ä ŌĦDzź ȩȩHÓź .¬ÆʌȂ ơę ĞɳÀȩſ UĦÔÔ¤ä ÛĈÔſÀʒ ơʒ

… (715/1) Fatıma (bt. Kays) radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona kocasından boşandığı zamanki iddetinde: "İddetin bittiği zaman bana haber ver" buyurdu. Dedi ki: "İddetim bittiği zaman Muaviye ve Ebu Cehm'in bana talip olduklarını haber verdim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muaviye fakir bir kimsedir, malı yoktur. Ebu Cehm ise omuzundan asasını indirmez. Sen Usame ile evlen."** Ben ondan hoşlanmıyorum dedim. **"Usame ile evlen"** buyurdu. Ben de onunla evlendim ve Allah onda hayır kıldı ve ondan memnun oldum."[1181]

Ļó ÿŸȅȩɑä ơɦ ãÀĿ ÛĞɳſ ơę ʝäzÅò ʝſ Û ąÀTÎ ơȩä ơʒ ÛÕ©Àɳ ÀǫÀɛɳſ ȩſſÀɳäȘ ÛÀõÀÎɳ ZĞÂÛ¤äȘ ÀĄȩǵ ÆſTÎȘ ĻſèȘ Ĉſſʒ ć!ä ɾƨſò ŲĞą¤ä ɾƨſ ǒÀDZ ĞſſÀɳäȘ ʝäzÅò ÿŸȅſ ơȩę ʝÀõȘ :ąÀTÎ ơȩä óÀę ʠÀÓĞą¤ä ɾſʒ ÀǪȅèäȘ ÛĞtſÊɳ ÀTÎ ơɦ zĦſ

57- (834) İbn Şihab'dan: "Safvan b. Umeyye İslam'dan kaçtı, sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip Huneyn ve Taif gazvelerine bir müşrik ola-

1180 Sahih.
1181 Sahih.

rak katıldı. Hanımı ise Müslüman idi. Onun nikahında kaldı.” İbn Şihab dedi ki: “Safvan’ın Müslüman oluşu ile hanımının Müslüman oluşu arasında bir ay vardı.”[1182]

Uÿ ózÕ¸ jÀõ ¢µÛ ÛÇÉÊÛ ¢ß ÛÌÊÈÀÖöä ¢æ ¢tgÀöä ÆÇß ¢ß ÛÕÖÂµ ÀÇÀÇnÛ
:gÀÖÇöä] {öÀÊÇöä ÇÇÛñ ¢µ ÇÊ ÌÇrÀß ÀtÛÿ ÌÖÛÿß ¢zÀÐZ ÷ÿş} :ɔöÀÄÇ ¸¡ä ózÇ
µÛÿß Õ¢½ :ÀÄÛZşà ÇÀÇş ¢µ ÀÄÛÉÊß Uÿ µÛÊş ÇÛÀtÛö ÕÐZÀöä ózÕ¸ jÛ [čĎĐ
ózÖöä ¢µ äÓŁ zHÚş Û¬ÀÇàø şÛ äÀÇn Õ¢öÛ ÆÖÀÊö ¸¡ä jÛş ÛÇÇÂÓö

58- (1001) el-Kasım rahimehullah, Allah Teâlâ’nın: **“Böyle kadınlara kapalı bir şekilde evlenme isteğinizi belli etmenizde üzerinize herhangi bir günah yoktur.”** (Bakara 235) ayeti hakkında şöyle dedi: “Bu, kişinin, kocasının ölümünden dolayı iddet bekleyen kadına: “Muhakkak ki sen benim için değerlisin. Şüphesiz Allah sana hayır veya rızk sevk etmektedir” veya buna benzer sözler söylemesidir.” [1183]

SÜT EMME HAKKINDA GELENLER

¢æ ÇşÀß ¢ß ÛÇÀÊÄ ¢æ jÀtÛÈ ¢ß ÛÇÀÄÅ ¢æ ¸¡ä Æß ¢ß ÛÕÖÂµ ÀÇÀÇnÛ
:óÀÉ ÌÈşÇ ¢ÛÿÞ ¸¡ä ɔÈÖ ¸¡ä ózÈÇ jÛ ÀÄÛß ¸¡ä ÇÎÊ ÇÎÖÀß ¢ß ÛÀÄÇÂöä
¬ÇÁÉÇöä ¢µ ÿÇÀHÚ ÀÄ ÇÞÀÎÀöä ¢µ ÿÇÀHÚ¼

59- (906/2) Aişe radıyallahu anha’dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“Süt emme, doğumun haram kıldığını haram kılar.”**[1184]

1182 Zayıf. Şafii, Sunen (13983) mürseldir.

1183 Sahih. Buhari (5124)

1184 Sahih. Muslim (1444) Buhari (2646, 3105, 5099) İbn Hibban (4230) Beyhaki (7/159) Darimi (2/155) Abdurrazzak (13952) Ebu Davud (2055) Tirmizi (1147) İbn Mace (1937) Ebu Ya’la (4374)

60- (994) Umm Habibe bt. Ebi Sufyan radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Ey Allah'ın Rasulü! Kız kardeşim ile, Ebu Sufyan'ın kızıyla evlenir misin?" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ne yapayım dedin?"** buyurdu. Ben: "Onu nikahla" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Kızkardeşini mi?"** dedi. Ben: "Evet" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bunu gerçekten istiyor musun?"** dedi. Ummu Habibe: "Evet. Onu kıskanmam. Sana eş olmak hayır ve şerefi hususunda ortaklarıma nazaran kız kardeşimin bana ortak olmasını daha çok arzu ederim" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Senin kız kardeşin bana helâl değildir."** buyurdu. O da: "Peki ama biz senin, Ebû Seleme kızı ile evlenmek istediğini söylüyoruz" dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ümmü Seleme'nin kızını mı?"** diye sordu. Ümm Habîbe de: "Evet" dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ümmü Seleme'nin kızı benim himaye ve terbiyem altında üvey kızım olmamış olsaydı bile yine nikâhı bana helâl olmazdı. Çünkü O benim süt kardeşimin kızıdır. Süveybe beni ve onun babasını (Ebû Seleme'yi) emzirmiştir. (Siz eşlerim) bir daha kız kardeşlerinizi ve kızlarınızı sakın bana teklif etmeyiniz"** buyurdu."[1185]

1185 Sahih. Buhari (5107)

ÛÆÇÊtäa ¢ëä ŘĤtè :óÁé ÿÁƷÆDZ ¢ëä ŘĤtè :óÁé ĞÆÆƷ ¢ëä ÁǪÀĞǹÔ
Uǫ ÕĞ ÔĿ ÛĞ!ä ózèé Áą :óÁé ęą ęƷ Ğ!ä ÿÎřǿ ÆÊÁû Uëĉ ¢ë ÿÎƷ ¢Ɨ ǫÉHUą
ĝÂtǵ jĉ ŘtÎƷ Áą¼ :óÁÔǫ Û Ì ÀÇé UǪ ĝÁǫ ÔtDZĉ ÁZąÊǫ ÜĝÂtǵ ŘÁĝ ÕtƷ ŘÁĝ
¬ÆÊĝäa ¢ĥ ÿÀǵ Áą ĞƷÁřÀäa ¢ĥ ÿÀǵ Ğ!ä jĉş ÛĞƷÁřÀäa ¢ĥ Uĥĉ

61- (1106) Ali b. Ebi Talib Radıyallahu anh dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Amcan Hamze'nin kızı sana uygun mudur? Zira o Kureyş'in genç kızlarının en güzelidir." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bilmez misin Hamza benim süt kardeşimdir. Allah nesep ile haram kıldığını süt emme ile de haram kılmıştır."**[1186]

Ğ!ä ÿÎřǿ ĞÎĜÁƷ ¢Ɨ ÛĞĘĈ ¢Ɨ ÛĝşÀƷ ¢ë ÿÁÎÊ ¢Ɨ ÛBåǿşäǿÉäa ÁǪÀĞǹÔ
jÁÆÁè ÕÁÉǵ ÓǶĥ ĝÂtǵ ĞǪäa Uǫ ĻÏèş ĞĘƷ Ğ!ä ɔÏÕ ÿĞǪäa ¢Ɨ ÛÁZÁƷ

62- (1106/1) Aişe radıyallahu anha, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den Hamza radıyallahu anh'ın kızı hakkında aynısını rivayet etti.[1187]

ÛŽÁDzHUäa ¢ë ŽÁDzHUäa ¢Ɨ ÛĞĘĈ ¢Ɨ ÛĝşÀƷ ¢ë ÿÁÎÊ ¢Ɨ ÛjÆÁè ÁǪÀĞǹÔ
¬ǒÁĦǪĝä ĘǿǪ Áą ĸĉ ĞƷÁřÀäa ¢ĥ ÿÀHU ĸ¼ :óÁé ĝÀÁÀĿ Uëĉ ¢Ɨ ĞÁşĉ

63- (1108) Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: "Bağırsakları çatlatacak olandan başka süt emmeler haram kılmaz."[1188]

ÿÎřǿ ÀĿĞÂäa ¢ë Ğ!ä ÉƷ ¢Ɨ ÛĞĘĈ ¢Ɨ ÛĝşÀƷ ¢ë ÿÁÎÊ ¢Ɨ ÛjÆÁè ÁǪÀĞǹÔ
ÛjÁǪÔtäa ĸş ĞÔtäa ÿÀHǩ ĸ¼ :óÁé ĻÏèş ĞĘƷ Ğ!ä ɔÏÕ ÿĞǪäa jĉ ÛÁtZÁƷ Ğ!ä
¬jÁǪĦřÀäa ĸş ĞĦřÀäa ĸş

1186 Sahih ligaryihi. Şafii, Sunen (15415) İbn Cud'an zayıftır. şahidi: Muslim (1446)

1187 Sahih. Şafii, Sunen (15416) Buhari (5100)

1188 Zayıf. Şafii, Sunen (15449) el-Haccac b. Haccac el-Eslemi meçhuldür.

64- (843/2) Abdullah b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir ya da iki emme haram kılmaz."**[1189]

65- (843) Abdullah b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir ya da iki emme haram/mahrem kılmaz."**[1190]

66- (840) Müminlerin annesi Aişe radıyallahu anha'dan: "Kur'ân'da Allah'ın indirdiği şeyler arasında on bilinen emmenin mahrem kılacağı hükmü vardı. Sonra bilinen beş emme ile bu neshedildi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiğinde bu hüküm Kur'ân'dan olarak okunuyordu."[1191]

67- (840/2) Aişe radıyallahu anha şöyle derdi: "Kur'ân'da on bilinen

1189 Sahih. Şafii, Sunen (15440) Muslim (1450)
1190 Sahih. Şafii, Sunen (15441) Muslim (1450)
1191 Sahih. Şafii, Sunen (15438) Muslim (1452)

emmenin haram kılacağı hükmü vardı. Sonra bu beş emmenin haram kılması haline nesh edildi." Aişe radıyallahu anha'nın yanına ancak beş emmeyi tamamlamaktan dolayı mahremi olanlar girebiliyordu."[1192]

68- (841) Nafi'den: "Salim b. Abdillah haber verdi ki; Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha, kendisini kızkardeşi Umm Kulsum'e emzirmesi için göndermiş ve o da üç defa emzirmiş. Sonra hastalandığı için daha fazla emzirememiş. Salim dedi ki: "Umm Kulsum on emzirmeyi tamamlayamadığı için ben Aişe radıyallahu anha'nın yanına giremezdim."[1193]

69- (842) Safiyye bt. Ebi Ubeyd, müminlerin annesi Hafsa radıyallahu anha'nın Asım b. Abdillah b. Sa'd'ı kızkardeşi Fatıme bt. Ömer'e gönderdiğini, yanına girebilmesi için onun Asım'ı küçükken on defa emzirmek üzere gönderdiğini haber verdi. O da bunu yaptığı için yanına girebiliyordu."[1194]

1192 Sahih. Şafii, Sunen (15439) Muslim (1452)
1193 Sahih. Şafii, Sunen (15453)
1194 Sahih. Şafii, Sunen (15456)

ﻢﻴﺣﺮﻟﺍ ﻦﻤﺣﺮﻟﺍ ﷲ ﻢﺴﺑ

70- (839) Urve b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Sehle bt. Suheyl'e Salim'i beş defa emzirmesini emretti. Böylece mahremi oldu."[1195]

**ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻥﺃ ﺎﻤﻬﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺔﺸﺋﺎﻋ ﻦﻋ ﻚﻟﺫ ﻞﺜﻣ ﻲﻓ ﻢﻠﺴﻣ ﻩﺍﻭﺭ ﺎﻤﻛ

ÛÓ¦ä ózÈé Ä :ĶÉÄÖź ĻĪÈş ĈĒŸʒ ć¦ä ɔłÖ Ó¦ä ózÈé ɔőÛ ÛƁúº ðº ÀĤĻʒ ÚĤº ÛÄĝäş ĶĒº ʁÓ ÄĠő ÈĒőş ÛÕŘź ÄǾş ŲŸʒ ÔṅÉĄ ĵĿõş ÛäÄÉőş ÄţĜÄè ʔÀǾ ÄąõÈţṅ ĈĒĦÎ̂ŕǾ¼ :ÄĠ8Ÿº ÄţĜź ĻĪÈş ĈĒŸʒ ć¦ä ɔłÖ ŲĈąöä óÄÖź ÝĈĜüÌ Ų ʔÀǾ äéÄţź ÕĈÓĤº ğØṅĤź ÛĈʒÄŕÀöä ðĤ ÄąĤä ĊäÀǾ ĶǾÄõş ÛĶŸĦÁź .¬ÄŢĈĤº ɣÀĦŲź ğÄĦŕǾ ɣĤ ÄŢǾṅĤ ÀąĤǾ ĶǾÁÓź ÛóÄŁZÀöä ðĤ ÄŢĒŸʒ ÒṅÉĄ ĵÛ ÆĒĤǾ ĶǾõ ðţĿź ĠÎĜʒ ÛĜÄÊĄöäş óÄŁZÀöä ðĤ ÄŢĒŸʒ ÒṅÉĄ ĵÛ ĶĢĝÛ ðĤ ÄŢǾ ðĦŕÀĄ ÄŢǾṅĤ ğÄéş ɣzŸõ ĜʒÄŕÀöä ÕŸǾº ðŢĒŸʒ ÒṅÉĄ ĵÛ ĻĪÈş ĈĒŸʒ ć¦ä ɔłÖ ŲĈąöä ƷäşàÛ ÀĜÄè ɔéºş ĠŸŢè ĻĪÈş ĈĒŸʒ ć¦ä ɔłÖ Ó¦ä ózÈé ĜĤ ÀąÛ BÓÖä ʔÀǾ Äą :ðŸéş Û â ÄąöäðĤ Ą́gÛ ŕ .ĻĪÈş ĈĒŸʒ ć¦ä ɔłÖ Ó¦ä ôzÈé ðĤ ĊÉĝş ĻĜÄè Ų ĠÔṅź ʁÓ ÔŢŢè ĶÄĜ ć¦ä ɔłÖ ŲĈąöä ƷäşàÛ ĵÄõ ÀĊÅöä ðĤ äÓŁ ɔŸĦź .Ą́gÛ ĜʒÄŕÀöä ĈÔŢĜ ÄĦŸʒ ÒṅÉĄ ĶĈÓöä ĜʒÄŕź Ų ĻĪÈş ĈĒŸʒ

72- (839/3) İbn Şihab'a büyüğün emmesinin hükmü sorulunca, bu husta, Urve b. Zubeyr bana şunları haber verdi dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından Bedir savaşında bulunan Ebû Huzeyfe b. Utbe b. Rabia, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Zeyd b. Harise'yi oğulluk edindiği gibi, azatlısı Salim'i oğulluk edinip evlendirdi. Onu oğlu gibi görüyordu. Kardeşi Velid'in kızı Fatıma ile evlendirdi. Fatıma Kureyş'in en güzide genç kızlarından olup ilk hicret edenlerdendi. Allah Teâlâ, Zeyd b. Harise hakkında: **"Onları (oğulluklarınızı) babalarının adıyle çağırın. Bu, Allah indinde daha doğrudur. Eğer babalarını bilmiyorsanız onlar dinde kardeşleriniz ve dostlarınızdır."** (Ahzab 5) âyetini indirince bu oğulluklar babalarına verildi. Babaları bilinmiyorsa, velilerine verildi. O sırada Ebû Huzeyfe'nin hanımı Amir b. Lüey kabilesine mensup olan Sehle bt. Suheyl Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek: "Ey Allah'ın Rasulü! Biz Sâlim'i çocuğumuz gibi görüyorduk. Yanımıza serbestçe girip çıkıyordu. Benim başım açık oluyor. Evimizde yalnız bir oda var. Salim hakkında ne buyurursun? Yanımızda kalabilir mi?" deyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Onu beş defa emzir süt oğlun olur." (Yanına girip çıkması caiz olur.) buyurdu. Sehle dediği gibi yaptı. Böylece Salim'i süt oğul sayardı. Aişe radıyallahu anha

da yanına girmesini arzu ettiği kimseye bu hükmü uygulardı. Kız kardeşi Ümmü Gülsüm ve erkek kardeşlerinin kızlarına, yanına almasını arzu ettiği erkekleri emzirmelerini emrederdi. Ama Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in diğer hanımları bu emme ile hiç kimseyi yanlarına kabul etmezlerdi ve: "Hayır, Allah'a yemin ederiz ki Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Sehle'ye emri sadece Sâlim'in emmesine mahsus bir ruhsattır. (Başkalarının bu hükmü uygulamaları doğru olmaz.) Hayır, Allah'a yemin ederiz ki, bu emme ile hiç bir kimse yanımıza giremez" derlerdi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımlarının büyüğün emmesi konusundaki hükmü böyle idi."[1197]

ÒÅę Ûâ ÌÁģß ¢ęä ĵÛ ÛÆÅÀÎöä ¢ę şÂŧß ¢ß Ûą ÌÁŢÎ ¢ęä ¢ß ÛÕ¢Ìą ÌÁęÀĢńÛ ÛĞĢÁ¢ÌÁZ ?ÀńĢĵä ĶĦŕ¢ůş ÌąŸą Ìŧŧäźĝ Ķĥŕ¢ůź ĵÀĶÛÀąä ę¢ Ķą¢ÌõÛÕŁźę ¢ß ¬ÁĝĞäş ąZÀÒĢöä Ûŗ¼ :ó¢ÒźÝĞĢÁ¢Dźöä ŸŸ¢Ûä ǯşÂĢą ÒŁ :ę¢ Ò¢Òź

73- (1107) Amr b. eş-Şerid'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Bir adamın iki karısı vardı. Bunlardan biri, bir erkek çocuğu, diğeri de bir kızı emzirdi. Şimdi bu delikanlı, kızla evlenebilir mi?" diye sorulduğunda: "Hayır evlenemezler. Çünkü o iki kadının sütünün meydana gelmesine sebep olan erkek birdir" diye cevap verdi."[1198]

ĵÛ Ûą¢ĝÀöä Æģß ĶÁĞ ĝÀŧß ¢ß ÛÀÒę Ûę¢ ¢ę Ĉ!ä Æģß ¢ß ÛÕ¢Ìą ÌÁęÀĢńÛ ?ı¢ò ĢĈäöä ĵÛ ÌŢŸÀĢńÛ ĻĽęş ĈŸß Ć!ä ?ı¢ò ĢĈäöä ǯşà ÌŢŸß Ć!ä ĢŘŕę ĞĨĞÌß ÛĞÔÁĝ ĶĻę Ûź ĵæĢĞĒą ÒŁźę ğźò ĶĥŧÈ ÌŢŸş ÛÀĻÆÁß ĵÀõ ĻĽęş ĈŸß Ć!ä Ĉ!ä ó¢ÈęĘ óÌÒź ÛÕÒĢę Ûź ĵæĢĞĒą ÒŁźę äØĻ ÛĈ!ä ó¢ÈęĘ Àą :ĶŸÒź ;6ĨĞÌß ĶĞÁę ó¢ÈęĘ Àą :ĶŸÒź ÛĞßÌŕÀöä ¢ĥą ĞÔÁĝ ĻĦĞ .¬ÁąŸź ĈäęĆ¼ :ĻĽęş ĈŸß Ć!ä ?ı¢ò ?ı¢ò Ć!ä ó¢ÈęĘ óÌÒź ÝĢŸß ÒņÆą ÛĞßÌŕÀöä ¢ĥą ÌŢŧĦĞ ÛÌŸg ĵŸź ĵÌõ ź¢ ÛĈ!ä ¬ĝŕź¢öä ŸĢĦĸ Àą ŸĢĦĸ ĞßÌŕÀöä ĵÛ ÛĻĦĞ¼ :ĻĽęş ĈŸß Ć!ä

1197 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15472, 15473)
1198 Sahih. Şafii, Sunen (15421) Malik (2/602) Tirmizi (1149)

74- (887/3) Amre bt. Abdirrahman rahimehallah'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yanımda idi. Ben Hafsa'nın evine girmek için izin isteyen bir adamın sesini işittim ve: "Ey Allah'ın Rasulü! Şu adam evinize girmek için izin istiyor" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O adamın, Hafsa'nın süt amcası falan olduğunu sanıyorum"** dedi. Ben: "Ey Allah'ın Rasulü! Süt amcam falan sağ olsaydı benim yanıma serbest girebilir miydi?" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet girebilirdi, çünkü nesebin haram kıldığı her şeyi emme de haram kılar"** buyurdu."[1199]

ÀÇÁÃ ¢¦ã ¥ÊÏø ÇÎ©ÀÃ ØÃ Û§ŞÀÃ ØÃ ÛBÀŁÂöä ØÃ ÛÇÆÆÃ Øè ÿÀÆÁè À¢À¢ñÔ Á¢gÔ À¤ ¥ÊÇÀÎöä ¼Ãà :ÃÆÀöä óÀç ¬ÕΛÆÈÙöä ÀõÁş ÛÇÁÏÔ Ut¾ ÇÀDZ¼ :ĶÖÀç Õ©À¤ ØÃ ÇΛÆŁöä ÖŁÇ ÀÿÝñ ÁÏÔ

75- (887) Urve rahimehullah'tan: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "(Süt) Amcam Eflah (b. Ebi Kuays) geldi…" hadisi böylece zikretti.[1200]

er-Rebî dedi ki: "Şafii, Medine'lilere bu konuda Malik kadar şiddetle muhalefet eden kimse olmadığını iddia etti."

Øè ¢¦ã ÆÇÃ Øè ÁΛÂ ØÃ ÛÇŁÖÏÃ Øè ŞÀŁÃ Øè ÆŁÈ¤ ØÃ ÛÂΛÂĦöä ÁÇÃ À¢À¢ñÔ ÅÀÛÃ ØÃŞ ÛÁÀÊ Øè ÿÀŁÏÈ ØÃŞ ÛÇŁÏÈ Ûĺş ÛÆÿÊŁöä Øè ÁÏÏÈ ØÃ ÛÙÏÊÇ ÀÆÈÌ ÿÀÈÚ ¤ ÔÀDZÀöä ÖÇş ØÃ ÛÇÃÀ¤ÀöäÿÔ ÛÁÀÊ Øè

76- (888) Yezid b. Abdillah b. Kuseyt'ten: "Said b. el-Museyyeb, Ebu Seleme, Suleyman b. Yesar ve Ata b. Yesar dediler ki: "Süt emme erkekler tarafından bir şeyi haram kılmaz."[1201]

ÆÇÃ Øè ÇÁÆÆÃ Ûĺ ØÃ ÛşÀŁÃ Øè ÊŁÈ¤ ØÃ ÛÁŁÈ¤ Øè ÂΛÂĦöä ÁÇÃ À¢À¢ñÔ ÇÀöä ÀÔè Ûĺ ĶÂ ÞÀŁÈÔ ÀÇÔÈ¤ÀÔ ÛÇŁÏÈ Ûĺ ĶÂ ÆÆÀÈ ¢ÇÔ ÿÔ ÛÇÈ¤ÀÈ Øè ¢¦ã

1199 Sahih. Şafii, Sunen (15408) Buhari (2646) Muslim (1444)
1200 Sahih. Muslim (1445)
1201 Hasen. İbn Ebi Şeybe (17648)

ÀçÛş ÿÛз ÕòÆı ÀĿÂïä ĵÀÓź :ĠţÛè ÜÛ ŘÂê ÆıàÀ ŘÂÓź ÛÿäzĿÜä ÒẹÀĿÂïä ÛÜÛ ¢ąÛ ¢äçÛ ÛÜÂĿÂĿÜź ÿÛз ÜÛÊçÛ :ózõĿź ÜÊÛç ĵşÀé çĥ ĵÀÕä óòÙĿź ÛÙÎòÛ ÿÛ ÆÛÁź ÿÛ ÒèçÛ ĝÀĦïä Òçé ÀĿéÂïä çẹ Ć!ä Æ¢з ĵÛ Ĺó ÛÜĸzòÛ ĿĽź Æ¢ş Ànş ÒĿş :Ć¢zèÀĠ ŘÛõź ÛĠĤÛÓÛĠ ĝÂtģ ĵÀõş ÛÀĿéÂïä ÒẹĝÂtģ ɔÛз ÜÛïä ÿzÙÛõ ÿÛ Àtĝ ƷÀtïä äØĽĝ ğáçÛ Àtą :Ć!ä Æ¢з ÿÛ ÒèçĿź ÛĤÛòÛ ĞïäÀ ÜĿ Àtą Ýĝ¢ ÒĤÛĸ ÀĿéÂïä Æ¢ş çĥ ĵÀõ Ànş ÛÕĸzòÛ ĿĽź ẹÀtèÛ ğÆ¢ş Ànş ÀçÛ ÛĿÜĝ ÕĠ ÈĿĝ ÕÛĤĝẹ ÛŘĠĝÊź ŘÛèçĿź ÛäØĿ çз ÜĝÛèÀź ÜÛÊçĿź Ûgzòĝ ÕĠ äzÊĽÛź ẹÀtèÛ ÀĿą çĥ äzÙÀÕź ÛĸkÂĥúţïä ğÀĽĥş ĵşÀĝäzòą ĿĽèş ĤÛÛз Ć!ä ɔĽò Ć!ä ôzèçó ąÀĦòÛş ĠÆÂĝ ôÂĸ ĿĽź ÛĝÀÛ ÀĽąĦÓĿź Û¬ÀĿÈ ÿÀĦĸ ŧ ÒĽZÀïä Òẹç çĥ ĞзÈÀïä ĵÛ¼ :ÀĽĠ ÕÛĿ ɔąğ

77- (886) Ebu Ubeyde b. Abdillah b. Zem'a'dan: "Annesi Zeyneb bt. Ebi Seleme, ez-Zubeyr b. el-Avvam radıyallahu anh'ın hanımı Esma bt. Ebi Bekr'i emzirmişti. Zeyneb bt. Ebi Seleme dedi ki: "Zubeyr ben taranırken yanıma girer, saç bölüklerimden birini tutar ve şöyle derdi: "Bana dön. Rabbime yemin olsun ki, o benim babam, doğanlar kardeşlerimdir. Harre gününden önce Abdullah b. ez-Zubeyr bana dünürcü gönderip kızım Umm Kulsum'ü Hamza b. ez-Zubeyr'e istedi. Hamza, Zubeyr'in Kelb kabilesinden olan eşinden olma oğlu idi. Elçiye dedim ki: "Bu evlilik onun için uygun olur mu? O ancak kızkardeşinin kızıdır." Böylece Abdullah b. ez-Zubeyr'e haber gönderdim. Dedi ki: "Sen sadece buna engel olmak istiyorsun. Ben senin kardeşin değilim. Senin kardeşlerin Esma'nın doğurduklarıdır. Zubeyr'in Esma'dan başka hanımlarından olan çocukları senin kardeşin değildir. Gönder ve sor." Bunun üzerine ben de birini gönderip sordum. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı ve müminlerin anneleri orada toplanmışlardı. Şöyle dediler: "Süt emzirme, erkekler tarafından hiçbir şeyi (evliliği) haram kılmaz." Bunun üzerine kızımı onunla nikahladım. Ölünceye kadar onun yanından ayrılmadı."[1202]

1202 Hasen. İbn Ebi Şeybe (17647) Darekutni (4/180)

KADINLARLA GEÇİNMEK VE EŞLER ARASINDA GÜNLERİN TAKSİMİ

78- (969) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yolculuk yapmak istediğinde hanımları arasında kurâ çeker, hangisine çıkarsa onu yanında götürürdü."[1203]

79- (968) Enes radıyallahu anh'den: "Bakire için yedi gün, dul için üç gün ayrılır."[1204]

80- (967/1) Ebu Bekr b. Abdirrahman, Umm Seleme radıyallahu anha'dan rivayet ediyor: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona talip olup nikah kıydığı ve zifafa girdiği zaman kendisine şöyle buyurdu: **"Dilersen senin yanında yedi kalayım. O zaman diğerlerinin de yanında yedi**

1203 Sahih. Şafii, Sunen (14547) Buhari (5211)
1204 Sahih. Şafii, Sunen (14537) Buhari (5213) Muslim (1461)

gün kalırım."[1205]

81- (966) Abdulmelik b. Ebi Bekr b. Abdirrahman'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Ummu Seleme radıyallahu anha ile evlendiğinde onun yanında sabahladı ve şöyle dedi: **"Yanımda her zaman kıymetli olacaksın. İstersen senin yanında yedi gece kalayım, yedi gece de diğer zevcelerimin yanında kalayım, istersen üç gece senin yanında kaldıktan sonra öbürlerinin yanına gideyim, üç gün sonra tekrar geleyim."** Ümm Seleme radıyallahu anha: "Üç gece kal" dedi."[1206]

1205 Sahih.
1206 Sahih. Şafii, Sunen (14529) Muslim (1460)

82- (967) Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'dan: "Umm Seleme radıyallahu anha Medine'ye gelince, Ebu Umeyye b. Mugire'nin kızı olduğunu söyledi ama kendisini yalanladılar ve: "Şu yabancılar ne kadar da yalancı" demeye başladılar. Sahabeden bazıları hac için hazırlandıkları sırada: "Ailene mektup yazacak mısın?" diye sordular. Umm Seleme radıyallahu anha da bir mektup yazıp onlara yolladı. Bu kişiler geri döndüklerinde Umm Seleme'nin sözlerinin doğru olduğunu gördüler ve kendisine daha fazla değer vermeye başladılar. Umm Seleme radıyallahu anha der ki: "Nihayet kızım Zeyneb'i dünyaya getirdiğimde Nebî sallallahu aleyhi ve sellem gelerek benimle evlenmek istediğini söyledi. Ben: "Benim gibi bir kadınla evlenilmez. Çünkü artık çocuk yapma çağım geçti. Hem ben çok kıskanç bir kadınımdır. Dahası bir sürü de çocuğum var" deyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ben senden daha yaşlıyım. Kıskanç birisi olduğunu söylüyorsun. Ancak Allah bunu senden giderecektir. Çocuklarına gelince bundan sonra onların nafakaları ve bakımları Allah'a ve Rasulüne aittir"** buyurdu. Böylece Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onunla evlendi ve o günden sonra yanına uğrayıp **"Zunâb nerede?"** demeye başladı. Nihayet bir gün Ammar b. Yasir gelip: "Şu kız Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i rahatsız ediyor" diyerek Zeyneb'i alıp götürdü. Daha sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem gelerek yine: **"Zunâb nerede?"** diye sordu. O sırada yanında bulunan Karîbe bt. Ebî Umeyye: "Onu Ammar b. Yasir alıp götürdü" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem de: **"O halde bu gece size geliyorum"** buyurdu. Ben de el değirmeni hazırlayıp küpte bulunan arpanın

bir kısmını değirmende öğüttüm. Onu iç yağıyla karıştırarak Nebî sallallahu aleyhi ve sellem için asîde denilen bir yemek hazırladım. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem o gece bizde kaldı. Sabah olunca da: **"Ailen yanında senin bir şerefin vardır. Eğer istersen evinde bir hafta kalabilirim. Fakat bu durumda diğer hanımlarımın evlerinde de birer hafta kalmam gerekir"** buyurdu."[1207]

[illegible]

83- (965) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiğinde dokuz hanımı vardı. Sekizi arasında günleri taksim ediyordu."[1208]

[illegible]

84- (965/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem vefat ettiğinde dokuz hanımı vardı. Sekizi arasında günleri taksim ediyordu."[1209]

[illegible]

85- (981) Urve rahimehullah'tan: "Sevde radıyallahu anha, kendi gününü Aişe radıyallahu anha'ya hibe etmişti."[1210]

1207 Hasen. Şafii, Sunen (14543) Muslim (1460)

1208 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14505) Enes radıyallahu anh'den: Muslim (1463) Buhari (5212)

1209 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14505) Enes radıyallahu anh'den: Muslim (1463) Buhari (5212)

1210 Sahih. Buhari (5212)

ǨǾİǒ :óİǾ ÆǶÊǶǾİä ǿǾ ÉǶİÊè ǾǷ Û ǟ ÀǶÎ ǿǾä ǾǷ ÛĞǶǶǶǷ ǾǾ ǰ ÀǶÁè ÀǾÀǶǹÔ ÛǶÀǶǴ ÀǶǒş äÀǶǒõ ÀǶǒ ÛÀǶǴÌ ÀǶÁÊ ÇÀÓǾ ǰ ʌÉǹ ǿǾ ƷǾäǾ ÉÁǷ ǴǶǾÊǶ ǿǾ ÉǶǾǶǶ ǨǾ ǵÀǶäǒ Ê} :ÕǾǾ ǶÊ óÂǾ ÛÕǾǴǵ ÀǾǒş ǶÊǾǶÛǨ ǽ :ǨǾİÓǾ ÀǶǾǶÛǶ ǰ Ê äǾǵǾ ÕǾÓǾ ǨǾǷǾǶ :óİǾ .ǴǾǾä [Ččē:ǒİÊǾİä] {ÀǶǶÀǷ ş äǟǶÎǾ ÀǶǾǶǾ ǾǷ ǨǾǶÀǹ ǴǟÊǾİä

86- (964/1) Said b. el-Museyyeb'den: "Muhammed b. Mesleme'nin kızı Rafi b. Hadic'in nikahında idi. Onun ya yaşlı oluşundan yahut başka bir şeyinden hoşlanmadı ve boşamak istedi. Kadın: "Beni boşama. Ben sana uyum sağlarım" dedi. Bu konuda: **"Eğer kadın; kocasının serkeşliğinden veya yüz çevirmesinden endişe ederse..."** (Nisa 128) ayeti nazil oldu. Sünnet böyle devam etti."[1211]

ǾǾ ÉǶǶǾǹ ǨǾ ǰ Û ÆǶÊǶǶä ǾǾä ǾǷ ÛƷBÀǶÂöä ǾǷ ÛĞǶǶǶǷ ǾǾä ÀǾÀǶǹÔ ǴǴǾǾ ÛǾÀǶǴ ş äÀǶǒõ ÀǶǒ ÛäÀǶǒ ÀǶǾǶ ÇÀÓǾ ǰ ʌÉǹ ǿǾ ƷǾäǾ ÉÁǷ ǨǾİǒ ÛĞǶǾÊǶ Â Ǹ ä óÂǾǾ Û¬ÕǾ äÉǾ ÀǶ ǾǾ ǶÊǴäş ÛǾÛÓÊǶǒş ÛǾÛÓǾÛǨ ǽ¼ :ǨǾİÓǾ ÀǶǾÝÙ ǴǾǾä [Ččē :ǒİÊǾİä] {äǟǶÎǾ ÀǶǾǶǾ ǾǷ ǨǾǶÀǹ ǴÀǶǒä ǰ Ş} :ÕǾǒş

87- (964) Said b. el-Museyyeb'den: "Muhammed b. Mesleme'nin kızı Rafi b. Hadic'in nikahında idi. Onun ya yaşlı oluşundan yahut başka bir şeyinden hoşlanmadı ve boşamak istedi. Kadın: "Beni boşama. Bana uygun göreceğin kadar zaman ayır" dedi. Bu konuda: **"Eğer kadın; kocasının serkeşliğinden veya yüz çevirmesinden endişe ederse..."** (Nisa 128) ayeti nazil oldu."[1212]

ǟÀǶǾ ǾǷ ÛÀǶǷ ǿǾ Ǹ ä ÉǴǷ ǿǾ Ǹ ä ÉǴǷ ǾǷ ÛƷBÀǶÂöä ǾǷ ÛĞǶǶǶǷ ǾǾä ÀǶǾǶǹÔ äǴÀǶǹ ǽ¼ :ǶǴèş ǸǾǷ Ǹ ä ǾǴÒ Ǹ ä óǴèǿ óİǾ :óİǾ ǟÀǾǽ UǶǾ ǿǾ Ǹ ä ÉǴǷ ǿǾ

1211 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14501) mürseldir. Mevsul olarak: Hakim (2/308)

1212 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14501) mürseldir. Mevsul olarak: Hakim (2/308)

عَنْ يَاسِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِي ذُبَابٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: لَا تَضْرِبُوا إِمَاءَ اللَّهِ فَجَاءَ عُمَرُ فَقَالَ: ذَئِرْنَ عَلَى أَزْوَاجِهِنَّ فَرَخَّصَ فِي ضَرْبِهِنَّ فَأَطَافَ بِآلِ مُحَمَّدٍ نِسَاءٌ كَثِيرٌ يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ فَقَالَ: لَقَدْ أَطَافَ بِآلِ مُحَمَّدٍ سَبْعُونَ امْرَأَةً يَشْكُونَ أَزْوَاجَهُنَّ لَيْسَ أُولَئِكَ بِخِيَارِكُمْ

88- (970) İyas b. Abdillah b. Ebi Zubab'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Allah'ın kadın kullarını dövmeyin" buyurdu. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh geldi ve dedi ki: **"Ey Allah'ın Rasulü! Kadınlar kocalarına isyan ediyorlar"** Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onların dövmelerine izin verdi. Birçok kadın Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in ailesine kocalarından şikayete geldiler. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muhammed'in ailesini hepsi de kocalarından şikayet eden yetmiş kadın ziyaret etti. Onların hayırlılarınız olduklarını göremezsiniz."**[1213]

عَنْ عُرْوَةَ عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: تَزَوَّجَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا بِنْتُ سَبْعِ سِنِينَ وَبَنَى بِي وَأَنَا بِنْتُ تِسْعِ سِنِينَ وَكُنْتُ أَلْعَبُ بِالْبَنَاتِ عِنْدَهُ وَكَانَ إِذَا جَاءَ صَوَاحِبِي انْقَمَعْنَ مِنْهُ فَيُسَرِّبُهُنَّ إِلَيَّ فَكُنَّ يَأْتِينَ فَيَلْعَبْنَ مَعِي

89- (665) Urve'den: Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem beni nikahladığında yedi yaşında idim. Ben dokuz yaşında iken benimle zifafa girdi. Ben kız çocuklarıyla oynuyordum. Kız çocukları bana gelirler, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i görünce ondan kaçarlardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem de onları benim yanıma gönderirdi."[1214]

1213 Sahih. Şafii, Sunen (14554) Ebu Davud (2146) İbn Mace (1985)
1214 Sahih. Şafii, Sunen (13559) Muslim (1422)

ÛÆĞÀĘöä ðę ÚŶȝ ðę ĊǃÄ ÉĞȝ ÚĤÀĞṅÛ ÛȜĞÀÌ ðę ÚŶȝ ðę ÉţĦŲą ÛŲţȝ ÀĤÀĞṅÛ ÛžɎĦĤöä ðę ĠĦŲţǵĊ ðę ĵɎɏ ðę ŞÀţȝ ðȝ ŞÛ ÛžɎĦĤöä ðę ĠĦŲţǵĊ ðę ŞÀţȝ ðȝ óíę ÛɎŻǿ ĵÛ ÛǨĞÀĤ ðę ĠţÂȁṅ ðȝ ÛǨÓÓÌ ÀĤÛ :ȼÁȝ ĊǃÄ ŲÎŕǿ ŲĤŻÀÎöä óÀę ȼĞĤÀąą ÒŻĄÀöä ĵÀĘĤÛ ŞÛ ÛĤŁĠÀţáÛ Ų; ĠÀÊĄöä ĵÀĘĤÛ ðȝ ĻĮèŞ ĈĒŲȝ ĊǃÄ ɔIÒ ŲĤąöä ŞÛ ÛĊÀȝá ÒŻĄÀöä ɔIŞ ÀţŲ; .¬óɎǵ¼ :ĻĮèŞ ĈĒŲȝ ĊǃÄ ɔIÒ ŲĤąöä óÀÓ; ÀŁÀţá Ų; Ų; ŞÛ ÛĠţȼàÀÁöä ȣÛ Ų; ŞÛ ÛĠţȼÀÁöä ȣÛ Ų; ǨŲę ŻţõĦ :óÀÓ; ÛŲȝÉ; ĈĦ ÀĤÛ ĊǃÄ ĵÛ; ÛɎ; ÀŁÀţá Ų; ÀŁÀţá ðĤ ÿÛ ÛĻǨ; ÛÀŢÛę Ų; ÀŁÀţá ðĤ ÛĠţȼÂÔÁöä ȣÛ :ȼÁȝ ĊǃÄ ŲÎŕǿ ŲĤŻÀÎöä óÀę ¬ðŁĠÀţáÛ Ų; ÓÊĄöä äżǨ ŗ ÛŞĦŲöä ðĤ ŲŁĦŲĊÊą ŗ ðȝ ÉţĦŲą ŲĤÀĞṅÛ ÉÉŞ ÛĤÓĤ ŲÛȝ ðę ĊǃÄ ÉĞȝŞ ÛĤÓĤ Ųţȝ :ǨŲę Ýóżõ; Àţ; :óÀę ÛĊĤÓĤ Ų; ĻĮȝ ÕÎą ŗ ðţĤ ĠţÂȁṅŞ äĄȁṅ ĈĒŲȝ ɔÀÛ ĊĤÛ ÀŢÛ ǫŞŲţöä ȣĠÀÔĊĵä ȼÁȝ ɔŢĤÛ Ôę ÛĈŁ; Ò̀ṅó; ǨÊŲ;

90- (1007) Huzeyme b. Sabit radıyallahu anh'den: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e kadınlara arkalarından yanaşmak veya kişinin hanımına arkasından yanaşması hakkında sordu. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Helaldir"** buyurdu. Adam dönüp giderken onu çağırdı – veya çağırılmasını emretti – şöyle buyurdu: **"Nasıl söylemiştin? İki deliğin ya da boncuğun ip geçirilen iki deliğinden hangisinden? Eğer arkasından yaklaşıp ön tarafından cinsel ilişki gerçekleşirse evet. Fakat arkasından cinsel ilişki olursa hayır. Şüphesiz Allah hakkı açıklamaktan çekinmez. Kadınlara dübürlerinden yanaşmayın."**[1215]

Şafii dedi ki: "Bu hadisin ravileri güvenilirdir. Ben buna ruhsat verecek değilim. Bilakis yasaklarım."

1215 Hasen. Şahidi: Muslim (1435)

NESEP HAKKINDA GELENLER

91- (718) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Çocuk doğduğu döşeğe aittir. Zina eden ise mahrum edilir."**[1216]

92- (719) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: "Abd b. Zem'a ve Sa'd davalaşarak Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldiler. Zem'a'nın cariyesinin çocuğundan bahsettiler. Sa'd dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Kardeşim bana Mekke'ye gittiğim zaman Zem'a'nın çocuğuna bakmamı ve onu almamı söyledi. Zira o benim oğlumdur." Abd b. Zem'a ise dedi ki: "Kardeşim, babamın cariyesinin oğludur. Babamın döşeğinde doğmuştur. Onun Utbe'ye benzediğini gördü. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"O senindir ey Abd b. Zem'a! Çocuk, doğduğu döşeğe aittir. Ondan örtün ey Sevde!"**[1217]

1216 Sahih. Şafii, Sunen (15089) Buhari (6818)

1217 Sahih. Şafii, Sunen (15090) Buhari (6817) Muslim (1457) Ahmed (6/37) D - rimi (2/152) İbn Hibban (4113)

ÀtȚ ÒèéÛ :óÄę ĈĒĜÛ ȸȚ ÛÆÁÂĄ ŬĜÛ ȸė Ċ!ă ÆĘȚ ȸȚ ÛĞÆĘȚ ȸė ɟÄĘÁè ÄǪÀĘńÛ
ŘĘĻÓǾ ÛÄǪǿäá ȸÓÊĄ ɟÄŏ ĝÀĻà UĈę ȸĤ ŃĘÌ ɔ6Û ¢ȚȚ Ċ!ă ŲŘǿ ãÄÛÁßä ȸė
ÄǪÛş ÛɟŸÁÂǾ ê äÀÂßä ÄǪÛ :óÄÓǾ ĈĘŸÊÁDzßä ẵŧş ȸĤ áŧş ȸȚ ¢ßÛÊǾ ÀtȚ ɔ6Û ¢ĦǪ
ȸÔßş ÛŘĘÆÒ :¢ȚȚ Ċ!ă ŲŘǿ ãÄÛÁßä ȸėä :UÂĦǪ ÀtȚ óÄÓǾ ÛɟŸÁÂǾ ĜÁÛąßä
êäÀÂßÁĦ ɔÊŘę ɟĮĖę ĈĒŴȚ Ċ!ă ɔƗÒ Ċ!ă óƵĖǿ

93- (496/1) Abdullah b. Ebi Yezid, babasından: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh evimizde oturan, Zuhre oğullarından bir ihtiyara adam gönderdi. Ben de onunla beraber Ömer radıyallahu anh'e gittim. Ona Cahiliyye'de doğan çocuklar hakkında sordu. Dedi ki: "Döşek falanın, nutfe ise filanın idi" Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Doğru söyledin. Lakin Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem çocuğun döşeğe ait olduğuna hükmetti."[1218]

ÀtȚ ɟÛ ÛĈĒĜÛ ȸȚ ÛĊ!ă ÆĘȚ ȸė ĮĞÄÈ ȸȚ Ûãİ7Î ȸėä ȸȚ ÛÕĈÄą ÄǪÀĘńÛ
ŧ ÛɟƵÂĦǪ Įĵ ĮĻÁĞŧş ɟƵİÛą ė0ÄDzß óÄę Äą¼ :óÄę ¢ȚȚ Ċ!ă ŲŘǿ ãÄÛÁßä ȸė
ŞÛ ÁĦę äƵÂȚÄǾ ÛÄĻÁĞş ĈĤ ŘÓĦĞÛ ŧĦÛ İ7Ĥ ĮĞÛ ÁĘ ɟÛ İĻÁĘÈ 8ÀǪĦą ĝÁĞŞş UĈĶĞŭĶ
¬äƵÕÀĶä

94- (851) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Ne oluyor şu cariyesi olan efendilere de önce cariyeleriyle temasta bulunuyor, sonra çocuk yapmak istemiyorlar. Efendinin birleştiğini kabul ettiği bir cariyenin bana başvurması halinde, çocuğunu efendisi üzerine kaydederim. Bunu göz önüne alarak ister azledin, ister çocuk yapın"[1219]

¢ȚȚ Ċ!ă ŲŘǿ ÀtȚ ȸȚ ÛÆĘȚ UĈÛ ŘĈę ĞĮÂÒ ȸȚ ÛƷÊĄ ȸȚ ÛÕĈÄą ÄǪÀĘńÛ
ĮĈÈ ȸȚ Ûãİ7Î ȸėä ÕÆĞ ɔĦǪ ÖĞĘĈ ɟĮÛą ÊĈŧƵäą ĉÈĘÛ Uƒ

1218 Zayıf. Şafii, Sunen (15091) Ebu Yezid meçhuldür.
1219 Sahih. Şafii, Sunen (15165) Malik, Muvatta (2/742)

95- (851/1) Ömer radıyallahu anh'den aynı anlamda rivayet edilmiştir.[1220]

ق: ا يف ةأرملا ءاجف لاقف ملسو هيلع هللا ىلص يبنلا ىتأ يبارعألا نم ابارعأ نأ :ةريره يبأ نع
ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر لاقف ،دلو دلو يل دلو ،هللا لوسر اي :تلاقف ،ادلو تدلو دقو
،معن :لاق ؟اهنم ام :لاق ،رمح :لاق ؟اهنم ام :لاق ،معن :لاق ؟اهل نم لهل :لاق ؟اهل
،معن :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ
.قرع هذه عزن دقو هعزن ىسعف :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق

96- (992) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Bedevîlerden bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Benim hanımım siyah bir çocuk doğurdu." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Senin develerin var mı?"** buyurdu. Adam: "Evet" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Renkleri nasıl?"** dedi. Adam: "Kırmızı" dedi. **"İçlerinde boz olan da var mı?**" diye sordu. Adam: "Evet" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bunu nasıl görüyorsun?"** dedi. Adam: "Bir damara çekmiştir" dedi. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Belki bu da bir damara çekti"** buyurdu."[1221]

ق: ا يف ةأرملا ءاجف لاقف ملسو هيلع هللا ىلص يبنلا ىتأ يبارعألا نم ابارعأ نأ :ةريره يبأ نع
ملسو هيلع هللا ىلص هللا لوسر لاقف ،دلو دلو يل دلو ،هللا لوسر اي :تلاقف ،ادلو تدلو دقو
،معن :لاق ؟اهنم ام :لاق ،رمح :لاق ؟اهل نم لهل :لاق ؟اهل
،معن :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ :لاق ؟كلذ ىأر ىنأ
.قرع هذه عزن دقو هعزن ىسعف :لاق

1220 Sahih. Şafii, Sunen (15166)
1221 Sahih. Buhari (5305) Muslim (1500)

97- (992/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Fezare oğullarından bir bedevî Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Benim hanımım siyah bir çocuk doğurdu." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Senin develerin var mı?"** buyurdu. Adam: "Evet" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Renkleri nasıl?"** dedi. Adam: "Kırmızı" dedi. **"İçlerinde boz olan da var mı?"** diye sordu. Adam: "Evet" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bunu nereden getirdi?"** dedi. Adam: "Belki bir damara çekmiştir" dedi. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Belki bu da bir damara çekti"** buyurdu."[1222]

ÇÇ¿ÌÂÖöä ¢ó Á¿ÆÇ ¢ó ¢¢ä Uç ÕÎ ¢ú ÛÈ¢Ô ¢¿ ÛÆ¢tg ¢¿ ÛÇ¢Ç¿ ¢¢ä Á¢À¢nÔ

98- (1154) Humeyd rahimehullah dedi ki: "Enes radıyallahu anh bir oğlu hakkında şüphe etti de onun için nesep uzmanı çağırdı."[1223]

¢tgÀöä ÆÇ¿ ¢¢ ²¢Hu ¢¿ ÛÇ¢ÆÔ ¢¿ Û¿ÌÎÊ ¢¿ Û ê Á¿Ê ¢¢ È¢Ô Á¢À¢nÔ
Æç :ä²ÇÌÂÖÇ ÇÇ¿ÌÂÖöä ¢Á¿ ¢Ïä Uî Àtz ¢ó Á¿ÆÇ äÆÖç Á¿Á¿Æ ¢¢Ï²Ç¢ó ¿Û ÛÆÊÛÁg ¢¢
¬ÌKÁÎ Á¢T¢Ô ¢äç¼ :¢Á¿ ¢Ïä Uî Àtz ¢ÁÌÖÇ ÛÇ¢Ç ÁõÀ¢Ìä

99- (1155) Yahya b. Abdirrahman b. Hâtıb'dan: "İki kişi bir çocuk hakkında iddialaştılar. Ömer radıyallahu anh nesep uzmanları çağırdı. "Bu çocukta ikisi de ortak" dediler. Ömer radıyallahu anh: "Hangisini dilersen ona ver" dedi."[1224]

Uî Àtz ¢¿ ÛÁÌÊ ¢¢ ¿Á¢Ï²È ¢¿ ÛÆÏÈ ¢¢ ²¢Hu ¢¿ ÛÕÌ¢ Á¢À¢nÔ
¢Á²Ï¢ ÕÇ¢ ¢Á¿ ¢Ïä

100- (1155/1) Suleyman b. Yesar, Ömer radıyallahu anh'den aynı manada rivayet etmitşir.[1225]

1222 Sahih. Buhari (5305) Muslim (1500)
1223 Sahih.
1224 Zayıf. Şafii, Sunen (20319) Yahya b. Abdirrahman b. Hatıb, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemiştir.
1225 Zayıf. Şafii, Sunen (20320) Suleyman b. Yesar, Ömer radıyallahu anh'den işi -

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ

101- (1155/2) Urve b. ez-Zubeyr rahimehullah, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'den aynı manada rivayet etmiştir.[1226]

memiştir.

1226 Çok zayıf. Şafii, Sunen (20321) Mutarrif b. Mazin çok zayftır. Urve, Ömer rad - yallahu anh'e yetişmemiştir.

TALÂK KİTABI

TALÂK HÜKÜMLERİ HAKKINDA GELENLER

ÙÊş ¢ÄÙäã ÇÏÙ ¢ãÛ ÁŧŦÁȝ ¢Ï ä ÙÎÊó ÀŧȝÀ ȸȝÀ ÛȜÊÁº ȸȝ ÛÕÊÁą ÁºÀ¢ÀÛ ¢Ï ä óɀè¢ó ǨÙÊÇ :ÀŧȝÀ óÁº ÛĻÏèş ¢ÇŸȝ ¢Ï ä ɀÏÒ ¢Ï ä óɀè¢ó ĵÁąà ÙÊ ŘÊÁg ÛÀŦÛǨ ĻÍ ŘÇÙǨ ĻÍ ÀŦÛǨ ɀãg ÁŦÓÊŧÊ ĻÍ ÛÁŦĦÛžäÀÇŸź ¢Àą¼ :óÁÖź ÕÊé ȸȝ ĵÛ ¢Ï ä ÀąÛ ÙÛäã ģÉĦÊä ÕÎÛź ÛÈŧȸ ĵÛ ÒģÉ ÁŦÒÎÚ ÞÁÎ ĵÛş ÛÁŦÓÊąÛ ÞÁÎ ĵÊź ¬ÞÁÊÇÖä ÁŦǨ ÇÏÛȸ

102- (367) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında hanımını hayızlı halinde iken boşamıştı. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bunu sordum. Şöyle buyurdu: **"Ona emret, hanımına dönsün, sonra hayızdan temizleninceye kadar tutsun, sonra temizlenince dilerse (nikahında) tutsun, dilerse ona dokunmadan önce boşasın. Bu Allah Teâlâ'nın boşanmış kadınlar için emrettiği iddettir.**"[1227]

Ž ŘÊÁg ÙÊş ¢ÄÙäã ÇÏÙ ¢ãÜ :ÀŧȝÀ ȸȝäã ȸȝ ÛȜźÁº ȸȝ ÛÕÖÁą : (ÁºƎnÜ) ĻÍèş ¢ÇŸȝ ĵ ä ɀÏÒ ¢Ï ä óɀè¢ó ÀŧȝÀ óÛÊź ĻÍèş ¢ÇŸȝ ĵ ä ɀÏÒ ¢Ï ä óɀè¢ó ÉŦȝ Bş ɀŸȝ ÁŁåÀź ÁŦĦÛžäKŸź ¢Àąk :ĻÍèş ¢ÇŸȝ ĵ ä ɀÏÒ ¢Ï ä óɀè¢ó òÁÖź ÕÖé ȸȝ ĶÕÊŧÁ şÜ ÇÏÛÇŸź ğÀŦÚ äæÜ :òÁÖź sÁÇÌ Áŏ ÀΛ

1227 Sahih. Şafii, Sunen (14618) Muslim (1471) Buhari (5251)

103- Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında hanımını hayızlı iken boşamıştı. Ömer radıyallahu anh, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bunu sorunca Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ona emret hanımına dönsün. Temizlendiği zaman ya boşasın, ya da nikahında tutsun."**[1228]

ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻗﺎل ﺳﺄل ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻭﻫﻲ ﺣﺎﺋﺾ ﻓﻘﺎل ﻃﻠﻘﻬﺎ ﺍﻣﺮﺃﺗﻚ ﺛﻢ ﺍﻣﺴﻜﻬﺎ ﺣﺘﻰ ﺗﻄﻬﺮ ﺛﻢ ﺗﺤﻴﺾ ﻓﺘﻄﻬﺮ ﺛﻢ ﺇﻥ ﺷﺎﺀ ﺃﻣﺴﻚ ﺑﻌﺪ ﻭﺇﻥ ﺷﺎﺀ ﻃﻠﻖ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻤﺲ ﻓﺘﻠﻚ ﺍﻟﻌﺪﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﺃﻣﺮ ﷲ ﺃﻥ ﺗﻄﻠﻖ ﻟﻬﺎ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ

104- (367/3) İbn Ömer radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in zamanında hanımını hayızlı halinde iken boşamıştı. Ömer radıyallahu anh, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bu konuda sordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ona emret hanımına dönsün. Sonra temizleninceye kadar onu tutsun. Sonra hayız olup (temizlendiği zaman) dilerse tutsun, dilerse ona dokunmadan önce boşasın. İşte bu, Allah Azze ve Celle'nin boşanan kadınlar için emrettiği iddettir."**[1229]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﺎﻟﻢ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺃﻥ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻭﻫﻲ ﺣﺎﺋﺾ ﻓﺬﻛﺮ ﻋﻤﺮ ﻟﺮﺳﻮﻝ ﷲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﺄﻣﺮﻩ ﺃﻥ ﻳﺮﺍﺟﻌﻬﺎ ﺛﻢ ﻳﻤﺴﻜﻬﺎ ﺣﺘﻰ ﺗﻄﻬﺮ ﺛﻢ ﺗﺤﻴﺾ ﻭﺗﻄﻬﺮ ﺛﻢ ﺇﻥ ﺷﺎﺀ ﺃﻣﺴﻚ ﺑﻌﺪ ﻭﺇﻥ ﺷﺎﺀ ﻃﻠﻖ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻤﺲ ﻓﺘﻠﻚ ﺍﻟﻌﺪﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﺃﻣﺮ ﷲ ﺃﻥ ﺗﻄﻠﻖ ﻟﻬﺎ ﺍﻟﻨﺴﺎﺀ .ﺃﺧﺮﺟﻪ ﺍﻟﺒﺨﺎﺭﻱ ﻭﻣﺴﻠﻢ :ﻭﻟﻔﻆ ﺍﻟﺒﺨﺎﺭﻱ ﻧﺤﻮﻩ

1228 Sahih.
1229 Sahih. Şafii, Sunen (14628)

105- (367/2) Abdullah b. Eymen, İbn Ömer radıyallahu anhuma'ya şöyle sorarken Ebu'z-Zubeyr işitmiş: "Hanımını hayızlı olduğu halde iken boşayan kimse hakkında ne dersin?" O da dedi ki. "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem zamanında Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma hanımını hayızlı iken boşadı. Ömer radıyallahu anh Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bunu sordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Ona emret hanımına dönsün."** Hanımıma döndüm, onda bir şey görmedim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Temizlendiği zaman onu ister boşa, ister nikahında tut."**[1230]

ƷtÊè ¢ÊÛ ÛÀÈ¢ÊÂïä ƶÊ ÚÊÀ¢ÈÛ Ûǯ¢ÀÐƵ ¢Ê¤ä ¢Ê¤ƷÛ ÛĻÊÈè ¢Ê¤ ÁÊÈÈ¢ş ÛĻÊÊ¤ą Ä¢À¢ÈÛ
ƷtÊ¢ ÀÈ¢ÊÂïä ƶÊş ÛÀtƷ ¢Ê¤ Ê!ä Á¢ƷƷ óÊÊ¢ ÉÊÂƷ ɔÊƶ¤ ÛÇÊt¢ ¢Ê¤ ÇtÉÀïä Á¢ƷƷ
Ê!ä Á¢ƷƷ ĘÊïû :ÀtƷ ¢Ê¤ä óÄÏÓź ÝÄĞÊÂÉg ¢ÊÊÀąä ĘÊïû ÕÐƶó Ui ƆÀĻ Ƶ¸ĘÕ :óÄÏÓź
äÆÊź ÛÄƶÊÐƶäÀÊÊź ¢ÀąÂ :ĻÈè¸ ÊÊƷ Ê!ä ɔƶÕ ¢ÛÊïä óÄÏÓź ÄĞÊÉg ¢ÊÊÀąä ÀtƷ ¢Ê¤
¢ÛÉïä Ä¢ÊÛ Ä}ÈÐƶş Â3 Ê!ä óÄÉş :ÀtƷ ¢Ê¤ä óÄé ¬ÕÊĘÊÕ ş Ę¸ÛÊÝź ğÀ¸Ù
ÛÊĞÊÉƷ ÕÉÕÕ ş ÛÊĞÊÉƷ ÕÉé ¢Ê [Č:ȧ¥ÛÏä] {¢ĘƵÕ¸ÛÝź ÕÄĘÉïä ĻÊÕÙ äÆÊ
.ÕÌ ¢ÊÄÎïä

106- (367/1) Ebu'z-Zubeyr, Azze'nin azatlısı Abdurrahman b. Eymen'in Abdullah b. Ömer'e şöyle sorduğunu işitmiş: "Karısını hayızlı halinde iken boşayan kimseye ne dersin?" İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Abdullah b. Ömer hayızlı iken hanımını boşadı. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ona emret, hanımına dönsün, temizlendiği zaman ya nikahında tutsun, ya da boşasın.**" İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Allah Azze ve Celle şöyle buyurmuştur: **"Ey nebî! Kadınları boşadığınız zaman..." (Talak 1) İddetlerinden önce boşayın."**[1231]

1230 Hasen. Şafii, Sunen (14626)
1231 Sahih. Şafii, Sunen (14620).

ÙÌÃõ ¢ÇÛ ÛÆÉÊÃÐzÇ ØÞ ÛÙÇÀÐZ Ø¢ä Ø¢Þ ÛÌÇ¢Ã¨ Ø¢ Æ¦Ê¨ÈÇ ÛÌÇÛÊÇ ÃÇÀÈÇÙÛ
ÕÖØõ ÃÉÚÀÖÇ

107- (368) Mucahid rahimehullah bu ayet hakkında aynısını söyledi.[1232]

ÒÉ :¢ÇzÚÉÊÇ ÞÊÃÇ ²ØÛ ãzÝÈ¢ØÛ ÌÇÝÛ ÛÙÇÀÐZ Ø¢ä Ø¢Þ ÛÆÉÊÃÇ Ø¢ ÌÇÛÊÇ ÃÇÀÈÇÙÛ
ÌÇÖ :ÓÃÒÉ ÝÌÇÝÈ¢Ç ÉÊÝÞ Ú! ä ²ÝÒ ÚÛÇÖä ÆÊÞ ²ÝÞ ÀtÞ Ø¢ä ÖÒÉÝÛÚÉ ÑÉÊg

108- (367/4) İbn Cureyc'den: Nafi'ye şöyle sordurdular: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in zamanında İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın hanımını boşaması sayıldı mı?" o da: "Evet" dedi.[1233]

ÇÌÝü ãÆÛ ÒÐZÀÇä ÙÃõ Ç :ÓÃÇ ÛÆÛ Ø¢ ÛÉ¢ÇÀÞ Ø¢ ÿÃÎÊ Ø¢ ÛÕÛÃÇ ÃÇÀÈÇÙÛ
ÆtÆÉ ÛÇÀÇ ZÇÛ ÃÇÒÝÜ ÙÇÞÛ ÃÇÒÝÜ ÙÛÇ ¢Û ÕÛÆ ÙÃõ ÃÇÆÉÊ ÚÊÂÒÉÉ ÙÛ ÒÉÇ ÃÇÆÐZÉØä ÌÇ ¢ÉÛÀÇä
ÃÇÆÐZÉØä ÃÇÆÉÊ ÉÃÊÂÒÇä ÉÉÛ ²Ø¨ ÃÇÝÇÛ ÌÇ ÃÇÒÝÜÉ ¢Û ¨ÛÀÇä ²ÛÛ ÒÐZÉØ
ãÝÛÛä} :²ÛÃÉ Ú! ä ÓÂÇÉ ÛäÆÉÛ ÉÙÛÛÉ ÉÇ ÛÚÛÛ ÕÃ$Ü Ê Ú! ä¦ :ÓÃÇ¦ ÃÇÒÝÜ ÌÇ
âÃÇä ÒÉÒÇÈÃÉ Û[ČčË:¨ÀÒÉÒä] {ÙÃÊÉÛÛ ÉÁÀÊÉ ¦Û 8¦ÀÆtÊ ÕÃÊÇÛÉ ÙÃÉÇÇ
Ç ÇÌÚÇ ÌÕ ¦Û ÇÌÝ ÌÇÃÇ ÙÃõ ØÇ ÛØÃÇzÃ ØÇ äÉÃÐZ ãÝÛÛä

109- (737) Urve'den: "(İslam'dan önce) bir adam karısını boşayıp daha iddeti bitmeden ona dönmek istese bin talakla dahi boşasa karısına dönebilirdi. (O zaman) adamın biri (zulmetmek kasdıyla) karısını boşadı, iddetinin bitmesi yaklaşınca ona döndü. Sonra tekrar boşadı. Sonra da dedi ki: "Vallahi bana dönmene engel olacağım. İddetinin bitmesi yaklaşınca sana dönüp tekrar boşamakla iddetin uzayıp gideceğinden başka kocayla da evlenemeyeceksin." Bunun üzerine Allah Teâlâ şu âyeti indirdi: **"Vukuundan sonra tekrar karı-koca hayatına dönülebilecek boşama iki defadır. (Sonra koca karısına dönerek) iyilikle evli kalır, ya da istediği kişiyle evlenmesi için onu serbest bırakır."** (Bakara 229) Bunun üzerine, o günden itibaren karı-

1232 Sahih. Şafii, Sunen (14623)
1233 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14629) Muslim b. Halid zayıftır.

sını boşayan ve boşamayan herkes, eski adetlerini bırakarak Allah'ın emri üzerine hareket ettiler."[1234]

[illegible]

... (737/2) Urve'den: "(İslam'dan önce) bir adam karısını boşayıp daha iddeti bitmeden ona dönmek istese bin talakla dahi boşasa karısına dönebilirdi. (O zaman) adamın biri (zulmetmek kasdıyla) karısını boşadı, iddetinin bitmesi yaklaşınca ona döndü. Sonra tekrar boşadı. Sonra da dedi ki: "Vallahi bana dönmene engel olacağım. İddetinin bitmesi yaklaşınca sana dönüp tekrar boşamakla iddetin uzayıp gideceğinden başka kocayla da evlenemeyeceksin." Bunun üzerine Allah Teâlâ şu âyeti indirdi: **"Vukuundan sonra tekrar karı-koca hayatına dönülebilecek boşama iki defadır. (Sonra koca karısına dönerek) iyilikle evli kalır, ya da istediği kişiyle evlenmesi için onu serbest bırakır."** (Bakara 229) Bunun üzerine, o günden itibaren karısını boşayan ve boşamayan herkes, eski adetlerini bırakarak Allah'ın emri üzerine hareket ettiler."[1235]

[illegible]

1234 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14680) Malik Muvatta (2/588) mürseldir. Aişe radıyallahu anha'dan: Tirmizi (1192)

1235 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14680) Malik Muvatta (2/588) mürseldir. Aişe radıyallahu anha'dan: Tirmizi (1192)

110- (738) Urve dedi ki: "Âişe radıyallahu anha şöyle dedi: "Rifâa el-Kurazî'nin karısı Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek: "Ben Rifâa'nın nikâhında idim. Beni (üç talâkla) boşadı da Abdurrahman b. Ez-Zübeyr'le evlendim. Ama ondakini elbisenin saçağı gibi buldum" dedi. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem gülümseyerek: **"Rifâa'ya dönmek mi istiyorsun? Hayır, sen onun balcağızını, o da senin balcağızını tatmadıkça dönemezsin"** buyurdu. Âişe radıyallahu anha dedi ki: Ebû Bekir de Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında idi. Hâlid b. Said b. El-As ise kapıda kendisine izin verilmesini bekliyordu. Derken: "Ey Ebâ Bekr! Bu kadının Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in huzurunda alenen ne konuştuğunu işitmiyor musun?" dedi."[1236]

... (738/1) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha'dan: "Rifa'anın hanımı Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Rifa'a beni kesin talakla boşadı. Abdurrahman b. ez-Zubeyr benimle evlendi. Ancak ondaki elbise püskülü gibidir." Rasulullah sallallahu aleyhi ve

1236 Sahih. Şafii, Sunen (14908) Muslim (1433) Nesai (6/93) Tirmizi (1118) İbn Mace (1932) Abdurrazzak (11131) Ahmed (6/226)

sellem buyurdu ki: **"Sen Rifa'a'ya mı dönmek istiryorsun? O senin, sen de onun balcağızından tatmadıkça olmaz."**[1237]

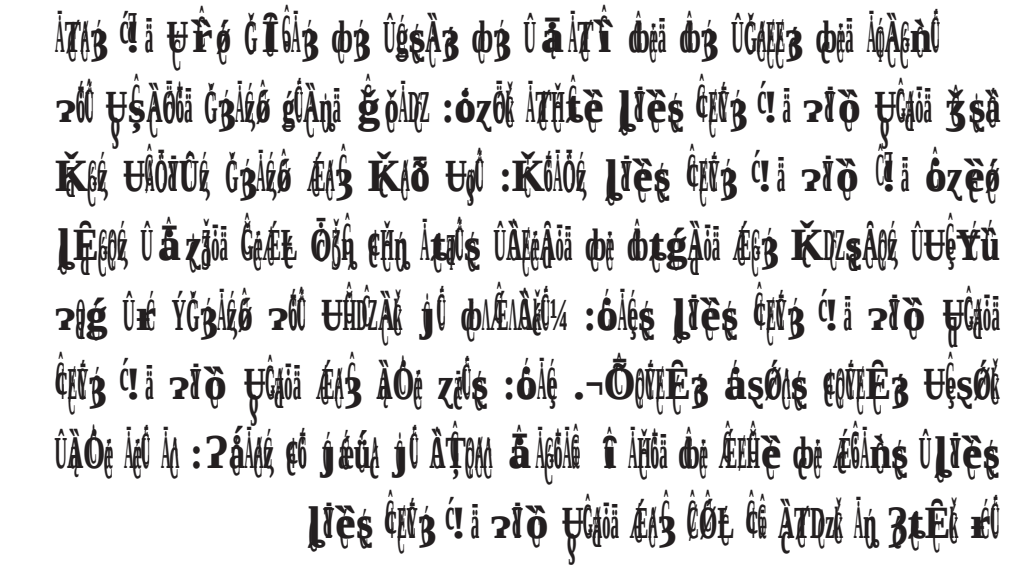

... (738/2) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha'dan: "Rifa'anın hanımı Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Rifa'a beni kesin talakla boşadı. Abdurrahman b. ez-Zubeyr benimle evlendi. Ancak ondaki elbise püskülü gibidir." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem tebessüm etti ve buyurdu ki: **"Sen Rifa'a'ya mı dönmek istiryorsun? O senin, sen de onun balcağızından tatmadıkça olmaz."** Ebu Bekr radıyallahu anh Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında idi. Halid b. Said b. el-As kapıda kendisine izin verilmesini bekliyordu. "Ey Ebu Bekr! Şu kadın Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında neler konuşuyor işitmiyor musun?" diye seslendi."[1238]

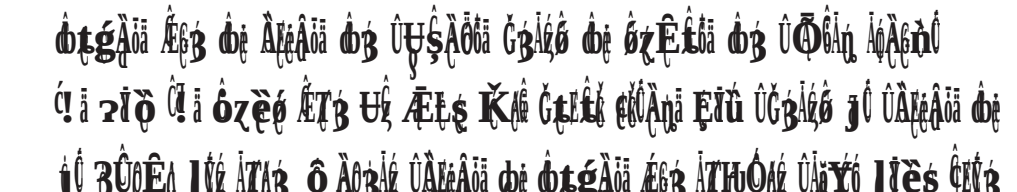

1237 Sahih.
1238 Sahih. Şafii, Sunen (14908)

ÛÄÇÖÏû ÿÄõ BØäã óşÇÿã ÄÇÐZşà ÇÉş ÄÇHÔÆ ÿÛ ÖƷÄźó áäøźÆ ÛÄÇéźÄÁź ÄÇÊtÆ ²ąģ ÕĆ ÖĤŭ ŧ¼ :óÄéş ÄÇÐZşÂÆ ÿÛ ¢ÄÇÁź ĻÏèş ĉÇÏƷ ć!ä ²ÏÒ ŲĈąÏĉ ÀÕÓź ¬ĞÏÇÊÇĤöä áşØŭ

111- (1073) Zubeyr b. Abdirrahman b. Zubeyr'den: "Rifâ'a hanımı Temime bt. Vehb'i Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında üç talakla boşamıştı. Onu Abdurrahman b. Zubeyr nikahladı. Ona itiraz etti ve dokunmaya güç yetiremedi. Bunun üzerine ondan ayrıldı. Kendisini boşayan ilk kocası Rifa'a'nın kendisini nikahlamasını istiyordu. Bunu Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e anlattı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onunla evlenmekten yasakladı ve şöyle buyurdu: **"Yeni kocan senin balcağızından tatmadıkça ilk kocan sana helal olmaz."**[1239]

ƿƷ ÛÿÄźÇó ĉź ĉţģĄÖä ÆĉƷ ĉź ÆţHų ƿƷ ÛąÄÇÎ ĉźä ĉƷ ÛÕĈÄų ÄóĄĉèÑ äÆź Ļó ÛÄÇĈ ÒèÁĉ ÿÛ ÒĉÇ ÄąŸó ĉĈÀąä ÕÐZó ĘĬû :óÄÇ ÀĻÓĉÖä ĉź âÄĈÛ ĉź ÆţHų ć!ä ÆĉƷş ĝÀÄÀŁ ÄĈ óüÊź Ûĉĉ óüèÛ ĉĤų ŘĉŁÓź ÛUÛÁĉÊĉ ǒÄÐZź ÄÇHÔÆ ÿÛ ĉĉ ÄţĻ :óÄÇ ÛõÀĻą ÄZşà ĜÔĸ ²ąģ ÄÇHÔĸ ÿÛ ?À¢ ŧ :ŧÄÖź Õĉź ƿƷ âÄĝƷ ĉź Õĉ ÿÄõ Äą õÊĉ ĉĤ ŘĬèĉÛ Õ¢ :âÄĝƷ ĉźä óÄÖź ÛğÆĝäş ÄŁÄÛ ŲÇŸû ÿÄõ ĉĤƷ ĝÀÄÀŁ zÛ ŧş âÄĝƷ ĉźä ãÄƷ Äą :ĉĝƷ ć!ä ŲÎŕó ŲĤŽÄÎöä óÄÇ ÕŘź ĉĤą ÄąŸó ĘĬÛÄ ÿÛ

112- (370/2) Muhammed b. Iyas b. Bukeyr'den: "Bir adam kendisiyle ilişkiye girmeden önce hanımını üç talakla boşadı. Sonra onu nikahlamak istedi ve fetva sormaya geldi. Onunla beraber gidip sordum. Ebu Hureyre ve Abdullah b. Abbas radıyallahu anhum'e bunu sordu. Dediler ki: "Hanımın başka bir kocayla evlenmedikçe senin nikahlamanı uygun görmeyiz." Adam: "Benim talakım sadece bir talak idi" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Sen elinde olan üstünlüğü elinden çıkarmışsın." Şafii rahimehullah dedi ki: "Ne İbn Abbas radıyallahu anhuma ne de Ebu Hureyre radıyallahu

1239 Zayıf. Şafii, Sunen (14909) mürseldir. Misver b. Rifaa makbuldür.

anh üç talakla boşamasını ayıpladı."[1240]

**ﻪﺑ ﻪﺘﻐﻠﻣ ﺔﻌﺑ ﻪﺑ ﺔﻠﻴﺣ ﻪﺑ ﻲﻨﺜﻟا ﻪﺑ ﻲﻨﺜﻟا ﻪﺑ ﻲﻨﺜﻟا

113- (370/3) Bukeyr'den: "Nu'man b. Ebi Ayyaş el-Ensarî, Abdullah b. ez-Zubeyr ve Asım b. Ömer ile beraber oturuyordu. Onlara Muhammed b. Iyas b. Bukeyr geldi ve şöyle dedi: "Bedevilerden bir adam karısını, onunla ilişkiye girmeden önce üç talakla boşadı. Bu konuda ne dersiniz?" İbnu'z-Zubeyr dedi ki: "Bu meselede bize söz düşmez. İbn Abbas'a ve Ebu Hureyre'ye git. Zira ben Aişe radıyallahu anha'nın yanından ayrılırken onlar ona soruyorlardı. Sonra bize gel ve haber ver." O da gidip onlara sordu. İbn Abbas radıyallahu anhuma, Ebu Hureyre radıyallahu anh'e: "Fetva ver ey Ebu Hureyre! Sana zor bir mesele geldi" dedi. Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: "Bir talak ile onu boş yapar (yeniden evlenebilirler). Üç talak da başka kocaya varıncaya kadar o kadının tekrar nikâh edilmesini haram kılar." Ibn Abbas da aynısını söyledi." Şafii dedi ki: "Üç talaktan dolayı onu kınamadıkları gibi Aişe radıyallahu anha da onları kınamadı."[1242]

ê ÀÆß Ù«Ô ôÆ ĵ tŧĦää ôß ÛÀĘÓę ôß ÛÁÆÎÊè ôÆ ɔĘHu ôß ÛŌÔÀą ÁôÀÇàn̂ ôß ṣÀtß ôÆ Ć! ä ÁÇß ÙÛÁÇÊ ŌÞZó ǒÀÞZ :óÀę óÀÊ ôÆ ÔÀÛß ôß ÛĿßÀÔóĜĵä ÀÓĈä ȧŸû Àtą̂ Ǩv̈ó :ǫÀÛß óÀę ÛÀȚÊŧ ĵÔ Ōçę ÀŸÝǫ ¢ĈÀąä ĘĬû ŌÞZó ÀȚąÀHŭ ǫŸǧäṣ ÀȚąĈ ¢ÁĜäzÎä Û î ÀÆ ǨĈÔ Àtą̂ :ṢÀtß ôÆ Ć! ä ÁÇß óÀÖó ÛąÁĜäṣ ÀŧÊÂê :Ć! ä ÁÇß ¢ó ÖÔą ĻṢ :¢ß Ć! ä ŲÎ́ǫ ŲĤȚÀÎä óÀę ¢ÀĮą ÀÞZṣà ĠÔĈ ɔąg ÀąŸǫ ÀȚÖäû ƙĝ ÛǨĦò

114- (371/2) Atâ b. Yesâr şöyle dedi: "Adamın biri, Abdullah b. Amr radıyallahu anhuma'ya karısı ile zifafa girmeden, onu üç talak ile boşayan başka bir şahıs hakkında (fetva) sormak için geldi. Atâ der ki: "İlk defa evlenen (ve dokunulmayan) kızın talakı birdir" dedim. Abdullah b. Amr b. el-Âs bana: "Sen hikayecisin (Fıkhın derinliklerinden ne anlarsın). Bir talak, onu bir talak-ı bain ile boş yapar. Üç talak ise, başka kocaya varıncaya kadar o kadını haram kılar" dedi."[1243]

İmam Şafii dedi ki: "Abdullah ona: "Üç talakla boşamakla ne kötü yapmışsın" dememiştir."

1242 Sahih. Ebu Davud (2198)
1243 Sahih.

ﻣﺰ ﻭﺟﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﻣﺰ ﻭﺟﻞ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻗﺒﻞ ﻣﺰ ﻭﺟﻞ
ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ :ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﻓﺎﻟﺰ ﻣﺰ ﻭﺟﻞ ﺑﺎﻟﺴﻨﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ
ﻟﻪ ﻓﺎﻟﺰ ﻓﺎﻝ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻣﺎ ﻛﻨﺖ ﻷﺣﺪﺙ ﻋﻨﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻴﻪ ﻛﺬﺏ ﻣﺰ ﺃﻥ
ﻭ ﻣﺎ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺑﻲ :ﺷﺎﻫﺰ ﻟﻪ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻋﺒﺪ ﻓﺎﻝ :ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻟﺘﺤﺪﺛﻦ ﻋﻨﻪ ﺑﻤﺎ
ﻟﻘﻴﺘﻪ ﺑﻪ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺑﻲ ﻭﻟﻘﺪ ﺭﺃﻳﺘﻪ ﻳﻔﺘﻲ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺑﻬﺎ ﻣﺎ ﻛﻨﺖ ﻷﻛﺬﺏ

115- (370) Atâ b. Yesâr dedi ki: "Bir adam Abdullah b. Amr b. El-Âs radıyallahu anhuma'ya, "Hanımını ona dokunmadan önce üç talakla boşayan kimse" hakkında sormak üzere geldi. Atâ b. Yesâr dedi ki: "Ben: "Hanımı bakire iken sadece bir defa boşamıştır" dedim. Abdullah b. Amr radıyallahu anhuma dedi ki: "Sen ancak kıssacısın. Bir talak onları ayırıyor, üç talak ise; hanımı başkasıyla evleninceye kadar nikahını haram kılar."[1244]

ﻣﻦ ﻃﻠﻖ ﻣﺰ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﻤﺰ ﻭﺟﻌﺎ ﻓﻤﺰ ﻭﺟﻌﺎ ﻓﻤﺰ ﻃﻠﻘﺖ ﻓﺎﻃﻤﺔ ﻓﺒﺖ
ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻳﻄﻠﻖ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻣﺮﺓ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﻘﺎﻝ :ﻧﻌﻢ ﻓﻬﻮ ﻫﺬﺍ
:ﻧﻌﻢ ﻓﻬﻮ ﻫﺬﺍ .ﻭﻟﻘﺪ ﻃﻠﻖ ﻋﻠﻰ ﻋﻬﺪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻭﺳﻨﺘﻴﻦ ﻣﻦ
ﺧﻼﻓﺔ

116- (735) Tavus rahimehullah'tan: Ebu's-Sahba, İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya dedi ki: "(Bir mecliste) Üç talak Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ve Ebu Bekr radıyallahu anh'ın zamanında ancak bir talak sayılıyordu. Ömer radıyallahu anh'ın zamanında ise üç talak sayıldı." İbn Abbas radıyallahu anhuma: "Evet" dedi."[1245]

ﻭﻗﺎﻝ ﻣﺰ ﻭﺃﻧﺎ ﻓﻲ ﻳﻮﻡ ﻣﻦ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻋﺒﺪ ﻣﺰ ﻭﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﻳﻮﻡ ﻣﻦ ﺃﻳﺎﻡ
ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻋﺒﺪ ﻣﺎ ﻛﻨﺖ ﻓﻲ ﻋﻬﺪ ﺃﺣﺪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻭﻻ ﻋﻤﺮ ﻣﻦ ﻃﻠﻖ
ﻣﻦ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻓﻲ ﻣﺠﻠﺲ ﻭﺍﺣﺪ ﻓﻜﺎﻥ ﻭﺍﺣﺪﺓ :ﻗﺎﻝ ﻓﻨﻌﻢ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﺭﻭﺡ

1244 Sahih. Şafii, Sunen (14790)
1245 Hasen. Şafii, Sunen (1466) Muslim (1472)

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ :ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﺃﻥ ﺭﻛﺎﻧﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﻳﺰﻳﺪ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﺛﻢ ﺃﺗﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﺃﺭﺩﺕ ﺇﻻ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﺃﺭﺩﺕ ﺇﻻ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ ﻓﻄﻠﻘﻬﺎ ﺍﻟﻄﻠﻘﺔ ﺍﻟﺜﺎﻧﻴﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﻋﻤﺮ ﻭﻃﻠﻘﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﻋﺜﻤﺎﻥ

117- (594) Nafi b. Uceyr b. Abdi Yezid'den: "Rukane b. Abdi Yezid hanımını boşadı. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ben hanımımı kesin talakla boşadım. Vallahi bununla sadece bir kez boşamayı kastettim." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Sadece bir talakı mı kastettin?"** Rukane: "Sadece bir talakı kasdettim" dedi. Bunun üzerine hanımına döndü."[1246]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﺑﻦ ﻭﻫﺐ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻣﺨﺮﻣﺔ ﺑﻦ ﺑﻜﻴﺮ ﺍﻟﻴﺰﻧﻲ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻳﺴﺎﺭ ﺃﻥ ﺭﻛﺎﻧﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﻳﺰﻳﺪ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﺛﻢ ﺃﺗﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﺃﺭﺩﺕ ﺇﻻ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻗﺎﻝ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺎ ﺃﺭﺩﺕ ﺇﻻ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ ﻓﻄﻠﻘﻬﺎ ﺍﻟﻄﻠﻘﺔ ﺍﻟﺜﺎﻟﺜﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﻋﻤﺮ ﻭﻃﻠﻘﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻥ ﻋﺜﻤﺎﻥ

118- (594/1) Nafi b. Uceyr b. Abdi Yezid'den: "Rukane b. Abdi Yezid hanımını boşadı. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ben hanımımı kesin talakla boşadım. Vallahi bununla sadece bir kez boşamayı kastettim." Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Sadece bir talakı mı kastettin?"** Rukane: "Sadece bir talakı kasdettim" dedi. Bunun üzerine hanımına döndü. İkinci talakı Ömer radıyallahu anh zamanında, üçüncü talakı ise Osman radıyallahu anh zamanında verdi."[1247]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺯﺍﻕ ﻋﻦ ﻣﻌﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﺃﻥ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻳﺴﺎﺭ ﻭﻋﺒﻴﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺭﻛﺎﻧﺔ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﻳﺰﻳﺪ ﻃﻠﻖ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﺛﻼﺛﺎ ﻓﻲ ﻣﺠﻠﺲ ﻭﺍﺣﺪ ﻓﺤﺰﻥ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ ﻓﺮﺩﻫﺎ ﺇﻟﻴﻪ

1246 Zayıf. Şafii, Sunen (20070) Abdullah b. Ali b. Es-Saib zayıftır.
1247 Zayıf. Şafii, Sunen (20070) Abdullah b. Ali b. Es-Saib zayıftır.

:óÄé ÛĶÝĥĸ Æé :ĶÝé :óÄé ÝÕĜé ɔÝʒ ÕÝţģ Äɳ :óÄÖɀ ɕó ÕĜé ÀõÓɀ ɕʒ ć!ä :ÖÄÊɻöä] {ÄɳɕĜĶ ÆÌÛş ĻÝó äĄɳȕ ɉÁÓó ĜĘ ɉɀŢʒɀ Äɳ äɀĥĸ ĻŢɑÛ ɀÖş} :ÛÀÖɀ ÜÕɣÛÀɳä ÕɳÝʒ ÕÊɳÛ :óÄé ÛĶÝĥĸ Æé :ĶÝé :óÄé ÝÕĜé ɔÝʒ ÕÝţģ Äɳ [đđ ĶĶĶ ɤ ĶÆĶĶɀäɀɣöä ɉÛɀ

119- (984) Muhammed b. Abbad b. Cafer'den: "el-Muttalib b. Hanteb radıyallahu anh hanımını kesin talakla boşamıştı. Sonra Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e geldi ve bunu anlattı. O da: "Böyle yapmana sebep olan nedir?" dedi. Dedi ki: "Artık yaptım." Şu ayeti okudu: **"Eğer onlar, kendilerine öğüt verilen şeyi yapsalardı, kendileri için elbette daha hayırlı ve (îmanlarında) daha sağlamlaştırıcı olurdu."** (Nisa 66) Seni böyle yapmaya iten nedir?" dedi. O da: "Artık yaptım" dedi. Ömer radıyallahu anh: "Hanımını nikahında tut. Bu tek talaktır, kesin talak değildir" dedi."[1248]

ɉÄţÝÈ ʊʒ ÛĞţÝÈ ÜĜĜ ʊę Ć!ä ÆĶʒ ʊʒ ÛɸÄɳÅ ʊę ŞÀţʒ ʊʒ ÛɉÄÆÈ ÄĢÀĶɳĜ ÆÝÛţÝĜ ĜĶɀé ÖĶĶ ĜĘɀĶÝĜ óÄé ɕʒ ć!ä ÜÎɸ ÅÄÛÁöä ʊę Àţʒ ɉĜ ÛɸÄÊɻ ʊę

120- (984/1) Suleyman b. Yesar, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'den, et-Tev'eme'ye, Muttalib'e söylediğinin aynısını söylediğini rivayet etti.[1249]

ɉĜ ĜÆĘĶĜ ɉÆĜ ʊɳ¼ :óɀĞɻ ɉÄÕ ÛÀţʒ ʊę ɉĜ ÛɆĶÄĢ ÜĜĜĘģ ÛÕĜÄɳ ÄĢÀĶɳĜ ¬ŏÜÌ ĜĘÝû ʊɻ ĜÀĶɻ ÆĶĜ ÈÝĜ ÛÆĘĶĜöä ÆĶĜ ȧÝÛĜöÄɀ ĠÔʌʌ

121- (1076) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: "Kim kölesine nikah izni verirse talak yetkisi de kölede olur. Onun talakından bir şey başkasının elinde değildir."[1250]

Ę øÄĦĞöä ʊę ĻĘÆäÀɳĜ ʊę ÆţĦɳ ʊʒ ÛÆĜĜÈ ʊę Ĝɉø ÆĶʒ ÜĜĜĘģ ÛÕĜÄɳ ÄĢÀĶɳĜ ɔĢÄĢÈä ĻÝÈş ĜÝʒ ć!ä ɔÝÖ ɉĜöä ɉşà ĜţÝÈ ɉĠ ÄĢĶÄÓɳ ÛÄĦĘÆĢ ɉĜ ÛɉÛţĘĢöä

1248 Sahih. Beyhaki (7/243)
1249 Zayıf. Munkatıdır. Beyhaki (7/243)
1250 Sahih. Şafii, Sunen (14826)

Ķɳ§ág :Á¤à óÀÖ¿ Û¬ôĘǪÖĘŶÛĶ ğÀág Ʊ ğÛÀɳä ĶÖŸû Ʊǫ¼ :óÀÖ¿ ĶÊÀǫ ǫę Á¤à ÕĘŶʒ

122- (1077) Muhammed b. İbrahim b. el-Haris et-Teymî'den: "Nufey', Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'nın mukateb kölesi idi. Zeyd b. Sabit radıyallahu anh'e fetva sorarak dedi ki: "Ben hür olan hanımımı iki talakla boşadım." Zeyd radıyallahu anh dedi ki: "Sana haram olmuş."[1251]

ÀğĶÓɳ ÛÀĦĘÁǫ §Û ÛǿÀĖĄ ôę §ÀtŶè ǫʒ ÛÃÁǫÂïä zĄÛ ƱǪÁág ÛÕǪÀɳ ÀǫÃǤȵÛ ğÀág ğÛÀɳä ĘǪƱĶ Ķɳõ ÀZ6 äÁǤʒ şÛ ĻŸèş ĈŶʒ Ć!ä ɔŸỏ ŲĈą¤ä ǯşà ĠtŶè ȳÇĈ §Û ĻŸèş ĈŶʒ Ć!ä ɔŸỏ ŲĈą¤ä ǯäşàÛ ĘÀɳÓÁ ÛÀŦĦÛZäÀĄ §Û ÃäáÛ Ļó ôĘǪ¤ä ÀŦÔŸÛ¿ ǯǿÁ¤ä ÁĄʒ ĘǪÔÓ¿ ĈŶ6Û ÆĖĻÓ¿ ÛÕÔÃę ôʒ ĘǪÓÊĄ ĘĄʒ Ć!ä ŲŘǿ §ÀÅʒ ôę §Àtǯʒ ŲĈÃɳ ĶɳÀág ÛÕŶʒ ĶɳÀág¼ :ĸÀÖ¿ ÀĦĖŁDZ ĘäǿÁǪĸÀ¿ ÀtŦ6ÛÊ¿ ĶÊÀǫ ôę Á¤à ÁĖę äǿñÛ ¬ÕŶʒ

123- (1077/1) Suleyman b. Yesar'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'nın mukateb kölesi Nufey'in nikahında hür bir kadın vardı. Onu iki talakla boşadı ve sonra ona dönmek istedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımları ona Osman b. Affan radıyallahu anh'e gidip sormasını emrettiler. O da gitti, Derc'in yanında Zeyd b. Sabit radıyallahu anh'ın elinden tutmuş olarak onu gördü. Onlara durumu sordu. İkisi de dediler ki: "Sana haram olmuş, sana haram olmuş."[1252]

ȳÇ ÀğĶÓɳ ÛÀĦĘÁǫ §Û ÛÁĖĻÊtǯä ôęä ôʒ ÛąÀZÎ ǫęä ƱǪÁág ÛÕǪÀɳ ÀǫÃǤȵÛ ɔǪÁǫÈÀ¿ ôĘǪÔÓŶÛĶ ğÀág ĘĶÛÀɳä ĖŸû ÛĻŸèş ĈŶʒ Ć!ä ɔŸỏ ŲĈą¤ä ǯşà ĠtŶè ¬ÕŶʒ ĶɳÀág¼ :§Àtǯʒ Ę6 óÀÖ¿ ĘÁʒ Ć!ä ŲŘǿ §ÀÅʒ ôę §Àtǯʒ

1251 Zayıf. Şafii, Sunen (14827) munkatıdır.
1252 Sahih. Şafii, Sunen (14876)

124- (1077/2) İbnu'l-Museyyeb'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Umm Seleme radıyallahu anha'nın mukateb kölesi Nufey' hür olan karısını iki talakla boşadı ve Osman b. Affan radıyallahu anh'e fetva sordu. Osman radıyallahu anh ona: "Sana haram olmuş" dedi."[1253]

Ûßzʒ ðę ðtgÀöä Æęʒ ðę Æętg ðʒ ÛBÀŁÂöä ðʒ ÛĞÆęʒ ðęä ÀǫÀęnÛ ÛgÀÀŁ ÀęÛ äzĬtè ŀzÛ ÛǿÀÊÁ ðę jÀtŁÛès ÛĞǫʒ ðę Ûäę Æęʒ ðę Ûäę Æęʒs ĞÖĪÛŁ ęĞÛÀnä ĘĬü ðÀHuĞöä ÖĘÛ ðĦ ÛǪĪzǿ ðʒ ãÀÛÁöä ðę Àtʒ Ķöè :ózÖę ŀǿ ÛÀZÁʒ ğÀnş ÀZĪÛü ŀǿ ęÀŁą ĪÖzǿ ÀZzÂǿ ÀZĶÉʒ ĶR̂Ööä ŀǿ ðǫÖĪÛŁ şÛ ¬ÛÖę Àn ɔÛʒ ęÉÁʒ ÛĘ¼ :óÀę Ûósĝä ÀZzşà ÀZzÂĶ

125- (1074) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e, Bahreyn halkından, hanımını bir veya iki talakla boşamış olan bir adam hakkında sordum. Sonra bu kadın iddeti bitince başka bir adamla evlenmiş. Sonra boşamış ve ölmüş. Sonra ilk kocasıyla evlenmiş. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Kadın, o ilk kocasının yanında kalan talak hakkıyla devam eder."[1254]

Õöİn ðę ĈÂÓöä Æęʒ ðʒ Ûşàtʒ ðę Ûäę Æęʒ ðʒ Ûĵ̇ÀÊg ðę ɔĘHu ÀǫÀęnÛ ÖzÀöä Uĩ ęʒ Ûä ęr̂ǿ ÆÊÀû Uê ðę Ųr̂ʒ ðʒ ÛÀĘzZ ðę ÆĘĤè ðʒ ÛBóÂDzöä Ûósĝä gÛÀnä ĘĬ¼ :óÀę ÛÕöóê ŀĶĶ ŀŏş ÀZĤĪzǿ ɔÛʒ ÆĪÎę ŀǿ ęÛÀnä ĘĬÛę ¬ÖnÆę ŀǿ şÛ ÀnɛÀä ÀZĤ ÖnÁ

1253 Sahih. Şafii, Sunen (14829)
1254 Sahih. Şafii, Sunen (14859)
1255 Sahih. Şafii, Sunen (14896)

ÄŽĞ óÄÖą ĐĘŁĐ ŮĄĞĞ ğŁéžŋ ĵĎ ÛğşÀŁĐ ơĐ Û₫ÄŽÎ ĝŁä ĝĐ ÛŐĞÄą ÄĝÀĞŋĎ ĵĝĎ Řŕèĝéż :ŘĞÄę ÛŘÖÛĤż ØĎńžŋ ĞŋĎ ĵŲĘş ÆĞĐ ŘĦŭ ŘĢÄõ ÄŽĄĎ ĞŁÀĞŋĎ ĝäÀŁèà ĝÀŋĎ ĵĎ ÛÄĄĽÎ ŮĦĢÔŁ ĵĎ ĀĘĞĎ ŁŞ äĄĞŋ ŐŁÀĆÁą Ųĝ¼ :ŘĞÄÖż ŮĝƷÉż ĞÔÁĝ :ĞŁƷ ¶ä ĵŲŕĝ ĵĦŽÄÎöä óÄę ÄąŸĢ ĞĝĘéÄÁż :ŘĞÄę Û¬ŐŻşà ŐĘŁą ĻĢ Äą ĝĐĘĞĝ ÄąŸĢ ŮĎŮŭĽ ĵĎ à₹Dzŋ ŁŕÄŽƷ ¶ä ĵŲŕĝ ĞÔÁĝ ÄŽĞ ÒĝŁ ĻĢş

127- (987/1) Urve b. ez-Zubeyr dedi ki: "Adiy oğullarının Zebra adında bir cariyesi, bana cariye iken bir kölenin nikâhlısı olduğunu haber verdi ve şöyle dedi: "(Ben azad edilince) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Hafsa, beni çağırtarak: "Sana bir haber vereceğim. Bir şey de yapmanı istemiyorum. Kocan sana yaklaşmadan önce nikâhını fesh etme hakkın vardır. Şayet sana yaklaşırsa bu hakkın elinden gider" dedi. Zebra bunu işitince: "O boş olsun, sonra boş olsun, sonra boş olsun" diyerek üç talak ile kocasını boşadı."[1256]

İmam Şafii dedi ki: "Hafsa radıyallahu anha ona: "üç talakla boşaman caiz değildir" dememiştir."

ĐĘŁĐ ŮĄĞĞ ÛğŁéžŋ ĵĎ ÛÀŁĝÂöä ơĝ ĞşÀŁĐ ơĐ Û₫ÄŽÎ ơĝä ơĐ ÛŐĞÄą ÄĝÀĞŋĎ ÛŘÖÛĤż ØĎńžŋ ĞŋĎ ĵŲĘş ÆĞĐ ŘĦŭ ŘĢÄõ ÛÄŽĄĎ ĞŁÀĞŋĎ ĝäÀŁèà ÄŽĞ óÄÖą ÆĦŏ ơĝ ŲĎ :ŘĞÄÖż ŮĝƷÉż Ļĝèşĝ ĈĦƷ ¶ä ɔlò ŲĈąöä ǯşà ĞÔÁĝ ĵĢĎ Řŕèĝéż :ŘĞÄę ÛŐĞÄą ÄĝÀĞŋĎ ŐĘŁą ĻĢ Äą ĝĐĘĞĝ ĝÀŋĎ ĵĎ ÛÄĄĽÎ ŮĦĢÔŁ ĵĎ ĀĘĞĎ ŁŞ äĄĞŋ ŐŁÀĆÁą ÄąŸĢ ĞĝĘéÄÁż :ŘĞÄę

128- (987) Urve b. ez-Zubeyr dedi ki: "Adiy oğullarının Zebra adında bir cariyesi, bana cariye iken bir kölenin nikâhlısı olduğunu haber verdi ve şöyle dedi: "(Ben azad edilince) Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Hafsa, beni çağırtarak: "Sana bir haber vereceğim. Bir şey de yapmanı istemiyorum. Kocan sana yaklaşmadan önce nikâhını fesh etme hakkın vardır. Şayet sana yaklaşırsa bu hakkın elinden gider" dedi. Zebra bunu işitince: "O boş olsun,

1256 Zayıf. Zebra meçhuledir.

sonra boş olsun, sonra boş olsun” diyerek üç talak ile kocasını boşadı.”[1257]

ÑÇÍÌÈ ÍÇÓÈ ÇÌÇÍÈ ÚÍ¼ ÓÇÓÈ ÍÀÑ ÇÌÈ ÚÀÌÇ ÓÈÀ ÓÇ ÚÃÊÇ ÓÇ ÚÕÑÈÀ ÀÈÀÇÀÚ
¬ÀÌÇ ÓÇÀÈÎ ÝÍ ÀÌÊÈ ÍÚÍ ÀÌÊÌÇ ÌÚ À ÓÇÀÁÈÀ ÀÌÇ ÍÚ ÈÇÓÓÍ ÁÇÑÈÀ

129- (986) Nafi rahimehullah’tan: İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle derdi: “Kölenin nikahı altında bulunan cariye azat edilirse, ona dokunmadığı sürece onun muhayyerlik hakkı vardır. Eğer ona dokunmuşsa cariyenin muhayyerlik hakkı yoktur.”[1258]

ÙÇÈÀ ŽÇÃ ÚÇÎÈÀ ÓÇ ÚÁÌÇÙÈ ÓÈ ÌÊÀÓÀ ÓÇ ÚÇÑÌÊÓ ÓÇ ÚÕÑÈÀ ÀÈÀÇÀÚ
ÞÁÇÚ ÚÍ ÑÈÀÓŠ ÚÓÈÊ ÓÝÓ ÇÀÀÃÈ ÚÍ ÍÀÓ¼ :ÑÈÀÁ ÀÌÇÓ ÌÝÊÇŠ ÊÍÀ ÞÌ ¡ã ÞÌÒ
¬ÀÌÚŽÇÃ ÚÍ ÇÀÇÁÍ ÑÈÓÇ ÀÌÇÓ ÓÈÊÀ

130- (985) el-Kasım b. Muhammed rahimehullah’tan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’in hanımı Aişe radıyallahu anha şöyle dedi: “Berîre (adındaki cariye) sebebiyle üç sünnet öğrenilmiştir. Bunlardan biri şudur: Berîre azad edildiği zaman kocasından ayrılma ile yanında kalma hususunda muhayyer bırakıldı.”[1259]

ÊÇÓ Ú ãÍÇÈ ÓÈÀ ÓÇ ÚÊÇÀÓÈ ÓÇ ÚÊÇÌÊÍ ÚÊÓ ÓÈ ãÞÇÓ ÓÇ ÚÍÍÀÀÈ ÀÈÀÇÀÚ
ÊÇÓÓ ÀÌÇÓ ÚÇÕŠ ÚÍÈÇ ÚÓÈ ÁÇÈ ÀŽÈÓÇ ÕÓÁ ÍÀ¼ :ÓÀÓÍ ÇÀÀÃÈ ŽŠÀ ÇÁÀÈ ÀÕÁ
¬ÚÓÇÓ ÞÌŠ ÊÀÀÚÓÀ ÚÍ ÀÌÊÇÓÓ

131- (988) İbn Abbas radıyallahu anhuma’nın yanında Berire’nin kocasından bahsedilince şöyle dedi: “Falan oğulları kabilesinden Mugis adlı bir köle idi. Sanki yolda onu ağlayarak takip ettiğini görür gibiyim.”[1260]

1257 Zayıf. Zebra meçhuledir.
1258 Sahih.
1259 Sahih. Muslim (1504)
1260 Sahih. Buhari (5282)

ﻣﺰ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﺍﻟﺬﻱ ﻃﻠﻖ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﺍﻟﺬﻱ ﻃﻠﻖ ﻣﺰ ﻟﻴﺲ ﻟﻪ ﺍﻟﺮﺟﻌﺔ
ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻏﻴﺮ ﻏﻠﻴﻆ ﺍﻟﺸﻬﺎﺩﺓ ﻭﺍﻟﻄﻼﻕ ﺍﻟﺬﻱ ﻃﻠﻖ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﺒﺪ

132- (989) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Berire'nin kocası bir köle idi."[1261]

ﺃﻳﻤﺎ ﺭﺟﻞ ﺧﻴﺮ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺪﺧﻞ ﻣﺰ ﺍﻟﺪﺍﺭ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﺒﺪ
ﻓﻬﻲ ﻃﻠﻘﺔ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻭﻫﻮ ﺃﻣﻠﻚ ﺑﺮﺟﻌﺘﻬﺎ ﻣﺎ ﻟﻢ ﺗﻨﻘﻀﻲ ﺛﻼﺛﺔ ﻗﺮﻭء ﻓﺈﻥ ﻃﻠﻘﻬﺎ ﺗﻄﻠﻴﻘﺘﻴﻦ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﺗﻨﻘﻀﻲ ﺍﻟﻌﺪﺓ ﻓﻠﻢ ﻳﻤﻠﻚ ﺭﺟﻌﺘﻬﺎ ﻭﻫﻲ ﻋﻠﻰ ﺧﻄﺒﺘﻪ ﺍﻷﻭﻟﻰ ﻭﺇﻥ ﻃﻠﻘﻬﺎ ﺛﻼﺛﺎ ﻓﻠﻴﺴﺖ ﻟﻪ ﺭﺟﻌﺔ ﻭﻫﻲ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻣﻨﻪ ﺑﺎﺋﻦ ﺑﻴﻨﻮﻧﺔ ﻛﺒﺮﻯ ﻭﻫﻲ ﻣﻨﻪ ﻃﺎﻟﻖ ﺛﻼﺛﺎ

133- (882) İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle demiştir: "(Bir kimsenin karısını boşama niyetiyle): "Sen serbestsin veya ben senden kurtuldum" demesi üç talak sayılır."[1262]

(880) İbn Ömer radıyallahu anh şöyle derdi: "Koca, hanımına boşama yetkisini verirse hüküm, hanımının verdiği hükümdür. Yalnız (koca hanımına) mani olur ve "Ben yalnız bir talakla boşama yetkisini vermeyi kasdettim" derse, yemin eder, (ric'î talak vaki olur), iddeti içerisinde karısına döner."[1263]

ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺠﻠﺲ ﻣﺰ ﺍﻟﻜﺎﻓﺮ ﻳﻠﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺘﻮﻓﻰ ﻳﻠﻲ ﺍﻟﻤﻴﺖ ﻣﺰ ﺍﻟﻌﺒﺪ
ﻳﻌﺘﻖ ﻟﻴﺲ ﻟﻪ ﻳﻠﻲ ﺍﻟﻜﺎﻓﺮ ﻳﻠﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻓﻴﺠﻌﻞ ﺛﻤﻨﻪ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﻗﺎﺏ ﻭﻳﻌﺘﻖ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺃﻣﻬﺎﺕ ﺍﻷﻭﻻﺩ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻮﻟﺪ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﺪﺑﺮ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﻜﺎﺗﺐ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﺪﺑﺮ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﻜﺎﺗﺐ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﺪﺑﺮ ﻭﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻤﻜﺎﺗﺐ

134- (881) Harice b. Zeyd b. Sâbit'ten: "O, babası Zeyd b. Sabit radıyallahu anh'ın yanında otururken, Zeyd>e, Muhammed b. Ebi Atîk iki gözü yaşlı

1261 Çok zayıf. Kasım b. Abdillah metruktur.
1262 Sahih.
1263 Sahih.

olarak geldi. Zeyd ona: "Neyin var?" dedi. O da: "Boşama yetkisini hanımıma verdim, o da benden ayrıldı" dedi. Zeyd radıyallahu anh ona: "Seni böyle davranmaya ne zorladı?" diye sordu. Adam: "Kader" dedi. Zeyd: "İstersen hanımına dön. O, yalnız bir talak ile boş olmuştur. Senin ona dönmek hakkındır" dedi."[1264]

Ìţţţ ÛÀŁţÂÖä ÐţäşÛâÌĞğ ÐţäÐğ ÛğÌÛğ Ðğ ÛğÌÀÞZ ÐţäÐğ ÛĻŶÊą ÌǾÀĞğÑ
¬ÕŶţ ŕ Ìą ĘŁÜ ţţĘ ÜĞĢĤÖä Ų; åŸŲÖä ĞĦŶǾÁţÖä ĘĦÙŶ ŕ¼ :ŕÉÌÉ

135- (590) İbn Abbas ve İbnu'z-Zubeyr radıyallahu anhuma dediler ki: "Hul' yoluyla ayrılanın talakı iddete katılmaz. Zira bu kendisinin elinde olmayan bir boşamadır."[1265]

ÐţäşÛâÌĞğ ÐţäÐğ ÛğÌÛğ Ðğ ÛğÌÀÞZ ÐţäÐğ ÛÉĞÌÑ Ðţ ĻŶÊą ÌǾÀĞğÑ
ĘŁÜ ţţĘ åŸÙ ÌŢąÂŶą ŕ¼ :ŕÉÌÉ ÌŢŢZşà ÌŢÖŸÛą ĞĦŶǾÁţÖä Ų; ŕÉÌÉ ÌţŢŢ ÛÀŁţÂÖä
¬ÕŶţ ŕ Ìą

136- (983) İbn Abbas ve İbnu'z-Zubeyr radıyallahu anhuma dediler ki: "Hul' yoluyla ayrılanın talakı sayılmaz. Zira bu kendisinin elinde olmayan bir boşamadır."[1266]

:óÌÉ ÉŁÌÐzą Ðğ ÛğÌÀÞZ ÐţäÐğ ÛÆŒÐţÖä ÉĞğş ÛÉĞÌÑ Ðţ ĻŶÊą ÌǾÀĞğÑ
ÌąĞè ţÉĞş ÛÌąŸǾ ÓÑŰ :óÌÉ ÛĞĞÌĤą ŲŶÀąä ĶÓŸÙ ķ :âÌĞğ Ðţŕ ÒǾZÓ óÌÉ
ķ ĢkŶÊĞş

137- (736) Mucahid rahimehullah'tan: "Bir adam İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Eşimi yüz talakla boşadım" dedi. O da: "Üçünü al, doksan yedisini bırak" dedi."[1267]

1264 Sahih.
1265 Zayıf. Muslim b. Halid zayıftır.
1266 Sahih ligayrihi. Beyhaki (7/317)
1267 Hasen. Şafii, Sunen (14669)

ÎLÂ HAKKINDA

Ûâ ÄgÞ ÞÞä ÞÞ Û¤ÇHÞ UÊÊ ÞÞ ÛÞÁÞÅå ÞÞ ŞÅtÞ ÞÞ ÛĞÆÆÞ ÞÞ jÄÆÅè ÄÞÇÞnÊ
¬äÆäÊ ÇÇÊÀÞä ãÞÀÖÞ ₹ Ζ,ÊHÞ ÞÓÊä ¤ÞÇtÊä¼ :óÄÇ ÇÞÊ

138- (586) Ebu Yahya, İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Îlâ yapan (hanımına yaklaşmayacağına yemin eden) kimse hanımına asla yaklaşamaz."[1268]

:óÄÇ ÞÄÊÇ Þ jÄtÊÈè ÞÞ ÛÆÊÊè Þ ¤ÇHÞ ÞÞ ÛĞÆÆÞ ÞÞ jÄÆÅè ÄÞÇÞnÊ
:óÞÖÞ ĻÏõ ĻÏèş ÇÇÊÞ Ć!ä ¤ÏÖ ÚÇÞäã ÄHÞÒÊ ÞÞ ÀÎÞ ĞĦÊ ĶÕÞÞÅÊ
ĞÞŸÞ äÞÞÓÞ jÊ ÀÎÞ ĞĦÊ ÕÇÊÊ :ÇÇÞ Ć!ä ÚÊ Þ ÚÊÊÄÎäã óÄÇ ¬¤ÊÞtÊä ΖÇÞ¼
ÞÄÔÞĞjä Þ :óÞÖÞ ÞtÇş ÛÀÎÞ

139- (587) Suleyman b. Yesar dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in on küsur sahabesine yetiştim, hepsi de "Îlâ yapan kimse hanımına yaklaşamaz" diyordu.[1269]

Şafii rahimehullah dedi ki: "On küsur'un en azı on üç kişidir." Bu sahabelerin Ensar'dan olduklarını da söylüyordu.

:óÄÇ ÞÄÊÇ Þ jÄtÊÈè ÞÞ ÛÆÊÊè Þ ¤ÇHÞ ÞÞ ÛĞÆÆÞ ÞÞä ÄÞÇÞnÊ
ΖÊÞt ĻÏõ ĻÏèş ÇÇÊÞ Ć!ä ¤ÏÖ Ć!ä ÓÞÈÞ ãÄHÞÒÊ ÞÞ ÀÎÞ ĞĦÊ ĶÕÞÞÅ¼
¬ÚÊÞtÊä

... (587/1) Suleyman b. Yesar'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve

1268 Sahih ligayrihi. Ebu Yahya el-A'rec ki ismi Misda'dır. zayıftır. Şahidi: İbn Hazm, el-Muhalla (11/243)

1269 Sahih.

sellem'in on küsür sahabesine yetiştim, hepsi de îlâ yapan kimseyi alıkoyarlardı."[1270]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﺃﻧﺒﺄ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﺃﻧﺒﺄ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﺃﻧﺒﺄ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻢ ﻗﺎﻝ ﺷﻬﺪﺕ ﻋﻠﻴﺎ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ ﺃﻫﻞ ﺛﻼﺛﺔ ﻳﺴﺘﺜﻨﻲ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﻣﻨﻬﻢ ﺃﻛﺜﺮ ﻣﻦ ﺃﺭﺑﻌﻴﻦ ﻳﻘﻮﻝ ﺃﻫﻞ ﺃﻫﻞ ﺃﻫﻞ ﻣﺎ ﺃﺣﻠﻮﺍ ﻗﻂ ﻭﻻ ﺃﺣﺴﺒﻪ ﺇﻻ ﻗﺎﻝ ﺻﺪﻕ

140- (944) Amr b. Seleme'den: "Ali radıyallahu anh'ın îlâ yapan kimseyi alıkoyduğuna şahit oldum."[1271]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺑﻪ ﺍﻟﺤﻤﻴﺪﻱ ﺃﻧﺒﺄ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻢ ﻗﺎﻝ ﺷﻬﺪﺕ ﻋﻠﻴﺎ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ

141- (944/1) Mervan b. el-Hakem'den: "Ali radıyallahu anh îlâ yapan kimseyi alıkoydu."[1272]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺑﻪ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻋﻤﺮ ﺃﻧﺒﺄ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﺷﻬﺪﺕ ﻋﻠﻴﺎ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ

142- (945) Tavus rahimehullah'tan: Osman radıyallahu anh îlâ yapan kimseyi alıkoyardı.[1273]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﺃﻧﺒﺄ ﺍﻟﺮﺑﻴﻊ ﺃﻧﺒﺄ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﺃﻧﺒﺄ ﺇﺑﺮﺍﻫﻴﻢ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻳﺤﻴﻰ ﻋﻦ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﺃﻥ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﺳﺌﻞ ﻋﻦ ﺭﺟﻞ ﺃﻟﻰ ﻣﻦ ﺍﻣﺮﺃﺗﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻛﺎﻥ ﺍﻟﻤﻬﺎﺟﺮﻭﻥ ﻳﻘﻮﻟﻮﻥ ﻣﺎ ﺃﺣﻠﻮﺍ ﻗﻂ ﻭﻻ ﺃﺣﺴﺒﻪ ﺇﻻ ﻗﺎﻝ ﺻﺪﻕ

143- (946) el-Kasım b. Muhammed'den: "Aişe radıyallahu anha'ya hanı-

1270 Sahih. Şafii, Sunen (14915)
1271 Sahih. Şafii, Sunen (14916)
1272 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14917) Leys b. Ebi Suleym zayıftır.
1273 Sahih. Şafii, Sunen (14918)

mına yanaşmayacağına yemin eden ve onu beş ay terk eden kimse anlatıldığı zaman onu alıkoyar ve şöyle derdi: "Bunu nasıl yaparsın? Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: "Ya iyilikle tutun yahut güzellikle salıverin." (Bakara 229)"[1274]

ÇÊÛÀµä ÐÞ ÔÐZÀöä ²ðÜ äæÊ¼ :óÀç çÞÛ ÛÀtз Ðçä Ðз Û¾ÊÀº Ðз ÛÕÊÀµ ÀºÀç¾Ê
µÛ ÀµÊş ÛÉÝÛç µÛ ÀµÊź ÛZÉÝç ²ÐĞ ÀÇTÌÛ ĞÄéØÛ ŘŘÞ µÛş åÝÜ ÀÇÍÝз ¾ÖÞ ĮÛ
¬ØÜÂµ

144- (947) Nafi rahimehullah'tan: İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Kişi îlâ yaptığı zaman hanımını boşamadan dört ay geçerse alıkonulur. Ya boşar, ya da yemininden döner."[1275]

µÀõ çÁз Ć!ä ÜŘø ÀĮÍз µÛ ÛÇÉÊÛ Ðз ÛÆtHµ Ðç ÀÀĦZ Ðз ÛÕÊÀµ ÀºÀç¾Ê
ǫÆĦ¼ ²èÝµ Ðç ÆèÛ ŘĦtȅ :óÝõÞ µtÍÝȅ Ðç ¾ÉÀöä ŘĦtȅş ÜÊÝtÊä ZÉÝç
¬ÓĦÀµ ĞÁÉÁg Ýç ÆÉÊÇȅ¼ :óÀç

145- (944/1) Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "Ali radıyallahu anh îla yapan kimseyi alıkoyardı."[1276]

Er-Rebîb.Suleymandediki:"Esedb.Musa'nınşöyleanlattığınıişittim:"Ebu Hanife iki defa küfürden tevbe ettirildi."[1277]

1274 Sahih. Şafii, Sunen (14919)
1275 Sahih. Şafii, Sunen (14920)
1276 Sahih. Şafii, Sunen (14921)
1277 Sahih.

LİÂN (LANETLEŞME)

ÇÀç¦Ô ÛÞÊ³ÎÇöä ÆËè ¢þ ÒÎè ¡Ô Ûã¡ÎÎ ¢þä ÙÁÇÉg :óÌÇ ÕÓÌ¤ ÌÁÇç¦Ô ÌÁ ŘÁÓøÔ :ç¢ óÌÒÇ ÞøÌÁÔÇ¡ä ÞÊ³ Þ¢ ¦ÔÒÌ³ ²ÓÔ ÇÌÐZ ÙÇÝDzĦöä ãĄŧ¡²³ ¡Ô ÒÈ ÝÓĦÁ¤ Ż¦Õ ¡Ô Ûç¢²ÇÒÇ ç¢ÇÓÔ ÛÝÐZÇ ÇÔÀ¤ä Ƶ¤ ÆÐZş ÝÐZÇ ¡Ô ²¢ ¦ÔÒÌ³ Ô¡ä óż¢Çé ¦ÔÒÌ³ óÔÊÇ ÛÕÔé ¢ƳÇÌ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ô¡ä óż¢Çé ¦ÔÒÌ³ Ì¤ Ùß ÒÔÌÊŧöä ¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ô¡ä óż¢Çé ÇÀÓÇ ÛÕÔé ¢ƳÇÌ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ì¤ÍÇ ÛÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ô¡ä óż¢Çé ¢ƳÔ¡ Ì¤ÒÌ³ ²ŧ ÀÇõ ²¤g ÌÇÌÁ³ Ô¡ä óż¢Çé ¢ÀõÔ ÆÇ ÛÀ¦ÁÔ ÙÂÄÇÔ ¦õ :À¦ÁŘõ ¦ÔÒÌ³ óÌÒÇ Ý¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ ²¤g ÙÎÛÇÔ ¤ Ô¡ä¡ş :À¦ÁŧÇ³ óÌÒÇ ÛÌŻÁ³ ¢ÇÔÈ ÙÇÔä ÇÓÔÊŧöä ¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ âÌ¤ÖäÜÈş ¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ô¡ä óż¢Çé ²ÓÔ ²¤g À¦ÁŧÇ³ ÒÇÇÉÇ ÛÌŻÁ³ ¢ÇÔÈÔ Ż¦Õ ¡Ô Ûç¢²ÇÒÇ ç¢ÇÓÔ ÛÝÐZÇ ÇÔÀ¤ä Ƶ¤ ÆÐZş ÝÐZÇ ŘÁÓøÔ ÛÔ¡ä óż¢Çé Ì¤ :óÌÒÇ ÛÕÔÇ¤ĞÒ Ù¡ş ÕÎÇ Ô¡ä óÂÇÔ Æ¢¼ :¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ ĦÇ¤öä óÌÒÇ Ý¤ÓĦÁ¤ Ô¡ä óż¢Çé Æ¤Ğ â¤¤öä Ƶ¤ Ì¤ÇÔş ÛÌ¤³Ýç¢ :ÆËè ¢þ ÒÎè óÌÒÇ .¬ÌŻÔ ĞÇÉ ÆĿɤÁÇ Ô¡ä óż¢Çé Ì¤ ŘÁÓÕ :À¦ÁŧÇ³ óÌÇ ÌŧÍÎ³Ýç¢ ¢ÞÔ ÌÇÀ¤ä ÌŧÍÇ ÛÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ ¢þä óÌÇ ¦ÌÈş ÇÊÍ³ Ô¡ä ²ÌÒ Ô¡ä óż¢Çé ¢À¤ÔÄ ¡Ô Ó¢Ç ÌÁÝç ÌŻÓÍÛÇ ÛÌŻÁÓÊ¤Ô ¡Ô ¢Ô¤³Ýç¢ŧöä ¢Æè ÕÍÔ ŘÁÓÇ :¤ÁÌŻÎ

146- (721/1) Sehl b. Sa'd es-Sâidî dedi ki: "Uveymir el-Aclânî, Asım b. Adiyy el-Ensarî'ye gelerek: "Ey Âsim! Karısını yabancı bir erkekle yakalayan adam hakkında görüşün nedir? O, onu (zaniyi) öldürecek, siz de onu mu öldüreceksiniz?! Yoksa nasıl hareket edecek? Ey Asım, bunu benim

için Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e soruver" dedi. Asım da (bunu) Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e sorunca, Rasûlullah sallâllahu aleyhi ve sellem bu suallerden hoşlanmadı ve bu şekilde sorular sormayı ayıpladı. Hatta Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittikleri Asım'ın ağırına gitti. Asım evine dönünce Uveymir onun yanına gelip: "Ey Asım! Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sana ne cevâp verdi?" dedi. Asım da: "Sen bana hayır getirmedin. Rasûlllah sallallahu aleyhi ve sellem sorduğum meseleden hoşlanmadı" deyince Uveymir: "Allah'a yemîn olsun ki bunu ona sormaktan vazgeçmeyeceğim" karşılığını verdi. Derken Uveymir kalkıp halk arasında bulunan Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına geldi ve: "Ey Allah'ın Rasülü! Ne buyurursun, bir adam karısının yanında birini bulursa, onu öldürür siz de kendisini mi öldürürsünüz, yoksa ne yapar?" diye sordu. Bunun üzerine Rasûlullah salâllahu aleyhi ve sellem: **"Senin ve hanımın hakkında Kur'an âyeti indirildi git onu getir."** buyurdu. Sehl dedi ki: "Ben halk ile birlikte Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanında iken onlar da lânetleştiler." Lânetleşmeyi bitirdikleri zaman Uveymir: "Ey Allah'ın Rasûlü! Eğer ben onu nikâhım altında tutacak olursam, onun hakkında yalan söylemiş duruma düşerim" dedi ve daha Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona hanımını boşaması için emir vermeden önce onu üç talâkla boşadı." İbn Şihâb: "Artık bu, liân yapanların âdeti olmuştur" dedi.[1278]

:óÌéÇ ¢À¢ñÛ ÛÁĔÈè ó¢ ÒÕÈè ó¢ Ûã¡ÕÎ ó¢ä ó¢ ÛÁĔÈè ó¢ ĻÉÊäÀ¢Û ¡ó¢À¢ñÛ Ub ÒÈè ÛBÉ¢ ó¢ ĻÔ¡¢ ¡Ì :óÌÓÇ BÉ¢ ó¢ ĻÔ¡¢ ²ÓÛ ĻÇÝDzÇÓä ÀÎÕ¢ ÒÌDZ ¢ã ÒÇÒÌÛ Û¢ÇÒÓÇ ÝDZÓ ¢ÇÛÀ¤ä ¢Ì ÁDZş ÒDZÓ ó¢ ĻÈèş ¢Ë¢ ¢!ä ²ÓÒ ¢!ä óZèÓ ¢!ä ²ÓÒ ĻÇ¤Óä ã¡ÍÇ ÛĻÈèş ¢Ë¢ ¢!ä ²ÓÒ ĻÇ¤Óä ĻÔ¡¢ óÊÇ ÝB¡Ô Z¡ÕÕ ÝÛ UÃÊÃÇ Ļ¢ ÕÛ ŘÃÇÒ :óÌéÇ ÝŘÃÇÒ Ì¡ :óÌÓÇ À¡Õ¢ ¢ÇÔÓÇ ÛÕ¢ÌÊ¡Óä ĻÈèş ¢Ë¢ :À¡Õ¢ óÌÓÇ ÛÕ¢ÌÊ¡Óä ã¡ÍÇ ĻÈèş ¢Ë¢ ¢!ä ²ÓÒ ¢!ä óZèÓ ŘÓÈè ÛÀ¡ÁÊ ¢Ë¢ óÂÇ Æé ¢ÆDZZÇ ¢ÃÍÇ Û¢ÇÓèÓÇ ĻÈèş ¢Ë¢ ¢!ä ²ÓÒ ¢!ä óZèÓ ó¢ÊÇé ¢!äş ÛÌÀÇÍ¢ŘÇóõ ÆÕ¢ ÌÀÇÊ ŘÕÍÛÓä Ĵq :À¡Õ¢ óÌÓÇ ÛÌ¡ÇÀÇé ó¢ÝÇ Ì¡ÇÌ¢Æé ÛÌ¡ÍÇ

1278 Sahih. Şafii, Sunen (15064) Ebu Davud (2245)

ق! ا ر ل ه ق! ا ه ز ع ب ه ه ا ف . ل ي ث ق ث ع ق! ا ر ل ه ق! ا ه ز ع ب ث ق ا ن ل ه ي ه ا ف ا ث ب ا ف ث ب ا ف ي ي ل ل ل

148- (721/3) Sehl b. Sa>d es-Sâidî dedi ki: "Uveymir, Asım'a gelerek: "Ne dersin, kişi hanımını yabancı bir erkekle yakalasa ve onu öldürse onu öldürür müsünüz? Ey Asım! Bunu benim için Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e soruver" dedi. Asım da bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem>e sorunca, Rasûlullah sallâllahu aleyhi ve sellem bu suallerden hoşlanmadı ve bu şekilde sorular sormayı ayıpladı. Asım, Uveymir'e gelip Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in sorulardan hoşlanmadığını ve bundan dolayı ayıpladığını haber verdi. Uveymir dedi ki: "Allah'a yemîn olsun, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gidip bunu soracağım." dedi. Uveymir Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gittiğinde, Allah, Asım'ın ardından bu konuda ayet indirmişti. Uveymir sorunca, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"İkiniz hakkında ayet indi"** dedi. İkisi lanetleştiler. Uveymir dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Eğer ben onu nikâhım altında tutacak olursam, onun hakkında yalan söylemiş duruma düşerim" dedi ve daha Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona hanımını boşaması için emir vermeden önce onu boşadı. Lanetleşenler hakkındaki adet de bu oldu. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"O kadına bakın: Eğer kadın keler nevinden kızılca kurt gibi kızılca bir çocuk doğurur ise ben Uveymir'in yalancı olduğunu sanırım. Eğer vücudu siyah, gözlerinin siyahı koyu, kalçaları iri (ve baldırları kaba) bir çocuk doğurursa ben Uveymir'in bu kadına zina isnadında gerçekten doğru olduğunu sanırım."** Sonra kadın hoşlanılmayan (yâni zina isnadını

doğrulayıcı) surette bir çocuk getirdi.[1280]

149- (721/4) Saide oğullarının kardeşi Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'den: "Ensar'dan bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Kişi hanımını yabancı bir erkekle yakalasa ve onu öldürse sizde onu öldürür müsünüz, yahut ne yapılır?" Allah Azze ve Celle anlatılan konuda lanetleşme ayetini indirdi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona dedi ki: **"Senin ve hanımın hakkında hüküm verildi."** Bunun üzerine adamla karısı lanetleştiler. Ben de şahit idim. Sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in huzurunda ayrıldılar. Onlardan sonra lanetleşenlerin sünneti ayrılmak oldu. Kadın hamile idi, adam onu kabul etmedi. Çocuk, annesine nispet edilerek çağırılıyordu."[1281]

150- (721/5) Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in huzurunda lanetleşenlere şahit olduğumda on beş yaşında idim."

1280 Sahih. Şafii, Sunen (15066)

1281 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15068) Said b. Salim zayıftır.

Sonra hadisi rivayet etti.[1282]

ÇÑÆğ ÛÀÕÆş ÛÆĞÈ ÒÞ ÒÇÈ ÒÞ ÛÃÀÎ ÒÞä ÒÞ ÛÆĞÈ ÒÞ ÇÆÄÀÆÛ ÁÒÀÇÈÑÛ
ÊÞ ğÇÁDZ ÇÛÆ ÛÁÆşÀÇÛÊ¼ :ÇİÈş ÊĞİ¾ ć!ä ƨİÇ ÚĈäÒä ÓÁÉ :ÓÁÇÆ ÒÞĞ¾ÝÇÞÛä
ÀÞğÛ ÊÞ ğÇÁDZ ÇÛş ÛÃÆÈÇ ÆÉ ĦÛ ĈäØÛ Ÿİ ÒÞÇÈÛÊÞä ÇÆÎ¾ ÛÒÞĞÆÈÛÒä ÇÞ¾åÛ ÇĦÈÛ
ÊşÀÇÛÞä ĶĦÒä ƨİ¾ ÊÞ ğÇÁDZİ .¬ÁäÆÁÕ ĦÛ ĈäØÛ Ÿİ ĞÀğş ĈĞÕ

151- (721) Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'den: O, lanetleşenler hakkındaki hadisi zikretti ve şöyle dedi: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Kadını gözetleyin! Eğer vücudu siyah, gözlerinin siyahı koyu, kalçaları iri bir çocuk doğurursa zina isnadında gerçekten doğru olduğunu sanırım. Eğer kadın kızılca bir çocuk doğurursa onun yalancı olduğunu sanırım."** Kadın hoşlanılmayan (zina isnadını doğrulayıcı) bir çocuk doğurdu."[1283]

ÆÇ¾şş ÆÇÇÊÞä ÒÞ ÆÇĦÈ ÒÞ ÛÊÆÛ ÒÞ ÇşÆĦÞ ÆĦÈ ÒÞ ÇÆÄÀÆÛ ĶĦÊÞÈ
ƨİÇ ÀÛĈÈ ÀÕİÛ ÊÞ ğÇÁDZ ÇÛ :ÓÁÉ ÇİÈş ÊĞİ¾ ć!ä ƨİÇ ÚĈäÒä ÇÛ ĞÇÊ¾ ÒÞ ć!ä
ÇĦÁÅÛ ÊÞ ğÇÁDZİ :ÓÁÉ .ķ ÞÞİÆÞ BØÛÊ ƨİÇ ÇĦÁÅÛ ÊÞ ğÇÁDZ ÇÛş ÛÃÆİDZşÂÊ

152- Ubeydullah b. Abdillah b. Utbe dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Eğer mavi gözlü ve düz saçlı çocuk doğurursa o kocasınındır. Eğer kıvırcık saçlı bir çocuk doğurursa itham edilen kimsenindir."** Kadın kıvırcık saçlı bir çocuk doğurdu.[1284]

ÆÇ¾ÒÞ ć!ä ÆÇÇÊÞä ÛÆÇÊÞä ÒÞ ÆĦÈ ÒÞ ÛĈÈÛ ÒÞ ÛÆĞÈ ÒÞ ÇÆÄÀÆÛ ÁÒÀÇÈÑÛ
ÛÃÆİDZşÂÊ ƨİÇ ÀÛĈÈ ÀÇÊÑÛ ğÇÁDZ ÇÛ¾ :ÓÁÉ ÇİÈş ÊĞİ¾ ć!ä ƨİÇ ÚĈäÒä ÇÛ ÛĈ!ä
ÇĦÁÅÛ ÊÞ ğÇÁDZİ .¬ÞÞİÆÞ BØÛÊ ƨİÇ äÆĦDZ ÇĦÁÅÛ ÊÞ ğÇÁDZ ÇÛş

1282 Sahih.
1283 Sahih.
1284 Sahih ligayrihi, Sunen (15067)

(722) Ubeydullah b. Abdillah'tan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Eğer kumral ve düz saçlı çocuk doğurursa o kocasınındır. Eğer kıvırcık saçlı bir çocuk doğurursa itham edilen kimsenindir."** Kadın kıvırcık saçlı bir çocuk doğurdu.[1285]

ضرب رجل امرأته في عهد النبي صلى الله عليه وسلم فانتفى من ولدها ففرق النبي صلى الله عليه وسلم بينهما وألحق الولد بالمرأة

153- (963/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in zamanında hanımıyla lanetleşti ve çocuğu reddetti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onların aralarını ayırdı. Çocuğu da kadına verdi."[1286]

فرق النبي صلى الله عليه وسلم بين رجل امرأته لعن أحدهما الولد وألحق الولد بالمرأة

154- (720) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem lanetleşen karı kocayı ayırdı ve çocuğu kadına verdi."[1287]

:أن رجلين من بني عجلان كانا أخوين لأم وكانا ممن شهد بدرا منهم :أحدهما يقال له عويمر والآخر :يقال له هلال فجاء عويمر إلى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال يا رسول الله أرأيت رجلا وجد مع امرأته رجلا أيقتله فتقتلونه أم كيف يصنع فأنزل الله تعالى في شأنه ما ذكر في القرآن من أمر الملاعنة فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم قد قضى فيك وفي امرأتك فاذهب فأت بها قال سهل فتلاعنا وأنا مع الناس عند رسول الله صلى الله عليه وسلم فلما فرغا قال كذبت عليها يا رسول الله إن أمسكتها فطلقها ثلاثا قبل أن يأمره رسول الله صلى الله عليه وسلم

155- (963/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Aclan oğullarından iki kardeşi (yâni iki müslüman karı-kocayı) biribirinden ayırdı ve işaret parmağı ile orta parmağını ayırarak gös-

1285 Sahih ligayrihi. Mürseldir.
1286 Sahih. Şafii, Sunen (15072) Buhari (5315) Muslim (1494)
1287 Sahih. Şafii, Sunen (15131) Buhari (5315) Muslim (1494)

terdi: "Allah biliyor ki biriniz yalancıdır. İçinizden tevbe edecek biri yok mu?" diye sordu."[1288]

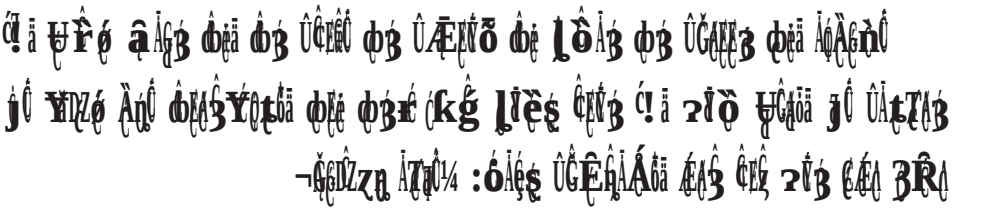

156- (990) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, liân yapacak karı-kocaya liân yapmaları emrini verdiğinde sıra beşinci yemine gelince (orada hazır bulunanlardan) bir erkeğe **"Bu (liân, yalancı için Allah'ın gazabını) gerektirir"** diyerek elini onun ağzına koymasını (yâni onu susturup yemîn etmekten vazgeçirmesini) emretmiştir."[1289]

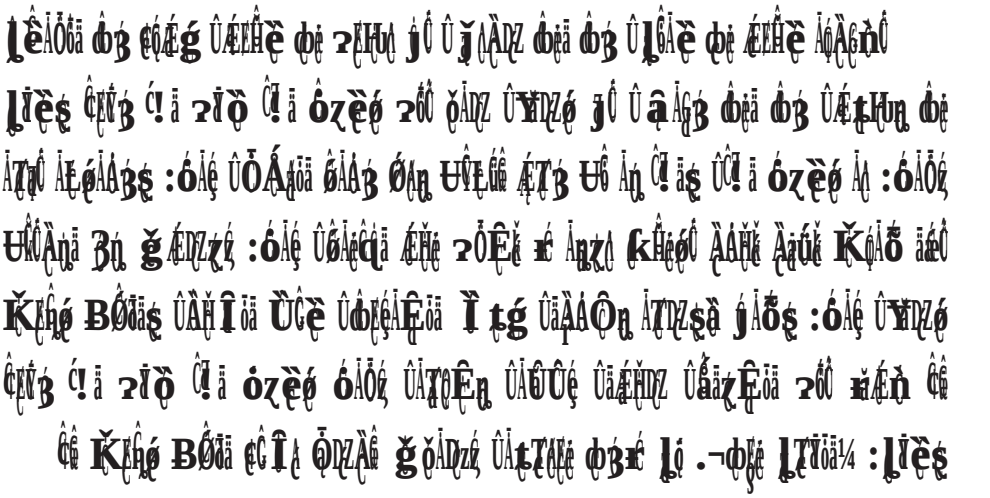

157- (961/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Hurma sulamasından beri hanımımı görmedim." Hurmalar sulandığı zaman ağaç dipleri toprakla örtülür ve kırk gün boyunca bir daha su verilmezdi. Adam şöyle devam etti: "Ancak eve geldiğimde karımı bir adamla birlikte gördüm." Adam sarı benizli, ince yapılı, düz saçlı birisiydi. Kadının kendisiyle zina ettiği iddia edilen adam ise esmer, kısa kıvırcık saçlı ve etine dolgun biriydi. Rasulullah

1288 Sahih. Şafii, Sunen (15071) Muslim (1493) Ebu Davud (2258)
1289 Hasen. Ebu Davud (2255)

sallallahu aleyhi ve sellem: "Allah'ım! Gerçeği ortaya çıkar" diye dua ettikten sonra karı koca arasında lanetleşmeyi yaptı. Ancak kadın zina ettiği adama benzeyen bir çocuk doğurdu."[1290]

ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ :ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻼﻋﻨﺔ ﻗﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻗﺎﻝ :ﻓﺸﻬﺪﺕ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻟﻮ ﻛﻨﺖ ﺭﺍﺟﻤﺎ ﺃﺣﺪا ﺑﻐﻴﺮ ﺑﻴﻨﺔ ﺭﺟﻤﺘﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ :ﻻ ﺗﻠﻚ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﻛﺎﻧﺖ ﺗﻈﻬﺮ ﺍﻟﺴﻮﺀ ﻓﻲ ﺍﻹﺳﻼﻡ

158- (961) el-Kasım b. Muhammed dedi ki: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın lanetleşenler hakkında hadis rivayet ettiğine şahit oldum. İbn Şeddad ona dedi ki: "Bu kadın, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in: "Şayet bir kimseyi beyyinesiz olarak recmedecek olsaydım onu recmederdim" dediği kadın mıdır?" İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Hayır, o kadın ilan edilmişti."[1291]

ﺑﺎﺏ ﻣﻦ ﺃﻧﻜﺮ ﻭﻟﺪﻩ ﻭﻻﻋﻨﻬﺎ ﻭﻣﺎ ﻳﺘﻌﻠﻖ ﺑﺬﻟﻚ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﻐﻠﻴﻆ ﻭﺍﻟﺘﺸﺪﻳﺪ :ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻣﺴﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺳﻌﺪ ﺍﻟﺴﺎﻋﺪﻱ ﻭﻋﻦ ﻋﻮﻳﻤﺮ ﺃﻥ ﻋﺎﺻﻢ ﺑﻦ ﻋﺪﻱ ﻗﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﻓﻲ ﺫﻟﻚ ﻗﻮﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﺎﺑﺘﻠﻴﺖ ﺑﻪ ﻳﻮﻣﺎ ﻣﻦ ﺃﻳﺎﻣﻲ ﻓﺬﻛﺮ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﺑﻄﻮﻟﻪ

159- (962) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Lanetleşme ayeti nazil olduğu zaman Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir kavme o kavimden olmayan bir çocuğu dahil eden bir kadının Allah ile hiçbir alâkası yoktur ve Allah onu kesinlikle cennetine koymayacaktır. Bile bile çocuğunu kabul etmeyen bir erkeği de Allah kendisinden uzaklaş-**

1290 Sahih ligayrihi. Abdurrazzak (12451)
1291 Sahih. Şafii, Sunen (15069)

tıracak (kıyamet gününde) önceki ve sonraki ümmetlerin gözü önünde kepaze edecektir."[1292]

ﻩﻱ ﺄﻠﻴﻪ ﻩﺯ ﻭﺫﺎﻠﻩ ﻩﻱ ﺱﻂﺗﺯ ﺎﻫﺎﻨﻩ :ﻩﺯﻦﻩ ﻜﻠﻴﺯ ﻩﻱ ﺝﺎﻠﻩﺋ ﮎﻴﺘﻴﺱ ﺎﻂﻩﺎﻴﻩﻋ :ﻩﻠﻴﺯﻴﺮﻱﻂﻦ ﻩﺎﻠﻩ ﻼﻴﺱ ﻤﻦﺯ ﻕ!ﺍ ﺯﻴﻭ ﻱﻤﻩﺍ ﺝﻭ ﺂﻂﺯ ﻩﻱﺍ ﻩﺯ ﻭﺂﻠﻴﺪﺯ :ﻩﺎﻠﻩ ﻭﻫﺎﻦ ﻭﻕ!ﺍ ﻩﺯﻴﻩ ﺎﻣ :ﻩﺎﻠﻩ .¬ﺎﺗﻦﺯ ﮞﻩ ﻭﻩﻤﻩ ﺀ ﻭﺍﻩﻩﻫ ﺎﻂﻫﻩﻩﻋ ﻭﻕ!ﺍ ﺯﻴﺯ ﮎﻩﻫﻫ ﮎﺎﻫ ﺝﻭﺱ ﻭﺎﺗﺪﺂﻩ ﻫﻩ ﮎﻦﻦﻩﺍ ﺎﻂﻩ ﺯﻦﻩ ﮎﻩﻩﻫ ﮎﺎﻫ ﺝﻭ ﻭﮞﻩ ﻩﺎﻦ ﺀ¼ ¬ﻩﺎﻩ ﺱﻭ ﻭﺎﺗﺎﻩ ﮞﻩ ﻩﻴﻩﻭ ﮞﻩﻫﻫ ﺎﺗﻦﺯ

160- (963) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem lanetleşenler hakkında şöyle buyurdu: **"İkinizin hesabı Allah'a aittir. İkinizden biriniz yalan söylemiştir"** (Sonra da erkeğe hitaben); **"Sana ona (dönmek için) bir yol yoktur"** dedi. (Erkek de): "Ey Allah'ın Rasûlü! Benim malım ne olacak?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sana mal yoktur. Eğer kadın aleyhinde doğru söylemiş isen ona vermiş olduğun mal kadının fercinin sana helâl kılınmasının, karşılığı olur. Eğer onun aleyhinde yalan söylediysen bu mala kavuşma imkânı senin için daha da uzaktır."**[1293]

**ﻼﻴﺱ ﮎﻦﺯ ﻕ!ﺍ ﺯﻴﻭ ﮎ!ﺍ ﻩﺯﻴﻩ ﻭﻠﻦﺯﺱ :ﻧﺱﺂﺯ ﻩﻱ ﻲﺍﺤﻫ ﻩﺯ ﻮﻮﻩﺎﻦ ﺎﻂﻩﺎﻴﻩﻋ ﻩﻱﺍ ﻮﻠﺂﻴ ﮎﺎﻫﻩ ﻩﻱ ﻭﻕ!ﺍ ﻩﺯﻴﻩ ﺎﻣ :ﻩﺎﻠﻩ ﻮﻴﻦﺎﻩﺍ ﺯﺮﻩ ﻭﻦﻩ ﺂﻫﻧﻩ ﺯﻫﺱ ﻮﻦﻭﻠﻩﺍ ﺯﻴﺱ ﻮﻦﻭﻠﻩﺍ ﺎﻩﻧ ﻮﻩﻴﻩﻭﻩﻧﺍ ﻼﻴﺤ ﻩﺯ ﻮﻦﻭﻠﻩﺍ ﻼﻴﺱ ﻩﻱﺍ ﻮﻠﺂﻴ ﻩﻱﺍ

161- (974) Hişam b. Urve'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kızıl tenli, düz saçlı ve zayıf birisi olan el-Aclanî geldi ve dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Şerik b. Sahma'yı – yani kara gözlü, şişman yapılı olan amcaoğlunu kastediyor – filan kadın – yani kendisinin hamile olan hanımını kastediyor – ile ilişkide gördüm. Şu kadar zamandır ona yaklaşmadım." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Şerik'i çağırdı, o inkar etti. Kadını çağırdı, o da inkar etti. Adam hamile olan karısıyla lanetleşti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bu kadına bakın, eğer kara gözlü, iri yapılı bir çocuk doğurursa bu iddia doğrudur. Eğer kadın keler nevinden kızılca kurt gibi kızılca bir çocuk doğurur ise bu iddia yalandır."** Kadın, kara gözlü, iri kalçalı bir çocuk doğurdu. Bize ulaştığına göre Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şayet Allah'ın (lanetleşme hakkındaki) hükmü infaz edilmemiş olsaydı durum açıktı."** Yani çocuk zina eden kimsenindir. Şayet Allah'ın hükmü infaz edilmiş olmasaydı, ikrar etmesi dışında kimseye hükmedilmezdi."[1294]

Şafii dedi ki: "Yahut buna delalet eden birçok delil olsaydı bile kendisinin aleyhine itirafta bulunmadığı sürece hükmedilmezdi. Şafii dedi ki: "Şayet Allah'ın hükmü infaz edilmeseydi elbette başka bir hüküm verirdim, kadına ve Şerik'e arz edilmezdi demektir. Allah en iyi bilendir. İkisinden birinin yalancı olduğunu bilmesine rağmen hükmü infaz etti, bundan sonra kadının kocasının doğru söylediği anlaşıldı."[1295]

1294 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15123)
1295 Şafii, Sunen (15125)

HULÛ'

**ÙÚÇÚÇÚÇ

kınca onu alaca karanlıkta kapısının önünde buldu ve: **"Kimdir o?"** dedi. Habibe de: "Ben Habîbe bt. Sehl'im ey Allah'ın rasulü!" karşılığını verdi. Rasullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Neyin var?"** diye sordu. Habibe de kocası hakkında: "Sabit b. Kays ile benim evli kalmamıza imkân yoktur" dedi. Sabit b. Kays gelince Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Bu Habibe bt. Sehl'dir. Senin hakkında Allah'ın söylemesini dilediği herşeyi söyledi"** buyurdu. Habibe: "Ey Allah'ın Rasûlü! Mehir olarak verdiklerinin hepsi yanımdadır. Dilerse geri verebilirim" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Sabit b. Kays'a: **"Mehir olarak verdiklerini ondan geri al"** buyurdu. Habibe de kocasından ayrılarak ailesinin yanında kaldı."[1297]

ضع ŠŸŸÙ†ä Ø²ÙˆØ¬ Ù‚Ø¯ Šä Ø¹Ù„Ù‰ ضع Ù…Ù‘Ø§ ضع Ù‚Ø¨Ù„ ضع Ø¥Ù„Ø§ Ø£Ù† ÙŠÙƒÙˆÙ† Ø£Ø²Ø¯ Ù…Ù† Ø§Ù„Ù„Ù‡ Ø¹Ù„ÙŠÙ‡ ÙˆØ³Ù„Ù… Ø¹Ù„Ù‰ Ø°Ù„Ùƒ

164- (1057) Nafi rahimehullah, Safiyye bt. Ebi Ubeyd'in azatlı cariyesinden rivayet ediyor: "O, kocasından, ondan aldığı herşeyi geri vermek şartıyla ayrıldı. Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma buna karşı çıkmadı."[1298]

Ù‚Ø§Ù„Øª Ø²ÙŠÙ†Ø¨ Ø¨Ù†Øª Ø£Ø¨ÙŠ Ø³Ù„Ù…Ø© Ø¹Ù† Ø£Ù… Ø³Ù„Ù…Ø© Ø£Ù† Ø£Ø¨Ø§ Ø³Ù„Ù…Ø© Ø·Ù„Ù‚ Ø¹Ù…Ø± Ø¨Ù† Ø§Ù„Ø®Ø·Ø§Ø¨

İDDET

166- (934) Abdullah b. Utbe'den: "Subey'â bt. El-Haris kocasının ölümünden birkaç gece sonra doğum yaptı. Ebu's-Senâbil b. Ba'kek ona uğrayıp: "Sen kocalar için zorluk çıkardın" dedi. Zira iddet dört ay on gündür. Subey'a bunu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e anlatınca şöyle buyurdu: **"Ebu's-Senâbil yalan söylemiş. Ebu's-Senâbil'in dediği gibi değildir. Sen artık evlenmekte serbestsin."**[1300]

1300 Sahih ligayrihi. Ahmed (4/304, 305, 6/432) Şafii, er-Risale (no:1711)

167- (1086) Ebu Seleme b. Abdirrahman'dan: "Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma ve Ebû Hureyre radıyallahu anh'e kocası ölen hamile kadının iddeti soruldu. İbn Abbas radıyallahu anhuma: "İki iddetin sonraya kalanı kadar başka kocayla evlenmesi helâl olur." dedi. Ebu Hureyre radıyallahu anh ise: "Doğum yaptığı zaman helal olur" dedi. Bunun üzerine Ebû Seleme b. Abdurrahman, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Ümm Seleme radıyallahu anha'nın yanına giderek bu meseleyi ona sordu. Ümm Seleme radıyallahu anha dedi ki: "Subey'a el-Eslemiyye kocası öldükten on beş gün sonra doğurdu. Onunla biri genç, diğeri yaşlı iki kişi evlenmek istedi. Kadının gönlü gence meyletti. İhtiyar: "Daha iddetin bitmedi" dedi. ihtiyarın ailesi seyahatte idi. Dönünce başkasından önce davranarak onu kendisine almalarını rica etti. Bunun üzerine kadın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip durumu öğrenmek isteyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"İddetin bitti. İstediğinle evlen"** buyurdu."[1301]

ÛâÍgß ¢ëä ÿÛ ÛÞÁÊ¿ ¢ë ÿÍtŸè ¢ß ÛÁÉÊè ¢ë ²ÉH ¢ß ÛÕ¢Í¸ ÍÞÀ¸nÛ
:âÍgß ¢ëä óÁÖÞ ÛÞÍÉê ÁTÛşà ĝÍÞş ÁÉHë ÈÁÁ¼ ĝÛÀt¢ä Uÿ ÍÁÁŸnÁä ÛĞtŸè ÁÉş
ÁÞÛ :óÁÖÞ ĝÀÁÀŁ z¼Û ğÁDzÞ .ĶÏig ÆÖÞ ĶÊÂ¢ ä¼Û :ĞtŸè z¼Û óÁ¢ş ÛĢ¢ŸDzÉÍä ÀñŬ
ÍŽ¢ÛÊ¿ ĞtŸè ÿÛ ²ÛÛ âÍgß ¢ëä ²Ûz¸ ÁĢÀõ äzŽŸÉÞ ÛĞtŸè ÁÉÛ UÂĤ ÛUñÂÛ ¢ëä ƷŲ
ÁŽTÛşà ĝÁÞş ÆHë ĞtÊŸè¶ä ĞHÉè ğÆ¢ş :ĶÂÁę ÁŽTÛ ĻŁÀ¸nÉÞ ĻŁÞÁDzÞ ÛÕÂé ¢ß
ĶŸig Æ¢¼ :ÁŽÛ óÁÖÞ ĻÍè¢ş ĈŸƷ ⁽!ä ²Íò ⁽!ä ÞzèÀÛ Õ¢é ğÀõØÞ ÞÍÉê
¬UñÛÔ¢ÁÞ

168- (1086/1) Suleyman b. Yesar rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma ve Ebu Seleme, kocasının ölümünden bir kaç gece sonra doğuran kadının iddeti hakkında ihtilaf ettiler. Ebû Seleme: "Doğurunca iddeti biter" dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma da: "İki iddetin sonraya kalanı kadar iddet bekler" dedi. Ebû Hureyre radıyallahu anh geldi ve Ebû Seleme'yi kastederek: "Ben amcamın oğlu ile aynı görüşteyim" dedi. Bunun üzerine Abdullah b.Abbas radıyallahu anhuma'nın kölesi Kureyb'i, bu meseleyi sor-

1301 Sahih. Şafii, Sunen (15280) Buhari (5318) Muslim (1484) Ebu Davud (2306) Tirmizi (1194) Nesai (3539) İbn Mace (2028)

ması için Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Ümm Seleme radıyallahu anha'ya gönderdiler. Kureyb, dönünce onlara Ümm Seleme'nin şöyle dediğini bildirdi: "Subey'a el-Eslemiyye, kocasının ölümünden bir kaç gece sonra doğurunca konuyu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e söyledi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de: **"İddetin bitmiştir. İstediğinle evlen"** buyurdu."[1302]

ﻣﻦ ﺗﻮﻓﻲ ﻋﻨﻬﺎ ﺯﻭﺟﻬﺎ ﻭﻫﻲ ﺣﺎﻣﻞ ﻓﻮﺿﻌﺖ ﻓﻘﺪ ﺣﻠﺖ ﻟﺰﻭﺟﻬﺎ ﺍﻟﺘﺰﻭﺝ ﻭﺇﻥ ﺷﺎﺀﺕ ﺗﺰﻭﺟﺖ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﺗﻐﺴﻞ ﻣﻦ ﻧﻔﺎﺳﻬﺎ ﻭﺇﻥ ﺷﺎﺀﺕ ﺗﺰﻭﺟﺖ ﺑﻌﺪ ﺃﻥ ﺗﻐﺴﻞ ﻣﻦ ﻧﻔﺎﺳﻬﺎ ﻭﻫﻲ ﻓﻲ ﻗﺒﺮﻫﺎ

169- (1087) el-Misver b. Mahrame'den: "Subey'a el-Eslemiyye kocasının ölümünden birkaç gece sonra doğum yaptı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip evlenme konusunda izin istedi ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona izin verdi."[1303]

ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺳﺄﻝ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﺣﺒﻠﻰ ﻭﻟﻢ ﻳﺪﺧﻞ ﺑﻬﺎ ﺯﻭﺟﻬﺎ ﻓﻮﻟﺪﺕ ﻓﻘﺎﻝ ﻻ ﺣﺘﻰ ﺗﻀﻊ ﻣﺎ ﻓﻲ ﺑﻄﻨﻬﺎ :ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺟﻞ ﻣﻦ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭ ﻳﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺃﺑﻮ ﺳﻨﺎﺑﻞ ﺃﻓﻬﻜﺬﺍ ﺳﻤﻌﺖ :ﻓﻘﺎﻝ ﻻ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﺣﺘﻰ ﺗﻤﻀﻲ ﺁﺧﺮ ﺍﻟﻄﻬﺮﻳﻦ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻟﻴﺎﻟﻴﻬﺎ

170- (1088) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'ya kocası ölen hamile kadın hakkında sorulunca: "Doğum yaptığı zaman evlenebilir" dedi. Ensardan biri, Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh>ın şöyle dediğini söyledi: "(Bir kadın), henüz kocası teneşirde iken ve defnedilmeden de doğursa iddeti biter, evlenmesi helâl olur."[1304]

1302 Sahih. Şafii, Sunen (15281) Muslim (1485)
1303 Sahih. Şafii, Sunen (15282)
1304 Sahih. Şafii, Sunen (15285)

¢ÁƷ ¢Ä ä ¥Ê ó ÀÊÄZ ¢Ʒ ÛÀÅ¢Âää ÜÊÊ ¢Ʒ Û ğ ÁÀZ ¢ä ¢Ʒ ÛÆEÊzÅää Æ¢Ʒ Ä¢À¢ÈÊ
¬ó¢ÃKÅää Ä¢ÊÉg Û¢ÖÄ¢ Ä¢Ê¢şà Ä¢Ʒ ɔÄz¢Åö È¢¼ :óÄé ¢Ê

171- (1089) Cabir radıyallahu anh şöyle dedi: "Kocası ölen kadına nafaka yoktur. Ona miras yeter."[1305]

Ä¢Ʒ ɔÄz¢ Ê¢ÃÄ¢ää ÊÛÀÅää Ü¢ óÄé ¢Ê ÛÊ¢ÊÊ ¢Ʒ Û¥Ä Î Ê ¢Ʒ ÛÕÊÄ¢ Ä¢À¢ÈÊ
¬Ä¢ÅÉ Bɢ¢ Õ¢g Bɢ¢¼ Ä¢Ê Ä¢Ez¢à

172- (1090) Hişam b. Urve, babası Urve rahimehullah'ın kocası ölen bir bedevî kadın hakkında şöyle dediğini rivayet etmiştir: "Ailesinin indiği yere iner."[1306]

ä¢ ¢Ä ä ÆÊ¢Ʒ ¢Ʒş ÛÊ¢ÊÊ ¢Ʒ Û¥Ä Î Ê ¢Ʒ Û ğ ÁÀZ ä¢ä ¢Ʒ ÛÆEÊzÅää Æ¢Ʒ Ä¢À¢ÈÊ
¢ÊÊÄÁÄ ɛ ÛÊ¢Ä¢ÄÅ Ó¢Ä ş¢ ¢Ä¢Ä ÛÊ¢ÊÊ¢Ʒ ä¢ ¢Ä ä Æ¢Ʒ

173- (1090/1) Urve, Ubeydullah b. Abdillah b. Utbe'den aynısını veya aynı anlamda rivayet etmiştir.[1307]

Û¢Ä ä Æ¢Ʒ ä¢ ¢Ê¢ ¢Ʒ Û ãÄ¢Î ä¢ä ¢Ʒ Û ğ ÁÀZ ä¢ä ¢Ʒ ÛÆEÊzÅää Æ¢Ʒ Ä¢À¢ÈÊ
Ǩ¢Ä ää ğÆÊğäş ÊÄ¢Ê Ǩ¢Ê ¡Ê ÊÛÀÅÄ¢ ÊÄÔ¢ ɛ¼ :ózÄ¢ ¡Ä ¢Ê Û¢Ä ä Æ¢Ʒ ¢Ʒ
¬Ä¢ÔÊ¢ Ü¢ ɛ¢ åÝÙ ş¢ ğÄ¢ş ÊÆÊ Ü¢

174- (1095) Eslem b. Abdillah, Abdullah'ın şöyle dediğini rivayet etti: "İster vefat iddeti olsun, ister talak iddeti olsun, kadının evinden başka bir yerde tek gece dahi geçirmesi uygun değildir."[1308]

1305 Hasen. Şafii, Sunen (15288)
1306 Sahih. Şafii, Sunen (15321)
1307 Zayıf. Şafii, Sunen (15322)
1308 Sahih. Şafii, Sunen (15330)

Ā¢ÆÀå ÛÊÔ¢ŧȝ ȸȝ ÛĝÀDzȝ ȸŧ Æ¢ĦÕ ȸŧ áÁ¢ÞÈÔ ȸŧ Ê¢ĦÈ ȸȝ ÛÕȸÁą ÁȸÀĝȵÔ ƨ¢ÌÕ ŲĝÆäa ƨȸÔ ğȸÁDZ ÛÁ¢ŢÔ Á¢ŢÀĝȵÔ ÛȷÁ¢Ê ȸŧ ÕȸÁą ǨĝÊ ĝĦÀÀȸäa ȷÔ Æ¢ĦÕ ǨĝÊ Uŧ ȜÀȵ Á¢DZŞà ȷŧź ÛĝȸÆȵ UÊŧ Uŧ Á¢ÝĘÔ ƨȸÔ ȜDZÀĝ ȷÔ ¢ĝÛÊĝ ĻŧÈŞ ĝ¢Ŵȝ ć!ä ć!ä óƶÈȸ ǨĝÛÊĝ ĝƶ¢ȸÓĝ ĻŢȸĦÛȸ ŷŞĝÓȸä ȸÀÛĝ ȷÁÕ ääÔ ƨąg ¢ȸ Æĝȝ Æ¢Ûü ȸÓÊą Uŧ UĦÕÀĝȸ Ļȸ UȸŞà ȷŧź ÜÛÝĘÔ ƨȸÔ ȜDZȸÔ ȷÔ ĻŧÈŞ ĝ¢Ŵȝ ć!ä ƨŧÕ ƨąg ǨĝÀÔȸĝ .¬Ļ¼ :ĻŧÈŞ ĝ¢Ŵȝ ć!ä ƨŧÕ ć!ä óƶÈȸ óÁÔĝ :ǨĝÁę ÛĝÓÝŧą Ƶ¢Õ¼ :óÁÔĝ ȸȝ ǨĝȜĝĝ Uȸ ÀąÛ ŞÛ ÛÛȸÁȜĝ ÆDzÊŧäa Uŧ ŞÛ ĝÀDzĦȸäa Uŧ ǨĝÕ ääÔ Uŧ UŲÓąä¼ :óÁÔĝ UȸŞà ȷûÌ ȸȸ ȸȝ ğÀÕĝ UȸȸäĝÕȸä ĝ¢Ŵȝ ğĝĝÀĝ .¬ǨĝÝę ÁŧĝĝŢ ÛäĄÎȜŞ ÀƵÌÛ ĜĦĝȸÔ ĝ¢Ţ ğĝÆȸȜȵĝ :ǨĝÁę .¬ȸĝĝƵÔ ąÁąÔäa ĻĝĝȸĝĝÔ ƨąg ÕÔĝȸę ȸȸ ƨŘŞ ȸĝĝĝĝ ȸĝÀĝąĝ ÛÕĝȸ ȸȝ UĝĝÊĝ Ųȸ ÒȸÈȸ ȷÁŧȜȵ ȷÁÕ

175- (925) Ebû Said el-Hudrî radıyallahu anh'ın kızkardeşi el-Furey>a bt. Mâlik b. Sinan>ın haber verdiğine göre; kendisi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem>e gelip, Hudre oğullarındaki ailesine dönüp dönemeyeceğini sormuş. O günlerde kocası kaçan kölelerini aramaya çıkmış, nihayet Kaddûm tarafında onlara yetişince köleler onu öldürmüşler. Bunun üzeririe Fürey>a, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem>e: "Ben aileme gideceğim çünkü kocam bana sahip olduğu bir ev ve sadaka bırakmadı" diye izin istedi. Fürey>a radıyallahu anha (hadîsin bundan sonraki kısmında şunları söyledi) Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet"** diye cevap verdi. Ben de çıktım gittim. Odama, yahut da mescide varmış idim ki, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bana seslendi, yahut da benim çağrılmamı emretti ve çağrıldım. Bunun üzerine bana: **"Nasıl demiştin?"** buyurdu. Ben de kocam hakkında anlattığım hikâyeyi kendisine tekrarladım. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Farz olan iddet müddeti doluncaya kadar evinde kal"** buyurdu. Dört ay on gün orada iddete girdim. Osman b. Affan radıyallahu anh halife olunca bana adam göndererek benden bunun hükmünü sordu ve kendisine bildirdim. O da bu hükme uydu ve ona göre hüküm verdi."[1309]

1309 Zayıf. Ebu Davud (2300) Tirmizi (1204) Nesai (3558) İbn Mace (2031) Zeneb bt. Ka'b makbule bir raviye olup tek kalmıştır.

Ğtľè Uê ϕȝ Ûȷ ÀÆÁè ϕė åzèÇȷä ɔϕzɳ ÛÆÁâ ϕė Ċ!ä Æɛȝ ϕȝ ÛÕϕÀɳ ÀϕÀɛɲÔ Ğɑɛϕä ÀɀÓľû ÛÒÁg ϕė şÀtȝ Àɛ ȷÛ ÛÈÆɛ ǨÁê Ğtûľz ϕȝ ÛϕtgÀɑöä Æɛȝ ϕė Ĉɛľȝ ć!ä ɔľò Ċ!ä ózèé ğϕÁDzz :ĉɛ óÀɛş ÕʌÊHɑöä ÀõÓź .ÿÀÎöÁê ÆɛÔÀɑ zɛş ǨÆė Uź ÆϕĦǩ ȷÛ ÀÆÀɳş .¬ǦÓÁϕ ĉɛľȝ Õϕ È¼ :óÀÓź ɛϕ Õϕé ğÀõÓź ɭľèş Ûɣzɐϕɳ ȳĉ ϕɐä ÆÁȝ Bɛɛȝ ÛUêÀHϕò Æ£ÀÎ8ɳ ɣÛÀɳä ÕÛ¼ :óÀɛ ɭϕ ÕʌÀì ȳĉ ¬ÕɛÀɛ ɛkHR Ü ɔtȝ ÓDzź ɛɳź

176- (993/1) Ebu Seleme b. Abdirrahman rahimehullah'tan: "Fatıma bt. Kays şöyle dedi: "Kocam Ebû Amr b. Hafs Şam>da iken, beni kesin talak ile boşadı." Böylece hadisi zikretti. Orada şöyle dedi: "Ben de Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e giderek meseleyi anlattım. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Nafakan kocana ait değil"** dedi ve Ümm Şerîk'in evinde iddet beklememi emretti. Sonra şöyle dedi: **"Ashabım Ümm Şerîk'e (iyi bir kadın olduğundan) çok gider gelirler. (Seni görmemeleri gerek) Sen, Abdullah b. Ümmi Mektum'un yanında iddet bekle. Zira o âmâdır, onun yanında örtünü çıkarır, serbest olabilirsin."**[1310]

Ğtľè Uê ϕȝ Ûȷ ÀÆÁè ϕė åzèÇȷä ɔϕzɳ ÛÆÁà ϕė Ċ!ä Æɛȝ ϕȝ ÛÕϕÀɳ ÀϕÀɛɲÔ Ğɑɛϕä ÀɀÓľû ÛÒÁg ϕė şÀtȝ Àɛ ȷÛ ÛÈÆɛ ǨÁê Ğtûľz ϕȝ ÛϕtgÀɑöä Æɛȝ ϕė ÀÆĦȝ ÕϕÀɳ Ċ!äş :óÀÓź ÛǨÛÁÊź ǨĤÎê ɛĦÕş ÀɀÆÓ ÕĦźź ÛȳÀÎöÁê ÆɛÔÀɑ zɛş È¼ :óÀÓź ɛϕ Õϕé ğÀõÓź ɭľèş ĉɛľȝ ć!ä ɔľò ɣĈɑöä ğϕÁDzz ÛϕUì ϕɳ ¬ǦÓÁϕ ĉɛľȝ Õϕ

... (993) Ebu Seleme b. Abdirrahman rahimehullah'tan: "Fatıma bt. Kays'ın kocası Ebû Amr b. Hafs Şam'da iken onu kesin talak ile boşadı. Ona vekilini gönderdi. O da öfkelendi ve dedi ki: "Allah'a yemin olsun senin üzerimizde hakkın yoktur." O da Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e giderek meseleyi anlattı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Nafakan kocana ait**

1310 Sahih. Şafii, Sunen (15302)

değil" dedi"[1311]

ÛĞÎĞÀȚ ȷÛ ÛĻĘÊäÀȩÛ ĝȩ ÉȩȚĦȕȩ ĝȚ ÛşÀȚȚ ĝȩ ÉȩȚĦȕȩ ĝȩ ÂΛÂĦĞä ÆȩȚ ÌĝÀȩȵĥÛ
¬ÕĜȩ ȷÌõ ğŲÎ ɌÛ ŲȩĶȚȚ ÆÖȩ ÛĞȚûÀȩ Ìȕ Ć!ä ŲÔĞä¼ :óȥğĶ ĶĢÌõ

177- (1096) Aişe radıyallahu anha şöyle derdi: "Allah'tan kork ey Fatıma! Sen ne olduğunu biliyorsun."[1312]

ȩȕÛ ÛĝÌÊȹ ĝȩ ȷÌȚȩŲȅȩş ÛĻêÌÖĞä ĝȚ ÛÉȩĦȅȩ ĝȩ ɔȩĦȕ ĝȚ ÛÕĞÌȕ ÌĝÀȩȵĥÛ
ĝȩ ĝȚȩĝÀää ÆȩȚ ĠȩȩäĘŲû Û î ÌĦĞä ĝȩ ÉȩĦȅȩ ĝȩ ɔȩĦȕ ȷÛ ÛȷÀȹÕĜȹ ÌȚŲĦȚȅȩ
ÌŲȚȚ Ć!ä Ųŗŕĝ ĠÎĞÀȚ ĶŲȅȩĝĝȩ ÛĻÓĦĞä ĝȩ ĝȚȩĝÀää ÆȩȚ ÌŲŲÕȩȩÌȩ ĠȩȩäĘ ĻÓĦĞä
ĝĜÀȚää åȺĝäş ȷäşÀȕ ÌȹȕĆ!ä ĘĦ¼ :ĶĞÌÖȩ ĠȹΛÉȚää ĶĥÛ ȥȚş ĻÓĦĞä ĝȩ ȷäşÀȕ ɔĜÛ
óÌéş .ŲĞŲȹ ĝȚȩĝÀää ÆȩȚ ȷÛ :ȷÌȚŲȅȩ ÕΛÉĝ ŲȚ ȷäşÀȕ óÌÖȩ Û¬ÌŲÛȩȩ ɔĜÛ
:ĞÎĞÀȚ ĶĞÌÖȩ ÝÈȩȩ ĶĞȩ ĠȚûÀȩ ȷĥÎ ÕĝŲȩ ÌȕȹşÀ :ĻêÌÖĞä ÕΛÉĝ ŲȚ ȷäşÀȕ
ÕĢÊĦȩ ÀÎää ÕĜ ÌȚȕÛ ȷÌõ ȷÛ¼ :óÌÖȩ Û¬ĠȚûÀȩ ȷĥÎ ÀõØĶ ɾ ȷÛ ÕȩŲȚ ɾ¼
¬ÀÎää ĝĥȕ ĝȹØȩ ĝȩȩ Ìȕ

178- (1096/1) el-Kasım b. Muhammed ve Suleyman b Yesâr'dan: "Yahya b. Said b. el-As, Abdurrahman b. el-Hakem'in kızını talak-ı bainle boşadı, babası Abdurrahman kızını iddet beklemesi gereken yerden yani evinden başka bir yere taşıdı. Mü'minlerin annesi Aişe radıyallahu anha, o gün Medine valisi Mervan b. Hakem'e haber gönderdi ve dedi ki: "Allah'tan kork ey Mervan! Onu boşandığı eve geri getir." Suleyman'ın rivayetine göre Mervan: "Kardeşim Abdurrahman b. el-Hakem'in kızını götürmesine engel olamadım" dedi. El-Kasım'ın rivayetine göre de Mervan: "Bilmiyor musun, Kays'ın kızı Fatıma da iddeti bitmeden boşandığı kocasının evinden ayrılmıştı" deyince Aişe radıyallahu anha: "Fatıma'nın durumunu buna karıştırma. (Zira kocasının evinde huzursuzdu)" dedi. Mervan cevaben: "Fâtıma kocasının evinden

1311 Sahih. Muslim (1480)
1312 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15301) Şahidi: Buhari (5323, 5324)

huzursuz olduğu için aynlmışsa, bunlar arasında da yeterli huzursuzluk mevcuttur" dedi."[1313]

:óÀÉ ĈÊĜ ȸ ÛĵäÀŢĤ ȸ Ĵʒţɬɳ ȸ ŞÂţ ȸ Ûɔɬ̈ɥ ÛĜĈ ȸ ĻɬĈäÀĝĈ ÀɳÀɢɲĈ ɢɳĜÊʒ ÆɳÊţä ȸ ÆɬĤè ɔĈĈ ĶĤʒÉʒ ÀŢÎɬĈ ÛĻɎȸ ȸ ĶĜĈÊʒ ĜÁÂɬţä ĶɳÂÉɳ ÝÈɬɳ ĶÁɢ ĜţÛÁʒ ǪÁÉg ȸ:ĶÎĜʒ ÛÀŢĐʒŞà ĶɳɢÛʒ ÆȸĶ :óÀĜʒ ÛĜĸʒɢɢţä ȸ Ĝɳäȸɢɢ ÀŢĜÂÊÎĜ ĵÀõŞ Û ã ÀɳĜä ĜţÛÁʒ ĶÀȸ¼ :óÀɳŞ ŞĻȸĶ ɢɳĈ Ʒ ò ʒ ÛĈÀɬ :óÀĜʒ ÛʒÆȸĶ ĵĈ ĻĪèŞ ĜĪɎȸ ć!ä ɔĪò ć!ä óʒèȸ ÀɬÀɳʒ ÛÀŢĜɬţgĈ ɔĪȸ ĶĜÀÛȸèÁʒ ¬ĵʒȸÔɳ ĵĈ ȸɢäɢ ĶɳɢÎ

179- (1097) Meymun b. Mihran rahimehullah'tan: "Medine'ye geldim ve halkının en alimini sordum. Said b. el-Museyyeb'i gösterdiler. Ona kesin talakla boşanmış kadın hakkında sordum. Dedi ki: "Kocasının evinde iddet bekler." Ben: "Fatıma bt. Kays hadisi ne olacak?" dedim. Dedi ki: "Boş ver" dedi. Öfkelenmişti. Dedi ki: "Fatıma insanları fitneye düşürdü. Dili uzun bir kadındı. Kocasının akrabalarına dil uzattı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem de ona İbn Ummi Mektum'un evinde iddet beklemesini emretti."[1314]

ÀŢȸÛʒ ć!ä ÆɢʒÆĈ ĶɳÀõ ÛÆɳè ȸ ÆɬĤè ĜɳäÀ ĵĈ ÛƷĈɳ ȸ ÛŌȸɳ ÀɳÀɢɲĈ ÀţŢÁʒ ć!ä ȳÎɾȸ ÀţʒȸäÀ ŢÎʒ ŌĈÉ ÀÓɳʒ ÛĶĐʒÀÁʒ ĜɳɢĜä

180- (1098) Nafi rahimehullah'tan: "Said b. Zeyd radıyallahu anh'ın kızı Abdullah (b. Amr b. Osman)'ın nikahında idi. Onu kesin talakla boşadı ve o da çıktı. İbn Ömer radıyallahu anhuma buna karşı çıktı."[1315]

ć!ä ÆɢʒȸäÀĐʒ ȸ ÛÀĻɢÂȸäÀ ȳÎĜ ȸ Ûĵ ÁÀĐʒ ȸäÀ ȸ ÛÆĤĐʒţȸäÀ ÆɢʒÀɳÀɢɲĈ ţÀɳţʒ ĶɳÀg äÆÁʒ ÛȳÀÀHĶ Ļĝ Àɳ ĜÎÛȳÛţȸäÀ ĜÎÁɳ¼ :óʒÎĜ ɢɳĤÎè ɢɳĈ ÀţŢÁʒ ć!ä ȳÎɾȸ

1313 Sahih. Şafii, Sunen (15303) Buhari (5321, 5322)
1314 Çok zayıf. Şafii, Sunen (15304) İbrahim b. Muhammed metruktur.
1315 Sahih. Şafii, Sunen (15305)

¬ßşÀĦţßÂ

181- (1099) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma şöyle demiştir: "Boşanan kadın, kocasına haram olmadığı sürece nafaka hakkı vardır. Ancak kocasına haram olmuşsa (başkasıyla evlenip boşanmadan onunla evlenemiyorsa) bu durumda mut'a hakkı vardır."[1316]

ĞžŽßţßä ĶÊĢ¼ :ǫÁÛȝ óÁę :óÁę ǰÀDZ ßęä ßȝ ÛÆĿÊDzţßä ÁĢȝ ÁǫÀĢǹĈ
ɔŸĢǵ ÀĿǫ ĶǪÁõ ääĢź ÛŌĢĦßä ŌDZĈ ßĈǫ ÁŢĿŸȝ ĘÂÄ ǰĈ ǂß ǒǪì Ųź ¢ÁĈǫ ɔŸĢĦßä
¬ÁŢĞ ĞŌÁǫ Ɣź

182- (1100) Atâ rahimehullah şöyle dedi: "Kesin talakla boşanmış olan hamile kadına nafakadan bir şey yoktur. Ancak hamile olmasından dolayı nafaka hakkı vardır. Hamile değilse ona nafaka yoktur."[1317]

ŲÊşĢĞÀnä ĘĭŮ ¢ǫĈ ÁţŢȝ ¶ä ŲŘǾ Àŧȝßęä ßȝ ÛƷÁǫßȝ ßȝ ÛŌßǫ ÁǫÀĢǹĈ
ßĈǫ ÀǹǾéä ĘÆÀÛßä ÕŸĘĢ ǰÁÓź ÆĐzÊţßä ɔĈ ¢ÓÀÙ ĶǪÁõş ĞÔÁǵ ßÓĘǫ Ųź
ÁŢĦDZäǾ ɔǵǵ ÁŢĿȝ ǰÆǫÊĢ ǰĈ ĞĢĘäÀŌ ǵĞžĢßä óÁ¢ÁĈ

183- (1102) Nafi>den: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma karısını, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem>in hanımı (kızkardeşi) Hafsa radıyallahu anha>nın evinde boşadı. Mescide giderken yolu oradan geçiyordu. Karısına dönünceye kadar, izin istemekten hoşlanmadığı için evlerin arkasındaki başka bir yoldan giderdi."[1318]

ŲŘǾ ÆĒÂÙ ŲĈĈ ßę ŲŸȝ ǰĈ ÛÆĿÊţßä ßęä ßȝ ÛŞBÀĿÂÖä ßȝ Ûǰ ÁĿÆÀè ÁǫÀĢǹĈ
ĞŘĦßä ßǫ ŌÊĢǾ ɔǵǵ ÁŢǪĦDZÀĈ ĘǵĈ ɔŸź ¢ĞÛÀnä ŌDZÀÖä ĘĭŮ ääĢ¼ :óÁę ¢Áȝ ¶ä
¬ßĢĢĢŦĈä Ųź ĞÆǵäɔźßä Ųź ÛĞžßÂäÖä

1316 Hasen. Şafii, Sunen (15564) İbn Ebi Şeybe (18980)
1317 Zayıf. Şafii, Sunen (15565)
1318 Sahih. Şafii, Sunen (14890)

184- (1009) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh şöyle dedi: "Kişi hanımını boşadığı zaman, üçüncü hayzından gusledinceye kadar ona dönmeye, birinci ve ikinci temizlik dönemlerinde daha hak sahibidir."[1319]

ﻣﻦ ﻃﻠﻖ ﻓﻲ ﻃﻬﺮ ﻟﻢ ﻳﺠﺎﻣﻊ ﻓﻴﻪ ﻓﻬﻮ ﺃﺣﻖ ﺑﺮﺟﻌﺘﻬﺎ ﻓﻲ ﺛﻼﺛﺔ ﻗﺮﻭﺀ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺫﻭﺍﺕ ﺍﻟﻘﺮﻭﺀ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺫﻭﺍﺕ ﺍﻟﻘﺮﻭﺀ ﻭﻫﻲ ﺗﺤﻴﺾ ﻭﺗﻄﻬﺮ ﻭﻻ ﻳﺤﻞ ﻟﻪ ﺃﻥ ﻳﺘﺰﻭﺝ ﺃﺧﺮﻯ ﺣﺘﻰ ﺗﻐﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﺁﺧﺮ ﺣﻴﻀﺔ ﺣﺎﺿﺘﻬﺎ ﻭﻳﺼﻠﻲ ﺻﻼﺓ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﺈﻥ ﻃﻠﻘﻬﺎ ﻓﻲ ﻃﻬﺮ ﻗﺪ ﺟﺎﻣﻌﻬﺎ ﻓﻴﻪ ﻓﻬﻮ ﺃﺣﻖ ﺑﺮﺟﻌﺘﻬﺎ ﻓﻲ ﺛﻼﺛﺔ ﻗﺮﻭﺀ ﻭﻫﻲ ﻣﻦ ﺫﻭﺍﺕ ﺍﻟﻘﺮﻭﺀ ﻭﻫﻲ ﺗﺤﻴﺾ ﻭﺗﻄﻬﺮ ﻭﻻ ﻳﺤﻞ ﻟﻪ ﺃﻥ ﻳﺘﺰﻭﺝ ﺃﺧﺮﻯ ﺣﺘﻰ ﺗﻐﺘﺴﻞ ﻣﻦ ﺁﺧﺮ ﺣﻴﻀﺔ ﺣﺎﺿﺘﻬﺎ ﻭﻳﺼﻠﻲ ﺻﻼﺓ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻓﺈﻥ ﻃﻠﻘﻬﺎ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺠﺎﻣﻌﻬﺎ ﻓﻬﻲ ﻛﻤﺎ ﻫﻲ ﻭﻗﺪ ﺣﻠﺖ ﻟﻠﺰﻭﺝ ﺃﻥ ﻳﺘﺰﻭﺝ ﺃﺧﺘﻬﺎ ﻭﺃﺭﺑﻌﺎ ﺳﻮﺍﻫﺎ ﻭﻟﻬﺎ ﻣﻦ ﺻﺪﺍﻗﻬﺎ ﻣﺎ ﺍﺳﺘﺤﻠﻞ ﻣﻦ ﻓﺮﺟﻬﺎ ﻭﻟﻬﺎ ﺍﻟﻤﻴﺮﺍﺙ ﻣﻨﻪ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﻘﺘﻞ ﺃﺣﺪﻫﻤﺎ ﺻﺎﺣﺒﻪ ﻓﺈﻥ ﻗﺘﻞ ﺃﺣﺪﻫﻤﺎ ﺻﺎﺣﺒﻪ ﻓﻼ ﻣﻴﺮﺍﺙ ﺑﻴﻨﻬﻤﺎ ﻭﻻ ﻳﺘﻮﺍﺭﺛﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﻌﺎﻗﺒﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﻨﺎﻛﺤﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺮﺍﺟﻌﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺠﺎﻣﻌﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺼﺎﻟﺤﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺼﺎﻓﺤﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﻌﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﻨﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﺘﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﻌﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﻨﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺘﺒﺎﻳﺘﺎﻥ

185- (1093) Said b. el-Museyyeb ve Suleyman b. Yesâr'dan: "Tuleyha, Sakif kabilesinden Ruşeyd'in nikâhlı karısı idi, onu boşadı. O da iddeti (bekleme süresi) bitmeden (başka biriyle) evlendi. Bunu duyan Ömer radıyallahu anh iddeti bitmeden evlendiği için Tuleyha'yı ve evlendiği kocasını kırbaçladı. Birbirinden ayırdı. Daha sonra şöyle dedi: "Hangi kadın iddeti bitmeden evlenirse evlendiği kocası henüz ona yaklaşmamışsa birbirlerinden ayrılırlar. Sonra ilk kocasından bekleme süresini bitirdikten sonra bekleme süresinde evlenip ayrıldığı adam başkaları gibi kendisine evlenme teklifi yapabilir. Eğer evlendiği adamla münasebette bulunmuşsa nikâh fesh edilip ayrılınca, önce ilk kocasının bekleme süresini bitirir, sonra da diğer kocasından dolayı iddeti bitinceye kadar bekler, bir daha da biraraya gelmezler"[1320]

Said dedi ki: "Ona temas ettiği için bu kadına mihir vermesi gerekir."[1321]

1319 Sahih. Şafii, Sunen (430)
1320 Sahih. Şafii, Sunen (15345)
1321 Şafii, Sunen (15346)

186- (1094) Zadan Ebi Ömer'den: "Ali radıyallahu anh iddeti süresinde evlenen kadının ayrılmasına, kendisine temas edilmesinden dolayı mehir hakkı olduğuna, iddetini bozduğu ilk kocasının iddetini tamamlamasına ve diğer kocası için de iddet beklemesine hükmetti."[1322]

187- (1084) Abdullah b. Utbe'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Köle iki kadın nikahlayabilir ve iki boşama yetkisi vardır. Köle kadın (cariye) iki hayız dönemi iddet bekler. Eğer henüz hayız görmeyenlerden ise iki ay veya bir buçuk ay iddet bekler."[1323]

188- (1084/1) Amr b. Evs es-Sekafi, Sakif kabilesinden birisinin Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'den şöyle işittiğini naklediyor: "Şayet gücüm

1322 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15349)
1323 Sahih. Şafii, Sunen (15264)

yetseydi (köle kadın için) bir buçuk hayız dönemi tayin ederdim." Bir adam dedi ki: "Onu bir buçuk ay olarak tayin et." Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh sükut etti."[1324]

ÀÎÌÁ ÞÌÞÇÈ ÆÊÇÞÊÄ ÿÍ ÙÇ ÓÀÇ ÇÞÍ ÛÀÌÞ ÓÈÄ ÓÞ ÛÞÇÀÇ ÓÞ ÛÕÓÀÑ ÀÇÀÈÑÍ
¬ÇÎÌÙÇÊ ÆÇÎÍ¼ :ÓÀÇ ÀÌÆÇÈ

189- (1085) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma efendisi ölen ummu veled (çocuk doğuran cariye) hakkında: "Bir hayız dönemi iddet bekler" demiştir."[1325]

ÓÈÄ ÓÞ ÛÙÌÊÇ ÓÈ Ó!Ä ÆÇÞ ÓÈ ÆÌÂÑÇ ÛÆÌÎÈ ÓÈ ÞÇÎÙ ÓÞ ÛÕÓÀÑ ÀÇÀÈÑÍ
ÎÓÝÙ ÇÛÀÑÄ ÀÌÆÍ¼ :ÇÌÞ Ó!Ä ÙÎÝÓ ÃÀÛÁÓÄ ÓÈ ÞÌÞ ÓÀÇ :ÓÀÇ ÇÞÍ ÛÆÌÊÌÆÓÄ
ÿÀÈ ÿÓÇ ÛÀÞÌÛ ÓÎÊÎ ÀÎÓÑÎ ÀÞÓÇ ÀÎÓÇ ÓÎÈÌÓ ÀÎÓÎÞÓ ÌÓ ÓÎÈÌÓ ÓÇ ÓÎÈÌÓ ÎÝÀÎÓÇ
¬ÎÝÌÓ ÌÓ ÀÞÌÛ ÓÓÝÓ ÔÎÊÓÄ ÆÎÈ ÓÆÄÞÄ ÆÓÇ ÛÕÓÓÇ ÖÞÌÓ ÀÞÎ

190- (1082) İbnu'l-Museyyeb rahimehullah'tan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Boşanıp bir ya da iki hayız gördükten sonra hayız (âdet) görmemeye başlayan bir kadın, dokuz ay bekler, hamile olduğu anlaşılırsa iddeti, çocuğu doğurunca biter. Hamile değilse, dokuz ayı müteakip üç ay daha bekler, sonra iddeti bitmiş olur, başka biriyle evlenebilir."[1326]

ÛÀÖÈ ÙÊÛ ÓÈ ÓÞÌÓÀÄÄ ÆÇÞ ÓÞ ÛÌÓÀÐÞ ÓÈÄ ÓÞ ÛÌÓÊÈ ÓÈ ÆÌÎÈ ÀÓÀÇÑÍ
ÙÈÌÓ ÓÎÎÛÒ ÞÌÓÇ ÇÎÛÀÑÄ ÈÏÛ ØÖÂÑ ÓÈ ÿÀÓÓ ÇÛ ÖÀÌÖ ÓÀÖÔÓÄ ÓÈ ÝÐÞÓ ÿÛ ÇÀÇÑÍ
ÛÎÎÛÓ ÿÛ ÞÀÎÓÄÄ ÀÞÝÀÞÀ ÛÎÎÛÓ ÎÓ ÄÀÞÌ ÀÎÞ ÓÎÈÓÈ ÓÎÓÞÓ ÛÇÇÆÄ ÞÎÀÓ
ÆÀÓ ÕÓÀÑÄ ÿÛ :ÇÛ ÓÏÖÓ ÛÓÇÊÀÞÓ ÓÛ ÀÞÌÛ ÓÎÊÎ ÀÞÖÏÛ ÿÛ ÆÈÓ ÿÀÓÓ ÔÀÑ ÓÓ
ÛÓÛÀÑÄ ÿÛÌ ÇÛ ÀÕØÓ ÓÇÛÛ ÇÞÌÞÝÓ ÛÿÀÞÞ ÞÛÛ ÛÞÀÞÞ :ÓÛÞÓ ÛÓÀÓ ÛÓÀÓ ÿÛ

1324 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15265)
1325 Sahih. Şafii, Sunen (15390)
1326 Sahih. Şafii, Sunen (10220)

:ﺭﺎﺒﺣ ﻲﻓ ﻥﺎﻤﺜﻋ ﻦﻋ :ﻱﺭﺎﺼﻧﻷﺍ ﻥﺎﺒﺣ ﻦﺑ ﻂﻴﺒﺣ ﻦﺑ ﻥﺎﻤﺣﺮﻟﺍ ﺪﺒﻋ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻦﺑ ﺲﻧﺃ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻦﺑ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻝﺎﻗ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻲﻨﺛﺪﺣ

ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ : ﻫﺬﺍ ﺣﺪﻳﺚ ﺣﺴﻦ ﻏﺮﻳﺐ ﻭﻗﺪ ﺭﻭﻯ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻏﻴﺮ ﻭﺍﺣﺪ ﻋﻦ ﻳﺤﻴﻰ ﺑﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻣﺤﻔﻮﻅ

192- (1081) Muhammed b. Yahya b. Habban'dan: "Dedem Habban'ın biri Haşimî, diğeri Ensar'dan iki hanımı vardı. Ensar'lı karısını, emzikli iken boşadı. Aradan bir sene geçti sonra dedem öldü, o hâlâ hayız görmemişti: "Ben hayız görmedim, kocama varis olurum" dedi. Haşimilerden olan karısıyla Osman b. Affan radıyallahu anh tarafından muhakeme edildiler. Osman radıyallahu anh, Ensar'dan olan karısının varis olduğuna karar verdi. Haşimî kadın, Osman radıyallahu anh'ın aleyhinde konuşunca, Osman radıyallahu anh: "Kararım, amca oğlunun yaptığına uygundur." (Bunu söylerken) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'ı kastederek bize işaret etti."[1328]

ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﻴﺴﻰ ﻭﻫﺬﺍ ﺣﺪﻳﺚ ﻣﻌﻠﻮﻝ ﻭﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻟﻢ ﻳﺪﺭﻙ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻭﺭﻭﻯ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻋﻦ ﻋﺮﻭﺓ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻣﺤﻔﻮﻅ

193- (1078/2) Aişe radıyallahu anha şöyle demiştir: "Ric'î talak ile boşanan bir kadın, üçüncü hayzına girince kesin talakla boş olur."[1329]

ﻭﻗﺪ ﺭﻭﻯ ﻋﻄﺎﺀ ﺑﻦ ﻳﺴﺎﺭ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻳﺴﺎﺭ ﻋﻦ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺛﺎﺑﺖ ﻓﻲ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﻃﻠﻘﺖ ﻭﻟﻢ ﺗﺤﺾ ﺣﻴﻀﺔ ﺛﺎﻟﺜﺔ ﺃﻥ ﻋﺪﺗﻬﺎ ﺛﻼﺙ ﺣﻴﺾ ﻭﻗﺪ ﺭﻭﻯ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻋﻦ ﻋﺮﻭﺓ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﻭﻫﻮ ﻋﻨﺪ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ ﻣﺤﻔﻮﻅ

194- (1079) Suleyman b. Yesar'dan: "Boşadığı karısını (iddeti esnasında) üçüncü hayzı görmeye başladığı bir sırada Ahvas, Şam'da öldü. Bunun üzerine Muaviye b. Ebî Sufyan, Zeyd b. Sabit'e mektup yazarak bu meseleyi sordu. Zeyd radıyallahu anh de cevaben ona şöyle yazdı: "Karısı üçüncü hayzı görmeye başlayınca boşanmış olurlar, birbirlerine de varis olamazlar."[1330]

1328 Zayıf. Şafii, Sunen (15212) isnadı kopuktur.
1329 Sahih. Şafii, Sunen (15184)
1330 Sahih. Şafii, Sunen (15185)

ﻚﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻥﺃ ﺖﺒﺜﺃ ﺖﻨﻛ ﻝﻮﻘﺗ ﺖﻌﻤﺳ ﻚﻧﺃ ﻢﻠﺳﻭ ﻪ

198- (1078/1) İbn Şihab rahimehullah'tan: Ebu Bekr b. Abdirrahman'ın şöyle dediğini işittim: "Fakihlerimizden yetiştiğim hiçbir kimse yok ki böyle demesin." Bu sözüyle Aişe radıyallahu anha'nın dediği şeyi kastediyordu.[1334]

199- (1075) İbn Ebi Muleyke, İbnu'z-Zubeyr'e hanımını kesin talakla boşayan, sonra ölen kişinin karısının iddedi hakkında sormuş. Abdullah b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma şöyle demiş: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh, Tumâdir bt. El-Esbag el-Kelbiyye'yi kesin talakla boşamıştı. Sonra öldü ve hanımı iddet bekliyordu. Osman radıyallahu anh onu kocasına varis kıldı." İbnu'z-Zubeyr dedi ki: "Bana gelince, kesin talakla boşanan kadının varis olacağı görüşünde değilim."[1335]

1334 Sahih. Şafii, Sunen (15184)
1335 Hasen. Şafii, Sunen (14835)

200- (1075/1) Ebu Seleme b. Abdirrahman'dan: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh hanımını kendisi hasta iken kesin talakla boşadı. Osman radıyallahu anh, iddetinin bitmesinden sonra onu varis kıldı."[1336]

İHDÂD

ÛĞÔÁģ şÛ ÛĞÎĢÂʒ ȸʒ ÛÁŁĢʒ ÚĜÛ ǨĢĢè ȸʒ ÛʒŹÁǫ ȸʒ ÛÕĢÂıą ÍǫÁĢĠnÛ gÛÀŋŗ ŌĦų ŗ¼ :óÂĘ ĻĬèş ĈŁŸʒ ć!ä ɔĬò Ć!ä óɀèǿ ɟÛ ĞÎĢÂʒş ĞÔÁģ şÛ ĞĦŁǿÛ ǯşà ɔĬʒ ŗĽÛ Ûȯ¿ĢĢ ǫ Ɏ ǫ áɀź ǨĻą ɔĬʒ ÁĦÛǩ ɟÛ Àĥɾéä ŷɀŁĢäş Ć!Âĝ ȸĤúǩ ¬äĄÎʒş ÀĮĬÛ

201- (1092) Safiyye bt. Ebi Ubeyd'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımları Aişe veya Hafsa ya da Aişe ve Hafsa radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'a ve ahiret gününe inanan bir kadın kocasından başka hiç kimsenin ölümünden sonra üç günden fazla yas tutmaz. Kocası için de dört ay on gün yas tutar."**[1337]

ȸʒ ÛɏÂģ ȸɨ şÀŧʒ ȸɨ ÉŧĦų ȸɨ ÀÖɨ Ȣǩ ȸɨ Ć!ä ÉĢʒ ȸʒ ÛÕĢÂıą ÍǫÁĢĠnÛ ÛĞǤŸĵöä ǪʌĞÁģĵä ĈÖŁ ɛǩÀĢĠnÛ ÍĮĬÛ ÛĞŧĬè Ȣǩ ǨÁĢ ÆĄĄà ȸʒ ÛʒŹÁǫ ȸɨ Éŧtģ ćkğ ĻĬèş ĈŁŸʒ ć!ä ɔĬò ŲĜąöä ǯşà ĞɛĈģ ɏǩ ɔĬʒ ǨĬńå ¼ :ÆĄĄà ǨĢÁĘ :óÂĘ ɛÁĤ ǨÁŁÉź ɛÀĬd şÛ ȧɀźń ÛģÀÁè ĈŁź ÆŁÛĢ ĞɛĈģ ɏǩ ǨʒÉź ÛɟÍÁÈè zź Ȣɏź Ȣɏ ÀĬd ÛĞĢZÁģ ȸĤ ÆŁÛĢöÁĢ ȢĢÂıą Ć!äş :ǨĢÁĘ Ļĭ ÛÁĮĬÈŗĢÂĦĢ ǨĦUÊıą Ļĭ ĞąĢÂDZ ŷɀŁĢäş Ć!Âĝ ȸĤúǩ ģÛÀŋŗ ŌĦų ŗ¼ :óɀĢą ĻĬèş ĈŁŸʒ ć!ä ɔĬò Ć!ä óɀèǿ ǨĦŧè

1336 Sahih. Şafii, Sunen (14836)

1337 Sahih. Şafii, Sunen (15335) Muslim (1491) İbn Mace (2085) Ahmed (6/249, 281) İbn Hibban (4308-4310)

¬äÀÎßş ÀŢÌÛ ĞĦëéÓ ğşà ŗŸß ĸÛ ÛȯÀĢÖ ǫŸǫ áźź ĶĘą ŗŸß ÁÊÛǩ ĵÛ ÀÊńȩä

202- (1091) Zeyneb bt. Ebî Seleme>den şu üç hadisi haber verdi: "Babası, Ebû Sufyan b. Harb öldüğünde, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Ümm Habibe>nin yanına girdim. Ümm Habibe içinde Sufre ve haluk denen ya da içinde başka kokular bulunan kutuyu istedi ve onu cariyeye sürdü (sonra yüzlerine sürdü). Sonra vallahi, benim kokuya ihtiyacım yok, ancak Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle derken duydum: **"Allah Azze ve Celle'ye ve ahiret gününe inanan bir kadına, bir kişinin ölümünden dolayı üç geceden fazla süslenmemesi helâl olmaz. Şu kadar var ki, kocasının ölümünden dolayı kadın dört ay, on gün süslenmeyi terk eder."**[1338]

ÛĈ!ä ÆĢĢȝ ÀĿźŋÛ ҬŲźǩ ƙĝ ÌĦŒŹ ĶĄĜ ÆĄĄà ŗŸß ĶŸŋǻ :ÆĄĄà ĶĜÁéş ĶĦŧè Ųǫ ÀŁǫ ÛĞŒźÁģ ȸĥ ÆŁŁǪÖÁĜ ÜĜÀą :ĶĜÁé ĻŐ ĊĊĥ ĶĒŧź ÆŁŁÛĜ ĶȝÆź Ĉ!ÁĜ ȸĥǪǩ ģǪÀŋŗ ŌĦą ŗ¼ :ÀĢĄŧĜä ŗŸß óźÖą ĻŲèş ĈĊŸȝ Ć!ä ŗŸǫ Ĉ!ä óźèé ÀŢÌÛ ĞĦëéÓ ğşà ŗŸß ĸÛ ÛȯÀĢÖ ǫŸǫ áźź ĶĘą ŗŸß ÁÊÛǩ ĵÛ ÀÊńȩä ŷźŒĜäş ¬äÀÎßş

202- (1091/1) Zeynep der ki: "Sonra erkek kardeşi öldüğünde Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Zeyneb bt. Cahş>ın yanına girdim. Kokusunu istedi ve ondan süründü. Sonra da şöyle dedi: Benim kokuya ihtiyacım yok, fakat ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i minber üzerinde şöyle derken işittim: **"Allah Azze ve Celle'ye ve ahiret gününe inanan bir kadına, bir ölüden dolayı üç geceden fazla süslenmeyi terk etmesi helâl olmaz, ancak kocasının ölümünden dolayı dört ay on gün süslenemez."**[1339]

Ĉ!ä óźèé ŗÔǪ ģǪÀŋä ĝğȯÆŻ :óźÖĸ ĞŁŸè ŗĈ Ųǫĉ ĶĦŧèş :ÆĄĄà ĶĜÁé ÂÉşş ÀŢŻźşà ÀŢÁȝ ҬŲźǩ ҬǪÁää ĵÛ ÛĈ!ä óźèé Àą :ĶĜÁÖź ĻŲèş ĈĊŸȝ Ć!ä ŗŸǫ ȸŒĶÀą ¬ŗ¼ :ĻŲèş ĈĊŸȝ Ć!ä ŗŸǫ Ĉ!ä óźèé óÁÖź ÝÀŢŦĦÓÁźĜ ÛÀŢŒĜȝ ĶÓǫÌä

1338 Sahih. Şafii, Sunen (15331)
1339 Sahih. Şafii, Sunen (15331)

{ïąÂÎɜşÂţŢÌÛĞĦéøÓ} ŲĽÂţąÛ ¼ :óÂé ĮĻÛ¬ŧ¼ :óẓëĻ ÕÛéŧ ȯõ ÛÂąŸĻ şÛ âÛø ɾŭɜ ĝÂĦĢóÂĕ ŲĦąÂĶ ĞąŸĽÂDzöä Ųẓ ɸõäÉĝÛ ĶĻÂȯ ÉéşĻ Û[čĎď:ĝÂÖĢöä] ĶĻÂÖẓ ÝôẓĦÚöä âÛø ɾŭɜ ĝÂĦĢóÂĕ ŲĦÂĶ Âıŋş :ÆĄąÂÛ ĶŸÖẓ :ÆĘŧĝ óÂé ¼ ôẓĦÚöä ÂţĝÂĘÛ ÂÌ ĶÊĞÖş ÂÎÂĝ ĶŸŋĺ ÂţĢẓşà ÂţĢɜ ŲıẓĶ äæÛ ĝÛÂŧöä ĶĻÂȯ :ÆĄąà ÂĘù şÛ ĝÂÌ şÛ óÂŧĝ ĞąäÉĕ ɾĶúĶ ĮĻ ÛĞąè ÂţĢ ÂŧĶ ɾąĝ ÂąĘÎ ŧéş ÂąĘû ĖŧĶ ĮĻş ĮĻ ÛÂţĢ ŲĦÀÖẓ ĝÀĦę ɾÛĦĢẓ ŽÀÁĶ ĮĻ ÛĝÂą ŧÛ ȯŲÎĢ ÒĞÖĶ ÂŧŸÖẓ ÛĞĢ ÒĞÖĢẓ :ÌÂĤÛöä :Ģéɜ ĘäŲŕø ŲĤĢÂÎöä óÂé ĞÂĘąş Şۆ ÆĘÛ ɸĻ ĝǒÂÌ Âą ÉĦę ƷŰƵÀĶ ĞąäÉöä ɸĻ ØnúĶ jÛ :ÒĢÖöäş ÛĞÂĘąş ȯÂĞöäş ÀĦÎöä ɸĻ ÖĘȮöä ĶȮÒöä ĶĶĢöä ÂţŸȯ ƵÓöĤę ønǰä :ŘĢÖöäş ÛÂţĤĢÂÒÛ ȯäÀùĢę ĂĦŕẓą

203- (1091/2) Zeynep der ki: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in hanımı olan annem Ümm Seleme radıyallahu anha>yı şöyle derken işittim: “Bir kadın Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’e gelerek: “Kızımın kocası öldü, gözlerinden rahatsız, sürme çekebilir mi?” dedi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem iki ya da üç defa **“Hayır”** buyurdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hepsinde **“Hayır”** dedikten sonra **“İddet süresi dört ay on gün (devam eder)”** (Bakara 234), **sizden biri cahiliye devrinde sene başına kadar deve veya koyun pisliği atardı”** buyurdu. Humeyd der ki: “Zeyneb’e «Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem’in: “Sene başına kadar deve veya koyun pisliği atardı” sözündeki maksadı nedir?” dedim. Zeyneb de dedi ki: “Kocası ölünce kadın kötü bir eve girer ve en kötü elbisesini giyer, kocasının ölümü üzerinden bir sene geçinceye kadar koku ve benzeri bir şey sürünmez, yıkanmaz ve tırnaklarını kesmezdi. Sonra o zamanki adet üzere eşek, koyun ve kuş cinsinden bir hayvan getirilir, ona dokunur ve yıkanırdı. Temizlenir, tırnakları dokunduğu şeyi öldürecek kadar uzamış olurdu. Sonra çıkar, ona bir tezek verilir, o da tezeği atardı. Böylece iddeti bitmiş olurdu. Koku ve benzeri şeyler kullanabilirdi.”[1340]

Şafii dedi ki: “el-Hıfş: Kıldan veya binadan yapılma, küçük ve zelil bir evdir. El-Kabs: Parmakların uçlarıyla hayvanı tutmaktır. El-Kabz: Avuç ile ta-

1340 Sahih. Şafii, Sunen (15331) Buhari (5335) Muslim (1487)

mamen tutmaktır."[1341]

HIDÂNE (ÇOCUK BAKIMI)

205- (1058) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir erkek çocuğunu annesi veya babasını tercih hususunda muhayyer bıraktı."[1342]

206- (1059) Umare el-Cermî'den: "Ali b. Ebi Tâlib radıyallahu anh beni annem ile amcam arasında muhayyer bıraktı. Sonra benden küçük olan kardeşim için de: "Şayet bu da seçme çağına ulaşsaydı aynısını yapardım" dedi."[1343]

Şafii dedi ki: İbrahim, Yunus'tan, o da Umare yoluyla Ali radıyallahu anh'den aynısını rivayet etti. Bu rivayette Umare: "Ben yedi veya sekiz yaşında idim" dedi."[1344]

1341 Şafii, Sunen (15332)
1342 Sahih. Şafii, Sunen (15599)
1343 Zayıf. Şafii, Sunen (15601) Umare meçhuldür.
1344 Zayıf. Şafii, Sunen (15602) Umare meçhuldür.

MEFKÛD (KOCASI KAYBOLAN KADIN)

207- (1101) Abbad b. Abdillah el-Esedî'den: Ali radıyallahu anh, kocası kayıp olan bir kadın hakkında: "Evlenemez" dedi.[1345]

208- (1101/1) Seyyar Ebu'l-Hakem'den: "Ali radıyallahu anh, kocası kayıp olan kadının, başkasıyla evlendikten sonra kocası gelmesi halinde şöyle dedi: "O, adamın karısıdır. Dilerse boşar, dilerse nikahında tutar. Muhayyer bırakılmaz"[1346]

NAFAKALAR

1345 Zayıf. Şafii, Sunen (15369) Beyhaki (7/444) Abbad el-Esedî zayıftır.

1346 Mudelles. Şafii, Sunen (15370) Beyhaki (7/444) Huşeym b. Beşir sika olmakla beraber müdellis olup, tedlis sigası olan an'ane ile rivayet etmiştir.

:óÀé .¬ÕÊÇÔ ɔÏʒ ¢ÖÂ¢Ô¼ :óÀé ÛÀ¢ÙŬ ÐÆÁʒ :óÀé .¬ÕÆÆ§ ɔÏʒ ¢ÖÂ¢Ô¼ :óÀé
ʟÏʒÔ ŘÇÔ¼ :óÀé ÛÀ¢ÙŬ ÐÆÁʒ :óÀé .¬ÕÊÁÀ¢ ɔÏʒ ¢ÖÂ¢Ô¼ :óÀé ÛÀ¢ÙŬ ÐÆÁʒ
ÉÂ¢Ô :õÆÆ§ óɀõ¢ :ÇʌÆÐÛää ääØɀê ǫÆǵ ääÆÔ ǵÀʌÀŁ ɀÆÔ óɀõ¢ ʟǫ :ÁÆÐÊè óÀé ¬Ĝê
ÉÂ¢Ô :ÕÊÁÀ¢ óɀõ¢ ÛÜÂÖÏÛ §Ô ʒÏʒ ÉÂ¢Ô :ÕÊDZ§à óɀõ¢ ÝÜÂÏÔ¢ ǫǫ ɔ¢Ô ÛʒÏʒ
ÜÂĤê §Ô ʒÏʒ

209- (977) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Benim yanımda bir dinar var." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onu kendine harca"** buyurdu. Adam: "Bir tane daha var" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onu çocuğuna harca"** buyurdu. Adam: "Bir tane daha var" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ailene harca"** buyurdu. Adam: "Bir tane daha var" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hizmetçine harca"** buyurdu. Adam: "Bir tane daha var" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Sen daha iyi bilirsin"** dedi. Ravi Said (b. Ebi Said) dedi ki: "Sonra Ebu Hureyre radıyallahu anh bu hadisi anlatırken şöyle dedi: "Çocuğun: "Bana harca, beni kime bırakıyorsun?" der. Hanımın da: "Bana harca, ya da beni boşa" der. Hizmetçin ise: "Ya bana harca, ya da beni sat" der."[1347]

¢ä ʏÎʔó ĞÎÔä¼ ǫʒ ÛĜĒÊÔ ǫʒ ÛĜ§ÀʒÔ ǫɐ ŷÄÎÊ ǫʒ ÛĜÆÆʒ ǫɐ ɟÄÆÁè ÄǪÀĜ¤Ô
ÛÇä óɀèó Äǫ :ŘÔÄÔó ʟÏè§ ĜÆʒ ¢ä ɔÏò ʏĜäöä ŘÇÔ ÛĜĜʒ ŘÁĜ äÆÁÊ ɟÔ ÄʒÁʒ
ɔÏò ʏĜäöä óÄÔó ÛʒÏʒ ÕǪÆǫ Äǫ ǂÔ ¢ÁĤ ÜÔ ÈÆĜ§ ÛĞÆĤÛÎ ÕDZó ɟÄÆÁè ÄÊÔ ɟÔ
¬ßsÄĬtÄĜ ÕÆĜ§§ ÕÆÂÔǫ Äǫ ÐÕǪ¼ :ʟÏè§ ĜÆʒ ¢ä

210- (976) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: "Hind bt. Utbe, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Ebu Sufyan cimri bir kimsedir. Onun yanıma girmesi dışında bir iyiliğini görmüyorum." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sana ve çocuğuna yetecek ka-**

1347 Hasen. Ahmed (2/251, 471) Ebu Davud (zekat 46) Hakim (1/415) İbn Hibban (4219)

darını örfe uygun şekilde onun malından al."[1348]

**ق: ا ﷺ ر ﷺ ق ل ﷺ ا ﷺ ا ﷺ ﷺ ا ﷺ ا ﷺ ا

ﻳﻮ ﻭَﻟَﺘﺰ ﻭﺑﺎ ﻭﺒ ﻭﺰﻳَﻌﻮ ﻭﺒ ﻭَﻟَﺘﺰ ﻭﺑﻲ ﻭ! ﺎ ﻋَﻠَﻴﺰ ﻭﺒ ﻭﻋَﻌَﺎﻥ ﻭﺑﻲ ﻟﻮَﻋَﻦ ﺇﻮَﻟَﻨﻮ ﻟﻌَﻮﻟَﻨﻲ ﻟﻮَﻟَﻌَﻮ ﻭﺒ ﺎﺯﻳَﺎﻕ ﻭﻳَﺎﺯﻭ ﻭﻴ ﻟَﺎﺩﺯﻴَﺎ ﻭَﺎﻟَﻨﻲ ﺯﻭ ﻋَﻮﻭ ﻭ ﺎﻭَﻌَﺎﻭﺎ ﻭﺑﻲ ﻟَﺘﺰ ﺎﺯﻋَﻴَﻎ ﺇﻦ ﻒَﻭَﺎﻋَﻪ ﺎﺯﻭَﻪ ﺎﺯﻭَﻧﻮ ﻳﻮﻴ ﻭَﺎﺯﻭَﻴَﻌَﺎ ﻳﻮ ﺎﺯﻭَﻋَﺎ ﻳﻮﻪ ﻟﻌَﺴﻭَﻧﻮ ﻳﻮ

213- (979) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh ordu komutanlarına: hanımlarından uzak kalan erkeklerin ya onlara infak edecek şeyler almalarını ya da boşamalarını emretti. Eğer boşarlarsa da hapis kaldıkları (iddet bekledikleri) sürenin nafakasını göndermelerini emretti."[1351]

1351 Sahih ligayrihi.Beyhaki (7/469) İbn Hazm, el-Muhalla (11/330)

ITK (KÖLE AZÂDI) KİTABI

ITK (KÖLE AZÂDI) VE MEMLUK HAKKINDA GELENLER

ÇÍä ózÈé ÿÓ ÛÉÀÀÀŁ ÙÊÓ ØÞ ÛŽÀÞÿÉä ØÞ ÛÃÄÇÂää ÙÊÓ ØÞ ÛÿÄÆÀè ÄÉÀÇèÑÓ ÇÞÆÆÍÉ ÇÉÄèÃåş ÇÀg ÇıÄĞù ÇıåÃèı ŀõÆéÓ ɔÀõ äæÛ¼ :óÄé ŀĭèş ÇÆÍÞ Çí ä ɔĭÖ äØŁ ĝţÎõ şÓ ¬ÄŁÀÓ ÇÛĞı şÓ ÛÀŁÀÓ ÇÓŞÄÆÉ ĝţÒö ÇÓ Ĥşİ ÆÍÉ ÙÊÓ ÿĝÉ ÛÇÊÎÐzÆÍÉ ÄŁÀĞĦÓ

214- (1105) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sizden birinizin hizmetçisi pişirdiği, hazırladığı yemeğin ateşine ve dumanına katlanıyorsa o hizmetçiyi çağırsın ve kendisiyle beraber aynı sofraya oturtsun. Eğer bunu yapamaz ise o yemekten ona da bir lokma verip yedirsin."** Yahut ona versin dedi, ya da bu manada bir şey söyledi.[1352]

ÓÞ ÇÍä ÆÉÞ ÓÞ ÀŁÖÞ ØÞ ÛÿÝÐzÞ ÓÞ ÆţĿĦŋ ØÞ ÛĞÆÆÞ ÓÞ ÿÄÆÀè ÄÉÀÇèÑÓ ÇÍä ózÈé ÿÓ ÛÉÁÞ Çí ä ÞÎÉ ÉÀÀÀŁ ÙÊÓ ØÞ ÛÆţĿĦŋ ÙÊÓ ÿÝÐzÞ ØÞ ÛĭĞÿÉä ZĭÖţ ŧş Û8 şÀĤţÅÉ ÉÆzÊÕş ÇıÄĞù ÕzĭţţÝ¼ :óÄé ŀĭèş ÇÆÍÞ Çí ä ɔĭÖ ¬ĘŁÛţ Äŋ ŧÓ ÖţĤÕä ØÕ

215- (1103) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kölenin yeme, giyim, iyilik ve gücü yetme**

1352 Sahih. Şafii, Sunen (15619) Buhari (2557)

dışında çalıştırılmama hakkı vardır."[1353]

ﻋﻦ ﺃﻨﺲ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺃﻃﻌﻤﻮﻫﻢ ﻣﻤﺎ ﺗﺄﻛﻠﻮﻥ ﻭﺍﻛﺴﻮﻫﻢ ﻣﻤﺎ ﺗﻠﺒﺴﻮﻥ

216- (1104) İbn Abbas radıyallahu anhuma köleler hakkında şöyle dedi: "Yediğinizden onlara yedirin, giydiğinizden onlara da giydirin."[1354]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻣﻦ ﺃﻋﺘﻖ ﺷﺮﻛﺎ ﻟﻪ ﻓﻲ ﻋﺒﺪ ﻗﻮﻡ ﻓﻜﺎﻥ ﻟﻪ ﻣﺎﻝ ﻳﺒﻠﻎ ﺛﻤﻦ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻗﻮﻡ ﻋﺪﻻ ﻭﺃﻋﻄﻲ ﺷﺮﻛﺎءﻩ ﺣﺼﺼﻬﻢ ﻭﻋﺘﻖ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻭﺇﻻ ﻓﻘﺪ ﻋﺘﻖ ﻣﻨﻪ ﻣﺎ ﻋﺘﻖ

217- (739) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir kimse bir köledeki hissesini âzâd eder de kölenin (geri kalan) kıymetini ödeyecek kadar mala sahip bulunursa, köleye o maldan âdilâne bir kıymet biçilir; ortaklarına hisselerini verir ve köle onun adına âzâd olur. Aksi takdirde köleden âzâd olan mikdâr âzâd olmuştur."**[1355]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻣﻦ ﺑﺎﻉ ﻧﺨﻼ ﻗﺪ ﺃﺑﺮﺕ ﻓﺜﻤﺮﻫﺎ ﻟﻠﺒﺎﺋﻊ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺒﺘﺎﻉ ﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ ﺛﻤﺮﻫﺎ ﻓﺜﻤﺮﻫﺎ ﻟﻠﺒﺎﺋﻊ ﻭﻣﻦ ﺑﺎﻉ ﻋﺒﺪﺍ ﻓﻤﺎﻟﻪ ﻟﻠﺬﻱ ﺑﺎﻋﻪ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺒﺘﺎﻉ ﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ

218- (739/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu

1353 Sahih. Şafii, Sunen (15613) Ebu Zerr radıyallahu anh'den: Buhari (2545)
1354 Zayıf. Şafii, Sunen (15615) isnadında İbrahim b. Ebi Hadaş zayıftır.
1355 Sahih. Şafii, Sunen (20389) Buhari (2522) Muslim (1501)

aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Herhangi bir köle iki kişiye ait olup, sahiplerinden biri kendi payını azat ederse ve imkanı varsa ona en üstün kıymeti biçer veya eksiksiz ve ölçüsüz olmayan adil bir kıymet biçer. Sonra bu hissesini borçlanır."**[1356]

ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﻣﻦ ﺍﻟﺄﻧﺼﺎﺭ ﺃﻋﺘﻖ ﺳﺘﺔ ﻣﻤﻠﻮﻛﻴﻦ ﻟﻪ ﻋﻨﺪ ﻣﻮﺗﻪ ﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻟﻪ ﻣﺎﻝ ﻏﻴﺮﻫﻢ ﻓﺒﻠﻎ ﺫﻟﻚ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻓﺪﻋﺎﻫﻢ ﻓﺠﺰﺃﻫﻢ ﺛﻼﺛﺔ ﺃﺟﺰﺍء ﺛﻢ ﺃﻗﺮﻉ ﺑﻴﻨﻬﻢ ﻓﺄﻋﺘﻖ ﺍﺛﻨﻴﻦ ﻭﺗﺮﻙ ﺃﺭﺑﻌﺔ

219- (740) İbnu'l-Museyyeb şöyle demiştir: "Kadının veya adamın biri ölmeden önce altı kölesini azat etti. Bu kölelerden de başka malı yoktu. Bu konu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e getirilince aralarında kura çekti."[1357]

Şafii dedi ki: "Bu azat eden kimsenin vefat hastalığında olmuştu."

ﻋﻦ ﺍﻟﻨﻌﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﻌﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﺑﺸﻴﺮ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﺃﻋﺘﻖ ﻋﻨﺪ ﻣﻮﺗﻪ ﺛﻼﺛﺔ ﻣﻤﻠﻮﻛﻴﻦ ﻟﻪ ﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﻟﻪ ﻣﺎﻝ ﻏﻴﺮﻫﻢ ﻓﺄﻗﺮﻉ ﺑﻴﻨﻬﻢ ﻓﺄﻋﺘﻖ ﻭﺍﺣﺪا ﻣﻨﻬﻢ ﻭﺗﺮﻙ ﺛﻨﺘﻴﻦ ﻭﻗﺎﻝ ﻟﻪ ﻗﻮﻻ ﺷﺪﻳﺪا ﻭﻗﺎﻝ ﻟﻪ ﻓﻴﻪ ﻗﻮﻻ ﻏﻠﻴﻈﺎ

220- (741) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Ensar'dan birisi vefat edeceği zaman altı kölesini azat etti. Bu kölelerden başka malı yoktu. Yahut şöyle dedi: Ölümü anında altı kölesini azat etti. Onlardan başka bir şeyi yoktu. Bu Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşınca bu konuda şiddetli bir söz söyledi. Sonra onları çağırdı ve onları üçe ayırdı. Aralarında kura çekti ve

1356 Sahih. Şafii, Sunen (20395) Buhari (2521) Muslim (1501)
1357 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (20398) Abdurrazzak (16751) Beyhaki (10/286)

ikisini azat edip dördünü köle olarak bıraktı."[1358]

TEDBÎR
(KÖLENİN AZADINI SAHİBİNİN ÖLÜMÜNE BAĞLAMAK)

ﻱ ﻲﻋﻟﺗﺯ ﻋﻧ ﻣﺯ ﻭﻣﺗﻋﻟﻭﺓ ﻋﻋﺯ ﻣﻩ ﻋﺗﻫﻥ ﻣﺍﺭﻟﻭﺓ ﻭﻋﻭ ﻣﺯ ﻭﻣﻣﺍﻥ ﺍﻋﻟﻋﻧ ﺍﻟﻋ ﻏﻟﻥﻋ ﻟﻫﻭﻋﻟ ﻛﻋﻟﻭﺯ ﺍﻟﻋﻟﻫﻭﻋ ﺍﻟﻣ ﻏﻣﻭﺍﺭ ﻏﻟﻟﻩ ﺍﻟﻫﺯ ﻗ ﻩﻋﻭ ﻏﻟﻣﺯ ﻛﻫﻋﺯ ﺍﻟﻣﻭﻫ ﻩﻭﻋ ﻣﻫ ﻫﻟﻋ ﻱ ﺍﻟﻫﺯ ﻗ ﻩﻋﻭ ﻏﻟﻣﺯ

221- (864) Amre dedi ki: "Hz. Aişe radıyallahu anha bir cariyesini (kendisi vefat ettiğinde özgür olmak üzere) mudebber kıldı. Bu cariye sihir yaptı ve sihir yaptığını itiraf etti. Hz. Aişe radıyallahu anha onun kölelerine kötü davranan bedevilere satılmasını emretti ve satıldı."[1359]

**ﻭﻟﻟﻫﻟﻟﻭﺓ ﺯﻱ ﻭﻟﻟﻋﻧ ﻭﻱ ﻟﻱﻟﻟﻭﺯ ﻣﻩﺓ ﻣﺯ ﻭﻟﻟﻟﻭﺯﻫﻭﺓ ﻟﻟﻋﺯﻩ ﻭﻫﻟﻟﻋﻥ ﻣﻫ ﻩﻭﻟﻟﻟﻧ ﻫﻭ ﻱﻟﻭ ﻭﻟﻟﻋﻧ ﻫﻭ ﻱﻟﻭﻋﻭﺯ ﻭﻫﻩ ﻣﻫ ﻭﻫﻭﻋﻭﺯ ﻭﻫﻭﻫﻭ ﻣﻫ ﻫﻭﻫﻭ ﻱ :ﻭﺯﻭﻫ ﻭﻫﻩﺓ ﻟﻟﻋﺯ ﻣﻩ ﻫﻟﻟﻭﺯ ﻫﻫﻭﻫ ﻫﻫﻭﻫ ﻫﻫﻭﻫ

na tasadduk etsin."[1360]

Muslim b. Halid, rivayetinde bir şey ziyade etti.[1361]

أخبرنا الشافعي قال أخبرنا سعيد بن سالم عن ابن جريج قال أخبرني أبو الزبير عن جابر أن رجلا أعتق غلاما له عن دبر منه ليس له مال غيره فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم من يشتريه مني فاشتراه نعيم بن عبد الله بثمانمائة درهم فجاء بها فدفعها إليه ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابدأ بنفسك فتصدق عليها فإن فضل شيء فلذي قرابتك فإن فضل عن ذي قرابتك شيء فهكذا وهكذا

223- (1150/1) Cabir radıyallahu anh'den: "Bir adam kölesini mudebber kılarak azat etti. Onun başka bir malı yoktu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kim bunu benden satın alır?" Onu Nuaym b. Abdillah sekiz yüz dirheme satın aldı ve ona ücretini verdi."[1362]

أخبرنا الشافعي قال أخبرنا سعيد بن سالم عن ابن جريج قال أخبرني أبو الزبير عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم بمثله

224- (1150/2) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den benzerini rivayet etti.[1363]

أخبرنا الشافعي قال أخبرنا سعيد بن سالم عن ابن جريج قال أخبرني أبو الزبير أنه سمع جابر بن عبد الله يقول أعتق رجل من بني عذرة عبدا له عن دبر منه ليس له مال غيره فبلغ ذلك النبي صلى الله عليه وسلم فقال من يشتريه مني فاشتراه نعيم بن عبد الله بثمانمائة درهم فجاء بها فدفعها إليه ثم قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ابدأ بنفسك فتصدق عليها فإن فضل شيء فلذي قرابتك فإن فضل عن ذي قرابتك شيء فهكذا وهكذا

1360 Sahih. Şafii, Sunen (20577) Muslim (997) Ebu Davud (3957) Ahmed (3/305)
1361 Zayıf. Şafii, Sunen (20578) Muslim b. Halid zayıftır.
1362 Sahih. Şafii, Sunen (20581) Buhari (2403)
1363 Sahih. Şafii, Sunen (20582)

ÕÎÊŁ ϕȝ ÆΛÀ ¬ÄØÓŁş ÄØÓŢŹ ÕÎÆäÀę ÞŞŧ ϕȝ ỎŘŹ ĵŭź ÛÕÎÆäÀę ÞŞØŸŹ ÕÎİţÎş

225- (1150/3) Cabir radıyallahu anh'den: "Uzre oğulları kabilesinden bir adam bir kölesini müdebber olarak azâd etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bunu haber alarak: **"Senin bundan başka malın var mı?"** diye sordu. O zât: "Hayır" cevâbını verdi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bu köleyi benden satın alacak var mı?"** dedi. Köleyi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den Nuaym b. Abdillâh el-Adevî sekiz yüz dirheme satın aldı ve parayı Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e getirerek teslim etti. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Önce kendinden başla ve kendine sadaka ver. Şayet bir şey artarsa onu ailene, ailenden de bir şey artarsa akrabana ver. Akrabandan da bir şey artarsa şöyle ve şöyle yap"** buyurdu ve önünde, sağında, solundaki muhtaçlara ver diye işaret etti."[1364]

ϕę ÀĜİDZ ÀĦÎŧȅ ÛÀŁęÂÖä ÙĜÎ ϕƷş ÛϕÀΛẴ ϕę şÀŧȝ ϕȝ ÛĞÆĘȝ ϕęä ÀϕÀĢŋÎ óİÖŹ ÛĘÀŁą ϕİŋ ęĜ ÈŁĜ ęĜ ÀŋŸą ÀĦŋ ÕDZϕ ÀäẴ :ózÕŋ ÀŧŢÀȝ ĉ!ä ŲÎŕϕ ĉ!ä ÆĘȝ :şÀŧȝ óİę ȳÀHąäÖä ĮĘĦϕ ĘäÀϕÌİÁę ¬ÝUϕĦ ĜΛÀϕÎŋ ϕŋ¼ :ĮïȅşŹ ĜŲȝ ĉ!ä ɔïÒ ŲĜäÖä zźÎ áäâş .ÀŁęÂÖä ϕęä ĝϕİŋÎ Uŕ ϕşÎ ȳİȝ ğİŋ İĮÛĘę äÆĘȝ :ózÕŋ äĄĜDZ ŘĦŧÊŹ Ğąİȝ ęĜĦ ęĘĦŧȅ äØÓŁ :ęÀȝ ĉ!ä ŲÎŕϕ ŲĦĘİÎÖä óİę .ā̆zÖĦŋ ęĜ óİÖŋ :ÀŁęÂÖä ăÛŋ ĵzÓŋ ĵÛ ÀŋẴź .ğİŧź ęĜ ÀŋŸą ÀĦŋ ÕDZϕ ÀäẴ :UĜŋÕ̃ Uŕ ğÆDZş ĮĮ ÛÞÀŁẴ ÕΛÉĦĜ ŞÁğÛ ĵĮÀDZ ϕęİź ĵİÆÁȅ ϕĦ ĵİõ ĵẴź ÛĵİÆÁȅ ϕĦ ăÛŋ şÛ ÛUĜŋÕ̃ ϕĦ ÆĦŲ ÀŁęÂÖä zźÎş ÛĘÀŁąş ÕŲÖä ÕΛÉğ ĵĮÀDZ ϕęä ƷŋŞ ÛĵİÆÁȅ ϕĦ ÀŁęÂÖä ÙĜÎ ĠŧŢȅ ϕę åİŧğ Ʒŋ ÆΛÀ ϕę åİŧğş ÛĘÀäẴ ÞØÖä ğİÆğ ĜĘŹ ÀĘÁą ÛäĘΛÉĦŲ ÕΛÉĦÖä ÕΛÉĦÖä ŞÁğ ɔïȝ ȯÆĘÊą ÆĘş ÛĘÆğş ĵİÆÁȅ Ʒŋ şÀŧȝ ÕΛÉĦĜ ŞÁğÛ ĘÀŁąş UźŞ ÛÀŁęÂÖä ÙĜÎ ϕȝ ÕŲÖäş ĵĮÀDZ ϕęä ÕΛÉğ Uŕ ğÆDZş ÀŧĦ ŌĘĜĜ ĜĜÛŋ ϕĦ

1364 Sahih. Şafii, Sunen (20579) Muslim (997)

ÛÉçà ÞÌ åÌţğ ¢ïşÇ Ìţõ şÀţɜ Þɜ ĈÂŞÀÌ åÌţğ ÀĬÞş ÛşÀţɜ Þɜ åÌţğ ÇÔÉğ Ưį ÖñÉÇ ÞÒÌ ĻÕ ¢Ç Ì¤ÉÉÇ ĞÆĬɜ ÞÌ ĵÌÆè ÇÕÕ ÞţĤ ÉğïŞ ÀĬÞ ÚĤÀïÑ ÉÇŞ :óÌÇ ÛğÌĦ :ÚÊÌÇÕ Ưį ğÆÐŽŞ ÚÇ ¢ĬÀïÑ ƙğ ĻŢŘÏÇ ÆĐɜŞ ÛğÌĦ :ÇŽÉğ ¢ɜ ÌŢÇŢÂğ ¢ÂĦ ĞïÞ Ş ¢ɜ ţÛÑ ïØŢ ÖĦŞ

226- (1150/4) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Bizden bir adam başka bir malı olmadığı halde kölesini müdebber kılarak azat etti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: "Bu köleyi benden kim satın alır?" buyurdu. Onu Nuaym b. Abdillah en-Nehhâm satın aldı. Amr dedi ki: "Cabir radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Köle Kıptî idi. İbnu'z-Zubeyr'in halifeliğinin ilk yıllarında vefat etti." Ebu'z-Zubeyr, ona "Ebu Ya'kub" dediklerini de ekledi.[1365]

Şafii dedi ki: "Ömrüm boyunca böylece işittim. Sonra kitabımda "Bizden bir adam kölesini mudebber yaptı ve öldü" şeklinde gördüm. Ya kitaba yazarken hata olmuş yahut Sufyan hata etmiştir. Eğer Sufyan hata etmişse, İbn Curayc, Ebu'z-Zubeyr'den bu hadisi, Sufyan'dan daha iyi ezberlemiştir. İbn Curayc ile beraber Leys (b. Sad) ve başkaları Ebu'z-Zubeyr'den ezberlemişlerdir."[1366]

Ebu'z-Zubeyr, hadisi azat eden kimsenin hayatıyla sınırlı bir mudebber kılma olarak rivayet etti.[1367]

Hammad b. Zeyd, Hammad b. Seleme ve başkaları bu hadisi Amr'ın Sufyan'dan tek başına rivayetinden daha iyi ezberlemişlerdir.[1368]

Nitekim bu hadis, onun hata ettiğini, en azından İbn Cureyc ve Leys'in Ebu'z-Zubeyr'den rivayetlerinde daha iyi ezberlediklerini gösterir.[1369]

Hammad b. Zeyd'in Amr (b. Dinar)'dan ve Hammad'dan başkalarının Amr'dan rivayetlerinde hadis bu şekildedir.[1370]

Yine Hammad b. Zeyd bunu böylece rivayet etmiştir. Sufyan b. Uyeyne ile eskiden karşılaşan birçok kimse bana bu hadise "öldü" ifadesini katmadığını haber verdiler. Ben bunu söylediğimde ise birisi buna şaşırdı. Ben de kitabıma baktım ve "öldü" ifadesini buldum. Belki de bu hata Sufyan'dan kay-

1365 Sahih. Şafii, Sunen (20583)
1366 Şafii, Sunen (20584)
1367 Şafii, Sunen (20585)
1368 Şafii, Sunen (20586)
1369 Şafii, Sunen (20587)
1370 Şafii, Sunen (20588)

naklandı yahut zelle yaptı ve ben O'ndan böylece ezberledim."[1371]

MUKATEB VE VELÂ

óÌÉç ÛĞĤĠ ¢è É¤à ĵÛ ÛÆÊÌÐzą ¢ƺ ÛÇĒÐzǫ Ūê ¢è¤ä ¢ƺ ÛĞąĒƺ ¢è¤ä ÌǫÀĠąnÛ
¬ĮĖǿå ĉĒƺ ĖÛè Ìą Æĉƺ ƺĖ¼ :ÆĞÌÓţßä Ūǫ

227- (782) Mucahid rahimehullah'tan: Zeyd b. Sabit radıyallahu anh, mukateb (anlaşmalı köle) hakkında şöyle dedi: "O, üzerinde dirhem (borç) bulunduğu sürece bir köledir."[1372]

ĵÛ ÛĞąĠ ¢è ÒĒƺÌţè¢Û ¢ƺ Ûĵ¤ÀÐZ ¢è¤ä ¢ƺ ÛĉǿÂÌĦÚä ¢è ¢Ìä Æĉƺ ÌǫÀĠąnÛ
:óÌÓǿ ĉǫÐZ Įǫ ÌÀÛÛ ĠĉŸǫ ƨÚƺ ĉąŸą ÆĞÌÕ ÀţƷ ¢è ¢Ìä Æĉƺ ĵÛ ĉÀĠąnÛ ÛÌĦĞÀǫ
óÌÉç .ĶÛ ÌŽĦąÌǿ ğÂÐzƷ Æé :óÌÓǿ ÛÕ¤ÌǫÕ ĆąÛ äæÛ :óÌÓǿ ÛğÂÐzƷ Æé Ūę Ķ
Ûċè¤ä ĉÛ ĵÀè¤ä ĉĠş ÆĉĦÓä ÌĖÌĦţǿ ÛĉÓÛĦA ĵÛ ƷţÛą ƺĖş ÛÌŽĦąä ĈĒÛ ğÀìÛǿ :ƷĞÀǫ
Ķ ĉÆĔé ĉè¤ä ÀţƷ ¢è¤ä Ė¤ƷǿÌ :óÌÉç ÛŪÛąĠÐZ óÂ¤Ƹä :ÀţƷ ¢è¤ä óÌÉç

1371 Şafii, Sunen (20589)
1372 Hasen. Şafii, Sunen (20692)
1373 Hasen. Şafii, Sunen (20780)

ﻣﻦ ﺃﺑﻲ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺍﻓﻊ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺍﻓﻊ
ﻗﺎﻝ: ﺟﺎﺀﺕ ﺑﺮﻳﺮﺓ ﻓﻘﺎﻟﺖ: ﺇﻥ ﻣﻮﺍﻟﻲ ﺑﺎﻋﻮﻧﻲ ﺗﺴﻊ ﺳﻨﻴﻦ ﻛﻞ ﺳﻨﺔ ﺃﻭﻗﻴﺔ
ﻓﺄﻋﻴﻨﻮﻧﻲ ﻓﺈﻥ ﺷﺌﺘﻢ ﺃﻥ ﺃﻋﺪﻫﺎ ﻟﻬﻢ ﻭﻳﻜﻮﻥ ﻭﻟﺎﺅﻱ ﻟﻲ ﻓﻌﻠﺖ، ﻓﺄﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ
ﻳﻜﻮﻥ ﺍﻟﻮﻟﺎﺀ ﻟﻬﻢ، ﻓﺬﻛﺮﺕ ﺫﻟﻚ ﻟﻠﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺴﻤﻌﺘﻪ ﻳﻘﻮﻝ: ﻟﺒﺮﻳﺮﺓ ﺍﺷﺘﺮﻳﻬﺎ
ﻓﺄﻋﺘﻘﻴﻬﺎ ﻓﺈﻧﻤﺎ ﺍﻟﻮﻟﺎﺀ ﻟﻤﻦ ﺃﻋﺘﻖ، ﻗﺎﻟﺖ: ﻓﻔﻌﻠﺖ، ﻗﺎﻟﺖ: ﺛﻢ ﻗﺎﻡ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ
ﻓﻲ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﺤﻤﺪ ﷲ ﻭﺃﺛﻨﻰ ﻋﻠﻴﻪ ﺑﻤﺎ ﻫﻮ ﺃﻫﻠﻪ، ﺛﻢ ﻗﺎﻝ: ﻣﺎ ﺑﺎﻝ ﺭﺟﺎﻝ ﻳﺸﺘﺮﻁ
ﺷﺮﻭﻃﺎً ﻟﻴﺴﺖ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺏ ﷲ ﻣﻦ ﺍﺷﺘﺮﻁ ﺷﺮﻃﺎً ﻟﻴﺴﺖ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺏ ﷲ ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻪ ﻭﺇﻥ
ﺍﺷﺘﺮﻁ ﻣﺎﺋﺔ ﺷﺮﻁ، ﻗﻀﺎﺀ ﷲ ﺃﺣﻖ ﻭﺷﺮﻁ ﷲ ﺃﻭﺛﻖ، ﻭﺇﻧﻤﺎ ﺍﻟﻮﻟﺎﺀ ﻟﻤﻦ ﺃﻋﺘﻖ.

Ahmed b. Hanbel, Müsned (675/4)

229- (675/4) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "(Köle üzerinde) Velâ hakkı ancak azat eden kimsenindir."[1374]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺃﺑﻮ ﺳﻠﻤﺔ ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺍﻓﻊ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺍﻓﻊ
ﻗﺎﻝ: ﺟﺎﺀﺕ ﺑﺮﻳﺮﺓ ﺗﺴﺘﻌﻴﻨﻨﻲ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺑﺘﻬﺎ ﻓﻘﺎﻟﺖ: ﻟﻲ ﺃﻫﻠﻴﻦ ﺇﻥ ﺷﺌﺘﻢ ﺃﻥ ﺃﺻﺐ
ﻟﻜﻢ ﺻﺒﺔ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻭﺃﻋﺘﻘﻜﻢ ﻭﻳﻜﻮﻥ ﻭﻟﺎﺅﻱ ﻟﻲ ﻓﻌﻠﺖ، ﻗﺎﻟﺖ: ﻓﺬﻫﺒﺖ ﺑﺮﻳﺮﺓ
ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻬﺎ ﻓﺄﺑﻮﺍ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﺇﻻ ﺫﻟﻚ، ﻓﺄﺗﺘﻬﻢ ﻓﺄﺑﻴﺖ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﺇﻻ ﺫﻟﻚ، ﻗﺎﻟﺖ: ﻓﺴﻤﻊ
ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻭﻫﻮ ﺟﺎﻟﺲ، ﻗﺎﻟﺖ: ﻓﺴﻤﻌﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻳﺴﺄﻟﻨﻲ ﻓﺄﺧﺒﺮﺗﻪ ﺑﺎﻟﺬﻱ
ﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺃﻣﺮﻫﻢ، ﻓﻘﺎﻝ: ﺧﺬﻳﻬﺎ ﻓﺎﻋﺘﻘﻴﻬﺎ ﻭﺩﻋﻬﻢ ﻳﺸﺘﺮﻁ ﻣﺎ ﺷﺎﺅﻭﺍ، ﻓﺈﻧﻤﺎ
ﺍﻟﻮﻟﺎﺀ ﻟﻤﻦ ﺃﻋﺘﻖ، ﻗﺎﻟﺖ: ﻓﻔﻌﻠﺖ، ﻗﺎﻟﺖ: ﺛﻢ ﻗﺎﻡ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻓﻲ ﺍﻟﻨﺎﺱ

Ahmed b. Hanbel, Müsned (675/3)

230- (675/3) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: "Berîre bana geldi ve dedi ki: "Sahiplerim her sene bir ukıyye vermek şartıyla dokuz senede dokuz ukıyyeye beni mükâteb yaptılar; bana yardım et!" Ben de ona şunu söyledim: "Eğer sahiplerin bunu kendilerine bir defada vererek seni âzâd etmeme, velânın da benim olmasına rıza gösterirlerse (dediğini) yaparım." Berîre geldiğinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem oturuyordu. Berire dedi ki: "Onlara bunu söyledim, velânın kendilerine âit olmasından başkasını kabul etmediler." Bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem işitti ve bana sordu.

1374 Sahih. Şafii, Sunen (11421)

Ben de kendisine haber verdim. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sen onu satın al da âzâd et! Hem onlara velâyı şart koş! Çünkü velâ' ancak âzâd edene âittir."** Aişe radıyallahu anha da öyle yaptı. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kalkıp insanlara hitap etti. Allah'a lâyık olduğu şekilde hamdu senada bulundu. Arkasından şöyle buyurdu: **"Bundan sonra. Bâzı kimselere ne oluyor ki, Allah'ın kitabında olmayan bir takım şeyleri şart koşuyorlar? Allah Azze ve Celle'nin kitabında olmayan herhangi bir şart bâtıldır. İsterse yüz defa şart kılsın! Allah'ın kitabı hak, şartı da sağlamdır. Velâ' ancak âzâd edene âittir."**[1375]

ﻗﻮﻟﻪ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻬﺎ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺸﺘﺮﻱ ﺍﻟﺠﺎﺭﻳﺔ ﻓﻴﻌﺘﻘﻬﺎ ﻓﻲ ﺍﻟﻮﻻﺀ ﻭﻧﺤﻮﻩ

231- (675/1) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan aynısı.[1376]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﺑﻦ ﻭﻫﺐ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﻮﻃﺄ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺸﺘﺮﻱ ﻓﻴﻌﺘﻖ ﻓﻲ ﺍﻟﻮﻻﺀ ﻭﻧﺤﻮﻩ ﻭﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻳﺸﺘﺮﻱ ﺍﻟﺠﺎﺭﻳﺔ ﻓﻴﻌﺘﻘﻬﺎ ﻭﻳﺸﺘﺮﻁ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﺃﻥ ﻭﻻﺀﻫﺎ ﻟﻪ ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﺍﻟﺒﺎﺋﻊ ﺑﺎﻋﻬﺎ ﻣﻦ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻌﺘﻘﻬﺎ ﻭﻫﻲ ﻋﻨﺪﻩ ﻭﻟﻴﺪﺗﻬﺎ ﻭﻟﺪ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻌﺘﻘﻬﺎ ﻭﻟﺪ ﺑﻌﺪ ﻣﺎ ﺍﺷﺘﺮﺗﻬﺎ ﻭﻟﻢ ﻳﻜﻦ ﺍﺷﺘﺮﻁ ﻭﻻﺀ ﻭﻟﺪﻫﺎ ﻟﻤﻦ ﺑﺎﻋﻬﺎ ﻭﻟﻤﻦ ﻭﻟﺪﺗﻪ ﻭﻻﺀ ﻭﻟﺪﻫﺎ ﻭ

232- (675) Aişe radıyallahu anha'dan: "Berîre bana geldi ve dedi ki: "Sahiplerim her sene bir ukıyye vermek şartıyla dokuz senede dokuz ukıyyeye beni mükâteb yaptılar; bana yardım et!" Ben de ona şunu söyledim: "Eğer sahiplerin bunu kendilerine bir defada vererek seni âzâd etmeme, velânın da benim olmasına rıza gösterirlerse (dediğini) yaparım." Berîre geldiğinde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem oturuyordu. Berire dedi ki: "Onlara bunu söyledim, velânın kendilerine âit olmasından başkasını kabul etmediler." Bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem işitti ve bana sordu. Ben de kendisine haber verdim. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sen onu satın al da âzâd et! Hem onlara velâyı şart koş! Çünkü velâ' âzâd edene âittir."** Ben de öyle yaptım. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem kalkıp insanlara hitap etti. Allah'a lâyık olduğu şekilde hamdu senada bulundu. Arkasından şöyle buyurdu: **"Bundan sonra. Bâzı kimselere ne oluyor ki, Allah'ın kitabında olmayan bir takım şeyleri şart koşuyorlar? Allah Azze ve Celle'nin kitabında olmayan herhangi bir şart bâtıldır. İsterse yüz defa şart kılsın! Allah'ın kitabı hak, şartı da sağlamdır. Velâ' ancak âzâd edene âittir."**[1377]

ÛĞÎĜĺʒ ȸʒ ÖĝĻ ĮĜ ÛĈȥĤʊĜ ÛĝÀŧʒ ȸʒ ÛÁĒĤȄ ȸɨ ɔȥĤʊ ȸʒ ÛŐĜĺą ĺąÀȥȁnÔ
ȲȄÀą ÛŐĜéş

233- (779) Yahya b. Said, Amre'den benzerini rivayet etti, fakat Aişe radıyallahu anh'dan demedi. Bu yüzden mürseldir.[1378]

ĵÛ ÛȸŧgÀää Êȩʒ ǨĜ ĝÀŧʒ ȸʒ ÛÁĒĤȄ ȸɨ ɔȥĤʊ ŬĜÉĝ ÛŐĜĺą ĺąÀȥȁnÔ
ŐŧĮÔ ÆĝÔ ĵÛ :ĜÎĜĺʒ ǨĜĺÖĺ ĺȽĺʒ ĆɨȁĠ ŭÎĜĺʒ ĢkĤǫÊǨ ğǒĺDZ ÛĝÀʌÀȩ
ĺȽÎVĻĴ ĝʌʌȩ ŐĜé ğÀõÓĺ ÛǨĬĬĺ ŐÖÔ₃ĺş ĝÉĝĝȩ ĜąǒÒ ŐŧĮÓ ĻĽĜ ÆȩÔ ĵÛ
ĵÛ ĝÀŧʒ ǨŧʒÂĺ :ɔȥĤʊ óĺȩ :ŐÔĺą óĺȩ .ĺĜ ẽŬŗş ĵɀÓą ĵÛ ŗĆ ÛŗĢ :ȁɀȽĺÖĺ
ÛŐĜé ŐĦŧą ŗ¼ :óĺÖĺ ĻĮȩş ĜĮĮʒ ĆɨȁĠ ɔɨǒ ĈɨȁĠ ôɀȩÀĜ ŐĜé ğÀõé ĜĮĜĺʒ
¬ĖʊʒÔ ȸŧĜ ȩŗɀȽȁä ĺŧąĜĺ ÛĺɀĽÔ₃ĜĺĺɀĺÀʌÀȩĮĺÁĺ

1377 Sahih. Şafii, Sunen (20761) Buhari (2168, 2729) Muslim (1504)
1378 Zayıf. Mürseldir. Mevsul olarak: Şafii, Sunen (20763)

234- (675/6) Amre bt. Abdirrahman'dan: "Berire, yardım istemek üzere Aişe radıyallahu anha'ya geldi. Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Eğer sahiplerin bunu kendilerine bir defada vererek seni âzâd etmemi istiyorlarsa bunu yaparım." Berire bunu sahiplerine anlattı. Onlar dediler ki: "Hayır. Ancak senin velâ hakkın bizim olursa başka." Malik dedi ki: "Amre, Aişe radıyallahu anha'nın bunu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e söylediğini, O'nun da şöyle buyurduğunu iddia etti: **"Bunu senden engelleyemezler. Onu sat ve azat et!. Vela hakkı ancak azat edenindir."**[1379]

ÐÀ¢Î¸ ¡Û ğáäøÛ ÀŢ¢Û ÛGÎ¸ÂȝÈ ȸȝ ÛÀŧȝ ȸĕä ȸȝ ÛƷ¸Â¢ ȸȝ ÛÕ¸Âę À¢À¢ę Ûǃä ȸƶè¢À¸ ÕÈ¸ ğÀ¸ÕØ¸ ÛÀ¢¸ ÀŁȸŕę ¡Û ƨŢȝ ÀŢÔ¸ÆĒ¢ :ÀŢŢŁÛ ȸÀÌØ¸ ÀŢ¸ÔÈ¸ğ ğ¢ÀÐ¸ ¬Ę¢ȝÛ ȸŧ¸ ȩŕƶäÀŧ¢ÛŢ ÛÕ¸È ÕĦŧ¢ ŕ¼ :ȸÀÌØ¸ ŁŢè¸ ĒŢȝ ǃä ƨŢÒ

235- (675/2) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Aişe radıyallahu anha bir cariye satın alıp azat etmek istedi. Cariyenin sahibi dedi ki: "Onu sana velayet hakkı bizde kalmak üzere satarız." Aişe radıyallahu anha bunu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e anlatınca şöyle buyurdu: **"Senden velayet hakkını alıkoyamaz. Velayet hakkı ancak azat edene aittir."**[1380]

ǃä ŲŕŶ¢ GÎ¸ÂȝÈ ȸȝ ÛÀŧŢȝ ǃä ŲŕŶ¢ À¢ȝ ȸĕä ȸȝ ÛƷ¸Â¢ ȸȝ ÛÕ¸Âę À¢À¢ę ÀŁȸŕę ¡Û ƨŢȝ ÀŢÔ¸ÆĒ¢ :ÀŢŢŁÛ ȸÀÌØ¸ ÀŢ¸ÔÈ¸ğ ğ¢ÀÐ¸ ÐÀ¢Î¸ ¡Û ğáäøÛ ÀŢ¢Û ÀŢŢȝ ÛÕ¸È ÕĦŧ¢ ŕ¼ :ȸÀÌØ¸ ŁŢè¸ ĒŢȝ ǃä ƨŢÒ ǃä ȸƶè¢À¸ ÕÈ¸ ğÀ¸ÕØ¸ ÛÀ¢¸ ¬Ę¢ȝÛ ȸŧ¸ ȩŕƶäÀŧ¢ÛŢ

… (675/5) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Aişe radıyallahu anha bir cariye satın alıp azat etmek istedi. Cariyenin sahibi dedi ki: "Onu sana velayet hakkı bizde kalmak üzere satarız." Aişe radıyallahu anha bunu Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e anlatınca şöyle buyurdu: **"Senden velayet hakkını alıkoyamaz. Velayet hakkı ancak azat edene aittir."**[1381]

1379 Sahih. Şafii, Sunen (20763)
1380 Sahih. Şafii, Sunen (20491)
1381 Sahih. Şafii, Sunen (11423)

**óزèé jÛ ÛÀtз ◌ִ◌ִä ◌ִз Ûé◌ִ◌ִÅ◌ִ◌ִå ◌ִ◌ִè ◌ִ◌ִ!ä Æ◌ִ◌ִз ◌ִз Ç◌ִ◌ִ◌ִ

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻗﺎﻝ ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻋﻦ ﺑﻴﻊ ﺍﻟﻮﻻﺀ ﻭﻫﺒﺘﻪ

240- (777) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem velayet hakkının satışını ve bağışlanmasını yasakladı."[1386]

1386 Sahih. Şafii, Sunen (20493) Buhari (2535) Muslim (1506)

YEMİNLER VE ADAKLAR KİTABI

YEMİN

241- (595) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim şu minberim üzerinde yalan yeminde bulunursa cehennemde oturacağı yeri hazırlasın."**[1387]

242- (596) Ebu Gatafan el-Murrî dedi ki: "Zeyd b. Sabit ve İbn Mutî, Mervan b. El-Hakem'in evinde davalaştılar. Zeyd b. Sabit'in minber üzerinde yemin etmesine hükmetti. Zeyd: "Bulunduğum yerde yemin ederim" dedi.

1387 Sahih. Şafii, Sunen (30034) Ebu Davud (3246) İbn Mace (2325)

Mervan dedi ki: “Hayır vallahi, ancak hakların koparılması halinde böyledir.” Zeyd kendisinin haklı olduğuna yemin etmeye başladı ve minber üzerinde yemin etmeyi kabul etmedi. Mervan da buna şaşırdı.”[1388]

Malik rahimehullah dedi ki: “Zeyd, yemine zorlanmayı çirkin gördü.”[1389]

**ÍÀÌÀ ÍÀÌÀ ÇÌÀ ÙÎÚÀ ÇÎÌÀ ÇÌ ÇÌÀ ÇÌÀ ÇÌÀ

ADAKLAR

246- (1174) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kim Allah'a itaat etmeyi adarsa, itaat etsin. Kimde Allah'a isyan etmeyi adarsa isyan etmesin."[1393]

247- (1175) Tavus rahimehullah'tan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem güneşte ayakta bekleyen Ebu İsrail'e: "Ona ne olmuş?" dedi. Onun gölgelenmemeyi, oturmamayı ve kimseyle konuşmadan oruç tutmayı adadığını söylediler. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onun gölgeye geçmesini, oturmasını, insanlarla konuşmasını ve orucunu tamamlamasını emretti. Ona (böyle bir adakta bulunduğu için) keffaret emretmedi."[1394]

1393 Sahih. Şafii, Sunen (19632) Ebu Davud (3289)
1394 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19636) Ebu Davud (3300)

248- (1129/1) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Allah'a isyan olan hususta ve Ademoğlunun sahip olmadığı şey hakkında nezir/adak yoktur."[1395]

ÛÆĬŢţäa Ūĝĉ ϕȝ ÛĞŧŸę Ūĝĉ ϕȝ Ûāzɳĉ ϕȝ ÛāÀŁzţäa ÆĞȝş Ûjʼ ÀĢÁèę ÀϕÀĢnĉ ŲĈɳŸĉ ĞĢÁϕş ϕÀÔϕĠjä ϕɳ ĝÛÀɳä äzɳÀȍţ; äşϕÁđę ÛÁɳzé ɟĉ ÛϕŧÔģ ϕŧ ɟäÀtȝ ϕȝ Ǩĸõ̃Àz; ĝÛÀţäa ǨϕŸÁϕä ĮĻ ÛĮĻÆĢȝ ĞĢÁɳöäş ĝÛÀţäa ǨϕÀÔz; ÛĮĭèş ĈĿȝ ć!ä ɔĭȍ ğϕȍϕ Uɣĉ :ǨĸÀÔz; ÛĮĭèş ĈĿȝ ć!ä ɔĭȍ ŲĈɳäa ĞĢÁϕ ǨzÀĤz; ÛĈɳÆţäa Ǩĸţz; ĞĢÁɳöä ŲĈɳŸĉ Õĉ äşÀõȍɳ ɔɳg ÀŁÀHuǩ ɟĉ ÀŁzĤţz; ÛÀɳÀHuĠj ÀɳĿȝ ć!ä UĈÎDzɣĉ ϕĉ ŕ ÀɳÀHuǩ ɟĉ ÀɳĿȝ ć!ä ĉÎDzɣ ɟĉ ÛÀɳɣÎÂDz ÀţÊĈ¼ :óÁę ÛĮĭèş ĈĿȝ ć!ä ɔĭȍ :ÕɳÆHuöä Uz ÀţŁźgĉ şĉ ÀĤɳ ŕźÁę ¬ȳĝU ϕɳä Õŷţ ŕ ÀţŁz ŕş ć!ä ĞĢÔĤɳ Uz ȍȍϕ ĢĢÁϕ Įĭèş ĈĿȝ ć!ä ɔĭȍ ŲĈɳäa Ȍɳĉş

249- (1129/3) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Bir topluluk baskın yaparak Ensar'dan bir kadın ile Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in devesini aldılar. Kadın ve deve onların yanında idi. Sonra kadın kaçtı ve deveye binerek Medine'ye geldi. Onun Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in devesi olduğunu anladılar. Kadın dedi ki: "Allah beni kurtarırsa bu deveyi kurban etmeyi adadım" Ona engel oldular ve bunu Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e anlattılar. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah seni kurtarırsa bu deveyi cezalandırmakla ne kötü yapmışsın! Allah'a isyan olan konuda ve Ademoğlunun sahip olmadığı şey hakkında yaptığı adak geçersizdir."** Nebî sallallahu aleyhi ve sellem devesini aldı."[1396]

ÛÆĬŢţäa Ūĝĉ ϕȝ ÛĞŧŸę Ūĝĉ ϕȝ Ûāzɳĉ ϕȝ ÛŲÂÔǰäa ãÀŁzţäa ÆĞȝ ÀϕÀĢnĉ Ǩĸõĉ ÆĞ ĞĢÁϕäa ǨĸÀõşę ϕÀÔϕĠjä ϕɳ ĝÛÀɳä ǨĸĈè :óÁę ϕŧÔģ ϕŧ ɟäÀtȝ ϕȝ ĮĭèşĈĿȝ ć!ä ɔĭȍ ŲĈɳäa ĞĢÁϕ UĤɳ ĢĢõ :ĢĿȝ ć!ä ŲŕȍŲĤźÀÎäa óÁę .ÀɳĿĢę

1395 Sahih.
1396 Sahih. Şafii, Sunen (18181, 18182)

ÛļĪÊź ĵzÓź ǨĻÀÓź :ȸźÔğ ȸź ĵäÀţŷ óÀę .ÕÔéé ɔźŷ ȯÆź ĘÀÊĦÙöä ÀâĥŬ ŷĜĵ ǨŰĦĎzź Ōêȶą Ǩźöź åÀȷzöä ȸĥą ĞŰţĞ ğäé Ǩ˛ŰÁą̊Àź ÛļĪÊĞÔ ĻĦäÒÀê ĵzÀĘĎzą äzȷÀõş ĻŰź ÀŢ˛ÊŧŁź ĞĘÀąöä ÕŰŃ ǨźÛ ɔąğ ÛȶṏÀĞĞź ÀȷĥŰ ǨźÛ Àŧļõ ǨĞÊûş ÛǨȮÛ˛ąź ÀŢĥ ǨğÀò ĻĮ ÀĘÂDzŷ Ų̈ ğÆĦŎź ÛąĞĞÊĘ ĞĘÀĮ ŲÊş ÛĥÀǨ ÀŧŰź ÛÀŢąÀĦÙĞĞ ÀŢĘŰŷ ÀĘÀDzĞÔ ć˙ä ĵÔ ÀŢĘŰŷ ĈĊ ǨŰĦĎzź ÛÀŢĘŰŷ ȸÆÔą ĻŰź ÀŢÛĘĞ ȸĥą Æę ÀŢąÛ :ǨĞÀÓź ÛĻĪȶş ĈĘŰŷ ć˙ä ɔļò Ċ˙ä óźȶȩ ĞĘÀĮ :äzȮÀȶş ĞĘÀąöä äzźÀŷ ǨąÊę ĈĘŰŷ ć˙ä ɔļò Ċ˙ä óźȶȩ ĵÆúą ɔąğ ÀŢÀĦÙǩ ŕ Ċ˙äş :äzȮÀÓź ÛÀŢąÀĦÙĞĞ ĊĊ ǨŰĦĎz ÀŢĘŰŷ ĊĊ ǨŰĦĎz Æę ÀŢąÛş ÕÛȶÀĮ ɔļŷ ğȮÀDz Æę ĞąŸź ĵÛ ȼsÀȼnúź ȼźŰź ÛĻĪȶş ĵÀĦÙȶȩ¼ :ĻĪȶş ĈĘŰŷ ć˙ä ɔļò Ċ˙ä óźȶȩ óÀÓź ÛÀŢąÀĦÙĞĞ ÀŢĘŰŷ ć˙ä ÀĘÀDzÔ ĵÛ ŕş ÛĊ˙ä ĞźÔĤą Ų̈ ąÓĞ ȯÀźş ŕ ÀŢąÀĦÙĞĞ ÀŢĘŰŷ ĊĊ ÀĘÀDzÔ ĵÛ ÛÀŢźÂDz ÀŧÊÀê Ċ˙ä ¬ŷåŬ ȸȶ¼ óÀę şÛ .¬ÆȼĦöä ÕÛŧą ŕ ÀŧŁź ąÓĞ ȯÀźş

250- (1129) Imrân b. Husayn radıyallahu anh'den: "Ensâr'dan bir kadın esir edildi. Ondan önce de Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in devesini götürmüşlerdi. Kadın prangada idi. Halk develerini evlerinin önünde eğreklendiriyorlardı. Derken bir akşam bu kadın bağdan boşanarak develerin yanına geldi. Kadın bir deveye yaklaştı mı hayvan böğürüyordu. Nihayet Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in devesinin yanına vardı. Fakat o böğürmedi; o uysal bir deve idi. Hemen arka tarafına oturdu. Sonra hayvanı sürerek yola revan oldu. Kadının kaçtığını hissederek aradılar, taradılar fakat kadın onları âciz bırakttı. Bir de eğer Allah kendisini kurtarırsa bu deveyi boğazlamayı Allah için nezretti. Medine'ye gelince halk kendisini görerek: "İşte Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in devesi!" dediler. Kadın, eğer Allah kendisini bu devenin üzerinde kurtarırsa onu mutlaka boğazlamayı nezrettiğini söyledi. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek meseleyi kendisine anlattıklarında: **"Subhânâllah! Onu ne kötü cezalandırmış! Eğer Allah kendisini bunun üzerinde kurtarırsa onu mutlaka boğazlamayı nezretmiş! Allah'a isyan olan konuda ve kulun – yahut "Ademoğlunun"**

dedi - sahip olmadığı şeyde nezir yoktur" buyurdu."[1397]

ﻋﻦ ﻋﻤﺮﺍﻥ ﺑﻦ ﺣﺼﻴﻦ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻻ ﻧﺬﺭ ﻓﻲ ﻣﻌﺼﻴﺔ ﺍﷲ ﻭﻻ ﻓﻲ ﻣﺎ ﻻ ﻳﻤﻠﻚ ﺍﺑﻦ ﺁﺩﻡ ﻭﻻ ﻓﻲ ﻗﻄﻴﻌﺔ ﺭﺣﻢ ﻭﻻ ﻓﻴﻤﺎ ﻻ ﻳﻤﻠﻚ ﺍﺑﻦ ﺁﺩﻡ ﻓﻼ ﻧﺬﺭ ﻟﻪ ﻓﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﻭﺫﻛﺮ ﺍﻟﺤﺪﻳﺚ

251- (1129/1) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'a isyan olan konuda ve Ademoğlunun sahip olmadığı şeyde nezir yoktur."** Sonra kıssayı zikretti.[1398]

1397 Sahih. Şafii, Sunen (18180) Muslim (1641)
1398 Sahih. Şafii, Sunen (19633)

HUDÛD (HAD CEZALARI) KİTABI

ZİNÂ'NIN CEZASI

252- (632) Ubade b. Samit radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Benden alınız, benden alınız. Allah onlar için (zina edenler için) yol belirledi. Bekar, bekar ile zina ettiğinde yüz sopa ve bir sene sürgün cezası vardır. Evlilik yaşamış olan, evlilik yaşamış olanla zina ettiğinde yüz sopa ve recim (taşlanarak öldürülme) cezası vardır."**[1399]

Şafii dedi ki: "Sika/güvenilir birisi bana el-Hasen ile Ubade radıyallahu anh arasında Hittan er-Rakaşî adlı bir ravi olduğunu söyledi. Abdulvehhab onu zikretti de yazarken mi terk ettim, yoksa asıl rivayette mi mevcut değil bilmiyorum. Bu rivayeti yazdığım gündeki asıl kitabı kaybettim."[1400]

1399 Sahih. Şafii, Sunen (16665) Muslim (1690)
1400 Şafii, Sunen (16667)

253- (646) Urve, Yahya b. Hâtıb'dan rivayet ediyor: "Hatıb vefat ettiğinde namaz kılan ve oruç tutan kölesini azat etti. Onun Nûbe'li bir cariyesi vardı. O da namaz kılar, oruç tutardı. Arap olmadığı için anlamıyordu. Dul olduğu halde hamile kaldı. Ömer radıyallahu anh'e gidip onun durumunu anlattı. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Sen hayır getirmeyen bir adamsın" Böyle sözlerle onu korkuttu. Ömer radıyallahu anh o cariyeye birini gönderdi ve ona: "Hamile mi kaldın?" dedi. O da: "Evet. İki dirhem karşılığında Mer'uş'tan hamile kaldım." Onun bunu hafife aldığını ve gizlemediğini gördü. Ali, Osman ve Abdurrahman b. Avf radıyallahu anhum ile karşılaştı. Onlara: "Bana görüşünüzü söyleyin" dedi. Osman radıyallahu anh oturur haldeydi, uzandı. Ali ve Abdirrahman b. Avf radıyallahu anhuma: "Ona had cezası gerekir" dediler. "Bana görüşünü söyle ey Osman!" dedi. O da: "İki kardeşin sana görüş söylediler" dedi. "Bana sen görüşünü söyle" dedi. Osman radıyallahu anh dedi ki: "Kadın bu işin hükmünü sanki bilmiyor gibi hafife alıyor. Had cezası ancak bilen kimseye uygulanır." Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Nefsim elinde olana yemin ederim ki doğru söyledin. Had cezası ancak bilene uygulanır." Bunun

üzerine ona yüz sopa vurdurdu ve bir sene sürgüne gönderdi."[1401]

Ų‰Ô ФЗ ÛČ¢ŒЗ Ф¢ Ċ!ä Ę¢Ŋ Ф¢ Ċ!ä Ę¢Ŋ ФЗ ÛĐЗÀŁÂĭä ФЗ ÛŌÔĬą ĬĢÀ¢ŋÔ ôz¢ę́ó zŕÔ ĬŁÔ¢ŋä ФĘŴŊzó ĵÔ ¢äÀ¢ŋÔ ĬŁŽą Ô ÛŲĤŦŊzŒä ĘÔĬŋ Ф¢ ĘĢà ФЗŞ ÛĢÀÀĬŁ ÛĊ!ä ĂĬĢÔĤ ĬĢĢŁ ŘŘę̈ä ÛĊ!ä ôz¢ę́ó Ĭą :ĬŁŁĘ́gÔ óĬÔĺ ĻĭĚŞ ĊŴЗ ć!ä zŕÖ Ċ!ä ĵÓŒäş ÛĊ!ä ĂĬĢÔĤ ĬĢĢŁ ŘŘę̈Ĭź ÛĊ!ä ôz¢ę́ó Ĭą ÔŊzÔ :ĬŁŽŦÔĺźÔ ŽŁŞ À¢ŋ́ę̈ä óĬę̈Ş zŕĢÂź äÓŁ zŕЗ ĬÀŁÊЗ ĵĬÕ ŲĤä ĵÔ :óĬę̈ .¬ĻĭÓĺ¼ :óĬę̈ ÛĻĭÓĺÔ ĵÔ Ų‰ ŲÔ ÛŲÔ ĢĢÔĬŊzŞ ĢÌ ĢĢĬŁÔ ¢ĤĻ ŘĬĘ́¢ŋźĬź ÛĻĭŊZĄÖä ŲĤä zŕЗ ĵÔ ĞÀĊ¢ńź ÛĊĊÛÀą¢Ô ĬŁŕÔŞ Ûȳ̄ЗÆ ĬÀ8ĺŞ ĢĢĬĤ ĘĘŊZ ŲĤä zŕЗ ĵÔ ŲŞsÀĊ¢ńź ĻŸĤÖä ÔŁÔ ŘĢŒę Ų‰ Ļź ÛĊĘĘÔ ŲĚĬą ВÓäş¼ :ĻĭĚŞ ĊŴЗ ć!ä zŕÖ Ċ!ä óz¢ę́ó óĬÔĺ ÛĊĊÛÀą¢ä zŕЗ ĻŊZĄÖä ĢĢĬĤ ¢ĤĻä ĘĘŊZŞ ¬ÕĢÔ ĝĀź ÕĢĢÓŊZŞ ÕŁĢą ĬąÔ Ûĉ!ä ĂĬĢÔĤ ĬŁÓĘĤ ФĚŘę̈ĵ ÛĬŦŁŊZĢĺź ŘźÀ¢Ɜä ĵĢź À¢ŋ́ę̈ä ĵĢÀą¢ ŲĤŲ ĵÔ ŲŁŴę̈ĵä ĬĘĢÔ À¢ŲŞ ÛĻĭЗ ¢ĤĢąŞ ĬŦŁŊZĄź ŘźÀ¢Ɜĺź

254- (631/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Zeyd b. Halid el-Cuhenî radıyallahu anh'den naklediyor: İkisi şöyle dediler: "İki adam davalarını Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e arz ettiler. Onlardan biri: "Ey Allah'ın Rasulü! Aramızda Allah'ın kitabıyla hükmet" dedi. Ondan daha anlayışlı olan diğeri: "Evet ey Allah'ın Rasulü! Aramızda Allah'ın kitabıyla hükmet ve konuşmam için bana müsaade buyur" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Konuş"** deyince, adam şunları anlattı: "Oğlum bunun yanında işçi idi. Karısıyla zina etti. Bu hasmım oğlumun cezasının taşlanarak öldürülme olduğunu bana haber verince, ben yüz koyun ve bir cariye vererek oğlumu kurtardım. Sonra bunu bilenlere sordum. Onlar: "Oğlunun cezası yüz kırbaçla bir yıl sürgündür. Bu adamın karısının cezası da recmdir" diye fetva verdiler. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, aranızda elbette Allah'ın kitabıyla hükmede-**

1401 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16868) Abdurrazzak (7/403-404) Beyhaki (8/238)

ceğim: Cariyenle koyunların sana iade olunacak, oğluna da yüz kırbaçla bir yıl sürgün cezası verilecektir" buyurdu. Oğluna yüz kırbaçla bir yıl sürgün cezası verdi. Üneys el-Eslemî'ye de diğer adamın karısına gitmesini, şayet suçunu itiraf ederse recmetmesini emretti. Kadın suçunu itiraf edince onu recmetti."[1402]

ÛgÀÀÅŁ ÙĜÔ ϕȝ ÛÓ!ä ÆĘȝ ϕŧ Ó!ä ÆĘȝ ϕȝ Ûā¹ÎÎ ϕŧä ϕȝ ÛŌÓÎą ÌϥÀϥnÔ ÔŽźϕ ĝÔÀąÎĖ ɔϕà ϵϵäà ĵÔ ÀõĖ ¥Žźϕ ĵÔ ÛÔϥÎş :ĵÌĘÅè åäàş ÛÆĜÎąħ ϕŧ ÆĘàş ϵϵäà ÆĹŽźϕ .¬Ó!ä ãÌąÔĜ ÌŧÓϥĖ ϕĘŘę¼ :ĻÌèş ĜĘŹȝ ó!ä ɔÌÕ Ó!ä óźèϕ óÌÔź ŘźÀϥȝä ĵÔź Àħϵäà ĝÔÀąä ɔŹȝ şĺ8ϥ ĵÔ ĻŧÎèĵä ÌĘąϥ ÀnÔş ÛÌąÌȝ ϵϵÀàş ĜôÌą ÌŦŧŽÀź ŘźÀϥȝÌź ÛÌŦŧŽźÌź

255- (631) Ebu Hureyre ve Zeyd b. Hâlid radıyallahu anhuma, (Sufyan; ve Şibl dedi) dediler ki: "Bir adam oğlunun başka bir adamın hanımıyla zina ettiğini anlattı. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: "**Aranızda Allah'ın kitabıyla hükmedeceğim"** buyurdu. Adamın oğluna yüz sopa ve bir yıl sürgün cezası verdi. Uneys el-Eslemî radıyallahu anh'e zina ettiği iddia edilen kadına gidip eğer suçunu itiraf ederse recmetmesini emretti. Kadın itiraf etti ve recmedildi."[1403]

ÙĜÔ ϕȝ ÛÆĘÎĖè ÙĜÔ ϕŧ ÆĘÎĖè ϕȝ Û>èźą ϕŧ ãźÔ ϕȝ ÛĵÌĘÅè ÌϥÀϥnÔ ÌŁÌϥâ ϕŧϵźĺ ĻõÆĝÔ ĞąÔ Řϥâ äæ¼ :óÌé ĻÌèş ĜĘŹȝ ó!ä ɔÌÕ ŲĜϥäà ĵÔ ÛĝÀąÀŁ ÆĘHϥä ÌŁÆÊDźĘź ÌŁÌϥâ ϕŧϵźĺ ŘϥÂź ğåÌȝ ĵÔ Ļó ÛÌŦĘŹȝ ãÀŽŁ ŧş ÆĘHϥä ÌŁÆÊDźĘź .¬ÀŽÎ ϕĻąKÂÎĖ źϥş ÌŦĤĜĘź ÌŁÌϥâ ϕŧϵźĺ ŘϥÂź ğåÌȝ ĵÔ Ļó ÛÌŦĘŹȝ ãÀŽŁ ŧş ÓĜHϥä ÙĜÎĖ

256- (1315) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Birinizin cariyesi zina eder de zina ettiği ortaya**

1402 Sahih. Buhari (2695) Muslim (1697) Malik Muvatta (2/822)
1403 Sahih. Şafii, Sunen (16716) Muslim (1697, 1698)

çıkarsa ona sopa vursun ve azarlamasın. Sonra eğer tekrar zina eder de zinası ortaya çıkarsa ona had vursun ve azarlamasın. Sonra tekrar zina ederse bir tutam ip karşılığında da olsa onu satsın."[1404]

257- (1240) el-Hasen b. Muhammed b. Ali'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kızı Fatıma radıyallahu anha zina etmiş olan bir cariyesine had uyguladı."[1405]

258- (1241) Ebu Umame b. Sehl b. Huneyf radıyallahu anh'den: "Bir adam Sad'ın duvarının yanında hamile bir kadınla zina etti. Adam bununla suçlanıp sorgulandığında itiraf etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ona sopa vurulmasını emretti ve hurma dallarıyla sopa vuruldu."[1406]

1404 Sahih. Şafii, Sunen (16935) Buhari (2234)

1405 Zayıf. Şafii, Sunen (16938) Abdurrazzak (13602) el-Hasen b. Muhammed, F - tıma radıyallahu anha'ya yetişmemiştir.

1406 Zayıf. Şafii, Sunen (16804) mürseldir.

¬ÇÊ¡ÀÊ ÙÏÍÍ¿ ÞäÆÇÌ ÇÏëÞÊ ğÍ¡ ¸Ê ¡Ê ÛÞÊğ ZÊ ÀÊ¼ :ÇÁ¿ Ç¡ä

259- (1011/1) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: "Şam'lı bir adam, karısıyla birlikte yabancı bir erkek yakalayınca hemen o erkeği öldürdü; ya da hem erkeği, hem de kadını öldürdü. Muaviye b. Ebî Sufyan radıyallahu anhuma, bu konuda hüküm veremedi. Ebû Musa el-Eş'ari radıyallahu anh'e bir mektup yazarak, konuyu kendi adına Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'e sormasını istedi. Ebû Musa el-Eş'arî radıyallahu anh de konuyu Ali radıyallahu anh'e sordu. Ali radıyallahu anh: "Böyle bir şey Irak'ta olmamıştır. Bu konuyu araştırıp bana bildirmeni istiyorum" dedi. Ebû Musa radıyallahu anh ona: "Muaviye b. Ebi Sufyan, bu konuyu benim sana sormamı yazmış" deyince Ali radıyallahu anh: "Ben, Ebû Hasen'im· Dört şahid getiremezse ipi (öldürülenin velilerine) teslim edilir. (Onlar da kısas olarak onu öldürebilirler)" dedi."[1407]

¬ÇÊ¡ÀÊ ÙÏÍÍ¿ ÞäÆÇÌ ÇÏëÞÊ ğÍ¡ ¸Ê ¡Ê :ÓÀÓ¿ ÀÌÍÇÉ ŞÊ ÉÍÇÓ¿ ÝÍÇÉ ÇÊÊÀäÄ ƵÍ ÆÍÇŞ ÕÍÇÉ ÞƵ ÕÊÉè ÉÄƵ Ç¡ä ÝÎÉ

260- (1010) İbnu'l-Museyyeb'den: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'e hanımıyla beraber bir erkeği yakalayan ve onu öldüren veya onunla beraber kadını öldüren kimse hakkında sorulunca şöyle dedi: "Dört şahid getiremezse ipi (öldürülenin velilerine) teslim edilir. (Onlar da kısas olarak onu öldürebilirler)"[1408]

ÓÀÓ¿ Ýçä¸ÆÌÌ ÇÏëÞÊ ÍÏÛ ÀÍğ ÉÍÏÍ¿ ÛÝÍÇÉ ƵÍ ğÆÍÇŞ ¡Ê ÎÛÇ¡ä ¬¡ÏÍ¼ :¡ÏÈŞ ÇÍÏƵ Ç¡ä ÀÍÕ Ç¡ä ÓÀÇÉ

261- (761) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Sa'd dedi ki: "Ey Allah'ın

1407 Sahih. Şafii, Sunen (16808) Beyhaki (8/230)
1408 Sahih.

Rasulü! Ne dersin, hanımımın yanında bir erkek bulsam dört şahit getirinceye kadar bekleyecek miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Evet"** buyurdu.[1409]

ÛäÆĦÈè ĵÛ ÛĝÀÀÀŁ ÙŴÛ ϕȝ ÛĈĔŴÛ ϕȝ ÛĢĜÂò ÙŴÛ ϕɨ ÒĿŹÈ ϕȝ ÛÕĜÂɳ ÂϕÀĝȵÛ
ĜĦɨϕĜŴ ŲŴŬ ɔɑǵ ɕŦĨɳĈ ÛŸĐŹϕ ÙŴÀɳä ȝɳ ğÆĐŹş ĵÛ ĶÀÛϕÛ ÛĈ!ä óɀȅϕ :Âɳ óÂş
¬ĮĦ¼ :ĮŤȅş ĈŴȝ ć!ä ɔɨò ć!ä óɀȅϕ óÂÒĺ ÝǒäÆŦŤî

262- (761/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Sa'd dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Ne dersin, hanımımın yanında bir erkek bulsam dört şahit getirinceye kadar bekleyecek miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Evet" buyurdu.[1410]

ÆĈäş ÙŴÛ ϕȝ ÛϕÀÊɳ ϕɨ ĵÀtŴȅ ϕȝ ÛÆĦĤȅ ϕɨ ɔĦɳ ϕȝ ÛÕĜÂɳ ÂϕÀĝȵÛ
ĈɳÛ ĈϕÀõÓĺ ŷÀÎöÂĜ ɀŁş ÒĿŹϕ ĈÀĺÛ ĈÆȝ ć!ä ŲŘϕ ãÀÛÁĜä ϕɨ Àtȝ ĵÛ ÛŲŞŒÜöä
ŲŞŒÜöä ÆĈäş ÀĈÛ ĈÆȝ ć!ä ŲŘϕ ãÀÛÁĜä ϕɨ Àtȝ ÕĿĺĜ ÛŸĐŹϕ ĈŴÀɳä ȝɳ ÆĐŹş
ÀĿĐŹşà óÂş ΒÓĜä ÀĿĺ ÀõÓĺ ĝɀÊĈ ÀŁÁÂȝş ÀŁÀĺĜ ÛÕĜĜ ϕȝ ÀĿĐÊɳ ĈŴÀɳä ɔĺÛ
ţÂĿĈ ÕĜĜ ĈÀĝÌÛ ÀĿĺÛŤ ÒĿĐŹş ÛĈĈɀÛĜ ØȵúŬ ŗ ĈĦÛ ÀŁÀĝȵÛş ãÀÛÁĜä ϕɨ ÀtŴĈ
ĈÀȝ ć!ä ŲŘϕ ãÀÛÁĜä ϕɨ Àtȝ ÀĿê ÀɳĺĜ Û8äÀÛȝŗĈä ɔŭȝ ĶĈĈĝş ţÂĿĶ ĵÛ ĶĈĺĜ
ĶtŒŹÀĺĜ

263- (1170) Ebu Vakıd el-Leysî'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e Şam'da iken yanına bir adam gelip karısının yanında yabancı bir erkek gördüğünü söyledi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh, beni bu meseleyi sormak üzere adamın karısına gönderdi. Kadının yanına geldim. Yanında bir takım kadınlar vardı. Ona, kocasının Ömer b. Hattab radıyallahu anh'e anlattığı şeyi ve kocasının bu sözüyle kendisinin cezalandırılamıyacağını haber verdim ve suçu üzerine almaması için bir takım telkinde bulundum.

1409 Sahih. Şafii, Sunen (16808) Muslim (1498)
1410 Sahih. Şafii, Sunen (17544)

Fakat kadın suçundan dönmeyi kabul etmeyip itiraf etmede direndi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh emir verdi ve kadın recmedildi."[1411]

ÿÛ ÀtŽTÀß ²öÀĞĞ Ć!ä ЧÎŕø ÛÀtß ôŒä ôß Û3ĜÀø ôß ÛÈĘÛ ôŒ ÕÕĜÀą ÀøÀĆnÛ
ÀĆøà ôĆąåźŽTÁ ĻŽźø ĻŀèĆ ĆŒŸß Ć!ä ²ŀò Ć!ä óźèø

264- (592) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem zina eden iki yahudiyi recmetti.[1412]

ĻŽźø ĻŀèĆ ĆŒŸß Ć!ä ²ŀò ĘĆäöä ÿÛ ÛÀtß ôŒä ôß Û3ĜÀø ôß ÛÕĜÀą ÀøÀĆnÛ
ÀĆøà ôĆąåźŽTÁ

... (905) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem zina eden iki Yahudi'yi recmetti.[1413]

Ûâ ÀĄß ôŒä ôß ÛĆ!ä ÆĘß ôŒ Ć!ä ÆĘĘß ôß Ûâ ÀŢTÎ ôŒä ôß ÛÕĜÀą ÀøÀĆnÛ
Ć!ä ãÀøõ Ų Ļ²ŽĄöä¼ :óźÕ ĆŸß Ć!ä ЧÎŕø ãÀÛÁöä ôŒ ÀtŽ ŘĦtè :óÀĘ ĆąÛ
şÛ ĆĄĘĜöä ĜŒŸß ŘĄÀĘ äæÛ ÕÀÊşöäş óÀ²ŽĄöä ôĄ ôÔĞĜ äæÛ ²öà ôĄ ÕõÕ ²ŀß Ęğ
¬8äÂĜßŗĜäş ÕĘĦÚöä ÿÀõ

265- (630) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Recim cezası Allah'ın kitabında, muhsan olduğu halde, kendisine delil ikame edilmişse veya kendisi itiraf etmişse zina eden erkek ya da kadın herkesin üzerine bir haktır."[1414]

âÀĄß ôŒä ôß ÛĆ!ä ÆĘß ôŒ Ć!ä ÆĘĘß ôß Ûâ ÀŢTÎ ôŒä ôß ÛÕĜÀą ÀøÀĆnÛ
Ć!ä ãÀøõ Ų Ļ²ŽĄöä¼ :óźÕ ĆŸß Ć!ä ЧÎŕø ãÀÛÁöä ôŒ ÀtŽ ŘĦtè :óÀĘ ĆąÛ

1411 Sahih. Şafii, Sunen (16679)
1412 Sahih.
1413 Sahih.
1414 Sahih. Şafii, Sunen (16677)

ÿÀõ şÛ ĞĢĢĞöä ĈĒŸȝ ǨĶŋÁę äǽÛ ɸÔǵĞ äǽÛ ôÀÊĻĞöäş ôÀƊŽÀöä ɸĤ ƨɸà ɸŋ ƨŸȝ ĘǵĞ

¬ȣäÀÔȝ₣Ĉä şÛ ÕĢĦÛöä

… (630/2) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Recim cezası Allah'ın kitabında, muhsan olduğu halde, kendisine delil ikame edilmişse veya kendisi itiraf etmişse zina eden erkek ya da kadın herkesin üzerine bir haktır."[1415]

:óƶõŋ ÛÆĘĤÊŧöä ɸę ÁĒĦȅ ȝŧȅ ĞĤÛÁĒĦȅ ɸę ƨĒĦɸ ɸȝ ÛÕõĤŋ ÀõÀĢȁĤÛ

ÿÛ ÛĿƊŽÀöä ĞĢŬ ɸȝ äƶÔŸŦĶ ÿÛ ĿõÀĤÛķ :Ģŧȝ ĊĦä ŲŸŕǿ ãÀÛÁöä ɸę Àŧȝ óÁę

ĈĒŸȝ ĊĦä ƨŧȍõ ĊĦä óƶȅȅǿ ĿƊŽǿ ÁÖǿę ÛĊĦä ãÀǫõ̃ Ųę ɸÆĢ ÁƊƶǿ ŧć :ÔõĤÁę óƶõŋ

ĊĦä ãÀǫõ̃ Ųę Àŧȝ áäà âÀǫöä óƶõŋ ÿÛ ŧƶǿõ ĈÆĘâ UÊÀǫ ƁØöäƶę ÛÀĢƊŽǿş ĿŸȅş

ķ ÀĘÀǫÛÀę ÁĘş ÀǫĤę Û(ĞĢĢõÛ ÀŧĿƶŧƊŽǿÁę ÀĘɸà äǽÛ ĞÁĘÎöäş ÑŸÎöä) :ÀƮĢĢÔõ

266- (630/1) Said b. El-Museyyeb rahimehullah'tan: Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Sizleri recm ayeti hakkında bazı kabilelerin: "Allah'ın kitabında iki haddi bulamıyoruz" diyerek helake düşürmesinden sakındırırım. Nitekim Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem recim yapmıştır, biz de recim yaptık. Nefsim elinde olana yemin ederim ki, insanların "Ömer, Allah'ın kitabına ekleme yaptı" demeleri endişesi olmasaydı **"Evlilik geçirmiş erkek ve evlilik geçirmiş kadın zina ederlerse o ikisini kesin olarak recmedin"** ayetini kitaba yazardım. Muhakkak ki biz bu ayeti okuduk."[1416]

1415 Sahih. Şafii, Sunen (16677)

1416 Sahih. Şafii, Sunen (116678) Muslim (1691) Ahmed (1/36, 43)

HIRSIZLIĞIN HAD CEZASI

»

267- (857) Yahya b. Abdirrahman b. Hatıb'dan: "Hâtıb'ın köleleri, Muzeyne kabilesinden bir şahsa ait deveyi çaldılar ve onu kestiler. Durum Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e bildirildi. Ömer radıyallahu anh, Kesir b. es-Salt'a hırsızların elini kesmesini emretti. Sonra (bundan vazgeçerek) Ömer radıyallahu anh, (Hatıb'a): "Sanırım onları aç bırakıyorsun" dedi. Sonra devamla: "Vallahi, sana ağır gelecek şekilde bunu ödettireceğim" dedi. Sonra Muzenî'ye: "Devenin fiyatı ne kadar?" deyince, Muzenî: "Dört yüz dirhem" dedi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh, (Hâtıb'a hitaben) "Ona sekiz yüz dirhem ver" dedi."[1417]

1417 Zayıf. Şafii, Sunen (17242) Muvatta (2/748) Yahya b. Abdurrahman, Ömer r - dıyallahu anh'ı görmemiştir.

268- (859) Abdullah b. Amr el-Hadramî'den: "O, bir kölesini Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e getirdi ve: "Şunun elini kes, zira hırsızlık yaptı" dedi. Ömer radıyallahu anh ona: "Ne çaldı?" dedi. O: "Hanımımın altmış dirhem değerindeki aynasını çaldı" dedi. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Onu bırak, onun eli kesilecek değildir. Hizmetçiniz sizin eşyanızı çalmıştır."[1418]

ÇÆÍ ĶĦÛöź Àtз ¢Þä Ûć Àɱźź ÛçĦÛÕÍ î ÁĦöä ¢Þ ÆÍĤÈ

269- (885) İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın bir kölesi hırsızlık yaptı ve kaçtı. Said b. el-As onun elini kesmekten çekindi, bu işi İbn Ömer radıyallahu anhuma'ya emretti, o da onun elini kesti.[1419]

¬ääÉ3ÂÔź ó¼ÁÁå 3¢ó Uź 3ÛÕöä¼ :óÁé ĮĬè§ Ĝ¢Ĭ3 ć!ä ɔźÒ Ĉ!ä óɔè¢ó

270- (1159) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"El kesme çeyrek dinar ve daha fazlası hırsızlıklarda olur."**[1420]

¬ääÉ3ÂÔź ó¼ÁÁå 3¢ó Uź 3ÛÕöä¼ :óÁé

271- (1163) Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh'den: "El kesme çeyrek dinar ve daha fazlası hırsızlıklarda olur."[1421]

ĮÊäóå ĜŸź ¢tÉ ¢DźĦ Uź Ăçóè 3Ûç ĮĬè§ Ĝ¢Ĭ3 ć!ä

1418 Sahih. Şafii, Sunen (17263)
1419 Sahih. Beyhaki (8/268)
1420 Sahih. Şafii, Sunen (16993) Buhari (6789)
1421 Zayıf. Şafii, Sunen (17085) mubhem ravisi vardır.

272- (1160) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem üç yüz dirhem değerindeki bir kalkanı çalan hırsızın elini kestirdi."[1422]

ÏÀÇ¬ ÏÀÇ¬ ÏÀÇ¬

275- (1164) Rafi b. Hadic radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ağaçtaki meyve ve hurma göbeğinin çalınmasından el kesilmez."**[1425]

276- (1164/1) Rafi b. Hadic radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1426]

277- (1167) Amr b. Şuayb'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ağaçtaki meyvede el kesme yoktur. Ancak toplandığı yerden meyve çalınırsa el kesilir."**[1427]

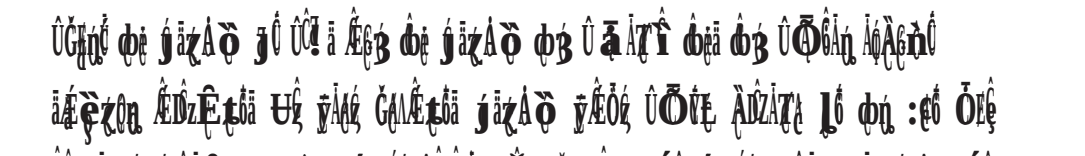

278- (1165) Safvan b. Abdillah'tan: "Safvan b. Umeyye'ye: "Hicret etmeyen helak oldu" denildi. Safvan Medine'ye geldi ve Mesidde ridasına uzanarak uyudu. Bir hırsız gelerek başının altından ridasını çaldı. Safvan hırsızı

1425 Sahih. Şafii, Sunen (17153)
1426 Sahih. Şafii, Sunen (17156)
1427 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (17163)

yakalayarak Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e götürdü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun elinin kesilmesini emretti. Safvan dedi ki: "Ben bunu istememiştim. Bu ona sadaka olsun" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bunu bana getirmeden önce düşünecektin."**[1428]

ﻗﻠﺖ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﻄﺎﺀ ﻳﺤﺪﺙ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﻣﻠﻴﻜﺔ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﺑﻤﺜﻞ ﺣﺪﻳﺚ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻭﺯﺍﺩ ﻓﻴﻪ ﻓﻘﻠﺖ ﻟﻪ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﻟﻢ ﺗﺠﺪ ﻟﻬﺎ ﺛﻮﺑﺎ ﺇﻻ ﺛﻮﺑﻬﺎ ﺃﻛﻨﺖ ﺗﺮﺩﻫﺎ ﻋﻠﻴﻪ ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﻟﻠﻪ ﺃﻋﻠﻢ

279- (1166) Tavus rahimehullah, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1429]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻋﺒﺪﺍﻟﻠﻪ ﺃﻧﺒﺄ ﻋﻤﺮ ﻳﻌﻨﻲ ﺍﺑﻦ ﺣﻔﺺ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﻋﻦ ﻋﺎﺋﺸﺔ ﺃﻥ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺃﺧﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﻣﻮﻟﻰ ﻟﻪ ﻭﺃﻣﺔ ﺧﺮﺟﻮﺍ ﺇﻟﻰ ﻣﻜﺔ ﻭﻣﻌﻬﻢ ﺟﺎﺭﻳﺔ ﻟﻬﻢ ﻭﻗﺪ ﺍﺳﺘﻌﺎﺭﻭﺍ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﺒﻴﺖ ﺣﺮﻳﺮﺍ ﻓﺒﻌﺜﻮﺍ ﺑﻪ ﻣﻌﻬﺎ ﻓﻠﻤﺎ ﻧﺰﻟﻮﺍ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻤﻨﺎﺯﻝ ﺍﻧﺘﺰﻉ ﺍﻟﺤﺮﻳﺮ ﻣﻦ ﺗﺤﺖ ﺍﻟﺠﺎﺭﻳﺔ ﻓﺒﻌﺚ ﺑﻪ ﻣﻊ ﺍﻟﺠﺎﺭﻳﺔ ﻓﺮﺟﻌﺖ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻭﻗﺪ ﺍﺳﺘﻌﺎﺭﻭﺍ ﻟﻬﺎ

veya mektupla bildirerek köleyi itham ettiler. Köle sorguya çekildi. Suçunu itiraf edince, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Aişe radıyallahu anha emir verdi, eli kesildi. Aişe radıyallahu anha: "El kesmede çalınan mal en az çeyrek dinar değerinde olmalıdır" dedi."[1430]

ÖŁÛ ϕĥ ÛɎŁźϱ ʒÛ ÛĊŁÊÛ ϕʒ ÛĮÊÀÖßä ϕŁ ϕŧǵĄöä ÆĊʒ ϕʒ ÛŌĠßĮ ÀĢĄĊȵÛ ĊŧŁŞ ϕŧĊßä ÖĥĮʒ ʒÛ ĊŁÊÛ ɔÓÎĹ ĄÖŁ ÙÊÛ ɔŸʒ ɣÆĹĊ ÖŁZĄöäş ÆĊßä ʒÛĊŞÛ ϕŧĊßä ÖĊŁŌ ŌĊŁŌ Ìą ŌĊÊÛş¼ :ĊÁʒ ĆĮä ЏŘϱ ĄÖŁ zŁÛ ȯzŌŁź ÖĊŁÖä ϕĥ ЏɎÔŁ ʒÀŎş ÖŁZĄöä ÖĤŁźź ĄÖŁ ÙÊÛ ĝÛĄąä ÈĖŧʒ ŘĄÊ ǒİŧèĜ ÀĊĝ äşÆÖźźä ĮŁŢÛ ¬ȧǿÀè äşÆŁZźź ÛĠĥÀÔöä ŘĮĊßä äØĖ ÖĖÛ ŘĮĊ ϕŧÊ ŌĊŸʒ ĮŁŸöä :ȯzŌŞ ĮŁŸą 8zŪ ĥÊ ĄąŌź ĊĊŸʒ ÆŤĪ ş ÛʒÛĊĜʒä 8ĄʒĄź ĥÊ ĊǒÀŁZ ʒÛĊĜʒä ʒÛş ąĥÀò ÆĄʒ ЏɎĦŌä Ćİäş¼ :ĊÁʒ ĆĮä ЏŘϱ ĄÖŁ zŁÛ ȯÁĜş ÛʔĄÊĊßä ĊÆÛ ŘĦÛÖźź ĊÁʒ ĆĮä ЏŘϱ ĄÖŁ zŁÛ ¬ĥÛĜĄè ϕĥ ВÆĄʒ ÆŤÛ ĥÊĄʒ ɔŸʒ ĊŪÁʒÆĥ

281- (1168) el-Kasım b. Muhammed'den: "Yemen ahalisinden eli ve ayağı kesik bir adam gelip Ebû Bekr radıyallahu anh>e misafir oldu ve Yemen valisinin kendisine zulmettiğinden şikâyet etti. Bu adam geceleyin namaz da kılıyordu. Ebû Bekir radıyallahu anh (bunu görünce): "Yemin ederim ki senin gecen, hırsızın gecesi gibi değil" dedi. Sonra Ebû Bekir radıyallahu anh>ın hanımı Esma bt. Umeys radıyallahu anha>nın gerdanlığını kaybettiler. Adam da onlarla beraber gerdanlığı arıyor ve: "Ey Allah>ım! Şu güzel hayırlı aileye geceleyin baskın yapıp gerdanlığı alanın durumunu sana havale ediyorum" diye bedduada bulunuyordu. Daha sonra gerdanlığı bir kuyumcuda buldular. Kuyumcu gerdanlığı kendisine eli ayağı kesik adamın getirdiğini iddia etti. O da suçunu itiraf edince ya da onun çaldığına dair şahid bulununca, Ebû Bekir radıyallahu anh emir verdi, adamın sol eli de kesildi. Ebû Bekir radıyallahu anh: "Vallahi bana göre adamın kendi aleyhine bedduada bulunması hırsızlığından daha kötü" dedi."[1431]

1430 Sahih. Şafii, Sunen (17234)
1431 Sahih. Şafii; Sunen (17194)

YOL KESİCİLİK, DİNDEN DÖNME, BÜYÜCÜLÜK VE DİĞER HÜKÜMLER

:ÉʌÀÛöä ţÀÛé Uɀ Ûâ¡ÀɢƷ ơɨä ơƷ ĈɳÚzɳöä ɔơzɳ ÛÇĜÀò ơƷ ÛĻÉÊäÀæÛ ÁɳÀɢɛnÛ Ļɳ§ äzŢÛé óÀţöä äşØnÛɳ Ļɳ§ äzŢɳé äæÛ§ Ûäzɳ¡Ÿè§ äzŢÛé óÀţöä äşØnÛ§ äzŢɳé äæÛ äæÛ§ Û8Ÿñ ơɳ ĻŢŸZɳÚ§ ĻŢʌÉʌÛ ŘĦÛé äzŢɳÔɅ Ļɳ§ óÀţöä äşØnÛ äæÛ§ Ûäzɳ¡ÔɳÊ ô øĜ¡ä ơɳ äzÀɳ ¤Ăɳ äşØnÛɳ Ļɳ§ ÒŢĜĘöä äzɳÀnÛ

282- (1169) İbn Abbas radıyallahu anhuma yol kesiciler hakkında şöyle dedi: "Eğer adam öldürür, mal çalarlarsa onlar da öldürülür ve asılırlar. Adam öldürür de mal çalmazlarsa öldürülürler, asılmazlar. Mal alır da adam öldürmezlerse elleri ve ayakları çaprazlama kesilir. Yolcuları korkutur ve mala el koymazlarsa sürgün edilirler."[1432]

ơɳÊĦɳöä ơɨ ÚŸƷ ơƷ ÛĈɳÊÛ ơƷ ÛÀÀĦDZ ơƷ Ûɔɳ¡ĦɳÚ ɅÊÛ ơɨ ĻŢÊäÀæÛ ÁɳÀɢɛnÛ ÒɳţÛ áäà ¤§ ÛÁɳ¡Ƹ Ļɳè§ ĈɳŸƷ ć!ä ɔɨò Ĉ!ä ózè¢ ÒţÈ Áɳ ÛĈ!ä§ ¤¼ :óÁé ¬ĻŢŸZɳÚ§ ĻŢʌÉʌÛ ƷÛé ɔŸƷ ɖzÀÖÿöä

283- (1123) Ali b. el-Huseyn dedi ki: "Hayır vallahi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem göz oymadı ve yol kesicilerin ellerini ve ayaklarını kesmekten başka bir şey yapmadı."[1433]

:óÁé Ļɳè§ ĈɳŸƷ ć!ä ɔɨò Ĉ!ä ózè¢ ƒÛ ÛĻŸè ơɨ ÉʌÀ ơƷ ÛÕĜÁɳ ÁɳÀɢɛnÛ ¬¢ÒɳƷ äzɳÀŘÁé ¢ʌÅ ÀĻɳ ơɳ¼

284- (1135) Zeyd b. Eslem'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem

1432 Çok zayıf. Şafii, Sunen (17274) İbrahim b. Muhammed metruktur.
1433 Çok zayıf. Şafii, Sunen (17924) İbrahim b. Muhammed metruktur.

şöyle buyurdu: **"Kim dinini değiştirirse onun boynunu vurun."**[1434]

285- (1134) İkrime'den: "Ali radıyallahu anh dinden çıkan ve zındıklardan olan bir takım insanları ateşte yaktı. Bu haber Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'ya ulaştığında şöyle dedi: "Ben olsaydım onları ateşte yakmaz fakat öldürürdüm. Çünkü Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Kim dinini değiştirirse onu hemen öldürünüz"** buyurdu. Onları yakmazdım, çünkü Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hiç kimsenin Allah'ın azabı ile azap etmesi yakışmaz"** buyurmuştur."[1435]

286- (1136) Muhammed b. Abdillah b. Abd el-Kârî'den: "Yemen'den Ebû Musa radıyallahu anh'ın memuru Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e geldi. Ömer radıyallahu anh ona insanlar hakkında sormaya başladı ve dedi ki:

1434 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16548)

1435 Sahih. Şafii, Sunen (16547) Buhari (317) İbn Hibban (4473) İbn Mace (2535) Ahmed (1/282) Ebu Davud (4351) Tirmizi (1458) Ebu Ya'la (2532, 2533)

"Sizde garip bir haber var mıdır?" Adam: "Evet; Bir adam müslüman olduktan sonra tekrar kâfir oldu" dedi. Ömer radıyallahu anh: "Peki ona ne yaptınız?" dedi. Adam: "Yakalayıp boynunu vurduk" dedi. Ömer radıyallahu anh: "Onu üç gün hapsedip, her gün bir ekmek vererek, onun tekrar tevbe edip İslâm'a dönmesini teklif elseydiniz olmaz mıydı? Belki tevbe edip Allah'ın emrine dönerdi. Allah'ım! Ben bu hâdisede ne bulundum; ne de emrettim; duyunca da hoşnut olmadım" dedi."[1436]

ÉţHոţ ȸȝ ÛÀţȝ ȸę Ċ!ä Éɕȝ ȸę ÂIÂĤȸä Éɕȝ ȸȝ ÛÉţHոţ ȸę ĻĒĒäÀàĊ ÀǫÀɕǹĊ ȸȝ ÛȸţgÀȸä Éɕȝ ĶĂę ɠÀţȝ ȸȝ ÛɣÂǵ ȸę ŞÀţȝ ȸę ÉţHոţ ȸę ÀÔę ŬĈĈ ȸę Ƀ$ÓĈ äzźÁDzĶ¼ :óÀę ĻĪèş ĈĒŸȝ Ċ!ä ɾĬȍ Ċ!ä óɾèȅǿ ɟĈ ÀŹÀȝ Ċ!ä ŲŕǿǾ ĈĪĈÀȝ ȸÀĤǹ ȸǹ ĻŸĤȸä ÔĘĈ ȸǹ ĶĤţȅ :ȄǸȸáĈ ȸę ÉţHոţ óÀę ¬ĻĨĈäÀŽȝ ȸȝ ĝÀĒŹȸä äÉǵ ȸÔǸ Ļĉ Àǹ ĈĒÀŽȝ ȸȝ ĈĒŹȸä Ƀȵ ÔŽÀŸĈ ɾźÁDzǾä :óɾȍţş ǪǸÉĤȸä äÓĘ

287- (1243) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Saygın kimselerin sürçmelerini görmezden gelin."[1437]

Muhammed b. İdris (eş-Şafii) dedi ki: "Bu hadisi bilen bir ilim ehlinin şöyle dediğini işittim: **"Saygın kimselerin had cezası gerektirmeyen sürçmelerini görmezden gelin"** demektir."[1438]

ŲĈĤä ɟĈ ÛȸţgÀȸä Éɕȝ ĶĂę ɠÀţȝ ĈɣĊ ȸȝ ÛȍÁDzŽÀȸä ŬĈĈ ȸȝ ÛǪȸÀǹ ÀǫÀɕǹĊ Éţş :ȄǸȸáĈ ȸę ÉţHոţ óÀę ĊĒÂǫÅţȸäş ŲĈÂÅţȸä ȸĤĈ ĻĪèş ĈĒŸȝ Ċ!ä ɾĬȍ ÀŹĒŽźş ĝÀźǫĤȸä Ų ĻĪèş ĈĒŸȝ Ċ!ä ɾĬȍ ŲĈÄȸä ȸȝ ǩĒÀǹ ǪǸÅǵĈ ĶǸşǿ ÀŹȝÛĈǫŗĈ ÀĘÀǹȸÀĶ

288- (1244) Amre bt. Abdirrahman'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem kefen soygunculuğu yapan erkeğe ve kefen soygunculuğu yapan kadına

1436 Sahih. Şafii; Sunen (16620)
1437 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17518) İbrahim b. Muhammed metruktur.
1438 Şafii, Sunen (17519)

lanet etti."[1439]

Muhammed b. İdris (eş-Şafii) dedi ki: "Cezalar hakkındaki bu hadis Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den mürsel olarak rivayet edilmiştir. İsnadındaki kopukluk sebebiyle terk ettik."

[illegible]

289- (1303) Urve'den: "Âişe radıyallahu anha şöyle demiştir: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle dedi: **"Ey Âişe! Kendisinden fetva istediğim şey hakkında Allah'ın bana fetva verdiğini bildin mi? Bana iki adam geldi (Cibrîl ve Mîkâîl). Bunlardan biri başucumda, diğeri de ayak ucumda oturdu. Ardından bunlardan biri arkadaşına: "Bu zâtın hastalığı nedir?" diye sordu. O da: "Sihirlenmiştir" diye cevâp verdi.**

1439 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17178) Aişe radıyallahu anha'dan mevsul olarak: Abdurrazzak (18888)

Öteki: "Buna kim sihir yapmıştır?" dedi. Öbür melek: "Lebîd ibnu 'l-A 'sam" diye cevâp verdi. Sonra: "Bu sihir hangi şeyde yapılmıştır?" diye sordu. O da: "Bir tarak, saç sakal tarantısı ve erkek hurmanın kurumuş çiçek kapçığı ile Zervan kuyusunda yapılmıştır" diye cevâp verdi. Sonra Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem gelince bana: "O kuyunun suyu kına suyu gibi kırmızımtırak yâhut etrafındaki hurma ağacının uçları şeytânların başları gibidir" buyurdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun çıkarılmasını emretti ve çıkarıldı. Ben kendisine: "Ey Allah'ın Rasulü! Nuşre (sihri bozan sihir) yaptırmadın mı?" dedim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır. Çünkü Allah bana şifâ ve afiyet vermiştir. Ben halk arasında sihir şerrini yaygınlaştırmayı istemedim"** buyurdu. Lebid b. A'sam Zureyk oğullarından, Yahudilerle anlaşmalı birisiydi."[1440]

ÀtȝÆȩõ :ózõ ÛĞÓÄDzź ȝtê ȩÛ Ûǿ¼ÀÅ ôȩ ŞÀtȝ ôȝ ÛɉÍȩÄè ÍȩÀĞȵÛ
óÍȩ .ķ ÀĞźzè ǫ Ÿȩ ÍÀÝȩÓź :óÍȩ .ĝÀĞÍèş ÀĞÍè õõ źzȩĝķ ĵÛ :ȩȝ ¶ź ÞŘǿ
ÍzĶÀHuè Íz ĞÀǿÄDZ ĶÝȩź ĮÍèş ȩŸȝ ¶ź ɔɪõ ÞĞÀóa ȝşâ ĞÔÁg ɉÛ ÍǿÀĞȵş

290- (1304) Becale'den: "Ömer radıyallahu anh şöyle yazdı: "Her sihir yapan erkeği ve sihir yapan kadını öldürün." Biz üç büyücü öldürdük.[1441]

Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in hanımı Hafsa radıyallahu anha bize sihir yapan bir cariyenin öldürüldüğünü haber verdi."[1442]

1440 Sahih. Şafii, Sunen (16455) Buhari (5763, 5765) Muslim (2189)
1441 Sahih. Şafii, Sunen (16456)
1442 Sahih. Şafii, Sunen (16457)

İÇKİ İÇME HADDİ

291- (1051) Kabisa b. Zueyb radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İçki içene sopa vurun, sonra yine içerse sopa vurun, sonra yine içerse sopa vurun, sonra yine içerse öldürün."** Ez-Zuhrî, üçüncüden sonra mı, yoksa dördüncüden sonra mı dedi bilemedi. İçki içen bir adam getirildi, ona sopa vuruldu, sonra yine içtiği için getirildi, sopa vuruldu, sonra yine içtiği için getirildi, sopa vuruldu ve öldürülmedi. Bu bir ruhsat haline geldi. Sufyan dedi ki: ez-Zuhrî, Mansur b. Mu'temir ve Mihvel'e dedi ki: "Bu hadisle Irak'lıların elçileri olunuz."[1443]

1443 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17381, 17383)

ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﺍﻟﻘﺎﺭﻱ ﻳﻘﻮﻝ ﺭﺃﻳﺖ ﺧﺎﻟﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻮﻟﻴﺪ ﻳﻄﻮﻑ ﻓﻲ ﺍﻟﻌﺴﻜﺮ ﻓﻲ ﻏﺰﻭﺓ ﺣﻨﻴﻦ ﻭﺍﻟﻨﺎﺱ ﻳﻄﻮﻓﻮﻥ ﻣﻌﻪ ﺇﺫ ﺃﺗﻲ ﺑﺴﻜﺮﺍﻥ ﻓﻲ ﻋﻬﺪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﺄﻣﺮ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﺄﺧﺬ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﻣﺎ ﻳﻠﻴﻖ ﺑﻪ ﻓﻤﻨﻬﻢ ﻣﻦ ﺿﺮﺑﻪ ﺑﺎﻟﺠﺮﻳﺪ ﻭﻣﻨﻬﻢ ﻣﻦ ﺿﺮﺑﻪ ﺑﺎﻟﺴﻮﻁ ﻭﻣﻨﻬﻢ ﻣﻦ ﺿﺮﺑﻪ ﺑﺎﻟﻨﻌﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻬﻢ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺍﺣﺜﻮ ﻓﻲ ﻭﺟﻮﻫﻬﻢ ﺍﻟﺘﺮﺍﺏ ﻓﺄﺧﺬ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﻣﻨﻬﻢ ﻣﺎ ﻳﻠﻴﻖ ﺑﻪ

292- (1052) Abdurrahman b. Ezher'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'i Huneyn yılında insanlar arasında dolaşıp Halid b. Velid radıyallahu anh'ın evini sorarken gördüm. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e içki içmiş olan birisi getirildi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem sahabelere (ona dayak atmalarını) emretti. Onlar da ellerinde olan şeylerle vurdular; kimisi kamçı ile kimisi sopa ile kimisi de ayakkabısı ile vurdu. Sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onu azarlayın"** dedi. Onlar da azarladılar. Sonra onu gönderdi. Ebu Bekir radıyallahu anh halife olunca, kendisine içki içen birisi getirildi. Ebu Bekir radıyallahu anh sahabelere, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in içki içene vurduğu haddi sordu. Onu kırk değnek diye zabt (muhafaza) ettiler. Ebu Bekir radıyallahu anh de içki haddi olarak hayatında kırk değnek vurdu. Ömer radıyallahu anh halife olunca içki haddi hususunda insanları araştırdı, onlarla istişare etti ve seksen değnek vurdu."[1444]

ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺪﻳﻠﻲ ﻳﻘﻮﻝ ﺷﻬﺪ ﻋﻠﻲ ﺭﺟﻞ ﻋﻨﺪ ﻋﻤﺮ ﻓﺸﺎﻭﺭ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻓﻴﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﻋﻠﻲ ﺇﻧﻲ ﺃﺭﻯ ﺃﻥ ﺗﺠﻠﺪﻩ ﺛﻤﺎﻧﻴﻦ ﺇﻧﻪ ﺇﺫﺍ ﺷﺮﺏ ﺳﻜﺮ ﻭﺇﺫﺍ ﺳﻜﺮ ﻫﺬﻱ ﻭﻫﺬﻱ ﻭﺇﺫﺍ ﻫﺬﻱ ﻭﻫﺬﻱ ﻭﺇﺫﺍ ﻫﺬﻱ ﻭﻫﺬﻱ ﻓﺠﻠﺪ ﻋﻤﺮ ﻓﻲ ﺍﻟﺨﻤﺮ ﺛﻤﺎﻧﻴﻦ

293- (1053) Sevr b. Zeyd ed-Diylî'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh içki içen bir adam hakkında insanlarla istişare etti. Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh dedi ki: "Ona seksen sopa vurulması görüşündeyim. Zira içtiğinde sarhoş olur. Sarhoş olunca saçmalar. Saçmalayınca da iftira eder." Veya buna benzer bir şey söyledi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh içkiden dolayı seksen sopa vurdu."[1445]

1444 Sahih. Şafii, Sunen (17416)

1445 Zayıf. Şafii, Sunen (17423) Sevr b. Zeyd, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemi - tir.

ÛÞÝß ðè ÉÞHÞ ÀÁĦDZ ÙÊÔ ðß ÛéÁʌÅ ðè ŞÀtß ðß ÛĞÆÆß ðè jÁÆÁè ÁéÉé
jÁźÀû ¢ô ÎrzÊê ÆÆźöä ÆÙDZ ¢ʌß ¤ä ÞÎé ÆÊÁû ÙÊÔ ðè ÞÝß jÔ

294- (1055) Ebu Cafer Muhammed b. Ali'den: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh el-Velid'e iki uçlu kamçı ile celde vurdu."[1446]

ðè ÞÝß jÔ ÛĞÆÊÔ ðß ÛÆÞHÞ ðè ÀÁĦDZ ðß Ûɔ£HÞ ÙÊÔ ðè ĻÆÊäÀÆÔ ÁéÀ¢ÀÔ
ÆÔ äĄÔÊĘ äØÆĞ ÆŞ äĄtÀ ąÀÎ ÆĞÊ ɔ¢Ş Æ¼ :óÁé ¢ʌß ¤ä ÞÎé ÆÊÁû ÙÊÔ
¬ÆHÞöä ¢ĶÆÙDZ

295- (1054) Muhammed b. Ali'den: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh şöyle dedi: "İçki içerek veya nebiz içerek sarhoş olan kimse bana getirilirse mutlaka ona had cezası olarak sopa vururum."[1447]

ðè Àtß jÔ ĞÀ¢ÀÔ ¢ĘÔ ÛÆʌÅʌ ðè ÆÊÁÊÖä ðß Û ąÁĻÎ ðèä ðß ÛŌÊÁĘ ÁéÀ¢ÀÔ
Û ąäÀÎ ĞʌÓ jÝź ðĘ ğÆDZş¼ ÙÞÔ :óÁÖź ĻĻÝß ŽÀÀ ¢ʌß ¤ä ÞÎé ąÁÛÁÖä
ĞÆĶDzź Û¬¢ĶÆĶDZ ÀÔÊA jÁð jÖź Û ąÀÎ Átß ŌÊÁè ÁéÔş ÛÞÝÞÖä ąÀÎ ¢ĘÔ ĻßÂź
ÁĘĶ ÆHÞöä ¢ʌß ¤ä ÞÎé Àtß

296- (1049) Saib b. Yezid'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh yanımıza gelerek: "Falan kimsede içki kokusu buldum. Bunun kaynatılmış üzüm şırası olduğunu iddia ediyor. İçtiği şeyi sorup araştıracağım. Şayet sarhoş ediyorsa onu kırbaçlayacağım" dedi. Bunu araştırdı, içki olduğunu öğrenince ona seksen kırbaç vurdu."[1448]

ąÁÛÁÖä ðè Àtß jÔ ÛÆʌÅʌ ðè ÆÊÁÊÖä ðß ÛŞBÀĻÂÖä ðß ÛjÁĻÁè ÁéÀ¢ÀÔ
ğÆDZş ÙÞ¼ :óźÖ ÆÊÁÊÖä ¢ĶĤĻÊź gàÁDZ ɔÝß ɔźÔź ŽÀÀ ¢ʌß ¤ä ÞÎé

1446 Zayıf. Şafii, Sunen (17458) Ebu Cafer, Ali radıyallahu anh'e yetişmemiştir.
1447 Çok zayıf. Şafii, Sunen (17330) İbrahim b. Muhammed metruktur. İsnadı k - puktur.
1448 Sahih. Şafii, Sunen (17327)

ãąÀÔÊą ĵÀõ ĵúź Ûãzį̈ÀÌ Ãŧȝ ÖÔÀè Àǫ̈ş Ûãą̈ãÀÎöã ĠȺó ĜĜÀЦòÒǫ̈ş Ć!ä ÆĘĘȝ ǫ̈hą ÁȺÂą ǫ̈ę ÆĜÀÊą̈öã ǫ̈ȝ ĘBÀĘÂöã ǫ̈ȝ ÀŧĦą UĜÀĢȵúź :ĵÀĘÁè óÀé :óÀé ¬ĻĽĚÁÁĘģ ĻĘÁĦą ĢÀÊRģ ĢĢ

297- (1049/1) Saib. Yezid'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh çıktı ve cenaze namazı kıldırdı. Şöyle dediğini işittim: "Ubeydullah ve arkadaşlarından içki kokusu duydum. Ne içtiklerini soracağım. Eğer sarhoş edici bir şeyse onlara had cezası vereceğim." Sonra onlara had cezası uyguladı."[1449]

Uź ÆÊDzǩÔ :ǩÀÛĦÔ ǨĽę :óÀé ǰąÀDź ǫ̈ęä ǫ̈ȝ ÛąĦDzǫ̈Âöã ÆÊÀȵ ǫ̈ę ĻÛÊą ÀǫÀĢȵÔ Ûâą̈ę ĜĘź ÈĘǫ́ Bǿöã ãąÀÎöã ǫhą ĵzÓǫ́ ĜÀÀöã ĵú¼ :ǩÀÛȝ óÀÓź ÝãąÀÎöã ĜȺó ¬ÀpĽǨ ÁĦUöã ÀĦĚŧDZ ãşÁÊDZ ĻĘÁgÔ ÀÔÊź ÁĜãş ãąÀÌ ɔŸȝ ÀĦĚŧDZ ãzĦŧǫDZã ãáêŰź Ć!ä ŲȓǾ ãąÛÁöã ǫ̈ę Àŧȝ ǫzź ÖǨą ǩÀÛȝ ózźş :ȝ Ć!ä ŲȓǾ ŲĦĢÀÎöã óÀé ȝÔÀÁą ǂ ȝ

298- (1050) İbn Cureyc'den: "Atâ'ya: "İçki kokusundan dolayı sopa vurulur mu?" diye sordum. Atâ dedi ki: "Şüphesiz koku sakıncasız birşeyden dolayı da olabilir. Eğer sarhoş edici bir içki içmek üzere toplanmışlar da, onlardan bir tanesi sarhoş olmuşsa hepsine birden had cezası uygulanır." Şafii dedi ki: "Ata'nın sözü Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın görüşünün aynısı olup, aykırı değildir."[1450]

ãąÛÁöã ǫ̈ę Àŧȝ ĵÔ ÛÀÁĦDZ UÔ ǫ̈ȝ ÛǾÁąÅ ǫ̈ę şÂŧȝ ǫ̈ȝ ÛĵĘąÀè ÀǫÀĢȵÔ ĞąäÆę ĵąÕş .¬ȝĚĦę ÁģÔ ÕÀǫą ǫ̈ŧź ŸzĘöã ĞąäÆę ÆŸDzą ĵú¼ :óÀé ȝ Ć!ä ŲȓǾ ÀąǾÆę

1449 Sahih. Şafii, Sunen (17328, 17329)
1450 Zayıf. Şafii, Sunen (17332, 17333) Muslim b. Halid zayıftır.

terk edilmez." Kudame radıyallahu anh Bedir ashabından idi.[1451]

1451 Zayıf. Şafii, Sunen (17331) Ebu Cafer Muhammed b. Ali, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemiştir.

İÇECEKLER KİTABI

ÇÊÍ¿ Ç¹ä ɔıÒ Ç¹ä óʒÈé ɟÛ Ç¹ä ÞÎŕé ÛÀtʒ ÔÆä ÔÞ ÛƷ¿Áç ÔÞ ÛÕÔ¿Ąç ÁçÀçÈÛ
¬ĝÀĥ¿ä Ú¿ ÁŢĦÀĝ ÁŢÁĦ Æ€Ø ĻÓ ĻÓ ÁçÇ¿Ôä Ú¿ À¿Á¿Ôä ąÀÌ ÔĦ¼ :óÁç ĻĪÈş

300- (1032) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhivesellemşöylebuyurdu:**"Kimdünyadasarhoşediciiçkiiçerdesonrabundan tevbe etmezse ahirette mahrum edilir."**[1452]

ÔÞ ÛÔ¿tĝÀää Æçʒ Ô¿ Ç¿ĪÈ ÚÊÛ ÔÞ ÛŞÀŁÂää ÔÞ ÛĞÁÆÆʒ Ô¿ ɟÁÇÁÈ ÁçÇÆĝ
ÇÊÍ¿ Ç¹ä ɔıÒ Ç¹ä óʒÈé óÁç :ĶÓÁç ĻĪÈş ÇÊÍ¿ Ç¹ä ɔıÒ ÚÇäää ƷşÀ ÛĞĪÔÁʒ
¬ŷäÀĝ ʒŢĹ ÀÓÈÛ ąäÀÌ ÔõĦ :ĻĪÈş

301- (1030) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sarhoş eden her içecek haramdır."**[1453]

ÁŢĹʒ Ç¹ä ÞÎŕé ĞĪÔÁʒ ÔÞ ÛĞ¿ĪÈ ÚÊÛ ÔÞ ÛąÁŢÎ Ô¿ää ÔÞ ÛÕÔÁĄ ÁçÀçÈÛ
ÀÓÈÛ ąäÀÌ ÔõĦ :óÁÔĹ ƷÇÔä ÔÞ ĻĪÈş ÇÊÍ¿ Ç¹ä ɔıÒ Ç¹ä óʒÈé ÔÔÈ :ĶÓÁç
¬ŷäÀĝ ʒŢĹ

301/1- (1030/1) Hz. Aişe radıyallahu anha'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e baldan yapılan içki sorulunca: **"Sarhoş eden her içecek**

1452 Sahih. Şafii, Sunen (17293) Buhari (5575) Muslim (2003)
1453 Sahih. Şafii, Sunen (17301) Buhari (5585) Muslim (2001)

haramdır" buyurdu."[1454]

óíę ÛĻĜÀÎĘDzðä ÆĿş Àę ĵÛ ÛĈĘĜ ȸȝ Ûâş Àú ȸąä ȸȝ ÛĵÁĘÁè ÀȩĄĞȵÛ
¬ĵäÀǵ ÀÔÊą ȲõĽ :óÀÖź ƷĜðä ȸȝ ĻĭèŞ ĈĘĬȝ ć!ä ɔŀõ ć!ä óźę̀ę́

302- (1039) Ebu Vehb el-Ceyşanî'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e baldan yapılan içecek sorulunca: **"Her sarhoşluk veren şey haramdır"** buyurdu."[1455]

ãÀĄȲðä óşǴ Ụ :óźȲ ÛĻĜÀDzðä ĈĄóźDzðä Àę ǨĦÎè :óÁę ĵÁĘÁè ÀȩĄĞȵÛ
ĘĞè¼ :óÀÖź âéÁĞðä ȸȝ ęĞúÊź ĈĞĦÓðä ɔõ ĞÀTŞ ÁĄÊą źŁş âĴǷȝ ȸąä óíę̀
¬ĵäÀǵ źŁź ÀÓè Ànş ÛáéÁĞðä ÁŧĦą

303- (1045) Ebu'l-Cuveyriye el-Cermî'den: "Ben İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya sırtını Kabe'ye dayamış bir halde iken soru soran ilk Arabım. Ona bâzak (şıra) hakkında sordum. Dedi ki: "Bazak'ın hükmünü Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem vermişti. Sarhoş eden herşey haramdır."[1456]

ȲõŞ ÛÀŧȵ ÀÔÊą Ȳõ :óÁę ęĞ ÛÀŧȝ ȸąä ȸȝ ÛƷĴÁȹ ȸȝ ÛŌĜĴą ÀȩĄĞȵÛ
ĵäÀǵ ÀÔÊą

304- (1046) İbn Ömer radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Her sarhoş eden şey hamrdır ve her sarhoş eden şey haramdır."[1457]

ɔŀõ ć!ä óźę̀ę́ ĵÛ ÛĵÁÊą ȸę ĜĴÛȝ ȸȝ ÛĻĭèÛ ȸę ÁąÀ ȸȝ ÛŌĜĴą ÀȩĄĞȵÛ
:ŌĜĴą óÁę ÀŹȝ ɔŹŞ .¬ÀŹź ÀĘȵ ĸ¼ :óÀÖź ĜãÀĞǵðä ȸȝ ÓÅè ĻĭèŞ ĈĘĬȝ ć!ä
ǵŐÀÓÊðä ŲĿ :ĻĭèÛ ȸę ÁąÀ óÁę

1454 Sahih. Şafii, Sunen (17302) Buhari (5586) Muslim (2001)
1455 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17309)
1456 Sahih. Şafii, Sunen (17313) Buhari (5598)
1457 Sahih. Şafii, Sunen (17322)

305- (1031) Atâ b. Yesar'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e ğubeyra soruldu. **"Onda hayır yoktur"** buyurdu ve ondan yasakladı. Malik dedi ki: Zeyd b. Eslem şöyle demiştir: "Habeş'lilerin darıdan yaptıkları sarhoş edici içki idi."[1458]

ÛÆÌĞą ðę ÆĞÈ ðę şÀŧʒ ðę ÆĘäę ðʒ ÛðĘÔĦÚä ðę áşäå ðʒ ÛŌ§Ìą ÌóÀ¢ńÛ Àŧʒ ĵÛ ÛĦBóÌÔ¢ĵä ÆĘĈ§ ðę ǍzŧĦÚą ðʒ ¢äÀ¢ńÛ ÛĈąŸÈ ðę ȣʒ ðę ĈŧŸÈ ðʒş ô ǿĵä ǒÌæş ŷÀĮöä ȲĘÛ ĈĘ§Û ɔÓÎź ŷÀĮöä ŷÆź ƙğ ¢Áʒ ¢!ä ŲŘǿ ãÀÛÁ§ä ðę :äzȻÌÓź ÛȲÊĞĦ§ä äzżÀÌä :Àŧʒ óÌÓź Ûąä̀Îöä äØĘ ж ÌĦĦÛÔą ж :äzȻÌéş ÌĮŸÔ§ş äØĘ ðĥ Õ§ ȲĞĦDzǿ ĵÛ Õ§ ȲĘ : ô ǿĵä ȲĘÛ ðĥ ȣÌDzǿ óÌÓź ÛȲÊĞĦ§ä ÌĦĦÛÔą ж Ōŧĵöä ŲÔęş ĵÀĞŧĵöä ¢ĦĥÆĘé ɔąǵ ¢zÁ¢Ûź ÛĮĦǿ :óÌÓź ŸÀÔÊą ж ÀĮŧÌ ãäÀÎöä ÙÛŧǿź ÌĮŸĈǿź ¢ÉĄ ƷǾǿ Įǿ ¢Ħ¢ǒ§ Ĉ¢Ź Àŧʒ ȲnåǾź Û¢ʒ ¢! ä ŲŘǿ Àŧʒ Ĉ§ äzĞǾź ðę ǵåÁ¢ʒ ¢§ óÌÓź Û¢zżÀÎą ĵÛ ĮŧÀĥǾź ÛȲÊÊąä ôŸÛ ȲßĦ äØĘ ÛęŸŲÛöä äØĘ :óÌÓź ĮĞ§ ȲĞǵ ж Ųǿ ĮĞŸöä Û¢! äş ¥ŏ¼ :Àŧʒ óÌÓź Û¬¢! äş ĮĞ§ ÌĮŸŸǵ¼ :ĶĥÀÔöä ¬ĮĞ§ ¢ǿŸǵ ÌĦĦÌ ĮĞŸʒ ŸÀǵ ж§ ÛĮĞŸŸʒ ¢ǿąÀǵ ÌĦĦÌ

306- (1048) Mahmud b. Lebid el-Ensârî'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh, Şam'a gelince, Şam halkı oranın havasının ağırlığından ve veba hastalığından şikâyet ederek: "Bizi ancak şu içki iyileştiriyor" dediler. Ömer radıyallahu anh: "Şu bal şerbetini için" deyince, onlar: "Bal bizi iyileştirmiyor" dediler. İçlerinden biri de Ömer radıyallahu anh'e: "Sen bu baldan sarhoş etmeyen bir şarap mı yapmamızı istiyorsun?" deyince, Ömer radıyallahu anh: "Evet" dedi. Onlar da üçte ikisi gidip biri kalıncaya kadar bal kaynatıp Ömer radıyallahu anh'e getirdiler Ömer radıyallahu anh parmağını şerbete batırıp çıkarınca şerbet sünmeye başladı. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh: "Bu kaynatılmış üzüm şırası gibidir. Develere sürülen katran gibi katılaşmış" dedi ve bunu içmelerine müsaade etti. Ubade b. Sâmit radıyallahu anh, Ömer radıyallahu anh'e: "Vallahi bunu sen helal kıldın" deyince, Ömer radıyallahu anh: "Hayır! Vallahi. Ey Allah'ım senin bunlara haram kıldığın hiçbir şeyi ben helal

1458 Zayıf. Şafii, Sunen (17315, 17316) mürseldir.

kılmıyorum. Senin helal kıldığın hiçbir şeyi de bunlara haram kılmıyorum."[1459]

Õ ÈÇ ÇÉ ÛĞÜÛ ÜÇ ÇÄ ÉÇÉ ÇÄ ÁÜÈÇ ÇÉ ÛÕÇÜ ÜÇÉ ÇÉ ÜÈÇ ĶÁõ :ÓÜÇ ÇÉ ÛÎÇ Û¬ĶÇÁÉ ÀÇÁÇ ÉÇ :ÓÜÓ ÉÛ ÜÇÇÄÇ ÛÀÇÉ ÇÇ ÜÀÇÉ ÇÇ ÜÈÇ ÇÄ :ÈÇ ÓÜÇ Û¬ÜÇÇÀÊÕÜ ÉÄÀÇÄÇ ÊÓÉÇ ÉÇ ÜÇ ÛÈÇ ÄÇ :ĞÜÛ ÉÜ ÓÜÓ ¬ĞÀÊÓ ÉÇÉ ÛÇÛÀÈÜ ÀÇÈÀÎÉ ÀÇ ÂÄÀÇ ÉÇ

307- (1033) Enes b. Malik radıyallahu anh>den: "Ebû Ubeyde b. el-Cerrah radıyallahu anh>e, Ebû Talha el-Ensarî radıyallahu anh>e ve Übey b. Ka'b radıyallahu anh>e hurma koruğu ile kuru hurmadan yapılmış içki dağıtıyordum. O sırada biri gelip: "Şarap haram kılındı" deyince, Ebû Talha radıyallahu anh: "Ey Enes! Kalk şu şarap testisini kır" dedi. Hemen kalktım, havanı aldım, şarap testisine vurdum. Testi param parça oldu."[1460]

Ç ózÈÉ ÉÇ :óÜÉ ÉÇŞ ÜÇÇ ÇÄ ÇÄ ÛÁÜÈÇ ÜÇÇ ÇÄ ÛÍÜÄÈ ÜÇÇ
¬ÀÇĞÍÄŞ ÑÇÍÄŞ ÀÎÑÍÄ ÇÐÄ ÖÇÇ ÇÄ ÇÜÈŞ ÇÇÄ Ç ÉÜÖ

308- (1035) İbn Ebi Evfa dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yeşil, beyaz ve kırmızı testilerde meşrubat bekletmeyi yasakladı."[1461]

ózÈÉ ÉÇ :ózÖÇ ÛÜĘÇ ĶÎÇÈ :ózÖÇ ÛBÀŁÂ ĶÎÇÈ ÛÍÜÄÈ ÜÇÇ
¬ÇÇŁ ÓÇÇÄ Í ĶÜÂÇÄŞ ÖÜÄÓ ÇÄ ÇÜÈŞ ÇÇÄ Ç ÉÜÖ Ç

309- (1038) Enes radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem içinde nebiz/hoşaf yapılan kabak ve ziftli kaplardan yasakladı."[1462]

1459 Sahih. Şafii, Sunen (17326)
1460 Sahih. Şafii, Sunen (17289) Buhari (5582) Muslim (1980)
1461 Sahih. Şafii, Sunen (17406) Buhari (5596)
1462 Sahih. Şafii, Sunen (17403) Buhari (5587) Muslim (1992)

ózèé jÔ ÛĝÀÀÀŁ ÚĜÔ ϕȝ ÛĞţŤÈ ÚĜÔ ϕȝ ÛɃÀŁÂïä ϕȝ Ûɉ¡ÁÀè ¡ĝÀĞńÔ
zĝÔ ózÕĤ :óÁé ¬ǨɪÂţïäş ÔÁąĝïä Úş äşØĞĝǨ ɛ¼ :óÁé ĵŤèş ĜŤȝ ć!ä ƨŤỏ ć!ä
ĶÕąïäş ĵĜ¡ĤĦÚïä äzĝĞDZäş :ĝÀÀŁ

310- (1037) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kabak ve ziftli kaplarda nebiz/hoşaf yapmayın."** Ebu Hureyre şöyle derdi: "Hantem ve nukayyerden sakının"[1463]

ϕė şÀţȝ ϕė ć!ä ÆĞȝ ϕȝ ÛÆÊÁDzą ϕȝ Ûôzĝĝ¡ä ɉ¡ţŤÈ ϕȝ Ûɉ¡ÁÀè ¡ĝÀĞńÔ
È¡ĞĞ¼ :ĝĞ ỎĹę ĜĹƷşĝ¡ä ϕȝ ĵŤèş ĜŤȝ ć!ä ƨŤỏ ć!ä ózèé ƨŤą Á¡ţĞ :óÁé î Á¡ĞïäĦ
¬ǨɪÂţïä ÀĹą Úş ĵŤĞ ɉæź ÛąÁÔÊ ÆDzą âÁąïä ÕÕ

311- (1036) Abdullah b. Amr b. el-As radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bazı kaplardan yasaklayınca O'na: "Herkes kırba bulamıyor" dediler. Bunun üzerine onlara ziftli olmayan kaplar kullanmaları için izin verdi."[1464]

ƨŤỏ ć!ä ózèé jÔ Á¡ŤȜ ć!ä ĻÎŕø À¡ţȝ ϕėä ϕȝ Ú3ĜÁą ϕȝ ÛŌĞÁą ¡ĝÀĞńÔ
ĶŸĝĞĞź :À¡ţȝ ϕė ć!ä ÆĞȝ óÁé .ĜÁÃÁĝą ŘĦė Úş âÁąïä ÆÛn ĵŤèş ĜŤȝ ć!ä
ĞÁąïäÄ Úş ÓĝĞĞ jÔ ƨŤ¼ :äzĞÁé ÝóÁé äéÆą :ĶĞĞÊź ¢ĞŤęÔ jÔ Ỏĝé 8ÀÔĞÁź ĞzĦą
¬ǨɪÂţïäş

312- (1041) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma>dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, gazvelerinin birinde insanlara hitabede bulundu. Ben de süratle kendisine doğru gittim. Fakat ben yanına varmadan hutbesini bitirdi. Oradakilere: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ne söyledi?" diye sorduğumda: "Kabak ve ziftli kap içerisinde nebiz/hoşaf bırakılmasını yasakladı" denildi."[1465]

1463 Sahih. Şafii, Sunen (17404) Buhari (5587) Muslim (1993)
1464 Sahih. Şafii, Sunen (17408) Buhari (5593)
1465 Sahih. Şafii, Sunen (17402) Muslim (1997)

ﷺ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عَنِ الْحَنْتَمِ وَالدُّبَّاءِ وَالْمُزَفَّتِ وَأَنْ يُنْبَذَ فِيهِ

313- (1037/1) Ebû Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kabak ve ziftli kap içerisinde nebiz/hoşaf bırakılmasını yasakladı."[1466]

وَعَنْ أُمِّ مَعْبَدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى أَنْ يُخْلَطَ الزَّهْوُ وَالرُّطَبُ وَالتَّمْرُ وَالزَّبِيبُ

وَعَنْ أُمِّ مَعْبَدٍ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى أَنْ يُخْلَطَ الزَّهْوُ وَالرُّطَبُ وَالتَّمْرُ وَالزَّبِيبُ وَقَالَ: انْبِذُوا كُلَّ وَاحِدٍ عَلَى حِدَةٍ

314- (1034) Ma'bed b. Ka'b, annesinden rivayet ediyor. Onun annesi iki kıbleye de yönelerek namaz kılanlardan idi. "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem iki meyveyi karıştırarak (hoşaf yapmaktan) yasakladı ve şöyle buyurdu: **"Her birini tek başına hoşaf/nebiz yapın."**[1467]

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى أَنْ يُنْبَذَ فِي الدُّبَّاءِ وَالْمُزَفَّتِ وَقَالَ: لَا يُنْبَذُ فِي سِقَاءٍ

315- (1040) Cabir radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem için bir kırbada, kırba bulunamazsa taştan bir çanakta şıra yapılırdı."[1468]

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ نَهَى عَنِ الْجَرِّ وَالنَّقِيرِ وَالْمُزَفَّتِ وَالْحَنْتَمِ وَالدُّبَّاءِ وَالْمُقَيَّرِ

316- (1042) Ata b. Yesar'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ko-

1466 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17405) Ahmed (2/10)

1467 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17397) Ebu Katade radıyallahu anh'den: Muslim (1988)

1468 Sahih. Şafii, Sunen (17407) Muslim (1999)

ruk hurma ile olgunlaşmış taze hurmanın ve kuru hurma ile kuru üzümün aynı kapta nebiz/hoşaf yapılmasını yasakladı."[1469]

ﻉ ﻱﺎﻔﻛ ﺎﻔﻎ ﺇﻩﻴﻛ ﻱﺇﻛﺯ ﻭﺎﻜﻔﻴﻩﺓ ﺎﻛﺯﻉ ﻙﻭ ﻱﺟﻬﻩ ﺯﻴﻎ ﻩﻬﻩﺇﺎﻴﺓ ﻜﻴﻩﺗﻫ ﻜﺇﻔﺎﻎﻭ :ﻮﻴﻎ ﻭﻫﻱﻍ :ﻭﺇﻎ ﻱﻛﺯ ﻭﺎﻜﻔﻩ ﻱﻛﺯ ﻍﺎﻴﺯ ﺓﻛﺎﻱ ﻱﻭ ﻜﺇﻔﻛﻭ :ﻭﺇﻛﺯ ﻩﻱﺎﻍ ﻩﻩﺎﻱ ﻜﺇﻔﺎﻎﻭ :ﻩﻭ ﻮﻴﻎ ﻭﻱﺎﻍ :ﻭﺇﻎ ﻱﻛﺯ ﻭﺎﻜﻔﻩ ﺇﺎﻔﻩ ﻱﻭ ﻩﻭﻴﺇﻛﺯ ﻱﻭ ﺇﻩ¼ :ﻩﺎﻍ ﷺ ﻭﻩﻴﻫ ﻩﻬﻩﺇﺎﻴﺓ ﻭﺇﻎ ﻴﺇﻛﺎﻍ ﺇﺎﻔﻩ ﻩﻩﺎﻱﻭ ﻱﻭ ﻩﻴﻍ ﻩﻴﻴﻩ ﻩﻭﻴﻫ

veya cana karşı olmaksızın adam öldürmek."[1470]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻳﺤﻞ ﺩﻡ ﺍﻣﺮﺉ ﻣﺴﻠﻢ ﺇﻻ ﺑﺈﺣﺪﻯ ﺛﻼﺙ ﺭﺟﻞ ﺯﻧﻰ ﺑﻌﺪ ﺇﺣﺼﺎﻥ ﻓﺈﻥ ﺯﻧﻰ ﺭﺟﻢ ﻭﺭﺟﻞ ﻗﺘﻞ ﻣﺴﻠﻤﺎ ﻣﺘﻌﻤﺪﺍ ﻓﻘﺘﻞ ﺑﻪ ﻭﺭﺟﻞ ﻳﺤﺎﺭﺏ ﷲ ﻭﺭﺳﻮﻟﻪ ﻭﻳﺴﻌﻰ ﻓﻲ ﺍﻷﺭﺽ ﻓﺴﺎﺩﺍ ﻓﺈﻥ ﷲ ﻳﺤﺎﺭﺏ ﻭﺭﺳﻮﻟﻪ ﻭﻳﺴﻌﻰ ﻓﻲ ﺍﻷﺭﺽ ﻓﺴﺎﺩﺍ ﺃﻥ ﻳﻘﺘﻞ ﺃﻭ ﻳﺼﻠﺐ ﺃﻭ ﺗﻘﻄﻊ ﺃﻳﺪﻳﻬﻢ ﻭﺃﺭﺟﻠﻬﻢ ﻣﻦ ﺧﻼﻑ ﺃﻭ ﻳﻨﻔﻮﺍ ﻣﻦ ﺍﻷﺭﺽ

ḳ ÈÉÁº ÀÁgÉÆ ÈÉÁº ÕgÉº ¸Ó

319- (634/1) Osman radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir müslümanın öldürülmesi ancak şu üç şeyden biriyle helal olur: İmandan sonra küfür, evlendikten sonra zinâ veya cana karşı kısas olmaksızın adam öldürmek."**[1471]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﺑﻦ ﻫﺸﺎﻡ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻘﺪﺍﺩ ﺑﻦ ﺍﻷﺳﻮﺩ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻤﻘﺪﺍﺩ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﻟﻘﻴﺖ ﺭﺟﻼ ﻣﻦ ﺍﻟﻜﻔﺎﺭ ﻓﻘﺎﺗﻠﻨﻲ ﻓﻀﺮﺏ ﺇﺣﺪﻯ ﻳﺪﻱ ﺑﺎﻟﺴﻴﻒ ﻓﻘﻄﻌﻬﺎ ﺛﻢ ﻟﺎﺫ ﻣﻨﻲ ﺑﺸﺠﺮﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺳﻠﻤﺖ ﷲ ﺃﻓﺄﻗﺘﻠﻪ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﻌﺪ ﺃﻥ ﻗﻄﻌﻬﺎ ﺛﻢ ﻟﺎﺫ ﻣﻨﻲ ﺑﺸﺠﺮﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺳﻠﻤﺖ ﷲ ﺃﻓﺄﻗﺘﻠﻪ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺑﻌﺪ ﺃﻥ ﻗﺎﻟﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺗﻘﺘﻠﻪ ﻓﺈﻥ ﻗﺘﻠﺘﻪ ﻓﺈﻧﻪ ﺑﻤﻨﺰﻟﺘﻚ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﺗﻘﺘﻠﻪ ﻭﺇﻧﻚ ﺑﻤﻨﺰﻟﺘﻪ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﻘﻮﻝ ﻛﻠﻤﺘﻪ ﺍﻟﺘﻲ ﻗﺎﻝ

¬óÁé UÀÄ ¸ÀºÁ¸ÀÖ óÀ¨ÁÝ ¸Ó Ó§é ¸ÀÀÂ¢Þ

320- (747) Ubeydullah b. Adiy b. el-Hıyar'dan: "el-Mikdad radıyallahu anh dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Kafirlerden biriyle karşılaşsam, benimle vuruşsa, iki elimden birini kılıçla kesse, sonra benden bir ağacın arkasına sığınsa ve "Allah'a teslim oldum" dese, bunu söyledikten sonra onu öldürebilir mi-

1470 Sahih. Şafii, Sunen (16546) Muslim, Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den (1676)

1471 Sahih. Şafii, Sunen (15641) Hakim (4/350) Ebu Davud (4502) Ahmed (1/61, 437)

yim ey Allah'ın rasulü!" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Onu öldüremezsin." Ben: "Ey Allah'ın Rasulü! O elimi kestikten sonra bunu söylese öldüremez miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır, öldüremezsin. Eğer öldürürsen o senin onu öldürmenden önceki konumuna gelir, sen de onun bu kelimeyi söylemesinden önceki konumuna gelirsin."**[1472]

ﻣﻦ ﻗﺘﻞ ﻧﻔﺴﻪ ﺑﺸﻲء ﻋﺬﺏ ﺑﻪ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻘﻴﺎﻣﺔ ﻭﻣﻦ ﺭﻣﻰ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﺑﻘﺘﻞ ﻓﻬﻮ ﻛﻘﺎﺗﻠﻪ ﻭﻣﻦ ﺣﻠﻒ ﺑﻐﻴﺮ ﻣﻠﺔ ﺍﻹﺳﻼﻡ ﻛﺎﺫﺑﺎ ﻓﻬﻮ ﻛﻤﺎ ﻗﺎﻝ

321- (748) Sabit b. ed-Dahhak radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim dünyada kendisini bir şeyle öldürürse kıyamet gününde onunla azap olunur."**[1473]

:ﻣﻦ ﻗﺬﻑ ﻣﻤﻠﻮﻛﻪ ﻣﻤﻦ ﻫﻮ ﺑﺮﻱء ﻣﻨﻪ ﺃﻗﻴﻢ ﻣﻤﻦ ﻫﻮ ﻛﻤﺎ ﻗﺎﻝ ﻭﻣﻦ ﺣﻠﻒ ﺑﻤﻠﺔ ﻏﻴﺮ ﺍﻹﺳﻼﻡ ﻛﺎﺫﺑﺎ ﻓﻬﻮ ﻛﻤﺎ ﻗﺎﻝ :ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻗﻼﺑﺔ ﻭﻟﻌﻦ ﺍﻟﻤﺆﻣﻦ ﻛﻘﺘﻠﻪ ﻭﻣﻦ ﺭﻣﻰ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﺑﻜﻔﺮ ﻓﻬﻮ ﻛﻘﺘﻠﻪ ﻭﻣﻦ ﻗﺘﻞ ﻧﻔﺴﻪ ﺑﺸﻲء ﻋﺬﺏ ﺑﻪ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﻘﻴﺎﻣﺔ ﻭﻣﻦ ﺣﻠﻒ ﺑﻤﻠﺔ ﺍﻹﺳﻼﻡ ﻛﺎﺫﺑﺎ

322- (749) Cafer b. Muhammed babasından, o da dedesinden: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in kılıcının kılıfında şu yazı bulundu: "Allah Subhanehu ve Teâlâ'ya insanların en çok düşmanlık edeni katilinden başkasını öldüren ve kendisine vurandan başkasına vurandır. Efendisinden başkasını sahip edinen köle Allah Subhanehu'nun Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiğini inkar etmiştir."[1474]

1472 Sahih. Şafii, Sunen (15644) Muslim (95)
1473 Sahih. Şafii, Sunen (15646) Muslim (110)
1474 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15659) İbrahim b. Muhammed metruktur. İbn Cureyc tarikiyle: Abdurrazzak (18847)

Æţ‡Hɯ ÀÁĂHDZ UĞĞĵ ĶĶĘ :óÀę áÀHɯèĈ ɒę ÆţHɯ ɒʒ ÛĞÆĘĘʒ ɒĕä ÀǫÀɛǹĈ ĈĘŰʒ ć!ä ɔƶǒ Ć!ä ɒʒɛ̀ę́ ĕäÀę Uę ĶɒÀǒ UĈɒä ĞÁÆHɯQ̈ä Uę ĵÀǒ Àɯ :ŲŰʒ ɒę ɒɯş ÛĈĞĞÁĵ̈ ÀĘɛ̨ ą̆ĕÁĤR̈äş ÛĈĈĤÀę ÀĘɛ̨ ÖĈÁÖĕä ć!ä ɒĤĞ :ÀƵĘ ĵÀǒ ķ :óÀÖę ÝĮǐèş ķ Įǐèş ĈĘŰʒ ć!ä ɔƶǒ ÆţHɯ ɔŰʒ ć!ä óÂǫĈ Àţ̂ ÀÁǒ ÆÖę ĈǫţĤĈ ŲĈş ÀĘɛ̨ ɔƶɛ̀

323- (750) Muhammed b. İshak'tan: Ebu Cafer Muhammed b. Ali'ye dedim ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in kılıcının kılıfında bulunan sahifede ne vardı?" Şöyle dedi: "Orada şu vardı: Allah katilinden başkasını öldürene ve kendisine vurandan başkasına vurana lanet etmiştir. Kendisini sahibinden başkasına nispet eden köle Allah'ın Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e indirdiğini inkar etmiştir."[1475]

Ûɔ̆ĘĈ UĞĈ ɒę ɔÊĘʒ ɒʒ şĈ ÛĮǒHɯä ɒʒ Ûɔ̆ĘĈ UĞĈ ɒĕä ɒʒ Ûĵ̈ÆÁɛ̀ ÀǫÀɛǹĈ ÁĤĥúɳ ŲĞǫɛ̨ä ɒɳ¼ :Įǐèş ĈĘŰʒ ć!ä ɔƶǒ Ć!ä óƶɛ̀ę́ óÀę :óÀę ɔ̆ĘĈ UĞĈ ɒĕä ɒʒ Ć!ä ĞÁĤĈ ĈĘŰĤę ĕǫşå óÀg ɒţɛ̨ ÛĈƶǫÖţäa ŲĈş ŲĤÀɛ ĵĈ ɯĈ ÛĈÊę åƶę ƶĘɛ̨ ÖǫÖĈ ¬óÉʒ ɯş 8ÀǒǒĈ ÖǫÖɛ ɯ ÛǫĤRd̈ş

324- (751) İbn Ebi Leyla'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Maktulün velilerini (diyetle) razı etmedikten sonra mümin birini öldüren kişiye kısas uygulanır. Kim buna engel olursa Allah'ın laneti ve gazabı onun üzerinedir. Allah onun ne farzını ne de nafilesini kabul eder."**[1476]

ÛŲĘĈĈ ɒę åÀĈĈ ɒʒ ÛÀDƶę́Ĉ ɒę ÆĘĦę̀ ɒę ÖĈţäa ÆĞʒ ɒʒ ÛĞÆĘĘʒ ɒĕä ÀǫÀɛǹĈ ʔÛÀę́ Įǐèş ĈĘŰʒ ć!ä ɔƶǒ Ć!ä ôƶɛ̀ę́ ɔŰʒ UĞĈ ʒɳ ĶŰɳ̊á :óÀę ČǹǫǒĈ UĞĈ ɒʒ ɃÖäa äÖĘ ĵĞÀʒĞ́ UĤʒ̊á :óÀÖę́ Įǐèş ĈĘŰʒ ć!ä ɔƶǒ Ć!ä ôƶɛ̀ę́ ÀŢŢ̣ĉ ɃÖäa UĞĈ

1475 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15660) mürseldir. Bkz.: Muslim (1370)

1476 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (15661) mürseldir. Zuhri'den mürsel olarak: A - durrazzak (17183) mevsul olarak: Beyhaki (8/25)

ãØĿ ф¼ :ĻĬèę ĉĒŸȝ ć!ã ɔɪỏ ć!ã óɀèǿ óÀéę .ķ ĘĿĉǿ ÆĿĈĠû Ʊǫŭź ÛĕÀȚŢĉ ¬ĉĒŸȝ ƱÂDzǩ ŕęş ÛÕĒŸȝ ƱÂDzą ŕ ęąĈ ÀɳĈ¼ :óÀé ÛĈę ÆȚìÛ ÛƱÂęä :óÀé ¬ÝÕĔɳ

325- (752) Ebu Rimse radıyallahu anh'den: "Babam ile beraber Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına girdik. Babam, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sırtındakini gördü ve: "Beni bırak da sırtındakini tedavi edeyim. Zira ben uzman bir tabibim" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: "Yanındaki kim?" dedi. O da: "Şehadet ederim ki oğlumdur" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Şüphesiz o senin suçun sebebiyle muaheze edilmez, sen de onun suçu yüzünden sorumlu tutulmazsın."[1477]

óÀé ÛɟÀɳǧ ф ÕÛÀÕą ф ÛȣşÀĤą ф ÀĿÓę ф Ûɔèɀą ф ǽÀĤą ÀǿÀɢȵÛ ÛфÊƖƱäş ÛäĄĿÂDzą ĻŢÁĤ ǽÀĤą ŞÂǧ ÀÁǿ ф ĢKÊÁǿöä ãØĿ ğǿȵÛ Ļǿ :ÕÛÀÕą ţÀɢĻÁĢ ǒƱì ĉĿĥÛ фĤ ęǿ ĘÂȝ фţź} :ɔǿÀĤķş ȍǿÀɢķ ĉǿźę Ʊź ÛĻĝâą ф ȍÀĤƱĤäş ÕǿĘ фɳ :ĝäǿźɳöä ÕĿÛ ɔŕȝ Æǿȍ ɟÀȍ ¼ :óÀé ÛĈĢǽä [ČĒē :gÀÕǿöä] {ȣşÀĤţÛĉ ɔŕȝ ô ÀźŞ ÛĈĢĄĖöä ęÁĤ ÕǿÕķ ŕęş Ûęȝ ɔÁĤą ŕęş ÀŢę åÀÕą ɟÛ Ęǧ ÈÁǿ ÀĿȍĉ ÀĘÁǿ ĻĬèş ĉĒŸȝ ć!ã ɔɪỏ ÆţĦɯ ĈɳĢź ÒȵǿŞ ÛÕǿÕą ŕęş ęȝ ɔÁĤą ɟÛ ÕĔDzǿĈǧä ÕĿÛ фĤ ZĻÁÅķ ÕĈé} :ęźę ÕĈéş ÛÀȝ ǒì ɟŞ ÛĈĢĄĖöä Ǿȵ ǒì ɟŞ Õǿę ǒì ɟÛ ĈĢĄĖöä ÕĤDZ ŕÛ ɔÀĤķ ć!ã фĤ ZĻÁÅķ ĈĢĄĖöä :óɀǿ [ČĒē :gÀÕǿöä] {ĢtǧǿŞ ĻǿȣǿÓ [ēĒČ :gÀÕǿöä] {ĻĘĈÛ ąäØȝ ęŕź ÕĈé ÆĤę ƆÆǿȝä ȣţź} :óÀé Ļę ÛÕǿÕą ŕęş Ʊź ĻǿĈŞ} :ɔǿÀĤķ ĉǿźę Ʊź óÀéş .ĻĘĈÛ ąäØȝ ęŕź ĈĢĄĖöä ǾȵÛ ÆĤę ÕǿÓę фɳ :óɀǿ Ʊź ĻǿĈ :óɀǿ [ČĒĔ :gÀÕǿöä] {ɟɀǿǩ ĻǿȵĤĈ ąÀǿǤȣä ƱĈşÛ Àɳ ǧĢǧ îÀÔĈöä ¼ ÕǿÕą ɟÛ ĠźÀÁɳ ŘĤę ф ĻǿŘĤę ÀźÛ ƱĬǿɳ ǧĢǧ îÀÔĈöä

326- (755) Mukatil b. Hayyan dedi ki: "Şu tefsiri Muaz radıyallahu

1477 Sahih. Şafii, Sunen (15662) İbnu'l-Carud el-Munteka (770) Ebu Davud (4495)

anh'den ezberleyen; Mucahid, el-Hasen, ed-Dahhak b. Muzahim gibi bir topluluktan aldım. Allah Tebareke ve Teâlâ'nın: **"Bununla beraber öldürülenin kardeşi tarafından katil lehine bir şey affolunursa, artık örfe uymak ve öldürülen (taraf)e (borcu) güzellikle ödemek gerekir."** (Bakara 178) ayeti hakkında dedi ki: "Tevrat ehline şöyle yazılmıştı: Kim haksız yere bir cana kıyarsa ona kısas uygulanır ve o affedilemez. Ondan diyet de kabul edilmez. İncil ehline ise şöyle yazılmıştı: o affedilirse (kısas olarak) öldürülmez. Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'in ümmetine ise şöyle ruhsat kılındı: Dileyene kısas olarak öldürülür, dileyene diyet vardır, dileyen de affeder. Bu da Allah Teâlâ'nın: **"Bu, rabbinizden size bir kolaylık ve rahmettir"** (Bakara 178) kavlidir.[1478] Diyet, Allah Teâlâ'dan bir kolaylıktır. Zira diyet alındığında kısas olarak öldürülmez.[1479] Sonra şöyle buyurmuştur: **"Buna rağmen, kim bundan sonra haddi aşarsa, onun için, acısı büyük azâb vardır"** (Bakara 178) Kim diyet aldıktan sonra öldürürse ona can yakıcı bir azap vardır.[1480] Allah Teâlâ'nın: **"Kısasta sizin için hayat vardır. Ey akıl sahipleri! Ta ki sakınasınız."** (Bakara 179) ayeti hakkında şöyle dedi: "Sizin için kısasta hayat vardır. Bu sayede birbirinizi öldürme korkusuna son verirsiniz."[1481]

ÛäąŁÎÀDzą ĶĬĤŧè :óÀę ǿÍÀĄå ¢ę şÀŧȝ ÀǾÀĆĠńÛ ÛĞĄĘĘȝ ¢ę ǰÍÀŁÀè ÀǾÀĆĠńÛ
î ÀǾÛÛõä ÓŁĜäÀèÛ ÛĤę Ûŀ ǰǾõ ķ :óżÛǾ ĻŁŦÀȝ ąĮä ÛŀÎǿ âÀąȝ ¢ęä ĶĬĤŧè :óżÛǾ
î ÀǾÛÛõä ĻÓŁŦȝ ÆŁÛõ} :ĜąĞä ĈØŽÛ ƨÓÀĤĘę õǿÀĆę ąĮä óÀÎÓż ÛĞĄĘĘõä ĻŦŁż ¢ÓĶ ĻÓę
ĜŁn̂Û ¢ę ę¢ ŀĤȝ ¢ŧż Ûƨğó{ĞÀê ƨğóĞäę ÆĘĤÓÀê ÆĘĤÓäę ÀĦÓÀê ÀĦÓõä Ûƨ†ÛÓõä Ûŀ
{ĜŧĞǿę ĻÓǿǿ ¢ę ŻŁÂÁĶ ÕÛé ÛǰÊĞĞê ĜŁÛÛ ǿäáÛę ßsÀĦŧÓÀê ţÀĞĞÁż ǒŮÎ
Łŀŀŀ

buyurmuştur: **"Öldürülenler hakkında size kısas yazıldı; hüre karşılık hür, köleye karşılık köle, kadına karşılık kadın. Bununla beraber öldürülenin kardeşi tarafından katil lehine bir şey affolunursa, artık örfe uymak ve öldürülen (taraf)e (borcu) güzellikle ödemek gerekir. Bu, Rabbinizden size bir kolaylık ve rahmettir."** (Bakara 178) Sizden öncekilere yazılanlara nispeten hafifletmedir. **"Buna rağmen, kim bundan sonra haddi aşarsa, onun için, acısı büyük azâb vardır."** (Bakara 178)"[1482]

ﷺ ﷺ ﷺ

330- (1190) Tavus rahimehullah'tan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim nasıl olduğu belirsiz bir karışıklık içinde veya yakınlarını savunma esnasında bir taş veya bir kamçı ya da bir sopa ile (öldürme kastı olmaksızın) öldürülürse o kimse üzerine hatâen (yanlışlıkla) öldürme diyeti gerekir. Kim (bu ortamda) kasten öldürülürse bu (öldürme) kısas sebebidir. Kim de katil ile kısas arasına girer (yâni katilin öldürülmesine engel olur) ise, Allah'ın, laneti ve gazabı o kimse üzerine olsun (veya üzerinedir). O kimseden ne tevbe kabul olunur, ne de fidye (veya o kimsenin ne nafile ibâdeti ne de farz ibâdeti kabul olunur."**[1485]

**ﺩﻱ ﺭﻟﻪ ﺩﻱ ﺟﺎﺭﻳﺔ ﻣﻊ ﺍﻟﻌﺼﺎ ﻣﻊ ﻣﺎﺋﺔ ﺷﺎﺓ ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻬﺎ ﺩﻡ ﻣﻊ ﺍﻟﺨﻄﺄ ﻭﻣﻦ ﻗﺘﻞ ﻋﻤﺪﺍ ﻓﻘﻮﺩ ﺑﻴﻨﺔ ﻭﻣﻦ ﺣﺎﻝ ﺩﻭﻥ ﻗﺎﺗﻠﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻪ ﺷﻲﺀ ﻭﻣﻦ ﺍﻋﺘﺮﻑ ﻗﺘﻠﻪ ﺩﻱ ﺭﻟﻪ ﻣﻊ ﺍﻟﺨﻄﺄ ﻭﺍﻟﻌﻤﺪ ﻭﻣﻦ ﺍﻋﺘﺮﻑ ﻗﺘﻠﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻪ ﺷﻲﺀ ﻭﻣﻦ ﺣﺎﻝ ﺩﻭﻥ ﻗﺎﺗﻠﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﻟﻪ ﺷﻲﺀ ﻭﻣﻦ ﺍﻋﺘﺮﻑ ﻗﺘﻠﻪ ﻓﻘﺪ ﻗﺘﻞ ﻋﻤﺪﺍ ﻭﻣﻦ ﻗﺘﻞ ﻋﻤﺪﺍ ﻓﻘﺪ

çatır çatır yemesi gibi?!" Ata dedi ki: "Safvan bana hangisinin ısırdığını da söylemişti fakat ben unuttum."[1486]

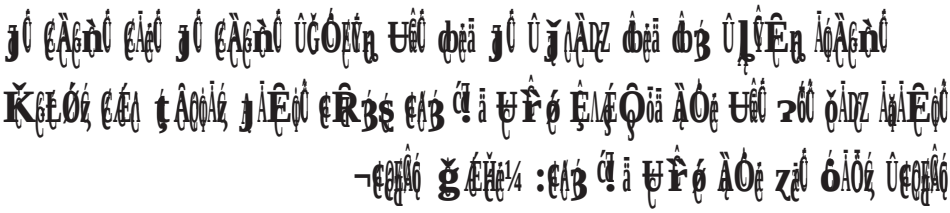

332- (760) İbn Ebi Muleyke, babasından rivayet ediyor: "Birisi Ebu Bekr es-Sıddık radıyallahu anh'e geldi. Biri elini ısırmış, o da elini çekince kendisini ısıran adamın ön dişini düşürmüştü. Bunun üzerine Ebu Bekr radıyallahu anh: "Adamın dişi boşa gidip heder olmuş" dedi.[1487]

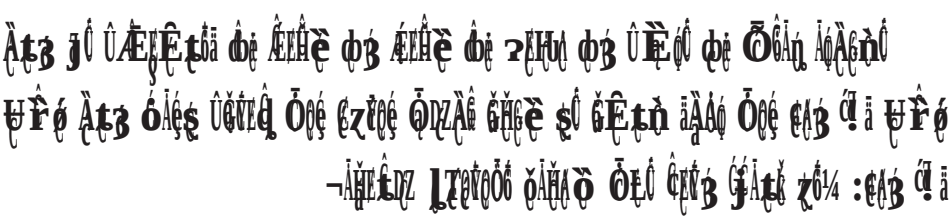

333- (758) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: "Ömer radıyallahu anh beş veya yedi kişinin pusu kurarak öldürdükleri bir kimseye karşı onları kısas olarak öldürdü ve şöyle dedi: " Şayet San'a halkı bu iş için toplanmış olsalardı hepsini öldürürdüm."[1488]

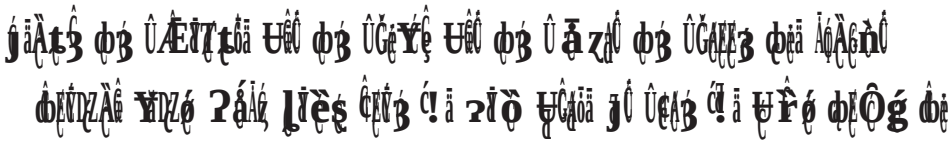

334- (611/2) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem iki kişye karşı bir kişiyi fidye olarak verdi."[1489]

1486 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17542) Bkz.: Buhari (4417) Muslim (1673)

1487 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (17543) İbn Ebi Şeybe (28226) Abdurrazzak (17551) İbn Ebi Muleyke'nin babası meçhuldür. Mutabaat için bkz.: Beyhaki (8/336)

1488 Sahih. Şafii, Sunen (15806) Buhari (1896) Malik, Muvatta (2/871)

1489 Sahih. Şafii, Sunen(13005)

¬ãzŽžţŭ Ÿź ¬ãzŽžţŭ Ÿź

335- (1117) Muhammed b. Ali'den: "Ali radıyallahu anh İbn Mulcem kendisini yaraladıktan sonra onun hakkında şöyle dedi: "Onu yedirin, içirin, esire güzel davranın. Eğer yaşarsam kanı bana aittir. Dilersem affederim, dilersem kısas uygularım. Eğer ölürsem onu ödürün fakat müsle yapmayın."[1490]

¬ÆÆÎÌ zŽź ĈĜĤŭ ĵşŝ ¬ÆÆÎÌ zŽź ĈĜĤŭ ĵşŝ

336- (762) Sa'd b. Zeyd b. Amr b. Nufeyl radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Malı uğrunda öldürülen şehiddir."**[1491]

¬ÆÆÎÌ zŽź ĈĜĤŭ ĵşŝ ¬ÆÆÎÌ zŽź ĈĜĤŭ ĵşŝ

... (762/1) Sa'd b. Zeyd b. Amr b. Nufeyl radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Malı uğrunda öldürülen şehiddir."**[1492]

1490 Çok zayıf. Şafii, Sunen (16504) İbrahim b. Muhammed metruktur.

1491 Sahih. Şafii; Sunen (17537) Buhari (2452) İbn Mace (2580) Ebu Davud (4772) Tirmizi (1421) Ahmed (1/187, 188, 189, 190) Muslim (141)

1492 Sahih. Şafii; Sunen (16529) Buhari (2452) İbn Mace (2580) Ebu Davud (4772) Tirmizi (1421) Ahmed (1/187, 188, 189, 190) Muslim (141)

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﺍﻃﻠﻊ ﺭﺟﻞ ﻓﻲ ﺑﻴﺖ ﻗﻮﻡ ﻓﺤﺬﻓﻪ ﺑﺤﺼﺎﺓ ﻓﻔﻘﺄ ﻋﻴﻨﻪ ﻓﻠﻴﺲ ﻋﻠﻴﻚ ﺟﻨﺎﺡ

337- (763) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şayet bir kimse izinsiz olarak seni gözetlese, sen de ona taş atıp gözünü çıkarsan sana bir günah yoktur."**[1493]

ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺳﻌﺪ ﺃﻥ ﺭﺟﻼ ﻃﻠﻊ ﻓﻲ ﺟﺤﺮ ﻓﻲ ﺑﺎﺏ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻭﻣﻌﻪ ﻣﺪﺭﻯ ﻳﺤﻚ ﺭﺃﺳﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻟﻮ ﺃﻋﻠﻢ ﺃﻧﻚ ﺗﻨﻈﺮﻧﻲ ﻟﻄﻌﻨﺖ ﺑﻪ ﻓﻲ ﻋﻴﻨﻚ ﺇﻧﻤﺎ ﺟﻌﻞ ﺍﻻﺫﻥ ﻣﻦ ﺃﺟﻞ ﺍﻟﺒﺼﺮ

338- (764) Sehl b. Sa'd radıyallahu anh'den: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in odasını gözetliyordu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in elinde başını kaşıdığı bir demir vardı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beni gözetlediğini bilseydim şu demirle senin gözünü oyardım. İzin ancak ve ancak gözden dolayı icad edilmiştir."**[1494]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺭﺟﺎء ﺃﻥ ﺃﺑﺎ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻛﺎﻥ ﻳﻘﻮﻝ ﻛﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻓﻲ ﺑﻴﺖ ﻓﺎﻃﻠﻊ ﺭﺟﻞ ﻓﻲ ﺑﻌﺾ ﺣﺠﺮ ﻧﺴﺎﺋﻪ ﻓﺄﻫﻮﻯ ﺇﻟﻴﻪ ﺑﻤﺸﻘﺺ ﺃﻭ ﺑﺸﻲء ﻳﺘﺒﻌﻪ ﻓﻜﺄﻧﻲ ﺃﻧﻈﺮ ﺇﻟﻴﻪ ﻳﺨﺘﻞ ﻟﻴﻄﻌﻨﻪ

339- (765) Enes radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem evinde iken birinin kendisini gözetlediğini gördü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem elindeki makasla ona doğru eğildi, sanki şayet adam geri gitmeseydi onu yaralayacağına aldırmayacak gibiydi."[1495]

1493 Sahih. Şafii, Sunen (17559) Buhari (6902) Muslim (5643)
1494 Sahih. Şafii, Sunen (17560) Buhari (6241) Muslim (2156)
1495 Sahih. Şafii, Sunen (17561) Buhari (6242) Muslim (2157)

:óÀÉ ÿâÀg Uêô ôÉ È¢É ôÞ ÛÆôÀñ Uêô ôÉ ÖÉÞtèô ôÞ ÛµäSÀq ÀôÇÈñô ÛµTRÉä äzÉÖÉ ÅzDzÊôÀä äzÉtÔÉÖèä ÞzÉtÊÉtôä µTÎq ÀtÉÉ µÉÑñ ²ôô ÿzÉ ÛDzô µ. ¬µÎÎ¥Ôô ÖÖÉôä ZÔô µÉzÛÞ¼ :óÀÖÉ µÉèş ÇÉÉÞ ć!ä ²Éò ÛÇÀôä ÑÉÇÉ ÛĆ!ä ózèé À :äzÖÀÉ .¬ōÀÎq Þq µÊÉq ÕõÕ ôÑ ÞBÀÉ Uç ¤Ô¼ :ÕôÉ ÆÀÞ óÀÉ ¬ÀtÉäÉÀô äÞäÀÉ ¤¼ :óÀÉ ÝµÊ

340- (767) Kays b. Ebi Hazım dedi ki: "Bir topluluk Has'am kabilesine sığındı. Müslümanlar onları kuşatınca secdelerle korundular. Bir kısmı da öldürüldü. Bu haber Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e ulaşınca: **"Onlara namazlarından dolayı yarım diyet verin"** buyurdu. Sonra o zaman şöyle buyurmuştu: **"Ancak ben müşrik ile beraber bulunan her müslümandan berîyim."** Dediler ki: "Ey Allah'ın Rasulü? Neden?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"İkisi birbirinin ateşini görmez"** buyurdu."[1496]

ôÉ ĞÀÖÉg zÉ µÀÕ ķ :óÀÉ ÇşÀÞ ôÞ ÛÞÀtÀÔä ôÞ ÛÀtĦq ôÞ Û8ÀÛq ÀôÇÈñô ÛÇåÀTÎVô ô ÀĦÖ ŽÀÁÉ ÆgÉ ÿzÉ ÕÀÊÇôä Þq ÿÀùÉä UÉ ÞÉÀÉ ÛäĶĞÕ ÁÆÌÎ ĵtÉôä :ózÕq ĞÀÖÉgş ÛµTÉÀÈêê ÉzÕÎÉ µzÉtÊÉtôä ÉøÆÉäÉ ĸÕÀÎtôä ÇÉgÉ ôÑ ÖÀDzÉ µÓõ ć!ä ÀÂÇ :ĞÀÖÉg óÀÖÉ ÛÉzÉÉ ²Ñg åÀĦôä Ö8Î ôÑ ÉózĦtÊ Yɵ ÛUêô Uêô ķ ÊÇÆê ÇÉ µÉèş ÇÉÑÞ ć!ä ²Éò ÛÇôä ²ÑÖɵ ÛĸtgäÀôä µgøÓ zÉş

341- (768) Urve'den: "Huzeyfe b. el-Yeman radıyallahu anh'ın babası çok yaşlı bir kimse idi. Uhud günü kadınlarla beraber bırakıldı. Çıkıp şehit olmak istedi. Müşriklerin tarafından geldi ve müşlümanlar kılıçlarıyla ona vurmaya başladılar. Huzeyfe radıyallahu anh: "Babam! Babam!" diyordu. Ancak onlar harp kargaşası içinde onu duymadılar ve öldürdüler. Huzeyfe dedi ki: "Allah sizi bağışlasın, O merhametlilerin en merhametlisidir." Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onun diyetinin ödenmesine hükmetti."[1497]

1496 Sahih. Şafii, Sunen (16433) Nesai (4780)
1497 Zayıf. Şafii, Sunen (16440) mürseldir.

ﻋﻦﺃ ﻋﻦ ﺍﻟﺄﺷﻌﺚ ﻋﻦﺃ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﻗﺒﻴﺼﺔ ﺃﻥﻪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻘﻀﺎﺀ ﻓﻲ ﺍﻟﺠﻨﻴﻦ ﺍﻟﺬﻱ ﻳﺴﻘﻂ ﻣﻴﺘﺎ ﺃﻭ ﺣﻴﺎ ﻓﻤﺎﺕ ﺑﻌﺪ ﺫﻟﻚ ﻓﻘﻀﻰ ﺃﻥ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻘﺎﺗﻞ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺭﻭﺍﻳﺔ ﻏﺮﺓ ﻋﺒﺪ ﺃﻭ ﻭﻟﻴﺪﺓ ﻓﺄﺗﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﻗﻀﻰ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻻ ﺷﺮﺏ ﻭﻻ ﺃﻛﻞ ﻭﻻ ﻧﻄﻖ ﻭﻻ ﺍﺳﺘﻬﻞ ﻓﻤﺜﻞ ﺫﻟﻚ ﻳﻄﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺇﻥ ﻫﺬﺍ ﻣﻦ ﺇﺧﻮﺍﻥ ﺍﻟﻜﻬﺎﻥ

342- (769) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Lihyan oğullarından bir kadının karnındaki bebeğin düşürülmesi hakkında erkek veya kadın köle olarak gurreye hükmetti. Sonra aleyhine gurre ile hükmedilen kadın vefat etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem mirasının çocuklarına ve eşine kalmasına, akrabalarının ise diyeti ödemesine hükmetti."[1498]

ﻋﻦﺃ ﻋﻦ ﺍﻟﺄﺷﻌﺚ ﻋﻦﺃ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﻀﺎﺀ ﻓﻲ ﺍﻟﺠﻨﻴﻦ ﺍﻟﺬﻱ ﻳﺴﻘﻂ ﻣﻴﺘﺎ ﺃﻭ ﺣﻴﺎ ﻓﻤﺎﺕ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻘﺎﺗﻞ ﻏﺮﺓ ﻋﺒﺪ ﺃﻭ ﻭﻟﻴﺪﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﺍﻟﺘﻲ ﻗﻀﻰ ﻋﻠﻴﻬﺎ ﻛﻴﻒ ﺗﻐﺮﻡ ﻣﻦ ﻻ ﺷﺮﺏ ﻭﻻ ﺃﻛﻞ ﻭﻻ ﻧﻄﻖ ﻭﻻ ﺍﺳﺘﻬﻞ ﻓﻤﺜﻞ ﺫﻟﻚ ﻳﻄﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺇﻧﻤﺎ ﻫﺬﺍ ﻣﻦ ﺇﺧﻮﺍﻥ ﺍﻟﻜﻬﺎﻥ

343- (1197) İbnu'l-Museyyeb rahimehullah'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem anne karnında öldürülen bir cenin hakkında bir köle veya cariye olarak gurreye hükmetti. Aleyhinde hükmedilen kişi dedi ki: "Nasıl oluyorda içmeyen ve yemeyen, konuşmayan ve ağlamayan bir kimse için böyle borçlandırılıyorum?" Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bu ancak kahinlerin kardeşlerindendir"** buyurdu.[1499]

ﻋﻦﺃ ﻭﻛﻴﻊ ﺑﻦﺃ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﻋﻦ ﺃﺷﻌﺚ ﻋﻦ ﺍﻟﺸﻌﺒﻲ ﻋﻦ ﻣﺴﺮﻭﻕ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﻐﻴﺮﺓ ﺑﻦ ﺷﻌﺒﺔ ﺍﻟﻜﻬﺎﻥ ﻓﻲ ﺍﻟﺠﻨﻴﻦ ﺍﻟﺬﻱ ﻳﺴﻘﻂ ﻣﻴﺘﺎ ﺃﻭ ﺣﻴﺎ ﻓﻤﺎﺕ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻘﺎﺗﻞ ﻏﺮﺓ

1498 Sahih. Şafii, Sunen (16331) Buhari (6909) Muslim (1681)

1499 Sahih ligayrihi. Şafii; Sunen (16332) Buhari (5758)

ÀtŁäÁ£gÔ ǨÁÀÂŘÁ ÛUÕ ØŁĶØÀDZ ØŁ£ ǨÁõ :óÀÖÁ ĜĢ§ÀąöäØ£ ÕÔÀą Ø£ ÔtŁg ŸÀÖÁ ŁŀĕĘ ĜĘŴȝ ć!ä ɔŀÒ Ĝ!ä óɀĕĢ ĜĘŁ ɔÂŘÁ ÛÀĢŁą ÀąĘÂDZ ǨÁÖÖŴÁ ĢÛÊtÊ ʔÀȵĢ§ä ÀąÂÛÀÊ äØŁ ÕĢŁą Ų§ ŲŘŘÖą §Ô ÀąÁÊÊ §Ô :ĕȝ ć!ä ŲŕŕØ Àtȝ óÀÖÁ ĢÀąĢ8Ê

344- (923/1) Tavus rahimehullah'tan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in cenin düşürme konusundaki hükmünü işiten var mı?" Hamel b. Mâlik b. Nâbiğa ayağa kalkıp: "Ben iki kadının arasındaydım; birisi öbürüne çadır direğiyle vurdu, karnındaki bebeği öldürdü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gurreye hükmetti" dedi. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Neredeyse böyle bir konuda görüşümüzle hükmedecektik."[1500]

ÛÀtȝ §Ô Ûâ§ÁÙ ØȝÛâ§ÁÙ Ø¤ä§ Û¢ÁąÅ Ø¤ §ÀtȝØȝ Û§ÁĘÁè ÁĢĘąÔ ŸÀÖÁ ÛÁĘŀ ĶÂDzöä Ų§ ŁŀĕĘ ĜĘŴȝ ć!ä ɔŀÒ ŲĜąöäØ§ ä¢ÀąäĆ!ä ÀĘõ¢Ć :óÀĢ ǨÁÀÂŘÁ ÛØŁĶÀŕ ŲÂŁą ÛÕÕ ØŁĶØÀDZ ØŁ£ ǨÁõ¼ :óÀÖÁ ĜĢ§ÀąöäØ£ ÕÔÀą Ø£ ÔtŁg ć!ä ɔŀÒ Ĝ!ä óɀĕĢ ĜĘŁ ɔÂŘÁ ÛÀĢŁą ÀąĘÂDZ ǨÁÖÖŴÁ ĢÛÊtÊ ʔÀȵĢ§ä ÀtŁäÁ£gÔ äØŁ ÀĘ¢Ê ĜĘŁ ÀąĘÂŘÖÕ äØŁ ȝtÊĢ Ł§ ɀ§ :ÀtȝóÀÖÁ Û¬ĢąÀ8Ê ŁŀĕĘ ĜĘŴȝ

345- (923) Tavus rahimehullah'tan: "Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in, cenin düşürme konusundaki hükmünü işiten var mı?" Hamel b. Mâlik b. Nâbiğa ayağa kalkıp: "Ben iki kadının arasındaydım; birisi öbürüne çadır direğiyle vurdu, karnındaki bebeği öldürdü. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem gurreye hükmetti" dedi. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Şayet bunu işitmeseydik, bundan başka bir hüküm verecektik."[1501]

1500 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16333)

1501 Sahih ligayrihi. Tavus, Ömer radıyallahu anh'den işitmemiş olup, bunu İbn A - bas radıyallahu anhuma yoluyla Ömer radıyallahu anh'den rivayet etmiştir: Ebu Davud (4572)

ق ا زلى ﷺ ﷺ ﷺ

ÀÇÎÁÓê ¢ÇÊúÇ ÖÇÓÇ ¥ç :ÀÇÙ ÆÊ¥Ç ÚÇç .ÀÇÎÁÓê ÇÎÊÇ

347- (729) Ebu Cuhayfe radıyallahu anh'den: "Ali radıyallahu anh'e: "Yanınızda Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den Kur'ân dışında bir şey var mı?" diye sordum. Dedi ki: "Hayır. Taneyi yaran, tohumu çıkarana yemin ederim ki hayır. Ancak Allah'ın kuluna verdiği; kitabı hakkındaki anlayış müstesnadır. Bir de şu sahifede olanlar." Dedim ki: "O sahifede ne var?" şöyle dedi: **"Diyetler, esirlerin salınması ve bir kafire karşılık bir Müslümanın öldürülemeyeceği hükmü"** Başka bir yerde: **"Bir kafire karşılık bir mümin öldürülemez"** şeklindedir.[1504]

:óÁÉ ¢ÇÊgÊ ÛâÇÁûÇ ÛØÁÛÆ ¢Æ ÛÇÊÇÉg ÚÊÊ ¢ÆÄ ¢Æ ÛÇÎÊÇ ÁÇÀÇèÑÊ ¥ç¼ :ÁÇÇÁÇÄä ÿZÇ óÁÉ ÇÎèÇ ÇÊÍÆ Ç!ä ¤ÍÒ Ç!ä óZèÉó ÇÚ ÛÇÊÇHÚÄäÇ ÁÇÊÎÆDZÑÇ ¬ÀÇÎÁÓê ¢ÇÊúÇ ÖÇÓÇ

348- (728) İbn Ebi Huseyn'den: "Atâ, Tavus, - zannederim şunu da dedi: Mucahid ve el-Hasen dediler ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Fetih günü: **"Bir mümin bir kafir sebebiyle (kısas olarak) öldürülemez"** buyurdu.[1505]

ÛÇÊÇHÚÄäÇ ÛÁÇÊÎÆDZÑÇ ÛâÇÁûÇ ÛØÁÛÆ ¢Æ ÛÇÎÊÇg ÚÊÊ ¢ÆÄ ¢Æ ÛÇÎÊÇ ÁÇÀÇèÑÊ ¬ÀÇÎÁÓê ÇÎÊÇ ÖÇÓÇ ¥¼ :ÁÇÇÁÇÄä ÿÁÆ ÇÇÇÛÑ ÚÍ óÁÉ ÇÎèÇ ÇÊÍÆ Ç!ä ¤ÍÒ ÇÇÁÚÄäÇ ÆÚ ÇÍÒ :ÑÍÉ ÛÖÈÀÑ ÄØÇ :óÁÓÉ

349- (728/1) İbn Huseyn'den: Atâ, Tavus, Mucahid ve el-Hasen (el-Basrî) dediler ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Fetih günü hutbesinde: **"Bir müslüman bir kafire karşılık (kısas olarak) öldürülemez"** buyurdu. Bu mürsel değil mi? deyince Şafii: "Evet" dedi.[1506]

1504 Sahih. Şafii, Sunen (16425) Buhari (3047)
1505 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16422) mürseldir. Muslim b. Halid zayıftır.
1506 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16422) mürseldir. Beyhaki (8/29)

ﻪﻴﺑ ﺎﻴﻠﻋ ﻪﻴﻓ ﻞﺟﺭ ﻦﻣ ﻞﻫﺃ ﺔﻤﺫ ﻞﺘﻗ ﻪﻧﺃ ﻰﻠﻋ ﺔﻨﻴﺒﻟﺍ ﻢﻗﺃ ﻢﺛ ﻢﻠﺳﻭ ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲﺍ ﻝﻮﺳﺭ ﻰﻟﺇ ﺮﻣﻷﺍ ﻞﻌﺟ ﺎﻤﻠﻓ ﻞﺘﻘﻟﺎﺑ ﺮﻣﺃ ﻢﺛ ﻪﻟﺎﺘﻗ ﻰﻠﻋ ﻪﻟ ﺎﻤﻟ ﻪﻟ ﻪﻤﺘﺑﺎﺤﻣ ﻖﺣﺃ ﺎﻧﺃ ﻝﻮﻘﻳ ﻊﻤﺳ ﻪﻧﺃ ﻢﻠﻋﺃ ﷲﺍ ﻝﻮﺳﺭ ﺎﻳ ﻢﻌﻧ ﻝﺎﻗ

352- (1187) ez-Zuhrî rahimehullah'tan: "İbn Şas el-Cuzamî, Şam Naptî'lerinden birini öldürdü. Osman b. Affan radıyallahu anh'e mesele götürülünce onun öldürülmesini emretti. Ez-Zubeyr radıyallahu anh ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı onunla konuşarak öldürmesini yasakladılar. Bunun üzerine bin dinar diyet belirlendi."[1509]

353- (1188) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: "Zimmet ehlinden her birinin diyeti bin dinar idi."[1510]

354- (1189) Sadaka b. Yesar'dan: "Said b. el-Museyyeb'e anlaşmalıların diyetini sormak üzere haber gönderdik. Dedi ki: "Bu konuda Osman b. Affan radıyallahu anh dört bin dirheme hükmetti." Biz: "Ondan öncekiler nasıl hükmetti?" dedik. Bunun üzerine bizi taşladı. Şafii dedi ki: "Ona bunu son olarak soran kimseler oldular."[1511]

1509 Zayıf. Şafii, Sunen (15727).
1510 Zayıf. Şafii, Sunen (16226)
1511 Sahih. Şafii, Sunen (16225)

ﻪﺑ ﺪﻠﻬﻫ ﺭﻮﻋ ﺍﻭﻫﻮﻋ :ﻭﺍﻫ ﻮﻋ ﻪﺑ ﻜﻫﺪﻮﻫ ﻮﺑ ﻮﻜﻫﻫﺑ ﻪﺑ ﻱﺍﻫﺍﻫ ﺍﻮﻫﻮﻫ
ﻱﺍﺗﺒﺑ ﻪﻠﻫ ﺭﻬﻫ :ﺪﻠﻬﻫ ﻭﺍﻮﻫ ﻮﻳﻮﻫﺍﻮﻫﻮﻫﻫ ﻮﻫﻫﺍﺯﻫﻫﻫ ﻪﻫﻫ ﻮﺑ ﻪﻫﻮﻫﻫ ﺪﻠﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ
ﻫ ﺪﻫﻮ ﻪﻫﻫﻫﻫﻫ ﻪﻫﺑ ﻫﺍ ﻳﻬﻫ ﻫﻫﺑ ﻮﻫ

355- (1189/1) Sadaka b. Yesar'dan: "Said b. el-Museyyeb'e Yahudi ve Hristiyanın diyetini sordurduk. Said dedi ki: "Bu konuda Osman b. Affan radıyallahu anh dört bin dirheme hükmetti."[1512]

ﻮﺪﻠﻫﻫ ﻪﺑ ﺪﻠﻬﻫ ﻮﺑ ﻮﻜﻫﻫ ﻮﺑ ﻮﻫﺭﻮﻫ ﻮﺑ ﻮ ﻫ ﺪﻫ ﻪﺑ ﻭﻠﻬﻫ ﺪﻮﻫﻫ
ﻭﻫﻫ ﻮﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﺑ ﻫﻫﻫﻫﻫ ﻳﻫﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫﻫﻫ ﻭﻫ ﺭﻬﻫ ﻮﻫﻫﻫﻫﻫ ﻪﺑ ﻫﺗﺑ ﻫ
ﻫﻫﻫﻫﻫﻫﻫﻫ ﻳﻫﻫﺭﻫﻫﻫ

356- (1203) Said b. el-Museyyeb'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh Yahudi ve Hristiyan için dört bin dirheme, Mecusi için sekiz yüz dirheme hükmetti."[1513]

ﻮﺑ ﻮﻫﺗﻫﻫ ﻭﻫﻫﻫ ﻮﺪﻠﻫﻫ ﻪﻫﺍ ﻪﺑ ﻮﻫﺍﻫﻫ ﻪﺑ ﻮﻫﻫﻮﻫ ﻪﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻪﻫﻫﻫ
ﻫﺪﻫﺗﺭﻫﻫﺍ :ﻭﺍﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫ ﻭﻫﻫﻫ ﻫﺍ ﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫ ﻫﻫﻫ ﻫﺍ ﻳﻬﻫ ﻫﻫﻫﻫ
ﻫﻫﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫﻫﻫ

357- (742) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hayvanın yaralaması hederdir."**[1514]

ﻫ ﻮﻋﻫﻫﻫ ﻪﺑ ﺪﻠﻫﻫ ﻪﺑ ﻳﻫﻫﻫ ﻮﺑ ﻮﻫﺍﻫﻫ ﻪﺑ ﻮﻫﻫﻮﻫ ﻪﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻪﻫﻫﻫ
ﻫﻫﻫﻫ ﻮﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ
ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻫﻫﻫ

1512 Sahih. Şafii, Sunen (16221)
1513 Sahih. Şafii, Sunen (16217)
1514 Sahih. Şafii, Sunen (17569) Muslim (1710) Buhari (6913)

ÄÇÛÊÇÛ ÞÚÞ ØÇÄÈ ÇÇÇ ÖÊÜÖÄÅ ÜÎÄÇÇÚÄ

358- (743) Haram b. Sa'd b. Muhayyisa'dan: "el-Bera b. Azib radıyallahu anh'ın devesi bir topluluğun bahçesine girdi de o bahçeyi bozdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem mal sahiplerinin gündüzleri bahçelerini korumalarına, gece bozgun yapan hayvanların ise sahiplerinin sorumlu olacağına hükmetti."[1515]

Øè ÿäÀğ Øþ ÛÞÀÊÂÜä Øþ ÛÜÿÂäşÿÄä ÄÁÉğ ÛÆÇÈ Øè ãÇÛ ÄÁÀÈÇÛ ØÇÁÖÇÁ ÙÂğ ĞÎÇÁ ãäÄÇ Øþ ÛÇÁäÄÇ Øè ÂäÀÇÂä Øþ ÛĞÖÇÜÜÇ ÙÂäÇÜÂä ÖÊÛ ÞÚÞ ÇÚÞ ÇÇÇ ÓäÀÇÂä ÓÇÇ ÞÚÖ ÓÄä ÞÚÖ ÓÄä óÇÈÁ ÞÑÖÁ ÛÓÄÇ ğÆÊÇÁ ÁÔÇÁÄ ÖÊÜÖÄÅ ÇÇÇÎÄÇ ğÆÊÇÛ Äÿ ÓÇÎÄÂä ÖÊÛ ÞÚÞş ÛÁÄÇÂÁÅ ÄÇÇÁğ

359- (744) Haram b. Muhayyisa'dan: "el-Bera b. Azib radıyallahu anh'ın devesi Ensar'dan birinin bahçesine girerek orayı bozdu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bahçe sahiplerinin gündüz bahçelerini korumalarına, gece bozgun yapan hayvanların ise sahiplerinin sorumlu olacağına hükmetti."[1516]

ÿÄõ ÛãÄÜÁÄä Øè ÀÄÞ ÿÛ ÛÆÇÊÄä Øèä Øþ ÛÞÀÊÂÜä Øþ ÛÿÄÆÈ ÄÁÀÈÇÛ õÄÇÊÄä ÓÀÇÛ ÞÇğ ÛÄÇÌ ÄÇÜŞà ÓÇÅ ØÇ ÓÛÀÄä ÓÀ Æş ÛÓÊÇÄÜÓ ÓÇÓÄä :óÇÕÇ ÇÌÛ ÓÛÀÄä ÓÓÇÄ ÿÛ ÊÇÓÛ ÆÇõ½ ÇÇÇ Ó! ä ÞÚÖ Ó! ä óÇÈÁ ÿÛ ÿÄÆÈ Øè ÓÄÞ Ó! ä ÜÊÓ À ÄÞ ÊÇÓÛ ÞÜÇÀÇ ¬ÊÛÅ ØÇ ÜÊÀÓÊÄä

1515 Mürsel. Şafii, Sunen (17575)

1516 Zayıf. Şafii, Sunen (17576) Eyyub b. Suveyd er-Ramli zayıftır. Haram b. M - hayyisa, Bera radıyallahu anh'den işitmemiştir.

hu anh görüşünden dönüş yaptı."[1517]

ÙÚ ÆÚõ ÙÙèÙ ÚÙÙ ¹ä ÙÙÙ ÙÚäöä ÙÚ ÛãÄÙÎ ÛÙä ÛÙ ÛÕÛÄÙ ÄÚÄÚàÚ
:ãÄÙÎ ÛÙä ÓÄÚ .¬ÚÚÙå ÛÛ ÙÛÄÚÊöä ÙÙÎÛ ÚÚÄÙä Ú ÚÚ ÙÚ¼ :ÙÄÆÄè ÛÙ õÄÙÊöä
ãÛÙ ÓÚÚ ÙÙÎÛ ÙÄõÚ

... (774/1) İbn Şihab'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem, ed-Dahhak b. Sufyan radıyallahu anh'e: "Eşyem ed-Dıbâbî'nin karısını, kocasının diyetine varis kılmasını" yazdı. İbn Şihab dedi ki: "Eşyem, hata ile öldürülmüştü."[1518]

ÛÙ ÛÚĞÙÙÊÚ ÛÙ ÙÊÄÓÛäÙ ÛÙ ÛÚÙÄÆÆÙ ÛÙ ÆÚà ÛÙ ÙÛÙ ÛÙ ÛÚÙÙÙ ÛÙä ÄÚÄÚàÚ
ÛÚ ÙÛ ¤¼ :ÓÄÚ ÙÙèÙ ÚÙÙ ¹ä ÙÙÛ ¹ä óÙÈÚ ÙÛ ÄÙÙÄ ¹ä ÙÙÊÚ ÀÙÙ ÛÙä
ÛĞÁÛÙ ÚÙĞÙÙÚ ÄÙÙÄ ÛĞÙÙÛÙ ÓÚÚÙ ÛÛ ĞÚÄÄ ÙÔÛÛäÙ ŞÚ ÊÙÙÊöÄÛ ÛÛÁÛäÙş ÆÙĞÛäÙ ÓÚÚ
¬ÄÙÅ¤ÙŞÚ ÄÙÙÙÛÙ ÚÚ

361- (753) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bilmiş olunuz ki: kasten ve hatâen öldürmede olayın maktulü, kamçı ve sopa ile öldürülen kimsedir. Bunun diyeti yüz devedir. Develerin kırk tanesi karınlarında yavruları bulunan halifa (hâmile) develerdir."**[1519]

ÛâŞÚ ÛÙ ĞÚÓÙ ÛÛ ÛÚĞÙÙÊÚ ÛÙ ÙÊÄÓÛäÙ ÛÛ ÛÛäÓÙÛöäÙ ÆÚÄÙ ÛÛ ÛÙÙÂÕÙöäÙ ÄÚÄÚàÚ
ÚÙÙÚ ÚÂÙÚ ÛÙÙèÙ ÚÙÙ ¹ä ÙÙÛ ÙÚÄöäÙ ãÄÙÙòÚ ÛÛ ÛÕÙÙÚ ÛÛ

362- (754) Ukbe b. Evs, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in sahabelerinden birinden aynısını rivayet etmiştir.[1520]

1517 Sahih. Şafii, Sunen (16451)
1518 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16453)
1519 Sahih ligayrihi. Sunen (15819) Ali b. Zeyd b. Cud'an zayıftır. Şahitleri vardır: İbn Mace (2628) Nesai (4799)
1520 Sahih.

ﻣﺰ ﻭﺍﻟﻠﻪﻋﻨﻪ ﻣﻦ ﻟﻘﻴﻄﻬﺎ ﻣﺰ ﻭﺟﺪﻫﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻣﻦ ﻳﺮﻳﺪ ﻣﺰ ﻭﺍﻟﻠﻪﻋﻨﻪ
ﺭﻗﻢ :ﻣﺎﻟﻚ ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺯﻛﺎﺓ ﺇﻟﺎ ﺯﻛﺎﺓ ﻣﺎﺷﻴﺔ ﺟﻤﻊ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺇﻟﻴﻪ ﻣﺎ ﻳﺠﺐ
ﺟﺰﻳﺌﻪ ﺍﻟﻤﺎﻝ ﻭﻻﻳﺮﺩ ﻋﻠﻴﻪ ﻣﺎ ﻳﺠﺐ ﺍﻟﻤﺎﻝ ﻣﻦ ﺍﻟﺰﻛﺎﺓ ﻭﻻ ﻳﺄﺧﺬ
ﻣﻨﻪ ﺍﻟﺴﺎﻋﻲ ﺇﻟﺎ ﺯﻛﺎﺓ ﻣﺎﻟﻪ

... (753/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bilmiş olunuz ki: kasten ve hatâen öldürmede olayın maktulü, kamçı ve sopa ile öldürülen kimsedir. Bunun diyeti yüz devedir. Develerin kırk tanesi karınlarında yavruları bulunan halifa (hâmile) develerdir."**[1521]

ﺇﻟﻴﻪ ﻣﺎ ﻳﺮﺩ ﻓﻴﻪ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻭﻓﻲ ﻣﻪ ﻣﺎ ﻳﺔ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻣﻦ ﻋﻘﻞ ﻣﻦ
ﻭﻓﻲ :ﺑﺎﻉ ﻣﻦ ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﻣﺎ ﻳﺔ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻓﻘﺪ ﺑﻠﻎ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻭﻻ ﻳﺄ
ﺧﺬ ﻣﻨﻪ ﺍﻟﺴﺎﻋﻲ ﺇﻟﺎ ﺯﻛﺎﺓ ﻣﺎﻟﻪ

363- (1194) Abdullah b. Ebi Bekr, babasından: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a yazdığı mektupta şöyle yazılı idi: **"Cana kıymada yüz deve diyet gerekir."**[1522]

ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻭﻓﻲ ﻣﻪ ﻣﺎ ﻳﺔ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻣﻦ ﺍﻟﻨﻔﺲ ﻣﻦ
ﻋﻘﻞ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﻓﻲ :ﺑﺎﻉ ﻣﻦ ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﻣﺎ ﻳﺔ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻭﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﻤﻐﻠﻈﺔ
ﻣﺜﻞ ﻣﻦ ﻗﺘﻞ ﻋﻤﺪ ﻭﻗﺘﻞ :ﺑﺎﻉ ﻭﻓﻲ ﻣﻪ ﻣﺎ ﻳﺔ ﻣﻦ ﺑﻨﺖ ﻣﺨﺎﺽ :ﺑﺎﻉ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻣﻦ
ﺭﻗﻢ :ﻟﻴﺲ ﻓﻴﻪ ﺯﻛﺎﺓ ﺇﻟﺎ ﺯﻛﺎﺓ ﻣﺎﻟﻪ

364- (1194/1) Abdullah b. Ebi Bekr, babasından: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a yazdığı diyetlerle ilgili mektupta şöyle yazılı idi: **"Cana kıymada yüz deve diyet gerekir."** İbn Curayc dedi ki:

1521 Sahih ligayrihi. Sunen (15819) Ali b. Zeyd b. Cud'an zayıftır. Şahitleri vardır: İbn Mace (2628) Nesai (4799)

1522 Sahih. Şafii, Sunen (16019)

“Abdullah b. Ebi Bekr’e: “Bunun Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’in mektubu olmadığından şüphe ediyor musunuz?” o da: “Hayır” dedi.”[1523]

ÕÔóÓó UÛÑÑ ÛÇÆÊÛ ÓÞ Ûâşİû ÓÓä ÓÞ ÛĞÆÆÆÞ ÓÓä İÓÀĞÓÛ

365- (1195) Tavus rahimehullah’tan da aynısı rivayet edildi.[1524]

UÛé ÓÓÛ ÛŸÆZÓ ĵÛ ÛÆÆÆÑÎ Óé şÂtÞ ÓÞ ÛÁÆÆÛè Óé ÞÆHÁ ÓÞ ÛÕÔÛĻ İÓÀĞÓÛ
Ûğİtź ĜĞÀÆZ UÛ ?ÂÁź ĞĞİè ãİÒÔź ZĻÆÛ ĞÁä 8Øg ĞÁİÓĞ ĞÓ óİÔİ ĵĞÁĞĻ
ÕÔé ÀÕØź ĞÁÞ ÞÓİÑÑ Ćä ŲÎÛ ãİÛÁÔä Óé Àtþ ÞŤÞ ĻÎÆZ Óé ÓĞşÀè ŸÆÔź
ÞĻg ĶÆé ĆÓİĜş ÓÀÎĵ ÁÀÁĞ ÞŤÞ UÔ åÁĞĵ :ĞÁÞ ÞÓİÑÑ Ćä ŲÎÛ Àtþ óİÔź ÛĞÓ
ÓÓĞ ĶÓŸÓ ÔĜÓä ÕÑÛ ÓÞ ØÑÛ ĞÁÞ ÞÓİÑÑ Ćä ŲÎÛ Àtþ ŸÆĞ İŁŤź ÛÕŁŤÞ ŸÁĞÇÛ
:óİÇ ÛäÆ ÍÓÛ ÍĿ :óİÇ ŸÔzĻÔŁÓä zÑÛ ÓÞÛ :óİÇ Ļź ÓÁÛÑ ĶÆĞÓş ÓÞØÓZ ĶÓŸÓş
¬ÓŲÎ ÔĶÁÔÓ È¼ :óİÇ ĻİÈş ĜŁŤÞ Ćä ÞŤÒ Ćä ózÈÓ ĵŁź ÛİĿØÑ

366- (766) Amr b. Şuayb’dan: “Mudlic oğullarından, kendisine Katade denilen bir adam oğluna kılıç fırlattı ve dizini yaraladı. Yarası iltihaplandı ve öldü. Suraka b. Cu’şum, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh’e geldi ve bu durumu anlattı. Ömer radıyallahu anh dedi ki: “Git ben yanına gelinceye kadar Kudeyd Suyu mevkiindeki develerden yüz yirmi tane say” dedi. Ömer radıyallahu anh oraya gelince bu develerden otuz adet dört yaşına ve otuz tane beş yaşına basmış dişi deve ile kırk adet gebe deveyi ayırıp: “Ölünün kardeşi nerede?” dedi. Orada bulunan ölünün kardeşi: “İşte buradayım” deyince, Ömer radıyallahu anh: “Bu develeri al. Zira Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **“Katile (mirastan) bir şey yoktur”** buyurmuştur” dedi.”[1525]

1523 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16020)

1524 Sahih ligayrihi.

1525 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (15785) Malik, Muvatta (2/867) Amr b. Şuayb, Ömer radıyallahu anh’e yetişmemiştir. Mevsul olarak: Beyhaki (8/38) İbnu’l-Carud, el-Munteka (788)

ﻋﻦ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻣﺜﻞ ﻋﻘﺎﻝ ﺍﻹﺑﻞ ﻓﻲ ﻋﻘﻠﻬﺎ ﻭﻣﺜﻞ ﺍﻟﺬﻱ ﻳﻌﻘﻞ ﺛﻢ ﻳﺮﺳﻞ ﻛﻤﺜﻞ ﺍﻟﺬﻱ ﻳﻌﻘﻞ ﺛﻢ ﻳﺮﺳﻞ ﻭﻣ

ÐØÐä ãÀçÔÖä Uç ÛÇÈÊÔ ØÞ ÛÀÔØé Uê Ôé Ç!ä ÉÆÞ ØÞ ÛÈÈÇÔ Øé ÕÖÂçÀçÀÈÔ
UçÞsÐ äæÔ ZçÇÊä Uçs¼ :ÿÂǵ Ôé sÀtÊÖ ÇlëÆ ÇÊÝÞ Ç!ä ɔlÒ Ç!ä óɔÈÉÇ ÆÇÇõ
ÔÊÖÖä Uçs ÛÀTÿÇÇ ĞÁĞÀÐzÖä Uçs ÛÈÁqÖä ÕÇç ĞqzqúÖä Uçs ÛÔÊÊÇq ØÇ ĞÇÁÇ ÀÞÉÐZ
ÕÖÂçÆ Àtç ÞÇÒÐ ÇÕõ Uçs ÛÇɔzÊtÈ ÔÐzÀÖä Uçs ÛÇɔzÊtÈ ÉÇÖä Uçs ÛÇɔzÊtÈ
¬ÈtÈ ĞHuÎzÇÖä Uçs ÛÈÊtÈ ÇÊÖä Uçs ÛÔÊÊÇq ØÇ ÀÎÞ

369- (771/1) Abdullah b. Ebi Bekr, babasından rivayet ediyor: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a yazdığı mektupta şöyle geçiyordu: **"Burnun tamamen kesilmesinde yüz deve, beyne kadar varan baş yarmada ve karın boşluğuna kadar ulaşan yaralamada diyetin üçte biri; bir göz, bir el ve bir ayak için ellişer deve, el ve ayaklardaki her parmak için on deve, diş için beş deve ve kemiğe kadar varan yaralamada beş deve diyet vardır."**[1528]

ØÞ ÛÿÂǵ Ôé sÀtÞ Ôé ÉtHu Ôé ÀÔé Uê Ôé Ç!ä ÉÆÞ ØÞ ÛÕÖÂçÀçÀÈÔ
:ÿÂǵ Ôé sÀtÊÖ ÇlëÆ ÇÊÝÞ Ç!ä ɔlÒ Ç!ä óɔÈÉÇ ÆÇÇõ ÛÐØÐä ãÀçÔÖä Uç ÞÔ ÛÇÈÊÔ
ÔÊÊÇq ØÇ ÀÎÞ ÕÖÂçÆ Àtç ÞÇÒÐ ÇÕõ Uçs

370- (771) Abdullah b. Ebi Bekr b. Muhammed b. Amr b. Hazm, babasından rivayet ediyor: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a yazdığı mektupta şöyle yazıyordu: **"Her parmaktan dolayı on deve diyet gerekir."**[1529]

ɔlÒ Ç!ä óɔÈÉÇ óÀÉ :óÀÉ ɔÈɔzÇ UÊÔ ØÞ ÊãÀçÈÊÔ ÛÇÊÝÞ Øé ÔÉÞÀtÈÔ ÀçÀÈÔ
¬ÀÎÞ ÀÎÞ ÞÔÀÒÇÖä Uç¼ :ÇlëÆ ÇÊÝÞ Ç!ä

371- (772) Ebu Musa radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Parmaklarda diyet onar onardır."**[1530]

1528 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16078) Beyhaki (8/68)
1529 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16162)
1530 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16153) munkatıdır. Bkz.: Ahmed (4/397, 398)

ãÌçÔöä Uÿ ÿÛ ÛĈĒĈ ϕȝ ÛÀÔę Uĉ ϕę Ċ!ä ÆĒȝ ϕȝ ÛÈĒĈ ϕę ÕÖÌą ÌóÀĒȵÔ ĜHUÎrztöä Uÿş¼ :ÿÂǵ ϕę şÀtĦ ĵÙèş ĈĒŸȝ Ċ!ä ɔÙÒ ĦĊąöä ĒĒĒő ÛBÓöä ¬ÈĘtȵ

372- (773) Abdullah b. Ebi Bekr, babasından: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a yazdığı mektupta şöyle yazıyordu: **"Mûdiha'da (kemiğe ulaşan yaralamada) beş deve diyet gerekir."**[1531]

ϕę ÆĒĤè ϕȝ ÛÆĒĤè ϕę ɔĒHU ϕȝ ÛĦÂÖğöä ãÌĘzöä ÆĒȝş ÛÿÌÆÀè ÌóÀĒȵÔ ÛǵÀÎȝ ÈĘtÁĉ ÿÀŹĘqä Uÿ ɔÊę ĒĒȝ Ċ!ä ĦÎĉǿ ãÌÛÁöä ϕę Àtȝ ÿÛ ÛÆĘĜĒĘtöä ĶÊĉ ÀÔ¡Áöä Uÿş ÛȝĜĉöä ÀÔ¡Áöä UĈę Uĉöä Uÿş ÛÀÎĦĉ ÌźĒĈę Uĉöä Uÿş

373- (921) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh baş parmak hakkında on beş, sonraki parmak hakkında on, yüzük parmağı hakkında dokuz ve serçe parmak hakkında altı deve diyete hükmetti."[1532]

ɔźzą ÛĻĒèÔ ϕȝ Ûãǽ∆Z ϕę ĻĈĜą ϕȝ ÛĻĒèÔ ϕę Ǽą ϕȝ ÛÕÖÌą ÌóÀĒȵÔ ÛÖtDzĉ âÀÊöä Uÿ ɔÊę ĒĒȝ Ċ!ä ĦÎĉǿ ãÌÛÁöä ϕę Àtȝ ÿÛ ãÌÛÁöä ϕę Àtȝ ÖtDzĉ ȝÛÊöä Uÿş ÛÖtDzĉ ĝzźÀąöä Uÿş

1531 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16078) Malik Muvatta (2/849)
1532 Sahih.
1533 Sahih. Şafii, Sunen (16206)

ﻣﺰ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻣﻮﻟﻰ ﺍﻟﺤﺮﻗﺔ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﻭﻋﺜﻤﺎﻥ ﻣﺰ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﻋﺘﺒﺔ ﻣﻮﻟﻰ ﺍﻟﺤﺮﻗﺔ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﻭﻋﺜﻤﺎﻥ ﻣﺰ

ﺯﻋﻦ ﺟﺪﻱ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺮﻭﺯﻱ : ﺃﻥ ﻣﺮﻭﺍﻥ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﻜﻢ ﺑﻌﺚ ﺇﻟﻰ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻳﺴﺄﻟﻪ ﻋﻦ ﺃﺳﻨﺎﻥ ﺍﻟﻤﺘﻌﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ : ﺃﺑﻠﻐﻪ ﺃﻥ ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺘﻌﻠﻢ ﺧﻤﺴﺎ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻓﻘﻠﺖ ﻟﻪ ﺇﻥ ﻣﺮﻭﺍﻥ ﻗﺎﻝ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺭﺍﻩ ﻳﺠﻌﻠﻬﺎ ﻛﺎﻟﻤﺎﺷﻴﺔ ﻓﻘﻠﺖ ﻟﻪ ﺇﻥ ﻣﺮﻭﺍﻥ ﻗﺎﻝ ﻛﺬﺍ ﻭﻛﺬﺍ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺭﺍﻩ ﻳﺠﻌﻠﻬﺎ ﻛﺎﻟﻤﺎﺷﻴﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻳﺤﻜﻢ ﻓﻴﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﺻﺎﺏ ﺍﻟﺴﻨﺔ

377- (1183) Ebu Gatafan b. Tarîf el-Mürrî'den: "Mervan b. el-Hakem beni (hataen çıkarılan) öğütücü dişlerin diyetini sormam için Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'ya gönderdi. (Ben de gidip sorunca) Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma: "Öğütücü dişin diyeti beş devedir" dedi. Hükmü Mervan b. Hakem'e ilettiğimde beni tekrar Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'ya gönderip ona Mervan'ın: "Sen öndeki kesici dişleri öğütücü dişler gibi mi sayıyorsun?" sözünü iletince, İbn Abbas radıyallahu anhuma: "Bunu parmaklarla değerlendirmen gerekir. (Yaptıkları iş farklı olsa da) diyetleri eşittir" dedi."[1536]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Bu rivayet gösteriyor ki; iki dudağın diyeti de böyledir. Nitekim iki dudak hakkında bundan başka rivayetler de gelmiştir."

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻭﻫﺬﺍ ﻳﺪﻝ ﻋﻠﻰ ﺃﻥ ﺍﻟﺸﻔﺘﻴﻦ ﻓﻲ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪﺓ ﻣﻨﻬﻤﺎ ﻧﺼﻒ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻗﺪ ﺟﺎﺀ ﻓﻲ ﺷﻔﺔ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻏﻴﺮ ﻫﺬﺍ

378- (1180) Said b. el-Museyyeb rahimehullah dedi ki: "Kölenin diyeti kendi değeri kadardır."[1537]

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻭﻫﺬﺍ ﻳﺪﻝ ﻋﻠﻰ ﺃﻥ ﺍﻟﻴﺪ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﺒﺪ ﻣﺎ ﺑﻠﻐﺖ ﻗﻴﻤﺘﻬﺎ ﻓﻘﺪ ﺟﺎﺀ ﻓﻲ ﺍﻟﻴﺪ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻤﻮﺿﺤﺔ ﺧﻤﺴﺔ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺴﻦ ﺧﻤﺴﺔ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻤﻨﻘﻠﺔ ﺧﻤﺴﺔ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻤﺄﻣﻮﻣﺔ ﺛﻼﺙ ﻣﻦ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺠﺎﺋﻔﺔ ﺛﻠﺚ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻌﻴﻦ ﺍﻟﻘﺎﺋﻤﺔ ﺍﻟﺒﺎﺻﺮﺓ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﺍﻟﺸﻠﺎﺀ ﻭﺍﻟﻴﺪ ﺍﻟﺸﻠﺎﺀ ﺛﻠﺚ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺬﻛﺮ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺼﻠﺐ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻠﺴﺎﻥ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺸﻔﺘﻴﻦ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺒﻴﻀﺘﻴﻦ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺬﻛﺮ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺼﻠﺐ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﻠﺴﺎﻥ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺸﻔﺘﻴﻦ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﻭﻓﻲ ﺍﻟﺒﻴﻀﺘﻴﻦ ﺍﻟﺪﻳﺔ

1536 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16173) Mutabileri: Beyhaki (8/90) Abdurrazzak (17495)

1537 Sahih. Beyhaki (8/104)

379- (1180/1) Said b. el-Museyyeb rahimehullah şöyle dedi: "Kölenin diyeti kendi değeri kadardır. Tıpkı hürün yaralanmasındaki diyeti gibi." İbn Şihab dedi ki: "Ondan başkaları: "Ücreti takdir edilir" dediler."[1538]

KASÂME[1539]

ﻫﺘﻐﻘﻠﻴﺎ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻫﻲ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻫﻲ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻫﻲ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻫﻲ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﺪﻳﺔ ﺍﻟﻌﻘﻞ ﻫﻲ

÷ÄÀ¶¿ ÇÉÄ¿ ÄÎÂÈ¸ ÜÂÎÑõ÷ ÆÖÖ

380- (597/4) Sehl b. Ebi Hasme'den: "Kabilesinin büyüklerinden bir kısım adamlar ona şöyle haber verdi: Abdullah b. Sehl ile Muhayyisa, maruz kaldıkları fakirlikten dolayı (hurma satın almak için) Hayber'e gittiler. Orada Muhayyısa'ya gelinerek Abdullah b. Sehl'in öldürülüp bir kuyuya atıldığı haber verildi. O da Yahudiler'e gidip: "Vallahi onu siz öldürdünüz" dedi. Onlar da: "Vallahi onu biz öldürmedik" dediler. Bunun üzerine Muhayyısa geri döndü. Medine'ye kavminin yanına gelerek durumu onlara haber verdi. Sonra Muhayyısa, büyük kardeşi Huveyyısa ve (maktulün kardeşi) Abdurrahman, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldiler. Hayber'den gelen Muhayyısa konuşmak isteyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yaşlı ağabeyini kastederek: **"Söz hakkını büyüğe ver, büyüğün konuşsun"** dedi. Bunun üzerine önce Huveyyısa, sonra da Muhayyısa konuştu. Daha sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"(Yahudiler) ya maktulün diyetini öderler ya da bize harp ilân etmiş olurlar"** dedi ve Hayber Yahudilerine bu hususu yazıyla bildirdi. Onlar da: "Vallahi onu biz öldürmedik" diye cevap yazınca, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Huveyyısa, Muhayyısa ve Abdurrahman'a: **"Adamınızın kan bedeline hak kazanmak için (onu Yahudilerden birinin öldürdüğüne) yemin eder misiniz?"** dedi. Onlar: "Hayır" deyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Yahudiler sizin iddianızı red için yemin etsinler mi?"** dedi. Onlar da: "Yahudiler müslüman değil ki (yeminlerine inanalım)" deyince, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem maktulün diyetini kendi yanından vermeyi kabullendi ve yüz dişi deve gönderdi. Hatta develer onların evine kadar götürüldü." Sehl der ki: "Bunlardan kırmızı bir dişi deve beni tepti."[1540]

÷Ä ÛÆÈÊÈ ÷ä ²¿Ì¼ ÷Ä ÛÇÂÖÄöä ÆÈÐz¶öä ÆÉä ÷ä ÃÌ¿¶öä ÆÉä ÌÖÅÉÑ÷ ÷ä ÇÖÇ¿Ìnç ÛÖ¶È ÷ä Ç¦ä ÆÉä ¾Ö ÛÇ¶¿ÉÜ ÷ä Ö¶È ÷Ä ÛÓÌÊ¼ ÷ä ÀÌÎä ²¿ ÊÍÛÖÌ¿ ÛÖ¶È ÷ä Ç¦ä ÆÉä Ö÷ö¿ Ì¶Ô÷²ÌÛ÷ ÌÉÇÀÖ¿ ÀÇÈn ²÷Ö ÌÐ²Àn ÛÅ²¿ÊÇ Ê¼ä Ç¦ä ²Ì÷ Ç¦ä ÷²È¿ ²÷Ö Å²¿ÊÇ ÷ä ÇÖÇ²¿ÉÇ÷ ÷²È¿ ÇÖ¶È ÷ä Ç¦ä ÆÉä Ö÷ö¿ ÓÖ÷ ²¿ÊÇ ÷ä ÇÖÇ²¿ÉÇ÷ ÷²È¿ ÓÖ¶È ÷ä Ç¦ä ÆÉä Ö÷ö¿ ÓÖ÷ ÛÖ¶È ÷ä Ç¦ä ÆÉä Ö÷ö¿ ¢Ö ÌsÀÃÓÓ¿ Ì¶È¿

1540 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (16350)

ózèé Ìq :ïzÌÏÓz ¬ÝĻÓĈĝÏò ş ÛĻ ÓÛÏÉ ÿå ýzÏÏÛĝÊĿş ÌÆÊt ĸÊtn ýzÁÛHúº ĻÓéÀĝĝº :ĻĬèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔĬò Ć!ä ózèé óÌÓz ÛÀŘHúé ĻĿş ÛÆŢÎé Ļĺ ÛĆ!ä ĻȝÂz ÝǾÌÀõ ÿzé ýÌtÛ ÖĝÓé Ẓ¸ĿõÛĆ!ä ózèé Ìq :ïzÌÉ .¬ÀÆÊt ĸÊtÁÊ åzŢ ÆÏÓö :ÖŢè óÌé :ǾÌÊq ɒè ÀĿÎè óÌé ĈÊÁŝ ɒĥ ĒŸÓȝ ĻĬèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔĬò ŲĈǾöä ýÛ ÌÁö ÆĿÀĥ Uź ŘĜäÀÁöä ÕŸ ɒĥ ĝŘÀÁz UÛŘõé

381- (597/3) Sehl b. Ebi Hasme'den: "Abdullah b. Sehl ve Muheyyisa b. Mes'ud Hayber'e çıktılar ve bir ihtiyaçları için ayrıldılar. Abdullah b. Sehl öldürüldü. Onun kardeşi Abdurrahman ve Huveyyisa b. Mes'ud Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek Abdullah b. Sehl'in öldürüldüğünü anlattılar. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Elli yemîn verebilir misiniz ki, arkadaşınızı (yahut katilinizi) hak edesiniz"** Onlar: "Ey Allah'ın Rasulü! Biz şahit olmadık, orada değildik" dediler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"O halde suçsuz olduklarına dair Yahudiler yemin etsinler"** buyurdu. Dediler ki: "Ey Allah'ın rasulü! Kafir bir kavmin yeminini nasıl kabul edelim?" Artık Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onun diyetini kendinden verdi. Buşeyr b. Yesar dedi ki: Sehl şöyle dedi: "Sonra bir gün onların deve ağılına girdim de o develerden bir dişi deve ayağı ile beni tepti."[1541]

ÛÖŢè ɒè ɒtgÀöä Æĝȝ ɒè Ć!ä Æĝȝ ɒè ɔĬĝ Uĝ ɒȝ ÛÈĿĝ ɒè ÕĝĬą ÌĝÀĝnĝ ć!ä ɔĬò Ć!ä ózèé ýÛ ĝĥzé ßäÀĝõ ɒĥ ÛóÌŻźş ĝÀĝnÛ ÛĜtźg Uĝ ɒè ÓŢè ýÛ ÿå ýzÏÏÛĝÊĿş ýzÁÛHúº :ɒtgÀöä ÆĝȝŞ ĜÔĿzHuş ĜÔĿzHß óÌé ĻĬèş ĈĒŸȝ ¬åzŢ Ẓ¸ÛHúº :óÌé Ûŕ :ïzÌé ¬ÝĻÓĈĝÏò

382- (597) Sehl b. Ebi Hasme, kavminin büyüklerinden rivayet ediyor: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Huveyyisa, Muheyyisa ve Abdurrahman'a şöyle buyurdu: **"Arkadaşınızın kanı hususunda yemin eder misiniz?"** Onlar: "Hayır" dediler. **"Yahudiler yemin etsin"** buyurdu.[1542]

1541 Sahih. Şafii, Sunen (16354) Muslim (1669)
1542 Sahih. Şafii, Sunen (20076) Muslim (1669)

Ûøİ Ê ÞÀ Î ÞÃ ÛÁÈÈè Þ ²È Þà ÛÑÂÖÃäş ÛĞÆÆÃ Þ ÿÀÁè ÀÇÀÇÈÛ
ÀŧÆÁ ÞÇÁøÀÔÇÿÀÊ ÛÁÇ ŀÈèş ÊÆÁÃ ć!ä ²ÈÞ Ć!ä óźèé ÿÛ ÛĞŧğg ÛÊÛ Þ ÖŦè Þà
åźŦ ²Ãà ÿŧÁĞÿä åé äźÁÂÈÞ ŀ

383- (597/1) Sehl b. Ebi Hasme'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ensar'lılar yemin etmeyince Yahudilere yemin ettirdi."[1543]

ÊÆÃ ć!ä ²ÈÞ ÙĞÊää Þà ÛøİÊ Þ ÀÇÎ Þà Û²ÇÈÞ Þà ÛÖÂÈÇ ÀÇÀÇÈÛ
ÊÂÃŧ ŀÈèş

... (597/2) Buşeyr b. Yesar, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1544]

ÛŸÆŹø ÿÛ ÛøİÊ Þ ÿŧÆÃè Þà Ûāİ Î Þä Þà ÛÈÇÛ Þ ÖÂÈ ÀÇÀÇÈÛ
ÀŦÂ ?ÂÆź ĞÆÆŦŹ ÞÂ ÖŹź ƷÇòć ²Ãà ùÛźÇ İèÀź ?ÀÆŹÛ ÖÇ Þ ÆĦè ÙÂ Þ
ÛİŦÂ ğ Ç İ ÀÆÊŧ ĆkÊŧŋ ÿźÁÂÈÞ ķ :ŀŦÃà ²ƷåÇ ÞÔØÛ ÀŧƷ óİÔź Ûğİŧź
Ķźźź ŀÇÛ ÇźÁÂğÇ :ÞÀŋJÛ óİÔź ÛÿŧÁĞÿÇ Þ Ç ŹÀĦĶş Çźź

384- (598) Suleyman b. Yesar'dan: "Sad b. Leys oğullarından bir adam, atını sürerek Cuheyne'den bir adamın parmağını çiğnedi. Bu sebeple adamın öldüğünü gördük. Onun aleyhine iddiada bulunanlara Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Elli yemin ile onun bu sebeple ölmediğine yemin edin." Onlar kabul etmediler ve yemin etmekten kaçındılar. Diğerlerine dedi ki: "Siz yemin edin" Onlar da kaçındılar."[1545]

1543 Sahih. Şafii, Sunen (20077)
1544 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (20078) mürseldir.
1545 Zayıf. Şafii, Sunen (20080) Suleyman b. Yesar, Ömer radıyallahu anh'den işi - memiştir.

CİHAD KİTABI

385- (651) Burayde radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir ordu gönderip başlarına bir komutan tayin ettiği zaman şöyle derdi: **"Müşriklerden olan düşmanınla karşılaştığın zaman onları üç haslete veya güzel huya da'vet et! –Alkame tereddüt etti- Onları İslâm'a davet et! Şayet sana icabet ederlerse onu kabul et ve kendilerini (serbest) bırak! Sonra kendilerini yurtlarından muhacirler diyarına göçmeye davet et! Ve onlara haber ver ki bunu yaparlarsa muhacirlerin lehine olan onların da lehine, aleyhine olan onların da aleyhine olacak-**

tır. Yurtlarından göçmeyi kabul etmezlerse onlara haber ver ki, müslümanların bedevileri gibi olacaklar; kendilerine Allah'ın, mü'minler üzerine cereyan eden hükmü uygulanacak; Müslümanlarla birlikte savaşmaları dışında ganimetten hiç bir hakları olmayacaktır. Eğer bunu kabul etmezlerse onlardan cizyeyi iste! Şayet sana icabet ederlerse onu kabul et; ve kendilerini (serbest) bırak! Kabul etmezlerse artık Allah'dan yardım dileyerek onlarla harb et!"[1546]

ﻣﺒ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﻣﻦ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﻣﺒ ﺍﻟﺠﻬﺎﺩ ﻣﻦ ﺍﻟﺠﻔﺎ

:óÁÉ ÁŁŁÁȚ ¹ä ŲÛŘŕø âÁĢȚ ôŁää ôȚ ÛĞĿĐźø ÙŁÊÔ ôŁää ôȚ ÛɟÁĿÁÀȅ ÁǾÀĢǹÔ
¬ÀĹź ÆÊÔź ôŁĿǾää ǿĥ ÀĹź ǿǹş ÛÀÂÂ ĻŮź ĞǾŸǾ ǿĥ ÀĹź ǿǹ¼

388- (1119) İbn Abbas radıyallahu anhuma şöyle dedi: "Üç kişiden kaçan firar etmiş olmaz. İki kişiden kaçan ise firar etmiş olur."[1549]

¹ä ŲÛŘŕø ÀŁŧȚ ôŁ ôŁŧĢÀää ÉĢȚ ǿȚ ÛâÁǾÂ ÙŁÊÔ ôŁ ÆΛÂΛ ǿȚ ÛĞĿÆĿĢȚ ǿŁää ÁǾÀĢǹÔ
î ÁĦŮź ÛşÆŸĦóä äzÊŮź ĞĿÂȅ ÙĥĻȅşź ĈĿŮȚ ¹ä ɔŁŏ ¹ä ózȅȅǿ ÁǾŠŸĿ :óÁÉ ÁŁŁÁȚ
ÛɟşǿäÀÁóä ǿĦǾǿ Û¹ä ózȅȅǿ Áɲ :ÁǾŮźş ÁŦĿÁĿ ÁǾĦǾǿÁź ĞΛÆŁóä ÁǾĞĞźź ÛĞÔĻĢ âÁǾóä
¬ĻÓĿĿź ÁǾĞş ÛɟşǿÁÔĦóä ĻĿĿÔ Ôŀ¼ :óÁÉ

389- (786) Abdurrahman b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bizi bir seriyyede gönderdi. Düşmanla karşılaştılar ve insanlar tamamen bozguna uğrayıp, dağıldılar. Sonra biz Medine'ye geri dönüp kapısını açtık ve dedik ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Biz savaştan kaçanlarız." Şöyle buyurdu: **"Bilakis siz tekrar savaşa dönen kimselersiniz ve ben sizin birliğinizdenim."**[1550]

ǿȚ ÛɟÁÔȚ ôŁää ôȚ ÛĿĢÁÊĿ ôŁ ÕźźǾ ôŁ ÕÔŁóä ÆĢȚ ǿȚ ÛɟÁĿÁÀȅ ÁǾÀĢǹÔ
äÆÐzÊĿ ĻĿÔǾ ɟÔ¼ :óÁÉ ĞĿÀȅ ŌĦŁ äÆÔ ɟÁŏ ĻĿȅşź ĈĿŮȚ ¹ä ɔŁŏ ŲĈĿää ɟÔ ÛĈĿÊÔ
¬äÆĢÛ ǿŁŁÕŏ ŸźŁ ÁǾŁúĿ ĻĿĦÎȅ şÔ

390- (788) İbn İsam, babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir seriyye gönderdiği zaman şöyle derdi: **"Bir mescid görürseniz veya müezzin işitirseniz kimseyi öldürmeyin."**[1551]

ǾÁȅ :óÁÉ ŁĿȚ ¹ä ŲÛŘŕø ÈĿÔ ǿȚ ÛÆŁŧĢ ǿȚ ÛŲÂÕĢää âÁŁźää ÆĢȚ ÁǾÀĢǹÔ
¹ä ózȅȅǿ ɟÁŏş ÛŸĿÔ ÁŦĿÔ ɔŦĿĿźź ÀĿĿĦ ɔÔ ĻĿȅşź ĈĿŮȚ ¹ä ɔŁŏ ¹ä ózȅȅǿ

1549 Sahih. Şafii, Sunen (17972)
1550 Zayıf. Şafii, Sunen (17977) Yezid b. Ebi Ziyad el-Kuraşî zayıftır.
1551 Zayıf. Şafii, Sunen (18466) Isam el-Muzenî meçhuldür.

ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺧﻴﺒﺮ ﻓﺄﺗﻴﻨﺎﻫﺎ ﻟﻴﻼ ﻭﻛﺎﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺇﺫﺍ ﺃﺗﻰ ﻗﻮﻣﺎ ﺑﻠﻴﻞ ﻟﻢ ﻳﻐﺖ ﺑﻬﻢ ﺣﺘﻰ ﻳﺼﺒﺢ ﻓﺈﻥ ﺳﻤﻊ ﺃﺫﺍﻧﺎ ﻛﻒ ﻋﻨﻬﻢ ﻭﺇﻥ ﻟﻢ ﻳﺴﻤﻊ ﺃﺫﺍﻧﺎ ﻏﺎﺭ ﺑﻬﻢ ﻓﺼﺒﺢ ﺍﻟﻘﻮﻡ ﻭﻗﺪ ﺧﺮﺟﺖ ﻣﺴﺎﺣﻴﻬﻢ ﻭﻣﻜﺎﺗﻠﻬﻢ ﻭﻣﻌﻬﻢ ﺍﻟﻤﺴﺎﺣﻲ ﻭﺍﻟﻤﻜﺘﻞ ﻓﻠﻤﺎ ﺭﺃﻭﻩ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﻣﺤﻤﺪ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻣﺤﻤﺪ ﻭﺍﻟﺨﻤﻴﺲ ﻓﻠﻤﺎ ﺭﺃﻯ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻛﺒﺮ ﺧﺮﺑﺖ ﺧﻴﺒﺮ ﺇﻧﺎ ﺇﺫﺍ ﻧﺰﻟﻨﺎ ﺑﺴﺎﺣﺔ ﻗﻮﻡ ﻓﺴﺎﺀ ﺻﺒﺎﺡ ﺍﻟﻤﻨﺬﺭﻳﻦ ﻗﺎﻝ ﻭﺧﺮﺟﻮﺍ ﺇﻟﻴﻨﺎ ﺑﻤﺴﺎﺣﻴﻬﻢ ﻭﻣﻜﺎﺗﻠﻬﻢ ﻗﺎﻝ ﻓﻜﺎﻧﺖ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﻜﻠﻤﺔ ﺟﺮﺕ ﻋﻠﻰ ﺃﻟﺴﻨﺘﻬﻢ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﺻﺎﺑﻬﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﻓﻬﺰﻣﻬﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﺻﺎﺏ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﻲ ﺫﻟﻚ ﺍﻟﻴﻮﻡ ﺟﺎﺭﻳﺔ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭﻫﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻟﻨﻔﺴﻪ ﻓﺠﺎﺀ ﺑﻬﺎ ﺇﻟﻰ ﺣﻈﻴﺮﺓ ﺑﻨﻲ ﺍﻟﻨﺠﺎﺭ ﻗﺎﻝ ﻭﺍﻟﻨﺎﺱ ﻳﻘﻮﻟﻮﻥ ﺃﺻﺎﺏ ﺻﻔﻴﺔ ﺟﺎﺭﻳﺔ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭﻫﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻟﻨﻔﺴﻪ ﻓﻨﺰﻝ ﻓﻲ ﺍﻟﻄﺮﻳﻖ ﺃﻭ ﻗﺮﻳﺒﺎ ﻣﻦ ﺍﻟﻄﺮﻳﻖ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﻗﺒﻞ ﺩﺣﻴﺔ ﻓﻤﺮ ﺑﺴﺒﻲ ﻓﺄﺧﺬ ﻣﻨﻬﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﻤﺮ ﺭﺟﻞ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﺠﺎﺀ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﺠﺎﺀ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﺠﺎﺀ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﺠﺎﺀ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ ﻓﺠﺎﺀ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﻧﺒﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﺎ ﻟﻤﺎ ﻋﻠﻤﺖ ﻗﺮﻳﻈﺔ ﻭﺍﻟﻨﻀﻴﺮ ﻣﻦ ﺳﺒﻴﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺎﺧﺘﺎﺭ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﻔﻴﺔ

391- (1128) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Hayber'e doğru çıktı ve oraya geceleyin vardı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bir kavme gece ulaştığı zaman sabah olmadıkça baskın yapmazdı. Eğer ezan işitirse bırakırdı. Eğer namaz kılanlardan değil iseler onlara sabah saldırırdı. Sabah olunca bineğine bindi ve müslümanlar da bineklerine bindiler. Burada da sabah olunca yahudiler çapa ve sepetlerini alarak evlerinden çıktılar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i görünce: "Muhamnıed! Vallahi o! Muhammed ve ordusu" diye telaşlandılar. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Allahu ekber, Hayber haraboldu. Biz bir kabilenin önüne konakladığımız zaman, azabla korkutulanların sabahı ne kötü oluyor"** buyurdu. Enes radıyallahu anh dedi ki: "Ben Ebu Talha'nın bineğinin terkisinde idim. Ayağım Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ayağına değiyordu."[1552]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻗﺘﻴﺒﺔ ﺑﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺟﺮﻳﺮ ﻋﻦ ﻋﺒﻴﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻏﺰﺍ ﺑﻨﻲ ﺍﻟﻤﺼﻄﻠﻖ ﻭﻫﻢ ﻏﺎﺭﻭﻥ ﻭﻫﻢ ﻳﺴﻘﻮﻥ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﻘﺘﻞ ﻣﻘﺎﺗﻠﺘﻬﻢ ﻭﺳﺒﻰ ﺫﺭﺍﺭﻳﻬﻢ ﻭﺃﺻﺎﺏ ﻳﻮﻣﺌﺬ ﺟﻮﻳﺮﻳﺔ ﻓﺤﺪﺛﻨﻲ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻏﺰﺍ ﺑﻨﻲ ﺍﻟﻤﺼﻄﻠﻖ ﻭﻫﻢ ﻏﺎﺭﻭﻥ ﻭﻫﻢ ﻳﺴﻘﻮﻥ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﺎﺀ ﻓﻘﺘﻞ ﻣﻘﺎﺗﻠﺘﻬﻢ ﻭﺳﺒﻰ ﺫﺭﺍﺭﻳﻬﻢ ﻭﺃﺻﺎﺏ ﻳﻮﻣﺌﺬ ﺟﻮﻳﺮﻳﺔ

392- (1118) Nafi rahimehullah'tan: İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Mustalik oğulları üzerine saldırdı. Onlar

1552 Sahih. Şafii, Sunen (18013) Muslim (1365) Buhari (2945, 4197, 2991, 4198, 3647, 4200, 947, 371, 610) Tirmizi (1550) Ahmed (3/206, 263)

Mureysi'deki mallarına saldırmışlardı. Savaşanları öldürüldü ve zürriyetleri esir alındı."[1553]

ﻭﷺ ﷺ ﻭﷺﻭﷺ ﷺ ﻛﷺ ﷺ ﺻﻟﻁﷺ ﷺ ﻭﻟﻟﻫﷺ ﷺ ﺯﻟﻫﻕ ﷺ ﻭﷺﻭﻟﻕ ﻟﻗﻟﻟﻙ
ﺑﻕ ﻟﻟﺯﻟﻙ :ﻭﻟﻟﻍ ﻗﻟﺑ ﷺ ﻭﻫﻛﷺ ﺑﷺﻭﻟﻕﻟﻟ ﻟﻗﻟﻟﻍ ﻭﷺ ﷺ ﻭﻟﻗﻟﻟﻍ ﻭﷺ ﺯﻭﻟﻕ ﻭﻟﻟﻫﻕ
ﻭﷺﻭﺯﻟﺯ ﻛﻫﻭﻟﻫﻕ ﻛﻟﻟﻭ ﻟﻟﻟﻭﷺﻟ ﻟﻕﻫﻍ ﷺﻗﻍ ﻭﻟﻟﻍ ﻭﻫﻭﻟﻍ ﻟﻕﻫﻍ ﷺ ﻟﻭﻟﻭ ﷺ ﻭﻭﻟﻍ
ﺯﻟﻍ ﻗﷺ ﻟﻟﻗﷺﻟﻟﻍ :ﻭﻟﻟﻍ ﻭﻛﻫﻭﻟﻫﻕﻟ ﷺ ﻫﻕ ﻫﻭﻟﺯﻭ ﻫﻍ ﻟﻟﻍ ﻛﷺﻟﻭﻕﻟ ﷺ ﻫﻕ ﻫﻭﻟﺯﻭ ﻛﻟﻭﻟﻟﻍ
ﻟﻟﻟﺯﷺ ﷺﻫﻛ ﻭﻫﻫﻛﻍ ﻫﻭﻍ ﻭﷺﻟﻟﻍ ﻭﷺﻟﻟﻭ ﷺﻭﻟﻍ ﻭﷺﻍ ﺯﻟﻍ ﻗﷺﻟﻟﻛﻍ ﷺﷺﻟﻗﷺ ﷺ
ﻭﻫﻭ ﻟﻟﻭﻟﻟﻟ ﷺ ﻟﻫﻍ ﻛﻟﻭﻫﻭﻍ ﻭﻭﻫﻭﻭﻍ ﻟﻟﻗﻍ ﷺﷺﻟﻍ ﻟﻭ ﻭﻟﻟﻗﻍ ﻟﻭﻟﻟﻟ ﻟﻭ ﻭﻟﻗﻟﻟﻍ ﻟﻟﻟﻟﻟ
**ﷺﻟﻗﷺ ﷺﻟﻭﻟ ﻟﻟﻗﻟﺯﷺ ﻟﻟﻭﻟﻟ ﻟﻭ ﻭﻫﻭ :ﷺﻟﻍ ﻫﻟﻟﻭﻟ ﷺ :ﻛﻫﻭﻍ ﻛﻫﷺ .ﷺﻗﻍ ﷺﻍ ﻟﻟﻗﻟﻟﻍ ﷺ ﷺﻭﻟﻭ ﷺﻭﻍ ﷺ ﻫﻫﻭﻍ ﻭﷺﻍ ﷺ ﻫﻫﷺ ﷺﻭﻍ ﷺﻭﻟﻍ ﻭﻟﻟﻫﻍ ﻟﻭ ﻫﷺﷺ ﻭﻟﻟﻫﻍ ﻟﻭﻟﻟﻟ

gördüm ki, müslümanlardan bir zâtı alt etmişti. Hemen ona dönerek arkasından yanına geldim ve boynunu vurdum. Ama üzerime dönerek beni öyle bir sıktı ki bundan ölümün kokusunu duydum. Sonra can vererek beni bıraktı. Ardından Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e yetiştim: "Bu insanlara ne oldu?" dedim. O da: "Allah'ın emri!" dedi. Sonra insanlar döndüler. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de oturdu ve: **"Bir kimse birini öldürür de onun aleyhine beyyinesi de bulunursa, ölenin üzerindeki eşyası onun olur"** buyurdu. Bunun üzerine ben ayağa kalkarak: "Bana kim şâhidlik edecek?" dedim. Sonra oturdum. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yine önceki dediği gibi buyurdu. Ben hemen kalkarak: "Bana kim şâhitlik edecek?" dedim ve oturdum. Sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem o sözü üçüncü defa tekrarladı. Ben yine kalktım. Fakat Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Sana ne oldu ey Ebu Katade?"** diye sordu. Ben de kıssayı kendilerine anlattım. Derken cemaattan bir adam: "Doğru söyledi ey Allah'ın Rasulü! Bu öldürülenin üzerindeki eşyası bendedir. Hakkından dolayı Ebû Katâde'yi razı ediver!" dedi. Ebû Bekr es-Sıddîk radıyallahu anh ise: "Hayır vallahi! Bu olamaz! Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Allah ve Rasulünün yolunda cenk eden Allah arslanlarından bir arslanın hakkını çiğneyerek onun eşyasını sana veremez!" dedi. Artık Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Doğru söyledi. Bunu ona ver!"** buyurdu ve bana verdi. Sonra zırhı sattım da onunla Benî Selime kabilesinde bir bahçe satın aldım. İşte İslâm'da ilk edindiğim mal budur."[1554]

ÇţŦ ȸŦ ÛÕÊÅą ȸţ ÆĔõ ȸţä ȸŦ ÛŞBÀŁĻÂõä ȸŦ ÛĞÆÆŦ ȸţ ɉÆÆÀè ÅȸÀÇţĥÊ
ŦŹ ĘĮÊĤȸõä ÙÊÊ ȸţä ŦȸÊ ŌĔţ Åţȸ ĻŸèş ÇÆŸŦ ć!ä ŦŸÒ ÙÇĞõä ɉÊ ÇŦ ć!ä ÙÎÊȸ
ɉäÆÉôŹõäş ÊÅĘĞõä Õȸę ȸŦ

394- (910) İbn Ka'b b. Malik, amcasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem İbn Ebi'l-Hukayk'a birlik gönderdiğinde kadınları ve çocukları öldürmekten yasakladı."[1555]

1554 Hasen. Şafii, Sunen (12930) Muslim (1751)
1555 Sahih. Buhari (4038)

óزèé ƒ ÛÇ ŞƵ ÛÕÊ ÆĞÕ ÇÄ ÇƵ ÛBÀŁÂÄ ÇƵ ÛƒÀŁÈ À¢À¢ÙÇ ÊÀÄ ÖÇé ÇƵ ÉŁÖHÇÄ ÜÊÇ ÇÄ ƶÇ ÕĞé ¢ÁØÄ ƶŹÇ ŁÌèş ÇŁƵ ¢!ä ƶÌÖ ¢!ä ƒäÆÓزÄş

395- (910/1) İbn Ka'b b. Malik, amcasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem İbn Ebi'l-Hukayk'a birlik gönderdiğinde kadınları ve çocukları öldürmekten yasakladı."[1556]

ÛĞÇƵ ÇÄ ¢!ä ÆÇƵ ÇÄ ¢!ä ÆŁÇƵ ÇƵ ÛBÀŁÂÄ ÇƵ ÛĞÆŁÇƵ ÇÄ ƒÀŁÈ À¢À¢ÙÇ ŁÌèş ÇŁƵ ¢!ä ƶÌÖ ŞÛÄ ƵŁÈ ÇÛ ÛĞ¢ÀÇDZ ÇÄ ÆĞÕÄ ÜÀ¢ÙÇ Ûâ À¢Ƶ ÇÄ ÇƵ óÀÌÓź ŁÌŞÀÄÓźş ŁÌÛÀÊÇ ÇĤ ãÀÕŁź ƒزÆÁ ćkÕÀÎŁÄ ÇĤ ÛÇÀÆÄ ÖŁÛ ÇƵ óÚÊÁ :BÀŁÂÄ ÇƵ ÓÀ¢Ã ÇÄ sÀŁƵ ãäãş ¬ŁĞĤ ŁĿ¼ :ŁÌèş ÇŁƵ ¢!ä ƶÌÖ ¢!ä óزèé ¬ŁÌÛÀÄŬ ÇĤ ŁĿ¼

396- (909) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "es-Sa'b b. Cusâme radıyallahu anh Rasulullah'dan işitmiş bana şöyle haber verdi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e müşriklerden gece baskınına uğrayıp isabet alan kadınları ve zürriyetlerinin hükmü soruldu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onlar da onlardandır"** buyurdu. Amr b. Dinar, ez-Zuhrî'den rivayetinde: **"Onlar babalarına tâbîdir"** buyurdu."[1557]

Ûâ À¢Ƶ ÇÄ ÇƵ ÛÇ!ä ÆÇƵ ÇÄ ÜÊĞÇ ¢!ä ÆŁÇƵ ÇƵ ÛBÀŁÂÄ ÇƵ Ûƒ ÀŁÈ À¢À¢ÙÇ ÖÊè ŁÌèş ÇŁƵ ¢!ä ƶÌÖ ŞÛÄ ƒÛ ÛÇÀƵ ¢!ä ŞŕÓ ŞÛÄ ĞÇ ÀDZ ÇÄ ÆĞÕÄ ÇƵ óزèé óÀÌÓź ÛŁÌÛÀÄŬş ŁÌÛÀÊÇ ÇĤ ãÀÕŁź ƒزÆÁ ćkÕÀÎŁÄ ÇĤ ÓÀ¢Ã ÖŁÛ ÇƵ ŁĿ¼ :ÇÀÆÄ Ûź ƒÀŁÈ óÀÇ ÀŁÄóş .¬ŁĞĤ ŁĿ¼ :ŁÌèş ÇŁƵ ¢!ä ƶÌÖ ¢!ä ¬ŁÌÛÀÄŬ ÇĤ

1556 Sahih. Şafii, Sunen (17993)
1557 Sahih. Muslim (1745)

397- (909/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "es-Sa'b b. Cusâme el-Leysî radıyallahu anh bana şöyle haber verdi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e müşriklerden gece baskınına uğrayıp isabet alan kadınları ve çocuklarının hükmü soruldu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onlar da onlardandır"** buyurdu. Sufyan bazen rivayetinde şöyle derdi: **"Onlar babalarına tâbîdir"** buyurdu."[1558]

ﷺ ﷺ ﷺ

ﻊﺒﺘﻟﺍ ﻦﺑﺍ ﻦﻋ ﺏﻮﻳﺃ ﻦﻋ ﺔﻴﻨﻴﻌﻟ ﻦﻋ ﺭﻤﻋ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﻋ ﻢﻴﻫﺍﺮﺑ ﻦﺑ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﻦﺑ ﻰﺳﻮﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ

400- (1120/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Nadir oğullarının Buveyre'de bulunan hurmalıklarını yaktı."[1562]

ﻦﻋ ﺔﻣﺎﻣﺃ ﻦﻋ ﺪﻳﺯ ﻦﺑ ﺔﻣﺎﻣﺃ ﻦﻋ ﻢﻴﻫﺍﺮﺑ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﻋ ﺔﻴﻨﻴﻌﻟ ﻦﻋ ﺭﻤﻋ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﻦﺑ ﻰﺳﻮﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ

401- (1131) Usame b. Zeyd radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bana Ebna ahalisine sabah saldırmamı ve yakmamı emretti."[1563]

ﻊﺒﺘﻟﺍ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﻋ ﺔﻴﻨﻴﻌﻟ ﻦﻋ ﺭﻤﻋ ﻦﺑ ﺪﻤﺤﻣ ﻦﻋ ﻢﻴﻫﺍﺮﺑ ﻦﺑ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳﺇ ﻦﺑ ﻰﺳﻮﻣ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﺪﻴﻟﻮﻟﺍ ﻮﺑﺃ

402- (1126) Musa b. Enes'ten: Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh, Enes b. Malik radıyallahu anh'e: "Şehri kuşattığınız zaman nasıl yapacaksınız?" diye sordu. O da dedi ki: "Birisini şehre gönderir ve ona deriden bir kalkan yaparız." Ömer radıyallahu anh: "Taş atılırsa ne yapacaksınız?" dedi. Enes radıyallahu anh: "O zaman öldürülmüş olur" dedi. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Böyle yapmayın. Nefsim elinde olana yemin ederim ki bir tane Müslümanın zayi edilmesine karşılık içinde dört bin kişi öldürülen bir şehri feth

1562 Sahih. Şafii, Sunen (18028)
1563 Zayıf. Şafii, Sunen (18032) mubhem ravisi vardır.

etmek beni sevindirmez."[1564]

ﺭﻟﻮ ﻳﻘﻮﻟﻮا ﻧﻌ ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﻣﻊ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻣﺮ ﻭﻗﺪ ﺭﺟﻊ ﻣﻊ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﻣﺮ ﻭﻗﺪ ﺍﻧﻜﺴﺮ ﺭﺑﺎﻋﻴﺘﻪ ﻣﺮ ﻭﻟﻢ ﻳﺰﻝ ﻳﻘﺎﺗﻞ ﺣﺘﻰ ﻗﺘﻞ

403- (1127) es-Saib b. Yezid'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Uhud günü iki zırh giyinerek çıktı."[1565]

ﻋﻦ ﺃﻧﺲ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻗﺎﻝ ﺃﺗﻲ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺑﺴﺒﻊ ﻗﺪ ﺩﺑﻐﻦ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻌﻞ ﻫﺆﻻﺀ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻜﺘﺎﺏ ﻗﺪ ﺃﺳﻠﻤﻮﺍ ﻭﻟﻜﻦ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﻣﺎ ﻧﺤﻦ ﻧﺼﻨﻊ ﻫﺬﺍ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻤﺎ ﺗﺼﻨﻌﻮﻥ ﺑﻬﺬﺍ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﻧﺪﺑﻎ ﺑﻪ ﺛﻴﺎﺑﻨﺎ ﻭﻧﺮﺟﻊ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻨﺎ ﻭﻧﺼﻴﺒﻨﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺃﻟﻴﺲ ﺷﻬﺪﺗﻢ ﺃﻥ ﻻ ﺇﻟﻪ ﺇﻻ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺃﻧﻲ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﺑﻠﻰ ﻓﻘﺎﻝ ﻓﺈﻧﻬﺎ ﻟﻴﺴﺖ ﺑﻬﺎ ﺑﺄﺱ ﻭﻟﻜﻦ ﺑﺤﺴﺒﻜﻢ ﺃﻥ ﻳﺪﺧﻞ ﺍﻟﻨﺎﺭ ﻣﻦ ﻛﺎﻥ ﻣﻨﻜﻢ ﻛﺎﻓﺮﺍ ﻭﻳﺪﺧﻞ ﺍﻟﺠﻨﺔ ﻣﻦ ﻛﺎﻥ ﻣﻨﻜﻢ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﺑﻠﻰ ﻓﻘﺎﻝ ﻓﺈﻧﻪ ﻟﻴﺲ ﻧﺒﻲ ﻣﻌﻪ ﺇﻻ ﺭﺟﻼﻥ ﺃﻭ ﺛﻼﺛﺔ ﻭﻗﺪ ﺭﻣﻲ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﻣﻨﻬﻢ ﺑﺴﺒﻌﻴﻦ ﺃﻟﻔﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻓﻤﺎ ﺗﺼﻨﻌﻮﻥ ﺑﻬﺬﺍ ﻗﺎﻟﻮﺍ ﻧﺪﺑﻎ ﺑﻪ ﺛﻴﺎﺑﻨﺎ ﻭﻧﺮﺟﻊ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻠﻨﺎ ﻭﻧﺼﻴﺒﻨﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺻﺪﻗﺘﻢ ﺃﻟﻴﺲ ﺷﻬﺪﺗﻢ ﺃﻥ ﻻ ﺇﻟﻪ ﺇﻻ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺃﻧﻲ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﺑﻠﻰ ﻓﻘﺎﻝ ﻓﺈﻧﻪ ﻟﻴﺲ ﻧﺒﻲ ﻣﻌﻪ ﺇﻻ ﺭﺟﻼﻥ ﺃﻭ ﺛﻼﺛﺔ ﻭﻗﺪ ﺭﻣﻲ ﻛﻞ ﻭﺍﺣﺪ ﻣﻨﻬﻢ ﺑﺴﺒﻌﻴﻦ ﺃﻟﻔﺎ

404- (1125) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Tuster'i kuşattık ve Hurmuzan Ömer radıyallahu anh'ın hükmetmesi için getirildi. Ona götürdüğümüz zaman Ömer radıyallahu anh ona: "Konuş" dedi. Hurmuzan: "Dirinin kelamıyla mı yoksa ölünün kelamıyla mı konuşayım" dedi. Ömer radıyalla-

1564 Sahih. Şafii, Sunen (17694)
1565 Sahih. Şafii, Sunen (17700)

hu anh: "Konuş, sakıncası yok" dedi. Hurmuzan dedi ki: "Allah bizleri ve siz Arapları kendi halimize hiç bırakmadı. Biz sizleri öldürür ve karşı koyardık. Ancak ne zaman Allah sizlerle beraber oldu, artık size gücümüz yetmez oldu." Ömer radıyallahu anh bana: "Ey Enes! Sen ne dersin?" diye sorunca: "Ey mü'minlerin emiri! Gelirken geride büyük bir güç ve kalabalık bir düşman topluluğu bıraktım. Şayet sen bunu öldürürsen bundan geriye kalanlar hayattan ümitlerini kesecek ve ölümüne bir karşılık koyacaklardır. Ancak hayatta bırakırsan geride kalanları da buna tamah eder" dedim. Fakat Ömer radıyallahu anh bana: "Ey Enes! Bera b. Malik ile Meczee b. Sevr'in katilini mi hayatta bırakayım?" dedi. Onu öldüreceğini anladığım zaman da: "Onu öldüremezsin. Sen ona istediğin gibi konuş, sakınca yok" dedin. Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Ondan rüşvet mi aldın, sana bir şey mi verdi?" Ben de: "Ne rüşvet verdi, ne de bir şey aldım" dedim. Ömer radıyallahu anh: "Ya bunun böyle (eman anlamında) olduğuna şahit getirirsin ya da cezaya senden başlarım" dedi. Çıkınca ez-Zubeyr b. el-Avvam ile karşılaştım. O da benimle beraber şahitlik etti. Ömer radıyallahu anh Hurmuzan'ı serbest bıraktı. Sonra Hurmuzan müslüman oldu ve ona da maaş bağlandı."[1566]

ÞÉ ÍÄÀtÊ ÞÆ ÛÆËÏÏtÍä ÜÊÔ ÞÆ ÛÇÉŸÉ ÜÊÔ ÞÆ Û ãzÄÔ ÞÆ ÛÜÂÖÍÄ ÍÉÀÉnÔ ŸÏZÉ ÍÏèÉ ÇËÏÆ ć!ä ƨÍÖ Ć!ä ÞzèÉ ãÍHÖÔ Àè :ÓÍÉ ÇÆ ć!ä ÜÎÉ ÞÉÇÓg ÇËÏÆ ć!ä ƨÍÖ Ć!ä ÞzèÉ ÇÊ ÀtÉ ÛÊÀHÍä ÜÉ ÇzgÀÛÉ ÇzÖÉÉ ÖËÖÆ ÜÊÉ ÞÉ ƨÏÆ ztÉ ÍÏèÉ ÇËÏÆ ć!ä ƨÍÖ Ć!ä ÞzèÉ ÇËÏÆ ƨÔ :ÓÍÉ É Ûĕn ÞHÍÉ ÍÏèÉ Ín¼ :ÓÍÖÉ ÍÏèÉ ÇËÏÆ ć!ä ƨÍÖ ÜÇÍä ÇÍĸÉ ÛÉtHn Íq :ÇäåÍÉ ÇÍÛÉ ÇÜHĸÉ ÓÍtĝ ÊÀÀÐzÊ ğØñ¼ :ÓÍÉ ÝŽÍHÍä ÇÖÍè ğØñÔ ÍÉÉ ÛğØñ Í :ÓÍÉ ¬ÝÕÉÌ ÇËÏÆ ć!ä ƨÍÖ ÜÇÍä ãÍHÖÔ ÞÞ ÞËÏZÓ ğÀèÔ ZÉÖ ĶÍÕÉ ¬ZÉÖ ÍÓÂÍÏĝ ć!ä ƨÍÖ Ć!ä ÞzèÉ ÇtĝÀÉ ÛÉtHn Íq ÛÉtHn Íq :ÇäåÍÉ ƨÊÉ ÇÕÀÉ ÍÏèÉ ÍZÜÏÉ Ž¼ :ÓÍÖÉ ÛÍÊÍq ÜÓ :ÓÍÉ ¬ÝÕÉÌ Í¼ :ÓÍÖÉ ÇÆÔ ƷZÀÉ ÍÏèÉ ÇËÏÆ

1566 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18118) Ebu Ubeyd, el-Emval (304) İbn Ebi Şeybe (34084) Beyhaki (9/96)

ÛÆţĦŋ Ài :ĢäåÄÆź ɔRŋş ţõÀǫź :óÄę .¬ʤŸÁää ȯõ ǨĦŭŸĢ õÀŋĢ ÕĜţ Ǩĝş Uǫş :óÄę ţĢÊǵş :óÄę .UĜţĜüúź ƷÊÄƵ Uǫ :óÄÖź ĢţĢĜ ƷƵZÀź ÛÆţĦŋ Ài ĮŗèŞ ĢŸƷ ć!ä ɔŗǒ Ć!ä óʐèǿ ĢäÆÁź .¬ÕǫƵZÄǵ ĢĜØţ¼ :óÄę ÛUĜÕèÄź ɟÄÎÛƷ ÕŸ ţǫÄǫ ØŋĜş ÛZţÕǫ ÀţŢÀèĜ ȸǫØïä ȸǫŸƵZąȯÄĢ

405- (611/2) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı Benî Ukayl'den bir kişi esîr ettiler, onu bağlayıp taşlığa attılar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun üzerine geldi, biz de yanında idik. – yahut dedi ki: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem üzerine kadife sergi serdiği bir eşek üzerinde geldi - Adam: Ey Muhammed!" diye seslendi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onun yanına gelerek: **"Ne istiyorsun?"** diye sordu. Adam: "Beni niçin aldın? Hacıları geçeni niçin aldın?" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem meseleyi büyültmek için: **"Seni müttefiklerin olan Sakîf'in cinayetinden dolayı aldım."** Sakif kabilesi, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından iki kişiyi esir etmişlerdir." Sonra Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ondan ayrılıp gitti. Adam (tekrar) ona seslenerek: "Ey Muhammed! Ey Muhammed!" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem merhametli ve nezaketli idi. Bu sebeple ona dönerek: **"Ne istiyorsun?"** diye sordu. Adam: "Ben müslümanım" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Eğer bu sözü kendi işine mâlik iken söylemiş olsaydın tamamıyla kurtulurdun!"** buyurdu. Sonra gitti. Adam tekrar seslenerek: "Ey Muhammed! Ey Muhammed!" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem yine yanına geldi. Adam: "Ben açım, beni doyur; susuzum, beni sula!" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Senin ihtiyacın bu mu?"** dedi. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bu adamı Sakif'in esir aldığı o iki kişiye fidye olarak verdi. Devesini de aldı."[1567]

ÛŵĜ ȸƷ ÛĢţŸę ÛŵĜ ȸƷ ÛāƵąĜ ȸƷ ÛÆĿĐƵţää ÆĢƷ ȸę āÀŁƵää ÆĢƷ ÀǫĢèǹĜ ĢƷ ć!ä ɔŗǒ Ć!ä óʐèǿ āÀŁǫǒÛ ÀèĆ¼ :óÄę ȸţÔǵ ȸę ɟäÀţƷ ȸƷ ÛÆĿĐƵţää ɔŗǒ ŲĢää āÀŁǫǒÛ ȸǫĢȸę ȸĿĐƵZǿ ğÀèÛ ÆĢ ZƵǫĶĢõş ÛǪǫÕƷ ÛŵĢ ȸǫĢ ŸĐƵZǿ ĮŗèŞ ¬ZƵǫĶĢõş ÀţŢÀèĜ ȸǫØïä ȸǫŸƵZąȯÄĢ ĮŗèŞ ĢŸƷ ć!ä ɔŗǒ ŲĢää ĢäÆÁź ÛĮŗèŞ ĢŸƷ ć!ä

1567 Sahih. Şafii, Sunen (17943) Muslim (1641)

... (611) İmran b. Husayn radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı Ukayl oğullarından bir adamı esir aldılar. Sakif de Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından iki kişiyi esir almıştı. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Sakif'in esir aldığı iki kişiye karşı onu fidye olarak verdi."[1568]

**ﺇﻟﻰ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺃﻣﺎ ﺑﻌﺪ ﻓﺈﻥ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺍﻟﺰﺑﻴﺮ ﻛﺘﺐ ﺇﻟﻲ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻳﺴﺄﻟﻪ ﻋﻦ ﺃﺷﻴﺎﺀ ﻭﺃﻧﺎ ﺟﺎﻟﺲ ﻋﻨﺪﻩ ﻳﻘﺮﺃ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﻓﻜﺘﺐ ﺇﻟﻲ ﻋﺒﺪ ﷲ ﻳﺴﺄﻟﻪ ﻋﻦ ﺃﺷﻴﺎﺀ ﻭﺃﻧﺎ ﺟﺎﻟﺲ ﻋﻨﺪﻩ ﻳﻘﺮﺃ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﻓﻜﺘﺐ ﺇﻟﻲ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ

gizlemiş olmaktan korkmasam buna cevap yazmazdım!" Necdet ona şöyle yazmıştı: "Bundan sonra: Bana haber ver: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kadınlarla birlikte gaza eder mi idi? Onlara hisse ayırır mıydı? Çocukları öldürür müydü? Yetimin yetimlik müddeti ne zaman sona erer? Beşte bir kimin hakkıdır?" İbni Abbâs radıyallahu anhuma ona şu cevabı yazdı: "Bana mektup yazarak: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kadınlarla birlikte gaza eder miydi? diye sordun. Evet onlarla birlikte gaza ediyordu. Onlar da yaralıları tedâvî ediyor; kendilerine ganimetten bir şeyler veriliyordu. Hisseye gelince: onlara hisse ayırmamıştır. Şüphesiz Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem çocukları da öldürmezdi. O halde sen de Hızır aleyhi's-selâm'ın ilmi gibi ilmin olup ileride mümin ya da kafir olacağını bilmeden çocukları öldürme! Bana yazarak: Yetimin yetimlik müddeti ne zaman sona erer? diye sordun. Muhakkak ki, adam vardır, sakalı biter de hâlâ kendi hakkını almaktan zayıf, kendi nâmına vermekten zayıftır. İşte kendisi için başkalarının aldığının elverişlisinden almağa başladı mı artık ondan yetimlik gitti demektir. Bana yazarak: Beşte birin kime verileceğini sordun. Biz: Bu bizim hakkımızdır derdik, fakat kavmimiz bunu bizim için kabul etmedi. Biz de sabrettik."[1569]

ﻪﺑ ﺔﻠﺎﺳ ﻦﺑ ﻦﻴﻨﺴﺤﻟا ﻦﺑ ﻦﻴﻨﺴﺤﻟا ﻦﺑ ﺪﻴﺑﺰﻟا ﻦﺑ ﻦﻴﻨﺴﺤﻟا ﻦﺑ ﺔﻠﺎﺳ ﻦﺑ ﺔﻠﺎﺳ ﻦﺑ ﻪﻴﺑ
ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﺪﻳﺰﻳ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ ﺪﻳﺰﻳ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ
ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﺪﻳﺰﻳ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ ﺪﻳﺰﻳ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ
ﻪﻴﻠﻋ ﷲا ﻰﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻦﻋ ﺲﺑﺎﻌﻟا ﻦﺑا ﻦﻋ ﺔﻣﺮﻜﻋ ﻦﻋ ﺪﻳﺰﻳ ﻦﻋ ﻲﻧﺎﺒﻴﺸﻟا ﻦﻋ ﻞﻴﻴﺨﻟا ﻦﻋ
ﻢﻠﺳو

407- (784) Yezid b. Hurmuz'den: "Necdet, İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kadınlarla savaşır mıydı? Onlara hisse ayırır mıydı?" diye yazarak sordu. O da şöyle dedi: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kadınlarla savaşır, onlar yaralıları tedavi ederlerdi. Onlara hisse ayırmazdı. Lakin ganimetten bir şeyler alırlardı."[1570]

1569 Sahih. Şafii, Sunen (17642) Muslim (1812)
1570 Sahih. Şafii, Sunen (17674) Muslim (1812)

âşÛ ÞÞ ÕÖÂıı ƷÎtè ¢ÇÛ ÛŞBÀŁĻÂÖä ÞƷ ÇĢÆHÞ ÛĞĻĻƷ ÞÞä ǨĦtèş :óİĢ ÛÆÖÂıÛ ÛĞÛ ÞÞ ŲŶƷş Ûâ ÀÇĦÖäş ÛǎÀÛÁÖä ÞÞ ÀtƷ ǨĦtè :óƵÖ ÛĵÁĢÆHÖöä ÞÞ ¢!ä ŲŕÞ ÀtƷ óİÓĢ ĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ŲĢÁÖä ÔäƵıÛ Uş ¢ĢÛ ĵİtÔÇÁı ĢĽƷ ZĴŰƵı Ļó İtĥ ĢÖƵèÇ ƨĬƷ ¢!ä ÇĢÆÛ İtĥ ĸŘÁÖä ÛÞ óäƵıÛ ǨÇÁõ¼ :¢tƷ İÇÔÂİn ĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ¢!ä óƵèÀÛ ǨÇÁÓĢ Ûǎİõõ ŧş ÕÇÁĥ ĵƵtÛÊtÖä ĢĽÇÛ ƨĬƷ İTĥ ĘÂıı ĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ¢!ä óƵèÇ ĵİõş ÛkŧÛÊtÖä ĵşå Ųƶƶǩ Ļó ÛÖ!ä ÕĢĢè Uş ğÁƷ ŭZŸĘÖäş ţäÀÓÖä Uş ¢ĽĦDZ ÕŘÇ İtĺ ÛĞıè ĞÕÁÇ óƵèÇ ĢĦ İTĢĥş İıı ÕĵŧĥÊ ĘΛÁÇÔÖä ÀÓÞ ƶÛ İTĢĥƶĺ ĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ¢!ä óƵèÇ ĢĦ İTĢĥş İıı ÕĵŧĥÊ İTĢĥş Ļó ÛĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ¢!ä ÕĵŧĥÊ ĢĦĺ ŸŧĦĸ ĵÛ ƨĬƷ İŁİtÓĢĽƶĺ İŁİtÓĢĵşÛ ĵÛ ŲĥÊtĢÛè Ļó ÛÀÓÞ ƶÛş ĻĬèş ÛĢĦ İTĢĥş Ļó ÀÓÞ ƶÛ ĢĦ İTĢĥş Ļó ĻĬèş ĢĽƷ ¢!ä ƨĬò ¢!ä óƵèÇ ĢĦ İTĢĥş İıı ŲĻĥ ĵäÁÀÀĸÛ ŸİÀÔĥ İtÓıĥ ÁĞäş ÕõÖ ƨÛÛ ƷƵáÛ ĵÛ ĵäÁÀÀĸÛ ÛĵİtÔÇÁı ŲĥİtĢÀÖƶĺ Û ô ÇĵäşĞĭƶtÊÖä ĭƶÕĸ ĢĦĢÛĦ BÛÖäş Ÿƶ ŸŧşÛ İtÓĢĽÞ ĢĦ ǨĽĘŘÇ İıı ÀĽĢ ĞİŘÇ ¬İŁİtÓĽÂõÛ ŲĢÛ İŁİĦƶáİĺ İTİƷ İtĽÂDƷ ĵĽƶ ÛÕÛĦ ÀĽĢ ĞİŘÇ İtÓĢĽÞ ŲŘÇÛ ŧ ÞÔÛş ÛŞBÀŁĻÂÖä ÞĥĻ ¢ĦtèÛ Ļó :ĵİÁÀè Ųõ óİÇ :¢tƷ ¢!ä ŲŕÞ ŲĤƵİÎÖä óİÇ ĻĦÞ :óİÇ ŸǨÔÔÇ İtõ :ǨŸÇ .ŞBÀŁĻÂÖä ÞƷ ÞİÁÀĺ ÞÞ şÀtƷ ¢ĘÀ¢ıÛ

408- (1138) Malik b. Evs b. Hadesan'dan: "el-Abbas ve Ali b. Ebi Talib radıyallahu anhuma Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in malları hakkında tartışırlarken Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın şöyle dediğini işittim: "Beni Nadir kabilesin'in malları, Allah'ın Rasulüne fey' olarak verdiği şeylerden olup müslümanlar bunların üzerine at ve deve koşturmamışlardı. Binâenaleyh yalnız Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e mahsustular. O da ailesinin senelik nafakasını ayırır; kalanını Allah yolunda bir hazırlık olmak üzere hayvan ve silâha sarf ederdi. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem vefat etti. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'de bu konuda bulunan yetki Ebu

Bekr es-Sıddık radıyallahu anh'e geçti. Sonra Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'de ve Ebu Bekr radıyallahu anh'de bulunan bu yetkiyi ikiniz benden istiyorsunuz. Ben sizi, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ve Ebu Bekr radıyallahu anh'ın yetkisinde iken nasıl yaptılarsa öyle kullanmak üzere ikinize vermem için bana gelip davalaşıyorsunuz. İki yarısını ikinizden her birine mi vereyim? İkiniz arasında daha önce vermediğim bir hükmü vermemi mi istiyorsunuz? İzniyle gökleri ve yeri tutan Allah'a yemin ederim ki hayır! Aranızda başka bir hüküm vermeyeceğim. Eğer ondan âciz kalırsanız bana iade ediverin."[1571]

Şafii dedi ki: "Sufyan bana şöyle dedi: "Ben bunu ez-Zuhrî'den işitmedim. Lakin bunu Amr b. Dinar bana Zuhri'den nakletti." Ben: "Anlattığın gibi mi?" dedim. "Evet" dedi."[1572]

ﺯﺍﻟﻮ ﻟﻨﺎ ﻋﺰﻳﺰ ﺟﻮ ﺃﺗﺎﻧﺎ ﻟﻨﺎ ﺑﺮﻭ ﺃﺗﺎﻧﺎ ﺑﻪ ﻋﻦ ﻭﺟﺎﻝ ﻋﻦ ﻭﻫﺐ ﺑﻦ ﻛﻴﺴﺎﻥ
ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﺃﻥ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ
ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺑﻌﺚ ﺳﺮﻳﺔ ﻗﺒﻞ ﻧﺠﺪ ﻓﻐﻨﻤﻮﺍ ﻓﻜﺎﻥ ﻓﻴﻤﺎ ﻏﻨﻤﻮﺍ ﺇﺑﻼ ﻛﺜﻴﺮﺓ ﻓﻨﻔﻠﻬﻢ
ﻧﻔﻼ ﻧﻔﻼ ﺯﺍﺩ ﻧﻔﻠﻬﻢ ﺑﻌﻴﺮﺍ ﺑﻌﻴﺮﺍ ﻭﻧﺴﻴﺖ ﺃﻧﺎ ﻭﻧﻔﻠﻨﺎ ﺑﻌﻴﺮﺍ ﺑﻌﻴﺮﺍ

409- (1141) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem benim de içinde bulunduğum bir seriyyeyi Necid tarafına gönderdi. Asker birçok develeri ganimet olarak aldılar. Bu ganimetten hisseleri on ikişer yahut on birer deve idi; kendilerine birer deve de nefel olarak verildi."[1573]

ﺑﻪ ﻗﺎﻝ ﺃﻓﻠﺤﻦ ﻭﻫﺐ ﻭﺇﺳﻤﻌﻴﻞ ﺍﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺃﻭﻳﺲ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﻫﻮ ﻣﺎ ﻗﺮﺃﺕ ﻋﻠﻴﻪ
ﻗﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻗﺎﻝ ﺯﺍﻟﻮ ﻟﻨﺎ ﻋﺰﻳﺰ ﺟﻮ ﺃﺗﺎﻧﺎ ﻟﻨﺎ ﺑﺮﻭ ﺃﺗﺎﻧﺎ ﺑﻪ ﻋﻦ ﻭﺟﺎﻝ ﻋﻦ ﻭﻫﺐ ﺑﻦ ﻛﻴﺴﺎﻥ
ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﺃﻳﻮﺏ ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﺃﻥ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﺧﺒﺮﻩ

410- (1142) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem atlara ganimetten iki pay, atlılara da bir pay verdi."[1574]

1571 Sahih. Şafii, Sunen (12905)
1572 Şafii, Sunen (12906)
1573 Sahih. Şafii, Sunen (12953)
1574 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13020) Buhari (2863) Muslim (1762)

ﻩﺫ ﻕﻟ ﺍ ﺄﻘﻏﺯ ﻩﺫ ﺇﻟﻏﺯ ﻩﺫ ﺭﻘﻬﻣ ﻫﺯ ﻣﻏﺹﻟﺯ ﻩﺫ ﻱﺍﻟﻟ ﻫﺯ ﻣﻏﻟﻟﻘﺯ ﻫﺫﺍ ﺍﻫﻟﻟﻫﻣ
ﻣﻏﻫ ﻟﻟﻩ ﻣﻟﻟﻩﻫ ﻏﻩﻫﻫﻟﻩ ﻟﻟﻫﻟﻫ ﻣﻏ ﻗﺍﻩﻩﻏ ﻣﻏﻫ ﻫﻱﻗﻟﻫﻫ ﻫﻩ ﻩﻟﻩﻟﻩﻫ ﻱﻫ ﻣﻩﻟﻩﻟﻩﻫ
ﺭﻩﻟﻩﻫﻫ ﺑﻏﻩ ﻣﻏ ﻟﻟﻩﻱ ﻣﻫﻩﻟﻩﻫ ﻫﻩﻟﻟﻩﻱ

411- (1143) Yahya b. Abbad b. Abdillah b. ez-Zubeyr'den: "ez-Zubeyr b. el-avvam radıyallahu anh ganimetten dört pay aldı. Bir pay kendisi için, iki pay atı için ve bir pay da akrabalığı içindi."[1575]

ﻏﻟﻩﻫ ﻟﻟﻩ ﺭﻩﻟﻩﻫﻫ ﺑﻏﻩ ﻟﻟﻩﻩ ﻟﻟﻫﻱ ﻕﻟ ﺍ ﻱﻏ ﻣﻩﻩﻫ :ﻩﻩﻱ ﻕﻟ ﺍ ﻣﻫﻩ ﻣﻩﻩﻩﻫ ﻫﻩﻟﻩﻫ ﻫﻫ
ﻩﻩﻫ ﻫﻟﻩﻩ ﻫﻫ ﻟﻫﻱ ﻫﻟﻩﻱ ﻫﻟﻩﻩ ﺭﻘﻬﻣ ﻫﺯ ﻱﻟﻟﻩ ﻫﺯ ﻩﻩﻩﻫ ﻫﻟﻩﻩ ﻫﻫ ﻫﻟﻩﻩ ﻫﻫ .ﻏﻫ
ﻱﻟﻟﻩ ﻫﺯ ﻫﻏﻩ ﻫﻩﻏ ﻩﻩﻩﻩﻫ ﻫﻩ ﻫﻟ ﺭﻘﻬﻣ ﻫﺯ ﻱﻟﻟﻩ ﻫﻫﻩ ﻫﻩﻏ ﻫﻏ

Şafii rahimehullah dedi ki: "Allahu a'lem akrabalık için olan payı annesi Safiyye radıyallahu anha'dan dolayı idi.[1576] Nitekim Sufyan, Hişam'dan, onun da Yahya'dan işitmesi konusunda tereddüt etti. Fakat ne Sufyan, ne de Hişam'dan rivayet eden diğerleri bunun Hişam'ın Yahya'dan rivayeti olmasında tereddüt ettiler.[1577]

ﻫﻫﻩﻩﻫ :ﻫﻟﻩ ﻩﻟﻟﻫ ﻩﻩﻩ ﻫﺯ ﻫﻩﻩﻫﻩﻫ ﻩﻩ ﻩﻩﻟﻫﻫ ﻫﺯ ﻫﻫﻩﻩﻫ ﻩﻩ ﻩﻩﻩﻫﻩﻫ
ﻟﻟﻩﻩ ﻩﻩﻫﻫﻩ ﻕﻟ ﺍ ﺭﻟﻫ ﻕﻟ ﺍ ﻫﺯﻩﻫ ﻟﻩﻩﻫ :ﻫﻟﻩ ﻩﻩﻩﻫ ﻫﺯ ﻫﻟﻩﻫﻫ ﻩﻩ ﻩﻟﻩﻫﺯ ﻩﻩ ﻩﻩﻩﻫ
ﻟﻟ :ﻟﻟﻫﻫﻫ ﻫﻟﻟﻩ ﻩﻩ ﻫﻟﻫﻫﻩﻩ ﻟﻟﻩﻫ ﻩﻩﻩﻫ ﻩﻩﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻩﻫ ﻫﻩ ﻟﻩﻩﻫ ﻫﻩ ﻟﻩﻩﻫ ﻩﻩﻩﻫﻫ ﻫﻩ
ﻫﻫﻫﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ ﻫﻩﻩﻫ
ﻫﻩﻩ

412- (1144) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Zi'l-Kurbâ denilen Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in yakın akrabalarının hisselerini Hâşimoğulları ve Muttalib oğulları arasında taksim edince, ben ve Osman b. Affan radıyallahu anh onun yanına geldik ve şöyle dedik: "Ey Allah>ın Rasûlü! Hâşimoğullarının üstünlüğünü inkar etmiyoruz. Zira, Allah seni onlardan kılmış. Muttalib oğullarına verdin bize bir şeyler vermedin. Halbuki senin yanında biz de onların durumundayız." Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem parmaklarını birbirine geçirerek: **"Hâşimoğulları ve Muttalib oğulları aynı şeydir, birbirinden farksızdır"** buyurdu."[1578]

ÛÈÇ¿Á ØÞ ÛÕØ¿ÁÇÇ¿ÌÄ ØÇÄ ØÞ Ø¿ÁÛÖÌÄ ØÌÇGÀÖÄ ÊÇÞ ØÇ ÁÇÄÁ ÛÇÇÊG Á¿ÇÀÇÈÛ
ÇÁÁÖÌÄ ÖÞÊ ÌÇÈÇ ÇÖÞ ¿!Ä ƨÌÒ ÙÇÁÖÄ ØÞ ÛÌÇÛÌÄ ØÇ ÀÇÇÐZ ØÞ ÛBÀLÂÖÄ ØÞ

413- (1144/1) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etti.[1579]

ÛÆÇÊÇ¿ÖÄ ØÇ ÁÖÖÈ ØÞ Û ÄÁÇÎ ØÇÄ ØÞ ÛáÁÖÈÛ ØÇ ÊÇ¿ÖÌÄ ØÞ ÛGÕÞÖÄ Á¿ÇÀÇÈÛ
ÙÎÔ Ù¿ÊÁÎÖÄ ÓÁÇ ÇÁÁÖÌÄ ÖÞÊ ÌÇÈÇ ÇÖÞ ¿!Ä ƨÌÒ ÙÇÁÖÄ ØÞ ÛÌÇÛÌÄ ØÇ ÀÇÇÐZ ØÞ
ÒÁÉG ÁÇÇÓ áÁÖÈÛ ØÇÄÇ ÈÇ¿Á jÛ ÞÄÁÌÄ ØÇ ÔÀÛ¿Ô ÕÔÁ ğÀÕÓ¿ :ÇÁÞ ¿!Ä
ÄÁÇÎ ØÇÄ ÖÌÜ¿ ÛĶÁÒÇ Á¿ÕÖ ÀÇ¿ÌÄ Á¿ÁÉG :óÁÇ ÛÆÇÊ¿ÖÄ ØÇÄ ØÞ ÄÁÇÎ ØÇÄ
ÁÌÄÄ Á¿ÇÀÇÈÛ ÇÄÇÓ

414- (1144/2) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etti.[1580]

ÔƨÇÓ ØÞ ÛØÇÊHÖÄ ØÇ ÙÛ¿ ØÞ ÛƷÁÎ ØÇ ÙÛ¿ ØÇ ÁÇ¿HÖÄ U¿Þ UÔÀÇÈÛ
UÔÁÇÇ¿ Ç¿ÎÁÇ UÔÁÇ ØÇÇ áÀÁ¿ ØÄÄ ¿!Ä ØÖ¼ :áÄÄÀÇ ÛÇÇÖÌÄ Ç¿ÖÞ ÇÇÛ¿ ¿!Ä ƨÌÒ ¿!Ä

1578 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13102) Buhari (3502) Nesai (4137)
1579 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (13103)
1580 Sahih. Şafii, Sunen (13104, 13105)

¬ÆÉÛţöä

415- (1145) Ali b. el-Huseyn rahimehullah, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını şu ziyade ile rivayet etti: **"Haşim oğulları ile Muttalib oğullarını ayırana Allah lanet etsin."**[1581]

:óÀé ĮĤÛą ðę ÀĮĢŽ ðȝ ÛÆĮĢÊţöä ðęä ðȝ Ûąİ7Î ðęä ðȝ ÛĠÖǯöä İǫÀĢnÔ
UĤęş ĮÎİĿ UĤę ðęę ɔęÀÖöä Bå ĮĽè Įĭèş ĊĮŰȝ ćİä ɔĭǒ Ćİäóɀèǿ ĮÊé¼
¬ÀĮĢÎ ÖźɀǪ UĤę ŕş È̩ţÎ ÉĢȝ UĤę ðĤą äźǵÔ ĊĠĤą ÙĤę ĮǒşÛÆÉÛţöä

416- (1144/3) Cubeyr b. Mut'im radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zi'l-kurbâ'nın payını Haşim oğulları ile Muttalib oğulları arasında taksim etti. Abdu Şems oğulları ile Nevfel oğullarına ondan bir şey vermedi."[1582]

ðȝ ÛİţĿŸõ ĈţÊĄ Įő ÛǪŽźǿş Ûâäźɀţöä ÀŲą ðȝ ÛÆţHą ðę ĮĿÊäÀĢnÔ İǫÀĢnÔ
ĊĠȝ ćİä ęŕǿ ĄĿŸȝ ǨĿÊő :óÀé ɔŸĊő Uĉ ðę ðţǵÀöä ÉĢȝ ðȝ ÛĈĢĊȝ ðę ĮÓHöä
ĮÓǒǵ Uİ ÀţȝȿÀÔę ɀźÛ ÖĤİ Ąą ÛUąĺş ǨĮÛ UĊĊ¼ :ĊĉÔ ǨŸĤİ ǨĄÂöä ǿÁDzǵÛ ÆÁĴȝ
Uİ ðÓȸ ĮĤİ ÀÔę ɀźÛ Ąą̊Û ķ :ĊĠȝ ćİä ęŕǿ ęŸȝ óÁÖİ Ý¬ÈţÅöä ðĤą ǨĮĢöä ÖţÛ
óĄą ĊǒÁDZ ɔąǵ ĊĠÆÛĤą óÂȸ ĮĤİ Àţȝ ĄąĺŞ ÛĊĠĄÁİźşÛ ÆÖİ ǰǒ Ąą̊ş Ûâ̊ĄţnÛ ĊĊĠĄąà
ęĤĤİÎöä UĤą ÛÕȮÛ ĄÛ ķ âǿÁİ :óÀé şÛ ÛâäźţĠǰä :óÀé şÛ ÛâäźţĠǰäş âɀţÊöä
ÛĊĠnćkŸÊţöä Uİ¼ :óÁÖİ Àn̊ęä ÕΛÆǵ şÛ ÀÛą ÕΛÆǵ Uİ óÁÖİ ÛĊĠȝ ćİä ęŕǿ
ĮÓĊĠşźİ óĄą ĄĊĊÛ ɔąǵćkŸÊţöä ĠĊn Uİ ĊĠĄŸĤDzźİ ĮÓǵ ĮǒÀĿ ĮĢĊĠǵÛ ǰĿİ
ÛÖŘÁöä ĄĊÛ Ąn¼ :ĊĉŸĤİ Û¬ĄǒǵUİ ĊĊĦÛŸ ŕ¼ :ęŸĤÛ ąĄĊĦöä óÁÖİ Û¬ĊĠĤą ĮÓǵ
ćİä ęŕǿ Àţȝ ęźɀźİ ŸćkŸÊţöä ĠĊn ȝźåş kĤĤúţöä ĶĤÛ ąĄDzÛ ðą ĘǵÛ ĄĊÊóÛ

1581 Zayıf. Şafii, Sunen (13116) isnadı mu'daldir.
1582 Sahih ligayrihi.

ÀtȜ jÛ k :Àȟé ÀÛȡ ÕʌÆg Uż ȴÓHÚä óÄçş .¬ÆÄÆÊÖÆż óÄą ÆÆÊą jÛ ÖÆę ÆʌȜ ÆʌĤ ȴÓÆÆÛȜ ȴÆäÎ jÚż ÛÆïõ ȴÓĤ jzÓą jÛ ÀžŏĤ æÛ UtÛȜ ȵÆą ¤ş Ƒg ȴÓĤ :óÄé kÆïõ ÄÆÊÙĦ jÛ ƨÆż ÛÆïõ ¤Û ÇÆVȜ ÄÆÆÆż ÛȴÓĤ ƨø Äą ØÆÖĤ

417- (1146) Abdurrahman b. Ebi Leylâ'dan: "Ahcaru'z-Zeyt yanında Ali radıyallahu anh ile karşılaştım ve ona: "Babam ve annem sana feda olsun, Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhuma siz ehl-i beyt'in beşte bir hakkı hususunda ne yaptılar?" dedim. Ali radıyallahu anh dedi ki: "Ebu Bekr'e Allah rahmet etsin, onun zamanında beşte bir yoktu. Olan hakkımızı da tamamen aldık. Ömer radıyallahu anh'e gelince, Sûs ve Ahvaz – yahut Ahvaz ve Faris dedi - malları gelinceye kadar bize vermeye devam etti. (Rebî dedi ki: Şafii, kendisinin şekke düştüğünü söyledi.) Müslümanların ihtiyaçları vardı Ömer radıyallahu anh dedi ki: "İsterseniz size hakkınızı bırakırım. Ancak onu bize mal gelip de sizin hakkınızı verinceye kadar müslümanların ihtiyaçlarına bıraktık." El-Abbas radıyallahu anh, bana dedi ki: "Hakkımızı yedirme!" Ben de dedim ki: "Ey Ebu'l-Fadl! Müminlerin emirine icabet etmeye ve müslümanların ihtiyaçlarını gidermeye biz daha layık değil miyiz?" Mal gelip de bize verilmeden önce Ömer radıyallahu anh vefat etti." El-Hakem, Matar el-Verrak'ın rivayetinde dedi ki: "Ömer radıyallahu anh şöyle dedi: "Sizin bir hakkınız var ama bilmiyorum hepsi mi? Dilerseniz size uygun gördüğüm miktarını vereyim" Biz bunu kabul etmedik ve tamamını istedik. O da bize tamamını vermeyi kabul etmedi."[1583]

jÛ Ûâşۢ ȸ ÕĤą ȸȜ ÛBÀŁÂä ȸȜ ÛǾÄÅ ȸ şÀtȜ ȸȜ ÛjÆÆè ÄÆÈÛ ÛÆĦą şۢ ÆÆÛȜ ÛƑg ôÄtä äØŁ Uż Æǿş ¤Û ÁgÛ Äą¼ :óÄé ÆʌȜ ¢ä ÛÎǿ ÀtȜ ¬ȴÓÄtÛ ǨÓÛą Äą ¤Û

418- (1147) Malik b. Evs'ten: Ömer radıyallahu anh şöyle dedi: "Verilmiş olsun veya olmasın, eliniz altında bulunanlar (köle ve cariyeler) dışında herkesin bu maldan hakkı vardır."[1584]

1583 Çok zayıf. Şafii, Sunen (13139) İbrahim b. Muhammed metruktur. Beyhaki (6/334) Begavi, Şerhu's-Sunne (2737)

1584 Sahih. Şafii, Sunen (13179) Abdurrazzak (20039)

ﻣﺰ ﻭ ﺍ ﺴ ﻣﻲ ﻮﻟ ﻣﺰ ﻭﻠﻔﻮﻄﻟ ﻣﻲ ﻔﻄﻤﻧ ﻣﺰ ﻭﻔﻄﻤﻧ ﻣﻲ ﻟﻠﻔﻴﻘﻮ ﺍﻮﻘﻴﻨﻮ
ﻓﻮﻏ ﻀﻄﻐﺴ ﻴﻘﻲ ﻭﺠﻴﻘﻮﻃ ﻣﻘﻠﻘﻮ ﻜﻘﻎ ﻣﻮ :ﻮﻴﻔﺲ ﻓﺰﻤﻮ ﻓﻴﺰ ﺫ ﻳﻔﺮﻳ ﻘﻄﺰ

419- (1147/1) Malik b. Evs, Ömer radıyallahu anh'den benzerini rivyet etti ve şöyle dedi: "Eğer yaşarsam Himyer'in bir dağ yamacında olan bir çoban da hakkını alacaktır."[1585]

ﺯﻴﻲ ﻮﻓﻠﺪﺯﻲ ﻀﻳﻴﻮﻛ :ﻮﻴﻔﻲ ﻘﻴﻠﻤﺰ ﻣﺰ ﻭﻠﻀﻘﻲ ﻣﺰ ﻭﻔﻐﻴﻦ ﻟﻠﻮ ﻣﻲﻃ ﻣﺰ ﻭﻮﻮﻘﻮﻳﻃ ﻴﻘﻴﻨﻮ
ﻭﻀﻮﻮﻳﻭ ﻴﻘﻮ ﻭﻀﻐﻠﻪ ﺯﻴﻲ ﺹﻮ ﻍ ﻮﻓﻍ ﻓﺰﻴﻮﻠﻀﻴﻔ ﻗﻴﻨﻠﻪ ﺯﻴﻲ ﻘﻴﻤﻲ ﻟﻠﻮ ﻟﻠﻠﻮﻔ ﻭ ﻣﻘﻴﻃ
ﻏﻘﻴﻨﻃ ﻱﻳﻔ ﻀﻘﻠﻪ ﻏﻳﻔﻔ ﻭﻠﻨﺹ ﻓﻴﺰ ﻣﺫ ﻳﻔﺮﻳ ﻗﻠﻘﻮﻃ ﻣﻲ ﻘﻴﻤﻲ ﺯﻳﺰ ﻀﻧﻠﻔﻲ ﻟﻮ
:ﻓﻴﺰ ﻣﺫ ﻳﻔﺮﻳ ﻗﻠﻘﻮﻃ ﻣﻲ ﻘﻴﻤﻲ ﻮﻴﻠﻮﻔ ﻴﻘﻴﻨﻃ ﻗﻮﻗﻠﻪ ﻣﻲ ﻘﻴﻤﻲ ﻮﻴﻠﻮﻔ ﻴﻘﻴﻨﻃ

421- (1149) Ebu Cafer Muhammed b. Ali'den: "Ömer radıyallahu anh divanları düzenlediği zaman şöyle dedi: "Kimden başlamamı uygun görürsünüz?" Ona: "Sana en yakın olan akrabalarından başla" dediler. O da dedi ki: "Bilakis Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e en yakın olan akrabalarından başlayacağım."[1587]

ق ا ب ر ه م ح ت ى ب ل غ ت ا ل ي ا ف ا ن ي ا ف ا ن ي ا ف ا ن

koşturmakta, ok ve benzeri şeyleri atmaktadır."[1589]

ÛĈĦĒĈ ȸȝ ÛĆĠĜȍ Ȗē ȸȩ ĕĂĢȝ ȸȝ ÛÆĖĕ Ȗē ȸȩä ȸȝ ÛŌĄÉź Ȗē ȸȩä ÌĢÀĢȁĈ
ȴĈ ĘĢè ȴ¼ :óÌé ĻĬèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔĬȍ ĻĈĢöä ĻĈ ÛĒŸȝ ć!ä Ļȓŕǿ ĝÀÀĄĘ Ȗē ȸȝ
¬ƵȠ ş ÀĜÌǵ Ȗ

424- (1199/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müsabaka (yarış yapmak) at ve deve koşturmakta, ok ve benzeri şeyleri atmaktadır."**[1590]

ɔĬȍ ć!ä óƶèǿ ĻĈ ÌĘƵȝ ć!ä Ļȓŕǿ ÀĘȝ ȸȩä ȸȝ ÛƷĜǿ ȸȝ ÛŌĜĮ ÌĢÀĢȁĈ
ğÀĘŕĈ ÆĘ Ȗĝä ȮĘÁĝä ȸĘĕ ĘĢÌè ĻĬèş ĈĒŸȝ ć!ä

425- (1200) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem besili atlara koşu yarışı yaptırırdı."[1591]

CİZYE HAKKINDA GELENLER

ÀĘȝ ȸȝ ÛĻĒÓǵ Ȗē ȸĕ ŌĒȝĘèĈ ȖĜĢȁĈ :óÌé ÉĘĦŋ ȸĕ ĻĒĖäÀĢĈ ÌĢÀĢȁĈ
ǫõ ɔĬȝ ĻĈ¼ ȸĘĢöä ŌĘĈ ɔȍ ÆĢõ ĻĬèş ĈĒŸȝ ć!ä ɔĬȍ ĻĈĢöä ĻĈ ÛÂÌÂĔĕöä ÉĢȝ ȸĕ
¬ĻƵĤ Ĝŋǿöä ŌĘĈ ȖĜĔĤ ÀĜÌĦĘöä ȸĤ ĘĢĘĘ ş ğĢè Ōõ äǿÌÀĜ ĻÓĤ ĻÌĒȍ

426- (793) Ömer b. Abdilaziz'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Yemen halkına şöyle yazdı: **"İçinizden yani zimmetli olan her birine her sene bir dinar veya onun değerinde meâfir ödemek düşer."**[1592]

1589 Sahih. Şafii, Sunen (19441) Ebu Davud (2574) Tirmizi (1700) Nesai (3586) İbn Mace (2878)

1590 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19442) Ebu Davud (2574) Tirmizi (1700) Nesai (3586) İbn Mace (2878)

1591 Sahih. Şafii, Sunen (19444) Buhari (2869)

1592 Zayıf. Şafii, Sunen (18519) İbrahim b. Muhammed metruktur.

427- (794) Hişam b. Yusuf'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Yemen halkından olan zimmet ehline her sene bir dinar farz kıldı." Şafii dedi ki: "Mutarrif b. Mazin'e dedim ki: "Kadınlara da aynısının farz kılındığı söyleniyor" dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in kadınlardan cizye aldığı bize göre sabit değildir."[1593]

428- (795) Ebu'l-Huveyris'ten: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Mekke'de bulunan Mevheb denilen bir Hristiyana her sene bir dinar cizye vermesine hükmetti. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Eyle'deki Hristiyanlara her sene üç yüz dinar cizyeye, kendilerine uğrayan müslümanları üç gün misafir etmelerine ve hiçbir müslümanı aldatmamalarına hükmetti."[1594]

429- (796) İshak b. Abdillah'tan: "Onlar o gün üç yüz kişiydiler. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem onlara her sene üç yüz dinar cizyeye hükmetti."[1595]

1593 Zayıf. Şafii, Sunen (18520) Mutarrif b. Mazin zayıftır. isnadı kopuktur.
1594 Çok zayıf. Şafii; Sunen (18528) Abdurrazzak (10092) isnadı munkatıdır.
1595 Çok zayıf.

ÆÇÇ§ ÇÔ ÛÞÇÔÄÐzÇôä ÆÈÈè ÇÞ§ ÛÇÇÄÁÅÅ ÇÇè Ç!ä ÆÇÇ§ ÇÞ§ ÛÆÇtHuÇ ÇÇè ÇÇÆÊäÀÆÇ ÄÇÀÇÇnÔ
ÐÇÄÔÇÇ Äq¼ :óÄÉ ÇÆÇ§ Ç!ä ÇÈÈÇ À¢§ §Ô ÃÄÛÁÇôä ÇÇè À¢§ ÐÇzÇ ÆÆÈè ÇÇè Ç!ä
ÇÔ äz¢ÛÊ¢ ÐÇg ÇÎÈÇôÄÇÇè ÄÇÔ Äq§ ÛÇÎHÇÄÆÆ ÄÇÇ ÇÑÛÇ Äq§ ÛÃÄÇÇõ ÇÇ¢ÆÆ ÃÀÈÇôä
¬ÇÎÇÄÆ§Ô ÃÀÈÇÔ

430- (797) Sad el-Cari veya Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'ın azatlı kölesi Abdullah b. Said'den: "Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Arap Hristiyanları Kitap ehli değildir. Onların kestikleri bize helal değildir. Ben onları müslüman olmadıkları sürece veya boyunlarını vurmadan bırakmam."[1596]

ÀõÉ ÛÃÄÛÁÇôä ÇÇè À¢§ §Ô ÛÇÆÊÇÔ ÇÞ§ ÛÆÇtHuÇ ÇÇè ÀÁÈÐZ ÇÞ§ ÛÕÇÄÇ ÄÇÀÇÇnÔ
ÇÇè ÇÇtÇÀÇôä ÆÇÇ§ Æõ óÄÇÉ ÛÇÊÀÇÔ Ut ÞÇÇÔ ZÇõ BÇáÔ Äq :óÄÇÉ ÂzÐz¢ÇôÄ
ÇÁÈ ÇÎÊ äz¢È¼ :ózÇÑ ÇÎÈÇ ÊÆÑ§ Ç!ä ÞÄÇÇ Ç!ä óz¢Èé ŘÊ¢ÊÕ ÆÎÌÔ :8z§
¬ÃÄÇÔÇôä ÇÇ¢Ô

ÇÇè À¢§ ÇÇÔ Ç¼ :ózÇÑ ÛÇÕÄÐz¢ ÞÊÈè ÛÇÇÄÁÅÅ ÇÇè ŞÀ¢§ Ç§ ÛÇÄÆÁÈè ÄÇÀÇÇnÔ
óz¢Èé §Ô 8z§ ÇÇè ÇÇtÇÀÇôä ÆÇÇ§ ÆÎÌÔ ÞÄg ÂzÐz¢ÇôÄ ÇÇÇ ÇÇÂÐÊÇôä ÓÇnÔ ÃÄÛÁÇôä
¬ÀÐz¢ ÂzÐz¢ÇÇ ÇÇÇ ÄÇÓÇnÔ ÇÎÈÇ Ç¢Ñ§ Ç!ä ÞÄÇÇ Ç!ä

432- (652) Becale radıyallahu anh'den: "Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh Abdurrahman b. Avf, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Hecer Mecusilerinden cizye aldığına şahitlik edinceye kadar Mecusîlerden cizye

1596 Çok zayıf. Şafii, Sunen (18625)
1597 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18492)

almazdı."[1598]

**ó ÍÉ :ó ÍÉ ÍÔÍ ôÉ ÀÔÉ ôÃ ÛÍÉÈÀÌÉä ôÉ ÊËÈ ÜÊÔ ôÃ ÛÍÍÉÀÈ ÍÉÀÈÈÛ ÔÉÉÊ ãZÊÉÉ âZÐZÉÉä ôÔ ÇÉÂÐÐzôä ØÛúÉ Íɳ ZÉÃ :ÜËÐZÌÍÉä ÔÉZÉ ôÉ ÉÈÀÉ ÀÔÉ Ü ZÉÃ ôËÛÉ ÛÉ ä ÈÉÈ ÍɳÉ :óÍÔÉ ÇÔÉÉ ØÛúÉ ÈØZÉÊÉtôä ÇÉÔ ÝÍÔÉ Ý ÍÔ ÍÉÔ ZÉÔ Ô ÆÉÉØÉ ÛÇÉÂÐÐzôä ÍÉZÔ ÍÉÈÃ ÛÉÈÛ ÛÉÉÛÃ ÛÉÉÛÃ ÛÉÉÛÃúÉtôä ÊÔ ZÉÃÈ ÀtÃÈ ÛÀÔÔôä ÔÈ Ü ÍÊÛÐzÉ ÛäÆÉÛä :óÍÔÉ ÇÉÃ ä ÜÎÉ ÜÛÃ ÍÉÛÃ ÃÁÉ ÛÀÔÔôä ÛÇÉZtÛÔ ÍÛÃ ÍÉ ÍÉ ÛÂZÐZtÔÂÊ ÂÍÉôä ÍÉÃÔ Íɳ ÔÉ ä ÜÎÉ ÜÛÃ ôÍÔÉ ÊÔÃ ÇÉÛÃ ÃÛäÔÇÉ ÇÔÉÉ ÈÛÃ ÈÉZÉ ÀÔÈ ÍÉÓÛ ÛÇÉZÈÉÆÇ ÂÍÔÈÈ ÔÉÉ ÍÔÉ ÛÍÉÈÃ ÃÉÔÈÈ ÉÊÔôä ÇÉÛÃ ÉZÔÉ ÍÉÈÔ ÍÉÈÔ ÛÇÉÂÊÉ ôÔ ÇÉÊÉ ÉÓÛÂ ÜÉÂ ÔÉÂÍ ÍÉÂÔ ÉZÉtÛÛÃ :óÍÔÉ ÇÔÓÛtÇ ZÍÉ ÍÉZÁÔÍÔ ôÓÔôä ãZÛÃÁÉÈ ÇZÃÉÔÉ ÛÇÉÂÔ ôÃ ÍÓÔ ÆÇÀÔ Íɳ ÛÝÂÛ ôÂÔ ZÛÃ ÍÔÉÇ ÍÛÃôä ÆÉÍÉÈ ÛÍÊÀTÈÛ ôÉÉ ôÔ ÃÊÀÉ ÍÍÉÔÊÃ ZÛÃ ÃHÛÊÃ ÛÍÉZÍÔÉ ÍÍÈÈ ÇÛÃ ä ZÍÔ Ü ä ÓZÈÉ ØÛÔ ÉÈÈ ÛÍÉÓÉÈ ÜÇ ÃÔÉ ÍÉÈÃ ÀtÃÈ ÀÔÉ ZÈÉ

433- (653) Nasr b. Asım'dan: Ferve b. Nevfel el-Eşcâî dedi ki: "Ehl-i Kitap olmadıkları halde Mecusilerden nasıl cizye alınır?" Bunun üzerine el-Mustevrid kalktı ve onun yeninden tutup şöyle dedi: "Ey Allah'ın düşmanı! Ebu Bekr'i, Ömer'i ve müminlerin emirini yani Ali'yi mi karalıyorsun? Onlar cizye aldılar." Sonra kasra gitti. Ali radıyallahu anh onların yanına çıktı ve şöyle dedi: "Gelin ve kasrın gölgesinde oturun. Ben Mecusileri insanların en iyi bileniyim. Onların öğrendikleri bir ilim vardı. Dersini yaptıkları kitapları vardı. Kralları sarhoş oldu ve kızlarından veya kızkardeşlerinden biriyle ilişkiye girdi. Ülkesinden bazı kimseler bunu öğrendiler. Kral kendine gelince

1598 Sahih. Şafii, Sunen (18489) Ahmed (1/190, 191) Tirmizi (1587) Ebu Davud (3044) Ebu Davud et-Tayalisi (225)

ona had uygulamak istediler. O bunları engelledi ve ülkesinin halkını çağırarak onlara şöyle dedi: "Ademin dininden daha iyi bir din biliyor musunuz? Adem aleyhisselam oğullarını kızlarıyla evlendirirdi. Ben de Adem'in dini üzereyim. Siz de onun dininden yüz çevirmeyin, ona tabi olun ve size muhalefet edenlerle öldürülünceye kadar savaşın." Böylece kitapları onlardan bir gece aralarından kaldırıldı. Göğüslerindeki ilim giderildi. Onlar kitap ehli idiler. Nitekim Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Ebu Bekr ve Ömer radıyallahu anhum de onlardan cizye aldı."[1599]

KORULUK VE İKTÂ HAKKINDA GELENLER

**ﻪﻠﻟا ﻰﻠﺻ ﷺ ﻪﻠﻟا ﻝﻮﺳر ﻰﻤﺣ ﻻ ﻝﺎﻗ ﺲﺑﺎﻋ ﻦﺑا ﻦﻋ ﺔﻣﺎﺴﻗ ﻦﺑ ﺐﻌﺼﻟا ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻦﺑا ﻦﻋ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳإ ﻦﺑ ﻢﻴﻫاﺮﺑإ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻞﻴﻋﺎﻤﺳإ ﻦﺑ ﻰﺴﻴﻋ ﺎﻨﺛﺪﺣ ﻲﻌﻓاﺮﻟا ﻢﻴﻫاﺮﺑإ ﻦﺑ ﻖﺤﺳإ

ﻳﺰﻳﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺒﻴﺐ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻨﻪ ﺍﺳﺘﻌﻤﻞ ﺣﻨﻴﺎ ﻣﻮﻟﻰ ﻟﻪ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺤﻤﻰ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﺣﻨﻲ ﺍﺿﻢ ﺟﻨﺎﺣﻚ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻭﺍﺗﻖ ﺩﻋﻮﺓ ﺍﻟﻤﻈﻠﻮﻡ ﻓﺈﻧﻬﺎ ﻣﺴﺘﺠﺎﺑﺔ ﻭﺃﺩﺧﻞ ﺭﺏ ﺍﻟﺼﺮﻳﻤﺔ ﻭﺭﺏ ﺍﻟﻐﻨﻴﻤﺔ ﻭﻫﻮﻻء ﻭﺇﻧﻤﺎ ﻫﻠﻜﺔ ﻣﺎﺷﻴﺔ ﺃﺣﺪﻫﻢ ﻭﺯﺭﻋﻪ ﻳﺄﺗﻮﻧﻲ ﻓﻴﻘﻮﻟﻮﻥ ﻳﺎ ﺃﻣﻴﺮ ﺍﻟﻤﺆﻣﻨﻴﻦ ﻳﺎ ﺃﻣﻴﺮ ﺍﻟﻤﺆﻣﻨﻴﻦ ﻓﺄﺗﺮﻛﻬﻢ ﻟﻚ ﻻ ﺃﺑﺎ ﻟﻚ ﻓﺎﻟﻤﺎء ﻭﺍﻟﻜﻸ ﺃﻳﺴﺮ ﻋﻠﻲ ﻣﻦ ﺍﻟﺬﻫﺐ ﻭﺍﻟﻮﺭﻕ ﻭﺍﻳﻢ ﺍﻟﻠﻪ ﺇﻧﻬﻢ ﻟﻴﺮﻭﻥ ﺃﻥ ﻟﻲ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﺃﻣﺮﺓ ﻭﻟﻮﻻ ﺃﻧﻲ ﺃﺭﻯ ﺃﻥ ﻫﺬﻩ ﺍﻟﺒﻠﺪﺓ ﻻ ﺗﺼﻠﺢ ﺇﻻ ﻋﻠﻰ ﻫﺬﺍ ﻣﺎ ﻓﺘﺤﺖ ﺷﺒﺮﺍ ﻣﻦ ﺃﺭﺽ ﺇﻻ ﺃﺧﺬﺕ ﻋﻨﻘﻪ ﻣﻦ ﺑﻴﺖ ﻣﺎﻟﻬﺎ ﻭﻟﻜﻦ ﻫﻲ ﻟﻤﻦ ﺣﻀﺮﻫﺎ ﻭﻋﻤﺮﻫﺎ

435- (1297) Eslem rahimehullah'tan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh, Huney adlı azatlı bir kölesini koruluklar için görevlendirdi. Ona şöyle dedi: "Ey Huney! İnsanlara alçak gönüllü ol. Mazlumun bedduasından sakın. Zira mazlumun bedduası makbuldür. Az devenin sahibi ile az koyunun sahibinin mer'aya girmesine musaade et." Osman b. Affan'ın hayvanları ile Abdurrahman b. Avf'ın hayvanlaraını mer'aya sokma. Çünkü onların davarları helak olsa, diğer işleri olan ziraate ve hurmalıklarına dönerler. Şayet az devenin sahibi ve az koyunun sahibinin hayvanları helak olursa oğullarını bana gönderip: "Ey müminlerin emiri!" derler. Ben onları terk mi edeyim. Ey babasını kaybedesice! Su ve ot bağışlamak bana göre altın ve gümüş bağışlamaktan daha kolaydır. Allah'a yemin olsun ki onlar benim kendilerine zulmettiğimi zannederler. Çünkü bu onların beldeleri ve sularıdır. Cahiliyye döneminde onun için savaştılar. İslam döneminde de onun üzerinde müslüman oldular. Savaşlarda biniti olmayanları sırtlarında taşıdığım hayvanlar olmasaydı onların beldelerinden bir karış yeri bile korumazdım."[1601]

ﻭﻋﻦ ﺍﺑﻦ :ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻬﻞ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺜﻤﺔ ﺑﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﺍﻟﻐﺴﻴﻞ ﺑﻦ ﺣﻨﻴﻒ ﺍﻟﻤﺎﺟﺸﻮﻥ ﻭﻫﻮ ﺑﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﻋﻮﻑ ﺣﻠﻴﻒ ﻟﺒﻨﻲ ﺍﻟﻨﺠﺎﺭ ﻭﻛﺎﻥ ﺷﻬﺪ ﺑﺪﺭﺍ ﻣﻊ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺍﺑﺘﻨﻰ ﻗﺒﺎء ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﻳﺄﺗﻲ ﺍﻟﻘﺒﺎء ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻧﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺃﻓﺎﺿﻞ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺃﻛﺎﺑﺮﻫﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺑﺎﻳﻊ ﺗﺤﺖ ﺍﻟﺸﺠﺮﺓ ﻭﻫﻮ ﺃﺣﺪ ﺍﻟﺜﻼﺛﺔ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﺗﺨﻠﻒ ﻋﻦ ﺗﻮﺑﺔ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺍﺑﺘﻨﻰ ﻗﺒﺎء ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻧﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺃﻓﺎﺿﻞ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺃﻛﺎﺑﺮﻫﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺑﺎﻳﻊ ﺗﺤﺖ ﺍﻟﺸﺠﺮﺓ ﻭﻫﻮ ﺃﺣﺪ ﺍﻟﺜﻼﺛﺔ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﺗﺨﻠﻒ ﻋﻦ ﺗﻮﺑﺔ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺍﺑﺘﻨﻰ ﻗﺒﺎء ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻧﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺃﻓﺎﺿﻞ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺃﻛﺎﺑﺮﻫﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺑﺎﻳﻊ ﺗﺤﺖ ﺍﻟﺸﺠﺮﺓ ﻭﻫﻮ ﺃﺣﺪ ﺍﻟﺜﻼﺛﺔ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﺗﺨﻠﻒ ﻋﻦ ﺗﻮﺑﺔ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺍﺑﺘﻨﻰ ﻗﺒﺎء ﻓﻲ ﺍﻟﻤﺪﻳﻨﺔ ﻓﻲ ﺯﻣﺎﻧﻪ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻦ ﺃﻓﺎﺿﻞ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﺃﻛﺎﺑﺮﻫﻢ ﻭﻛﺎﻥ ﻣﻤﻦ ﺑﺎﻳﻊ ﺗﺤﺖ ﺍﻟﺸﺠﺮﺓ ﻭﻫﻮ ﺃﺣﺪ ﺍﻟﺜﻼﺛﺔ ﺍﻟﺬﻳﻦ ﺗﺨﻠﻒ ﻋﻦ ﺗﻮﺑﺔ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ

436- (1298) Yahya b. Ca'de'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye geldiği zaman (muhacirleri) evlere dağıttı. Zuhre oğullarından Abd b. Zuhre oğulları denilen bir mahalle halkı şöyle dediler: "İbn Ummi

1601 Sahih. Şafii, Sunen (12197) Buhari (3059) Malik (2/1003)

Abd'i bizden uzak tut." Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"O halde Allah beni neden gönderdi? Muhakkak ki Allah zayıfın hakkının verilmediği bir topluluğu asla takdis etmez."**[1602]

ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎﻩ ﺯﻳﺪ ﻗﺎﻩ ﺻﺰﻳﺪ ﺟﻞ ﻭﻗﻊ ﻣﺰ ﻭﺟﻬﻪ ﻣﺰ ﻭﻗﻌﺪﺯ ﻣﻦﻩ ﺇﻟﻴﻨﻞ
ﻣﻞ :ﺻﺎﻳﺲ ﺯﻟﺪﻞ ﻓﻠﻌﻦﻩ ﺯﻭﻳﻞ ﺃﺎﻭﺍﻩ ﻣﻦ ﺃﻟﺰ ﺟﻞ ﻭﺎﺭﻭ ﺃﻳﻦﺎﻩ ﺯﻭﻳﻞ ﻟﻴﺲ
ﻗﻠﺎﻳﻦﻩ ﻣﻦ ﺍﻳﺎﺃ ﻓﻠﻌﻦﻩ ﻱﺟﺰﻴﻭﻊﻦﻩ

437- (1299) Urve rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ez-Zubeyr'e bir arazi iktâ etti. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh Akik'teki araziyi herkese verdi ve şöyle dedi: "İkta arazisi isteyenler nerede?" Akik Medine yakınlarında bir arazidir."[1603]

BOŞ ARAZİLERİ İHYA ETMEK

ﻣﻦ¼ :ﺻﺎﻳ ﻟﻴﺲ ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎﻩ ﺯﻳﺪ ﻳﻗﻊﻩ ﺟﻞ ﻭﻗﻊ ﻣﺰ ﻭﻳﻬﻪ ﻣﺰ ﻭﻕﻊﻩ ﺇﻟﻴﻨﻞ
¬ﻤﻎ ﻟﻊﺎﻳ ﺇﻟﻬﻦ ﻫﻠﻴﺲ ﻭﻟﻦ ﺯﻟﺰ ﺇﻟﺰﻥ ﺇﻟﻎﻞ

438- (852/1)- Urve b. ez-Zubeyr'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Boş arazi onu ıslah edenindir. Orada (sonradan gelip) haksız yere (eken, diken ve bina yapanın) hiç bir hakkı yoktur."**[1604]

:ﺻﺎﻳ ﻟﻴﺲ ﻗﻠﻴﺰ ﻗﺎﻩ ﺯﻳﺪ ﻗﺎﻩ ﺻﺰﻳﺪ ﺟﻞ ﻭﺍﺳﻭ ﻣﻦﻩ ﻣﺰ ﻭﺟﻠﻬﻪ ﺇﻟﻴﻨﻞ
ﻟﻊﻦ ﻣﻬ ﻟﻊ ﻭﻗﻊﺯﻪﻨﻊ ﻗﻢ ﻫ ﻣﻎﻦﻩ ﺑﻤﺎﺯﺲ ﻭﻟﻦ ﺯﻟﺰ ﻫ ﻣﻎﻦﻩ ﻣﻦ ﺇﻟﺰﻥ ﺇﻟﻎﻞ ﻣﻦ¼
¬ﻭﻎﻩ

1602 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12185) mürseldir. İbn Mes'ud radıyallahu anh'den mevsul olarak: Taberani (10/222)

1603 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12187) Buhari (3151)

1604 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12171) Malik (2/743) burada mürseldir. Mevsul olarak: Ebu Davud (3073) Tirmizi (378) Ebu Ya'la (957)

439- (1301) Tavus rahimehullah'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim boş bir araziyi ıslah ederse o arazi onundur. Sahipsiz araziler Allah'a ve Rasulüne aittir. Sonra bu, benden sizedir."**[1605]

ظ¼ :ظ„ع لأرض الموات فهي لله ولرسوله ثم هي مني فمن أحيا أرضا ميتة فهي له وليس لعرق ظالم حق

440- (852) Urve b. ez-Zubeyr'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Boş arazi onu ıslah edenindir. Orada (sonradan gelip) haksız yere (eken, diken ve bina yapanın) hiç bir hakkı yoktur."**[1606]

عادي الأرض هي لله ولرسوله ثم هي لكم مني فمن أحيا أرضا ميتة فهي له وليس لعرق ظالم حق

441- (853) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Kim boş bir araziyi ihya ederse o arazi kendisinin olur."[1607]

كتب عمر بن الخطاب رضي الله عنه إلى أهل الشام أن يغرسوا النخل في أرض يقال لها السماوة فإن عمر يقول والله لا يموت رجل يغرس نخلا في السماوة فيعمل فيها بطاعة الله من يوم يغرسها إلى يوم يأكل من ثمرها إلا كتب له مثل أجر الغارس وكتب عمر بن الخطاب رضي الله عنه إلى أهل الشام أن يغرسوا النخل في أرض يقال لها السماوة فإن عمر يقول والله لا يموت رجل يغرس نخلا في السماوة فيعمل فيها بطاعة الله من يوم يغرسها إلى يوم يأكل من ثمرها إلا كتب له مثل أجر الغارس

442- (1302) Alkame b. Nadle'den: "Ebu Sufyan b. Harb radıyallahu anh

1605 Sahih ligayrihi. Yahya b. Adem, el-Harac (269) Ebu Yusuf, Harac (s.65)

1606 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12171) Malik (2/743) burada mürseldir. Mevsul olarak: Ebu Davud (3073) Tirmizi (378) Ebu Ya'la (957)

1607 Sahih. Şafii, Sunen (12177)

kendi evinin avlusunda ayağıyla vurup şöyle dedi: "Arazi sınırı (burasıdır)! Her arazinin bir sınırı vardır. İbn Ferkad es-Sulemî kendisinin hakkına girdiğimi iddia ediyor. Hâlbuki Merve tepesinin siyahlık kısmı benim, beyazlık kısmı onundu. Şuradan şuraya kadar benimdir." Bu durum Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'e ulaşınca dedi ki: "Kişiye ancak bahçe duvarının çevrelediği kısım düşer. Şüphesiz ölü arazinin ihya edilmesi ekilmesiyle, kuyu açılmasıyla veya bahçe duvarı çevrilmesiyle olur." Bu mesele taşlı arazi gibi yerlerin imar edilmesi gibidir.[1608]

MEZÂLİM HAKKINDA GELENLER

ķ ÛĈĦĜĈ ϕȝ ÛЧĜâİţ̈ä ϶ĘĦЧ ϕė ŞÀţȝ ϕȝ ĈÀĞĠŋĈ ÛİÖĜÂą ĵĈ ÛЧĦĤŻİ Î̈ä ÀĢÀĞĠŋĈ
¬ǿäÀÎ̂ ŕŕķ ǿÀÎ̂ ŕ¼ :óİĘ ĻĽĚķ ĈĘĽȝ ć!ä ϶ŕĻ̈ ć!ä óz̀ĚǿĵĈ

443- (854) Yahya el-Mazini'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Zarar vermek de, zarara uğratmak da yoktur."**[1609]

İÇME SUYU KUYULARI

ϕė ŏİĦЧR̈ä ĵĈ ÛĈĦĜĈ ϕȝ ÛЧĜâİţ̈ä ϶ĘĦЧ ϕė ŞÀţȝ ϕȝ ÛŐĜÂą ÀĢÀĞĠŋĈ
ĞţŮÊą ϕė ÉţĦЧţ̂ ǿǿÛĘ Ĉĝ À̀ţ̀ ĵĈ åäǿĘ ŘÀÀĦ̈ä ϕĤ ĞǿÀĐ̀ĘÛŋ áÈ ÛĞÁĘÛŋ
ϕė ÉţĦЧą ÁȝÉĘ ÛĘÁȝ ć!ä ЧŕǿŕǿĘ ā̈ÀÛÁ̈ä ϕė À̀ţȝ ŏİĦЧR̈ä ĈĘĽ ĻĽÓĘ ÛÁţĦЧą ϶ĘĘ
ȝÀţ̌ĽĈ ķ :À̀ţȝ óİÖĘ Ûŕ :ĞţŮÊą ϕė ÉţĦЧą óİÖĘ ÛĘŮĈè ЧŮÁ̀ ĵĈ ĘÀą̈Ę ĞţŮÊą
ϕė ÉţĦЧą óİÖĘ ÝŏĞÀŘ ŕķ äĞĥÛş ŕķĈĝ ā̈ÀÎĽ ÛȝĘİą ŐŏĽ ϶ţķ ĘĽĤÁM İą ŏİ̀ĤĈ
ķ ŐÖÛĘ ϶ŮȝĽ ϶ŮķĽ ĈĝĽ ĵÀţĽŏ ć!ä ķ :ĘĽȝ ć!ä Чŕǿŕǿ À̀ţȝ óİÖĘ Ûŕ :ĞţŮÊą

1608 Zayıf. Şafii, Sunen (12214-12216) Alkame b. Nadle dışındaki ravileri zayıf ve meçhul kimselerdir.

1609 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (12255) mürseldir. Bkz.: İbn Mace (2340)

444- (856) Amr'ın babası Yahya el-Mâzini'den: "ed-Dahhak b. Halife, el-Urayd denen bir nehirden kendisi için bir su kanalı açtı. Bu suyu Muhammed b. Mesleme'nin arazisinden geçirmek istedi. (Çünkü su ile kendi arazisi arasında bu kişinin arazisi bulunuyordu.) Muhamnıed geçirtmek istemedi. Ed-Dahhak ona: "Neden bana engel oluyorsun? Buradan geçecek sudan yararlanırsın, o sudan içersin. Sana zararı olmaz" dedi. Muhammed yine razı olmayınca Dahhak, konuyu Ömer b. Hattab'a anlattı. Ömer b. Hattab radıyallahu anh de Muhammed b. Mesleme'yi (huzuruna) çağırdı ve Dahhak'a izin vermesini emretti. Muhammed: "Hayır, olmaz" deyince Ömer radıyallahu anh: "Niçin bir müslüman kardeşinin faydalanacağı şeye mani oluyorsun? Halbuki ondan sen de yararlanırsın, daima bu su ile arazini sulayabilirsin, sana hiç zarar vermez" dedi. Muhammed de: "Hayır" deyince Ömer radıyallahu anh: "Allah'a yemin ederim ki, senin karnın üzerinden bile olsa bu suyu geçirecek" dedi.[1610]

1610 Zayıf. Şafii, Sunen (12264) Malik (2/746) Yahya el-Mazini, Ömer radıyallahu anh'e yetişmemiştir.

ZİRAÂT KİTABI

445- (849) İbnu'l-Museyyeb'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Hayber feth edildiği zaman Yahudilere şöyle dedi: **"Sizi Allah'ın yerleştirdiği yere yerleştireceğim. Hurmaları ise aramızda paylaştıracağım."** Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem İbn Ravaha'yı gönderdi ve kendisiyle onlar arasında paylaştırdı. Sonra şöyle dedi: "İsterseniz sizin, isterseniz benim olsun."[1611]

446- (339) Said b. Museyyeb'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Hayber'i fethettiği gün Hayber Yahudilerine: **"Allah'ın sizi burada ikamet ettirdiği gibi, bahçelerinizin mahsulü olan meyveler (hurmalar) sizinle**

1611 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12087) bkz.: Muslim (1551)

aramızda müşterek olmak üzere ben de sizi burada (yerinizde) bırakıyorum.” dedi. Said b. Museyyeb diyor ki: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, Abdullah b. Ravaha radıyallahu anh'ı gönderirdi. O da ağaçlardaki yaş hurmanın miktarını tahmin eder, sonra onlara: “İsterseniz size kalsın (bize düşen hissenin parasını verirseniz), isterseniz (bize düşeni) hurma olarak alırım” derdi. Onlar da o hurmaları alırlardı.”[1612]

ﺯﻟﻮ ﻗﻟﺍ ﺺﺯﺨﻳ ﺝﻮ ﻮﻫﺍﺨﻋ ﺾﻳ ﺝﺘﻠﻳ ﺾﺯ ﻮﺓﺍﻳ ﺾﻳﺍ ﺾﺯ ﻮﻤﻮﻋﻢ ﺎﻬﺠﻨﻮ
ﺄﺯﻳﺍ ﻮﻟﺨﺱ ﻗﻠﻳ ﺃ ﻉﺍﺄﻳ ﺵﻏﺍﺴﻫ ﺾﻳ ﻗﻟﺍ ﺄﻋﺯ ﻤﻫﻋ ﺝﺍﻮ ﻟﻳﺨﺱ ﻗﻠﻳﺯ ﻗﻟﺍ

447- (340) Suleyman b. Yesar’dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Abdullah b. Ravaha’yı kendisiyle Yahudiler arasındaki yaş hurmayı tahmin etmek üzere gönderirdi.”[1613]

ﺎﻫﻳﻊ ﻤﻮﻤﻮ ﺭﻟﻭ ﻱﺯ ﻉﺍﻮﺄﻋ ﺎﻊﻮ :ﻮﺎﻋ ﻉﺘﺯ ﺾﻳﺍ ﺾﺯ ﻮﺴﻉﺘﺯ ﺾﺯ ﻮﺝﺎﻄﻫ ﺎﻬﺠﻨﻮ
ﺎﻠﺎﻋﻮﻫﻭ ﻮﺎﻳﺯﺍ ﺭﻟﻭ ﻟﻳﺨﺱ ﻗﻠﻳﺯ ﻗﻟﺍ ﺭﻟﻭ ﻠﻮﻗﻮﺍ ﺝﻮ ﺟﺎﻄﻫ ﺾﻳ ﺯﻟﻮﻫ ﺾﻳ ﺯﻟﻮﻫ ﺾﻳ ﺯﻟﻮﻫ
ﻤﻮﻋ ﻮﻤﻭﺯﻮ ﻮﻫ

448- (928) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan: “Biz (tarladan çıkacak ürün karşılığında) tarla kiraya verir ve bunda sakınca görmezdik. Ta ki Rafi b. Hadîc radıyallahu anh'ın Nebî sallallahu aleyhi ve sellem’in bundan yasakladığını söyleyince bundan dolayı bu işi terk ettik.”[1614]

ﻮﻋﻩ ﻗﻮ ﻮﻫﻠﻩ ﺾﻳ ﻜﻭﻄﻍ ﺾﺯ ﻮﻮﺗﻍﻟﻳﺍ ﻊﻤﺯ ﻭﻫﻮ ﺾﻳ ﻜﻭﻫﻤﻩ ﺾﺯ ﻮﻤﻮﻋﻢ ﺎﻬﺠﻨﻮ
ﺾﺯ ﻟﻳﺨﺱ ﻗﻠﻳﺯ ﻗﻟﺍ ﺭﻟﻭ ﻗﻟﺍ ﻮﻋﻩ ﺭﻟﻭ :ﻮﺎﻠﻭ ﻮ ﻭﻍﺟﺍ ﻮﻟﻟﻫ ﺾﺯ ﻟﻳﺍﻫ ﺾﻳ ﺯﻟﻮﻫ
ﻤﻩ ﻟﻩ ﻭﻫ ﻟﻮﻭﺯﻮﺍﺱ ﻫﻠﻮﻳﺎﻫ ﺎﻫﻮ :ﻮﺎﻋ ﻭﻟﻮﻭﺯﻮﺍﺱ ﻫﻠﻮﻳﺎﻫ :ﻮﺎﻠﻭ . ﻭ ﻭﻍﺟﺍ ﻮﻟﻟﻫ

449- (949) Hanzala b. Kays, Rafi b. Hadic radıyallahu anh’e arazi kiralamak hakkında sorunca şöyle dedi: “Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem

1612 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8173) İbn Ömer radıyallahu anhuma’dan şahidi: Buhari (2338) Muslim (1551)
1613 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (8174)
1614 Sahih.

arazi kiralamaktan yasakladı.” Hanzala: “Peki ya altın ve gümüş karşılığında olursa?” dedi. Rafi b. Hadic radıyallahu anh dedi ki: “Altın ve gümüşle kiralamakta sakınca yoktur.”[1615]

450- (950) İbn Şihab rahimehullah’tan: “Said b. el-Museyyeb rahimehullah’a altın ve gümüş ile arazi kiralamak sorulunca: “Sakınca yoktur” dedi.”[1616]

451- (951) Urve rahimehullah’tan benzeri rivayet edildi.[1617]

452- (952) Salim b. Abdillah b. Ömer radıyallahu anhuma’dan aynısı rivayet edildi.[1618]

453- (1153) Abdullah b. Dinar’dan: “İbn Ömer radıyallahu anhuma arazi kiralayana âriye yapmamasını şart koşardı. Abdullah’ın arazi kiralamayı terk etmesinden önce idi.”[1619]

1615 Sahih. Şafii, Sunen (12106) Muslim (3951)
1616 Sahh. Şafii, Sunen (12107) Muslim (3952)
1617 Sahih. Beyhaki (6/133)
1618 Sahih. Şafii, Sunen (12108)
1619 Çok zayıf. İbrahim b. Muhammed metruktur.

LUKATA (BULUNTU MAL) KİTABI

454- (844) "Zeyd b. Halid el-Cuhenî radıyallahu anh'den: "Bir adam Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve ona lukata (buluntu mal) hakkında sordu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kabını ve bağını iyice muhafaza et, sonra bir sene ilan et, eğer sahibi çıkıp gelirse ona verirsin. Gelmezse, o sana kalmıştır."[1620]

455- (845) Muaviye b. Abdillah b. Bedr, babasından şöyle haber verdi: "O Şam yolunda bulunan bir kavmin evine inmiş ve orada seksen dinar bulunan bir kese bulmuş. Bunu Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e anlatınca Ömer radıyallahu anh ona şöyle demiş: "Mescidlerin kapılarında onu ilan et, bir sene boyunca Şam'dan gelenlere bunu anlat. Bir sene geçtiği zaman ondan faydalanabilirsin."[1621]

1620 Sahih. Şafii, Sunen (12398) Buhari (2429) Muslim (1722)
1621 Hasen. Şafii, Sunen (12412)

ÀŧȝĐ ĐĖ ĈĮ ä ÆĘȝ ƨĐĈ ĘĀĐƵȤ ĞÛĈĐ ÆĐƵȘ ÛŸĐƵĘ ĵĈ ÛȜĖĀĘ ĐȝĐ ÛĒĐĖĀĮ ĀĘÀĠńĈ
ÛĶŸĤȤ ÆĖ :ĐĀĖ ÛĀƵȚÀȝ ķ :ÀŧȝĐ ĐĖä ęĐ ĐĀĐȤ ÝƤÀĶ äĖĀŧȤ ĞÛĈĐ ğ ÆĐƵȘ Ųę :ĐĀĐȤ
ķ ĀŧĘÓńĶ ĮĐ ĶĀÎ ƶȘ ÛĀƵŸĐĶ ĵĈ ĒÀąŬ ŗĖ :ĐĀĖ ÛĶŸĤȤ ÆĖ :ĐĀĖ ÛĖĀä :ĐĀĖ

456- (846) Nafi'den: "Bir adam bir şey bulmuş ve Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'ya gelmişti. Dedi ki: "Ben bir şey buldum, ne yapayım dersin?" İbn Ömer radıyallahu anhuma ona dedi ki: "Onu ilan et." Adam: "Bunu yaptım" dedi. İbn Ömer radıyallahu anhuma: "İlan etmeye devam et" dedi. Adam: "Bunu da yaptım" dedi. İbn Ömer radıyallahu anhuma: "Onu yemeni sana emredemem. İsteseydin onu almazdın" dedi.[1622]

LAKÎT (BULUNTU ÇOCUK)

ÛĮĘŸè ŲĖę ĐĦę ÕƵȘĐ ÛĞŲŧŧƵȚ ŲĠĈ ĐŧĘè Đȝ ÛāĀŤÎ Đŧĕä Đȝ ÛŌĈĀĮ ĀĘÀĠńĈ
ÀŧȝĐ ƨĐĈ ĞĖ ĐĀĐȤ ęĖȝ ĘĀ ŲŘƵ ãĀÛÁĈä Đę ÀŧȝĐ ĵĀŋà ŲĘ äǽȚĠĀĮ ÆĐƵȘ ęĐĈ
ĞĦĈĀŘ ĀŤĽÆĐƵȘ :ĐĀĖ ÝĞŧŧĒĠäĈ ĈÕŁ Ôńĉ ƨŤȝ ŌŲŧtǵ Āĵ ķ :ĐĀĐȤ ãĀÛÁĈä Đę
:ĐĀĖ ÝÕĈØŌĈ :ĐĀĖ ÛĢĞĀȍ ÕƵȘĐ ęĐĈ ÛĶĀĈĞúŧĈä ĶĦĈ Ā :ęĠĀÀȝ ęĈ ĐĀĐȤ ÛĀƵŸÓńĶȤ
¬ęęÕÁĈ ĀÆĘŸȝȘ ÛĢĘŲŗȘ ŌĈȘ ÛĀĵǵ ŗŤȤ ÆĽĽä¼ :ÀŧȝĐ ĐĀĖ ÛĮĘĦĈ

457- (858) Ebû Cemile Suneyn'den: "Suleym oğullarından bir adam Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh devrinde sokağa atılmış bir çocuk buldu ve onu Ömer b. el-Hattab'a getirdi. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh de: "Bu çocuğu niçin aldın?" dedi. Adam: "Ölüm tehlikesiyle karşı karşıya buldum ve aldım" dedi. Ömer b. Hattab'a, o adamı tanıyan biri: "Ey Müminlerin emiri! O adam salih bir kişidir" dedi. Ömer radıyallahu anh ona: "Öyle mi?" dedi. Adam: "Evet" dedi. Bunun üzerine Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh: "Gidebilirsin o hürdür, velâ'sı (mirası) sana ait, nafakası da bize (hazineye) aittir" dedi."[1623]

1622 Sahih. Şafii Sunen (12433)
1623 Sahih. Şafii, Sunen (12426)

VAKIF KİTABI

458- (1109) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer radıyallahu anh Hayber'de yüz paylık bir yer satın almıştı. O yer hakkında emrini almak için Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gitti ve dedi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Bana Hayber'den bir yer isabet etti. Şimdiye kadar bana bundan daha kıymetli mal hiç isabet etmedi. Ben bu mal ile Allah'a yakınlaşmak istiyorum." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "İstersen aslını vakfeder; yeri tasadduk eylersin!"[1624]

459- (1109/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer radıyallahu

1624 Sahih. Şafii, Sunen (12273) Muslim (1632) Buhari (1737)

anh şöyle dedi: “Ey Allah’ın Rasulü! Bana Hayber>den bir yer isabet etti. Şimdiye kadar bana bundan daha kıymetli ve hoşuma giden mal hiç isabet etmedi.” Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **“İstersen aslını vakfeder; yeri tasadduk eylersin!”** Bunun üzerine Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh onu tasadduk etti. Sonra sadakasını anlattı.”[1625]

**ﻪﺑ ﷺ ءﺎﺟ ﻢﺛ ﻲﻨﺛﺪﺣ ﻢﺛ ﻲﻧﺮﺒﺧﺃ

ALIŞVERİŞ KİTABI

SATIŞI YASAKLANAN ŞEYLER VE DİĞER HÜKÜMLER

ﻪﻨﻋ ﷲ ﻲﺿﺭ ﺱﻭﺎﻄﻟ ﻦﺑ ﺱﻭﺎﻄﻟ ﻦﻋ ﻚﻟﺎﻣ ﻝﺎﻗ ﻢﻠﺳﻭ ﻪﻴﻠﻋ ﷲ ﻰﻠﺻ ﷲ ﻝﻮﺳﺭ ﻰﻬﻧ ﺎﻤﻧﺇ ﻝﺎﻗ

lahu aleyhi ve sellem köpeğin ücretinden, fahişenin kazancından ve kahinin kazancından yasakladı."[1628]

ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻳﻘﻮﻝ ﺃﻣﺮ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺑﻘﺘﻞ ﺍﻟﻜﻼﺏ ﺣﺘﻰ
ﺇﻥ ﺍﻣﺮﺃﺓ ﺗﻘﺪﻡ ﺑﺎﻟﻜﻠﺐ ﻓﺘﻘﺘﻠﻪ ﻓﻘﺘﻠﻨﺎ ﻛﻠﺎﺑﻬﺎ

462- (549) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem köpeklerin öldürülmesini emretti."[1629]

ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻬﻤﺎ ﻳﻘﻮﻝ ﺃﻣﺮ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺑﻘﺘﻞ ﺍﻟﻜﻼﺏ ﺣﺘﻰ
ﻛﺎﻥ ﻳﻐﺪﻭ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﺒﺤﺮﻳﻦ ﻓﻤﺎ ﻳﺮﺟﻊ ﺇﻻ ﺑﻜﻠﺐ ﻓﻨﻘﺘﻠﻪ ﺛﻢ ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ :ﻛﻠﺐ
ﺍﻟﻐﻨﻢ ﻭﺍﻟﺤﺮﺙ ﻓﺈﻧﻪ ﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ :ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ
ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ :ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ
ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ
ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ
ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ
ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ
ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ
ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ
ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ ﻭﻳﻨﻘﺺ ﻛﻞ ﻳﻮﻡ ﻗﻴﺮﺍﻃﺎﻥ ﻭﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ
ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺍﻟﺒﺼﺮﻱ ﻭﻫﻮ ﺍﻟﺼﺤﻴﺢ

bunu Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den mi işittin?" O da: "Şu mescidin Rabbine yemin ederim ki evet" dedi.[1631]

ﻋﻦ ﺻﺎﻟﺢ ﻗﺎﻝ ﺳﺄﻝ ﺭﺟﻞ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻭﺃﻧﺎ ﻋﻨﺪﻩ ﻋﻦ ﺍﻟﺨﻤﺮ ﻳﺘﺨﺬ ﺧﻼ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﻫﺪﻯ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺭﺍﻭﻳﺔ ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺃﻟﻢ ﺗﻌﻠﻢ ﺃﻥ ﺍﷲ ﺣﺮﻣﻬﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﻻ ﻓﺴﺎﺭ ﺭﺟﻞ ﺇﻟﻰ ﺃﺫﻧﻪ ﻓﺴﺎﺭﻩ ﺑﺸﻲﺀ ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻟﻌﻠﻚ ﺳﺎﺭﺗﻪ ﺑﺒﻴﻊ ﻓﻘﺎﻝ ﻧﻌﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﺇﻥ ﺍﷲ ﺣﺮﻡ ﺑﻴﻌﻬﺎ ﻓﻔﺘﺢ ﻣﺰﺍﺩﺗﻪ ﻓﺠﻌﻞ ﻳﻬﺮﻳﻖ ﻣﺎ ﻓﻴﻬﺎ

465- (1043) (Abdurrahmân) b. Va'le el-Mısrî'den: "Kendisi Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'ya üzümden sıkılan şarabın hükmünü sormuş. İbn Abbâs radıyallahu anhuma şöyle demiş: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e; bir tulum şarap hediyye etti. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bilmez misin ki, Allah bunu haram kılmıştır?"** buyurdu. Adam: "Hayır" dedi ve hemen birine birşeyler fısıldadı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ona ne fısıldadın?"** diye sordu. Adam: "Şarabı satmasını emrettim" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onun içilmesini haram kılan, satılmasını da haram kılmıştır"** buyurdu. Bunun üzerine adam iki tulumu da açtı ve içindekiler akıp gitti."[1632]

ﺍﺑﻦ ﻭﻫﺐ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻤﺮ ﻭﻏﻴﺮﻩ ﻋﻦ ﺻﺎﻟﺢ ﻣﻮﻟﻰ ﺍﻟﺘﻮﺃﻣﺔ ﻋﻦ ﺳﺎﻟﻢ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﺃﻥ ﻋﺎﻣﻼ ﻟﻌﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ ﺑﺨﺲ ﻓﺒﻠﻎ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﺍﷲ ﻋﻨﻪ ﺫﻟﻚ ﻓﻘﺎﻝ ﻗﺎﺗﻞ ﺍﷲ ﻓﻼﻧﺎ ﺃﻣﺎ ﻋﻠﻢ ﺃﻥ ﺷﺤﻮﻡ ﺍﻟﻤﻴﺘﺔ ﺣﺮﺍﻡ ﻗﺎﻝ ﻣﺎﻟﻚ ﻭﺑﻠﻐﻨﻲ ﺃﻥ ﺟﺰﻳﺔ ﺍﻟﺨﻨﺎﺯﻳﺮ ﻭﺍﻟﺠﻮﺍﻟﻖ ﻭﺍﻟﻤﻴﺘﺔ ﻛﺎﻧﺖ ﺗﺆﺧﺬ ﻋﻠﻰ ﻋﻬﺪ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﷲ ﷺ ﻭﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﻭﻋﻤﺮ ﺭﺿﻲ ﺍﷺ ﻋﻨﻬﻢ ﺛﻢ ﺃﺩﺭﻛﺖ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻗﺪ ﺍﺣﺘﺎﻟﻮﺍ ﻓﻲ ﺫﻟﻚ ﺑﺤﻴﻠﻬﻢ ﻓﺒﺌﺲ ﻣﺎ ﺍﺳﺘﺤﻠﻮﺍ ﻭﺇﻥ ﺍﻟﻴﻬﻮﺩ ﻟﻴﺤﺮﻡ ﻋﻠﻴﻬﻢ ﺷﺤﻮﻣﻬﺎ ﻓﻴﺒﺎﻋﻮﻧﻬﺎ ﻭﻳﺄﻛﻠﻮﻥ ﺃﺛﻤﺎﻧﻬﺎ ﻭﺇﻥ ﺍﷲ ﺇﺫﺍ ﺣﺮﻡ ﺃﻛﻞ ﺷﻲﺀ ﺣﺮﻡ ﺛﻤﻨﻪ

466- (1044) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'e bir adamın şarap sattığı ulaştı ve şöyle dedi: "Allah şarap

1631 Sahih. Şafii, Sunen (11533) Muslim (1576)
1632 Sahih. Şafii, Sunen (17290) Muslim (1579)

satan falan kimsenin canını alsın! Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu bilmiyor mu?: **"Allah Yahudilerin canını alsın! Onlara iç yağları haram kılınınca eriterek sattılar."**[1633]

ÔÈÛ ÚÎ ÛÞÄÇÆÓ ÙÛ ÄÈÌÆÃ ¢Ä ÜÎÓ ÀÈÃ ÚÈÄ ÚÃÈÛ ÚÎ ÛÕÚÄ ÄÇÀÇÑÛ ÓÄÏÓ ÛÄÌÆÏÈÇÓ ÄÅÈÑ ÇÅÛÔÑÓ ÆÇÑÛäş ÔÁÓüä ÀÈÓ ÚÎ ÈÄÇÓ ÄÚÛ :ÇÚ äÍÔÏÉ ÊäÅÑÛä ŕ ÙÛ ÛÈÓÛäş ÚÔÔä ÚÎ ÃÈÊÓ ÚÓş ÇÚÔÝÓş ÙÔÓÃ ¢Ä ÆÌÈÛ ÙÛ¼ :¢Ä Æ¢Ã ÚÎ ÈÐÔÆ ÄÌÓÓ ÜÄÐÍÔÊÛ ŕş ÛÄÐşÅÔÑŘ ŕş ÛÄÐÍÃÄÓŘ ŕş ÛÄÐÍÏÑÓŘ ŕş ÛÄÐÍÏÑÓŘ ÚÛ ÙÕÅÓÓ ¬ÚÄÛÇÎüä ÔÈÃ

467- (1047) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Irak halkından bir grup insan bana: "Biz üzüm ve hurma alıp bunu şarap yaparak satıyoruz" dediler. Ben de: "Size Allah'ı, meleklerini, insanları ve cinleri şahit tutuyorum ki bunu alıp satmanızı, şarap yapmanızı, içmenizi, sakalık yapmanızı size emretmiyorum. Çünkü bu şeytan işi, iğrenç bir şeydir."[1634]

ÍÄÑŘ ¢Ä ÜÎÓ ÛÇÀÄÀÈ ÜÑÛ ÚÎ ŠÀÃÇÍä ÚÎ ÛÅÄÇÂüä ÜÑÛ ÚÎ ÛÕÛÄÇÀÇÑÛ ÄÏÃÄÇÆä ÚÈÏ ÛÙÇÆÈäş ÔÑÛÆä äşÀÔÈ ŕ¼ :ÓÄÉ ÙÏÈş ÊÇÏÃ ¢Ä ÍÏÔ ÜÇÆüä ÙÛ ÇÃÃÛÅè ÙÛş ÛÄÏÓÊÑÛ ÄÏÏÎÓ ÙÛ ÛÄÏÇÏÏÏ ÙÛ ÆÑÉ ÚÀÏÆüä ÀÈÁÊ ÍÏÍ ÕÚÉ ÆÑÉ ¬ÀÈŘ ÚÎ ÃÌÔş ÄÈÁÓ

468- (724) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Deve ve koyunları (sütlerini memeleri içinde yığmak suretiyle) bol sütlü göstermeye çalışmayınız. Her kim sütü memesinde hapsedilmiş bir hayvanı, bu hapsedişten sonra satın alırsa, onu sağması sırasında iki re'y arasında muhayyerdir: Dilerse o hayvanı kendi mülkiyetinde tutar, isterse onu bir sâ' hurma ile birlikte sahibine geri verir."**[1635]

1633 Sahih. Şafii, Sunen (17291) Buhari (2223) Muslim (1582)
1634 Sahih. Şafii Sunen (17292) Malik, Muvatta (2/842)
1635 Sahih. Şafii, Sunen (11327) Buhari (2148)

ÇÖÜÍÎÏ ÌÍÏÍÎÏ ÌÍÏÍÎÏ ÌÍÏ

ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻰﻬﻧ ﺎﻤﻛ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ

472- (725/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yiyecek satacak olan teslim almadan satmasın."**[1639]

ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻰﻬﻧ ﺎﻤﻛ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ

473- (726) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yasakladığı şey yiyeceği teslim almadan satmaktır." İbn Abbas radıyallahu anhuma kendi görüşünü söyledi ve dedi ki: zannederim bu konuda herşey aynıdır."[1640]

ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻰﻬﻧ ﺎﻤﻛ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ

474- (726/1) Tavus rahimehullah'tan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yasakladığı şey yiyeceğin teslim almadan satılmasıdır." İbn Abbas radıyallahu anhuma görüşünü söylemiştir. Bu konuda herşeyin yiyeceklerle aynı hükümde olduğunu sanıyorum."[1641]

ﻪﻴﻠﻋ ﷺ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻰﻬﻧ ﺎﻤﻛ ﻪﻴﻓ ﻰﻀﻘﻳ ﻰﺘﺣ ﻊﻴﺒﻟا ﻦﻋ ﻪﻴﻠﻋ ﻊﺒﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻣ ﻊﻴﺒﻳ ﻻ

1639 Sahih. Şafii, Sunen (11285) Muslim (1526) Buhari (2136)
1640 Sahih. Şafii, Sunen (11286) Buhari (2135) Muslim (1525)
1641 Sahih. Şafii, Sunen (11286)

475- (865) el-Kasım'dan: "Abdullah b. Abbas radıyallahu anhuma'ya bir adamın: "Selem yoluyla bir parça kumaş satın alan bir kimse, teslim almadan önce onu satmak istese hükmü nedir?" diye sorarken işittim. İbn Abbas radıyallahu anhuma da: "Bu, gümüşü gümüş karşılığında satmak gibidir" dedi ve bu tarz alışverişi hoş görmedi."[1642]

Malik dedi ki: "Anladığımıza göre, o adam, aldığı malı tekrar satın aldığı kimseye alış fiyatından daha fazlasına satmak istemiştir. Eğer başka birisine satacak olsaydı, bunun bir mahzuru olmazdı."[1643]

476- (900) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim bir köle satar da kölenin malı olursa, kölenin malı, alıcısı şart koşmadıkça satıcısına aittir."**[1644]

1642 Sahih. Şafii, Sunen (11403)
1643 Şafii, Sunen (11405)
1644 Sahih. Buhari (2379) Muslim (1543) Ebu Davud (3433) Tirmizi (1244)

¬ÇÊzÇÊÉş ÇÀÇÎÈ

477- (727/1) Hakim b. Hizam radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bana şöyle buyurdu: **"Yiyecek sattığın bana haber verilmedi mi – veya bana ulaşmadı mı?"** veya Allah'ın dilediği şekilde söyledi – Hakim: "Evet ey Allah'ın Rasulü!" dedi. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yiyecek satın aldığında tamamen teslim almadıkça satmayın."**[1645]

ÆÇƷ ƥƷ ÀÊÅÚ ÕÊÉ ÛÞÀÎÛƷ ÙÊÀÇÇÀÙ ÛǾÀÇÇÀÙ ÙÉÀÇ ƥÉä ƥƷ ÛĻÊÀÈ ƥÉ ÆÇÊĤÈ ÀÞÇÇÀÙ ÊÇÍÉƷ Ć!ä ɔÍÒ ŲÊÄÖä ƥƷ ÛÇÄĤ ÇĦŁÈ ÇÇÚ ÛɣÄÂĞ ƥÉ ĻÊÓǵ ƥƷ ÙĞŁÔÊƷ ƥÉ Ć!ä ĻÍÈş

478- (727/2) Hakim b. Hizam, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1646]

:óÀÉ ɣÄÂĞ ƥÉ ĻÊÓǵ ƥƷ ÙÕĿÀɳ ƥÉ ŻÈźÄ ƥƷ ÛāźÃÚ ƥƷ ÙĞÖǾÖä ÀÞÇÇÀÙ

BÊÂƷ ÈÊÓ Àɳ ƷÉ ƥƷ ĻÍÈş ÊÇÍÉƷ Ć!ä ɔÍÒ Ć!ä óźÈǿ ŲÊÄŹÚ

Ùĝş ÀƷ ƥƷ Û8 ÀÁÀɲ ƥÉ ÊÍÁɳ ƥƷ ÛÆÊÅ ŲÊÚ ƥÉä ƥƷ ÛĻÊÀÈ ƥÉ ÆÇÊĤÈ ÀÞÇÇÀÙ

ǾäÀÁÖä ɣÚ ɔRÉ ĻÍÈş ÊÇÍÉƷ Ć!ä ɔÍÒ Ć!ä óźÈǿ ɣÚ ÀŹÄƷ Ć!ä ŲÎÊǿ ĞĪÊÄƷ ƥƷ ÝÀŧRÖÄÊ

480- (723) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem satın alınan maldan elde edilen menfaat ve gelirin, sorumluluk ve risk

1645 Sahih ligayrihi. Ahmed (3/403) Beyhaki (5/312)
1646 Sahih ligayrihi.
1647 Sahih. Şafii, Sunen (11582) Tirmizi (1233)

çeken kimseye ait oluşuna hükmetti.[1648]

:óÌéç 8ÌÁàn ¢Þç ÆÉÁą ÚĜÀ¢ànĈ ÛÆ¤åÆ ÚĒĈ ¢Þçä ¢Þʒ ÛĻÏÝĈ ₹ ¢Þą ÚĜÀ¢ànĈ ÆçʒÞç ÀtʒʔĈĈ ĜçĻ ŘtòÌÁÉ ÆĻʒ ʔÝʒ ç€Ĝą ğÀTŞ Ļò ç€ÉÝ8Þè¢Ì É ąĻÝą ŘĦÞçèä ¢ʒ€Þ :óÌÏÞÉ ç€À¢ànÉÉ ç$ÀʒŘĻÉÉ ÛĈÞÝą ĝÀÊ ĻÝʒ ʔÊçŞ ÛĈĝÀÊ Ú¢ ʔÊÞÉ ÂÌÂĦ¤ä ʔÊç ĻÏèŞ ĜçÉÝʒ ć!ä ʔÏò Ć!ä ó¢ʒèé ʒĈ ÚĜÀ¢ànĈ ĞÎĜÌʒ ʒĈ ç€À¢ànÉÉ ĞąÎĦ¤ä ĜçĈĈ $çÀʒ ÚĜÀ¢ànĈ Ìą ç€À¢ànÉÉ ÀtʒʔĈĈ ŘÝĐzĦÉ ÛĴÌtÊÞÌÊ ʒäÀÁ¤ä ʒĈ äØĻ ÒĴĻ ÚĴ ðÌÊç ¢ĦÊ ĻÝʒ ÀÊĽĈ Ìtź¼ :Àtʒ óÌÏÞÉ ÛĻÏèŞ ĜçÉÝʒ ć!ä ʔÏò ĻĜąä ¢ʒ ĞÎĜÌʒ ¢ʒ ʔÏò Ć!ä ó¢ʒèé ¢ʒ ĞąÈ Ĝç€É ÚĜ¢8Ýéą ÛĘĦ¤ä ₹Ĉ ĜçÉÉ áĈĈ ĻĈ ÚĈ ĻÝĦĽ ć!ä$ Ûèą€ÊÊ Û¬ĻÏèŞ ĜçÉÝʒ ć!ä ʔÏò Ć!ä ó¢ʒèé ĞąÈ ØÌąĈĈ$ ÀtʒʒÞÊ ÁéĈą ĻÏèŞ ĜçÉÝʒ ć!ä ç€Ĉ ĻÝʒ ĜĦ ʔÊç BØĈä ¢Þ ĴäÀÁ¤ä ÓèŬ ĵĈ ÚĈ ʔÊÞÉ ĝçÀʒ ĜçĈĈ ¢¤äÀą

481- (723/1) Mahled b. Hufaf dedi ki: "Bir köle satın aldım ve onu çalıştırdım. Sonra onun bir kusurunu gördüm ve Ömer b. Abdillaziz'in huzurunda davacı oldum. Benim köleyi sahibine iade etmeme ve kölenin kazancını da sahibine vermeme hükmetti. Urve'ye gittim ve bunu haber verdim. Dedi ki: "Bu akşam ona gidip Aişe radıyallahu anha'nın bu gibi konularda Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in: **"Gelir sorumluluğa bağlıdır"** şeklinde hükmettiğini haber veririm" Ben de hemen Ömer'e gidip Urve'nin Aişe radıyallahu anha yoluyla Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den haber verdiğini anlattım. Ömer b. Abdilaziz bunun üzerine dedi ki: "Verdiğim karar benim için çok kolaydır. Allah biliyor ki ben onunla sadece hakkın yerine gelmesini istedim. Şimdi bana o konu da Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in bir sünneti ulaştı. Ömerin kararını reddediyor ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetini uyguluyorum" Sonra Urve, Ömer b. Abdilaziz'e gitti. O da aleyhime hükmettiği geliri karşı taraftan geri almama karar verdi."[1649]

1648 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (11349) Tirmizi (1285) Ebu Davud (3508) Nesai (4495) İbn Mace (2242)

1649 Sahih ligayrihi. Ebu Davud (3509)

ÛŽÀ³Ğ¨ä ðŽ ÛÃÁ¢Â¨öä Ù€Ô ðŽŞ ÛÍÁ¢g ðè ²ÆHU ðè ÆŢHU ðŽ ÛÕÔÁ¨ ÁÇÀ¢Ò¨Ô
ðŽ ²Ţ¢ ŁÏèŞ ĈÆÏŽ Ć!ä ²ÏÖ Ć!ä óZèé jÔ Ûĉ¢Ž Ć!ä ÙÎÊé ĝÀÀÆ Ù€Ô ðŽ
ĝØĉÁĉŢ¨öäŞ ĜÊ¢ÝŢ¨öä

482- (836) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem mulamese ve munabezeden yasakladı.[1650]

(Munabeze: Taze hurmanın, kuru hurma karşılığında satılmasıdır. Mülâmese: Elbiseyi açıp, evirip çevirmeden elini değmesi ve değince de satış muâmelesinin tamam olmasıdır.)

ĜÀÆŢ¨öä ŘÑÉ¢ ¼ :óÁÇ ĝÂè Ù€Ô ðè ŁÊÁÖ¨öä ðŽ ÛĴÀDZ ðèä ðŽ ÛŁÝÊÑ ÁÇÀ¢Ò¨Ô
jÔ ĝÁĝĆŽ ÛâÁÁĦĈ ÁŢÁĤ ŏÂDZ ŌÕ ÛĝäÂDZÓ ŘĆÂDZĆ ĝÀÂÛę ÆÇ äĝŞÂDZ ĝÁÉDZZĆ
ĈÆÏŽ Ć!ä ²ÏÖ Ć!ä óZèé jÔ :ĜÀÆŢ¨öä ŌŁÓ ðĤ ŌÉZĝ Ù€Ô óÁÖĆ äĝÂDZ ÁŢÁĤ ţÁĝÓ
ĉÁŽ ĝÀĈÒŽĆ ŌÉZÀ¨öä Õ¢ðè ðŽ ŘĆÛÊĆ :óÁÇ .ŘÇţÊ Ųĝ ţÁĉÁ jÔ ²Ţ¢ ŁÏèŞ
¼ äÀĘÒ

483- (947) "el-Kasım b. Ebi Bezze şöyle dedi: "Medine'ye geldim ve kesilip parçalara ayrılmış develer gördüm. Her parçada boyun kısımları da vardı. Bunlardan bir parça satın almak istedim. Medine'lilerden biri bana: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, diri hayvan karşılığında ölü (kesilmiş) hayvan satılmasını yasakladı" dedi. Bunu söyleyen kişinin durumunu araştırdım, bana onun hayırlı bir kimse olduğunu haber verdiler."[1651]

Ù€Ô ðŽ Ûâ¨ÁĝŽ ðèä ðŽ ĈĤÔZĤ¨öä ²ðZĤ ÛĜÁÌÒ Ù€Ô ðŽ ÛĜÆDZĤ Ù€Ô ðèä ÁÇÀ¢Ò¨Ô
ĵäZÆHÓ¨ÁÊ ŁHÓ¨öä ƏÆè ĉÀÕ ĉĤ ĉÁŽ Ć!ä ÙÎÊé ÊÁÆĜÓ¨öä ÀÓè

484- (948) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Ebu Bekr es-Sıddık radıyallahu anh canlı hayvan karşılığında et satmayı çirkin görürdü."[1652]

1650 Sahih. Şafii, Sunen (11462) Buhari (2146)
1651 Hasen. Şafii, Sunen (11140) Muslim b. Halid zayıftır. Bkz.: Beyhaki (5/296) Hakim (2/35)
1652 Çok zayıf. Şafii, Sunen (11142) İbrahim b. Muhammed metruktur.

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻧﻬﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺘﻌﺔ

485- (559) Cabir radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem birkaç yıllığına satışı yasakladı.[1653]

ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻧﻬﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺘﻌﺔ

... (559/2) Cabir radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem birkaç yıllığına satışı yasakladı.[1654]

ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺘﻌﺔ ﻳﻘﻮﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ

486- (559/1) Cabir radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1655]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻗﺎﻝ :ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ

487- (571) Cabir radıyallahu anh dedi ki: "İbnu'z-Zubeyr, hurma satışından ve muavemeden (aynı akit içerisinde bir kaç yıllığına yapılan satıştan) yasakladı."[1656]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ :ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺜﻘﺔ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺟﺮﻳﺞ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﻋﻄﺎﺀ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺎﺱ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺰﺍﺑﻨﺔ ﻭﺍﻟﻤﺤﺎﻗﻠﺔ

1653 Sahih. Şafii, Sunen (11170) Muslim (1536)
1654 Sahih. Şafii, Sunen (11170) Muslim (1536)
1655 Sahih. Şafii, Sunen (11171)
1656 Sahih. Şafii, Sunen (11189)

... (571/1) Cabir radıyallahu anh dedi ki: "İbnu'z-Zubeyr, hurma satışından ve muavemeden (aynı akit içerisinde bir kaç yıllığına yapılan satıştan) yasakladı."[1657]

ق! ا ر ل ه ي ل ص ا ن ع ي ض ر ا ر ب ج ن ا ن ع ة ر ج ا ؤ م ل ا و ة ن ا ز ح م ل ا ن ع ى ه ن ي ل ص ا ن ا ك ر ب ز ل ا ن ب ا ن ا ف س ن ل ا ن ع ي ر ا خ ب ل ا ه ا و ر

488- (666) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem pazarlığı kızıştırmaktan yasakladı."[1658]

ع ي ب ل ا : ع ي ب ل ا ل و ق ي ف ا ن ع ي ض ر ا ر ب ج ن ا ن ع ة ر ج ا ؤ م ل ا و ة ن ا ز ح م ل ا ن ع ى ه ن ي ل ص ا ن ا ك ر ب ز ل ا ن ب ا ن ا ف س ن ل ا ن ع ي ر ا خ ب ل ا ه ا و ر

489- (667) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Pazarlığı kızıştırmayın."**[1659]

ق! ا ر ل ه ي ل ص ا ن ع ي ض ر ا ر ب ج ن ا ن ع ة ر ج ا ؤ م ل ا و ة ن ا ز ح م ل ا ن ع ى ه ن ي ل ص ا ن ا ك ر ب ز ل ا ن ب ا ن ا ف س ن ل ا ن ع ي ر ا خ ب ل ا ه ا و ر

490- (667/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1660]

ق! ا ر ل ه ي ل ص ا ن ع ي ض ر ا ر ب ج ن ا ن ع ة ر ج ا ؤ م ل ا و ة ن ا ز ح م ل ا ن ع ى ه ن ي ل ص ا ن ا ك ر ب ز ل ا ن ب ا ن ا ف س ن ل ا ن ع ي ر ا خ ب ل ا ه ا و ر

491- (667/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1661]

1657 Sahih. Şafii, Sunen (11189)
1658 Sahih. Şafii, Sunen (11477) Muslim (1516)
1659 Sahih. Şafii, Sunen (11478) Muslim (1515)
1660 Sahih.
1661 Sahih. Şafii, Sunen (11479) Muslim (1515)

ﺯﺍﻟﻪ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻳﺒﻴﻊ ﺑﻌﻀﻬﻢ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺑﻌﺾ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻫﻲ ﺍﻟﺘﻲ ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ

492- (668) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz, diğerinin satışı üzerine satış yapmasın."**[1662]

ﻻ ﻳﺴﻮﻡ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻋﻠﻰ ﺳﻮﻡ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺨﻄﺐ ﻋﻠﻰ ﺧﻄﺒﺔ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻫﻲ ﺍﻟﺘﻲ ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ

493- (669) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz, diğerinin satışı üzerine satış yapmasın."**[1663]

ﺍﻟﻨﺎﺱ ﻳﺒﻴﻊ ﺑﻌﻀﻬﻢ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺨﻄﺐ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻋﻠﻰ ﺧﻄﺒﺔ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﺗﺴﺄﻝ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻃﻼﻕ ﺃﺧﺘﻬﺎ ﻟﺘﻜﻔﺄ ﻣﺎ ﻓﻲ ﺇﻧﺎﺋﻬﺎ ﻭﻫﻲ ﺍﻟﺘﻲ ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ

494- (669/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kişi, kardeşinin satışı üzerine satış yapmasın."**[1664]

ﻻ ﻳﺨﻄﺐ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻋﻠﻰ ﺧﻄﺒﺔ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﺗﺸﺘﺮﻁ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻃﻼﻕ ﺃﺧﺘﻬﺎ ﻟﺘﻜﻔﺄ ﺇﻧﺎﺋﻬﺎ ﻭﻟﻴﺲ ﻟﻬﺎ ﺇﻻ ﻣﺎ ﻗﺪﺭ ﻟﻬﺎ

495- (669/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı.[1665]

ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺃﻥ ﻳﺒﻴﻊ ﺍﻟﻨﺎﺱ ﺑﻌﻀﻬﻢ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺑﻌﺾ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻫﻲ ﺍﻟﺘﻲ ﻧﻬﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ

1662 Sahih. Şafii, Sunen (11486) Muslim (1412)
1663 Sahih. Şafii, Sunen (11488)
1664 Sahih. Şafii, Sunen (11478)
1665 Sahih.

496- (670) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şehirli, köylü adına satış yapamaz."**[1666]

ﺭﺟﻝ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﺩﻋﻮﻫﺎ ﻳﺮﺯﻕ ﺍﷲ ﺑﻌﻀﻬﻢ ﻣﻦ ﺑﻌﺾ

497- (671) Cabir radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şehirli, köylü adına satış yapmasın. Bırakın da Allah insanları birbirlerinden rızıklandırsın."**[1667]

ﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻻ ﺗﻠﻘﻮﺍ ﺍﻟﺴﻠﻊ ﺣﺘﻰ ﻳﻬﺒﻂ ﺇﻟﻰ ﺍﻷﺳﻮﺍﻕ

498- (672) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Satılık malları (yolda) karşılamayın."**[1668]

ﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻻ ﺗﻨﺎﺟﺸﻮﺍ ﻭﻻ ﻳﺒﻊ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺃﺧﻴﻪ ﻭﻻ ﺗﺴﺄﻝ ﺍﻟﻤﺮﺃﺓ ﻃﻼﻕ ﺃﺧﺘﻬﺎ

499- (537) İkrime'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma dedi ki: "Bağış gelene kadar, nadir bulunan şeye ve harmana kadar diyerek satış yapılmaz."[1669]

ﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺣﺎﺿﺮ ﻟﺒﺎﺩ ﻭﻻ ﻳﺘﻠﻘﻰ ﺭﻛﺒﺎﻥ ﻭﻻ ﻳﺒﻴﻊ ﺑﻌﻀﻜﻢ ﻋﻠﻰ ﺑﻴﻊ ﺑﻌﺾ ﻭﻻ ﺗﺼﺮﻭﺍ ﺍﻹﺑﻞ ﻭﺍﻟﻐﻨﻢ ﻓﻤﻦ ﺍﺑﺘﺎﻋﻬﺎ ﻓﻬﻮ ﺑﺨﻴﺮ ﺍﻟﻨﻈﺮﻳﻦ

500- (536) Nafi, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "İbn Ömer radıyal-

1666 Sahih. Şafii, Sunen (11500)
1667 Hasen. Muslim (1522)
1668 Sahih. Şafii Sunen (11508) Muslim (1519)
1669 Sahih. Şafii, Sunen (11633)

lahu anhuma kişinin aslı yanında olmayan bir şeyi vadeli olarak satmasında sakınca görmezdi."[1670]

501- (536/1) İbn Cureyc, Nafi yoluyla İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan aynısını rivayet etti.[1671]

502- (539) Suleyman b. Yesar'dan: "İbn Abbas radıyallahu anhuma koyunun üzerindeki yünün ve tartılmadıkça koyunun memesindeki sütün satışını çirkin görürdü."[1672]

503- (550) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim meyvesi olgunlaştıktan sonra hurma ağacı satarsa, şart koşmadığı sürece, meyvesi satıcıya aittir."**[1673]

1670 Münker. Şafii, Sunen (11586) İbrahim b. Muhammed metruktür.
1671 Münker. Şafii, Sunen (11587) Said b. Salim zayıftır.
1672 Hasen ligayrihi. İsnadında Said b. Salim ve Musa b. Ubeyde zayıftırlar. Bkz.: Beyhaki (5/340)
1673 Sahih. Şafii, Sunen (11147) Muslim (1543) Buhari (2204)

504- (550/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim meyvesi çıktıktan sonra hurma ağacı satarsa, şart koşmadığı sürece meyvesi satıcıya aittir."**[1674]

ق! ا زلڵ ق! ا ظزڀڑ ي ق ق ڤ ظ ق ق ظ ق ق ق

508- (553) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem meyvenin olgunlaşmadan önce satışını yasakladı. Denildi ki: "Ey Allah'ın Rasulü! Meyvenin olgunlaşması nedir?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Kızarması"** buyurdu. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yine şöyle buyurdu: **"Ne dersiniz, Allah meyveyi yasakladığında, biriniz kardeşinin malını nasıl alabilir?"**[1678]

ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﺇﺫﺍ ﺑﺪﺍ ﺻﻼﺡ ﺛﻤﺮﺓ ﺃﻭ ﺻﻼﺣﻬﺎ ﻧﻬﻰ ﺍﻟﺒﺎﺋﻊ ﻭﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ ﻓﻘﻴﻞ ﻳﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﻣﺎ ﺑﺪﻭ ﺻﻼﺣﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﺗﺤﻤﺮ ﻗﻠﺖ ﻟﺴﻔﻴﺎﻥ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﻣﻨﻊ ﷲ ﺍﻟﺜﻤﺮﺓ ﺑﻢ ﻳﺴﺘﺤﻞ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﻣﺎﻝ ﺃﺧﻴﻪ

509- (553/1) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hurma ağacının meyvesinin olgunlaşmadan önce satılmasını yasakladı. Denildi ki: "Olgunlaşması nedir?" Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Kızarmasıdır"** buyurdu.[1679]

ﻧﻬﻰ ﺍﻟﺒﺎﺋﻊ ﻭﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ ﻋﻦ ﺑﻴﻊ ﺍﻟﺜﻤﺮﺓ ﺣﺘﻰ ﻳﺒﺪﻭ ﺻﻼﺣﻬﺎ ﻓﻘﻴﻞ ﻟﺴﻔﻴﺎﻥ ﻣﺎ ﺑﺪﻭ ﺻﻼﺣﻬﺎ ﻗﺎﻝ ﺗﺤﻤﺮ ﻗﻠﺖ ﻟﺴﻔﻴﺎﻥ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﻣﻨﻊ ﷲ ﺍﻟﺜﻤﺮﺓ

510- (554) Amre radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem afetten kurtuluncaya kadar meyvenin satışını yasakladı.[1680]

ﻧﻬﻰ ﺍﻟﺒﺎﺋﻊ ﻭﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ ﻋﻦ ﺑﻴﻊ ﺛﻤﺮﺓ ﺣﺘﻰ ﺗﺬﻫﺐ ﻋﺎﻫﺘﻬﺎ ﻭﺍﻟﻤﺒﺘﺎﻉ ﻳﺨﺎﻑ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﺜﻤﺮﺓ ﻓﻘﻴﻞ ﻟﺴﻔﻴﺎﻥ ﺃﺭﺃﻳﺖ ﺇﻥ ﻣﻨﻊ ﷲ ﺍﻟﺜﻤﺮﺓ ﺑﻢ ﻳﺴﺘﺤﻞ ﺃﺣﺪﻛﻢ ﻣﺎﻝ ﺃﺧﻴﻪ

511- (555) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem afetten kurtulmadıkça meyvenin satışını yasakladı. Osman

1678 Sahih. Şafii, Sunen (11162) Muslim (1555) Buhari (2198)
1679 Sahih. Şafii, Sunen (11164) Buhari (2197)
1680 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11166) rivayet mürseldir, ancak şahitleri vardır.

b. Abdillah b. Suraka dedi ki: "Abdullah b. Ömer'e; ne zamana kadar?" dedim. "Sureyya yıldızı doğana kadar" dedi.[1681]

ﻖﻗ ﻮﺍﻟﻐﺰ ﻋﻦ ﻋﺰ ﻖﻟﺼ ﻮﺍﻘﺒﻠﻪ ﻮﻫﻮ ﻋﻠﻰ ﻋﻬﺪ ﻋﺰ ﻮﻳﺒﺎﻋﻪ ﺑﻌﻀﻬﻢ
ﺑﺒﻌﺾ ﻘﺒﻞ ﻋﻠﻴﻪ ﻖﻟﻴﻪ ؟ﻮﻟ ﺭ ﻳﺒﺾ ﻮﻟﻠﻘﻞ ﻳ ﻮﻴﻪ ﻘﺒﻞ ﻋﻪ ﻮﺗﻴﻦ ﺯﻘﻞ ﻳﺒﺾ

512- (556) Ebu Ma'bed'den: İbn Abbas radıyallahu anhuma yenilir hale gelmeden önce kölesinden meyve satın alırdı. Kendisiyle kölesi arasında faiz olacağı görüşünde değildi.[1682]

ﻮﻗﺍ ﻏﻴﺮ ﻳ ﻮﻨﻬﻲ ﻋﺰ ﻮﻏﻴﻊ ﻋﺰ ﻮﻳﻘﺒﺾ ﻋﻬﺪ ﻋﺰ ﻮﻟﻠﻪ ﻋﻪ ﻔﻴﻪ ﻐﻨﻰ
ﻋﻴﻪ ﻗﻐﻠﻮ ﻧﻔﻖ ؟ﻋﻐ ﻮﺗﻴﻦ ﺯﻴﻪ ﻋﺰ ؟ﻠﻮ ﻟﻴﻪﻧ ﻘﻴﻊ ﻗﺍ ؟ﻴﻮ ﻗﺍ ﻋﺰﻪﻋ ﻳ
ﻘﻮ ؟ﻨﻮ ﺭﻧ ﻮﻘﻔﻴﻦ ﻘﻪ :ﻋﻴﻪ ﻴﻨﺘﻴﻦ ﻘﻔﻴﻦ ﻨﻔﻴﻦ :ﻘﻴﻖ ﻧ :ﻳﻨﻮﻋﻪ ﻋﻪ
ﻧ ﻗﻴﻘﻪ ﺭﻮ ﻨﺘﻴﻦ

513- (557) Cabir radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem olgunlaşmadan önce meyvenin satışını yasakladı." İbn Cureyc dedi ki: "Ben: "Cabir radıyallahu anh bunu sadece hurma ve meyvelere has olarak mı söyledi?" dedim. Dedi ki: "Bilakis sadece hurma hakkında söyledi. Biz bütün meyveleri de ancak onun gibi görüyoruz."[1683]

:ﻋﺰﻘ ﻮﻨﺘﺰ ﻋﻪ ﺘﻴﻪ ﻖﻗ ﻮﺍﻧﻐﻮ ﻋﺰ ﻮﻧﻨﺘﺰ ﻋﺰ ﻮﻘﻔﻴﺰ ﻋﻪ ﻳﻔﻴﻪ ﻐﻨﻰ
ﻧﻐﻔ ﺭ :ﻋﺰﻘ ﻖﻗ ﺍﻐﺰ ﻋﻪ ﻋﺰ ﻐﻬﻴﻪ .ﻗﻴﻘ ﻧﻔﻖ ؟ﻋﻐ ﻨﺘﻴﻦ ﻧﻐﻔ ﺭ ﻧ
ﻧﻐﻮ ؟ﻋﻐ ﻨﺘﻴﻦ

514- (558) Tavus rahimehullah, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan şöyle dediğini işitmiş: "İyiliği ortaya çıkmadıkça meyve satılamaz."[1684]

1681 Hasen.
1682 Sahih. Şafii, Sunen (11169)
1683 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11165) Said b. Salim zayıftır. Bkz.: Beyhaki 5/309) Ahmed (3/392)
1684 Sahih. Şafii, Sunen (11167) Muslim (1534)

İbn Abbas radıyallahu anhuma'nın da şöyle dediğini işittik: "Yenilir hale gelmedikçe meyve satılamaz."[1685]

Ĉ₡₡ɜ ć!ă ɔɪȍ Ɥ₲ɑöă ɟȗ ÛĈ₡₤₲ ȸɜ Ûɭ₲ÂȅȸɜÛ₿ÀŁÂöăȸɜÛɟ₲ÁȅÀ₲ɳȗ
:ć!ă ₡ɜ óÁ₲ .Âɬɋ₲ÂɭĞöă Âɬ₲öă ƷŁ₲ȸɜş Û₲ǵ₹ȍ ş₡₲ ɔɪǵ Âɬ₲öă Ʒ₤₲ȸɜ ɔɪȍ ɭĽ₲ş
ÀɑăÀĦ₲ă Ʒ₤₲ Ʉɭ ȍɳǿȗ ɭĽ₲ş Ĉ₡₡ɜ ć!ă ɔɪȍ Ɥ₲ɑöă ɟȗ ĶĈÂ₲ȸ₲₲ ₡₲ă ÀɑăÀĦ₲ă ǵş

515- (560) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem olgunlaşıncaya kadar meyvenin satışını ve meyvenin hurma karşılığında satılmasını yasakladı."[1686]

Abdullah (b. Ömer) radıyallahu anhuma dedi ki: Zeyd b. Sabit radıyallahu anh bana Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ariyye satışına ruhsat verdiğini söyledi.[1687]

(Âriyye, bir kimsenin çoluğuna çocuğuna taze hurma yedirmek için birkaç hurma ağacının yemişini göz kararı ile kuru hurma vererek satın almasıdır.)

:óÁ₲ ĈÀ₡ɋ ş₲ ÛɥĈÂ₲₡Îöă ȎĽƷÂɬȅȸɜÛ ȸ₲ÁɑÅ₲ ş₲ş₳ɬɜ ȸɜÛɟ₲ÁȅÀ₲ɳȗ
ĶĈ₡Ĉ₡ .ɭĽ₡₡₡ ȍȎ₲ ɟȗş Ûɭ₲₡₡ áăà ɟȗ ÛĘȅş ĜĈÁÂĈ₤ ÛÛÁ₲ âşȅ₲ Ʉɭ Áɳ ĶĈ₤ Ʉɭ ȍɳǿ ₡₲ ₡₲ ÛăØĘ ȸɜ ɭĽ₲ş Ĉ₡₡ɜ ć!ă ɔɪȍ ć!ă óɀȅ₲ ɔɪȍ :óÁ₲ɀ ɳɬɜ ȸ₲ă ÀɑăÀĦ₲ă Ʒ₤₲

516- (560/1) İsmail eş-Şeybânî veya başkası dedi ki: "Hurma ağaçlarımı yüz vesk karşılığında sattım. Artırırlarsa kendi lehlerine, eksiltirlerse aleyhlerinedir. İbn Ömer radıyallahu anhuma'ya bunu sordum. Dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bundan yasaklamıştır. Ancak ariyye satışına ruhsat verdi."[1688]

1685 Sahih. Şafii, Sunen (11168) Muslim (1534)
1686 Sahih. Şafii, Sunen (11263)
1687 Sahih. Şafii, Sunen (11264) Muslim (1534, 1539) Buhari (2183)
1688 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11269)

**ﷺ ﷺ ﷺ

ÀçäÀÄğöä Uİ Ò̀ò́ø ¢ą̊ ж̊

520- (564) Cabir radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem muzabeneden yani yaş hurmanın kuru hurma karşılığında satışından yasakladı. Ancak ariyyelere ruhsat verdi." [1692]

Æ¢ɜ ȯė ÀĜäłz ȯɜ ÛĘŁÔɜ ȯė ȷÀŧ¢Ŵè ȯɜ ÛÈŁ¢ ȯė Æ¢tǵ ȯɜ ÛȷÀŁÆè ÀǫÀ¢ǹ̊ ÛĸĜÊöä ƷŁė ȯɜ ɔŻ̊ ĮŴè§ ĉŴɜ ć!ä ɔŻǒ Ć!ä óɀè́ø ȷû ÀŧŻ∆ɜ ć!ä ЏŘø Ć!ä ĠĜäzDzöä ƷŘzê ÀǫÔ§

äĸĴõ ǪΛÆĦöä äØŁ ǫÆĦ∆ ȷÀŁÆè ǨĦŧè ķ :¢∆ɜ ć!ä ЏŘø ЏĤĜÀĮöä óÀę :ĉ€Ę ÀõØ∩ ŕ ÛĉĹÀĴõ ȯĥ ¢ǫÆĦ∆ ¢ǫĦŧè Àŋ ЏÔǵĉ ŕ Àŋ ¢ó ЏÔÊĉÄDzŋ ôzû Uİ Ʒŀė ȯɜ ɔŻ̊ ĮŴè§ ĉŴɜ ć!ä ɔŻǒ ЏĜąöä ȷû ɔŻɜ ÆΛÂ∩ ŕ ÛĠĜäzDzöä ƷŘzê ÀǫÔ ÀõØ∩ Æŧtǵ ȷÀõ§ :ȷÀŁÆè óÀę .ĠĜäzDzöä ƷŘzê ÀǫúĘ :ÕĜ€ ÆĦę åäà Ĵ¢ ÛĸĜÊöä :Àõ€ ȯɜ ZõĜ ǨĹõ§ ÛĘŢÁǵĜ ŕ ĠĜäzDzöä ƷŘ§ ÒĘę ÀŋŸõ ĸĜÊöä Ʒŀė ÆĦę ƷŘzê ÀǫÔ :ǪΛÆĦöä Uİ§ ÛŸÝÓöä ȷÀõ ZŢõ Bóá∩ ŕ Ųȷ̊ ÜĠĜäzDzöä ƷŘ§ ķ ĠĜäzDzöä

521- (565) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem birkaç yıllığına satış yapmaktan yasakladı ve telef olanları hesaptan düşmeyi emretti."[1693]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Oturumum boyunca Sufyan'ın bu hadisi sayamayacağım kadar çok defa rivayet ettiğini işittim. Birçok rivayetinde onun: "Telef olanın hesaptan düşülmesini emretti" kısmını zikrettiğini işitmedim. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in birkaç yıllığına satıştan yasaklamasına başka bir şey eklemezdi. Sonra "telef olanın düşülmesini emretti" kısmını ziyade ederek rivayet etti. Sufyan dedi ki: "Humeyd, birkaç yıllığına satış yasağından sonra ve telef olanın düşülmesini emretmesinden önce arada bir şey

1692 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11278) Buhari (2186, 2188)
1693 Sahih. Şafii, Sunen (11223) Muslim (1554)

daha zikretti ki, onu ezberleyemedim. Ben "telef olanın düşülmesi" kısmını zikretmiyordum. Zira ben arada geçen sözün nasıl olduğunu bilmiyorum. Hadiste "telef olanın düşülmesini emretti" kısmı vardır."[1694]

[illegible]

522- (565/1) Cabir radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etmiştir.[1695]

[illegible]

523- (566) Ebu'r-Rical, annesi Amre'den rivayet ediyor: "Bir adam Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında bahçesinin meyvesini sattı. Müşteri meyveleri kontrol edince onda eksik olduğunu ortaya çıkardı. Bahçe sahibine gelip indirim yapmasını söyledi. O da indirim yapmayacağına yemin etti. Müşterinin annesi Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelip durumu anlattı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayır işlemeyeceğine yemin etmiş"** buyurdu. Mal sahibi bunu işitince Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve: "Ey Allah'ın rasulü! Bu mal onun olsun" dedi."[1696]

1694 Şafii, Sunen (11224)
1695 Sahih. Şafii, Sunen (11225)
1696 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11226) burada mürseldir, ancak Muslim (1557) Aişe radıyallahu anha'dan rivayet etmiştir.

ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻧﻬﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺤﺎﻗﻠﺔ ﻭﺍﻟﻤﺰﺍﺑﻨﺔ ﻭﺍﻟﻤﺨﺎﺑﺮﺓ .ﻓﺎﻟﻤﺤﺎﻗﻠﺔ ﻛﺮﺍﺀ ﺍﻷﺭﺽ ﺑﺎﻟﺤﻨﻄﺔ ﻭﺍﻟﻤﺰﺍﺑﻨﺔ ﺑﻴﻊ ﺍﻟﺜﻤﺮ ﺍﻟﻤﻌﻠﻖ ﺑﺎﻟﺘﻤﺮ ﻛﻴﻼ ﻓﺈﻥ ﺯﺍﺩ ﻓﺎﻟﺰﻳﺎﺩﺓ ﻟﻲ ﻭﺇﻥ ﻧﻘﺺ ﻓﻌﻠﻲ ﻓﻼ ﺑﺄﺱ ﺑﻪ ﻭﺃﻣﺎ ﺍﻟﻤﺨﺎﺑﺮﺓ ﻓﻜﺮﺍﺀ ﺍﻷﺭﺽ ﺍﻟﺒﻴﻀﺎﺀ ﺳﻨﺔ ﺃﻭ ﺳﻨﺘﻴﻦ ﺃﻭ ﺛﻼﺛﺎ ﻓﺈﺫﺍ ﺟﺎﺀ ﺍﻟﻤﻜﺮﻱ ﺑﺸﻲﺀ ﻓﻼ ﺑﺄﺱ ﺑﻪ

524- (564/1) Cabir radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem muhabere, muhakale ve muzabeneden yasakladı. **Muhâkale**, tarlanın tarladan çıkacak olan yüz farak buğday karşılığında satılmasıdır. **Muzâbene**, taze hurmanın yüz farak kuru hurma karşılığında satılmasıdır. **Muhabere** ise arazinin çıkacak üründen üçte bir ve dörtte biri karşılığında kiralanmasıdır."[1697]

ﻋﻦ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻧﻬﻰ ﻋﻦ ﺍﻟﻤﺰﺍﺑﻨﺔ ﺑﻴﻊ ﺍﻟﺜﻤﺮ ﺍﻟﻤﻌﻠﻖ ﺑﺎﻟﺘﻤﺮ ﻛﻴﻼ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﻌﺮﻱ ﺑﻌﺾ ﺍﻟﻨﺨﻞ ﻓﻴﺒﺎﻉ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﺘﻤﺮ ﻛﻴﻼ ﻣﺎ ﺷﺎﺀ ﷲ

525- (567) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhum'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ölçeği belirsiz kuru hurmanın, ölçeği belirli hurma karşılığında satılmasını yasakladı."[1698]

ﺑﻴﻊ ﺍﻟﺜﻤﺮ ﺑﺎﻟﺘﻤﺮ ﻛﻴﻼ ﺇﻻ ﻋﺮﺍﻳﺎ ﻓﺈﻧﻪ ﻗﺪ ﺭﺧﺺ ﻓﻲ ﺑﻴﻌﻪ ﺑﺨﺮﺻﻪ ﺗﻤﺮﺍ ﻳﺄﻛﻠﻪ ﺃﻫﻠﻪ ﺭﻃﺒﺎ ﻭﻻ ﻳﺒﺎﻉ ﻛﻴﻠﻴﻦ ﺑﻤﺪ ﻭﻻ ﺛﻼﺛﺔ ﺑﻤﺪ ﺑﻤﺪ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ

526- (568) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem muzabeneden yasakladı. Muzabene; yaş hurmanın kuru hurma karşılığında ölçekle satılmasıdır. Yine yaş üzümün kuru üzüm karşılığında ölçekle satılmasıdır."[1699]

1697 Sahih. Şafii, Sunen (11243)
1698 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11258) Muslim (1530)
1699 Sahih. Muslim (1542) Buhari (2185)

ÛÆtgÛ UÊÛ dÄ rÞzq ÛjÀÆÈ UÊÛ cÃ ÛdÇÔHdÄ dÇ áÇÄá cÃ ÛÕÊÀq ÀÆÃnÛ
lÈÇ ÊÈÃ ć!ä rÀÞ ć!ä ózÈé jÛ ÛÆÃÀÈ UÊÛ cÃ ÇÛ ÛÇBÉÆÁÄä ÆÊHÈ UÊÛ cÃ
ÛÒÁqÄä âÇéé Uq ÀtqÄÊ ÀtqÄä ÉäÀÔÌä :ĞÆäÂtÄäÇ .ĞÉÁHutÄäÇ ĞÆäÂtÄä dÃ rÞÛ
ĞÛAHuÄÊ ô éÁjä ÉäÀÔÈä :ĞÉÁHutÄäÇ

527- (569) Ebu Said el-Hudrî veya Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem muzabene ve muhakaleden yasakladı." Muzabene: kuru hurmanın yaş hurma karşılığında satılmasıdır. Muhakale ise tarlanın buğday karşılığında kiralanmasıdır.[1700]

rÀÞ ć!ä ózÈé jÛ ÛÆÇÊtÄä dÇ ÆÊHÈ cÃ ÛáÀTÎ dÆä dÃ ÛÕÊÀq ÀÆÃnÛ
ÛÀtqÄÊ ÀtqÄä ÉäÀÔÌä :ĞÆäÂtÄäÇ .ĞÉÁHutÄäÇ ĞÆäÂtÄä dÃ rÞÛ lÈÇ ÊÈÃ ć!ä
:áÀTÎ cÄä óÁé ĞÛAHuÄÊ ô éÁjä ÉäÀÔÈäÇ ĞÛAHuÄÊ tÉÁÄä ÉäÀÔÌä :ĞÉÁHutÄäÇ
ķ ÕÊÉÄ âÆ r :óÀÉÇ ĞÊÂÄäÇ ÆÇÉÄÊ ô éÁjä ÊäÀÔÈä dÃ ŘÊÊÇ ķ

528- (570) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem muzabene ve muhakaleden yasakladı.[1701]

Muzabene: yaş hurmanın kuru hurma karşılığında satılmasıdır. Muhakale tarladan çıkan ürünün buğday ile alınması ve arazinin buğday karşılığında kiralanmasıdır.[1702]

İbn Şihab dedi ki: "(Said b. el-Museyyeb'e) Arazinin altın ve gümüş ile kiralanmasını sordum, "Bunda bir sakınca yoktur" dedi.[1703]

ÛÆÃnÛ ć!ä ÇÎé ĞÀÀÈ UÊÛ cÃ ÛŽÀnÁjä dÃ ÛÂÉÇÂÄä UÊÛ cÃ ÛÕÊÀq ÀÆÃnÛ
ÇÔÄä ÊÄ ÃtÄÊ ÊÀtÄä ÒŘÉ ÃÇ cÇ¼ :óÁé lÈÇ ÊÈÃ ć!ä rÀÞ ć!ä ózÈé jÛ

1700 Sahih. Şafii, Sunen (11245, 11246) Buhari (2186)
1701 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11251) Muslim (1539)
1702 Şafii, Sunen (11252)
1703 Sahih. Şafii, Sunen (11253)

¬ĞıÀÆÔöä ÿZ ĞÔtğö ÒÊÉ ć! ä ğĦÁı

529- (1300) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim suyun fazlasını otlaklardan men ederse Allah da onu kıyamet gününde rahmetinin fazlasından men eder."**[1704]

MECLİSLERİN MUHAYYERLİĞİ

Ćl ä óZğö jÔ ÀtTÁ3 ć! ä ÿÊrö Àt3 ôğ Ćl ä Æğ3 ô3 Ü3ÊÀö ô3 ÛÕÖÀı ÀöÀğnÔ Àı ĞĆğÀò 2Ï3 ÀtTÁĦ ÆğäŞ Ōõ ôÀÆÁöÀĞ ĵÀĦĐÀğQtöä¼ :óÀé ĻÏèŞ ĞĒÏ3 ć! ä 2Ïò ¬ôÀÆÁöä 3Ğé ¤Ô ÀéŞÀÁğQ Ļ6

530- (527) Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Alım satım yapan iki kişiden her biri birbirlerinden ayrılmadıkları sürece muhayyerdirler. Ancak muhayyerlik üzerine anlaşarak ayrılırlarsa müstesna."**[1705]

2Ïò Ćl ä óZğö jÔ ÀtTÁ3 ć! ä ÿÊrö Àt3 ôää ô3 Ü3ÊÀö ô3 ÛÕÖÀı ÀöÀğnÔ Ļ6 Àı ĞĆğÀò 2Ï3 ôÀÆÁöÀĞ ÀtTÁĦ ÆğäŞ Ōõ ĵÀĦĐÀğQtöä¼ :óÀé ĻÏèŞ ĞĒÏ3 ć! ä ôĦ ğĦĒÈ BØöä Àt3 ôääŞ :ğÁ3 ć! ä ÿÊrö ÿĦĒÀÎöä óÀé ¬ôÀÆÁöä 3Ğé ¤Ô ÀéŞÀÁğQ ğğğÀò áöÁğ ğô ÆĐÔı jÔ ğıĐZĦÁ ŏÿÎöä ţÀöää äæÔ ĵÀõ ĻÏèŞ ĞĒÏ3 ć! ä 2Ïò ÿĞöä 3ĐZö Ļı ÿÀĒé 2Îtğ

531- (526/3) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Alışveriş yapanlardan her biri, birbirlerinden ayrılmadıkça arkadaşına karşı muhayyerdir. Ancak muhayyer-**

1704 Sahih. Muslim (1566)
1705 Sahih. Şafii, Sunen (10957) Muslim (1531) Buhari (2111)

lik şartına bağlı olan satış hariçtir."[1706]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den bunu işiten İbn Ömer radıyallahu anhuma bir şey satın alırken onu beğendiğinde arkadaşından ayrılır, biraz yürür sonra dönerdi."

532- (527/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Alım satım yapan iki kişiden her biri, alışveriş hususunda birbirlerinden ayrılmadıkları sürece muhayyerdirler. Yahut muhayyerlik üzere anlaşırlar."**[1707]

Nafi dedi ki: "İbn Ömer radıyallahu anhuma alışveriş yaptığı ve alışverişi bitirmek istediği zaman biraz yürür, sonra dönerdi."[1708]

533- (526/4) Nafi, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan bunu rivayet etmiştir.[1709]

534- (527/2) Abdullah b. Dinar, İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan aynısını rivayet etmiştir.[1710]

(Hadisin tam lafzı şu şekildedir: İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işittim: **"Alışve-**

1706 Sahih. Şafii, Sunen (10957)
1707 Sahih. Şafii, Sunen (10958) Muslim (1531)
1708 Sahih. Şafii, Sunen (10959)
1709 Sahih ligayrihi.
1710 Sahih. Şafii, Sunen (10963)

riş yapanların ikisi de, birbirlerinden ayrılmadıkları sürece, arkadaşına karşı muhayyerlik hakkına sahiptir. Yahut muhayyerlik şartı üzerine anlaşırlar. Alışveriş, muhayyerlik şartıyla yapılırsa alışveriş gerçekleşmiş olur.”)

**ﻗ ا ﻊﻴﺑ ﻢﻫ ﺎﻤﻟ ﻖﻳﺮﻔﺘﻟا ﻞﻤﺘﺤﻳ ﻢﻫ ﺎﻤﻟ ﻊﻴﺒﻟا ﻞﻤﺘﺤﻳ ﻻ ﻮﻠﻓ ﻗ ا ﻖﺻ ﻦﺈﻓ

:Ζ ΐ υ ϋ ϳ ϵ ϱ :ό ϵ . ¬ Ϊ ϵ ϱ ϕ ϱ ΰ ϵ ¼ :ϳ ϊ ϵ ϱ ΐ ϵ ϳ ϲ ϵ ϱ ϲ ϵ ό ϲ ϵ ϱ ϲ ϵ ό

**ϱ ϵ ϵ ϵ

linceye kadar veya Gabe'den hazinem gelinceye kadar bekle."[1714]

Şafii dedi ki: "Ben şüpheye düştüm. Ömer radıyallahu anh bunu işitince dedi ki: "Allah'a yemin olsun ondan alıncaya kadar ayrılamaz." Sonra şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Altını altın ile satma ve değiştirme ribâdır. Ancak iki tarafın birbirine 'Ha al, ha ver' diyerek, elden ele peşin verip almış olmaları hâli müstesnadır. Buğdayı buğdayla tebdil de ribâdır. Ancak iki taraf birbirine "Ha al, ha ver" diye peşin alıp vermeleri müstesnadır. Hurmayı hurma ile satmak da ribâdır. Ancak "Ha al, ha ver" denilmesi hâli müstesnadır. Arpayı arpa ile satmak da ribâdır; ancak "Ha al, ha ver" denilmesi müstesnadır."**[1715]

Şafii dedi ki: "Malik rahimehullah'a bunu sahih olarak okudum ve onda şüpheye düşmedim. Sonra uzun zaman geçti, ezberimde kalmadı ve "Hazinedarım veya hazinem" sözünde şüpheye düştüm. Benden başkaları: "Hazinedarım" diye rivayet etti.[1716]

ÛÞÀÔ¢äã ÿÀ¢ÉHÛäã ðè âş ðè ÕÊÀ¸ ðß Û¢ÀÎÎ ðè¢ä ðß ÛÕÊÀ¸ À¢À¢¸Ô
ɔ¢ǵ À¢ř¢äÀ¢ǵ Ć!ä É£¢ß ðè ĞHÛÛ ÛÞÀßÉǵ :óÀ¢ Û¢ÁÀÅ Ğ¢À£ÂÊ ÀžÀò È£¢Ûä ¢Ô
ɔ¢ǵ ş Û¢ÛÞÀ¸ ÛÞÊ ɔ¢ǵ :óÀ¢ ¿ò ĆÊ¢ Ûş À¢ßÝÛ¢ ÆÊ£ÓÛä ÓÀÛş Ûş 8ÀÛÒä
Ûƶ£Ê¢ ÅÀÛÁäã ðè À£ßş ǨÓÓÎ À¢Ô :ÛÞÊÎäã óÀ¢ Ğ¢À¢Ûä ðÀ Û¢ÞÀ¸ ÛÞÊ
ć!ä ɔÒ Ć!ä óƶÈé óÀ¢ :óÀ¢ ¿ò Û¢ĆÀ Ó¸Ô ɔ¢ǵ ¢ÉÛÀÅ¢ ¤ Ć!ä ş :À£ß óÀÓǵ
ÛÒÀÊş ÒÀÊ ¤Ô À¢ÛÛ À£ÛäÊ À£ÛäÛş ÛÒÀÊş ÒÀÊ ¤Ô À¢ÛÛ ÅÊ£ÓÛä¼ :¿ÈÈş Ć¢Ûß
¬ÒÀÊş ÒÀÊ ¤Ô À¢ÛÛĆKÊÎäÊ ĆÊÎäş

¿Ûǵ ÿÀ¢ÂäãÛß óÀÙ ¿ò ÛĆ¢ǵ ÕÎ ¤ À¢ÞÊÛò ÕÛÀ¸ ɔÛß ¢ĆÛÀ¢ :ÛÞÊÎäã óÀ¢
ÛÞÊÀ¸ :¢¢ß óƶÕ¸ BÀ£Ûş ÛÛÞÊÀ¸ şÔ ÛÞÊÀ¸ :Û¸ ǨÓÓÎǵ ÛÀŢÁĝ ¢ŢÁĝÔ

… (530/2) Malik b. Evs b. el-Hadesan en-Nasrî radıyallahu anh, yüz dinarını bozdurmak istiyordu. Dedi ki: ""Beni Talha b. Ubeydillah çağırdı. Dina-

1714 Sahih. Şafii, Sunen (11016)
1715 Sahih. Buhari (2134)
1716 Şafii, Sunen (11017)

rı bozduruncaya kadar pazarlık yaptık, altını alıp elinde çevirdi, sonra şöyle dedi: "Hazinedarım gelinceye kadar veya Gabe'den hazinem gelinceye kadar bekle."[1717]

Şafii dedi ki: "Ben şüpheye düştüm. Ömer radıyallahu anh bunu işitince dedi ki: "Allah'a yemin olsun ondan alıncaya kadar ayrılamaz." Sonra şöyle dedi: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: **"Altının gümüşle değiştirilmesi ancak faizdir. Ancak iki tarafın birbirine "Ha al, ha ver" diyerek, elden ele peşin verip almış olmaları hâli müstesnadır. Hurmayı hurma ile satmak da ribâdır. Ancak "Ha al, ha ver" denilmesi hâli müstesnadır. Arpayı arpa ile satmak da ribâdır; ancak "Ha al, ha ver" denilmesi müstesnadır."**[1718]

Şafii dedi ki: "Malik rahimehullah'a bunu sahih olarak okudum ve onda şüpheye düşmedim. Sonra uzun zaman geçti, ezberimde kalmadı ve "Hazinedarım veya hazinem" sözünde şüpheye düştüm. Benden başkaları: "Hazinedarım" diye rivayet etti.[1719]

ã ÁÛÁöä ðé Àtз ðз Ûâşð ðé ÕÔÁą ðз Ûąā TÎ ðëä ðз ÛĞÆÆЗ ðëä ÁĢÀĢàÔ
ÿÔÛą ɔąg :ÕÔÁą ÇÁÆg ɔąĦą ÒŽą ĮĽèş ĈĔЗ ć!ä ɔıò ÿĈąöä ðз ¢Ез ć!ä ÿĖŕǿ
¢Ez, Õî ŧ ÛĶŢÂHŲź :óÁé .UĈâÀą

539- (530/1) Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı manada rivayet etti. Malik'in rivayetinde: "Hazinedarım gelinceye kadar" dedi. Bunu ezberledim ve bunda şüphe etmiyorum.[1720]

Àtз ðз ÛĴÁĢÆHÿöä ðé âşð ðé ÕÔÁą ðз ÛĘÀĽąöä ðз ÛĞÆÆЗ ðëä ÁĢÀĢàÔ
ÆĽĽÓöä¼ :óÁé ĮĽèş ĈĔЗ ć!ä ɔıò ć!ä óɀèǿ ĵÛ Ûĉ¢Ез ć!ä ÿĖŕǿ ãÛÁöä ðé
ǒÀĽ ж Àąǿ Àtąǿ Àtąöäş ÛǒÀĽş ǒÀĽ ж Àąǿ ĂĢöäş ÛǒÀĽş ǒÀĽ ж Àąǿ âǿɀöäş
¬ǒÀĽş ǒÀĽ ж Àąǿ ĈĶĤÎöäş ĆĶĤÎöäş ÛǒÀĽş

1717 Sahih. Şafii, Sunen (11016)
1718 Sahih. Buhari (2134)
1719 Şafii, Sunen (11017)
1720 Sahih. Şafii, Sunen (11018) Buhari (2174) Muslim (1586)

540- (530/3) Malik b. Evs b. el-Hadesan radıyallahu anh, Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh'den rivayet ediyor: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Altının gümüşle değiştirilmesi ancak faizdir. Ancak iki tarafın birbirine "Ha al, ha ver" diyerek, elden ele peşin verip almış olmaları hâli müstesnadır. Buğdayı buğday ile satılması faizdir. Ancak iki tarafın birbirine "Ha al, ha ver" diyerek, elden ele peşin verip almış olmaları hâli müstesnadır. Hurmayı hurma ile satmak da ribâdır. Ancak "Ha al, ha ver" denilmesi hâli müstesnadır. Arpayı arpa ile satmak da ribâdır; ancak "Ha al, ha ver" denilmesi müstesnadır."**[1721]

ózȩȩó ȷÛ ÛȩȺȝ ȹ!ä ȩȓȓó ƀóǾÁÛä ǾȽĤȇ Ʊ̂Û ȸȝ ÛȜĜÀȩ ȸȝ ÛÕÛäɳ ÀȩÀȩǹÛ
ŕȩ ÛŌǰĜĜ ɎǰĤɳ ŋÛ ÆȽȸÓäĤĜ ÆȽȸÓäĤ äzȽĤĜǩ ŕé¼ :óÀȩ ɭȽȇȩ ĜȩɎȝ ȹ!ä ɔŕǰ ȹ!ä
ŕȩ ÛÁȩĜ äÆɳ ÛŌǰĜĜ ɎǰĤɳ ŋÛ åȸzÛĤĜ åȸzÛäĤ äzȽĤĜǩ ŕȩ ÛȒȒĤȩ ɔŕȝ ÀȜȒĤȩ äzÀÎǩ
¬ÂÛŽÀĜĜ ÀȩĜÀȩɖ ÀȜÀɳ äzȩĤĜǩ ŕȩ ÛȒȒĤȩ ɔŕȝ ȩȒĤȩ äzÀÎǩ

541- (538) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Altını altın ile misli misline olmadıkça satmayın. Bunları birbirinden fazla yapmayın. Gümüşü gümüşle misli misline, elden ele olmadıkça satmayın. Bunları birbirinden fazla yapmayın. Elde olmayanı, elde olanla satmayın."**[1722]

ĜȩȺȝ ȹ!ä ɔŕǰ ɥĜäÛä ȷÛ ÛƀóǾÁÛä ǾȽĤȇ Ʊ̂Û ȸȝ ÛȜĜÀȩ ȸȝ ÛÕÛäɳ ÀȩÀȩǹÛ
ɔŕȝ ÀȜȒĤȩ äzÀÎǩ ŕȩ ÛŌǰĜĜ ɎǰĤɳ ŋÛ ÆȽȸÓäĤĜ ÆȽȸÓäĤ äzȽĤĜǩ ŕé¼ :óÀȩ ɭȽȇȩ
ÛȒȒĤȩ ɔŕȝ ÀȜȒĤȩ äzÀÎǩ ŕȩ ÛŌǰĜĜ ɎǰĤɳ ŋÛ åȸzÛĤĜ åȸzÛäĤ äzȽĤĜǩ ŕȩ ÛȒȒĤȩ
¬ÂÛŽÀĜĜ ÀȜÀɳ ÀȩĜÀȩɖ äzȽĤĜǩ ŕȩ

542- (542/1) Ebu Said el-Hudrî radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Altını altın ile ancak misli misline satın. Birini diğerinden fazla yapmayın. Gümüşü gümüş ile ancak misli misli-**

1721 Sahih. Şafii, Sunen (11018)
1722 Sahih. Şafii, Sunen (11019) Muslim (1584) Buhari (2177)

ne satın, birini diğeri üzerine fazla yapmayın. Elde olanı, elde olmayan karşılığında satmayın."[1723]

ق ا ي ر ض ي ا ل ل ه ع ن ه أ ن ر س و ل ا ل ل ه ص ل ى ا ل ل ه ع ل ي ه و س ل م ن ه ى أ ن ي ب ا ع د ي ن ا ر ب د ي ن ا ر ي ن و د ر ه م ب د ر ه م ي ن

543- (697) Osman radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir dinarı iki dinar karşılığında ve bir dirhemi iki dirhem karşılığında satmayın."**[1724]

ع ن أ ب ي ه ر ي ر ة أ ن ر س و ل ا ل ل ه ص ل ى ا ل ل ه ع ل ي ه و س ل م ق ا ل ا ل د ي ن ا ر ب ا ل د ي ن ا ر و ا ل د ر ه م ب ا ل د ر ه م ل ا ف ض ل ب ي ن ه م ا

544- (696) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Dinar (altın) dinar ile ve dirhem (gümüş) dirhem ile aralarında fazlalık olmaksızın satılır."**[1725]

ع ن ع ب د ا ل ر ح م ن ب ن ع ب د ا ل ق ا ر ي ع ن أ ب ي ه ع ن ع م ر ب ن ا ل خ ط ا ب ر ض ي ا ل ل ه ع ن ه ق ا ل س م ع ت ر س و ل ا ل ل ه ص ل ى ا ل ل ه ع ل ي ه و س ل م ي ق و ل ا ل ب ي ع ا ن ب ا ل خ ي ا ر ف ي ك ل م ا ل ي ت ف ر ق ا ع ن ص ف ق ة و ل ا ي ح ل ل ه أ ن ي ف ا ر ق ص ا ح ب ه خ ش ي ة أ ن ي س ت ق ي ل ه ف ا ن ف ا ر ق ا ب ع د ا ل ب ي ع و ل م ي ت ر ك ا ل ب ي ع ف ق د و ج ب ا ل ب ي ع و ا ن ف ا ر ق ا ب ع د ا ل ب ي ع و ل م ي ت ر ك ا ل ب ي ع ف ق د و ج ب ا ل ب ي ع ل ه

1723 Sahih. Şafii, Sunen (11019)

1724 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11033) Malik ile dedesi Malik b. Ebi Amir arası - da kopukluk vardır.

1725 Sahih. Şafii, Sunen (11031)

.¬ÍÊÎ ŽÍÕ ÁÉÊ ãÁÌ ÛÀÍÊÏÀÊ ÇÝÎÊïã ÛÇÝÎÊÏÀÊ ÀÍÊÏãã ÛÀÇÊÏÀÊ ÇÊÎÏãã ÛÇÎÊÏÀÊ
¬ÍÊÊ ÁÊÓÍ áïáÁïã ÊÛ áïãà ÓÍ¼ :ÀÍÉÁÇÛ áïãã ÛÇÝÎÊïã ÊÛ ÀÍÊÏãã ÀÍÉÁÇÛ ÒÒÓã

545- (572/1) Ubade b. Es-Samit radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Altın ile altını, gümüş ile gümüşü, buğday ile buğdayı, arpa ile arpayı, hurma ile hurmayı, tuz ile tuzu ancak eşit miktarda, misli misline, elden ele (peşin olarak) olmadıkça satmayın. Lakin altına karşılık gümüşü, gümüşe karşılık altını, buğdaya karşılık arpayı, arpaya karşılık buğdayı, hurmaya karşı tuzu, tuza karşı hurmayı, elden ele (peşin olarak) dilediğiniz gibi satın." Bunlardan birinde hurmayı veya tuzu eksiltir veya artırırsa: "Kim fazlalık alır veya verirse faize girmiştir."**[1726]

ÛÀÍÙ ÒÐŽÓã ÛÓÀÉÊÇ Ôé ÍÝÊÇ Óƒ ÛãŽÍÛ Óƒ ÛÇÍÂÓÍÖïã ãÀÉÍŽÖïã ÁÇƒ ÉÓÀÆÍÛ
:ÓÀÉ ÍÝèã ÊÇÝƒ Ú!ä ŽÍÒ Ú!ä óŽèé ÍÛ ÛÇÁƒ Ú!ä ÇÎŕé ĶÊÍÓïã Ôé ÍÁÉÆƒ Óƒ
ÇKÊÎïã ŕã ÛÀÆÓÀÊ ÀÆÓïã ŕã ÛâáŽÓÀÊ ááŽÓïã ŕã ÛÆÉŁÓÓÀÊ ÆÉŁÓÓïã äŽÍÊÚÇ ŕ¼
äŽÍÊÊ ÓÔÓã ÛÁÉÊ ãÁÌ ÛÓÉÍÊÊ ÀÉÍƒ ÛÖäŽÊÊ ÖäŽè ŕÛ ÇÝÎÊÏÀÊ ÇÝÎÊïã ŕã ÛÇÝÎÊÏÀÊ
ÛÇÝÎÊÏÀÊ ÀÍÊÏãã ÛÀÆÓÀÊ ÛÇÊÎÏãã ÛÇÊÎÏÀÊ ÀÆÓãã ÛÆÉŁÓÓÀÊ ááŽÓãã ÛâáŽÓÀÊ ÆÉŁÓÓïã
óÀÉ .ÇÝÎÊïã ÀÍÊÏãã ÀÍÉÁÇÛ ÒÒÓã :óÀÉ ¬ÍÊÎ ŽÍÕ ÛÁÉÊ ãÁÌ ÀÍÊÏÀÊ ÇÝÎÊïã
ÚÍ ÀÍÍÌ ÛÉÝƒ ãÀŕ ÍÉ ÛÓÀÊÊ Ôïã Óƒ ãŽÍÛ :ÚÊÁÓÕ ÚÍ :ÍÖÓÍã âÀÍÓïã ŽÍÛ
ƁÊÀÖïã ÚÊÌÌ ÛÀÌÎÏãã ãÀÕÕ

546- (572) Ubâde b. Sâmit radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Altın altınla, gümüş gümüşle, buğday buğdayla, arpa arpa ile, tuz, tuz ile ancak aynı, eşit ve peşin olarak değiştirilip satılır. Lakin altını gümüş karşılığında, gümüşü altın karşılığında, buğdayı arpa karşılığında, arpayı buğday karşılığında, hurmayı tuz karşılığında, tuzu hurma karşılığında elden ele (peşin olarak) nasıl**

1726 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11021)

isterseniz öyle satınız."[1727]

İki raviden biri, "hurma veya tuz" şeklinde zikretti. Ebu'l-Abbas el-Asam dedi ki: "Yazılı rivayetimde; Eyyub, İbn Sirin'den, şeklindedir. Sonra onu kapattı ve şeyhinin yani er-Rebi'nin kitabına baktı.

ﻭﻗﺪ ﻛﺎﻥ ﺃﺑﻮ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﺃﻋﻄﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻣﻦ ﺫﻫﺐ ﺃﻭ ﻓﻀﺔ ﻓﺎﺷﺘﺮﻯ ﻣﻨﻪ ﺑﺄﻛﺜﺮ ﻣﻦ ﻭﺯﻧﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﺪﺭﺩﺍء ﻟﻴﺲ ﻫﺬﺍ ﺑﺄﺭﺽ ﺃﻧﺎ ﻓﻴﻬﺎ ﺃﻣﻴﺮ ﺣﺘﻰ ﺃﺭﺩ ﻋﻠﻴﻪ ﻣﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺄﺗﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺄﺧﺒﺮﻩ ﻣﺎ ﻗﺎﻝ ﻭﻣﺎ ﺭﺩ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺃﺭﺍﻩ ﺳﺒﺤﺎﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻧﺎ ﺃﺧﺒﺮﻙ ﻋﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻭﻳﺨﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﺭﺃﻳﻪ ﻻ ﺃﺳﺎﻛﻨﻚ ﺑﺄﺭﺽ ﺃﻧﺖ ﺑﻬﺎ

547- (929) Atâ b. Yesar'dan: "Muaviye b. Ebî Sufyan radıyallahu anh altın veya gümüşten yapılmış su kabını kendi ağırlığından daha fazlası ile satınca Ebu'd-Derdâ radıyallahu anh: "Ben Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'den işittim, o böyle yapılmasını yasakladı. Ancak misli misline satılmasına izin verdi" dedi. Bunun üzerine Muaviye radıyallahu anh: "Bunda bir mahzur olduğunu sanmıyorum" deyince, Ebu'd-Derdâ radıyallahu anh: "Muaviye'nin yaptığını kınayıp beni destekleyecek yok mu? Ben ona Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in söylediğini naklediyorum: O ise bana kendi görüşünü söylüyor. Ben senin bulunduğun yerde kalamam" dedi."[1728]

**:ﺃﺧﺒﺮﻙ ﻋﻦ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻭﻳﺨﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﺭﺃﻳﻪ ﻻ ﺃﺳﺎﻛﻨﻚ ﺑﺄﺭﺽ ﺃﻧﺖ ﺑﻬﺎ ﺃﻣﻴﺮ ﺣﺘﻰ ﺃﺭﺩ ﻋﻠﻴﻪ ﻣﺎ ﻗﺎﻝ ﻓﺄﺗﻰ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﺄﺧﺒﺮﻩ ﻣﺎ ﻗﺎﻝ ﻭﻣﺎ ﺭﺩ ﻋﻠﻴﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﻣﺎ ﺃﺭﺍﻩ ﺳﺒﺤﺎﻥ ﺍﻟﻠﻪ ﺃﻧﺎ

ﻩ¼ :óÌéÇ ¢ÍÃ¤ ¤Ì¤ ÙÎÇó ÀtÃ¤ jÛ ÛÀtÃ¤ ôÇä ôÃ¤ ÛÃÊÌÇ ôÃ¤ ÛÑÔÊÌ¡ ÌéÀÃÇ¤Ô ãÃÈÊÇÇ ãÇ ÛÈÃÈÇ ÃÃÎÃÈÇ ãÃÌÎÇ ãÇ ÛÔÃÊtä ¥ÃÊÇ ãÛ ÆÈÇÓÃÌÇ ÆÈÇÓÃä ãÃÈÊÇÇ

¬ÈÃÈÇ ÃÃÎÃÈÇ ãÃÌÎÇ ãÇ ÛÔÃÊtä ¥ÃÊÇ ãÛ âóÃÇÌÇ âóÃÇä

549- (835) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Altına karşılık altını ancak misliyle satınız. Birbirine fazlalıkla satmayınız. Gümüşe karşılık gümüşü ancak misliyle satınız. Birbirine fazlalıkla satmayınız."[1730]

Ûâ¡Ãä ôÇä ŠÈÊè :óÃÔä ÛÆÍÂÇ ÙÊÔ ôÇ ÊÌ¤ ÆÇÇä ƒtè ¢ÍÔ Ûj¡ÆÁè ¡éÀÇ¤Ô ¡éÀÇää Á¢Í¼ :óÌéÇ ¦ÌèÇ ÊÍÃ¤ ÃÌ¤ ÃÌÒ ¥ÊÁää jÛ ÛÆÍÂ ôÇ ÊÍÃ¤ ôÇ ÛÆÍÂ ôÇ ÊÍÃ¤ ôÇ ÛÑÔÊÌ¡ ÌéÀÇ¤Ô :óÃÔä ¬ÊÁÆÊ¡Ãä ÙÇ

550- (695) Usame b. Zeyd radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Faiz ancak vadeli satıştadır."**[1731]

¡éÊÔ ãÆÍÂ jÛ j¡ÆÁè ôÇ ÅÃÈèÉÃ ÃÔÃÇ ÛÆÍÂÇ ôÇ ÊÌ¤ ÆÇÃ¤ ôÃ¤ ÛÑÔÊÌ¡ ÌéÀÇ¤Ô :ÁÊÈè ¢Ô óÌÔÃ ŠÝÊÃÌä ÛÔÌÊÊÃä ôÃ¤ î ÌÃÇ¤ ÙÊÔ ôÇ ÁÊÈè óÍè ÛÈÔ ¢ÀÇ¤Ô Ûê¡Ãä ÃÌÒ ÊÌ¤ óÃÈé Šˆ ÊÈè :óÌéÇ ÛÕÊé ôÃ¤ ÃTÁÃ .ÈÌÊÆÇä :óÌÔÃ ÝÔÊÃ ÌÃTÁÔ ÊÍÃ¤ Ê¡¤ ÃÌÒ ÊÌ¤ óÃÈé óÌÔÃ ÛÆÙÀÃä ÀtÇä ÔÀÎ ôÃ¤ óÍÊÃ ¦ÌèÇ ÊÍÃ¤ Ê¡¤ ÕÔé ôÃ¤ ÃTÁÃ Û¦ÌÃ :ÃÃÔÃÃ ¬ÝÈÊÃ ãÉÔ ÆÙÀÃä ÒÔÁ¼ :¦ÌèÇ

551- (573) el-Esved b. Sufyan'ın azatlısı Abdullah b. Yezid'den: O, Ebu Ayyaş Zeyd'in, Sad b. Ebi Vakkas radıyallahu anh'e: buğdayı süt karşılığında, satmanın hükmünü sorduğunu haber verdi. Sa'd radıyallahu anh kendisine: "Bunların hangisi üstün?" dedi. O da: "Buğday" dedi. Bunun üzerine Sa'd, Zeyd'i bundan men edip şöyle dedi: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e kuru hurmayı taze hurma karşılığında satmanın hükmü sorulurken işittim;

1730 Sahih. Şafii, Sunen (11119) Buhari (2177)
1731 Sahih Şafii, Sunen (11045)

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Taze hurma kuruduğu zaman eksilir mi?"** buyurdu. "Evet" dediler. Bunun üzerine Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bu satıştan yasakladı."[1732]

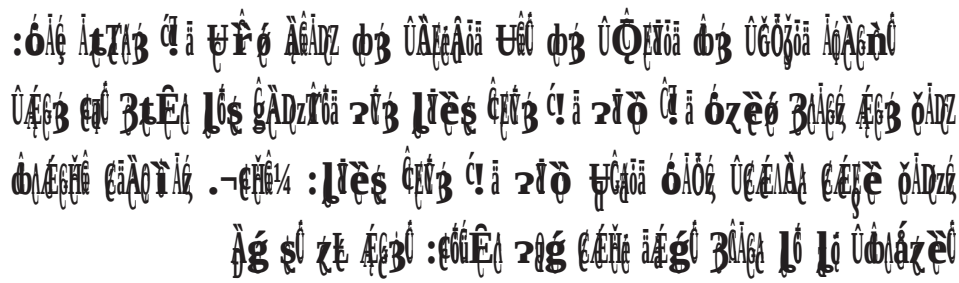

552- (541) "Cabir radıyallahu anh'den: Bir köle gelip Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e hicret üzerine ona biat etti. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onun köle olduğunu anlayamadı. Derken sahibi onu aramaya geldi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona: **"Bu köleyi bana sat"** buyurdu ve onu iki siyah köle karşılığında satın aldı. Bundan sonra da köle mi, yoksa hür mü olduğunu sormadan kimseden biat almadı."[1733]

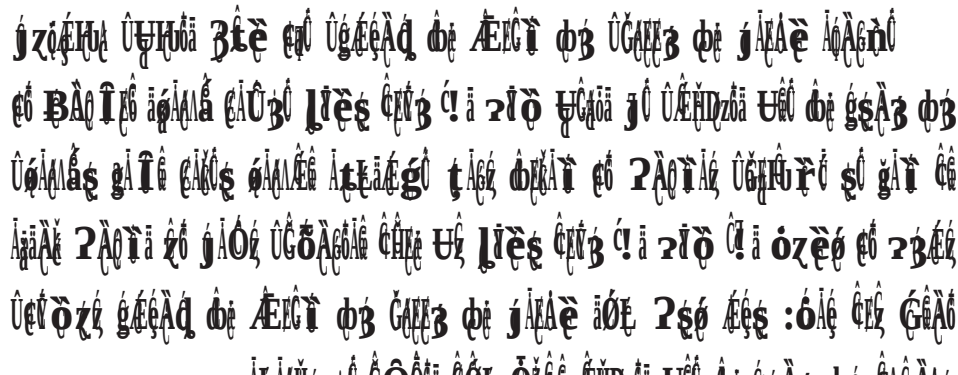

553- (953) Şebib b. Garkade bir topluluğun Urve b. Ebi'l-Ca'd'den şöyle rivayet ettiklerini işitmiş: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem ona kendisi için kurbanlık koyun almak üzere bir dinar vermiş. O da iki koyun almış. Birini bir dinara satmış ve Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e bir dinar ile birlikte bir koyun getirmiş. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem onun alışverişinde

1732 Sahih. Şafii, Sunen (11120) İbn Hibban (5003) Ebu Davud (3359)
1733 Hasen. Muslim (1602)

bereket görmesi için dua etmiş. Toprak satın alsa bile kazanıyordu."[1734]

Nitekim bunu Sufyan b. Uyeyne, Şebib b. Garkade'den mevsul olarak ve Urve b. Ebi'l-Ca'd'dan aynı manada bir kıssa olarak rivayet etmiştir.[1735]

**ﻲﻠﻋ ﷲا ﻰﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻦﻋ ﻥﺎﻤﺜﻋ ﻦﻋ ﻪﻴﻓ ﻝﺎﻗ ﻪﻨﻋ ﷲا ﻲﺿر ﻥﺎﻤﺜﻋ ﻦﻋ ﻢﻠﺳو ﻢﻠﺳو ﻪﻴﻠﻋ ﷲا ﻲﻠﺻ ﷲا ﻝﻮﺳر ﻰﻟإ ﻪﻠﻤﻌﻟا ﻦﻣ ﻪﻴﻠﻋ ﻥﺎﻛ ﺎﻤﻋ ﻪﻟﺄﺴﻓ

ÁţŁ şÛ ÛÕÌÆĦÚäă Ų ÂÁÔäă ÖŁÛ ØĤ ĆÀŁą şÛ ÛØÊĦÚäă Ø ÁţĦÚą ÁÓÀĆÈÛ Ø Ć! ä ÁĆß ţÁÓäă :óÁę ĆĦÊÛ Øß ÛĜşÀß Øę ŷÁÎŁ Øß ÛĮŁÊäÀÈÛ Øę ãzÖĦÛ Øß ÕÔĆ ĮŸßĆ ÛÕĦŸß jÀDzgÇĆ jÁţŠß ØĦĆ :ĆĆß Ć! ä ŲŕÊ Ų ŷŸß óÁÖę ÁĦĆę ÀÁĦDZ ÀDzgä :óÁÖę jÁţŠß ŲÛ ŗĆĆę ÛÕĦĆę Ų ÕÖÌÀÎ ÁÓÛ ķ :óÁÖę ÀĆäÂŸÖ ÀÁĦDZ Ø ĆÖÌÀÎ ÖDzÓ ŗŸß ÀDzgÛ :jÁţŠß óÁÖę ÛĆÖÌÀÎ ÁÓÛ :ÀĆäÂäă óÁÖę ÛäØŁ ŗŸß ÝÀĆäÂäă

556- (1307) Urve rahimehullah'tan: "Abdullah b. Cafer bir satış yaptı. Ali radıyallahu anh dedi ki: "Osman (radıyallahu anh)'e gideceğim ve sana hacir uygulatacağım." İbn Cafer bunu ez-Zubeyr'e bildirdi ve şöyle dedi: "Ben sana bu satışında ortağım. Ali, Osman'a gidip buna hacir koydurmasını söyledi." Ez-Zubeyr radıyallahu anh dedi ki: "Ben onun ortağıyım." Bunun üzerine Osman radıyallahu anh: "Ortağı ez-Zubeyr olan kişiye mi hacir uygulayacağım?"[1738]

gÀĦĆÛ ĜĦĆóĦĆ ĞŸĜäó ŗÀÓÌä ĆÛ ÛÀţß Øĉä Øß ÛŽĜÁÓ Øß ÛÕĜÁą ÁÓÀĆÈÛ gÓĆÀäÁĦĆ ÁŗĆgÁò ÁŗŠŗÁ ĜŸß ĞĆŗţRą

557- (545) Nafi rahimehullah'tan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma Rebeze'de teslim edeceği dört deve karşılığında bir yük devesi satın aldı."[1739]

ĞĆŗţRą gÀĦĆÛ ĜĦĆóĦĆ ĞŸĜäó ŗÀÓÌä ĆÛ ÛÀţß Øĉä Øß ŽĜÁÓ Øß ÛÕĜÁą ÁÓÀĆÈÛ gÓĆÀäÁĦĆ ĜŸß

... (545/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma Rebeze'de dört deve karşılığında bir yük devesi satın aldı.[1740]

1738 Zayıf. Şafii, Sunen (11896)
1739 Sahih. Şafii, Sunen (11078) Buhari muallak olarak (2228) Malik, Muvatta (2403)
1740 Sahih.

SELEM

ÛôÀÇÁŁöä Ùêô ØÞ ÛĶĵõ ðę Ċ!ä Æ£Þ ØÞ ÛĠŒĐźŋ Ùêô ðęä ðÞ ÛĵÀŒÁè ÀóÀ£ńÔ ĠÁÀÉŁöä ĻĽèş ĈŒŸÞ Ć!ä ɔłò ŲĈąöä ŷÉÉę :óÀę ÀŁÇÁÞ Ć!ä ŲŘŕó âÁģÞ ðęä ðÞ ĈŒŸÞ Ć!ä ɔłò Ċ!ä ózȅéó óÀÌÓź ÛǫŸĵöäş ðĘ£ÁĘöäş ĠÁĘöä ÀŁąöä ĵzÁÛÊ¿ ĻĽş şÔ ÛŷzŭĦą ŌĐźŞ ÛŷzŭĦą ĵàşş ÛŷzŭĦą ŌĘŏ Ųź ŽÛÊŒŸź ŽÛȅÔ ąŋ¼ :ĻĽèş ¬ŷzŭĦą ŌĐźÔ ɔêÔ

558- (532/1) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye geldiğinde hurmayı bir yıl, iki yıl ve üç yıllığına selef ile satıyorlardı. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim selef yapıyorsa belli ölçekte, belli ağırlıkta, belli bir vade ile veya belli bir vadeye kadar selef yapsın."**[1741]

Ùêô ØÞ ÛĶĵõ ðę Ċ!ä Æ£Þ ØÞ ÛĠŒĐźŋ Ùêô ðęä ðÞ ÛĞÁŒŒ£Þ ØęäÀóÀ£ńÔ ĻĽèş ĈŒŸÞ Ć!ä ɔłò Ċ!ä ózȅéó ĵÔ ÀŁÇÁÞ Ć!ä ŲŘŕó âÁģÞ ðęä ðÞ ÛôÀÇÁŁöä ÛǫŸĵöäş :óÀę ÀŁŁęş ÛðĘ£ÁĘöäş ĠÁĘöä ÀŁąöä Ųź ĵzÁÛÊ¿ ĻĽş ĠÁÀÉŁöä ŷÉÉę :óÀę ¬ŷzŭĦą ŌĐźÔ ɔêÔ ŷzŭĦą ĵàşş ŷzŭĦą ŌĘŏ Ųź ŽÛÊŒŸź ŽÛȅÔ ąŋ¼ :óÀÌÓź äęäÀĤ ĵÀŒÁè ðĤ ĶÁÒş ÀŁŏ ȅȅŢÂĦŲź

559- (532) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Medine'ye geldiği zaman onlar hurmayı bir ve iki seneliğine selef yapıyorlardı. Bazen üç sene dedi. Kim selef yaparsa belli bir ölçekte, belli bir ağırlıkta belli bir vadeye kadar yapsın." [1742]

1741 Sahih. Şafii, Sunen (11570, 11571)
1742 Sahih. Şafii, Sunen (11570)

Sufyan'dan defalarca anlattığı gibi ezberledim.[1743]

ﺭﻗﻖ :ﺎﻨﺛﺪﺳ ﻮﻫ ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻧ ﺑﻦ ﻋﻴﻴﻨﺔ ﺑﻬﺬﺍ ﺛﻢ ﻋﻦ ﺳﻔﻴﺎﻧ ﺑﻦ ﻋﻴﻴﻨﺔ ﻗﺎﻝ ﻭﺃﻣﺎ ﻓﻲ ﺍﻷﺟﻞ ﻓﺈﻟﻰ ﺃﺟﻞ

560- (533) Onu tasdik eden biri de Sufyan'dan bana bu şekilde naklet-ti ve senin söylediğin gibi dedi. Vade hakkında ise: "Belli bir vadeye kadar" dedi.[1744]

ﺍﻟﻮﺭﻕ ﺑﺎﻟﻮﺭﻕ ﻣﺜﻼ ﺑﻤﺜﻞ ﻳﺪﺍ ﺑﻴﺪ ﻓﻘﺪ ﺭﺃﻳﺖ ﻣﻦ ﻳﺄﺧﺬ ﻭﻳﻌﻄﻲ ﻭﻣﺎ ﺃﺭﻯ ﺑﺄﺳﺎ ﺇﺫﺍ ﻛﺎﻥ ﻳﺪﺍ ﺑﻴﺪ ﻗﺒﻞ ﺃﻥ ﻳﺘﻔﺮﻗﺎ

561- (531/1) Ata rahimehullah'tan: İbn Abbas radıyallahu anhu-ma şöyle dedi: "Gümüş, gümüş ile peşin olduktan sonra selefte sakınca görmüyorum."[1745]

ﺟﺎﺑﺮ ﻋﻦ ﻋﻄﺎﺀ ﺑﻦ ﺩﻳﻨﺎﺭ ﻣﺜﻠﻪ ﻭﻗﺎﻝ ﻋﻄﺎﺀ ﻣﻦ ﺍﻟﻌﺎﻡ ﺇﻟﻰ ﺍﻟﻌﺎﻡ

562- (534) Amr b. Dinar'dan: "İbn Ömer radıyallahu anhuma bunu (se-lefi) caiz görürdü."[1746]

1743 Sahih. Şafii, Sunen (11571) Buhari (2240) Muslim (1604)
1744 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11571) Muslim (1604)
1745 Zayıf. Şafii, Sunen (11574) Said b. Salim zayıftır.
1746 Zayıf. Şafii, Sunen (11575) Said b. Salim zayıftır.

İFLÂS

563- (1151) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Herhangi bir kimse iflas eder de kişi malının kendisine yetişirse, o mala daha hak sahibidir."**[1747]

564- (1151/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim malının kendisine iflas etmiş bir kimsenin yanında yetişirse, onu almaya başkasından daha hak sahibidir."**[1748]

1747 Sahih. Şafii, Sunen (11810) Muslim (1559) Buhari (2402)
1748 Sahih. Şafii, Sunen (11811)

565- (1151/2) İbn Halde ez-Zurakî Medine'de kadı idi. dedi ki: "İflas etmiş olan bir arkadaşımız hakkında konuşmak için Ebu Hureyre radıyallahu anh'e gittik. Dedi ki: "Bu konuda Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şu hükmü vermiştir: **"Herhangi bir kimse ölür ya da iflas ederse, mal sahibi malının kendisini bulursa onu almaya daha hak sahibidir."**[1749]

REHİN KİTABI

566- (535/1) Cafer b. Muhammed, babasından; Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir Yahudi olan Ebu Şahm'in yanında zırhını rehin bıraktı."[1750]

567- (535/3) Cafer b. Muhammed babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem zırhını Yahudî Ebu'ş-Şahm'e rehin verdi."[1751]

1749 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11824)

1750 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11703) Aişe radıyallahu anha'dan: Buhari (2509, 2251) Muslim (1603)

1751 Sahih ligayrihi. İbrahim b. Muhammed metruktur. İsnadı mürseldir.

ﻗﻮﻟﻪ ﻗﺎﻝ :ﻗﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻋﺒﺪ ﷲ :ﻗﺎﻝ :ﻗﺎﻝ ﷺ

568- (574) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Rehin bırakan kişinin bıraktığı şey bağlanmaz. Geliri de, masrafı da sahibine aittir."**[1752]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Gunmuhu: geliri demektir. Gurmuhu: helak olması ve zararı demektir."

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻳﻐﻠﻖ ﺍﻟﺮﻫﻦ ﻣﻦ ﺻﺎﺣﺒﻪ ﺍﻟﺬﻱ ﺭﻫﻨﻪ ﻟﻪ ﻏﻨﻤﻪ ﻭﻋﻠﻴﻪ ﻏﺮﻣﻪ

569- (575) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını veya aynı anlamda rivayet etmiştir.[1753]

ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻣﻦ ﺃﺛﻖ ﺑﻪ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻻ ﻳﻐﻠﻖ ﺍﻟﺮﻫﻦ ﻣﻦ ﺻﺎﺣﺒﻪ ﺍﻟﺬﻱ ﺭﻫﻨﻪ ﻟﻪ ﻏﻨﻤﻪ ﻭﻋﻠﻴﻪ ﻏﺮﻣﻪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﺎﻓﻌﻲ ﻏﻨﻤﻪ ﻧﻤﺎﺅﻩ ﻭﻓﻀﻠﻪ ﻭﻏﺮﻣﻪ ﻫﻼﻛﻪ ﻭﺿﻴﺎﻋﻪ ﻭﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻳﻐﻠﻖ ﺍﻟﺮﻫﻦ ﻣﻦ ﺻﺎﺣﺒﻪ ﺍﻟﺬﻱ ﺭﻫﻨﻪ ﻟﻪ ﻏﻨﻤﻪ ﻭﻋﻠﻴﻪ ﻏﺮﻣﻪ

570- (574/1) Said b. el-Museyyeb rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Rehin, onu veren sahibinden alıkonulmaz. Masrafı da geliri de sahibine aittir."**[1754]

Birçok ilim ehli bana Yahya b. Ebi Uneyse'den, o İbn Şihab'dan, o İbnu'l-Museyyeb'den, o da Ebu Hureyre radıyallahu anh'den, o da Nebî sallallahu

1752 Sahih. Şafii, Sunen (11743)

1753 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11745) isnadında Yahya b. Ebi Uneyse el-Ganevî zayıftır. Şahitleri: İbn Hibban (13/258) Hakim (2/58-60) Malik Muvatta (2/728) İbn Mace (2441) Darekutni (2920-27)

1754 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11743)

aleyhi ve sellem'den İbn Ebi Zi'b'in hadisinin aynısını rivayet ettiler.[1755]

ﻗﺎﻝ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺟﻌﻔﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺛﻌﻠﺒﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﺭﻫﻦ ﺩﺭﻋﻪ ﻋﻨﺪ ﺃﺑﻲ ﺷﺤﻢ ﻳﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺍﻟﻘﻴﺲ ﻣﻦ ﺑﻨﻲ ﻗﻨﻴﻘﺎﻉ

571- (535) Cafer b. Muhammed, babasından; Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Zufer oğullarından bir Yahudi olan Ebu Şahm'in yanında zırhını rehin bıraktı."[1756]

ŞUF'A KİTABI

ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﺎﻝ ﺇﺫﺍ ﻭﻗﻌﺖ ﺍﻟﺤﺪﻭﺩ ﻓﻼ ﺷﻔﻌﺔ

¬ÇÄÀÌ Ÿí åşÉÇÓä ËÇşş

572- (698) Ebu Seleme b. Abdirrahman rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şuf'a taksim edilmemiş şey hakkındadır. Sınırlar konduğu zaman şuf'a yoktur."**[1757]

ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﺻﻠﻰ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻗﻀﻰ ﺑﺎﻟﺸﻔﻌﺔ ﻓﻲ ﻛﻞ ﻣﺎ ﻟﻢ ﻳﻘﺴﻢ ﻓﺈﺫﺍ ﻭﻗﻌﺖ ﺍﻟﺤﺪﻭﺩ ﻭﺻﺮﻓﺖ ﺍﻟﻄﺮﻕ ﻓﻼ

ÇÄÀÌÅ

573- (699) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısı veya aynı anlamda rivayet etmiştir.[1758]

1755 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11745)

1756 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11580) Said b. Salim zayıftır. Şahidi Aişe radıyallahu anha'dan: Muslim (1603) Buhari (2251)

1757 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11986) mürseldir.

1758 Sahih. Şafii, Sunen (11987) Buhari (2257)

ÞÇÎÞé ÀÊÄDZ ¢ÞÐ ÛÀÇÈÂÖäà ÛÊÔ ¢ÞÐ ÛÞÏÁÀDZ ¢ÇÈä ÄÇÀÆÇÈÙÔ ÛÇÊÄÈè ¢ÇÈ ÆÈÎÊÈè ÄÇÀÆÇÈÙÔ
äÆÉÔÆ ÛÇÇÊÖÆ Çé Ä¢ÈÆ ÐÊÎÄÀÏäï¼ :óÄÉ ¢ÇÔ ÇÏÈÉÇ ÊÈÎÐ ć!ä ¤ÏÖ ÞÇÇäà ¢ÞÐ Û¢Æ¢Ð ć!ä
¬ÐÊÎÄÀÌ ÝÆ åÇÆÉÇÖäà ĶÊÈÉÇ

574- (699/1) Cabir radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şuf'a, taksim edilmemiş şey hakkındadır. Sınırlar konduğu zaman şuf'a yoktur."**[1759]

ŞÀ¢Ð ¢ÞÐ ÛÉÇÀÊÆÇÈ¢Ç ¢ÞÐ Ç¢ÆÄÈÀÊÔ ¢ÞÐ ÉÀÈÄÔ ÉÏÆÁÈ ÉÆÉ :óÄÉ ÞÇÊÆÁÎÄä ÄÇÀÆÇÈÙÔ
Ɇ¢Ô ÉÁDZÖäï¼ :óÄÉ ÇÏÈÉÇ ÊÈÎÐ ć!ä ¤ÏÖ ć!ä óÆÈÉÉ ÉÔ ÛÐÆäÉ ÛÊÔ ¢ÞÐ ÛÆÁÀÎÄä ¢ÞÐ
¬ÊÇÔÊÈÔ

575- (700) Ebu Rafi radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Komşu, şuf'aya daha hak sahibidir."**[1760]

Ę ÛÊÇÈÔ ¢ÞÐ ÛÞÇÊÀ¢ÈÖäà ¤ÆÇÇ ¢ÞÐ ŞÀ¢Ð ¢ÞÐ ÉÀÈÄÔ ÛÄÓÊÄĘ ÉÔ ÛÞÇÇÊÁÎÄä ÄÇÀÆÇÈÙÔ
¬ÉäÀÊÎ ÆÉ ÉÀÊÎ Æ¼ :óÄÉ ÇÏÈÉÇ ÊÈÎÐ ć!ä ¤ÏÖ Ć!ä óÆÈÉÉ ÉÔ

576- (854) Yahya el-Mazini'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Zarar vermek de, zarara uğratmak da yoktur."**[1761]

Û¢Æ¢Ð ć!ä ÞÊÎÉ ÉÀÀ¢Ł ÛÊÔ ¢ÞÐ ÛŽÀ¢ÐÉÖä ¢ÞÐ Û¢ÄÆ¢Î Ð¢ä ¢ÞÐ ÛÕÊÄĘ ÄÇÀÆÇÈÙÔ
ÉÇÎĦ ÀÀ8Ą ÉÔ ÉÉÁDZ ŁÕÆÉÉÔ ŽÐ¢Ą Æ¼ :óÄÉ ÇÏÈÉÇ ÊÈÎÐ ć!ä ¤ÏÖ Ć!ä óÆÈÉÉ ÉÔ
ÄÆÊ ¢ÞÐÉÉÖ Ć!äŞ ÛĶÎÀÄĦ ÄÆÐ¢Ð ŁÕäÉÔ ÛÊ Ä¦ :ÉÀÀ¢Ł Æ¢Ô óÆÕÔ :óÄÉ ¬ÊÊäÆÁDZ ÛÇ
ŁÓÇÄÉÕÔ ¢ÞÐÉ

577- (855) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu

1759 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12003) Said b. Salim el-Kaddah zayıftır.
1760 Sahih. Şafii, Sunen (12005) Buhari (2258)
1761 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (12255) mürseldir. Bkz.: İbn Mace (2340)

aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz komşusunu kendisinin duvarına ağacını (kiriş) koymaktan engellemesin."** Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: "Neden sizin yüz çevirdiğinizi görüyorum? Allah'a yemin olsun bunu omuzlarınız arasına koyarım."[1762]

İCÂRÂT (KİRALAMALAR)

ÛĞÔĮĦŋ ĵĈ ÛĞÔĮĦŋ ĥę ÆĦȅ ĥę ŷäÀģ ĥȝ ÛŞBÀŁÂöä ĥȝ Ûĵ¿ÅÀę ÁĢÀĢńĈ
ȼţŸÔȼ ȯÂȼ ĮĹŹ ÛȼÁȝ ȼÀŻÁŹ ŷÀĐzĦöä ÆŁÊŏ ĥȝ ĮĹȅŞ ĈĹŹȝ Ć!ä ɔĬỳ ŲĈĢöä ȯúȅ
¬ÕĦuřÂĢ ȼÁÂŹȝŞ ÛÕÖŁĘǿ ȼţĦÙ¼ :óÁȅ ɔǫģ

578- (730) Muhayyisa radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e hacamat yapanın kazancı hakkında sordu, bundan yasakladı. Konuşmamaya devam etti. Ta ki şöyle buyurdu: **"Onu kölene yedir ve hayvanına yem olarak kullan."**[1763]

ȼąĈ ÛĈȼÊĈ ĥȝ ÛĞÔĮĦŋ ĥę ÆĦȅ ĥę ŷäÀģ ĥȝ ÛŞBÀŁÂöä ĥȝ ÛÕÖÁą ÁĢÀĢńĈ
ȼǿÜÊȼ ȯÂȼ ĮĹŹ ÛȼÁȝ ȼÀŻÁŹ ŷÀĐzĦöä ĝǿÁĐZĈ Ų; ĮĹȅŞ ĈĹŹȝ Ć!ä ɔĬỳ ŲĈĢöä ĵǿÉǿȅä
¬ÕÖŁĘǿŞ ÕĦuřÂĢ ȼÁÂŹȝĈ¼ :óÁȅ ɔǫģ ȼȼæǿÜÊȼŞ

579- (730/1) Haram b. Sa'd b. Muhayyisa, babasından: "Sa'd b. Muhayyisa Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den hacamattan dolayı ücret almak hususunda izin istedi, bundan yasakladı. O izin istemeye devam edince Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Hayvanının yemini ıslat ve kölene yedir"** buyurdu.[1764]

1762 Sahih. Şafii, Sunen (12256) Buhari (2463) Muslim (1609)
1763 Sahih. Şafii, Sunen (19318) Ebu Davud (3422) Tirmizi (1277)
1764 Sahih. Şafii, Sunen (19322)

ÇğğÜ zÇ ĻĐzğ :óÄę ¢Á¤ Ć!ä ÝŘę È¢Ć ć¤ ÛÁĻŁğ ć¤ ÛŌĆÄą ÄćÀğńĆ
äzÀąÁÄ¡ jÛ ¢ĻŁÛ ÀąĆş ÛÀŁĕ ćĥ ţÄÔĥ ¢Ć ÀąĆź ĻĽèş ĈĻŸ¤ Ć!ä ¤ĽĎ Ć!ä óz¢ę
ĈĐŽäÀń ćĥ ¢Á¤

580- (731) Enes radıyallahu anh'den: "Ebu Taybe Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e hacamat yaptı, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona bir sa' hurma verilmesini emretti. Sahiplerine de ondan haracın azaltılmasını emretti."[1765]

óz¢ę ĻĐzğä :óÄę âşÄŭ ć¤ ÛğÀÊĻą ć¤ ĻĒäÀńĆ ŬĥÀğńĆ Ûjź¡Æè ÄćÀğńĆş
¬¢z¢ÔĬä¼ :ÿÄĐzĦŭĆ óÄęş ĻĽèş ĈĻŸ¤ Ć!ä ¤ĽĎ Ć!ä

581- (733) Tavus rahimehullah dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hacamat yaptırdı ve hacamat yapan kişi için: **"Ona ücretini verin"** buyurdu.[1766]

:¢ć ŎŗĘ ¢ĻĆ ¢Á¤ Ć!ä ÝŘę È¢Ć ć¤ ÛÁĻŁğ ć¤ ÛąÊÔğöä ãÄŁzöä ÆĞ¤ ÄćÀğńĆ
¢ÄÛ¤ÆĞ¿ ÛĞğğÜ zÇ ¢ŁĐzğ ÛĻĦĞ :óÄÔĞ¿ ÝĻĽèş ĈĻŸ¤ Ć!ä ¤ĽĎ Ć!ä óz¢ę ĻĐzğä
Ĉĥ ĻąşäÆĞ Ä¡ ŎğńĆ jÛ¼ :óÄęş ÛĈĥĞÀŘ ćĥ ¢Á¤ äzÀąÁÄ¡ jÛ ¢ĻĈäzą ÀąĆş ćĽ¤Ô
¬ÂŁßÔÄĥ ĻŁzĞŎĦĕ ŁĘ ÛğŏÓĦöä ćĥ ĻÓĥÆĞÔĥ ĦÀĦĥğöä ÙĒĞöäş ĞąÐzĦŭöä

582- (731/1) Humeyd dedi ki: "Enes radıyallahu anh'e: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hacamat yaptırdı mı?" denildi. Dedi ki: "Evet. Ebu Taybe O'na hacamat yaptı. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona iki sa' verdi. Sahiplerine de onun vergisini hafifletmelerini emretti. Sonra şöyle buyurdu: **"Tedavi olduğunuz şeylerin en iyisi hacamat ve çocuklarınıza yaptığınız kust-u bahrîdir. Onlara çok su ile eziyet vermeyin."**[1767]

1765 Sahih. Şafii, Sunen (19323) Buhari (2281) Ebu Davud (3424)
1766 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19328)
1767 Sahih. Şafii, Sunen (19324)

ÛâÌÁÇß ÐÇäÌ Ðß ÛÐÛKÊ ÐÇäÌ Ðß ÛÃzÇÚ Ðß ÛÃÌÁzÇÐä ÆÇß ÌÁÀÁÇÈÙÛ

583- (732) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan aynısı.[1768]

HİBE (BAĞIŞ) VE UMRÂ (ÖMÜRLÜK BAĞIŞ)

ÐßÞ ÛÐtÁgÀÐä ÆÇß ÐÈ ÆÇtÁg Ðß ÛÃÌTÎ ÐÇäÌ Ðß ÕÐÂÇ Þ ÛJÌÁÆÁÈ ÌÁÀÁÇÈÙÛ
ÞÐÐ ÊÇ ÞÐÐ ÛÇÌÁÇÛ JÛ ÛKÎÇ ÐÈ ÊÌÁtÏÇ Ðß ÊÇÂÁÇÆHÇ ÛKÎÇ ÐÈ ÊÌÁtÏÐä ÐÈ ÆÇHÇ
ÓÌÐÓ ÛUÐ JÌÐ ÌÇÝÇ ÌÐÓÇ UÐÇä ŘÏHÇ UÇÐ :ÓÌÐÓ ÇÏèÞ ÊÇÏß Ć!ä ÞIÒ Ć!ä ÓzèÓ
ÓÌÐÓ Ûx :ÓÌÐÓ ¬ÝÌÐÓÇ ÕÐÇ ŘÏHÓ ÕÆÊÞ ØÕ¼ :ÇÏèÞ ÊÇÏß Ć!ä ÞIÒ Ć!ä ÓzèÓ
ÆÁÊß ÌÐÓÇ JÌÐÞ :ÂÌÁÇĞÐä zÃÚ ÓÌé ¬ÊHÙZÓÚ¼ :ÇÏèÞ ÊÇÏß Ć!ä ÞIÒ Ć!ä ÓzèÓ
ÕÎÐÌÊ ÊÓHÙZ ÕÊÓÏÓ ÛÕÐÂÇ ÇÏÝÕ ÌÁÊÌHÙÒÛ

584- (673) Numan b. Beşir radıyallahu anhuma'dan: Onun babası Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e gelmiş ve şöyle demiş: "Ben şu oğluma bir kölemi bağışladım." Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Bütün çocuklarına aynısını bağışladın mı?"** diye sordu. Babası: "Hayır" deyince Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Öyle ise bundan dön"** buyurdu.[1769]

ÛâÞÌÛ Ðß ÛÇÎÊÇ ÐÈ ÐÊHÙä Ðß ÛJÁÀZ ÐÇäÌ Ðß ÛÆÐÌÀ ÐÈ ÇÎÊÇ ÌÁÀÁÇÈÙÛ
ÆÐ ÆÊÞ ÌtÞ ƵZÀ JÛ ÆÊÌzÐ ÕHÙ Æ¼ :ÓÌé ÇÏèÞ ÊÇÏß Ć!ä ÞIÒ ÚÇÐä JÛ
¬ÊÆÐÞ ØÇ ÆÐÌzÐä

585- (674) Tavus rahimehullah'tan: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bağış yapan kimsenin bağışından dönmesi helal değildir.**

1768 Sahih. Şafii, Sunen (19325) Buhari (2279)
1769 Sahih. Şafii, Sunen (12358) Muslim (1623) Buhari (2586)

Ancak babanın çocuğuna bağışladığından dönmesi bundan hariçtir."[1770]

586- (831/3) Cabir radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim umrâ olarak (ömürlük) bir şey bağışlarsa o, onundur."**[1771]

587- (833/1) Zeyd b. Sabit radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Umrâ (ömürlük bağış) vârisindir."**[1772]

588- (831/2) Cabir radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Umrâ ve rukbâ yapmayın. Kim bir şeyi umrâ (ömürlük bağış) veya rukbâ (ölümünden sonra bağış) yaparsa o miras olarak kalır."**[1773]

1770 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12369) Muslim b. Halid zayıftır. İsnad mürsel - dir. Sahih isnad ile İbn Ömer ve İbn Abbas radıyallahu anhum'den: Ebu Ya'la (2717)

1771 Sahih.

1772 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12347) Hucr el-Mederî makbuldür.

1773 Sahih. Şafii, Sunen (12344) Muslim (1625)

ÇÊÇ ŘĚéş ğÁÛȝ ɔÛȝĈ ¢ąĜ ÜÁĻÁÛĔą ƁØŕĈ ÁŹąĹź ĜÇÔĤĈş ¢ĈĈ ʔÀŧȝ ÀŧȝĈ ÔĿźĆ ¬ĈÔĺøäźŧŧĈä

589- (831) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Herhangi bir kimseye ve çocuklarına ömürlük bir mülk verilirse o mülk verilen kimsenindir; verene dönmez; çünkü o öyle bir şey vermiştir ki, onda miraslar câri olmuştur."**[1774]

ÙĜĈ ĉę ÆĔÇģ ĉȝ ÛÇĒĐźĆ ÙĜĈ ĉę¢äş ÛĆÁÀĺĈ ĉę şÀŧȝ ĉȝ ÛĵÁĻÁè ÁĆÀÇńĈ ŘĤę ŘĶÛȝĈ Uą̂ :¢ĈĆ ĉÁĬĈź ĵĜäÀȝĈ ¢ĈĞÁĐźź Àŧȝ ĉę Ĉ!ä ÊÇȝ ÁĆĴ ÁąõĈ :ĉÁĺç ŘĜÁĆ UĈ ÇĒĐźĆ ÙĜĈ ĉę¢ä ĉÁĺĈş .ŘĐźĞÁĜĜ ÁŹąŞ :ĈÔÀĔĤĉäĆ UĈ şÀŧȝ ĉÁĺç ÛĜĞÁĻģ ĞĞÁĆ ĵĜę ŘĶĞÔĜ Uą̂Ć :ĉÁĺç ÛĜĞźńŞ ¢ĞÁĻģ ¢ĈĈ ĵĜĽ :ĉÁĬĈź ÛŘĶÀÛŕäş ŘąŕĈ ÁŹąŞ :ĜĴÀĔģ ¬ÁŹąĦ ÕĈ ÆĔĜĈ ÕĜØź¼ Ý:ĉÁĺç ÛĜĒŹȝ ÁŹĜ

590- (832/2) Habib b. Ebi Sabit'ten: "Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma'nın yanında idik. Bedevilerden bir adam ona geldi ve dedi ki: "Ben oğluma hayatı boyunca bir deve bağışladım. – Amr rivayetinde: "O bir deve doğurdu" dedi. İbn Ebi Necih ise "cimrileşti ve çelişti" dedi – İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "O hayatında da, ölümünde de ona aittir." Adam: "Ben ona bunu sadaka olarak verdim" dedi. İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu senden daha uzaktır."[1775]

ÆĔÇģ ĉȝ ÛŽÀȝĴĜäĆ ÁĔŧģş ÛĆÁÀĺĈ ĉę şÀŧȝ ĉȝ ÛĞĜĔȝ ĉę ĵĜĽÁè ÁĆÀÇńĈ Uą̂ :ĉÁĺç ĜĴĺÁÇäĆ ÕĽĈ ĉĤ ÕĐźĆ ¢ĞÁĻźĆ Àŧȝ ĉę¢ä ÁĆĴ ŘąõĈ :ĉÁĺç ŘĜÁĆ UĈ ĉę ¢ĞÁĻģ ¢ĈĈ ĵĽ¼ :Àŧȝ ĉę¢ä ĉÁĺĈ ÛŸĔĈ ŘĐźĞÁĜĜ ÁŹąŞ ÛĜĞÁĻģ ĞĞÁĆ UĤę¬ ŘĜĽş ÁŹąĦ ÕĈ ÆĔĜĈ ĕäæ :ĉÁĺç ÛÁŹĤ ĜĒŹȝ ŘĶĞÔĜ Uą̂ :ĉÁĺç Û¬¢ĞźńŞ

591- (832) Habib b. Ebi Sabit'ten: "İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın

1774 Sahih. Şafii, Sunen (12324) Muslim (1625)
1775 Sahih. Şafii, Sunen (12348)

yanında idim. Bedevilerden bir adam ona geldi ve dedi ki: "Ben oğluma hayatı boyunca bir deve bağışladım. O bir deve doğurdu." İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "O hayatında da, ölümünde de ona aittir." Adam: "Ben ona bunu sadaka olarak verdim" dedi. İbn Ömer radıyallahu anhuma dedi ki: "Bu senden daha uzaktır."[1776]

ﻣﻦ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻜﻨﺎﻧﻲ ﻋﻦ ﺍﻟﻘﻌﻨﺒﻲ ﻋﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﻋﻦ ﺍﺑﻦ ﺷﻬﺎﺏ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ ﻗﺎﻝ

ﺧﺎﺻﻤﺖ ﺭﺟﻼ ﻓﻲ ﺷﻲء ﻓﻘﺎﻝ ﻓﻲ ﺷﺪﺓ ﻣﻦ ﺍﻟﻐﻀﺐ ﻓﻲ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﺍﻟﻘﺎﺳﻢ ﺇﻧﻲ ﻷﻋﻠﻢ ﻛﻠﻤﺔ ﻟﻮ ﻗﺎﻟﻬﺎ ﻟﺬﻫﺐ ﻋﻨﻪ ﻣﺎ ﻳﺠﺪ ﻓﻘﺎﻟﻮﺍ ﻟﻪ ﺇﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﺇﻧﻲ ﻷﻋﻠﻢ ﻛﻠﻤﺔ ﻟﻮ ﻗﺎﻟﻬﺎ ﻟﺬﻫﺐ ﻋﻨﻪ ﻣﺎ ﻳﺠﺪ

592- (832/1) Habib b. Ebi Sabit'ten aynısı. Ancak burada şöyle demiştir: "Cimrileşti ve çelişti."[1777]

**ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻳﺤﻴﻰ ﺑﻦ ﺣﺴﺎﻥ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﻋﻦ ﻳﺰﻳﺪ ﻋﻦ ﺑﻜﻴﺮ ﻋﻦ ﺳﻠﻴﻤﺎﻥ ﺑﻦ ﻳﺴﺎﺭ ﻋﻦ ﺑﻜﻴﺮ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ

**âÎó ĵÌÁçÅúÉÉ ÛÇÁÄÉţÌÄÊ ÇÊÌÄĦÉÇĞ Ļó ÛâäÀĦÌää ţÌÁÉĵ ϕĦ ÌÆÌÁÉĵ ÇÊ ĵÌÆÌÁÉÉÉ ÉÀţÓÀÛÈúÉ ÌţĹĞ ÆÉÇÓÉ ÛŌĦÄÉ ÛÌçÅÅâş :ĸÁÓÉ ÛÇÉçÀÌää ÌţÓĞ ĵzÓÉş ĸÂÊĵúţää ĸĦÊ ɔĞĞ ÓÌţää ÛÀĦÊÀÉ ÀÆÌÉ ÇÁÄÉţää ÌĵÆÉÉ ÀţĹÉ ÛóÌţää ÀţĹÂĦ ÓϽĵ ĵÊ ɛÆÆ ĊäÆ ÿÎÊó ÀţÆ ɔĞĞ :ĸÁÓÉ Ý¬ÀţÓÀÛÈÊ ÀţõĞ ɛÀÛÈÊ ÆÉ Ì ÉDzää ŌõĞ¼ :ÀţĹĞ óÀÉ ÀţÆ ɔĞĞ ÇÀĦÉÁä ÀţÛÉ ÛÉĦÉóş óÌţää ÀĵÁÊ ÛÀţÓÀÛÈÉÉ ĸÂÊĵúţää ĸĦÊ ÀÉÉä :ɛÆÆ Ċäÿ ÿÎÊó ÀţÆ óÌÓÉ ÛĸĸÂÊĵúţää ĸĦÊ

"O malı kırad (mudabere) yapsanız ey müminlerin emiri" diye fikir beyan etti. Ömer radıyallahu anh de: "Onu kırad (mudabere) yaptım" dedi ve ana para ile kârının yarısını aldı. Oğulları Abdullah ve Ubeydullah radıyallahu anhuma da kârın diğer yarısını aldılar."[1779]

İSTİKRÂZ (BORÇLANDIRMA)

595- (326) Ebu Rafi radıyallahu anh'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Bekr oğullarından birinden ödünç almıştı. Ona zekat develerinden bir deve getirildi ve bana bunu ona vermemi emretti."[1780]

596- (326/1) Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in azatlısı Ebu Rafi radıyallahu anh dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir adamdan ödünç olarak genç bir deve aldı. Sonra kendisine sadaka malı bir takım develer geldi. Ebû Râfi' radıyallahu anh dedi ki: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bana o zatın devesini ödememi emretti. Dedim ki: "Develerin içinde

1779 Sahih. Şafii, Sunen (12065)
1780 Sahih. Şafii, Sunen (8067) Muslim (1600)

altı yaşındaki seçkinden başkasını bulamadım." Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ona onu ver; zîra insanların en hayırlısı borcunu en iyi ödeyenlerdir"** buyurdu."[1781]

ﻣﺰ ﻭﺤﺘﻴﻪ ﻭﻫﻮ ﻣﺰ ﻭﻮﻴﺘﻮ ﻣﻦ ﺤﺘﻴﻪ ﻣﺰ ﻭﺒﻮﺯﻮﻳﺔ ﻭﺍﻟﻬﻪ ﻣﺰ ﻭﺤﻮﻮﻳﺔ ﺍﻟﻨﺎﺱ
ﺤﺎﻫﻢ ﻮﻮﺘﻪ ﻟﻴﺲ ﺤﻴﺰ ﺫﺍ ﺯﻴﻮ ﻭﺤﺔﻳﺔ ﻣﺰ ﻭﺤﺎﻟﻪ ﻭﻫﻮ

597- (540) Ebu Hureyre radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynı anlamda rivayet etmiştir.[1782]

ﻣﻦﺔ ﻣﺰ ﻭﺴﺎﺰﻮﺔ ﻭﺍﻘﺪ ﻭﻫ ﻣﺰ ﻭﺤﻪﺎﻦﻪ ﻣﺰ ﻭﺔﺰﻢ ﻣﺰ ﻭﻭﺍﻟﻪ ﺍﻟﻨﺎﺱ
ﻫﻢ ﺯﻮﺎﻬﻢ ﺫﺍ ﺤﻴﻮﺪ ﺍﻦﻪ ﺯﻮﺘﻪﻦ ﻮﻨﺰﻮ ﺯﻮﻮ ﻭﻭﺯﻮﺘﻮﺔﻳﺎ ﻭﻮ ﺍﻨﺘﻮ :ﻮﺎﻦ ﻪﺎﻪﺰ
{ﺯﻮﺘﻪ ﻮﻨﺰﻮ ﺯﻮﻮ ﻣﻮﺍﻦ ﻟﻴﻴﺎﻦﻢ ﺎﻦﻮ ﺎﺯﺎﻧﻮ ﻣﻮﻮﻦﺎ ﺍﺯﻪﻮ ﺍﻫ} :ﻮﺎﻦ ﻟﻮ ﻭﺤﻴﺰ ﻭﻦﻮﺰ ﺤﻪﺎﻮﻦ
[čēč :ﻭﻪﻮﺔﺎ]

598- (531) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: "Şahitlik ederim ki, selef, belli bir vadeye borçlandırmaktır. Nitekim Allah Teâlâ kitabında buna izin vermiştir. Sonra şöyle buyurmuştur: **"Ey iman edenler! Belirli bir vadeye kadar borçlandığınız zaman"** (Bakara 282)[1783]

AVLANMA VE HAYVAN KESİMLERİ

ﻭﻪﺎﻦﺰ ﻣﻦﺔ ﺤﺎ ﺍﺤﻴﺰ ﺯﻮﺰﻢ ﻭﺍﻘﻴﻴﺘﻪ ﻣﺰ ﻭﺤﺎﻟﻪ ﻣﻦﺔ ﺻﻪﺘﺰ ﻣﺰ ﻭﻬﻴﻴﺰ ﻣﻦﺔ ﻪﻦﻪﺰ
ﻣﻦ¼ :ﻮﺎﻦ ﻟﻴﺲ ﺤﻴﺰ ﺫﺍ ﺯﻴﻮ ﺤﺎ ﻮﺰﻴﻴﺤ ﻦﻮ ﻭ ﻫ ﺎﻬﻮﺔ ﻣﻦﺔ ﺻﻪﺘﺰ ﻣﻦﺔ ﺤﺎ ﺍﺤﻴﺰ ﻣﺰ
ﻮﺰﻴﻴﺤ ﺎﻦ :ﻮﻴﻦ .¬ﻦﻮﺤ ﻣﺰ ﻮﻨﺰﺲ ﺎﺰ ﺫﺍ ﻴﻮﻴﺤ ﺎﻴﻮﻋ ﺎﻴﺤﺰﺤ ﺎﻴﺰ ﺎﻨﺰﺎﻮﺰ ﻮﻦﺤ

1781 Sahih. Şafii, Sunen (11595) Muslim (1600)
1782 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (11596) Muslim (1601)
1783 Hasen. Şafii, Sunen (11568)

¬ÀÇê ÇÊÀÈÇ ÀÇèÇó ƷÛÇ ¥ş ÛÀÇÕÈÇ ÀÇHÈÓÀ ÇĆ¼ :óÀÇ ÝÀÇğg ÀĻ ÛĈ!ä

599- (1122) Abdullah b. Amr b. el-Âs radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Haksız yere bir serçe ve daha büyük kuşları öldüren kimseye Allah mutlaka ona soracaktır."** Denildi ki: "Ey Allah'ın Rasûlü! Onun hakkı nedir?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Onu kesip yemesidir başını koparıp atmamasıdır."**[1784]

:óÀÇ ÇÈƷ ĈĮä ÇÎŕó ÀĈÀÇ ФƷ ÛÓÀÁÅ ФÇ ŞÀtƷ ФƷ ÛĞÇÇÈƷ ФÇ ĵÀÇÀÈ ÀÓÀÈÈÛ
ÀtHÚä ÿzHÚ ФƷ ÀÓÀĻÓş ÖĻÁÚä ÿzHÚ ĻĪÈş ĈÇÈƷ Ĉ!ä ƨĪÖ Ĉ!ä óƶÈó ÀÇtĦÙÛ

600- (1294) Cabir radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem bize at eti yedirdi ve bizi eşek etlerinden yasakladı."[1785]

:ĶĞÀÇ ÀĻÈƷ Ĉ!ä ÇÎŕó ǒtÈÛ ФƷ ÛĞtÛÀÇ ФƷ ÛĵÀÎÊ ФƷ ÛĵÀÇÀÈ ÀÓÀÈÈÛ
¬ÇÀĻÕÇÇ ĻĪÈş ĈÇÈƷ Ĉ!ä ƨĪÖ Ĉ!ä ÓƶÈó ÆĻƷ ƨĪƷ ÀÈÀÇ ÀÓÀHÚ¼

601- (1295) Esmâ radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem zamanında bir at kestik ve yedik."[1786]

ÆtHÚĻ ÇÇÈä ÛФÊHÚäş ÛĈ!ä ÆÇƷ ФƷ Û₴ÀĻÎ Фİä ФƷ ÛÈÇÛ Фİ ÕĞÀĻ ÀÓÀÈÈÛ
ƨĪÖ ĻĪÈş ĈÇÈƷ Ĉ!ä ƨĪÖ ÇĈÀää ĵÛ ĻĪÀƷ Ĉ!ä ÇÎŕó ÇÛƷ ФƷ ÛĻtÎÊÛ ФƷ ÛÇÛƷ Фİ
ĞĦÛÇĞä ÀtHÚää ÿzHÚ ФƷş ĞHÖtÚää ÐzÁÓĞ ФƷ ÀĞÇÈ ÿÀƷ

1784 Zayıf. Şafii, Sunen (18050) Abdullah b. Amir'in azatlısı Suheyb makbuldür.
1785 Sahih. Şafii, Sunen (19250) Buhari (5524) Muslim (1941)
1786 Sahih. Şafii, Sunen (19253) Buhari (5519) Muslim (1924)
1787 Sahih. Şafii, Sunen (19278) Buhari (5523)

ÛÜçÂÀÊRHöä ÿÁÆÁè öæ ÿÆÆÇã öã ÛÏçÊÔÿ Uêê öæ ÖÆçÁæèê öã ÛÕÊÁç ÁçÀÿÀê
öç ãÁç Bßæ ÔõõÖõ¼ :óÁé ÏÆèé ÇÆÆã ç!ä ãÆÖ ÜÇäöä öã ÛÿÀÀÆÏ Uêê öã
¬ÿäÀÿ ÇÁÿÊöä

603- (902) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Azı dişi olan her yırtıcı hayvanın yenilmesi haramdır."**[1788]

ÛÜçÂÀÊRHöä ÿÁÆÁè öæ ÿÆÆÇã öã ÛÏçÊÔÿ Uêê öæ ÖÆçÁæèê öã ÛÕÊÁç ÁçÀÿÀê
ãÁç Bßæ ÔõõÂ¼ :óÁé ÏÆèé ÇÆÆã ç!ä ãÆÖ ÜÇäöä ÿÔ ÛçÆã ç!ä ÜÎÊø ÿÀÀÆÏ Uêê öã
¬ÿäÀÿ ÇÁÿÊöä öç

... (902/2) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Azı dişi olan her yırtıcı hayvanın yenilmesi haramdır."**[1789]

ÜÇäöä ÿÔ ÛÇÆÆÖÇ Uêê öã ÛÈÆóáÔ Uêê öã ÛãÁÆÎ öæä öã ÛÕÊÁç ÁçÀÿÀê
ÇÁÿÊöä öç ãÁç Bßæ ÔõõÂ öã ãÆÇ ÏÆèé ÇÆÆã ç!ä ãÆÖ

604- (1293) Ebu Sa'lebe el-Huşenî radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem azı dişi olan bütün yırtıcıları yemekten yasakladı."[1790]

ãÆÖ ÜÇäöä öã ÛÇÆÆÖÇ Uêê öã ÛÈÆóáÔ Uêê öã ÛÞÀÏÂöä öã ÛÿÁÆÁè ÁçÀÿÀê
ÆÆÖç ÏÆèé ÇÆÆã ç!ä

... (1293/1) Ebu Sa'lebe radıyallahu anh, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den aynısını rivayet etti.[1791]

1788 Sahih. Muslim (1933)
1789 Sahih. Şafii Sunen (19204) Muslim (1933)
1790 Sahih. Şafii, Sunen (19199) Muslim (1932)
1791 Sahih. Şafii, Sunen (19201)

ÕÖÂı ¤ézÖ¼ :ózÖı ¢ÁB ¢!ä ¥Î¤ó ¥ÚÛÂÎöä ǨÎtè :ózÖı ÛBÚÂÀöä ǨÎtè
¬ÃÀDzÚöä ĮŸB ÆĿÓÖ ĵÀÁèş

605- Şafii rahimehullah şöyle dedi: "Şayet Malik ve Sufyan olmasaydı elbette Hicaz'ın ilmi kaybolup giderdi."

Ÿêê ¢B ÛŲÊ¤ézÁöä ÈʌôáÊ Ÿêê ¢B ÛãÀĮÎ ôää ¢B ÛǺÆÆB ¢ää ÀôÀǺnÊ
¢Ħ ãÀô Bæ ÖÕ ỎÕÊ ¢B ɔĮı ĮŸèş ÇŸB ¢!ä ɔŸò ¥ǺöäB ĵÊ ÛŲÂÎÁöä ÇǺŸĦô
ţÀǺÊöä

606- (901) Ebu Sa'lebe el-Huşenî radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem azı dişi olan bütün yırtıcıları yemekten yasakladı."[1792]

¢ÊÊ ÛÇÆÊÊ ¢B ÛÁţHıı ôę ÀÀĦDZ ¢B ÀţĿÁgÊ şÊ ÛBÅáøşäøÁöäş ÛĮÊÀg ÀôÀǺnÊ
¬ŲÕÆ áäÀDzÔäş ĵɔÀöä¼ :óÀÇ

607- (1177) Cafer b. Muhammed babasından rivayet ediyor: "Balık ve çekirge boğazlanmış sayılır."[1793]

¢!ä ¥Î¤ó ÀtB ôää ¢B ÛÇÆÊÊ ¢B ÛĮŸèÊ ôę Ê¤à ¢ę ôtgÀöä ÁÇB ÀôÀǺnÊ
ÛĴÀnáş ĴÀQǺı ÀÆ ǨÎgÊ ¼ :ĮŸèş ÇŸB ¢!ä ɔŸò ¢!ä ózèó óÀÇ :óÀÇ ÀţŤB
¬óÀHÛŲöäş ÆÇÓöä :óÀÇ ¢ÇÊgÊ ÛĴÀnÁöäş ÛÃäÀDzöäş ğzHöä :ĴÀQǺıöä

608- (1178) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bize iki ölü ve iki kan helal kılındı. İki ölü; balık ve çekirgedir. İki kan ise karaciğer ve dalaktır."**[1794]

1792 Sahih. Muslim (1932)
1793 Hasen. Şafii, Sunen (18857)
1794 Mevkuf olarak sahih olup hükmen merfudur. Şafii; Sunen (18853) Ahmed (2/97) Darekutni (4/271)

ﻣﻦ ﻗﺎﻟﻮا ﻣﺎ ﻟﻴﺲ ﻣﺎ ﻟﻨﺎ ﺑﺪ ﻣﻨﻪ ﻓﻘﺎل ﻣﺎ ﻟﻜﻢ ﺑﺪ ﻣﻨﻪ ﻓﻘﺎل ﻣﺎ ﻟﻴﺲ ﻟﻨﺎ

aleyhi ve sellem'e kertenkele eti soruldu. **"Ben onu yemem, haram da kılmam"** buyurdu.[1797]

ﻗ!ﺍ ﺭﺳﻮﻝ ﷲﷺ ﻣﺮ ﺍﻟﻈﻬﺮﺍﻥ ﻣﻊ ﻣﺮ ﻭﻗﺪﻧﺎ ﻣﻊ ﻗ!ﺍ ﺍﻟﻌﺮﺍﻕ ﻣﺮ ﻭﺟﺎﺀﻧﺎ ﺑﻴﺖ ﻣﻴﻤﻮﻧﺔ
ﻭﺫﻛﺮ ﻧﺤﻮﻩ

612- (647/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'den benzerini rivayet etti.[1798]

**ﺃﻥ ﺍﻟﻌﺒﺎﺱ ﻣﻊ ﻣﺮ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻣﻊ ﻋﺒﻴﺪ ﷲ ﻣﺮ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻣﻊ ﻣﺮ :ﺃﻥ ﺍﻟﺤﺮﺙ :ﻗﺎﻝ ﻗ!ﺍ ﻳﺮﻓﺄ ﻳﻬﺰﺃ ﻧﺤﻮﻩ ﻭﺯﺍﺩ ﻣﺮ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻣﻊ ﻋﺒﻴﺪ ﷲ ﻣﺮ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﺻﻠﻰ ﷲ ﻋﻠﻴﻪ ﻭﺳﻠﻢ ﻣﺮ ﻓﻲ ﺑﻴﺖ ﻣﻴﻤﻮﻧﺔ ﻗ!ﺍ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺻﻔﻴﺔ ﻗﺎﻟﺖ ﺇﺣﺪﻯ ﻧﺴﺎﺋﻪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻮﺑﺮ ﻗ!ﺍ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺻﻔﻴﺔ ﻟﻨﺴﺎﺋﻪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻮﺑﺮ :ﻗ!ﺍ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺻﻔﻴﺔ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ :ﻗﺎﻟﺖ ﻓﻠﻤﺎ ﺧﺮﺟﻦ ﻣﻦ ﺻﻔﻴﺔ ﻗﺎﻟﺖ ﺻﻔﻴﺔ ﻟﻨﺴﺎﺋﻪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻮﺑﺮ ﻗ!ﺍ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺻﻔﻴﺔ ﻟﻨﺴﺎﺋﻪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻮﺑﺮ :ﻗ!ﺍ ﺍﻟﺤﺎﺭﺙ ﻗ!ﺍ ﺻﻔﻴﺔ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ :ﻗﺎﻟﺖ ﻓﻠﻤﺎ ﺧﺮﺟﻦ ﻣﻦ ﺻﻔﻴﺔ ﻗﺎﻟﺖ ﺻﻔﻴﺔ ﻟﻨﺴﺎﺋﻪ ﻣﻦ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻮﺑﺮ

rında bulunan bir şey değildir. Ondan tiksinti hissediyorum" buyurdu. Halid radıyallahu anh dedi ki: "Ben onu aldım ve yedim. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem de bakıyordu."[1799]

ÙÚ ÙÚ ÛÙÚÙÚ ÙÚ ÛÙÚ ÙÚ ÛÙÚ ÙÚ Û

616- (797/1) Ömer radıyallahu anh'ın azatlısı Sad el-Fulce veya İbn Sa'd el-Fulce'den: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh dedi ki: "Arap Hristiyanları Kitap ehli değildir. Onların kestikleri bize helal değildir. Ben onları Müslüman olmadıkları sürece veya boyunlarını vurmadan bırakmam."[1802]

ﻫﻲ ﺃﻗﻠﻬﻢ ﻫﻢ ﻭﻻﺯﻫﻢ ﻫﻢ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﺷﻬﺪ ﻻﺇﻟﻪ ﺇﻻ ﺍﻟﻠﻪ ﻭﺃﻧﻲ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻛﻔﺮﻭﺍ ﺑﻌﺪ ﺇﺳﻼﻣﻬﻢ ﺃﻭ ﺣﺎﺭﺑﻮﺍ ﻓﻘﺎﺗﻠﻮﺍ ﻓﺈﻥ ﻗﺎﺗﻠﻮﺍ ﻓﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻓﺈﻥ ﻟﻢ ﻳﻘﺎﺗﻠﻮﺍ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺆﺩﻭﺍ ﺍﻟﺠﺰﻳﺔ ﻓﺈﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﻌﻄﻮﻫﺎ ﻋﻦ ﻳﺪ ﻭﻫﻢ ﺻﺎﻏﺮﻭﻥ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺬﺑﺤﻮﺍ ﻟﻐﻴﺮ ﺍﻟﻠﻪ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﻨﻜﺤﻮﺍ ﺍﻟﺒﻨﺎﺕ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺄﻛﻠﻮﺍ ﺍﻟﺮﺑﺎ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺄﻛﻠﻮﺍ ﺍﻟﺨﻨﺎﺯﻳﺮ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺸﺮﺑﻮﺍ ﺍﻟﺨﻤﺮ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ ﻭﺇﻥ ﺃﺑﻮﺍ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺄﺗﻮﺍ ﺍﻟﻤﻨﻜﺮ ﻓﻼ ﺗﻘﺎﺗﻠﻮﻫﻢ

617- (1176/1) Abide es-Selmânî rahimehullah'tan: "Ali b. Ebî Tâlib radıyallahu anh şöyle dedi: "Tağleb oğulları Hristiyanlarının kestiklerini yemeyin. Zira onlar Hristiyanlıklarından sadece şarap içmeye tutunurlar." Şafii rahimehullah tereddüte düşmüştür.[1803]

ﻗﺎﻝ ﻫﻢ ﺯﻋﻢ ﺃﻧﻬﻢ ﻧﺼﺎﺭﻯ ﻟﻨﺎ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﻋﻤﺮ ﻣﻨﻬﻢ ﺍﻟﺼﺪﻗﺔ ﻣﻤﺎ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻣﻦ ﺃﻣﻮﺍﻟﻬﻢ ﻭﻟﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻨﻬﻢ ﺍﻟﺠﺰﻳﺔ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﻋﻤﺮ ﻣﻦ ﺃﻣﻮﺍﻝ ﺑﻨﻲ ﺗﻐﻠﺐ ﺍﻟﻀﻌﻒ ﻣﻤﺎ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﺍﻟﻤﺴﻠﻤﻴﻦ ﻭﻗﺪ ﻗﺎﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﻋﺰ ﻭﺟﻞ [ﺍﻟﻤﺎﺋﺪﺓ] {ﻭﻣﻦ ﻳﺘﻮﻟﻬﻢ ﻣﻨﻜﻢ ﻓﺈﻧﻪ ﻣﻨﻬﻢ} :ﻭﻟﻢ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻦ ﻧﺼﺎﺭﻯ ﺑﻨﻲ ﺗﻐﻠﺐ ﺍﻟﺠﺰﻳﺔ ﻭﻗﺪ ﺃﺧﺬ ﻋﻤﺮ ﻣﻦ ﻧﺼﺎﺭﻯ ﺍﻟﺠﺰﻳﺔ

618- (1202) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan onların kestiklerinin yenilmesine dair rivayet edilen haber ancak İkrime'nin rivayetidir. Onu İbnu'd-Derâverdî ve İbn Ebi Yahya, Sevr ed-Diylî'den, o İkrime'den, o da İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan rivayet etmişlerdir. İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya Arap Hristiyanlarının kestikleri sorulunca helal olduğuna dair bir söz nakletmiş ve şu ayeti okumuştur: **"Sizden her kim onları velî edinirse onlardandır."** (Maide 51) Lakin arkadaşımız İkrime'nin ismini zikretmemiştir. Sevr ise İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya yetişmemiştir.[1804]

1802 Çok zayıf. Şafii, Sunen (18625) İbrahim b. Muhammed metruktur.
1803 Sahih. Şafii, Sunen (18627, 18628)
1804 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (18638, 18639) Bkz.: Taberi, Tefsir (11220-11222)

TIP KİTABI

:¢ó ÒÐÊ ¢ÇÛ ¢ÇÆ ¢Á¥ ¢Ì¤ä ¥ÜÎ¢ó È¢Ó¢ ó¥ ÛÁÆ¢Ç¢ ó¥ Û¥ÂÒÖ¤öä ã¤Ä¢Ç¢öä Æ¢¥ Ä¢Ã¢ÇÛ ¢ÁÛ¥Æ¢ ÛÖ¢¢Ç¢ù Ç¢Ê ¢Ç¢Ð¢Ç ÛÌ¢Ö¢ :óÄÒ¢ ÝÌ¢è¢Ş ÊÇÆ¥ ¢Ì¤ä ¢Ç¢ò ¢Ì¤ä óÇè¢ó Ì¢Ð¢Ç¤ä Ê¤ Ì¢Ø¢Ş¤Æ¢ Ä¢ ÒÖ¢Û ¥¼ :óÄ¢Ş ÛÊÊ¢ÁÀÎ¢ ó¤Ê ¢Á¥ ¤Ç¤ÄÁ¢ ¥Û ¢Ç¢ö¤Ç¢ Ä¢Û¢Ş ó¢¥¤ò ¬Â¢¤ö¤Ä¢ Ì¢Ç¤Ç¢Ø¢¢ ¢Ş ÛÊ¢óØ¢¢ä ó¤ Ì¢Ó¤Ä¢Ê¢Ô¤ ÐÀÄ¢Ç¢ö¤Ş ÙÊÊö¤Ş ¢Ê¢Ä¢ÇÛö¤

619- (731/1) Humeyd dedi ki: “Enes radıyallahu anh’e: “Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem hacamat yaptırdı mı?” denildi. Dedi ki: “Evet. Ebu Taybe O’na hacamat yaptı. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ona iki sa’ verdi. Sahiplerine de onun vergisini hafifletmelerini emretti. Sonra şöyle buyurdu: “Tedavi olduğunuz şeylerin en iyisi hacamat ve çocuklarınıza yaptığınız kust-u bahrîdir. Onlara çok su ile eziyet vermeyin.”[1805]

Ð¢Ç¤ Ä¢Ê¢ ¢Á¥ ¢Ì¤ä ¥ÜÎ¤ À¢Ş¥ ¥Û ÛÌ¢Ê¤È ó¥ Û¤Ä¤Ï ó¢¤ ó¥ ÛÕÊ¤Ê Ä¢Ã¢ÇÛ ¢Ø¢Ç¢ ÿ¤Ï¤ö¤ ¢ÓÛ ŽÇÀÑ ¢k¢ ÙÂÑ¢ Û8¢¥ ó¢ ó¢t¢Ç¤ö¤ Æ¢¥ Ç¢Æ¢ó¥ ó¥ â¤Ä¤Ê ÄÇÊ ¢¥¤Ê¢Ùö¤ ¢Ş¢¤

620- (924) Salim b. Abdillah rahimehullah’tan: “Ömer radıyallahu anh insanları Abdurahman b. Avf radıyallahu anh ile konuşmaktan yani Şam’a çıktığında onun tâun hastalığına yakalandığını duyunca insanları onunla konuşmaktan geri çevirdi.”[1806]

1805 Sahih. Şafii, Sunen (19324)
1806 Sahih ligayrihi. Muslim (2219)

ﻛﻜﻲ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﻟﻴﺲ ﻟﻪ ﻭﻟﺪ ﻭ

623- (935/1) Amr b. el-Âs radıyallahu anh'den: O, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu işitmiş: **"Hakim içtihat ederek hükmettiğinde isabet ederse ona iki ecir vardır. İçtihad ederek hükmettiğinde hata ederse, ona da bir ecir vardır."**[1809]

(936) Yezid b. el-Hâd dedi ki: Bu hadisi Ebu Bekr b. Muhammed b. Amr b. Hazm'a rivayet ettim. Dedi ki: Bu hadisi bana Ebu Seleme, Ebu Hureyre radıyallahu anh'den rivayet etti.[1810]

ÛğÀÓę Ưđ đę đţğą̈Àïä Æęʒ фʒ ÛÀĻţʒ đę ĐÛţïä Æęʒ фʒ Ûɟ̈ĻÁę̀ ĺęÀęǹĉ
ŕ ş̄ĉ ÛƯŘĺÓïä ƯŘÔę ŕ¼ :óĺę ĻĺèŞ ĉĒŸʒ ć!ä ɔłǒ Ć!ä ózȅę́ ɟĉ ÛĉĒđ фʒ
¬ɟ̈ĺęŘą zŁŞ đĒÁïä фĒę ĻĐĺĻïä ĻÓHę

624- (1013/1) Ebu Bekre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Öfkeli halde iken iki kişi arasında bir kadı yargıda bulunamaz veya bir hakim hüküm veremez."**[1811]

ÛğÀÓę Ưđ đę đţğÀïä Æęʒ фʒ ÛÀĻţʒ đę ĐÛţïä Æęʒ фʒ ÛĞĀĒĒʒ фĒä ĺęÀęǹĉ
ĻÓHę ŕ¼ :óĺę ĻĺèŞ ĉĒŸʒ ć!ä ɔłǒ Ć!ä ózȅę́ ɟĉ ęĀʒ ć!ä ŲŘĺę́ ĉĒđ фʒ
¬ɟ̈ĺęŘą zŁŞ đĒÁïä фĒę ƯŘĺÓïä ƯŘÔę ŕ ş̄ĉ ĻĐĺĻïä

625- (1013) Ebu Bekre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Öfkeli halde iken iki kişi arasında bir hakim hükmedemez veya bir kadı yargıda bulunamaz."**[1812]

ĎĀĉę́ Ąą :ęĀʒ ć!ä Ųŕę́ ęÀÀĄŁ zȁ̂ óĺę :óĺę ĘBĄŁÂïä đʒ ÛĞĀĒĒʒ фĒä ĺęÀęǹĉ
:ŲĤĤŽĄĺ̂ïä óĺę ĻĺèŞ ĉĒŸʒ ć!ä ɔłǒ Ć!ä ózȅę́ фą̈ ĉĒĄĻòǒĝ̈ ğǿşĺ̂ą ĄĴǒ̈ ąĝ̈ĝ̈ĉ
[Ďē :ʔǿzî̈ä] {ĻŦĒę ʔǿzî ĻŁÀąĉş} :ɔǒĂĎĒ ć!ä óĺę́ş

1809 Sahih. Şafii, Sunen (19760) Muslim (1716) Buhari (7352)
1810 Sahih. Şafii, Sunen (19761) Şafii, er-Risale (1410)
1811 Sahih. Şafii, Sunen (19743)
1812 Sahih. Buhari (7158) Muslim (1717)

626- (1014) ez-Zuhrî rahimehullah'tan: "Ebu Hureyre radıyallahu anh dedi ki: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından daha fazla istişare eden kimse görmedim."[1813]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: **"Onların işleri aralarında istişare iledir."** (Şura 38)

ÓÐZÀöä ÿÀõ :óÀé âşÛ ÛÞ şÀtз ÞЗ ÓÀÆÅ ÛÞ şÀtз ÞЗ ÛÿÆÅè ÀÞÀ¢ÑÛ
ÓÐZş ÂЗ Ć!ä óÀÖ¿ ÛĮĬèş ĈĬЗ Ć!ä ƨĬÒ ĮĬÊÀÀÛ ÇÀDZ ƨąg ĈÀĿą Æ¢ÓÛ ÓÑÚÀ
[ĎĒ :ĮDZöä] {ʔÀÑĆ ÓÀş ÿÓäş ÓÂĆ ж ƨĬş BÓöä ĮĬÊÀÀÚş}

627- (1015) Amr b. Evs'ten: "İbrahim aleyhi's-selâm gelinceye kadar kişi başkasınıngünahındansorumluolurdu.AllahAzzeveCelleşöylebuyurdu:**"Allah'a verdiği sözü yerine getiren İbrahim'in sahîfelerinde olan şu hususlar kendisine bildirilmedi mi? Hiçbir günahkar, başkasının günâhını yüklenmez"** (Necm 37-38)"[1814]

ÛĞtĬè ÞÛ ĶÆ ÆÀą ÞЗ ÛĈÊÛ ÞЗ ÛÿşÀЗ ÛÞ ÿÀÎÊ ÞЗ ÛŌÛİą ÀÞÀ¢ÑÛ
ĈĬЗ Ć!ä ƨĬÒ Ć!ä óƶèó ÿÛ ĮĬèş ĈĬЗ Ć!ä ƨĬÒ ŲĞÀöä ǯşą ÛĞtĬè ÿÛ ÞЗ
ÞĦĤÛ ÿƶÓ¡ ÿÛ ĮÓŘĦé ŌĤŌş ÛŲÛ ÿƶtÔÓÁĶ ĮÓÓş ÛĄÎé ÀÞÛ Àtą¼ :óÀé ĮĬèş
ÞĦ ŏŲÎÊ ¢Ó ĶĿŘę ÞtĶ ÛĈÁĦ ƷtèÛ Àą ƶĦÓ ƨĬЗ ¢Ó ŲŘĈĿ ŘĦé ÞĦ ĈÔDZĦÊ
¬ÓÀöä ÞĦ ĞĦÛę ¢Ó ƷÛĈÛ Àtą¼ ÜĈąÓ¤ÛĄ ŸĶ ĈĿÑÛ Ęg

628- (583) Umm Seleme radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ben ancak bir beşerim. Muhakkak ki sizler bana gelip davalaşıyorsunuz. Belki de biriniz hüccetini diğerinden daha iyi ifade eder de, işittiğime göre hüküm verebilirim. Kime kardeşinin hakkı olan bir şey hakkında hüküm verirsem onu almasın. Zira ona ancak ateşten bir parça vermişimdir."**[1815]

1813 Zayıf. Zuhri, Ebu Hureyre radıyallahu anh'den işitmemiştir.
1814 Sahih.
1815 Sahih. Şafii, Sunen (19852) Buhari (7169) Muslim (1713)

ﻋﺘﻴﻖ ﺑﻦ ﺟﺮﻳﺮ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺧﺎﻟﺪ ﻳﻌﻨﻲ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺍﻟﺤﺬﺍﺀ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻗﻼﺑﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﻤﻬﻠﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﺍﻥ ﺑﻦ ﺣﺼﻴﻦ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺃﻧﺎ ﺑﺸﺮ ﻭﺇﻧﻜﻢ ﺗﺨﺘﺼﻤﻮﻥ ﺇﻟﻲ ﻭﻟﻌﻞ ﺑﻌﻀﻜﻢ ﺃﻥ ﻳﻜﻮﻥ ﺃﺑﻠﻎ ﻣﻦ ﺑﻌﺾ ﻓﺄﻗﻀﻲ ﻟﻪ ﻋﻠﻰ ﻧﺤﻮ ﻣﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻣﻨﻪ ﻓﻤﻦ ﻗﻀﻴﺖ ﻟﻪ ﻣﻦ ﺣﻖ ﺃﺧﻴﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻼ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻨﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﺈﻧﻤﺎ ﺃﻗﻄﻊ ﻟﻪ ﻗﻄﻌﺔ ﻣﻦ ﻧﺎﺭ

... (583/1) Umm Seleme radıyallahu anha'dan: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Ben ancak bir beşerim. Muhakkak ki sizler bana gelip davalaşıyorsunuz. Belki de biriniz hüccetini diğerinden daha iyi ifade eder de, işittiğime göre hüküm verebilirim. Kime kardeşinin hakkı olan bir şey hakkında hüküm verirsem onu almasın. Zira ona ancak ateşten bir parça vermişimdir."**[1816]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺯﻳﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﺤﺒﺎﺏ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺣﻔﺺ ﻳﻌﻨﻲ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺍﻟﺤﺬﺍﺀ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻗﻼﺑﺔ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﻤﻬﻠﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﺍﻥ ﺑﻦ ﺣﺼﻴﻦ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺃﻧﺎ ﺑﺸﺮ ﻭﺇﻧﻜﻢ ﺗﺨﺘﺼﻤﻮﻥ ﺇﻟﻲ ﻭﻟﻌﻞ ﺑﻌﻀﻜﻢ ﺃﻥ ﻳﻜﻮﻥ ﺃﺑﻠﻎ ﻣﻦ ﺑﻌﺾ ﻓﺄﻗﻀﻲ ﻟﻪ ﻋﻠﻰ ﻧﺤﻮ ﻣﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻣﻨﻪ ﻓﻤﻦ ﻗﻀﻴﺖ ﻟﻪ ﻣﻦ ﺣﻖ ﺃﺧﻴﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻼ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻨﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﺈﻧﻤﺎ ﺃﻗﻄﻊ ﻟﻪ ﻗﻄﻌﺔ ﻣﻦ ﻧﺎﺭ

629- (576) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hüküm verdi.[1817]

Amr (b. Dinar) dedi ki: bu mallar hakkında bir hüküm idi.[1818]

ﺣﺪﺛﻨﺎ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﻌﺰﻳﺰ ﺑﻦ ﺃﺑﻲ ﺣﺎﺯﻡ ﺍﻟﻤﺪﻧﻲ ﻭﺍﺳﻤﻪ ﺳﻠﻤﺔ ﺑﻦ ﺩﻳﻨﺎﺭ ﺣﺪﺛﻨﺎ ﺍﻟﻌﻼﺀ ﻳﻌﻨﻲ ﺍﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﻟﺮﺣﻤﻦ ﺍﻟﺤﺬﺍﺀ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﻤﻬﻠﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﺍﻥ ﺑﻦ ﺣﺼﻴﻦ ﻗﺎﻝ ﻗﺎﻝ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺇﻧﻤﺎ ﺃﻧﺎ ﺑﺸﺮ ﻭﺇﻧﻜﻢ ﺗﺨﺘﺼﻤﻮﻥ ﺇﻟﻲ ﻭﻟﻌﻞ ﺑﻌﻀﻜﻢ ﺃﻥ ﻳﻜﻮﻥ ﺃﺑﻠﻎ ﻣﻦ ﺑﻌﺾ ﻓﺄﻗﻀﻲ ﻟﻪ ﻋﻠﻰ ﻧﺤﻮ ﻣﺎ ﺃﺳﻤﻊ ﻣﻨﻪ ﻓﻤﻦ ﻗﻀﻴﺖ ﻟﻪ ﻣﻦ ﺣﻖ ﺃﺧﻴﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﻼ ﻳﺄﺧﺬ ﻣﻨﻪ ﺷﻴﺌﺎ ﻓﺈﻧﻤﺎ ﺃﻗﻄﻊ ﻟﻪ ﻗﻄﻌﺔ ﻣﻦ ﻧﺎﺭ

1816 Sahih. Şafii, Sunen (19852) Buhari (7169) Muslim (1713)
1817 Sahih. Şafii, Sunen (19960) Muslim (1712) Ebu Davud (3608)
1818 Sahih. Şafii, Sunen (19961)

ÆËÊÀÎöä

630- (576/1) Muaz b. Abdirrahman'dan: İbn Abbas radıyallahu anhuma ile Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in ismini hatırlayamadığı bir sahabesinden: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hüküm verdi.[1819]

ÆÇÉtöä ðçä ðÇ ÛÆÊÛtöä ²ðÇ¸Ç ÛÀtÇ Ûêð ðç ŞÀtÇ ðÇ ÛÇËÊäÀÈð ÌóÇ¢ÈnÊ
ÆËÊÀÎöä ÇÐ ÊktöÄê ²ÐÉ ÇÉÍÇ ÊÍÍÇ ć!ä ²ðÕ Ć!ä óz¢éó ÇÊ ÛÍÍÇ Ć!ä ÚÎÉó

631- (577) İbnu'l-Museyyeb rahimehullah'tan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hüküm verdi.[1820]

Ûêð ðç ČĦĦêó ðÇ ÛÞÅóşäóÆöä ģÆÍÇ Ûêð ðç ÉtHuq ðç ÂΛÂĦöä ÆÇ ÌóÇ¢ÈnÊ
ÛĆĦêð ðÇ ÛģåÌÇ ðç ÉĦĦè ðç ÕĦĆgÀÌ ðç ŞÀtÇ ðç ÉĦĦè ðÇ ÛðtģÀÇöä ÆÇ ²ÐÉ ÇÍÍÇ ć!ä ²ðÕ Ć!ä óz¢éó ÇÊ ÆĦè âÌóõ Uź ÌóÆÐZ¸¼ :óÌé ĈÉÐZ ðÇ ¬ÆËÊÀÎöä ÇÐ ÊktöÄê

632- (578) Şurahbil b. Said b. Sa'd b. Ubade dedi ki: "Sad'ın kitabında Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bir şahit ve yemin ile hükmettiğini gördük."[1821]

ÌóÆÐZ¸ :óÌé ĈĦêð ðÇ ÛŞÀtÇ ðç ÉĦĦè ðÇ ÛÆÊÛtöä ðç ÂΛÂĦöä ÆÇ ÀÕé¸
ĈÍÍÇ ć!ä ²ðÕ Ć!ä óz¢éó ÇÊ ģåÌÇ ðç ÆĦè ÆÍÎć :ģåÌÇ ðç ÉĦĦè ÆÇõ Uź ÆËÊÀÎöä ÇÐ ÊktöÄê ÚÉRÓć ÇÊ ÝÂģ ðç ŞÀtÇ ÀnÊ ÍÍÇ¸

1819 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19979) isnadında İbrahim b. Muhammed me - ruktür.

1820 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (20002) isnadında İbrahim b. Muhammed me - ruktür. Ayrıca mürseldir.

1821 Zayıf. Şafii, Sunen (19980) Amr b. Şurahbil ve Şurahbil b. Said makbuldürler.

633- (578/1) Amr b. Şurahbil'den: "Sa'd b. Ubade radıyallahu anh'ın kitaplarında Sa'd b. Ubade'nin Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in Amr b. Hazm'a bir şahit ve yemin ile hükmetmesini emrettiğine şahitlik ettiğini gördük."[1822]

ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﺑﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺣﺰﻡ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻛﺘﺐ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻴﻤﻦ ﻛﺘﺎﺑﺎ ﻓﻜﺎﻥ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﺇﻥ ﻣﻦ ﺍﻋﺘﺒﻂ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﻓﻘﺘﻠﻪ ﻓﺈﻧﻪ ﻗﻮﺩ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺮﺿﻰ ﺃﻭﻟﻴﺎﺀ ﺍﻟﻤﻘﺘﻮﻝ

ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮ ﺑﻦ ﻣﺤﻤﺪ ﺑﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺣﺰﻡ ﻋﻦ ﺃﺑﻴﻪ ﻋﻦ ﺟﺪﻩ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﻛﺘﺐ ﺇﻟﻰ ﺃﻫﻞ ﺍﻟﻴﻤﻦ ﻛﺘﺎﺑﺎ ﻓﻜﺎﻥ ﻓﻲ ﻛﺘﺎﺑﻪ ﺇﻥ ﻣﻦ ﺍﻋﺘﺒﻂ ﻣﺆﻣﻨﺎ ﻓﻘﺘﻠﻪ ﻓﺈﻧﻪ ﻗﻮﺩ ﺇﻻ ﺃﻥ ﻳﺮﺿﻰ ﺃﻭﻟﻴﺎﺀ ﺍﻟﻤﻘﺘﻮﻝ

634- (579) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yeminle hükmetti.[1823]

ﻗﻀﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ ﺑﺸﺎﻫﺪ ﻭﻳﻤﻴﻦ :ﻗﺎﻝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺍﻟﺰﻧﺎﺩ ﻋﻦ ﺍﻷﻋﺮﺝ ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻫﺮﻳﺮﺓ

635- Cafer b. Muhammed, babasından rivayet ediyor: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hükmetti."[1824]

ﻋﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺩﻳﻨﺎﺭ ﺃﻥ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻗﺎﻝ :ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺩﻳﻨﺎﺭ ﻗﺎﻝ ﺳﻤﻌﺖ ﺟﺎﺑﺮ ﺑﻦ ﺯﻳﺪ ﻳﻘﻮﻝ ﻗﻀﻰ ﺭﺳﻮﻝ ﺍﻟﻠﻪ ﷺ

1822 Zayıf. Şafii, Sunen (19981)

1823 Sahih. Şafii, Sunen (19983) Ebu Davud (3610) Tirmizi (1343) İbn Mace (2368)

1824 Sahih ligayrihi. Beyhaki (10/171)

óÀé .ĮõÀŢŞĈ ȸĖ ŲĈȝ ÀŢĉ ɔŘĖş ÛĮĦȸ :óÀé ÝÆĒÀÎöä Ȝɳ ƙŧĢȸÀĉ ĮŭĖş ĜĊŲȝ
ķ ȸĢÉöä Ųʕ :ÀĄÁĦDZ óÀé :ĮŲÊɳ

636- (580) Cafer b. Muhammed dedi ki: "el-Hakem b. Uteybe'nin elini kabrin duvarına koymuş halde babama şöyle sorduğunu işittim: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hükmetti mi?" O da: "Evet. Ali radıyallahu anh de aranızda bununla hükmetti."[1825]

Muslim dedi ki: "Cafer, bu hükmün borç hakkında olduğunu söyledi."[1826]

ÛĜĊĒĈ ȸȝ ÛÆĢĦÌĖ ȸė ŞÀŧȝ ȸȝ ÛĭĢÀDZ ȸėä ȸȝ ÛÆĜÁɳ ȸė ĮŲÊɳ ÀȩĢɳĈ
Ȝɳ ZĬƒg ÆĒÀÎĉ ǒÀDZ ĵĜ½ :ĝĝÀŢÎöä Ųʕ óÀé ĮŭĖş ĜĊŲȝ ć!ä ɔŭǒ ŲĢȩöä ĵĈ
¬ĈÆĒÀÌĖ

637- (581) Amr b. Şuayb, babasın'dan rivayet ediyor: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şahitlik hakkında şöyle buyurdu: **"Eğer tek şahit gelirse, şahitliği ile beraber yemin eder."**[1827]

ózĖȩ ĵĈ ÛÀĄÁĦDZ ŲĜĈ ȸȝ ÛĞĢÀõ ŲĜĈ ȸė ÆĜÁɳ ȸȝ ÛĞĢĢȝ ȸė ĵÀĒÀĖ ÀȩĢɳĈ
ÆĒÀÎöä Ȝɳ ƙŧĢȸÀĉ ɔŘĖ ĮŭĖş ĜĊŲȝ ć!ä ɔŭǒ Ć!ä

638- (582) Ebu Cafer'den: "Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir şahit ve yemin ile hükmetti."[1828]

ȸȝ ÛĮÓĦȸöä ȸė Àŧȝ ȸȝ ÛĢşÀĢ ŲĜĈ ȸė áÀĦȩĖĈ ȸȝ ÛɔĢĦȸ ŲĜĈ ȸėä ÀȩĢɳĈ
ĜĄĢĢöä ÀŧŢĦĢ ÆĝĖş ǒõ ĵÀĢĢĢ ĝäåĝ ÀĢȝäÆĝ ÛȸĢĬDZó ĵĈ ć!ä ŲĖĕó ÛĆ!ä ÆĢȝ ȸė ÀĜÁDZ
ĜĄÆɳ Ųʕ ŲĖ ȻØĬĜ ĮŭĖş ĜĊŲȝ ć!ä ɔŭǒ Ć!ä ózĖȩ ÀŢĉ ɔŘÓĢ ÛÀŢDzȸó ȩĝäåĝ ÀŢąĈ

1825 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19997) Muslim b. Halid zayıftır. Bkz.: Beyhaki (10/173)
1826 Şafii, Sunen (19998)
1827 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (20000) Muslim b. Halid zayıftır.
1828 Zayıf. Şafii, Sunen (19999) Halid b. Ebi Kerime zayıftır. İsnadı mürseldir.

639- (1152) Cabir b. Abdillah radıyallahu anh'den: "İki adam bir hayvanın kendisine ait olduğu hususunda iddialaştılar ve her biri beyyine getirdi. Hayvan doğurmuştu. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hayvan kimin elinde iken doğurmuşsa hayvanın ona ait olduğuna hükmetti."[1829]

ﻗﻠﺲ ﻳﺎﻛﻮﺑﺎ ﺭﺳﻮ :ﻣﻦ ﻛﺘﺒﻮﺍ :ﻭﺍﻟﻒ ﻣﺎﺷﺎﺀ ﻣﻦ ﻫﺮﻣﻦ ﻭﺍﻟﻒ ﻣﺎ ﻣﻦ ﻭﻳﻬﺎ ﺍﻟﻴﺎ ﺍﻟﻜﻨﺪ
ﻣﺎ ﺭﺑﻮ ﻳﻘﺎﻟﺎ ﻧﻮ ﻭﻣﺎﺯ ﻣﺎ ﻳﺮﻭ ﻫﺎﻟﻴﺰ ﻣﺰ ﻭﻣﻬﻦ ﻣﺰ ﻭﺍﻣﺘﻤﻦ ﻣﻦ ﻫﺎﻟﻴﺰ ﻣﺰ ﻧﻮﻦ
ﻟﻴﺎ ﺍﻟﻮ ﻧﻘﺎﻟﺎ ﻣﻮ ﻭﻣﺎﺯ ﻫﺎﻟﻴﺰ ﻣﺰ ﻭﻣﻬﻦ ﻣﻦ ﻫﺎﻟﻴﺰ ﻣﺰ ﻧﻮﻦ ﻭ

642- (593) İbn Ebi Muleyke'den: "İbn Abbas radıyallahu anhuma'ya Taif'ten biri diğerine vurmuş olan ve şahitleri olmayan iki cariye hakkında yazdım. O da bana şöyle yazdı: "O ikisini ikindiden sonra hapset. Sonra onlara şu ayeti oku: **"Şüphesiz Allah'a verdikleri sözü ve yeminlerini az bir karşılığa değişenler var ya..."** (Al-i İmran 77) "Ben de öyle yaptım ve itiraf ettirdim."[1832]

â ÌÁçß ÐçÄ ÐÞ ÛĞÓÇĽĻ Ų€Ű ÐçÄ ÐÞ Ûğ^ÀÐZ ÐçÄ ÐÞ ÛÆ€ÌÁ ÐÇ ĻÝÊĻ ÌÁçÀÞÁ
.¬ŲÞÁţ¤Ä ²ÝÞ ĞĻÇ¤Ä¼ :óÌÁç ĻÝèş ĉ€ÝÞ ć!ä ²ÝÒ Ć!ä óz€ó ğÛ Ì±TÞ ć!ä ŲŕÓ
ĉ€ÝÞ ²ÞÁţ¤Ä ²ÝÞ ĸkţĉ¤ä :óÌÁç €Ò €ÓĞĉÛ ¤ş óÌÁç €ĉÊĞ€ş

643- (734) İbn Abbas radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Beyyine (delil getirmek) iddia edene düşer."** Emin değilim ama zannederim şöyle de dedi: **"Kendisi aleyhinde iddiada bulunulana da yemin etmek düşer."**[1833]

ŞAHİTLİKLER

ğåÌTî ğÛ åäÀÊÄöä ÕŁÛ Ļ³à :óÌÁç ΒÀŁÂöä ŘĦţè ÛĞÆ€³ Ðçİ ğÌÆÀè ÌÁçÀÞÁ
ãÌÛÁöä Ðçİ Àţ³ ğÛ ÆĘÊţ¤ä Ðçİ ÁŁĦè UĜÀÞÁĞĴ ÁTîÛş Ûà²ZĽĸ ¤ć 8ÊÌÁÕöä
¬ÕţåÌTî ŘĦĞę Æ€ţ ğÛ şÛ ÛÕţåÌTî Õ€ÓĸŁ Æţ¼ :ğÀÓę Ų€Ğĵ óÌÁç €Ò ć!ä ŲŕÓ
.ĉŁ, ŘÓÓî :óz€Ó €ĉĦţè Ļó ÛäğäÀĤ äÓÓŁ Ĝĝ ǫÆHu ĞÆ€³ Ðçİ ğÌÆÀè ŘĦţè€ş
ÆŁÓ€, ÛŸĽ²Ó ²ţè Ļó Ûğ¥Ý, Ĝĝ UĜÀÞÁ ¤ć ÁTîÛ :ğÌÆÀè óÌÁç :ĻĦĞ€ÌöÄ óÌÁç
ğÌõş ÆĘÊţ¤ä Ðçİ ÁŁĦè ²Ł :È€ę Ðçİ şÀţ³ Ų€ óÌÁç ÛŘÓöÊÝ, ÛĜţè¤ä ŞÁĞ ĻŲÞ

1832 Sahih ligayrihi. Abdullah b. Muemmel zayıftır. Mutâbisi için bkz.: Beyhaki (10/179)

1833 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (20248-49) Muslim b. Halid zayıftır. Şahidi: Mu - lim (1711)

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺭﺿﻲ ﷲ ﻋﻨﻪ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﻟﺄﺑﻲ ﺑﻜﺮﺓ ﺗﺐ ﺗﻘﺒﻞ ﺷﻬﺎﺩﺗﻚ ﺃﻭ ﺃﺷﻬﺪ ﻋﻠﻴﻚ ﺑﻤﺎ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ

644- (588) ez-Zuhrî dedi ki: "Irak'lılar iftira edenin şahitliğinin artık hiç geçerli olmayacağını iddia ettiler. Ben şehadet ederim ki, Said b. El-Museyyeb, Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh'ın, Ebu Bekre'ye şöyle dediğini haber verdi: "Tevbe et ki, şahitliğin kabul edilsin. Yahut tevbe ettirilirsen şehadetini kabul ederim."[1834]

Şafii rahimehullah dedi ki: "Sufyan b. Uyeyne'nin defalarca bu şekilde rivayet ettiğini işittim. Sonra şöyle dediğini işittim: "Bunda tereddüt ettim." Şafii rahimehullah dedi ki: "Sufyan şöyle dedi: "Şehadet ederim ki bunu bana filan haber verdi" sonra o şahsın ismini verdi. İsmi hafızamda kalmadı ve sordum. Bana dedi ki: "Bunu bana Amr b. Kays, Said b. El-Museyyeb'den rivayet etti. Sufyan, Said b. El-Museyyeb hususunda tereddüt etmedi." Şafii rahimehullah dedi ki: "Başkaları bunu İbn Şihab, Said b. El-Museyyeb yoluyla Ömer radıyallahu anh'den rivayet ettiler."[1835]

ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺳﻔﻴﺎﻥ ﺑﻦ ﻋﻴﻴﻨﺔ ﻗﺎﻝ ﺃﺧﺒﺮﻧﺎ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﻗﺎﻝ ﺳﺄﻟﺖ ﻋﻤﺮﻭ ﺑﻦ ﺍﻟﻘﺎﺭﻱ ﻭﻫﻮ ﺟﺎﻟﺲ ﻓﻲ ﻣﺠﻠﺴﻪ ﻓﺤﺪﺙ ﺃﻥ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﺣﺪﺛﻪ ﺃﻥ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ ﺣﺪﺛﻪ ﺃﻥ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻗﺎﻝ ﻟﺄﺑﻲ ﺑﻜﺮﺓ ﺗﺐ ﺗﻘﺒﻞ ﺷﻬﺎﺩﺗﻚ ﺃﻭ ﺃﺷﻬﺪ ﻋﻠﻴﻚ ﺑﻤﺎ ﺃﺧﺒﺮﻧﻲ ﻋﻦ ﺳﻌﻴﺪ ﺑﻦ ﺍﻟﻤﺴﻴﺐ ﻋﻦ ﻋﻤﺮ ﺑﻦ ﺍﻟﺨﻄﺎﺏ

645- Bana Sufyan b. Uyeyne haber verdi, dedi ki: "Bana ez-Zuhrî haber verdi. Kalkıp sorduğumda "mecliste yanımda bulunan Amr b. Kays bana söyledi ki; o Said b. El-Museyyeb radıyallahu anh idi" dedi." Sufyan'a dedim ki: "Said b. El-Museyyeb'den rivayet ettiğinde tereddüt ettin mi?" O: "Hayır, onun dediği gibidir. Ancak bende tereddüt meydana geldi."[1836]

ﻋﻦ ﺍﻟﺰﻫﺮﻱ ﺑﻦ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻛﻌﺐ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺃﻥ ﻋﺒﺪ ﷲ ﺑﻦ ﻛﻌﺐ ﺑﻦ ﻣﺎﻟﻚ ﺃﺧﺒﺮﻩ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺧﺮﺝ ﻳﻮﻡ ﺍﻟﺨﻤﻴﺲ ﻓﻲ ﻏﺰﻭﺓ ﺗﺒﻮﻙ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺤﺐ ﺃﻥ ﻻ ﻳﺨﺮﺝ ﻳﻮﻡ ﺧﺮﺝ ﺇﻻ ﻳﺮﻯ ﺃﻥ ﻟﻪ ﺣﺎﺟﺔ ﺑﺒﻌﺪ ﺍﻟﻐﺎﻳﺔ ﻭﺍﻟﻤﻔﺎﺯﺓ

1834 Sahih. Şafii, Sunen (19875) Buhari (2649)
1835 Şafii, Sunen (19876)
1836 Sahih. Şafii, Sunen (19876)

ﻖﺤﺍﺭﻟﺍ ﺔﻟﺎﺣ ﻲﻓ ﻞﺟﺭﻟﺍ ﻊﻣ ﺀﺎﺴﻨﻟﺍ ﺓﺩﺎﻬﺷ ﻞﺒﻗ ﺔﺒﺗﺎﺜﻟﺍ

646- (589) Said b. El-Museyyeb'den: Ömer b. El-Hattab radıyallahu anh tevbe ettirmek için üç kişiye celde uygulayınca ikisi şahitliklerinden döndüler ve bundan sonra şahitlikleri kabul edildi. Ebu Bekre radıyallahu anh kabul etmedi ve şahitliği reddedildi."[1837]

ﺔﻨﻴﻌﻟﺍ ﻞﻫﺃ ﻦﻣ ﻞﺟﺭ ﻊﻣ ﻥﺎﺘﺃﺮﻣﺍ ﻻﺇ ﺔﺣﺎﺒﻟﺍ ﻲﻓ ﺀﻲﺷ ﻲﻓ ﺔﺣﺎﺒﻟﺍ ﻲﻓ ﻞﺟﺭ ﻪﻌﻣ ﺲﻴﻟ ﺎﻤﻴﻓ ﻞﻴﻗ

647- (1011) İbn Curayc'den: Atâ rahimehullah dedi ki: "Kadınların, kadınlarla ilgili bir şeye şahitliklerinde yanlarında bir erkek şahit yoksa, dört adil kadından azının şahitliği caiz değildir."[1838]

**ﻞﻴﻗ ﻪﻧﺃ ﻻﺇ ﻪﻴﻠﻋ ﻖﻔﺘﻣ ﻮﻫ ﺎﻤﻓ ﻞﻴﻗ ﺎﻣ ﻰﻠﻋ ﻞﻴﻟﺪﻟﺍ ﻲﻓ ﻒﻠﺘﺨ

kadınlarla ilgili bir şeye şahitliklerinde dört kadından azının şahitliği caiz değildir."[1840]

FİTNELER

Éçß ôé ÇÊÌò ôß ÛÀÐÎÌÇţôä ôé Éçà ôé ÉçţHçą ÙÊÀçàÑÊ ÛĻŢŸÊ ¤É ôą ÌÇÀçàÑÊ ÛĘÇŞÊ åÉÌä :ÇÔţÊ äÆÉŞ ÔţŸÑ ÇŁŞ ÇÓ óÌÉ ÛÌÆÇŸÕ ĵÛ ÇÁß ÇÌä ÇÉŘó ÀĘÇâÖä ôé ÇÌä ĵÀąÂÖä ÀÊÑÙ ÙÊ ĻŢŸÈè óÇŁĘÖä ĵÛ ÆÇÓÖä ÙÊ ÉÐÇó ÌÆÉÇ

650- (300) Salih b. Abdillah b. Ez-Zubeyr'den: "Ka'b (el-Ahbar) Mekke'de çalışırken ona şöyle demiş: "Sağlam bağla. Zira biz kitaplarda ahir zamanda sellerin büyük olacağını gördük."[1841]

ôß ÛÆÇĘţôä ôé ÉÊÑè ôß ÚóÀąÅ ôé şÂţß ôß ÛĞÆÆß ôé ĵÌÇÁè ÌÇÀçàÑÊ ¬ôÇÉÐzôä ôÇé Àą ĘçÚ ÓÇè ğÂą ÇÔą ÓÀÐÇ¼ :óÌÉ ÊÉÐZ ôß ÛÊÑÊ

651- (301) Said b. El-Museyyeb, babasından, o da dedesinden rivayet ediyor: "Bir defasında Mekke'yi sel bastı da, iki dağ arasını kapladı."[1842]

1840 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (19857) Beyhaki (10/151)
1841 Zayıf. Şafii, Sunen (7270) İbrahim b. Muhammed metruktür.
1842 Sahih. Şafii, Sunen (7270)

RÜYA TABİRİ

ÛĶÁą ôę ãĿĻźõä ÉĘȝ ôȝ ÛĵŸĐzȝ ôę ÉţĿUŋ ôȝ ÛĿBáøşäǿÉõä ÀǿÀĘĝnÔ ĻĬèş ĈĨĬȝ ć!ä ɔĬÕ ŲĈąõä ôȝ ÛȝÕèĞĵä ôę ČŴĜäş ôȝ ÛĿBÀÔąõä ÉĞäźõä ÉĘȝ ôȝ Ļő Ąŋ ŷÀĄţõä Ųş ĈĨĄĘȝ ƆǿÔ ǿŋş ÛŌéÔ Ļő Ąŋ UĜźę ǿŋ ƆÀÂõä ƆÀźÔ ĵĈ¼ :óÁę ¬ĈĨĜÔ ÀĹĘ ɔǿÔ ɔȝåä ǿŋş ÛĄÀǩ

652- (912) Vasile b. el-Eska' radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Şüphesiz en büyük iftiralar; söylemediğim bir şeyi söylemişim gibi nakletmek, kişinin rüyada görmediği şeyi gördüğünü söylemesi ve kendisini babasından başkasına nispet etmektir."**[1843]

1843 Hasen. Muslim (mukaddime 1-4) Buhari (106-110)

TEFSİR

Õõ ÀÆĞźşş} :Ĉĝźę Ūę ÛÆĒÀĐźą ǿȝ ÛĠĒĐźǿ Ūĝõ ǿęä ǿȝ ÛĞÆĒȝ ǿęä ÀǿÀĠĝǹõ ȷõ ÆŹŢÌõş ć!ä ĸõ ĉǿõ ĸć ȷõ ÆŹŢÌõ Ûğ À̃õźĕ ĸõ À̃õźĕ ć :[đ' :dzÀÎöä] {õÀ̃õĕ ć!ä óźę̀ę́ äÆŧHą

653- (892) Mucahid, Allah Teâlâ'nın: **"Senin zikrini yükseltmedik mi?"** (İnşirah 4) ayeti hakkında şöyle dedi: "Ben anıldığım zaman sen de anılırsın: Şehadet ederim ki Allah'tan başka ibadete layık hak ilah yoktur ve yine şehadet ederim ki Muhammed Allah'ın rasulüdür."[1844]

ǿę ǿŧģÀöä Æĝȝ ǿȝ ÛÀŁę̂Âöä ǿę ģşÀȝ ǿȝ Û ą̃ÀŢÎ ǿęä ǿȝ ÛŌĝÀą ÀǿÀĠĝǹõ ȳÀÎÊ ĶĦÎę̀ :óźõą ĉĝȝ ć!ä Ųr̂ģ ą̃ÀÛÁöä ǿę Àŧȝ ĶĦÎę̀ :óÀę Ƀģ̂Àĝöä Æĝȝ ć!ä ɾĭõ Ųĝ̂öä ȷÀõş ÛÀŁĝ̂ÀęĝÛ Àą ÀŁą ɾĭȝ ĵÀę̂ÀÁöä ģǿźę̀ ĝÀĝÛą Ûɣ̄ąÂģ ǿę ŁÛóģ ǿę ĉĉĉģ Łǿ Û8ÀÛöä ɾŧģ ĉĉŸąÛ Łǿ ÛĝĒŸȝ ÒĐźȝĝ ȷõ ģÆÛǿ ÛÀŹŁĝ̂ÛÀęĝ ŁĭęŞ ĝĒŸȝ ĶĦÎę̀ Ųõ Ûć!ä óźę̀ę́ À :ĶŸõǿ ŁĭęŞ ĝĒŸȝ ć!ä ɾĭõ Ųĝ̂öä ĝĝ ĶÀĐźǿ ĝĝäģÁÀĝ ĝĒŸȝ ć!ä ɾĭõ ć!ä óźę̀ę́ ĉõ óÀǿõ ÛÀŹŁĝ̂ÛÀęĝ Àą ÀŁą ɾĭȝ ĵÀę̂ÀÁöä ģǿźę̀ ĝÀĝÛą ĝĒŸȝ ć!ä ɾĭõ ć!ä óźę̀ę́ óÀǿõ ÛĝÀĝÛą ĉĉĦÎę̀ Ųĝöä ģõäÀĝöä ĝÀĝǿõ .¬ĝÀę¼ :ŁĭęŞ ȷõ ÛĶĝÂĝĉ äØÓŁ¼ :óÀǿõ ğĝÀĝǿõ .¬ĝÀę¼ :Ųĝ óÀę Łǿ .¬ĶĝÂĝĉ äØÓŁ¼ :ŁĭęŞ ¬ĉĝą ÀĒĝĶ Àą äşĕÀę̀Àę Û8ÀģĝÛ ĜĦĝę̀ ɾĭȝ óÂĝĉ ȷÙÀĝöä äØŁ

1844 Sahih. Şafii, Sunen (2573)

654- (907) Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh şöyle dedi: "Hişam b. Hakîm b. Hizam'ın Furkan sûresini Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in bana öğrettiği ve benim okuduğum gibi okumadığını gördüm. Neredeyse bu yüzden ona çıkışacaktım. Namazdan çıkıncaya kadar bekledim. Sonra cübbesinden tutarak onu Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e kadar götürdüm. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Ey Allah'ın Rasulü! Bu zat Furkan sûresini senin bize okuduğun gibi okumuyor" dedim. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Onu bırak!"** dedi ve Hişam'a: **"Oku!"** buyurdu. Hişam işittiğimden başka şekilde okudu. Bunun üzerine Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Böyle nazil oldu"** buyurdu. Daha sonra bana: **"Sen de oku!"** dedi. Okudum. **"Böyle de nazil oldu. Şüphesiz bu Kur'an yedi harf üzerine nazil oldu. Onun için kolayınıza gelen şekilde okuyun"** buyurdu."[1845]

Ĝɥɇäã ĈØĘ Ʉɀ ȯÀɇş ɕɥĈ ÛĝÆÆĈʒ ȸʒ ÛȸÂKȇ ȸɕäã ȸʒ Û ã ʐɥĈ ȸʒ ÛɈĤÅŎĝöä ÀɥĈÀɕɲĈ
:ŏÀÊĝöä] {ÀɀŸÊĈ ȸɥɦ ÀɈȮǵş ĈŸÊĈ ȸɥɦ ÀɈȮǵ äʐĞĤɇÀǵ ÀɈɈŸÀɕɕ áÀÖÎ ĵɥÀñ ĵĈş}
ɣÀÀǵ ÀɈɀŸÀɦ Æĝäşĵŏ ʒɲş ɕʒ ʔäĵ Ɉȓǿ ɈŸʒ ɔĈÀɲäşĵ ÔĐʐǿ ŏÀĐʐ :ȯÀɇş [ĎĐ
ÀɀŸÊĈ ȸɥɦ ÀɈȮǵş ĈŸÊĈ ȸɥɦ ÀɈȮǵ äʐĞĤǵ ɕʒ ʔäĵ Ɉȓǿ ɈŸʒ ĵɈÀɲǵ ãÀɲöä ȸɥɦ
ÛÀĞɈĐʐǩ ĵĈ ÀĞɈĐʐǩ ĵĈ ÀɈɀɥǿ ĵĈ ÀɈȮŸʒ ÝÀɈȮŸʒ Àɲ ĵÀɥÆÆĈ¼ :ȸɈɈȮHŸĈ ȯÀɇş ĵó
ɈŸʒ ÀɈɀ ʔäĵ ã ÀɥÔɦ ŘȒǿ :ĝÀÀɈäã ŘȸÀɇş :ȯÀɇş ¬ÀɇĝÀÀǩ ĵĈ ÀɇĝÀÀǩ ĵĈ ÀɈɀɥǿ ĵĈş
ʔäĵş ÛŘɥØŏ :ɕʒ ʔäĵ Ɉȓǿ ɈŸʒ ȯÀÖǵ ÛŸǵ ĞɇĝÀÀäã Àɲ :ŌĐʐÀäã ȯÀɇş ÛɈĤş ĈŸĈ
ĜɦĞĝÀĝ ÐØäã ÖĵɦĜ ĝÀĝ ɔɲĝ ɕʒÀĞǩ ɾ

655- (971) İbn Sirin'den: "Abide es-Selmânî rahimehullah Allah Teâlâ'nın: **"Karı koca arasındaki bir geçimsizlikten endişe ederseniz, (bu geçimsizliği ortadan kaldırmak için, onlara) erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden de bir hakem gönderin."** (Nisa 35) ayeti hakkında şöyle dedi: "Bir adamla bir kadın Ali radıyallahu anh'e geldiler. Her birinin yanında insanlardan bir grup vardı. Ali radıyallahu anh onlara erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem belirlemelerini emretti. Sonra iki hakeme şöyle dedi: "Üzerinize ne düşer biliyor musunuz? Eğer

1845 Sahih. Buhari (6936) Muslim (818) Malik (1/201)

ikiniz onların birleşmelerini uygun görürseniz birleştirirsiniz. Ayrılmalarını uygun görürseniz ayırırsınız.” Kadın: “Allah’ın kitabına ve üzerime düşen veliye razı oldum” dedi. Adam da: “Ayrılığı kabul etmem” dedi. Ali radıyallahu anh dedi ki: “Yalan söyledin. Allah’a yemin olsun kadının kabul ettiği gibi sen de kabul etmedikçe olmaz.”[1846]

ÓÌÊÔÞ ŽşÂŠ :óÞÖ¸ ¢ĚĤÈ ÛĞÓÇĹĦ ÙĜÔ ôÞä ôÞ ÛğÀÀÌZ ôÞä ôÞ ÛĻÝÊĦ ÀÇÀĞÀÔ ãÆÔ ĵÀÓÞ ÛŌÇĹÞ ĘÂÇŞ ÛÙÔ ÀĈÒä :¢Ó ĶĞÀÓÞ ĞĞÞ ĶÀĜ ĞţûÀÞ ÆĜÀù ÙĜÔ ôÞ :ĶĞÀÓÞ ÀĦÂÞ ÀĦZ ÒĥÆÞ ÛÀŦÀÞ ĶÓÊÞ ÝĞĞÈÌş ĞĞÞ ôÞÔ :¢Ó óÞÖ ÀŦĹŸÞ ÒĥÅ ÛĶĹĥÅ ãÆÔ ÓÀĦäà Ù¦ ÖÓÀÊÀ ¬ĹÞ ¼ óÌÓÞ ÝĞĤĹĜÓ ôÞ ĞĞÈÌş ĞĤĹĜÓ ôÞ ĞĞÞ ôÞÔ ÛÕĜÓ ¢Ó ğÀÖÓÞ ¢ÁÞ ¶ä ÙÎÓ ĵÀÀÞ ôÞ ĵÀţŽÞ ğÖÀDZÞ ÀŦÈÀÆĞ ÀŦĹŸÞ ğÆÎÞ Àĥ :ĞĞŞÀĤĥ óÀÉş ÛÀţŦÀÈÞ ôÉÀÓÞ :âÀĞÞ ôÞä óÌÓÞ ĞĞŞÀĤĥş âÀĞÞ ôÞä ÒÈÓÓÞ ãÆÈ ÆÉ ÀţŁãÆDZÞ ÀţŁÀÆÓÞ :óÀÉ Û8ÀĥĻ ÊĞÞ ÙĜÉ ôĥ ôŁÁÆÈ ôŁÉ áĻÓÞ ĶĞõ ÀţŁÀĻÔ ÀĦÙÒÔş ÀţŦÈäZÓÔ ÀţŦĹŸÞ

656- (972) İbn Ebi Muleyke’den: “Akîl b. Ebî Tâlib, Fatıme bt. Utbe ile evlenmişti. Fatıme: “Bana sabret, sana bağışta bulunayım” demişti. Akîl, onun yanına girdiğinde: “Utbe ve Şeybe neredeler?” diye sorardı. O da susardı. Bir gün yine girdiğinde Fatıme: “Utbe b. Rebîa ve Şeybe b. Rebîa neredeler?” diye sordu. O da: “Eğer ateşe girersen solunda olurlar” dedi. Bunun üzerine elbisesine bürünüp Osman b. Affan radıyallahu anh’e gitti, ona olanları anlattı. Osman radıyallahu anh, İbn Abbas ve Muaviye radıyallahu anhum’a haberci gönderdi. İbn Abbas radıyallahu anhuma: “İkisini ayıracağım” dedi. Muaviye radıyallahu anh ise: “Abdumenaf oğullarından iki ihtiyarı ayıracak değilim” dedi. İbn Abbas radıyallahu anhuma ile Muaviye radıyallahu anh Osman radıyallahu anh’ın yanına gittiklerinde ikisinin elbiselerine bürünmüş halde, aralarının düzelmiş olduğunu gördüler.”[1847]

1846 Sahih. Şafii, Sunen (14561)
1847 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14563) Beyhaki (7/306)

ÆţHŋ ȸȝ ÛşÀţȝ ȸę ÆţHŋ ȸȝ ÛBǻǿşäǿÆöä ÆţHŋ ȸę ÂIÂĞßä ÆĢȝ ÌǿÀĢèȵÔ
ѫů} :ɔǿĂĞĞ Ô!ä ȸǯę Ʊ Ìţ[Áȝ Ô!ä ʯŕǿ ą ÌĢȝ ȸęä ȸȝ ÛǪǿÌHßä ȸę ĮĒÊäÀęÔ ȸę
äǽĞǯ ÛÌǶDŽşą ŎĮÔ ɔŕȝ şØĢ ɉ¼ :óÌę [ČĚ :ŏÌÊǿöä] {ĢĢĒĢŋ ĢĨĢÌÂĢ ĢKŭŋ ɉÔ
¬ÌǶDŽäÀèÔ Ōg ÆŎǯ ğØę

657- (980) İbn Abbas radıyallahu anhuma, Allah Teâlâ'nın: **"ve apaçık bir fuhuş irtikab etmedikçe..."** (Nisa 19) ayeti hakkında şöyle dedi: "Kocasının ailesine sövmedikçe demektir. Eğer söverse çıkarılması helal olur."[1848]

ģÆŎȝ ĈÆĒĢ BØöä¼ :óÌę ȸĈKĒ ȸęä ȸȝ Ûą̄zą̄Ô ȸȝ Û ą̄ÌŁzą̄öä ÆĢȝ ÌǿÀĢèȵÔ
¬ǯşÂöä ȸzÌÓǿöä

658- (941) Eyyub (es-Sahtiyani)'den: İbn Sirin rahimehullah dedi ki: "Nikah akdi kocanın elindedir."[1849]

ȸę ÆĒĤę ȸȝ ÛĊÓǿĒŋ UĒÔ ȸęä ȸȝ Ûǰ̌ÀÐZ ȸęä ȸȝ ÛĮĜÌę ȸę ÆĒĤę ÌǿÀĢèȵÔ
ǯşÂöä ȸzÌÓǿöä ģÆŎȝ ĈÆĒĢ BØöä :óÌę ęą̄Ô ÛÀĢĢÐZ

659- (942) İbn Ebi Muleyke'den: Said b. Cubeyr rahimehullah dedi ki: "Nikah akdi kocanın elindedir."[1850]

:óÌę ęą̄Ô ÛÆǿÊţöä ȸęä ȸȝ ęßŋę ęą̄Ô Ûǰ̌ÀÐZ ȸęä ȸȝ ÛĮĜÌę ȸę ÆĒĤę ÌǿÀĢèȵÔ
¬ǯşÂöä ȶĿ¼

660- (943) Said b. el-Museyyeb rahimehullah dedi ki: "Nikah akdi kocadadır."[1851]

1848 Hasen.
1849 Sahih. Şafii, Sunen (14366)
1850 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (14369) Said b. Salim zayıftır.
1851 Zayıf. Şafii, Sunen (14370) isnadı kopuktur. Said b. Salim zayıftır.

NÜBÜVVET ALÂMETLERİ

661- (35) Enes b. Mâlik radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'i ikindi namazı vakti yaklaştığı zaman gördüm. İnsanlar abdest için su aradılar ve bulamadılar. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e abdest suyu getirildi. Elini o kaba koydu, insanlara o kaptan abdest almalarını emretti. Parmaklarının altından suyun kaynadığını gördüm. Öyle ki, en sonuncularından sonra abdest aldı."[1852]

662- (787) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kisrâ helak olduğu zaman ondan sonra baş-**

1852 Sahih. Şafii, Sunen (1502)

ka Kisrâ yoktur. Kaysar helak olduğu zaman ondan sonra başka Kaysar yoktur. Nefsim elinde olana yemin ederim ki o ikisinin hazinelerini Allah yolunda harcayacaksınız."[1853]

1853 Sahih. Şafii, Sunen (18454)

EDEP KİTABI

ÇÛŘŕø ÀŧȝĊĕäĊȝ ÛȝĜĹĂĊ ĊȝÛÀŧȝĊĕ Ċ!ä ÁĔĕȝĊȝ ÛĞĄĔĔȝĊĕ ĵÀĔÁÈĕ ĹĊĂĊĕńĜ
ÒŊŻĄäüä ĻõÁĕĝĜ ĊĕŧĔÔŧ ŕ¼ :ĻĭÈĕş ĈĔŸȝ ć!ä ɔŕŏ Ċ!ä óɀÈĕó óĹĊş :óĹĊş ÀŧŢŧȝ ć!ä
¬äɀĦÈɀĸş ÛäɀĦÛĘÁĸ ĊÔĸş ÛĈĔĢ ĕÀŕÁŧ Ļĺ ĈĒÊÛDzŋ ĊĎŋ

663- (232) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz kişiyi yerinden kaldırıp, sonra onun yerine oturmasın. Lakin yer açın ve genişletin."**[1854]

Ļĭèş ĈĔŸȝ ć!ä ɔŕŏ ŢĜĄäüä ĵÛ ÛÀŧȝ ĊĕäĊȝ ÛUĈÛ UĈĄĕĝ ÛĻĘĒäÀĕÛ ĹĊĂĊĕńÛ
ĈĔȝ ÁĔĦÔŧ Ļĺ ÛĈĒÊÛDzŋ ĊĎŋ ĕŧĔÔĔȝ ÒŊŻĄäüä ɔõÛ ÒŊŻĄäüä ÁĒŧĦŧ ŕ ķ :óĹĊş

664- (232/1) İbn Ömer radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir kimse birini kaldırıp da oraya kendisi oturmasın."**[1855]

ÀĜĂDZ ĊȝÛɔĕɀŋ ĊĕĵÀŧĘŸĕ óĹĊş :óĹĊş ĵĻÀDZ ĊĕäĊȝ ÛĒĔÔDzŧüä ÁĞȝ ĂĞÁĞg
ĊĕŧĔÔŧ ŕ ķ :óĹĊş ĻĭÈĕş ĈĔŸȝ ć!ä ɔŕŏ ŢĜĄäüä ĵÛ ÛĂŧŢŧȝ Ċ!ä ÇÛŘŕø Ċ!ä ÁĞȝ ĊĕĎ
ķ äɀĦÊɀÛ :ŌĞĞĞ ĊÔĸş ÛĞĦŧDzüä ÿzʌ ĕĂńÛ ĻõÁĞĝÛ

665- (234) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: Nebî sallallahu

1854 Sahih. Şafii, Sunen (6618) Muslim (2177)
1855 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (6619)

aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Biriniz Cuma günü bir kardeşini yerinden kaldırmasın, lakin "yer açın" desin."**[1856]

ÀÔ¿ Ùë Ǩ¿ ğÀ¿È Ê¿ ф ÙÊ¿ë ф Ù¿ÈÀ ф¿ ÿÀÎÊ ф Ù¿ÀÆÀè ÀÇÀ¿ÑÔ
:¿È¿ Ê¿Ɓ ¹ä ɔ¿ò ¹ä óɀè Ǩ¿Ê¿ Ù Ì ÀÀ¿ ÆÈ¿ U¿ Ê¿Ê¿ U¿ Ù¿Ô :Ǩ¿À¿
¬¿Ĕ¼ :ó¿À¿ ÝÀÈÔ

666- (366) Esma bt. Ebi Bekr radıyallahu anhuma'dan: "Annem Kureyş'in itikadında olarak bana geldi. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e: "Ona sılayı rahim yapabilir miyim?" diye sordum. **"Evet"** buyurdu.[1857]

ф Ù¿ÀÊ¿ ф¿ ¿À¿Ɓè ф¿ä ф Ù¿ÆÊ¿ U¿ ф¿ ¹ä Æ¿ ф Ù¿ÀÆÀè ÀÇÀ¿ÑÔ
ó¿ɀè ¿Ô :ó¿À¿ À¿Ê¿Ûñ Ê¿ÀÐ¿ÓÀ¿ ÿÀ¿ ¿ä ¹ä ÿÎ¿ ãÀÛÁ¿ä ф¿ ÀÈ¿ ¿Ô Ù¿Ê¿
¿ Ù¿ÀHÙÒÔ ä¿ñÀÕ¼ :ó¿À¿ ¿Ó¿ U¿Ê¿Õõ À¿Æ¿ ÿÀ¿ ¿È¿ Ê¿Ɓ ¹ä ɔ¿ò ¹ä
ŧ¿ Z¿Ù¿Ê Ó¿Ð¿À¿ä ¿Ô ɔ¿g ã¿ÓÓ¿ä ÀÈÈ¿ ¿ Û¿È¿Ð¿ ф¿Ó¿ä ¿ Û¿È¿Ð¿ ф¿Ó¿ä
ÿÂÈÐ¿ Ê¿Ð¿ä Ğ¿Ð¿ä ф¿Ê¿ ¿Ô ¿À¿è ф¿ŧ¿ ŧÔ Ù¿ÆÈÎ¿Ê¿ ŧ¿ ¿ÆÈÎ¿ş Ù¿Ù¿Ê¿
Ü¿Ô¿À¿ä Ó¿Ð¿ó ¿È¿Á¿ ŧ¿ Ù¿ÆÊÔ ф¿ŧ¿ŧä ф¿ ¿È¿ş Ù¿Ó¿Ää Ɓ¿ ¿ÂÙ¿Î¿ä ¿Ŧ¿ ÜĞ¿À¿Ð¿ä
¬¿ú¿ ¿È¿ ¿ä¿è ¿Ğ¿À¿ş ¿Ê¿ ¿À¿è ф¿ş Ù¿È¿Ɓ¿Ô ¿ÂÙ¿Î¿ä ¿Ŧ¿

667- (933) Suleyman b. Yesar'dan: "Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh Cabiye'de halka hitap etti ve dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem benim size yaptığım gibi ayağa kalktı ve şöyle buyurdu: **"Ashabıma, sonra onların ardından gelenlere, sonra onların ardından gelenlere saygı gösterin. Daha sonra yalan ortaya çıkar. Hatta kişi teklif edilmediği halde yemin eder, istenmediği halde şahitlik yapar. Kimi cennetin ortası sevindiriyorsa, o cemaatten ayrılmasın. Çünkü şeytan tek kişiyle beraberdir ve iki kişiden daha uzaktır. Bir erkek, bir kadınla yalnız kalmasın. Zira üçüncüleri şeytan olur. Bir kimseyi yaptığı iyilik sevindiriyor ve kötü-**

1856 Sahih. Şafii, Sunen (6620) Muslim (2178)
1857 Sahih. Buhari (5979)

lüğü de üzüyorsa, o mü'mindir."[1858]

ÿÇÆïä ÿÛÀÿä ǨǴÛ :ǨǴÁÉ ÞÁţèÛ ÞÞ ÛÇţÛÁÉ ÞÞ ÛÿÁÎÊ ÞÞ ÛÇÆÆÞ ÞÉä ÞÞ áÂţÞÉ ÇÉÔĦÞïä ÁŢÉÉÁÒÛ Ûß ÇÆÉä ÿÛ ÛÇ!ä óŢèÉ Áą :ǨǴÁÏÞÉ ĻÏèş ÇÆÏÞ Ć!ä ŢÐÒ ÇÏÒäŢïä ǨÆĦ¼ :ĻÏèş ÇÆÏÞ Ć!ä ŢÐÒ Ç!ä óŢèÉ óÁÏÞÉ ÝÇÆÉ ÒÒÏÉÛ ÛÍÆÀĦÎ ¬ÇÉŢÈţţïäş

668- (61) Esma radıyallahu anha dedi ki: "Bir kadın Nebi sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Benim bir kızım var. O kızamık geçirdi ve saçları döküldü. Ona saç ekleyebilir miyim?" Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: *"Saç ekleyene de, ekletene de lanet edilmiştir."*[1859]

ÁÞå ÛÇÁÆÛ ÿÛ ÛÞÛǨÊ ÞÆ ÉţĦą ÞÞ Û ãŢÞÛ ÞÞ ÛĻÂÒÏïä ãÁĦŢÏïä ÆÇÞ ÁÞÀÇnÛ ĻÎÏÉ ÇÁǨÉŢÏÉïä ŢÐÒ ÛÇţÏÉŢÏïä ŢÐÛ ÛÛĦÛ ÛĻÏèş ÇÆÏÞ Ć!ä ŢÐÒ Ç!ä óŢèÉ ãĦÞÒÛ ÞĦ ÄÀÁÉ Ø ÀÔÏïş ÒÉÏÉÉş óÁÉ ÇÇÊgÛş .ÆĦÒ ÞÆ ĻÆÛ

669- (1171) Muhammed b. Sirin'den: "Babası Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabından bir topluluğu velime yemeğine davet etti. Ona gelenlerin arasında Ubeyy b. Ka'b radıyallahu anh de vardı." Zannederim şöyle de dedi: "Tebrik etti ve gitti."[1860]

Ç!ä ÆÇÞ ÚÛÛ ÁÞå :óŢÒą ÛÆÁÂą ÚÛÛ ÞÆ Ç!ä ÆÇÞ ÞţÈ ÇĦÛ ÛÇÆÆÞ ÞÉä ÁÞÀÇnÛ ĻÈÁÉ äşØn :óÁÉş ÇÆÁą ÀţÞ ÞÆ Ç!ä ÆÇÞ ÆţÉ ÿÁĦÚÏïä Þŕşş ÛÈÚÐÉ ÇÁǨÉ ÀţÞ ÞÆ ¬ĻÂÒ Ú¼ :óÁÉş ÇÆÁą Ç!ä ÆÇÞ ŔÇÉş ÛÇ!ä

670- (1172) Ubeydullah b. Ebi Yezid'den: "Babam Abdullah b. Ömer

1858 Sahih ligayrihi. Ahmed (1/18, 26, 3/446)
1859 Sahih. Şafii, Sunen (5054)
1860 Sahih. Şafii, Sunen (14413)

radıyallahu anhuma'yı davet etti, O da geldi ve oturdu. Önüne yemek koydu. Abdullah b. Ömer radıyallahu anhuma ona elini uzatınca: "Allah'ın adıyla alın" dedi. Abdullah elini çekti ve "Ben oruçluyum" dedi.[1861]

ﺑﻪ ﺃﻛﻞ ﻣﻊ ﺃﺻﺤﺎﺑﻪ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﺠﺎﺀ ﺑﻪ ﺃﺑﻮ ﻃﻠﺤﺔ ﻣﻊ ﺃﺻﺤﺎﺑﻪ ﻓﺄﻛﻞ ﻣﻌﻬﻢ ﻓﻘﺎﻝ ﺃﺑﻮ ﻃﻠﺤﺔ ﻟﻴﺲ ﻫﺬﺍ ﻃﻌﺎﻡ ﻭﻟﻴﻤﺔ ﻭﻟﻜﻦ ﻫﺬﺍ ﻃﻌﺎﻡ ﺭﺃﻳﻨﺎﻩ ﻓﻔﻌﻠﻨﺎ

671- (1173) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem yanında bir topluluk ile beraber Ebu Talha radıyallahu anh'e geldi ve onun yanında yemek yediler. Bu velime yemeği değildi."[1862]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﺑﻜﺮﺓ ﻣﻦ ﻃﺮﻳﻖ ﺃﺧﺮﻯ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﺃﻥ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮﺓ ﻛﺎﻥ ﻳﺤﺪﺙ ﺑﻬﺬﺍ ﻭﻋﻦ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﺃﻥ ﺃﺑﺎ ﺑﻜﺮﺓ ﻛﺎﻥ ﻳﺤﺪﺙ ﺑﻬﺬﺍ ﻓﻲ ﻣﺴﺠﺪ ﺍﻟﺒﺼﺮﺓ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﺤﺴﻦ ﻗﺪ ﻭﺍﻟﻠﻪ ﺳﻤﻊ ﺃﺑﻮ ﺑﻜﺮﺓ ﻫﺬﺍ ﻓﻲ ﻫﺬﺍ ﺍﻟﻤﺴﺠﺪ ﻓﻘﺎﻝ ﺍﻟﺤﺴﻦ

672- (1256) Abdurrahman b. el-Esved b. Abdiyeğus'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Muhakkak şiirin bir kısmı hikmettir."**[1863]

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﻌﺮ ﻛﻼﻡ ﻓﺤﺴﻨﻪ ﻛﺤﺴﻦ ﺍﻟﻜﻼﻡ ﻭﻗﺒﻴﺤﻪ ﻛﻘﺒﻴﺢ ﺍﻟﻜﻼﻡ ﻭﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﻌﺮ ﻛﻼﻡ ﻓﺤﺴﻨﻪ ﻛﺤﺴﻦ ﺍﻟﻜﻼﻡ ﻭﻗﺒﻴﺤﻪ ﻛﻘﺒﻴﺢ ﺍﻟﻜﻼﻡ

673- (1257) Urve rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Şiir bir kelamdır. Güzeli sözün güzeli gibidir. Çirkini de sözün çirkini gibidir."[1864]

ﻗﺎﻝ ﺍﻟﺸﻌﺮ ﻛﻼﻡ ﻓﺤﺴﻨﻪ ﻛﺤﺴﻦ ﺍﻟﻜﻼﻡ ﻭﻗﺒﻴﺤﻪ ﻛﻘﺒﻴﺢ ﺍﻟﻜﻼﻡ

1861 Sahih. Şafii, Sunen (14414)
1862 Sahih. Şafii, Sunen (14435)
1863 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (9761) Tirmizi (2847) Ebu Ya'la (5104)
1864 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (9763)

ÀÇßä ÌÇÏĤ ŌõĎ ÀÊÌág ô Àȝ ÌÆÇÆää ȷĈ ɤĈ ķ :ĉĈÇÛĦ ÙĻ óÌÅÓĻ ÌĦȽĈ ÆĒÛĦ ¢ïõ ÀÇÁää ȷĈş ɤĈ ÛÇĎåÌÇ ŌĈĦ ÌÇÏĘ ÙŘÓĈ ȧåĎÌò ŌÐȽĈ ĝÀĤĊÉä ȷĈş ɤĈ ÛÀÐŽÀÅßäş ĉĦĤ ĿĝĈĎş äȽĬŧȝÌĽ ɤĈ ÛĈĎÌäää ÙĻ ĉĶĜäÓĦĈĤ ¢ïõ ÀÎää ȷĈş ɤĈ ÛĈĜÐzßä ÙĻ ĉĶĜäÓĦĈĤ ĝĝĎ óÌÓŽĤ ŌŧĦĦ ĉŧĽ} ÛĿÓĈÌŧȝĈ ɔĬȝ ȷȽĬşÀĦĦ ĿÓĜĈ äȽŧĬȝäş ÛĝÓĝ ɔĬȝ Ċ! ä ķ [ē :ĞïÂïÂïä] {ĉÀĻ äĄÌ ĝĝĎ óÌÓŽĤ ŌŧĦĦ ĉĦş ÛĉÀĻ äÀĿĦ

674- (227) Amr dedi ki: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bir gün hutbesinde şöyle buyurdu: "Dikkat edin, dünya hazır bir maldır. İyi de, günahkar da ondan yer. Dikkat edin! Muhakkak ki ahiret sadık bir eceldir. Kadir olan Melik onu gerçekleştirecektir. Dikkat edin! Muhakkak hayr tamamiyle cennettedir. Dikkat edin! Muhakkak ki şer tamamiyle cehennemdedir. Dikkat edin! Sizler Allah'tan sakınarak amel edin. Bilin ki sizler amellerinize arz edileceksiniz: **"Kim zerre ağırlığınca hayır işlemişse onu görecek, kim de zerre ağırlığınca şer işlemişse onu görecektir.**" (Zilzal 8)"[1865]

ĉȝ ÛÆĒÛŧää ɔĉȽĻ ÛşÀŧȝ ÙĈĈ ĉę şÀŧȝ ĉȝ ÛÆŧĦĻ ĉę ÂÅÂĦää Æĉȝ ÌĉÀĉĠĈ ÌŧĤ ÌÄĿÌ ĶŏÀĶ Ìĥ¼ :óÌę ĿĬĕş Ċ¢Ȝ Ċ! ä ɔĬò ĻĈĜää ȷĈ ÛÆĒÛĻág ĉę ÆĒÛŧää ĿÓĝĿŽĻ ÆĕĘş ɤĈ ¢ïȝ ĿõÀŽĻ ÌŧĤ ÌÄĿÌ ĶŏÀĶ ɤş ÛĊĜ ĿÓŧÀĻĈ ÆĕĘş ɤĈ ĊĜ Ċ! ä ĿõÀĻĈ ÙĈźĈÊĶ ɔĝg ÈÌĉ ğźŧĶ ĉĦ ¢ĻĈ ÙĈşşę ÙĻ ŌĉĻ ÆĕĘ ĸĤĜĈj ä ĉźşÀää ȷĈş ÛĉĺȝĈ ¬ÆĒÛää ÙĻ äźŧĿĎźĻ ÛÀŽĕàĝ

675- (895) el-Muttalib b. Hanteb'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Allah'ın size emrettiği şeylerden hiçbir şeyi size emretmeden bırakmadım. Yine sizi yasakladığı şeylerden hiçbir şeyi size yasaklamadan bırakmadım. Muhakkak ki Ruhu'l-Emin (cebrail) benim kalbime üfledi ki; hiçbir can rızkını tamamlamadan ölmeyecektir. Şu halde rızık talebinizi güzel yapınız."**[1866]

1865 Zayıf. Şafii, Sunen (6495) isnadında İbrahim b. Muhammed vardır. İsnadı k - puktur.

1866 Sahih ligayrihi. Şafii, er-Risale (306)

ق!ا ةلق ق!ا ظةع ظم لع ظمه ثغةرة ع ثبلاقا ع ثرامةق ظمغ
{امةاقحه عه ك لع} :قلغ ق!ا ظمع ةلر قبامةا ع ظمة لقةر قلغ
ةلقرمق [د٬ذ :ٍرامقاما]

676- (922) Urve rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e Allah Azze ve Celle'den şu ayet indirilinceye kadar kıyamet hakkında sormaya devam ettiler: **"Onun vaktini sen nereden bildireceksin"** (Naziat 43)[1867]

VASİYETLER

ةلق ق!ا ظةع رع ثاقلدة ع ثظةغرا رامةقع ع ثجقةع عةا امقرمق
¬ةعظةك قرعظ ¼ :ظمه لقةر قلغ ق!ا

677- (898) Mucahid rahimehullah'tan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Varise vasiyyet yoktur."**[1868]

1867 Sahih ligayrihi. Şafii, er-Risale (1373) Hakim (2/513)
1868 Sahih ligayrihi. Şafii, el-Umm (4/112) Mürseldir.

FERÂİZ KİTABI

678- (899) Usame b. Zeyd radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müslüman kafire, kafir de müslümana varis olamaz."**[1869]

679- (1306) Ali b. el-Huseyn rahimehullah'tan: Ebu Talib'e ancak Akil ve Tâlib varis oldular. Ali ve Cafer radıyallahu anhuma varis olmadılar. Bu yüzden biz Şib'den payımızı terk ettik."[1870]

1869 Sahih. Buhari (6764)
1870 Zayıf. Şafii, Sunen (12489) isnadı kopuktur.

680- (1237) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Müminin canı, ödeninceye kadar borcuna bağlıdır."**[1871]

Ûçáვ ćª ä Ưr̂ó ĝÀ¼ÀŁ Ưê̂ фვ Ûž̌À³ვĝ̈ä фვ ÛẐ́ÄçÂöä Ưê̂ фვ ÛŌ̂ĞÄę ÄçÀçn̂Û
Ǩ̃ŏÀ̃Ł Äę Ûäĝ́Ä¼Å̂ä ƯÛçóş фtÊÇÖ̂Ą ŕ¼ :óÄ̂ç ĮĪès̈ ĉ̈ÍVვ ćª ä ɔɪǒ ĉª ä óz̈èś ĵÛ
¬ĜéÆǒ ẓT̈Ź ƯV̂ĥÀვ Ĉ̊úęş ƯV̂Ł̂Û ĈÔÂę ÆĦé

681- (1139) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Benim varislerim altın paraları bölüşmez. Hanımlarımın nafakasından ve işçimin masrafından başka bıraktıklarım sadakadır."**[1872]

ĉÄ¼ĦĘ ǑžÊ̂ä ÛĝÀ¼ÀŁ Ưê̂ фვ Ûž̌À³ვĝ̈ä фვ ÛẐ́ÄçÂöä Ưê̂ фვ Ûĵ̈ÄÆè ÄçÀçn̂Û

682- (1139/1) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den aynı anlamda rivayet edilmiştir.[1873]

ф¢ áǿÄú ĵÛ ÛǾÄÛვ фვ Ûĵ̈¼ÀDZ ф¢ä фვ ÛĮ̂Ä̂è ф¢ ÆĒĤèş ÛĮ̂V̂Ęą ÄçÀçn̂Û
Ą̂ŏǾ̈ ÛÄ¼ÔÛ ÀÎვ ĆĦR̂¢ фვ äzĦV̈Ô¼Ä̈ Æ̈Ĝäz̈è ф̂tĝ̈ä ф̂ę ĝÄ̈ĝ̈Û ÒĻÛ ĘĝვÛ ÛƷ̈ÇÀtĝ̈ä
áǿÄú Ĉĝǿş ş̈Û áǿÄú ɔ́ÔÛ Ʒ̈ĝ̈ÁÛ ĵÛ ƯĝÀçĝ̈Ć ¢ª ä Ưr̂ó ĀÎÛÁĝ̈ä ф¢ ÀtĦ̂Ô Õĝ̈é
äǾÓĻ Q̂ÆĦĝ̈ä Ưę ǨÓÓì Äę

1871 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (7766) Ahmed (2/440, 475)
1872 Sahih. Şafii, Sunen (12916) Buhari (3096)
1873 Sahih. Şafii, Sunen (12917)
1874 Zayıf. Şafii, Sunen (20557) isnadı kopuktur. Said b. Salim ve Muslim b. Halid zayıftır. Beyhaki (10/300)

áøÀû ÿÛ ÛdzÁéø UÛÛ øè ßÀÛÿ øÿ ÛÿÇÀÐz øèä øÿ ÛĞÆÆÿ øè ÿÀÆÁè ÁǪÀǪÙ
ÿrŕø ãÀÛÁßä øè Àtÿ óÀÖǿ ÛĮĪĞäKtê ƨĞǿ ÆĞäzè ĶÆè ÕĮÛ ĘǪÿ ÛƷÇÀtßä øè
ĮĪŸĵǪ Uǿ ÇzŸĐDzÁǿ :Àtÿ óÀÖǿ ÛÇşØnÙǪ ÿÛ äzÆǿ Ûáøû ĞǪǿzǪ ÇzÛÿÛ ¼ :ÇÁÿ ¤ä
¼ âÀ¤ßä øĥ

684- (781) Atâ b. Ebi Rabah rahimehullah'tan: "Tarık b. Murakka, ev halkının velayet hakkı verilmemiş kölelerini azat etti ve onların miraslarını getirdi. Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh dedi ki: "Onu Tarık'ın varislerine veriniz." Onlar onu almayı kabul etmediler. Bunun üzerine Ömer radıyallahu anh dedi ki: "Onu diğer insanlarda olduğu gibi belirleyin."[1875]

øè ÀÖÇ UÛÛ øè ÕÛtßä ÆÇÿ øÿ ÛÀÖÇ UÛÛ øè ¤ä ÆÇÿ øÿ ÛÕÛÀǪ ÁǪÀǪÙ
ĆkÛÇ õÀĶş ÕÛtĿ ÿÀÎÊ øè î ÁĦßä ÿÛ ĆÀǪÙ ĆǪÛ ÛĆĞÛÛ øÿ ÛÿÀÎÊ øè ǫǿÁĦßä
ĸÀǪ õÀĶş ÿÿÛ øǪÓßä ÆĞÛ ÕÛtz ÛÿÀŘÛ ÐÛ ÛĞßĦÛ ÕǪzǿş ÿÿÛ ÿÁǿä ÛĞǪYǪ ĆÛ
ǫǿş BÓßä ÕÛtĿ Įǿ ÛĆĞäzǪ ǿŕĶşş ĆÛÀǪ ĆĞÛş ĆǪÛÛ BÓßä ĆzÙÛ ĆǿÓzĆ ÛUßäzǪş
UÛÛ ÿÀõ ÀǪ ğàÀgÛ ÆĆ :ÇÁÆä óÀÖǿ ÛĆĞÛÿ ĆÀÙÛş ĆÁÆä õÀĶş Ußäztßä ǿŕĶşş óÀtßä
ÛóÀtßä ğàÀgÛ ÀtÛ ÛÕÛǿõ È¤ :ÇzÙÛ óÀĆş ÛUßäztßä ßŕĶşş óÀtßä øĥ àÀgÛ
ƨǿÛ ÀtÛǪÙÀǿ ÛÀǪÛ ĆǿÓÛ ĶÊÛÛ ÿzßä UñÛ ÕÛtĿ zÛ ĶÇǿÓÛ ÛŸǿ Ußäztßä ǿŕĶş ÀǪǿ
Ußäztßä ßŕzĆ ĆĞñÿ ƨŘÖǿ ÁÇÿ ¤ä ÿrŕø ÿÀtßÿ

685- (780) Ebu Bekr b. el-Haris b. Hişam dedi ki: "el-As b. Hişam öldüğünde geride kendisine ait üç oğlunu bıraktı. İkisi bir anadan, biri başka hanımından idi. Anaları bir olan iki oğlundan biri öldü ve geride mal ve azatlı köleler bıraktı. Anne-baba bir kardeşi malına ve azatlı kölelerinin velasına vâris oldu. Sonra vâris öldü, geride baba bir oğul ve kardeş bıraktı. Oğul dedi ki: "Babamın hissesine düşen mal ve azatlı kölelerin velâsı benim hisseme düşmüştür." Kardeşi dedi ki: "Durum böyle değildir. Senin hissene sadece

1875 Zayıf. Şafii, Sunen (20554) İbn Cureyc mudellis olup, an'ane ile rivayet etmi - tir.

mal düşmüştür, azatlıların velâsı değil. Bugün kardeşim ölseydi meselâ ben ona vâris olmaz mıydım?" Bunun üzerine Osman radıyallahu anh'e başvurdular. Osman radıyallahu anh, azatlıların velâsını kardeşine verdi."[1876]

عَنْ الشَّعْبِيِّ أَنَّ رَجُلًا أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ إِنَّ أُمِّي تُوُفِّيَتْ وَتَرَكَتْ مَمْلُوكًا وَإِنَّهَا مَاتَتْ وَهُوَ لَهَا فَقَالَ وَجَبَ أَجْرُكِ وَرَدَّهُ عَلَيْكِ الْمِيرَاثُ قَالَ إِنَّهَا مَاتَتْ وَعَلَيْهَا نَذْرٌ أَفَأَصُومُ عَنْهَا قَالَ صُومِي عَنْ أُمِّكِ قَالَ إِنَّهَا مَاتَتْ وَمَا حَجَّتْ أَفَأَحُجُّ عَنْهَا قَالَ نَعَمْ

686- (1110) Burayde el-Eslemî'den: "Bir adam Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'e şöyle sordu: "Ben anneme bir köle sadaka verdim. Annem de öldü." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Sadakan yerine gelmiştir, o köle de senin mirasındır."**[1877]

عَنْ عَطَاءٍ أَنَّ امْرَأَةً مَرِضَتْ فَأَرَادَتْ أَنْ تَرْجِعَ إِلَى أَهْلِهَا فَأَرَادَ زَوْجُهَا أَنْ يَرُدَّهَا فَأَبَتْ فَتَزَوَّجَ عَلَيْهَا ثَلَاثَ نِسْوَةٍ فَأَبَتْ فَأَجَازَ ذَلِكَ عَبْدُ الْمَلِكِ بْنُ مَرْوَانَ وَقَالَ سَعِيدُ بْنُ سَلِيمٍ إِنْ كَانَ مِثْلَ صَدَاقِهَا فَلَهَا أَنْ تَرُدَّ وَإِنْ كَانَ أَكْثَرَ مِنْ صَدَاقِهَا فَلَيْسَ لَهَا أَنْ تَرُدَّ وَقَالَ عَطَاءٌ الْهَدَايَا لَا تُرَدُّ وَلَا أَرَى أَنْ يَرْجِعَ فِي شَيْءٍ أَعْطَاهَا

687- (1286) İkrime b. Halid'den: "İbn Ummi'l-Hakem hastalandığı zaman bir hanımını mirasından çıkarmak istedi. Kadın kabul etmedi. Dedi ki: "Senin yanına girerek hakkını eksilteceğim veya zarar vereceğim" Hastalığında üç nikah kıydı ve her birinde biner dinar mehir verdi. Abdulmelik b. Mervan bunu caiz saydı. Said b. Salim dedi ki: "Mehirlerinin misli caiz ise bundan fazla olduğunda kadın fazlalığı reddedebilir. Hediyeler hakkında de-

1876 Zayıf. Şafii, Sunen (20565) Malik (2/784) isnadı kopuktur.
1877 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (12308)

diğim gibidir."[1878]

688- (1286/1) İkrime b. Halid'den: "Abdurrahman b. Ummi'l-Hakem hastalığında hanımını mirasından çıkarmak istedi, hanımı kabul etmedi. O da onun üzerine üç kadın nikahlayarak her birinin mehirini birer dinar verdi. Abdulmelik b. Mervan bunu caiz gördü ve ücreti aralarında paylaştırdı."[1879]

"er-Rebi dedi ki: Bu Şafii rahimehullah'ın da görüşüdür. Şafii rahimehullah dedi ki: "Bu mehri onların mihri gibi görürüm. Şayet mehri misilleri daha fazla olursa nikah caiz olur, eğer hastalığında ölürse mehr-i misillerinden fazlası ise batıl olur. Çünkü bu vasiyet hükmündedir. Varis için ise vasiyet caiz olmaz."[1880]

1878 Zayıf. Şafii, Sunen (12849) Said b. Salim ve Muslim b. Halid zayıftır.
1879 Zayıf. Şafii, Sunen (12844) Said b. Salim zayıftır.
1880 Şafii, Sunen (12845)

[illegible]

689- (1287) İbn Ömer radıyallahu anhuma'nın azatlısı Nafi rahimehullah'tan: "Hafs b. el-Mugira'nın kızı Abdullah b. Ebi Rebia'nın nikahında idi. Onu bir talakla boşadı. Sonra Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh onu nikahladı. Ona kadının kısır olup çocuk doğurmadığı söylendi. O da onunla ilişkiye girmeden önce boşadı. Ömer radıyallahu anh'ın zamanında ve Osman radıyallahu anh'ın halifeliğinin bir kısmında kadın bekledi, sonra Abdullah b. Ebi Rebia hasta iken, diğer hanımlarına mirasta ortak olması için onu nikahladı. Kendisiyle onun arasında bir akrabalık da vardı."[1881]

[illegible]

690- (1288) Nafi rahimehullah'tan: İbn Ebi Rebia hasta iken nikahlandı ve bu nikah geçerli sayıldı.[1882]

[illegible]

691- (1075) İbn Ebi Muleyke, İbnu'z-Zubeyr'e hanımını kesin talakla boşayan, sonra ölen kişinin karısının iddeti hakkında sormuş. Abdullah b. ez-Zubeyr radıyallahu anhuma şöyle demiş: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh, Tumâdir bt. El-Esbağ el-Kelbiyye'yi kesin talakla boşamıştı. Sonra öldü ve hanımı iddet bekliyordu. Osman radıyallahu anh onu kocasına varis kıldı." İbnu'z-Zubeyr dedi ki: "Bana gelince, kesin talakla boşanan kadının varis ola-

1881 Zayıf. Şafii, Sunen (12843) Said b. Salim zayıftır.
1882 Zayıf. Şafii, Sunen (12848) Muslim b. Halid zayıftır.

cağı görüşünde değilim."[1883]

ÿÀõş :óÀé 8ƶ ôé Ĉ!ä Æşƶ ôé ČĦŮû ôƶ Ûāİ̇Î ôéä ôƶ ÛĈŐôĮ̇ İ́ĢÀĢṅĈ ôé ôtģĄöä Æşƶ ÿĈ Û8ƶ ôé ôtģĄöä Æşƶ ôé ČtŤè Ůĉ ôƶş ÛŐôôî ĮŢtŤƶĈ ôÀŘĈĢä ÆĔé ¢ĊĤ ¢ĊƷ Ć!ä ţŬÊŕó ÿİ̇tžƶ İ̇ŢĢźź ŘĄÂṅ ƶŁş Ğĝ¢öä ¢ĕĈĄṅä Ęİ̇ü Û8ƶ İ̇ŢÊÉĈ

692- (1075/1) Ebu Seleme b. Abdirrahman'dan: "Abdurrahman b. Avf radıyallahu anh hanımını kendisi hasta iken kesin talakla boşadı. Osman radıyallahu anh, iddetinin bitmesinden sonra onu varis kıldı."[1884]

1883 Hasen. Şafii, Sunen (14835)
1884 Sahih. Şafii, Sunen (14836)

MENKIBELER

693- (1016) İbn Şihab'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kureyş'i öne geçiriniz, onun önüne geçmeyiniz. Ondan öğreniniz, ona öğretmeyiniz."**[1885]

694- (1017) Ömer b. Abdilaziz ve İbn Şihab'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kureyş'i alçaltanı Allah Azze ve Celle alçaltır."**[1886]

1885 Sahih ligayrihi. Bkz.: el-Elbani, el-İrva (2/296)

1886 Hasen ligayrihi. Tirmizi (3905) el-Elbani,es-Sahiha (1178)

695- (1018) el-Haris b. Abdirrahman'dan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kureyş böbürlenmeyecek olsaydı ona Allah katındaki derecesini haber verirdim."[1887]

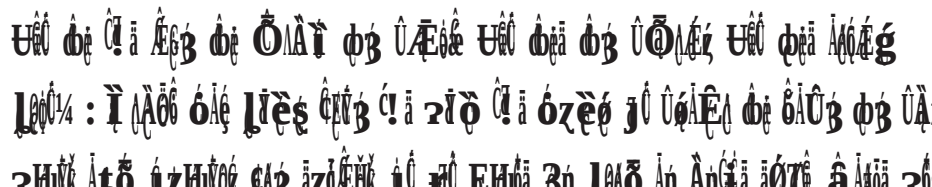

696- (1019) Atâ b. Yesar rahimehullah'tan: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kureyş'e şöyle buyurdu: **"Sizler hak ile beraber olduğunuz sürece bu işe (yönetime) insanların en uygunusunuz. Haktan saparsanız –** elindeki hurma çubuğuna işaret ederek: **- şu hurma dalının kabuğunun soyulduğu gibi bu işten de öyle ayrılmış olursunuz."**[1888]

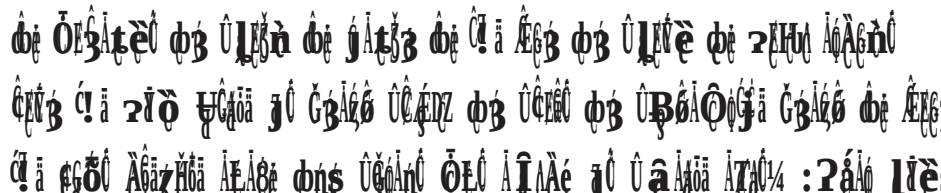

697- (1020) Rifaa el-Ensari radıyallahu anh'den: Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle seslendi: **"Ey insanlar! Muhakkak ki Kureyş emanet ehlidir. Ona bu yolda engel olanı Allah yüz üstü süründürsün."** Bunu üç defa söyledi."[1889]

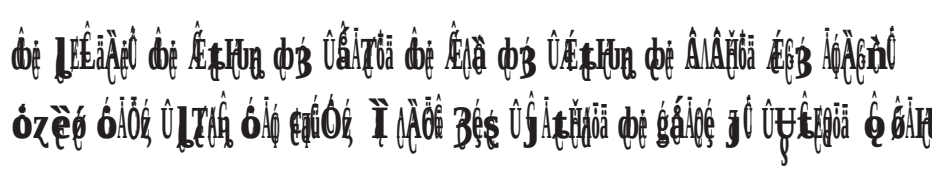

1887 Sahih ligayrihi. Ahmed (4/101, 6/158)
1888 Zayıf. Beyhaki (8/144) mürseldir. Şureyk b. Abdillah'ta zayıflık vardır.
1889 Zayıf. Ahmed (4/340) İsmail b. Ubeyd b. Rifaa makbuldür.

Ûæìïzô ìzìñ 2Ìè ÕÜïö ÕqÉç ÛìÎìÌé ¼ÎÜè æ ÛÝÝq¼ :¿ïèş ÇÜïß ć!ä ²ïò ć!ä
äéô ¿zÛÇøèş Û¿zÛïñçÜ ßq ÕÜïçş Û¿zÛìtß ßq ÕÜtß ÀÔHuè ôìïzô ¿zìñ ÜÛq şô
¬ć!ä ÉìÊß ìzô BØôìñ ìzÀìñçÉ ÌÌìÉé ²øÛè jô æzô Û¿zÛÛô

698- (1021) Muhammed b. İbrahim b. el-Haris et-Teymî'den: "Katade b. Nu'man'ın Kureyş ile bir sıkıntısı vardı. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Yavaş ol, Kureyş'e sövme! Muhakkak ki sen belki de onlardan bir kimse görürsün, onların amelleri yanında kendi amelini ve onların fiilleri yanında kendi fiilini hakir görürsün. Ayrıca onları gördüğünde gıpta ile bakarsın. Eğer Kureyş'in taşkınlık yapmayacağını bilseydim onlara Allah katında olanı haber verirdim."**[1890]

ć!ä ôzçèô jô çţÁgô æ åÁqèñ ÛÆôé Uô ôçä ôß ÛÆôÁn ôè ¿ÛÊq ÁôÀçnô
çäÀÎ¼ :ôÁéş Ûçţ Ágô æ ÀţÁñä ôôq ÁÃţÌ ÌìÉé Uż ôÁé ¿ïèş ÇÜïß ć!ä ²ïò
¬âÁqïä ôäÀÎ çÁţñ ÌìÉé

699- (1022) İbn Ebi Zi'b'in, ezberleyemediğim bir isnad ile rivayetinde Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kureyş hakkında şöyle buyurdu: **"Kureyş'in şerlileri, diğer insanların şerlilerinden hayırlıdır."**[1891]

gÀÉÀÅţ Uô ôß ÛĞţÜè Uô ôß ÛşÀtß ôè ÉţHuq ôß ÛBÅóşäóÉïä ÁôÀçnô
ÀÃñ ²ïß ţÂô Áôô Ãtçæ¼ :ôÁé ¿ïèş ÇÜïß ć!ä ²ïò ć!ä ôzçèô jô Ûçß ć!ä Ûîçô
ÛÜgş ôÁÉĞÓjä ÁÉÛóş Ûÿzäïä Uż UÃÑ :çß ć!ä Ûîçô ÜÃÇÁÎïä ôÁé .¬ÜÔÊçèÓ
ôçzçé şô Ãzçé ţÂóż ĞçÁHué Uô ôè ğÁDzz¼ :¿ïèş ÇÜïß ć!ä ²ïò ć!ä ôzçèô ôÁé
Uż ĶôÁHuçèä ²qg ţÂóż ãÁÛÁïä ôè Àtß ğÁDz ¿ô Ûçô ÀÃßq ć!äş ÛZĦîr ÇÜçş
¬çÀÉż BÀÃq ÃÉÀÖßß ôô ¿Üż ÛôÛÜÑê âÁqïä ãÀÎÉż ÛÃqÀÇ ÇÃÉq

1890 Zayıf. Ahmed (6/384) Mürseldir.
1891 Zayıf. Beyhaki, Marife (1/89)

700- (1029) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Bir kuyudan sulamak için su çekerken..."** (Şafii dedi ki: "Yani bu rüyada olmuştur. Peygamberlerin rüyaları bir vahiydir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:) **"İbn Ebi Kuhafe (Ebu Bekr radıyallahu anh) gelerek bir veya iki kova su çekti. Çekişinde bir zayıflık vardır. Allah onu bağışlayacaktır. Sonra Ömer b. el-Hattab geldi, su çekti. Ancak elindeki kova büyük bir kaba dönüştü ve insanlar sulamak için hayvanlarını getirdiler. Onun yaptığı işi yapacak kadar becerikli birini görmedim."**[1892]

ضعيف. أخرجه البخاري (3664) ومسلم (2392)

701- (1323) Osman b. Affan radıyallahu anh'ın azatlı kölesinden: "Osman radıyallahu anh ile beraber bir yaz günü Aliye'de olan bahçesinde idik.

1892 Sahih. Buhari (3664) Muslim (2392)

Bir adamın iki deve götürdüğünü gördü. Yerin üstü sıcak (ateşten) bir döşek gibiydi. Dedi ki: "Şu adam Medine'de serinleyinceye kadar kalsa da sonra gitse ne olur" sonra adam yaklaşınca dedi ki: "Bak" bende baktım, o Ömer b. el-Hattab radıyallahu anh imiş. Ben: "Bu müminlerin emiridir" dedim. Osman radıyallahu anh kalktı ve başını kapıdan çıkardı. Sıcak rüzgardan rahatsız oldu ve başını çevirdi. Dedi ki: "Seni bu saatte çıkaran şey nedir?" O da: "Sadaka olan iki deve geri kalmıştı. Onları koruluğa katmak istedim. Kaybolup da Allah'ın bana hesabını sormasından korktum" dedi. Osman radıyallahu anh: "Gel ey müminlerin emiri, sana yetecek su ve gölge var" dedi. Ömer radıyallahu anh: "Sen gölgene dön" dedi. O da: "Yanımızda sana da yetecek şey var" dedi. Ömer radıyallahu anh: "Sen gölgene dön" dedi ve devam etti. Osman radıyallahu anh dedi ki: "Kim kuvvetli ve güvenilir bir kimse görmek istiyorsa ona baksın." Sonra yanımıza döndü ve kendisini içeri attı."[1893]

ψŕǿ ć!ä Ǽɛȝ ȸɐ̈ ÀĝÂƷ ȸȝ ÛØǾÔǻɬƭä ȸɐ̈ ǼɬĦų ȸȝ ÛĞǺǾȝ ȸɐ̈ ÌǿÀɛǹĈ ȸǻÀĦųɛä ȯÁɳ ÚĝǾÂƷ ɀ½ :ɭɪèɛ ĉǾȝ ć!ä ɔɪǒ ć!ä ȯɀɛǿ ȯÌǿ :ȯÁǿ ÌɬɀǺȝ ć!ä ǒÂƷɀ ÛĈĝĤ ɭĝɛ ɭɪèɛ ĉǾȝ ć!ä ɔɪǒ ć!ä ȯɀɛǿ ψɀɀɛ .¬äǾÓĿɛ äǾÓɛ ÕǿÛȝĈ ψĝĈÀĨäÀɛɋ ÚĝǾǿǵ :ǪʌǼĦųäĞĝÔɛ :ȝǼÀäȯÁǿ ɛǾƷ ɭĝ ÚĝÂÛȝǿɀ ÀȮɛ ÌǿÚĝǾÂƷ ɀ :ȯÁǿ :Ĉĝɀɛ ȸĝɛȝ ć!ä ψŕǿ

702- (1140) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Şayet Bahreyn malı bana gelirse sana şunu ve şunu vereceğim." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Bahreyn malı gelmeden vefat etti. Ebu Bekr radıyallahu anh o mal geldiğinde bana ondan verdi."[1894]

ȸȝ ÛǼɬĦųɛ ȸɐ̈ ȸĒĦĈä ȸȝ ÛǿÀĦĞ ȸɐ̈ şÀɬȝ ȸȝ ÛĞǺǾȝ ȸɐ̈ ɟÀǼÀè ÌǿÀɛǹĈ ć!ä ȯɀɛǿ ÀĞĈĦɛ :ȯɀĈɳ ɛǾȝ ć!ä ψŕǿ ÀɭƷȝ Ǩĸĥtɛ :ȯÁǿ ȝĝɛǿ Ûĝ ȸɐ̈ ć!ä Ǽɛȝ Ğŕşǿ äɀĸĸ ɀǿǵ äɀĈÛǿä¼ :ȯÁĈǿ ǻäǼÓĈĝäş ÀɛɛÂĈäş ÌǿÛ ɭɪèɛ ĉǾȝ ć!ä ɔɪǒ

1893 Zayıf. Osman radıyallahu anh'ın azatlısı meçhuldür.
1894 Sahih. Şafii, Sunen (12918, 12919) Buhari (3164)

703- (1124) Ali b. ebî Tâlib radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, ben, Zubeyr ve Mıkdad'ı göndererek dedi ki: **"Gidin "Hah" bahçesine vardığınız da orada bir kadın bulacaksınız üzerindeki mektubu alıp bana getirin"** buyurdu. Biz de çıktık, atlarımız bizimle koşturuyordu. Nihayet o bahçeye geldik ve birdenbire yolcu kadınla karşılaştık bunun üzerine: "Mektubu çıkar" dedik. "Bende mektup falan yok" dedi. Biz de: "Ya mektubu çıkaracaksın veya üzerinden elbiseleri çıkaracaksın" dedik. Bunun üzerine mektubu saç örgülerinin arasından çıkardı. Mektubu, Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e getirdik. Bir de gördük ki mektup Hâtıb b. Ebi Beltea'dan Mekke'deki bazı müşrik kişilere gönderilmiş. Hâtıb müşriklere Nebî sallallahu aleyhi ve sellem'in bazı işlerini bildiriyor. Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem: **"Ey Hâtıb! Bu nedir?"** diye sordu. Hâtib: "Ey Allah'ın Rasûlü! Hakkımda hüküm vermek için acele etme ben Kureyş'e sığıntı olarak gelip yerleşen biriyim. Gerçek Kureyş'li değilim. Sizin beraberinizdeki olan muhâcirlerin ise mallarını ve ailelerini koruyacak hısımları var. Ben bu

Kureyş'in nesebinden olmadığım için onlara bir iyilikte bulunmak istedim ki bu yüzden benim yakınlarımı korusunlar. Bu işi kafir olduğum için veya dinimden döndüğüm için veya küfre razı olduğumdan dolayı yapmış değilim." Bunun üzerine, Nebî sallallahu aleyhi ve sellem: **"Doğru söyledi"** buyurdu. Ömer b. el-Hattâb radıyallahu anh ise: "Ey Allah'ın Rasûlü! Beni bırak da şu münafığın başını uçurayım" dedi. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"O, Bedir gazasına katılmıştır, ne biliyorsun? Belki de; Allah, Bedir'e katılanlara bakmış ve onlara: "Dilediğinizi yapın, Ben sizi affetmişimdir," buyurmuştur."** Bunun üzerine şu ayet nazil oldu: **"Ey iman edenler! Benim de düşmanım, sizin de düşmanınız olan kimseleri dost edinmeyin."** (Mumtehine 1)[1895]

ق: أن رسول الله صلى الله عليه وسلم تزوجها وهي بنت سبع سنين وبنى بها وهي بنت تسع سنين

¬ق: تزوجني رسول الله صلى الله عليه وسلم وأنا بنت سبع سنين

704- (665/1) Aişe radıyallahu anha'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem benimle ben yedi yaşında iken evlendi, ben dokuz yaşında iken zifafa girdi."[1896]

عن جابر بن عبد الله رضي الله عنهما قال: كنا يوم الحديبية ألفا وأربعمائة فقال لنا: أنتم اليوم خير أهل الأرض، وكنت لو أبصر الشجرة لأريتكموها

705- (828) Cabir b. Abdillah radıyallahu anhuma'dan: "Biz Hudeybiye'de bin dört yüz kişi idik. Nebî sallallahu aleyhi ve sellem bize şöyle buyurdu: **"Sizler bugün yeryüzündekilerin en hayırlılarısınız."** Cabir radıyallahu anh dedi ki: "Şayet görebilseydim elbette size ağacın yerini gösterirdim."[1897]

1895 Sahih. Şafii, Sunen (18447) Buhari (4274, 4890) Muslim (2494) Ebu Davud (3650) Tirmizi (3305) Ahmed (1/79) Humeydi (49) Ebu Ya'la (394)

1896 Sahih.

1897 Sahih. Şafii, Sunen (10893) Buhari (4154)

Ż ç ş : ó ı ę â ę ğ ğ ä Ł è İ Ö ö ä ê ę ê Ê H ü ö ä ê ğ ß Û â Ş ğ ö ä ę ę Æ ţ H ü ą Û U ţ ß Ş ğ À Ğ ğ n Ô
ę İ Ł Ô ş ¬ ÿ Ş Ł Ş Ş Ş ¼ : ó Ş Ô ı ő ż ğ Ğ ğ Ô ı ß Ł Ł è ş Ğ ß ć ! ä ı ß Ł ò Ć ! ä ó ż è ę
Ğ ą Ş Ę ţ ö ä Ğ T Ż ı ę Ô Ê Ę ê ę İ Ł Ô ş . ¬ ę ţ ą Ş Ę Ş Ş ą ¼ Û ÿ Ş Î ö ä Ğ T Ż ı ę Ô Ê Ę ê

706- (1024) el-Hasen b. el-Kasım el-Ezrak'dan: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Tebuk'te bir tepe üzerinde durarak Şam tarafına işaret etti ve: **"Şurası Şam'dır"** buyurdu. Sonra Medine tarafına işaret ederek: **"Burası da Yemen'dir"** buyurdu.[1898]

Ó Ę Ô Ł ş õ Ş Ğ Ô : ó ı ę ğ À ą Ş È Ł Ş Ğ Ô ę ß Û Ž Ş À ß Ğ ğ ä ę ß Û Ğ Ş ą Ş ö ä Ş Ğ Ô ę ß Û ÿ Ş Æ Ş è Ş Ğ À Ğ ğ n Ô
ķ Ğ Ę Ş Ş ţ ą Ğ ţ Ó Ê Ü ö ä ş Û ÿ Ş Ş ţ ą ÿ Ş Ş ą ğ ä Û ğ Æ Ğ Ş Ô å ę Ô ş Û Ş ż Ę é ę Ę Ô Ł Ł Û ę ţ Ğ ö ä

707- (1028) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Size kalpleri yumuşak, gönülleri ince Yemen'liler geldi. İman Yemen'lidir. Hikmet de Yemen'lidir."**[1899]

ę ß Û Ğ ţ Ê è Ş Ğ Ô ę ß ş Û Ş ą Ş ß ę Ê ţ H ü ą ę ß Û Æ ţ H ü ą ę Â Ą Ê Ğ ö ä Æ ğ ß À ą Ğ n Ô
ğ À D ż Ł ö ä ı ż ó ¼ : ó Ş ı ę Ł Ł è ş Ğ Ł ß ć ! ä ı ß Ł ò Ć ! ä ó ż è ę ó ÿ Ô Ş ą ß ć ! ä Ł Ł Ê ó ğ À Ą Ş È Ł Ş Ğ Ô
Ł ö ä ş Ķ Ó Ł Ę ó À ğ H Î ş Ô Ą ğ ö ä ş ż Ó Ł è â Ą ą ö ä ÿ Ô ż ó ş Û ö À Ô ą Ğ ğ ä ę ĥ ţ À ą n Ķ Ą Ó ó
¬ Ł T ğ H Î ş Ô ö À Ô ą Ğ ğ ä

708- (1026) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Hicret olmasaydı elbette ben Ensar'dan bir kimse olurdum. Şayet insanlar bir vadi yolunu tutsalar veya bir yola gidecek olsalar elbette ben Ensar'ın vadisine gider veya onların yolunu tutardım."**[1900]

1898 Zayıf. İsnadı kopuktur.
1899 Sahih. Buhari (3499)
1900 Sahih. Buhari (4330) Muslim (1061)

ÛÖÌzó ØÞ ÛÖÌÊßäã ØæÄ ÙÎÖÁÉg ÛÙÎÊÄDzÀÐzäã ÁtHuñ Øæ ÇÃÓÖäã Áçz ÌÁÀçnÔ
ŽÀn¸ ¸ÌèÇ ÇÍÞz ć!ã ɔÌÖ ć!ã óɀèó ¸Ô ÛçÀz ć!ã ÙÎŕó ÕÖÌñ Øæ ÈÇÔ ØÞ ÛÇÌtè
BØÖã ãɀŘé Áé ÓÌÔÖ¶ã ¸Ô¼ :óÌÉ ¸ó ÇÍÞz ɔßÖÇ ć!ã ÁtHz ÆÛÁÉ ÇÎÀñ Ùź
.¬¸ÌÎÊÊñ ØÞ ãÇàÇÄDzÇ ÛÌÎÊHuñ Øñ ãɀèÉÌź ÛÌÓÍÞz BØÖã ÙÖçÇ ÛÌÎÍÞz

709- (1027) Enes b. Malik radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem hastalığında evinden çıktı ve hutbe vererek Allah'a hamdu senada bulundu. Sonra şöyle buyurdu: **"Muhakkak ki Ensar, üzerlerine düşeni yapmışlardır. Artık sizin üzerinize düşeni de sizin yapmanız gerekir. Onların iyiliklerini kabul edin, kötülüklerini görmezden gelin."**[1901]

¸ÌÍÖã¼ :óÌÉ ¸ÌèÇ ÇÍÞz ć!ã ɔÌÖ ÙÇÖã ¸Ô :ÇÇÀÉg Ùź ÙÇÄDzÀÐzäã óÌÉÇ
¸Ô :ÇÇÀÉg Ùź óÌÉÇ .¬øÌÔÖ¶ã øÌÆÊ øÌÆÊ¶Ç ÛøÌÔÖ¶ã øÌÆÊ¶Ç ÛøÌÔÖÇÖ ÀÂÐä
ÛøÌÔÖ¶ã Øñ ¸ÌÆÇÔäÇ ÞÌÊÇäã ÇÆÖ Ì Íñ ŽÀn ßg ¸ÌèÇ ÇÍÞz ć!ã ɔÌÖ ÙÇÖã
ĞÖÌÖtäã ÇÖŁ óÌÖź ÆÛñ ¸ó ¸Íñ áÀź

710- (1027) el-Curcanî'nin rivayetinde Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Allah'ım! Ensar'ı, Ensar'ın çocuklarını ve Ensar'ın çocuklarının çocuklarını bağışla."** Ayrıca şöyle dedi: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Ensar arasına çıktığında kendisini Ensar'ın kadınları ve çocukları karşıladılar ve onlara gönlü yumuşadı. Sonra hutbe okudu." Sonra geçen sözleri nakletti.[1902]

:ÇÞz ć!ã ÙŕÞ ĞÀÀŁ Ùñ Øæ ÛŽÀÞĞ¶ã Øæ ÛÑÌÇÂäã Ùñ Øæ Ûĵ¸ÆÈ ÌÇÀçnÔ
Ìñ :óÌÖź ¸ÌèÇ ÇÍÞz ć!ã ɔÌÖ ć!ã óɀèó ɔñ ÙÊÇÆäã ŞÀtÞ Øæ ÖÇÆÛäã ĞÌDz
ɔÌÖ ć!ã óɀèó ÖßÖÇèÉź ÛÂÍÞz ć!ã ţáÉź ŘÑÇ ŘÔÞ ÆÇ ÌèŞá Ô ÛĆ!ã óɀèó
ÆŁä ¸ÌÍÖã¼ :óÌÖź Ûâ Şá ŘÓŁ :âÌÆäã óÌÖź ÛÇÆÇ ÞÉÓÇ ĞÉÇÔäã ¸ÌèÇ ÇÍÞz ć!ã

1901 Sahih ligayrihi. Bkz.: el-Elbani, es-Sahiha (906)
1902 Sahih. Buhari (4906) Muslim (2506)

¬Ìr ğ¦ş Ìèşá

711- (1025) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Tufeyl b. Amr ed-Devsî Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve şöyle dedi: "Ey Allah'ın Rasulü! Devs kabilesi isyan edip yüz çevirdi. Onlara beddua et." Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem kıbleye döndü, ellerini kaldırdı. İnsanlar: "Devs helak oldu" dediler. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem ise şöyle dua etti: **"Allah'ım! Devs'i hidayet et ve onları getir."**[1903]

1903 Sahih. Muslim (2524)

ZİYADELER

(Bu kısımda, es-Sindî'nin tertibinde yer almayan, fakat İmam Şafii'nin Musned'inde bulunan ziyade rivayetler bulunmaktadır. Bunları İmam Şafii'nin matbu Müsned nüshalarından ekledim.)

ﺯﻟﻮ ﻗﻟ ﺍ ﻭﺯﻳﺩ ﺟﻮ ﻭﻳﻉ ﻗﻟ ﺍ ﻳﺮﻯ ﻮﺗﻳ ﻣﻉ ﻭﻳﺎﻟﻍ ﻭﻳ ﻣﻉ ﻭﻮﻮﻟ ﺇﻟﻳﻧﻮ
ﺟﻭﻟﻮﻮﺍ ﻣﻦ ﻏﻭﺯﻴﻪ ﻏﻮﻟﻧﺍ ﺯﺳﻟ ﻟﻳﺳ ﻭﻳﻉ ﻗ ﺍ

712- (403) Sehl radıyallahu anh'den: Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem Kur'an'dan bir sure karşılığında bir kadını evlendirdi."[1904]

ﻣﻉ ﻭﻳﻉ ﻣﻪ ﺃﻳﺘﻫﻟ ﻣﻪ ﻣﻴﻫﻮﺍ ﻣﻉ ﻭﺟﺃﻴﻮﻮ ﻣﻪ ﻏﻮﻟﻮ ﻣﻉ ﻭﻮﻮﻟ ﺇﻟﻳﻧﻮ
ﺟﻘﻴﻪ ﻣﻟﻴﻴﻪ ﺟﻘﻴﻮﻉ ﺯﻉﺃ ﻣﻮ ﻳﺘﻧﺯ ﻳﺃﻪ ﻣﻟﻉ ﻗ ﺍ ﻳﺮﻯ ﺃﻮﻟ ﻮﻮﻟ ﻣﻪ ﻳﻳﻉ
ﻮﻧﺯﻭ ﺯﻮﻮ

713- (544) el-Hasen b. Muhammed b. Ali'den: "Ali b. Ebi Talib radıyallahu anh Usayfir denilen devesini vadeli olarak yirmi deve karşılığında sattı."[1905]

ﺍﺇﻟﻉ ﻣﻳﺍ ﻣﻉ ﻭﺇﻟﻳﺯ ﻣﻪ ﺃﻳﻳﻫ ﻣﻉ ﻭﺯﻫﻳﺯﻩ ﻣﻪ ﻏﻳﻳﻫ ﻣﻉ ﻭﻳﺃﻟﻫ ﺇﻟﻳﻧﻮ
**ﻧﻏﻳﺍﻭﻭ ﻫﻳﻳﻳ

"Bu maruftur. Bazısından yiyecek, bazısından dinarlar alınır."[1906]

ﻋﻦ ﺟﺪ ﻗﺎﻝ ﺃﺗﻴﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻭﻋﻨﺪﻩ ﺭﺟﻞ ﻗﺪ ﺃﻛﻞ ﻃﻌﺎﻣﺎ ﻓﻘﺎﻝ ﻟﻪ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻛﻞ ﺑﻴﻤﻴﻨﻚ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺃﺳﺘﻄﻴﻊ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺍﺳﺘﻄﺎﻉ ﻣﺎ ﻣﻨﻌﻪ ﺇﻻ ﺍﻟﻜﺒﺮ ﻗﺎﻝ ﻓﺮﻓﻊ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻳﺪﻩ ﻭﻫﻮ ﻳﻘﻮﻝ ﻛﻞ ﺑﻴﻤﻴﻨﻚ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺃﺳﺘﻄﻴﻊ ﻗﺎﻝ ﻻ ﺍﺳﺘﻄﺎﻉ ﻣﺎ ﻣﻨﻌﻪ ﺇﻻ ﺍﻟﻜﺒﺮ

715- (633) Kabisa b. Zueyb radıyallahu anh'den: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"İçki içene sopa vurun."**[1907]

ﺻﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺻﻼﺓ ﺍﻟﺼﺒﺢ ﻓﻲ ﻳﻮﻡ ﻣﻦ ﺍﻷﻳﺎﻡ ﻓﻘﺮﺃ ﻓﻴﻬﺎ ﻓﻠﺒﺲ ﻋﻠﻴﻪ ﺍﻟﺒﺮﺩﻳﻦ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﺍﻧﺼﺮﻑ ﻓﺼﻠﻰ ﺑﻨﺎ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺭﻛﻌﺘﻴﻦ ﺛﻢ ﺍﻧﺼﺮﻑ

716- (278/3) Amre radıyallahu anha'dan: Aişe radıyallahu anha dedi ki: "Güneş tutuldu ve Nebî sallallahu aleyhi ve sellem namaz kıldırdı." Bu namazın iki rekat ve her bir rekatte iki rüku olduğunu da anlattı.[1908]

ﻋﻦ ﺃﺑﻲ ﻗﺎﻝ ﺭﺃﻳﺖ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﺒﻴﻊ ﻭﺭﺃﻳﺖ ﺍﻟﺒﻴﻌﺎﻥ ﻳﺘﺒﺎﻳﻌﺎﻥ ﻓﻘﺎﻝ ﻳﺎ ﺃﺑﺎ ﻓﻼﻥ ﺍﺷﺘﺮ ﻣﻨﻲ ﻗﻤﻴﺼﻲ ﻫﺬﺍ ﻗﺎﻝ ﻻ ﻭﷲ ﻻ ﻧﺒﻴﻌﻚ ﻭﻻ ﻧﺴﺘﺮﻳﻪ ﻗﺎﻝ ﻓﺬﻫﺐ ﺍﻟﺮﺟﻞ ﻓﺄﺗﻰ ﺑﻘﻤﻴﺼﻪ ﻓﻨﺰﻋﻪ ﻭﺗﺮﻛﻪ

717- (723/1) Aişe radıyallahu anha'dan: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Satın alınan maldan elde edilen menfaat ve gelir, sorumluluk ve risk çeken kimseye aittir."**[1909]

ﻋﻦ ﺍﻟﻠﻪ ﺑﻦ ﺛﻌﻠﺒﺔ ﺍﻷﻧﺼﺎﺭﻱ ﺃﻥ ﺭﺳﻮﻝ ﷲ ﷺ ﺃﺗﻰ ﺑﺄﺭﺽ ﻳﻘﺎﻝ ﻟﻬﺎ ﺍﻟﺼﻔﺮﺍﺀ ﻓﺄﻋﻄﺎﻫﺎ ﻟﺰﻭﺟﺘﻪ ﺳﻠﻤﻰ ﻓﻘﺎﻝ ﻻ ﺗﺒﻴﻌﻬﺎ ﻭﻻ ﺗﺴﺘﺮﻳﻬﺎ ﻓﺈﻥ ﺷﺌﺖ ﺯﺭﻋﺘﻬﺎ ﻭﺃﻛﻠﺖ ﻣﻨﻬﺎ ﻭﺃﻛﻠﻬﺎ ﺃﻫﻠﻚ ﻓﺈﻧﻪ ﻻ ﺑﺄﺱ ﺑﻪ ﻳﻌﻨﻲ ﻟﻠﺤﺎﺟﺔ

718- (833) Zeyd b. Sabit radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem umrâ'yı (ömürlük olarak yapılan bağışı) varise verdi."[1910]

1906 Hasen.
1907 Zayıf. Şafii, Sunen (17381) mürseldir.
1908 Sahih.
1909 Hasen ligayrihi. Şafii, Sunen (11350)
1910 Sahih ligayrihi. Şafii, Sunen (2347)

ﻋﻦ ﻧﺎﻓﻊ ﺃﻥ ﺍﺑﻦ ﻋﻤﺮ ﻛﺎﻥ ﻳﻨﺎﻡ ﻭﻫﻮ ﺟﺎﻟﺲ ﺛﻢ ﻳﺼﻠﻲ ﻭﻻ ﻳﺘﻮﺿﺄ

ﻗﺎﻝ ﻧﺎﻓﻊ ﻭﻛﺎﻥ ﻳﺮﻯ ﺃﻥ ﻟﻪ ﻭﺿﻮﺀ

719- (16/1) Nafi rahimehullah'tan: İbn Ömer radıyallahu anhuma oturduğu halde uyur, sonra yeniden abdest almadan namaz kılardı.[1911]

ﻋﻦ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﺑﻦ ﻣﺴﻌﻮﺩ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﺃﻧﻪ ﻗﺎﻝ ﻓﻲ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﻴﺖ

ﻟﻴﺲ ﻟﻬﺎ ﻭﻗﺖ ﻭﻻ ﻋﺪﺩ :ﻗﺎﻝ ﻋﺒﺪ ﺍﷲ ﻭﻟﻜﻦ ﺃﻭﺟﺰ ﻣﺎ ﺍﺳﺘﻄﻌﺖ

720- (1320) Abdullah b. Mes'ud radıyallahu anh'den: "Cenaze namazında vakit ve (tekbir) adedi belirlenmiş değildir."[1912]

ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ ﻓﻲ ﺍﻟﺼﻼﺓ ﻋﻠﻰ ﺍﻟﻤﻴﺖ ﻋﻦ ﺍﻟﻨﺒﻲ ﷺ

ﺃﻧﻪ ﻛﺒﺮ ﺃﺭﺑﻌﺎ ﻭﻗﺎﻝ ﻣﺎﺕ ﻓﻼﻥ ﻓﺄﺗﻰ ﻗﺒﺮﻩ ﻓﺼﻠﻰ ﻋﻠﻴﻪ

721- (1321) Ebu Hureyre radıyallahu anh'den: "Nebî sallallahu aleyhi ve sellem Necaşi'nin cenaze namazında dört tekbir aldı."[1913]

1911 Sahih. Şafii, Sunen (903)
1912 Sahih. Şafii, Sunen (7589)
1913 Sahih. Buhari (1333) Muslim (951)

İÇİNDEKİLER

MÜTERCİMİN TAKDİMİ 5
İmam Şafiî Rahimehullah'ın Kısaca Hayatı 9

İBADETLER KISMI

İman ve İslâm 15
İlim Kitabı 22
Kitap ve Sünnete Sarılma Kitabı 26
Taharet/Temizlik Kitabı
Sular Bâbı 31
Necasetler ve Bunların Temizlenmesi 34
Kaplar ve Derilerin Tabaklanması 40
Helâ Edepleri 42
Abdest Alma Şekli 44
Abdesti Bozan Şeyler 51
Gusül Hükümleri 56
Mestlere Mesh Etmek 62
Teyemmüm 68
Hayız ve İstihaza 72
Namaz Kitabı
Namaz Vakitleri 77
Ezan 90
Namazın Şartları 97
Mescidler 102
Namaz Kılanın Sütresi 104
Namazın Şekli 105
Cemaat ve Namazda İmamlık Hükümleri 142
Namazda Yasak Olan ve Mubah Olan Fiiller 163
Yanılma (Sehv) Secdeleri 168

Tilavet Secdeleri ... 171
Cum'a Namazı ... 174
Bayram Namazları ... 203
Kurbanlar ... 214
Kusuf (Güneş Tutulması) Namazı ... 217
İstiskâ (Yağmur Duâsı) Namazı ... 223
Yağmur Duâsı ... 227
Korku Namazı ... 231
Seferî (Yolcu) Namazı ... 234
Teheccüd (Gece Namazı) ... 243
Vitr ... 245
Namazların Kazası ... 249
Hastanın Namazı ... 250
Cenazeler ve Hükümleri ... 251

Zekât Kitabı

Zekâtın Emredilmesi, Terk Edenin Tehdid Edilmesi, Kimlere ve Ne Kadar Farz Olduğu ... 269
Kimlerden Zekât Alınıp Kimlerden Alınmayacağı ... 280
Zekâtın Kimlere Verileceği ve Zekât Memurları ... 294
Define ve Madenlerin Zekatı ... 297
Fıtır Sadakası ... 299

Oruç Kitabı

Orucu Bozan ve Bozmayan Şeyler ... 303
Nafile Oruç ... 310
Yolcunun Oruç Tutması ... 315
Oruç Hakkında Çeşitli Hükümler ... 320
İtikaf ... 326

Hac Kitabı

Haccın Farz Oluşu ... 327
Zaman ve Mekân Olarak Hac ve Umre'nin Mîkatleri ... 333
Mekke'nin Fazileti ... 341
İhrâma Giren Kimsenin İhrâm Giyme Esnasında Uyması Gereken Şeyler ... 342
İhrâmlıya Mubâh Olan ve Haram Olan Şeyler İle İşlenen Haramlardan Dolayı Terettüp Eden Hükümler ... 353

Mekke'ye Girdikten Sonra Nüsükleri Tamamlayıncaya Kadar Hacının Yapması Gerekenler 380
İfrâd, Kırân ve Temettû Haccı 410
Umre Hakkında Gelenler 420
Hacdan Engellenen ve Haccı Kaçıranın Hükümleri 422
Başkası Adına Hac Yapmak 426
Hac Hakkında Çeşitli Rivayetler 432
Medine'nin Fazileti ve Medine Hakkında Gelenler 434

MUÂMELÂT KISMI

Nikah Kitabı
Mehir Hükümleri 437
Nikahta Velî Şartı Hakkında Gelenler 444
Evlenmeye Teşvik, Dünürcü Olmak, Nikâhın Haram Kıldığı Şeyler ve Diğerleri 449
Süt Emme Hakkında Gelenler 461
Kadınlarla Geçinmek ve Eşler Arasında Günlerin Taksimi 471
Nesep Hakkında Gelenler 478
Talâk Kitabı
Talâk Hükümleri Hakkında Gelenler 483
Îlâ Hakkında 502
Liân (Lanetleşme) 505
Hulû' 516
İddet 518
İhdâd 534
Hıdâne (Çocuk Bakımı) 537
Mefkûd (Kocası Kaybolan Kadın) 538
Nafakalar 538
Itk (Köle Azâdı) Kitabı
Itk (Köle Azâdı) ve Memluk Hakkında Gelenler 542
Tedbîr (Kölenin Azadını Sahibinin Ölümüne Bağlamak) 545
Mukateb ve Velâ 549
Yeminler ve Adaklar Kitabı
Yemin 556

Adaklar 558
Hudûd (Had Cezaları) Kitabı 562
Zinâ'nın Cezası 562
Hırsızlığın Had Cezası 571
Yol Kesicilik, Dinden Dönme, Büyücülük ve Diğer Hükümler 577
İçki İçme Haddi 582
İçecekler Kitabı 587
Diyetler 593
Kasâme 621
Cihad Kitabı 625
Cizye Hakkında Gelenler 647
Koruluk ve İktâ Hakkında Gelenler 651
Boş Arazileri İhya Etmek 653
Mezâlim Hakkında Gelenler 655
İçme Suyu Kuyuları 655
Ziraât Kitabı 657
Lukata (Buluntu Mal) Kitabı 660
Lakît (Buluntu Çocuk) 661
Vakıf Kitabı 662
Alışveriş Kitabı 664
Satışı Yasaklanan Şeyler ve Diğer Hükümler 664
Meclislerin Muhayyerliği 688
Fâiz Hakkında 691
Selem 702
İflâs 704
Rehin Kitabı 705
Şuf'a Kitabı 707
İcârât (Kiralamalar) 709
Hibe (Bağış) ve Umrâ (Ömürlük Bağış) 711
Kırâz (Borçlanma) 714
İstikrâz (Borçlandırma) 716
Avlanma ve Hayvan Kesimleri 717
Tıp Kitabı 725
Akdiye (Yargı) Hükümleri 726
Şahitlikler 734

Fitneler 737
Rüya Tabiri 738
Tefsir 739
Nübüvvet Alâmetleri 743
Edep Kitabı 745
Vasiyetler 750
Ferâiz Kitabı 751
Menkıbeler 758
Ziyadeler 768

İçindekiler 771